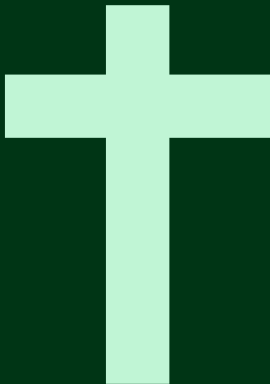

Ọ̀wàk Nwǐ Ma Rùk
Nè Fì

New Testament in Yamba

Ọ̀wàk Nwì Ma Rùk Nò Fì **New Testament in Yamba**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481

Contents

Màtiyò	1
Mak	71
Luk	112
Jon	182
Ngàa Ntum Jisòs	239
Rumà	309
1 Korè	342
2 Korè	375
Gàlesiyà	395
Efesò	408
Fìlipiyà	419
Kòlosì	427
1 Tètàlonikà	435
2 Tètàlonikà	442
1 Timatì	446
2 Timatì	455
Taitòs	461
Fìlimù	465
Hibrù	467
Jem	493
1 Pità	501
2 PITA	510
1 Jon	516
2 Jon	524
3 Jon	526
Jud	528
Bum Nwì à	
Nìtsè' Fa	531

Ntirè nè Bèboŋ nè MÀTIYÒ

*Ntirè nè bèboŋ nè
Màtiyòènə sə tsə' də Jisòs
ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì
à kà' də yi nè vəə nə. Nà' sə
tsə' də bum sə Jisòs à gù sə,
à ye bum sə wo ànə còm yà'
ndzənə ŋwàk rək nè zəm nə,
ya bwìŋ riŋ də yi ŋkum nè
nè zinə.*

*Ŋwàk ènə togè Jisòs də
nà'a cicà nè ghanj nè yi tse'
ŋàŋ ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ
lùuk Nwì yi nə. Yi tse' ŋàŋ
sə' yi ŋgòtsòho fa bwìŋ nzak
gaŋ ŋkum Nwì.*

*Ŋgwì Bù nè Jisos Krest A
Tesə Bohòwo
(Luk 3:23-38)*

*1 Yè'e mvə'nə ŋgwì bù nè
Jisos Krest à tesə bohòwo à
ye. Jisòs à tesə bohòŋgwì
bù nè Devid. Devid à tesə
bohòŋgwì bù nè Abràham.*

*2 Abràham dzə Azìk;
Azìk dzə Jàkop;
Jàkop dzə Judà bə bwe ma
ye wèŋ.*

*3 Judà à dzə Perè bə Zerà.
(Liŋ ma àwo à ye də
Tamà.)*

*Perè dzə ye Hezròn;
Hezròn dzə Ràm;*

*4 Ràm dzə Aminadàp;
Aminadàp dzə Nasòn;
Nasòn dzə Samòn;*

*5 Samòn dzə Bowàs. (Liŋ ma
Bowàs à ye də Rahàp.)*

*Bowàs dzə Obè.
(Liŋ ma Obè à ye də Rus.)
Obè nə à dzə ye Jesi;*

*6 Jesi à dzə ŋkum Devid yi.
Devid nə dzə Sòlomù. (Ma
Sòlomù nə ànə ye to
me ŋgwe Yùriyà sè'.)*

7 Sòlomù dzə Rèhobòm;

*Rèhobòm dzə Abijà;
Abijà dzə Asà;*

*8 Asà dzə Jèhosafà;
Jèhosafà dzə Joràm;*

Joràm dzə Uziyà;

9 Uziyà dzə Jotàm;

Jotàm dzə Ahàs;

Ahàs dzə Hèzikayà;

10 Hèzikayà dzə Månasi;

Månasi dzə Amòn;

Amòn dzə Jòsayà;

*11 Jòsayà dzə Jèkòniyà bə
bwe ma ye wèŋ. Yi à dzə yà'
ghà nè bùu Babilòn wèŋ à kə
ko kùrə lòbùu Izùre wèŋ la'à
wo co ŋkwèŋ yà'a.*

*12 Ghà nè wo ànə jəŋ lo me
wo mvwe' lak Babilòn anə
ve'nə fana*

Jèkòniyà dzə Seatì;

Seatì dzə Zèrubabè;

13 Zèrubabè dzə Abiyù;

Abiyù dzə Eliyakim;

Eliyakim dzə Azò;

14 Azòdzə Zadòk;

Zadòk dzə Acìm;

Acìm dzə Eliyù;

15 Eliyù dzə Eliyazà;

Eliyazà dzə Matàn;

Matàn dzə Jàkop;

*16 Jàkop dzə Jòsep nè yi à
ye ndu Mèri. Mèri
nè yi à ye ma Jisòs,
wo to yi mok də Krest.
(A yà'a də, ŋkum ŋgà
gèm bwìŋ.)*

*17 A yà'a də, ye jəŋ muni'
Abràham kə dzeŋ muni'
Devid, yà' sə nitsə' də tàcicii
bwìŋ à ye hum-ncòp-kwè.*

Ye jəŋ bwi muni'i Devid kə dzeŋ mvə'nə wo à ko lòbùu sə mvwe' lak Babilònŋ fana tàcicii bwiŋ à ye sè' hum-ncòp-kwè. Ye ŋga'a fa'nə kə dzeŋ mvə'nə wo à dzə Krəst nə, a sè' hum-ncòp-kwè.

*Wo Dzə Jisòs
(Luk 2:7)*

¹⁸ Nsàp mandzè nè wo ànə dzə Jisòs Krəst à ye məm̀və' nè'e. Jòsep à sə sak ma ye Mèri gù. Yi kà nà' ntòsè jə fana Mèri nə tse' zəm bə ñaaŋ Yòŋsè nè Rəreŋ nə. Bwiŋ à rəeŋ də Mèri bə zəm. ¹⁹ Jòsep à ye ŋwə nəmòk nè yi à sə gùgè bum ye pwe' bə mandzè nè kəkərè. Fana yi kà dzəm də yi fa Mèri marè'tu mətətə'sə'rə bwiŋ dzəm. Yi sə tsərə məm̀və'nə yi nə co'rə fis bo sənə nzak gù nè bə Mèri tse' nə gəe'. ²⁰ Yi ànə sə tsərə bum yè'sə fana masinjà Tà Nwì vè bohòyi ndzə loò, nə duk fa yi də, <<Wùu Jòsep ŋgwì bə Devid, kà də wu wəp ŋgòjə Mèri də yi ye ŋgwe yo duk. Busè yi a tse' zəm yà'sə bə ñaaŋ Yòŋsè nè Rəreŋ nə. ²¹ Mèri nə nə dzə mombam. Yi dzə nà', wù to fa yi liŋ də Jisòs, būsə a yi nè yi nə fis bəu ye wèŋ mvwe' bəp awo sè wo gùu.>>

²² Bum yè'sə à sə ye vè'nə pwe'fo' ŋgògù də ya yusè Tà Nwì ànə cep casə yà' mə cùhù ŋgàa tsòhòbum ye wèeŋ bəuŋ və zinə. Wo à tsè' də, ²³ <<Məwà'ŋgwèŋ nè

yi ka ŋwəmbam riŋ yuk nə zəu. Yi nə dzə mwembam, wo to liŋ ye də Imanùwè.>> (Liŋ yà'sə də, Nwì cu venə wèŋ.)

²⁴ Jòsep ànə yəeŋ və fana yi gu megu sè' məm̀və'nə masinjà Tà Nwì anə tsok yi sə. Yi jəŋ Mèri ŋgòye ŋgwe ye. ²⁵ Bə nà' à ka kè co ŋgwe bə ndum be'lə lok tè yi dzə mo nə. Yi à dzə nà', Jòsep to fa nà' liŋ də Jisòs.

2

Bəu Ma Ntonùm Wèŋ Vəə

¹ Wo à dzə Jisòs mvwe' mabuk lak Betèrèhem, mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà. Ghà nè wo à dzə yi nə, à ye ŋga Heròcu ŋkum yi. A ka ŋkəuŋ sap fana bəu səmok sè wo rì fàha ŋkəŋkəŋ wèŋ və ma ntonùm. Wo à kə dzèŋ mvwe' lak Jòrosalèm, ² wo fek də, <<Ŋkum bəu Jus wèŋ nè wo dzə yi nə fòlè? Vès yə ŋkəŋkà ye ŋga nà' tesə kok ma nùm fana vès vè də vès kə kùksə yi.>> ³ Ŋkum Heròanə yuk bum yè'sə fana yà' fa yi ŋgə' vè'e wùriŋ. Yà' fa bəu sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe' ŋgə' sè'. ⁴ Fana yi to benə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ sè wo fagè Nwì satikà' məm̀mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə ye bə ŋgàa yə'rè fa bwiŋ lək wèŋ. Yi to benə yà' mvwe' mò'fis, nə fek yà'wèŋ duk də, <<Wo à də wo nè dzə Ŋkum ŋgà gè m bwiŋ nə yè'e ma nè fò?>> ⁵ Wo duk fa yi də, <<Mvwe' buk lak Betèrèhem

nè mvwe' nzenḡòn Ḷḷdiyà. Bùsè ḡḡà tsòhòbum Nwì wèḡ à còm nòḡsə vɛ'nə də,
 6 <Mùbuk lak Betèrèhem nè mvwe' nze Judà, wù ka bùu ḡkəḡkum sè mvwe' nze Judà pwe' wù jə'rə ghak.

A vɛ'nə bùsè ḡwè nè man-tombì mòok nè tesə bohòwù nè yi nè sə jəḡ ḡkərə bohòbùu am Izùre yi.>>

7 Ḷḷkum Heròànə yuk me vɛ'nə fana yi to swihi lo bùu sè wo vè ma ntonùm sə mvwe' mòk. Yi fek tsə'rə yà'wèḡ ḡhà nè wo anə ye ḡḡa sèḡ nè ko' nè bəboḡ.

8 Yi ànə fek wes wo fana yi duk fa yà'wèḡ də, <<Wèen du mvwe' lak Betèrèhem sə. Wèen kə dzèen, wèḡ lap tsə' mvwe' sè mo nè cu sə bəboḡ. Wèen yə yi, wèḡ ḡu co mɔ riḡ ya mɔ nè ḡḡ kə kuksə yi yàm sè'.>> 9 Wo ànə yuk vɛ'nə, wo lo. A kə wès mandzè, wo ye fe'lə sè nè səmok. Anə ye meḡu sè' ḡkəḡkà nè wo à yə nà' ma ntonùm nè. Nà' à sə lòmantombii wo tètè nà' kə təəḡ mam mvwe' sè mo nè cu sə. 10 Wo à kwa, ni' mòk boḡ wo vɛ'ɛ nsàp mòk, mvəsè wo ànə ye ḡkəḡkà nè!

11 Wo ni lo munda'à anə, nè ye mo nè bə ma ye Mèri. Wo təəḡ bə tumfərə, nè kuksə mo nè. Wo muk bàam awo, nè fis dasə fa mo nè bum səmok. Bum sè wo à fa yi sə à ye nsàp mbàm mòk nè wo togè nà' də ḡuù. Bə nsàp làmindà mòk nè wo to nà' də frankisi. Nə ye

bə nsàp mve' nəmòk nè wo togè nà' də meè.

12 Anə ḡḡ, Nwì tipsə wo ndzənə lo də yà'wèen kə bohòḡkum Heròmok bwìḡ fohòlòfe'lè. Wo à bɛ' mandzè nè zok, nè foho lo la'à wo.

Wo Caḡsə Lòḡisòs Mvwe' Lak Iḡip

13 Bùu yè'sə ànə lo wes me fana masinjà Tà Nwì kə cep bohòḶòsep ndzə loòdè, <<Lòkok mɔtsè, nè jəḡ mo nè bə ma ye, wenə wèen caḡ lo mvwe' nzenḡòn Iḡip. A kə dzèḡ fo', wèḡ cum tètè nùmbu nè mɔ tsè' wen də wèen bwi foho və ḡkuḡ. Mù duk yè'sə bùsè ḡkum Herò nè lap mandzè də yi zə nà'.>> 14 Ḷòsep à lòkok nòoḡ, nè jəḡ mo nè bə ma nè wèḡ pwe', wo caḡ lo noon mvwe' lak Iḡip anə ndzəmè. 15 Wo à cu fo' tètè Heròkpu. Yè'sə ànə ye vɛ'nə ya yusè Tà Nwì ànə cep casə cùhu ḡḡà tsòhòbum Nwì wèen ye zinə. Yusè wo à cèp sə à ye də, <<Mù a to fis vè mo àm mvwe' nzenḡòn Iḡip.>>

Ḷḷkum HeròZə Wes Bəbweḡke' Wèḡ

16 ḡhà nè Heròànə riḡ ḡḡa'a də bùu sè ma ntonùm wèḡ sə bòrə yi laḡ fana ntum yaḡ yi wùriḡ. Yi fa ḡḡ də wo lo mvwe' lak Betèrèhem nè ye bəbwe buhu lak sè yà' kɔəp fo' pwe', nè zə bweḡke' sè mbəmbam. Yi də wo zə sè wo lùumḡḡoḡ ba nè foho və

ma ñkwèñ pwe'. Yi à sè cèp yè'sə, yi sə fuhu lo bə mvək nè bùu sè wo à vè ma ntonùm wèñ à tsè' yi dè sè nè à tesə nè. ¹⁷ Yè'sə ànə gu fana yusè Jèrèmiyà nè yi à ye ñgà tsòhòbum Nwì ànə cep bùuñ vè zìnə. Yi ànə cep dè,

¹⁸ <<Ñgì mòk sə yuhu vè mvwe' lak Ramà.

A ñgì ñgùñ bə wañ vè'è nèbup.

Recà sə wa bwe ye wèñ.

Yi sə wa yà' nsàp nè wo tsəpsə yi bùə,

bùusè wo kpə wes pwe' nè pwe'.>>

Jòsep Bə Mèri Fəsə Ko' Jisòs Sə Ijip

¹⁹ Herònə ànə kpə fana masinjà Tà Nwì à vè bohòjòsep ndzə loòmvwe' nzenğonj Ijip anə sèmok,

²⁰ nè duk fa nà' duk dè, <<Lòkok mutsè, nè jəñ mo nè bə ma ba fo'. Wenə wèen bwi lo mvwe' lak Izùre, bùusè bùu sè wo ànə sə lap mandzè dè wo zə mo nè sə a kpə wes pwe' lañ.>> ²¹ Fana Jòsep lòkok, nè jəñ ma mo nè, bə mo nè wèñ bwi foho vè fe'lə mvwe' lak Izùre.

²² Jòsep ànə yuk dè Acilaòà kok ganj tè' ye Heròco ñkum Jùdiyà yi fana yi wəp ñgòcu məmwe' ànə. Wo à kè tipsə fe'lə yi ndzə loèsèmok fana yi lo kə cum mvwe' nze Galili. ²³ A kè dzèñ fo', yi ci lak ye məmwe' nəmòk nè wo to fo' dè Nazàre. Yi ànə gu vè'nə fana yusè ñgà tsòhòbum Nwì wèñ à cèp bùuñ vè zìnə. Yusè wo à

cèep sə dè, <<Wo nè to fa mo nè liñ mok dè ñwè lak Nazàre.>>

3

TsətsòhòNə Jon

Ñgà Bàptesè Bwiñ

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

¹ Mvək ànə à ye, ñga Jon ñgà bàptesè bwiñ à vèə, nè sə tsoho nzak Nwì. Yi à sə cu sə ñgəà, bwiñ sə tesə vè mvwe' nzenğonj Jùdiyà nè sə kə yuk yusè yi sè cèep. ² Yi à sə tsòho duk dè, <<Wèenj kupsə, nè bwi fa bup awèñ ñkwèñ, njo nè ganj ñkum sè mabu kuəp ñgòye sə nzenğonj fèñ lañ.>>

³ Ñwə nəmòk à ye ñgà tsòhòbum Nwì tañntèñ nè liñ ye à ye Izayà nà'a à duk dè,

<<Ñgì ñwè nəmòk sə cèp torə vè sə ñgəà, nè sə yuhu dè,

<Gù tsə'rə fa Tà Nwì mandzè ye,

rəñsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzè ñgògì cà ca.>>

Yi à sə cèp yè'sə ñga yi sə duk yà'sə Jon ñgà bàptesè bwiñ nè. ⁴ Jon à sə ni nsàap cèək mok sè wo à sə gu yà' bə nwèes nàm nəmòk nè wo togè nà' dè kàme. Yi à ni tse' korə ñgùp sə mbwèe yi. Yi à sə zə ñgwim bə nu. ⁵ Bwiñ à tesə vè mvwe' lak Jòrosalèm nè ye nzenğonj Jùdiyà pwe' ñgòkè tsèñ yi. Mok sə vè mvwe' lak sè yà' kuəp ndzəp Jòridàn pwe'. ⁶ Wo à vè, nè duk dè

wo kàacù bə bup awo lan fana yi bəptesə yà'wən sənə ndzəp Jòridàn nə.

7 Jon à yə nga bòp bù Faràsì bə bòp bù Sadusì wən sə kpəəŋ vèə də yi bəptesə wo. Yi duk fa yà'wən də, <<Wənŋ ŋgwì bù no, tsè' wənŋ nga'a ndà də wèenŋ caŋ, nə swirə ŋgə' nə Nwii nə fa bwìŋ è? 8 Wèenŋ gə yusè aco yà' ni tsok də wənŋ bwìŋ fa bup awənŋ ŋkwènŋ lan. 9 Wèenŋ kà də wèenŋ sə tsərə də wèenŋ nə swirə būsə wənŋ sə dahu də, <Tàcici avès à ye Abràham> duk. Busè mù sə tsè' wənŋ də aco Nwì jəŋ liis yè'e, nə gə fa Abràham bwe bə zəŋ. 10 Yuk a. Njəm nə nəsə kù' ŋgògbè' màk tɔ nə sə mbwè. Tɔ nə fòpwe' nə nà'a kà-a nto'o sə bəbɔŋ zəm, wo nə gbɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gèsə nà' sə misè. 11 Mɔ bəptesə mɛgù yàm bwìŋ bə ndzəp ŋgònitsè' də wo a bwìŋ fa bup awo ŋkwènŋ lan. Nwè nə yi nə və maŋkwèenŋ mùu nə bəptesə bwìŋ ye bə Yòŋsə nə Rərəŋ nə nə ye bə mis. Yi yam ghak mɔ yi. Mù ka yè'e kəkərè co mù bək fa yi kùuŋgùp ye yəŋ. 12 Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcis nzaŋ bə zəŋ. Yi nə nəmsə nzaŋ sə mɔ tɔpə, nə tɛŋ dzədzəə sə sə mvwe' mis nə nà'a kà liigè.>>

Jon Bəptesə Jisòs

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

13 Mvək nə Jon à sə bəptesə bwìŋ ànə à ye fana

Jisòs ye'e me'rə nzenŋòn Galili, nə lo mvwe' ndzəp Jòridàn. A kə dzənŋ fo', yi kə ye Jon də nà'a bəptesə yi. 14 Jon lap mandzè ŋgògù də ya Jisòs tənŋsə. Yi duk fa Jisòs nə də, <<A nə ye co wu bəptesə mɔ wù, wù sə və bwìŋ də mɔ bəptesə wu mù yè'sə va?>> 15 Jisòs duk fa nà' də, <<Mù rì ve'nə sè' lan, bəptesə mɔ ntən. Busè a gù-a ve'nə ye də a gù yà'sə yusè yà'a kəkərè bohòNwì.>> Yi ànə duk ve'nə, Jon nə dzəm. 16 Mvək nə wo ànə bəptesə wes yi ntən fana Jisòs tesə kok sə ndzəpə anə. Ntòbu à mùhu nòonŋ to. Yi ye nga Yòŋsə nə Nwì nə tsə tesə və mbwa co kəkəbənŋ, nə kə naanŋ yi mətuhù. 17 Anə gəŋ, ŋgì mòk cep tsonŋ mɔbu anə də, <<Nè'e mɔ àm nə mù dzəm yi sə ntuu' mɔ. Mɔ kwagə bohòyi ve'ε wùriŋ.>>

4

Satà Mùmsə Jisòs

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 Yòŋsə nə à jə lòJisòs mvwe' səmok sə ŋgəà də ya Satà nə yi ŋkum ze' nə mùmsə ja'a nà'. 2 Ghà nə yi à cu fo' ndzəm hum kwè bə marənŋ sè' hum kwè nga yi ka mɔzəp yumok kə cùhù gesə lok fana njè yaŋ yi. 3 Fana Satà nə və bohòyi, nə duk fa Jisòs də, <<A ye a də wu mo Nwì, cep-a ya liis yè'e bɔuŋ na bɛŋ nga wu zu.>> 4 Jisòs à duk fəsə fa nà' də, <<Wo à còm nòŋsə

ndzənə Nwàk Nwì duk də,
 <Kaco ɲwè cum megu bùu
 ɲàaɲ zuzɔ yeɲ.> >> ⁵ Anə
 gèn, Satà nə jə lo Jisòs mvwe'
 ntəm lak nè rərəɲ nə. Ntəm
 lak nè rərəɲ nà'nə, a lak
 Jòrosalèm. Yi kə tes nà'
 mɔ ndündap Nwì nè ghaɲ
 nə, mvwe' sè yà' sàp wùriɲ,
⁶ nə duk fa Jisòs nə də, <<A
 ye-a də wu mo Nwì, wù li
 gbɔ tsoɲ lo-a sè nze-è. Búsè
 yà' cu ndzənə ɲwàk Nwì
 də, <Nwìi nə fa masinjàa ye
 ɲaɲ ɲgòjə ɲkərə bohòwù,
 də yà'wèɲ kotse' wu mɔtsè
 bə bo awo ya wu nə kà
 kù nè kù ta.> >> ⁷ Jisòs cep
 fəsə fa yi də, <<Nwàk Nwì
 sè duk sè' də, <Wù ka tse'
 ɲgòbɔə ja'a Tà nè yi Nwì
 yòyeɲ.> >> ⁸ Satà nə jəɲ
 mali lo yi mɔmvwe' tu nda
 mòk nè nà' sàp lòmɔtsè ve'e
 wùriɲ. Wo à təəɲ mbwa,
 yi niɲ tsok fa Jisòs lak bə
 ghàak sè sənə nzeɲgònè'e
 pwe'. ⁹ Yi duk fa nà' də,
 <<A ye-a ɲga wù təəɲ-na bə
 tumfərə, nə kuksə mɔ fana
 bum sè wù sə yə yà' yè'e
 pwe', mɔ nə fa wu yà'.>>
¹⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Satà,
 cohò gesə fo'. Nwàk Nwì sè
 duk də, <Nwè tse' ɲgòkùksə
 mègù Tà nè yi Nwì ye, nə
 fak megu sè' bohòyi yiɲi.>
 >> ¹¹ Yà'a mvwe' sè Satà nə à
 mè'rə Jisòs, nə lo. Masinjàa
 Nwì wèɲ və, nə kə jəɲ ɲkərə
 bohòJisòs nə.

Jisòs Yèto Fàk
Mvwe' Nzeɲgònə Galili
 (Mak 1:14-15; Luk 4:14-
 15)

¹² Jisòs ànə yuk də wo
 nisə Jon ndapndzəm fana yi
 ye'e lo yuye mvwe' nzeɲgònə
 Galili. ¹³ Yi à ka mok
 mvwe' lak ye Nazàre cum.
 Yi à kə cu mok mvwe'
 lak Kàpanùm. Kàpanùum
 mɔlak mòk nè nà'a ɲgɔ təm
 Galili. Tse' nze nə fo' bùu
 Zebulòbə bùu Naptalè wèɲ.
¹⁴ Yi à kə cu fo' ya yusə ɲga
 tsòhòbum Nwì nè liɲ yee
 Izayà à cèep ye zìnə. Yusə
 yi à cèp sè də,

¹⁵ Nze bùu Zebulòbə bùu
 Naptalè
 nè nà' kɔəp mvwe' ndzəp nè
 ghaɲ, nè nà'a ɲga wù
 to càsə Jòridàɲ. Wo
 togè nze nə də
 Galili, lak bə mvumvum
 wèɲ.

¹⁶ Wèɲ sè wèɲ cugè sənə
 ndzəm, wèɲ a yə
 mareɲ mòk nè ghaɲ.
 Mareɲ nə nə rɛɛɲ bohòwèɲ
 sè wèɲ à sə cu sə
 mvwe' nzeɲgònə ɲgə'
 kpɔ yà'a.

¹⁷ A yè jə mvək ànə, Jisòs
 sə tsoho ke' ncèp ye. Yi
 sè duk də, <<Wèɲ kupsə,
 nə bwi fa bɔp awèɲ ɲkwèɲ,
 bùusè gaɲ ɲkum sè mɔbu
 kɔəp ɲgòye sə nzeɲgònə fɛɲ
 laɲ.>>

Jisòs To Ngàa Fàak Ye
Sè Mantombi Kwè
 (Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Mvəsə Jisòs à sə gɪ ɲgɔ
 təm Galili fana yi ye ɲwè
 nəmòk bə moma ye wo ba.
 Wo à ye Saimù (nè wo togè
 yi sè' də Pità) bə Andrù. Wo
 à ye ɲgàa ko fuk ɲga wo sə

fuk bə ram. ¹⁹ Jisòs duk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ be' və mɔ̃ ya mɔ̃ yə'rə wəŋ ŋgòko jə və fa mɔ̃ bwìŋ.>> ²⁰ Wo à yuk vɛ'nə ntèn, wo me'rə mak nonʒsə ram awo sə, nə yuŋ lo yi. ²¹ Yi à lòghàr, yi ye fe'lə mok sè' bwìŋ ba. A ye sè' bwe ŋwè nè mò'fis. Liŋ awo à ye Jem bə Jon. Liŋ tè' awo à ye də Zebèdi. Yi à yə wo ŋga wo cu sə ŋgwesè bə tè' awo nə wèŋ ŋga wo sə gùhɔ tsə'rə ram awo. Jisòs to wo. ²² Wo à yuk ntèn, wo me'rə ŋgwes awo bə tè' awo sè', nə yuŋ lo Jisòs nə.

*Jisòs A Yə'rə Bwìŋ,
Nə Gɔ̃ŋsə Ŋgàa Yiyan Wèŋ*

²³ Jisòs à ke' nzenɡòn Galili pwe'. Yi sə yə'rə bwìŋ mɔ̃mɔ̃vwe' ndap piriyà bɔ̃u Jus, nə sə tsoho Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bə nzak gaŋ ŋkum Nwì nə. Yi à sə gɔ̃ŋsə bwìŋ bə nsàp yiya nè fòpwe' nè wo à tse'. ²⁴ Bwìŋ à yuk lòwes yusè yi à sə gù sə mɔ̃vwe' lak yà'sə, nə ye mɔ̃vwe' nze Sìriyà nə pwe'fo'. Yà'sə à gùu, wo sə jə və fa yi bɔ̃u sè wo à tse' nsàp yiyan nè fòpwe'. Mok à ye bɔ̃u sè yònʒsè ze' à ye ndzə ni' wo, sè wo sə gbù nènò' bə sè wo à kpɔ sak ke' ni' mamòk wèŋ pwe'. Wo à jə və wo vɛ'nə, yi gɔ̃ wo pwe', wo gɔ̃ŋ. ²⁵ Mfèŋ-bwìŋ à tesə, nə sə yuŋ lo yi. Bɔ̃u yè'sə à tesə vè mɔ̃vwe' Galili, Dikàpolis, Jòrosalèm, Jùdiyà nə ye ma ndzəp Jòridàn mamòk.

5

*Jisòs Tsòho Nza' Nwì
Mɔ̃ Ndàhà
(Luk 6:20-23)*

¹ Jisòs à yə mɔ̃vè'nè bwìŋ à kè mà wùriŋ fana yi kok lo mɔ̃mɔ̃vwe' nda nəmòk. Ŋgàa fàak ye wèŋ à kè gùm yi ghèr fana yi cum tsoŋ nze, ² nə yeto ŋgòyə'rə wo duk də,

- Kwəkwa Nè Nà'a Zinə*
- ³ <<A reŋsi bohòbɔ̃u sè wo rì də wo ka kəkurè bohòNwì yeŋ, bɔ̃usè tse' gaŋ sè mɔ̃bu nsàp bù ànə.
- ⁴ A reŋsi bohòbɔ̃u sè wo sə tɛ', bɔ̃usè Nwii nè yisè fa wo ndzəplis awo.
- ⁵ A reŋsi bohòbɔ̃u sè wo fùə, bɔ̃usè Nwii nè ghaksə wo bə yusè yi à kà' də yi nə fa bɔ̃u ye wèŋ.
- ⁶ A reŋsi bohòbɔ̃u sè tsətsə'rəə awo cu ghak ŋkùuŋ ŋgògù yusè yà'a kəkurè bohòNwì, bɔ̃usè Nwii nè kè ze'sə wo bə yusè wo sə tsə'rə sə.
- ⁷ A reŋsi bohòbɔ̃u sè wo koksəgè manziŋ bohòbwìŋ, bɔ̃usè Nwii nè koksə manziŋ bohòwo sè'.
- ⁸ A reŋsi bohòbɔ̃u sè wo tse' ntum sè rərəŋ, bɔ̃usè wo nè kè yə Nwì bə lis.
- ⁹ A reŋsi bohòbɔ̃u sè wo fagè fifi mɔ̃tsətsə'rəə bwìŋ, bɔ̃usè Nwii nè to wo də bwe ye.
- ¹⁰ A reŋsi bohòbɔ̃u sè bwìŋ sə yeŋsə wo ŋgə' njo

nè wo sè gù yusè
yà'a kèkùrè bohòNwì,
bùusè tse' gan sè
mabu sè nsàp bù ànè.

11 <<A rɛnɔsi bohòwɛnɔŋ nga
bwɛnɔ sɛ yàk wɛnɔ, sɛ fa
wɛnɔ nɔgɔ', nɛ sɛ ci' nsàap
mɔvwɛs sɛ bɔp pwe' mɔ
tuhù wɛnɔ nɔjɔ nè wɛnɔ sɛ yù
mandzè àm. 12 Wɛnɔŋ kwa,
nɛ kà fù' bùusè wɛnɔŋ nè kè
tse' lèlèk mabu nɔkùɔnɔntɛnɔ.
Yà'a mègù sè' mɔvè'nè wo
ànè yɛnɔsɛ nɔgàa tsòhòbum
Nwì wɛnɔ sè wo à ye to man-
tombii wɛnɔŋ nɔgɔ' sè' vɛ'nɛ.>>

*Nɔgàa Gan Nɔkum Nwì
Wɛnɔŋ*

Ye Co Ci' Bè Marenɔ

(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

13 <<Wɛnɔŋ co ci' bohòbwɛnɔŋ
sɛ nɛnɔgòŋ pwe'fo'. A ye-a
nɔgà ci' cwè'lè bɔp, mandzè
nè nɔgògù yà' ləm fe'lè kà
mok ye. Yà' kà fàk mok tse',
wo nɛ kɛ'mak yà' sɛ nze,
manɔgòŋ nɛnɔ ca kù mbwa.

14 <<Wɛnɔŋ co marenɔ
bohòbwɛnɔŋ sɛ nɛnɔgòŋ
pwe'fo'. Wo ci tes-a lak mɔtu
nda, kaco yà' ye sèswihì yɛnɔ.
15 Kaco nɔwè bwe' laàm, nɛ
swihì nà' sɛnɛ tasà yɛnɔ. Yi
nɛ tes nà' mɔnɛ yumok jɛja
ya nà'a sɛ rɛnɔ bohòbwɛnɔŋ mɔ
nda'à anɛ pwe'. 16 Yà' mègù
sè' vɛ'nɛ dɛ wɛnɔŋ gɔ marenɔ
awɛnɔŋ rɛnɔ bohòbwɛnɔŋ. Nà'a
rɛnɔ ya nɔgà wo yè bèbo àwɛnɔ
nè wɛnɔŋ sɛ gùu, wo kuksè Tè'
awɛnɔ nè yi cu mabu.

Yèyè'rè Nè Bè Nzak Lùk

17 <<Kà dɛ wɛnɔŋ tsəm
dɛ mù a vè nɔgòlèsè lùk

Musi nè ye bum sè nɔgàa
tsòhòbum Nwì wɛnɔ à yè'rè
fa bwɛnɔ yà'a duk. Mù a
ka nɔgòlèsè yà' vè, mù a
vè nɔgòkè gù fàak am dɛ
ya bwɛnɔŋ rɛnɔ dɛ, yusè wo
à yè'rè sɛ yà' kùrè lòbè
zɛnɔ. 18 Wɛnɔŋ yuk, nɛ tsɛrè
tse' yusè mù sɛ cèp yè'e
bèbɔnɔ. A ye-a nɔgà nɔtòbu
bè nɛnɔgòŋ cu mali mɔvè'nè
yà'a yè'e, ye dɛ mabè'lè
yumòok nɛ kà ndzənə lùk
nè mò'fis momjo vɛ'e coho
tesə yuk. A nɛ kà cohòyuk
tètè fàak awo kə me nɔkɔŋ.
19 Ye dɛ a ye-a nɔgà mabè'lè
lùk mègù-a momjo vɛ', nɔwè
kà nà' nɔnɔsè, nɛ yè'rè fa
bwɛnɔŋ sè' dɛ wo kà nà' sè'
nɔnɔsè, fana ye dɛ nɔwè ànɛ
nɛ ye momntilip mɔwɛ' gan
nɔkum Nwì. Nɛ ye sè' dɛ,
a ye-a sè ndà pwe' nè yi
nɔnɔsè lùk sɛ, nɛ yè'rè fa
bwɛnɔŋ nɔgònɔnɔsè yà' sè' fana
nɔwè ànɛ nɛ ye nɔwè nè ghan
mɔwɛ' gan Nwì. 20 Mù sɛ tsè'
fa wɛnɔ dɛ, kaco wɛnɔŋ nè cu
mɔwɛ' gan Nwì yɛnɔ tse'nɔgà
wɛnɔ dzəm zinə nɔgògù yusè
yà'a kèkùrè bohòNwì nɛ
ghak casə mɔvəsə nɔgàa yè'rè
bwɛnɔŋ lùk nɛ ye bùu Farəsi
wɛnɔŋ gùgèə.

*Jisòs Yè'rè Fa Bwɛnɔŋ
Bè Nzak Jèjò'*
(Luk 12:57-59)

21 <<Wɛnɔŋ ànɛ yuk dɛ wo
à duk fa bù nɔjamòk wɛnɔŋ
dɛ, kà dɛ nɔwè zè nɔwè duk.
Dɛ a ye-a nɔgà nɔwè nɛmòk
zè mòk fana wo nɛ jɛnɔ vè
yi mɔwɛ' nɔzak. 22 Mù sɛ

tsè' weŋ nè ŋga'a nè'e dè, a ye-a ŋga ŋwè nèmòk jòk bohòmòk wà jì njo, yi nè tse' nzak. Nè ye sè' dè a ye-a sè ndà, ŋga yi to-a moma ye mòk dè <Wu yu nè wà> fana yi nè ye li kaŋsurù ŋkuŋ. Nè ye mali sè' dè, a ye-a ŋga ŋwè to ŋwè nèmòk dè <Wùu ləm>, fana yi tse' ŋgə' nè ŋgòkè sè sè misè. ²³ Ye dè a ye-a ŋga wù dè wu kuksə Nwì bə fəfa yò, nè kə dzeŋ-a mvwe' kàm nè wo fagè Nwì fəfa mbwa nè fana wù tsərə kok dè moma yo mòk tse' jèjòk bohòwù, ²⁴ wù me'rə tes yusè wù anə dè wu fa sə fo', nè lo kə mesə və weŋ moma yònə. Wenə mèsə ŋkuŋ wù bwì və, nè kə fa Nwì fəfa yònə. ²⁵ A ye-a ŋga ŋwè nèmòk dè yi gə nzak wenə mɛ kot, boŋ ghak dè wenə mesə bə mvək nè wèŋ ka mɛ kot anə ntòkə dzeŋ. Bəsè wu kə dzeŋ mɛ kot, yi nè fa wu ndzə bohòŋgà sak nzak. Ngà sak nzak nè nè fa wu bohòŋgàa tàm wèŋ fana wo nisə wu ndapndzəm. ²⁶ Mɛ tsè' wu yusè zinə dè wu nè cum mam mbwa tètè tse'ŋga wù làk wes mbàam sə, dolà kà cu ŋkuŋ wù tesə.

Nzak Sàhà

²⁷ <<Wèŋ ànə yuk laŋ dè wo à duk dè, ŋwèe kà nto ko. ²⁸ Nè ŋga'a nè'e mù sè tsè' weŋ dè, a ye-a ŋga ŋwè nèmòk kùk mēgù-a ŋwàŋwè bə lis dè ŋwà nè'e bōco bə nà' noon fana ye dè yi ko

nto bə nà' sə ntuu yi yà'sə laŋ. ²⁹ Ye dè a ye-a ŋga lis yo sè ma mòk sə gù-a wu ŋgògù bup fana wù fis mak tosə yà', a dzəm nà' ye lis yo sè ma zɛ. Bògha' dè ni' yònə bisə ma mòk vɛ'nə ntèŋ nè nonjsə nè dè yà'a cum fo' lònŋ, wù kə ni bə zeŋ mvwe' ŋgə' nè sə misè. ³⁰ Nè ye sè' dè a ye-a ŋga bo ma zuu yo sə gù-a wu ŋgògù bup fana wù gwɛ' tiŋ mak nà'. Bògha' nè dè ni' yòo nè bisə ma mòk vɛ'nə ntèŋ nè nonjsə nè dè nà'a cum fo' pwe', wù kə ni bə zeŋ sə misè.

Nzak Ga'a Gù

(Mat. 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ <<Wo ànə duk sè' dè, ŋwè nè yi duk-a dè yi me'rə ŋgwe ye fana yi com fa nà' ŋwàk ndzə bohòdè yi mè'rə nà' laŋ. ³² Nè ye dè mù sè tsè' weŋ ŋga'a dè, a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga ka bùu njo nè dè nà' sə yù mbəmbam sə mbiŋ yeŋ fana ye dè yi gù ŋwà nè yi ŋkuŋ nà' ko nto. Nwè nèmòok kə jə-a ŋwà nè wo me'rə yi nà'nə, ye dè ŋgèŋgàŋ ko sè' nto.

Nzak Nkèŋ

³³ <<Wèŋ nà yuk sè' dè wo à duk fa bù njamòk wèŋ dè, ŋwèe nè kà wà kèŋ basè. Dè yusè ŋwè kèŋ yà' bohòTà laŋ àlɛ yà' təŋ megu vɛ'nə. ³⁴ Nè ŋga'a nè'e mù sè tsè' weŋ dè a ye-a ŋga wù dè wu kak tes yusəmok fana wù kà kèŋ lok nè kè' mò'fis. Kà

də wu kɛŋ ntòbu duk, bùusè nà'a yà'sə kapràk Nwì. ³⁵ Kà ɲgùp nze nè'e sè' kɛŋ bùusè nà'a yà'sə mvwe' sè Nwì tes kùu ye. Nwèe kà lak Jòrosalèm sè' kɛŋ bùusè yà'a yà'sə ntum lak ɲkum nè ghaŋ nɔ. ³⁶ Nwèe kà tu ye sè' kɛŋ lok, bùusè kaco wu gu kupsə riŋ to nàəmtu nè mò'fis ɲgòye fəfop kè səsɛŋ àlɛ' yeŋ. ³⁷ Yusè wù duk-a də wu cep pwe', yà'a ye megu <Ŋ bə Hai'> ba. A cəsə-a mɔ mvè' ènə ye də yà' vè yà'sə mok bohòSatà.

*Nzak Gù Fəsə Bɔp Bə Bɔp
(Luk 6:29-30)*

³⁸ <<Wo ànə duk sè' də, lis bə lis, nzòŋ bə nzòŋ. ³⁹ Nè ɲga'a nè'e mɔ sə tsè' wɛŋ də, ɲwè nəmòok gù-a wu bɔp, wù kà yi bɔp gù fəsə fa. A ye-a ɲga ɲwè nəmòok sam wu mbumbuk ma zɔ mpaan, wù me'rə yi sam wu mbumbuk ma ɲkwip sè'. ⁴⁰ A ye-a ɲga ɲwè som sə wu mɔ kot, nə jəŋ cək yòfana wù me'rə yi jəŋ nè ndzə tsət sə'rè nə sè'. ⁴¹ A ye-a ɲga ɲgà tàm mòk ko wu bə ɲàŋ də wu bək bum ye, wù bək casə mvwe' sè yi də kùrə sə. ⁴² Nwèe lɛŋ-a yumok bohòwù, wù fa yi. Nwè nəmòok duk-a də wu samsə fa yi yumok, wù samsə fa yi yà'.

*Dzəm Bùu Sè Wo Bèŋgè
Wu*
(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ <<Wo ànə duk sè' də, dzəm ɲge' yo wɛŋ, nə bɛŋ bùu sè wo bèŋgè wu. ⁴⁴ Mù

duk yàm ɲga'a də, dzəm bùu sè wo bèŋgè wu sə sè', nə sə lɛŋ fa bùu sè wo sə yeŋsə wu ɲgə' wɛŋ piriya. ⁴⁵ Wèeŋ gu ve'nə, wɛŋ ye bwe Tè' awèŋ nè yi cu mɔbu nə, bùusè yi gùgè nùm ye nà' sə to bohòbùu sè bɔp bə sè bəbɔŋ wɛŋ pwe' yəyərè. Nə ye fe'lə sè' də yi gùgè mbùŋ li bohòbùu sè bəbɔŋ bə sè bɔp pwe' sè' yəyərè. ⁴⁶ A ye-a ɲga wɛŋ sə dzəm mègù bùu sè wo sə dzəm wɛŋ, ye də aco Nwì lak wɛŋ bùu yà? A mègù-a bùu sè bɔp sè wo ɲgàa benè mbàam tas yà'a wo gùgè ka sè' ve'nə yeŋ à? ⁴⁷ Nə ye də a ye-a ɲga wèeŋ cepsə megu-a ɲge' awèŋ, ye də yusè wɛŋ gù fis zok sə yè'sə yà? Mù də bù pegè wèeŋ gùgè sè' ve'nə àlaa. ⁴⁸ Wèeŋ tse' ɲgògù bəbɔŋ bə bum pwe' mvè'nè Tè' awèŋ nè mɔbu gùgèə.

6

*Kà Bum Njo Nè Bwiiŋ Ye
Nga Wo Kwasə Wu Gù*

¹ <<Jəŋ ɲkərè də wu kà fàha Nwì yo mantombii bwiiŋ də ya wo kwasə wu gù. Busè wu gù-a bum yè'sə mvwe' bwiiŋ ve'nə fana Tè' yo nè yi cu mɔbu nə kà wu làk. ² Ye də a ye-a ɲga wù də wu fa ɲwè nè yi ka yumok tse' yumok fana wù kà də wu yəm busə yà' ɲki duk. A yəmgè nsàap ɲkii yà'sə ɲgàa tè'èŋkup yà'a. Wo gùgè ve'nə mvwe' ndap

pìriyà bə ɲɛʉ mandzè də ya bwiɲ ye wo, nə kwasə wo. Mɛ tsè' wɛɲ kek də wo gù vɛ'nə yà'sə ye də wo tse' wes lələ' awo yà'sə laɲ. ³ Bəboɲ də wu dzəm-a ɲgɔfa ɲgà jɲ yumok fana wu gù co bo ma mòok kà yusè bo ma mòk sə gùu rì. ⁴ Yà'a nə ye səswihi, fana Tè' nè yi yəgè mvwe' səswihi nə nə lak wu.

Nzak Pìriyà
(Luk 11:2-4)

⁵ <<Nə ye də wèɲ cu ɲgògù pìriyà fana wèɲ kà də wèɲ gù co ɲgàa tè'ɲkup yà'a duk. Wo dzəmgè ɲgòlòkok təəɲ mʉtsè, nə sə lɛɲ pìriyà mʉmvwe' ndaap pìriyà nə ye mvwe' ga'a ndu-mandzè wèɲ də ya bwiɲ ye wo. Mɛ tsè' wɛɲ zinə də nsàp bù ànə gù vɛ'nə yà'sə, ye də wo tse' lələ' awo yà'sə laɲ. ⁶ Yusè də wu dzəm ɲgògù pìriyà fana wù ni lo ndzə rum nda'à wù, nə kosə ncù, nə gù pìriyà bohòTè' yo nè yi cu mvwe' səswihi nə. Wu gù mvè' ànə fana Tè' yo nè yi yəgè bum sə yà'a səswihi nə nə lak wu. ⁷ Nə ye sè' də wèɲ cu ɲgògù pìriyà nə fana wèɲ kà də wèɲ sə dʉhʉ yiskok yusè yà' ka fàk tse' co bù pegè wèɲ duk. Wo tsəɾəgè yàwo də wu lɛɲ-a, nə sə cep fəsə sè' yusè wu cèep sə tətè àlɛ, Nwì yuk pìriyà nə bùu zɛɲ. ⁸ Wèɲ kà də wèɲ ye co wo

duk, bùusè ɲkuɲ wù sə muk cù ɲgòfek Tè' yo nə yumok fana ɲga yi nə riɲ lo ye yusè wù sə dzəm bohòyi sə tè.

⁹ <<Ye də wèɲ nə sə lɛɲ mʉmvèk nè'e:

<Tè' avès nè wù cu mʉbu, kəkùksəə ye bə liɲ yo.

¹⁰ Gaɲ ɲkum yòsə və.

Yusè wù dzəm də yà'a fak, wù gù yà' fak sə nzeɲgòɲ sè' mʉmvè'nè wu gùgè bum yo sə fak mʉbu.

¹¹ Fa a ves bɛɲ sə vèes nə zu yà' ntinə.

¹² Swì fa vèes bʉp avès sè' mvè'nè ves swì fagè bùu sə wo gùgè ves bʉp.

¹³ Nə kà ves mvwe' sə co məmumsə kə tseɲ ves jə lò.

Mvwe' sə Satà nə cu, wù caɲsə gɛsə fis ves fo'.* >

¹⁴ Bʉsə a ye-a ɲga ɲwè gù wu bʉp, wù swì fa yi fana Tè' yo nè yi cu mʉbu nə nə swì fa wu yòsè'. ¹⁵ Wu kà-a bwiɲ bʉp sə wo gù bohòwù swì fa fana Tè' yo nə kà wu yòsè' swì fa.

Nzak Dzè ZʉZʉ

¹⁶ <<A sè' də ghà nè wèɲ sə dzè zʉzʉ fana wèɲ kà də wèɲ gù tse' si awèɲ co ɲwè nè nje sə ya yi, mvəsè ɲgàa tè'ɲkup wèɲ gùgè yà'a duk. Wo gù tse'gè si awo co nje sə ya wo vɛ'ɛ də ya bwiɲ ye riɲ də wo sə dzè

* **6:13** 6:13 Aco ncèp ènə ye sè' də, Caɲsə fis gɛsə lo ves mvwe' bʉp. ɲwàha mok sə zəm naaɲ gɛsə lo də, Gaɲ ɲkum sə yò, ɲaɲ ye sə yò, kəkuk ye sə yò, mvèsə nè mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

zuzú. Mù sè tsè' fa weŋ zìnə də wo gù ve'nə fana ye də wo tse' wes lèlà' awo yà'sə laŋ. ¹⁷ Ghà nè wù cu-a də wu dzə zuzú fana wù kwak si yo làaŋ, nə swak tu yo bəboŋ. ¹⁸ Ya bwiiŋ kà də wù sè dzə zuzú rì. A riŋ megu Tè' yo nè yi cu mvwe' səswihi nə yiyi. Tè' yo nè yi rìgè yusè yà' cu mvwe' səswihi ènə nə lak wu yi.

Tse' Ghàk Ma Mubu
(Luk 11:34-36, 12:33-34)

¹⁹ <<Kà də wèŋ loksə ghàha awèŋ sə nzeŋgòŋ feŋ duk. A feŋ mvwe' sè aco ndu bə nzək nə ye ŋgàa yè wèŋ gù bupsə yà'. ²⁰ Bògha' də wèŋ loksə ghàha awèŋ lɛ mubu. A mbwa mvwe' sè kaco nzək bə ndu nə ye ŋgàa yè wèŋ gù lok yà' yumok yeŋ. ²¹ Mù duk ve'nə bùusè mvwe' sè ghàha awèŋ cu-a fana ntum awèŋ nə cum megu sè' fo'. ²² Lis yoo mareŋ nè ndzə ni' wù yi. A ye-a ŋga lis yoo bəboŋ fana ye də ni' yònə, nə rwiŋ bə mareŋ. ²³ Yà'a sè' də a ye-a ŋga lis yo ka bəboŋ yeŋ fana ye də ni' yòpwe' rwiŋ bə mandzəm. Ye də a ye-a ŋga ni' yo nə rwiŋ bə mandzəm ve'nə ye də a ŋgəŋgwi' ndzəm nè feŋ bùè.

Nwi Nə Ye Mbəm
(Luk 12:22-31, 16:13)

²⁴ <<Kaco ŋwè fak ŋkwèŋ bohòmasà ba yeŋ. Yi nə dzəm fis mòk, nə beŋ mòk kènə aco yi sə fak bohòmòk zìnə nə kà mòk nə co yumok jə lok. Kaco wù fak bohòNwi

nə ye bohòmbəm yeŋ. ²⁵ Ye də mù sè tsè' weŋ də, kà də wèŋ sə te' ke'ca bə yòŋsəə awèŋ njo zuzú bə nəno kènə də bə cək sè ŋgònitse' mu ni' wèŋ àlɛ' duk. Yam gha' ka yòŋsə ŋwè nə noŋsə zuzú yeŋ à? Nə ye sè' də yam gha' ka ŋgùpni' ŋwè nə casə cək yeŋ à? ²⁶ Wèŋ kuk ja'a na swiŋ sè yà'a mubu yè'e nè. Wo kà yumok mənzuù biğə, nə kà sè' kúp nə kà tàp sè' tse'. Wo ye-a sè ve'nə, Tè' awèŋ nè mubu fagè wo zuzú. Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ? ²⁷ A mənğorè wèŋ ndà nè də aco yi naaŋ gesə nùumbu mok mənə nùumbu ye də bùusè yi jik yi ɛ? ²⁸ Bə ma nè cək, wèŋ sə te' bə nzək cək ye bùu yà? Tsərə a bə nzàamŋgaŋ sè yà'a fomgè yè'e məm̀vè'nə yà'a kùkgəə è. Wo kà ndàp caŋsəgə, nə kà cək sè' ba'. ²⁹ Ye də mù sè tsè' weŋ də a megu-a sè ŋkum Sòlomù bə ghàha ye sè yi à tse' sə pwe', yi à ka nsàp cək mòk co nzàamŋgaŋ yè'sə ni yuk. ³⁰ A ye-a də ŋgaŋ sè wà sè aco wù ye yà' ntinə, a ye zònŋ ŋga wo tèn sə sə yà' laŋ yè'e Nwi sə jəŋ ŋkərə bohòwo ve'nə, ye də kaco yi jəŋ casə ghak ŋkərə bohòŋwè yeŋ à? Oòbùu am wèŋ, wèŋ ka Nwi ntum awèŋ pwe' fa. ³¹ Bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana kà də wèŋ sə te' ke'ca də vèes nə zə kok yè'sə yà le-ò, vèes nə no kok yè'sə yà le-òkè də vèes nə jəŋ kok

cək yè'sə fòlè-òduk. ³² Búsə a làpgè nsàap bum yè'sə gugəŋ bùu sè wo ka Nwì riŋ. Bohòma njàwèŋ fana Tè' awèŋ nè mubu riŋ də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə pwe' laŋ. ³³ Làp to mantombi le gaŋ ŋkum Nwì, nè ye ŋgòye kəkùrè mantombii yi ŋkuŋ fana bum mok yè'e pwe' nè ye sè' sè yàwèŋ. ³⁴ Ye də ŋwèe kà də yi tɛ' fa zòŋ duk, zòŋŋ nè tɛ' tu ye yi. Numbu nè fòpwe' tse' ŋgə' nje kəkùrè bə numbu nə.

7

Kà Nwə Nəmòk Sak (Luk 6:37-38, 41-42)

¹ <<Kà də wu sak ŋwə nəmòk duk ya Nwii kà wu yòsə' kè sak. ² Mù duk ve'nə bùusə Nwii nè kè sak wu sè' mvə'nə wù sə sak bùu mok wèŋ. A sè' də mvə'nə wu fù' fa bwiiŋ fana yi nè fùk fəsə fa wu sè' ve'nə. ³ Njo nè wu kùkgè mājep nè jo nè nà' cu mɔ lisè moma yo, nè swi də bès tɔ nè ghaŋ cu mɔ lisè wùu yè'e bùu yà? ⁴ Kènə aco wù duk fa to moma yo mòk də, <Tse' vesə lis ya mù fis fa wu mɔ jep nè mɔ lisè wu> nà'a, ŋga ŋkəŋkùm jep nè jep cu ma mɔ lisè wù yè'sə va? ⁵ Wèŋ ŋgàa tɛ'èŋkup wèŋ, fis to le ntòjep nè ghaŋ nè mɔ lisè wù nà'a ŋkuŋ ya wu nè tse' mandzè ŋgòyè rì nè jo nè nà' cu mɔ lisè moma yo nə.

⁶ <<Kà də wu fa bùu sè wo bèŋ bum sè yà'a rərəŋ bə ma nè Nwì duk, bùusə wo nè kà

yà' co yumok jə. Wo nə nəŋ bəpsə yà' bə kù, nə bùuŋ ko wu lù.

Mandzè Nè NgòTse' *Yumok* (Luk 6:31, 11:9-13)

⁷ <<Lɛŋ Nwì ya yi nə fa wu, làap ya wu nè tse', kùum ya wo nə muk fa wu. ⁸ Búsə ŋwə nè yi lɛŋ-a, ŋgəŋgàaŋ nè tse', ŋwə nè yi lap-a, ŋgəŋgàaŋ nè ye, ŋwə nè yi kum-a, wo nə muk fa ŋwə ànə. ⁹ Wèŋ sè wèeŋ tɛ'ɛ bwe, mòk cu yo nè ŋga mo ye lɛŋ-a bɛŋ, yi fa nà' lis à? ¹⁰ Kènə mòok yo nè mo ye fek-a də nà'a fa yi fuk, nà' fa yi no-ɛ? ¹¹ A ye-a ŋga wèŋ sè wèeŋ bəp yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sè bəboŋ, ye də aco Tè' nè mubu nə, nè fa bum sè bəboŋ bohòbùu sè wo lɛŋ yi sə wèŋ wùriŋ. ¹² Bum yè'sə də yusə wu dzəm-a də bwiiŋ gɔ fa wu, wù gɔ fa wo sè' ve'nə. Yà'a yusə lùuk Musi bə ncèep ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' sə cèp ve'nə.

Mandzè Lùŋ (Luk 13:24)

¹³ <<Ni mvwe' ncùu ŋka' sè yà'a fəferè yà'a, bùusə ncùu ŋka' sè wəwəŋ sè yà' tse' mandzè nè bəboŋ yà'a, a mandzè kpɔ. Bwiiŋ ŋkùuŋ sè wo sə yù lònà'. ¹⁴ Ncùu ŋka' lùuŋ fəferè, mandzè nə gɔŋ te'lə sè' nèbɔp. Bùu sè wo yə mandzè ènə, wo mòom gha bùè.

Rì Tɔ Bə Nto'o Ye
(*Mak 1:22; Luk 6:43-49,*
13:25-27)

15 <<Wèeŋ jəŋ ɲkərə̀ bohòbùu sè wo sə gù basè də wo ɲgàa tsòhòbum Nwì yà'a. Wo vèə, wù sə ye mənɲùpni' də a nsùŋgaŋ ɲga wo ma ndzə tsətsə'rè furù' nè bup. 16 Wèeŋ nə riŋ wo bə nsàp mandzè nè wo sə gù bum awo. Kaco lèmu zəm yuk mənə ntwìnənə' yeŋ, nə ye sè' də kaco wo kwìŋ yuk pià mənə ndi'ntsəə sè' yeŋ. 17 Tɔ sè bəbɔŋ pwe' zəmgè nto'o sè bəbɔŋ. Tɔ sè bup zəm sè' nto'o sè bup. 18 Kaco tɔ nè bəbɔŋ zəm nto'o sè bup yeŋ. Tɔ nè bup kà nto'o sè bəbɔŋ sè' zəm bwìŋ. 19 Tɔ nè fòpwe' nè nà' ka-a nto'o sè bəbɔŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misè. 20 Nà'a njo nè mù duk weŋ də wèeŋ nə riŋ bùu sè wo sə gù basè də wo ɲgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ bə nsàp mandzè nè wo sə gù bum awo sə.

21 <<Ka də ndàaŋwè pwe' nè yi togè mɔ də Tàa nè kè ni mvwe' gaŋ ɲkum sè mabu sə yeŋ. A nè kè ni mbwa ɲwè nè yi sə gù yusè Tè' am nè mabu nə sə dzəm də ɲwèe gɔ. 22 Numbu sak nzak kè dzèŋ nùu fana bwìŋ ɲkùuŋ nə sə kə dɔhɔ fa mɔ duk də, <Tà, Tà, mù də vès à sə cèp bum Nwì bə liŋ yo àlaa. Vès à bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' wèŋ bə liŋ yo, nə sə gɔ bum maŋgəŋgèŋ sè'

bə liŋ yo.> 23 Mɔ nə tsok fa wo də, <Coho gesə lo ɲgɔ ni'ì mù fo', mù ka weŋ co bùu am riŋ yuk. Wèŋ ɲgàa gù bup wèŋ.>

24 <<ɲwè nè yi yuk-a ncèp àm nè mù cèep, nə gɔ mvè'nè mù duk sə, fana ye də yi co ɲgà ɲkərə̀ nè yi à bom ndap ye mənə lis. 25 Yi ànə ci nà' mbwa fana mbùŋ li, ndzəp rwiŋ bə fèfè wèŋ pwe' bwì' ndap nə, nà' kà gbù bùusè wo à ci nà' mənə lis. 26 Nə ye sè' də ɲwè nè yi yuk-a ncèp àm nə, nə kà mvè'nè mù duk sə gù fana ye də yi ye co ɲwè nè ləm nè yi à kè ci ndap nje mənə ɲgwansa. 27 Yi ànə ci wes nà' fana mbùŋ li, ndzəp rwiŋ bə fèfè wèŋ kə bwì' ndap nə nà' gbɔ. Gbù nè nà' à gbùu nə à ka gbù nè jo yeŋ.>>

28 Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana maŋgo bù nè nà' ànə ye fo' nə à sèeŋ mam təəŋ bə nsàp yəyərè nè wo yuk nə. 29 Wo à sèeŋ vɛ'nə bùusè yi à sə yərè ye sə zok co ɲwè nè yi tse' ɲəŋ. Yi à ka ye sə co bùu sè wo yərè fagè bwìŋ lùuk Musi wèŋ yà'a yeŋ.

8

Jisòs Mèsə Fa ɲgà Kuturu
Yiya Ye

(*Mak 1:40-45; Luk 5:12-16*)

1 Jisòs ànə sə tsoon mündahà anə fana maŋgo bù mòk yuŋ yi vɛ'ɛ nèbup. 2 Anə geŋ, ɲgà kuturu

nəmòk vè, nè kə bùhù kè mantombii Jisòs, nè duk fa yi dè, <<Tà, a bò-a wu co wù tesə mù na, wù gù fa mù yiya àm nè'e me.>> ³ Yi ànə duk ve'nə fana Jisòs fis bo, nè jweŋ nà' bə zeŋ. Yi à sè jwèŋ nà', yi sè duk dè, <<Mù dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nè à mè mègù fo' sè' ghà ànə. ⁴ Yi duk fa fe'lə nà' dè, <<Dù, nè kà ŋwè nəmòk tsè' fa swì. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nè ni fa yi ni' yò, yi kək ja'a wu. Yi kù' mèsə, wù fa fəfa nè Musi à duk nè, ŋgònì tsè' fa bwìŋ dè yiyaŋ yòà mè laŋ.>>

Jisòs Bə Nkum Sojà Mòk Nè Nwè Lakmvm
(Luk 7:1-10)

⁵ Jisòs ànə vè mvwe' lak Kapanùm. Mvè'nè yi à ni vè ntèn, ŋkum sojà mòk kə tseŋ yi mʉtsè, nè sè leŋ nà'. ⁶ Yi sè duk fa Jisòs nè dè, <<Tà, mo mòk nè vesi cugèə yi sè tesə mù bə fàk, yi nòyiyaŋ nda'à mù anə ve'è nè co wù kà cèp to. Yiya nè a kpəsə yi ni' nsàp nè co yi kà bùùŋ lok.>> ⁷ Jisòs duk fa ŋgà' nè dè, yi nè vè kə gù mo nè ya nà'a gùŋ. ⁸ Nkum sojà nè duk dè, <<Hai', kà wù vè Tà, bùùsè mù kà kəkərè co wù kə ni munda'à mù yeŋ. Cèp megu le bə cù fana ya mo fàk àm nè nè gùŋ. ⁹ Mù rì ve'nə bùùsè mù ye'sə ŋwè nè mù tse' ŋkwàha bùù mok mantombii mù sè mù sè yuk bohòwo sè'. Sojàa mok cu sè wo yukgè yàwo bohòmù sè' yo. Aco mù to mòk

duk dè, <Vèə>, yi vè. Mù duk fa mòk dè <Lòfa'>, yi geŋ. Nè duk fa mali mòk dè <Gù yu ye'e>, yi gù yà'.>> ¹⁰ Jisòs ànə yuk yusè yi à cèep fana yi mərə, nè duk fa bohòbùu sè wo à yù vè yi fo' sè dè, <<Mù sè tsè' fa weŋ ŋkəm duk dè, a mègù-a sè mʉtsətsə'rəə bùù Izùrə ma, mù kà ŋwè nəmòk fo' nè yi tse' nsàp dzədzəm nè dè aco mù gù to fàk bə ncèp cù àm ye yuk.>> ¹¹ Yi duk fe'lə dè, <<Mù sè cèp zìnə dè ntsə' dinà nè mvwe' gaŋ sè mabu sè kə wès numbu nè fana bwìŋ nè vè mvwe' bòop lak sè wo tse' ŋgwii bwìŋ fo' zəzok, nè kə zù be'lə bə Abrahàm wèŋ. Wo zù be'lə bə Azik nè ye Jàkop wèŋ bəbè'. ¹² Wo nè zù fo' ve'nə ŋga bùù Jus sè a nè ye co wo zù fo' le wo sə, wo nè be' fis gesə wo sə mbiŋ mvwe' ndzəm. Wo nè cum ca sè waŋ, nè sè zù nzòŋ.>> ¹³ Jisòs bùùŋ duk fa bohòŋkum sojà nè duk dè, <<Bwì foho lólak. Mvè'nè wù dzəm tse' sè ntùù wù yà'a, yà'a nè ye sè' ve'nə.>> Yiya mo ŋgà' nè à mè gù sè' ghà nè wo à sè cèep nè.

Jisòs A Gùŋsə Ngàa Yiyaŋ Nkùuŋ
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Jisòs à kə ni munda'à Pità, nè tseŋ malii nà' mbwa ŋga yi nònze bə yiyaŋ. ¹⁵ Jisòs jweŋ bo ŋwà nè fana yiya nè me. Nwà nè lokok, nè lap fa wo zuzù. ¹⁶ Numbu

à nò à ye nga nùm sè co tse lòn fana wo jè vè fa yi bùu sè wo à tse' yònsàè ze' ndzè ni'ì wo vè'è wùrìj. Yi à cèp gù ncèp mò'fis, nè bè' fis wes ze' sè bə zèj pwe'. Yi à gũjsə bùu sè wo à sè yaya wèj sè'.
 17 Yi à gù vè'nə ya yusè Izayà ngà tsòhòbum Nwì à nò cèp bùuj vè zìnə. Izayà nè à nò cèp duk dè, <<Yi a jè lògesə wòwoo avès bə yiyan avès yi bə tu ye.>>

Ngò Bè' Lò Jisòos Gũgũj
 (Luk 9:57-62)

18 Jisòs à nò ye mvè'nè bwìj mà ngũ ni'ì yi wùrìj fana yi duk fa ngàa fàak ye wèj dè bə yà'wèj to lo ñkùp ndzèp mamòk. 19 Fana ngà' nəmòk nè yi ngà yə'rè fa bwìj lùuk Musi caj vè, nè kə duk fa nà' dè, <<Cicà, mù dzəm dè mu nè bè' lo wu ma nè fòlòoj fo' nè wù sè lòn.>> 20 Jisòs duk fa nà' dè, <<Còp wèj tse' mvòk co wo cum ca, swìj wèj tse' ndap awo fana mùu mo ñwè mù ka mvwe' sè co mù nonjə tsoj tu am nè nooj yojə tse'.>> 21 Ngà fàk nəmòk duk fa yi dè, <<Tà, mu foho lo a mankwèj, nè kə tuuj tē' lam ñkuj è.>> 22 Fana Jisòs duk fəsə fa nà' dè, <<Yuj vè mu, nè me'rə bùu sè wo kpə laj wèj tuuj bù kpəkpe awo.>>

Jisòs Gù Fəfə Nà' Təjə
 (Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Jisòs à nò ni lo sənə ngwes nè fana ngàa fàak ye wèj sè yuj lo yi sè'.

24 Mvè'nè wo à sè lòn, fəfə nè bup cwìj vè ye mu ndzèpə anə. Nà' sè bwi'lə kə' ngwes nè, ndzèp sè ci ni lo ca nsàp nèbup. Yè'sə à sè ye vè'nə lònj nga Jisòs nè sè dzəm ye lo. 25 Wo à kè to yəmsə yi, nè duk fa yi dè, <<Tà, vesùwèj sè kpə yè'e kpə.>> 26 Yi duk fa yà'wèj duk dè, <<Wèj wəp yè'sə yà, wèj ngàa dzədzəm moòmjo wèj.>> Yi à duk vè'nə, yi lokok, nè duk fa fəfə nè ye ndzèp nè dè, <<Təjə, nè kə mok cà fe'lə.>> Yi à nò cèp ntèj, bum pwe' təjə, ci'ì təjə fo' wumm. 27 Bùu sè wèj à mərə vè'è, nè duk dè, <<Nè'e nsàp ñwè nè fò, fəfə bə ndzèp wèj sə yuk yi è?>>

Jisòs Gũjsə Bwìj Ba
 Sè Wo Tse' Yònsəè Ze'
 (Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Yi à nò to tesə lo nto ndzèp ma nja fana yi tesə vè mvwe' lak Gadàrin. Bùu səmok wèj à kè tsèj yi bwìj ba. Bùu yè'sə wèj à nò tse' yònsəè ze' ndzə ni'ì wo. Wo à sè cu mvwe' sè wo tuujgè bwìj. Yònsəè ze' sè à sè gù wo, wo bup ntəm vè'è nsàp nè co ñwè kə mandzè ma nè wo cu nè cà. 29 Wo à nò ye Jisòs ntèj, wo cèp torə fis duk dè, <<Mo Nwì, wu lap bohòvès yà? Wù vè dè wu sè kə fa ves ngə' nga mvèk nè ka ntòkərə à?>> 30 Anə ye nga bòp ngùnəj mòk nè ghanj à sè zə kə'cà mvmvwe' nəmòk fo' sè moòm sèsap. 31 Fana ze' sè lèj Jisòs dè

a ye-a nga nà' dè nà'a be' fis wo àlè, nà'a duk dè wo kè ni ndzè ni'ì bòp ngùnaañ yà'a. ³² Jisòs duk fa yà' dè yà'a geñ. Wo tesè, nè kè ni ndzè nè ngùnaañ sè. Ngùnaañ sè pwe' à ca durè tsè ndzè bañ anè, nè kè gbù ni sè nè ndzèp Galili nè, nè kpù wes ca pwe'. ³³ A nè ye ve'nè fana, bùu sè wo à sè gùmsè ngùnaañ sè wèñ carè lo yàwo sè mù ntòlak anè fana nè tsoho fa bwìn yusè yà' anè ye sè pwe'. Wo à tsè' bwìn yusè yà' anè gù ngàa yònsèè ze' wèñ sè sè'. ³⁴ Bùu sè mù ntòlak sè pwe'fo' à tesè vè ngòkè yè Jisòs. Wo à nè ye yi fana wo lèñ nà' dè nà'a lo gèsè mvwe' lak awo fo'.

9

Jisòs Gùnsè Nwè Nè

Yi À Bù'rè

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisòs à ni sè ngwesè, nè to tesè lo ntòndzèp ma nè nja, nè tesè vè mvwe' lak ye. ² A kè dzèñ fo' fana bùu sè mok wèñ bæk jè vè fa yi nwè nèmòk mukèhe nga ngèngàn à bù'rè bù'rè. Jisòs à yè dè wo tse' dzèdzèm nè dè aco yi gù yiyàn nwè nè me. Yi duk bohònwè nè yi kà gígè nè dè, <<Mo àm, kà wèp, mù swì fa wu búp yo lañ.>>

³ Ngàa yè'rè fa bwìn lùk mok wèñ à ye fo', nè yuk yusè Jisòs cèp yè'sè. Wo duk sè vèè wo dè, <<Nwè ènè sè gù bupsè liñ Nwì wà.>>

⁴ Jisòs rìñ yusè wo sè tsèrè sè ntùu wo sè, nè duk fa yà'wèñ dè, <<Wèñ sè tsèrè nsàp búp ànè sè ntùu wèñ ve'nè bùu yà? ⁵ Co johò gha' yè'e nè ngòduk dè, <Mù swì fa wu búp yòlan>, kè nè ngòduk dè, <Lòkok mùtsè, nè gi lo yuyo> ε? ⁶ Fana mù nè niñ fa wèñ dè mùu mo nwè, mù tse' nàñ sè nze ngòswì fa bwìn búp awo.>> Fana yi duk fa ngà' nè yi kà gígè nè dè, <<Lòkok, te' kèà yò, nè lo la'à wù.>> ⁷ Jisòs à duk ve'nè, yi lòkok, nè lo yuye. ⁸ Bùu sè wo à ye fo' sè à yè ve'nè fana wo wèp, nè kùksè Nwì nè yi a fa bwìn nsàp nàñ anè.

Jisòs To Màtiyò

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisòs à nè casè fa'nè fana yi ye nwè nèmòk nè liñ yee dè Màtiyò. Yi à yè Màtiyònè nga nà' cu mvwe' sè wo là'gè mbàam tas fo'. Jisòs duk fa nà' dè, <<Bè' vè mù.>> Yi à lòkok, nè be' lo nà'.

¹⁰ Jisòs à kè cu munda'à Màtiyònè ngòzù zuzù mbwa. Ngàa ko mbàam tas bè bùu sè wo ngàa gù búp wèñ à kè cu be'lè bè nà' nè ye ngàa fàak ye wèñ. ¹¹ Bùu Faràsi wèñ à nè ye ve'nè fana wo fek ngàa fàak Jisòs sè wèñ dè, <<Cicà àwèñ nè sè zù be'lè zuzù bè ngàa ko tas, nè ye bùu mok sè ngàa gù búp wèñ bùu yà?>> ¹² Jisòs à yuk fana yi duk fa yà'wèñ dè, <<Bùu sè wo kà yiyàn tse', wo kà doktà làpgè. A

láp mègù doktà ηwè nè
 yi sè yaya. ¹³ Wèen mum
 vèm bè ncèp nè wo à còm
 nà' ndzənə Nwàk Nwì də,
 <Mù dzəm ghak yàm ntəm
 nè nà' tse' koksəmanziη nə
 nonşə ηgòfa satikà' nè lùk
 sə dzəm.> Mù duk ve'nə
 bùusə mù à ka bùu bùu
 sè bəboη wèη və, mù à
 vè ηgòto bù ηgàa gù bəp
 wèη.>>

Nzak Dzə Zuzə
NgòKùksə Nwì

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Ngàa fàak Jon wèη à
 vè kè fek Jisòs də, wo bè
 bùu Faràsi wèen dzègè zuzə
 nùumbu mok, nə sə gu
 pìriyà, ηgàa fàak ye kà yàwo
 gù yè'sə bùu yàlè? ¹⁵ Yi duk
 fəsə fa yà' də, <<Aco bùu
 sè wo vè mvwe' sè wo sə
 zə bum gù wèη dzə zuzə
 à? Ka ve'nə sè yeη. Mvək
 nəmòk cu nè wo nə jəη gesə
 lo ndugù nə, fana bùu sə nə
 dzə zuzə mvək ànə. ¹⁶ Wèen
 yuk-a, kaco ηwè jəη cək nè
 fi, nə te' lok cək nè nà' vəp
 laη bè zeη yeη. Bùsə nè fi
 nə nə saha tesə ndzənə nè
 zəm nə fana yam ghak wesə
 ηga'a mvwe' sè nà' saha
 maηkwèη sə. ¹⁷ Yumook sè'
 də wo kà dzè rùk sənə bès
 nè zəm kep gèsəgè, bùusə
 yà'a nə duk, nə vok bès nə.
 Fana rùuk sə nə bəp bès
 nə mwè. Bògha' lè də wo
 gesə dzè rùk sənə bès nè fi
 ya rùuk sə bè bès nə pwe'
 cum fo' bəboη.>>

Jisòs Guηsə Nwà Nə Nà'
Jwèη Yi Cək Nə Luηsə Mo
Jairòs

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Jisòs ànə sə cep mali
 bohòwo ntòve'nə fana
 ηkwà' ηwè nəmòk nè
 məmvwè' ndap pìriyà bùu
 Jus wèη və kə tseη yi fo'.
 Yi təəη mantombii Jisòs bè
 tumfərə, nə duk fa nà' duk
 də, <<Mo àm nè ηwàηwè
 kpə fana kwəkwe' vəə, nə
 kə naaη fa yi bo yo ya yi luη
 səmok.>> ¹⁹ Jisòs à lòkok, nə
 be' lo yi. Ngàa fàak Jisòs sə
 wèη à yù lòwo sè' fo'.

²⁰ Anə geη, ηwà nəmòk nè
 nduəm à sə ca yi ndzə ni'i
 mənə luumηgòη hum-ncòp-
 ba à nee vè fə ηkwèeη Jisòs,
 nə jweη gesə cù cək nà' bè
 bo. ²¹ Yi à jweη nà' ηga yi
 sə tsərə sə ntəu yi də, a ye-
 a ηga yi jwèη megu-a cù cək
 nà' nè àlè, yiya ye nə nə me.
²² Jisòs à bùuη kù' ηwà nə.
 Yi à yə nà', yi duk fa nà' də,
 <<Ko ntəm njè'gù. Dzədzəm
 yònə wù tse' nə guηsə wu
 laη.>> Yi à duk mèsə ve'nə
 ntèn, yiya ηwà nə me gu sè'
 fo' ghà ànə.

²³ Jisòs ànə kə ni munda'à
 ηkwà' ηwè nè nà' anə to yi
 nə fana yi ye bù ηgàa kà
 kpə wèη ηga wo rwiη fo'
 hip. Wo sə fuəp ηkii kpə bè
 ntàη, nə sə ke'ηgùη. ²⁴ Yi
 duk fa yà' də, <<Wèen tesə
 sə mbi pwe'. Mo ènə ka kpə,
 yi sə dzəm mègù lo.>> Wo à
 yuk ve'nə fana wo ywì'lə yi
 swee. ²⁵ Wo anə fis wes bùu

sə wèŋ sə mbi anə fana yi ni lo munda'à anə, nə kə ko bo mənɔwà nə. Yi à ko bo nà' sə ve'nə fana nà' lokok. ²⁶ Yusè yi à gù yè'sə à yuhu mvwe' lak sè fo' sə pwe'fo'.

Jisòs Gəŋsə Ngàa Ntwi Lis Wèŋ Ba

²⁷ Jisòs à mè'rə fa'nə, nə sə lo fana ngàa ntwi lis mok wèŋ bwìŋ ba və, nə sə wəŋ torə yuŋ yi. Wo sə duk də, <<Mo Devìd, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>> ²⁸ Yi ànə kə ni munda'à fana bùu sè ba sə wèŋ kə tseŋ yi mbwa. Yi fek yà' də yà' dzəm sə ntùù yà' də aco yi gù to nsàp fàk ènə àlɛ? Bùu sə də hòli, Tà. ²⁹ Fana yi jwèŋ lis yà'wèŋ sə bə bo ye. Yi à sə jwèŋ yà', yi sə duk də, <<Yà'a ye bohòwèŋ sè' məm̀və'nè wèŋ dzəm tse' sə ntùù wèŋ sə.>> ³⁰ Lis awo sə à mùhu. Anə geŋ Jisòs cep bohòwo ve'ɛ gəgəŋ də yà'a kà ɲwè nəm̀òk tsè' fa swì. ³¹ Wo à lóyàwo, wo to lo liŋ nà' sə mvwe' lak yà'sə ve'ɛ pwe' nè pwe'.

Jisòs Gəŋsə Ngà Kà Cù Cèp Nəm̀òk

³² Bùu yè'sə wèŋ à sə tesə lófana bùu mok wèŋ jə və fa Jisòs ɲwè nəm̀òk ɲga yi kà cù cèpgè. Yi à sə kà cèp ve'nə bùusè yòŋsè ze' à cu ndzə ni'ì yi anə. ³³ Jisòs ànə bɛ' fis ze' nə ntèn, ɲgà' nə yeto ɲgòcèp cù. Bùu sè wo à ye fo' sə à mərə. Wo duk də, <<Vès ka yàvès yumok mvwe' nzenḡòŋ Izùre məm̀və' n'è'e

nùmbu mòk ntòye yuk.>> ³⁴ Bùu Faràsi wèŋ duk yàwo də Jisòs sə bɛ' fis ze' sə bə ɲàaŋ sè sə fa yi yà' ɲkum ze'.

Jisòs A Tse' Kosəmanziŋ BohòBwìŋ

³⁵ Anə geŋ Jisòs kɛ' kɛ' fo' mvwe' buhu lak sè jo bə sè ghaŋ wèŋ pwe'. Yi à sə yə'rə kɛ' məm̀mvwe' ndaap pìriyà wèŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirè nè Bèboŋ bə nzak gaŋ ɲkum Nwì. Yi à sə gù lòbù ɲgàa yiyaŋ wèŋ gəŋ. Sè yà' sə ya bə nsàp yu yà lòoŋ yi gəŋsə yà'wèŋ. ³⁶ Yi à kùk ja'a bùu sè wo à mà fo' fana manziŋ ko yi wùriŋ bùusè bùu sə wèŋ à cu ncu ɲgə', ɲwè nè co nà' tesə wo ye bùə. Wo ye co nsùŋgaan sè wo sə jàm kɛ' jì ganakù'. ³⁷ Fana yi cep bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ duk də, <<Nzum sə ɲkùuŋ, ɲgàa kùkùp sə ye ɲga'a kə jo. ³⁸ Wèeŋ lɛŋ bohòTà ɲgà nzum nə ya yi tumsə vesə bùu sè co wo kùp.>>

10

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba NgòYe Ngàa Ntum

(Mak 3:13-19, 6:7-13; Luk 6:12-16, 9:1-6)

¹ Jisòs à to benə ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba, nə fa yà'wèŋ ɲàŋ ɲgòbɛ' fis fa bwìŋ yòŋsèə ze'. Yi à fa yà' ɲàŋ ɲgògəŋsə bùu sè wo tse' nsàp yiya nè fòpwe' sè'. ² Liŋ ɲgàa ntum ye wèŋ sè hum-ncòp-ba sə də ve'ɛ:

Saimù nè liŋ ye mook də Pità, Andrù moma Pità nè. Jem nè liŋ tè' yee də Zebèdi. Jem nè à ye bə moma ye Jon sè' bwìŋ ba. ³ Filip, Bətòlomi, Tomos, Màtiyònè ŋgà ko mbàam tas, Jem mòk sè' nè liŋ tè' yee də Alfòs, bə Tàdiyòs. ⁴ Saimù nè yi à ye mòk bə bòp bù nè wo togè wo də Kenènat. Nə ləsə Judàs Iskarəyà nè yi ànə seŋ Jisòs nè.

⁵ Jisòs à tumsə bùu sè hum-ncòp-ba yè'sə, nə tipsə yà'wèŋ duk də, wo kà bohòbù lakmum nə ye bùu nzeŋgòŋ Sàmariyà wèŋ lò. ⁶ Yà'wèŋ lo le bohòbù Izùre wèŋ sè wo co nsùŋgaŋ Nwi sè wo ànə jàm bisə jàmə. ⁷ Yà'wèŋ lòo, yà' tsoho lo nzak Nwi də gaŋ ŋkum sè mubu sə yà' kəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ feŋ laŋ. ⁸ Də wo gəŋsə ŋgàa yiyaŋ wèŋ, nə lokoksə bwìŋ mvwe' kpə, nə mesə fa ŋgàa kuturu wèŋ yiyaŋ awo, nə be' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' ndzə ni' sè'. <<Nàaŋ sè mù fa weŋ yè'sə, wèŋ ka yà' ywiyaŋ, ye də wèŋ gə fa lo bwìŋ sè' wà.>>

⁹ Yi tsok yà' sè' də yà'a cu ŋgòlòo, yà' kà muzəp mbàm sè' jə tse' lò. ¹⁰ Wo kà bàm rìp, kà cək nè ŋgòkə ni kupsə jə tse', kà kùŋgùp kə a megu-a sè ntumbàŋ jə tse'. <<Mù də wèŋ kà bum yè'sə jə ve'nə bùsə mvwe' sè ŋwèe fàa', yi zə sè' fo'. ¹¹ Wèŋ kə ni-a mvwe' lak sè ghaŋ kə mabuk lak nè

jo àle' pwe', wèŋ lap ke'ca fo', nə ye ndap ŋwə nè yi tse' ntəm nè bèboŋ, nə cum fo'. Mvwe' lak sè mò'fis, wèŋ kà ndap kupsə tè wèŋ tesə mvwe' lak yà'sə. ¹² Mvè'nè wèŋ ni lòm'vwe' ndap nə fana wèŋ cepse wo fo' pwe' də, <Fifi ye bohòwèŋ.> ¹³ A ye-a ŋga wo jə weŋ co bwìŋ, wèŋ me'rə fa wo fifi awèŋ nə. A kà-a ve'nə ye, fifi àwèŋ nə bwi foho və fe'lə bohòwèŋ. ¹⁴ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk ka weŋ mvwe' ndap ye kə lak awo dzəm kə də wo kà-a yusə wèŋ sə cèep sə yu'rə fana wèŋ ke'sə mak mfəm'fə kù awèŋ fo', nə ca be' mandzə. ¹⁵ Mə tsè' weŋ də a ye-a ŋga bòp lak mòk gə-a ve'nə fana numbu nè wo sak nzeŋgòŋ, boŋ ghak ŋgə' nè lak Sodòm bə Gòmora nə noŋsə nè njàwo nə.>>

Ngə' Nè Nà' Cu Mantombi
(*Mak 13:9-13; Luk 21:12-17*)

¹⁶ Jisòs à duk fa wo də, <<Wèŋ jəŋ ŋkərə bùsə mù sə tum lòweŋ yè'sə co nsùŋgaŋ mətsetsə'rə furuk wèŋ. Fana a bèboŋ də wèŋ kərə co no, nə kà yumok bupsə co bùŋ. ¹⁷ Wèŋ nə sə kək kù'u, bùsə bwìŋ nə ko lo weŋ mə kaŋsurù, bùu sè wo tse' ndap piriya wèŋ nə ləp weŋ mənə ndap piriya sə sè'. ¹⁸ Wo nə soŋ dapsə lo weŋ mantombii ŋkwaha bùu gomè bə ŋkəŋkum wèŋ bùu mù. Anə ye ve'nə ya wèŋ tsoho fa wo nə ye bùu

sè wo ka Nwì riŋ sè wèŋ ncèp nè njàm. ¹⁹ A ye-a ŋga wo ko lòwu, kà dè wu sè jik dè wu nè cep vale kènè dè wu nè duk dè yàlè duk. Mù duk ve'nə bùsè yusè wu nè cep sè nè vè kè cùhu wù ghà nè wù sè dè wu cep nè. ²⁰ Bùsè yusè wèŋ nè sè cep sè, nè kà sè yàwèŋ ye. Yòŋsè tè' awèŋ nè nè sè cep casè bohòwèŋ anə yi.

²¹ <<Mvèk ànə nè ye, bwiŋ nè fa bwema awo dè wo zə yà'wèŋ. Tè'ε nè gu bohòbwe awo sè' ve'nə. Bwe wèŋ nè guŋ tu nè lap mandzè ŋgòzə tè' awo sè'. ²² Bwiŋ pwe' nè beŋ weŋ njo liŋ am sè. Megu dè ŋwè nè yi təŋ-a guŋ tètè nè kə ləsə, fana nà'a yi nè yi nè tse' lùŋ. ²³ A ye-a ŋga wo fa ŋgə' mvwe' lak mok fana wèŋ caŋ lo mvwe' lak mok sè zok. Mù duk ve'nə bùsè mù ri dè wèŋ nè kà fàak awèŋ sè wèŋ tse' ŋgògù mvwe' lak Izùre sè mèsə ŋga mùu mo ŋwè mù bwi foho vè laŋ.

²⁴ <<Wèŋ yuk, kaco mo sùkuù mòk yam ghak cicà ye yeŋ. Kaco ŋkwèŋ mòk yam casə ŋwè nè yi sè fàk ŋkwèŋ bohònà' nè yeŋ. ²⁵ Nə yeè nè ve'nə fana mo sùkuù tse' ŋgòkwa ŋga yi kə dzeŋ-a co cicà ye, ŋgà fàk ŋkwèŋ kwa ye sè' wup, ŋga yi dzeŋ co ŋwè nè yi sè fà' bohònà'. A ye-a dè wo to fa ŋwè nè yi tu ndap nè liŋ dè Bezebù, ŋkum ze', ye dè wo nè to bùu sè məmve' ndap ànə lòŋ

bə liŋ sè yà' bup casə sè dè Bezebù sè.

Ŋwè Nè Aco Wèŋ Wəp Yi (Luk 12:2-9)

²⁶ <<Nə yeè nè ve'nə fana kà dè wèŋ wəp ŋwè duk. Bùsè yusè wo sès lok-a yà' pwe' nè yəhə ntsə'mòk jəja. Yusè yà'a səswihi pwe'fo', bwiŋ nè riŋ yà' ntsə'mòk. ²⁷ Yusè mù tsè' fa weŋ ndzə ndzəmè wèŋ tsok yà' marəŋ. Yusè wèŋ yuk yà' mvwe' səswihi, wèŋ fuŋ yà' mù ndündap. ²⁸ Kà dè wèŋ wəp ŋwè nè aco yi zə ŋgùpni' yò, nè kà yòŋsè zə to nè'e duk. Wəp ε Nwì nè aco yi gu bupsə to ni' yòbə yòŋsè yòba fo' mvwe' ŋgə' nè sè misə. ²⁹ Njoroŋ sè aco wù ywiŋ ba dolà ba yè'e kaco mòk gbə tsoŋ sè nze ŋga tè' awèŋ ka bə zeŋ riŋ yeŋ. ³⁰ Bohòwù nè wu yòŋwè, rintse' dè nàəmtu sè mətuhù wèŋ yà'a pwe' yi a ta yà' taa. ³¹ Fana kà dè wèŋ wəp duk, bùsè wèŋ gha' njoroŋ sè wèŋ.

Wu Dzèŋ-a Jisòs Yi Dzeŋ Wu Sè'

³² <<Ye dè bə bum yè'sə, ŋwè nè yi cep fis-a jəja mvwe' bwiŋ dè yi ŋwè àm fana mù nè kə duk fa yi sè' ve'nə mantombii Tè' àm mubu. ³³ Yà' ye sè' dè a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzeŋ mù mantombii bwiŋ dè yi ka ŋwè àm yeŋ, ye dè mù nè dzeŋ yi mantombii Tè' am nè yi mubu, nè dè mù ka yi sè' riŋ.

*Mù Ka Fifi Jə Və,
Mù Jə Və Dzè'*

(Luk 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ <<Kà də wèeŋ tsərə də yusè mù a vè ɲgògù sə nze fɛɛɲ nə jə və gu fifi duk. Mù a ka fifi jə və, mù a jə və fèk dzè'. ³⁵ Mù a vè ɲgòlòkokxə mwe ɲgòlù bə tè' ye. Mo nè wà'ɲgwèŋ ɲgòlù bə ma ye. Yep bwe wèeŋ nə lə bə malii awo sè'. ³⁶ Ʋwè nè yi nə beŋ wuu nə ye sè' ɲwè nè mù nda'à wù. ³⁷ Ʋwè nè wu dzəm-a tè' yo kè ma yo àɛ nə casə mvè'nè wù dzəm mù, ye də wù ka yà'sə kəkurè ɲgòye ɲwè àm yeŋ. Ye sè' də ɲwè nè yi dzəm-a mombam ye kè mo ɲwàŋwè nə casə mù ye də yi ka yà'sə kəkurè ɲgòye ɲwè àm sè' yeŋ. ³⁸ Ʋwè nè yi kà-a də yi bək jəŋ ntəəŋ ye ya yi be' lo mù duk, ye də yi ka kəkurè ɲgòye ɲwè àm sè' yeŋ. ³⁹ Ʋwè nè yi lap-a də yi nə tse' swe'e yòŋsə ye yi fana yi nə bisə nà'. Ʋwè nè yi jə yòŋsə nè nje co yusè wà bùu mù fana yi nə tse' swe'e sə.

Ləlàk

(Mak 9:41)

⁴⁰ <<Ʋga ɲwè nəmòok jə-a weŋ nə də <Və bəboŋ>, ye də yi duk fa yà'sə bohòmù. Nə ye də ɲwè nè yi duk-a mù də <Və bəboŋ> ye də yi duk fa yà'sə bohòŋwè nè yi à tum mù nə. ⁴¹ Ʋwè nè yi duk fa ɲgà tsòhòbum Nwì də <Və bəboŋ>, bùusè nà'a ɲgà tsòhòbum Nwì fana yi nə tse' ləlàk sè' co ɲgà

tsòhòbum Nwì. Ʋwè nè yi duk fa-a ɲwè nè yi kəkurè málisè Nwì də <Və bəboŋ> fana yi tse' sè' ləlàk nè co ɲwè nè yi kəkurè málisè Nwì. ⁴² Ʋwè nè yi fa-a bwe yè'e wèŋ mòk ɲgàp ndzəp nè fifi də bùusè nà'a ɲgà fàk àm fana mù tsok fa weŋ zìnə də kaco ləlàk ɲgəŋgàŋ bisə yeŋ.>>

11

*Jon Tumsə Ʋgàa Fàak Ye
ƲgòFek Jisòs Yumok*

(Luk 7:18-35, 10:13-15)

¹ Mvèk nè Jisòs ànə tip wes ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə fana yi me'rə mvwe' yà'sə, nə lo. Yi à lòo, nə sə kə yərə bwìŋ mùmvwè' ndaap pìriyà bùu Jus wèŋ, nə sə tsoho lo fa bwìŋ Ntirè nè Bəboŋ nə mùmvwè' buk lak sè Galili sə. ² Anə geŋ Jon yuk bə bum sè Jisòs nè yi Ʋkum ɲgà gèm bwìŋ nə à sə gùu fana yi tirə gesə lo fa nà' yumok cùhù ɲgàa fàak ye mok. Anə ye yè'sə ɲga Jon nə cu mù ndapndzəmè. ³ Jon nə də yà'a kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ɲwè nè wo à duk də yi nè vəə nə kè, vèes kək də yi cu ntòzok-ɛ? >> ⁴ A kè dzèeŋ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusè wèŋ yuk, nə ye sè wèŋ yə bə lis awèŋ. ⁵ Bùu sè wo à loho lis sə yə fe'lə bum səmok, bùu sè wo ànə sə ka gi sə gi. Ʋgàa kuturu wèŋ sə gəŋ, bùu sè wo à loho ntu'

wèŋ sə yuk fe'lə bum. Mù sə lòkoksə bwìŋ mvwe' kpɛ, nə sə tsoho fa ŋgàa jìŋ wèŋ Ntirè nə Bèboŋ nə sè'. ⁶ Nə tsok ləsə fa yi də mù duk də, rɛŋsi bohòŋwè nè yi ka mèmərè sə ntuù yi bùu mù tse' lok.>>

⁷ Wo ànə bwi ŋkwèŋ də wo lòo, fana Jisòs nə ye ŋgòtsòho fa bùu sè fo' yumok bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèŋ ànə lo ŋgəà fa' ŋgòkùk ja'a yà? A ye ŋgòkə ja'a ŋwè nəmòk nè yusə bwìŋ cèep, yi sə dzəm kɛ' gu yusə wo cep sə nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yɛŋ. ⁸ Ye də wèŋ à lòŋgòkə yə yè'sə yu yà lɛ? Anə ye də wèŋ kə ye ŋwè nəmòk nè yi à nitse' cəək sè bəboŋ à? Nə yeè nə sè' də nsàap bùu sè wo nigè cəək sè bəboŋ yè'sə kà ŋgəà cugè. Wo cugè ma mɛmvwe' nto'o ŋkəŋkum wèŋ. ⁹ Ye də wèŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgògù yà? A ye ŋgòkə yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? N, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum Nwì nsàp nè wèŋ rì yàwèŋ anə laŋ. ¹⁰ Nà'a masinjà nè wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə Nwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm də, <Yeè, mù tumsə lòmasinjà àm kè mantombii wù. Masinjà àm nə nə gu tsə'rə nòŋsə fa wu mandzè yo nə.>>

¹¹ Fana Jisòs nə cep mali sèmok də, <<Mù sə tsə' wɛŋ yusə zìnə də bwe sè wo à dzə wo sə nzeŋgòŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nè yi

càsə Jon ŋgà bàptesə bwìŋ ntòdzə. Yi ye-a sè' vɛ'nə fana ŋwè nè də yi jə'rə càsə gha' mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam gha' Jon nə. ¹² Ye jəŋ ghà nè Jon à sə tsòho, nə sə bàptesə bwìŋ tè ŋga'a, gaŋ ŋkum Nwì sə sə ni fɛ ntu'ù bwìŋ bə ŋàŋ wùriŋ. Bwìŋ sə lù mègù bə ŋàŋ ŋkuŋ nə kə ni fo'. ¹³ Lùuk Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' à sə cèp sè' bə nzak gaŋ Nwì yè'sə tətè ŋkuŋ Jon sə kə və ye maŋkwèŋ. ¹⁴ Nə ye də a ye-a də wèŋ dzəm bə zɛŋ fana Jon nə yà'sə Alajà nè wo à tsòho də yi nè vè ntsə'mòk nə. ¹⁵ Nwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk.

¹⁶ <<Aco mɛ fuhɛ ŋgwì bù nè niè' nə yè'sə bə yà lɛ-ò? Wo yè'sə co bwe mok sè wo tɛ mɛntɛɛŋ, nə sə duk fa ŋge' awo sè bə yà'wèŋ ŋàhagè jap də, ¹⁷ <Vès yəm ŋkii sè wo figè ŋwàŋwè fo', wèŋ kà dzeŋ nə kà. Vès yəm ŋkii kpɛ, wèŋ kà mbeŋ sè kom lok.> ¹⁸ Mù duk vɛ'nə bùusə Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zɛzɛ. Bwìŋ à yə vɛ'nə wo də yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi anə. ¹⁹ Mù mo ŋwè, mù a vè yàm, mù sə zɛ beŋ, nə sə no rùk sè'. Fana bwìŋ a yə vɛ'nə, wo duk də, <Wèŋ ye ŋgà no jùhù rùk bə tà zɛ bum kà ze' mòok nè'.> Wo to mɛ də ŋge' ŋgàa gù bɛp bə ŋgàa ko mbàam tas wèŋ. Mègù də yumok kè lègè ŋkuŋ bwìŋ riŋ də a

bèboŋ kè bup àlɛ.>>

²⁰ Yà'sə à mèe, Jisòs ye ŋga'a ŋgòyàk buhu lak sè yi à gù maŋgəŋgèeŋ ye fo', wo ye nə kà bup awo ŋkwèŋ bwiŋ fa sə. ²¹ Yi sə cep də, <<Lak Corazì bə lak Bèsadà, wèŋ cu bup. Mù duk ve'nə bùsè bùu lak Tayà bə Sidòŋ wèŋ ànə ye-a nsàap bum sè mù à gù tsè' fa weŋ yà'a wo bwèrɛ wo a kupsə laŋ. A ye-a wo də wo a ni gaa cək, nə yok və ŋgònitsə' də wo kəacù laŋ. ²² Mù sə tsè' weŋ də nùmbu sak nzak nè kè dzèeŋ, Nwii nə koksə ghak manziŋ bohòbùu lak Tayà bə Sidòŋ nə noŋsə wèŋ yè'e. ²³ Wèŋ bùu lak Kàpanùm, wèŋ sə nè ni' co də wèeŋ nə kok lo mubu à? Wèeŋ nə lo tsətsəŋ mvwe' ŋgə' ve'ɛ bòn. Bum maŋgəŋgèeŋ sè wo à gù yà' bohòwèŋ yà'a ànə ye-a mvwe' lak Sodòm də bwèrɛ lak awo sə cu mali niè' ntòfo'. ²⁴ Mù sə tsè' weŋ də nùmbu sak nzak ye nùu, Nwii nə koksə ghak manziŋ bohòbùu lak Sodòm wèŋ nə noŋsə wèŋ.>>

*Və Bohòmù
Ŋga Wu Cum Yoŋsə
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Mvək ànə à ye fana Jisòs cep fis də, <<Mù kwasə wu-o, Tè'. Tà mubu bə nè sə nzeŋgòn ba fo'. Wù a swihi gesə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərè nə ye bùu sè aco wo rɛeŋ bum wèŋ, nə niŋtsok fa yà' bohòbùu sè wo co bweŋke' wèŋ. ²⁶ Hòli, mù kwasə wu Tè', bùsè yà'

bòkok wu sə vèə wù də wu gu yà' ve'nə.>> ²⁷ Yi cep fe'lə sè' də, <<Tè' am a fa bum pwe'fo' ndzə bohòmù. Nwè nəmòk ka mwe nə riŋ, ri mègù Tè' nə. Nwè nəmòk ka Tè' nə sè' riŋ. Rì mègù yi mwe nə, nə ye bùu sè mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə. ²⁸ Wèŋ sè wèŋ fàak, nə wo sə, wèeŋ və bohòmù. Wèŋ sè wèŋ bək bum sè rərwi', wèeŋ və bohòmù sè' ya mu gu weŋ, wèŋ yoŋsə. ²⁹ Wèeŋ yuŋ nsàp mandzè njàm, nə sə yə'rə jəŋ bum bohòmù. Bəsə mu fùè, nə tse' ntəm nè bəboŋ. Wèeŋ gu-a ve'nə ya wèeŋ nə yoŋsə. ³⁰ Bəsə mandzè àm ka guguŋ yeŋ, nə ye sè' də bum sè mu nə naaŋ mu tuhù wèŋ sə fufup.>>

12

*Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu
Dzè*

(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Nùmbu dzè mòk à ye, Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə gi ca mvwe' nzum nzaŋ bùu mok wèŋ. A ye ŋga njè sə ya ŋgàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo ye ŋgòkup tu nzaŋ mok də ya wo zɛ. ² Bùu mok wèŋ à ye fo', ŋga wo bùu Faràsi. Wo ànə ye mvəsə yà' gù ve'nə fana wo cep bohòJisòs. Wo duk fa nà' də, <<Ŋgàa fàak yo wèŋ sə gù yusè lùuk avès ka ve'nə dzəm. Wo sə kup nzaŋ nùmbu dzè bùu yà?>> ³ Jisòs buuŋ duk fa wo də,

<<Wèŋ ka yusè Devìd bə bùu ye wèŋ à gùu ŋga nje ya wo yà'a ndzənə ŋwàk taŋ yuk à? ⁴ Mù sə də mvə'nè nje ànə yaŋ wo, bə bùu ye wèŋ kə ni munda'à Nwì, nə yep zə ntuk brəd sè wo à nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo' yà'a. Ŋga ànə ye də kaco ŋwè zə lok fuk brəd ànə yeŋ, tse'ŋga zə mègù nà' ŋgàa fa satikà' wèŋ. ⁵ Mòok sè' də wo à còm ndzənə ŋwàk lùuk Musì də a dzèŋgè nùumbu dzè fana ŋgàa fa satikà' wèŋ sə gù fàk mɛ nda'à Nwì, ŋga lùk sə kà ve'nə dzəm, nə kà nzak fo' tse'. Wèŋ ka yà'sə sè' yuk yuk à? ⁶ Mù də mɛ tsok weŋ də yumook yè' sè yà' yam ghak ndap Nwì nə. ⁷ Anə ye-a də wèŋ rì yusè Nwì à cèp də yi kwa ghak ŋga bwìŋ sə koksə manziŋ nə nòŋsə ŋga wo sə fa yi satikà'. Wèŋ ànə rɛɛŋ-a ncèp ènə bwèrɛ də wèŋ ka bùu sè wo ka jònŋ gɛ də wo bɛp duk fa. ⁸ Yusè də mùu mo ŋwè, mɛ Tà nè mù tse' ñàŋ bə nùumbu dzè nə mù.>>

Ŋwè Nè Yi A Kpɛ Bo Ma Mò'fis

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Anə geŋ, yi ye'e me'rə fa'nə, nə kə ni mɛmvwe' ndap piriya awo mòk. ¹⁰ Ŋwè nəmòk à ye mbwa nè bo ye à kpɛ ma mò'fis. Bùu sè fo' sə fek Jisòs duk də, <<Co lùk ka dzəm də wo lɔŋsə ŋwè nùumbu dzè dzəm à?>> Wo ànə sə fek yi ve'nə də ya wo ko yi bə nzak də yi gù fàk nùumbu dzè. ¹¹ Yi

duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A fɛɛŋ ndà nè yi tse'-a nsùŋga ye mò'fis, fana nà' gbɛ ni sənə wɛ ŋga a nùumbu dzè, yi me'rə nà' ca, nə kà nà' sè fis-ɛ? ¹² Wèŋ rì yàwèŋ sè' də yòŋsə ŋwè gɛ ghak nsùŋgan. Sə tsè' yà'sə də aco ŋwè gɛ li bèbɔŋ nùumbu dzè anə.>> ¹³ Fana yi bùuŋ duk fa ŋgà' nè ŋgà bo bɛp nə də nà'a nɛp fis yak kwìŋ nà' sə. Ŋgà' nə nɛp fis yà', fana yà' gɛŋ sè' co ma mòk nə. ¹⁴ Bùu Faràsi wèŋ à yə ve'nə, wo lo yàwo ŋgòkè cu kwe' mɛtuhù yi mvə'nè wo nə zə yi.

¹⁵ Jisòs ànə riŋ bə zeŋ fana yi coho me'rə fo'. Bwìŋ à yù lòyi sè' wùriŋ fana yi gɛ wo yiyaŋ awo me pwe'. ¹⁶ Yi tipsə yà'wèŋ sè' də kà də yà'a gɛ co bwìŋ riŋ bə bum sè yi sə gù sə duk. ¹⁷ Bum yè'sə ànə sə ye ve'nə də ya bum sè ŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Izayà nà'a à cèep bùuŋ və zìnə. ¹⁸ Yi à cèp də Nwì à duk də,

<<Nè'e ŋgà fàk àm nè mù a cokfis yi.

Mù dzəm yi wùriŋ, ntəm àm sə kwa bohòyi sè' wùriŋ.

Mɛ nə fa yi yòŋsə àm sè', ya yi tsoho lo fa buhu lak sè sə nzeŋgòn sə pwe'fo' mvə'nè mù sə sak. ¹⁹ Yi nə kà cù sə fenə, nə kà bwìŋ sə mandzè bə ñàŋ sè' ko ke'cà.

²⁰ Yi nə ye fùè bohòbùu sè wo jì ñàŋ, nə sə gɛ

bèboŋ bohòbàù sè wo
ka tètèsè tse'.

Yi nè təəŋ megu vɛ'nə, nè kà
teŋsè

tètè zìnə ye nè nè ghak li
ntsə'mòk.

21 A nè ye vɛ'nə fana, bwiŋ
pwe' nè naaŋ megu tu
mòk bohòyi.>>

*Wo Duk Də Jisòs Tse'
Nàaŋ Ze'*

(Mak 3:22-30; Luk 6:43-
45, 11:14-23, 12:10)

22 Anə geŋ, bùù səmək
wèŋ jəŋ və fa Jisòs ŋwè
nəmòk nè yi à loho lis, nè
kà cù sè' sə cèp. Yi à ye
vɛ'nə bùùsè yi à tse' yòŋsè
ze' mòk ndzə ni'ì yi. Jisòs à
gəŋsə ŋwè ènə. Lis ye sə
à mùhu fana yi cèp fe'lə cù
sè'. 23 Ŋgo bwiŋ nè à ye fo'
nə pwe' à mərə bə nsàp yu
nè Jisòs gù nè. Wo sə fek
kɛ'ca fo' duk də, <<Ŋwè ènə
ŋgwàaŋ yi nè wo à duk də
liŋ yee nè ye də Mo Devid*
nə àlɛ-ò?>>

24 Bùù Faràsi wèŋ à yuk
bum yè'sə fana wo duk də,
<<Yi bɛ' fisgè ze' bə ŋàaŋ sè
a fagè yi yà' ŋkum ze' wèŋ,
nè liŋ yee Bezebù nà'a.>>

25 Jisòs à rì yusè wo sə tsərə
sə, fana yi duk fa wo də, <<A
ye-a ŋga lak mòk gà'a zəzok,
nə sə lə mòk bə mòk, fana
lak yà'sə yà' kà tètè cu. Nə
ye sè' də buk lak mòk ga'a
na bə bəp zəzok, nə sə lə
mòk bə mòk, nà'a nè gbù sè'
ghà nè. A ye-a sè ndap ŋwè,

yà' megu sè' vɛ'nə. 26 Ye
də a ye-a ŋga Satà bɛ' fis
ze' nè Satà nè ye də yà'sə
sə niŋtsok də wo ka yà'sə
cù mò'fis yeŋ. Ye də gaŋ
Satà sə nè gbù mvək mwejo.

27 A ye-a də mù sə bɛ'fis ze'
bə ŋàaŋ Bezebù fana bùù
awèŋ wèŋ bɛ'fisgè yàwo bə
ŋàaŋ sè ndà? Nsàp fàk bùù
awèŋ nè, sə nitsè' duk də
wèŋ bə jòŋ. 28 A ye-a də
mù sə bɛ'fis yà' bə bo sè
Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sè
Nwì sə yà' kuəp vè bohòwèŋ
laŋ. 29 Kaco ŋwè nəmòk
ni to munda'à ŋgà ŋàŋ, nè
fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ.
Tse'ŋga yi kò kì nòŋsə to ŋgà
ŋàŋ nè bə kù ŋkuŋ yi ni to
ndap nà' nè.

30 <<Ŋwè nè yi ka-a vesi
yeŋ, ye də yi ŋwè nè yi sə
bèŋ mɛ. Ŋwè nè yi sə kà-
a vesi bəbɛ' tè'e benè, ye də
yi sə sèsə ye sèsə. 31 Mù sə
tsè' wèŋ də nsàp bəp nè ŋwè
gù nà' kè yi cèp cèpə àlɛ'
pwe', aco wo nè swi fa yi
nà'. Megu də kaco wo nè
swi fa yuk ŋwè nè yi bəpsə
liŋ Yòŋsè nè Rərəŋ nè yeŋ.

32 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk
cèp yumok sè bəp bə liŋ am,
mù mo ŋwè fana aco wo nè
swi fa yi yà'. Ŋwè nè yi cèp-
a ye yusè bəp bə liŋ Yòŋsè
nè Rərəŋ nè fana wo nè kà
yi yà' swi yuk fa mvèsè nè
mvèsè.

33 <<Wèŋ riŋ də wu tse'-
a tɛ nè bèboŋ fana ye də tɛ

* 12:23 12:23 Bùù Jus wèŋ à riŋ də ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nè, nè tesə bohòŋgwi
bà Devid. Nà'a njo nè wo à sə fek də Jisòs mo Devid àlɛ nè.

nə zəm sè' nto'o sè bəboŋ. A ye-a ŋga tɔ nə nè bɔp, ye də nto'o ye sə nə ye sè' sè bɔp. Wo riɡè tɔ bə nsàp nto' nè yi sə zəm. ³⁴ Wèŋ ŋɡwì bwiŋ no, wèŋ tsəm də aco wèŋ cep yusè yà'a bəboŋ yè'sə va ŋga wèŋ bɔp ve'nə-ε. Cùu ŋwèe cèp fis mègù yusè yà' rwiŋ cu sə ntùè yi. ³⁵ Nwè nè yi bəboŋ, lòksəgè yusè yà'a bəboŋ, nə sə fis və sè' zeŋ. Nwè nè yi lòksəgè ye bɔp, fis vègè ye sè' bɔp sə. ³⁶ Wèeŋ rintse' pap duk də, numbu nè wo nè sak bwiŋ, ndàaŋwè pwe' nè sak bə ncèep sè yà' à tesə yuk kè cùhù ŋgəŋgəŋ pwe'fo', a dzəm ye sè yi à cèp basə wà pwe'. ³⁷ Wo nè sak ndàaŋwè pwe' bə yusè yà' tesə tsə sè' kè cùhu yi. Anə ye zeŋ sè yà'a nə ɡu wu, wù ɡbɔ nɔzak, kè ka' àlɛ.>>

*Bwiŋ Dzəm NgòYə
Maŋgəŋgèŋ
(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)*

³⁸ Ngàa yə'rè fa bwiŋ lùk bə bùu Farasi mok wèŋ à duk fa jisòs də wo dzəm də nà'a ɡu niŋtsok fa wo yu maŋgəŋgèŋ ya wo ja'a nə riŋ də yi tse' ŋàaŋ sè Nwì a fa yi àlɛ. ³⁹ Jisòs də, <<Kàcò! Ja'a na yòo mvə'nè bùu sè ŋga'a yè'e bɔp, nə kà Nwì sè' rì-ε. Wèŋ fek mɔ də mɔ ɡu yu maŋgəŋgèŋ, mɔ nə kà nà' ɡu. Maŋgəŋgèŋ nè wèeŋ nə ye nə mègù nè nà' à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Jonà nà'a. ⁴⁰ Mvə'nè Jonà à cu sə vèə fuk maràŋ

te' ndzəmè sè' te' yà'a, mùu mo ŋwè, mɔ nə cum sə ntònze sè' ve'nə. ⁴¹ Numbu nè Nwii nè sak nzeŋgòŋ fana bùu lak Nenevi wèeŋ nə lokok sè', nə cep fis də wèŋ sè niè' yè'e wèŋ ɡbù nɔzak. A nə ye ve'nə bùusè Jonà ànə tsoho fa bùu Nenevi wèŋ fana wo kupsə, nə bwi fa bɔp awo ŋkwèŋ. Nə ye də yumook yè' sè yà' yam càsə Jonà nə. ⁴² Numbu nɔzak nə ye sè', ŋkum nè yi ŋwàŋwè nè yi à tesə vè mvwe' lak Sibà nà'a nè lòkok sè' mɔ tuhù wèŋ, nə cep fis sè' də wèŋ ɡbù nɔzak. Anə ye ve'nə bùusè yi à lòkok haan mvwe' sè səsap wùriŋ ŋgòkè yu'rə ncèep ŋkərèə sè Sòlomù à sə cèep. Nə ye də yumook yè' sè yà' ɡu ghak Sòlomù nə.

*Mvə'nè Yòŋsè Nè Bɔp
Lògəə, Nə Sə Bwi Və
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21, 11:24-26)*

⁴³ <<A yegè də a ye ŋga yòŋsè ze' tesə mè'rə-a ŋwè, yi ɡì jàm dzoŋ ke' mvwe' nze nè jì ndzəp nà'a ŋgòláp mvwe' ncum. Yi kà mvwe' ncum sə yə, ⁴⁴ fana yi tsərə də, <Mɔ nə bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nè mù a tesə vè fo' nə.> Yi bwiŋ foho vè fo' fana yi yə ŋga nà' nòwà, ŋga wo kùrə reŋsə nòŋsə nà' bəboŋ làaŋ. ⁴⁵ Fana yi lo, nə kə to jəŋ vè fe'lə yòŋsèə ze' mok sè wo bɔp càsə yi wèŋ sàmba, wo kə ni cum fo'. A ye ve'nə fana yà'

bup wesə bohòŋwə ènə mok maŋkwèŋ nə nonşə mvè'nè à ye to mantombi. A nè kə ye bohòwèŋ bùu sè bup sè ngà'a yè'e sè' vè'nə.>>

Ma Nə Ye Bwema Jisòs

⁴⁶ Yi ànə sə cep mali bohòbùu sə wèŋ ntòvè'nə fana ma ye bə bwema ye wèŋ kə təəŋ sə mbi də wo dzəm də nà'a və bə yà'wèeŋ cep yu səmok. ⁴⁷ Nwè nəmòk tsok yi də, <<Ma yo bə bwe ma yo wèŋ tə sə mbi də wenə wèeŋ cep.>> ⁴⁸ Fana yi fek n̄wè nè nà' tsè' yi nə də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ ndà wèŋ?>> ⁴⁹ Yi niŋ gesə lo ngàa fàak ye sə wèŋ bə bo, nə sə cep də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am wèŋ sə. ⁵⁰ Nwè nè yi gə-a yusè tè' àm mubu sə dzəm sə, ye də yi yà'sə moma am, nə ye njè' am, bə ma am sè' yi.>>

13

Gbu' Ngà Bì Ngwii Bum (Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Jisòs à tesə tsə munda'à sè' nùmbu ànə, nə kə cum ngə ndzəp Galili. ² Bwiŋ kə maŋ mvwe' sè' yi cu sə wùriŋ, fana yi ni cum ye sə mok sənə ngwes mòk. Bùu sə wèŋ pwe' təəŋ yàwo ma mü mfèŋ. ³ Yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum n̄kùuŋntèŋ bə gbù'. Yi à cèp mòk də, <<Ngà bì ngwii bum mòk à lo də yi kə n̄wə ngwii bum mok. ⁴ Fana mvè'nè yi à sə n̄wè yà', mok gbù ngə

mandzè fana swiŋ wèŋ kə te'e zə lo yà'. ⁵ Ngwii mok gbù mvwe' nze lis. Ncàk kà fo' n̄kùuŋ ye fana yà' to, nə kà mandzè ngòsòŋgàŋ tse'. ⁶ Nùm à to kok fana yi tēŋ zə yà'. Mvè'nè yà' ànə ka ngàŋ bəboŋ tse' fana yà' kpə. ⁷ Ngwii mok gbù yàwo mvwe' ndik sè bə njàk. Ndik sə kuk, nə lim te'lə tse' yà'. ⁸ Mok à gbù yàwo mvwe' nze nè bəboŋ, nə zəm ngwì. Mok zəm wùriŋ co n̄kù mò'fis, mok hum ntùŋfu, mok hum te'. ⁹ Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum fo', yi yuk-a.>>

Jisòs Tsè' Njo Nè Yi Cèp Bum Bə Gbu' Nə (Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Anə geŋ, ngàa fàak ye sə wèŋ kə fek yi də, <<Wù sə cèp mègù bohòwo bə gbù' bùu yà?>> ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ duk də, <<A bùusè wo ka yàwo mandzè nè Nwì a fa wo co wo rēeŋ bum sè yà' cu swihi mvwe' gaŋ n̄kum Nwì sə tse'. Nwì à fa weŋ yàwèŋ mandzè ànə laŋ. ¹² Yusə də, n̄wè nè yi tse'-a yumok, Nwii nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sè' ya yi tse' n̄kùuŋntèŋ. Nə ye də bohòŋwè nè yi ka ye yumok tse', Nwii nə jəŋ fis gesə lo moòm nè yi tse' nə fo'. ¹³ Njo nè mü sə cèp bohòwo bə gbù' nə də bùusè wo tse' lis, nə kà bum sə yə, wo tse' ntu', nə kà bum sè' sə yuk. Wu tsè'-a wo yumok, wo kà sè' rēeŋ. ¹⁴ Ye də bum sè ngà tsòhòbum Nwì nè liŋ

yee Izayà à cèp yà'a kè kùrè zìnə mətuhù wo. Yusè yi à cèp sè də,

<Wèen nə yuk bum, nə kà yà' rɛɛn yuk,

Wèen nə sə kək, nə kà yə.

15 Búsè ntəm bùu yè'sə wèn a gu bup laŋ.

Ntu' awo loho, fana wo lok lis awo sè'.

Ka-a ve'nə yeŋ də bwèrɛ wo yə rì bə lis awo, nə yuk bə ntu',

Fana nə rɛɛn sə ntəu wo,

Ya wo buɛn və bohòmù, mù luŋsə wo.>

16 Fana rɛŋsi bohòwèn bùusè lis awèn sə yə fana ntu' awèn sə yuk bum yo.

17 Mù sə tsè' wɛn yè'e yusè yà'a zìnə də ngàa tsòhòbum Nwì bə bùu sè wo kəkùrè bohòNwì wèen ve'ɛ wùriŋ sè wo à dzəm co wo ye ja'a bum sè wèn sə yə yè'e, nə kà mandzè nə tse'. Wo dzəm sè' co də wo yuk bum sè wèn sə yuk yè'e, nə kà sè' yuk.

Jisòs Tsè' Rɛŋsə Gbu'

Ngà Bi Bum Nə

(*Mak 4:13-20; Luk 8:11-15*)

18 <<Wèen yuk-a nga'a mvè'nə mə nə tsok rɛŋsə gbù' ngà bì bum nə. 19 Nwèe yuk ncèp gaŋ ŋkum Nwì, nə kà bə zɛn rɛɛn fana ze' nə və, nə kə jəŋ fis lo yusè wo bì yà' sə ntəu yi sə. Nà'a yà'sə ngwii sè yà' à gbù ngu mandzè sə. 20 Ngwii sè wo à ŋwè yà' fana yà' gbù mənə nze nè a fo' bə lis nə, a ŋwè nè yi yuk ncèp nə fana yi kwa boŋsə toho bə zɛn ve'ɛ

wùriŋ. 21 Fana nà' kà ngàn sə ntəu yi sə. Yi təəŋ moòm ghàr. Ghà nə ngə' vè bohòyi gbù gesə lo fo'. 22 Ngwii sè wo à ŋwè yà' mvwe' ndik sè bə njàk sə, nà'a yi nè yi yuk ncèp nə fana bum nzeŋgòn nə ye ntəm nè ngòtse' ghàk wèn kə lim te'lə tse' ncèp nə fana nà' kà zəm. 23 Nə ye də ngwii sè yà' à gbù məmve' nze nè bəboŋ sə ŋwè nè yi yuk ncèp nə, yi rɛɛn bə zɛn. Fana yi zəm ngwii ghà mòk ŋkù mò'fis, mòk hum ntùŋfu bə hum tɛ' wèn.>>

Jisòs Mək Gbu' Tɛ'

Mvè'nə Gaŋ ŋkum Sè Məbu Cu

(*Mak 4:30-34; Luk 13:18-21*)

24 Yi à tsè' fa fe'lə yà'wèn gbù' mòk sè' də <<Aco wo fə'rə kok gaŋ ŋkum sè məbu sə bə ŋwè nəmòk nè yi à kè bì ngwii bum sè bəboŋ mə nzuù yi. 25 Yi ànə sə noon dzəm lo fana ŋwè nəmòk nè nà'a bəngè yi kə bi ngan sè bup sè yà' səsə nzaŋ mvwe' nzaŋ sè yi anə bi sə. Yi bi ngan sə ve'nə fana yi bə' mandzè ye, nə lo yuye. 26 Ghà nə nzaŋ sə à kùk tètè nə ye ngòfis tu fana ngan sə lokok sè'. 27 Bwe ngàa fàak ngà nzum nə kə fek yi də, <Tà, vès də wù à bì mègù mə nzuù wù ngwii bum sè bəboŋ àlaa. Ngan sè bup nə vè nə fo' fò?> 28 Ngà nzum nə duk fəsə fa wo də, <Gù yu yà'sə ŋwè nəmòk nè yi ka mə dzəm.>

Wo fek fe'lə yi duk də, <Ye də wù dzəm də vèes lo kə co'rə mak yà' à?> ²⁹ Yi dzeen də yi ka dzəm. Yi də bùusè aco ghà nè wo sə də wo cok mak njan sə fana wo co'rə bupsə nzan mok bə njan sə yà' səsə nzan sə. ³⁰ Mè'rə yà'a kuk mvwe' mò'fis ve'nə tètè mvək nè ngòkúp yà' kə dzen. Mvək ànə dzèn nùu fana mù tsok fa ngàa kəkúp sə wèn də, <Wèen co'rə be'lə to ntòngan sə bup yà'a mvwe' mò'fis, nè kin yà' bə mbək bə mbək ya wo ten yà'. Nə tsok wo sè' də wo kúp naan gesə fa mɛ nzan sə mɛ tà'a mɛ.> >>

³¹ Jisòs à tsè' fa mali wo gbù' mòk sə də, <<Gan nkum sə Nwì sə co ngwì tɛ nəmòk nè wo to nà' də mostà, nè nwè nəmòk à kè bi nà' mɛ nzuù yi. ³² Nà' jərə cəsə ngwii bum sə wo bigè mɛ nzuù pwe'fo' yi. Ghà nè nà'a kùuk, nà' yam casə mok sə pwe'fo' sè' yi. Nà' bùun tɛ nè ghan wùrin. Swin wèn və, nè sə kə ci ndap awo mənə ntan ye sə.>>

³³ Yi cep fe'lə gbù' mòk də, <<Gan Nwì sə co yis sə nwànwèe jəgè yà', nè gesə sənə tasàa mfòj tɛ', nè top yà' tètè yà' kok pwe' ye'e.>>

³⁴ Bum yè'sə pwe'fo', Jisòs à sə tsòho fa gù bùu sə wèn yà' bə gbù' bə gbù'. Yusè co yi à tsè' fa wo jì gbù' à ka yen. ³⁵ Yi à gù ve'nə ya yusè ngà tsòhòbum Nwì à cèp bə lin ngà gèm bwiiin bùun və zinə. Yusè yi à cèp sə də,

<<Mɛ nè muk cùu am, nè sə cep bum lòonj fo' bə gbù' bə gbù'.

Mɛ nè cep bum sə mvè'nè nzenğòn à yè yèe, yà' sə cum megu mvwe' səswihi.>>

³⁶ Anə gen, yi me'rə kwe' bù nè fo', nè ni lo yuye mɛ nda'à. Ngàa fàak ye wèn a be' lòyi fo', nè sə fek yi də nà'a tsok renşə fa wo gbù' nè də wo à bi njan sə bup mvwe' nzum nà'a. ³⁷ Yi sə tsòho renşə fa yà'wèn duk də, <<Nwè nè ngà bi ngwii bum sə bəbonj sə, a mɛ mo nwè. ³⁸ Nzum sə nzenğòn nè, ngwii sə bəbonj sə, a bùu sə wo cu yàwo mvwe' gan nkum Nwì sə fana njan sə bup sə yàwo bùu sə wo cu yàwo ma nè ze'. ³⁹ Nwè nè yi à bi njan sə bup sə, a ze' nè bə tu ye. Mvək nè ngòkúp bum sə wo à bi sə yà'a nzenğòn nè mvè'nè nà' mèe, fana ngàa kúp bum sə yà'sə masinjàa Nwì wèn. ⁴⁰ Mvè'nè wo à benə njan sə, nè ten yà' yà'a, anə ye numbu nè nzenğòn nè mè sè' ve'nə. ⁴¹ Mɛ mo nwè, mɛ nè tumsə masinjàa am ngòte'e fis yusè yà' cu mvwe' gan sə, sə co yà' jən və bup, nè ye bə ngàa gù bup wèn pwe'fo'. ⁴² Wo swekfis wes wo ve'nə fana wo kə mak gesə lo wo sə mvwe' sə mis sə kə. Yà'a mvwe' sə bwiiin nè sə wan, nè sə zɛ nzònj fo'. ⁴³ Nà'a sè' mvək nè bùu sə wo yàwo kəkurə ma nè Nwì wèn nè

sə to rɛŋ co nùm mvwe' gaŋ tɛ' awo. Nwə nɛ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bæ zeŋ, yi yuk a.

Jisòs Cɛp Fe'lə Bə Nzak Gaŋ Nkum Sə Mɛbu

⁴⁴ <<Gaŋ sɛ Nwì sɛ yà'a co yumok sɛ yà' gɹ nteŋ sɛ yà' à swìhi nòon mvwe' sɛmok. Nwə nɛmòk anə kə ye yà' fana yi ses lok yà'. Yi kwa vɛ'ɛ, nə kə caŋ seŋ bum sɛ yi tse' pwe'fo', nə kə ywiŋ jəŋ nzum sɛ mvwe' yà'sə.

⁴⁵ <<Gaŋ sɛ Nwì sɛ yà'a sɛ' co ŋgà gì gii nteŋ nɛ yi à sɛ lɔp nsàp lis mòk nɛ wo togè nà' dɛ perèl. ⁴⁶ Yi ànə ye perèl nɛ mò'fis nɛ nà' gɹ nteŋ fana yi lo, nə kə seŋ bum ye sɛ yi tse' sɛ pwe'fo', nə kə ywiŋ nà' bæ zeŋ.

⁴⁷ <<Gaŋ sɛ Nwì sɛ sɛ' co ram mòk nɛ wo màk gèsə nà' sɛ ndzəpə fana nsàap fuk kwəəŋ nì ca zəzok zəzok nduk. ⁴⁸ Nà' ànə rwiŋ fana wo fis lo nà' mɹ mfèŋ fana nə cum nze, nə ye ŋgòtɛ'e yà'. Wo sɛ swèk gèsə lòsə bèboŋ sənə yumok, nə sɛ fis mak sɛ bɹp sɛ. ⁴⁹ Numbu nɛ nzeŋgòon mèe, anə ye sɛ' vɛ'nə. Masinjaa Nwì wèeŋ nɛ vəə, nə kə gapse fis bùu sɛ wo yàwo kəkurə ma nɛ Nwì bæ sɛ wo ka yàwo kəkurə yeŋ wèŋ zok. ⁵⁰ Wo mak gesə lo bùu sɛ wo ka kəkurə yeŋ sɛ mvwe' nɛmòk nɛ mis sɛ kuə ca. Yà'a mvwe' sɛ ŋwèe nə sɛ wan, nə sɛ zɹ nzon ca.>>

⁵¹ Yi fek yà' dɛ yà' rɛeŋ bæ bum sɛ yi cɛp yè'sə pwe'fo'

lan àlɛ. Wo də hòli. ⁵² Yi tsok fa fe'lə yà'wèŋ dɛ, <<Ye dɛ wèŋ rì dɛ ŋgà yə'rè lək nɛ yi a bùuŋ dɛ mɹ yə'rə yi mvə'nə gaŋ sɛ Nwì cu, yi co ŋwə nɛmòk nɛ yi tse' taap ye. Aco yi fis və to bum sɛ zəm mɹ tà'a yi, nə fis sɛ fi sɛ'.>> ⁵³ Jisòs ànə cep wes gbɹ' yè'sə fana yi me'rə fa'nə, nə lo.

Bùu Lak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi (Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵⁴ A kə dzèŋ la'à yi fana yi kə yə'rə bwìŋ mɹmvwe' ndaap pìriyà àwo wèŋ. Wo à mərə vɛ'ɛ wùriŋ, nə sɛ cep duk dɛ, <<Nwə nɛ'e a jə nsàp ŋkərə nɛ'e nə ye nsàap fàak sɛ yà' gɹ wùriŋ yè'e fòvɛ'nə-ɛ? ⁵⁵ Nè'e ka mo kapindà nà'a yeŋ-è? Nè'e ka yi nɛ wo to liŋ ma ye dɛ Mèri nà'a yeŋ-è? Jem bæ Jòsep bæ Saimù nə ye Judàs wèŋ ka bwema ye wèŋ yeŋ nè? ⁵⁶ A cugə fɛeŋ ka sɛ' ves nɛ' ye wèŋ pwe' yeŋ nè? Aco yè'sə ye vɛ'nə va?>> ⁵⁷ Fana wo kà yi mok dzəm. Anə geŋ Jisòs nə tsok fa ye yà'wèŋ dɛ, <<A yegə dɛ wo jəgə ŋgà tsòhòbum Nwì ma nɛ yi lòfòpwe' co ŋwè. A kə dzèŋ mvwe' lak ye, nə ye mɹ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə.>> ⁵⁸ Yi à ka fàak sɛ yà' gɹ fa'nə ŋkəuŋ gu bùusɛ bùu sɛ fo' sɛ wèŋ à ka dzədzəm sɛ ntɹè wo tse'.

14

Kpɹ Jon Ngà Bàptesə

Bwiñ

(*Mak 6:14-29; Luk 9:7-9; Jon 6:1-14*)

1 Ghà ànə à ye, ñkum Heròyuk bə bum sè Jisòs sə gùu sə. ² Herònə duk fa ncinda'a ye wèñ duk də, <<A Jon ngà bàptesè bwiñ, yi a tesə vè fe'lə mvwe' kpə yà'sə lañ. Nà'a njo nè yi sə gù to bum manğəngèñ sə.>> ³⁻⁴ Yusə də Heròà fis jə ngwe moma ye Filip. Yi ànə gù ve'nə fana Jon sə duhu gəgen fa yi də, <<Ka bəboñ bohòwù ngòjə ñwà ànə co ngwe yo yeñ.>> Anə ye ve'nə fana Hèrodiyà ngwe Filip nə fimsə mis tètè Herònə ko nisə Jon ndapndzəm. ⁵ Yi ànə dzəm də yi zə Jon nə fana yi sə wəp sè' būsè bwiñ dukgè də Jon nə ngà tsòhòbum Nwi.

⁶ Numbu nè wo à dzə Herònə à dzèñ səmok fana mo Hèrodiyà nè nè ngwəngwèñ à kə kà dzen mvwe' sè bwiñ à mà cu sə. Yi kañ ve'ε tètè ni' boñ Herònə. ⁷ Herònə keñ də yusə nà' dzəm yà' pwe'fo' yi nə fa tsoñ nà'. ⁸ Mvè'nə ma ye tip yi fana yi duk fa Herònə də, <<Fa mū tu Jon ngà bàptesè bwiñ nà'a nga'a fəñ mənə tasà.>> ⁹ Manziñ à ko ñkum nə ve'ε wùriñ. Fana njo nè yi anə keñ to lañ, nə ye fe'lə sè' bүү bүү sè wo mà fo' sə fana yi duk də yà'a kə jəñ və fa nà'. ¹⁰ Yi à tum lòo, wo kə gwé' tiñ fis tu Jon mū ndapndzəmə anə. ¹¹ Wo jəñ

və yà' mənə tasà, nə kə fa mənəwà nə. Yi jəñ yà', nə jəñ lo fa ma ye. ¹² Ngàa fàak Jon nə wèñ à kə jə vèñ ni' ye nə, nə kə tuñ nà'. Wo à tuñ wes, wo lo, nə kə tsok fa Jisòs.

¹³ Jisòs ànə yuk ve'nə fana yi ni ngwes mòk, nə lo mvwe' mòk sè bwiñ fo' bүү. Mfèñ bù nè ànə yuk ve'nə fana wo tesə mvwe' buhu lak sè yà' kuəp fo' pwe', nə yuñ lo yi sè' bə kù. ¹⁴ Yi à kə tesə ngə ndzəp fana yi ye bwiñ ve'ε nduk nè nduk. Ntəm ye rwiñ bə manziñ fana yi gù mesə fa sè wo tse' yiyañ, yiyañ awo sə.

Jisòs Fa Bwiñ Ncùhù Tàn ZHŹU

(*Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14*)

¹⁵ Nùm à co fana ngàa fàak ye wèñ və bohòyi, nə kə duk fa yi də, <<Yè'e mvwe' sè bwiñ kà fənə cugè, nùm nə coònə sè' lañ. A bəboñ də wu duk bүү yè'e wèñ lo ndzə ntòlak, nə kə ywiñ zə yumok nja.>> ¹⁶ Jisòs duk ye də, <<Yà'wèñ nə kà lò. Wèñ kək fa wo yumok wo zə.>> ¹⁷ Wo duk fa yi də, wo tse' mègù ntuhu brəd tàn bə fuk ba nè ba. ¹⁸ Yi də yà'a jəñ və fa yi yà' fən. ¹⁹ Anə geñ yi duk fa bүү sə wèñ pwe' də yà'a cum nze mənə ngañ. Yi jəñ kotse' ntuhu brəd sè tàn nə ye fuk sè ba sə, nə kək gesə lo mūbu. Yi kwasə Nwi, nə sə bə'rə yà', nə sə faha ngàa fàak ye sə wèñ. Wo

jəŋ, nə gap lo fa maŋgo bù nə pwe'.²⁰ Wo à zɹ wo pwe', nə ze' bəbɔŋ. Fana wo te'e benə sè yà' à bwehe cu sə, yà' tesə kwès hum-ncòp-ba.²¹ Bùu sè wo zɹ sə à ye co mbəmbam ncùhù tɔŋ. Wù kà bəba bə bweŋke' wèŋ yàwo ta.

Jisòs Gì Mɹ Ndzəpè
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

²² Wo à mèsə, Jisòs gɹ də bwe yee ni ŋgwes, nə lo mantombi ŋgòto lòmamòk. Yi cum ye maŋkwèŋ, nə cepsə bwiŋ ya wo lo la'à wo.²³ Yi ànə mam, nə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mɹmɹwə' nda mòk ŋgòkə gù pìriyà mbwa yùyi. Ndzəm à sə də a seŋ və fana ŋga yi cu mbwa yùyi.²⁴ Mvək ànə à ye ŋga ŋgwes nə lòndzə tsətsə'rə ndzəp anə səsap wùriŋ. Ndzəp sə bwi'lə ŋgwes nə ve'ɛ nè bɹp bùsə fəfə à sə və ma nè wo à sə dzəm ŋgòlònə.²⁵ A kə dzèŋ mvə'nə mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmè anə fana Jisòs və bohòwo ŋga yi sə gi vè ma mɹ ndzəpè.²⁶ Ngàa fàak ye sə ànə ye yi mvə'nə yi sə gi mɹ ndzəpè anə fana wɹə ko wo ve'ɛ nèbɹp. Wo duk ŋgwàaŋ də, a maze' mòk, nə ke' noon ŋgùŋ.²⁷ Anə geŋ yi to yà'wèŋ sè' ntèŋ, nə duk fa wo də, <<A mù, wèŋ kà wəp.>>

²⁸ Pità cep gesə fa nà' də, <<Tà, a ye-a ŋga də a wù zìnə, wù duk mɹ ya mɹ gi və ŋgòkə yə wu

sə' mɹ ndzəpè anə.>>²⁹ Yi duk fa nà' də <<Vèə.>> Fana Pità nə tesə sə ŋgwesə anə, nə sə gi sè' mɹ ndzəpè anə ŋgòkə yə Jisòs nə.³⁰ Anə geŋ yi ye mvə'nə fəfə sə fa ŋgə' nè bɹp fana wɹə ko yi, yi ye ŋgòcəəŋ lèsə ndzəpè anə. Yi waŋ torə fis duk də, <<Etɛɛ, Tà tesə mɹ.>>³¹ Jisòs fa bo sè' ntèŋ, nə ko nà'. Yi à sə ko nà' ve'nə, yi sə duk fa nà' sè' duk də, <<O' òhoò, dzədzəm yòjə'rə ve'ɛ wùriŋ. Wù anə mərə bwi bùu yà?>>³² Wo ànə kə ni sənə ŋgwes nə fana fəfə nə teŋsə.³³ Bùu sè wo à ye sənə ŋgwes nə pwe'fo' à kùksə yi. Wo duk fa yi də, <<Wu mo Nwì zìnə bə zìnə.>>

Jisòs Lùŋsə Ngàa Yiyaŋ
Sè Mvwe' Lak Jènesarè
(Mak 6:53-56)

³⁴ Wo à to tesə lòmɹmfèŋ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè.³⁵ Bùu lak sè fo' sə ànə ye riŋ yi fana wo tirə lo mvwe' lak sè yà'a fo' sə pwe'fo', wo sə jəŋ və fa yi ŋgàa yiyaŋ sè fo' sə pwe'.³⁶ Wo à jə və yà'wèŋ ve'nə fana wo ləŋ yi də nà'a me'rə ŋgàa yiyaŋ sə wèŋ jwəŋ megu cù cək ye ya wo gɹŋ. Bùu sè wo à jwèŋ pwe'fo', à gɹ yu awo.

15

Bum Lak Bùu Jus Wèŋ
(Mak 7:1-23)

¹ Anə geŋ, bùu Faràsi mok bə ŋgàa yə'rə fa bwiŋ lùk wèŋ à vè bohòJisòs ŋgòfek

yi bum sòmok. Wo à tesə vè mvwe' lak Jòrosalèm. Wo à fek yi duk də, ² <<Ngàa fàak yo wènj kà bum lak sè bù ñkwàha bwij wènj à nõnsə yùgè bùu yà? * Vès duk ve'nə bùusè wo zùgè bej nga wo kà bo awo cuk.>> ³ Yi fek busə ye yà'wènj sè' də, <<Njo nè wènj kà lùuk Nwì nõnsəgè bùusè wènj dzəm ngòbe' bum lak awènj-e bùu ya? ⁴ Busə Nwì à cèp də, <Wəp ma yo bə tè' yo. Nwè nè yi yò-a ma kè tè' ye àle, wo zə megu yi zəə.> ⁵ Wènj cwij busə yàwènj duk də, a ye-a nga nwè tse' yumok sè co yi tesə ma ye kè tè' ye bə zej, nə kà yà' tesə, nə duk fa yà'wènj də yusè yi tse' sə a sè Nwì, ye də yi ka nzak bohòma bə tè' ye nə mok tse'. ⁶ Wènj yə mvə'nè wènj a gù bùsə ncèp Nwì mok yusè wà bùu bum lak awènj nà? ⁷ Wènj ngàa tè'ènjkup wènj! Yusè Izayà ànə cèp mantombi sə kum wej à ye zinə. Yi à còm də,

⁸ <Bùu yè'e wènj sə kwasə mègù mɛ bə cù wà, fana ntum awo ye səsap bohòmù.

⁹ Wo sə kùksə basə mɛ ngwànj, nə sə yə'rə yusè bwij à cèp wo co yà'a lùuk Nwì.>>

Yusè Aco Yà' Bupsə Nwè

¹⁰ Anə gej Jisòs to benə və bùu sə wènj pwe'fo' ngɛ

ni'i yi, nə duk fa yà'wènj də, <<Wènj yu'rə nə rɛɛj yusè mù sə də mɛ tsok wej yè'e bèboj. Yusə də, ¹¹ yusè yà' ni lògè mɛ cùhù nwè kəkək kà nwè bupsəgè. A bupsəgè yi yusè yà' sə tesə tsə mɛ cùhù yi anə tsətsəj.>>

¹² Fana ngàa fàak ye wènj və, nə kə duk fa yi də, <<Wù rì də mvə'nè wù cèp ve'nə yà'sə, bùu Farasi wènj jòk bohòwù ve'ɛ wùrij à?>> ¹³ Yi cèp fəsə fa yà'wènj duk də, <<Ngwì yu nè tè' am Nwì a ka nà' yi bi pwe', yi nə cok mak nà' sə nze. ¹⁴ Mè'rə wo ve'nə. Wo ka lis tse', nə sə də wo niñtsok fa bùu mok wènj mandzə. Nə ye də a ye-a nga ngà jì lis sə nitsè' lòfa ngà jì lis mòk mandzə fana wo ba fo' nə gbɛ lo sə wərə.>>

¹⁵ Pità fek nà' də nà'a tsok rɛnjə fa wo gbɛ' nè də yusè yà'a tesə tsəgè kè cùhù gù bupsəgè nwè nà'a. ¹⁶ Yi fek busə fe'lə Pità nə də, <<Wènj sè' ngàa kà bum rɛɛj mok à? ¹⁷ Wènj ka riñ də yusè yà'a ni lògè mɛ cùhù nwè pwe'fo' cà lògè sə vəə, nə ca tesə lo sè' riñ à? ¹⁸ Nə ye də yusè yà'a tesə tsəgè mɛ cùhù nwèe kokgè yà'sə sə ntùù yi. Yà'a zej sè aco yà' gɛ bupsə nwè. ¹⁹ A ve'nə bùusè tsətsərəə sə bup sè co ngòzə nwè, ko nto, kohòsàhà, yə, ngòci' mvwès, nə ye ngòbupsə liñ bwij pwe'fo' tesə kokgè ma sə ntùù nwè. ²⁰ Yà'a bum

* **15:2** 15:2 Bum lak yè'sə, a bum sè bùu Jus sè wo ngàa yə'rə fa bwij lùk wènj ànə yamsə naanj lòmùnə lùuk Musi sə.

sè yà'a gù bupsəgè ɲwè. ɲgòzɔ yumok bə bo sè wù ka yà' cuk, ka nzak tse'.>>

*ɲwà Lakmvum Nè
Yi A Naan̄tu BohòJisòs
(Mak 7:24-30)*

²¹ Anə geɲ, Jisòs ye'e me'rə mvwe' yà'sə, nə lo mvwe' nzenɲòn ɲè lak Tayà bə Sidòn. ²² Fana ɲwà nəmòk nè yi cugè fo' kè tsɛɲ yi. ɲwà nə sə lɛɲ Jisòs nə də, <<Oò, Tà, mo Devid, koksə-a manziɲ bohòmà è. Yòɲsè ze' tse' mo àm mòk nè yi nè ɲwàɲwè ve'ε nsàp nɛbɔp.>> ɲwà ènə à sə cɛp bum ye'sə ve'nə ɲga yi ka ɲwà Jus yeɲ, yi à ye ɲwà lak Kanà. ²³ Yi à sə cɛp ye'sə pwe'fo', Jisòs kà cù bohònà' mùk lok. ɲgàa fàak Jisòs sə wɛɲ kə lɛɲ Jisòs də a bəbɔɲ co nà' duk ɲwà ènə lo bùsè nà' sə loksə ke'cà wo ntu' wùriɲ. ²⁴ Jisòs nə cɛp bwɲ ye kə də, <<Nwì à tumsə mègù mɔ bohòbùu Izùre sè wo co nsùngaɲ sè wo a jàm bisə jàmə.>> ²⁵ ɲwà nə à vè kè təəɲ mali kè mantombii Jisòs bə tumfərə, nə sə cep də, <<Tà tesə mɔ.>> ²⁶ Jisòs cep fe'lə sèmok də, <<Ka bəbɔɲ ɲgòjə beɲ mwe, nə mak fa ɲgbu † yeɲ.>> ²⁷ ɲwà nə də, <<Tà, wù rì yo sè' də wo fagè bwe beɲ, ɲgbu sə te'e sè yà' sə gbù tsoɲ sə nze sè'.>> ²⁸ Fana Jisòs duk fa bwì nà' də, <<Ké, ɲwà nè'e wù tse' dzədzəm sə ntùu wù ve'ε

wùriɲ. Yusè wù dzəm tse' yà'sə, yà'a nə ye mɔmvè'nə wù lɛɲ sə.>> Anə geɲ yiya mo ɲwà nə à mè mègù sè' ghà nà'nə ve'ε ghes.

*Jisòs Fa Bwɲ Ncùhù Kwè
ZɛZɛ
(Mak 8:1-10)*

²⁹ Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə sə gihi ca ɲgu ndzəp Galili. Yi à lò, nə kə kok lo mɔmvwe' nda mòk, nə cum mbwa nze ɲgòyərə bwɲ. ³⁰ Bwɲ à kpəəɲ vè fo' ɲgòkè yə yi ve'ε sè' wùriɲ. Wo à bəhə jə vè fa yi bùu sè wo kà gígè wɛɲ, sè wo à kpɔ sa' ni' ma mòk wɛɲ, ɲgàa jì lis bə sè wo kà cù cɛpgè wɛɲ, nə ye bə ɲgàa yiyaɲ zəzok ɲkùɲɲntɛɲ. Wo à bəhə jə vè yà' ve'nə, nə kə təmsə nonjə ɲgu ni' Jisòs anə bikikiki. Yi à guɲsə yà'wɛɲ sè' lòɲ. ³¹ Bùu sè wo à kè mà fo' sə à mərə ve'ε wùriɲ. Wo à mərə bùsè wo yə ɲga bùu sè wo à sə kà cù cɛpgè wɛɲ cɛp cù, sè wo à kpɔ sa' ni' ma mòk wɛɲ guɲ fe'lə sè', sè wo à sə kà gígè wɛɲ gi fe'lə, nə ye bə sè jì lis wɛɲ sə ye fe'lə bum sèmok. Bùu sə wɛɲ à kùksə liɲ Nwì bùu Izùre wɛɲ bùu bum sè wo à yə ye'sə.

³² Anə geɲ Jisòs to benə ɲgàa fàak ye sə wɛɲ ɲgu ni' yi, nə duk fa wo də, <<Manziɲ sə ko mɔ bohòbùu ye'e cèbùə, bùsè wo cu vesiwɛɲ ntinə nùumbu te', nə kà yumok zɛ.

† 15:26 15:26 Mvè'nə Jisòs ànə cep bə nzak nè ɲgòmak fa ɲgbu beɲ yà'a fana yi à sə duk yà'sə də, ɲgòjə yusè yà'a sè bùu Jus nə fa bù lakmvum.

Mù ka sè' dzəm co mù duk də wo lo njè ve'nə sè' dzəm, bùsə aco mòk kə gbù njè mandzè.>> ³³ Ngàa fàak ye sə wèŋ à yuk ve'nə, wo fek yi də, <<Aco wo jəŋ beŋ ngòŋ fɛɛŋ fòco a fa bwìŋ wùriŋ ve'ɛ nɛ?>> ³⁴ Fana Jisòs fek yà'wèŋ də, yà'wèŋ tse' ntuhu brəd fa'nə sù nɛ? Wo də, <<Vès tse' mègù ntuk sàm̄ba bə bəbwe fuk mòk.>> ³⁵ Fana Jisòs duk fa bùu sə pwe'fo' də yà'a cum nze. ³⁶ Yi jəŋ ntuhu brəd sè sàm̄ba bə fuk sə, nə kotse' yà'. Yi kwasə wes Nwì fana yi bə'rə yà', nə sə fa bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ. Wo jəŋ, nə sə fa bwi bùu sə wèŋ. ³⁷ Bùu sə pwe'fo' à zù, nə ze' ve'ɛ bəboŋ. Wo à te'e benə mfəmfook sè yà' à sə gbù sə nze ghà nè wo à sə zù sə kwès sàm̄ba. ³⁸ Bùu sè wo à zù sə à ye bwìŋ ncùhù kwè, wù kà bəba bə bwenke' wèŋ ta. ³⁹ Yi ànə gù wes bùu sə wèŋ sam lo fana yi ni fe'lə sə ngwesè, nə lo yuye mvwe' nzenŋòn lak Məgadan.

16

*Wo Də Jisòs Gù Niŋtsok
Fa Wo Manŋəŋgèŋ*
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Numbu mòk à ye, bùu Faràsi mòk nə ye bùu Sadusi wèŋ à vè də wo kə mumsə ja'a Jisòs. Wo fek yi də nà'a gù niŋtsok fa wo manŋəŋgèŋ mòk nè aco nà' niŋ fa wo də yi tse' nàaŋ Nwì. ²⁻³ Yi duk fa yà'wèŋ

duk də, <<Wèŋ rì mègù ngòkùk gèsə lo mubu, nə riŋ də anə ye nga'a ve'ɛ bə ve'ɛ wèŋ. Wèŋ tesə zəzòn nə ye nga ntòbu bəbaŋ fana wèŋ də anə ye ntinə bup. Nə nconuum ye nga ntòbu bùuŋ bəbaŋ, wèŋ də anə ye zòn bəboŋ. Wèŋ riŋ yà'sə, nə kà bum sè yà'a co mvək ngònitsè' bum sè niè' riŋ bùu yà? ⁴ Wèŋ sè niè' yè'sə, wèŋ bùu sè bup, ngàa kà Nwì rì wèŋ. Wèŋ duk mu də mu gù niŋ fa wen manŋəŋgèŋ è? Kàcò. Mu nə kà nà' gù. Manŋəŋgèŋ nè wèŋ nə ye mègù nè co à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Jonà nà'a.>> Yi ànə cep wes ve'nə, fana yi me'rə yà'wèŋ, nə lo gesə yuye.

*Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ
NgòRɛɛŋ Yi*
(Mak 8:14-21)

⁵ Bə ngàa fàak ye wèŋ à to tesə lonto ndzəp ma nja fana nga ngàa fàak ye sə swì ngòjə tse' lòbrəd. ⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ jəŋ ŋkərè bə nsàap yis bùu Faràsi bə bùu Sadusi wèŋ.>> ⁷ Anə geŋ wo sə cep ke' mʉtsətə'rəə wo anə duk də yi duk ve'nə bùsə a swì ngòjə tse' vè brəd. ⁸ Jisòs riŋ yusè wo sə cèp sə, nə duk fa yà'wèŋ də, <<Kɛ' àmaa, wèŋ ka dzədzəm bə yusè mù sə gùu tse'. Wèŋ sə cèp ke' də wèŋ swì ngòjə tse' brəd yè'sə bùu yà? ⁹ Co wèŋ ka yè'e ntòsè' rɛɛŋ geŋ nà? Co wèŋ sə kà mvə'nə mù à fa bwìŋ ncùhù tən ntuhu brəd

sə' tən̄ yà'a mok tsərə à? Wo à zɹ yà' vɛ'nə, wən̄ te'e benə fe'lə sə sə nze kwès sù nɛ? ¹⁰ Nə ye sə' də wən̄ swi ntuhu bred sə sàmba sə bwìn̄ ncùhù kwè à zɹ yà'a sə' è? Wo à zɹ wes, wən̄ te'e benə sə sə nze kwès sù nɛ? ¹¹ Anə gu va ŋkuŋ mu cèep, wən̄ kà rì də mù sə kà yè'sə bred nè bred nè'e duk ε? Yusè mù sə duk sə də, wèen̄ jəŋ ŋkərə bə yis bùu Farasi bə bùu Sadusi wən̄.>> ¹² Anə gen̄ fana bwe ye sə wən̄ rɛen̄ də yi anə sə ka yà'wən̄ də wo jəŋ ŋkərə bə yis sə wo gùgè bred bə zɛŋ yè'e duk. Wo riŋ də yi anə sə cep yà'sə də wo jəŋ ŋkərə bə bum sə bùu Farasi bə bùu Sadusi wən̄ sə yə'rə fa bwìn̄.

Pità Duk Də Jisòos Ŋkum Ngà Gèm Bwìn̄
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Jisòs à kè dzèn̄ nzen̄gòn̄ Sisàriyà Filipi fana yi fek ngàa fàak ye sə wən̄ də, <<Bwìiŋ dukgè də mù, mo ŋwè, mu yè'sə ndà? >> ¹⁴ Wo sə duk fa yi də, <<Mok dukgè də wu Jon ngà bəptəsè bwìn̄, mok də wu Alajà, mok də a Jèrèmiyà kè ngà tsòhòbum Nwì mòk nè yi à ye fa' àlɛ'.>> ¹⁵ Fana yi fek mali wo sə' də, <<Wèn̄ yàwèn̄ nɛ? Wèn̄ dukgè yàwèn̄ də mù yè'sə ndà?>> ¹⁶ Saimù Pità duk də, <<Wu Ŋkum ngà gèm bwìn̄, nè wo à duk nè, nè wu mo Nwì nè yi cu ŋwəm nè.>> ¹⁷ Fana

Jisòs nə duk fəsə fa nà' də, <<Rɛŋsi yòSaimù mo Jonà. Busè ka wu yè'sə ŋwè tsok fa. Tsə' fa wu yà' Tè' am nè yi cu mùbu. ¹⁸ Nə ye sə' də mù sə to fa wu liŋ nga'a də Pità (lis), mu nè ci cos àm mùmvwɛ' lis ènə. Nàan̄ kpɹ nè kà cos àm nè yumok gù. ¹⁹ Mu nè fa wu ki ncùu gan̄ sə Nwì sə. Yusè wù kì tes yà' sə nze fɛɛŋ nè ye megu mùbu sə' vɛ'nə. Yusè wù firə me'rə yà' sə nze nè ye mùbu sə' vɛ'nə.>> ²⁰ Fana yi tipsə ngàa fàak ye sə wən̄ vɛ'ɛ gugun̄ də yà'a kà ŋwè nəmòk də yi yè'e ŋkum ngà gèm bwìn̄ nè wo à duk nè tsə' fa lok.

Jisòs Tsə' Mvə'nə Kpɹ Ye Nə Ye
(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

²¹ A yè jə mvək ànə nè lo mantombi, Jisòs yeto ngòtsòhòfa ngàa fàak ye sə wən̄ jəja də yi nè lo tson̄ li mvwe' lak Jòrosalèm, nè kə ye ngə' fo' wùriŋ. Yi nè ye ngə' nè ndzə bohòbù ŋkwàha bùu sə fo' bə ngàa fa satikà' sə ghan̄ wən̄ bə ngàa yə'rè fa bwìn̄ lùk. Də wo nè zə yi sə'. Numbu nè te' ye, yi lokok fe'lə mvwe' kpɹ sèmok. ²² Yi ànə duk vɛ'nə, Pità ko son̄sə gesə lo yi fo', nè sə jwa nà'. Pità nè sə duk də, <<Kaco Nwì dzəm yɛŋ Tà! Kaco yè'sə ye lok fuk bohòwù vɛ'nə yɛŋ.>> ²³ Yi bùuŋ, nè duk fa Pità nè də, <<Coho gesə ŋgu ni'ì mù wùu Satà! Wu yà'sə nsàp

yumòk nè nà' sə təhə lok mɔ mandzə, bɛusə yusə wù cɛp yà'sə, a tsətsərè nè bwɪŋ tse' nà' wo, ka nè Nwì yeŋ.>>

²⁴ Fana Jisòs tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòyi fana nà'a nè beŋ to ntòbum sè nì' nà' sə dzəm yà', nè bək jəŋ ntəəŋ nà' ŋkuŋ nè be' lo yi. ²⁵ Yi də, <<Busè ŋwè nè yi gəhə tse'-a yòŋsə ye fana nà'a nè bisə wà. Nə ye də ŋwè nè yi jə yòŋsə ye co yusə wà bɛu mɔ fana yi nè kə tse' nà'. ²⁶ Busè swe'e sè ŋwèe nè tse' sə yè'sə yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nè pwe'fo', nè kə bisə yòŋsə ye ε? Kènə yusə aco ŋwè kupsə yà', yà' kɛrə bə yòŋsə ye yè'sə yu yà? ²⁷ Busè mù nè mɔ mo ŋwè, ves masinjàa am wèeŋ nè vè bə ŋàaŋ Tè' am, nè lak ndàaŋwè pwe'fo' mvè'nè yi à gù fàak ye. ²⁸ Mù sè tsə' wèŋ yè'e zìnə də bɛu mok wèŋ tə fənə sè wo nè kà ntòkpɛ ŋga wo yə mùu mo ŋwè mvè'nè mù sè vè bə gaŋ ŋkum am sə.>>

17

Jisòs Kupsə Nsəsə Mɔ Ndàhà

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ A cà nùumbu ntùŋfu fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nè ye Jon nè yi moma Jem nè, bə yà'wèŋ kok lo mɔmvwe'nda mòk nè səsap. Wo à kè cu mègù mbwa woòwo. ² Fana wo ye ŋga nsəsə Jisòs kupsə bɛuŋ

mok nsàp nè zok. Si ye sə reŋ co nùm, cək ye sə reŋ co mareŋ ve'ε. ³ Wo ye fe'lə sè' ŋga Musi bə Alajà tesə vè mɔbu, nè sə taanɔam bə Jisòs nè wèŋ. ⁴ Fana Pità nè duk fa Jisòs də, <<Tà, yà' bònve'ε wùriŋ mvè'nè vesùwèeŋ feŋ yè'sə. A ye-a ŋga wù dzəm fana mù ci ba'rə tes bwe duŋ feŋ te'. Mò'fis nè njò, mòk nè Musi, mòk ye nè Alajà.>> ⁵ Yi ànə sə cɛp mali ntòfo' fana mbàk mòk nè nà' sə fop ve'ε wùriŋ à vè, nè kə təhə lok wo. Wo yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sə cɛp vesə ndzənə mbàk nè də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sə ntùu mù, mɔ kwagè bohòyi wùriŋ. Yusə yi cɛp pwe', wèeŋ yuk fa yi.>> ⁶ ŋgàa fàak ye sə wèŋ ànə yuk ve'nə fana wɛə kə wo ve'ε nsàp nè co wù kà cɛp to. Wo coho gbɛ fə'ə gesə lo si awo ma sə nze wo pwe'. ⁷ Jisòs vè, nè kə jweŋ wo bə bo ye. Yi duk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, wèeŋ lokok mɔtsə.>> ⁸ Wo à mùk kok lis awo, wo kà ŋwè fo' mok yə. Wo ye megu Jisòs yìyi.

⁹ Mvè'nè wo à sə tsə mɔndahà anə fana Jisòs tipsə wo də, <<Wèeŋ kà ŋwè nəmòk bum sè wèŋ yə yè'sə tsə' tètè ŋga mùu mo ŋwè, mù lòkok mvwe' kpɛ ŋkuŋ.>> ¹⁰ ŋgàa fàak ye sə wèŋ à fek yi sè' də, <<Njò nè ŋgàa yə'rè fa bwɪŋ lùk wèŋ sə duk də Alajàa nè vè tsoŋ ŋkuŋ Krest vè ŋgòtesə

ves, a bùu yà?>> 11 Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A zinə də Alajaa nə və. Yi nə və ŋgògùhu tsə'rə fəsə bum pwe'. 12 Nə ye də mù sə tsə' wəŋ də Alajà nə à vè laŋ, fana wo kà yi rì. Wo à jə yi, nə gū yi mvè'nè wo dzəm. Nə ye sè' də mùu mo ŋwè, mù nə ye ŋgə' ndzə bohòwo sè' ve'nə.>> 13 Anə geŋ bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ bə zeŋ də yi sə duk Jon ŋà bàptesè bwiŋ.

Jisòs Tesə Mo Nəmòk
Nə Yi Tse' Yòŋsè Ze'
 (Mak 9:14-32; Luk 9:37-45)

14 Wo ànə bwi foho və mvwe' sè bwiŋ à mà cu sə fana ŋwè nəmòk caŋ və bohòyi, nə kə təəŋ fo' bə tumfərə. Nwè nə sə cep də, 15 <<Tà, koksə-a manziŋ bohòmo àm è. Mo àm nə ŋgà gbù nənò'. Yi sə ye ŋgə' bə zeŋ ve'e wù kà fù'. Yi gbù yisko'gə mù misè riŋ riŋ, nə sə gbù ni sə ndzəpè sè' riŋ riŋ. 16 Mù jə lóyi bohòngàa fàak yo, nà' ghak ŋàŋ mvè'nè co wo gū nà' me.>> 17 Jisòs ànə yuk ve'nə, yi cep də, <<Wèeŋ yè'sə gugutu, wèŋ ka dzədzəm nè co wèŋ luŋsə ŋwè fo' sə ntùu wèŋ tse'. Mù nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntum ve'nə tètè kə dzeŋ sè? Wèeŋ jəŋ və fa mù yi fen.>> 18 Jisòs jwa yòŋsè ze' nè nà' a sə gù ŋkuŋ yi sə yaŋ nə fana nà' tesə gesə lo ndzə ni'ì yi anə sè' ghà ànə.

19 Anə geŋ ŋgàa fàak Jisòs sə lo, nə kə fek swihi yi də, <<Vès anə fis fuk yàvès nà' bùè yè'sə bùu yà?>> 20 Yi duk fa yà'wèŋ də, <<A bùusè dzədzəm àwèŋ nè ŋgòluŋsə bwiŋ bə zeŋ nə, nà'a jo. Mù sə tsə' wəŋ sè' də a ye-a ŋga wèŋ tse' mègù-a mūdzedzəm momjo co mvəm nzaŋ ve'e fana aco wù duk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə təəŋ fa'>, nà' çoho lo. Yumok kà sè co wèŋ kà yà' gù to mok ye. [21 Aco be'fis to megu nsàp ènə pìriyà bə dzè zuzə ba bwère yumok ka mok ye fe'lə.]>>

22 Wo sə kə' kə'ca nzeŋgòŋ Galili anə. Anə geŋ wo və mvwe' mò'fis fana Jisòs duk fa bwe ye sə wèŋ duk də, <<Wo nə jəŋ mùu mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbwiŋ. 23 Wo nə zə mù, nùmbu nè tɛ' dzèeŋ, mù tesə fe'lə və mvwe' kpə sə səmok.>> Bwe ye sə wèŋ ànə yuk ve'nə fana manziŋ ko wo ve'e nèbər.

Nzak Làk Tas Mùmuvwe'
Ndap Nwì Nè Ghaŋ

24 Jisòs bə bwe ye sə wèŋ à kə dzèŋ mvwe' lak Kàpanum, nə cum fo'. Nùmbu mòk à ye bùu sè wo jəgə mbàam tas sè bwiŋ là'gè yà' mùmuvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə wèŋ kə fek Pità də, <<Masà àwèŋ nè'e là'gè mbàam yè'sə sè laŋ à?>> 25 Yi dzəm də, <<N, nà'a là'gèə.>> Anə geŋ yi bwi lo yuye nda'à wo. A

kè dzèṅ ḡga yi ka yumok ntòcep lok fana Jisòs fek nà' dè, <<Wù tsəm yòyè'sə da Pità? Nkəṅkum sè sə nze fəṅ ko jəgè mbàam tas awo yè'sə bohòndà wèṅ? Wo jəgè yà' bohòbwe awo kè bohòbùu sè zok wèṅ nɛ?>>
²⁶ Yi duk dè a yegè bohòbùu sè yà'wèṅ ka bwe awo yeṅ. Fana Jisòs cep fe'lə sè' dè, <<Ye dè bwe awo ka yàwo nzak tse', ka vɛ'nə yeṅ nà?*>
²⁷ Nə yeè nə dè ḡgògù dè ya wo kà jòk fana dù sə mantùṅ. Wu kè dzèṅ ca, wù mak gesə lop sə ndzəpè anə. Fuk nè wu ko to nà' mantombi, wu nə ye mbàm mə cùhù yi anə. Wù fis jəṅ mbàm nə, nə kə fa wo ḡgòlà' tiṅ tu yòbə sè yàm bə zeṅ.>>

18

Nwè Nè Ghana Ndà?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Mvèk ànə à ye fana ḡgàa fàak Jisòs sə wèṅ və bohòyi, nə sə fek nà' dè, <<Mvè'nè ḡṅ sè mabu cu, nsàp ḡwè nè yi yam gha' mok fo' mantombii Nwì yi yè'sə ndà lɛ?>>
² Jisòs to və mo nəmòk, nə tes nà' mʉtsətsə'rəə yà'wèṅ.
³ Fana yi tsok fa yà'wèṅ dè, <<Mù sə tsə' wèṅ yè'e zìnə dè tse'ḡga wèṅ kupsə, nə ye co bəbwenke' ḡkuṅ bwèrɛ wèṅ kà mvwe' ḡṅ sè Nwì sə kè ni yuk.>>
⁴ Nwè nè yi jə lo-a

ni' ye sə nze co mo nè'e fana nà'a yi nè yi yam càsə mok wèṅ mvwe' ḡṅ sè Nwì sə yi.
⁵ Nwè nè yi jə-a nsàp mo nè co nè'nə mənə liṅ am fana ye dè yi jə yà'sə mə.

Nza' Məmumsə

(Mak 9:42-48; Luk 15:3-7; 17:1-2)

⁶ <<Nə ye sè' dè a ye-a ḡga ḡwè mòk ḡù bəbwe sè wo dzəm bohòmù yè'sə mòk dè yi ḡ bup fana boṅ ghak bohòyi co wo jəṅ ḡgòk, nə swi' kə'ə fa ḡwè ànə nà' kè mihi, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nè cəco.>>
⁷ Bùu sè sənə nzeṅgòṅ nə cu bə ḡḡə' njo nè məmumsəə sè aco yà' ḡ ḡwè ḡgògù bup yè'sə cu fo'. Məmumsəə nə və tsooṅ li, megu dè a ḡḡə' nè bup bohòṅwè nè yi sə jə vè məmumsə nə.
⁸ Nə ye sè' dè a ye-a ḡga bo yo kè kùu yo àlɛ' sə ḡù wu ḡgògù bup fana wù ḡwɛ' tiṅ mak yà'. Bòghak dè wu kə ni lak lùṅ bə bo kè kù ma mò'fis nə noṅsə nè ḡgòkə mà' gesə lòwu sənə mis sè yà'a kà liṅḡè bə bo kè kù ma ba fo'.
⁹ Nə ye dè a ye-a ḡga lis yo sə ḡù wu, wù sə ḡ bup fana wù so'rə fis mak yà'. Bòghak co wù kə ni mvwe' lùṅ bə lis ma mò'fis nə noṅsə ḡgòkə ni mvwe' ḡḡə' nè sə misə bə lis ma ba fo'.

¹⁰ <<Wèṅ jəṅ ḡkərə dè wèṅ kà bəbwenke' yè'e wèṅ nè mò'fis co yusə wà

* **17:26** 17:26 Bùu Jus wèṅ sè mbəmbam sè wo dzèṅ lùumḡgòṅ hum ba wèṅ à sə làkgè mbàam mok sè wo à sə ḡùu tsə'rəgè ndap Nwì nè ḡṅ nə bə zeṅ lùlùm.

jə. Mù sə tsə' wən də mvə'nə yà' cu mabu, mas-injāa bəbwenjke' yə'sə wən cugè bə Tè' am wən mvwe' mò'fis nùumbu pwe'fo'. [11 Mù mo njwè, mù à vè ngòkè lap yə bùu sè wo à bisə.] 12 A ye-a wù, wù duk bə ncèp nè'e də yà? A ye-a nga njwè nəmòk tse'-a nsungaanj ye njkà mò'fis, fana nè mò'fis jam bisə ca, yi nè lap lo nè mò'fis, nè me'rə sè hum vəkè'-ncòp-vəkè' sə də yà'a sə zə tse' nganj mündahà, ka ve'nə ye à? 13 Nə ye də, a ye-a nga yi kè lap yə nà', mə tsok wən də yi nè kwa ghak bə zən nə noņsə sè hum vəkè' ncòp sè' vəkè' sè yà' ka yàwo bisə sə. 14 Ye də wən rinj də tè' am nè mabu nə sə kà dzəm də məmwenjke' nè mò'fis bisə dzəm.

*Ncèp Nè BohòMoma Yo
Nè Yi Gù Wu Bup
(Luk 17:3)*

15 <<A ye-a nga moma yo mòk gù wu bup, wù lo bohòyi, wenə ye ba, wù tsok fa yi yusè yà' yaan wu wenə sə. A ye-a nga yi dzəm yusè wù tsə' yi sə, ye də wù ko fəsə vè moma yo nə ma njkwèn laj. 16 A ye-a nga yi ka wu njònə yuk fa, wù to jəj fe'lə lo njwè nəmòk kè bwij ba àlè' sèmok. Ya yusè wù sə cèp pwe', bùu yè'sə wən nə ye yàwo ngàa yuk ntu' ngòdə wo à yuk yàwo ve'ε bə ve'ε. 17 A ye-a nga yi ka yà'wèn sè' yuk fa, wu jəj

lo nzak nə mok mantombii cos. A ye-a nga cos cèep, yi kà sè' dzəm malì fana wən jəj yi mok co yi pegè kè co ngà ko mbàm tas àlè'. 18 Mù sə tsə' wən yè'e zìnə də, a ye-a nga wən kì-a yumok sə nze də yà' tə ve', wo nə kinj yà' mabu sè' ve'nə. Nə ye sè' də wən firə-a yumok sə nze, wo nə firə yà' mabu anə sè'. 19 Mù sə tsə' fa wən mòk sè' də a ye-a nga wən ba dzəm tse' cù mò'fis bə yà lòonj, nə lenj pìriyà bə zən fana tè' am nè yi cu mabu nə nə gù fa wən yà'. 20 Njo nè bwij ba kè tɛ' àlè' kè benə-a mvwe' mò'fis bùu lij am fana mə nə ye mətsetsə'rəw wo anə.>>

*Gbu' Mofàk Nè Yi Kà Nwè
Yumok Swifagè*

21 Anə gən Pità kə fek Jisòs nə də, <<Tà, aco moma am gù mə bup kè' sù, mù sə swifa yi-ε? Co kè' sàmba ve'ε àlè?>> 22 Jisòs nə duk fa nà' də, <<Mù ka də a kè' sàmba duk, a kè' hum sàmba bòp sàmba. 23 Aco a fuhə gan sè mabu sə bə njkum mòk nè yi à dzəm də yi tan ja'a mbàam ye bə ngàa fàak ye ya yi rinj mvə'nə bwe fàak sə wən sə gù bə mbàam ye sə. 24 Yi à yèto ngòta ntèn, wo ko jəj və fa yi mòk nè yi tse' njkum nə malà' mbàm. 25 Mvə'nə yi ànə ka mbàam sè co yi lak tse' fana njkwà' njwè ye nə duk də wo sej yi co njkwèn. Wo sej nà' bə ngwe nà' nə ye bwe nà' bə bum nà' sè nà' tse' pwe' ya wo lak ka

nà' sə fo'. ²⁶ Ngà fàk nə təəŋ tsoŋ sə nze bə tumfərə, nə wup fa ŋkwà' ŋwè ye nə bo ve'ε wùriŋ. Yi ləŋ nà' ve'ε də, <Tà, ko ntəm, mụ nə lak wes fa wu mbàam yo pwe', yumook nə kà bisə.>

²⁷ Manziŋ à ko ŋkwà' ŋwè nə. Yi me'rə ŋgà fàk nə, nə swi fa nà' mbàam sè nà' tse' yi sə. ²⁸ Ngà fàk ànə à tesə tsə ntən, yi kərə bə ŋgà fàk mòk sè' co yi ŋga yi à sə be' megu nà' mbàm ncùhù co tàŋ ve'ε. Yi tap ko ŋam pik tse' nà' kè mihi, nə sə duk də, <Lak fa mụ mbàam am sə.> ²⁹ Ngà fàk ènə gbụ ye sè' sə nze, nə sə ləŋ nà' də, <Kwəkwè', ko-a ntəm, mụ nə lak wes fa wu mbàam yo.> ³⁰ Yi kà dzəm. Yi kə nisə nà' ndapndzəm də tse'ŋga nà' làk yi ŋkuŋ. ³¹ Ngàa fàak mok sè a yegè bə yà'wèŋ à yə yusè yi gù yè'sə fana yà' yaan wo ve'ε wù kà fù'. Wo lo, nə kə tsok fa ŋkwà' ŋwè àwo nə bum sè yà' ye yè'sə pwe'fo'. ³² Anə geŋ ŋkwà' ŋwè nə to yi və. Yi duk fa nà' də, <Wù mo nè bup! Mụ a swifa wu ka sè wù tse' mụ yà'a pwe'fo' bəusè wù a ləŋ mụ. ³³ Nə ye də kaco wù koksə manziŋ bohòŋgà fàk mòk sè' mvè'nè mụ gù bohòwù yà'a yeŋ à?> ³⁴ Mvè'nè ntəm à sə yaan yi fana ŋkwà' ŋwè ye nə à jə yi, nə fa sè' ndzə bohòŋgà yeŋsə bwìŋ ŋgə' də wo nisə nà' ndapndzəm, nə ye də tse'ŋga nà' làk wes fa yi mbàam ye sə sè' pwe'fo'.

³⁵ Yà'a sè' mvè'nè Tè' am nə yi cu mụbu nə gù bohòwèŋ sè' ve'nə, ŋga a ye-a də wù ka moma yo sə ntụè wù swifa na.>>

19

Nza' Mè'rə ŋgwe

(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Anə geŋ mvè'nè Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi ye'e me'rə nzeŋgòŋ Galili anə. Yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nè nà'a ma ndzə ntondzəp Jòridan. ² Bwìŋ à yù lòyi fo' ve'ε nèbup, yi gù mesə fa wo yiyan awo fo'. ³ Bùu Faràsii mok wèŋ à vè kè tsèŋ yi də ya wo mumsə ja'a yi. Wo fek yi də, <<Aco lùk dzəm də ŋwèe mè'rə ŋgwe ye bə njo nè nà' bòi, ye də yi ka yà'sə bup gù à?>> ⁴ Yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ a ka mvəsè wo à còm də Nwì ànə gù to ŋwè, yi gù ŋwəmbam bə ŋwàŋwè yà'a ntòtan à? ⁵ Yi ànə gù wo ve'nə fana yi duk də, <Nà'a njo nè ŋwèe nə me'rə tè' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye. Wo sè ba sə nə ye mok ŋgùpni' nè mò'fis.> ⁶ Ye də wo ka mok ba yeŋ fe'lə, wo mok ŋgùpni' nè mò'fis. Ye də yusè Nwì a be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwè nəmòk kà də yi gapsə yà' duk.>> ⁷ Wo fek fe'lə yi də, <<Anə geŋ Musì nə duk də aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk nè ŋgònitsè' də yi mè'rə nà' lan nə me'rə yi lo ε?>> ⁸ Yi duk fa fe'lə

yà'wèṅ sèmok də, <<Musì à mè'rə də wèṅ mè'rə yep awèṅ bùsə ntum awèṅ gū nɛ̀bɛ̀p, bwèrɛ̀ mvə'nè yà' à yeto mantombi à ka ve'nə yeṅ yuk. ⁹ Mù sə tsə' wèṅ sè' də a ye-a ṅga ṅwè me'rə ṅgwe ye, ṅga yi ka nà' bùu njo nè də ṅwà nè sə ko nto me'rə, nè jəṅ fe'lə ṅwà mòk sèmok fana ye də yi yà'sə ṅgà ko nto.>>

¹⁰ ṅgàa fàak ye wèṅ duk fa yi də, <<A ye-a ṅga nzak ṅgwe bə ndum mɛ̀ mvək ènə, ye də bòghak co ṅwè kà ṅwàṅwè jə lo'.>> ¹¹ Yi duk fa fe'lə wo də, <<Kaco bwìṅ pwe' dzəm ncèp ènə yeṅ. Aco dzəm megu nà' bùu sè Nwì a fa wo ncèp nè yi. ¹² Bwìṅ cu yo sè wo à dzə wo ləm. Bwìṅ cu sè' yo sè wo à ya' wo ṅkuṅ wo bùuṅ ləm. Mook sè' yo sè wo bùsə ni' awo co ləm njo gaṅ ṅkum Nwì. ṅwè nè yi rì də aco yi dzəm to ncèp ènə fana yi dzəm sè ntèn.>>

Jisòs Sè Bəbwenke' Wèṅ

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Anə geṅ wo jəṅ və fa yi bəbwenke' wèṅ də yi naaṅ fa yà' bo, nè gū pìriyà. ṅgàa fàak ye wèṅ ànə ye ve'nə, wo jwa sa'rə bùu sə də yà'a kà ve'nə gū. ¹⁴ Jisòs duk də, <<Wèṅ me'rə bəbwenke' wèṅ və bohòmù, nè kà wo mandzè lok, bùsə gaṅ ṅkum sè mɛ̀bu sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə.>> ¹⁵ Fana yi naaṅ fa yà'wèṅ bo

ye mɛ̀ tuhù, nè se wo ṅkuṅ nè yè'e me'rə lo yuye.

ṅgə' Nə Bə Ghàk

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ ṅwə nəmòk və bohòjisòs, nè duk fa nà' də, <<Cicà, yusə bəboṅ sè co mɛ̀ gū yè'sə yà, ṅkuṅ ya mɛ̀ nè kə tse' lùṅ nè nà'a nè kà mè ε?>> ¹⁷ Yi duk fəsə fa nà' də, <<Wù sə fek mɛ̀ yòyusə bəboṅ sə fe'e nà? ṅwè nè yi bəboṅ mègù nè mò'fis. A ye-a ṅga wù dzəm də wu nè kə tse' lùṅ, wù noṅsə lùuk sə bəboṅ.>> ¹⁸ Yi fek mali Jisòs də, <<A yè'sə lùuk sè fòlɛ-ò?>> Jisòs taṅ fa yi də, <<Kà ṅwè zə. Kà nto ko. Kà yè yè. Kà gèem mɛ̀wès ko. ¹⁹ Wəp tɛ̀' yo bə ma yo, nè dzəm moma yo co mvə'nè wu dzəmgə ni' yò.>> ²⁰ Mɛ̀ wà'ṅwè nè duk fa fe'lə nà' də, <<Bum sè wù taṅsə yè'sə pwe', mɛ̀ a gū wes yà' laṅ. Yusə mɛ̀ ka yà' ntògū yè'sə yà?>> ²¹ Jisòs duk fa nà' də <<A ye-a ṅga wù dzəm də wu ye kəkurə pap, wù lo kə seṅ bum sè wù tse', nè fa ṅgàa jìṅ mbàam sə ya wu nè tse' ghàk mɛ̀bu, nè be' mandzè nè yuṅ və mɛ̀.>> ²² Wà'ṅwè nè à yuk ve'nə, ṅgùpcù gbɛ̀ yi yək, yi coho lo, bùsə yi à tse' bum ve'e wùriṅ.

²³ Fana Jisòs bùuṅ duk bohòṅgàa fàak ye wèṅ duk də, <<Mù sə tsə' wèṅ ṅkəm duk də, gū wùriṅ bohòṅgà ghàk ṅgòkə ni mɛ̀wè' gaṅ

Nwì. ²⁴ Mụ tsok weŋ sè' dā johò cā bohònam nè yi yam co nàmbà'rè nà'a ɲgòcā torə tesə ndzənə wụ patà', nè nonşə bohòngà ghàk ɲgòni mvwe' gaŋ ɲkum sè mụbu.>> ²⁵ Ʋgàa fàak Jisòs sè à yuk ve'nə fana vəm kok wesə wo nèbup. Wo fek dā, <<Ye dā aco ɲwè nè yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>> ²⁶ Jisòs kək gesə yà'wèŋ, nè duk fa wo dā, <<Aco yumok guŋ ghak li ɲwè, yumok kà Nwì-e guŋ ghak yuk.>>

²⁷ Anə geŋ Pità cep fəsə fa nà' dā, <<Ja'a na yòo mām vè'nè vès a mè'rə bum avès pwe' nè pwe', nè be' wu, yusè vès nè kə tse' sè yè'sə yu yà?>> ²⁸ Jisòs duk fa fe'lə wo sè' dā, <<Mù sè tsè' weŋ zìnə dā, bə nzeŋgòŋ nè fi nè nà'a nè kə ye ntsə'mòk nè fana mụu mo ɲwè, mụ nè kə cu mụnə kapràk àm co ɲkum nè ghaŋ. Wèŋ sè hum-ncòp-ba sè wèŋ a be' mụ yè'e nè cum sè' mụnə kapràak yàwèŋ. Fana wèŋ sè sak buhu lak Izùre sè hum-ncòp-ba sə. ²⁹ Nə ye sè' dā ndàaŋwè pwe' nè yi a me'rə ndap ye, kə bwema ye, kə ɲjè'egùu ye, kə tē' ye, kə ma ye, kə bwe nè ye nzum àlè' pwe' bụu liŋ am, yi nè kə tse' fe'lə kè' ɲkù mò'fis. Kà yà'sə mègù, yi nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè sè'. ³⁰ Mvək ànə ye, bwìŋ ɲkùuŋ sè wo ɲga'a mantombii nè ye mok maŋkwèŋ, fana ɲkùuŋ sè wo ɲga'a maŋkwèŋ nè ye

mantombi.>>

20

Gbu' Bùu Sè Wo A Fàk Múnzuù Ʋkwà' Ʋwè Mòk

¹ Jisòs à cèp ncèp mòk dā, <<Gaŋ sè Nwì sè yà'a co ɲkwà' ɲwè nəmòk nè yi à yàaŋ tesə ntsə'mòk dā yi lo kə lap ɲgàa fàk, ya wo fak múnzuù yi. ² Yi ànə cep tes bə bùu sè wèŋ mvè' mbàm nè yi nè lak yà' numbu nè mò'fis nè fana yi gesə lo yà' múnzuù yi anə. ³ Nùm à sè ye lòco nùm beŋ, yi lo nè kə ye fe'lə bùu səmok, ɲga wo sè təəŋ dzòoŋ mụ nteəŋ wà. ⁴ Yi duk fa yà' dā, <Wèŋ du kə fak mụ nzuù mù sè' ya mụ nè lak weŋ kəkərè.> Anə geŋ wo lo fo' sè'. ⁵ Yi à tesə lòfe'lə ɲga nùm maràŋ, nè ye ɲga nùm càsə maràŋ sè', nè kə gu sè' ve'nə. ⁶ Nùm à sə naaŋ lo bə cùu nda, yi lo, nè kə ye mali bùu mok sè' ɲga wo sè təəŋ sè' wà anə. Yi fek yà'wèŋ dā, <Wèŋ sè təəŋ càsə bupsə mvək fəeŋ wà ve'nə bùu yà?> ⁷ Wo duk fa yi dā, <A bùusè ɲwè nəmòk ka ves yumok dā vès gu fa.> Yi duk fa wo dā, <Wèŋ du kə fak mụ nzuù mù anə sè'.> ⁸ Nùm à co, yi duk fa ɲgà fàk ye nè mantombi dā, <To bùu sè wo fàk sə, nè lak wo. Làk yè jəŋ ɲwè nè yi vè lèsə maŋkwèŋ, nè kə lèsə bə ɲwè nè yi anə və to.> ⁹ Bùu sè wo anə və ɲgòfàak ɲga nùm sè naaŋ lòbə cùu nda à vəə, wo lak wo mbàm

nè wo làkɔ̀gè ɲwè ɲga yi fàk yiskok nùmbu mò'fis. ¹⁰ Bùu sè wo à yèto ɲgòfàk wo sè wèɲ à vèə, wo sè tsəm də wo nə lak wo yàwo zok. Wo fa megu yà' sè' mvè'nè wo làk bùu mok sè. ¹¹ Wo ànə jəɲ yà' fana wo ye ɲgòcɛp ɲwəm kɛ'cà bə liɲ ɲkwà' ɲwè nə. ¹² Wo sè duk də, <Bùu sè wo vè lèsə tsə yàwo ɲga'a yè'e fàk mègù ghàr vɛ'ɛ, anə geɲ wù lak wo sè' yəyərè bə vès sè vès fàk yə yiskok ɲgə' bə nùm nè nà' sə to barə bwiɲ nè'e.> ¹³ Yi duk fəsə fa mòk mʉtsətsə'rèə wo anə də, <Nge' àm, mù ka weɲ bup gu lok. Mbàm nè mù làk weɲ nə ka mvè'nè anə cɛp tes sə yeɲ à? ¹⁴ Jəɲ mbàm yò, nə lo gəe'. Mù dzəm mù də mù fa bùu sè wo vè lèsə yè'e sè' mvè'nè mù fa wu. ¹⁵ A ye-a ɲga mù tse' mbàam am, kaco mù gu fo' mvè'nè mù dzəm yeɲ à? Kènə də ntəm sə yaan wu bùusè mù sə fa bwiɲ mbo-ɛ? > >> ¹⁶ Fana Jisòs ləsə ncɛp nə də, <<Yà'a mvè'nè bùu sè wo maɲkwèɲ nè kə ye ntsə'mòk mantombi, sè wo à ye mantombi kə ye mok maɲkwèɲ.>>

Jisòs Cɛp Mvè'nè Kpɛ Ye Nə Ye Səmok
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Mvè'nè Jisòs à sə kok lòmɛ Jòrosalèm fana yi jəɲ lo ɲgàa fàak ye sè humncòp-ba sə. A kə dzèɲ mandzə, yi ləksə gesə yà' ɲguàɲ jo, nə cɛp bohòwo

də, ¹⁸ <<Wèɲ ye, mvè'nè a sə lòmɛ Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mùu mo ɲwè ndzə bohòɲgàa fa satikà' sè ghan bə ɲgàa yə'rè fa bwiɲ lùk wèɲ. Wo nə sak mù, nə dzəm tes də mù mègù ɲgà kpɛ. ¹⁹ Wo nə fa mù ndzə bohòbù lakmɛvum də ya wo ywi'lə mù, ləp mù, nə tɛ'lə mù mù ntəəɲ. Nùmbu nè tɛ' dzèɲ, mù lokok mvwe' kpɛ.>>

Yusə Ma Bwe Zebèdi Wèɲ A Lɛɲ

(Mak 10:35-45)

²⁰ Anə geɲ, ma bwe Zebèdi wèɲ à vè bə bwe ye sè wo ɲgàa fàak Jisòs ba, nə kə ye Jisòs nə. Yi kə təəɲ kə mantombii nà' bə tumfərə, nə də yi dzəm ɲgòlɛɲ yumok. ²¹ Fana Jisòs fek ɲwà nə də yusə nà' dzəm yàɛ? Màmì nə də, <<Kàk fa mù-ɛ də ghà nè wu nè ye ɲkum, wu nə jəɲ bwe am sè ba yè'e, nə cumsə mòk ma màk nə cumsə mòk ma ɲkwip wù-è.>> ²² Jisòs nə duk fa nà' də, <<Wù ka yusə wù sə fek mù də mù gu yà'sə riɲ. Aco wèɲ ye to ɲgə' nè mù nə ye nə à?>> Wo də, <<N, aco vès ye to ɲgə' nə.>> ²³ Yi duk fa fe'lə yà'wèɲ də, <<A zìnə də wèɲ nə ye. Yusə megu də, mù ka ɲàan sè ɲgòswe' bùu sè wo nə cum mù ma màk bə ma ɲkwip mù tse'. Mvwe' ncum yà'sə sè bùu sè Tè' àm a cok noɲsə wo yi.>>

²⁴ Bwe ye mok sè hum sə à yuk yu yè'sə fana wo jok bohòbwe ma sè ba sə

wùriṅ. ²⁵ Fana Jisòs to benè vè wo pwe', nè tsok wo dè, <<Wèṅ rì dè, ṅkəṅkum sè wo tse' dzòk sè nzenḡòn fəɛṅ gùgè bwìṅ ṅkùì'. Bùu sè yà' tse' ṅàṅ m̀ tùhù wo sè nĩtsok fa wo ṅàṅ sè'. ²⁶ Yè'sə ka tse' ṅòyè bohòwèṅ yàwèṅ vè'nə yeṅ. Nwè nè yi dzəm-a ṅòyè ṅwè nè ṅkùuṅ m̀tsətsə'rè wèṅ fana yi tse' ṅòfàk co mwenke' bohòmok sè lònṅ fo'. ²⁷ Nə ye sè' dè, ṅwè nè yi dzəm-a ṅòyè mantombi yi, yi tse' ṅòyè ṅkwèṅ bohòwèṅ pwe'. ²⁸ Bùsè m̀u mo ṅwè bə tu am, m̀ à ka dè bwìṅ fak bohòmù vè. M̀ à vè ṅòfàk fà'a, nè fa yòṅsè àm ṅòywiṅ fəsə jə yòṅsèə bwìṅ ṅkùuṅntèṅ.>>

Jisòs M̀k Fa Bwìṅ Ba Lis Awo
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Wo à kè dzèṅ Jèrikù nè dè wo lo fana bwìṅ yuṅ vè Jisòs vè'ɛ co wù kà cèp. ³⁰ Fana bù ṅgàa jì lis mok ba à sè cu ṅgu mandzè. Wo yuk dè Tà Jisòs sè cə yi. Wo waṅ torə fis dè, <<Koksə-a manziṅ bohòvès-è, mo Devid!>> ³¹ Bùu sè wo à ye fo' sè wèṅ gham wo, dè yà'a cum gəe'. Bùu sè wèṅ torə ghaha co wo kwè'sə wo kə kwè'sə. Wo sè torə dè, <<Tà, mo Devid, koksə manziṅ bohòvès.>> ³² Anə geṅ Jisòs foho təəṅ,

nə to fek yà'wèṅ dè, <<Yusè wèṅ dzəm dè m̀ gu fa ween yè'sə yà?>> ³³ Wo duk fa yi dè, <<Tà, m̀k fa m̀gù ves lis avès.>> ³⁴ Manziṅ à ko Jisòs, yi jwèṅ lis awo sè bə bo ye. Lis awo sè muhu gu sè' ghà ànə, wo gi yuṅ lo Jisòs nè.

21

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Nkum
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Wo ànə sè kuəp lo Jòrosalèm anə fana wo wəs mvwe' lak Befà. A fo' mvwe' nda nè wo togè nà' dè Nda Olip. Fana Jisòs tumsə lo ṅgàa fàak ye ba. ² Yi tsok yà'wèṅ duk dè, <<Wèṅ du mvwe' lak sè ndzə yà'a. Wèṅ ni kok lòfo' ntèṅ, wèṅ ye ṅga wo tsòṅ tes mvom-ndè' mòk fo' bə m̀mo ye. Wèṅ fiṅ jəṅ vè fa m̀ yà'. ³ A ye-a ṅga ṅwè nəmòk fek-a weṅ yumok, wèṅ duk yi dè, <<Tà dzəm dè vès jəṅ vè fa yi yà'.> Wèṅ duk-a vè'nə, yi nè me'rə weṅ sè ntèṅ dè wèṅ lo bə zeṅ.>> * ⁴ Yè'sə à ye vè'nə dè ya bum sè ṅgà tsòhòbum Nwì à cèp sè b̀uṅ vè zìnə. Yusè yi à cèp sè dè, ⁵ Nwì a duk dè, <<Tsòk fa bùu sè mvwe' ntòlak Zayòṅ wèṅ dè, <Wèṅ yeè, ṅkum awèṅ sè vè bohòwèṅ. Yi jə ni' ye sè nze,

* 21:3 21:3 Aco ncèp ènə ye sè' dè, <<Nkwà' ṅwè àvès dzəm dè vès jəṅ vè fa yi nà' fana yi nè tum fəsə vesə nà' sè' ṅga'a yè'sə.>>

nə kok cuù nə mənə
mvomndè', mənɔgwɛn
mvomndè'.> >>

⁶ Fana ngàa fàak sə wɛn lo
nə kə ɔ megu sè' mɔvə'nè
Jisòs ànə tsok wo sə. ⁷ Wo
jəŋ və mvomndè' nə bə
məmwe nə. Wo saŋ naaŋ
cəək awo mbwa fana yi kok
cum mbwa. ⁸ Bwɛn à vè
ŋkùuŋntɛn, nə sə fweŋ saŋ
lo cəək awo sə mandzè. Mok
wɛn kə caŋ ci' vè mɔvuu
tu, nə sə nɔŋsə lo yà' sə
mandzè anə. ⁹ Bùu sè wo
à ye mantombi bə maŋkwɛn
wɛn pwe'fo' à sə gùrə. Wo sə
duk də, <<Hòsanà bohòmo
David! Nwii se yi nè yi vè
mənə liŋ Tà. Hòsanà ye
bohòNwì nè yi yam càsə yà
lòon fo'.>>

¹⁰ Yi ànə kə ni mɔ ntòlak
Jòrosalèm anə fana ntòlak
nə curə wuk. Wo sə fe'rə
kɛ'ca də, <<Nè'nə yè'sə ndà?
>> ¹¹ Fana ŋgo bù nè yi à
vè bə yà'wɛn nə sə duk də,
<<Nè'e ngà tsòhòbum Nwì
nè liŋ yee Jisòs nə. Yi vè
mɔwe' lak Nazàre nè mɔwe'
nzenɔŋ Galili.>>

*Jisòs Bɛ'fis Ngàa Sɛn Bum
Mɔ Ndap Nwì Nè Ghaŋ Nə
(Mak 11:15-19; Luk 19:45-
48; Jon 2:13-22)*

¹² Anə geŋ, Jisòs lo, nə
kə ni mɔmɔwe' ntòmbi ndap
Nwì nè ghaŋ nə. Yi bɛ'fis
bùu sè wo à sə sɛn bum
nə ye sè wo à sə ywɛn
bum mbwa sə pwe'. Yi
bwi' kɛ'mak teberəə bùu sè
wo à sə kupsə mbàam awo

mbwa sə bə dzòok ngàa sɛn
kəkəbàn wɛn pwe'. † ¹³ Yi
duk fa yà' də, <<Wo à còm
nɔŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sə
kum ndap Nwì nè ghaŋ ènə
də, <Liŋ ndap àam nə ye
də ndap piriya.> Fana wɛn
jə bəsə nà' ndap ngàa yè
wɛn.>>

¹⁴ Anə geŋ, ngàa ləlohòlis
bə sè wo kà gígè wɛn vè
kə tseŋ yi mɔ mɔwe' ndap
Nwì nè ghaŋ nə, yi sə ɔŋsə
yà'wɛn. ¹⁵ Ngàa yə'rə fa
bwɛn lùk bə ngàa fa satikà'
sè ghaŋ wɛn à yə nsàap bum
maŋɔŋgèeŋ sè yi à sə ɔu
fana wo jok. Yusə wo à jòk
bùu zeŋ, mòk à ye mɔvə'nè
bwenke' wɛn à sə fu fa yi
mɔ nda'à Nwì nè ghaŋ nə
də, <<Hòsanà ye bohòmo
David.>> ¹⁶ Fana wo fek yi
də, <<Wù sə yuk bum sè
bwe yè'e sə cɛp sè laŋ à?
>> Jisòs duk fa wo də, <<Ŋ
mɔ sə yuk. Wɛn ka yusə wo
à còm də, <Nwì à fùu cùu
bwenke' sè wo sə no mali
mbwi wɛn ngòkwəsə yi bə
zeŋ> yà'a taŋ à?>> ¹⁷ Yi ànə
me'rə wo fana yi tesə mɔ
ntòlak anə, nə lo mɔwe' lak
Betani, nə kə noon fo'.

*Jisòs Yàk Tɔ Nà' Kpɔ Yum
Ghà Anə
(Mak 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Tsok à rɛn, nè zəzòn
nga yi sə bwɛn foho lòfe'lə
mɔ ntòlak anə fana ye mok
nga njè sə ya yi. ¹⁹ Yi à
fəsə lis, nə ye tu mòk nè wo
togè nà' də fik, nga nà' tɛ

† 21:12 21:12 Kəkəbàn yà'sə, a sè wo à sə fa satikà' bə zeŋ.

ngũ mandzè. Yi geŋ fo', nɛ kɛ dzeŋ ŋga nà' tse' mègù mvù, nɛ kà zəm. Fana yi duk fa tɛ nɛ dɛ, <<Wu nɛ kà mok zəm yuk.>> Yi ànɛ cep ve'nɛ ntɛŋ, tɛ nɛ yum sè ghà ànɛ. ²⁰ Ngàa fàak ye wɛŋ à yɛ ve'nɛ fana wo mərə ve'ɛ wùriŋ dɛ tɛ nɛ yum tsɛ mègù ghà nɛ yè'sə vale. ²¹ Jisòs duk fa wo dɛ, <<Mù sɛ tsɛ' wɛŋ zìnɛ dɛ a ye-a ŋga wɛŋ tse' dzɛdzɛm, nɛ kà sɛ mərə kɛ', wɛŋ nɛ gũ yusɛ yà' yam gha' yusɛ mù gù bohòtɛ nè'e yè'sə. Aco wɛŋ duk fa nda nè'e dɛ, <Coho fa'nɛ, nɛ kɛ kɛŋ gbɛ lo sənɛ ndzɛp nà'a;> yà' fak. ²² Nɛ ye sɛ' dɛ ŋga wɛŋ tse'-a dzɛdzɛm fana yusɛ wɛŋ lɛŋ yà' bɛ piriya pwe', wɛŋ tse' yà'.>>

Fa Jisòs Nàŋ Ndà?

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisòs à kɛ foho ni fe'lɛ mɛmvwe' ntɔmbi ndap Nwì nè ghaŋ nɛ, nɛ sɛ yərɛ bwiŋ mbwa sɛmok. Yi ànɛ sɛ yərɛ wo fana ŋgàa fa satikà' sɛ ghaŋ bɛ bù ŋkwàha bùu Jus wɛŋ kɛ tseŋ yi. Wo fek yi dɛ, <<Wù gù bum sɛ wù sɛ gũ yè'sə bɛ ŋaŋ sɛ fò? Kènɛ fa wu ŋàŋ ndà dɛ wu gũ yà' ɛ?>> ²⁴ Yi duk fəsə fa yà'wɛŋ dɛ, <<Mù nɛ fek wɛŋ yu sɛmok yàm sɛ'. A ye-a ŋga wɛŋ tsɛ' fa mɛ fana mù tsok fa wɛŋ nsàp ŋàŋ nè mù tse' ŋgògù bum yè'sə bɛ zeŋ nɛ sɛ'. ²⁵ Ncɛp nɛ dɛ, ŋaŋ sɛ Jon à sɛ bàptesə bwiŋ bɛ zeŋ yà'a à vɛ bohòNwì

kɛ yà' à tesə bohòbwiŋ-ɛ?>> Wo à yɛto ŋgòcɛp bɛ zeŋ mɛtsɛtsɛ'rɛ wo duk dɛ, <<A tsok fa yi yè'sə da? Busɛ a duk-a dɛ ŋaŋ sɛ à sɛ vɛ bohòNwì, fana yi nɛ fek fe'lɛ ves dɛ, anɛ geŋ vesùwɛŋ kà yusɛ Jon à sɛ cɛp dzɛm bùu yàlɛ? ²⁶ Nɛ ye sɛ' dɛ a duk-a dɛ yà' à vɛ bohòbwiŋ fana a sɛ wɛp yusɛ bwiŋ nɛ gũ sɛ bùusɛ wo dzɛm tse' yàwo dɛ Jon nɛ ŋgà tsòhòbum Nwì.>> ²⁷ Fana wo duk fa Jisòs dɛ wo ka riŋ. Jisòs duk bwi fa wo ye sɛ' dɛ, <<Ye dɛ mɛ nɛ kà wɛŋ nsàp ŋàŋ nè mù tse' ŋgògù bum yè'e bɛ zeŋ nɛ sɛ' tsɛ'.

*Gbɛ' Bwe Mok
Sɛ Wo A Ye Bwiŋ Ba*

²⁸ <<Wɛŋ tsɛm bɛ ncɛp nè'e da? Nwɛ nɛmòk à ye, yi tse' bwe ye ba. Yi kɛ duk fa nè mantombi nɛ dɛ, <Mo àm, dù, nɛ kɛ fak mɛ nzuu ntinɛ.> ²⁹ Mo nɛ dɛ, <Mù nɛ kà gè.> A ye maŋkwɛŋ yi kupsɛ ntum ye, nɛ lo. ³⁰ Fana yi lo bohòmo ye nè ba, nɛ duk fa nà' sɛ' ve'nɛ. Mo nɛ dɛ, <Mù yuk laŋ pàpa a. Mɛ nɛ geŋ>, nɛ kà yuye gè. ³¹ Sɛ tsɛtsɛ'rɛ bwe sɛ ba yè'sə, ŋwɛ nè yi à gù yusɛ tè' à dzɛm à ye nè fò?>> Wo dɛ, <<A nè mantombi nà'a.>> Jisòs duk fa wo dɛ, <<Mù sɛ tsɛ' wɛŋ yè'e zìnɛ dɛ, bùu sɛ bɛp sɛ wo ŋgàa benɛ mbàam tas bɛ ŋgàa kohòsàhà wɛŋ nɛ ni to lo mvwe' gaŋ ŋkum Nwì wo, nɛ nonɛsə wɛŋ. ³² Njo nɛ dɛ Jon ŋgà bàptesə bwiŋ

à vè, nè sə tsoho fa wen mandzè nè nà'a kəkurè nè, wèŋ kà yi sè' yuk fa. Bùu sè bup sè ngàa ko tas bæ ngàa kohòsàhà wèŋ nè dzəm fa yi yusè yi à sə cèp sə. Wèŋ ye bum yè'sə, nè kà də wèeŋ kupsə ntuum awèŋ nè dzəm fa yi sè duk.>>

Gbu' Ngàa Kùk Nzum

Sə Wo A Ye Bup

(*Mak 12:1-12; Luk 20:9-19*)

³³ Anə geŋ Jisòs duk wo də, <<Wèeŋ yuk gbu' mòk nè' sè'. Nkwà' ñwè nəmòk à ye nè yi ànə tse' nzum ndik nəmòk nè wo togè nà' də grep. Nə gum yà' bæ ñka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sè wo nə sə nəŋ fis ndzəp ndzənə nto'o greep sə fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə, nə tes yà' bohòbùu səmok, nə ye'e lo gi mvwe' səmok.
³⁴ Mvèk à kuəp nè ngòkwì ngwii bum sè mɔ nzuu anə fana yi tumsə ngàa fàak ye wèŋ də wo kə tseŋ bùu sè wo cu mɔ nzuu anə, nə jəŋ fa yi ngwii bum sə ma njè.
³⁵ Bùu sè wo à sə cu mɔ nzuu anə wèŋ sə ko ngàa fàak ye sə wèŋ, nə ləp mòk, nə zə mòk, nə təprə mòk bæ lis.
³⁶ Yi tumsə fe'lə ngàa fàak ye mok, wo yam ghak mok sè ye to fa' mantombi sə. Wo gu yà'wèŋ sè' mvè'nè wo ànə gu sè mantombi sə. ³⁷ Yi tumsə ləsə mok mo ye nè yi

à dzə nà' ndzə vèə yi. Yi sə duk ye də, <Wo nə wəp tsoŋ li nà'.> ³⁸ Bùu sè wo à sə cu mɔ nzuu anə à ye mo ye nə fana wo duk də, <Nè'e ngà'a mo ye nè ndzə vèə yi, nè ñkwà' ñwè nè kà-a ye, yi nə cum mvwe' kuu ye yi nə. Wèeŋ və a zə yi ngà a tse' bum ye sə vès.>

³⁹ Wo kə ko fis yi mɔ nzuu anə, nə zə yi. ⁴⁰ Nə ye də a ye-a ngà ngà nzum nə və-a, yi nə gu bùu sè wo cugè mɔ nzuu anə va?>> ⁴¹ Wo duk yi də, <<Yi nə ko bùu sè bup yè'sə, nə zə yà' vè'ε ji manziŋ, nə jəŋ nzum nə fa yà' bohòbùu mok sè wo nə sə fa yi ngwii bum ye ghà nè yà' zəm.>> ⁴² Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ a ka mvè'nè wo à còm ndzənə ñwàk Nwì yà'a taŋ yuk à? Də,

<Lis nè ngàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ màk nòŋsə nà' də nà'a bup nè kə tse' gha' fe'lə fàk mok sè' zeŋ.

A gu yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye manğəŋgəŋ mɔ lisə vesùwèŋ nèbup.†>

⁴³ Ye də mù sə tsə' wen yè'e zeŋ də wo nə jəŋ gesə mvwe' gaŋ ñkum Nwì sə bohòwèŋ, nə fa yà' bohòbùu sè wo nə zəm riŋ ngwii sə. [⁴⁴ Ñwè nè yi gbù-a mənə lis ènə, ngèŋgàŋ tiŋ sam zəzok. Nə ye sè' də a ye-a ngà lis nə gbù-a mɔ ni' ñwè nəmòk, nà' gok fam ngəŋgàŋ.]>>

† 21:42 21:42 Jisòs à sə cèp yè'sə ncèp mòk nè nà'a ndzənə ñwàk Sàam 118:22. Yi à sə fùhu ni' ye bæ lis, nə sə fùhu ngàa ci ndap sə bæ ngàa fa satikà' nə ye bùu Jus mok sè mantombi.

45 Ngàa fa satikà' sè ghan bæ bùu Faràsi wèŋ à yu'rè wes gbù' yè'sə fana wo riŋ də nà' sè cèp yè'sə bohòwo. 46 Fana wo lap mandzè də wo ko yi. Wo sə wəp fe'lə bwìŋ, bùusè bùu sə wèŋ à jəŋ yi yàwo co ŋgà tsòhòbum Nwì.

22

*Gbu' Nè Wo A To Ke'ca
Bwìŋ NgòKè Zú Bum Gù
(Luk 14:15-24)*

1 Anə geŋ Jisòs nə tsok fa fe'lə wo gbù' mòk sè' də, 2 <<Aco wo fùhù gan sè mabu sə co bæ ŋkum nəmòk nè yi à fùhù gùu mo ye də bwìŋ kə zú fa yi. 3 Anə geŋ yi tumsə lo ngàa fàak ye wèŋ də yà'a kə to və bùu sè yi to yà'wèŋ də a ta wo və sə. Wo kà yu awo vè. 4 Yi tumsə fe'lə bwe ye mok sèmok də wo kə tsok bùu sə də yi fùhù wes zuzú ye laŋ. Də, <Mù sùə ndum mbòŋ am nə ye mbòŋ sè mù à ya' wo yà'a wèŋ nduk. Mù gù wes bum pwe'fo' laŋ, wo və nə kə zú.> 5 Bùu sə wèŋ kà mbeŋ nè mbeŋ kom lok. Mòk be' mandzè ye lo nzuu yi, mòk lo mvwe' sèŋ bum ye. 6 Mok sè wo bwehe cu sə wèŋ ko ngàa fàak ye sə, nə taksə wo, nə zə wo. 7 Ŋkum nə à jòk vɛ'ɛ kpə nə kpə, nə tum sojàa ye wèŋ kə zə bùu sè wo à zə bwìŋ sə. Sojàa ye sə wèŋ à tèn vèpsə lak bùu sə wèŋ sè'. 8 Fana yi duk bwe ye sə wèŋ də, <Mù fùhù bum sè mvwe' gùu sə laŋ.

Megu də bùu sè mù to wo sə ka bùu sè anə ye co mù to wo sə yeŋ. 9 Ye də wèŋ lo sə mandzè, ŋwè nè wèŋ yə lòŋ, wèŋ to wo ngòvè mvwe' gùu sə.> 10 Bwe ye sə wèŋ à lòsə mandzè, nə to benə bùu sè wo yə pwe'. Bùu sè bèbòŋ bæ sè bup wèŋ pwe' nduk. Ndap nè wo à sə gù gùu sə mbwa nə à rwiŋ vɛ'ɛ ŋkiŋ bæ bwìŋ.

11 <<Ŋkum nə à lòdə yi kək ja'a bùu sè wo vè sə fana yi ye ŋwè nəmòk mbwa mò'fis nè yi à ka cèək sè wo ni lògè yà' mvwe' gù sə nitse'. 12 Yi fek nà' də, <Ŋge', wù yè va ŋkuŋ nə kə ni cum feŋ jì cək gù ɛ?> Ngà' nə cum dədok, nə kà cù mùk. 13 Fana ŋkum nə to bùu sè wo sə fàk bohòyi, nə duk fa yà' də, <Wèŋ ko kiŋ ŋwè nè'e. Wèŋ kiŋ tasə bo ye bæ kùu ye pwe'fo', nə kə mak gesə lo yi mvwe' sè ndzəm sə seŋ fo'. Bwìŋ nə sə waŋ, nə sə zú nzòŋ fo'.> >> 14 Jisòs mesə ncèp nə də, <<Yà'a mvè'nè wo a to bwìŋ ŋkùŋ fana nə cok fis jəŋ megu moòm jo.>>

*Fa Nwì Yuye Nə Fa Ŋkum
Kaisà Yusè Ye
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

15 Anə geŋ fana bùu Faràsi wèŋ lo kə cum kwe', nə lap mandzè də ya wo tam Jisòs bæ duk. 16 Wo tum be'lə bùu sè wo fàkgè bohòwo mok bæ bùu Heròwèŋ bohòJisòs anə. Wo kə duk yi də, <<Cicà, vès rì də wu ŋwè nè

zìnə. Vès rì də wu yə'rə fagè
 bwìŋ mandzè Nwì bə zìnə,
 nə kà yusè ɲwèe nə cèp sè
 wəp, bùusè wu kà yòdà nè'e
 ɲwè nè ɲkùuŋ kè nè jo àlɛ'
 tsərəgè. ¹⁷ Tsok-a ves yusè
 wù tsəm yò. Lùuk vesùwèŋ
 sə tsè' də, a bəbɔŋ ɲgòlək
 fa ɲkum Kaisà nè mvwe' lak
 Rumà mbàam tas kè ka' ε?
 >> ¹⁸ Wo à sè cèp yè'sə ɲga
 Jisòs rì wes yusè wo sə lirə
 ca sə pwe' nè pwe', fana yi
 fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ɲgàa
 tè'èŋkup, wèŋ sə də wèeŋ
 mumsə yè'sə ndà? ¹⁹ Wèeŋ
 jəŋ və fa a mɛ mbàm nè
 wèeŋ làkgè tas bə zəŋ nə
 è.>> Fana wo jəŋ və fa yi
 mbàm mòk. ²⁰ Jisòs fek wo
 də, <<Wo còm naaŋ mənə
 mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə
 ye mbwa yè'e sè' si ndà?>>
²¹ Wo duk də, <<A sè ɲkum
 Kaisà.>> Fana yi duk yà' də,
 <<Ye də wèeŋ lak fa Kaisà
 yusè yà'a sè ye, nə lak fa
 Nwì yusè yà'a sè Nwì.>>
²² Wo ànə yuk vè'nə fana wo
 mərə vè'ε, nə bɛ' mandzè
 àwo, nə lo dədok, nə me'rə
 tes yi fo'.

*Nzak Nè ɲgòLòkok
 Mvwe' Kpɛ*
 (Mak 12:18-27; Luk 20:27-
 40)

²³ A ye sè' nùmbu ànə,
 bùu Sadusi mok wèŋ və
 bohòJisòs. Wo bòp bù nè
 wo dukgè yàwo də kaco ɲwè
 lokok fe'lə mvwe' kpɛ yəŋ
 wèŋ. ²⁴ Wo və kə fek yi də,
 <<Cicà, Musi à duk də, a ye-a
 ɲga ɲwè jə ɲwàŋwè, nə kpɛ
 ɲga bə nà' ka bwe tse' fana

moma yee nə jəŋ tsoŋ ɲwà
 nə, ya bə nà'a dzə fa tətà ye
 nə yi kpɛ nə bwe. ²⁵ Nə yeè
 nə də vès tse' bwema mok
 fəŋ bwìŋ sàmba. Fana nè
 mwè nə jəŋ ɲwàŋwè, nə kpɛ
 me'rə nà' ɲga bə nà' ka mwe
 tse'. Yi me'rə nonşə lo fa
 moma ye ɲwà nə. ²⁶ Fana
 nə ba nə kpɛ sè' ɲga bə nà'
 ka mwe sè' tse'. Nè tɛ' kpɛ
 sè' vè'nə tètè kə dzeŋ bə nə
 sàmba nə. ²⁷ Wo ànə kpɛ
 wes pwe' fana ɲwà nə kpɛ
 ye sə sè'. ²⁸ Nùmbu nè bwìiŋ
 kè lòkok mvwe' kpɛ kə dzèŋ
 nùu, ɲwà nə nə ye yè'sə
 ɲgwe ndà? Bùsə wo à tse'
 yi wo pwe'fo' laŋ.>> ²⁹ Jisòs
 duk fa wo də, <<Wèeŋ ɲgàa
 jòŋ. A bùusè wèŋ ka yusè
 yà' cu ndzənə ɲwàk Nwì
 riŋ, nə kà ɲàaŋ Nwì sè'
 rì. ³⁰ Yusə də mvèk nè
 bùu kpɛkpɛ nə lokok mvwe'
 kpɛ, wo nə ye co masinjàa
 Nwì mɛbu, ɲwəmbam bə
 ɲwàŋwèe nə kà gù mok cu
 fe'lə. ³¹ Bə nzak nè ɲgòlòkok
 mvwe' kpɛ, wèŋ a ka yusè
 Nwì à cèp bohòwèŋ yà'a taŋ
 à? ³² Yi à duk də, <Mɛ Nwì
 Abràham nə ye Nwì Azik
 nə ye Nwì Jàkop>. Nwì
 à cèp vè'nə ɲga wo à kpɛ
 lòlaŋ. Yà'a sə nitsè' də
 bùu yè'sə cu fe'lə ɲwəm, njo
 nə yi ka Nwì bù kpɛkpɛ
 yəŋ, yi Nwì bùu sè' wo cu
 ɲwəm. Yà'a mvwe' sè' wèeŋ
 bə jòŋ nèbɛp.>> ³³ Bùu sə
 wèŋ ànə yuk bum yè'sə fana
 wo mərə fuk nsàp yəyərè
 ànə bùə.

Lùk Nè Nà' Gu Càsə Mok
(*Mak 12:28-37; Luk 20:41-44*)

³⁴ Bùu Faràsi wèŋ ànə yuk də Jisòs lok bùu Sadusi wèŋ cù co wo kà yusə ŋgòcèp fe'lə tse' fana wo baŋ yàwo sə mvwe' mò'fis. ³⁵ Fana mòk mətsetsə'rəə wo nè yi ŋwè nè yi rì lùk wùriŋ fek Jisòs nè yumok ŋgòmùmsə ja'a nà'. ³⁶ Yi fek nà' də, <<Cicà, lùk nè nà' gu gha' lùk mok pwe'fo' yi yè'sə nè fò?>> ³⁷ Yi duk fa nà' də, <<A nè də, <Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntəm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nè dzəm yi bə ŋkərè yòsè' pwe'fo' nà'a.> ³⁸ Nè'e yè'e lùk nè nà' gu càsə mok sə pwe'fo' nè ye nè mantombi sè' zeŋ nə. ³⁹ Lùk nè ba nè nà' gu càsə nè səsə sè' co mòk nə. Nà'a də, <Wu tse' ŋgòdzəm tsə moma yo co wù dzəm ni' yò.> ⁴⁰ Bum sè lùk mok sə cèep, nè ye bə bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sè cèp pwe'fo' yà' na mègù mŋŋkwèŋ lùk sè ba yè'sə.>>

Nzak Nè Bə Liŋ Krest

⁴¹ Mvè'nè bùu Faràsi wèŋ sə à baŋ tə mali ntòmve' mò'fis fana Jisòs fek wo yumok. ⁴² Yi à fek wo də, <<Wèŋ tsərə bə ŋwè nè wo to liŋ ye də Nkum ŋgà gèm bwìŋ nà'a da? Wèŋ tsəm də yi mo ndà?>> Wo duk fa yi də, <<Yi ŋwì bà Devid.>> ⁴³ Yi fek fe'lə yà' də, <<Nə ye va ŋkuŋ Devid nè bə tu ye to bwi ŋwè ènə də Tà ŋga

yòŋsə nè Nwì nè à gù yi ε?
⁴⁴ Devid nè à cèp də,
<Tà Nwì à duk fa Tà àm də,
<<Cum fèŋ bo ma mà'a mà tətè mu nè gu bùu sè wo bènŋè wu,

wo ye sə mvè'kùu wù.>> >
⁴⁵ A ye-a də Devid nè sə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevid anə mwe yè'sə vale?>> ⁴⁶ ŋwè nè mò'fis co yi cep fəsə fa nà' yumok à ka yeŋ. Ye jəŋ nùmbu ànə, nè lo mantombi, ŋwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghəsə ja'a lo' fù'.

23

Jisòs Də Bwiŋ Kərə Bə Ngàa Yə'rè Lùk Nə Ye Bùu Faràsi Wèŋ

(*Mak 12:38-40; Luk 20:45-47*)

¹ Anə geŋ Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye bə bùu sè wo à mà fo' sè wèŋ də, ² <<Ŋgàa yə'rè fa bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ wo sè wo tə mvwe' kùu Musi. ³ Nə ye də bum sè wo tsè' wèŋ pwe', wèŋ gu mvè'nè wo duk sə. Megu də wèŋ kà də wèŋ gu be' lo mvè'nè wo sə gù yàwo duk. Busè wo tsòhogè, nè sə gu lo yusə zok. ⁴ Wo gù fagè bwìŋ lùk ŋkùuŋ sè yà'a co bum sè rərwi', sè yà'a guguŋ ŋgòbèə', nè sə naaŋ fa bwìŋ yà' mu tuhù, nè kà ndubo nè mò'fis ŋgòjə bə' yàwo yà' fəsə ja'à lok. ⁵ Wo gù mègù bum yàwo də ya bwìŋ ye wo. Kùk ja'a yàwèŋ ncòròok sè mu sihi bə ndzə kwii wo yà'a,

mvè'nè yà' wèrè. Nə ja'a ne ncaam sè ndzə cè'ə wo mvè'nè yà' sàap è. ⁶ Wo dzəm də wo lòmvwè' nzu yumok fana wo kə cum megu mvwe' sè ya bwiin wəp wo co bùu sè ghan. Wo dzèy māmvwè' ndaap piriya, wo lap ngòcu mənə dzòok sè yà' bòghak pwe' wo. ⁷ Wo dzəm sè' də a dzèy mū ntey, bwiin sə kə cepsə wo, nə sə to wo mvwe' bwiin də cicà, cicà.

⁸ <<Bohòwèy yàwèy, wèy ka tse' ngògù ni' awèy də bwiin sə to wèy də cicà, bùusè wèy pwe'fo' bwema, nə tse' mègù nə cicà nè mò'fis. ⁹ Nə ye sè' də kà də wèy to nwè nəmòk sə nze fèy də tè' awèy duk, njo nè wèy tse' mègù tè' nè yi mò'fis, yi cu mabu. ¹⁰ Nə kà də wèy gu bwiin də wo sə to wèy də masà sè' duk, njo nè wèy tse' mègù masà nè mò'fis, yi Nkum ngà gèm bwiin. ¹¹ Nwè nè yi də yi nè ghan mʉtsətsə'rə wèy pwe' yi, tse' ngòye nkwey awèy. ¹² Nwè nè yi koksə lò-a ni' ye mʉtsə, Nwii nè jəy tson və yi sə nze. Nwè nè yi jə tse' lo-a ni' ye sə nze, Nwii jə fis kok løyi mʉtsə.

*Jisòs Duk Fa Bùu Faràsi
Nə Ye Ngàa Yə'rè Lùk Də
Wo Ngàa Tè'ènkup
(Luk 11:37-54; 13:34-35)*

¹³ <<Wèy ngàa yə'rè bwiin lùk bə bùu Faràsi wèy, wèy ngàa tè'ènkup. Wèy cu bup! Wèy sə lok fa bwiin mandzè nè ngòlòmvwè' gan

Nwii. Wèy sə kà mbwa lò, nə kà bùu sè wo sə dzəm də wo ni mbwa wèy mandzè sè' fa.

[¹⁴ <<Wèy ngàa yə'rè fa bwiin lùk bə bùu Faràsi wèy, wèy cu bup. Wèy ngàa tè'ènkup. Wèy sə limzu bàa ngwemfə wèy, nə sə gu bupsə ndap awo. Wèy ri ngògù basə piriya sè səsap. Ngə' nè njàwèy nè kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.]

¹⁵ <<Tètè'ènkup ngàa yə'rè lùk bə bùu Faràsi wèy-a, wèy cu bə ngə' nèbup. Wèy to cagè sə ndzəpə, nə sə gi bə sə nzhè wèy pwe'fo' də ya wèy gu nwè nè mò'fis bə' mandzè lùk Musi. Nə mò'fis bùu fana wèy gu fe'lə yi sè' wèy, yi bup casə wèy sè wèy sə lòmvwè' ngə' nè sə misə sə kè' ba.

¹⁶ <<Wèy sè wèy də wèy sə nitsə' lófa bwiin mandzè nə ye yàwèy sè' jì lis, wèy cu bup. A sè' wèy sə wèy dukgè də a ye-a nga nwè kèy ndap Nwii nè ghan nə, ye də yà'sə kà nzak tse'. Nə ye də, a ye-a nga nwè kèy bum sè wo à gù yà' bə gu sè yà'a mū nda'à Nwii anə nkuy yi gu tson mvè'nè yi kèy sə. ¹⁷ Wèy jì lis nə ye ləm sè'. A yè'sə də gu gha' nè fò? Bum sè mənə ndap Nwii sə, kè ndap Nwii nè ghan nə bə tu ye nè nà' gù nkuy bum sè mbwa sə tse' fàk è? ¹⁸ Wèy dukgè sè' də, <A ye-a nga nwè kèy kàm nè wo à ci ngòtèy fa Nwii bum satikà' mbwa nà'a, yà'sə ka nzak

tse', də tse'ŋga yi kèn bum sè wo naan̄ yà' mbwa sə ŋkuŋ àlɛ yà' tse' fàk.> ¹⁹ Wèen̄ ŋgàa jì lis, gũ gha' yè'sə nè fò? Bum sè wo fa nə naan̄ yà' mbwa sə kè, kàm nè yi gũ yi ŋkuŋ bum sè mbwa sə tse' fàk-ε? ²⁰ Yusə də a ye-a ŋga ŋwè kèn-a kàm ànə, ye də yi kèn be'lə fo' bə bum sè mbwa sə pwe'. ²¹ Nə ye sè' də a ye-a ŋga ŋwè kèn ndap Nwì nè ghaŋ nə fana yi kèn nà' bə Tà ŋgà ndap nə pwe'fo' sè'. ²² Nwè nè yi kèn-a ntòbu, ye də yi kèn kapràak Nwì bə ŋwè nè yi cugè mbwa nə sè'.

²³ <<Wèn̄ ŋgàa tè'èŋkup wèn̄, ŋgàa yə'rè bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèn̄, wèn̄ cu bup. Njo nè wèen̄ fagè Nwì bòp mò'fis sənə hum bə bum awèn̄, nə fa tètè bə mvùu bum sè wo lam rəmsə tsə'rə njàp bə zen̄ wèn̄, nə me'rə non̄sə lùk sè gugũ co ŋgòye yəyərè bohòbwìŋ bə bum pwe', nə tse' koksəmanziŋ, nə ye ŋwè ŋgà gũ bum bə mandzè nè zìnə. Anə ye co wèn̄ sə gũ yè'sə, nə sə gũ mok sə sè'. ²⁴ Jì lis, ŋgàa nifa bwìŋ mandzè wèn̄. Wèn̄ sə kpès fis màk ndzè nè jo nè wà nè'e, nə sə mi lo nàmbà'rè sè' sə vèə wèn̄ anə.

²⁵ <<Ŋgàa yə'rè bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèn̄, wèn̄ cu bup. Wèen̄ ŋgàa tè'èŋkup, wèen̄ cùkgè yàwèn̄ ŋkwèen̄ ŋgàp bə ŋkwèen̄ tasà, fana rwiŋ cum ma ndzə tsətsə'rè wèn̄ anə ŋgwap nə ye wa

bum bwìŋ. ²⁶ Bùu Faràsi ŋgàa jì lis wèn̄. Wèen̄ cuk rən̄sə to ŋgàp awèn̄ ma sə ntòŋkuŋ ya ma nè man̄kwèn̄ nə rən̄ sè'.

²⁷ <<Ŋgàa yə'rè bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèn̄, wèn̄ cu bup. Wèn̄ mègù co sèe sè wo yok fopsə yà' bə bwèn̄, ŋga rwiŋ cu nja vəp bù kpukpu bə bum sè bup wèn̄. ²⁸ Wèn̄ sə yəen̄ mu lisè bwìŋ co bùu sè kəkərè bohòNwì, ŋga wèn̄ rwiŋ nja bə tè'èŋkup nə ye bə bup.

²⁹ <<Ŋgàa yə'rè bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèn̄, wèn̄ cu bup. Wèen̄ ŋgàa tè'èŋkup, njo nè wèen̄ ci tsə'rəgè sèe ŋgàa tsòhòbum Nwì wèn̄, nə sə gũ tsə'rə bum sè wo à ci tes yà' ŋgòkwasə liŋ bùu Nwì wèn̄. ³⁰ Wèn̄ sə cep kə cùhu də, <Vès ànə ye-a ghà nè tè' avès wèn̄ à ye bwèrɛ vès ànə ka bo mvwe' sè wo à sə zə bù ŋgàa tsòhòbum Nwì yà'a fa gèsə.>

³¹ Wèen̄ to wo də tè' awèn̄ vɛ'nə, ye də wèn̄ sə niŋtsè' də wèen̄ bwe bùu sè wo à zə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèn̄ sə. ³² Wèen̄ geŋ mantombi, nə gũ wes bum sè tè' awèn̄ ànə gũ to sə. ³³ No, wèn̄ ŋgwì bù no wèn̄, aco wèn̄ tsəm də wèen̄ nè kà mvwe' ŋgə' nè sə misè kè ni anə yè'sə va? ³⁴ Ye də mù tum fa wèn̄ ŋgàa tsòhòbum Nwì nə ye ŋgàa ŋkərè bə ŋgàa yə'rè bwìŋ lùk wèn̄. Wèen̄ nə zə mok, wèn̄ tɛ'lə mok mu ntəen̄, nə ləp mok mvmvwe'

ndaap piriya awèŋ. Wèeŋ nò bɛ' taksə mok wo caŋ ni mvwe' buk lak nè fòpwe', wèŋ sə yuŋ. ³⁵ A ye ve'nə fana nduəm bùu Nwì sè wo à zə wo sə nze fəeŋ pwe'fo' nè ye mɔ tuhù wèŋ. Ye jəŋ bə nduəm Abè nè wo à zə yi ŋga yi ka yumok riŋ tètè kə dzeŋ mɔ ni'ì Sàkàriya nè wèŋ à zə yi mɔ ntòndap Nwì nè ghaŋ nə. A ye ŋga yi tə mətsetsə'rəə kàm satikà' fo' bə mvwe' rum nè wo togè nà' də ndap nè rərəŋ nà'a. ³⁶ Mù sə tsə' weŋ zinə də, ŋgə' bùu yè'sə pwe'fo' nè və mɔ tuhù bùu sè niè' yè'sə.

³⁷ <<Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm! Wèeŋ zəgè ŋgàa tsòhòbum Nwì, nè sə tərə ŋgàa gə ntum Nwì wèŋ bə lis. A yè'sə ghè' sù mvè'nə mù sə làp də mɔ ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mù co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ɛ? ³⁸ Bə am ka mok bə lak awèŋ yà'sə yeŋ, yà'a mok fəəm lak wà. ³⁹ Mù tsə' weŋ də ye jəŋ ŋga'a lo mantombi, wèeŋ nè kà mɔ mok yə fe'lə tètè numbu nè wèŋ yə fe'lə mɔ, ye mok ŋga wèŋ sə duk də, <Nwì se ŋwè nè yi və mənə liŋ sè Tà nè ŋkuŋ.> >>

24

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nə Ye ŋga Yi Kəp ŋgòVə
(Mak 13:1-27; Luk 17:22-24, 21:5-28)

¹ Jisòs à sə ye'e mè'rə mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nè ŋgòlòo fana ŋgàa fàak ye

wèŋ və ŋgòni fa yi ndaap Nwì, sə də yi kək burə ja'a mvè'nə wo à ci bònşə yà'. ² Jisòs nè cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə yə bum yè'e pwe'fo', ka ve'nə yeŋ nè? Mù sə tsə' weŋ zinə də lis nè mò'fis nè kà mənə mòk fenə naəŋ mam. Wo nè kəəmsə wes yà' pwe'.>>

³ Yi ànə geŋ də yi kə cum məmve' nda Olip nè fana bwe ye wèŋ və woòwo, nè kə tseŋ yi. Wo sə fek yi də, <<Tsok fa a ves ghà nè bum yè'sə nè ye-è. Nə tsok fa ves yusə yà'a nè niŋtsok də wù kəəp ŋgòbwìŋ vəə ya nzeŋgòŋ nè nè me sə sè'.>>

⁴ Fana Jisòs nè cep fəsə fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya ŋwè nəmòok kà weŋ bərə.

⁵ Busə bwìŋ nè və ŋkəuŋ sè wo nè ci' mvwès də, wo Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè wo à sə duk nè wo, nè borə lo bwìŋ ve'ɛ wùriŋ. ⁶ Wèeŋ nè sə yuk kə'ca də dzè'e fa' mvwe' səsap bə mvwe' jəjo wèŋ nduk. Wèeŋ yuk ve'nə, wèŋ kà wəp bùusə yè'sə nè ye tsoŋ ve'nə. Yà'a ye ve'nə, kà yà'sə də nze nè mè yà'sə laŋ sè' ntòye. ⁷ Busə bəp lak nè lɔ bə bəp lak mok. Ŋkum mòk lɔ bə ŋkum mòk sè'. Njèe nè ko, nzeŋgòŋ nè sə tsoho kə'ca fa' bə mɔ fa' wèŋ. ⁸ Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco mvè'nə ŋwàŋwèe ghà to kə'gə mwe ntòghàa yè'e.

⁹ <<Fana wo nè ko weŋ, nè yeŋsə weŋ ŋgə', nè zə weŋ. Lak pwe'fo' nè beŋ weŋ bùusə wèeŋ bwe am.

¹⁰ Mvèk ànə ye ve'nə, bwìŋ ŋkùŋ nə caŋ me'rə mandzè njàm nə. Bwìŋ nə sə seŋ mòk bə mòk, nə sə beŋ ke'ca mòk bə mòk sè'.
¹¹ Ngàa mvwès wèeŋ nə ye sè' wùriŋ sè wo nə sə duk də wo ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo nə borə jəŋ lo bwìŋ ve'ε nduk. ¹² Mvè'nè bwìŋ dzəmgè mæ nə fi lo mok maŋkwèŋ njo nè bəp yam lòmok mantombi ve'ε wùriŋ. ¹³ Megu də ηwè nə yi təəŋ-a gəgəŋ tètè, nə kə ləsə fana yi nə tse' lùŋ. ¹⁴ Ncèp Ntirè nè Bəboŋ nə nà' sə tsè' bə gaŋ ŋkum yè'sə nə yuhu lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' də ya ndaanwè pwe' yuk gesə fə ntu'ù yi ye sè'. Yà'a ŋga'a mvè'nè nzeŋgòŋ nə nə lə sə.>>

Ngə' Nəbup Bohò

Nzeŋgòŋ Jùdiyà

(Mak 13:14-27; Luk 17:23-24, 21:20-28)

¹⁵ Nùmbu mòok nə kə vè nè wèeŋ yə ŋga wo lòkoksə tes bup nə nà'a bə jòŋ nə mvwe' sè rəreŋ, bup nə Danà ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp nə.* (Nwè nə yi sə ta ηwàk nə rəeŋ bə zeŋ bəboŋ.) ¹⁶ Wèeŋ yə ve'nə, bəu sè wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mæ ndahà. ¹⁷ Nwè nə yi sə cu yòŋsə mæ ndundap† kà mvèk ηgòsuhu tsə, nə kə jəŋ fis bum ye sè mæ nda'à yi tse'. ¹⁸ Nwè nə

yi mənə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi sə kə jə cək fohòlò. ¹⁹ Ho'm, megu də anə ye ηgə' bohòbàa sè bə zum nə ye sè wo sə fa bwe sè læ mbwi bə nùumbu yà'sə. ²⁰ Wèeŋ leŋ Nwì də yi gə co wèeŋ kà mvèk mbəŋ nè bə mbəp wùriŋ ca, kə nùumbu dzè àlε'. ²¹ Njo nè ηgə' nə nà'a nə ye mvèk ànə nə bəp ve'ε nsəp nè nzeŋgòŋ à yè yèe, à ka ve'nə ye yuk. Nə ye sè' də anə kà ve'nə mok sè' kə ye yuk fe'lə. ²² Nə ye də Nwì a ka-a nùumbu yà'sə ləm ci' fəsə də bwère ηwè nè mò'fis kà bwehe cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' ləm bəu tu bəu ye wèŋ sè yi a cok fis yà'wèŋ.

²³ <<A ye-a ŋga ηwè nəmòk duk-a weŋ də <Ŋkum ŋgà gəm bwìŋ nə wo à sə duk nə nè'>, kə də, <yi fə fa'> àlε, kà də wu dzəm swì duk. ²⁴ Bwìŋ nə sə borə ke' də wo Krest, nə sə duk də wo ngàa tsòhòncèp Nwì. Wo nə sə gə nsəap bum maŋgəŋgèŋ mok ve'ε wùriŋ də co wo borə bəu sè Nwì a cok fis nòŋsə sə bə zeŋ, ŋga wo tse'-a mandzè nə na. ²⁵ Wèeŋ jəŋ-a ŋkərè, mù tsè' nòŋsə weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcuu. ²⁶ Ye də a ye-a ŋga ηwè nəmòk duk weŋ də, <Nà' cu ηgòŋ fa'> kà də wu tesə lo fo' duk. Kə wo duk-a sè də <Yi cu mà mbwèndap nè'>, wù kà dzəm. ²⁷ Bəsè mù nè

* 24:15 24:15 Taŋ Danà 9:27 † 24:17 24:17 Bəu Jus wèŋ à sə ci ndap awo fana wo gə ndundap nə mbwa rəəm, co bwìŋ sə kə cum yòŋsə mbwa.

m̄ mo ηwè, m̄ n̄ v̄ co mvè'nè mbùη ba'a kokgè mà mbwèbu, n̄ ca b̄ηη kè tu bu yè'e. ²⁸ Mvwe' sè vèη ni' kp̄ noon-a sè f̄pwe', j̄gawà' wèη n̄ k̄ ben̄ fo'.

²⁹ <<Ghà n̄ ηgə'ə sè yà'a n̄ ye n̄umbu àn̄ c̄ wes nt̄η fana n̄um n̄ k̄η ndz̄em. N̄wə k̄ mok s̄' se, ηk̄ηk̄η s̄ gb̄h̄ t̄soη m̄bu an̄ fana ns̄ap η̄aη s̄ m̄ts̄ s̄ t̄soho s̄'. ³⁰ Mv̄k̄ mòok n̄ ȳəη m̄bu n̄ n̄'a mv̄k̄ n̄ n̄j̄am, m̄ mo ηwè, fana ηgw̄i b̄u s̄ s̄ n̄zen̄ḡoη pwe' n̄ t̄'. Wo ye ηga'a mv̄k̄ n̄ m̄ mo ηwè m̄ s̄ ts̄ tes̄ m̄bu ndz̄ən̄ mb̄k̄ b̄ η̄η, n̄ s̄ f̄om r̄η b̄oηs̄ n̄b̄up. ³¹ Fana m̄ n̄ t̄ms̄ masin̄j̄aa am s̄ m̄bu ηḡoto l̄b̄w̄iη b̄ nt̄η n̄ n̄' s̄ cep v̄'ε w̄riη. Wo to ben̄ v̄ b̄u am s̄ m̄ à cok fis s̄ w̄η ma ηk̄uup n̄zen̄ḡoη s̄ kw̄ s̄ mv̄we' m̄'fis, ye j̄η mv̄we' s̄ n̄zen̄ḡoη n̄ yeto n̄ ye mv̄we' s̄ n̄' k̄ l̄ès̄.

Ȳ'r̄ə J̄η Yumok BohòT̄u
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² <<M̄ dz̄em d̄ w̄èη ȳ'r̄ə j̄η ηk̄ər̄ə bohòt̄u fik n̄'a. Wu ȳ ghà n̄ n̄' ȳ ηḡofom, n̄ s̄ top, fana w̄ riη s̄' d̄ mv̄k̄ mb̄η k̄əp laη. ³³ Ȳ' megu s̄' v̄'n̄ d̄ w̄èη ȳ bum yè's̄ v̄'n̄ fana w̄η riη d̄ mo ηwè k̄əp ηḡov̄ laη, yi mèḡu mok ηḡu nc̄. ³⁴ M̄ ts̄' w̄η z̄in̄ d̄ b̄u s̄ wo cu ηga'a yè'e w̄èη n̄ k̄ nt̄okp̄ l̄

wes ηga bum yè's̄ ȳ' ḡu laη. ³⁵ Nt̄obu b̄ n̄zen̄ḡoη ba fo' n̄ c̄ ges̄ l̄w̄à, nc̄p̄ àm k̄a ye c̄ yuk.

Ŋwè Ka N̄umbu N̄
K̄ Mv̄k̄ N̄ Riη

(Mak 13:32-37; Luk 12:41-48; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ <<Yus̄ d̄ ηwè ka n̄umbu n̄ b̄ mv̄k̄ n̄ bum yè's̄ n̄ ye riη. A mèḡu-a masin̄j̄aa Nw̄i m̄bu n̄ ye Mo ye n̄ s̄', wo ka s̄' riη. R̄i mèḡu t̄' n̄ ȳiη. ³⁷ Mo ηw̄è v̄ n̄umbu n̄ fana bum pwe' n̄ ye s̄' mv̄k̄ n̄ ȳ' àn̄ ye ghà n̄ Nuà àn̄ ye ye n̄'a. ³⁸ Mèḡu s̄' mv̄k̄ n̄ àn̄ ye fa' mantombi ηga ndz̄əp̄ àn̄ ka nt̄orw̄iη ȳ'a, bw̄iη à s̄ z̄u, n̄ s̄ no v̄əps̄. B̄u mok w̄èη s̄ ḡη ḡu t̄èt̄ n̄umbu n̄ Nuà à ni ηgwes dzen̄. ³⁹ Wo à s̄ ḡu v̄'n̄, n̄ k̄ s̄ r̄i t̄èt̄ ndz̄əp̄ k̄ b̄k̄ w̄es wo v̄'ε wis. M̄ mo ηwè, m̄ n̄ v̄ n̄ts̄'mòk ȳ' megu s̄' mv̄k̄ n̄ àn̄ ye ȳ's̄. ⁴⁰ N̄umbu àn̄ ye, mb̄ambam baa n̄ s̄ f̄ak̄ nzum, wo j̄η fis lo mòk, n̄ me'r̄ə mòk. ⁴¹ B̄ba baa n̄ ye mv̄we' ηḡok, n̄ s̄ gok b̄η, wo j̄η fis lo mò'fis, n̄ me'r̄ə mòk fo'. ⁴² Ye d̄ w̄èη s̄ j̄η ηk̄ər̄ə, b̄us̄ w̄èη ka n̄umbu n̄ T̄à àw̄èη n̄ bw̄iη v̄ n̄ riη. ⁴³ W̄èη riηt̄se' yumòk n̄' s̄' d̄ a ye-a ηga t̄à ηḡa ndap̄ n̄ riη-a ghà n̄ ηḡa ȳə n̄ v̄, bw̄èr̄e yi n̄ so noon̄ t̄èt̄ tsok r̄η ya n̄'a k̄ k̄ ni. ⁴⁴ Ye d̄ w̄èη cu, w̄èη ye f̄əf̄uh̄ ghà ȳ l̄oη, b̄us̄ mo ηw̄è n̄

vè nga wèŋ sà kà bə zəŋ tsərè.

Mo Fàk Ngà Yuk Dək Nə Ye Mo Fàk Ngà Kà Dək Yuk

⁴⁵ <<Mo fàk nè yi zìnə nè tse' ŋkərèə yè'sə nè fò? A nè masà ye nè à fa bum sè mɔ nda'à yi bohònà', nè dək də nà'a nè sə fa bwe ye wèŋ bum zɔzɔ bə mvək nè kəkərè. ⁴⁶ A rɛŋsi bohòmofàk nè masà ye bwì vèə, nà' tseŋ yi nga yi sə gù mvè'nè nà' ànə dək nonjsə lo yi sə. ⁴⁷ Mɔ tsok wəŋ zìnə də masà nè nè fa nsàp mofàk ànə nàŋ ŋgòkotse' bum ye sè yi tse' pwe'fo' nà'. ⁴⁸ A ye-a ngà fàk nè yi bɔp, yi nè dək də, <Masà àm nè nè kà nènàk bwìŋ fohòvè.> ⁴⁹ Yi yeto ŋgòlèp ngàa fàak mok sə wèŋ, nè sə zɔ, nè sə no rəŋ kɛ'ca bə ngàa jùhù rùk wèŋ bəbɛ'. ⁵⁰ Fana masà ngà fàk ànə nè bwì vè ntsə'mòk nùmbu nè yi sə kà vɛ'nə tsərè, nè ye bə mvək nè yi ka bə zəŋ sè' rìŋ. ⁵¹ Yi nè gbɛ' ci'lə nà' ba, nè be'lə nà' bə ngàa tè'èŋkup wèŋ mvwe' mò'fis. Bwìŋ nè sə wəŋ, nè sə zɔ nzòŋ fo'.

25

Gbɛ' Wàhanɔwèŋ Sè Wo A Ye Hum

¹ <<Nùmbu ànə kə ye fana gaŋ ŋkum sè mɔbu sə nè ye co wàhanɔwèŋ sè wo à ye hum yà'a. Wo à jə laàm awo, nè lo ŋgòkè tək ndugù

nè yi sə vè ŋgòkè jə lo ŋge' awo mòk nùmbu ànə.* ² Sè tən à ye ləm, sè tən mok ye yàwo ngàa ŋkərè. ³ Sè ləm sə wèŋ à jə laàm awo, nè kà kàràsi jə tse'. ⁴ Sè ngàa ŋkərè sə wèŋ à jə tse' kɛ' lòkàràsi awo mok sənə botòrò. ⁵ Ndugù nè à ka və toho fana baa sə wèŋ dzooŋ lo tètè wo dzəmlo. ⁶ A kə dzèŋ ntəntəm̄tsok, wo to fuŋ də, <Ndugù nè vè laŋ, wèŋ tesə və kə tseŋ yi.> ⁷ Baa sè hum sə lokok wo pwe', nè koksə laàm awo sə. ⁸ Sè ləm sə dək fa sè ngàa ŋkərè sə də, <Wèŋ fa a ves kàràsi awèŋ səmok bəusè laàm avès sə də a liiŋ.> ⁹ Sè ngàa ŋkərè sə wèŋ dək fəsə fa wo də, <Kàmòk yà'a nè kà bohòvesùwèŋ pwe'fo' kùrè. Bòlɛ co wèŋ lo kə ye bəu sè wo sə sèŋ sə, nè ywìŋ jəŋ yàwèŋ bohòwo.> ¹⁰ Wo à lòdə wo kə ywìŋ fana ndugù nè və. Ndugù nè jəŋ sə wo à fùhɔ yàwo laŋ sə, bə yà'wèŋ ni lo mɔmvwe' ndap nè wo sə zɔ gù mbwa nè. Wo à ni ləmbwa, wo ko jəŋ ncù lok mpùŋ. ¹¹ A cu ghà, baa mok sə wèŋ bwì və yàwo sə sè'. Wo təəŋ sə mbi, nè sə dɔhɔ də, <Tè'mòk, Tè'mòk, mùk fa ves ncù.> ¹² Yi dək fəsə gesə fa wo ca də, <Mɔ sə cɛp yè'e ŋkəm dək də, mɔ ka wəŋ rìŋ.> >> ¹³ Jisòs à lèsə ncèp nè də, <<Ye də wèŋ sə kək-a kù'ɔ, bəusè wèŋ ka nùmbu nè kə mvək nè rìŋ.>>

* 25:1 25:1 Yà'à sə yegè bohòbəu Jus wèŋ də bwìŋ tse' ŋgòkè tsèŋ ndugù nè mandzə ŋkun, fana bə yà'wèŋ lo mvwe' ndap nè wo nè zɔ gù fo' nè.

Gbu' Bwiŋ Te'
Sè Wo A Fa Wo Mbàm
(Luk 19:11-27)

14 <<Gaŋ Nwi sə nə ye co mvè'nè ñwè nəmòk à ye ŋga yi də yi lo gi fana yi to benè ŋgàa fàak ye wèŋ. Yi à to wo fana yi fa bum ye pwe'fo' ndzə bohòyà'wèŋ. 15 Yi fa mòk bàam mbàm tàŋ, nə fa mòk bàm ba. Yi fa ñwè nè tɛ' ye bàm mbàm mò'fis. Yi à gáp fa yà'wèŋ yè'sə mvè'nè yi riŋ də ñaŋ awo sə cu co ñwè kotse' to sè ye. Yi à fa wes wo vɛ'nə, yi bɛ' mandzə, nə lo yuye. 16 Ñwè nè yi ànə tse' ye bàam mbàm tàŋ nə à lɔntɛŋ, nə kə gi gii nteŋ bə zɛŋ. Yi tse' swe' mbwa sè' bàam mbàm tàŋ mok. 17 Ñwè nè yi à tse' ye bàam mbàm ba nə à kə tse' swe'e ye sè' bàam mbàm ba. 18 Nè yi à jə ye bàm mò'fis nə à lò, nə kə tuŋ wu, nə ses lok gesə bàm mbàm ñkwà' ñwè nə ca.

19 <<Mvək ànə sap fana ñkwà' ñwè nə bwiŋ və. Yi kə taŋsə ja'a yusə wo a gù bə mbàam sə. 20 Ñwè nè yi à tse' ye bàam mbàm tàŋ nə à vəə, nə jə və bàam mbàam mok sè' tàŋ. Yi duk fa ñkwà' ñwè nə də, <Tè'mòk, wù à fa mu bàm tàŋ, mù a kə tse' fe'lə mok bə zɛŋ sè' bàm tàŋ.> 21 Ñkwà' ñwè ye nə kwasə nà' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù nì tsè' zìnə yòbə mɔyú nè nà'a momjo laŋ. Mɔ nə gu wu ŋga'a ñgòtse' ñaŋ mɔnə sè yà'a ñkùuŋ. Vəə kə ròŋ nì

bə bum ñkwà' ñwè yònə.> 22 Ñwè nè yi à tse' ye bàm ba nə à vè ye sè'. Yi duk də, <Tè'mòk, wù a fa mu bàm ba. Yeè, mù kə tse' fe'lə vè mok bə zɛŋ sè' bàm baa mok.> 23 Ñkwà' ñwè ye nə kwasə nà' sè' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù nì tsè' zìnə yo bə yu nè nà'a momjo laŋ. Mɔ nə gu wu ŋga'a ñgòtse' ñaŋ mɔnə sè yà'a ñkùuŋ. Və kə ròŋ nì' bə bum ñkwà' ñwè yònə.>

24 Ñwè nè yi à fa nà' ye bàm mò'fis nə à vè ye sè'. Yi duk fa ñkwà' ñwè nə də, <Tè'mòk, mù rì wu rii də wu ñwè nè wù gu wùriŋ. Wu kɔp zɛgə mvwe' sè wù à ka wù bi, nə kà fo' wù sè' fàk. 25 Mù a wəp, fana nə kə tuuŋ mbàam yo sə sə nzehè. Yeè, mbàam yo sə yà'a yè'.> 26 Ñkwà' ñwè nə yak nà' də, <Wù mo nè bɔp ŋgà wɛ' mòk wà. Wù də wù riŋ də mu kɔp zɛgə mvwe' sè mù à ka fo' bi, nə kà fo' sè' fàk, ka vɛ'nə yeŋ à? 27 Anə boŋ ghak co wù nonso fa mu mbàam sə bohòbàu sè wo fàkgə mɔmvwe' ŋgwa' yà'a. Ya mu bwiŋ vəə, mu tse' muswe' mɔnə mbàam am sə.> 28 Ñkwà' ñwè nə də, <Wèŋ jəŋ fis mbàam sè bohòyi sə, nə fa ñwè nè yi nə tse' bàam mbàm hum nà'a.> 29 Yi duk fe'lə də, <Ñwè nè yi tse'-a, wo nə fa yamsə mok, ya yi tse' mok nduk nè nduk. Nə ye də bohòŋwè nè yi ka ye yumok tse' nə, a mègù-a sè mɔyú nè

jo nè yi tse' nà' nè, wo nè jəŋ fis gesə nà' ndzə bohòyi anə fo'. ³⁰ Wèeŋ ko jəŋ ŋgà fàk nè bəp ènə, nè mak gesə lo yi mvwe' sè ndzəm sə kəŋ sə mbi yà'a. Bwiŋ nè sə waŋ, nè sə zɛ nzòŋ ca.>

*Wo Nə Gapsə Bwiŋ Co
Wo Sə Gapsə Ndzə Bə
Nsùŋgaŋ*

³¹ <<Ghà nè mo ŋwèe kə vè nùu bə masinjàa ye fana yi kə kok cum mənə kapràak ye bə ŋaŋ ŋkum wùriŋ. ³² Bùu sè sənə nzeŋgònə pwe' nè kə benə kə mantombii yi. Wo benə vè'nə yi gapsə wo co ganakù' sə gapsə fis ndzə bə nsùŋgaŋ. ³³ Yi nè tes nsùŋgaŋ sə bo ma màk, nè tes ndzə bo ma ŋkwip. ³⁴ Fana yi nè yi ŋkum nè, nè duk fa sè bo ma màk sə wèŋ də, <Wèeŋ və. Tè' am a sè weŋ yi. Wèeŋ və kə ni cum mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sè wo à fàhu nonjsə fa weŋ ŋga wo ka nzeŋgònə ntòfuk sə. ³⁵ Busè njè à sə ya mu, wèŋ fa mu zuzɛ. Ntəm à sə sə mu, wèŋ nè fa mu ndzəp. Mù à ye ŋkùŋ, wèŋ nè nisə mu mu nda'à wèŋ. ³⁶ Mù à ye nswè'mbwè, wèŋ fa mu cək. Mù à nòon yiyaŋ, wèŋ sə kə tesə mu. Mù à cu mu ndapndzəm, wèŋ sə kə cepsə mu.> ³⁷ Bùu sè kəkurè yà'sə wèeŋ nè cep fəsə fa yi də, <Vès ànə ye wu yè'sə sè ŋga njè sə ya wu, vès nè fa wu zuzɛ-ε Tà? Kè də ŋga ntəm sə sə wu, vès nè fa wu ndzəp-ε? ³⁸ Wù ànə ye

ŋkùŋ fòŋkuŋ vès nisə wu mu nda'à-nε, kè də wù ànə ye nswè'mbwè sè ŋkuŋ vès nè fa wu cək-ε? ³⁹ Nə ye sè' də vès ànə ye wu yè'sə ma fòŋga wù sə yayaa, kè ŋga wù cu mu ndapndzəm ŋkuŋ vès kə cepsə wu-ε? > ⁴⁰ Yi nè cep fəsə fa wo də, <Mù sə cep yè'e kek də, bum sè wèŋ à gù fa-a bè'lə bwema am yè'e, ye də wèŋ à gù fa yà'sə bohòmù.> ⁴¹ Fana mu yi duk fa bùu sè bo ma ŋkwipə yi sə wèŋ də, <Coho gesə ŋgu ni'ì mù fo', wèŋ sè Nwì a naaŋ fa weŋ ŋgə' mu tuhù. Wèeŋ du sə mvwe' mis nè wo à gù nòŋsə fa ze' nè bə masinjàa ye wèŋ nà'a. ⁴² Njè à sə ya mu, wèŋ kà mu beŋ fa. Ntəm sə sə mu, wèŋ kà mu ndzəp sè' fa. ⁴³ Mù à ye ŋkùŋ, wèŋ kà mu mu nda'à wèŋ nisə. Mù ye nswè'mbwè, wèŋ kà mu cək fa. Mù sə yaŋ nè ye ŋgà ndapndzəm, wèŋ kà mu kè cèpsə lok.> ⁴⁴ Fana wo nè cep fəsə fa yi sè' də, <Tà, ànə ye yè'sə sè nè vès à yə wu ŋga njè sə ya wu, kè ŋga ntəm sə sə wu, kè ŋga wu ŋkùŋ vès kà wu mu nda'à vès nisə-ε? Kènə à ye fònə vès à yə wu ŋga wu nswè'mbwè, kè ŋga wù sə ya, kè ŋga wù cu ndapndzəm vès kà wu kè cèpsə-ε?> ⁴⁵ Yi duk fəsə fa wo də, <Mù sə cep yè'e kek nè kek də, wèŋ ànə ka-a bohòbè'lə moma am nè mò'fis gu fa, ye də wèŋ à ka mu yà'sə gu fa.> ⁴⁶ Bùu yà'sə

nə lo sənə ɲə' nə nà'a kà mɛgè. Bùu sè wo à sè bɛ' yàwo mandzè Nwì, lo yàwo mvwe' lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk.>>

26

*Wo To Lám Mɛtuhù Jisòs
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2;
Jon 11:45-53)*

¹ Ghà nə Jisòs ànə tsok wes fa wo bum yè'sə pwe' fana yi bùu duk fa ɲa'a bohòŋgàa fàak ye wèŋ də, ² <<Wèŋ riŋ də bwehe cu mɛgù mok nùumbu ba ya ɲkàk Pasobà nə kə dzeŋ. Mvək ànə ye, wo nə fa mùu mo ɲwè də wo tɛ'lə mù muntəəŋ.>> ³ Sè' mvək ànə, ɲgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ kə be'lə mù ntòmbii Kayofàs. Kayofàs nə à ye ɲkum ɲgàa fa satikà'. ⁴ Wo à cèp tes fo' mvè'nè wo nə borə ko Jisòs, nə zə yi. ⁵ Wo duk fe'lə sè' duk də, <<Kaco vesuwèŋ ko yi numbu ɲkàk yeŋ, bùusè bwiŋ nə gham vesuwèŋ ɲa'a.>>

*Wo Yok Fa Jisòs Kù Bə
Làmindà Mvwe' Lak Betani
(Mak. 14:3-9; Jon 12:1-8)*

⁶ A ye ɲa'a ɲa Jisòs mvwe' lak Betani. Fana yi lo kə cum mù nda'à Saimù nə yiya kuturu à ko yuk yi mantombi. ⁷ Nwà nəmòk nikok bə ndo làmindà nə nà' gù nteŋ ve'ɛ wùriŋ. Nwà nə jəŋ yà', nə ke' tsoŋ fa Jisòs mɛtuhù ɲa yi cu sè

zə beŋ. ⁸ ɲgàa fàak ye wèŋ à yə ve'nə fana wo jok də ɲwà nə kè' bupsə yà' ve'nə bùu yàɛ. ⁹ Wo də anə ye co wo seŋ làmindà sə mbàm wùriŋ, nə fa ɲgàa jìŋ wèŋ. ¹⁰ Jisòs à ri yusè wo à sə cèp sə, nə duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sə fa ɲwà ènə ɲə' ve'nə bùu yà? Yusè yi gù bohòmù yè'sə, a bəboŋ wùriŋ. ¹¹ Wèŋ nə sə ye maligè ɲgàa jìŋ fo', mù nə kà yàm vesuwèŋ cu mali. ¹² Mvək nə yi kè' tsə fa mù làmindà yè'sə muni'ì ve'nə, yi sə gù tsərə yà'sə ɲgùpni' àm nə mvè'nè wo nə tuuŋ nà'. ¹³ Mù tsok fa weŋ ncèp nə nà'a ɲkəm duk də, mvwe' sè fòpwe' sè wo nə tsoho Ntirè nə Bəboŋ nə sənə nzeŋgònə fana yusè yi gù yè'sə wo nə sə tsərə maligè yi bùu zeŋ.>>

*ɲkà'a Pasobà
(Mak 14:10-25; Luk 22:3-23; Jon 13:21-30)*

¹⁴ Yà'a ɲa'a mvək nə Judàs Iskarəyà nə yi sè' mòk mɛŋgorè ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə à lòo, nə kə ye ɲgàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ. ¹⁵ Yi fek yà'wèŋ də, <<A ye-a ɲa mù ko fa weŋ Jisòs nə, wèŋ fa mù yà?>> Wo à làk fa yi mbàm hum tɛ' fo' ndzə bohò.* ¹⁶ A nə yè jəŋ ɲa'a mvək ànə nə lo mantombi, Judàs sə lap mandzè ɲgòsèŋ Jisòs.

* **26:15** 26:15 Judàs à sèŋ mà' Jisòs nə yè'e bə nteŋ nə bùu Jus wèŋ à tiŋ nòŋsə ɲgòywiŋ mo ɲkwèŋ ɲjamòk yà'a.

17 A kè dzèj nùmbu nè wo à yèto ñkàk nè wo zügè bréd sè jì yis yà'a fana ñgàa fàak Jisòs wèj vø nè kə fek nà' də, nà' dzəm də nà'a nè zü ñkàk nè ma fòlɛ, ya wo kə guhɥ tsər'rə mvwe' sə. 18 Yi duk fa yà'wèj duk də, <<Wèej du ndzə ntólak, nè duk fa ñgà' nà'a duk də, <Cicà də mvək ye kùrə lan, yi bə ñgàa fàak ye wèej nè zü ñkàk Pasobà munda'à wù.>> 19 Ñgàa fàak ye sè wèj à kè gù sè' mvè'nè Jisòs duk wo sə. Wo fuhɥ zuzü Pasobà sè fo'.

20 Nùm à co, yi bə ñgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè wèj lo ñgòzɥ zuzü. 21 Wo ànə sə zü fana yi duk fa yà'wèj duk də, <<Mù sə tsè' wèj nè'e ñkèm duk də ñwè nè mò'fis mütsetsər'rə wèj fɛɛj nè sej mü.>> 22 Wo à yuk ve'nə, manziŋ ko wo ve'ɛ wùriŋ. Wo ye ñgòfek yi mò'fis, mò'fis, duk də, <<Tà, a mü à?>> 23 Yi duk fa yà'wèj də, <<Ñwè nè yi fa kùrə tsə bo ye bə yàm sənə zuzü, a yi nè yi nè sej mü nè. 24 Mü mo ñwè, mü nè kpɥ lo mvè'nè ñwàk Nwì sə duk. Fana ñgə' nè bɥp cu bohòŋwè nè yi sej mü ànə. Anə bon ghak bohòŋwè ànə co wo kà yi dzə lok.>> 25 Judàs nè nà' à sè yi nè fek ye sè' də, <<Cicà, a mü à?>> Jisòs duk fa nà' də, <<Wù cèp mäm vè'nə.>>

Zuzü Nè Nà'a Lèsə

mbwè: Losopà

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korè 11:23-26)

26 Wo ànə sə zü fana Jisòs jəŋ bréd, nè kwasə Nwì, nè bər'rə fa ñgàa fàak ye sə. Yi duk də, <<Wèej jəŋ, nè zü. Nè'e ñgùpni' àm.>> 27 Anə geŋ yi jəŋ ñgàp sè'. Yi ànə kwasə wes me Nwì fana yi fa yà'wèj də yà'a no. Yi à fa yà' yi sè cep də, <<Wèej no wèj pwe'. 28 Yè'sə nduəm am sè yà' sè fè'e ñgòswì fa bwìŋ bɥp awo. Nduəm sə, a zeŋ sè yà' kì ñge' ndzənə rùk nè ñjàm bohòbwìŋ ñkùuŋ. 29 Mü tsè' wèj də mü nè kà rùuk yè'sə vesùwèj mok no be'lè yuk tètè nùmbu nè mü nè no fe'lə nà' mok fi vesùwèj mvwe' gaŋ ñkum Tè' àm.>> 30 Fana wo yəm ñkì, nè tesə lo mvwe' nda Olìp.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeej Yi
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

31 Anə geŋ Jisòs tsok fa yà'wèj də, <<Bə ndzəm nè ntinə nè'e, wèj pwe' nè caŋ me'rə mü mämü. Mü riŋ ve'nə bùusè yà' cu ndzənə ñwàk Nwì də, <Mü Nwì, mü nè ləp ganakù' nè fana nsùŋgaŋ sə nè sam wes.> 32 Anə ye sè' də ghà nè mü nè lokok mvwe' kpɥ, mü nè lo mantombii wèj mvwe' nzeŋgòn Galili.>> 33 Yi ànə duk ve'nə fana Pità cep fəsə fa nà' duk də, <<A ye-a ñga bwìŋ pwe' ca me'rə-a wu sè ca, mü nè kà wu yàm ca me'rə yuk.>> 34 Jisòs

duk fa yi də, <<Mu tsok wu ɲkəm duk də, bə ndzəm nè ntinə nè'e, ntomvəp sə kə to kàmòk ɲga wù də wù ka mu riɲ kè' tɛ'.>> ³⁵ Pità nə cep fe'lə səmok duk də, <<A mɛgù-a sè ɲgòkpɛ vesù, kaco mù beɲ wu yeɲ.>> ɲgàa fàak ye mok sə wèɲ duk sè' vɛ'nə, wo pwe'.

Jisòs Sə Gù Pìriyà Mvwe'
Sə Wo Togè Də Gèsemani

(*Mak 14:32-42; Luk 22:39-46*)

³⁶ Anə geɲ, Jisòs bə bwe ye sə wèɲ lo mvwe' səmok sè wo togè fo' də Gèsemani. A kə dzɛɲ fo', yi duk fa yà'wèɲ duk də, <<Wèeɲ cum yàwèɲ mvwe' yè'e ya mu sooɲ lo yàm mantombi, nə gu pìriyà.>> ³⁷ Fana yi jəɲ Pità nə ye bwe Zebèdi ba sè', wo lo. Ghà ànə à ye, ntəm ye ɲgòrwi' yi vɛ'ɛ, yi kà kwəkwa mok tse' lok. ³⁸ Yi duk fa yà' duk də, <<Tsetsərə nè bə manziɲ sə ntəù mù nè bɔp co mù coho gbɛ kpɛ. Vesùwèeɲ cum fɛɛɲ, nə sə so, nə kà lo dzəm.>> ³⁹ Yi ànə sooɲ lo momjo fana yi gbɛ fə'ə gesə lo si ye sə nze, nə sə gu pìriyà. Yi sə cep duk də, <<Tɛ' àm, a ye-a ɲga mandzəə yo, wù jəɲ gesə lo ɲgàp ɲgə' nè'e bohòmù fo'. Mu duk-a sè vɛ'nə, wù gu lɛ mɔmvə'nə wù dzəm wù, kà mɔmvə'nə mù dzəm mù gù.>> ⁴⁰ Anə geɲ yi bwi foho və, nə kə ye ɲgàa fàak ye sè tɛ' sə ɲga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə yà', nə fek Pità

də, <<Kaco wèɲ cum to nca vesùwèɲ mvək mwejo yeɲ à? ⁴¹ Wèeɲ so, nə sə gu pìriyà sè' ya məmumsəə kà wèɲ gha'. Ntəm yo, megu də ɲàɲ ka yeɲ.>>

⁴² Yi lo fe'lə səmok ɲgòkə gù pìriyà nè kè' ba. Yi lɛɲ də, <<Tɛ' am, a ye-a ɲga wù duk də kaco yè'sə ca gesə yeɲ tse'ɲga mù yə ɲgə' nə ɲkuɲ, fana mù dzəm sè' cùu yo sə.>> ⁴³ Anə geɲ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseɲ yà' ɲga yà' sə dzəm fe'lə sè lo sə. Anə ye ɲga lo sə ko zəm tse' wo lis vɛ'ɛ nsàp nè bə jòn. ⁴⁴ Fana yi me'rə fe'lə yà'wèɲ, nə lo ɲgòkə gù fe'lə pìriyà səmok nè kè' tɛ'. Yi sə cep fe'lə gu sè' yusə yi anə cep to mantombi. ⁴⁵ Yi bwi və fe'lə bohòɲgàa fàak ye sə wèɲ, nə fek yà'wèɲ duk də, <<Wèɲ sə nòoɲ yòɲsə mali yu awèɲ fo' à? Wèeɲ ye, mvək kùrə laɲ nè wo sɛɲ mùu mo ɲwè, mù cu mok ndzə bohòbù ɲgàa gù bɔp wèɲ. ⁴⁶ Wèeɲ lokok a lo. Yeè, ɲwè nè yi sèɲ mu nè nɛ'.>>

Wo Ko Jisòs

(*Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12*)

⁴⁷ A ye ɲga Jisòs sə cèp mali ntòfo', fana Judàs nè yi ɲgà fàk ye mòk sè' nə teşə və bə bùu səmok vɛ'ɛ wùriɲ ɲga wo rəp fèk, nə tse' ntòk. A nə tumşə wo ɲgàa fa satikà' sè ghaɲ bə bùu sè mantombi. ⁴⁸ Anə ye ɲga ɲwè nè yi ànə seɲ Jisòs nè nə tsok noɲsə fa

bùu sè wèṅ yusè yi nè gu laṅ. Yi à duk fa yà' dè, yà'a yè ṅwè nè yi kè cèpsè nà' bèboṅ co ṅge' à lè, yà' riṅ dè nà'a yi nè, yà' ko nà'.
 49 Judàs nè à vè, yi cà jwaṅ, nè kè ye Jisòs, nè to nà' dè <<Cicà, mù cèpsè wu>> fana nè cèpsè nà' co ṅge'.
 50 Jisòs fek nà' dè, <<ṅge' àm, wù sè gu fèné yà?>> Fana bùu sè wèṅ kè kohò tse' Jisòs cùk.
 51 ṅwè nè mòk nè yi à ye ye bè Jisòs nè wèṅ à sè cò'fis fèk ye, nè gbè' tiṅ mak fa ṅkwèṅ mòk ntu' sè nze. ṅwè nè wo à gwè' ci' yi ntu' nè à ye ṅkwèṅ bohòṅkum ṅgà fa satikà'.
 52 Jisòs duk fa nà' duk dè, <<So fəsə gesə fèk nè mà mba'à. Wù ri dè ndaaṅwè pwe' nè yi lù-a bè fèk nè kè kpà sè' bè zeṅ. 53 Wù tsəm dè kaco mù duk fa to tè' àm dè yi tumsə fa mù masinjàa ye, bòop sè ghaṅ hum-ncòp-ba ṅgòtesə mù yeṅ à? 54 Nè ye dè wo à còm nònṣə ndzənə ṅwàk Nwì dè bum yè'sə nè ye tson vè'nə. Mù to bwiṅ-a ṅgà'a masinjàa Nwì, bum yè'sə ye fe'lə zìnə anə va?>>

55 Mvèk ànə à ye, Jisòs fek bùu sè wèṅ dè <<Wèṅ tesə co wèṅ lòmvwe' bè' ṅgà yè bè fèk nè ye ntòk yè'e bùu mù à? Vesùwèṅ yiskokgè mùmvwè' ndap Nwì nè ghaṅ səsə, mù sè yè'rə bwiṅ, wèṅ kà mù ko. 56 Nè ye dè bum yè'sə vè'nə pwe'fo' dè ya yusè ṅgàa tsòhòbum Nwì wèṅ à còm ndzənə ṅwàk Nwì ye vè'nə.>> Yà'a ṅgà'a

mvèk nè ṅgàa fàak ye sè wèṅ à mè'rə yi, nè caṅ lo wes pwe'.

Wo Sak Jisòs Mù Kaṅsurù (Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

57 Fana bùu sè wo à ko Jisòs sè à jè lòyi bohòKayofàs, ṅkum ṅgà fa satikà' nè. Bù ṅgàa yè'rə fa bwiṅ lùk bè bù ṅkwàha bùu Jus wèṅ à benə cu sè' fa'nə.
 58 Pità à sè yù vè maṅkwèṅ mòòm səsap tètè kè dzeṅ mvwe' ntòmbi ṅkum ṅgà fa satikà' nè wo dè wo nè sak fo' nè. Yi ni lo mbwa, nè kè cum bè ṅgàa kùk ndap Nwì wèṅ ya yi ye mvè'nə bum nè kè lə. 59 ṅgàa fa satikà' bè kaṅsurù nè pwe' à sè lap bum sè ṅgònaaṅ mù tuhù Jisòs dè ya wo zè nà', dzəm ṅgà yà'a mvwès. 60 Wo kà yumok sè yè. Bùu sè wo à ka yumok sè ye, nè sè kè dzəm borə dè wo à yè laṅ wèṅ à ye fo' sè' wùriṅ. A kè lə, ṅgàa ci' mvwès yè'sə wèṅ à tesə vè bwiṅ ba, 61 nè duk dè, <<Vès a yuk bə ntu' avès ṅgà ntèrəṅgòṅ nè'nə sè duk dè, aco yi kəəmsə mak ndap Nwì nè ghaṅ nè, nè ci wes megu nà' mənə nùumbu te'.>> 62 ṅkum ṅgà fa satikà' nè à lòkok mətəsə, nè fek Jisòs dè, <<Wù ka yumok ṅgòcèp tse' à? Bùu yè'e sè duk dè wù a duk dè ε? >> 63 Jisòs cum megu dèdok. ṅgà fa satikà' nè cep fe'lə dè, <<Mù sè fek wu bə liṅ Nwì nè yi ṅwəm nè zìnə dè, wu

yè'e mo Nwì, ñkum ñgà gèm bwìj nè à?>> ⁶⁴ Jisòs ðuk fa nà' dè, <<Wù cèp yà'sè mvè'nè. Mù sè tsè' wèj zìnè dè, ghà nè bum yè'sè mè fana wèj ye mùu mo ñwè ñga mù cu nze bo ma mà'a Nwì nè ñgà ñàj, nè ye fe'lè mù ñga mù sè tsè vè ndzèné mbàk mùbu.>> ⁶⁵ Yì ànè ðuk wes vè'nè fana ñkum ñgà fa satikà' nè jok, nè soj sarè cèk nè mù ni'ì yì. Yì sè ðuk dè, <<Jisòs dè nà'a mo Nwì, ye dè nà' bupsè lij Nwì laj. Njo nè a lap yis fe'lè ñwè nèmòk ñgòkè rɛɲsè fe'lè yumok ka mok yèj. Búsè bwìj yuk wes mvwèes nà' sè mok bə ntu' laj. ⁶⁶ Wèj ðuk yàwèj dè yà?>> Bùu sè wèj ðuk dè, wo zè mègù yì zè. ⁶⁷ Fana wo te gesè fa yì nte mùlisè, nè lèp yì. Bùu mok sè wo à lèp yì sè wèj à sè ðuk dè, ⁶⁸ <<Wù dè wu Ñkum ñgà gèm bwìj nè wù, riñ-a ñgèñgàj è.>>

Pità Bèj Jisòs

(*Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27*)

⁶⁹ Anè ye ñga Pità cu ye sè mbi fana mùjwà nèmòk kè ðuk fa yì dè, <<Wù yegè sè' wèj Jisòs nè mvwe' lak Galili nè.>> ⁷⁰ Yì bèj mantombii wo anè pwe' dè yì ka yusè yà' sè cèp yà'sè riñ lok. ⁷¹ Yì ànè tesè tsoj fa'nè ntèn, mùjwà mòk ye fe'lè yì, nè tsok fa bùu sè wo tə fo' sè wèj dè, <<Ñwè nè'e a ye sè' bə Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè.>> ⁷² Yì bèj fe'lè

nà' sèmok, nè kɛj də yi ka Jisòs riñ. ⁷³ Anè sap kok ghàr fana bùu sè wo nè təɛj fo' sè wèj kə ðuk fa Pità nè dè nà' gù tsè gù lè mòk. Də mvè'nè yì sè cèp àlɛ, ncèp cù nà' nè sè nitsè' jəja dè nà'a mòk. ⁷⁴ Yà' à bà vè'nè, fana Pità yak ni' ye, nè kɛj mok Nwì dè, <<Nwii riñ yì, mù ka ñwè ànè riñ.>> Yì à sè cèp wes ntèn, mvəp to. ⁷⁵ Pità tsərə ñga'a yusè Jisòs ànè cèp sè dè, <<Ñkuj ntomvəp nè sè to ntinè ñga wù bèj fis mù kè' tɛ' də wù ka mù riñ.>> Yì tesè lo sè mbi, nè kə wəj ca vɛ'ɛ nèbup.

27

Judàs Fəsə Mbàam

Sè Yì A Sèj Jisòs Bə Zèj

(*Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32; Ngàa Ntum Jisòs 1:18-19*)

¹ Nè zəzòj à dzèj, ñgàa fa satikà' sè ghanj bə bù ñkwàha bùu Jus sè wèj cum kwe' dè wo zè Jisòs. ² Wo ko kiñ yì, nè jəj lo fa bohòPalè nè yì ànè ye govənoğhà ànè yì nè. ³ Judàs nè yì à sèj Jisòs nè à yə də wo bupsè Jisòs fana ntəm ye bùu. Yì vè ñgòfəsə mbàam sè hum tɛ' sè yì à sèj Jisòs bə zèj sè. Yì à jə vè yà' ñgòfa fəsə bohòngàa fa satikà' nè ye ñkwàha bùu sè wèj. ⁴ Yì à ðuk dè, <<Mù gù bup laj bùusè mù gù dè wo zə ñwè nèmòk ñgwàj ñga yì ka yumok riñ lok.>> Bùu sè wèj ðuk fa yì dè, <<Yà'sè ka nzak

njàvès yeŋ. Wù rì bə zeŋ wù.>> ⁵ Yi lo, nə kə mak noŋsə mbàam sè hum tɛ' sə məmvwɛ' ndap Nwì nè ghaŋ nə sə nze. Yi lo, nə kə jəŋ kù, nə kə kə'ə kpə yuye. ⁶ Ngàa fa satikà' sə wèŋ à kə te' mbàam sə, nə duk də, <<Yè'e mbàam nduəm ɲwè, fana kaco a gesə yà' sənə bàam mbàam sè mənə ndap Nwì yeŋ bùusè wo dzègè dzèə.>> ⁷ Wo à cu kwe', nə jəŋ mbàam sə, nə fa bohòŋgà bom kùŋ mòk ɲgòywiŋ jə mvwe' sè wo nə sə tuuŋ ɲkùŋ wèŋ fo'. ⁸ Nà'a njo nè wo togè məmvwɛ' ànə də mvwe' nze nduəm haan ntinə sə. ⁹ Bum yè'sə ànə ye ve'nə fana bum sè Jèrèmiyà ɲgà tsòhòbum Nwì à cèp sə bùuŋ və zìnə. Yi ànə cep də, <<Wo jə mbàm hum tɛ', mbàam sè bùu Izùre wèŋ a dzəm də nteŋ ɲwèe nə kùrə ve'nə. ¹⁰ Wo kə ywiŋ nze bohòŋgà bom kùŋ bə zeŋ. Wo à sə ywiŋ ve'nə ɲga Tà Nwì à tsè' mɛ yi.>>

Jisòs Tə Mantombii Palè
(Mak 15:2-15; Luk 23:3-25; Jon 18:33-19:16)

¹¹ Jisòs ànə təŋ kə man-tombii Palè nè yi govènònə fana yi fek Jisòs də, <<Wu ɲkum bùu Jus wèŋ wu à?>> Jisòs cep fəsə fa nà' duk də, <<Wù duk yà'a mvè'nə.>> ¹² Nə ye də mvək nè ɲgàa fa satikà' bə bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ à sə ləp yi bə nzak pwe', yi kà cù mùk lok fù'. ¹³ Mvək nè yi à sə cu mègù

dədok ve'nə fana Palè fek nà' də, <<Wù sə kà bum ɲkùŋ sè wo sə cèp mətuhù wù yè'e yuk à?>> ¹⁴ Jisòs à kà cù ɲgòcèp fəsə muk mali, fana govènònə à mərə ve'e wùriŋ.

¹⁵ A sə yegè ləlùm mvək ɲkàak Pasobà fana govènònə sə fis me'rə fa bùu sə wèŋ ɲgà ndapndzəm mò'fis. Yi fis fa megu yà'wèŋ ɲwè nè wo dzəm də yi fis me'rə. ¹⁶ Anə geŋ ɲga wo tse' ɲgà ndapndzəm mòk nè liŋ yee də Bàrabà. Bwiŋ ɲkùŋ à rì Bàrabà nə də yi ɲgà ndapndzəm nè bɔp. ¹⁷ Wo ànə kə benə mvwe' mò'fis fana Palè fek wo duk də, <<Wèŋ dzəm də mɛ fis me'rə fa weŋ ndà? Bàrabà kè Jisòs nè wo to yi mok də Krɛst nà'a nɛ?>> ¹⁸ Búsə yi rì də wo ko jə vè Jisòs bohòyi yè'sə ɲga wo à sə bèn nà' jì njo.

¹⁹ Sə va' mwè, ghà nè Palè nə à cu məmvwɛ' dzè' ye nè yi sakgè nzak mbwa nə fana ɲgwe ye tirə vesə fa yi ntirè. Ntirè nə à ye də, <<Kà də wu gu ɲwè nè yi ka jòn tse' ànə yumok duk. Mù yə nòŋ lo sè bɔp bùu yi ntinè wùriŋ.>>

²⁰ Ngàa fa satikà' bə bù ɲkwàha bùu sə wèŋ sə gu megu bwiŋ də yà'a dzəm də wo fis me'rə Bàrabà, nə zə Jisòs. ²¹ Govènònə fek fe'lə yà' sèmok də, <<Mutsətsə'rəə bwiŋ ba yè'e, wèŋ dzəm də mɛ fis me'rə fa weŋ nè fò?

>> Bùu sə pwe' kwi' də <<Bàrabà.>> ²² Palè fek fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèŋ dzəm də mɔ ɔ bə Jisòs nè wo togè liŋ ye mok də Krɛst nà'a va?>> Bùu sə pwe' duk də, <<Tɛ'lə yi mɔ ntəəŋ.>> ²³ Yi də bùu yà, ɲwè ènə bupsə yà? Kàyà', wo sə fuŋ ghaha fuu də, <<Tɛ'lə yi mɔ ntəəŋ.>> ²⁴ Palè ànə ye də bum sè yi sə cèp sə pwe' sə cà mègù wà co ndzəp, nə sə yəəŋ sè' co də ndàaŋ nə tesə fana yi jəŋ ndzəp, nə cuk bo ye mantombii bùu sə wèŋ. Yi à sə cùk yà', yi sə kəa njo nje də, <<Bo am ka sənə nduəm ɲwè nè'e yeŋ. Wèŋ rì bə zəŋ wèŋ.>> ²⁵ Yi ànə duk vɛ'nə fana bùu sə wèŋ pwe'fo' duk də, <<Ŋ, nduəm yee ye mɔ tuhù vès nə ye mɔ tuhù bwe avès wèŋ.>> ²⁶ Yi jəŋ Bàrabà, nə fis me'rə fa yà'wèŋ. Yi ləp Jisòs bə ɲkwès, nə fa wo də wo kə tɛ'lə nà' mɔ ntəəŋ.

*Sojà Wèŋ Ywì'lə Jisòs
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)*

²⁷ Sojàa govənònə wèŋ jəŋ lo Jisòs mɔ nto' govəndanə, nə to benə sojàa mok sə fo' lòoŋ. ²⁸ Wo fweŋ fis cəək ye, nə ni fa yi mòk nè bəbaŋ. Cəək nə à ye bəbaŋ co cək ɲkum. ²⁹ Wo lim ndik nəmòk nè bə njàk co tàŋ ɲkum, nə ta fa yi nà' mɔ tuhù. Wo fa yi ntatɔ mòk də yi kotse' ndzə bohòco ntəmbà ɲkum. Wo sə kə təəŋ mantombii yi bə tumfərə, nə sə cepsə nà'

co ɲkum duk də, <<Ŋgèè, ɲkum bùu Jus wèŋ.>> Wo sə ywì'lə yi co ləm. ³⁰ Fana wo te yi bə nte, nə jəŋ ntò' nè nà' ànə ye ndzə bohòyi nə, nə ləp yi bə zəŋ mətuhù. ³¹ Wo ànə ywì'lə kərə yi fana wo fweŋ fis cək nè ghaŋ bəbaŋ nə, nə ni fəsə fa yi cək ye sə səmok. Wo jə lo yi də wo kə tɛ'lə yi.

*Wo Tɛ'lə Jisòs Mɔ Ntəəŋ
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

³² Mvè'nè wo à sə tesə tsoŋ munto' anə vɛ'ɛ fana wo kərə bə ɲgà' nəmòk. Wo tap ko yi fo' bə ɲaŋ də nà'a bək jəŋ ntəəŋ Jisòs sə. Liŋ ɲgà' nə à ye Saimù. Wo to lak ye də Sirinì. ³³ Wo ànə kə dzeŋ mvwe' mok, wo togè fo' də Gòrigotà (a yà'a də nzèè tu bwìŋ), ³⁴ wo fa yi rùk də yi no ɲga wo tòrə yà' bə yu cɔcɔk. Yi ànə yu'rə ja'a yà' fana yà' ye co yi kà no. ³⁵ Wo ànə tɛ'lə wes yi fana wo təm gapsə cək ye sə bə bèŋ. ³⁶ Wo cum nze, nə sə so nà' fo'. ³⁷ Wo com naaŋ yak njo kpɔ ye ma mɔ tuhù yi. Yusè wo à còm naaŋ sə à ye də: Nɛ'ɛ Jisòs ɲkum Bùu Jus wèŋ nə. ³⁸ Wo à tɛ'lə be'lə yi bə ɲgàa yəə mok wèŋ, wo bwìŋ ba. Mòk bo ma ɲkwìp, mòk ma zɔ. Yi ye ye mɔtsətsə'rə. ³⁹ Bùu sè wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo duk də, ⁴⁰ <<Nà'a wù nè wù à duk də, aco wù kəəmsə mak ndap Nwì nè ghaŋ, nə ci fəsə wes nà' mənə nùumbu tɛ'

nə. Tesə-a ni' yòè! A ye-a də wu mo Nwì zìnə, wù suhu tsoŋ na muntəəŋ fa'nə-le.>> ⁴¹ Ngàa fa satikà' bə ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk nə ye bə bù ñkwàha bùu Jus wèŋ pwe' à ywì'lə yi sè'. Wo sə duk də, ⁴² <<Yi tesə rì bònşə mègù bùu mok wèŋ, nə kà ni' nè nje tesə rì. Yi də yi ñkum bùu Izùre wèŋ yi. Yi suhu tsoŋ-a mụ ntəəŋ fa'nə nga'a ya vèes dzəm bohòyi. ⁴³ Yi naanğè tu ye bohòNwì. Nwii tesə-a yi nga'a nga Nwii dzəmgə-a yi na. Búsə yi dukgè də yi mo Nwì.>> ⁴⁴ Bù ngàa yəə sə wo ànə tɛ'lə be'lə bə yà' sə wèŋ yak yi sè' vɛ'nə.

Jisòs Kpụ

(*Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30*)

⁴⁵ Anə ye nga nùum marəŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzenğòŋ nə pwe' tètè kə dzeŋ co nùm səm. ⁴⁶ A kə dzèŋ nùm səm anə fana Jisòs waŋ bə ñgì nè ghaŋ duk də, <<Eli, Eli, làma sabatani?>> A yà'a bə ncèep lak yà'sə də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù mà' mụ bùu yà?>> ⁴⁷ Bùu mok sə wo à tə fo' à yuk, nə duk də, <<Ñwè ènə sə to Alajà.>> ⁴⁸ Ñwè nəmòk nè yi à ye sè' fo' caŋ ntèŋ, nə kə tsəp və yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùk mòk nè cùcuk, nə tse' gesə mụ cùhù Jisòs bə ntatə də nà'a no. ⁴⁹ Bùu mok sə wèŋ duk yàwo də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Alajà nə və ñgòkə tesə yi àlɛ'.>> ⁵⁰ Jisòs waŋ fe'lə

bə ñgì nè ghaŋ səmok, nə me'rə yònşə ye lo.

⁵¹ Ghà nè yi ànə kpụ ànə à ye fana cək nè nà' à sə gəpsə rum ndap mòk mụmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə à sàha jəŋ mütuhù wàrr kə dzèŋ sə mbwèŋ. Nze à tsòho fo', lis sə vohò sə'. ⁵² Sèe bwìŋ à mùhu sə'. Bùu sə wo à kpụ nga wo bùu Nwì wèŋ à lòkok mvwe' kpụ. ⁵³ Nùmbu nè Jisòs à lòkok mvwe' kpụ à ye, wo me'rə mvwe' sèe sə, nə lo Jòrosalèm nè nà'a lak sə rərəŋ sə. Wo à ni mụ ntòlak anə, bwìŋ ye wo wùriŋ.

⁵⁴ Ñkum sojà nè yi à ye fo' bə sojàa mok wèŋ sə wo à sə kùk Jisòs ànə ye mvè'nè nze ànə tsoho, nə ye bə bum sə yà' à ye fo' pwe' fana wəə ko wo. Wo duk də, <<Kɛ', ñwè ènə nə ye mo Nwì nè zìnə.>> ⁵⁵ Bèba mok à ye fo' sè' wùriŋ. Wo à təəŋ səsap, nə sə ja'a. Bàa yè'sə wèŋ à yù vè Jisòs mvwe' nzenğòGalili, nə sə tesə yi. ⁵⁶ Mok à ye fo' Mèri Mədàlinà, nə ye Mèri ma Jem bə Jòsep nə ye fe'lə ma bwe Zebèdi.

Wo Tuuŋ Jisòs

(*Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42*)

⁵⁷ Nè nconùm à ye fana Jòsep nəmòk nè mvwe' lak Arimàtayà və. Yi à ye nga ghàk, nə sə be' lòJisòs sè'. ⁵⁸ Yi à lòbohòPalè, nə ləŋ nà' də nà'a fa yi vèŋ ni' Jisòs nə ya yi kə tuuŋ. Palè dzəm, nə duk də, wo kə fa nà'. ⁵⁹ Jòsep jəŋ vèŋ ni' ye nə, nə lim gesə

nà' ndzənə cək nè fi. ⁶⁰ Yi jəŋ nə', nə gesə lo mvwe' sée ye. Sée sə à ye sè fi ŋga yi tu yà' ndzənə lis. Yi ànə gesə wes, yi bwi' tēhə lok ncūu sée sə bə ŋkəŋkəm lis mòk, nə bɛ' mandzè lo.* ⁶¹ Anə ye ŋga Mèri Mədàlinà bə Mèri mòk nə à sə yə. Wo à cu ma nja vɛ'ɛ, nə sə kək gesə lo sée sə.

*Wo Tes Bwiŋ
NgòSòSée Jisòs*

⁶² Tsok à rɛŋ, ŋga numbu nè wo à sə fàhɛ ŋgòcu dzè cəa, fana ŋgàa fa satikà' bə bùu Faràsi wèŋ baŋ mvwe' mò'fis, nə kə ye govəno'Palè. ⁶³ Nə duk fa nà' də, <<Mbè, vès sə tsərə malì mvè'nə ŋwè ènə à sə bərə kɛ'cà bwiŋ fɛŋ də yi nsàp yumòk, nə duk də, <A kè dzèŋ numbu tɛ' mɛ lokok mvwe' kpɛ sèmok.> ⁶⁴ Ye də bòco wù fa ŋàŋ, wo sə so sée ye sə mənə numbu tɛ' sə. Busè aco ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə yə fis lo noon yi ndzəmè, nə borə bwiŋ də nà' lòkok mvwe' kpɛ laŋ. Nə ye də wo gɛ-a nsàp yumòk vɛ'nə zinə, mvwès ènə nə gɛŋ ghak nè nà' à ye mantombi nà'a.>> ⁶⁵ Palè duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ tse' sojà wèŋ co wo so yo. Wèŋ du, nə kə so sée sə nsàp nè wèŋ rì vɛ'ɛ pap nè pap.>> ⁶⁶ Anə geŋ wo lo, nə kə zərə lok ncūu sée sə mpɛŋ. Nə jəŋ sojà wèŋ tes fo' də yà'a sə so.

28

*Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɛ
(Mak 16:1-18; Luk 24:1-12, 36-49; Jon 20:1-23; Ngàa Ntum Jisòs 1:6-8)*

¹ Numbu dzè à cəa, ŋga tsok sə rɛŋ tsə nù Sondè Mèri Mədàlinà bə Mèri mòk lokok də wo kə kək ja'a sée Jisòs sə. ² Wo à kə dzèŋ fo', ŋga nze à tsoho. A ye ŋga masinjà Tà Nwì tsə mɛbu, nə kə bwi' gesə lis nè mvwe' ncūu sée sə fo', nə kok cum yuye mbwa. ³ Si ye à sə rɛŋ co mbùŋ bà'a yi, cək ye sə fop co mbàk. ⁴ Bùu sè wo à sə sòsèe sə wèŋ à kà bə wuə vɛ'ɛ, nə bùuŋ co bù kpɛkpɛ.

⁵ Masinjà Nwì nə à cèp bohòbàa sə wèŋ. Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ kà wəp! Mù rì də wèŋ sə lap Jisòs nè wo à tɛ'lə yi mɛ ntəŋ nà'a. ⁶ Yi ka fənə yeŋ. Yi lòkok mvwe' kpɛ laŋ mvè'nə yi à duk də yi nə lokok yà'a. Wèŋ və fən, nə kə kək ja'a yàwèŋ mvwe' sè yi à nòŋ nè. ⁷ Wèŋ caŋ lo-a, nə kə tsok fa ŋgàa fàak ye wèŋ də yi lòkok mvwe' kpɛ laŋ. Yi gè cə nà' mantombi wèŋ ŋgòlòmvwe' nzenḡòGalili. Wèŋ nə kə tseŋ yi fo'. Wèŋ tsərə tse' bum sè mɛ tsə' wèŋ yè'e, nə kà swì.>> ⁸ Anə geŋ wo me'rə mvwe' sée sə bə caŋ. Wuə sə ko wo, kwəkwa rwiŋ wo sə ntɛ sè' dak. Wo sə caŋ lo də wo kə tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ.

* **27:60** 27:60 Bùu Jus wèŋ à sə tugè wu ndzənə lis, nə sə tuuŋ bwiŋ nja. Wo nòŋsə wes mè vèŋ ŋwè nè nja fana wo lap sè' lis mòk nə lok ncūu sə bə zəŋ.

⁹ Mvè'nè wo à sè lòo sè, Jisòs kə tseŋ wo vak, nə duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù cèpsə weŋ.>> Wo à vè, nə kə kotse' kùu ye, nə kuksə yi. ¹⁰ Jisòs nə duk fe'lə fa wo duk də, <<Wèeŋ kà wəp. Wèeŋ du, nə kə tsok fa bwema am wèŋ də wo lo mvwe' nzeŋgòGalili, vesi wèeŋ nə yenə fo'.>>

Yusè Sojàa A Kə Cèp Bohòŋkwàha Bwìŋ

¹¹ Mvè'nè bàa sè wèŋ à sè lòyàwo fana sojàa sè wo à sè sòsèe sè wèŋ mok à lòmvwe' ntòlak nè fo' nə. Nə tsoho fa ŋgàa fa satikà' wèŋ yusè yà' ye sè pwe'. ¹² ŋgàa fa satikà' sè à kə cù be'lə bə bù ŋkwàha bù sè fo' sè wèŋ, nə kiŋ cù bə yusè wo nə gù. Wo à fa sojàa sè wèŋ mbàm vɛ'ɛ wùriŋ. ¹³ Nə tsok fa yà' də a gəə, yà' tsok də wo ànə dzəm swi lo ndzəmè àlɛ, ŋgàa fàak ye wèŋ kə yə fis bisə lo vè ni' ye nə. ¹⁴ Wo duk fe'lə də, <<A ye-a ŋga govə̀nòyuk bum yè'sə fana vèes nə riŋ mvəsè ŋgòtsè' yi ya yi dzəm də a zinə. Wèeŋ kà wəp də wèeŋ nə tse' nzak wəp lok.>> ¹⁵ Bù sè wo à sè kùk sèe sè wèŋ à jə mbàam sè, nə kə gù megu sè' mvè'nè wo anə tsok wo sè. Haan kə dzeŋ ntinə, yà'a yusè bù Jus wèeŋ dukgè də yà' ànə ye vɛ'nə.

Jisòs Yəhə Bohòŋgàa Fàak Ye

¹⁶ ŋgàa fàak Jisòs sè humncòp-mò'fis sè wèŋ à lo mvwe' nzeŋgòGalili, nə lo

mvwe' nda nè Jisòs à tsè' wo də wo lo fo' nə. ¹⁷ Wo ànə ye yi, wo kuksə yi. Wo à gù vɛ'nə ŋga mok wèŋ sè mərə mali yi ntòmərə. ¹⁸ Anə geŋ, Jisòs sòoŋ kuəp və wo, nə cep də, <<Nwì a fa ŋaən sè mabu bə sè sè nze pwe' bohòmà. ¹⁹ Wèeŋ du lo-a ŋga'a bohòbwìŋ ma fòpwe', nə gù busə wo ŋgàa be' mandzè àm. Wèeŋ bàptesə wo munə liŋ Tè', bə liŋ Mwe, nə ye Yòŋsè nè Rərəŋ nə. ²⁰ Wèeŋ yə'rə wo ŋgònòŋsə bum sè mù a tsè' weŋ də wèeŋ nə sè gù yà'a pwe'. Fana wèeŋ sè tsərə tse' sè' də, mɔ nə sè ye vesùwèŋ nùumbu pwe' tètè nzeŋgòn kə me.>>

Ntirè nè Bèboŋ nè MAK

Nwàk Mak sè tsè' yumok bə liŋ Jisos Krest nè yi Mo Nwì nə. Nà' sə nitsè' Jisòs nja co ŋwè nè yi tse' ñàŋ, nə sə gù fàk bə zəŋ.

Jisòs nə sə to liŋ ye də yi Mo Nwè. A yà'sə də yi ŋwè nè yi tse' ñàŋ bohòNwì ŋgòtsòho bum. Liŋ yè'sə sə nitsè' sè' də yi ŋwè bə ni' nè zinə. Liŋ sè də Mo Nwè yè'sə, a liŋ sè wo à còm yà' ndzənə Nwàk Danà taan̄tən̄. (Tan̄ Danà 7:13, 14.) Kàmòk Jisòs à to liŋ ye ve'nə bùusè yi dzəm ŋgònitsè' fa bwiŋ də yi ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nè Nwì à kà' də yi nè tum vesə nə.

TsətsòhòNè Jon

Ngà Bàptesè Bwiŋ

(Mat. 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ Yè'e m̄m̄vè'nè Ntirè nè Bèboŋ nè Jisòs Krest mo Nwì à yèto. ² Nà' à yèto ŋga Jon tesə vè sə ŋgəà. Yi ànə tesə vè mvəsè ŋgà tsòhòbum Nwì Izayà à còm də,

Nwì à duk də, <<Yèè, nè'e masinjà àm, m̄ nə tumsə gesə lo yi mantombii wù ŋgògà f̄h̄h̄ fa wu mandzè.>>

³ Yi à còm mok sè' də, Ngì ŋwè nəmòk sə cèp torə vè sə ŋgəà, nə sə yuhu də, <<Gù tsə'rə fa Tà mandzè ye,

rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèè mandzè ŋgògà cà ca.>>

⁴ A ye ve'nə, Jon ŋgà bàptesè bwiŋ tesə və sə ŋgəà, nə sə tsoho fa bwiŋ ncèp nə də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa b̄p awèŋ ŋkwèŋ, nə baptesə, ya ŋga Nwii swifa weŋ b̄p awèŋ.>>

⁵ Fana bwiŋ à tesə vè mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm pwe'fo' ŋgòkè yuk yusè Jon sə cèp sə. Wo à kəà cù bə b̄p awo sè wo gùgəə, fana Jon bàptesə wo sənə ndzəp Jòridàŋ.

⁶ Jon à sə ni nsàap cèək sè ŋgà tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo à gù yà' bə nwèes nàm nəmòk nè wo togè nà' də kàme. Yi swi' tse' bə korə ŋgùp sə mbwèe yi. Zuz̄h̄ ye à ye ŋgwim bə nu. ⁷ Yi à tsè' fa bwiŋ duk də, <<Nwè nəmòok nə və ma ŋkwèeŋ mù nè yi yam càsə mù yi. Mù ka kèkurè co mù bùh̄ tsoŋ sə nze ŋgòfirə k̄h̄ kùŋgùp ye yeŋ. ⁸ Mù bàptesə mègù weŋ yàm bə ndzəp, fana yi nə baptesə weŋ ye bə Yòŋsə nè Rərəŋ.>>

Satà A Mùmsə Jisòs

Ghà Nè Wo A Bàptesə Yi

(Mat. 3:13-4:11; Luk 3:21-22, 4:1-13)

⁹ A ka sap Jisòs mè'rə lak Nazàre nè nà'a mvwe' nzeŋgòGalili, fana Jon bàptesə yi sənə ndzəp Jòridàŋ. ¹⁰ Mvè'nè Jisòs à tesə kok sə ndzəpè anə ntèn, yi ye ŋga ntòbu mùhu

fana Yòṅsè Nwì sè tsoṅ vè bohòyi co kəkəbàṅ. ¹¹ Nḡi mòk sè yuhu tsoṅ mǎbu anə dək də, <<Wu mo àm nè mù dzəm wu sè ntùù mù ḡkùḡḡntèṅ. Mù sè kwa bohòwù wùriṅ.>>

¹² Yòṅsè nè ḡḡ yi sè' ntèn ḡḡòlòmṽwe' səmòk sè ḡḡà. ¹³ Yi à cu fo' nùumbu hum kwè, Satà sè mumsə yi. Yi à ye fo' bə nàam ḡḡòṅ wèṅ fana masinjàa Nwì sè jəṅ ḡkərè bohòyi.

Jisòs To Ngàa Ko Fuk

(Mat. 4:18-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ A ye ḡḡa wo nisə Jon ndapndzəm, fana Jisòs lòmvwe' nzeṅḡòGalili, nè sè tsòho Ntirè nè Bèboṅ nè nà' vè bohòNwì. ¹⁵ Yi sè dək də, <<Mvək kùrə laṅ nè ḡḡṅ ḡkum Nwì kùəp ḡḡòye sè nzeṅḡòfəṅ laṅ. Wèṅ kupsə, nè bwi fa bup awèṅ ḡkwèṅ, nè dzəm Ntirè nè Bèboṅ nə.>>

¹⁶ Nùumbu mòk à ye ḡḡa Jisòs sè ḡihi ḡḡḡ ndzəp Galili, yi ye bù ḡḡàa fu'fuk ba, Saimù bə moma ye Andrù ḡḡa wo sè fu'fuk bə ram. ¹⁷ Jisòs dək fa wo də, <<Wèṅ bə' vè mḡ ya mḡ yə'rə wèṅ ḡḡòko bwiṅ.>> ¹⁸ Wo ànə yuk vè'nə ntèn, wo me'rə mak noṅsə ram awo sè fo', nè yuṅ lo yi.

¹⁹ Yi à ḡì lòjo, yi ye fe'lə bwe ḡḡà' nəmòk nè wo togè yi də Zebèdi ḡḡa wo bwiṅ ba, Jem bə moma ye Jon. Yi à kè tsèṅ wo ḡḡa wo cu sənə ḡḡwes, nè sè ḡḡḡ tsə'rə

ram awo. ²⁰ Yi à to yà' sè', wo bə' lòyi, nè me'rə tè' awo Zebèdi bə ḡḡàa fàak awo sè ḡḡwesə anə, nè lo bə Jisòs.

Jisòs Bə' Fis Yòṅsè Ze' Ndzə Ni'ì Nwə Nəmòk (Luk 4:31-37)

²¹ Wo à ḡì lòmvwe' mò'fis, nè kə dzeṅ lak mòk sè wo togè fo' də Kàpanum. Fana nùumbu dzə awo à wèes, Jisòs lo mvwe' ndap pìriyà bùu Jus, nè ye ḡḡòyərə wo ncèp Nwì mbwa. ²² Bəsə yi à cèp nsàp nje zok bə ḡḡṅ, fana bwiṅ mərə bùusə wo rì də cicàa sè wo à sè yə'rə lək à sè kà vè'nə cèḡḡè. ²³ Nwə nəmòk à ye mbwa nè yi à tse' yòṅsè ze' ndzə ni'ì yi. Yi ye ḡḡòwa torə fis də, ²⁴ <<Jisòs nè mvwe' lak Nazàre, wù tse' yà vesùwèṅ ne? Mù rì wu bəboṅni, wu ḡwè nè rərəṅ nè wù vè bohòNwì. Wù vè yè'sə ḡḡòzə ves à?>> ²⁵ Jisòs à ḡḡamsə yòṅsè nè, nè dək fa yi də, <<Lok cùu yo, nè ca tesə ndzə ni'ì ḡwè ènə.>> ²⁶ Yòṅsè nè à yuk vè'nə ntèn, yi tsə'rə ḡḡà' nè nèbup, nè waṅ torə vè'è, nè tesə ndzə ni'ì ḡḡà' nè. ²⁷ Bwiṅ à mərə vè'è nèbup, nè sè dək də, <<Hàva! Yè'sə yà vè'nə è? Nsàp yəyərè nè fi vè yè' laṅ. Nwè nè'e tse' to ḡḡṅ ḡḡòcèp bohòyòṅsəə ze' wèṅ fana wo yuk cùu ye.>> ²⁸ ḡḡḡ vè'è ḡḡa liṅ Jisòs ca yuhu mvwe' nzeṅḡòGalili pwe'fo' laṅ.

Jisòs Gũjsə Ngàa Yiyəŋ Nkũũŋ

(*Mat. 8:14-17; Luk 4:38-41*)

²⁹ Jisòs bə yà'wèŋ à tesə tsə mənə ndap piriya nə, fana yi Jisòs nə bə Saimù nə ye Andrù, Jem bə Jon wèŋ à lòmŋwe' ndap Saimù bə Andrù. ³⁰ Wo à dzèeŋ ŋga malii Saimù nòbə yiyəŋ. Wo tsok fa Jisòs vè'nə. ³¹ Yi lo, nə kə ko bo nà', nə lokoksə nà' mʉtsə, yiya nə me fana yi lokok təəŋ, nə kə lap fa wo zuzʉ.

³² Nùmbu ànə à ye ŋga nùm sə co tsə lòo, wo jə vè fa Jisòs ŋgàa yiyəŋ pwe', nə jə və fe'lə bùũ sè wo à tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo. ³³ Bwìŋ à tesə bə lak yà'sə pwe', nə kə maŋ mŋwe' ntòmbi ànə bìkikiki. ³⁴ Jisòs à gũ bùũ sè wo à tse' nsàap yiyəŋ zok zok wo gũŋ ŋkũũŋntèŋ, nə bə' fis ze' ndzə ni'ì wo maŋgəŋgèŋ. Bʉsə ze' sə à rì yi bəbəŋ fana yi kà yà' mandzə ŋgòtsə' fa bwìŋ vè'nə fa.

Jisòs Tsòho Ncèp Nwì Mŋwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe'
(*Luk 4:42-44*)

³⁵ Tsok à kəəp, ŋga cu ntòbə ndzəm, Jisòs lokok, nə tesə lo məmŋwe' nəmòk, nə kə gũ piriya fo' yìyi. ³⁶ A cu ghàr wo kà yi yə, fana Saimù bə bùũ səmok sə lap kə' ca yi. ³⁷ Wo à yə yi, wo tsok yi də, <<Bwìŋ sə ləp wu maŋgəŋgèŋ.>> ³⁸ Yi dək fa yà' də, <<Yusə yà' a jə vè mʉ fəeŋ, a ŋgòtsòho ncèp Nwì.

Vesùwèeŋ lo lə mŋwe' lak mok sə yà' kəəp fəeŋ yè'e, nə tsoho fo' sə'.>> ³⁹ Yi à gì dzòoŋ nzeŋgòŋ Galìli pwe', nə sə tsoho kə' ncèp Nwì mŋwe' ndaap piriya, nə sə bə'ε fis yòŋsəə ze' wèŋ ndzə ni'ì bwìŋ.

Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya Ye Nə

(*Mat. 8:1-4; Luk 5:12-16*)

⁴⁰ Nùmbu mòk à ye, ŋgà kuturu nəmòk à vəə, nə kə təəŋ mantombii yi bə tumfərə, nə ləŋ nà' də nà'a tesə yi. Yi dək fa Jisòs də, <<Tà, a bə-a wu co wù tesə mʉ na, wù gũ fa mʉ yiya àm nè'e me.>> ⁴¹ Jisòs ànə yuk vè'nə, ntəm ye rwiŋ bə manziŋ, fana yi fis bo, nə jweŋ nà' bə zeŋ, nə dək də, <<Mù dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> ⁴² Yiya nə à mè gù sè ghà ànə fo', yi gũŋ lo yuye. ⁴³ Jisòs à tipsə yi gũgũŋ, nə me'rə yi lo. ⁴⁴ Yi dək fa nà' də, <<Dù, nə kà ŋwè nəmòk tsə' fa swì. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nə kə ni fa yi ni' yò, ya yi kək ja'a də yiya yòmè laŋ àlè. Yi kù' mèsə, wù fa fəfa nə Musi à dək nə, ŋgònìŋtsə' fa bwìŋ də yiya yònə a mè laŋ.>> ⁴⁵ Nwè ènə à lòyuye, nə tsoho lo bwìŋ pwe', nə tsoho wesə nsàp nè co Jisòs kà mʉ ntòlak jəja mok gì fe'lə. Yi sə cum kə' mok mŋwe' sə bwìŋ ka fo' yeŋ. Bwìŋ sə və ma nè fòlòoŋ, nə sə kə tseŋ yi fo'.

2

*Jisòs Guṅsə Nwə Nə**Yi A Bù'rə**(Mat. 9:1-8; Luk 5:17-26)*

¹ A cà nùumbu jo, Jisòs foho lo mvwe' lak Kàpanùm. Fana bwìṅ yuk lo də yi cu m̃ ntòlak anə. ² Bwìṅ və ṅkùṅ. Ncù à loho mègù bə bwìṅ, fana mandzə kà ṅgòtsəṅ Jisòs ye. Jisòs à sə tsòho fa wo ncèp Nwì. ³ Bwìṅ kwè və, nə bək və ṅwə nəmòk ṅga ṅgəṅgàṅ à bù'rə bù'rə, ṅgòkə fa Jisòs. ⁴ Busə bwìṅ à ye ṅkùṅ fana wo kà mandzə ṅgòjə lònṅwə nə ṅgù ni'ì Jisòs tse'. Fana wo kòk m̃ ndùndap, nə cok tosə mvwe' sè Jisòs tə sə.* Wo à cok tosə, wo le' gesə ṅwə nə ca bohòJisòs m̃nə kəà. ⁵ Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm də aco yi gù yiyaṅ ṅwə nə me. Yi duk bohòṅwə nə yi kà gīgə nə də, <<Mo àm, m̃ swifa wu bəp yo laṅ.>>

⁶ Bù ṅgàa yə'rə fa bwìṅ lùk mok à cu fo'. Wo ànə yuk yusə Jisòs à duk, nə tsərə də, ⁷ <<Aco yi duk vè'nə va? Yi sə gù bəpsə liṅ Nwì wà. Mègù Nwì nə aco yi swì fa ṅwè bəp ye.>> ⁸ Jisòs riṅ yusə wo sə tsəm sə sè ntèn, fana yi duk fa wo də, <<Wèṅ sə tsəm sə ntùè wèṅ vè'nə bùṅ yà? ⁹ Co johò gha' yè'e nə ṅgòduk bohòyi də, <M̃ swì fa wu bəp yo laṅ,> kè nə ṅgòduk də, <Lòkok m̃tsə, nə bək jə kəà yò, nə gi lo

yuyo> ε? ¹⁰ Fana m̃ nə niṅ fa wèṅ də m̃u mo ṅwè, m̃ tse' ṅàṅ sə nzenḡòn ènə ṅgòswì fa bwìṅ bəp awo.>> ¹¹ Fana yi duk fa ṅgà' nə yi kà gīgə nə də, <<M̃ duk wu də lòkok, te' kəà yò, nə lo la' à wù.>> ¹² Mvè'nə wo à təṅṅ nə sə ja'a mali, fana ṅwə nə te' kəà ye, nə gi lo yuye. Wo mərə pwe', nə kwasə Nwì də, <<Vès ka nsàp yu nè'e ye yuk.>>

*Jisòs To Levi**(Mat. 9:9-13; Luk 5:27-32)*

¹³ Jisòs à foho lèsə ṅgù ndzəp Galili. Bwìṅ ṅkùṅ bə' lòyi, fana yi ye ṅgòkə yə'rə yà'wèṅ. ¹⁴ Mvè'nə yi à sə gi lòo yi ye ṅwə nə yi kogə mbàam tas, ṅga yi cu mvwe' sè yi fàkgə fàk. ṅwə ànə à ye Levi mo Alfòs. Jisòs duk fa yi də, <<Bè' və m̃.>> Yi lòkok, nə yuṅ lo nà'.

¹⁵ A ye ghàr fana Jisòs sə zə zuzə m̃mvwe' ndap Levi nə. Bù ṅgàa ko tas nə ye bù ṅgàa gù bəp ṅkùṅntèn à be'lə yi bə ṅgàa fak ye ṅgòzə zuzə mvwe' mò'fis. Bùṅ sè wo à ye ṅkùṅ yè'sə wo à sə yù kə' yi. ¹⁶ Bù ṅgàa yə'rə lùk mok à ye fo', sè wo à ye bòp bù Farəsi wèṅ. Wo à yə ṅga Jisòs sə zə beṅ bə ṅgàa gù bəp nə ye ṅgàa ko tas. Wo fek bù ṅgàa fàak ye də, <<Yi sə zə be'lə ye bə ṅgàa gù bəp nə ye ṅgàa ko tas wèṅ bùṅ ya?>> ¹⁷ Jisòs yuk, nə busə də, <<Bùṅ sè wo ka yiyaṅ tse', wo kà doktə

* 2:4 2:4 Ye M̃tiyò24:17

làpggè, a lap megu doktà ηwè nè yi sè yaya. Fana bohòmù yàm, mù à ka njo bùu sè wo kèkùrè bohòNwì wèη vè, mù à vè ηgòto bù ηgàa gù bup wèη.>>

*Nzak Dzè Zuzù
NgòKùksè Nwì*

(Mat. 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ A ye mvèk mòk, bùu sè wo à sè be' Jon ηgà bàptesè bwìη bə bùu Faràsi wèη sè dzè zuzù ya wo kùksè Nwì. Bùu mok vè bohòJisòs, nè fek yi dè, <<Bùu sè wo sè be' Jon ηgà bàptesè bwìη nè ye bùu Faràsi wèη sè dzègè zuzù nùumbu mok, bwe yo kà yàwo dzègè bùu yà lè? >> ¹⁹ Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Aco wo duk fa bùu sè wo vè mvwe' sè wo sè zù bum gù də wo dzè zuzù anə va? Ka vè'nə yeη. Mvèk nè ndugù nè cu malì bə yà'wèη, fana wo nè kà vè'nə cu. ²⁰ Fana nùumbu nè sè vèə nè wo nè jəη gesə lo ndugù nè, fana wo nè dzè zuzù mvèk ànə.

²¹ <<Yusə də, kaco ηwè jəη cək nè fi, nè te' lok nè nà' vèp laη bə zəη yeη. Busè nè fi nè nə saha tesə ndzənə nè zəm nè fana yam ghak wesə ηga'a mvwe' sè nà' saha maηkwèη sə. ²² Yumook sè' də wo kà dzè rùk sənə bèş nè zəm kep gesègè, bùusè yà'a nè duk, nè vok bèş nè. Fana rùuk sə nè bup bə bèş nè mwè. Bògha' lè də wo gesə dzè rùk sənə bèş nè fi.>>

Jisòs Cep Bə Nzak Nùumbu Dzè

(Mat. 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Nùumbu dzè mòk à ye, Jisòs gi cà mvwe' nzum nzaη mok. Mvè'nə ηgàa fàak ye à sè be' yi fana wo sè kùp jəη tu nzaη. ²⁴ Fana bùu Faràsi duk fa Jisòs də, <<Yeè, lùk avès ka dzəm də wo gu vè'nə nùumbu dzè dzəm.>> ²⁵ Jisòs cep fəsə fa wo duk də, <<Wèη à ka yusə David à gù taη yà'a yuk à? Mvəsə yi à dzəm yumok ηgòzù ηga ηjè à ya yi bə bwe ye wèη, ²⁶ fana yi lo kə ni mū ndà'à Nwì, nè kə jəη zù ntuk brəd nè wo à nòηsə ηgòkùksə Nwì fo'. Abiyadà à ye ηkum bù ηgàa fa satikà' ghà nà'nə yi. Nga lùk avès sə tsè' də aco zù megu yà' ηgàa fa satikà' wèη fana David zù yà', nè fa bùu ye sè'.>> ²⁷ Jisòs à cèp mèsə ncèp nè duk də, <<Nwì à gù nùumbu dzè ηgòtesə ηwè, ka də wo à gù ηwè bùu nùumbu dzè yeη. ²⁸ Ye də mùu mo ηwè, mù Tà nè mù tse' ηàη bə nùumbu dzè nè mù.>>

3

*Ŋwè Nè Yi A Kpə Bo
Ma Mò'fis*

(Mat. 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Nùumbu mòk à ye Jisòs gi bùuη vè mūmvwe' ndap pìriyà mòk ηga ηwè nəmòok mbwa nè bo ye mok à kpə. ² Bùu səmok à ye mū ndà'à anə sè wo à dzəm ηgòlàp Jisòs bə nzak. Fana wo sè kùk tse' yi də

kè yi gù bòn̄sə-a ɲwè ènə nùmbu dzè àlɛ'. Də ya wo ko yi bə nzak də yi gù fàk nùmbu dzè. ³ Yi duk fa ɲgà bo bəp nə də, <<Lòkok və kè təəŋ kù mantombii mù fən.>> ⁴ ɲgà' nə à vèə, Jisòs fek bùu mok sə də, <<Yusè lùk dzəm də aco a gu yà' nùmbu dzèə yà? A bəbən̄ ɲgòtəsə bwɪŋ kè ɲgògù bəp ɛ, a bəbən̄ ɲgòtəsə yòŋsè ɲwè kè ɲgòzə nà' ɛ?>> Wo à cu gù dədok, nə kà cù mùk. ⁵ A bəp Jisòs. Yi jok bohòwo bùu nsàap ntum sè bəp sè wo tse' yà', nə duk fa ɲwè nè krəkɾə bo nə də, <<Nèp fis yak a bo yo sə è.>> Yi à nèp fis yà' ntən̄, fana yà' guŋ. ⁶ Bùu Faràsi à yə vɛ'nə, fana wo à lòo, nə kə to bùu mok sè wo ma nè ɲkum Herò, fana bə yà'wèŋ cum kwe' m̄u tuhù yi mvè'nè wo nə zə yi.

Bwɪŋ Krəəŋ Və ɲgòYə Jisòs

⁷ Jisòs bə ɲgàa fàak ye à ye'e lòn̄gu ndzəp Galili. Bwɪŋ kə tsən̄ wo fo' ɲkàun̄tən̄. Bùu yè'sə à tesə vè mvwe' nzen̄gòGalili bə Jùdiyà. ⁸ Bùu mok wèŋ à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, mok və mvwe' nzen̄gòIdumiyà bə nzen̄gònè ma ndzə nto ndzəp Jòridàn̄. Mok tesə mvwe' sè yà' kəəp lak Tayà bə Sidòn̄ sè'. Bùu yè'sə à vè ɲgòyə Jisòs bùusè wo à yuk yusè yi à sə gùu. ⁹ Bùu sə à ye wùriŋ, fana yi duk

ɲgàa fàak ye də wo lap fa yi ɲgwes yi ni ca ɲga wo kà yi sə nze bwì' māk. ¹⁰ A ye vɛ'nə bùusè yi à guŋsə ɲgàa yiyan̄ nùmbu ànə ɲkàun̄tən̄. Fana ɲgàa yiyan̄ mok wèŋ sə nik lo gu va' də wo kə jwɛŋ gesə gu yi bə bo. ¹¹ A ye fo' də, bùu sè wo à tse' yòŋsəə sè bəp ndzə ni'ì wo yə yi fana wo gbù mantombii yi sə nze, nə sə duk də, <<Wùu mo Nwì.>> ¹² Yi sa'rə yòŋsəə ze' sə guŋ guŋ də wo cum gəe', nə kà də wo tsok bwɪŋ də yi mo Nwì wo d̄u'.

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba ɲgòYe ɲgàa Ntum Ye

(Mat. 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Jisòs à kok lòm̄u ndahà, nə to benə bùu sè yi sə dzəm də bə yà'wèŋ lo, fana wo yuŋ lo yi. ¹⁴ Anə geŋ, yi swekfis bwɪŋ hum-ncòp-ba m̄utsətsə'rəə wo də wo ye ɲgàa ntum ye. Yi duk fa yà'wèŋ də yi nə sə cum bə yà'wèŋ, nə tum wo ɲgòtsòho lòn̄cèp nè nje. ¹⁵ Fana yi fa wo ɲàn̄ ɲgòbɛ'fis fa bwɪŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'ì.

¹⁶ Liŋ bùu sè hum-ncòp-ba sə à ye Saimù nè yi à to fa nà' liŋ mòk də Pità. ¹⁷ Jem bə moma ye Jon wo à ye bwe Zebèdi. Jisòs à to wo də Bwànàjis. Liŋ ɲge' yà'sə duk də, Mbàn̄ saha. ¹⁸ Nə ye Andrù, Filip, Bətòlomì, Mätiyò, Tomos, Jem mo Alfòs, Tàdiyòs, Saimù nè yi à ye mòk bə bòp

bù nè wo to wo dā Kenènat,
 19 nè ye fe'lə Judàs Iskarəyà
 nè yi à sèn Jisòs.

*Wo Dūk Də Jisòs Tse'
 Nàan Ze'*

(*Mat. 12:22-32; Luk
 11:14-23, 12:10*)

20 Jisòs bə bwe ye à kə
 ni múnə ndap nəmòk, fana
 bwìŋ yuŋ wo nsàp nè wo ləp
 mandzè ngòkə zə beŋ bùè.

21 Mùm̀və'nə yà' à ye ve'nə,
 fana ma ye nə ye bwema ye
 wèŋ yuk, nə sə və ngòkə
 jə lòyi. Busè bwìŋ à sə

dùhu də, <<Nkərè nà' sə də
 a bup.>> 22 Bù ngàa yə'rè lùk
 sè wo à tsə vè Jòrosalèm dūk
 yàwo də yi tse' ze' Bezebù
 ndzə ni'ì yi, nè nà'a nkum
 ze' wèŋ. Nà' a fagè yi nàŋ
 fana yi sə be'fis ze' bə zeŋ.

23 A ye ve'nə fana Jisòs to
 benə bùu sə ngu ni'ì yi, nə
 fek yà' gbù' mòk də, <<Aco
 Satà be'fis ni' ye yè'sə va?

24 Nga wo gəpsə-a lak mòk
 bə bòp də wo lù, fana ye də
 lak yà'sə nə gbù. 25 Nga wo
 gəpsə-a ndap n̄wè nəmòk bə
 bop zəzok də wo sə lù, fana
 ye də ndap ànə nə gbù nze
 sè'. 26 Megu yà'a sè' ve'nə
 də a ye-a nga Satà kùəm bə
 ndap ye kaco nà' təəŋ yeŋ,
 nà'a nə gbù, nə lə.

27 <<Kaco n̄wè nəmòk ni
 to munda'à ngà nàŋ, nə fis
 jəŋ lo yumok mbwa yeŋ.
 Tse'nga yi ko kì nòŋsə to ngà
 nàŋ nə bə kù nkun yi ni m̀
 ndà'à nà' anə.

28 <<M̀ sə tsə' fa weŋ nè'e
 nkəm ncép dūk də, nsàap
 bup sè bwìŋ gùgè-a lòŋ, wo

nə tse' səs̀wifa bə zeŋ, nə
 ye bə bum sè bup sè wo
 cèpgəə. 29 Fana n̄wè nè yi
 bupsə liŋ Yòŋsè nè Rəreŋ,
 fana yi nə kà səs̀wifa tse'
 yuk, bùusè yi gù yà'sə bup
 nè nà'a nè kà mè yuk.>>
 30 Jisòs à dūk ve'nə bùusè
 bùu səmok à dūk də yi tse'
 yòŋsè nè bup ndzə ni'ì yi.

Jisòs Bə Ma Ye

Nə Ye Bwema Ye

(*Mat. 12:46-50; Luk 8:19-
 21*)

31 Ma Jisòs bə bwema ye
 wèŋ à vèə, nə kə təəŋ sə
 ntòmbi, nə dūk də wo to
 Jisòs də yi və. 32 A ye nga
 bwìŋ rwiŋ m̀ nda'à anə
 wùriŋ, fana bùu yè'sə tsok
 fa yi də ma ye bə bwema
 ye wèŋ sə to yi sə ntòmbi.

33 M̀və'nə Jisòs à yuk ve'nə,
 fana yi fek bùu sə dūk də,
 <<Ma am bə bwema am
 wèeŋ ndà wèŋ?>> 34 Fana
 yi fəsə lis, nə kək yak bùu

sè wo curə ya' ngu ni'ì yi,
 nə dūk fa wo də, <<Curə
 ya' yè'e ma am bə bwema
 am sə.>> 35 Nə dūk fe'lə dūk
 də, <<N̄wè nè fòpwe' nè yi
 gùgè-a yusè Nwì sə dūk də
 yi gù, fana ye də yi mo tè'
 am nə ye njè' am nə ye ma
 am sè'.>>

4

Gbù' Ngà Bì Ngwii Bum

(*Mat. 13:1-9; Luk 8:4-8*)

1 A ye nùmbu mòk Jisòs
 lo ngòyərè fe'lə bwìŋ ngu
 ndzəp Galili, fana bwìŋ kə
 benə fo' man̄gəŋgèŋ. Yi
 ni cum sənə ngwes m̀

ndzəpə. Bwɪŋ təəŋ yàwo mɔ mfɛŋ. ² Mvə'nə yi à sə yə'rə yà', yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkəuŋntən. Yi cɛp yà' bə gbɔ'. Fana yi tsok wo duk də, ³ <<Wèŋ yu'rə bəboŋ. Nwə nəmòk à lɔŋgòŋwə ŋgwii bum mɔ nzuu. ⁴ Ngwii mok gbuhɔ nooŋ sə mandzə. Swiŋ və, nə kə te' zɔ lo yà'. ⁵ Mok gbɔ mvwe' lɪs ŋga nze ka fo' ŋkəuŋ yeŋ, nə to ca jwan, bɔusə nze à ye fo' jo. ⁶ Nùm to, yà' yum, nə kpɔ wes pwe' bɔusə yà' à ka ŋgàŋ səsap so. ⁷ Mok gbɔ mvwe' ndik sə bə njək, ndik sə kuk, nə ram te'lə bɔpsə yà', yà' kà zəm. ⁸ Mok à gbɔ mvwe' nze nə bəboŋ, nə kuk nə zəm, mok hum te', mok hum ntɔŋfu wèŋ, mok zəm ŋkə mò'fis.>> ⁹ Yi lèsə ŋgòcɛp də, <<Nwə nə wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusə mɔ cɛp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbɔ' Nə
(Mat. 13:10-23; Luk 8:9-15)

¹⁰ Jisòs à kə cu mègù mok bə bwe ye sə humncòp-ba nə ye bɔu mok sə', fana wo ye ŋgòfek yi duk də, <<Tsok rɛŋsə fa ves gbɔ' nə wù cɛp mək taan nà'a nè.>> ¹¹ Yi duk fa yà' də, <<Nwì à gù wèŋ yàwèŋ ŋgòrì yu səmok bə gan ŋkum ye sə yà'a sèswihì bohòbɔu səmok. Fana bɔu sə wo yàwo sə mbi, wo yuk gù yàwo gbɔ' nə. ¹² Fana wo sə kuk nə kuk, nə kà yə rì. Wo sə yuk nə kà rɛŋ.

Bwèrɛ wo bɔuŋ və bohòNwì yi swifa wo.>>

¹³ Jisòs yèto ŋgòduk fa wo də, <<Wèŋ ka gbɔ' nè'e rɛŋ yè'e də wèŋ nə rɛŋ yuk gbɔ' mok sə' lan à? ¹⁴ Ngà ŋwəŋwə à ŋwə ncɛp Nwì sə ntɔu bwiŋ. ¹⁵ Ntɔm bɔu mook co mandzə, wo yuk ncɛp Nwì ntən, Satà və, nə kə jəŋ gesə ncɛp nə sə ntɔu wo anə. ¹⁶ Bɔu səmok yàwo co ŋgwii sə yà' à gbɔ mvwe' nze nə bə lɪs. Yà'a wo sə wo yuk ncɛp Nwì, wo kwa bə zɛŋ wùriŋ. ¹⁷ Mègù də ncɛp nə kà sə ntɔu wo cəco lò, fana ŋgə' vè bohòwo bɔu ncɛp Nwì àlaa, wo təəŋ moòm ghàr nə yamak, nə gbɔ gesə lo fo'. ¹⁸ Bɔu mok yàwo yè'e co ŋgwii sə yà' à gbɔ mvwe' ndik. Yè'e bɔu sə wo yuk ncɛp Nwì fana, ¹⁹ bum nzeŋgòŋ kə jipsə tes wo, fana wo swi ncɛp nə, nà' kà ŋgwì zəm. Bum sə co ghək bə bum mok sə bwiŋ sə dzəm yà' sə nzeŋgòŋ anə ŋkəuŋntən, yà' kə jipsə ncɛp nə. ²⁰ Ngwii sə yà' à zəm mok hum te', mok hum ntɔŋfu, bə ŋkə mò'fis wèŋ yà'a, yà'sə ntɔm bɔu səmok sə wo yuk ncɛp Nwì, nə dzəm nà' fana nà' ye co wo bi yumok mvwe' nze nə bəboŋ fana yà' zəm vɛ'nə.>>

Gbɔ' Laàm
(Luk 8:16-18)

²¹ Jisòs duk mali duk də, <<Wo bwe'gè laàm, wo tes gesə ma sə ŋkò'o, kə wo tes gesə ma sə mbwè kə ε? Hai',

ka ve'nə yeŋ. Wo tesgè nà' māmvwè' dzòk. ²² Yumok sè yà'a səswhì, də yà'a nè kà kə yəəŋ ka yeŋ. Yè'sə də yusè yà' cu mvwe' ndzəm nè kə vè mvwe' mareŋ.>> ²³ Yi sè duk fe'lə mali də, <<Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum bə zeŋ, yi yuk.>> ²⁴ Yi tsok fa mali wo də, <<Njo nè wo nè fuk fəsə fa wu sè' bə nsàp yu nè wu fuk fagè bwìŋ ca, ghàmòk casə njo nè, fana yu'rə yusè wù yuk bəboŋ. ²⁵ Wo nè fa ŋwè nè yi tse' ŋkùŋ səmok, fana ŋwè nè yi ka ye tse', wo nè jəŋ gesə bwe bè'ləə sè yi tse' sə pwe'.>>

*Gbu' Nè Mvè'nə
Ngwì Bum Kùkgəə*

²⁶ Jisòs à duk fe'lə mok sè' duk də, <<Gaŋ ŋkum Nwì sə co nzum ŋwè nè yi à ŋwè nzaŋ mɛ nzuu yi. ²⁷ Yi nè dzəm lo, nè sə yəəŋ, nè dzəm lo, nè sə yəəŋ. Ngwii nzaŋ sə to, nè sə kuk. Yi kà yuye yusè yà' gù yà' kuk rì. ²⁸ Nze nè bə tu ye gɛ ntseŋ nè ngòkùuk, nè kə tse' mvəm. A yəəŋ to ntòntseŋ nè, ghàr tu nè yəəŋ, fana ŋgwì zəm nè gɛŋ. ²⁹ Yà' gɛŋ ntèŋ, yi jəŋ fècès, nè kə ci', bəusè mvək nè ngòkɛp kùrə laŋ.>>

*Gbu' Ngwì Mostà
(Mat. 13:31-32; Luk
13:18-19)*

³⁰ Jisòs jə və fe'lə ncèp mòk də, <<Aco a fùhɛ kok gaŋ Nwì sə yè'sə bə yà, kènə aco a fùhɛ nà' yè'sə bə nsàp

gbu' nè fò? ³¹ A co mɛŋgwì tɛ nəmòk nè wo togè nà' də mostà. Wo bigè nà', nà' jə'rə casə ŋgwii bum sə nzeŋgòŋ pwe' zeŋ. ³² Ghàr ŋga nà' kùuk, fana nà' yam casə tɛ pwe' sè' yi. Yi fis ma nsàap ntaŋ mok sè ghaŋ. Swìŋ sə kə ci ndap awo mbwa, mvwe' fifi.>>

³³ Jisòs à tsòho fa bwìŋ ncèp nè bə nsàap gbu' yè'sə ŋkùŋntèŋ ya wo yuk, nè rɛŋ bəboŋni. ³⁴ Ghà yà lòoŋ fo' nè yi à sə cèp bohòwo, yi sə cèp megu bə gbu'. Fana yi kə cu mègù mok bə ŋgàa fàak ye, yi tsòho rɛŋsə fa wo bum sə làaŋ.

*Jisòs Gù Fəfə Nà' Tɛŋsə
(Mat. 8:23-27; Luk 8:22-
25)*

³⁵ A mègù numbu ànə ŋga nùm co tsə lòo, Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye sə duk də bə yà'wèeŋ to lo nto ndzəp ma nja. ³⁶ Bwe ye à ni ŋgwes nè yi ànə ye ca nè. Ngwes mok à ye bə nè Jisòs wèŋ nè mɛ ndzəpə anə mvwe' mò'fis. Wo à lòo, nè me'rə bəu sè wo à ye fo' wùriŋ sə maŋkwèŋ. ³⁷ Fəfə nè bɛp à yèto ngòcàa, nè sə bwi'lə ŋgwes nè mɛ ndzəpə anə nsàp nè bə jòŋ. Ndzəp ni ca, tətè nà' kɛəp də nà'a rwiŋ. ³⁸ A ye ŋga Jisòs naaŋ tu ye bə pilù, nè sə dzəm yuye lo mà ŋkwèeŋ bəu sè wo à cu sənə ŋgwes nè. Bwe ye sə yəmsə yi, nè fek yi duk də, <<Cicà, wù sə kà mbeŋ kom yè'e də vès kɛp ntèŋ à?>> ³⁹ Yi à lòkok

mutsè, nè duk fa fèfè nè dè, <<Teŋsə, kà mok cà fe'lè>>, nè duk bohòndzəp nè sè' dè, <<Naan yòsə' gəe!>> Fèfè à duk gù dok, fana ci'i təəŋ fo' mok wamm. ⁴⁰ A mée, yi fek bwe ye sə dè, <<Wèŋ sə wəp yè'sə yà? Kaco wèŋ fa ntum awèŋ bohòmà yeŋ à? >> ⁴¹ Vèm à kok wo kiŋ, wo mərə, nè sə duk dè, <<Nè'e nsàp ŋwè nè fò? Fèfè bə ndzəp sə yuk yi ε?>>

5

Ŋwè Nè Yi Cugè Mvwe' Sè Nè Tse' Yòŋsè Nèbup
(Mat. 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Numbu ànə à ye Jisòs bə bwe ye wèŋ to tesə lo nto ndzəp Galili ma nja, nè tesə və ma ndzə nzeŋgòŋ Gerasàn. ² Mumvè'nè Jisòs à tesə sə ŋgwesè anə ntèŋ, ŋwè nəmòk nè yi nòoŋ ke'gè mvwe' sè və kə tseŋ yi. ³ Ŋwè ènə à tse' yòŋsè nè bup ndzə ni'i yi, nè sə nòoŋ ke'cà mvwe' sè wo tuuŋgè bwìŋ. Mandzè nè co wo ko kiŋ noŋsə yi bə kwan kà mok ye. ⁴ Wo à sə kì yi bo bə kù lòoŋfo' kè' ŋkùuŋntèn bə kwan, fana yi sə sòoŋ tirə yà' pwe'. Yi à gə ve'ε nsàp nè ŋwè kà yi ko to. ⁵ Nè maràŋ bə nè ndzəmè pwe' yi sə jàm ke' dzòoŋ mvwe' sè nə ye mū ndahà wèŋ. Yi sə wan ke', nè sə dzəp swè'lə ni' ye bə lis.

⁶ Yi à təəŋ, nè ye gesə lo Jisòs, fana yi caŋ lo, nè kə gbə təəŋ kù mantombii nà'

bə tumfərə. ⁷ Yi wan torə fis bə ŋaŋ duk dè, <<Jisòs mo Nwì nè ghaŋ, wù sə ləp bohòmà yà? Mù leŋ wu mənə liŋ Nwì də wu kà mū ŋgə' fa.>> ⁸ Yi ànə duk ve'nə bùusè Jisòs à duk fa yi dè, <<Wùu yòŋsè nè bup, tesə ndzə ni'i ŋwè ènə.>> ⁹ Jisòs fek nà' dè, <<Liŋ yoo ndà? >> Yi duk dè, <<Liŋ aam Bòp, bùusè vées ndzə ni'i ŋwè ènə wùriŋ.>> ¹⁰ Yi leŋ Jisòs ve'ε wùriŋ də nà'a kà yòŋsəə sə bup sə mvwe' lak yà'sə be'fis gesə.

¹¹ A ye ŋa bòp ŋgùnaaŋ mòk nè ghaŋ à sə zū mvwe' nda nəmòk fo' wùriŋ.

¹² Fana yòŋsəə sə bup sə leŋ Jisòs dè, nà'a duk fa wo də wo kə ni ndzə ni'i ŋgùnaaŋ sə. ¹³ Jisòs à dzəm, nè də wo geŋ, fana yòŋsəə sə tesə ndzə ni'i ŋgà' nè, nè kə ni ndzə ni'i ŋgùnaaŋ sə. Ŋgùnaaŋ sə à ye fo' co ncùhù ba. Fana wo caŋ durə tsoŋ ndzə baàŋ anə, nè kə gbə kpə lo wes sənə ndzəp Galili nè. ¹⁴ Bùu sə wo à sə gəm sə ŋgùnaaŋ sə à carə lòo, nè kə tsoho fa bùu sə mvwe' lak yà'sə pwe'. Fana bwìŋ tesə və ŋgòkə ja'a nsàp yu nè nà' gù nè. ¹⁵ Wo à vè bohòJisòs, nè ye ŋa ŋwè nè yi anə tse' yòŋsəə sə bup ndzə ni'i yi nə ni tse' cək, nè cum fe'lə bə ŋkərə ye làaŋ. Fana wuə ko wo nèbup. ¹⁶ Bùu sə wo à kə yə, à sə tsòho lòbwìŋ yusè yà' ye bohòŋwè nè yi tse'gè yòŋsəə sə bup nè, nè sə tsoho fa

bwiŋ yusè yà' gù ŋgùnaaŋ sà sè'. ¹⁷ A ye ve'nə, fana bùu sè mvwe' lak yà'sə ye ŋgòlɛŋ Jisòs də nà'a me'rə lak awo sə, nə lo.

¹⁸ Mvè'nə Jisòs à sə də yi ni lo sə ŋgwesè, fana ŋgà' nè yi ànə tse' yòŋsəè sè bup nə duk fa nà' də bə nà'a lo. ¹⁹ Jisòs à dzèeŋ. Yi duk fa nà' də, nà'a lo la'à nà', nə kə tsok fa bwema nà' wèŋ mvəsè Tà Nwì koksə manziŋ bohònà', nə tesè nə nà' sè. ²⁰ Ngà' nə à lòmvwe' nze Dikàpolis, nə tsoho fa bwiŋ yusè Jisòs gù bohòyi. Bùu sè wo à yuk à mərə nèbup.

Jisòs Gũŋsə Nwà Nè Nà' A Jwèŋ Yi Cək Bə Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Fana Jisòs ànə to fe'lə sənə ŋgwes, nə tesè lo ma mòk. A kə dzèŋ fo', bwiŋ à kə tsèŋ yi ŋgù ndzəp anə maŋgəŋgèŋ. ²² Nwè nəmòk à vè fo' nè wo à sə to yi də Jairòs. Yi ànə ye ŋwè nè mantombi mənə ndap piriya. Yi à yə Jisòs ntèn, yi kə gbù noon kù mantombii nà', ²³ nə lɛŋ yi ve'ɛ bə zìnə ye pwe'fo' də, mo ye nè ŋwàŋwè sə də yi kpə. Yi duk fa nà' də, <<Vəə kə jwèŋ mo àm nə bə bo yo ya yi gəŋ.>> ²⁴ Fana bə nà' à lòo. Bwiŋ yuŋ fe'lə wo sè' nduk nsàp nè co wo kà Jisòs yə gèsə lò.

²⁵ Mvè'nə wo à sə lòo, ŋwà mòk à ye nè nduəm à sə ca ndzə ni'ì yi mənə lùumŋgòn hum-ncòp-ba. ²⁶ Yi à yə ŋgə' cèbùè, nə bupsə wes

mbàam ye bohòŋgàa ncəp pwe', nə kà bəboŋ tse' lok. Yiyaŋ sə lo megu mantombi nùumbu pwe'. ²⁷ Njo à ye də yi ànə yuk nsàp fàk nè Jisòs à sə gùu, fana yi nik ca mətsetsə'rə bwiŋ, nə kə jwèŋ gesə cək nà'. ²⁸ Yi à gù ve'nə bùusè yi à sə tsərə də, <<Mu jwèŋ mègù-a cək ye bə bo am, yiya àm nə me.>> ²⁹ Mvè'nə yi à jwèŋ gèsə nà' ntèn, nduəm sə teŋsə ŋgòca, yi riŋ ndzə ni'ì yi sè' də yiyaŋ nə mè laŋ. ³⁰ Jisòs riŋ ye sè' də ŋàaŋ sè yi lùŋsəgè bwiŋ bə zeŋ sə mamòk tesə ndzə ni'ì yi anə. Fana yi bùuŋ mətsetsə'rə bùu sə, nə fek wo duk də, <<Jwèŋ cək àm ndà?>> ³¹ Ngàa fàak ye duk fa yi də, <<Aco wù sə ye mvè'nə bwiŋ sə fe'lə ke'cà ve'ɛ, wù sə fek də, jwèŋ wu ndà yè'e nsàp nè fò?>> ³² Jisòs sə kùksə mali mətsetsə'rə bùu sə də yi ye riŋ tsoŋ ŋwè nè nà' jwèŋ yi nə ŋkuŋ. ³³ Nwà nə riŋ yusè yà' ànə gù bohòyi, fana yi wəp, nə tesə və mantombii Jisòs, nə sə kaŋ, fana nə gbù noon sə nze, nə tsoho fa nà' yusè yi gù sə pwe'fo'. ³⁴ Yi ànə yuk ve'nə, yi duk fa ŋwà nə duk də, <<Mumvè'nə wù dzəmtse' sə ntùè wù bohòmù yà'sə, gũŋsə wu zeŋ. Lòkok mətse, nə lo bə fifi sə ntùè wù. Yiya yònə mè sè' laŋ, mo àm.>>

³⁵ Jisòs à sə duk də yi cèp mèsə bohòŋwà ènə ntèn, bwiŋ caŋ və ŋgòtsə' fa Jairòs

də, mo nà' nə kpɛ laŋ. Nà'a kà cicà nə ŋgə' mok ŋgwàŋ fa yisko'. ³⁶ Jisòs kà yuye yusè wo sə tsè' fa Jairòs sə co yumòk jə, nə duk fa nà' də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm.>> ³⁷ A ye vɛ'nə, yi kà mok dzəm də bwɪŋ ŋkəuŋ yuŋ lo yi mvwe' ndap Jairòs nə dzəm. Yi jəŋ megu bwɪŋ tɛ', Pità bə Jem nə ye Jon moma Jem nə.

³⁸ Wo à kə dzɛŋ mvwe' ndap nə, wo ye ŋga bwɪŋ sə warə nə sə kɛ' ŋgùŋ nəbɔp, nə jip yusè co wo gù. ³⁹ Yi à ni lòmɔ nda'à anə, nə fek yà'wɛŋ duk də, <<Wɛŋ sə kè' duk sə ŋgù yà? Mo nə ka kpɛ, yi sə dzəm lo.>> ⁴⁰ Wo à ywì'lə swɛɛ bəusè yi à duk də mo nə sə dzəmlə. Yi bɛ' yà' fo' pwe', nə to ma bə tɛ'ɛ mo nə, nə ye bwe ye sè tɛ' sè yi anə və bə yà'wɛŋ sə. Wo ni lo mvwe' sè mɔ nə nòsə. ⁴¹ Yi kotse' bo nà', nə duk fa nà' bə ncɛɛp lak nà' də, <<Talità, kumì.>> A yà'a də, <<Njè'gù, lòkok mɛtsə.>> ⁴² Məŋgwɛŋ nə à lòkok wap kè' mò'fis, nə gi yuye. A ye ŋga məŋgwɛŋ nə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Vəm à kò' bwɪŋ vɛ'ɛ kùŋ bə məmərə. ⁴³ Jisòs à cɛp vɛ'ɛ, nə soŋ wo ntu' də ŋwèè kà ŋwə nəmòk tsè' fa swì, nə duk də yà'a lap fa nà' yu zuzɔ.

6

Bùu Lak Jisòs Wɛŋ Bɛŋ Yi
(*Mat. 13:53-58; Luk 4:16-30*)

¹ Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə lo la'à yi. Bwe ye yuŋ lo yi sè'. ² Numbu dzə à ye, yi sə yə'rə bwɪŋ mɔ ndap piriya. Bwɪŋ à ye mbwa wùriŋ. Mvəsè wo à yuk yusè yi à sə cɛɛp, fana wo mərə nəbɔp, nə sə duk də, <<Hàva', yi a jə nsàp nè'nə yè'e ma fò? Wo a fa yi yè'e nsàp ŋkərə nè fòvɛ'nə ɛ? Yi sə gù bə bum məŋgəŋgèŋ mwè. ³ Nè'e ka kapindà, mo Mèri yɛŋ nè, tətàa Jem bə Josis bə Judàs nə ye Saimə yɛŋ è? Cu fɛŋ yè'e ka njè'ɛ ye yɛŋ à? >> Fana wo bɛŋ yi. ⁴ Jisòs duk fa wo də, <<A yegè də wo jəgè ŋgà tsòhòbum Nwì ma nè yi lòfòpwe' co ŋwè. A kə dzɛŋ mvwe' lak ye, nə ye mɔ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə. Bwe tɛ' nə ye bə bwema ye wɛŋ kà yi co yumòk sè' jə.>> ⁵ Yi à ka mandzè nè co yi gù məŋgəŋgèŋ fa'nə tse' lok, megu də yi à bɛŋ naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ mok wɛŋ bo, fana wo gɔŋ yu awo. Wo à ye mègù moòm jo. ⁶ Mɔmvè'nə bùu sè fo' sə à ka dzədzəm bohòJisòs tse', fana yi mərə nəbɔp. Fana yi sə yə'rə lòkɛ' bwɪŋ mok mvwe' buhu lak sè yà' à ye fo' sə.

Jisòs Tumsə Bwɪŋ
Hum-ncòp-ba

(*Mat. 10:5-15; Luk 9:1-6*)

⁷ Jisòs à to be'lə bwe ye sè hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə tumsə lo wo ba ba, nə fa wo nàaŋ sè ŋgògha' yòŋsəə sè bɔp. ⁸ Yi duk

fa yà' duk də, <<Wèeŋ cu ɲgòlòo, wèŋ kà yumòk jə tse' lò. Wèŋ jəŋ mègù ntumbàŋ, nə kà beŋ kè bàm kè mbàm sə bàm cə'ə wèŋ jə tse'.⁹ Wèeŋ so megu kùuŋgùp, nə kà cək nè nini mòk jə tse'.>>¹⁰ Yi tsok fe'lə wo mok sə' duk də, <<Mvwe' ndap nè wèŋ nòŋ fo' wèŋ cum megu mvwe' ndap nà'nə tèè wèŋ mè'rə lak yà'sə.¹¹ Nga wèŋ lò-a mvwe' səmok, bəu sə fo' kà weŋ mvwe' ndap awo dzəm, kənə də wo kà yusè wèŋ sə cèep yuk àlɛ', wèŋ me'rə fo', nə kɛ'sə mak mfəmfəə kùu awèŋ fo'. Yà'a nə ye yumok ɲgòni tsə' də wo à ka weŋ fo' dzəm.>>

¹² Yi ànə duk wo ve'nə, fana wo lo, nə sə tsoho lo fa bwij də wo kupsə, nə bwi fa bəp awo ɲkwèŋ.¹³ Wo à be'fis yòŋsəə ze' ɲkùuŋntèŋ, nə yok ɲgàa yiyaŋ ɲkùuŋ bə mve', wo sə gəŋ.

Kpɛ Jon Ngà Bàptesə Bwij

(Mat. 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ ɲkum Heròà yuk bum yè'sə sə', bəusə liŋ Jisòs à yuhu mvmvwe' ànə pwe'fo'. Bəu səmok à sə duk də Jon ɲgà bàptesə bwij a tesə vè fe'lə mvwe' kpɛ laŋ. Nà'a njo nè yi sə gù to bum maŋgəŋgèeŋ yè'sə.¹⁵ Mok duk yàwo də, yi Alajà. Mok sə duk yàwo sə' də yi ɲgà tsòhòbum Nwì co sə wo à ye taŋ mantombi yà'a.¹⁶ Heròà njo yuk, fana yi duk də, a lù Jon nè yi à gwè' tiŋ nà' tu nà'nə.¹⁷ Bəsə

Heròbə tu ye à fa ɲəŋ, fana wo ko Jon, nə kiŋ yi bə kù, nə kə nisə yi ndapndzəm. Heròà gù ve'nə njo nè Jon nə à ka dzəm də nà'a fep jəŋ Hèrodiyà ɲgwe moma ye Filip dzəm.¹⁸ Jon à yuk ve'nə, yi sə tsoho Heròsəsa də, a bəp bohònà' ɲgòkə jə ɲgwe moma ye.¹⁹ A ye ve'nə, fana Hèrodiyà jok, nə sə rom də yi nə zə Jon. Yi kà mandzə nə sə' tse' njo Herò.²⁰ Heròà sə wəp Jon wəpə bəusə yi à rì də Jon ɲwə nè kəkərè nə ye rərəŋ. Fana yi sə nòŋsə Jon nə bəboŋ. Yusə Jon cèep, yà' yaŋ Heròsə ntuə nəbəp. Yi sə dzəm mali co yi yu'rə mali yusə nà' sə cèp sə fo'.

²¹ Hèrodiyà à tse' mandzə ye numbu nè wo à tse' ɲkàk də numbu nè wo à dzə Heròkə dzèeŋ. Heròà gù dinà, nə to bə ɲgàa fàak gomè sə ghaŋ, bə ɲkum sojà wèŋ, nə ye bəu sə ghaŋ sə mvwe' nzeŋgòŋ Galili pwe'fo'.²² Mo Hèrodiyà mòk nè ɲgwəŋgwèŋ à kà dzeŋ, boŋ Heròbə bəu sə yi à to yà' sə pwe'. Fana Heròduk fa mo ɲwà nə də yi nə fa nà' nsàp yu nè nà' dzəm lòŋ.²³ Yi à kèŋ ve'ɛ nè zinə də, yusə nà' dzəm pwe', yi nə fa nà', də a ye-a sə' də yi gəpsə nze ye mətsetsər'è, nə fa nà' ma mok, yi nə fa nà'.²⁴ Mo nə yuk ve'nə, yi lo, nə kə fek ma ye də, yi kə duk də wo fa yi yè'sə yà lɛ. Ma ye nə duk də, <<Dù kə duk də, tu Jon ɲgà bàptesə bwij.>>

25 Mo nə caŋ foho lo, nə kə duk fa Heròdə, <<Mù sə dzəm nga'a də wu fa m̄ tu Jon nga baptesə bwiŋ m̄nə tasà.>> 26 Nkum nə à yuk v'e'nə, ngùp cù gbù yi yək, manziŋ ko yi nəbup. Mandzè nè co yi bèn ye sè' bùè bùsè yi anə kèn, bùu sè yi a to sə pwe' sə yuk. 27 Fana nkum nə tumsə sojà nè nà'a kùkgè yi də nà'a kè gwè' cok vè tu Jon jwè. Sojà nə à lòm̄ ndapndzəmè anə, nə kə gwè' cok fis vè tu Jon sə. 28 Yi à jə vè yà' m̄nə tasà, nə kə fa m̄wà nə. Yi jəŋ, nə kə fa ma ye. 29 Ngàa fàak Jon wèn à yuk də wo zə Jon laŋ, wo və, nə kə bək jəŋ lo ve ni' Jon nə, nə kə tuuŋ.

Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Tàŋ Zuzù
(Mat. 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

30 Ngàa ntum Jisòs à bwiŋ vəə, nə kə tseŋ Jisòs, nə tsoho fa yi yusè wo ḡu nə yə'rə fa bwiŋ. 31 Bwiŋ à sè vè nkàŋ, nə sə lo nkàŋ nsàp nè Jisòs bə ngàa ntum ye à ka mvək ngòyòŋsè tse'. Fana yi duk fa wo də, <<A lo mvwe' səsap sè anə ye megu fo' vesùwèn, ya nga a yon̄sə.>> 32 Fana wo à mè'rə, nə ni sənə ngwes woòwo ngòlòm̄vwe' sè bwiŋ fo' bùè. 33 Mvəsè wo à sə lò, bwiŋ sə ye tasə tse' wo, nə sə carə lo sè' mvwe' sè wo sə lò sə, nə kə dzeŋ to fo' ntòwo. Bùu yè'sə à sə tesə vè mvwe' bòop lak zəzok. 34 Jisòs à duk də yi tesə sənə

ngwes, yi ye nga bwiŋ təm tə yè' nkàŋ. Fana ntum ye rwiŋ bə manziŋ bùsè wo co nsùngaŋ sè jì ganakù'. Fana yi ye ngòyə'rə wo bum nkàŋ.

35 Mvək à càa, ngàa fàak ye wèn və bohòyi, nə kə duk fa yi də, <<Nùm lòlaŋ, fana ka fəŋ la'à ye. 36 Tumsə bùu yè'sə wo lo mvwe' nzum nə ye buhu lak sè yà' tərə yà'a ngòlòp ywiŋ yumok ngòzù.>> 37 Yi duk fa wo duk də, <<Wèŋ kək fa wo yumok wo zù.>> Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vès lo kə bupsə bàm mbàm mò'fis, nə ywiŋ beŋ ngòfa wo à? >> 38 Yi fek fe'lə wo duk də, wo tse' ntuk bred sù nɛ? Dù nə kə kək ɛ. Wo à foho vəə, wo duk fa yi də, <<Vès tse' ntuk bred tàŋ, nə ye fuk ba.>> 39 Jisòs duk fa wo də, <<Cum̄sə bùu sə m̄nə n̄əm ngaŋ fa'a bə bòp zəzok.>> 40 Fana bùu sə à cu bə bòp zəzok, mok nkù mò'fis, mok hum tàŋ wèn. 41 Fana Jisòs jəŋ ntuk bred sè tàŋ, nə ye fuk sè ba sə. Yi kək gesə lis m̄bu, nə kwasə Nwì, nə bək bred sə, nə fa ngàa fàak ye də yà'a gap fa bùu sə. Yi à gəpsə fuk sè ba sə sè', nə fa wo lòŋ. 42 Wo à zù wo pwe', nə ze' bəbɔŋ. 43 Ngàa fàak ye à te'e benə sè bwehe sə kwès hum-ncòp-ba. 44 Bùu sè wo à zù sə à ye mbəmbam ncùhù tàŋ.

Jisòs Gi M̄ Ndžəpə
(*Mat. 14:22-36; Jon 6:16-21*)

⁴⁵ Anə geŋ, Jisòs gù də bwe yee ni ŋwes, nə lo mantombi ŋgòto lòma ndzə mvwe' lak sè wo togè fo' də Bèsadà. Yi nə cum ye maŋkwèŋ, nə cepsə bwìŋ ya wo lo la'à wo. ⁴⁶ Yi ànə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye m̄mvwe' nda mòk ŋgòkè gù pìriyà mbwa.

⁴⁷ Nùm à co ŋga ndzəm sə seŋ vəə, ŋwes nə ye mok m̄tsətsə'rə ndzəp ŋga Jisòs cu mali mvwe' sè yi anə lo sə yìyi. ⁴⁸ Yi ànə riŋ ye də yà' sə yə ŋgə' bə ŋwes nə nèb̄p, b̄usè fəfə à sə vè ma nè wo à sə dzəm ŋgòlòo nə. A kè dzèŋ mvè'nè mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmè anə fana Jisòs və bohòwo ŋga yi sə gi və m̄ ndzəpə, nə sə ca lo càa. ⁴⁹ Bwe ye sə ànə ye yi mvè'nè yi sə gi m̄ ndzəpə, fana w̄ə ko wo ve'ε nèb̄p. Wo duk ŋgwàaŋ də, a maze' mòk, nə kè' noon ŋgùŋ. ⁵⁰ Busè wo ànə ye yi, w̄ə ko wo lòoŋ fo'. Anə geŋ yi to yà'wèŋ sè' ntèŋ, nə duk fa wo də, <<A m̄, wèeŋ kà wəp.>> ⁵¹ Yi à ni lèsənə ŋwes nə, fana fəfə nə tənşə. Bwe ye sə mərə b̄è. ⁵² Busè wo ànə ka nzak ntuhu bred sè t̄aŋ sə riŋ, fana wo kà yè'sə rɛèŋ. Ntəm awo à ye mali ḡuŋ.

⁵³ Wo à to tesə lòm̄mfèŋ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè, fana wo me'rə tes ŋwes awo sə ŋḡa ndzəp

anə. ⁵⁴ Mvè'nè wo à tesə sənə ŋwes nə ntèŋ, bwìŋ ye riŋ Jisòs sè ntèŋ. ⁵⁵ Fana wo yeto ŋgòcarə lòla'à wo, nə bək jəŋ və ŋgàa yiyaŋ awo pwe' m̄ ntəeŋ, nə sə yuŋ lo ke' Jisòs bə zeŋ m̄mvwe' nè wo yuk də yi fo'. ⁵⁶ Mvwe' sè Jisòs à sə ke' ləpwe', mvwe' m̄buk lak kè lak sè ghaŋ è', wo bəhə nonşə ŋgàa yiyaŋ awo mvwe' jəja. Mvè'nè Jisòs à càa, wo sə leŋ yi də nà'a me'rə ŋgàa yiyaŋ sə wèeŋ jwèŋ megu cù cək ye ya wo ḡuŋ. B̄u sè wo à jwèŋ pwe'fo', à ḡu yu awo.

7

Bum Lak B̄u Jus Wèŋ
(*Mat. 15:1-9*)

¹ B̄u Faràsi, nə ye b̄u ŋgàa yə'rè lùk à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə tseŋ Jisòs, ² nə ye də ŋgàa fàak Jisòs mok sə z̄u beŋ nə kà bo bə mandzè nè b̄u Faràsi dzəmgəə nə cùk. ³ Busè b̄u Faràsi bə b̄u Jus pwe' cùkgè bo awo bə nsàp mandzè nè tè' awo sè mantombi à tsè' wo ŋkuŋ nə z̄u yumok. ⁴ Wo bwi və nteŋ, wo kà yumok z̄u tè ŋga wo cùk bo ŋkuŋ. Bum mok sè' ŋk̄uŋntèŋ sè wo à sə ȳu, co ŋgòcùk ŋgàp bə k̄uŋ, tasà nə ye dzòho ncum sè'. ⁵ A ye ve'nə b̄u Faràsi bə b̄u ŋgàa yə'rè lùk wèŋ sə fek Jisòs də, ŋgàa fàak nà' sə kà bum lak sè ŋkwàha bwìŋ wèŋ à nonşə ȳu, nə sə z̄u beŋ bə bo jep b̄u yà? ⁶ Jisòs duk

wo də, <<Yusè Izayà ànə cep mantombi sə kum wen̄ ɲgàa tè'èŋkup à ye zìnə. Yi à còm də,

<Bùu yè'e wəpgè m̄ bə cù, fana ntəm awo ye mvwe' səsap bohòmù.

7 Wo sə kùksə basə m̄ ɲgwàŋ, bùusə wo sə yə'rə yusè bwɪŋ à cèp wo co yà'a lùuk Nwì.>

8 Wèŋ mè'rə lùuk sè Nwì sə maŋkwèŋ, ɲgòyù bum sè bwɪŋ sə duk wo gugɲ.>>

9 Jisòs duk mali də, <<Wèŋ tse' nsàp ɲkərə nè ɲgòmè'rə lùuk Nwì, nè kotse' bum lak awèŋ. 10 Musi à duk də,

<Wəp ma yo bə tè' yo. ɲwè nè yi yò-a ma kè tè' ye àlɛ, wo zə megu yi zə.> 11 Fana wèŋ cwɪŋ busə yàwèŋ duk

də, a ye-a ɲga ɲwè tse' yumok sè co yi tesə ma ye bə tè' ye bə zeŋ, nè kà yà' tesə, nè duk fa yà'wèŋ də, <Yusè mù tse' sə Korbàn> (a yà'a duk də, yà'a sè Nwì),

12 nè kà-a ma bə tè' mòk sè tesə, wèŋ sə duk də, yi ka nzak tse'. 13 Nà'a mandzè nè wèŋ sə jəŋ ncèp nè Nwì co yusè ɲgwàŋ bùu bumlak sè wèŋ yuk jəŋ bohòtè' awèŋ sə. Bum mok cu sè' ɲkàwɪŋ sè co nè'nə sè wèŋ sə yù tse' yà'.>>

*Yusè Aco Yà' Bupsə ɲwè
(Mat. 15:10-20)*

14 Anə geŋ Jisòs to benə və bùu sə wèŋ pwe'fo' ɲgɲ ni'ì yi, nè duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ yu'rə, nè rɛɛŋ yusè mù sə də m̄ tsok wen̄ yè'e bəboŋ. 15 Wèŋ riŋ

tse' bəboŋ də, yusè yà'a ni lògè ma ndzə ni'ì ɲwè, nè gu bupsə ɲgəŋgàaŋ bùə. A bupsəgè ɲwè yusè yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə. (16 ɲwè nè yi tse'-a ntu' ɲgòyuk bum fo', yi yuk.)>>

17 A kè dzèŋ ghà nè yi à mè'rə bùu sə, nè lo m̄ nda'à, fana ɲgàa fàak ye wèŋ və, nè kə fek yi yumok bə gbù' nè yi nè cep nè.

18 Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ ka sè' rɛŋ co bùu mok à? Wèŋ ka riŋ də yusè yà'a ni

lògè ma ndzə ni'ì ɲwè, yà' ka ɲgògù bupsə yi yeŋ riŋ à? 19 Njo nè də yà'a kà ma

sə ntuù yi lògè. Yà'a lògè ma sə vəə, nè ca tesə lo.>> Yi à cèp yè'sə ɲgòtsè' də

nsàp zuzu nè fòlòoŋ bəboŋ co ɲwè zu yà'. 20 Yi sə cèp mali sèmok də, <<A gu

bupsəgè ɲwè yusè yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə. 21 Busə bup yètogè ma sə ntuù ɲwè.

Yi tsərə ɲgònòoŋ ɲwàŋwè, yèyè, zə ɲwè, nòoŋ ɲgwe ɲwè,

22 waŋ bum ɲwè mòk, ɲkùl', ci' mvwès, jì marè'tu, gu bupsə liŋ ɲwè, nè ni', nè ye bum ləm. 23 Bum sè

bup yè'e pwe'fo' tesə yakgè ndzə ni'ì ɲwè, nè bupsə ɲwè nè.>>

*ɲwà Lakmvum Nə
Yi A Naan̄ Tu Bohòjisòs
(Mat. 15:21-28)*

24 Jisòs à mè'rə Galili, nè lo mvwe' nzeŋgòTayà, nè kə ni cum m̄mvwe' ndap nəmòk də ya bwɪŋ kà ri də yi fo' ri. Fana mandzè kà bohòyi

ngòswìhi ye. ²⁵⁻²⁶ Mũḡwà nēmòk nè yi à tse' yòḡsè nè bup à ye mvwe' lak yà'sə. Fana ma ye yuk də Jisòs vè ntèn, yi vè bohònà', nè kə gbũ sə nze, nè sə lɛḡ nà' də nà'a kə b'e'fis fa yi yòḡsè nèbup ndzə ni'i mwe. Yi à sə lɛḡ nà' v'e'nə ḡga yi ḡwà lakmvum. Yi à ye ḡwà Fònisiyà mvwe' nzenḡòḡ Siriyà. ²⁷ Fana yi duk fa ḡwà nè də, <<Ka bəbòḡ ḡḡòḡ bɛḡ mwe, nè mak fa ḡgbũ yɛḡ. Bòdə a fa bwe zuzũ ḡkuḡ>>* ²⁸ ḡwà nè duk də, <<Tà, wù rì yòsè' də wo fagè bwe bɛḡ, ḡgbũ sə te'e sè yà' sə gbũ tson sə nze sè'.>> ²⁹ Yi duk fa fe'lə ḡwà nè duk də, <<Dù-a, yòḡsè nè bup nè mè'rə mo yònə ləḡ, bùsè wù cèp ncèp nè bəbòḡ.>> ³⁰ Yi bwi foho lo, nè kə tseḡ mo ye nè ḡga nà' nòmũ kèhe ḡga yòḡsè ze' nè lòlòye kwà'kə.

Jisòs Gù ḡwà Nēmòk Yi Yuk Bum, Nə Cep Cù

³¹ Jisòs à ye'e Tayà fa'nə, nè lo mvwe' lak Sidòn, nè ca lo mvwe' ndzəp Galili, nè ca mvwe' nzenḡòDikàpolis. ³² A kə dzèḡ fo', wo jəḡ vè fa yi ḡwè nēmòk nè yi kà cù bəbòḡ cèḡḡè nè kà bum sè' sə yuk. Nə lɛḡ yi də yi jwɛḡ nà' bə bo. ³³ Jisòs à jə gesə lònà' yìyi, nè kə so gesə fa yi ndubo fə ntu'ù, nè te nte, nè jwɛḡ ləm nà' bə zen, ³⁴ nè kuk gesə lo lis mabu, nè som cèbùè, nè duk

bə ḡàḡ də, <<Mùhu.>> A bə ncèp lak sè yi à cèp sə də, <<Efata.>> ³⁵ Ntu'u sə à mùhu, ləm fiḡ yi, fana yi cep bum làḡ. ³⁶ Jisòs cep son bùũ sè fo' sə ntu' də wo kà bwìḡ tsè' fa. Yi dukḡè v'e'nə, wo kà mbeḡ nè mbeḡ kom lok, wo sə tsoho lo gù mantombi. ³⁷ Bwìḡ à mərə cèbùè, nè sə dũhũ də, <<Yi gù bònse bum mbà, yi gũ ḡḡà jì ntu' yuk bum, nè gũ ḡḡà jì cù ḡḡòcèp cù.>>

8

Jisòs Fa Bwìḡ Ncùhũ Kwè Zuzũ

(Mat. 15:32-39)

¹ Nùmbu mòk à ye sè', bwìḡ à baḡ vè mvwe' mò'fis ḡkũḡntèn ḡḡoyuk Jisòs, fana nè kà yusè ḡḡòzũ tse'. Jisòs to benə ḡḡà fàak ye ḡḡũ ni'i yi, nè duk fa wo də, ² <<Manziḡ sə ko mũ bohòbũ yè'e cèbùè bùsè wo cu vesiwèḡ ntinə nùmbu te', nè kà yumok zũ. ³ Mũ duk-a də wo bwi foho lo ḡga wo ka yumòk zũ, aco mok kə gbũ ḡḡè mandzè bùsè mok vè mvwe' səsap.>> ⁴ Bwe ye sə fek yi də, <<Aco ḡwè jəḡ zuzũ ḡḡà fɛḡ fòḡkuḡ nè fa bùũ yè'e lòḡ ε?>> ⁵ Yi fek fe'lə wo də, yà'wèḡ tse' ntuhu bred fɛḡ sù nɛ? Wo duk də, mèḡù sàmba. ⁶ Yi jəḡ ntuhu bred sè sàmba sə, nè duk bwìḡ pwe' cum nze. Yi à kwasə wes Nwì, yi bə'rə yà', nè fa ḡḡà fàak ye də

* 7:27 7:27 Ye Màtiyò15:26

yà'a fa ndàanwè pwe'fo' zù.
 7 Bwe fuk mok à ye fo' jo sè'.
 Yi jəŋ yà', nə kwasə Nwì, nə
 duk bwe fàak ye də wo fa
 bùu sə wo zù. 8 Wo zù, nə ze'
 bèboŋni. Fana wo te'e fe'lə
 sè yà'a nə bwehe sə kwès
 sàmba. 9 Bwìŋ à ye co ncùhù
 kwè sè wo ànə zù, fana Jisòs
 duk wo lo. 10 Bə ŋgàa fàak
 ye à ni yàwo ŋwes, nə lo
 nzeŋgòŋ Dàmànutà.

*Wo Də Jisòs Gù Nĩtsok
 Fa Wo Maŋgəŋgəŋ*

(Mat. 16:1-12; Luk 12:54-56)

11 Bùu Faràsi mok à vè
 bohòJisòs ŋgòfi'duk bə nà'.
 Fana wo duk yi də, yi gù
 maŋgəŋgəŋ mòk nè aco nà'
 ni tsok fa wo də yi tse'
 ŋàan Nwì ŋkuŋ ya wo dzəm
 bohòyi. Bəsè wo à dzəm
 ŋgòmùmsə yi. 12 A bup
 Jisòs, fana yi som, nə duk də,
 <<Bù sè niè' wèeŋ dzəmgè
 yàwo də wo ye tsoŋ yumok
 bə lis ŋkuŋ nə dzəm yè'sə
 bùu yà?>> Nə duk fe'lə də,
 <<Bə zìnə àm pwe', mù nə
 kà yumok ŋgònì fa bùu yè'e
 gù.>> 13 Fana yi me'rə wo
 fo', nə ni sənə ŋwes ŋgòto
 lòŋgù ndzəp mamòk.

*Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ
 NgòRəeŋ Yi*

14 Bwe Jisòs à ye sə
 ŋwesè anə, nə tse' megu
 ntu' brəd mò'fis bùusè wo
 ànə swì ŋgòjə tse' brəd mok.
 15 Yi duk fa wo duk də,
 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərè bə nsàap
 yis bùu Faràsi nə ye nsàap
 yis sè ŋkum Herò.>> 16 Wo

sə cep ke' mətsetsə'rəə wo
 anə duk də yi duk ve'nə
 bùusè wo swì ŋgòjə vè brəd.
 17 Jisòs riŋ yusè wo sə cèp sə,
 nə duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ
 sə sa' də wèŋ swì ŋgòjə tse'
 brəd yè'sə bùu yà? Wèŋ ka
 rəeŋ mali à? Ntəm awèŋ cu
 mali ntògugəŋ à? 18 Wèŋ
 tse' lis, nə kà sə yə, tse'
 ntu', nə kà bum sə yuk à?
 Kaco wèŋ tsəmtse' yumok
 yeŋ à? 19 Mvè'nè mù ànə
 bə'rə fa bwìŋ ncùhù tàŋ
 ntuhu brəd sè tàŋ yà'a, bùu
 yè'sə à zù mèsə, wèŋ te'e sè
 yà' à bwehe kwès sù?>> Wo
 duk də, ànə ye kwès hum-
 ncòp-ba. 20 Yi fek fe'lə wo
 də, <<Mvè'nè mù a bə'rə
 fa bwìŋ ncùhù kwè ntuhu
 brəd sàmba yà'a na, wèŋ te'e
 kwès sù nə?>> Wo duk də, à
 ye kwès sàmba. 21 Fana yi
 fek yà' duk də, <<Wèŋ ka sè'
 rəeŋ mali à?>>

*Jisòs Gù Nwè Nəmòk Yi Ye
 Bum*

22 A kè dzèŋ mvwe' lak
 Bèsadà, wo jəŋ və ŋwè
 nəmòk nè yi kà yəgè, nə sə
 ləŋ Jisòs də yi jwəŋ ŋwè ènə
 bə bo. 23 Jisòs à kotse' nà'
 bə bo, nə jəŋ fis gesə lo nà'
 mvwe' mabuk lak nà'nə. A
 kè dzèeŋ, yi te gesə fa nà'
 nte mù lisè anə, nə naan fa
 nà' bo, nə fek nà' də, <<Wù
 sə yə bum à?>> 24 Nwè nè
 à duk də, <<Ŋ, mù sə yə
 bùrə bwìŋ wo co tū, nə sə
 gihi ke'.>> 25 Yi naan fe'lə
 bo mù lisè nà' anə səmòk,
 fana ŋgà' nə kək swè'lə lis
 mok bə ŋəŋ. Yà' muhu, yi

ye bum mok làan. ²⁶ Jisòs duk yi dè, <<Dù nda' à wù, nè kà fə ntòlak fa'nə mok ni lo fe'lə.>>

Pità Duk Də

Jisòs Nkum Ngà Gèm Bwiŋ
(Mat. 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisòs bə bwe ye wèŋ à yè'e lòmŋwe' buhu lak mok ŋgə lak Sisàriyà Filipi. Fana à kè dzèŋ mandzè yi fek yà'wèŋ duk də, <<Bwiŋ dukgè də mɛ yè'sə ndà? >> ²⁸ Mòk duk də, <<Bùu mok dukgè də wu Jon ngà bàptesè bwiŋ, mok dukgè də wu Alajà, fana mok sə duk sè' də wu ngà tsòhòbum Nwì mòk nè yi à ye fa' àlɛ.>> ²⁹ <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèŋ dukgè yàwèŋ də mɛ ndà? >> Pità duk də, <<Wu Nkum ngà gèm bwiŋ nè wo sə kùk nə.>> ³⁰ Jisòs à yuk vè'nə, yi tipsə wo də wo kà ŋwè nəmòk tsè' fa.

Jisòs Cèp

Mvə'nə Kpɛ Ye Nə Ye
(Mat. 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jisòs à yè ngà'a ngòyərə ngàa fàak ye, nè sə tsoho fa yà' duk də, <<Mùu mo ŋwè, mù tse' ngòye ngə' nèbɛp, bùu sə mantombi bə bù ngàa fa satikà' nè ye ngàa yərè lùk wèŋ nè bɛŋ mɛ. Wo nə zə mɛ, fana anə ca nùumbu tɛ', mù lokok mŋwe' kpɛ sèmok.>> ³² Yi à cèp yu yè'sə kwarəŋgaŋ. Fana Pità ko lo gəsə nà' fo', nè sə jwa nà'. ³³ Jisòs bùuŋ kùk vèsə ngàa fàak ye, nè

jwa Pità də, <<Coho gəsə ŋgə ni'ì mɛ wùu Satà. Yusè wù sə cèp yà'sə, a tsətsərè nè bwiŋ tse' nà' wo, ka nè Nwì yeŋ.>>

³⁴ Yi to benə bùu sə nè ye ngàa fàak ye wèŋ, nè tsok wo də, <<A ye-a ngà ŋwè nəmòk dzəm-a ngòyù mɛ, yi nè me'rə yusè ni' ye sə dzəm maŋkwèŋ, nè bək jəŋ ntəŋ ye, nè yuŋ və mɛ. ³⁵ Bùsə ŋwè nè yi gəhə tse'-a yòŋsè ye yi, fana nà'a nè bisə wà. Fana ŋwè nè yi jə yòŋsè yi co yusè wà bùu mù nè ye ncèp àm, fana yi nè tse' yòŋsè ye nə. ³⁶ Swe' nè aco ŋwè tse' yà'sə yà ngà yi tse'-a nzeŋgòŋ nè pwe', nè bisə yòŋsè ye ngwàŋ ɛ? ³⁷ Yusè aco ŋwè kupse yà' kərə bə yòŋsè ye yà? Yumook bùè. ³⁸ Nwè nè yi koksə-a marè'tu bohòmù nè ye ncèp àm ngà'a sənə nzeŋgòŋ nè nà' rwiŋ bə ŋkù' nè'e fana ghà nè mùu mo ŋwè mɛ bwiŋ vè bə mas-injaa sè rərəŋ, nè tse' jàan sè Tè' am fa mɛ fana, mù koksə marè'tu bohòyi sè.>>

9

¹ Fana Jisòs à tsè' fa wo duk də, <<Mù sə tsè' wèŋ yè'e zìnə də, bùu mok tə fɛŋ sè wo nə kà kpɛ tètè wo ye gaŋ sè Nwì ngà yà' vè bə jàŋ.>>

Jisòs Kupse Nsəsè Mɛ Ndahà
(Mat. 17:1-13; Luk 9:28-36)

² A cà nùumbu ntùŋfu, fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nə ye Jon, bə yà'wèŋ kok lo mùmŋwe' nda mok nè səsap. Fana wo ye ŋga nsəsəə Jisòs kupsə bəsə nsàp mòk nè zok. ³ Cəək sè yi ni tse' mɔ ni'i yi à bùuŋ fəfop tap tap. Yumok kà sə nze vɛ'nə fopgə. ⁴ Wo ye Alajà bə Musi ŋga wo tesə vè mɔbu. Bə Jisòs wèŋ sə taŋ ŋgàm. ⁵ Pità tiŋ wo cù, nə duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, yà' bònve'e wùriŋ mvè'nè vesùwèŋ fəŋ yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duŋ fəŋ nə tɛ', mò'fis nè njo, mòk nè Musi, mòk nè Alajà.>> ⁶ Yi ànə cep tsoŋ gù yè'sə də ncèp kà cù gha'gə, bwèrɛ wɔə ànə ko wo vɛ'ɛ, wo kà yusə ŋgòcèp rì. ⁷ Mbàk à vèə nə kə təhə lok wo, fana wo yuk ŋga ŋgì mòk cèp vèsə ndzənə mbàk nə duk də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sə ntùù mù. Yusə yi cèp pwe', wèŋ yuk fa yi.>> ⁸ Wo à yuk ŋgì ènə vɛ'nə, wo kùksə kɛ', nə kà ŋwè nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yìyi.

⁹ Mvè'nè wo à sə tsoŋ mɔ ndahà, yi tipsə yà' də, yà'a nə kà ŋwè nəmòk yusə yà' yə tsə' fa, tè tse'ŋga yi mo ŋwè mù lòkok mvwe' kpɔ ŋkuŋ. ¹⁰ Wo à ka ŋwè nəmòk sə tsok fa anə, wo sə cèp ŋwàrə kɛ' gù woòwo, də yusə yi cèp də ŋgòlòkok mvwe' kpɔ yè'sə da lɛ. ¹¹ Wo fek Jisòs də, <<Njo nè ŋgàa yə'rə lùk wèŋ sə duk də

Alajàa nə və to tsoŋ yi ŋkuŋ Krɛst və ŋgòtesə ves ɛ bùu yà?>> ¹² Yi duk fa yà' də, <<Alajàa nə və ŋgòkə gùhɔ tsə'rə fəsə bum pwe'.>> Fana yi fek bwi yà' də njo nè ŋwàk Nwi sə duk də mo ŋwèè nə ye ŋgə' nèbɔp, wo bəŋ yi sè' bùu yà? ¹³ <<Mù sə tsə' wəŋ də, Alajà nə və laŋ, fana wo ànə jəŋ yi, nə gɔ yi mvè'nè wo dzəm sə' mvè'nè yà' cu ndzənə ŋwàk Nwi.>>

Jisòs Tesə Mo Nəmòk Nè Yi Tse' Yòŋsə Ze'

(Mat. 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Wo ànə lo, nə kə be'lə bə ŋgàa fàak mok sə lòŋ, fana wo ye bùu mok fo' sə' wùriŋ. ŋgàa yə'rə lùk mok à ye fo', nə sə fi'duk bə ŋgàa fàak sə. ¹⁵ Bùu sə à ye Jisòs ntèŋ, fana wo mərə wùriŋ, nə carə lo kə cèpsə nà'. ¹⁶ Jisòs fek wo duk də, <<Wèŋ anə sə fi'duk fəŋ də yà-ɛ?>> ¹⁷ ŋwè nəmòk cep vesə mɔtsətsə'rə bùu sə də, <<Cicà, mù jə vè mo àm bohòwù bùusə yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'i yi, nè nà'a gùgə yi yi kà cù sə cèp. ¹⁸ Ghà nè yòŋsə ze' nə yèto ŋgòfa yi ŋgə', fana yi coho gbù sə nze, sə sə dùk yi kə cùhu, yi sə zɔ nzòŋ, fana ni' gurə yi njək njək. Mù duk ŋgàa fàak yòdə wo be' fis fa nà', fana wo kà nà' be' fis to.>> ¹⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə wèŋ mègù sə' co bùu sè wo ka dzədzəm tse' yè'e ɛ. Mɔ nə cum gəŋ vesùwèŋ, nə sə ko

ntum ve'nə tètè kə dzeŋ sèŋ? Wèeŋ jəŋ və fa mɔ mo nə fen.>> ²⁰ Fana wo jə və fa jisòs mo nə. Ze' nè ndzə ni'ì mo nə à yə jisòs ntèŋ, nà' gɔ yi gbɔ, nə gurə. Mo nə coho gbɔ sə nze, nə sə dzərə kɛ' cà sə nze anə, sə sə duk yi kə cùhù. ²¹ Jisòs fek tè'ɛ mo nə də nà' à yè ŋgògù ve'nə sə nɛ? Tè' nè duk də, <<Yà' à yè yi ŋga yi cu ntòmumwɛŋke'. ²² A kè' ŋkùuŋntèŋ nè nà'a də nà'a zə yi, nə sə mak gesə yi sə misə, nə ye sə ndzəpə sè'. Ŋga wù tse'-a mandzə nə, wù koksə manziŋ, nə tesə ves.>> ²³ Jisòs duk də, <<Wù fek mɔ də ŋga mù tse'-a mandzə bùu? Bum pwe' tse' mandzə yo bohòŋwè nè yi tse' dzədzəm.>> ²⁴ Tè' ye nə cep fis ye sè' mvèsè də, <<Mù tse' dzədzəm. Tesə mɔ ya ŋga dzədzəm àm nə kuk.>> ²⁵ Jisòs à yə də bwìŋ sə vè ghaha ghaha, fana yi jwa yòŋsə ze' nə də, <<Yòŋsə ləm nə ye jì ntu', tesə ndzə ni'ì mo ènə, nə kà ndzə ni'ì yi mok ni yuk fe'lə. Mù duk ve'nə mù.>> ²⁶ Yòŋsə nə à wa, nə gɔ mo nə kpɔ swirə nèbɔp, nə tesə lo. Mo nə à nòoŋ mègù mok co vèŋ ŋwè, nsàp nè ndaaŋwè pwe' à duk də, nà' kpɔ laŋ. ²⁷ Jisòs à kə kotse' yi bo ŋgòlòkokse' nà', fana yi lòkok mɔtsə.

²⁸ Mvè'nə Jisòs à kə ni cu mɔ nda'à, fana ŋgàa fàak ye və, nə sə fek yi də wo fis fak nà' yàwo bùè yè'sə bùu yà ɛ? ²⁹ Jisòs duk fa wo də,

<<Aco bɛ' fis megu nsàp nè'e pìriyà, bwèɛ nsàp yumòk ka mok ye fe'lə.>>

Jisòs Cèp Fe'lə
Mvè'nə Kpɔ Ye Nə Ye
 (Mat. 17:22-23; Luk 9:43-45)

³⁰ Wo à mè'rə mɔmvwe' ànə, nə ca mandzə nè mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Jisòs à ka dzəm də bwìŋ riŋ mvwe' sè yi cu dzəm. ³¹ Busè yi à sə yə'rə ŋgàa fàak ye. Yi à sə yə'rə wo də, <<Wo nə jəŋ mùu mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbùu sè wo nə zə mɔ, fana nùumbu tè' càa, mù lokok mvwe' kpɔ.>> ³² Bwe sə à ka bə yusè yi à cèp yè'sə rɛŋ, nə sə koksə wəə ŋgòfek rɛŋsə yi.

Ŋwè Nə Ghaŋ Ndà?

(Mat. 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Jisòs wèŋ à kə dzèŋ mvwe' lak Kàpanum. Fana wo ni lo mɔ nda'à. Jisòs à cu mbwa, nə sə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ anə sə fenə və fa' mandzə yà'a də yà?>> ³⁴ Wo cum dədok, nə kà cèp fəsè, bùusè wo anə sə fenə və mandzə anə də ŋwè nè ghaŋ ndà ɛ. ³⁵ Fana yi à cu tsoŋ nze, nə to benə bwe ye sə, nə tsok wo duk də, <<Ŋwè nè yi dzəm-a ŋgòye mantombi, fana yi tse' ŋgòjə lònì' ye maŋkwèŋ, nə sə fak bohòbwìŋ pwe'.>> ³⁶ Fana yi ko lòkokse' tes mo nəmòk mɔtsətsə'rə wo, nə sə tsok fa wo ŋga yi le' kotse' mo nə duk də, ³⁷ <<Ŋwè nè yi jə-a nsàp mo nè jo nè'e nə duk fa nà' də, <və bəboŋ> mɔnə

liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mụ. Nwè nè yi jə-a mụ, nə duk <Vè bəboŋ>, fana ye də yi sə kà bohòmù duk mègù, a bohòŋwè nè yi à tum mụ nə sè'.>>

Nwèə Njàvès

(*Mat. 18:6-9; Luk 9:49-50, 17:1-2*)

³⁸ Jon à to Jisòs də, <<Cicà,>> nə tsok nà' duk də, <<Vès yə nwè nəmòk nga yi bə' fis yòŋsè ze' mənə liŋ yò. Fana vès duk yi də yi teŋsə, būsè yi ka mòk mətətə'sə'rə vès yeŋ.>>
³⁹ Jisòs duk ye də, <<Kà də wu gu co yi teŋsə duk, būsè nwè nè yi sə gù-a fàak sə bə nàaŋ sə Nwì mənə liŋ am, fana ka co ghàr yi bəŋ cep fe'lə yusə bəp bə liŋ am yeŋ. ⁴⁰ Būsè nwè nè yi sə kà-a ves bèn, ye də yi vesiwèn. ⁴¹ Zinə nə də, nga nwè nəmòk səp fa-a wu ndzəp būsè də wu nwèə Nkum ngà gèm bwìŋ, ye də yi nə kə tse' tsoŋ ləlāk bə zeŋ.

Nza' Səswifa

Bə Nza' Dzədzəm

⁴² <<Nə ye sè' də a ye-a nga nwè mòk gù bəbwe sə wo dzəm bohòmù yè'sə mòk də yi gu bəp fana bòn ghak co wo jəŋ ngòk, nə swi' kə'ə fa nwè ànə kə mihi, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nə cəco. ⁴³ Ye də a ye-a nga bo yo sə gù wu ngògù bəp, fana bòn də wu gbə' tiŋ mak yà'. Bògha' də wu kə ni lak lùŋ bə bo

ma mò'fis, nə nonşə ngòkè ni mvwe' ngə' nè sənə mis sə yà'a kà liŋgè bə bo ma ba fo'. (⁴⁴ Məmvwe' ànə ndwiŋ sè yà'a nə sə zə bwìŋ fo' kà krugè. Fana mis sə kà sə liŋ.) ⁴⁵ Kèe a ye-a nga kùu yo sə gù wu ngògù bəp, fana boŋ də wu gbə' tiŋ mak yà'. Bògha' də wu kə ni mvwe' lak lùŋ kù ma mò'fis, nə nonşə ngòkè ni mvwe' ngə' nè sə misè nə bə kù ma ba fo'. ⁴⁶ (Məmvwe' ànə ndwiŋ sè yà'a nə sə zə bwìŋ fo' kà krugè, fana mis nə kà sè' liŋgè.) ⁴⁷ Mok ye sè' də a ye-a nga lis yo sə gù wu ngògù bəp, fana boŋ də wu so'rə fis mak ma nà'nə. Bògha' də wu kə ni mvwe' gaŋ Nwì bə lis ma mò'fis, nə nonşə ngòtse' lis ba lòŋ, nə kə ni bə zeŋ mvwe' ngə' nè sə misè nə. ⁴⁸ Məmvwe' anə ndwiŋ sè yà'a nə sə zə bwìŋ fo' kà krugè, fana mis sə kà sè' lii. ⁴⁹ Mis nə ləmsə ndàaŋwè pwe' co ci'. ⁵⁰ Ci' bəboŋ. Fana yà'a cwè'lə-a, aco yà' lùm fe'lə va? Wèŋ ləm co ci', nə cum bə fifi wəŋ bwìŋ pwe'.>>

10

Nzak Mè'rə Ngwe

(*Mat. 19:1-12; Luk 16:18*)

¹ Jisòs à mè'rə məmvwe' ànə, nə lo mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà, nə ye ma ndzə nto ndzəp Jòridàŋ nə mamòk. Mvè'nè yi ànə ye fo' fana bwìŋ və, nə kə maŋ fo' wùriŋ. Yi yèto ngòyərə wo məmvè'nè yi gùgè səsa.

² Bùu Faràsi mok à vè ngòkè bùe yi bə duk. Fana wo sə fek yi də, <<Lùk avès sə tsè' də, a bəboŋ bohòŋwè ngòmè'rə ngwe ye àlɛ?>> ³ Yi fek wo sə' də, <<Musì à tsè' wəŋ də yà?>> ⁴ Wo à duk də, <<Musì ànə duk də, aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk nè ngònìtsè' də yi mè'rə nà' laŋ, nə me'rə nà'.>> ⁵ Jisòs duk fe'lə də, <<Musì à còm vɛ'nə bùusè ntum awèŋ gu nèbup, ⁶ bwèrɛ mvè'nə Nwì à gù to ŋwè, yi gu ŋwəmbam bə ŋwàŋwè. ⁷ Nè'e njo nè ŋwèe nə me'rə tè' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋwe ye, ⁸ fana wo sə ba yè'sə nə ye mok ŋgùpni' nè mò'fis. A yà'sə də wo nə kà ba mok ye, wo mok mò'fis. ⁹ Ye də yusè Nwì à be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwè nəmòk kà də yi gapsə yà' duk.>>

¹⁰ A kə dzèŋ nda'à, ngàa fàak Jisòs sə fek mali yi bə ncèp nə. ¹¹ Yi duk fa yà' duk də, <<Ŋwè nè yi mè'rə-a ŋwe ye, nə jəŋ fe'lə mòk sèmok, ye də ŋwè ànə ngà ko nto. ¹² Yà' mègù sè' yəyərè bohòŋwàŋwè, də a ye-a ngà yi mè'rə-a ndu ye, nə kə jəŋ fe'lə mòk, ye də ŋwà ànə ko sè' nto.>>

Jisòs Sè Bəbwenke' Wèŋ
(Mat. 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bùu səmok à sə jə vè bwenke' də Jisòs jwəŋ yà'wèŋ, nə se yà'wèŋ. Ngàa fàak Jisòs wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bùu sə də yà'a

kà vɛ'nə gù. ¹⁴ Jisòs à yə vɛ'nə, fana yi jok, nə duk fa bwe ye wèŋ sə də, <<Wèeŋ me'rə bəbwenke' wèeŋ və bohòmù, nə kà wo mandzè lok. Busè gaŋ ŋkum Nwì sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə.>> ¹⁵ Yi duk fe'lə də, <<Mù sə tsè' wəŋ yè'e yusè zinə də, ŋwè nè yi kà-a gaŋ ŋkum Nwì co məmwenke' fa, ye də yi nə kà fo' kè ni yuk.>> ¹⁶ Yi à duk vɛ'nə fana yi jəŋ bwe sə, nə naaŋ fa yà' bo ye, nə se yà'.

Ŋgə' Nə Bə Ghàk
(Mat. 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ A ye ngà Jisòs sə duk də yi lo gù, ŋwè nəmòk caŋ vè, nə kə bùhu kè mantombii yi, nə duk fa Jisòs nə də, <<Cicà nè bəboŋ, yusè aco mù gu yà', ya mu nə kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mèe yà?>> ¹⁸ Jisòs fek nà' də, <<Wù to mu də ŋwè nè bəboŋ bùu yà? Ŋwè nè bəboŋ bùè, mègù Nwì yiŋyi. ¹⁹ Wù rì yòlùuk sə laŋ. <Kà ŋwè zə, kà sàhà ko, kà yèyè, kà gèem mvwès ko, kà yu ŋwè limzu, wəp ma yo bə tè' yo.>> ²⁰ Ŋwè ènə duk fe'lə də, <<Cicà, mù à gù yè bum sè wù taŋsə yè'sə ngà mù cu ntòmɔwà'ŋwè.>> ²¹ Jisòs à kù' nà' jwaan, nə dzəm nà', nə duk fa nà' duk də, <<Yumok cu mali mò'fis. Dù kè sèŋ bum sè wù tse', nə fa ngàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nə tse' ghàk mubu, fana nə be' mandzè nə yuŋ və mu.>> ²² Ŋwè ènə à yuk

ve'nə, fana ηγùp cù gbù yi yək, yi coho lo, bùusè yi à tse' bum nduk nè nduk.

²³ Jisòs à bùuη kùk ηgàa fàak ye wèη, nè duk də, <<A gūgūη bohòηgà ghàk ηgòkè ni mvwe' gaη ηkum Nwi.>>

²⁴ Vəm à kok ηgàa fàak Jisòs bə ncèp ènə kiη. Yi sə cep mali də, <<Bwe am, a gūgūη bohòηwè ηgòni mvwe' gaη ηkum Nwi. ²⁵ Joho cà bohònàm nè yi yam co nàmbà'rè nà'a ηgòcà torə tesə ndzənə wə patà', nè noηsə bohòηgà ghàk ηgòni mvwe' gaη ηkum Nwi sə.>>

²⁶ Mvè'nè wo à yuk ve'nə, vəm kok wo, wo muu vəm bùè, nè sə fehe mok də, <<Ye də ηwè nè yi tse' to lùuη yè'sə ndà?>> ²⁷ Yi kùk nà' jwaη, nè duk də, <<A ye-a bohòηwè yà' ye gūgūη, ka bohòNwi ve'nə yeη, bùusè yumok ka Nwi-e gūη ghak yuk.>>

²⁸ Pità à cèp də, <<Ja'a na yòo, məm̀vè'nè vès a mè'rə bum pwe', nè yù lònə wu.>> ²⁹⁻³⁰ Jisòs duk də, <<Mù sə tsè' wu nè zìnə nè, ηwèe mè'rə-a ndap, bwe tè', nje'egù, ma, tè', bwe, kè nzum è, bùu mù, nè ye bùu ncèp Nwi, yi nè ye ηgə' sè' fana mvèək kùrə nùu yi kè tse' fe'lə yà' ve'nə sèmok kè' ηkù mò'fis. Nga'a nè'e yi nè tse' ndap, bwe tè', nje'gù, ma, tè', bwe, bə nzum fak, fana mvèək kùrə nùu, yi tse' lùη nè nà'a nè kà mè nè sè'. ³¹ Mvèək ànə nè ye, bwiη ηkùuη sè

wo ηga'a mantombii nè ye maηkwèη. Fana ηkùuη sè wo ηga'a maηkwèη nè ye mantombi.>>

Jisòs Cèp Mvè'nè Kpə Ye Nə Ye Sèmok
(Mat. 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Wo à sə gi sə mandzə ηgòlòmvwe' lak Jòrosalèm, fana Jisòs to mantombi. Bwe ye wèη saha ntəm nèbup. Wuə à sə ko bùu sè wo à sə yù vè yi maηkwèη sə sè'. Fana yi to benə bwe ye sè hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nè sə tsoho fe'lə wo yusè yà'a nè gū yi.

³³ Yi duk də, <<Wèη yeè, mvè'nè a sə lòmù Jòrosalèm yè'e, wo nè fa mùu mo ηwè ndzə bohòηgàa fa satikà' sè ghaη bə ηgàa yə'rè fa bwiη lùk wèη. Wo nè sak mù, nè dzəm tes də mù mègù ηgà kpə. Wo nè fa mù ndzə bohòbù lakmvum wèη.

³⁴ Wo nè ywi'lə mù, nè te mù bə nte, ləp mù, nè zə mù. Fana nùmbu nè te' dzeη, mù lokok fe'lə mvwe' kpə sèmok.>>

Yusè Bwe Zebèdi A Lèη
(Mat. 20:20-28)

³⁵ Bwe Zebèdi Jem bə Jon à kè tsèη Jisòs, nè duk fa nà' də, <<Cicà, vès dzəm də wu gū fa ves yumok.>> ³⁶ Fana yi fek yà' də, <<Yusè wèη dzəm də mù gū fa wèη sə yà?>> ³⁷ <<Vès dzəm də ghà nè wu cu mənə kapràak yo, wù gū ves mòk cum wu mamàk, mòk maηkwip.>> ³⁸ Jisòs duk də, <<Wèη ka

yusè wèŋ sə fek yè'sə riŋ. Aco wèŋ ye to ŋgə' nè mɔ nə ye nə à? Kènə aco wèŋ bàptesə to bæ nsàp mandzè nè wo nə baptesə mɔ nə ε? >> ³⁹ Wo duk də, <<Ŋ, aco vès ye to.>> Jisòs duk fe'lə də, <<A zìnə wèŋ nə ye, nə baptesə nsàp bàpte nè mɔ nə baptesə nə zìnə. ⁴⁰ Yusè mègù də, mù ka ŋàaŋ sè ŋgòswè' bùu sè wo nə cum mɔ mamàk bæ maŋkwip mù tse'. Mvwe' ncum yà'sə sè bùu sè Nwì a cok nòŋsə wo yi.>>

⁴¹ Bwe ye mok sè hum à yuk yu yè'sə, fana wo jok bohòjem bæ Jon. ⁴² A ye ve'nə, Jisòs to benə wo mvwe' mò'fis, nə duk də, <<Wèŋ rì tse' yàwèŋ sè' də, bùu sè wo tse' dzòk sə nzenɡòŋ fèŋ gùgè bwìŋ ŋkùì'. Bùu sè ŋkwàha bù awo sə niŋtsok fa wo ŋàŋ sè'. ⁴³ Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ ve'nə ye. Ŋwè nè yi dzəm-a ŋgòye ŋwè nè ŋkùuŋ mɔtsətsə'rə wèŋ, fana yi tse' ŋgòfàk co mweŋke' bohòmok sə lòŋ fo'. ⁴⁴ Nə ye sè' də ŋwè nè yi dzəm-a ŋgòye mantombi yi, yi tse' ŋgòye co ŋkwèŋ bohòwèŋ pwe'. ⁴⁵ Busè mùu mo ŋwè bæ tu am, mù a ka də bwìŋ fak bohòmà və. Mù à vè ŋgòfà' fà'a, nə fa yòŋsè àm ŋgòywiŋ fəsə jə yòŋsèə bwìŋ ŋkùuŋntèŋ.>>

*Jisòs Gù Batimù
ŊgòYe Bum*

(Mat. 20:29-34; Luk

18:35-43)

⁴⁶ A kè dzèŋ mvwe' lak Jèrikù ŋga wo sə mè'rə fo' ŋgòlòmantombi ŋga bwìŋ ŋkùuŋ sə be' lòmalì yi fana ŋwè nəmòk nè wo togè yi də Batimù mo Timayù cu ŋgɔ mandzè, nə sə leŋ bum ŋga yi kà bum yəgè. ⁴⁷ Yi à yuk də sə vè Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ntèŋ, yi yèto ŋgòtorə də, <<Jisòs mo ŋkum Devid, koksə manziŋ bohòmà-è.>> ⁴⁸ Bùu sè wo à ye fo' sə wèŋ għamsə yi də yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ghaha, nə sə cep mok bæ ŋàŋ də, <<Mo ŋkum Devid, koksə manziŋ bohòmà.>> ⁴⁹ Fana Jisòs təəŋ, nə duk də, <<Wèŋ to fa mɔ yi.>> Wo kè duk fa yi də, <<Mareŋ si yò, yi sə to wu də wu və.>> ⁵⁰ Yi ku fweŋ mak cək nè yi anə təhə tse' mɔ ni'ì yi, nə kurə lòkok kè ye Jisòs. ⁵¹ Jisòs fek yi də, <<Yusè wù dzəm də mɔ gu fa wu yè'sə yà?>> Yi də <<Cicà, muk fa mègù mɔ lis, ya mɔ ye bum səmok.>> ⁵² Jisòs duk fe'lə fa yi də, <<Mumvè'nè wù dzəmtse' bohòmà sə ntəu wù yà'a, għŋsə wu zeŋ. Dù yuyo.>> Lis à mùhu yi fo' ghà ànə, yi sə gi yuŋ lo Jisòs sə mandzè.

11

*Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Ŋkum*

(Mat. 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Wo ànə sə kəəp lo Jòrosalèm anə fana wo wes

mvwe' lak Befà bə Betani. A fo' mvwe' nda Olip. Fana Jisòs tumsə lo ngàa fàak ye ba. ² Nə tsok wo də, <<Wèen du mvwe' lak sè ndzə yà'a. Mvè'nè wèen ni kok lòfo' ntèn, wèen nə ye nga wo tsòon tes mumo mvomndè' mòk fo' nè ñwè ka mbwa kok yuk. Wèen fi jəñ və nà'. ³ Ñwè nəmòok fek-a wen də wèñ fi nà' bùu yà, wèñ tsok yi də, Tà sə dzəm nà', nə ye də, wo nə jəñ fəsə və nà' mvək momjo nga yi mèsə bə zen.>> ⁴ Wo à lòo, nə kə ye mumo mvomndè' nə nga wo tsòon tes yi bə taañ ncù. Fana wo yèto ngòfirə nà'. A ye ngə mandzə. ⁵ Bùu səmok sè wo à ye fo' fek wo də yà' sə firə mvomndè' nə bùu yà lə? ⁶ Wo à cèp mègù yusə Jisòs à duk də wo cep sə, bùu sə me'rə wo lo. ⁷ Wo à jə vè fa Jisòs mvomndè' nə, nə fwen sañ cèək awo mok mɔ ñkwèen mvomndè' nə. Yi kok cum mbwa. ⁸ Bwìñ à fwen nònşə lòcək sə mandzə sè'. Bùu səmok sə kə ci' və mvuu bum, nə sə nònşə lo sə mandzə anə ngòkùksə yi bə zen. ⁹ Bùu sè wo à ye mantombi bə sə mañkwèñ lòon ye ngòfa gùrə sə duk də, <<Hòsanà, Nwii se yi nè yi vè mənə liñ Tà Nwì. ¹⁰ Nwii se yi nè yi sə vè ngòkok gañ tè' avès Devìd.>>

Jisòs Yak Tɛ Mòk
(Mat. 21:18-19)

¹¹ Jisòs à vè Jòrosalèm, nə lo kə ni mɔ nda' Nwì. Yi

kùksə ja'a bum sè mbwa pwe'. A ye nga nùm lòlan, fana bə ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba à tesə, nə foho lo yu awo mvwe' lak Betani. ¹² Tsok à ren nga wo sə bwìñ foho lòJòrosalèm anə, fana ye mok nga njè sə ya Jisòs. ¹³ Mvè'nè wo à sə vè mandzə fana yi ye gesə lo tɔ nəmòk nè wo togè nà' də fik, nga nà' təəñ vesə səsap, nə sə fom bònşə nəbɔp. Yi gen fo' də kè yi nə kè ye nga nà' zəm-a àlɛ. Yi a kè dzèñ fo', yi tsèñ mègù mvù, bùusə à ka mvək nè tɔ anə zəmğə yen. ¹⁴ Yi təəñ fo', nə duk fa tɔ nə də, <<Ñwè nəmòk nə kà ntò'o yo mok zɔ yuk.>> Ncèp nè'nə cɔəm ni fə ntu'ù ngàa fàak ye wèñ sə.

Jisòs Bɛ'fis Ngàa Sèñ Bum Mùnə Ndap Nwì Nè Ghañ Nə
(Mat. 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹⁵ Wo à kè dzèñ Jòrosalèm, fana Jisòs ca lo mɔmvwe' ntombi ndap Nwì nè ghañ nə, nə sə bɛ' fis bùu sè wo à sə sèen nə sə ywiin bum mbwa pwe'. Yi bwì' mà'rə teberəə bù ngàa kupsə mbàm wèñ, nə ye dzòho bùu sè wo à sə sèñ kəkəbùn. Kəkəbùn yà'sə a sè wo à sə fa satikà' bə zen. ¹⁶ Yi kà mandzə də ñwè nəmòok bək ca yumok mɔ ndap Nwì nè ghañ nə fa lok fùk. ¹⁷ Yi yèto nga'a ngòyərə bùu sə də, <<Wo à còm nònşə ndzənə ñwàk Nwì sə kum ndap Nwì nè

ghanj ènə də, <Linj ndap àam də, ndap piriya bohòlak pwe'fo'.> Fana wènj jə busə nà' ndap ngàa yè wènj.>>
 18 Mvə'nè ngàa fa satikà' bə ngàa yə'rè lùk wènj à yuk vè'nə, fana wo sə lap mandzè də wo zə yi. Wəə à sə ko wo fana wo də wo zə nà' vè'nə, būsə bwij manjənjənj ə sə kwa bə nsàp ncèp nè yi à sə cèep nè. 19 Nùm à co, yi bə bwe fàak ye wènj mè'rə mvwe' lak yà'sə, nè lo.

Gbu' Tu Fik Nə
 (Mat. 21:20-22)

20 Tsok à rənj nè zəzònj nga wo sə gi cà sə mandzè, wo ye fe'lə tu fik nè sèmok nga nà' kpə wes bə ngənj pwe'fo'. 21 Pitə tsərə fəsə yusè yà' a ye njkwis sə, nè duk fa Jisòs də, <<Cicà, kək ja'a na tu nè wù a yàk nà' njkwis nè mvəsè nà' kpə è.>> 22 Jisòs duk bwe ye də, <<A ye-a nga wù tse' dzədzəm bə njənj Nwì nè zìnə, 23 fana aco wù duk bohònda nè'e də, nà'a coho kə gbə lòsə ndzəpè. Nga wù ka məmərè sə ntəw wù tse', nè tse' dzədzəm də yusè wù cèp yè'sə nè fak, yà' fak. 24 Yà'a yusè nga wù sə ləj-a piriya, fana wù dzəm tse' də wù tse' yà' laj, yusè wù fek pwe' wu nè tse' yà'. 25 Ye sè' də nga wù cu-a ngòlən piriya, wù swifa ndàanjwè pwe' yusè bəp sè yi a gù bohòwù, ya tè' yo nè mabu nè swifa wu bəp yo sè'. (26 Ye sè' də wù kà-a bəw mok swifa, ye də tè' yo nè yi

cu mabu nè kà wu bəp yo sè' swifa.)>>

Fa Jisòs Nənj Ndà?

(Mat. 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Wo à bwì vè fe'lə Jòrosalèm, fana mvəsè Jisòs à sə gi cà məmvwè' ntombi ndap Nwì nè ghanj nè, ngàa fa satikà' sè ghanj bə ngàa yə'rè lùk nè ye bəw sè kè mantombi wènj kə tsej yi, 28 nè fek yi də, <<Wù sə gù bum yè'sə bə njənj sè fò? Kènə fa wu njənj ndà də wu gə yà' ε?>> 29 Jisòs duk fa fəsə yà'wènj də, <<Mə nè fek wej yu sèmok yàm sè'. A ye nga wènj tsè' fa-a mə yusè mù fek sə, mù tsok wej njənj sè mù tse' ngòkè gù bum yè'sə bə zənj sə sè'. 30 Wènj tsok fa a mə mvwe' sè Jon ànə jənj njənj sè ngòbàptesə bwij. Yi à jə bohòNwì kè bohòbwij ε?>> 31 Wo à yèto ngòcèp bə zənj mətsetsə'rə wo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Busè a duk-a də njənj sə à vè bohòNwì, fana yi nè fek fe'lə ves duk də, anə gənj vesùwènj kà yusè Jon à sə cèp dzəm bəw yà le. 32 A duk-a sè' də yà' à vè bohòbwij, fana wo nè duk da?>> Wo à sə wəp bəw sè fo' sə būsə bwij pwe' à dzəm zìnə də Jòon ngà tsòhòbum Nwì. 33 Fana wo duk fa Jisòs mok də wo ka riñ. Jisòs duk bwij fa wo ye sè' də, <<Ye də mə nè kà wej nsàp njənj nè mù tse' ngògù bum yè'sə bə zənj nè sè' tsè'.>>

12

Gbu' Ngàa Kùk Nzum

Sə Wo A Ye Bup

(*Mat. 21:33-46; Luk 20:9-19*)

¹ Jisòs à tsè' fa ngàa fàak ye ncèp mòk bə gbu' də, <<Nwè nəmòk à fàk nzum ngwì tɔ nəmòk nè wo togè nà' də grep. Nə gum yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sè wo kwì nto'o grep sə, wo kə ŋam fis rùk fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə. Yi jəŋ nzum sə, nə tes fa bùu səmok, nə ye'e lo gi mvwe' səmok. ² Mvək nè ngòkwì grep à kùrə, fana yi tum gesə ngà fàk ye mòk də nà'a geŋ kə jəŋ və ma nje. ³ Bùu sè wo à sə fàk nzum sə ko ŋwè nè wo tum yi nè, nə ləp nà', nə tum fəsə nà' botu. ⁴ Ngà nzum nə tum gesə fe'lə ngà fàk ye mòk nè kè' ba. Wo ko nà', nə ləp to nà' tu, nə yak yi wùriŋ. ⁵ Yi tumsə fe'lə mòk səmok. Wo ko zə nà'nə. Wo à gù ve'nə bohòŋgàa fàak ye mok sè yi à tum sè' ŋkùuŋntèŋ. Wo à ləp mok, nə zə mok. ⁶ A kə bwehe cu mэгù mok mo ntəm ye nè yi à dzə nà' yi. Yi à tum gèsə mo ye nə sè', nə sə tsəm ye də wo nə wəp tsoŋ li nà'. ⁷ Wo à yə mo ye nə, wo duk fa ŋge' awo mok də, <Nè'e ŋga'a mo ye nè ndzə vəə yi. Wèeŋ və a zə yi, ya bum yee nə ye mok sè yàvès.> ⁸ A ye ve'nə, fana wo zə yi, nə bək

fis vèŋ ye nə mu nzuù anə, nə kə mak.>> ⁹ Jisòs fek də, <<Aco ngà nzum nə gu yè'sə ŋga'a va? Yi tse' ngòkè zə bùu yà'sə, nə fa nzum sə bohòbùu mok sè zok. ¹⁰ Wèŋ à ka yusə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì taŋ yuk à? Wo à còm nja də,

<Lis nè ngàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ nòŋsə nà' də nà'a bup nə kə tse' gha' fàk mok sè' zeŋ.*

¹¹ A gù yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye maŋgəŋgèŋ mu lisə vesùwèŋ nèbup.>>

¹² Bùu Jus sè mantombi à ri də Jisòs màk gbu' nè'e bùu wo, nə lap mandzè də wo ko yi. Fana wo wəp bùu sè wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə, fana wo me'rə yi yi lo.

Fa Nwì Yu Ye
Nə Fa Ŋkum Kaisà Yu Sə Ye
(*Mat. 22:15-22; Luk 20:20-26*)

¹³ Mvək nəmòk à ye, wo tum vesə bùu Faràsi bə bùu ŋkum Heròmok də wo kə tam Jisòs bə duk. ¹⁴ Wo kə duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, vès ri də wu cèpgè zìnə, nə kà bwìŋ sə wəp. Wu yə'rəgè yònè zìnə nè Nwì, nə kà də wu wəp də nè'e ŋwè nè ŋkùuŋ duk. Vès dzəm də wu tsok a ves, lùuk vesùwèŋ sə tsè' də, a bəbəŋ ngòlək fa ŋkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà mbàam tas, kə ka' ε? >> ¹⁵ Jisòs riŋ də yà'wèŋ sə duk də wo yu'rə yi cù, fana yi fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ

* 12:10 12:10 Ye Mätìyò21:42

sə də wèŋ mumsə mɔ̀ bùu yà? Jəŋ və fa mɔ̀ mbàm mòk, mɔ̀ kək bɔ̀rə nà'.>>
 16 Wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. Yi kotse' nà', nə fek wo də, <<Wo còm naaŋ mɔ̀nə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sà' si ndà?>>
 Wo duk də, a sè ŋkum Kaisà.
 17 Fana Jisòs duk də, <<Ŋh̄j. Lak fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nə lak fa Nwì yusè yà'a sè Nwì.>> Wo ànə yuk vɛ'nə, wo mərə wùriŋ.

Nza' Nè Ngòlòkok

Mvwe' Kpɔ̀

(*Mat. 22:23-33; Luk 20:27-40*)

18 Bùu Sadusi mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bòp bù nè wo dukgè yàwo də kaco ŋwè lokok mvwe' kpɔ̀ yeŋ nà'a. Wo à sə fek Jisòs nə bum mok də, 19 <<Cicà, Musi à còm nəm fa ves lùk mòk də, a ye-a ŋga tètàa ŋwə nəmòk kpɔ̀ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə nà' ka mwe tse', moma yee nə jəŋ tsooŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tètà ye nè yi a kpɔ̀ nə bwe. 20 Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo bwembam sàmba. Fana nè mantombi nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpɔ̀ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'. 21 Nè mɔ̀ ŋkwèeŋ yi jəŋ ŋwà nə, nə kpɔ̀ me'rə ŋwà nə jì mwe sè'. Moma nè te' ye sè' vɛ'nə, 22 nə ye bə mok sə lòoŋ fo'. Bwema sè sàmba pwe' jəŋ ŋwà nə, nə kpɔ̀ me'rə nà' jì mweŋ, wo pwe'. Anə geŋ ŋwà nə kpɔ̀ ye sè'. 23 Yusè vès dzəm

ŋgòrii sə də, nùmbu nè ŋgòlòkok mvwe' kpɔ̀ dzèŋ nùu, ŋwà nə nə ye ŋgwe ndàlɛ? Busè wo à jə yi wo sàmba pwe'fo'.>> 24 Jisòs duk fa wo də, <<Nà'a njo nè wèŋ jòŋ sə. Wèŋ ka yusè yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì riŋ, nə kà ŋàaŋ Nwì sè' rì. 25 Busè mvè'nè bùu kpɔ̀kpɔ̀ nə lokok mvwe' kpɔ̀, wo nə ye co masinjàa Nwì mɔ̀bu, ŋwəmbam bə ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə. 26 Bə nzak nè ŋgòlòkok mvwe' kpɔ̀, wèŋ à ka ndzənə ŋwàk Musi sè' taŋ à? Mvè'nè Nwì à cèp bohòyi ŋga tu à sə sə də, <Mùu Nwì Abràham nə ye Nwì Azik, nə ye Nwì Jàkop>. Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpɔ̀ lòlaŋ. 27 Yà'a sə nì tsè' də bùu yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nè yi Nwì bùu sè' wo cu ŋwəm, yi ka Nwì bù kpɔ̀kpɔ̀ yeŋ.>>

Lùk Nè Nà' Gɔ̀ Càsə Mok

(*Mat. 22:34-40*)

28 ŋwə ŋgà yə'rè lùk mòk à ye fo', nə sə yuk mvəsə wo sə cèep. Yi ye də Jisòs bwìŋ fa bùu Sadusi sə ncèp nə bəboŋ, fana yi fek nà' gbɔ̀' nje sè' də, <<Lùk nè nà' yam cəsə mok pwe'fo' nè fò? >> 29 Jisòs duk də, <<Nè ghan nè'e, <Wèŋ bùu Izùre, yu'rə. Tà Nwì àvès nə mègù Nwì yi nè mò'fis. 30 Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntəm yòpwe'fo'. Dzəm yi bə yòŋsè yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ŋkərə

yòsè' pwe'fo', nə ye bə
 ɲaən yò.>

³¹ Lùk nè nà' naən yù
 lònà'nə nè'e də,

<Wù tse' ɲòdzəm moma yo
 cə m̀vè'nè wù dzəm
 ni' yò.>

Lùk mòk ka sè ba yè'e mok
 ghak fe'lə.>> ³² ɲgà yə'rè lùk
 nè duk fa Jisòs duk də, <<A
 bəboɲ, cicà, a zìnə m̀vəsè
 wù duk də, Nwì mègù Nwì
 yi nè mò'fis, mòk ka ye
 fe'lə, mègù yi. ³³ Nə ye də,
 a bəboɲ bohòɲwè ɲòdzəm
 tsə Nwì bə ntəm ye pwe',
 nè kuksə yi bə ɲkərə ye
 pwe', nə ye bə ɲaən ye pwe',
 nè dzəm moma ye m̀vəsè yi
 dzəm ni' ye. Lùk sè ba
 yè'sə yam gha' cà zɛɲ, nè
 nəm bum pwe' sè ɲòtɛɲ fa
 Nwì cə satikà'.>> ³⁴ M̀vəsè
 Jisòs à ye də nà' cèp ncèp
 ɲkərə, fana yi duk fa nà' duk
 də, <<Ka sèsap bohòwù də
 ya Nwii ye ɲkum yòye.>>

Yè'sə à mèe, ɲwè kà cə
 yi fek fe'lə yi yumok mok
 ghùsè ja'a lo' fù'.

Nzak Nè Bə Liɲ Krest

(Mat. 22:41-23:36; Luk
 11:37-54, 20:41-47)

³⁵ M̀vəsè Jisòs à sə yə'rə
 m̀ ndap Nwì nè ghaɲ nə,
 fana yi cep də, <<ɲgà yə'rè
 lùk wèɲ duk də, ɲwè nè wo
 to liɲ ye də ɲkum ɲgà gèm
 bwìɲ nə, nə ye megu ɲgwì
 ɲwè nè yi tesə m̀vwe' ɲgwì
 bù ɲkum Devid. ³⁶ Aco yà'
 ye vɛ'nə va, bùsè Devid à
 cèp bə liɲ ɲwè ènə m̀vè'nè
 Yòɲsè nè Rərəɲ à gù yi də,

<Tà Nwì à duk fa Tà àm
 də, <<Cum fɛɛɲ bo ma
 mà'a mà,

tètè m̀ nə gu bùu sè wo
 bɛɲgè wu, wo ye sə
 m̀vè'kùu wù.>> >

³⁷ Devid nè to nà' də Tà, ye
 də aco yi ye bwi bohò Devid
 anə mwe yè'sə vale?>> Bùu
 sè wo à ye fo' maɲgəɲgèɲ sə
 à yuk yusè Jisòs à cèp sə bə
 kwəkwa.

³⁸ M̀vè'nè yi à sə yə'rə
 yà'wèɲ, yi duk də, <<Jəɲ
 ɲkərə bə ɲgà yə'rè lùk
 sè wo dzəmgè ɲgògì dzòoɲ
 bə cèk sè sèsap ya bwiɲ
 cepsə wo m̀ nɛɛɲ. ³⁹ Wo
 dzəm dzòok bùu sè ghaɲ
 m̀m̀vwe' ndap pìriyà, nè
 kə cum megu m̀vwe' sə ya
 bwiɲ wəp wo cə bùu sè
 ghaɲ m̀vwe' dinà. ⁴⁰ Wo lim
 zùgè bàa yepmfə wèɲ, nè
 sə gu bupsə ndap awo, nè
 sə gu basə pìriyà sè sèsap
 ɲgwàɲ. ɲgə' nè ɲàwo nè
 kə yam gha' pwe'fo' yi njo
 bum yè'sə.>>

Fəfa ɲwà ɲgwemfə Nəmòk

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jisòs à lò, nè kə cum,
 nè sə kuk ja'a m̀m̀vè'nè wo
 sə fa fəfa m̀ nda'à Nwì.
 ɲgà ghàk wèɲ à sə kə gèsə
 mbàm sənə ɲkùp nè wo à
 tes nè ɲkùɲntɛɲ. ⁴² Fana
 ɲwà ɲgwemfə nəmòk və, nè
 kə mak gesə ye ca m̀nini ba.
 Wu benə-a yà' ba lòoɲ, yà'
 ye cə penə nè mò'fis. ⁴³ Wo
 à mèsə, Jisòs to benə bwe
 ye m̀vwe' mò'fis, nè tsok wo
 duk də, <<M̀ sə tsè' fa wèɲ

nè zìnə də, ɲwà ɲgwemfə
nè'e gèsə mbàm sənə ɲkùp
nə, nə ghak bùm mok sè wo
fa pwe'. ⁴⁴ Busè bùm mok
yà'a fa mbàam awo, nə tse'
mali ghàak mok ɲkùɲntɛɲ,
nə ye də ɲwà ènə cu bə jɪɲ,
nə fa wes mumbàm zə ye
pwe'.>>

13

*Jisòs Tsè' Bum Sè Yà'a Nə
Ye Nga Yi Kəp NgòVəə*
(Mat. 24:1-28; Luk 21:5-
24)

¹ Jisòs bə ɲgàa fàak ye
wèɲ à sə tesə tsə mɯ ndap
Nwì nè ghaɲ nə ve'ɛ ntɛɲ,
fana, ɲgà fàk ye mòk bùmɲ
kuk ndap nə, nə duk də,
<<Yebe mɯ-e, cicà, kuk ja'a
yòo ma nsàap liis mok
ndzənə mbàandap Nwì nè
ghaɲ nə mvə'nə yà' bòo-è.>>
² Jisòs duk fa nà' də, <<Wù
yə ndap sè ghaɲ yè'e à? Lìs
nè mò'fis nə kà mənə mok
fa'nə naaɲ mam. Wo nə
kùəmsə wes yà' pwe'.>>

³ Mvək à cà jo fana Jisòs
lo kə cum mənə nda nè wo
togè nà' də nda Olip, nə sə
kuk gesə lo ndap Nwì nè
ghaɲ nə ndzə Jòrosalèm ma
nja ve'ɛ. Fana Pità, Jem, Jon
bə Andrù wèɲ à vè woòwo,
nə kə tseɲ yi fo'. ⁴ Wo duk fa
yi də, nà'a tsok fa wo ghà nè
bum yè'sə nə ye nə. <<Nə
tsok fa-a ves yusè yà'a nə
niɲ tsok də mvək nè bum
yè'sə nə ye sə kùrə laɲ sə.>>

⁵ Jisòs duk wo də, <<Wèɲ
jəɲ ɲkərè ya ɲwə nəmòok
kà wèɲ bòrè. ⁶ Bwiɲ nə

və ɲkùɲ sè wo nə sə ci'
mvwès də, wo ɲkum ɲgà
gèm bwɪɲ nè bwɪɲ sə kàk
də yi nə və nə. Wo nə borə
bwɪɲ ɲkùɲntɛɲ. ⁷ Nga wèɲ
yuk-a dzè' mvwe' jəjo, nə
yuk dzè' mvwe' səsap, wèɲ
kà wəp, bùm sè yè'sə nə ye
tsoɲ ve'nə. Yà'a ye ve'nə, kà
yà'sə də nze nə mè yà'sə laɲ
sè' ntòye. ⁸ Nkuɲ nzeɲgòn
nə sə me, bòp lak nə lə bə
bòp lak mok. Nkum mòk
lə bə ɲkum mòk sè'. Nze
nə nə sə tsoho kɛ'ca fa' bə
fa'. Njèe nə ko kɛ'ca sè'
nəbɯp. Yè'sə pwe'fo' mègù
ntòco ɲwàɲwèe ghà to kò'gə
mwe ntòghaa yè'e.

⁹ <<Wèɲ tse' ɲgòjə ɲkərè
sè' bùm sè mvək ànə ye
fana wo nə ko lo wèɲ mɯ
kaɲsurù, nə ləp wèɲ mvwe'
ndap piriya wèɲ. Fana wèɲ
nə kə təəɲ kù mantombii
ɲkwàha bùm gomè nə ye
ɲkum wèɲ bùm mɯ. Anə
ye ve'nə ya ɲga wèɲ tse'
mandzè nè ɲgòtsè' fa wo
ncèp nè ɲjàm nə. ¹⁰ Lak sè
sə nzeɲgòn anə lòoɲ nə yuk
to tsooɲ ntòntirè nè bəboɲ
nə ɲkuɲ nze nə me. ¹¹ A
ye ɲga wo ko lòwèɲ mvwe'
nzak, fana wèɲ kà də wèɲ
jik də mɯ nə kə cep yè'sə
yà duk. Mvək nə kùrə, wù
cèp yusè yà' vè kə cùhù
wù ghà ànə. Busè yusè wu
nə cep sə ka yòyeɲ. Yà'a
nə və bohòYòɲsè nè Rəreɲ
nə. ¹² Bwiɲ nə fa bwema
awo də wo zə yà' mvək ànə
sè'. Tè' awo nə gu bwe awo
sè' ve'nə. Bwe nə sə lap

mandzè ngòzè tè' awo sè'.
 13 Bwiŋ pwe'fo' nɛ bɛŋ wɛŋ
 njo liŋ àm. Megu də ɲwè nɛ
 yi tæŋ-a gʊgʊŋ tètè, nɛ kɛ
 ləsɛ, fana yi nɛ tse' lùŋ.

14 <<Fana wèŋ nɛ ye bʊp
 nè nà'a bɛ jòŋ, ɲga nà'
 ni lòmvwe' sè ànɛ ye co
 nà' kà fo' gè.* (ɲwè nè
 yi sɛ ta, yi rɛɛŋ bɛ zɛŋ.)
 Fana bʊu sè wo cu mvwe'
 nzenɡòŋ Jùdiyà wèŋ caŋ kok
 lo mʊ ndahà. 15 ɲwè nè yi
 sɛ cu yòŋsɛ mʊ ndùndap,
 kà mvèk ɲgòni mʊ nda'à
 yi ɲgòtɛ' jə yumok mbwa
 ɲkuŋ nɛ caŋ tse'. 16 ɲwè
 nè yi mʊnɛ nzum fàak nɛ
 kà maŋkwèŋ də yi kə jə cək
 fohòlò. 17 Ho'm, megu də
 anɛ ye ɲgə' wùriŋ bohòbàa
 sè bɛ zʊm, nɛ ye sè wo sɛ fa
 bwe sè lə mbwi bɛ nùumbu
 yà'sə. 18 Wèŋ lɛŋ Nwì də
 bum yè'sə kà mvèk mbʊŋ nè
 bɛ mbʊɛp ye, 19 bʊusè ɲgə'
 nè nà'a nɛ ye mvèk ànɛ nɛ
 bʊp vɛ'ɛ nsàp nè nzenɡòŋ à
 yè yèe, à ka vɛ'nɛ ye yuk, nɛ
 kə dzeŋ nè ɲga'a nè'e, nɛ
 ye sè' də yumok nɛ kà vɛ'nɛ
 mok sè' kə ye yuk. 20 Tà Nwì
 a ka-a nùumbu yà'sə ləm cì'
 fəsə də bwèrɛ ɲwè nè mò'fis
 kà bwehè cu lok. Megu də
 yi nɛ cì' fəsə yà' ləm bʊu tu
 bʊu ye sè yi a swè' nòŋsɛ wo
 sɛ.

21 <<A ye-a ɲga ɲwè
 nɛmòk duk-a wu də, <Yèe,
 ɲkum ɲgà gèm bwiŋ nɛ> kè
 də <yi fə nà'> à lɛ', kà də wu
 dzəm swi dʊ'. 22 Bwiŋ nɛ sɛ
 borə kɛ' də wo Krest, nɛ sɛ

duk də wo ɲgàa tsòhòbum
 Nwì. Wo nɛ sɛ gʊ nsàap
 bum maŋgɛŋgèŋ mok də
 co wo borə bʊu sè Nwì à
 cok fis nòŋsɛ sɛ bɛ zɛŋ ɲga
 wo tse'-a mandzè nɛ na.
 23 Jəŋ ɲkərə, bʊusè mʊ tsə'
 nòŋsɛ wɛŋ bum yè'sə ɲga
 cu ntòcu.

Bum Sè Yà'a Nè Niŋtsə'
Vèvè Nè Jisos Krest
(Mat. 24:29-35; Luk
21:25-33)

24 <<Nùumbu sè yà'a nɛ
 sɛ vɛ ɲga ɲgə' nè bʊp nɛ
 a càa fana nùum nɛ kɛŋ
 ndzəm. ɲwɛ nɛ kà sa.
 25 ɲkəŋkàaŋ nɛ gbʊhʊ tsooŋ
 mʊbu, nsàap ɲaaŋ mok wèŋ
 sè mʊbu pwe' nɛ tsoho.
 26 Fana mʊu mo ɲwè mʊ
 nɛ tesə vɛ ndzənɛ mbàk bɛ
 ɲaaŋ sè ghaŋ, nɛ sɛ fom
 rɛŋ boŋsɛ nèbʊp. 27 Mʊ
 nɛ tumsə gesə masinjàa Nwì
 mvwe' ɲkùup nzenɡòŋ sè
 kwè sɛ pwe', ɲgòjə benɛ vɛ
 bʊ àm mvwe' mò'fis. Wo nɛ
 lo mvwe' sè nzenɡòŋ nɛ yèto
 nɛ ye mvwe' sè nà' kə ləsɛ.

28 <<Mʊ dzəm də wèŋ
 yə'rə jəŋ ɲkərə bohòtʊ fik
 nà'a. Wù yə ghà nè nà'
 yè ɲgòfom, nɛ sɛ top, fana
 wù riŋ də mvèk mbʊŋ kʊɛp
 laŋ. 29 Yà' mègù sè' vɛ'nɛ
 də wu ye-a bum yè'sə vɛ'nɛ,
 fana wù riŋ də mo ɲwè kʊɛp
 ɲgòvɛ laŋ, yi megu mok
 ɲgʊ ncù. 30 Mʊ tsə' wɛŋ
 zinə də bʊu sè wo cu ɲga'a
 yè'e wèŋ nɛ kà ntòkpʊ wes
 ɲga bum yè'sə yà' fà' laŋ.
 31 Ntòbu bɛ nzenɡòŋ nɛ ca

* 13:14 13:14 Taŋ Danà 9:27

gesə lo fo', ncèp àm kà ye cà yuk.

*Nwè Ka Numbu Nə
Kè Mvək Nə Riŋ
(Mat. 24:36-44; Luk
21:34-36)*

³² <<Nwə nəmòk ka mvək nə kè numbu nə bum yè'sə nə ye riŋ. Masinjà Nwì bə mo Nwì pwe' ka riŋ, mègù tè' yìyì nə yi riì. ³³ Jəŋ ŋkərè, nə so bəboŋ, būsə wù ka mvək nə yà'a nə ye nə riŋ. ³⁴ Anə ye co mùm vè'nə ŋwə nəmòk mè'rəgè ndap ye, nə lo gi, nə me'rə fa bum pwe' bohòbù ŋgàa fàak ye, nə tsok fa ndaanwè pwe' yusè nà'a nə sə gə. Fana yi tsok fa ŋgà kək ncù də, nà'a sə so bəboŋ. ³⁵ Sò-a, njo nə wèŋ ka ghà nə tà ŋgà ndap nə nə və riŋ. Aco yi və nə nconùm, kè nə ntəntəm tsok, kè ŋga tsok sə kuəp ŋgòrəŋ, kè ŋga nùm sə rəŋ ko'. ³⁶ Bwèrə yi vəm tesə vè-a vak, fana yi tseŋ wu ŋga wù sə dzəmlo. ³⁷ Sòo. Yusè mù cèp bohòwèŋ, a sè' yusè mù cèp bohòndaanwè pwe'.>>

14

*Wo To Làm Mə Tuhù Jisòs
(Mat. 26:1-16; Luk 22:1-6;
Jon 11:45-53)*

¹ A bwehe mègù nùumbu ba ya ŋga ŋkà'a Pasobàa dzeŋ. Mvək ànə dzèŋgèə, wo sə zə megu brəd sè wo ka yiis nja gesə. Fana ŋgàa fa satikà' bə bù ŋgàa yə'rè lək wèŋ sə lap mandzè də

wo borə ko Jisòs, nə kə zə yi. ² Wo duk fe'lə sè' bə tu awo də, <<Kaco vesùwèŋ ko yi numbu satikà' ye, būsə bwiŋ nə gham vesùwèŋ ŋga'a.>>

*Wo Yok Fa Jisòs Kù
Bə Làmindà Mvwe' Lak Be-
tani
(Mat. 26:6-13; Jon 12:1-8)*

³ A ye sè' ghà nà'nə mvwe' lak Betani, fana Jisòs sə zə zuzə mə nda'à Saimə nə yi ànə ye to ŋgà kuturu nà'a. Fana ŋwà nəmòk jəŋ və ndo mve' làmindà sè yà' gə nteŋ cèbùə, nə vok cùu ndo nə, nə sə ke' tseŋ fa Jisòs mə tuhù yi. ⁴ Bùu mok jòk, nə sə ŋwərə ke'ca də, <<Wo gù bupsə làmindà sə vè'nə bùu yà lə? ⁵ Anə boŋ co wo seŋ yà' lə ncùhù tē', nə gap fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, nə nonse ŋgògù bupsə yà' vè'nə.>> Wo kək tuse ŋwà nə, nə jwa yi. ⁶ Jisòs duk bwi ye də, <<Wèeŋ me'rə ŋwà nə, nə kà yi ŋgə' fa. Yi gù fa mə yusè yà' bòv'e mangəŋgèŋ. ⁷ Wèeŋ nə sə ye maligèŋ ŋgàa jìŋ fo' co wèŋ tesə wo ghà yà lòoŋ. Mə nə kà yàm vesùwèŋ cu mali. ⁸ Nwà ènə gù yà'sə sè' mvək nàaŋ ye, ŋgòyok fàhə nonse ni' àm mvè'nə wo nə tuuŋ nà'. ⁹ Mə tsok fa weŋ ncèp nə nà'a ŋkəm duk də, mvwe' sè fòpwe' sè wo nə tsoho Ntirè nə Bəboŋ nə sənə nzeŋgòn nə fana yusè yi gù yè'sə wo nə sə tsərə maligè yi bùu zeŋ.>>

¹⁰ Fana mòk mʉtsətsə'rə ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè nè liŋ yee Judàs Iskarəyà nà'a à tesə lònḡòkè sèŋ Jisòs bohònḡàa fa satikà' wèŋ. ¹¹ Wo à kwa ngòyuk yusè Judàs ànə tsok wo sè nè bʉp, nè kak yi də wo nè fa yi mbàm. Fana Judàs ye nga'a ngòlɔp mandzè nè ngòsèŋ Jisòs nè.

Nkà'a Pasobà

(*Mat. 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30*)

¹² A kè dzèŋ nùmbu nè wo à yèto ŋkàk nè wo nè zʉ bred sè wo ka yis nja gesə, yè'sə nùmbu nè wo à sè sèhə nsùŋgaŋ ŋkàk pasobà sè'. Fana ngàa fàak Jisòs kə fek yi də, yi nè dzəm ngòzʉ ŋkàk nè ye ma fòlɛ, ya nga wo lo kə fʉhʉ tsə'rə mvwe' sə. ¹³ Jisòs cok fis ngàa fàak ye ba, nè tsok fa wo də, wo lo sə ntòlak. Wo ye ŋwəmbam nəmòk nga yi bək kʉuŋ ndzəp, wo yuŋ lo nà'. ¹⁴ Mvwe' ndap nè yi kè ni mbwa pwe', wo fek ngà ndap nè də, Cìcà duk də wo fek nà' də, rum ndap nè yi bə ngàa fàak yee nè zʉ ŋkàk pasobà mbwa fòlɛ? ¹⁵ Fana yi nè niŋ fa wo rum mòk nè ghaŋ ma mʉ tuhù, nè bèbon, nè bum mbwa pwe'. Wo fʉhʉ tsə'rə nà'. ¹⁶ Ngàa fàak ye sə à lòo, nè kə tseŋ bum pwe' mʉmvə'nè Jisòs ànə duk sə. Wo fʉhʉ zʉzʉ pasobà sè fo'. ¹⁷ Nùm à co, yi və fo' bə bwe ye sè hum-ncòp-ba sè lònḡ.

¹⁸ Mvəsè wo à zʉ zʉzʉ, fana Jisòs duk də, <<Mù sə tsə' wèŋ də, ŋwè nè mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ fɛɛŋ nè seŋ mʉ, a mòk nè yi sə zʉ be'lə vèsə.>> ¹⁹ Bwe ye sə à yè ngòkoksə manziŋ, nè sə dʉhʉ fa yi mò'fis mò'fis duk də, <<Anə kà wu lɛ mù sèŋ.>> ²⁰ Jisòs duk fa wo də, <<A mòk mʉtsətsə'rə wèŋ sè hum-ncòp-ba yè'sə, a yi nè yi sə fa kùrə tsə lòbo sənə ngàp vesi nà'a. ²¹ Mʉu mo ŋwè, mʉ nè kpʉ lo mvə'nè wo à còm nònʉsə ndzənə ŋwàk Nwì sə. Fana ngə' nè bʉp cu bohònḡwè nè yi sèŋ mʉ ànə. Anə bon ghak bohònḡwè ànə co wo kà yi dzə lok.>>

Zʉzʉ Nè Nà' A Lèsə Mbwè: Losopà

(*Mat. 26:26-29; Luk 22:14-23; 1 Korè 11:23-26*)

²² Mvə'nè wo à sə zʉ fana Jisòs jəŋ bred, nè kwasə Nwì, nè bə'rə fa bwe ye sə. Yi duk də, <<Wèŋ jəŋ, nè zʉ. Nè'e ngùpni' àm.>> ²³ Yi à jə ngàp, nè kwasə Nwì, nè fa wo. Wo no sənə ngàp nè mò'fis wo pwe'. ²⁴ Yi duk də, <<Yè'e ndʉəm am sè yà' fè'e bʉu bwìŋ ŋkʉuŋ, a zeŋ sè yà' kì ŋge' ndzənə rùk njàm. ²⁵ Mù sə tsə' wèŋ də, mʉ nè kà rùk nè'e vesùwèŋ mok no fe'lə tè kə dzeŋ nùmbu nè mʉ nè kè no nà' mok nsàp nè fi mvwe' gaŋ Nwì.>> ²⁶ Wo à yəm ŋkì, nè tesə lo mvwe' nda Olip.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeen Yi
(*Mat.* 26:30-35; *Luk*
22:31-34; *Jon* 13:36-38)

²⁷ A kè dzèŋ fo', Jisòs tsok fa bwe ye sə wèŋ duk də, <<Wèeŋ nə caŋ me'rə mɔ mɔmù. Mù rì ve'nə bùsə Nwàk Nwì sə duk sè' ve'nə də, <Mùu Nwì, mɔ nə ləp ganakù' nə, fana nsùŋgaŋ sə nə caŋ sam.> ²⁸ Anə ye sè' də ghà nè mɔ nə lokok mvwe' kpɔ, fana mɔ nə lo mantombii wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Galili.>> ²⁹ Pità cep fəsə fa yi də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca mè'rə-a wu sè ca, mɔ nə kà wu yàam ca mè'rə.>> ³⁰ Jisòs duk fa Pità də, <<Mɔ tsok wu ŋkəm ncèp də, ŋkuŋ mvəp sə to bə ndzəm nè ntinə nè'e kè' ba, ŋga wù duk də wù ka mɔ riŋ kè' te'.>> ³¹ Pità cep fe'lə bə ñaŋ də, <<A mègù-a sè ŋgòkpɔ vesù, kaco mù beŋ wu yeŋ.>> Bwe ye mok sə duk sè' ve'nə pwe'fo'.

Jisòs Sə Gù Piriya
Gèsemani
(*Mat.* 26:36-46; *Luk*
22:39-46)

³² Wo à kè dzèŋ mvwe' səmok sè wo togè fo' də Gèsemani, fana Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye wèŋ sə duk də, <<Wèeŋ cum fɛeŋ ya mɔ kə gɔ piriya.>> ³³ Yi jəŋ bwìŋ te', Pità, Jem nə ye Jon də wo yuŋ yi. Tsətsərə nè bɔp yèto ŋgòvə bohòyi, yi kà kwəkwa mok tse' lok, ³⁴ fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Tsətsərə nè bə manziŋ sə ntùù mù nè bɔp co mù coho

gbɔ kpɔ. Wèeŋ cum fɛn, nə sə so, nə kà lo dzəm.>> ³⁵ Yi soon lo mantombi, nə gbɔ sə nze, nə sə ləŋ piriya duk də, mandzè mok ye-a yo, yi kà ŋgə' nsàp nà'nə yə. ³⁶ Yi ləŋ də, <<Pàpa tè' àm, yumok kà wu gha'gə. Jəŋ gesə ŋgàp ŋgə' nè mɔ tuhù mù nè'e fo'. Mɔ duk-a sè ve'nə, wù gɔ lɛ mɔmvè'nə wù dzəm wù, kà mɔmvè'nə mù dzəm mù gù.>> ³⁷ Anə geŋ, yi lo, nə kə tseŋ bwe ye sè yi ànə jəŋ te' sə ŋga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə wo, nə duk fa Pità də, <<Wù sə dzəm lo à, Saimù? Kaco wù cum nca mvək mwejo yeŋ à?>> ³⁸ Yi duk fe'lə fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ so, nə sə gɔ piriya sè' ya məmumsəə kà weŋ gha'. Ntəm yo, megu də ñaŋ ka yeŋ.>> ³⁹ Yi lo, nə sə kə gɔ mali piriya səmok, nə sə cep megu sè' yusè yi anə cep mantombi sə. ⁴⁰ Anə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sè lo sə. Wo kà yusè co wo cep tse', bùsə lo ànə sə ko zəm tse' wo lis ve'ɛ nsàp nè bə jòŋ. ⁴¹ Yi ànə bwi və nè kè' te', fana yi duk fa wo də, <<Wèŋ sə nòŋ yòŋsə mali yu awèŋ fo' à? Yà' kùrə laŋ, mvək nə kə dzèŋ laŋ, wo sèŋ fa mùu mo ŋwè bohòŋgàa gù bɔp wèŋ. ⁴² Wèeŋ lokok a lo, yeè, ŋwə nè yi seŋ mù nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs
(*Mat.* 26:47-56; *Luk*
22:47-53; *Jon* 18:2-12)

43 A ye nga Jisòs sè cèp mali ntòfo', fana Judàs nè yi mo fàk ye mòk tesə və bə bùu səmok nga wo rìp fèk, nè tse' ntòk. Anə tumsə wo ngàa fa satikà' sè ghan bə ngàa yə'rè lùk, nè ye bùu sè mantombi. 44 Nga Judàs anə tsok nəm wo də wo yə-a nga yi kè cepsə njwè nəmòk bəbonj co nge' àlɛ, wo rìj də nà'a yi nè. Wo ko lo yi, nè kotse' lo yi cùk. 45 Mvə'nə Judàs anə wəsə və ntɛj, yi ye gesə Jisòs, nè lo kə cepsə nà' co nge', nè də, <<Cicà.>> 46 Fana wo kə kotse' Jisòs cùk. 47 Njwè nəmòk nè yi à ye fo' à sè cok fis fèk ye, nè gbɛ' tinj mak ntu'u mo njkwɛj njkum ngà fa satikà' mòk sə nze. 48 Jisòs cèp ye duk də, <<Wɛj tesə co wɛj sə lo mvwe' bɛ' ngà yè bə fèk nè ye ntòk yè'e ngòko mù à? 49 Vesùwɛj yiskokgè mamvwe' ndap Nwi nè ghan nè səsə, mù sə yə'rə bwɛj, wɛj kà mɛ ko. Yè'e ngògù də yusə njwàk Nwi à cèep ye vɛ'nə.>> 50 Yà'a nga'a mvək nè ngàa fàak ye sə wɛj à mè'rə yi, nè caj lo wes pwe'. 51 Mɛ wà'nzùm nəmòk à sə yù Jisòs wɛj mankwɛj nga yi lim tse' mɛgù làba' ye. Wo də wo ko yi ye sè' korə. 52 Mvə'nə wo à ko làba' nè, yi swè'ɛ tesə ye sə, nè caj lo nswè'mbwè.

Wo Sak Jisòs Mɛ Kansurù (Mat. 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

53 Wo à jə lòJisòs mvwe' ndap njkum ngàa fa satikà' nga ngàa fa satikà'a sè ghan pwe' bə bùu sè mantombi nè ye ngàa yə'rè lùk wɛj à kə benə fo'. 54 Anə ye nga Pità sə yù və mankwɛj mwe səsap, nè kə ni sè' mɛ ntòmbii njkum ngà fa satikà' nè. Yi à kə cu fo', nè sə yuk mis bə bùu sè wo à sə kùk ndap Nwi wɛj.

55 Ngàa fa satikà' sè ghan bə ngàa kansurù sə pwe' à sə lap yumok co wo ko Jisòs bə zɛj ya wo zə yi. Fana wo kà yumok yə. 56 Bwɛj à yè ngòcì' fa Jisòs mvwès, wo pwe' cep cù zəzok. 57 Mok lokok, nè ci' fa yi mvwès duk də, 58 <<Vès à yuk nga yi sə duk dɛɛ, yi nè kɛəmsə mak ndap Nwi, nè bwɛj à ci nè'e, a ca nùumbu tɛ', yi ci mok fo' sè' nè bwɛj ka nà' mok bə bo ci.>> 59 Wo à cèp-a sè vɛ'nə, yusə wo sə cèp sə ka mvwe' mò'fis ye.

60 Nkum ngà fa satikà' nè à lòkok təəj mutsə kə mantombi wo pwe', nè fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ngòcèp tse' à? Bùu yè'e sə duk də wù a duk da ɛ?>> 61 Jisòs cum megu dədok. Yi fek fe'lə Jisòs səmok duk də, <<Wu njkum ngà gè m bwɛj nè ye mo Nwi nè vès sə kùksə yi nè àlɛ?>> 62 Jisòs à dzəm də, <<Ń, a mù. Wɛj nè ye mùu mo njwè nga mù cu bo mamà'a Nwi nè yi tse' njəj nè, nè ye fe'lə mɛ nga mù sə tsə mɛbu ndzənə mbàk.>> 63 Yi anə duk wes

ve'nə, fana nkum nə jok, nə soŋ sarə cək nè mɔ ni'i yi, nə duk də, <<Njo nè a lap yis fe'lə ɲwə nəmòk ɲgòkè rɛŋsə fe'lə yumok ka mok ye. ⁶⁴ Wèŋ yuk nsàp nè yi bɔpsə liŋ Nwì sə laŋ. Wèŋ duk yàwèŋ də yà?>> Wo pwe' kiŋ cù də wo zə megu yi zəə. ⁶⁵ Mok yèto ɲgòte Jisòs bə nte, nə ləp yi ɲga wo lok tse' yi lis, nə sə fek yi duk də, yi riŋ-a ɲwə nè nà' ləp yi nə. ɲgàa fàk sè wo à sə fàk bohònkum ɲgàa fa satikà' à sə ləp yi sè'.

Pità Bèŋ Jisòs

(*Mat. 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27*)

⁶⁶ A ye ɲga Pità à cu mali ntòmɔwe' ntòmɔbi nə, fana mɔŋwà nəmòk nè yi fàkgè bohònkum ɲgà fa satikà' nə à vè fo' ⁶⁷ ɲga Pità sə yuk mis. Yi kək ja'a nà' jwaŋ, nə duk də, <<Wu yegə sè' wèŋ Jisòs nè mɔwe' lak Nazàre nə.>> ⁶⁸ Pità bəŋ də, <<Mɔ ka yusə wù sə cèp yà'sə riŋ. Yà' sə ka fə ntu'ù mɔ sè' rɛŋ.>> Yi tesə tsoŋ lo mɔwe' ncùu ɲka' ntèn, [fana mɔvəp to]. ⁶⁹ Mɔŋwà nə kə ye yi, nə sə tsoho mali fa bùu sè wo tərə fo' də Pità gù tsə gù mòk. ⁷⁰ Yi à bəŋ sèmok. A sàp ko' jo bùu sè wo à tərə fo' sə à duk fa yi də, <<Kaco wù bəŋ də wù ka wenə wèŋ ye yeŋ, bùusə vès rì də wu ɲwəə Galili.>> ⁷¹ Yà' à bàa Pità yak ni' ye, nə kəŋ mok Nwì də, <<Nwii riŋ yi, mɔ ka ɲwə nè wèŋ sə duk

nà'nə riŋ lok kè' mò'fis.>> ⁷² Ntomvəp to sèmok. Fana Pità tsərə mɔvə'nə Jisòs anə duk yi də, <<Mvəp nə to kè' ba ɲga wu bəŋ mɔ kè' te' də wù ka mɔ riŋ.>> Fana yi vehe waŋ nèbɔp.

15

Jisòs Tə Mantombii Palè
(*Mat. 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38*)

¹ ɲgàa fa satikà' wèŋ bə bùu sè mantombi nə ye bù ɲgàa yə'rè lùk nə ye fe'lə bùu sè wo sakgè kaŋsurù wèŋ pwe' à yàaŋ kərə nè zəzòŋ, nə cəp tes mɔwe' mò'fis mɔvəsə wo nə gu bohòJisòs. Fana wo kiŋ Jisòs, nə jəŋ lo yi kə fa bohògovənòPalè. ² Palè à fek yi də, <<Wu nkum bùu Jus wèŋ wu à?>> Jisòs duk fa nà' də, <<Wù duk yà'a mɔvə'nə.>> ³ ɲgàa fa satikà' sə ye ɲgòlɔp Jisòs bə nzak cèbùə. ⁴ Palè duk fe'lə də, <<Wù sə kà cèp à, yuk a yòo bum sè wo sə cèp bə liŋ yo pwe' è?>> ⁵ Jisòs à cu mègù dədok. Yà' à ghak Palè mɔ tuhù.

Jisòs ɲgà Kpɔ
(*Mat. 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16*)

⁶ A yegə lèlùm mɔvək ɲkà'a Pasobà, fana Palè fis me'rəgè ɲgà ndapndzəm mò'fis nè bwìŋ dzəm də yi me'rə nà'. ⁷ Mvək nà'nə à ye ɲga ɲwə nəmòk nè wo togè yi də Bàrabà à ye mɔ ndapndzəmè bə bùu sèmok sè wo à lùlù bə bùu gomè,

nə zə bwìŋ. ⁸ Bwìŋ à vè, nə sə fek Palè də nà'a fis me'rə ŋgà ndapndzəm mòk mvəsə yi gùgè lèlùm sə. ⁹ Fana Palè fek wo də, <<Wèŋ dzəm də mu me'rə fa wèŋ Jisòs ŋkum bùu Jus à?>> ¹⁰ Yi fek ve'nə bùusè yi à rì sè ntùè yi də ŋgàa fa satikà' wèŋ ko Jisòs yè'sə ŋga wo à sè ko' mègù ndù. ¹¹ Ŋgàa fa satikà' sə à yuk ve'nə, fana wo fimsə mis duk də bùu sə duk Palè fis me'rə fa wo ɛ Bàrabà. ¹² Palè fek fe'lə bùu sə də, <<Wèŋ dzəm də mu gù bə ŋwè nè wèŋ sè to yi də ŋkum bùu Jus nà'a ye va?>> ¹³ Wo kè' fis bə ŋgùŋ də, <<Tɛ'lə yi mu ntəəŋ.>> ¹⁴ Palè fek fe'lə wo də, <<Bùu yà? Nwè ènə gù bupsə yà?>> Kàyà', wo fuŋ ghaha fuŋ də, <<Tɛ'lə mègù yi mu ntəəŋ.>> ¹⁵ Yi à dzəm ŋgògù ya bùu sə kwa. Fana yi me'rə Bàrabà, nə ləp Jisòs bə ŋkwès, nə fa wo də wo kə te'lə nà' mu ntəəŋ anə.

Sojà Wèŋ Sə Ywì'lə Jisòs
(*Mat. 27:27-31; Jon 19:2-*

3)

¹⁶ Sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs mənə ntòmbi ntò' Palè nə, nə to benə sojàa mok sə fo' lònŋ. ¹⁷ Wo nisə fa yi nsàp cək nəmòk səsap bə ncòm bəbaŋ, nə lim ndik nəmòk nè bə njàk, nə ta fa yi mu tuhù co tàmm ŋkum. ¹⁸ Wo ye ŋga'a ŋgòcèpsə ke' yi co ŋkum, nə sə cep də, <<Ŋgèè ŋkum bùu Jus.>> ¹⁹ Wo ləp yi bə ntatə mu tuhù, te'lə fa yi nte mu ni'i, nə sə təəŋ

mantombii yi bə tumfərə də wo sə kùksə yi. ²⁰ Wo ànə ywì'lə kurə yi fana wo fwen fis ma səsap cək nè wo anə ni fa yi nə, nə ni fəsə fa yi cəək ye sə səmok, nə jəŋ fis lo yi ŋgòkè te'lə yi mu ntəəŋ. ²¹ A kè dzèŋ mandzə, wo kurə bə ŋgà' nəmòk nè liŋ yee Saimù ŋga yi sə vè ye mvwe' lak sə vèə. Fana wo tap ko yi bə ŋəŋ də nà'a bək ntəəŋ Jisòs sə. A ye Saimù nə mvwe' lak Sirini, tè'ɛ Alèsandà bə Rufù.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mu Ntəəŋ
(*Mat. 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27*)

²² Wo jəŋ lo Jisòs mvwe' sè wo togè fo' də Gòrigotà (a yà'a də nzùè tu bwìŋ). ²³ Wo lap mandzə də wo fa yi rùk sè wo tòrə yà' bə nsàp ncèp nəmòk sè wo togè yà' də meè. ²⁴ Yà'a ŋga'a mok mvèk nè wo à te'lə yi mu ntəəŋ anə, fana wo jəŋ cək ye, nə sə təm gəpsə yà' bə bèŋ. ²⁵ Wo à te'lə yi ŋga a co nùm beŋ. ²⁶ Wo à còm naaŋ njo kpə ye də, Ŋkum bùu Jus. ²⁷ Wo à te'lə yi numbu anə bə ŋgàa yèə mok bwìŋ ba. Mòk mazə, mòk maŋkwip. [²⁸ Yè'sə à gù ncèp nəmòk nè nà' à ye ndzənə ŋwàk Nwì ŋgòkè ye zìnə də, <<Wo à be'lə yi bə bù ŋgàa gù bəp wèŋ.>>]

²⁹ Bùu sè wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo duk də, <<Ŋhì, a bəboŋ, nà'a wù nè wù à duk də aco wù kəəmsə mak ndap Nwì,

nə ci wes fe'lə nà' mənə nuumbu tɛ' nə. ³⁰ Suhu tsoŋ na mu ntəəŋ fa' nə, nə tɛsə-a ni' yòè.>> ³¹ Ngàa fa satikà' sè ghan bə ngàa yə'rè lùk wèŋ à sə ywi'lə yi sè'. Wo sə dũhu kɛ' ca də, <<Yi tɛsə rì bòn̄sə mègù bùu mok wèŋ, nə kà ni' nè nje tɛsə rì. ³² Yi dukgè də yi Ngà gèm bwiŋ nè Nwì à duk də yi nə tum vesə nə, də yi nkum bùu Izùrɛ. A ye-a vɛ'nə, wù suhu tsoŋ mu ntəəŋ ya vèes ye, nə dzəm bohòwù.>> Bùu sè wo à tɛ'lə be'lə yi bə yà'wèŋ sə, wo à yàk yi sè'.

Jisòs Kpɛ

(Mat. 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Anə ye nga nùm mok marəŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tètè kè dzeŋ co nùm səm. ³⁴ A kè dzeŋ nùm səm, Jisòs waŋ fis bə ngi nè ghan də, <<Eloi, Eloi, ləma sabatani?>> A yà'a duk də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù swì mà' mu bùu yà?>> ³⁵ Bùu mok sè wo à ye fo' à yuk, nə duk də, <<Wèeŋ yu'rə àwèŋ mvəsə yi sə to Alajà.>> ³⁶ Nwè nəmòk nè yi à ye sè' fo' caŋ kè tsəp gesə yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùuk sè cùcuk, nə kə tse' gesə lo mu cùhù Jisòs bə ntatɛ. Yi duk də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Alajàa nə kə jəŋ tsoŋ yi mu ntəəŋ fa'nə àlɛ'.>> ³⁷ Jisòs waŋ fe'lə bə nàŋ səmok, fana yòn̄sə ye me.

³⁸ Ghà nè yi ànə kpɛ à ye fana cək nè nà' à sə gəpsə

rum ndap mòk mùmvwɛ' ndap Nwì nè ghan nə à sàha jəŋ mu tuhù wàrr, kə dzèŋ sə mbwè. ³⁹ Nkum sojà nè yi à təəŋ fo' mantombii Jisòs à yə mvəsə nà' wa nə kpɛ, fana yi duk də, <<Kɛ', n̄wè ènə nə ye mo Nwì nè zìnə.>> ⁴⁰ Bàa səmok à tə fo' mvwe' səsap, nə sə ja'a. A ye mok fo' Mèri Mədàlinà, Sàlomì bə Mèri ma Jem nè mweŋke' bə Josìs. ⁴¹ Bàa yè'sə à yèto ngòyù jə Jisòs mvwe' nzeŋgòŋ Galili, nə sə tɛsə nà'. Bàa səmok à ye fo' sè' nkùuŋntèŋ sè wo à vè Jòrosalèm bə yà'wèŋ.

Wo Tuuŋ Jisòs

(Mat. 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴² Nconùm nùmbu nè wo à sə fũhu dzə à kə dzèeŋ, ⁴³ fana Jòsep nè mvwe' lak Arimàtayà à ko ntəm, nə kə ye Palè də nà'a fa yi vèŋ Jisòs ya yi kə tuuŋ. Yi à ye n̄wè nè zìnə mvwe' kwe' kaŋsurù awo nə, yi sə tək ngòyè mvəsə gaŋ nkum Nwii nè ye. ⁴⁴ Palè vehe ngòyuk də Jisòs nə kpɛ laŋ, nə to fek nkum sojà də Jisòs nə kpɛ laŋ àlɛ. ⁴⁵ Mvè'nè yi à yuk wes yusə nkum sojà nə à tsè' fa yi, fana yi duk fa Jòsep də nà'a jəŋ vèŋ ni' Jisòs nə ntèŋ. ⁴⁶ Jòsep à lò, nə kə ki tsoŋ fis Jisòs mu ntəəŋ anə, nə lim gesə nà' ndzənə cək fəfop nè yi ànə ywi, nə tuuŋ nà' ndzənə nsàp sè nè wo ànə tuŋ ndzənə lis, nə bwi' lok yà' bə nkèŋkəm lis

nəmòk. ⁴⁷ Bèba səmok à ye fo', a ye Mèri Màdàlinà bə Mèri ma Jisòs. Bàa yè'sə à yə mvwe' sè wo à tuuḡ Jisòs sè.

16

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɛ

(Mat. 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Numbu dzè à càa, Mèri Màdàlinà bə Mèri ma Jem nə ye Sàlomì wèḡ à ywi ncəəp mok də wo kə yok wèḡ ni' Jisòs bə zeḡ. ² Tsok à rɛḡ ye Sondè ḡga cu ntòzəzòḡ ḡga nùm sə bà tesə ko' sə cùu ndahà, fana wo lo mvwe' sèe sə. ³ Wo sə dɛhɛ lo mandzè də, ḡwè nè yi nə kə dzərə fis fa wo liḡ mvwe' ncùu sèe sə nə ye yè'sə ndà lɛ. ⁴ Wo ànə geḡ à, wo ye ḡga wo dzərə gesə ma ḡkəkùm liḡ nə mvwe' ncùu sèe sə laḡ. Liḡ nə à yam ve'ɛ nəbɛp. ⁵ Wo ni lo ca, nə ye wà'ḡwè nəmòk ḡga yi cu mamàk, nə ni tse' cək nə fəfop mɛ ni' yi. Fana ntum tiḡ wo nəbɛp. ⁶ Yi duk fa bàa sə də, <<Wèeḡ kà wəp, mù rì də wèḡ sə ləp Jisòs nə mvwe' lak Nazàɛ nə wo anə te'lə yi mɛ ntəəḡ nà'a. Yi ka fɛḡ yeḡ. Yi lòkok mvwe' kpɛ laḡ. Kə kək ja'a na yòo mvwe' sè wo a nòḡsə yi sə. ⁷ Nə yeè nə ve'nə fana wèeḡ du lo kə tsok fa ḡgà fàak ye bə Pità sè' ve'nə. Yi gè cà nà' mantombii wèḡ ḡgòlòmvwe' nzeḡḡḡ Galili, wèeḡ nə kə ye gu yi fo' mvè'nè yi ànə tsok me wèḡ sə.>> ⁸ Yi à cèp wes mè ve'nə

ntèḡ, wo carə tesə sənə sèe sə ḡga wo sə kà bə wəə jik jik. Mvè'nè wo à sə wəp, fana wo carə lo, nə kà ḡwè nəmòk yumok tsè' fa.

Bwìḡ Yə Jisòs

(Mat. 28:9-20; Luk 24:13-53; Jon 20:11-23; ḡgàa Ntum Jisòs 1:6-11)

[⁹ Jisòs ànə lòkok numbu Sondè anə fana ye to yi Mèri Màdàlinà nè yi à jùm fis fa nà' yòḡsəə ze' sàmba ndzə ni' nà'a. ¹⁰ Mèri lo kə tsok fa bùu sè Jisòs à sə ye bə yà'wèḡ ḡga wo sə te', nə sə waḡ nəbɛp. ¹¹ Mvè'nè wo à yuk də yi duk də Jisòs lòkok mvwe' kpɛ nə də yi yə nà' bə liḡ, wo kà yi dzəm fa.

¹² Yà'sə à càa, yi yəəḡ fe'lə bə nsàp mòk bohòbù ḡgàa fàak ye bwìḡ ba, ḡga wo sə mè'rə ntòlak Jòrosalèm nə. ¹³ Wo bwi lo, nə kə tsok fa mok sə, fana wo kà sə dzəm mali.

Jisòs Niḡtsə'fa

Bwe Ye Wèḡ Ni' Ye

¹⁴ A ye maḡkwèḡ, yi kə niḡ fe'lə ni' ye mok bohòḡgàa fàak ye sə hum-ncòp-mò'fis ḡga wo sə zɛ zuzɛ, nə jwa wo bùusè wo à ḡḡsə ntum awo nə kà yusè bùu sè wo à yə yi tsè' fa wo sə dzəm. ¹⁵ Fana yi tsok fa yà' də, <<Wèeḡ du sənə ḡḡḡ nə lònḡ fo', nə tsoho lo ncèp àm nə bohòndàaḡwè pwe'. ¹⁶ Ndàaḡwè lònḡ nè yi dzəm-a, nə baptesə, yi tse' lùḡ. ḡwè nè yi kà-a dzəm, ye də Nwii nə sak yi. ¹⁷ Bùu sè wo

dzəm, wo nə tse' nsàp nàŋ
 nè ngògù bum ye'e: wo nə
 bɛ' fis yòŋsəə ze' bə liŋ am.
 Wo nə cɛp riŋ ncèep sè fi.
¹⁸ Wo te' tse' a no, kè wo no-a
 nsàp lik nè fòpwe', yà' kà wo
 yumok gù. Wo nə naaŋ fa
 ngàa yiyaŋ bo, wo gəŋ.>>

¹⁹ Tà Jisòs à cèp wes mè
 bə yà'wèŋ, fana yi kok lo
 yuye mɔbu, nə kə cum bo
 mamà'a Nwì. ²⁰ Ngàa fàak
 ye à lòo, nə tsoho lo fòpwe'.
 Tà Jisòs sə fa wo nàŋ ngògù
 maŋgəŋgəŋ, ya bwiiŋ riŋ də
 yusè wo sə tsoho sə zìnə.]

Ntirè nè Bèbonj nè LUK

Luk, ηwè nè yi à còm ηwàk Luk nè'nè, à ka ηwèə Jus yeη, megu də yi à ye ηgà be' mandzè Jisos Krest. Yi à ka Ngà Ntum Jisòs sè' yeη, yi à sè gihigè bə Pol mvè'nè Pol à sè tsòho lòNtirè Nè Bèbonj mvwe' lak mok yà'a. Yi à ye ηgà ncèp. Yi à còm ηwàk Ngàa Ntum Jisòs nà'a sè' yi.

Luk à còm də Jisòs Mo Nwè. Yi à sè koksə manziη bohòbè ηgàa jìη nè sè tesə yà'. Luk à còm bə manğəηgèen sè Jisòs à sè gùhə sə. Yi à còm bə ηgàa fàak sè nà' à swèkfis yà'a sè'. Yi à còm məm̀vè'nè Jisòs à sè fi'gè duk bə bùu sè wo à sè bèηgè yi fana yi sè tipsə bwìη də wo ye fəfuhè bùusè nzenğòη nè nè kè mè ntsə'mòk. Yi à còm sè' məm̀vè'nè Jisòs à sè sègè bwìη ntu' bə nza' ghàk. Yi à sè yə'rə wo bə nza' gaη ηkum sè Nwì sè sè'.

Luk à còm ya ηga yi tsok reηsə fa bùu sè wo à ka Jisòs bə lis ye yà'a məm̀vè'nè Ntirè Nè Bèbonj nè à yèe, ηga bwìη kà də wo sè jip yusə mok bə liη Jisos Krest sè duk. A yà'a də yi à còm bə nzak Jisos Krest ye jəη mvè'nè wo à dzə yi tè kə dzen mvè'nè yi à lòm̀ubu.

Ncèp Jisòs nè Luk à còm nè co a benə nà' də, <<M̀u Mo Nwè, mù a vè ηgòkè lap

nə luηsə bùu sè wo à bisə.>> (19:10).

¹ Nge' àm Tiyofilò, bwìη ηk̀uη a m̀msə ja'a ηgòcòm bum sè Tà Jisòs à gù m̀tsətsə'rèə vès. ² Wo ànə com bə ncèp nè vès ànə yuk bohòbèu sè wo à yə bum yè'sə mvəsè yà' ànə yeto, fana wo tsoho fa bwìη. ³ Fana Tiyofilòtə, mvèk nè mù a lap ja'a bum yè'sə bə ηkərè nè njam̀ bèbonj mvè'nè yà' à yèto, mù dzəm̀ ηgòcòm fa wu mvè'nè yà' ànə ye sə bə mandzè nè yà' ànə ye sə mò'fis mò'fis. ⁴ M̀u sə com yè'sə ya wu riη tse' də bum sè wo ànə yə'rə fa wu yà'sə zìnə.

Masinjə Nwì Tsè' Də Wo Nə Dzə Jon Ngà Bàptesə Bwìη

⁵ M̀vè'nè Heròanə ye ηkum mvwe' lak Jùdiyà fana ηwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nè liη ye à ye də Sàkàriyà. Yi à ye ηgà fa Nwì satikà', nè sə fak bə bòp bù ηgàa fa satikà' sè wo togè wo də Abijà. Fana liη ηgwe ye à ye Alisabè. Nwà ènə à ye sè' ηgwì bù Aròη wèη. ⁶ Sàkàriyà bə Alisabè à ye kəkərè mantombii Nwì, nè sə nonjə lùk mvəsè Tà Nwì à fa sè zìnə. ⁷ Wo ànə ka bwe tse' bùusè Alisabè nè à ye nzenj fana wo reη ηk̀uηntèn, co wo kà mwe mok dzə.

⁸ Nùmbu mòk à ye mvèk kərè bohòbòp bùu Sàkàriyà ηgòsə fàk məm̀vwe' ndap

Nwì nè ghan nè fana Sàkàriyà sè gu fàak ye co ñgà fa satikà'. ⁹ Anè geñ wo tèm bèñ mùmchè'nè wo gùgè yàwo, fana yà' zè dè Sàkàriyàa ni lo mùmchè' ndap Tà Nwì nè ghan nè yi, nè tēñ rəmsə lāminda. ¹⁰ Yi ànə ni lo mu ndap Nwì anə ñgòtēñ lāminda sə fana bwìñ pwe' sə lēñ Nwì ma sə mbi mvè' nè wo gùgèə.

¹¹ Fana masinjà Nwì kurə tesə vè, nè kə təəñ kok bo mamàk mvwe' kām nè Sàkàriyà à sə tēñ fa Nwì lāminda nè. ¹² Sàkàriyà ànə ye masinjà Nwì nè fana yi mərə, nè sə kañ bə wuə. ¹³ Fana masinjà Nwì nè duk fa Sàkàriyà dè nà'a kà wəp. Nə tsok fa nà' də, <<Nwì a yuk piriya yolan. Nə yeè nè də ñgwe yo Alisabèe nè dzə fa wu mombam. Yi dzə nà', wù to liñ ye də Jon. ¹⁴ Mo ènə nè gu wu, wù kwa wuriñ. Nə ye də bwìñ ñkəuñ nè kwa būsə wo dzə yi sè'. ¹⁵ Jon nè nè ye ñwè nè ñkəuñ bohòTà Nwì. Yi nè kà rùuk sè guguñ no. Yi nè rwiñ bə Yòñsè nè Rəreñ, ye jəñ mvək nè wo dzə yi, nè lo mantombi. ¹⁶ Yi nè gu ya bùu Izurè wèeñ bùuñ vè bohòTà Nwì àwo. ¹⁷ Tà Nwii nè tum lo yi mantombii yi bə nsap yòñsè nè ye ñaan sè yi ànə fa Alajà. Jon nè nè gu tè' wèñ ñgòdzəm bwe awo. Yi nè gu bù ñgàa loho ntu' wèñ tsərə ñgògù bəboñ bə ñkərə nè co bùu sè wo kəkərə mu lisè Nwì wèeñ

tsərəgèə. Yà'a mvè'nè yi gu fahu nonşə fa Tà Nwì bùu ye wèñ.>>

¹⁸ Anə geñ, Sàkàriyà fek masinjà Nwì nè duk də, <<Aco mù dzəm ncèp ènə yè'sə va? Būsə ves ñgwe am a rēñ wes ba fo' lañ.>> ¹⁹ Masinjà Nwì nè duk fa Sàkàriyà də, <<A mùu Gabriyà nè mu təəñgè mantombii Tà Nwì. Tà Nwì tum mu yi, də mu vè, nè tsok fa wu ntirè nè bəboñ ènə. ²⁰ Nə ye də, cùu nè loho wu, wù kà cèp to, tè kə wes mvək nè Alisabèe nè dzə mo ànə, būsə mù tsə' wu ntirè nè Tà Nwì nè fana wù kà nà' də a vè'nə zinə dzəm, ñga yà'a nè ye vè'nə ñga mvək nè dzèeñ.>>

²¹ Mvè'nè masinjà Nwì ànə sə tsok fa Sàkàriyà ntirè ènə fana bwìñ sə tək yi sə ntombi, nè sə mərə də yi ka nənək tesə vè bùu yà lè. ²² Yi ànə tesə vè fana yi kà bohòbwìñ mok cèp to fe'lè. Fana wo riñ də Nwì ni tsə' fa yi yumok mùmchè' ndap ye nè ghan nè lañ. Mvè'nè yi ànə sə ka cù mok cèp to fana yi də yi cèp yumok, yi sə ni megu mok bo.

²³ Yi ànə gu wes fàha ye mùmchè' ndap Nwì nè ghan nè fana yi bwì foho lo nda'à yi. ²⁴ Anə ca megu mvək momjo fana ñgwe ye Alisabè nè zūuñ, nè sə cum swihi megu mok mu nda'à tètè ñwu tàn. ²⁵ Alisabè nè sə duk də, <<Mvək kərə, fana Tà Nwì nè tesə nè mu, nè jəñ fis gesə lo marè'tu àm nè

mà tse'gè mütsetsə'rə bwìŋ nà.>>

Masinjà Nwì Tsə' Mèri Də Nà'a Nə Zuuŋ

²⁶ Bum yè'sə ànə ye ŋga zum Alisabèe ŋwə ntùŋfu, fana Nwì tumsə masinjà ye Gabriyà mvwe' muntòlak mòk mvwe' nzenḡòGalilì nè wo togè fo' də Nazàre. ²⁷ Də nà'a kə tsok fa mɔwà'ŋgwèn nè nà'a nə ye ŋgwe Jòsep nà'a yumok. Jòsep nə à ye njan bə ŋgwi bù ŋkum Devìd. Liŋ wà'ŋgwèn nə à ye də Mèri. ²⁸ Masinjà Nwì nə à vè bohòmo ŋwà nə, nə cepsə nà' duk də, <<Fifi ye bohòwù. Tà Nwì cu wèn nə, yi nə se wu ŋkùuŋntèn.>> ²⁹ Ntəm à tesə bisə Mèri vɛ'ɛ pwe'. Yi tsərə duk də ncép ènə yè'sə dalɛ. ³⁰ Masinjà Nwì nə duk fa fe'lə yi də, <<Mèri, kà də wu wəp duk, Nwì a ye bèbon bohòwù ŋkùuŋntèn. ³¹ Yèè, wu nə zuuŋ, nə dzə mo ŋwəmbam. Wo nə to liŋ ye də Jisòs. ³² Yi nə ye ŋwə nə ghan, fana liŋ ye nə ye də Nwì nə ghan. Tà Nwii nə gɔ yi kok gan tàcici ye Devìd. ³³ Fana yi nə ye ŋkum bùu Jàkop, sè wo sè' bùu Izùre wèn wo. Dzə' ŋkum ye nə, nə kà kə lè yuk.>> ³⁴ Mèri fek masinjà Nwì nə duk də, <<Mɔ nə zuuŋ yè'sə va, ŋga mà ka ŋwəmbam rì nɛ?>> ³⁵ Masinjà nə duk fa Mèri də, <<Yònsè nè Rərəŋ nə vè bohòwù, fana nàan sè Nwì nə ghan nə nə ye bohòwù.

Ye də wo nə to mo nè rərəŋ nè'nə də, mo Nwì. ³⁶ Tsərə na yòo mo tè' yo Alisabè, nə wo togè yi də yi nzen. Yi tse' zum ŋga'a ŋwə ntùŋfu, ŋga yi a rən. ³⁷ Busè yusè co Nwì kà gù too bùè.>> ³⁸ Mèri duk də, <<Yumok ka bɔp. Mɔ yè'sə mo fàk Tà Nwì. Nwii gɔ bohòmù mvəsè wù duk yà'sə.>> Fana masinjà Nwì nə me'rə Mèri, nə lo.

Mèri Kɛ' LòŋḡòKə Cəpsə Alisabè

³⁹ A cu momjo fana Mèri fuhɔ, nə lokok lo nənàk mvwe' lak mok sè yà'a mvwe' nzenḡò Jùdiyà, nə a fo' bə nda wùriŋ. ⁴⁰ A kè dzèn fo' fana yi lo mɔmvwe' ndap Sàkàriyà, nə kə cepsə Alisabè. ⁴¹ Mèri ànə cepsə Alisabè nə fana mo nè ndzə vèə Alisabè nə gi tsoho nja. Mo nə à tsoho vè'nə fana Alisabè nə rwiŋ bə Yònsè nè Rərəŋ nə ŋkùuŋntèn. ⁴² Yi cep fa Mèri bə njan də, <<Mèri, wu yè'e ŋwà nè Tà Nwì a sè wu mütsetsə'rə bèba pwe'. Yi nə se mo nè ndzə vèə wù ànə sè'.>> ⁴³ Yi duk mali mok sè' də, <<Nè'nə yè'sə nsàp yu yà, nè də ma Tà Nwì àm vè ŋḡòkɛ' yə mɔ ɛ? ⁴⁴ Mèri, mvə'nə wù cəpsə mɔ fana mo nè ndzə vèə mù nə tsoho bə kwəkwa. ⁴⁵ Nə ye də a rənŋi bohòwù bùusè wù a dzəm də ntirè nè Tà Nwì à tsə' fa wu nə, nə ye zìnə.>>

⁴⁶ Mèri yəm fəsə fa nà' ndzənə ŋkì də, <<Ntəm àm sə kuksə Tà Nwì ŋkùuŋntèn.

47 Mù sè kwa, bùusè yi a lùṅsə mụ.

48 Nwì a ka mụ swi, nə tsəm tse' mụ ṅgà fàk ye nè jò,

Fana ye jəṅ ṅga'a bwìṅ pwe' nə sə to mụ də, ṅgà rɛṅsi.

49 A ve'nə bùu bum maṅgəṅgèeṅ sè Tà Nwì nè ghaṅ nə a gù bohòmù.

Fana mù sè duk də, liṅ yee ye rərəṅ.

50 Yi koksəgè manziṅ bohòbùu sè wo wəpgè yi, nə ye bə ṅgwì bù awo pwe'.

51 Nwì a sà bo ye sè yà' tse' ṅàṅ,

nə be' samsə bù ṅgàa nè ni' wèṅ bə bum awo sè wo sə tsəm də wo nə gù.

52 Yi a susə ṅkəṅkum sè ghaṅ māmṅwe' kapràak awo,

nə te' ləkoksə bùu sè wo jəgè ni' àwo sə nze.

53 Yi a fa bùu sè njè sə ya wo bum sè bəboṅ wùriṅ, nə jum gesə lo ṅgàa ghàk wèṅ botu.

54 Yi a nəmsə yusè yi à kà' bohòtàcicii avès wèṅ, nə tesə ṅgàa fàak ye sè wo bùu Izùre.

55 Yi à sə nitsè' kosəmanziṅ ye bohòAbràham, nə ye bohòṅgwì bù ye sè' nè mṅvèsə.>>

56 Mèri à cu bə Alisabè co ṅwə te', fana yi bwì foho lo la'à yi.

Wo Dzə Jon

57 Mvək ànə kūrə bohòAlisabè ṅgòdzə fana yi dzə mombam. 58 Nge' ye

bə njənjàaṅ ye wèṅ à yuk mṅvè'nè Tà Nwì à gù yi bəboṅ fana wo kwa yàwo sè'.

59 Mo nə ànə dzeṅ nteṅ mò'fis fana wo jəṅ və yi ṅgòkom fa yi tu mbəmbam. Wo də wo

nə to fa mo nə liṅ tè' ye də Sàkàriyà. 60 Ma ye kà ve'nə dzəm, nə duk də, <<Liṅ mo

nə də Jon.>> 61 Wo duk fa yi də, <<Háva', liṅ njàṅ yòmòk ka ve'nə yeṅ yuk.>> 62 Anə

geṅ, wo gù bo ṅgòfek tè' ye də nà' dzəm də liṅ mo nə nə ye də ndà le. 63 Sàkàriyà duk də wo fa yi ṅwàk. Fana

yi com nja də, <<Liṅ mo nə Jon.>> Wo à mərə wes pwe'.

64 Ye jəṅ sè ghà nà'nə, fana Sàkàriyà ye ṅgòcèp fe'lə cù sèmok, nə sə kwasə Nwì.

65 Wmà à ko ṅge' ye wèṅ pwe', fana bùu sè wo à cu mṅwe' nda sè mṅwe'

nzeṅgòṅ Jùdiyà pwe' à yuk bum yè'sə. 66 Ndaaṅwè pwe' nè yi yuk bum yè'sə à sə tsərə, nə sə muu vəm də,

<<Mo ènə nə ye nsàp ṅwè nè fòle?>> Yà' à sə yəəṅ jəja də, ṅaaṅ Tà Nwì bohòmo ènə.

67 Sàkàriyà tè'ε Jon à rwiṅ bə Yòṅsə nè Rərəṅ nə fana yi cèp yusè Nwì fa yi də yi cèp. Yi à cèp də,

68 <<Vesùwèeṅ kwasə Tà nè yi Nwì bùu Izùre wèṅ.

Yi a vè ṅgòtesə bùu ye wèṅ, nə fiṅ me'rə fis wo sənə ṅgə'.

69 Yi a fa vesùwèŋ ngà gèm
 bwìŋ nè ghaŋ nè yi
 ngwì bù ngà fàk ye
 Devid.

70 Yi ànə cep yè'sə taan
 ntèŋ mə cùhù ngàa
 tsòhòbum ye sè wo
 bùu sè rərəŋ.

71 Yi à kàk də yi nə fis ves
 bohòbùu sè wo bènŋgè
 ves,
 nə kak də yi nə fis ves
 ndzə bohòbùu sè wo
 dzèenŋgè vesùwèŋ.

72 Yi à kàk fa tàcici avès wèŋ
 də yi nə koksə manziŋ
 bohòwo,
 fana yi nonŋsə rək ye nè
 rərəŋ nè yi à zə nə.

73-74 Yi à kènŋ bohòTàcici
 àvès Abrahàm gəgəŋ
 duk də yi nə
 fis vesùwèŋ ndzə
 bohòbùu sè wo bènŋgè
 vesùwèŋ,
 ya vesùwèŋ kuksə yi nə kà
 wəp,

75 nə sə fak bohòyi bə ntəm
 nè rərəŋ nə ye kəkərè
 mə lisè yi nùumbu
 pwe' sè a cu.

76 Wù mo àm, wo nə to wu
 də ngà tsòhòbum Nwì
 nè yi Nwì nè ghaŋ nə.
 Wu nə sə lə mantombii
 Tà ngògù tsə'rə fa yi
 mandzè ye nə.

77 Wu nə tsoho fa bùu ye
 wèŋ də yi nə swifa wo
 bəp awo, ya nga wo
 nə tse' lùŋ.

78 Bəsè Nwì àvès ngà
 koksəmanziŋ nə ye
 ntəm fəfwèŋ.

Yi nə gu ves ngòyə lù nè nje
 nə nga nà' to tsə vè
 mə nì' vès co nùm,
 79 nə rəŋ tsoŋ mə tuhù
 bùu sè wo cu mvwe'
 tsətsènŋ kpə,
 nga yi sə gəmsə ke' ves
 mvwe' mandzè nè nà'
 tse' fifi.>>

80 Mo nə à kuk, nə sə gəŋ
 bə ngùpni' nə ye bə yòŋsə.
 Yi à sə cugè ngəà. Yi à
 cu mvwe' ànə tətè kə wəs
 nùumbu nè yi kərə ngòtesə
 vè jəja bohòbùu Izùrə wèŋ.

2

Wo Dzə Jisòs (Mat. 1:18-25)

¹ Mvèk ànə à ye nga nkum
 Kaisà Agostònə mvwe' nze
 Rumà duk də wo taŋ bùu
 ye pwe'. ² Mvè'nə wo à
 ta yèto bwìŋ ve'nə yè'sə,
 à ye nga govənonə mvwe'
 nze Siriyà à ye Kwirinòs.
³ A ye ve'nə, fana ndaanwè
 pwe' sə lo ngòkə còm liŋ ye
 mvwe' lak ye sè yi à tesə
 fo'. ⁴ Jòsep à ye'e mè'rə ye
 lak Nazàrə mvwe' nzenŋòŋ
 Galili, ngòlòJùdiyà mvwe'
 buk lak Betèrèhem, mvwe'
 sè wo à dzə nkum Devid.
 Jòsep à sə lòfo' bùusè yi à
 ye njàn bə ngwì bù nkum
 Devid nə. ⁵ Yi à lòbə Mèri nè
 yi à sak nà' gù, də bə nà'a kə
 com liŋ awo. A ye nga Mèri
 nə bə zəm. ⁶ A kè dzèŋ fo',
 fana mvèk kərə bohòMèri
 ngòdzə. ⁷ Mèri dzə mo
 ngwèŋ ye, mo njwəmbam.
 Yi lim gesə nà' ndzənə cək,
 nə nonŋsə nà' sənə ngwes
 nè wo fagè nàamngòŋ wèŋ

zuzɔ ca. Busè mvwe' nòon à ka bohòwo mɔmvwe' ndap nè ñkàin wèen kə nòon gè mbwa nə yeŋ.

Ganakù' Wèŋ Və NgòCèpsə Jisòs Mvə'nə Wo Dzə Yi

⁸ Ganakùu' mok wèŋ à ye mvwe' lak yà'sə, sè wo à cu nòon ñgòkùk nsùŋgaan awo nè ndzəmè. ⁹ Mvəsè wo à cu fo' fana masinjà Tà Nwì kurə tesə və bohòwo, mareŋ Tà Nwì nə reŋ mvwe' sè wo à ye sə nèbɔp. Wo a yə vɛ'nə, wɔə ko wo wùriŋ.

¹⁰ Masinjà Nwì nə duk fa wo duk də, <<Yeè, wèen kə wəp. Mù jə vè fa weŋ yè'sə Ntirè nè Bèbɔŋ nè nà'a ye bohòndaanwè pwe'fo'. Ntirè nə nà' tse' kwəkwa wùriŋ.

¹¹ Busè numbu nè ntinè ènə, wo dzə ñgà lùŋsə bwìŋ àwèŋ mvwe' lak Devìd. A yi nè yi Ñkum ñgà gèm bwìŋ nə ye Tà sè'. ¹² Wèen nə kə ye ñga wo lim mo nəmòk bə cək, nə nonşə yi sənə ñgwes, fana wèŋ riŋ də nà'a yi.>> ¹³ Wo ànə geŋ də wo kùk à, wo ye masinjàa Nwì vɛ'ɛ nduk, ñga wo sə yəm kùksə liŋ Nwì bə ñki. ¹⁴ Wo sə duk də,

<<Kəkùksəə ye bohòNwì nè yi cu mvwe' sè ghan mɔ ntòbu.

Fifi ye sə nzeŋgòn bohòbùu sè yi dzəm yà'wèŋ.>>

¹⁵ Masinjàa Nwì sə à lògesə lòmɔbu. Fana ganakùu' sə wèŋ duk də, <<A bèbɔŋ də vesùwèen lo-ɛ mvwe' lak Betèrèhem anə è, nə kə ja'a

na yusè yà'a fo', sè Tà Nwì tsè' fa ves yè'sə.>> ¹⁶ Wo à lòvɛ'ɛ nənàk. A kə dzèen, wo ye Mèri bə Jòsep nə ye mo nə ñga yi nòsə ñgwesè. ¹⁷ Ganakùu' sə à yə nà' fana wo ye ñga'a ñgòtsòho fa bwìŋ yusè wo anə yuk bə liŋ mo nə pwe'fo'. ¹⁸ Bùu sè wo ànə yuk yusè ganakùu' sə à tsè'ə sə à mərə wes pwe' nè pwe'. ¹⁹ Mèri à ko nonşə bum yè'sə pwe'fo' sə vəə yi, nə sə tsərə bə zeŋ ghà yà lòon. ²⁰ Ganakùu' sə à bwìŋ foho lòo, wo sə kwasə, nə sə kùksə lo liŋ Nwì, bùu yusè wo yuk nə ye sə. Yà' ànə ye megu sè' mɔmvə'nə masinjà Nwì anə tsok wo sə.

Wo To Fa Jisòs Liŋ

²¹ A kə dzèŋ nteŋ mò'fis, mvək kùrə də wo kom fa mo nə tu fana wo to fa yi liŋ də Jisòs. Yè'sə liŋ sè masinjà Nwì ànə to fa yi yà' ñga wo ka yi ntòzɔuŋ.

²² Mvək à kùrə bohòMèri bə Jòsep də wo gɔ yusè lùuk Musi sə duk, ya ñga wo ye yàwo mok sè' rərəŋ. Anə geŋ, wo jə lo mo nə mvwe' lak Jòrosalèm ñgòkè nì fa yi bohòTà Nwì. ²³ Wo ànə com nonşə ndzənə ñwàk lùk Tà Nwì duk də, <<Wo nə cok nonşə fa Tà mo tu nè yi ñwəmbam.>> ²⁴ Wo à lòŋgòfa satikà' nè lùuk Tà Nwì sə duk vɛ'nə. Yà'a yè'sə də, <<Wo fa kəkəbùŋ kè nsàp swi mòk co kəkəbùŋ nà'a ba.>>

²⁵ Nwè nəmòk ànə ye mvwe' lak Jòrosalèm anə nè

liŋ ye à ye də Saimù. Yi à ye ŋwə nè yi kàkərè m̀ lisè Nwì, nè fa ntum ye bohòNwì pwe' nè pwe'. Yi à sè tək ŋgòyè ghà nè Nwii nè mesə fa bùu Izùre wèŋ ŋgə' àwo, fana Yòŋsè nè Rərəŋ sè ye bohòyi sè'.²⁶ Yòŋsè nè Rərəŋ nè ànə tsok fa yi də, yi nè kà ntòkpə tè yi ye Ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nè Tà Nwì ànə kak də yi nè tum vesə nè.²⁷ Yòŋsè nè ànə gu Saimù, fana yi lokok lo m̀m̀vwe' ndap Nwì nè ghan nè. M̀vè'nè ma bə tè'ε mo nè à jə vè Jisòs m̀m̀vwe' ndap Nwì nè ghan ŋgògù yusè lùk sè duk,²⁸ fana Saimù kə le' tse' mo nè ndzə bohòyi, nè kwasə Nwì.²⁹ Yi à cèp də,
 <<Tà, wù a gù yusè wù à cèep fana me'rə a mofàk yoo lo gesə bə fifi.
³⁰ Busè nè ŋga'a nè'e mù yə lù nè njònə lan,
³¹ nè wù à fùhə nòŋsə nà' mantombii bwiŋ pwe' nè.
³² Nà'a mareŋ nè ŋgòni fa bù lakm̀vum wèŋ mandzə nè njònə,
 Nə ye ŋgògù ya bwiŋ wəp bùu Izùre wèŋ co bùu sè bwiŋ.>>

³³ Bum sè Saimù à cèp sè yà' à gù ma mo nè bə tè'ε mo nè wo mərə wùriŋ.³⁴ Anə geŋ Saimù sè wo, nè duk fa Mèri duk də, <<Nwì a cok fis mo ènə ŋgògù bùu Izùre wèŋ ŋkàŋ də wo gbù, mok lokok. Yi nè ye co yumòk nè ŋgònitsè' bwiŋ m̀m̀vè'nè

Nwii fagè bwiŋ lùŋ. Megu də bwiŋ nè sè cèp bəp bə zeŋ.³⁵ Fana tsətsərèə sè yà' cu swihi sè ntùè bwiŋ ŋkàŋ nè tesə və jəja. Ntum yòo nè yaan co ŋwè sòp nà' bə fèk bùu mo nè sè'.>>

³⁶ Ŋwà nəmòk ànə ye nè liŋ ye à ye də Ana. Yi ye ŋgà tsòhòbum Nwì. Liŋ tè' ye à ye də Fanuel. Liŋ bòp lak àwo à ye də Asè. Yi à ye ŋwà nè yi à rèŋ wùriŋ ŋga yi à cu bə ndu ye lùumŋgòŋ sàmba.³⁷ Yi à cu co ŋwà ŋgwemfə lùumŋgòŋ hum fwame'-ncòp-kwè. Yi kà ndap Nwì nè ghan nè me'rə yuk. Yi sè dzè zəzə, nè sè leŋ piriya, nè sè kuksə Nwì nùm bə ndzəm.³⁸ Yi à vè fo' sè ghà nà'nə, nè kwasə Nwì. Yi sè cèp bə nzak mo ènə bohòbùu sè wo à sè tək ŋgòyè də Nwii nè fiŋ me'rə bùu Jòrosalèm yà'a.

³⁹ M̀m̀vè'nè wo ànə gu wes bum sè lùuk Tà Nwì sè dzəm fana wo bwi fohə lo m̀vwe' nzeŋgòŋ Galili, nè lak awo à ye fo', wo to yà' də Nazàre.⁴⁰ Mo nè à kùk, nè tse' ŋàŋ. Yi à tse' ŋkərè, fana Nwì sè sè yi sè' wùriŋ.

Jisòs LòŋgòKùksə Nwì M̀ Ndap Nwì Nè Ghan

⁴¹ Jòsep bə Mèri à sè cugè m̀vwe' lak Nazàre anə fana wo sè loho Jòrosalèm lùm bə lùm. Wo à sè lòŋgòkè zə ŋkà'a pasobà.⁴² Jisòs à dzèŋ lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba fana yi yuŋ Mèri bə Jòsep, wo lo m̀vwe' ŋkàk nè səmok.⁴³ Nùmbu ŋkàk nè à càa

fana, wo ye ngòbwì foho lola'à wo. Jisòs cum mam ye Jòrosalèm anə. Fana tè' ye bæ ma ye kà bæ zeñ rì. ⁴⁴ Wo à sə tsəm yàwo də Jisòs mungorə bùu sè wo sə bwì lòo sə. Fana wo gi yiskok tètè nùm co. Wo ye nga'a ngòláp yi mungorə njənjəan awo bæ nge' awo wèñ. ⁴⁵ Wo kà yi yə, fana wo bwi foho lo Jòrosalèm anə ngòláp yi. ⁴⁶ Wo lap yi tètè numbu nè tè' à ye fana wo ye yi nga yi cu mɔ ndap Nwì nè ghan nə. A ye nga yi cu mɔtsətsə'rəə cicaa bùu Jus wèñ. Yi sə yu'rə yusə wo sə cèp sə, nə sə fek yà'wèñ bum ye sè'. ⁴⁷ Bùu sè wo à yuk yusə yi sə cèp sə à mərə wes pwe' bæ nsàp nkərè nè yi à tse' ngòcèp búsə fa bùu sə wèñ. ⁴⁸ Jòsep bæ Mèri à yə yi fana wo mərə wuriñ. Fana Mèri fek yi də, <<Mo àm, wu gu ves yè'e yà vɛ'nə ɛ? Ves tè' yo lap wu tètè ntum tesə lóbisə ves pwe'.>> ⁴⁹ Jisòs fek yà'wèñ də, <<Wèñ nə sə lap mɔ də yà? Wèñ nə ka riñ də mɔ tse' ngòcu mɔmɔvwe' ndap Tè' am riñ à?>> ⁵⁰ Wo kà ncèp nè yi cèp fa wo nà'nə rɛɛñ. ⁵¹ Anə geñ bæ Jisòs wèñ bwi foho lo Nazàre anə, yi sə yuk duk awo. Ma ye à ko nəmsə bum yè'sə pwe' sə ntua yi. ⁵² Jisòs à sə kuk bæ ni' nə ye bæ nkərè. Bwiñ à sə dzəm yi, Nwì dzəm yi sè'.

3

TsətsòhòNə Jon

Ngà Bàptesə Bwiñ

(*Mat. 3:1-17, 14:3-12; Mak 1:1-11, 6:17-21; Jon 1:19-28*)

¹ Bum yè'e à ye nga Tiberiyuu nkum mɔvwe' nze Rumà yi luumngòñ humncòp-tàn. Pontiyòs Palè ye ye govəndòmɔvwe' nze Jùdiyà, fana Heròye ye ngà sak nze Galili. Moma Herònè liñ yee Filip à sə sak ye nze Ituriyà bæ Tràkònitì. Lisaniyà à sə sak ye nze Abilin. ² Anəs bæ Kayofàs à ye yàwo nkum ngàa fa satikà' wèñ. Anə geñ Nwì cèp bohòJon mo Sàkàriyà nga yi cu ngəà. ³ Jon anə yuk fana yi lokok nə gi ke' mɔvwe' lak sə yà' kɔəp ngɔ ndzəp Jòridàn yà'a. Yi à sə tsòho fa bwiñ duk də, <<Wèñ kupsə, nə bwi fa bɔp awèñ nkɔwèñ, nə baptesə, ya Nwì swi fa wen bɔp awèñ.>>

⁴ Izayà ngà tsòhòbum Nwì anə com bum yè'sə ndzəne ñwàk ye də,

<<Ngì ñwə nəmòk sə cèp torə vè sə ngəà, nə sə yuhu də,

<Gɔ tsə'rə fa Tà Nwì mandzə ye, rəñsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə ngògì cə ca.>>

⁵ Wo rwisə tsə'rə ntòñ pwe', nə fak lañsə tsə'rə nda sè' pwe'.

Gɔ mandzəə sè yà'a gəgorə pwe' yà'a ye rərəñ, nə lañsə cwèe mandzəə sè yà' ka laàn yeñ.

6 Fana bwij pwe'fo' nà ye lù nà Nwii nà fa bwij.

7 Mandzè ànə loho vɛ'ɛ bə bùu sè wo ànə sə və də Jon bəptəsə wo. Fana Jon duk fa wo də, <<Wèŋ ŋgwi bù no, tsè' wɛŋ ŋga'a ndà də wèeŋ caŋ, nə swirə ŋgə' nà Nwii nà fa bwij nə ɛ? 8 Wèeŋ gu yusè aco yà' ni tsok də wèŋ bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ laŋ. Wèeŋ kà də wèeŋ sə tsərə də aco wèŋ swirə ŋga wèŋ sə dɛhu na də, <Tàcici àvès à ye Abràham> duk. Bùsə mù tsok fa wɛŋ də, aco Nwi jəŋ liis yè'e, nə gu fa Abràham bwe bə zɛŋ sè'. 9 Yuk-a. Njàm nə nòsə kùk ŋgògwè' màk tɛ sə mbwè. Tɛ nə fòpwe' nə nà' ka-anto'o sè bəboŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misə.>>

10 Bùu sè wo ànə yuk ncèp ènə fek yi duk də, <<Aco vès gu ŋga'a yè'sə va? >> 11 Jon tsok fa wo də, <<Nwè nə wù tse' cəək nini ba, wù fa ŋwè nə yi ka mò'fis tse' mòk. Nwè nə wù tse' zuzɛ, wù gapsə wɛŋ ŋwè nə yi ka tse'.>>

12 Bùu sè wo à ye ŋgàa ko mbàam tas mok à vè, duk də Jon bəptəsə wo. Wo fek Jon nə də, <<Cicà, vès gu va? >> 13 Yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Kà də wèeŋ jəŋ casə fe'lə mbàam ŋwè nəmòk bə mfip duk.>>

14 Sojàa mok wèŋ à vè, nə fek yi sè' duk də, <<Vès yàvès ɛ? Vès nə gu va?>> Jon tsok fa yà'wèŋ duk də,

<<Kà mbàm ŋwè nəmòk bə ŋəŋ fep jə, nə kà ŋwè nəmòk wà na'tse'. Mbàam ŋwu àwèeŋ kəkurè bohòwèŋ>>

15 Bwij ànə sə kùk Nkum ŋgà gèm bwij nà Nwi à kàk də yi nə tum nə, fana wo à yə Jon, wo ye ŋgòtsərə də kàmòk a yi nə àlɛ. 16 Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù sə bəptəsə mègù wɛŋ yàm bə ndzəp, nə yeè nə də, ŋwè nəmòk nə yi yam càsə mù nə və, nə mù ka kəkurè ŋgòfirə fa yi kùuŋgùup ye yeŋ. Yi nə bəptəsə wɛŋ bə Yòŋsè nə Rərəŋ, nə ye bə mis. 17 Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcis nzaŋ bə zɛŋ. Yi nə cis wes nzaŋ sə, nə nəmsə yà' mù tapə, nə tɛŋ dzədzə sə sə mvwe' mis nə nà'a kà liigè.>>

18 Jon à sə tip ke' bwij bə mandzè zəzok mɛmɛvè'nə yi sə tsòho fa wo Ntirè nà Bəboŋ nə. 19 Yi à cèp bohòŋkum Heròsè' də nà' gù bup wùriŋ bùsə nà' ànə jəŋ Hèrodiyà nə yi à ye ŋgwe moma ye Filip. Herònə à gù bum mok sè yà' à bup sè'. 20 Yi ànə gu fe'lə yumòk nə nà' bup càsə cù sè'. Yu nə yi ànə gu nə, à ye də yi à ko lok Jon mù ndapndzəmè.

21 A ye ŋga Jon bəptəsə mè bwij pwe', fana Jisòs və, Jon bəptəsə yi sè'. Jisòs ànə sə gu pìriyà fana ntòbu muhu to. 22 Fana Yòŋsè nə Rərəŋ tsoŋ mɛbu co kəkəbùŋ. Nwi cèp vèsə mɛbu duk də, <<Wù mo àm nə mù dzəm

wu sə ntùù mù. Mù kwa bohòwù wùriŋ.>>

Tàcicii Jisòs
(Mat. 1:1-17)

²³ Jisòs à yèto fàak ye nga yi co lùumŋgòŋ hum te'. Tàcicii ye à ye mùmchè' nè'e.*

²⁴⁻³⁸ Adàm nè ye mo Nwì. Set ye mo Adàm.

Enos ye mo Set. Kàyinàn ye mo Enos.

Màhalali ye mo Kàyinàn. Jarè ye mo Màhalali.

Enòk ye mo Jarè. Mètuselà ye mo Enòk.

Lamèk ye mo Mètuselà. Nuà ye mo Lamèk.

Shem ye mo Nuà. Arfasà ye mo Shem.

Kàyinàn ye mo Arfasà. Shelà ye mo Kàyinàn.

Ebà ye mo Shelà. Pelèk ye mo Ebà.

Ru ye mo Pelèk. Serù ye mo Ru.

Nahòye mo Serù. Terà ye mo Nahò.

Abràham ye mo Terà. Azìk ye mo Abràham.

Jàkop ye mo Azìk. Judà ye mo Jàkop.

Perè ye mo Judà. Hèsròn ye mo Perè.

Arnì ye mo Hèsròn. Adimìn ye mo Arnì.

Aminadàp ye mo Adimìn. Nasòn ye mo Aminadàp.

Samòn ye mo Nasòn. Bowàs ye mo Samòn.

Obè ye mo Bowàs. Jesì ye mo Obè.

Devid ye mo Jesì. Natàn ye mo Devid.

Matatà ye mo Natàn. Menà ye mo Matatà.

Meleyà ye mo Menà. Eliyakim ye mo Meleyà.

Jonàm ye mo Eliyakim. Jòsep ye mo Jonàm.

Judà ye mo Jòsep. Simiyòn ye mo Judà.

Levi ye mo Simiyòn. Mátat ye mo Levi.

Jorìm ye mo Mátat. Eliyezè ye mo Jorìm.

Josuwà ye mo Eliyezè. Er ye mo Josuwà.

Elmadàm ye mo Er. Kosàm ye mo Elmadàm.

Adì ye mo Kasàm. Melkì ye mo Adì.

Nerì ye mo Melkì. Shèyatiyè ye mo Nerì.

Zèrubabè ye mo Shèyatiyè. Resà ye mo Zèrubabè.

Joanàn ye mo Resà. Jodà ye mo Joanàn.

Josèk ye mo Jodà. Semèn ye mo Josèk.

Màtatiyà ye mo Semèn. Maàt ye mo Màtatiyà.

Nagè ye mo Maàt. Esli ye mo Nagè.

Nahùm ye mo Esli. Emòs ye mo Nahùm.

Màtatiyà ye mo Emòs. Jòsep ye mo Màtatiyà.

* **3:23** 3:23 Wo-à be'lə ŋgo sà 24 kə dzeŋ 38 yè'e mvwe' mò'fis bùusè yà' sə taŋsə tàcicii wèŋ bə mandzə nè bù Yamba wèŋ. Ghà nè wo à còm to ŋwàk nè'e à ye nga bwìŋ sə taŋsə liŋ tàcicii awo nè sə yeto bə nè yi cu ntòŋwum, nè sə taŋ fofo lo maŋkwèŋ tèè kə dzeŋ mù nì' tàcici nè yi-à yèto. Bù Yamba wèŋ ta yètogè yàwo bə nè mantombi nè kə ləsə bə nè yi cu ŋwum mvè'nè vès a com yè'e.

Janè ye mo Jòsep. Melki ye mo Janè.
 Levi ye mo Melki. Måtat ye mo Levi.
 Heli ye mo Måtat. Jòsep nè yi à ye mo Heli, yi à ye ñwè nè bwiñ sè tsərə də yi tè'ε Jisòs.

4

Satà Mùmsə Jisòs

(*Mat. 4:1-17; Mak 1:12-15*)

¹ Jisòs à bwi foho vè mvwe' ndzəp Jòridàñ ñga yi rwi bə Yòñsè nè Rərəñ. Fana Yòñsè nè jə lo yi mvwe' səmok sə ñgəà. ² Satà nè yi ñkum ze' nè ànə mumsə yi mvwe' yà'sə nùumbu hum kwè. Mvək ànə à ye, yi kà yumok momjo zə lok, fana ñjè yañ yi ñga nùumbu sè hum kwè sə mèe. ³ Satà nè cep bohòyi duk də, <<A ye-a ñga wu mo Nwì, wù cep-a bohòlìs nè'e ñga nà'a bəññ bəñ ñga wu zə.>> ⁴ Jisòs duk fa nà' də, <<Wo à còm nòñsə ndzənə ñwàk Nwì duk də, <Kaco ñwè cum megu bəñ ñàañ zuzə yeñ.> >> ⁵ Satà jə lo yi mə tu nda nəmòk, nè niñ fa yi lak sè sə nzenğon pwe' kè' mò'fis. ⁶ Yi duk də, <<Mə nè fa wu ñañ bə lak yè'sə nè ye ghàak sè fòpwe'. Nwì ànə fa yà' pwe' ndzə bəhòmù yi, nè yeè nè də, mə tse' ñàañ sè ñgòfa yà' bohòñwè nè ntəm àm dzəm. ⁷ Bum yè'sə pwe' nè ye yò, ñga wu kuksə-a mə.>> ⁸ Jisòs duk də, <<Cu ndzənə ñwàk Nwì nè də,

<Ñwè tse' ñgòkùksə Tà nè yi Nwì ye, nè fak megu sè' bohòyi yüyi.> >> ⁹ Satà jə lo Jisòs mə Jòrosalèm, nè kə tes yi mə ndundap Nwì nè ghañ nè mvwe' sè yà' sap cəsə. Yi duk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwì, wù li gbə tsoon mə ndundap fəeñ. ¹⁰ Yà' cu ndzənə ñwàk Nwì də, <Nwii nè fa masinjàa ye ñañ ñgòjə ñkərə bohòwù.> ¹¹ Yà' cu nja sè' də, <Wo nè kotse' wu mətəsə bə bo awo, ya wu nè kà kù nè kù ta.> >> ¹² Jisòs duk fa nà' də, <<Wo də, <Wù ka tse' ñgòbue ja'a Tà nè yi Nwì yòtse'.> >>

¹³ Satà nè ànə mumsə wes Jisòs vè'nə, fana yi me'rə tse' nà' ghar. ¹⁴ Fana Jisòs bwi foho lo mvwe' nzenğon Galili. Ñàañ Yòñsè nè Rərəñ à ye bohòyi. Bwiñ anə yuk wes nzu Jisòs mvwe' tò'o lak yà'sə pwe'. ¹⁵ Yi a sə yè'rə bəñ sə məmvwe' ndap piriya bəñ Jus wèñ, fana bwiñ pwe' sə kuksə yi.

Bəñ Sə Mvwe' Lak Nazàre Bèñ Jisòs

(*Mat. 13:53-58; Mak 6:1-6*)

¹⁶ Jisòs ànə bwi foho lo mə Nazàre, lak sè yi ànə kuk fo'. A ye nùumbu dzə bəñ Jus, yi lo mə ndap piriya, sè' mvè'nè yi ànə sə lo mantombi. Yi lokok təəñ mətəsə, nè tañ ndzənə ñwàk Nwì. ¹⁷ Wo ànə fa yi ñwàk Izayà, nè yi ànə ye ñgà tsòhòbum Nwì. Yi fiñ, nè muk ñwàk nè, nè ye mvwe' sè wo ànə com nja də,

18 <<Tà Nwì a fa mụ yònsè ye,

bùusè yi a cok fis mụ dè mụ tsoho fa Ntirè nè Bèboŋ bohòbù ngàa jìŋ wèŋ.

Yi a tum mụ dè mụ kè tsoho fa bùu sè wo cu ndap-ndzəm dè wo nè fis me'rə wo.

Mụ tsok fa bù ngàa ntwìlis wèŋ dè wo nè ye bum səmok.

Mụ fiŋ me'rə bùu sè wo cu bə ŋgə'.

19 Nə tsok fa bwìŋ dè lùmŋgòŋ nè Tà Nwii nè kə luŋsə bùu ye wèŋ nè vè laŋ.>>

20 Yi ànə taŋ mesə ve'nə fana yi lok nà', nè fa nà' bohòŋwè nè yi tesəgè məmvwè' ndap pìriyà nè, nè cum tsoŋ nze, nè ye ŋgòtsòho. Bùu sè wo ànə ye məmvwè' ndap pìriyà nè wèŋ à sə kùk tse' mègù mok yi. 21 Yi ye ŋgòtsè' fa bùu sè də, <<Yusè yà'a ndzənə ŋwàk Nwì sè bùuŋ vè ntinə zìnə məmvwè'nè wèŋ yuk ŋga mù ta yè'sə.>>

22 Bwìŋ à kwa bohòyi, bə ləlum ncèep sè yà' à sə tesə kè cùhù yi. Wo sə fe'rə də, <<Nè'e ka mo Jòsep ye àlɛ?>> 23 Jisòs duk fa wo də, <<Mù riŋ də wèŋ nè mak fa mụ gbù' nè'e də, <Ŋgà ncèp, gũŋsə-a ni' yò.>

A yà'a də, <Wu gù bum sè vès a yuk də wù a sə gù yà' mvwe' lak Kàpanùm yà'a, mụ ntòla'à wù fɛɛŋ sè'.>>

24 Yi duk fa fe'lə wo də, <<Mù sə tsə' fa wèŋ nè zìnə də,

bùu sè mụ ntòlak kà ŋgà tsòhòbum Nwì nè yi tesə sè' mvwe' ntòlak ànə co yumok jəgə. 25 Mù sə tsə' fa wèŋ zìnə də, ghà nè Alajà à cu fo' nà'a, baa yepmfə à ye mvwe' lak Izùre ŋkùuŋntɛŋ. Mvək nè mbùŋ à sə kà ligè mənə lùumŋgòŋ te' bə bwes fana, ŋjè ko nzeŋgòŋ nè pwe'. 26 Nwì ànə ka Alajà bohòbàa yepmfə avès ŋgòfa yi zuzə sè' tum, yi à tum lònà' bohòŋwà ŋgwemfə nè mvwe' lak Zarefà nè mvwe' nzeŋgòSidòn. 27 Ngàa kuru ànə ye mvwe' lak Izùre sè' ŋkùuŋntɛŋ məmvwək nè Alasà ànə cum fo' nà'a. Fana yi ànə ka ŋwè avès nè mò'fis gũŋsə, yi à gũŋsə mègù Namàn nè yi ŋwè Sìriyà.>>

28 Bùu sè wo ànə ye məmvwè' ndap pìriyà anə, à yuk bum sè Jisòs à cèep fana ntəm cəp wo nèbup. 29 Wo lokok, nè soŋ dapsə fis muntòlak anə, nè jəŋ lo yi mụ tu nda nè wo a ci lak awo mbwa, ya wo dusə mak tsoŋ lo yi sə bamè anə. 30 Fana yi swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo anə, nè gi ca mʉtsətsə'rəə wo anə nè lo yuye.

Jisòs Bɛ'fis Yònsə Ze' Ndzə Nì'i Nwə Nəmòk (Mak 1:21-28)

31 Jisòs à lòmvwè' lak Kàpanùm nè mvwe' nzeŋgòGalili, fana yi sə yə'rə bwìŋ fo' nùmbu dzə. 32 Wo à mərə pwe', bùusè ncèp nè yi à sə cèp nè, à ye nsàp nè nje zok bə ŋəŋ.

33 Nwè nəmòk ànə ye mɛ ndap piriya anə, nè yi à tse' yònsə ze' ndzə ni'i yi. Yi cep torə fis bæ nàŋ duk də, ³⁴ <<Háva', Jisòs nè mvwe' lak Nazàre, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Wù vè yè'sə ngòzə ves à? Mù riŋ wu bèboŋni, wu mo Nwì nè wu rərəŋ nə.>> ³⁵ Jisòs ghamse yònsə nə, nè duk fa yi də, <<Lok cùu yò, nè ca tesə ndzə ni'i nwè ènə.>> Ze' nè bwi' mak nwè nə sə nze, nè tesə gesə lo, nè kà yi yumok gù. ³⁶ Bwiŋ à mərə nkəuntèn, nè sə fe'rə ke'ca də, <<Háva', yè'sə yà vè'nə ε? Nwè nè'e sə cep bæ ncèep sè yà' tse' nàŋ, fana yònsə ze' sə tesə ndzə ni'i bwiŋ.>> ³⁷ Fana nzu bum sè Jisòs à gù yè'sə yuhu lo mvwe' nzeŋgòànə pwe'.

Jisòs Gənsə Ngàa Yiyaŋ Nkəuntèn
(Mat. 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisòs à mè'rə mɛ ndap piriya anə, nè lo mɛ nda'à Saimù. A ye nga mali Saimù nè sə ya yiyaŋ wùriŋ. Fana wo tsok fa Jisòs bæ zeŋ. ³⁹ Yi lo kə təəŋ ngu kèe nà', nè cep bohòyiya nə. Yiya nè à mè'rə yi ghà nà'nə. Yi lokok, nè lap fa wo zuzù.

⁴⁰ Nùm à co, fana bùu sè wo à tse' nge' awo sè wo à tse' yiyaŋ zok zok jə və yà'wèŋ bohòJisòs. Yi jweŋ wo bæ bo ye, fana yiyaŋ awo me. ⁴¹ Yònsəə ze' wèŋ à sə tesə ndzə ni'i bwiŋ

nkəuntèn, nè sə cep sa'rə də, <<Wu mo Nwì.>> Jisòs ghamse yà'wèŋ də yà'wèŋ kà cèp, bùusə wo ànə riŋ də a yi Nkum ngà gè m bwiŋ nè Nwì ànə kak də yi nè tum və nə.

Jisòs Tsòho LòNzak Nwì Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe'
(Mak 1:35-39)

⁴² Tsok à rəŋ, Jisòs mè'rə ntòlak nə, nè lo mvwe' sə mok yiyi. Bùu sə wèŋ ye ngòláp yi. Wo ànə ye yi fana wo lap mandzə ngògù də yi kà lò. ⁴³ Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Mù tse' ngòtsòho lòNtirè nè Bèboŋ nè nà'a bæ gaŋ nkum Nwì nè mvwe' buhu lak mok sè'. Búsə yà'a yusè Nwì a tum mɛ də mɛ gù sə.>> ⁴⁴ Fana yi sə tsoho ke' lo mənə ndap piriya wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nè pwe'.

5

Jisòs To Bù Ngàa Fàak Ye Sè Mantombi Kwè
(Mat. 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ A ye numbu mòk nga Jisòs tə ngu tèm Jènesarè fana bwiŋ kə rwiŋ fo' vè'ε fak fak. Bwiŋ sə nik kəəp lo ngu ni'i yi, ngòyuk ncèp Nwì. ² Jisòs ye nga ngwes tə ngu tèm anə ba nga ngàa ko fuk wèŋ ànə tes yà', nè lo ngòcùk ram awo. ³ Yi ni lo sənə ngwes nè Saimù ànə tse' nà' yi, nè duk nà' də nà'a bwi' gesə ngwes nè mvwe' ngu ndzəp nè momjo. Fana

yi cum ca, nə sə yə'rə bùu sə.

⁴ Yi à mèsə yəyərè nə fana yi duk fa Saimù də, <<Bwi' lo ngwes nə mvwe' sè ndzəp nə cəco ya wəŋ ŋge' yòo gesə ram sə ndzəpə, nə ko fuk.>> ⁵ Saimù duk fa yi də, <<Tè', vès fuk nòŋ tē tsok rəŋ vès kà fuk nè mò'fis ko. Fana bùusè wù cəp vè'nə, mū nə mak gesə ram nə sə ndzəpə anə.>>

⁶ Wo ànə mak gesə ram nə sə ndzəpə anə, nə ko fuk vè'ε nèbup, ram nə ye ŋgòtiŋ.

⁷ Fana wo bak gesə lo fa ŋge' awo sè bə ngwes mòk nə bo, də yà'a və kə tēsə wo. Wo və, nə rusə ngwes awo sə bə fuk fana yà' ye ŋgòcəəŋ lèsə ndzəpə. ⁸ Saimù ànə yəŋ nsàp fuk nè wo anə ko fana yi gbū təəŋ bə tumfərə kù mantombii Jisòs, nə duk fa nà' duk də, <<Dù lo yuyo, Tà, bùusè mū ŋwè nè mū rwiŋ bə bup.>> ⁹ Saimù bə bùu sè wo ànə ko nsàp fuk nè'nə ànə mərə vè'ε nèbup.

¹⁰ Fana ŋge' ye wəŋ Jem bə Jon, bwe Zebèdi ànə mərə sè'. Jisòs tsok fa Saimù duk də, <<Kà wəp, ye jəŋ ŋga'a wu nə kà fuk mòk ko, wu nə sə ko jə və fa mū bwìŋ.>>

¹¹ Bùu sə bwi' lo ngwes sə ndzə ŋgū ndzəp anə, nə mak noŋsə yà' māmuvwe' anə, nə bē'lo Jisòs.

Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya Ye

(Mat. 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Jisòs ànə cum bə lak mok fana ŋwè ngà kuturu

ye yi ŋga yiyaŋ nə à wes yi vè'ε pwe' nè pwe'. Yi ye Jisòs, fana yi gbū bu'rə kù mantombii nà', nə ləŋ nà' də, <<Tà, a bə-a wu co wù tēsə mū na, wù gū fa mū yiya àm nè'e me.>> ¹³ Jisòs fis bo, nə jwəŋ nà' bə zəŋ, nə duk də, <<Mù dzəm ləŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sè' ghà ànə. ¹⁴ Jisòs tipsə yi də, <<Nə kà ŋwè nəmòk tsè' fa, du mvwe' ngà fa satikà' ya yi nə kək ja'a wu, fana wù fa fəfa mvè'nə Musi ànə duk ŋgòni də yiya nə mè ləŋ.>> ¹⁵ Fana nzu nè də Jisòs gū yu yè'sə yuhu lo ŋkəuŋntèŋ, maŋgòn tēsə və ŋgòyuk bum sè Jisòs à sə tsòho, nə ye ŋgòfek yi də nà'a mesə fa wo yiyaŋ awo. ¹⁶ Fana yi sə loho yuye ŋgəà kəkè' ŋgòləŋ piriya.

Jisòs Gūŋsə Nwè Nè Yi A Bù'rə

(Mat. 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ A ye numbu mòk ŋga Jisòs sə yə'rə fa bwìŋ ncəp Nwì, fana bùu Farasi bə bùu sè wo yə'rə fagə bwìŋ lùuk Nwì à ye mətsetsər'èə wo. Wo ànə tēsə və pwe' mvwe' nzeŋgòn Galili, Jùdiyà, bə ntòlak Jòrosalèm. Nəaŋ Tà Nwì à ye bohòJisòs ŋgòmèsə yiyaŋ. ¹⁸ Bùu səmòk bək və ŋwè nəmòk mənə dak, nè yi à tse' yiya nè nà'a bù'rəgè bwìŋ. Wo lap mandzè ŋgònisə lo yi mū nda'à anə mantombii Jisòs. ¹⁹ Bùsə maŋgo bwìŋ à ye

wùriŋ fana wo kà mandzè ngòjè lòi mbwa tse'. Wo bək kok lo ngà yiya nè m̀ ndundap, nè cok tosə mvwe' sè Jisòs tə sə, nè le' gesə tson ɲwè nè kù mantombii Jisòs m̀tsətəsr'èè bwìŋ anə.*
 20 Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nè də aco yi g̀ yiya ɲwè nè me. Yi duk bohòɲwè nè yi kà g̀gè nè də, <<Mo àm, m̀ swifa wu b̀p yo laŋ.>> 21 B̀ ɲgàa yə'rè lùuk Nwì wèŋ bə b̀u Farasi wèŋ à yu' ve'nə wo ye ngòɲwàrə ke'cà də, <<Nè'nə ndà nè yi sə b̀psə liŋ Nwì ε? Kaco ɲwè swifa ɲwè b̀p yeŋ, mègù Nwì yìyi.>>
 22 Jisòs à rì bum sè wo ànə sə tsərə sə ntùù wo ve'ε pwe', nè fek wo duk də, <<Wèŋ sə tsərə bum yè'sə sə ntùù wèŋ ve'nə b̀u yà? 23 Co johò gha' yè'e nè ngòduk də, <m̀ swì fa wu b̀p yòlaŋ>, kè nè ngòduk də, <Lòkok m̀tsə, nè gi lo yuyo> ε? 24 Fana m̀ nè ni fa wèŋ də m̀u mo ɲwè, m̀ tse' ɲàŋ sə nze ngòswifa bwìŋ b̀p awo.>> Fana yi duk fa ngà' nè yi kà g̀gè nè də, <<M̀ duk wu də lòkok, nè te' kà yò, nè lo la'à wù.>> 25 Yi à cèp ve'nə fana ɲwè nè lòkok təəŋ kù mantombii wo ghà ànə. Yi te' lim bək kà ye, nè lo yuye m̀ nda'à yi, nè sə kùksə lo Nwì. 26 B̀wìŋ ànə mərə ve'ε ɲk̀uɲntèŋ, nè wəp nèb̀p, nè kùksə Nwì duk də, <<Vès yə nsàp maŋgəŋgèŋ mòk

ntinə.>>

Jisòs To Levi

(Mat. 9:9-13; Mak 2:13-17)

27 Yè'sə a mè fana Jisòs tesə lo, nè kə ye Levi ngà ko mbàm tas mvwe' sè yi fàkgè fo'. Jisòs duk fa yi də, <<Be' və m̀.>> 28 Levi nè lòkok, nè me'rə bum fàak ye pwe', nè be' lo Jisòs.

29 Fana Levi nè à kè g̀ fa Jisòs dinà nè ghaŋ m̀ nda'à yi. Ngàa ko tas wèŋ ànə və, bə bwìŋ ɲk̀uɲntèŋ, nè sə z̀ z̀z̀ fo'. 30 B̀u Farasi bə b̀ awo mok sè wo b̀ ɲgàa yə'rè lùuk Nwì wèŋ ànə ye ve'nə wo fek ɲgàa fàak Jisòs də, <<Wèŋ sə z̀ be'lə wèŋ ɲgàa ko tas nè ye bə b̀ ɲgàa g̀ b̀p wèŋ b̀u yà?>> 31 Jisòs duk fəsə fa wo də, <<B̀u sè wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktə ləpgè, a ləpgè doktə ɲwè nè yi sə yaya. 32 Fana m̀ a ka ɲjo b̀u sè kəkurè wèŋ və, m̀ a vè ngòto b̀ ɲgàa g̀ b̀p wèŋ, ya wo nè kupsə ntum awo, nè bwi fa b̀p awo ɲkwèŋ.>>

Nzak Dzè Zuz̀ NgòKùksə Nwì

(Mat. 9:14-17; Mak 2:18-22)

33 B̀u səmok à fek Jisòs də, <<Ngàa fàak Jon dzègè z̀z̀ kəke', nè sə g̀ piriya, nè ye də ɲgàa fàak b̀u Farasi wèŋ g̀gè sè' ve'nə, ɲgàa fàak yòsə z̀ nè sə no nùumbu pwe' b̀u yà le?>> 34 Jisòs fek wo də, <<Aco wo

* 5:19 5:19 Ye M̀tiyò24:17

duk fa bùu sè wo vè mvwe' sè wo sè zù gù dè yà'wèen dzə zuzə ŋga ndugù nè cu fo' nùumbu yà'sə à? Ka ve'nə sè yeŋ. ³⁵ Nə yeè nè dè, mvək nəmòk cu nè wo nè jəŋ gesə lo ndugù nè, fana bùu sè nè dzə zuzə mvək ànə.>>

³⁶ Jisòs mak fa wo gbù' nè'e dè, <<Kaco ŋwè sa jəŋ cək nini nè fi, nè te' lok cək nè zəm bə zeŋ yeŋ. A ye-a ve'nə, cək nè fi nè nè sarə ghasə cək nè zəm nè, fana yà' kà kùrè. ³⁷ Kaco ŋwè nəmòk kep gesə dzè rùk sənə bès nè zəm yeŋ. A ye-a ŋga yi gù ve'nə, dzè rùk nè nè duk, nè vok bès nè, rùuk sè maha wà, bès nè bup sè' wà. ³⁸ Hai', ka ve'nə yeŋ, gèsə rùuk sè fi sənə bès nè fi.>> ³⁹ Jisòs duk fe'lə sè' dè, <<Ŋwèe no-a rùuk sè zəm, fana yi nè kà ŋgòno rùuk sè fi dzəm. Anə boŋ ghak gu yi mok rùuk sè zəm sə.>>

6

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùumbu Dzə
(*Mat. 12:1-8; Mak 2:23-28*)

¹ Jisòs à gù cà mvwe' nzum nzaŋ mok ŋga a nùumbu dzè. Ŋgàa fàak ye kúp tu nzaŋ mok, nè sə nuk yà' ndzə bohòwo, nè sə zù mvèəm nzaŋ sə. ² Bùu Faràsi səmok fek wo dè, <<Lùk avès ka dè ŋwèe fak nùumbu dzè dzəm, wèŋ sə kúp nzaŋ ŋga a yà'sə fàk bùu yà?>> ³ Jisòs fek wo duk dè, <<Wèŋ ànə ka yusè

Devid bə bùu ye wèŋ ànə gu taan ŋga njè sə ya wo yuk à? ⁴ Yi à ni lòmù nda'à Nwì, nè jəŋ zuzuu sè wo à jə vè ŋgòkwəsə Nwì bə zeŋ, nè zù yà', nè fa bùu ye wèŋ yà' sè'. Wo à zù ve'nə ŋga lùk sè bèn dè kaco ŋwè zù yeŋ, tse'ŋga wu ŋgà fa satikà' ŋkuŋ.>>

⁵ Jisòs cep ləsə ncèp nè dè, <<Mùu mo ŋwè, mù Tà bə nùumbu dzè nè mù.>>

*Ŋwè Nè Yi A Kpə
Bo Ma Mò'fis*

(*Mat. 12:9-14; Mak 3:1-6*)

⁶ A ye nùumbu dzè nəmòk sè', Jisòs lo mù ndap pìriyà ŋgòtsòho fa bwìŋ ncèp Nwì. Ŋwè nəmòk à ye mütsetsə'rə wo anə nè bo ye ànə kpə ma mak. ⁷ Anə ye mvək ànə bù ŋgàa yə'rè lùk Nwì bə bùu Faràsi sè wo à ye fo' sə kùk gosə ke' Jisòs. Wo à sə kù' ŋgòko yi bə nzak dè yi gù fàk nùumbu dzè. ⁸ Fana Jisòs riŋ yusè wo à sə tsərə sə ntuu wo sə, nè duk fa ŋwè nè bo à kpə yi nè dè, <<Lokok təəŋ vè mantombi fəeŋ.>> Ŋwè nè lokok təə megu sè ve'nə. ⁹ Jisòs duk fa wo dè, <<Mù sə fek yè'e wèŋ duk dè, lùk àvès sə dzəm dè vesùwèen gu nùumbu dzè yà? Nà' sə duk dè vesùwèen tesə ŋwè kè a yeŋsə yi ŋgə' ε? Nà' sə duk dè vesùwèen gem yòŋsè ŋwè kè a mesə nà' ε?>> ¹⁰ Fana yi kùk dzoon yak wo pwe', nè duk fa ŋgà yiya nè dè, <<Nèp fis yak kwìŋ yo sə.>> Ŋwè nè à gù sè ve'nə fana bo ye sə guŋ. ¹¹ Bùu sə

ànə jok vɛ'ɛ wùrin, nə sə cep kɛ' ca mʉtsətɛ'rə wo yusə aco wo ko Jisòs bə zɛŋ.

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba

NgòYe Ngàa Ntum

(Mat. 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Anə ye mvək ànə fana Jisòs kok lo mʉ tu nda nəmòk, nə lɛŋ Nwì. Yi lɛŋ vɛ'ɛ, tè tsok rɛŋ, yi kà lo dzəm. ¹³ Tsok à rɛŋ fana, yi to benə ngàa fàak ye sə wèŋ mvwe' mò'fis, nə cok fis jəŋ bwìŋ hum-ncòp-ba, nə to yà'wèŋ də ngàa ntum. ¹⁴ Liŋ bùu sè yi à cokfis sə, à ye Saimù nè yi à fa nà' liŋ də Pità bə moma ye Andrù, Jem bə Jon, Filip bə Bətòlomi, ¹⁵ Màtiyò, bə Tomos, Jem mo Alfòs bə Saimù nè wo ànə to yi də Zilò, ¹⁶ Judàs mo Jem bə Judàs Iskarəyà nè yi ànə sɛŋ Jisòs.

Jisòs Tsòho Nza' Nwì

(Mat. 4:23-5:12)

¹⁷ A ye nga Jisòs tsoŋ tesə və mʉ tu nda nə, fana yi kə təəŋ mvwe' nəmòk nè à ye fo' rəəm. Yi à ye fo' bə ngàa fàak ye wèŋ ŋkùuŋntɛŋ. Fana bwìŋ tesə və mvwe' nzenɡòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm, nə ye ntòlak Tayà bə Sidòŋ sè yà'a ŋgʉ ndzəp, nə kə maŋ fo'. ¹⁸ Wo ànə və ŋgòyuk yusə Jisòs anə sə yə'rə, nə ye ŋgòlɛŋ Jisòs də nà'a mesə fa wo yiyaŋ awo zok zok sè yà' sə ya wo. Bùu mok à ye fo' sè wo à tse' yòŋsəə ze' sè yà'

sə fa wo ŋgə' fana Jisòs bɛ'fis fa wo yà'. ¹⁹ Fana bùu sə pwe' sə lap mandzə ŋgòjwè yi, bùusə ñàŋ ànə sə tesə ndzə ní'ì yi, nə sə mesə fa wo yiyaŋ awo.

²⁰ Jisòs à kùk ngàa fàak ye, nə duk də, <<A rɛŋsi bohòŋgàa jìŋ wèŋ, bùusə tse' gaŋ sè Nwì nsàap bùu yè'sə. ²¹ A rɛŋsi bohòbùu sè nje sə ya wɛŋ ŋga'a, bùusə wèŋ nə ze' ntsə'mòk. A rɛŋsi bohòwèŋ sè wèŋ sə wa ŋga'a bùusə wèŋ nè ywì ntsə'mòk. ²² A rɛŋsi bohòwèŋ sè bwìŋ nə bɛŋ wɛŋ, nə sə bɛ' wɛŋ, nə yak wɛŋ, nə cep bum sè bʉp bohòwèŋ bùu mù nè mʉ mo ŋwè. ²³ A ye ŋga wo gù wɛŋ vɛ'nə, wɛŋ kwa, nə sə kaŋ dzeŋ, bùusə wèŋ nə tse' lèlà' mʉbu ŋkùuŋntɛŋ. Wèŋ riŋ sè' də, tàcicii bùu yè'sə wèŋ ànə gu ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ sè' vɛ'nə.

²⁴ <<Fana anə bʉp wesə bohòwèŋ ngàa ghàk vɛ'ɛ wùrin, bùusə wèŋ a yuk wes ləm ma njàwèŋ laŋ. ²⁵ Anə bʉp bohòwèŋ sè wèŋ cu ŋga'a zəze', bùusə njeə nə yaŋ wɛŋ ntsə'mòk. Anə bʉp bohòwèŋ sè wèŋ sə ywì ŋga'a, bùusə wèŋ nə tɛ' nə waŋ nùmbu mòk. ²⁶ Anə bʉp bohòwèŋ sè bwìŋ pwe' sə gèŋ to liŋ awèŋ bəboŋ, bùusə yà'a sè' mʉmvè'nè tàcici awo wèŋ à sə gèŋ liŋ bù ngàa mvwès sè wo à duk də wo ngàa tsòhòbum Nwì

sè' ve'nə.

Dzəm Bùu Sè Wo Bèngə Wu

(Mat. 5:43-48, 7:1-5, 12)

²⁷ <<Nə yeè nə də, m̀ m̀ sə cèp bohòwèŋ sè wèŋ sə yuk yusè m̀ sə cèp yè'e də, dzəm bùu sè wo sə bèŋ wèŋ, nə sə g̀ bəbɔŋ bohòbùu sè wo sə dzèeŋ wèŋ. ²⁸ Wèeŋ se bùu sè wo sə yak wèŋ, nə lèŋ fa bùu sè wo sə fa wèŋ ɲgə' pìriyà. ²⁹ A ye-a ɲga ɲwè nəmòk sam wu mbumbuk, ẁ tse' fa yi mamòk yi ləp sè'. A ye-a ɲga ɲwè nəmòk fep jə cək yò, ẁ me'rə yi fep jəŋ cək yònè ndzə tsətsə'rè sè'. ³⁰ Fa ndàaŋwè pwe' nè yi lèŋ yumok bohòwù. A ye-a ɲga ɲwè nəmòk jə yumok sè yà'a sè yò, ẁ kà də wu fek yi ɲgòfa fəsə wu yà' duk. ³¹ M̀m̀vè'nə nə ẁ dzəm də bwiiŋ g̀ fa wu fana ẁ g̀ fa fa wo sè' ve'nə. ³² <<A ye-a ɲga ẁ dzəm bùu sè wo sə dzəm wu, Nwii nə kwasə wu bùu yà? Bùu sè b̀p wèeŋ dzəmgə sè' bùu sè yà' dzəm wo. ³³ A ye-a ɲga ẁ g̀ bəbɔŋ bohòŋwè nè yi g̀gè wu bəbɔŋ, Nwii se wu bùu yà? Bùu sè b̀p g̀gè sè' ve'nə. ³⁴ A ye-a ɲga ẁ fəsə fa m̀gù bùu sè wo nə fəsə fa wu, Nwii nə kwasə wu bùu ya? Bùu sè b̀p wèeŋ fəsə fagè bùu sè b̀p mok sè', də ya wo nə tse' fe'lə yà' maŋkwèŋ. ³⁵ Wèeŋ dzəm lè bùu sè wo sə bèŋ wèŋ, nə g̀ wo bəbɔŋ. Fəsə fa wo, nə kà

yà' fek fəsè. Ya wu nə tse' lələ' m̀bu ɲk̀uɲntèŋ, ẁ ye sè' mo Tà Nwii nè yi Nwii nè ghaŋ nə. Nwii g̀gè ye bəbɔŋ bohòbùu sè wo kà yi kwasəgè nə ye bù ɲgàa ɲk̀u' wèŋ sè'. ³⁶ Wèeŋ sə koksə manziŋ bohòbwiiŋ m̀m̀vè'nə Tè' awèeŋ koksəgè manziŋ sè'. ³⁷ Fana kà də wèeŋ sak ɲwè nəmòk duk, ya Nwii kà wèŋ sè' sak. Wèeŋ kà ɲwè nəmòk g̀ b̀psə ya Nwii kà wèŋ b̀psə. Swifa bwiiŋ ya Nwii nə swifa wèŋ sè'. ³⁸ Fa, ya ɲga Nwii nə fa wu sè'. Wo nə fa wu bo dak, ɲga wo beŋ yà', nə tsərə be'lə m̀we' mò'fis, mamòk ke'e lo nze, ẁ kà m̀we' nə ɲgònəmsə tse'. M̀vè'nə ẁ f̀k fa bwiiŋ fana wo nə f̀k fa wu yòsè' ve'nə.>>

³⁹ Anə geŋ fana Jisòs mak fa wo gb̀' mòk də, <<Kaco ɲgà ntwiiŋ niŋ fa ɲgà ntwiiŋ mok mandzè yeŋ. A ye-a ɲga ɲgà ntwiiŋ nə g̀ ve'nə, wo nə gb̀ ni sə ẁrə wo ba fo'. ⁴⁰ Kaco mo nè yi sə yə'rə f̀k riŋ casə ɲwè nè nà' sə yə'rə yi nə yeŋ. Yusə də, a ye-a ɲga ɲwè nè yi sə yə'rə f̀k m̀sə, yi nə riŋ k̀rə megu co ɲwè nè nà' à yə'rə yi nə. ⁴¹ Njo nè wu k̀kgè m̀jep nè jo nè nà' cu m̀ lisè moma yo, nə swi də bès t̀ nè ghaŋ cu m̀ lisè ẁu yè'e bùu yà? ⁴² Kènə aco ẁ duk fa to moma yo mòk də, <Tse' vèsə lis ya m̀ fis fa wu m̀jep nè m̀ lisè ẁ> nà'a, ɲga

wù sè kà ñkwèñkwè bès tɔ nè mɛ lisè wù nà'a yə anə va? Wù ñgà tɛ'èñkup, fis to lɛ ntɔjɛp nè ghan mɛ lisè wù nà'a ñkuñ ya wu nə tse' mandzè nè ñgòyə rì nè jo nè nà' cu mɛ lisè moma yo nə.

Tɔ Bə Nto'o Ye
(Mat. 7:16-27; 12:33-35)

43 <<Kaco tɔ nè bəboñ zəm nto' nèbɔp yeñ, nə ye sè' də, kaco tɔ nè bɔp zəm nto' nè bəboñ sè' yeñ. 44 Bwiiñ nə riñ tɔ bə nsàp nto' nè tɔ nə sə zəm. Kaco wù kwiiñ lèmu' mənə ntwinənɛ' yeñ, nə ye də, kaco wù kwiiñ pià mənə tɔ nàk sè' yeñ. 45 Nwè nè bəboñ cɛp fis kokgè ncèp nè bəboñ bɛusè ntəm ye bəboñ. Nwè nè bɔp cèp fis kokgè ncèp nè bɔp bɛusè ntəm ye bɔp. A vɛ'nə bɛusè cùu ñwèe cɛp fis mègù yusè yà' rwiñ cu sə ntuù ñgèñgàñ.

46 <<Wèeñ togè mɛ də Tà, Tà, nə kà bum sè mɛ sə duk də wèeñ gu gù bɛu yà? 47 Nwè nè yi vè-a bohòmù, nə yuk yusè mɛ sə cèep, nə nonɛsə yà', fana mɛ tsok fa wèñ nsàp ñwè nè yi ye nə. 48 Yi co ñwè nè yi dzəm ñgòci ndap, yi tuñ lo sə nze cəco, nə kə yeto kùmndap sə mənə lis. Fana ndzəp rwiñ, nə bwi' ndap nə, nà' kà tsòhò, bɛusè yi a ci kùmndap nə bəboñ. 49 Fana ñwè nè yi yuk-a ncèp àm, nə kà yà' nonɛsə, ye də yi co ñwè nè yi à ci ndap ye sə nze wà, nə kà kùmndap

bom. Fana ndzəp à rwi, nə bwi' ndap nə, nà' gbɛ ghà ànə. Ndap nə à gbù nsàp nè co wù kà cèp to.>>

7

Jisòs Bə Nkum Sojà Nè Nwè Lakmɔvum
(Mat. 8:5-13)

1 A ye ñga Jisòs cèp mèsə bum sè yi à tse' ñgòcèep ñga bɛu sə sə yuk fana yi lo mɔvwe' lak Kàpanum. 2 Nkwà' ñwè sojà mòk nè mɔvwe' lak Rumà à ye fo' nè yi à tse' ñkwèñ ye mòk nè yi à dzəm nà' vɛ'ɛ wùriñ. Mɔñkwèñ ye nə à sə ya vɛ'ɛ co yi kpɛ li. 3 Anə geñ yi yuk nzu bum sè Jisòs à sə gùu, fana yi tum lo ñkwàha bɛu Jus mòk wèñ də yà'a kə duk Jisòs və kə guñsə ñkwèñ ye nə. 4 Wo à lòo, nə kə lɛñ gbərə Jisòs. Wo duk fa yi də, <<Nwè ènə kùrè co wù tɛsə yi, 5 bɛusè yi dzəm bɛu lak avès ñkùuñntɛñ, nə ci fa ves ndap piriya àvès sè'.>> 6 Fana Jisòs bə yà'wèñ lo. A kə kuəp vè mɔvwe' ndap sojà nə, fana nà' tum sə ñge' ye mok wèñ də yà'a kə duk fa Jisòs də, <<Tà, kà də wu ye ñgə' ñgwàñ duk. Mù ka kəkùrè co wù kə ni mɛ nda'à mɛ yeñ. 7 Yà'a yusè yà' gù ñkuñ mù kà bohòwù mù bə tu am və sə. Cèp mègù lɛ bə cù fana ya mofàk àm nə nə luñ. 8 Mù rì vɛ'nə bɛusè mɛ yè'sə ñwè nè mù tse' ñkwàha bɛu mok mantombii mù sè mù sə yuk bohòwo sè'. Sojàa

mok cu sè wo yukgè bohòmà sè' yo. Aco mù to mòk duk dè, Vèà, yi vè. Mù duk fa mòk dè, Lòfa', yi geŋ. Nè duk fa mali mòk dè, Gù yu yè'e, yi gù yà'.>> ⁹ Jisòs à yuk vè'nè, fana yi mərə bohòŋkwà' ñwè nè, nè duk fa bohòbùu sè wo à yù vè yi fo' sè dè, <<Mù sè tsè' fa wèŋ dè, a mègù-a sè mʉtsətsə'rə bùu Izùre ma, mù ka ñwè nəmòk fo' nè yi tse' nsàp dzədzəm nè ñkùuŋ ènə vè'nè ye yuk.>> ¹⁰ Bùu sè ñkwà'ñwè sojà à tum sè à bwìŋ foho lòo, nè kə ye ŋga mo ye nè cu mok bəboŋ.

Jisòs Lòkoksə Mo Nwà Ngwemfə Mòk Mvwe' Kpù

¹¹ A ka sap fana Jisòs kə ni mvwe' ntòlak mòk nè wo to nà' dè Neen. Ngàa fàk ye nè ye bùu mok wèŋ ñkùuŋ sè be' løyi. ¹² Yi à kəp vè mvwe' ncùu ñka' lak sè, fana yi ye ŋga wo sè bək vè vèŋ ñwè nəmòk nè ma ye à ye ñwà ñgwemfə. Nwà nè'nə à tse' mègù mo nè mò'fis ènə ŋga nà'a ñwəmbam. Bwìŋ ñkùuŋ à vè ñgòtsəpsə yi. ¹³ Tà Jisòs à yə ñwà nè, nè koksə manziŋ bohònà' nè duk fa nà' dè, <<Tsəp, kà wa.>> ¹⁴ Yi lo, nè kə jwèŋ ñkùp nè vèŋ ñwè nè cu ca nè. Bùu sè wo à sè bək tse' ñkùp nè wèŋ à foho təəŋ, fana yi duk dè, <<Wà'ñwè, mù sè cèp bohòwù dè, yəə nè lokok.>> ¹⁵ Nwè nè à lòkok cu mʉtsə, nè ye ñgòcèp cù. Jisòs jəŋ yi,

nə fa yi bohòma ye. ¹⁶ Wəə à ko bwìŋ pwe' fana wo koksə Nwì. Wo sè duk dè, <<Ngà tsòhòbum Nwì mòk nè ghaŋ tesə mʉtsətsə'rə vesùwèŋ laŋ. A yè'sə dè Nwì a vè ñgòtesə bùu ye wèŋ.>> ¹⁷ Nzu bum sè Jisòs à gù yè'sə à yuhu mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà nè ye lak sè yà' kəp Jùdiyà pwe'fo'.

Jon Tumsə Ngàa Fàak Ye NgòFek Jisòs Yumok (Mat. 11:2-19)

¹⁸ Ngàa fàak Jon wèŋ ànə yuk bum sè Jisòs à sè gùu fana wo və, nè tsok fa Jon. Jon to ngàa fàak ye mok ba, ¹⁹ nè tum wo bohòTà Jisòs dè wo kə fek nà' dè, <<Wu yà'sə ñwè nè wo à duk dè yi nè vəə nè, kə vèes sè kək dè yi cu ntòzok ε? >> ²⁰ Wo kə dzèŋ bohòJisòs, fana wo duk fa yi dè, <<Jon ñgà bàptesə bwìŋ tum vè ves dè vèes kə fek wu dè, wu yè'sə ñwè nè wo à duk dè yi nè vəə nè, kə vèes kək dè yi cu ntòzok ε?>> ²¹ A ye mègù sè' mvək ànə fana Jisòs gũŋsə bù ñgàa yiyan wèŋ ñkùuŋntèŋ, nè be'fis ze' ndzə ni'ì bwìŋ, nè muk lis bùu sè yà' ànə loho sè'. ²² A kə dzèeŋ fana Jisòs duk fa wo dè, <<Wèeŋ du, nè kə tsok fa Jon yusè wèŋ yuk, nè ye sè wèŋ yə bə lis awèŋ. Bùu sè wo à loho lis wèŋ sè yə fe'lə bum sèmok, bùu sè wo ànə sè kà gígè sè gù, ñgàa kuturu wèŋ sè gũŋ. Bùu sè wo à loho ntu' wèŋ sè

yuk fe'lə bum, mù sə lòkokxə
 bwìŋ mvwe' kpu, nə sə tsoho
 fa ŋgàa jìŋ wèŋ Ntirè nè
 Bèboŋ nə sè'. ²³ Nə tsok ləsə
 fa yi də mù duk də, rɛŋsi
 bohòŋwè nè yi ka məmərè
 sə ntuu yi bùu mù tse' lok.>>

²⁴ Ghà nè ŋgàa fàak Jon
 sə à bwì foho lòfana Jisòs ye
 ŋgòtsòho fa bùu sè fo' bə liŋ
 Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèŋ
 ànə lo ŋgəà fa' ŋgòkə ja'a
 yà? A ye ŋgòkə ja'a ŋwè
 nəmòk nè yusè bwìŋ cèep,
 yi sə dzəm kə' gu yusè wo
 sə cèep sə nduk à? Ka lɛ
 ve'nə yeŋ. ²⁵ Ye də wèŋ
 ànə lo ŋgòkə ye yè'sə yu yà
 lɛ? Anə ye də wèŋ kə ye
 ŋwè nəmòk nè yi à ni tse'
 cəək sè bəboŋ à? Nə yeè
 nə sè' də nsàp bùu sè wo
 nigè cəək sè bəboŋ, nə sə
 zɛ ghàk awo yè'sə kà ŋgəà
 cugè. Wo cugè ma məmvwè'
 nto'o ŋkum wèŋ. ²⁶ Ye də
 wèŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgòyè
 yà? A ye ŋgòkə yə ŋgà
 tsòhòbum Nwì à? N, a
 ve'nə zìnə, yi yam gha' ŋgà
 tsòhòbum Nwì nsàp nè wèŋ
 rì yàwèŋ ànə laŋ. ²⁷ Nà'a
 yi nè wo à còm nòŋsə bum
 mok ndzənə ŋwàk Nwì bə
 liŋ ye nə. Wo à còm yusè
 Nwì à cèp də,

<Nè'e masinjà àm,
 mɛ nə tum gesə lo yi man-
 tombii wù
 ŋgògù fùhu tsə'rə fa wu
 mandzè.> >>

²⁸ Fana Jisòs nə cep mali
 sèmok də, <<Mù sə tsè' wèŋ
 də, bwe sè wo à dzə wo sə
 nzenŋòŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka

mòk nè yi càsə Jon ntòdzə.
 Yi ye-a sè' ve'nə fana ŋwè nè
 də yi jə'rə càsə gha' mvwe'
 gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam
 ghak Jon nə.>>

²⁹ Bù ŋgàa ko tas bə bùu
 sè wo à ye fo' pwe' ànə rɛŋ
 bum yè'sə fana wo kwasə
 Nwì. Wo ànə kwasə Nwì
 də fàak sè Jon à gùu sə
 yà'a bəboŋ. Wo ànə ye bùu
 sè wo ànə baptesə bohòJon.
³⁰ Fana bùu Faràsi bə bù
 ŋgàa yə'rè fa bwìŋ lùk Nwì
 wèŋ à bèn yusè Nwì à fùhu
 nòŋsə fa wo sə, bə mandzè
 nè də Jon kà wo baptesə.

³¹ Jisòs duk də, <<Aco mù
 fùhu kok ŋgwì bùu sè niè'
 yè'sə bə yà lɛ-o? Wo səsə
 yè'sə yà? ³² Wo yè'sə co
 bwe mok sè wo tə mɛ nteɛŋ,
 nə sə duk fa ŋge' awo də,
 <Vès yəm ŋkii sè wo figè
 ŋwàŋwè fo', wèŋ kà dzèŋ nè
 kà. Vès yəm ŋkii kpu, wèŋ
 kà mbeŋ sè' kom lok.> ³³ Mù
 duk ve'nə bùusè Jon nə ànə
 və ye, yi kà rùk sə no, nə sə
 dzə zɛzɛ. Wèŋ à yə ve'nə,
 wèŋ də yi tse' yòŋsə ze' ndzə
 ni'ì yi anə. ³⁴ Mù Mo Nwè,
 mù a vè yàm, mù sə zɛ beŋ,
 nə sə no rùk sè'. Bwìŋ à
 yə ve'nə, wo duk də, <Wèŋ
 ye ŋgà no juhu rùk bə tà zɛ
 bum, kà ze' mòok nè'.> Wo
 to mɛ də ŋge' ŋgàa gù bɛp
 bə ŋgàa ko mbàam tas wèŋ.
³⁵ Mègù də yumok kè lègè
 ŋkuŋ bwìŋ riŋ də a bəboŋ kè
 bɛp àlɛ'.>>

*Nwà Nəmòk Fè'lə Fa Jisòs
 Làmindà*

³⁶ Njwəə Farəsi nəmòk à to Jisòs də nà'a və bə nà'a kə zɹ zɹzɹ mɹ nda'à yi, fana Jisòs lo mɹ nda'à yi anə, nə cum nze də bə yà'wèeŋ zɹ. ³⁷ Njwà nəmòk nè yi à ye njwà sàhà mvwe' lak yà'sə yuk də Jisòs sə zɹ zɹzɹ mvwe' ndap njwə Farəsi anə. Yi jəŋ və ndo làmindà nè wo ywigè nà' mbàm nkàũŋ, ³⁸ nə kə təŋ kok fə nkweŋ Jisòs mvwe' kùu ye. Yi ye ngòwa, nə sə tsəp kùu Jisòs bə ndzəplis ye sə, nə sə yisə yà' bə nùəmtu ye. Yi sə kum kùu Jisòs sə bə ngùpcù ye, ngònitsə' də yi sə wəp nà', nə sə yok yà' bə làmindaa sə.

³⁹ Njwə Farəsi nè yi à to Jisòs nə ànə ye ve'nə fana yi duk sə vəə yi də, <<Njwə ènə nə ye-a ngà tsòhòbum Nwì, bwèrɛ yi rì də njwà nè nà' sə jwèŋ yi ènə njwà sàhà laŋ.>> ⁴⁰ Jisòs to yi də, <<Saimù, mù tse' yumok ngòtsə' fa wu.>> Saimù fek bwi ye də, <<Cicà, yusə də yà?>> ⁴¹ Jisòs də, <<Ngà samsə fa bwìŋ mbàm mòk à tse' ngàa kəa ba. Yi sə be' ngà kəa mòk bàam mbàm tãŋ, nə be' megu mòk nə ncùhù hum tãŋ. ⁴² Wo kà yà' là' to, fana yi swi fa yà' ba fo'. Bohòbùu sè ba yè'sə, anə dzəm ghak yi nè fò?>> ⁴³ Yi də, <<Mù tsəm də, a njwə nè wo swifa yi mbàm nkàũŋ nà'a.>> Jisòs də, <<A zinə.>> ⁴⁴ Yi bùŋ kùk njwà nè, nə duk fa Saimù də, <<Wù sə yə njwà nè'e

nà? Mù vè mɹ nda'à wù fɛn, wù kà mɹ ndzəp sə wo cùkgè kù bə zeŋ fa. Fana njwà nè'e cùk fa mɹ kùu sə bə ndzəplis ye, nə yisə fa mɹ yà' bə nùəmtu ye. ⁴⁵ Mvəsə wo cəpsəgè njwè, nə jwəŋ yi bə ngùpcù yà'a, wù kà mɹ ve'nə sè' cəpsə. Mvə'nə yà' yè yèe, yi ka ngòjwèŋ kùu am bə ngùpcù ye teŋsə. ⁴⁶ Wù ka tu am bə mve' yok fana njwà nè'e yok kùu am bə làmindà. ⁴⁷ Ye də mù sə tsə' wu də, bɹp sə njwà nè'e à gù yà' nkàũŋ sə, wo swifa yi yà' laŋ. Yè'sə rɛŋ də a ve'nə bùu nsàp dzədzəm nè nkàũŋ nè yi nitsə' ènə. Fana njwə nè wo swifagè yi momjo, nitsə'gè sè' dzədzəm nè momjo.>>

⁴⁸ Fana Jisòs bùŋ duk fa njwà nè də, <<Mù swifa wu bɹp yo laŋ.>> ⁴⁹ Bùu mok sè wo à ye bə Jisòs wèŋ sə à yuk ve'nə fana wo sə cəp də, <<Nè'nə yè'sə ndà, nè aco yi swifa njwè bɹp ye-ɛ?>> ⁵⁰ Jisòs tsok fa njwà nè də, <<Mvə'nə wù fa ntəm yòbohòmù fana yà' fa wù lùŋ. Gèŋ bèboŋ.>>

8

Bəba Sə Wo A Sə Tesə Jisòs

¹ A cu momjo fana Jisòs bə ngàa fàak ye sə humncòp-ba sə wèŋ à gihi ke' mɹmvwe' buhu lak sè yà' à ye fo' sə. Jisòs sə tsoho Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bə gaŋ nkum Nwì. ² Fana bèba səmok à sə gi bə Jisòs nè.

Bèba yè'sə, Jisòs ànə bɛ'fis fa wo yòŋsəə ze' ndzə ni'i wo, nə mesə fa wo yiyaŋ awo sè'. Mòk à ye fo' Mèri Màdàlinà nè ze' sàmba à tesə ndzə ni'i yi nà'a. ³ Mòk à ye Jòanà nè yi à ye ŋgwe Cuzà, mofàk ŋkum Herò, nè yi à sə kùkɔ̀ lis bə ndap Herò. Sùsanà à ye sè' fo', bə bèba səmok ŋkùuŋ. Wo à sə jə bum awo sè wo tse', nə sə tesə Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ bə zeŋ.

Gbu' Ngà Bi Ngwii Bum
(Mat. 13:1-23; Mak 4:1-20)

⁴ Bwìŋ à sə vè bohòJisòs mvwe' bòop lak zəzok, fana wo à kè màa, Jisòs cèp bohòwo bə gbu'. ⁵ Yi à cèp də, <<Ngà bi ŋgwii bum mòk à lònɔ̀gòkè ŋwə ŋgwii bum ye. Mvə'nə yi à sə ŋwə yà' fana ŋgwii bum mok gbu' sə mandzè. Bwìŋ sə nərə yà' bə kù, fana swiŋ dzoon və, nə kə te' zə lo yà'. ⁶ Mok gbu' mvwe' lis, nə to. Mvəsə yà' à sə kùu', fana yà' yum, bùu jì ndzəp. ⁷ Mok gbu' mvwe' ndik, nə kuk. Yà' kuk bə ndik sə, fana ndik sə lim zə yà', yà' kpə. ⁸ Mok gbu' mvwe' nze nè bəboŋ, nə kuk, nə zəm ŋgwì co ŋkù mò'fis.>> Jisòs ànə duk wes vɛ'nə fana yi cèp torə fis bə ŋàŋ də, <<Nwə nè wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusè mà cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbu' Nə

⁹ Anə geŋ ŋgàa fàak ye wèŋ fek yi də gbu' ènə yè'sə dale? ¹⁰ Yi duk fa yà'

də, <<Nwì à gù wen yàwèŋ ŋgòri bum səmok bə gaŋ ye sè yà'a səswihi bohòbùu səmok. Fana bùu sè wo yàwo sə mbiŋ, wo sə kùk nə kùk, nə kà bum sə yə, wo sə yuk nə kà rɛɛŋ.

¹¹ <<Mbwè gbu' nə nè'. Ngwii bum sə ncèp nè Nwì. ¹² Ngwii bum sè yà' à gbu' sə mandzè, a bùu sè wo a yuk ncèp Nwì, Satà və, nə kə jəŋ gesə ncèp nə sə ntùu wo, ya kà də wo dzəm ncèp nə, nə tse' lùŋ duk. ¹³ Mok sè yà' à gbù mvwe' lis, a bùu sè wo yuk ncèp nè Nwì, nə dzəm bə kwəkwa, fana nà' kà ŋgàŋ sə ntùu wo sò. Yè'e bùu sè wo dzəmgè mvək momjo, ŋga məmumsə vəə fana wo gbu' gesə lo fo'. ¹⁴ Ngwii bum mok sè yà' à gbù mvwe' ndik yà'a, a bùu sè wo yuk, wo cu fana bum nzeŋgòn lim te'lə tse' ncèp nə. Bum nzeŋgòn sə, a bum sè ŋwè sə tsərə ŋgògù yà' nùumbu pwe', bə ntəm nè ŋgòtse' ghàk, nə ye ntəm nè ŋgòyu' lùum sè sənə nzeŋgònə. Yà'a bum sè yà' lim tè'lə tse' ncèp nə fana nà' kà kùk. ¹⁵ Nə ye də, ŋgwii bum sè yà' à gbù yàwo mvwe' nze nè bəboŋ, a ntuum bùu sè wo yuk ncèp Nwì, fana wo ko ntəm, nə kotse' yà' cùk bə ntəm nè zìnə, nə zəm nto'.

Gbu' Laàm
(Mak 4:21-25)

¹⁶ <<Kaco ŋwè bwe' lam, nə fə'ə lok nà' sənə yumok yeŋ. Kaco yi tes nà' sə mbwè

kè sè' yeŋ. Yi nè tes nà' mənə dak, ya ŋga bwìŋ ni vèə, nà' sə rɛɛŋ bohòwo. ¹⁷Yà' cu sè' də yumok sè' yà'a səswihi, də yà'a nə kà kè yəəŋ ka yeŋ. Yumok sè' də wo fə'ə lok yà' də bwìŋ nə kà yà' jəja yəə bùə. ¹⁸Ye də wèeŋ sə jəŋ ŋkərə m̀vəsə wèŋ sə yuk bum, bùəsə ŋwè nè yi tse'-a yumok, Nwii nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sè' ya yi tse' ŋkùuŋntèŋ. Nə ye də ŋwè nè yi ka ye yumok tse' fana Nwii nə jəŋ gəsə nè momjo nè yi tsəm də yi tse' nə.>>

Jisòs Bə Ma Ye Nə Ye Bwema Ye

(Mat. 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à vè ŋgòkè yə yi, fana wo kà yi yə, bùəsə bwìŋ à ye fo' ŋkùuŋ. ²⁰Wo tsok fa Jisòs də, <<Ma yo bə bwema yo wèŋ tə sə mbiŋ, wo sə dzəm ŋgòyə wu.>> ²¹Jisòs duk fa wo də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ bùu sè' wo yuk ncèp Nwì, nə gə sè' ve'nə.>>

Jisòs Gù Fəfə Nà' Təŋsə

(Mat. 8:23-27; Mak 4:35-41)

²²Numbu mòk à ye Jisòs bə ŋgàa fàak ye ni sənə ŋgwes. Yi tsok fa yà' də, <<Vesùwèeŋ to lo ndzə ŋgə ndzəp mamòk.>> Mvè'nə wo à sə lòo, fana yi dzəm lo. ²³Wo à sə lòsə ŋgwesə anə fana, fəfə nè bəp tseŋ wo, nə sə ci rwiŋsə ŋgwes nə bə ndzəp, fana nà' ye co nà'a nə cəəŋ. ²⁴Wo lo kə to

yəmsə Jisòs, nə duk fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə kpə ye'e kpə.>> Jisòs à lòkok m̀tsə, nə duk fa fəfə nə duk də, <<Təŋsə, kà mok cà fe'lə,>> nə duk bohòndzəp sè' duk də, <<Naan yòsə' gəe'.>> Fəfə à duk gù dok, fana ci'i təəŋ fo' mok wumm. ²⁵Fana yi fek yà' də, <<Kaco wèŋ dzəmtse' bohòmù yeŋ ye'sə bùu yà?>> Ngàa fàak ye wèŋ wəp, nə mərə də, <<Nè'e nsàp ŋwè nè fònə yi cèep, fəfə bə ndzəp pwe' sə yuk yi-ε?>>

Jisòs Gəŋsə Nwè Nè Yi Tse'

Yòŋsəə Ze'

(Mat. 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶Wo à to tesə lònə ndzəp ma nja, nə kə tesə və mvwe' lak Gerasàn. Lak ye'sə yà'a ma ndzə nto ndzəp mvwe' nze Galili. ²⁷Jisòs tesə sənə ŋgwes nə, fana yi kərə bə ŋwè nəmòk nè yi tesə mvwe' lak yà'sə ŋga nà' tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'i yi. A sàp ŋkùuŋntèŋ ŋga ŋwè ènə sə gi ni' to, nə kà nda'à sə cu. Yi sə noon ke'lo mvwe' sə wo tuuŋgè bwìŋ. ²⁸Yi ànə ye Jisòs fana yi gbə tsoŋ sə nze ŋgə ni'i nà', nə sə waŋ furə fis də, <<Jisòs mo Nwì nè ghaŋ, wù sə ləp bohòmù yà? Mù ləŋ wu də wu kà mu ŋgə' fa.>> ²⁹Yi à duk ve'nə bùəsə Jisòs à duk fa yòŋsə ze' nə də nà'a tesə ndzə ni'i yi anə. Ze' nə ànə sə ci' kotse' ŋwè nà'nə kè' ŋkùuŋntèŋ fana wo à sə ki

yi bo bæ kù lònfo' bæ kwan
 nè sà kùk yi, fana yi sà sòon
 tirè yà' pwe' ze' nè sà jamsə
 lo yi ngəà. ³⁰ Jisòs fek yi də,
 <<Liŋ yoo ndà?>> Yi duk
 də, <<Liŋ aam Bòp.>> Yi duk
 vɛ'nə bùsə ze' sà à ye ndzə
 ni'i yi anə ŋkùŋ. ³¹ Ze' sà
 lɛŋ Jisòs də nà'a kà wo sà
 mvwe' wu sà cəco* yà'a gèsə
 lò. ³² Ngùnaaŋ mok à ye
 fo' ŋkùŋntɛŋ ŋga wo sà zù
 mvwe' mbwè nda mòk fo'.
 Fana ze' sà lɛŋ Jisòs də nà'a
 me'rə wo, wo kə ni ndzə ni'i
 ŋgùnaaŋ sà. Jisòs dzəm fa
 wo. ³³ Ze' sà tesə ndzə ni'i
 ŋgà' nə, nə kə ni ndzə ni'i
 ŋgùnaaŋ sà. Ngùnaaŋ sà à
 ca du'rə tsoŋ ndzə baàŋ anə,
 nè kə gbɛ kpɛ lo wes sənə
 ndzəp Galili.

³⁴ Bùu sà wo à sà gùmsə
 ŋgùnaaŋ sà à carə lòo, nè
 kə tsoho fa bùu sà mvwe'
 lak yà'sə pwe'. ³⁵ Fana bwiŋ
 tesə və ŋgòkə ja'a nsàp yu
 nè nà' gù nə. Wo à və
 bohòjisòs, nè ye ŋga ŋwə nè
 yi ànə tse' yòŋsə ze' ndzə
 ni'i yi nè ŋga yi cu kok ŋgɛ
 ŋki'i Jisòs, nè ni tse' cək, nè
 cum fe'lə bæ ŋkərə ye bəboŋ
 lāaŋ vɛ'. Fana wɛə ko wo
 nèbɔp. ³⁶ Bùu sà wo à yə
 bum yè'sə à tsòho fa bùu
 sà wo à və yusə Jisòs gù
 bohòŋgà' ànə. ³⁷ Bùu sà
 mvwe' ntòlak Gerasàn wèŋ
 à wəp vɛ'ɛ, nè duk fa Jisòs
 də nà'a lo gesə fo'. Yi ni
 ŋgwes, nè bwi foho lo yuye.
³⁸ Nwə nè ze' à tesə ndzə

ni'i yi nè à lɛŋ Jisòs də bæ
 nà'a lo. ³⁹ Jisòs à tum fəsə
 yi maŋkwèŋ, nè tsok fa nà'
 də, <<Dù la'à wù, nè kə
 tsok fa bwiŋ yusə Nwi gù
 bohòwù.>> Yi à lòo, nè kə
 tsok fa bwiŋ mɛ ntòlak pwe'
 yusə Jisòs gù bohòyi sə.

*Jisòs Gùŋsə Nwà Nə Nà'
 Jwèŋ Yi Cək Nə Luŋsə Mo
 Jairòs*

(Mat. 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisòs à to təm nè, nè bwi
 foho və fana, bòp bù nè wo
 à ye fo' nè à kwa ŋgòyə yi
 wùriŋ, bùsə wo à sà tək yi.
⁴¹ Nwə nəmòk à və fo' nè
 wo to yi də Jairòs. Nwə ànə
 ànə ye ŋkwà' ŋwə nəmòk
 mənə ndap piriya. Yi à yə
 Jisòs ntɛŋ, yi kə gbɛ noon
 mantombii nà', nè lɛŋ nà' də
 nà'a və mɛ ndà' à yi, ⁴² bùsə
 mo ye à ye mvək kpɛkpɛ. Yi
 à tse' mэгù mo nè mò'fis ànə
 ŋga nà'a ŋwàŋwè. Mo nè à
 ye lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba.
 Jisòs à lòbə Jairòs nè fana
 bwiŋ yuŋ yi, nè sà bwi'lə yi
 nsàp nè co ndùrè to yi.

⁴³ Nwà nəmòk à ye fo' nè
 ndɛəm à sà ca yi ndzə ni'i
 mənə lùumŋgòŋ hum-ncòp-
 ba. Nwə nè ŋgòfa yi ncəp
 ŋga yà'a me kà ye. ⁴⁴ Yi
 à nɛɛ və fɛ ŋkwèŋ Jisòs,
 nè jwèŋ gesə cù cək nà'
 bæ bo. Mvè'nə yi à jwèŋ
 gèsə nà' ntɛŋ, ndɛəm sə
 tɛŋsə ŋgòca. ⁴⁵ Jisòs fek də,
 <<Jwèŋ mɛ ndà?>> Bwiŋ
 pwe' à bèŋ, fana Pità duk

* **8:31** 8:31 Yè'e mvwe' sà yòŋsəə ze' nè kə ləə. A mvwe' sà Tà Nwii nè kə təkə wo.

də, <<Masà, bwìŋ sə bwi'lə wu ma nè fòpwe'.>> ⁴⁶ Jisòs duk də, <<Nwə nəmòk jwèŋ mæ laŋ. Mù yuk ŋga ñàŋ tesə ndzə ni'i mù.>> ⁴⁷ Nwà nè riŋ də kaco yi swihi yeŋ. Yi və, nè sə kaŋ, nè bùhù mantombii Jisòs, nè cep fis mvwe' bwìŋ. Yi tsok fa nà' njo nè yi anə jweŋ cək nà' nè, də nduəm ye sə cì'i sè'. ⁴⁸ Jisòs duk bohòmòŋwà nè də, <<Njè'gù, dzədzəm yònè wù tse' nè gũŋsə wu laŋ. Dù, gèŋ bəboŋ.>>

⁴⁹ Jisòs à sə duk də yi cep mesə bə ŋwà ènə ntèŋ, ŋwə nəmòk caŋ və ŋgòtsə' fa Jairòs də mo nà' nè kpə laŋ. Də nà'a kà cicà nè ŋgə' mok ŋgwàŋ fa yiskok. ⁵⁰ Jisòs ànə yuk vè'nə, yi duk də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm fana mo ŋwà nè nè luŋ.>> ⁵¹ Jisòs à kə dzèŋ mvwe' ndap nè, yi kà dzəm də ŋwə nəmòk ni yuŋ lo yi mæ nda'à anə dzəm. Yi à dzəm də a ni megu Pità bə Jon bə Jem, nè ye ma bə tè'ε mo nè. ⁵² Bwìŋ pwe' à sə wa gùrə kpə mo nè. Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ kà wa. Mo nè ka kpə, yi sə dzəmlo.>> ⁵³ Bùu sə à ywì'lə yi swee, bùusə wo à rì də mo nè kpə laŋ. ⁵⁴ Jisòs ko mo ŋwà nè bo, nè duk də, <<Mweŋ, lòkok.>> ⁵⁵ Yòŋsə mo nè à bwìŋ foho vè səmok, fana yi lokok kè' mò'fis. Jisòs duk də wo fa mo nè beŋ ya yi zə. ⁵⁶ Ma bə tè'ε mo nè à mərə wùriŋ. Jisòs duk fa wo də wo kà ŋwə nəmòk tsə' fa.

9

Jisòs Tum Bwe Fàak Ye Hum-ncòp-ba

(Mat. 10:5-15, 14:1-12; Mak 6:7-29)

¹ Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba, nè fa wo ñàŋ ŋgòjùm fis yòŋsəə ze' pwe' ndzə ni'i bwìŋ, nè mesə fa bwìŋ yiyaŋ zəzok. ² Fana yi tum lo wo ŋgòtsòho lògaŋ ŋkum Nwì, nè mesə fa bwìŋ yiyaŋ. ³ Yi tip wo duk də, <<Kà yumok bə gi nè'nə jə lo': ntumbàŋ-è', bàm-è', zuzə-è', mbàm-è', nè kà cək nini ba sè' jə tse'. ⁴ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk jəŋ weŋ co ŋkùŋ mæ nda'à yi, fana wèŋ cum megu bə ndap ànə tè wèŋ me'rə ntòlak anə. ⁵ A ye-a ŋga bùu sè bə ntòlak ànə ka weŋ mvwe' ndap awo dzəm, mvək nè wèŋ nè me'rə mvwe' ànə, wèŋ kè'sə mak nəm mfəm fəə kuu awèŋ fo' ŋgòni tsə' də wo à ka weŋ fo' dzəm.>>

⁶ Fana ŋgàa fàak Jisòs sə à gi kè'cà bohòbwe buhu lak sè fo' sə pwe', nè sə tsoho lo Ntirè nè Bèboŋ nè, nè sə gu mesə fa bwìŋ yiyaŋ awo pwe'.

⁷ Anə geŋ, Herònə yi à sə sak Galili yuk bum sè Jisòs bə ŋgàa fàak ye à sə gù yè'sə. Fana ŋkərə jip yi vè'ε, bùusə bùu səmok à sə cèp də, Jon ŋgà bàptesə bwìŋ a tesə vè fe'lə mvwe' kpə. ⁸ Fana bùu səmok sə duk kè'cà yàwo də yi Alajà. Mok sə duk yàwo də ŋgà

tsòhòbum Nwì mòk nè tàn a lòkok vè mvwe' kpɛ. ⁹ Anə geŋ Heròduk də, <<Mù ànə gwɛ' cokfis tu Jon sə laŋ, ɲwè nè mù sə yuk fe'lə nzu ye yè'sə ndà ɛ?>> Fana yi sə lap mandzè ɲgòyɔ Jisòs nə.

Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Tàn Zuzu
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

¹⁰ ɲgàa ntum Jisòs à bwiŋ vè, nə kə tsoho fa Jisòs yusè wo gɛɛ. Fana yi jəŋ wo, nə lo mvwe' buk lak mòk nè wo to fo' də Bèsadà. ¹¹ Mvè'nè bwiŋ à rì də wo à sə lòsə, wə tesə mvwe' buhu lak sè yà' kuəp fo', nə yuŋ lo wo bə kù. Yi duk fa wo də wo vè bəboŋ, nə ye ɲgòyɔ'rə wo bum bə gaŋ ɲkum Nwì. Yi sə mesə fa bùu sè wo tse' yiyaŋ yiyaŋ awo sè'.

¹² Mvèk à càa, ɲgàa fàak ye vè bohòyi, nə duk də, <<Tà, tumsə bùu yè'sə wo lo mvwe' buhu lak nə ye nzum yà'a, ya wo lap yumok ɲgòzɛ, nə lap mvwe' nòòŋ sè'. Búsə ka fɛɛŋ la'à yeŋ.>>

¹³ Yi duk fa wo duk də, <<Wèeŋ kək fa wo yumok wo zɛ.>> Wo də, <<Vès tse' mègù ntuhu brəd tàn, nə ye fuk ba. Wù dzəm də vès lo kə bɛpsə mbàm ɲkùuŋ, nə ywiŋ beŋ ɲgòfa wo à?>>

¹⁴ A ye ɲga bùu sè wo cu fo' à ye mbəmbam ncùhù tàn. Jisòs duk fa ɲgàa fàak ye də, <<Cumsə bùu sə sə nze bə bòp zəzok hum tàn, hum tàn.>> ¹⁵ Fana wo cumsə bùu sə sə nze bə bòp vɛ'nə. ¹⁶ Fana Jisòs jəŋ ntuhu brəd

sè tàn, nə ye fuk sè ba sə. Yi kək gesə lis mɛbu, nə kwasə Nwì, nə bə'rə brɛɛd sə, nə fa ɲgàa fàak ye də yà'a gap fa bùu sə. ¹⁷ Wo à zu wo pwe', nə ze' bəboŋ. Wo te'e benə sè yà' à bwehe cu sə kwès hum-ncòp-ba.

Jisòs Tsə' Fa Bwe Ye Bum Sə Yà'a Nə Gɛ Yi
(Mat. 16:13-28; Mak 8:27-9:1)

¹⁸ Anə ye mvèk nəmòk ɲga Jisòs cu mègù bə ɲgàa fàak ye fana yi sə gɛ pìriyà. Yi fek wo də, <<Bwiŋ dukgè də mù yè'sə ndà?>> ¹⁹ Wo duk fəsə fa yi də, <<Bùu mok dukgè də, wu Jon ɲgà bəptesè bwiŋ. Mok duk də wu Alajà, mok duk də wu ɲgà tsòhòbum Nwì mòk nè yi à lòkok vè mvwe' kpɛ.>> ²⁰ Fana Jisòs fek wo də, <<Wèeŋ yàwèeŋ nɛ? Wèeŋ dukgè yàwèeŋ də mù yè'sə ndà?>> Fana Pità cep fəsə fa yi də, <<Wu ɲkum ɲgà gèm bwiŋ nè Nwì ànə duk də yi nə tum vèsə nə.>>

²¹ Fana Jisòs tipsə wo bə ɲàŋ də wo kà ɲwè nəmòk tsə' fa lok. ²² Nə tsok fa yà'wèeŋ də, <<Mù nè mù mo ɲwè, mù nə ye ɲgə' ɲkùuŋntɛŋ. Fana ɲkwàha bwiŋ bə ɲgàa fa satikà' sè ghaŋ, nə ye bə bùu sè wo yə'rəgè làuk Nwii nə beŋ mù. Wo nə zə mù, fana nùmbu nè tɛ' ye, mù lokok mvwe' kpɛ.>>

²³ Fana yi duk fa bwiŋ də, <<A ye-a ɲga ɲwè nəmòk dzəm-a ɲgòyù lòmɛ, fana yi

nə beŋ to ntòbum sè ni' ye sə dzəm yà', nə bək jəŋ ntəəŋ ye nùumbu pwe' ŋkuŋ nə be' və mɯ. ²⁴ Bɯsə ŋwə nè yi gəhə tse'-a yòŋsə ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ŋwə nè yi jə yòŋsə ye co yusə wà bùu mù fana yi nə kə tse' nà'. ²⁵ Swe'e sè ŋwèe nə tse' yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə tu ye e? ²⁶ Ŋwə nè yi koksə-a marè'tu bohòmà nè ye ncèp àm, mù nè mɯ mo ŋwè fana ghà nè mɯ bwì və bə ñaaŋ sè tɛ' am fa mɯ, nə ye bə ñaaŋ sè Tɛ' nə, bə ñaaŋ masinjàa Nwì sè rərəŋ fana, mù koksə marè'tu bohòyi sè'. ²⁷ Nə yeè nə də, mù sə tsè' fa weŋ ŋkəm duk də, bùu mok tə fɛeŋ sè wo nə kà kpɯ tètè wo ye gaŋ sè Nwì ŋga yà' sə sak sənə nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə Mɯ Ndahà

(Mat. 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ A cà co nùumbu fwame', fana Jisòs to jəŋ Pità, bə Jem nə ye Jon, bə yà'wèŋ kok lə mɯmvwe' nda mòk ŋgògù piriya. ²⁹ Mvè'nè yi à sə ləŋ Nwì fana nsəsə ye kupsə bùu nsàp mok nè zok, fana cəək sè yi ni tse' mɯ ni'ì yi à bùuŋ fəfop tap tap. ³⁰ Wo ye Alajà bə Musì ŋga wo tesə və mɯbu, bə Jisòs wèŋ sə taŋ ŋgàm. ³¹ Bùu yè'sə à tse' nsàap nsəsə sè co mareŋ. Wo à sə cèp bə mvè'nè yi kuəp ŋgògù yusə Nwì ànə dzəm, də yi nə lo mvwe' lak Jòrosalèm,

nə kpɯ. ³² A ye ŋga Pità wèŋ sə dzəmlo. Ànə geŋ, wo lokok, nə ye Jisòs bə bùu sè ba yè'sə ŋga wo tə fo', ŋga nsəsə ye kupsə vɛ'nə. ³³ Bùu sè ba yè'sə à yè ŋgòlòo, Pità duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvè'nè vesùwèeŋ fənə yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duŋ fɛeŋ tɛ', mò'fis nè njo, mòk nè Musì, mòk nè Alajà.>> Yi ànə cep tsoŋ gù yè'sə, nə kà yusə yi sə cèp ri. ³⁴ Mvè'nè yi à sə cèep, mbàk və kə təhə lok wo, fana wuə ko wo. ³⁵ Fana wo yuk ŋga ŋgì mòk cèp vesə ndzənə mbàk nə duk də, <<Nè'e mo àm, mù a cok fis yi. Yusə yi cèp pwe', wèeŋ yuk yi.>> ³⁶ Wo à yuk ŋgì ènə vɛ'nə, wo kùksə kɛ', nə kà ŋwə nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yiìyi. Wo à sə kà bwìŋ yusə wo à yə yà'sə ghà ànə tsòhòfa.

Jisòs Tesə Mo Nəmòk Nè Yi Tse' Yòŋsə Ze'

(Mat. 17:14-23; Mak 9:14-32)

³⁷ Tsok à reŋ, wo à bwì vəə, bwìŋ wùriŋ kə tseŋ yi. ³⁸ Ŋwə nəmòk cèp vesə mɯtsətə'rə bùu sə də, <<Cicà, kwəkwè', kə kək mo àm nè mù tse' mègù yi. ³⁹ Yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi, nè nà'a kogè yi. Nà'a ko yi, yi sə waŋ nèbɯp, fana ni' gərə yi njuk njuk tɛ sə duk yi kə cùhu. Nà' sə sərə yi nə kà ŋgòmè'rə yi dzəm. ⁴⁰ Mù duk ŋgàa fàak yo də wo be' fis nà', fana wo ka nà' be' fis to.>> ⁴¹ Jisòs duk

fa wo də, <<Ja'a na mvəsə wèŋ yè'sə gugutu, wèŋ ka dzədzəm sə ntùè wèŋ nè co wèŋ gũŋsə ɲwè fo' tse' è. Mũ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntum ve'nə kə dzeŋ sèŋ? Jəŋ və fa mũ mo yòŋə fən.>> ⁴² Mvə'nə wo à sə jə vè mo nə, yòŋsə ze' nə ko yi, fana ni' gurə wes yi njək njək. Jisòs jwa yòŋsə ànə, nə gũŋsə mo nə, nə fa nà' bohòtè' ye nə. ⁴³ Bwìŋ pwe' à mərə bə ɲaaŋ Nwì sè wo à yə sè.

Mvə'nə wo à sə mərə ve'nə, Jisòs duk fa ɲgaa fàak ye wèŋ də, ⁴⁴ <<Yuk yusə mũ nə tsok fa weŋ bəboŋ. Wo nə fa mũ mo ɲwè ndzə bohòbùu mok.>> ⁴⁵ Bwe sə à ka bə yusə yi à cèp yè'sə rɛɛŋ. Yà' ànə ye bohòwo səswihi ya wo kà bə zeŋ rɛèŋ, fana wo sə koksə wəə ɲgòfɛk rɛŋsə.

Ŋwè Nè Ghaŋ Ndà?

(*Mat. 18:1-5; Mak 9:33-40*)

⁴⁶ A ye ɲga'a ɲga wo yè ɲgòfenə də ɲwè nè ghaŋ mʉtsətsə'rə wo ndà ɛ. ⁴⁷ Jisòs à rì yusə wo à sə tsərə sə ntùè wo bə ncèp ènə, fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk də nà'a kə təəŋ ɲgũ ni'ì yi. ⁴⁸ Fana yi duk fa wo də, <<Ŋwè nè yi jə-a nsàp mo nè'nə mũnə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mù. Ŋwè nè yi jə-a mũ, nə

duk <Və bəboŋ>, fana ye də yi sə duk bohòŋwè nè yi à tum mũ nə sè'. Mũ sə duk yè'sə də ɲwè nè yi maŋkwèŋ bohòwèŋ pwe', yi ɲwè nè yi nè mantombi yi.>>

⁴⁹ Jon à cèp bohòJisòs də, <<Cicà, vès yə ɲwè nəmòk ɲga yi bɛ' fis ze' mũnə liŋ yò. Fana vès duk yi də yi teŋsə, bùusə yi ka mòk mʉtsətsə'rəə vès yeŋ.>> ⁵⁰ Jisòs duk ye də, <<Kà də wu gũ co yi teŋsə duk, bùusə ɲwè nè yi ka weŋ beŋ, ye də yi cu venəwèŋ.>>

Bùu Sè Mvwe' Lak Sàmariyà Mok à Bèŋ Jisòs

⁵¹ Mvèk ànə kurə də Jisòs nə kpũ ya yi lo mũbu, yi ko ntum, nə lokok bɛ' lo mandzè nè nà' lo Jòrosalèm. ⁵² Yi tum lo masinjaa mok mantombi də wo lo mvwe' ntòlak Sàmariyà, nə kə gũ tsə'rə fa yi bum pwe' ɲkuŋ yi və. ⁵³ Bùu Sàmariyà wèŋ beŋ də nà'a kà fo' noon, bùusə wo à yə də yi sə cà lòJòrosalèm.* ⁵⁴ Jon bə Jem à yə ve'nə, fana wo duk də, <<Tà, wù dzəm də vèes leŋ piriya ya ɲga Nwii tumsə tsoŋ mis mũbu ɲgòkè tèn səsə bùu yè'sə à?>> ⁵⁵ Jisòs bùuŋ kək ja'a wo, nə jwa wo, nə duk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə nè wèŋ sə cèp bə zeŋ ànə riŋ. Mũ nè mũ mo ɲwè, mù a ka ɲgòbupsə yòŋsə

* **9:53** 9:53 Bùu Sàmariyà wèŋ à sə tsəm də mvwe' sè zinə sè ɲgòkùksə Nwì fo' sə mvwe' nda mòk nè wo togè nà' də Gerazim. Bùu Jus wèŋ duk yàwo də a Jòrosalèm, fana yà'a yusə yà' gũ ɲkuŋ wo kà ɲwè nè yi sə cà lòye Jòrosalèm tɛsə sə.

ɲwè və, mù a vè ɲgòlũŋsə
wo lũŋsə.†>> ⁵⁶ Anə gen, wo
lokok, nə lo mvwe' ntòlak
nəmòk.

NgòBε' LòJisòos Gəgɲ
(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Wo à sə lòmandzè fana,
ɲwè nəmòk cep bohòJisòs
də, <<Mù dzəm də mù nə
bε'lo wu ma nə fòpwe' nè
wù sə lòo.>> ⁵⁸ Jisòs tsok fa
yi də, <<Còp wèŋ tse' mvòk
co wo cum ca, swiŋ wèŋ
tse' ndap awo, fana mùu mo
ɲwè mù ka mvwe' sè co mù
noŋsə tsoŋ tu am, nə noon
yoŋsə tse'.>>

⁵⁹ Jisòs duk bohòŋwè
nəmòk də, <<Mù dzəm
də vesùwèŋ lo, nə fak
mvwe' mò'fis.>> ɲwè ènə
duk də, <<Tà, mù foho lo-a
maŋkwèŋ, nə kə tuuŋ tɛ'làm
ɲkuŋ-è.>> ⁶⁰ Jisòs tsok fa yi
də, <<Me'rə bùu sè wo kpə
laŋ tuuŋ bù kpəkpu awo.
Bohòwù yò, dù nə kə tsok
ncèp nə də ɲkum Nwì nə yè
ɲgòsak sə nzeŋgòŋ laŋ.>>

⁶¹ ɲwè nəmòk à yə Jisòs,
yi duk də, <<Mù nə bε'
wu Tà, fana mù sə fek wu
də mù lo, nə tsok fa bùu
am də wo cum bəboŋ.>>

⁶² Jisòs tsok fa ɲwè ènə
də, <<A ye-a ɲga ɲwè yèto
ɲgòfàk bohòNwì, nə sə kək
lis maŋkwèŋ, ye də yi ka
kəkurè ɲgòcu mvwe' gaŋ
ɲkum Nwì yeŋ.>>

10

*Jisòs Tumsə LòBwiŋ Hum
Sàmba-Ncòp-Ba*

¹ Yà'sə ànə ca wes fana
Tà Jisòs cokfis bwiŋ hum
sàmba-ncòp-ba, nə tumsə
lo yà'wèŋ ba, ba. Yi à tumsə
lòwo ɲgòlòmvwe' buhu lak,
nə ye bə mvwe' sè yi nə sə
və fo' sə pwe'fo'. ² Yi duk
fa yà'wèŋ duk də, <<Nzum
sè ɲgòkup sə ɲkəuŋntèŋ
fana bùu sè ɲgòfàk fo' sə
momjo wùriŋ. Ye də wèŋ
leŋ bohòTà ɲgà nzum nə
də ya yi tumsə ɲgàa fàk
wèŋ, ɲgòkə kup nzum ye
sə. ³ Yeè, wèŋ du, mù
tumsə lòwèŋ co nsùŋgaŋ
mutsətsər'əə furùk wèŋ.
⁴ ɲwèè kà posà jə, kà bàmm
jə, kà kùuŋgùp sè' jə; nə
kà ɲwè mandzè sè' cepsə
lok. ⁵ Ndap nə wèŋ ni mbwa
pwe'fo', wèŋ cepsə wo də,
<Fifi ye bohòndap ènə!>
⁶ Wèŋ duk ve'nə fana a ye-a
ɲga ɲwè ɲgà fifi mbwa fana
fifi àwèŋ nə, nə ye bohòyi.
A ye-a ɲga ɲwè nè ve'nə nə
mbwa bùè fana fifi àwèŋ
nə bwi foho və bohòwèŋ.
⁷ Cum megu məm'vwe' ndap
ànə, nə sə zə, nə sə no yusə
wo fa wèŋ, bùusə ɲwèè fak
laŋ, wo lak yi. Kà duk də
wèŋ coho noon kupsə ke'ca
ndap duk. ⁸ A ye ɲga wèŋ kə
ni mvwe' ntòlak mòk, wo jəŋ
wèŋ fo' co bwiŋ fana wèŋ
zə nsàp yu nè wo fa wèŋ

† 9:55 9:55 ɲwàak mok sè zəm cu sè wo à ka ɲgo ncèp ènə nja gesə: nə duk
də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə nè wèŋ sə cèp bə zeŋ ànə riŋ. Mù nè mù mo ɲwè,
mù a ka ɲgòbupsə yòŋsə ɲwè və, mù a vè ɲgòlũŋsə wo lũŋsə.>>

lòon fo'. ⁹ Wèen gũjsə ngàa yiyaŋ sè wo cu mvwe' lak yà'sə wèŋ, nə duk fa bùu sè fo' sə wèŋ duk də, <Gaŋ ŋkum sè Nwì sə yà' kũəp və bohòwèŋ laŋ.> ¹⁰ A ye-a ŋga wèŋ kə ni mvwe' ntòlak nè wo ka wèŋ də wèen və bèboŋ duk fa fana wèŋ sə gihi ke' mvwe' mandzəə sè mũ ntòlak anə sə, nə sə cep duk də, ¹¹ <A megu-a sè mfəm fəə sè yà' ko kũu avès mvwe' lak awèŋ yà'sə fana vès kè'sə nòŋsə yà', yà' sə kũk weŋ. Wèen riŋtse' də gaŋ ŋkum sè Nwì sə yà' kũəp və weŋ laŋ.> ¹² Mũ tsok fa weŋ də, nũmbu nè wo sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòlak Sodòm nə noŋsə nsàp lak ànə.

¹³ <<Wèŋ bùu Corazi, wèŋ cu bup! Wèŋ bùu Bèsadà, wèŋ cu sè' bup! A ve'nə bùusè nsàap bum maŋgəŋgèen sè wo a gũ tsə' fa weŋ yà'a, wo ànə gũ tsok fa-a yà' bohòbũu Tayà bə Sidòn wèŋ bwèrè də wo a kupsə, nə bwi fa bup awo ŋkwèŋ tè, nə ni tse' gaa cək, nə yok və. ¹⁴ Nũmbu nè wo nə sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòbũu Tayà bə Sidòn nə noŋsə weŋ. ¹⁵ Wèŋ bùu Kàpanũm, wèŋ a sə nènì' co wèŋ də wèen kok lo mabu à? Wèen nə lo tsətson mvwe' ŋgə' ve'ε bòn.

¹⁶ <<Nwè nè yi yuk-a weŋ, ye də yi yuk mũ. Nwè nè yi dzeen-a weŋ, ye də yi dzèen mũ; nə ye də ŋwè nè yi

dzeen-a mũ, ye də ŋgèŋgàn dzèen ŋwè nè yi a tum və mũ nə.>>

*Bũu Sè Hum Samba-
Ncòp-Ba Sə Wèŋ Bwiŋ Vəə
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)*

¹⁷ Bũu sè hum sàmba-ncòp-ba sə wèŋ à bwiŋ və bə kwəkwa. Wo à duk də, <<Tà, yòŋsəə ze' wèŋ ye bohòvès yusə wà bùu liŋ yo.>> ¹⁸ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mũ yə Satà ŋga yi sə gbù tsə mabu co mbũŋ sə ba'a tsə yi. ¹⁹ Yeè, mũ a fa weŋ nàŋ ŋgògì cà mənə no bə ŋgam wèŋ, nə ye nàŋ ŋgògha' nàaŋ sè bùu sè wo bèŋgè weŋ tse' yà' pwe'fo'. Kaco yumok gũ lok weŋ yeŋ. ²⁰ Nə yeè nə də kà də wèen sə kwa də bùusè ze' wèŋ sə wəp weŋ duk, wèen kwa lɛ bùusè də wo còm nòŋsə liŋ awèŋ mabu.>>

²¹ Ghà ànə à ye, Yòŋsə nè Rərenə nə gũ Jisòs yi rwiŋ bə kwəkwa fana yi cep duk də, <<Mũ kwasə wu tɛ', nə wu Tà mabu bə sə nze nə, bùusè wũ a swihi gesə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərè wèŋ, nə niŋ fa yà' bohòbwe sè ləə wèŋ. A zìnə Tɛ', wũ a gũ yè'sə mũmvè'nə yà' a bòkok wu sə vəə wũ ve'nə. ²² Tɛ' am a fa wes mũ bum pwe'fo'. Nwè nəmòk ka mwe nə riŋ, ri mègù yi Tɛ' nə. Nwè nəmòk ka Tɛ' nə sè' riŋ, ri mègù yi mwe nə, nə ye bùu sè mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.>>

²³ Anə geŋ yi bũu duk swihi fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ

dùk dè, <<A rɛn̄si bohòŋwè nè yi yə bum sè wèŋ sə yə yè'sə! 24 Mɛ tsok wɛŋ də ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə ye bə bù ŋkəŋkum wèeŋ ŋkùuŋntɛŋ sè wo a dzəm ŋgòyə bum sè wèŋ yə yè'sə, nə kà mandzè nə tse'. Wo dzəm ŋgòyuk bum sè wèŋ sə yuk yè'sə, nə kà yà' sè' yuk.>>

Gbu' Nwəə Sàmàriyà Nə Bəboŋ Nə

25 Ŋgà yə'rè fa bwìŋ lùk mòk à lòkok də yi bəə ja'a Jisòs nə fana yi fek nà' də, <<Cicà, yusè aco mù gɛ yè'sə yà, ya mɛ kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə ɛ?>>

26 Jisòs fek bəsə bwì nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə lùk də yà? Wu tagè nja da?>> 27 Ŋgà' nə dùk də, <<Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntəm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nə ye bə ŋaən yo pwe', nə ye bə ŋkərè yòsè' pwe'fo', fana nə dzəm moma yo co mvè'nè wù dzəm ni' yò.>> 28 Jisòs dùk fa nà' də, <<Wù cèp bəboŋ laŋ; gù vɛ'nə ya wu nə tse' lùŋ.>>

29 Ŋgà' nə à dzəm də yi niŋ tsok də yi ŋwè nè bəboŋ, fana yi fek fe'lə Jisòs nə də, <<Moma am nə yè'sə ndà?>> 30 Jisòs tsok bəsə fa yi gbɛ' mòk də, <<Ŋwè nəmòk à tsə mɛ Jòrosalèm ŋgòlòJèrikù. A kè wès mandzè, ŋgàa yè wèŋ ko

fweŋ fis yi cək pwe', nə ləp yi. Wo me'rə mak non̄sə yi ŋga yi sə tàhɛ mègù mok ŋgwàŋ, nə lo yu awo. 31 Mvək à cəa, ŋgà fa satikà' mòk à sə yù tsə lòsè' mandzè ànə. Yi ànə ye nà' ŋga nà' nòo fana yi lək ca yuye ndzə ŋgɛ mandzè. 32 Ŋwəə Levi mòk à gù sè' vɛ'nə. Yi à kè dzèŋ fo', nə ye ŋgà' nə mvè'nə nà' nòo fana yi ca yuye ndzə ŋgɛ. 33 Ŋwè Sàmàriyà mòk à vè ye fo', nə ye nà', fana nə koksə manziŋ bohònà'*. 34 Yi gɛŋ fo', nə gesə fa nà' mve' bə rùk ndzənə mvwe' nà' sə, nə kiŋ lok fa nà'.† Yi le' koksə naaŋ nà' mɛnə nàmbà'rè ye, nə jəŋ lo nà' mvwe' ndap nəmòk nè ŋwèe nòoŋ mbwa yi lak, nə sə jəŋ ŋkərè bohònà' fo'. 35 Tsok à rɛŋ, yi fis mbàm ncùhù ba, nə fa ŋgà ndap nə. Yi dùk fa ŋgà ndap nə dùk də, <Sə kək fa mɛ yi bəboŋ. Mɛ bwìŋ foho vè fana mù lak fəsə fa wu mbàam sè wù bəpsə yà' bəu yi pwe'.> 36 Bohòbùu sè te' yè'sə, wù tsəm də ŋwè nè yi à nitsè' də yi moma bə ŋwè nè ŋgàa yè wèŋ à ləp yi nə yè'e nè fò?>> 37 Yi dùk də, <<A ŋwè nè yi à tse' koksəmanziŋ bohònà' nà'a.>> Fana Jisòs dùk fa nà' dùk də, <<Dù a, nə kə gɛ yòsè' vɛ'nə.>>

Jisòs Kə Kɛ' Yə Mèri Bə Matà

* 10:33 10:33 Bùu Sàmariyà bə bùu Jus wèŋ à sə bərəgè wùriŋ. † 10:34 10:34 Bùu lak yà'sə wèŋ à sə jəgè mve' bə rùk co ncèp.

³⁸ Jisòs bə bwe ye wèŋ à sə lòo fana wo kə dzeŋ mvwe' lak mok. Nwà mòk à ye fo' nè wo to liŋ ye də Matà. Nwà ènə à fa Jisòs mvwe' nòòŋ munda'à yi. ³⁹ Yi ànə tse' moma ye mòk nè wo to yi də Mèri. Mèri nè à kə cu ŋgə ni'i Tà ànə, nè sə yu'rə yusè nà' sə yə'rə fa bwìŋ sə. ⁴⁰ Matà ye də fàk yam bohòyi wùriŋ fana yi kə duk fa Jisòs də, <<Tà, wù yə də moma àm me'rə mɔ mɔmɔ, fàk sə ghak mɔ, wù kà mbeŋ kom à? Tsok fa yi də yi kə tesə mɔ.>>

⁴¹ Tà nè duk fa nà' də, <<Matà, Matà, wù sə jik, nè sə ye ŋgə' bə bum ŋkəuŋtəŋ. ⁴² Yu nè nà' tse' gha' fàk, a yu nè mò'fis. Mèri cok jə fis ma nè bèboŋ nè laŋ. Kaco mù dzəm də ŋwèe fep fis yuk nà' bohòyi yeŋ.>>

11

Jisòs Yə'rə Bə Nzak Pìriyà (Mat. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Numbu mòk à ye ŋga yi sə leŋ pìriyà mɔmvwe' nəmòk, yi ànə mesə fana mo fàk ye mòk və bohòyi, nè duk fa yi də, <<Tà, yə'rə fa ves ŋgòleŋ pìriyà mɔmvè'nə Jon ànə yə'rə fa ŋgàa fàak ye yà'a.>> ² Yi duk fa wo də, <<Wèeŋ cu ŋgòleŋ, wèŋ cep duk də:

<Tè', kəkùksəə ye bə liŋ yo. Gaŋ ŋkum yo sə və.

³ Fa ves beŋ sè co vès zɔ numbu pwe'.

⁴ Swì fa ves bɔp avès, bùusè vès swì fagè ndàaŋwè pwe' nè yi gùgè ves bɔp sè'.

Kà ves mvwe' sè co məmumsə kə tseŋ ves jə lò.> >>

⁵ Jisòs duk fa bwe ye sə wèŋ də, <<A duk-a də ŋwè nəmòk mɔŋgorè wèŋ nè aco yi lokok nè tsətsə'rèə tsok, nè kə duk fa ŋge' ye mòk də, <Ŋge' àm, samsə fa mɔ ntuk brəd te', ⁶ bùusè ŋge' àm mòk tesə və gi fana mù ka yumok co mù fa yi zɔ tse'.> ⁷ Yi duk vesə munda'à anə də, <Kà mɔ ŋgə' fa nòòŋ, mù lok ncù laŋ, ves bwe am wèŋ nònze, kaco mù lokok ŋgòfa wu yumok ŋga'a yeŋ.> ⁸ Mɔ tsok weŋ də a ye-a sè də yi nè kà ŋgòfa nà' yumok bùusè nà'a ŋge' ye lòkok fana bùusè nà' sə leŋ malì gəgəŋ, yi nè lokok kə fa nà' yusè nà' dzəm sə pwe'. ⁹ Mɔ tsok weŋ də, leŋ Nwì ya yi nè fa wu, làap ya wu nè tse', kùm ya wo nè muk fa wu. ¹⁰ Bùsè ŋwè nè yi leŋ-a, ŋgèŋgàaŋ nè tse', ŋwè nè yi làp-a, yi nè ye, ŋwè nè yi kum-a, wo nè muk fa ŋwè ànə. ¹¹ A nsàp tè' nè fònə də a ye-a ŋga mo ye leŋ fuk bohòyi, yi kà nà' fuk fa, nè fa nà' no ε? ¹² Kènə də yi leŋ-a mbùmvpəp nà' fa yi ŋgam ε? ¹³ A ye-a ŋga wèŋ sè wèeŋ bɔp yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sè bèboŋ, ye də aco Tè' nè mɔbu nè, nè fa Yòŋsè nè Rəreŋ nè bohòbùu

sè wo læŋ yi sè wèŋ wùriŋ!
>>

Jisòs Bə Bezebù

(*Mat. 12:22-30, 43-45; Mak 3:20-27*)

¹⁴ Jisòs à sè be' fis yòŋsè ze' mòk nè yi gùgè ñwè yi kà cù cèp fana ze' nè ànə tesə lòo fana ñgà' nè ye ñgòcèp cù, bwìŋ mərə. ¹⁵ Bùu mok wèŋ duk yàwo də, <<Yi be' fisgè ze' sè bə ñaən Bezebù nè yi ñkum ze' wèŋ yi nə.>> ¹⁶ Bùu mok wèŋ sè lap mandzè ñgòbùə yi fana wo sè lap də nà'a niŋ tsok fa wo maŋgəŋgèŋ mòk nè nà' tesə ma mabu. ¹⁷ Yi riŋ yusè wo sè tsərə sè fana yi duk fa wo duk də, <<A ye-a ñga lak mok ga'a-a ba fana ye də yà' kà fàk tse'. Nə ye sè' də ndap nè nà' ga'a-a ba, ye də nà'a nə gbù. ¹⁸ Ye də a ye-a də Satà gapsə ni' ye bòp ba fana aco gaŋ sè ye sè təəŋ yè'sə va? Busè wèŋ sè duk də mù sè be' fis ze' bə ñaən Bezebù. ¹⁹ A ye-a də mù sè be' fis ze' bə ñaən Bezebù fana bùu awèŋ wèəŋ be' fisgè yàwo bə ñaən sè ndà? Nsàp fàk bùu awèŋ sè, sè nitsè' duk də wèəŋ bə jòŋ. ²⁰ Mvè'nè mù sè be' fis yà' bə ñaən sè Nwì fana ye də gaŋ ñkum sè Nwì sè yà' kuəp vè bohòwèŋ læŋ.

²¹ <<A ye-a ñga ñgà ñaən nè yi tse' bum dzè' ñap sè sònto' ye yi fana ye də bum ye pwe' cu bəboŋ. ²² Fana a ye-a ñga ñwè nəmòk nè nà' gu ghak yi və-a, nə lù bə nà', nə ghak yi fana yi nə fep jəŋ

bum dzè'e ye sè yi anə sə naaŋ tu bə zeŋ sə, nə gapsə bum ye sè yi tse' sə bə ñge' ye wèŋ.

²³ <<Ñwè nè yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi sè bèn mə. Ñwè nè yi sè kà-a vesi te'e benè ye də yi sè sèsə ye sèsə.

²⁴ <<A ye ñga yòŋsè ze' tesə ndzə ni' ñwè fana yi gihi ca mvwe' nze ji ndzəp, ñgòlāp mvwe' sè yi yòŋsə fo'. Yi kà mvwe' sè co yi yòŋsə yə fana yi duk də, <Mù nə bwì foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nè mù a tesə fo' nə.> ²⁵ Yi bwì foho və-a, nə ye ñga wo kùrə nà' nə guhu tsə'rə nà' bəboŋ, ²⁶ fana yi lo, nə kə to jəŋ və yòŋsəə mok sàmba, sè wo bup cāsə yi wo. Wo nə ni cum mūmvwe' ndap nə. A ye vè'nə fana ncu ñwè ànə nè maŋkwèŋ nə, nə bup casə nè ànə ye to mantombi nə.>>

²⁷ Jisòs ànə cep bum yè'sə fana ñwà nəmòk nè yi ànə ye maŋgorè bwìŋ fo' cep fis də, <<A reŋsi bohòvəəm sè yà' à dzə wu, nə ye mbwi sè wù à no!>> ²⁸ Yi duk bwì ye də, <<Reŋsi nə le bohòŋwè nè yi yuk ncèp Nwì, nə noŋsə nà'.>>

Bwìŋ Dzəm NgòYə Maŋgəŋgèŋ

(*Mat. 5:15, 6:22-23, 12:38-42; Mak 8:11-12*)

²⁹ Bwìŋ ànə sè yam ghaha fo' ghaha fana Jisòs ye ñgòcèp də, <<Bùu sè niè' yè'e wo bùu sè bup, wo sè dzəm ñgòyə yumok sè

manḡəḡəḡəḡ. Mɯ nə kà wo manḡəḡəḡəḡ gù nì tsè' fa, anə megu manḡəḡəḡəḡ nè Jonà nà'a. ³⁰ Busè mvè'nè Jonà nə ànə ye co manḡəḡəḡəḡ mòk ḡḡòḡḡtsè' fa bùu Nenevì yà'a fana mùu mo ḡwè, mɯ nə ye sè' ve'nə bohòbùu yè'sə. ³¹ Numbu nzak nə ye, ḡkum nè yì ḡwàḡwè nè yì à tesə vè mvwe' lak Sibà nà'a nə cep bup bohòbùu sè ḡga'a yè'sə də wo gbù nzak. Busè yì à tesə vè mvwe' sè nzeḡḡòḡ nə lèsə, ḡḡòkè yuk nsàp ḡkərè nè Sòlomù à tse' fana yeè, yumok sè yà' ghak Sòlomù nə ḡga'a yè'. ³² Numbu sak nzak ye fana bùu Nenevì wèḡḡ nə lokok duk fa bùu sè niè' yè'sə wèḡḡ də wo gbù nzak. Busè Jonà ànə tsoho, wo kupsə ntum; fana yumok sè yà' ghak càsə Jonà nə ḡga'a yè'.

³³ <<Wo bwe'-a laàm, kaco wo swihi nà' swihi kè wo jəḡḡ nà', nə tes gesə sənə kùḡḡ yeḡ. Wo nə tes nà' mvwe' sè jəja ya bwìḡ sə ni vèə wo sə ye mareḡ nə. ³⁴ Lis yo mareḡ nè ndzə ni'ì wù yì. A ye-a ḡga lis yo bèboḡḡ fana ye də ni' yònə, nè rwiḡḡ bə mareḡ. Yà'a sè' də a ye-a ḡga lis yo ka bèboḡḡ yeḡ fana ye də ni' yòrwiḡḡ bə mandzəm. ³⁵ Ye də wèḡḡḡ jəḡḡ ḡkərè, bwère mareḡ nè ndzə ni'ì wèḡḡ nə bùuḡḡ mandzəm. ³⁶ Fana ye də a ye-a ḡga ni' yòpwe'fo' rwiḡḡ mèḡù bə mareḡ, də mandzəm nja mvwe' mok

bùè, fana ye də nà'a nə ye pwe' mareḡ anə, co mvè'nè mareḡ laàm reḡḡḡè yà'a.>>

Jisòs Duk Fa Bùu Faràsi

Nə Ye ḡḡàa Yə'rè Lùk Də

Wo ḡḡàa Tè'èḡkup

(Mat. 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

³⁷ Jisòs anə sə cep fana ḡwəə Faràsi mòk duk nà' də bə nà'a kə zɯ bəḡ. Fana yì lo kə cum tsoḡḡ də ya bə nà'a zɯ. ³⁸ ḡwəə Faràsi nə à mərə ve'ε mvəsè yì à yə də Jisòs ànə zɯ ḡga yì ka mvè'nè wo cùkḡḡ ḡkuḡḡ nə sə zɯ yumok sə cuk. ³⁹ Anə geḡḡ Tà Jisòs duk fa nà' də, <<Wèḡḡ bùu Faràsi, wèḡḡ cùkḡḡ yàwèḡḡ ḡkwèḡḡḡ ḡḡàp bə ḡkwèḡḡḡ tasà, fana rwiḡḡ cum ma sə tsətsə'rè wèḡḡ anə ḡḡwap bə wa bum bwìḡ. ⁴⁰ Wèḡḡḡ ləm! ḡwəè nè yì ànə gù ḡkwèḡḡ nə à ka ma sə tsətsə'rè sè' yì gu à? ⁴¹ Wèḡḡḡ fa-a ḡḡàa jìḡḡ wèḡḡ mbo sənə ḡḡàp nə fana ye də yusə yà'a ma nə njàwèḡḡ pwe' mok rərəḡḡ.

⁴² <<Wèḡḡ bùu Faràsi, wèḡḡ cu bup. Wèḡḡḡ jəḡḡḡ ḡkərè ḡḡòḡḡpsə fa Nwi bwe mvùu bum sè jo yè'e pwe'fo' ma nje, nə me'rə noḡsə ḡḡòfàk bə zìnə, nə ye ḡḡòdzəm Nwi ve'nə. Anə ye co wèḡḡḡ sə gu yà'sə, nə kà mok sè' mè'rè màk. ⁴³ Wèḡḡḡ bùu Faràsi, wèḡḡḡ cu bup! Wèḡḡḡ dzèḡḡ mɯmvwe' ndap piriya fana wèḡḡḡ sə dzəm dzòok sè bèboḡḡ, wèḡḡḡ sə dzəm sè' də bwìḡḡ sə cepsə wèḡḡḡ muntèḡḡḡ

bə wəwəp wùriŋ. ⁴⁴ Wèŋ cu bup būsə wèŋ co sèe sè bwiŋ sə kà yà' yə fana wo sə gi ca mbwa, nə kà rì.>>

⁴⁵ Anə geŋ ŋgà yə'rè fa bwiŋ lùk mòk duk də, <<Cicà, wu cèp vɛ'nə, ye də wù sə yà' vès sè'.>> ⁴⁶ Jisòs duk bwi fa nà' də, <<Wèŋ ŋgàa yə'rè lùk, wèŋ cu sè' bup būsə wèŋ jə bum sè yà' rwi' vɛ'ɛ co ŋwè kà bək to, nə sə naaŋ fa bwiŋ. Wèŋ kà yàwèŋ bum sə bə ndubo àwèŋ nè mò'fis jwèŋ ja'a lok. ⁴⁷ Wèŋ cu bup, būsə wèŋ sə ci tsə'rə sèe ŋgàa tsòhòbum Nwi sè ànə zə wo sè' tɛ' awèŋ. ⁴⁸ Ye də wèŋ dzəm də yusə tɛ' awèŋ ànə gu sə bəbɔŋ būsə wo à zə wo fana wèŋ ci yàwèŋ sèe sə. ⁴⁹ Ye də nà'a njo nè ŋkərə Nwi sə cèp də, <Mə nə tumsə fa wo ŋgàa tsòhòbum Nwi bə ŋgàa ntum wèŋ. Wo nə zə mok, nə yeŋsə mok wèŋ ŋgə'.> ⁵⁰ Ya nduəm ŋgàa tsòhòbum Nwi wèŋ sè yà' ànə fe'e mvə'nə nzenɡòŋ à yè yèe pwe'fo' nə ye ndzə bohòbùu sè niè' yè'sə. ⁵¹ Ye jəŋ bə nduəm Abè kə dzeŋ mə ni' Sàkàriyà nè wo à zə yi mʉtsətsə'rèə kàm nè wo tɛŋgè satikà' mbwa bə mvwe' sè rərəŋ sè mə ndap Nwi nè ghaŋ sə. A zìnə də wo nə fek nduəm awo sə bohòbùu sè niè' yè'sə.

⁵² <<Ŋgàa yə'rè lùk, wèŋ cu bup, njo nè wèŋ a jə lòksə ki sè ŋgòmùk ncùu ŋkərə bə zeŋ sə. Wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ a ka ni, fana nə lok

bwi fa bùu sè wo à sə ni sə mandzə.>>

⁵³ Jisòs ànə me'rə fa'nə fana ŋgàa yə'rè lùk bə bùu Faràsi sə wèŋ sə sa'rə yi nə ne' tse' yi bə cù cùk, də ya nà'a cep bum ŋkəuŋ. ⁵⁴ Wo sə bùə yi vɛ'ɛ də ya wo ko yi bə yumok sè bup sè yi cèp-a na.

12

Ka Bəbɔŋ ŊgòGù Basə Yumok Basə Yeŋ

(Mat. 10:19-20, 26-33, 12:32)

¹ Ghà ànə à ye ŋga bwiŋ kə benə vɛ'ɛ ncùhù ŋkəuŋntɛŋ, nə sə nəŋ ca mok mə ni' bə kù fana Jisòs ye ŋgòtsə' to fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Wèŋ jəŋ ŋkərə bə yis bùu Faràsi wèŋ. Mù sə duk yè'sə mʉmvə'nə wo gù basə ke'gè bum awo yà'a. ² Yumok ka sè də bwiŋ à sè'lə lok yà' də wo nə kà yà' yə yeŋ. Yumok ka sè wo a swihi yà' də bwiŋ nə kà yà' riŋ yuk sè' yeŋ. ³ Ye də yusə wu cèp-a yà' ndzə ndzəmə, yà'a nè kə yuhu mvwe' mareŋ. Yusə ŋwè làrə swihi yà' mà mbwəndap fana wo nè fu yà' ma mə ndùndap.

⁴ <<Ŋge' am wèŋ, mə tsok weŋ də kà də wèŋ wəp bùu sè wo zə-a ŋgùpni' fana wo kà yumok ŋgògù fe'lə bohòwù tse' yà'a duk. ⁵ Mə tsok fa weŋ ŋwè nè aco wèŋ wəp yi nə. Wəp Nwi nè yi zə wes fana yi tse' mali ŋəŋ ŋgògèsə wu mvwe' ŋgə' nè sə misə nà'a. Mù sə tsə' weŋ zìnə də wəp yi ànə.

6 Wo kà ləŋbu tàŋ dolà ba sɛŋgè à? Nwii kà nè mò'fis swìgè. 7 Nùəmtu sè mụ tuhù wèŋ yè'e, yi a ta yà' ta. Ye də wu kà yumok wəp, bùsə wù yam ghak ləŋbu kè' ŋkùəŋntɛŋ ləŋ.

8 <<Mụ tsok fa wɛŋ də ŋwè nè yi cèp fis-a jəja mɔwɛ' bwɪŋ də yi ŋwè àm fana mụ mo ŋwè, mụ nè kè duk fa yi sè' vɛ'nə mantombi masinjàa Nwì wèŋ. 9 ŋwè nè yi bɛŋ-a mụ mantombii bwɪŋ fana mụ nè kè bɛŋ yi sè' mantombi masinjàa Nwì wèŋ. 10 ŋwè nè yi bɔpsə liŋ am, nè mụ mo ŋwè fana wo nè swì fa yi yà'; ŋwè nè yi bɔpsə-a liŋ Yòŋsə nè Rəɛŋ nə fana kaco wo nè swì fa yuk yi yɛŋ. 11 A ye-a ŋga wo jə lo wu mɔmɔwɛ' ndap piriya, nə ye bohòbù ŋkəŋkum nə ye bə bùu sè wo sakgè bum wo fana wù kà də wu sə jik də wu nə cɛp fəsə yàɛ, kè də wu nə duk yè'sə dalɛ duk. 12 Bùsə Yòŋsə nè Rəɛŋ nə, nə tsok fa wu yusə wu cɛp sə sè ghà nà'nə.>>

Gbu' Ngà Ghàk Nè Yi A Ye Ləm

13 ŋwè nəmòk à ye mɔtsətsə'rəə bùu sè wo à benə wùriŋ sə, nə duk vesə fa nà' də, <<Cicà, duk fa moma am də yi gapsə bum mfə tè' am vesi.>> 14 Jisòs duk fəsə fa nà' də, <<Ŋgàta, ŋwè nè yi a gù mụ də mụ sak fa wɛŋ nzak kè mụ gapsə fa wɛŋ bum yè'sə ndà?>> 15 Anə geŋ yi duk

fa bùu sè fo' sə wèŋ də, <<Wèŋ jəŋ ŋkəɛə ŋgòwa bum bwɪŋ, bùsə yòŋsə ŋwè ka bùu bum sè də yi tse' yà' ŋkùəŋntɛŋ yɛŋ.>>

16 Fana yi mak fa wo gbù' nè'e də, <<Ŋgà ghàk mòk ànə tse' nzum sè bum ànə tesə mbwa wùriŋ. 17 Yi ye ŋgòtsəɛə də, <Mù ka mɔwɛ' sè co mụ nɔŋsə wes zuzuu am yè'e tse'. Mụ nə gù kok yè'sə valɛ-ò?> 18 Yi duk də, <Mụ nə gù ɛ vɛ': mụ nə kùəmsə mak tàap am, nə ci sè ghaŋ, ya mụ gesə zuzuu am bə bum am pwe' mbwa. 19 Fana mụ nə duk fa ni' àm duk də, mụ tse' zuzuu nduk co mụ zù yà' lùumŋgòŋ ŋkùəŋntɛŋ; cum yòŋsə yuyo, zà, no, nə sə rɔŋ.> 20 Anə geŋ Nwì duk fa yi də, <Ləm yu ènə, yòŋsə yòo nə me bə ndzəm nè ntinə nè'e. Bum sè wù fùhù yà'sə nə ye mok sè ndà?> >> 21 Jisòs duk ləsə də, <<Yà'a mɔmɔvè'nə yà' cu vɛ'nə bohòŋwè nè yi kotse' bum ghàk, nə kà ŋgà ghàk bohòma nè Nwì ye.>>

Fa Ntəm BohòNwì, Nə Kà Bùu Yusəmok Sə Jik

(Mat. 6:25-34)

22 Jisòs à duk fa bwe ye wèŋ duk də, <<Kà də wèŋ sə jik bə yòŋsəə awèŋ də mụ nə zù kok yàɛ, kènə bə ni' yòdə wu nə ni kok yàɛ-òduk. 23 Bùsə yòŋsə ghak bɛŋ fana ŋgùpni' ghak cək sè'. 24 Wèŋ kuk ja'a na ŋwèŋwɛ', wo kà bigè nə kà sè' kùp loksə. Wo ka tàp

tse', nə kà zok sè' tse', fana Nwì sə fa wo zuzɔ. Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ε? ²⁵ A mənɔrə wèŋ ndà, nè də aco yi naan gesə nùumbu mok mənə nùumbu ye də bùusè yi jik ε? ²⁶ A ye-a də kaco wù gu to yumok bə nè nà'a jo nà'nə yeŋ, ye də wù sə jik bə mok bùu yà? ²⁷ Tsərə-a bə nzàamŋan sè yà'a fomgè yè'e məm̀vè'nè yà'a kùkgè è. Wo kà ndap caǹsəgè, nə kà cək sè' ba'. Mə tsok fa weŋ də a mēgù-a sè Sòlomù, nè yi à tse' bum maǹgəŋgèŋ nà'a, yi à ka cək co mòk nè mò'fis ve'nə ni yuk. ²⁸ A ye-a ŋga Nwii ni fagè ŋan sè yà'a təəŋ fə ŋəà ntinə, a ye zòŋ ŋga wo tēŋ səsə yà' laŋ sə ve'nə, ye də aco yi ni fa wesə weŋ cək yàwèŋ yè'sə nsàp nè fò? Bù am a, dzədzəm àwèèŋ momjo! ²⁹ Kà də wèèŋ sə tsərə də mə nə zə yà, mə nə no yà? Kà də wu sə jik duk. ³⁰ Bùu sè sə nzeǹgònə làpgè yàwo nsàap bum yà'sə; fana Tè' awèŋ riŋ duk də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə sè'. ³¹ Yusə də wèèŋ lap le gan ye sə, ya bum yè'sə nə ye sè' sè yàwèŋ.

Tse' Ghàk Ma Mubu
(Mat. 6:19-21)

³² <<Bwe sè mə gùmsəgè weŋ, wèèŋ kà wəp bùusè Tè' àwèŋ nə sə dzəm bòn̄sə wùriŋ ŋgòfa weŋ gan ŋkum sè ye sə. ³³ Wèèŋ seŋ bum awèŋ, nə fa mbàam sə bohòŋgàa jìŋ wèŋ. Wèèŋ tse' posàa sè kaco yà' reŋ

yuk yeŋ, nə loksə ghàak awèŋ mubu mvwe' sè kaco yumok gu yà' yeŋ; mvwe' sè kaco ŋgà yè kə dzeŋ to fo' yeŋ, nzək kà yà' sè' zə bupsə. ³⁴ Busè məm̀vwe' nè ghàak yo cu fana ntəm yòo nə ye sè' fo'.

Ye Mofàk Nè Ngà Kà Lo Dzəm

(Mat. 24:45-51)

³⁵ <<Wèèŋ cum fəfuhù, swi' cək awèŋ sə gamè bəbən, nə bwe' tse' làam awèŋ. ³⁶ Wèèŋ ye co bùu sè masà àwo nə lo mvwe' ŋkàha gù ŋgòbwiŋ vəə, fana wo sə tək nà' də ya nà'a kùm ncù ntēŋ, wo muk fa yi mvèsè. ³⁷ A reŋsi bohòbwe fàak sè masà nə bwiŋ vəə, fana yi tseŋ yà'wèŋ ŋga wo cu nca. Mə tsok fa weŋ zìnə də masà nə nə kiŋ tsərə cək ye, yà'wèŋ cum nze fana yi fa wo zuzɔ. ³⁸ A reŋsi bohòŋgàa fàak sè yi və-a sè ndzəmè kè tsətsərəə tsok àlè', nə tseŋ wo ŋga wo cu fəfuhù. ³⁹ Wèèŋ riŋtse' yumòk nè' sè' də, a ye-a ŋga tà ŋgà ndap nə riŋ-a ghà nè ŋgà yəə nə və, bwère yi kà ndap ye də nà'a ni mbwa mè'rè nòn̄sə. ⁴⁰ Wèèŋ nə sə kək yàwèŋ sè' kù'u, bùusè mùu mo ŋwè, mə nə və ghà nè wèŋ ka ve'nə tsərə.>>

⁴¹ Pità à fek də, <<Tà, wù sə màk fa gbù' nè'e yè'sə bohòvès kè bohòbwiŋ pwe' ε? >> ⁴² Fana Tà cep də, <<Mofàk nè yi zìnə nə tse' ŋkərəə yè'sə nè fò? A nè masà ye nə a fa bum sè mə

nda'à yi pwe' bohònà', nè duk dè, nà'a nè sè fa bwe fàak mok wèŋ bum zuzù bə mvək nè kəkùrè. ⁴³ A rɛŋsi bohòmofàk nè masà ye bwìŋ vèə, nà' tseŋ yi ŋga yi sè gù mvè'nè nà' anə duk nonjsə lo yi sè. ⁴⁴ Mɔ tsok wɛŋ zìnə də, masà nè nə fa nsàp mofàk ànə ñàŋ ŋgòkotse' bum ye sè yi tse' pwe'fo' nà'. ⁴⁵ A ye-a ŋga mofàk nè duk-a də, <Masà àm nè nè kà ntèntènŋ bwìŋ fohòvè,> nè yeto ŋgòlèp bwe fàak sè mbəmbam bə sè bəba sè wèŋ, nè zù, nè no jàhù rùk, ⁴⁶ fana masà ye nè bwìŋ foho vè nùmbu mòk nè mofàk nè nè sè ka tsərə fuk, nè ye bə mvək nè yi ka sè' rìŋ, fana masà nè nè gbe' ci'lə nà' ba, nè nonjsə be'lə yi bə bùu sè wo ka zìnə tse'. ⁴⁷ Mofàk nè yi rìŋ yusè masà ye dzəm də yi gù yà', nè kà də yi yeto ŋgògù yà' duk fana wo nè ləp yi cùu ŋkwès ŋkùŋntèn. ⁴⁸ Nwè nè yi anə ka ye rìŋ, nè gù yumok sè co wo ləp yi bùu zɛŋ nè bup fana wo nè ləp ghasə yi ye ŋwàŋ. Nwè nè Nwì a fa bohòyi ŋkùŋ fana Nwii nè dzəm bohòyi sè' ŋkùŋ. Nwè nè Nwì a nòŋsə ndzə bohòyi ŋkùŋntèn fana Nwii nè kək kək bohòyi sè' ŋkùŋntèn anə.

Jisòos Nə Gɔ Bwìŋ Wo Ga'a
(Mat. 10:34-36, 16:1-4)

⁴⁹ <<Mù a vè ŋgòkə tèn gèsə mis sənə nzeŋgònə. Yà' sè bòmɔ də anə ye co mis

nə kəə ŋga'a laŋ. ⁵⁰ Mù tse' bàpte nè ŋgòbàptesə nà', tse'ŋga mɔ bàptesə wes nà' ŋkùŋ ntəm fi mɔ! ⁵¹ Wèŋ tsəm də mù a vè sə nzeŋgònə anə ŋgòjə vè fifi à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ, mɔ tsok wɛŋ də mù a jə vè gègàpsə. ⁵² Busə ye jəŋ ŋga'a nè lo mantombi, bwìŋ tàŋ sè wo cugè ndap mò'fis nè ga'a. Bwìŋ tɛ' nè tse' cùu sè zok bə bùu sè ba, sè ba tse' bwi yàwo zok bə sè tɛ'. ⁵³ Wo nè ga'a, tɛ' wèŋ sə dzeŋ yusə bwe mbəmbaam awo wèŋ sə tsərə fana bwe mbəmbam sə, sə dzeŋ sè tɛ' wèŋ. Ma sə dzeŋ sè mo ye nè ŋwàŋwè, mo ŋwàŋwè sə dzeŋ sə ma. Maligù sə dzeŋ sə ŋwegù, ŋwegù sə dzeŋ maligù nè sè'.>>

⁵⁴ Jisòs à duk fa bwìŋ duk də, <<Wèŋ yəgè ŋga mbàk yəŋ ma nconùm fana wèŋ də, <Mbùŋ nè li>, nà' li sè'. ⁵⁵ Wèŋ yuk ŋga fəfə bwìŋ nè kəkòk fana wèŋ duk də, <Lùm lòo>, lùm nè lo sè'. ⁵⁶ Wèŋ ŋgàa tɛ'èŋkup! Wèŋ rìŋ mègù ŋgòkək gèsə mɔbu, nè ye nzeŋgònə, nè sə cep də anə ye ŋga'a vɛ'ɛ, nè kà bum sè yà'a niè' yè'e rɛŋ bùu yà?>>

Kà Də Wu Tək Tətè
Wo Sak Nzak YòSa'a Duk
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ <<Kaco wèŋ bə tu awèŋ sak yusə yà'a kəkùrè yeŋ yè'sə bùu yà? ⁵⁸ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk somsə wu mɔ kot fana wù lap mandzə gugəŋ də wenə mesə nzak

nə ɲga wèŋ cu ntòmandzè. Ya ɲga yi kà wu bohòŋgà sak nzak jə lò. Bəsè ɲga sak nzak nə fa wu bohòŋgàa tàm wèŋ, fana ɲgàa tàam sə nisə wu ndapndzəm. ⁵⁹ Mɯ tsok fa wèŋ də kaco wù tesə yeŋ, tse'ɲga wù làk wes mbàm nè wo tiŋ fa wu nə pwe'fo'.>>

13

Me'rə ƝgòGù Bɯp Bwèrɛ Wèŋ Kpɯ Sè'

¹ Ghà ànə à ye fana bùu mok wèŋ à ye fo' sè wo à tsè' fa Jisòs bə nzak bùu Galili mok sè Palè à zə yà', nduəm awo torə bə nduəm nàam sè wo à sɯə yà' ɲgòfa Nwì satikà' bə zeŋ. ² Anə geŋ Jisòs fek wo də, <<Wèŋ tsəm də bùusè bùu Galilii yà'sə wèŋ kpɯ nsàp kpɯ ɲgə' ànə ve'nə ye də wo gù ghakgè bɯp wo, nə noŋsə bùu Galilii mok sè wèŋ pwe' à? ³ Hai' ka ve'nə yeŋ. Mɯ tsok wèŋ də tse'ɲga wèŋ kupsə, nə bwi fa bɯp awèŋ ɲkwèŋ bwèrɛ wèŋ nə kpɯ sè'. ⁴ Bùu sè hum-ncòp-fwame' sè ndap nè nà' à sàp lòmubu wùriŋ à kəŋ zə wo Silòm yà'a, wèŋ tsəm də wo à sə gù bɯp wo, nə ghak casə bùu sè wo cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe' wo à? ⁵ Mɯ tsok wèŋ də ka ve'nə yeŋ. Tse'ɲga wèŋ kupsə, nə bwi fa bɯp awèŋ ɲkwèŋ bwèrɛ wèŋ kpɯ sè'.>>

Gbu' Tɯ Nè Nà' A Ka Zəm Nə

⁶ Anə geŋ Jisòs tsok fa wo gbu' nè'e də, <<Ɲwè nəmòk à bì tes tɯ fik mɯ nzuù yi. Yi sə və fo' də yi kə kwìŋ jəŋ ɲgwìi fik nə fana yi kà nè mò'fis kwì yuk. ⁷ Anə geŋ yi duk fa bohòŋwè nè nà'a kùk fagè yi nzum ye sə də, <A ɲga'a lùmŋgòŋ tɛ' mvè'nə mɯ làpgè fik mɯ tɯhà fɛɛŋ, nə kà mò'fis yə yuk. Gbè' màk nà', nà' sə gù bɯpsə nze nə fo' wà ve'nə bùu yà?> ⁸ Ɲgà kùk nzum nə duk fa nà' də, <Ɲkwà'ɲwè, mè'rə tes nà' lùmŋgòŋ nè'e ve'nə ntèŋ. Mɯ nə tuŋ mbwè nə, nə gesə gèp ca. ⁹ Lùmŋgòŋ nè nà' tsə nà'a, a ye-a ɲga nà' zəm fana ye də a bəboŋ; nà'a kà-a zəm ɲkuŋ wù gbe' mak nà'.> >>

Jisòs Guŋsə Ɲwà Nè Yi Kà Gígè Numbu Dzè

¹⁰ Jisòs à sə yə'rə bwìŋ numbu dzè mòk mɯmvwe' ndap piriya. ¹¹ Ɲwà nəmòk à ye fo' nè yi à tse' yòŋsə nè bɯp, nè nà' à sə gù yi, yi sə yaaŋ mɯnə lùmŋgòŋ hum-ncòp-fwame'. Ɲwà nə à zòŋ nsàp nè co yi kà mɯtsə rərəŋ təŋ lok fùk. ¹² Jisòs ànə ye gesə ɲwà nə fana yi to nà', nə duk fa nà' də, <<Mamwe, wù ga'a wèŋ yiya yònà'a laŋ.>> ¹³ Fana yi naaŋ fa nà' bo, ɲwà nə təŋ kok mok rərəŋ ghà ànə, nə kwasə Nwì.

¹⁴ Ɲkwà' ɲwè nè mɯmvwe' ndap piriya nə à jòk ve'ɛ də Jisòs guŋsə ɲwè numbu dzè, nə duk fa bùu sè fo' sə wèŋ də, <<A tse'

nùumbu ntùŋfu sè aco a gu fàk ca. Wèeŋ sè vè nùumbu yà'sè nga wo sè guŋsə wèŋ, kà nùumbu dzè ye.>> ¹⁵ Anə geŋ Tà Jisòs cep fəsə fa nà' də, <<Wèŋ ngàa tè'èŋkup wèŋ! Yè'e ka sè wèŋ sè a yegè nùumbu dzè, wèŋ sè fiŋ fis mbòŋ kè mvomdè'e awèŋ mvwe' sè wo tsòoŋ tes yà', nə sə jə lo wo ngòno ndzəp sə yeŋ à? ¹⁶ Ye də ŋwà nè'e, nə yi mo Abràham, nə Satà a kiŋ tse' yi luumngòŋ humncòp-fwame' ènə, kaco wo fiŋ fis yi ye nùumbu dzè yeŋ à?>> ¹⁷ Yi à cèp vè'nə fana marè'tu ko bùu sè wo à sè bèn yi sè wèŋ pwe'fo'. Bùu sè wo à ye fo' sè wèŋ à kwa bə nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sè yi à gùu sə pwe'.

Jisòs Fùhu Ja'a Gaŋ Nkum Sè Nwì Bə Bum Mok
(Mat. 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jisòs à duk mok sè' də, <<Gaŋ nkum sè Nwì sə yè'sə co yàɛ-ò? Aco mù fùhu kok yà' yè'sə bə yà? ¹⁹ Yà'a co mu ŋgwì tɔ mostà nà'a, nə ŋwè nəmòk à jə, nə bi mənzuu yi. Nà' kuk buuŋ tɔ nə ghaŋ fana swiŋ wèŋ və kə ci ndap awo mbwa.>> ²⁰ Jisòs nə duk sèmok də, <<Aco mù fùhu kok gaŋ sè Nwì sə yè'sə bə yàɛ-ò? ²¹ Yà' mègù co yis sè ŋwàŋwèe jəgè yà', nə gesə sənə kwèes mfòŋ tɛ', nə top yà' tètè yà' kok pwe' yè'e.>>

Mandzè Nè Nà'a Fəferè Nə
(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Jisòs à gi, nə sə ca ke' mvwe' buhu lak sè jo bə sè ghaŋ wèŋ ngòlòJòrosalèm, fana yi sə yə'rə lo bwìŋ fo' sè'. ²³ Nwè nəmòk fek yi də, <<Tà, bùu sè wo nə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk nə, nə ye megu bwìŋ jo à?>> Jisòs nə duk fa wo də, ²⁴ <<Nikok mvwe' ncùu ŋka' sè fəferè yà'a, bùusè bwìŋ ŋkùuŋ nə lap mandzè ngòni lòfo', fana wo kà ni to. ²⁵ Tà ngà ndap nə lok ncùu ye fana wèeŋ nə təeŋ sə mbiŋ, nə sə kum ncùu sə. Wèŋ kum yà', nə sə cep də, <Tà mùk fa ves ncù.> Yi nə duk fa wèŋ də, <Mù ka mvwe' sè wèŋ vèə riŋ.> ²⁶ Wèŋ ye nga'a ngòcèp də, <Vesùwèŋ à sə zugè, nə sə no sè' mvwe' mò'fis; wù à sə yə'rə bwìŋ mvwe' mandzèə sè ntòla'à vès.> ²⁷ Yi nə cep ye də, <Mù tsok fa wèŋ də mù ka yàm mvwe' sè wèŋ vèə riŋ. Wèeŋ coho gesə lo ŋgu ni'ì mù fo', wèŋ ngàa gù bəp wèŋ.> ²⁸ Yà'a mvwe' sè wèeŋ nə waŋ, nə zɔ nzòŋ, nga wèŋ yə Abràham bə Azik bə Jàkop, nə ye ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' nga wo cu mùla'à Nwì, fana wèŋ mam yàwèŋ sə mbiŋ. ²⁹ Bwiŋ nə tesə və mvwe' ŋkùup nzeŋgòŋ ma kwè fo', nə cum sə zɔ roŋ mùla'à Nwì anə. ³⁰ A kə dzèŋ mvə' ànə bùu mok sè wo nga'a maŋkwèeŋ nə

kə ye mantombi; mok sè wo nga'a mantombii nə ye mok mankwèn. >>

Mvè'nè Jisòs Dzəm Lak Jòrosalèm

(Mat. 23:37-39)

³¹ Mvək ànə à ye, bùu Faràsi mok wèn və kə duk fa Jisòs də, <<Lògesə fənə fo', bùsə nkum Heròsə ləp mandzè ngòzə wu.>> ³² Yi duk fa yà'wèn də, <<Dù kè tsok fa kəkərè còp ànə də mù sə b'e'fis yònsəə ze', nə sə lɔnsə bwɪn ntinə bə zòn, nùmbu nə te' dzèen fana mù mesə fàak am sə. ³³ Fana mù nə sə geɲ mali mantombi ntinə bə zòn, nə ye bə nùmbu nə nà' b'e'ε nə sè'; bùsə ka bəboɲ ngòzə ngà tsòhòbum Nwì mvwe' mok sè zok nə casə Jòrosalèm yeɲ. ³⁴ Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm. Wèen zəgè ngà tsòhòbum Nwì wèn, nə sə tərə ngà gè ntum Nwì wèn bə lɪs. A yè'sə ghè' sù mvè'nè mù sə ləp də mù ko wumsə gesə weɲ ndzə ni'i mù co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèn kà dzəm ε? ³⁵ Bo am ka mok bə lak àwèn yà'sə yeɲ. Mù tsok weɲ də, ye jəɲ nga'a lo mantombi, wèen nə kà mù mok yə fe'lè tètè nùmbu nə wèen yə fe'lə mù, ye mok nga wèn sə duk də, <Nwii se nwè nə yi vè mənə liɲ sè Tà nə> nkun.>>

14

Jisòs Gənsə Ngà Yiya Mòk

¹ Nùmbu dzè mòk à ye, Jisòs lo ngòkə zə zuzə məmvwə' ndap nkwa' nwèə Faràsi mòk. Fana bwɪn sə kək tse' yi v'e'ε pap. ² Nwè nəmòk à ye fo' nə yi à tse' yiya kəkò'rè. ³ Anə geɲ Jisòs fek ngàa yə'rè lək bə bùu Faràsi wèn duk də, <<Lək dzəm də aco wo gənsə nwè nùmbu dzè kè njo-ε?>> ⁴ Bùu sə wèn kà cù mùk. Fana yi gənsə ngà' nə, nə me'rə nà' lo. ⁵ Yi fek wo də, <<A fɛɛɲ ndà nə a ye-a nga mo ye kè mbòye gbù ni-a sənə wə ndzəp nùmbu dzè, yi kà nà' mvèsə fis-ε?>> ⁶ Wo à ka yusə co wo cep fəsə fa yi tse' lok.

⁷ Jisòs à yə məmvwè'nè bùu sè wo à to wo mvwe' dinà nə sə swè' mēgù mvwe' ncum sè bəboɲ fana yi tsok fa yà'wèn ncèp nè'e. ⁸ Yi də, <<A ye-a nga nwè to wu də wu və mvwe' zə gùu ye fana kà də wu kək mvwe' sè bòghak fo' pwe' zəɲ, nə kə cum fo' duk. Busə kàmòk wo to nwè nəmòk nə yi ghak wu ye sè'. ⁹ Yi vèə fana nwè nə yi to weɲ ba fo' yi nə, nə kə duk fa wu də, <Lòkok, nə fa mvwe' yà'sə bohònwè nè'e.> Fana marè'tu nə ko wu, wù kə cum mok bə dzòk nə nà' ka bəboɲ yeɲ. ¹⁰ A bəboɲ də wo to-a wu, wù kə cum lɛ bə dzòk nə nà' ka bəboɲ wùriɲ yeɲ, ya nga nwè nə yi to weɲ nə vèə fana yi duk fa wu də, <Nge' àm, lòkok cum lo məmvwè' dzè' nə bəboɲ nè'e.> Yà'sə nə gə wu, wù ye co nwè nə

ghan mu lisè bùu sè wenè wèŋ cu fo' sè. ¹¹ Busè ŋwè nè yi jə kok lò-a ni' ye mabu, wo jəŋ tsoŋ yi sə nze; ŋwè nè yi jə tsoŋ lònì' nje sə nze fana wo jə fis kok yi mabu.>>

¹² Jisòs duk fa ŋwè nè yi to bwìŋ dinà nè ye də, <<A ye-a ŋga wù də wu to bwìŋ mvwe' dinà kè mvwe' ŋkàk àlè', kà də wu to ŋge' yo wèŋ kè bwema yo, kè njàan yo wèŋ kè ŋgàa ghàk sè wenè wèŋ nòkuəp fo' duk. Busè wo nè to fəsə wu sè' fana ye də wo làk fəsə wu yà'sə laŋ. ¹³ Yusə də wu to bwìŋ mvwe' dinà fana wù to ŋgàa jìŋ, ŋgàa jì bo bə sè jì kù, nè ye sè jì lis wèŋ. ¹⁴ Ya Nwii nè se wu. Busè kaco nsàp bù ènə lak fəsə to wu yeŋ. Nwii nè lak wu ghà nè bùu sè bəboŋ wèŋ lòkok mvwe' kpu.>>

*Gbu' Nè Wo A To Ke'cà
Bwìŋ NgòKə Zə Bum Nkàk
(Mat. 22:1-10)*

¹⁵ Ŋwè nəmòk nè bə yà'wèŋ ànə cum, nè sə zə mvwe' mò'fis ànə yuk ncèp ènə fana yi duk də, <<A reŋsi cèbùè bohòŋwè nè yi nè zə ŋkàk nè mu la'à Nwii.>>

¹⁶ Jisòs nè duk fa fe'lə nà' bə gbu' də, <<Numbu mòk à ye, ŋwè nəmòk to ŋkàk nè ghan, nè to bwìŋ ve'ε ŋkùuŋtèn. ¹⁷ Mvək ŋkàk nè à kùrə fana yi tumsə lo mofàk nè nà'a fàkgè bohòyi də nà'a kə tsok fa bùu sè yi to yà' sə də wo və bùusè wo fùhu wes bum pwe' laŋ. ¹⁸ Bùu sè wo à to wo sə

pwe' sə duhu lo də wo nè kà vè bùu ve' bə ve'. Ŋwè nè wo à to to ntòyi nè à duk fa nà' də, <Mù ywiŋ nzum am, mù də mu lo kə kək ja'a zeŋ. Mù leŋ wu, kà jòk.> ¹⁹ Mòk duk ye də, <Mù ywiŋ ndum mbòn hum fana mù də mu kə kək ja'a yà' ŋkuŋ. Kwəkwe' nè kà jòk.> ²⁰ Mòk duk ye də, <Mù a bə' ŋwàŋwè, fana ye də kaco mù geŋ to yà'sə yeŋ.>

²¹ Anə geŋ mofàk ye nè bwi və kə tsok fa masà ye nè. Ŋgà ndap nè jok, nè duk fa mofàk ye nè də, <Dù mvwe' mandzəə sè sə ntòlak ve'ε wàp, nè to və ŋgàa jìŋ bə sè jì bo bə sè jì lis, nè ye sè jì kù wèŋ.> ²² Mofàk ye nè à vè, nè duk də, <Mù gù məm̀vè'nè wù duk sə laŋ fana mvwe' ncum bwehe cu malii.> ²³ Masà nè duk fa yi də, <Yeè, dù lo sə mandzə, nè kək bəbwe mandzəə sè ŋgəə pwe', nè to ŋwè nè wu yə pwe' də yi və, ya ndap àm nè rwiŋ.> ²⁴ Mə tsok weŋ də bùu sè mù anə to to wo yà'a, nè mò'fis nè kà zuzuu am sə zə ja'à.>>

*NgòYe Ŋwè Am, Wù Beŋ
Bum Sè Yà' Sə BòWu*

²⁵ Bwìŋ à gi bə Jisòs wùriŋ fana yi tsok fa yà'wèŋ də, ²⁶ <<A ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòbè' vè mu, fana ŋgèŋgàŋ sə dzəm tè' ye kè ma ye, kè ŋgwe ye, kè bwe ye, kè bwe tè' ye, kè njè', nè ghak casə məm̀vè'nè yi dzəm mu fana ye də kaco ŋwè ànə ye to mo fàk àm yeŋ. Ŋwèe dzəm-a

m̄ fana yi tse' ḡḡòdzəm m̄ n̄ casə m̄v'è'nè yi dzəm ni' ye. ²⁷ A ye-a ḡḡa kaco ḡwè bək jəḡ ntəəḡ ye, n̄ b̄e' v̄ə m̄ yeḡ, ye d̄ə kaco ḡwè àn̄ə ye to mofāk àm yeḡ. ²⁸ A ye-a ḡḡa ḡwè dzəm ḡḡòci ndap, yi n̄ə cum to ntòsə nze, n̄ə kək ja'a d̄ə ndap n̄ə n̄ə jəḡ yi mbàm s̄u n̄ə ḡkuḡ. Yi n̄ə ja'a d̄ə yi tse' mbàam s̄ə aco yi ci wes to ndap n̄ə b̄ə zeḡ àl̄e. ²⁹ A ye-a ḡḡa w̄u ka v̄e'n̄ə ḡḡa fana kàmòk aco w̄u yeto f̄aak s̄ə, n̄ə kà yà' m̄èsə. A ye-a ḡḡa w̄u yèto f̄aak s̄ə n̄ə kà m̄èsə fana b̄u s̄ə wo ȳə wu pwe' n̄ə ywi wu. ³⁰ Wo n̄ə s̄ə c̄ep k̄e' d̄ə, <ḡwè n̄'e a yèto ndap, n̄ə kà n̄à' ci wes to.>

³¹ <<A ye-a ḡḡa ḡkum mòk dzəm ḡḡòkè l̄u b̄ə mòk fana yi n̄ə cum to ntònze, n̄ə tsərə b̄əb̄oḡ. A ye-a ḡḡa ḡkum n̄ə tse' m̄èḡḡ b̄w̄iḡ ncùh̄u hum fana yi n̄ə kək ja'a d̄ə aco yi k̄ə ḡhak to ḡkum mòk n̄ə n̄à' tse' s̄ə n̄à' b̄w̄iḡ ncùh̄u hum ba n̄ə àl̄e? ³² A ye-a ḡḡa kaco yi ḡhak to ḡkum mòk n̄ə yeḡ fana yi n̄ə tumsə b̄u ye mok w̄èḡ ḡḡa n̄à' cu ntòm̄vwe' s̄əsap d̄ə wo k̄ə tsok fa n̄à' d̄ə yi s̄ə dzəm ye mok fifi. ³³ Yà'a bohòw̄èḡ pwe'fo' s̄ə' m̄umv'è'àn̄ə d̄ə, w̄èḡ tse' ḡḡòtsərə to b̄əb̄oḡ ḡkuḡ. W̄èḡ tse' ḡḡòme'r̄ə bum s̄ə w̄èḡ tse' yà' pwe'fo' ḡkuḡ w̄èḡ b̄e' v̄ə m̄. A ye-a ḡḡa w̄èḡ ka v̄e'n̄ə ḡḡa kaco w̄èḡ ye to ḡḡa f̄ak am yeḡ.

³⁴ <<Ci' yusè b̄əb̄oḡ fana,

a ye-a ḡḡa ci' cwè'l̄ə b̄ap, mandzè n̄ə ḡḡòḡḡ yà' l̄um fe'l̄ə kà mok ye. ³⁵ Kaco yà' b̄oḡsə ncāk, k̄ə yà' ḡəpsə yumok s̄ə w̄u a b̄i yà' s̄ə' yeḡ. B̄w̄iḡ mak meḡu yà' m̄à'a. B̄u s̄ə w̄èḡ s̄ə yu'r̄ə yusè m̄ s̄ə c̄ep yè'e, w̄èḡ yuk n̄ə r̄eḡḡ.>>

15

Kwəkwa Nè Nà' Cu M̄ubu N̄ḡa N̄wè Nè B̄ap Kupsə (Mat. 18:10-14)

¹ ḡḡa ko mbàam tas b̄ə ḡḡa ḡḡ b̄ap mok w̄èḡ à v̄ə ḡḡoyu'r̄ə yusè Jisòs à s̄ə c̄èp s̄ə. ² Fana b̄u Farasi b̄ə ḡḡa ȳə'r̄ə b̄w̄iḡ l̄uk w̄èḡ s̄ə c̄ep ḡwəm k̄e'ca. Wo s̄ə duk d̄ə <<ḡwè n̄'e s̄ə dzəm ḡḡa ḡḡ b̄ap, n̄ə s̄ə z̄u be'l̄ə b̄eḡ b̄ə yà'w̄èḡ.>>

³ An̄ə ḡeḡ Jisòs mak fa wo ḡb̄u' n̄'e d̄ə, ⁴ <<A m̄ḡḡorè w̄èḡ f̄eḡḡ ndà n̄ə d̄ə yi tse'-a ns̄ḡḡaḡ ḡk̄u mò'fis, n̄ə mò'fis bisə ca, kaco yi me'r̄ə noḡsə s̄ə hum v̄əke'-ncòp-v̄əke' s̄ə ḡḡà, n̄ə lap lo n̄ə mò'fis n̄ə t̄ètè tse'ḡḡa yi ȳə n̄à' ḡkuḡ yeḡ ndà? ⁵ Yi ȳə n̄à' fana yi b̄ək naaḡ n̄à' m̄ ḡkamb̄əh̄ə yi, n̄ə s̄ə kwa. ⁶ Yi k̄ə dzèḡ lak fana yi to ben̄ə ḡḡe' ye b̄ə b̄u s̄ə wo n̄òk̄əp yi w̄èḡ. Yi duk fa yà' d̄ə, <Vesùw̄èḡ kwa b̄us̄ə m̄ a ȳə ns̄ḡḡaḡ àm n̄ə n̄à' a bisè n̄ə.> ⁷ M̄ tsok fa w̄eḡ d̄ə a ye-a ḡḡa ḡḡa ḡḡ b̄ap n̄ə mò'fis kupsə, n̄ə b̄wi fa b̄ap ḡkw̄èḡ fana kwəkwa n̄ə ye m̄ubu ḡk̄uḡnt̄èḡ m̄tuh̄u yi, n̄ə casə b̄u s̄ə hum

vàke'-ncòp-vàke' sè wo yàwo
bùu sè wo kèkurè.

Gbu' Mbàm Nè Nà' A Bisè
Nè

⁸ <<Kè a duk-a dè ñwà
nèmòk a tse' mbàam ye
hum, fana nè mò'fis bisè ca.
Yi nè bwe' laàm ñgòláp bə
zeñ, nè kurə ndap nə, nè
lap se tètè yi ye nà' ñkuñ,
ka ve'nə yeñ à? ⁹ Yi yə
nà' fana yi to benə ñge' ye
bə bùu sè wo nòkuəp kok
fo' wèñ. Yi duk fa yà'wèñ
də, <Vesùwèñ kwa bùusè
mbàm àm nè nà' a bisè nə,
mà a yə fe'lə nà' lañ.> ¹⁰ Mə
tsok fa weñ də yà' mègù
sè' ve'nə dè kwəkwa cu
mutsətsə'rəə masinjaa Nwì
wèñ ñga ñgà gù bəp nè
mò'fis kupsə a ntəm ye na.>>

Gbu' Mo Nè Yi Anə Bisè
Nè

¹¹ Jisòs à cèp mali gbu'
mòk sè' dè, <<Ñwè nèmòk à
tse' bwe ye ba, ñga wo pwe'
mbəmbam. ¹² Nè mwenke'
nə duk fa tè' awo nə dè,
<Pàpa, fa fis mə bum yàm
sè yà'a nè kè ye yàm sè
ñga'a.> Anə geñ yi gapsə
fa yà'wèñ bum ye sè yi tse'
sə. ¹³ A ka nùumbu ñkuñ
sap fana nè mwenke' nè te'e
benə bum sè ye sə pwe', nè
be' mandzè nè lo mvwe' lak
mok sè səsap. A dzèñ fo'
yi sè zə sesə bum ye sə bə
mandzè njesə. ¹⁴ Mvè'nè yi
à wes bum ye sə fana nje
nè bəp ko mvwe' lak yà'sə
fana yi ye ñga'a ñgòjamə.
¹⁵ Yi lo, nə sə cum mok
bə ñwè nèmòk nè mvwe'

yà'sə. Nğà' nə à sə tumsə
lòyi ñgòsə fa ñgùnaañ ye
wèñ zəzə. ¹⁶ Nje sə yañ yi
ve'e co yi zə zəzə ñgùnaañ
sə fana ñwè nèmòk kà yi
yumok fa lok. ¹⁷ Nkərè ye
ànə foho və fana yi duk dè,
<Bwe sè wo sə fàk bohòtè'
am tse' beñ co wo kà zə wes
to, mù sè dè mə kpə yàm
nje. ¹⁸ Mə nə lokok lo kə
tseñ tè' am, ya mə nə duk fa
yi dè, <<Pàpa, mù a gù bəp
bohòNwì nə ye bohòwù sè'
lañ. ¹⁹ Mù ka mok kèkurè co
wo to fe'lə mə dè mo yòyeñ;
jəñ tse' mə mok co mo ñgà
fàk yòmòk.> ²⁰ Anə geñ yi
lokok lo bohòtè' ye nə.

<<A ye ñga yi sə və
mandzè mweè səsap, ñga yi
ka ntòwes fana tè' ye nə ye
gesə lo yi, nə koksə manziñ
bohònà'. Yi cañ lo, nə kə ko
wumsə gesə lo nà' ndzə ni'ì
yi, nə cepsə nà' bəboñ. ²¹ Mo
ye nə duk fa yi dè, <Pàpa,
mù a gù bəp bohòNwì, nə
ye bohòwù sè' lañ. Mù ka
mok kèkurè co wo to fe'lə
mə dè mo yòyeñ.> ²² Tè' ye
nə duk fa ye bohòngàa fàak
ye wèñ dè, <Wèñ jəñ və cək
nè nà' bògha' pwe' wàp, nə
ni gesə fa yi mə ni'ì. Wèñ
gesə fa yi kwàñ ndzə bohòyi
sè', nə so fa yi kùungùp sè'.
²³ Ya wèñ kə jəñ və mbònə
nà' fùè càsə pwe' nà'a, nə
səə ya vesùwèñ zə nə kwa.
²⁴ Bəsè mo àm ènə à kpə
yè'sə lañ, nə lùñ fe'lə nə
səmòk; yi à bisə lañ, nə yəèñ
nə səmòk.> Wo à yè ñga'a
ñgòsə kwa.

25 <<Bum yè'sə ànə sə ye ve'nə nga mo tu ye nə cu ngòŋ. Yi ànə və, nə kwap və nda'à wo fana yi yuk nga bwij sə yəm ŋkì, nə sə kaŋ dzeŋ. 26 Yi to mo ngà fàk tè' ye nəmòk, nə fek nà' də bup yiskok yàle? 27 Nà' tsok fa yi də, <Moma yo bwij foho vè yi, fana tè' yo sʷə mbònè nà' fùè gha' pwe' nə də bùusè mo ye nə kè tsèŋ yi bəboŋ nga yumok ka bup.> 28 Yi à yuk ve'nə, yi jok, nə də yi kà mʷə nda'à mok ni. Tè' ye nə tesə və sə mbiŋ, nə sə kə leŋ mo tu ye nə. 29 Mo nə duk fa tè' ye nə də, <Ja'a na yòò lùumngòŋ sè mù a fàk turə bohòwù, mù ka duk yo beŋ yuk; wù nə kà mʷə mo ndzə mòk də ves ŋge' am wèeŋ kwa bə zeŋ fa yuk. 30 Fana mo yònè'e və, yi a bupsə wes mbàm bə baa sàhà pwe', fana wù sʷə fa yi mbònè nà' fùè càsə pwe'!> 31 Tè' nə duk fa yi də, <Mo àm, wu cugè yòvesù fen, fana bum sè mù tse' yà' pwe'fo', a sè yò. 32 A kəkərè co a kaŋ, nə kwa anə, bùusè moma yònè'e à kpʷə, nə lù nə səmok, yi à bisə mè laŋ nə yəəŋ nə səmok!> >>

16

Ngà Fàk Nè Ngà Limngòŋ Nə Ye Ngà Fàk Nè Zinə

1 Jisòs à mà' fa bwe ye wèŋ gbʷə' mòk səmok də, <<Ngà ghàk mòk à ye, nə yi à tse' ŋwè nəmòk nə yi à fa bum ye sè yi à tse' pwe' ndzə

bohònà'. Bwij sə kə tsoho fa yi də mo fàk ye nə sə njesə bum ye sə. 2 Ngà ghàk nə to nà', nə fek nà' də, <Mù yuk də wù sə gù yà ε? Tsok reŋsə fa mʷə bə fàak sè wù a gù pwe', bùusè wu nə kà ngà fàk àm mok ye fe'lə.> 3 Ngà fàk nə tsərə sə ntʷè yi də, <Masà àm jə fis-a fàak yè'sə ndzə bohòmà, mù gʷə yè'sə va? Mù ka gʷəŋ co mù tuŋ to nze yeŋ, mʷə duk-a də mʷə leŋ, yà' ye sè' marè'tu. 4 Mù rì yusə mʷə nə gʷə sə laŋ, ya bwij nə ko mʷə ŋge' ghà nə mù mè'rə fàak sə.> 5 Fana yi to benə bùu sè wo tse' masà ye nə kəa pwe'fo'. Yi duk fa nə mantombi nə də, <Wù tse' masà àm kəa mbàm sù? > 6 Ngà' nə duk də, <A bùhu mve' ŋkù mò'fis.> Ngà fàk nə duk fa fe'lə nà' də, <Cum nze, nə kòjəŋ ŋwàk nè'e com də a hum tàŋ.> 7 Fana yi duk fa fe'lə mòk də, <Kəa yò-ε sù?> Nà' də, <A tasàa gòmbi ŋkù mò'fis.> Ngà fàk nə duk fa nà' də, <Kòŋwàk nè njò, nə com gesə nja də a hum fwame'> 8 Masà ye nə à kək ja'a mo fàk ye nə, nə kwasə nà' bə nsàp ŋkərè nə nà' tse' nə. Bùsè wèŋ rì də bùu sè wo be' megu mandzè nzeŋgòŋ wèŋ rì ngòkərə bə bùu awo nə casə bwe sè wo mvwe' mareŋ Nwi.>> 9 Fana Jisòs duk də, <<Wèeŋ sə ko fa ni' awèŋ ŋge' bə ghàha nzeŋgòŋ sè ntèŋ, ya nga yà'a kà fàk mok kə tse' fana wo ko jəŋ nisə lo weŋ mvwe' lak sè wèeŋ nə cum

mam fo' mvèsè.

¹⁰ <<Nwè nè yi ye-a zìnè bə yusè yà'a jo fana yi nè ye zìnə bə yusè yà'a sè ghan sè'. Nwè nè yi ye-a ye ngà mvwès bə yusè jo fana yi nè ye mali ngà mvwès bə yusè yà'a sè ghan. ¹¹ A ye-a də wù ka nwè nè zìnə bə ghàk nè wà nè sə nzenğon nè'e yeŋ, ye də aco fa ghàk nè zìnə nə ndzə bohòwù yè'sə ndà? ¹² A sè' də, a ye-a nga wù ka zìnə bə yusè yà'a sè nwè nəmòk yeŋ, nwè nè yi nè fa wu sè yà'a nè ye sè yò-ε ndà? ¹³ Kaco nwè nè mò'fis fak ŋkwèŋ bohòmasà ba yeŋ; yi nè dzəm fis mòk, nè beŋ mòk, kènə aco yi sə fàk bohòmòk nè zìnə, nè kà mòk nè co yumok jə. Kaco wù fak bohòNwì, nè fak bohòmbàm yeŋ.>>

¹⁴ Bùu Farasi sè wo à dzəm mbàm wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo ywi'lə yi. ¹⁵ Jisòs nè duk fa ye yà'wèŋ də, <<Yà'a wèŋ sè wèeŋ gùgè də wèeŋ yəeŋ mɛ lisè bwìŋ co bùu sè bèboŋ, nga Nwì rì wes yusè yà' cu sə ntùù wèŋ laŋ; bum sè bwìiŋ tsərə də yà' tse' fàk wùriŋ fana yà'a yusè Nwì bèŋ yà'. ¹⁶ Lùuk Musi bə bum sè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm sə à tse' ñaŋ kə wes mvək nè Jon ngà bàptesè bwìŋ à yèto ye; ye jəŋ mvək ànə fana wo sə tsòho mok Ntìrè nè Bèboŋ, nè nà'a bə nzak gaŋ ŋkum Nwì fana ndàaŋwè pwe' sə kurə ni fo' bə ñaŋ. ¹⁷ A ye-a sè' vè'nə

fana a jəjo bohòntòbu bə nzenğon ngòcà gesə lòfo', nè nonjsə mvəm làk nè mò'fis ngòbùuŋ yusè wà.

Nzak Mè'rə Ngwe

¹⁸ <<Nwè nè yi mè'rə-a ngwe ye, nè jəŋ mòk fana ye də ngəŋgàŋ ko nto; nwè nè yi jə-a nwà nè ndum a mè'rə yi fana ye də nwè ànə ko sè' nto.>>

Ngà Ghàk Bə Lasorè

¹⁹ Jisòs à mà' fe'lə gbù mòk sè' də, <<Ngà ghàk nəmòk à ye, yi sə ni megu cəək sè yà' gu nteŋ, nè sə zɛ megu zuzɛ sè bèboŋ nùumbu pwe'. ²⁰ Ngà jìŋ mòk à sə kə nòon mvwe' ncùu ŋka' ye. Ni' ngà jìŋ nè à mègù mvwe'è mvwe'. ²¹ Yi à sə dzəm də yi sə te'e zɛ zuzɛ sè ngà ghàk nè sə zɛ fana yà' sə bəhə gbù tsoŋ sə nze sə. Ngbù à sə vèə kə bèrə mvwe' ye sə. ²² Ngà jìŋ nè à kpɛ fana masinjàa Nwì wèŋ bək lo yi bohòAbràham. Ngà ghàk nè à kpɛ sè', wo tuuŋ yi. ²³ Yi a cu mvwe' ngə' nè sə misə, nè sə ye ngə' fo' wùriŋ. Fana yi fəsə kok lis, nè ye gesə lo Abràham mvwe' səsap, bə Lasoròŋgɛ ni' nà'. ²⁴ Yi to fis də, <Tè' am Abràham, koksə-a manziŋ bohòmɛ, nè tum Lasoròyi so gesə ndubo ye sə ndzəpè, nè kə fisə fa mɛ ləm àm bə zeŋ, bùusè ləm mis ènə sə teŋ barə mɛ wùriŋ.> ²⁵ Abràham nè duk fa nà' də, <Mo àm, wù riŋ də wù à sə tse'gè bum sè bèboŋ

yo ghà nè wù à cu ntòṅwəm, fana Lasoròsə tse' ye bum sè bɔp. Yi cu ye ŋga'a nè', sə yuk ləm fana wù sə ye bwi yòmok ŋgə' nè bɔp. ²⁶ A mè'rə-a yà'sə sè vɛ'nə fana wo gù maṅki mòk nè cəco wùriṅ mətsetsə'rəə wù bə vès. Wo à gù nà' də ya ṅwèè kà ma ndzè bohòwù to lòto, ṅwè nè ma nja kà bohòvès fɛɛṅ sè' to ya' vè to.> ²⁷ Anə geṅ ṅgà' nè duk fe'lə də, <Ye də tè' am, mù lɛṅ wu də wu tum gesə lo yi nda'à tè' am. ²⁸ Bwema am sè mbəmbam cu mbwa tu awo tɔṅ. Yi tipsə yà'wèṅ bwèrɛ aco wo kə ni sè' mvwe' ṅgə'ə yè'sə.> ²⁹ Abràham duk fa nà' də, <Ŋwàak Musi bə ṅgàa tsòhòbum Nwì wèṅ sè njamòk cu ca, wo yuk bohòyà'.> ³⁰ Yi duk də, <Tè' am Abràham, ka vɛ'nə yeṅ, bùusè ṅwè nè yi tesə mvwe' kpɛ kè tsèṅ-a wo yi fana wo nə kupsə li.> ³¹ Abràham duk də, <A ye-a ṅga wo ka bohòMusì bə ṅgàa tsòhòbum Nwì wèṅ yuk fana ye də ṅwèè lòkok-a sè mvwe' kpɛ, nə geṅ fana kaco wo kupsə wo yeṅ.> >>

17

Nzak Səswifa

Bə Nzak Dzədzəm

¹ Jisòs à duk fa bwe ye wèṅ də, <<Məmùmsəə nə və tsoṅ li bohòbwìṅ yo; nə ye də a ṅgə' nè bɔp bohòṅwè nè yi sə jə və məmumsə nə. ² Anə boṅ bohònsàp ṅwè ànə co wo swi' fa yi ṅgòk mòk kè

mihì, nə mak gesə lo yi bə zeṅ sə mvwe' ndzəp mòk nè cəco, nə noṅsə nè də yi gɛ bwe yè'e də mòok gɛ bɔp. ³ Wèeṅ sə jəṅ ṅkərə bə tu awèṅ; a ye-a ṅga moma yo gù wu bɔp wù sa'rə yi; a ye-a ṅga yi kupsə ntum fana wù swifa yi. ⁴ A ye-a ṅga yi gù bɔp bohòwù kè' sàmba nùmbu nè mò'fis, nə bùuṅ duk sè' kè' sàmba pwe' də <Swifa mɛ> fana, wu nə swifa tsoṅ yi.>>

⁵ ṅgàa ntum Jisòs sə wèṅ à duk fa Tà də, <<Kùksə fa ves dzədzəm avès co ves naaṅ tu bohòwù.>> ⁶ Tà duk fa wo də, <<A ye-a ṅga wù tse' mègù-a dzədzəm momjo co mɛ ṅgwì tɛ nè wo togè nà' də mostà nà'a, fana aco wù duk fa ntsəṅ tɛ càṅ nè'e də, <Coho mvwe' yè'e, nə kə təeṅ ndzə tsətsə'rəə ndzəp nà'a> fana, tɛ nə nə yuk duk yònə.

Mandzè Nè Mofàk Tse' NgòFàak

⁷ <<A duk-a də mòk mɛṅgorè wèṅ tse' mofàk ye, nè nà' sə wom fa yi fàk kè də nà' sə gùmsə fa yi nsùṅgaan ye àlɛ. A ye-a ṅga yi bwi foho vè ṅgòn anə, aco wu nə duk fa yi də, <Cà cum nze nènàk, nə zɛ zɛzɛ> à? ⁸ Wu nə kà vɛ'nə duk. Wu nə duk lɛ də, <Lam fa mɛ zɛzɛ am, nə fuhɛ ṅgòcàsə fa mɛ yà' fana wu nə yoṅsə mù zɛ nə no wes yàm ṅkuṅ, wù zɛ nə no yò.> ⁹ Yi nə kwasə mofàk nə də bùusè nà' gù mvəsè yi duk də nà'a gɛ sə à? Hai' ka

ye lok! ¹⁰ Yà' mègù bohòwèn yàwèn sè' ve'nə, a ye-a ŋga wèn gù wes yusè wo duk wen də wèn gù fana wèn duk megu də, <Vees yè'sə bwe fàk wà, vès gù mègù fàak avès, sè vès tse' ŋgògù yà' co bwe fàk.> >>

Jisòs Gũnsə Ŋgàa Kuturu Hum

¹¹ Mũmvə'nə Jisòs à sə cà ŋgòlòjòrosalèm fana yi ca mʉtsətsə'rəə nzenḡon Sàmàriyà bə Galili. ¹² Yi ànə sə ni lo mvwe' mʉbuk lak mòk fana yi kʉrə bə ŋgàa kuturu mok wèn bwij hum. Wo ànə sə təəŋ vèsə mvwe' mok mweè səsap, ¹³ nə sə fuŋ torə fis də, <<Masà, Jisòs, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>> ¹⁴ Yi ànə ye yà' fana yi duk fa wo də, <<Wèen du kə niŋ tsok fa ni' awèn sə bohòŋgà fa satikà' ya yi ye wen də ni' awèn ren mok laŋ.>> Wo à sə lòo, yiya àwo nə me. ¹⁵ Mòk mʉŋgorè wo anə mò'fis à yə də yiya ye nə mèe fana yi bwi foho və maŋkwèn, nə sə fuŋ kwasə və Nwì. ¹⁶ Yi kə gbʉ noon sə kùhu Jisòs sə nze, nə sə kwasə nà'. Nwè ènə ànə ye ŋwèə Sàmàriyà. ¹⁷ Anə geŋ Jisòs nə fek də, <<Mù gũnsə ka bwij hum yeŋ à? Sè vəkə' fò? ¹⁸ Ye də ŋwè nəmòk ka nə co yi kə kùksə Nwì yeŋ, mègù ŋkùij nè'e à?>> ¹⁹ Fana yi bʉuŋ duk fa ŋgà' nə də, <<Lòkok

mʉtsə, nə lo yuyo, dzədzəm yògũnsə wu laŋ.>>

Mũmvə'nə Gaŋ Ŋkum Nwì Nə Vəə Sə (Mat. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Bʉu Faràsi mok wèn à fek Jisòs də gaŋ ŋkum Nwì sə nə kə vè yè'sə sèn-ŋe? Fana yi duk fa yà'wèn də, <<Gaŋ sè Nwì sə vəə, ŋwè kà yà' bə lis jəja yə. ²¹ Kaco bwiij nə duk də, <Wèen ye yà'a yè'> kè də, <Wèen ye yà'a yà'> sè' yeŋ, bʉusə gaŋ sè Nwì sə yà'a mʉŋgorè wèn.>>*

²² Anə geŋ Jisòs nə duk fa bwe ye wèn duk də, <<Mvèk mòk sə vəə nə wèn nə dzəm ve'ε co wèn ye nũmbu mòk nə Mo Nwèe nə ye fo' fana wèn kà nà' yə. ²³ Bwiij nə sə duk fa wen də, <Kùk gèsə ndzə fa', yi nà'>, kè də, <Kùk gèsə ndzə fən, yi nè'> fana wù kà gè, nə kà wo sè' yù. ²⁴ Mvə'nə mbʉuŋ ba'agè mʉbu, nə ren jəŋ mamòk kə dzen mamòk yà'a fana, nũmbu njàam ye, mʉu mo ŋwè, mʉ nə ye sè' ve'nə. ²⁵ Megu də mʉ nə ye tson ŋgə' ŋkùuŋntèn, bʉu sè niè' wèn beŋ mʉ sè' ŋkuŋ. ²⁶ Mvə'nə yà' ànə ye mʉnə nũumbu sè Nuà yà'a fana nũumbu sè yàm, mo ŋwèe nə ye sè' ve'nə. ²⁷ Wo à sə zʉ, sə no, wo sə caŋ gù, nə sə geŋ gù tètè kə wes nũmbu nə Nuà ànə ni ŋgwes fana ndzəp rwiŋ və

* 17:21 17:21 Aco ncèp ènə ye sè' də, <<Gaŋ sè Nwì sə yà'a sənə ntəm awèn.>>

kə zə wes wo pwe'. ²⁸ Yà'a sè' mùm̀vè'nè Lot ànə ye yà'a. Bwìŋ à sə zə, nə sə no, wo sə ywìŋ bum, nə sə seen bum, nə sə bi bum, nə sə ci ndap; ²⁹ fana nùmbu nè Lot ànə tesə gesə lo mvwe' lak Sodòm fana mis tsoon mabu bə nsàp lis mòk nè nà'a kuəgè mis manɔŋɔŋɔŋ, nə kə tɛŋ zə wes wo pwe'. ³⁰ Nùmbu nè mùu mo ɲwè mɔ nə yəŋ fana yà'a nè ye sè' vɛ'nə.

³¹ <<Nùmbu ànə ye, ɲwè nè yi cu yòŋsə mɔ ndundap, ɲga yi tse' bum mɔ nda'à, kà ɲgòkè jə yà' suhù tsə. ɲwè nè yi mənə nzum fàak nə kà mankwèŋ də yi kə jəŋ bum mɔ nda'à sè fohòlò. ³² Wèen sə tsərə tse' yusə yà' ànə ye bohòŋgwe Lot. ³³ ɲwè nè yi ləp-a də yi noŋsə yòŋsə ye fana yi nə bisə nà', fana ɲwè nè yi dzəm-a də yi bisə yòŋsə ye fana yi nə tse' nà'. ³⁴ Mɔ tsok fa weŋ də nè ndzəmè ànə nè ye ɲga bwìŋ nòbə kè mò'fis ba, wo nə jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə noŋsə mòk fo'. ³⁵ Bəba nə sə gok bɛŋ mvwe' mò'fis wo ba; wo nə jəŋ fis lo nè mò'fis fana, nə me'rə noŋsə mòk fo'. (³⁶ Mbəmbam baa nə sə fak nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk.)>> ³⁷ Anə geŋ ɲgàa fàak ye sə wèŋ fek yi də, <<Anə ye ma fòTà?>> Yi duk fa yà' də, <<Mvwe' sè vè ni' nòŋ, jìgawà' wèen nə kə benə fo'.>>

Gbu' ɲwà ɲgwemfə Bə ɲgà Sak Nzak

¹ Jisòs à tsè' fa bwe ye wèŋ gbu' nè'e də ya yà'a sə lɛŋ pìriyà, nə kà wò. ² <<ɲgà sak nzak mòk à ye mvwe' lak mok, nè yi à sə kà Nwì wəpgè, nə kà bwìŋ sè' wəp. ³ ɲwà ɲgwemfə mòk ye mvwe' lak yà'sə sè', nè yi à sə vègè bohòŋgà sak nzak nə riŋriŋ. ɲwà nə à sə vè, nə sə dɔhɔ fa ɲgà' nə duk də, <Sak gapsə-a mɔ ves ɲwè nè yi bèŋgè mɔ nè'e-nè.> ⁴ ɲgà' nə à sə bèŋ togè ntòbɛŋnə fana ànə cum kok ghàr ɲgà' nə duk sə vèə yi də, <A ye-a sè də mɔ kà Nwì wəpgè, nə kà bwìŋ sè' wəp fana ⁵ megu bùusè ɲwà nè'e sə kə fa mɔ ɲgə' wùriŋ, fana mɔ nə sak fa yi nzak ye nə, bwère yi sə vəhə mali ɲgòloksə mɔ ntu'.> >> ⁶ Fana Tà Jisòs duk fa wo də, <<Wèen yuk-ε yàwèen yusə ɲgà sak nzak nè yi ka zìnə tse' nə cèep-è. ⁷ Ye də kaco Nwì tesə bùu sè yi à cò'fis, sè wo sə lɛŋ bohòyi nùm bə ndzəm sə yeŋ àlɛ? Aco yi cum casə mvək ɲga yi ka yà' ntòyuk fa à? ⁸ Hai', mɔ tsok fa weŋ də yi nə təŋ fa yà' gèm nə sak nzak nə nənək nə ye kəkurè. A ye-a sè vɛ'nə fana ghà nè mùu mo ɲwèe nè bwìŋ vèə, mɔ nè yə bwìŋ ɲga wo tse' dzədzəm ɲgòlɛŋ Nwì, nə kà wòyo àlɛ-ò?>>

⁹ Jisòs à mà' gbù' nè'e bohòbùu mok sè wo à sè tsərə də wo bùu sè kəkurè mụ lisè Nwì fana wo sè jəŋ bùu mok wèŋ co yusè wà. ¹⁰ <<Bwìŋ ba à lòmumvwe' ndap Nwì nè ghaŋ ɲgòkè leŋ piriya. Mòk à ye ɲwèè Farasi fana mòk ye sè ye ɲgà ko mbàam tas. ¹¹ ɲwèè Farasi nè à təəŋ, nè leŋ piriya nè nje də, <Mù kwasə wu Nwì, bùusè mù ka yàm co bùu mok wèŋ yà'a yeŋ. Bùu mok yàwo ɲgàa limzu bum bwìŋ, ɲgàa cì' mvwès nè ye ɲgàa kohònto. Mù kwasə wu də mù ka co ɲgà ko mbàam tas nè yi nè'e sè' yeŋ. ¹² Mụ jəgè sənə nteŋ nè mò'fis nùumbu ba, nè dzə zuzə ɲgòleŋ wu. Yusè mù tse' pwe', mụ cokfisgè mamòk ca ɲgòfa wu.> ¹³ ɲgà ko mbàam tas nè ànə təəŋ ye mvwe' səsap. Yi kà lis mabu sè kùk ja'à gèsè, yi wa'a tse' bo, nè leŋ də, <Nwì, koksə manziŋ bohòmù nè mụ ɲgà gù bup!> ¹⁴ Mụ tsok weŋ də ɲwè ènə ànə bwìŋ foho lo la'à yi co ɲwè nè kəkurè mụlisè Nwì nè noŋsə mòk nà'a. Busè ɲwè nè yi jə fis kok lò-a ni' ye mabu fana wo nè jəŋ tsoŋ lo yi tsətsoŋ; ɲwè nè yi jə tsoŋ lò-a ni' nje sə nze fana wo nè jəŋ fis kok lo yi mabu.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ
(Mat. 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Wo à sə jə vè fa Jisòs bəbweŋke' də ya yi jweŋ yà' bə bo nè se yà' fana

ɲgàa fàak ye wèŋ ànə ye vè'nə, wo jwa sa'rə bùu sə də yà'a kà vè'nə gù. ¹⁶ Jisòs ànə ye vè'nə, yi to bwe sə, nè duk də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ və bohòmù, nè kà wo mandzè lok; bùusè gaŋ ɲkum sè Nwì sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə. ¹⁷ Mụ tsok fa weŋ ɲkèm duk də, ɲwè nè yi ka-a gaŋ sè Nwì sə co mvè'nə bweŋke' jəgè bum jə ye də kaco ɲgəŋgəŋ kə ni fo' yeŋ.>>

ɲgə' Nə Bə Ghàk
(Mat. 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ ɲkwà' ɲwè bùu Jus mòk à vè kə fek Jisòs də, <<Cicà nè bəboŋ, yusè aco mù gūu yè'sə yà, ya mụ nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè-ε? >> ¹⁹ Jisòs duk fa nà' duk də, <<Wù to mụ də ɲwè nè bəboŋ bùu yà? ɲwè nè bəboŋ bùè, mègù Nwì yiyi. ²⁰ Wù rì lùuk sə laŋ də, <Kà sàhà ko, kà ɲwè zə, kà yəyè, kà gèem mvwès ko, nè wəp tē' yo bə ma yo.> >> ²¹ ɲgà' nè duk də, <<Mù à gù yè bum sè wù taŋsə yè'sə ɲga mù cu ntòməwà'ɲwè.>> ²² Jisòs ànə yuk vè'nə fana yi duk fa nà' də, <<Wù sə jamə mok yu nè mò'fis. Lòkè sèŋ bum sè wù tse', nè gapsə fa ɲgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nè tse' ghàk mabu; nè be' mandzè yuŋ və mụ.>> ²³ Yi ànə yuk vè'nə fana ɲgùpcù

gbu yi yèk, bùusè yi à ye nga ghàk nè wù kà fùk.

²⁴ Jisòs à kùk ja'a nà', nè duk dè, <<Yà' gù vè'ε wùriŋ bohòngàa ghàk ngòkè ni mvwe' gan Nwì sè! ²⁵ Joho cà bohònàm nè yi yam co nàmbà'rè nà'a ngòcà torè tesè ndzèné wu patà', nè nonşè bohòngà ghàk ngòkè ni mvwe' gan sè Nwì sè.>>

²⁶ Bùu sè wo à yuk ncèp èné à duk dè, <<Ye dè aco ñwè nè yi tse' to lùuŋ yè'sè ndà?>> ²⁷ Jisòs duk fəsè dè, <<Yusè yà' gù bohònwè ngògà to fana aco Nwì gù ye yà' yo.>>

²⁸ Anè geŋ Pità duk dè, <<Ja'a na, vès a mè'rè wes ndap avès pwe', nè bɛ' vè nè wu.>> ²⁹ Jisòs duk dè, <<Mù sè tsè' fa wèŋ zinè dè, ñwè nè yi me'rè-a ndap ye kè ngwe ye kè bwema kè tè' bə ma, kè bwe ye dè a njo gan ñkum sè Nwì sè fana, ³⁰ ngəŋgaaŋ nè tse' sè yà' càsə yà'sə nie', nè tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè ntsə'mòk sè'.>>

Jisòs Cèp Mvè'nè Kpu Ye Nè Ye Səmok
(Mat. 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Jisòs àné jəŋ fəsə gəsə ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè wèŋ, nè tsok fa wo dè, <<Wèeŋ yeè, vesùwèŋ sè kok lòyè'e mɔ Jòrosalèm, fana bum sè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ àné com bə liŋ am Mo Nwèe nè bùuŋ vè zinè. ³² Wo nè fa mɔ bohòbù lak-mvum, fana wo ywì'lə mɔ, nè gù fa mɔ bum marè'tu

wùriŋ, nè te mɔ bə nte. ³³ Wo nè ləp mɔ, nè zə mɔ, mɔ kpɔ fana a kè dzèŋ nùmbu nè tɛ', mɔ luŋ lokok səmok.>> ³⁴ Anè geŋ wo kà yusè yi cèp yè'sə rɛeŋ lok. Anè ye nga ñkərè awo nsàp nè co wo kà bə ncèp èné rɛeŋ, fana yà' ye bohòwo anè səswihi ngòrɛeŋ yà'.

Jisòs Gũŋsə Ngà Ji Lis Nè Yi Ngà Lɛeŋ Bum
(Mat. 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Jisòs nè àné kuəp vè mvwe' lak Jèrikù fana nga ngà ji lis mòk cu ngɔ mandzè anè, nè sə lɛeŋ bum. ³⁶ Yi àné yuk nga bwìŋ sè cà fo' wùriŋ fana yi fek dè sè gù yàlɛ. ³⁷ Fana wo tsok yi dè, <<Jisòs nè mvwe' lak Nazàre sè cà yi.>> ³⁸ Fana yi wəŋ torè fis dè, <<Jisòs mo ñkum Devid, koksə-a manziŋ bohòmù-è.>> ³⁹ Bùu sè wo àné ye fo' sə wèŋ gham yi dè yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ye ghaha dè, <<Mo Devid, koksə manziŋ bohòmù!>> ⁴⁰ Anè geŋ Jisòs foho təeŋ, nè dè wo jəŋ vè nà'. Nà' àné kuəp vè fana yi fek ngà' nè dè, ⁴¹ <<Yusè wù dzəm dè mɔ gù fa wu yè'sə yà?>> Ngà' nè duk dè, <<Tà, mùk fa mègù mɔ lis ya mɔ ye bum səmok.>> ⁴² Jisòs nè duk fa nà' dè, <<Lis yo sə muhu, ntəm yònè wù fa bohòmù gũŋsə wu laŋ.>> ⁴³ Anè geŋ lis ye sə muhu sè ghà nè fo' fana yi gi yuŋ lo Jisòs nè, nè sə kùksə Nwì.

Bùu sè wo ànə ye nsàp yu enə pwe' à kùksə Nwì sè'.

mà a vè ngòkè ləp nə lunşə bùu sè wo à bisə.>>

19

Jisòs Bə Sàkiyò

¹ Jisòs ànə kə ni mvwe' lak Jèrikù, fana nə sə gi ngòcà lóo. ² Nwè nəmòk ànə ye fo' nè liŋ yee də Sàkiyò. Yi ànə ye nkum ngàa ko mbàam tas mòk nè ghaŋ yi, nə ye sè' ngà ghàk. ³ Yi lap co yi ye Jisòs, mandzè kà ye bùusè bwìŋ à ye fo' wùriŋ fana yi ye bwi ye ŋwè nè ləm. ⁴ Anə geŋ yi caŋ lo mantombi, nə kə kok tɛ mòk nè wo to nà' də Sikamòdè ya yi ye nà', bùusè Jisòs nə ànə ye ngòcà ma nà'nə. ⁵ Jisòs ànə kə wes mvwe' sə fana yi kək kok gesə lo mbwa, nə duk fa nà' də, <<Sàkiyò, suhu tsoŋ mbwa nənàk bùusè mu nə noonŋ ntinə nè'e mu nda'à wù.>> ⁶ Anə geŋ yi suhu tsoŋ nənàk, nə kə jəŋ nà' bə kwəkwa. ⁷ Bwìŋ ànə ye ve'nə fana wo ŋwəm wes wo pwe' də, <<Yi lònngòkè nòonŋ bə ŋwè nè yi ngà gù bup.>> ⁸ Sàkiyònə lokok duk fa Tà nə də, <<Yeè Tà, mu nə gapsə bum am mʉtsətsə'rè bə tsətsə'rè, nə fa mamòk bohòngàa jìŋ wèŋ. A ye-a ŋga mù a limzɛ yu ŋwè nəmòk fana mu nə lak fəşə fa yi yà' kè' kwè.>> ⁹ Jisòs duk fa nà' də, <<Lùŋ vè mʉmvwe' ndap nè'e ntinə, bùusè wu mo Abrahàm sè'.¹⁰ A yè'sə də mʉu mo ŋwè,

Gbu' Bwìŋ Tɛ' Sè Wo A Gàp Fa Wo Mbàm (Mat. 25:14-30)

¹¹ Mʉmvvè'nè bùu sə wèŋ à sə yu'rə bum yè'sə fana yi tsok fa mali wo gbu' mòk. Anə ye ŋga yi kʉəp lòJòrosalèm fana bùu sè bə yà'wèŋ à ye sə, à sə tsəm yàwo də gaŋ nkum sè Nwì sə nə yəəŋ ghà nà'nə. ¹² Fana yi duk də, <<Nwè nəmòk à ye nè yi à tesə mʉ ntombii nkum. Yi lòmve' lak mok sè səsap* də wo kə koksə yi gaŋ ya yi bwi və la'à yi. ¹³ Yi benə bwe fàak ye wèŋ bwìŋ hum, nə fa wo mbàm ncùhù hum. Yi duk fa yà' də yà'a sə ywìŋ seŋ bum bə zeŋ tè yi bwi foho və. ¹⁴ Anə geŋ bùu lak ŋkwà' ŋwè nə wèŋ beŋ yi. Wo tum lo bùu mok wèŋ maŋkwèeŋ yi bə ntirè də, <Vès ka dzəm də ŋwè ànə ye nkum àvès dzəm.>

¹⁵ <<Anə geŋ wo koksə yi gaŋ sə, yi bwi foho və. Yi to benə bwe fàak sè yi ànə fa wo mbàm sə, də ya yi ja'a də yà' a tse' swe' mbàm sù nɛ. ¹⁶ Nwè nè mantombi à vèə, nə duk də, <Tà, mbàm nè wù a fa mʉ mò'fis nə a bùuŋ mok hum.> ¹⁷ Nkwà' ŋwè nə kwasə nà' də, <Wusùkù', mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù nitsè' zinə yòbə mʉyu nè nà'a momjo laŋ, fana mʉ gu wu ŋga'a

* **19:12** 19:12 Mvək ànə à ye, wo koksə ŋwè də yi nkum fana yi lo lak Rumà ya ŋga nkum nè ghaŋ nè fo' nə cumsə yi mʉ dzə'ə.

ngòkotse' buhu lak hum.>
 18 Nwè nè ba à vèè, nè duk
 dè, <Tà, mbàm nè mò'fis nè,
 a bùuη mok tàn.> 19 Yi duk
 fa nà' dè, <Wù tse' yòsè'
 buhu lak tàn.> 20 Mòk à vè
 sè', nè duk ye dè, <Tà, mbàm
 yònè nè', mù a kì lòksè nà'
 ndzənè gàcèk. 21 Búsè mù
 a sè wəp dè wu nsàp ηwè
 nè wù gū wùriη. Wu te'e
 jəgè yusè wù anè ka nonjə,
 nè sè kəp jəη yusè wù à ka
 wù bi.> 22 Yi duk fəsə fa nà'
 dè, <Mùm̀vè'nè wù cèp dè
 mù nsàp ηwè nè vè'nə yà'sə,
 mù nè sək wu sè' vè'nə. Wu
 mo nè bəp! Wù riη dè mù
 ηwè nè mù gū wùriη, nè
 mù te'e jəgè yusè mù à ka
 nonjə; mù sè kəp mvwe' sè
 mù à ka bi àlaa? 23 Nə gū va
 bwèrè wù à kè gèsə fa mù
 mbàm am sè mvwe' ηgwa'
 mòk, dè ya mù vè ηgòjə yà',
 ηga mù swe' na mbwa-ε?>
 24 Yi bùuη duk fa bùu sè wo
 à ye fo' sè wèη dè, <Wèèη
 fep fis jəη ncùhù nè bohòyi
 nè, nè fa nà' bohòηwè nè yi
 nè tse' fa' ncùhù hum nà'a.>
 25 Wo duk fa yi dè, <Tà, yi
 tse' ncùhù hum ye laη!>
 26 Nkwà' ηwè nè dè, <Mù
 tsok fa wèη dè ηwè nè yi
 tse'-a yo fana wo nè naan
 yamsə fa yi mok. Nə ye dè
 bohòηwè nè yi ka ye yumok
 tse' nè, a megu-a sè məyu nè
 jo nè yi tse' nà' nè, wo nè jəη
 fis gesə nà' ndzə bohòyi anè
 fo'. 27 A ηga'a mok bohòbùu
 sè wo sè bèη mù dè mù nè
 kà ηkum awo ye yè'e wèη.
 Wèèη jəη vè wo fən, nè sè

wo mùlisè mù.> >>

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Nkum

(*Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19*)

28 Jisòs ànə cəp wes yè'sə
 fana yi sə lo mantombi
 ηgòkok lòmù Jòrosalèm.
 29 Yi à kəəp vè mvwe' lak
 Befà bə Betani fana wo wəsə
 vè mvwe' nda Olip. Yi tum sə
 gesə ηgàa fàak ye ba. 30 Yi
 duk fa yà'wèη dè, <<Wèèη
 du mvwe' lak sè ndzə yà'a,
 wèèη sə nikok lòn̄təη, wèη
 ye mvomndè' mòk nè ηwè
 ka nà' kok yuk; wèη fiη jəη
 vè nà' fən. 31 A ye-a ηga ηwè
 mòk fek wəη dè wèη sə fi nà'
 bùu yàɛ fana wèη duk fa yi
 dè, <Tà tse' fàk bə zəη.> >>
 32 Bùu sè yi à tum sə à lòo,
 nè kə ye megu sè' mvè'nə
 yi duk wo sə. 33 Mvè'nə wo
 à sə firə mvomndè' nè fana
 ηwè nè yi tse' nà' nè fek wo
 dè, <<Wèη sə firə mvomndè'
 nè bùu yà?>> 34 Wo duk
 fa yi dè, <<Tà tse' fàk bə
 zəη.>> 35 Anə gəη wo jəη vè
 fa Jisòs nà'. Wo fweη cəək
 awo, nè naan fa mvomndè'
 nè mənkwèèη, nè cumsə
 Jisòs mbwa. 36 Mùm̀vè'nə
 yi à sə kok lònà' fana wo
 fweη nonjə lo cəək awo
 sə mandzè anə. 37 Wo ànə
 kəəp vè Jòrosalèm, ηga wo
 sə suhu tsə mok nda Olip nè
 fana manjo bù nè wo à sə
 yù yi nè wèη ye ηgòkwa, nè
 sə fuη kuksə Nwi bə nsàp
 bum manjəηgèèη sè wo yə
 sə. 38 Wo sè duk dè, <<Nwii
 sè ηkum nè yi vè mənə liη

Tà! Fifi ye mubu, kèkùksèè ye bohòNwi nè yi yam càsè yà lòon fo'.>> ³⁹ Anə geŋ bũũ Faràsi mok sè wo à ye sè' mən̄gorè anə duk fa Jisòs də, <<Cicà, jwa bwe yo yè'e də wo cum gæ'.>> ⁴⁰ Jisòs duk fa wo də, <<Mũ tsok fa weŋ də wo cu-a gæ', liis yè'e cep cù.>>

*Jisòs Wa Fa Lak
Jòrosalèm*

⁴¹ Yi ànə kuəp və, nə ye ntəm lak nə fana yi yeto ngòwa fa nà' də, ⁴² <<Anə ye-a nga'a də wù riŋ yusè aco yà' jəŋ və fifi bwèrà. Megu də kaco lis yo ye yà' nga'a yeŋ. ⁴³ Numbu mòk sè vè bohòwù, nè bũũ sè wo sè bèŋ wuu nə vè dzè' bohòwù, nə gum dzooŋ wu gũŋ ma nè fòpwe'. ⁴⁴ Wo kuəmsə mak mbàandap yo sə nze, nə le' mak bũũ yo bə bwe yo sè wo cu məm̄vwe' vèəm ndap yo sə pwe'. Wo nə kà lis nè mò'fis mənə mòk mè'rə naŋ bũusè wù à ka ghà nè Nwi à kə ke' yə weŋ nə riŋ.>>

*Jisòs Bè'fis Ngàa Sèŋ Bum
Mũ Ndap Nwi Nè Ghaŋ Nə*
(*Mat. 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22*)

⁴⁵ Anə geŋ yi kə ni lo məm̄vwe' ndap Nwi nè ghaŋ nə, nə sə bə'fis bũũ sè wo sə sèeŋ bum mbwa. ⁴⁶ Yi sə cep də, <<Wo à còm nòn̄jsə ndzənə ŋwàk Nwi, sə kum ndap Nwi nè ghaŋ ènə də, <Ndap nè n̄jəm nə, nə ye ndap nè ngòlèŋ mbwa

pìriyà;> fana wèŋ jə bũsə nà' ndap ngàa yè wèŋ.>>

⁴⁷ Yi à sə yə'rə bwìŋ məm̄vwe' ndap Nwi nè ghaŋ nə nũumbu pwe'. Ngàa fa satikà' bə ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk bə bũũ sè ghaŋ sə wèŋ sə lap ngòzə yi. ⁴⁸ Wo kà yusè co wo gũ sə rì bũusè bwìŋ pwe' à dzəm tse' mègù ncèp nè nje nə.

20

Fa Jisòs Nàaŋ Ndà?
(*Mat. 21:23-27; Mak 11:27-33*)

¹ Numbu mòk à ye nga Jisòs sə yə'rə bwìŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirè nè Bèbon nə məm̄vwe' ntombi ndap Nwi nè ghaŋ nə fana ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk nə ye bù ŋkwàha bũũ Jus wèŋ kə tseŋ yi. ² Wo à vèə, wo fek yi də, <<Vès dzəm ngòrì də wù gù bum yè'sə bə nàaŋ sè fò? Kènə fa wu nàŋ ndà də wu gũ yà' è?>> ³ Yi duk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mũ tse' ngòfek weŋ yusəmok yàm sè', wèeŋ tsok fa mũ-a də, ⁴ mvwe' sè Jon ànə jəŋ nàaŋ sè ngòbàptesə bwìŋ fo' yà'a ànə və bohòNwi kə yà' ànə tesə bohòbwìŋ-è?>> ⁵ Wo à yèto ngòcèp bə zeŋ, nə sə fe'rə ni' awo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Bũsə a duk-a də, nàaŋ sə à sə vè bohòNwi fana yi nə fek fe'lə ves də, ànə geŋ vesùwèŋ kà yusè Jon à sə cèep dzəm bũũ yà lè. ⁶ Nə ye sè' də a ye-a nga a duk də, nàaŋ sə

à tesə bohòbwiŋ fana bwiin
 nə təm ves bə lis, bùsə wo
 à dzəm yàwo zìnə də Jon
 à ye ngà tsòhòbum Nwi.>>
⁷ Fana wo duk fa nà' də wo
 ka mvwe' sè yà' ànə və sə
 riŋ. ⁸ Jisòs duk bwi fa wo
 ye sè' də, <<Ye də mɛ nə
 kà weŋ nsàp nàŋ nə mù tse'
 ngògù bum yè'sə bə zeŋ nə
 sè' tsè'.>>

Gbu' Ngàa Kùk Nzum

Sə Wo A Ye Bup

(*Mat. 21:33-44; Mak 12:1-12*)

⁹ Anə geŋ Jisòs ye ngòtsè'
 fa bùu sə wèŋ gbu' nè'e də,
 <<Nwè nəmòk à bì nzum ye,
 nə tes yà' bohòbùu səmòk
 də ya yà'wèeŋ nə sə lak yi.
 Yi ànə fa wo fana yi ye'e
 lo mvwe' lak mok, nə kə
 cum mam fo' mvək səsap.
¹⁰ Mvək nə ngòkɔp bum sè
 mənzuù sə ànə kərə fana
 ngà nzum nə tum ngà fàk
 ye mòk də nà'a lo bohòbùu
 sè mənzuù yi sə, də yà'a fa
 yi ma nje. Bùu sə wèŋ ləp
 yi, nə tum fəsə lo yi botu.
¹¹ Yi tumsə fe'lə ngà fàk ye
 mòk. Wo ləp nà'nə sè', nə
 koksə nà' marè'tu vè'ε, nə
 tum fəsə lo nà' sè' botu. ¹² Yi
 tum ngà fàk ye mòk sè' nè
 te'. Wo fa nà'nə mvwe', nə
 be' fis gəsə yi fo'. ¹³ Fana ngà
 nzum nə duk də, <Mɛ gɛ kok
 yè'sə va? Mɛ tum lɛ mo àm
 nə mù dzəm yi wùriŋ nè'e,
 kàmòk wo yə-a də a yi, wo
 nə wəp li tsoŋ yi!> ¹⁴ Bùu sè
 mənzuù sə wèŋ ànə ye nà'
 fana wo duk mɛŋgorè àwo

anə də, <Nè'e nga'a monè
 ndzə vèə yi nè ŋkwà' ŋwè
 nə kà-a ye, yi nə cum mvwe'
 kùu nà' yi nə. Vesùwèeŋ zə
 yi, ya bum ye sə ye mok sè
 yàvès.> ¹⁵ Anə geŋ wo kə
 ko fis yi mənzuù anə, nə zə
 yi. Ye də ngà nzum nə nə
 gɛ bohòbùu yè'sə wèŋ va?
¹⁶ Yi nə və kə zə bùu sè wo
 tse' nzum ye sə wèŋ, nə jəŋ
 fa nzum sə bohòbùu mok sè
 zok.>>

Bùu sə wèŋ ànə yuk
 wes vè'nə fana wo duk də,
 <<Nwii gɛ co yumook kà
 vè'nə ye yuk.>> ¹⁷ Fana Jisòs
 kùk ja'a wo jwaan, nə fek wo
 də, <<Ye də yusə wo à còm
 nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwi
 yè'e də yà? Də,

<Lis nè ngàa ci ndap wèŋ à
 dzèeŋ màk nòŋsə nà'
 də nà'a bup nə kə tse'
 ghak fe'lə fàk mok sè'
 zeŋ.*>

¹⁸ Nwè nè yi kə gbù-a mənə
 lis ànə, ngèŋgàŋ tiŋ sam
 zəzok, nə ye də a ye-a
 nga nà' gbù ŋwè nəmòk
 muni'i fana nà' gok fam
 ngèŋgàŋ.>>

¹⁹ Ngàa yə'rè lùk bə ngàa
 fa satikà' sè ghaŋ wèŋ sə
 lap mandzè də wo ko yi ghà
 nà'nə bùsə wo à rì də nà'
 màk fa gbu' ànə bohòwo.
 Fana megu də wo sə wəp də
 bwiin nə jok.

Fa Nwi Yu Ye
Nə Fa Kaisà Yu Sə Ye
 (*Mat. 22:15-22; Mak*
12:13-17)

* 20:17 20:17 Ye Màyò21:42

²⁰ Anə geŋ wo sə kək yi, nə tum fa yi mfəəp sè wo sə gū borə co wo bùu sè zìnə. Wo sə gū vè'nə də ya wo ko yi bə yumok sè yi nə cèp, ya wo fa yi bohòŋgàa fàak sè wo tse' nàŋ mvwe' nze govə̀nò̀nə̀ fo' nə. ²¹ Wo fek yi də, <<Cicà, vès rì tse' də wù sè cèp, nə sè yə'rə fa bwiŋ yusè yà'a zìnə; nə ye sè' də wu kà n̄wè gè̀m ko fagè, nə sè yə'rə fa bwiŋ bum sè yà'a bə mandzè Nwì bə zìnə. ²² Vès dzəm də wu tsok-a ves, lùuk vesùwèŋ sè tsè' də, a bəboŋ co vès sè lak fa ŋkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà tas kè ka' ε?>> ²³ Yi riŋ də yà' sè bùə yi fana yi duk fa yà' də, ²⁴ <<Wèeŋ jəŋ və fa m̄-a mbàm mòk è. Wo còm naaŋ m̄nə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sè' si ndà?>> Wo də, <<A sè ŋkum Kaisà.>> ²⁵ Fana Jisòs duk də, <<Ŋh̄. Làk fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nə fa Nwì yusè yà'a sè Nwì.>> ²⁶ Fana wo kà yumok sè co wo ko yi bə zeŋ mvwe' bwiŋ də yi cèp vè'ε tse'. Megu də wo ànə yuk mvè'nə nà' cèp fəsə fa wo sə fana wo mərə, cù loho wo.

*Nzak Nè NgòLòkok
Mvwe' Kp̄*

(Mat. 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Bùu mok sè wo à sè to wo də bùu Sadusì wèŋ à vè kè tsèŋ yi. Bùu yè'sə wèeŋ bùu sè wo dukgè yàwo də kaco n̄wè lokok fe'lə mvwe' kp̄ yeŋ. ²⁸ Wo à vè, nə fek

yi də, <<Cicà, Musì à còm nèm fa ves lùk mòk də, a ye-a ŋga tètàa n̄wè nəmòk kp̄ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə nà' ka mwe tse' fana moma yee nə jə tsoŋ n̄wà nə, ya bə nà'a dzə fa tètà ye nə yi kp̄ nə bwe. ²⁹ Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo sàmba. Fana nè mwè nə jəŋ n̄wàŋwè, nə kp̄ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'. ³⁰ N̄wè nè ba jəŋ n̄wà nə, nə kp̄ me'rə nà' sè' vè'nə. ³¹ N̄wè nè tɛ' jəŋ bwi n̄wà nə sè'. Yà' à mègù vè'nə tètè wo sè sàmba sè pwe' à kp̄ wes ŋga nè mò'fis ka mwe bə n̄wà nə dzə. ³² A cu, n̄wà nə kp̄ ye sè sè'. ³³ Ye də nùmbu nè bwiŋ nè lòkok mvwe' kp̄ nə ye nùu, n̄wà ènə nə ye ŋgwe ndà. Busè wo a jə yi wo sàmba pwe'fo'.>>

³⁴ Jisòs duk fa wo də, <<Mbəmbam bə bəba sè niè' cugè co ŋgwe bə ndum. ³⁵ Megu də bùu sè wo kəkərè ngòlòkok mvwe' kp̄ ghà ànə sè nè kà gù mok cu fe'lè. ³⁶ Busè wo mok co masinjàa Nwì nə ye fe'lə bwe Nwì sè', njo nè wo a lòkok mvwe' kp̄. ³⁷ Musì nə à nitsè' bə tu ye jəja də bwiŋ nè lòkok mvwe' kp̄. Mvwe' sè yi à còm bə nzak t̄u nè mis à sè kuə mbwa nà'a fana yi sè to Tà də nà'a Nwì Abràham, nə ye Nwì Azik nə ye Nwì Jàkop. Nwì à cèp vè'nə ŋga wo à kp̄ lòlan. ³⁸ Yà'a sè nitsè' də bùu yè'sə cu fe'lə n̄wəm,

njo nè yi ka Nwì bù kpùkpù
yeŋ, yi Nwì bùu sè wo cu
ŋwəm. Busè bə tsətsərè nè
Nwii də, ndaanwè pwe' cu
ŋwəm.>> ³⁹ Anə geŋ ŋgaa
yər'è fa bwiŋ lùk mok wèŋ
duk fa yi də, <<Cicà, yusè
wù cèp yà'sə bòwùriŋ.>>
⁴⁰ Busè ŋwè à ka nè co nà'
fek yi yumok mok ghùsə ja'a
lok fùk.

Nzak Nè Bə Liŋ Krest

(*Mat. 22:41-23:36; Mak
12:35-40; Luk. 11:37-54*)

⁴¹ Anə geŋ Jisòs fek wo də,
<<Aco wo duk də ŋwè nè wo
togè yi də <Ŋkum ŋgà gèm
bwiŋ> nè ye ŋgwi bù Devid
yè'sə va? ⁴² Busè Devid nè
bə tu ye à cèp bə liŋ ŋwè ènə
ndzənə ŋwàk Sàam duk də,
<Tà Nwì à duk fa Tà àm
də, <<Cum fεεŋ bo ma
mà'a mà,

⁴³ tètè mu nè gu bùu sè wo
bèŋgè wu, wù nəŋ tes
kù mu ni' wo ànə.>> >

⁴⁴ A ye-a də Devid nè sə to
nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi
bohòDevid anə mwe yè'sə
vale?>>

*Jisòs Də Bwiŋ Jəŋ Ŋkərè
Bə Yusè Ŋgaa Yər'è Lùk Sə
Gùu*

⁴⁵ Fana yi à cèp fa ŋgaa
fàak ye wèŋ ŋga bwiŋ
pwe'fo' sə yuk də, ⁴⁶ <<Wèeŋ
jəŋ ŋkərè bə ŋgaa yər'è lùk
sè wo dzəm ŋgòni tse' cèək
sè səsap, nè dzəm də bwiŋ
cepsə ke'ca wo munteèŋ, nè
dzəm mvwe' ncum sè bəboŋ
mumvwe' ndap piriya, nè
dzəm də a dzèŋ mvwe' ŋkàk,
wo cum megu mvwe' sə ya

bwiŋ wəp wo co bùu sè
ghaŋ. ⁴⁷ Wo lim zə bum
bàa yepmfə wèŋ, nè sə
gu bupsə ndap awo, nè sə
gu basə piriya sè səsap
ŋgwàŋ. Ŋgə' nè njəwo nè
kə yam gha' pwe'fo' njo bum
yè'sə.>>

21

*Fəfa Ŋwà Ŋgwemfə
Nəmək*

(*Mak 12:41-44*)

¹ Jisòs à cu mumvwe'
ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ,
nə kək kok mvəsə ŋgaa
ghàk wèŋ sə gèsə tsoŋ
fəfa awo sənə ŋkùp nè wo
gèsəgè ca nə. ² Yi ye ŋga
ŋwà ŋgwemfə mòk nè yi
ŋgà jìŋ gèsə tsə mənini ba.

³ Fana yi duk də, <<Mu tsok
weŋ yusè yà'a zinə də ŋwà
ŋgwemfə nè yi ŋgà jìŋ nè'e
fa càsə ghak wo pwe' yi.

⁴ Busè wo sə fa yəwo ŋga
wo tse' ŋkùuŋ, fana ŋwà ŋgà
jìŋ nè'e fa wes ye mumbəm
zu nje nè yi tse' nə pwe' nè
pwe'.>>

*Jisòs Tsè' Bum Sè Yà'a Nè
Ye Ŋga Yi Kəp ŊgòVə*

(*Mat. 24:1-14; Mak 13:1-
13*)

⁵ Bùu mok wèŋ à sə cèp
fo' mvè'nè də ndap Nwì nè
ghaŋ nè bòv'e'ε bə liis sè wo
à ci nà' fo', nè ye bə bum
sè wo à fa Nwì ŋgògà bònse
ndap ye nə fo'. Jisòs duk fa
wo ye də, ⁶ <<Bum sè wèŋ
sə yə yà' yè'e pwe', numbu
mòk sə vèə nè lis nè mò'fis
nə kà mənə mòk fa'nə naaŋ
mam. Wo nə kəəmsə wes

yà' pwe'.>> ⁷ Fana wo fek yi dè, <<Cicà, tsok fa a ves ghà nè bum yè'sə nə ye-è, nə ye sè' də yusè yà'a nə niŋtsok də bum yè'sə kʷəp laŋ sə yè'sə yà?>> ⁸ Jisòs duk fa wo dè, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya ŋwè nəmòok kà weŋ bòrè, bùusè bwiiŋ nə və ŋkùuŋ sè wo nə sə ci' mɔwès dè, <Mɔ yi nè Nwì à duk də yi nə tum nə, mɔvək nə kʷəp laŋ.> Wèŋ kà wo be' lɔswì. ⁹ Nə ye dè wèeŋ yuk nzak dzè' nə ye bə mɔvè'nè bwiiŋ sə kùəm kè' fana wèŋ kà wəp, bùusè bum yè'sə nə ye to tsoŋ ntòvè'nə ŋkuŋ. Bum yè'sə ye-a sè' vè'nə fana mɔvè'nè bum nə lə nə, nə kà sè ntòkè dzèŋ.>>

¹⁰ Anə geŋ yi sə tsoho fa mali wo dè, <<Bòp lak mook nə lə bə bòp lak mok, ŋkum mok lə bə ŋkum mok sè'. ¹¹ Nze nə nə sə tsoho vè'ɛ wùriŋ fana nje bə ŋgə' ye kè' lo mɔwe' bòop lak mok zok zok nduk. Fana bum sè co yà' koksə ŋwè wəwə bə bum mok sè yà' sə nitsè' mɔvək nè dè nzeŋgòŋ nə me wèeŋ nə sə yəəŋ mɔbu wùriŋ. ¹² Ŋkuŋ bum yè'sə nə sə ye fana wo nə ko to ntòwèŋ ŋkuŋ. Wo nə ko weŋ, nə yeŋsə weŋ ŋgə', nə jəŋ lo weŋ mɔmɔwe' ndap piriya ŋgòsak weŋ, nə jəŋ lo weŋ mɔmɔwe' ndapndzəm wèŋ sè'. Wo nə kə jəŋ lo weŋ bohòŋkum bə govə̀nòwèŋ pwe'fo' bùu liŋ am. ¹³ Nà'nə nə ye yà'sə sè' mandzè bohòwèŋ ŋgòtəəŋ,

nə tsoho fa bwiiŋ ncèp nè njam. ¹⁴ Wèeŋ riŋtse' yè'e sə ntuə wèŋ də ŋwèe kà də yi sə tsərə də wu nə sə cep fəsə fa wo yè'sə də yà duk. ¹⁵ Busè mɔ nə fa weŋ cù bə ŋkərə nsap nè wù cèp fana cù loho bùu sè wo sə bèn weŋ sə, wo kà yusè ŋgòcèp fe'lə mok ri. ¹⁶ Anə sə seŋ weŋ bùu awèŋ co bùu sè wo dzə wu wo, bə moma yo, nə ye bwe tè' yo bə ŋge' yo wèŋ. Mook sè wo nə zə weŋ zəə. ¹⁷ Bwiiŋ pwe' nə beŋ weŋ njo liŋ am sə. ¹⁸ Megu dè, nùəmtu àwèŋ nè mò'fis nə kà bisè. ¹⁹ Wèeŋ təəŋ-a gəgəŋ, yà'a mɔvè'nè wèeŋ nə tesə yòŋsəə awèŋ sə.

*Ŋgə' Nè Nà'a Nə Ye Ŋkuŋ
Nzeŋgòŋ Me
(Mat. 24:15-31; Mak
13:14-27)*

²⁰ <<Ghà nè wèeŋ yə ŋga sojà wèŋ kə gəm lak Jòrosalèm fana wèŋ riŋ də wo nə kʷəmsə mak yà' mɔvək momjo. ²¹ Fana bùu sè wo cu mɔwe' lak Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mɔndahà, bùu sè wo cu mɔntòlak wèeŋ tesə lo, bùu sè wo ka mɔntòlak anə yeŋ wèeŋ kà də wo mumsə ŋgòni foho lɔmbwa duk. ²² Busè a yà'sə nùumbu là' fəsə fò, ya bum sè wo à còm yà' ndzəəŋ ŋwàk Nwì lòŋ fo' bùuŋ və zìnə. ²³ Ho'mì, megu dè anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sè bə zəm, nə ye sè wo sə fa bwe sè lə mbwi bə nùumbu yà'sə. Ŋgə' nè co wù kà cèep nə ye sə nzeŋgòŋ anə ŋga

Nwì jòk bohòbùu yè'sə wèn sè'. ²⁴ Wo nə gbɛ' zə mok wèn bə fèk, nə jəŋ lo mok co ŋkwèn mvwe' bòop lak lòoŋ. Fana bù lakmvum wèeŋ nə nəŋrə lak Jòrosalèm bə kù tətè mvək nə Nwì a fa wo kə wɛs.

²⁵ <<Bum mok sè yà' sə nitsè' mvək nə yəəŋ mɔ̀ nùmə bə ŋwɔ̀ nə ye mɔ̀nə ŋkəŋkəŋ sè'. Ma nə sə nze fana bòop lak wèeŋ nə jip, nə wəp mvə'nə ndzəp nə ghaŋ cwì, nə sə kɛ'lə li gbɛ. ²⁶ Bwiiŋ nə sə kpɛ sɛɛŋ bə wɔ̀ə mvə'nə wo sə tək ŋgòyə yusə yà'a nə ye sə nzeŋgòŋ anə sə, bɔ̀usə ŋàaŋ sə ma mɔ̀bu sə pwe'fo' nə tsoho. ²⁷ Fana wo nə ye mɔ̀ mo ŋwè, mvəsə mɔ̀ sə vè ndzənə mbək bə ŋàŋ, nə sə fom rɛŋ bəŋsə nəbɔ̀p. ²⁸ Bum yè'sə yè ŋgòkə ye vɛ'nə, fana wèŋ fis kok tu awèŋ mɔ̀tsə, nə sə kək, bɔ̀usə mvək nə Nwii nə fiŋ me'rə wèŋ mvwe' ŋgə' nə kɔ̀əp yà'sə laŋ.>>

Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTɔ̀
(Mat. 24:32-44; Mak 13:28-37)

²⁹ Anə geŋ Jisòs tsok fa wo ncèp nè'e bə gbɛ' də, <<Wèeŋ kək ja'a yàwèeŋ tɔ̀ nə wo togè nà' də fik nà'a, nə ye tɔ̀ mok wèn lòoŋ-è. ³⁰ Ghà nə wèeŋ yə ŋga yà' yè ŋgòtse' mvù fana wèŋ riŋ də mbùŋ kɔ̀əp laŋ. ³¹ Yà' mɛgù sè' vɛ'nə də ghà nə wèeŋ yə bum yè'sə ŋga yà' sə ye vɛ'nə fana wèŋ riŋ də

gaŋ ŋkum Nwì sə yà' kɔ̀əp vè laŋ.

³² <<Mɔ̀ sə tsə' wèŋ yè'e ŋkɛm ncèp də ŋgwì bù nə niè' nè'e nə kà kə lə wɛs ŋga bum yè'sə yà' fà' laŋ. ³³ Ntòbu bə nzeŋgòoŋ nə cə gɛsə lòfo', ncèp nə njam kə ye cə yuk.

³⁴ <<Wèeŋ sə jəŋ ŋkəɛ bə tu awèŋ. Kà də wèeŋ me'rə fa ni' awèŋ bohòdinà bə jùhù rùk nə ye bum sə sə nze sə duk, bwèrɛ numbu ànə nə kə tseŋ wèŋ vak ŋga wèŋ ka riŋ. ³⁵ Numbu ànə nə kə tseŋ ŋwè vak co tam ko wu yi. Bɔ̀sə numbu ànə nə vè bohònzeŋgòŋ nə lòoŋ fo'. ³⁶ Wèeŋ sə so bə ghà nə fòpwe'fo', nə sə gu piriya də wèeŋ tse' ŋàŋ ŋgòca swirə to bum sè yà'a nə kə ye yè'sə, nə kə təəŋ to mantombii Mo ŋwè nə sè'.>>

³⁷ Jisòs à sə yə'rə bwiiŋ mɔ̀mvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə numbu pwe' fana ndzəm seŋ, yi kok lo kə nooŋ mɔ̀mvwe' nda Olip nə. ³⁸ Tsok à sə rɛŋ fana bwiiŋ pwe' sə kə tseŋ yi mɔ̀mvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə ŋgòsə yu'rə yusə yi sə tsoho sə.

22

Wo To Ləm Mɔ̀tuhù Jisòs
(Mat. 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

¹ Ŋkàha Pasobà, sè wo zùgè fo' bred sè jì yis yà'a ànə kɔ̀əp vè ŋga'a mok laŋ. ² Fana ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwiiŋ lùk wèŋ sə lap mandzə mok

ngòzə swihi Jisòs bùusè wo ànə sə wəp bwìŋ də yà'a nə jok.

³ Anə geŋ Satà ni sə ntùù Judàs nè liŋ ye mook də Iskarəyà. Judàs nə à ye sè' mòk mənɔrè ngàa fàak Jisòs sè wo à ye humncòp-ba sə. ⁴ Judàs nə à lò, nə kə cep bə ngàa fa satikà' sè ghaŋ nə ye bùu sè mantombi bohòngàa tək məmvwə' ndap Nwì sə wèŋ mvè'nə yi nə seŋ fa wo nà'. ⁵ Wo à kwa, nə duk də wo fa yi mbàm. ⁶ Judàs nə à dzəm, fana nə sə lap mok mandzè nè co yi seŋ Jisòs nga bwìŋ ka fo' yeŋ.

*Jisòs Fùhu NgòZu
Nkàha Pasobà*

(*Mat. 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30*)

⁷ Numbu nè wo à yèto ñkàk nè wo zùgè brəd sè jì yis nə à dzèeŋ, à ye sè' numbu nè wo sùgè nsùngaŋ ñkàha Pasobà ngòfa Nwì sə. ⁸ Anə geŋ Jisòs tumsə lo Pità bə Jon nga yi tipsə wo də, <<Wèeŋ du kə fùhu fa ves ñkàha Pasobà sə ya vesùwèeŋ kə zù yà'.>> ⁹ Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes kə fùhu yè'sə ma fòlè?>> ¹⁰ Yi duk fa wo də, <<Wèeŋ yu'rə bəboŋ. Wèeŋ kə ni lòmuntòlak anə fana wèŋ ñwəmbam mòok nə kùrə nga yi bək tse' kàun ndzəp; wèŋ be' lo yi mvwe' ndap nè yi nə kə ni fo' nə. ¹¹ A kè dzèŋ fo' fana wèŋ tsok fa ngà ndap nə də, <<Cicà nə də vèes kə fek wu

də rum ndap nè bə bwe ye wèeŋ nə zù ñkàha pasobà mbwa nə fòlè?> ¹² Yi nə niŋ fa weŋ rum ndap mòk nə ghaŋ ma mətùhù, nè bum pwe' mbwa, fana wèŋ gùhu tsə'rə bum pwe'fo'.>> ¹³ Anə geŋ wo lo, nə kə ye bum sə pwe' mvè'nə Jisòs ànə duk sə. Wo fùhu zuzu Pasobà sè fo'.

*Ñkàha Pasobà Sè
Wo A Zù To Losopà Fo'*

(*Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; 1 Korè 11:23-26*)

¹⁴ Mvək nə à kùrə fana Jisòs cum mvwe' ye mū teberè ngòzù beŋ bə ngàa fàak ye sè wo ngàa ntum ye sə wèŋ. ¹⁵ Yi duk fa wo də, <<Mù anə dzəm vè'ε wùriŋ də vesùwèeŋ zù be'lə tsoŋ zuzu ñkàha pasobà yè'sə bəbè' ñkuŋ ya mū ye ngə'. ¹⁶ Busè mū tsok weŋ də mū nə kà yà' mok zù fe'lə tètè tse'nga yusè zuzù yè'sə tə bə tu zeŋ sə kə rəeŋ numbu nə mvwe' gaŋ ñkum sè Nwì sə ñkuŋ.>>

¹⁷ Anə geŋ yi jəŋ ngàp, nə kwasə Nwì, fana yi duk fa wo də, <<Wèeŋ ko jəŋ, nə gapsə mətsetsə'rə wèŋ. ¹⁸ Busè mū tsok weŋ də, ye jəŋ nə nga'a nè'e mū nə kà rùuk yè'sə mok no fe'lə tètè gaŋ Nwì sə kə wəs.>>

¹⁹ Fana yi jəŋ fe'lə brəd; yi ànə kwasə wəs Nwì sè mok fana yi fa yà'wèŋ, nə duk də, <<Nè'e ngùpni' àm nə wo a fa nà' bùu wèŋ. Wèeŋ sə gùhu vè'nə ngòsə tsərə tse' mū.>> ²⁰ Yi ànə gù megu

sè' mùmchè' ànə bə ɲgàp nə. Ghà nè wo à zɹ wɛs zɹzɹ sə fana yi fa wo ɲgàp nə, nə sə cɛp də, <<ɲgàp nè'e rùk nè fi nè nà' kì ɲge' ndzənə nduəm am, nè nà'a nə fe'e bùu wèɲ. 21 Megu də wèɲ kùk ja'a yàwèɲ, ɲwè nè yi sèɲ mɹ nə cu be'lə venəwèɲ yè' mɹ teberə anə. 22 Mùu Mo ɲwè, mɹ nə kpɹ lo mvè'nè wo ànə duk nonjə sə, megu də ɲwè nè yi sèɲ mɹ nə cu bə ɲgə'.>> 23 Fana wo ye ɲgòfe'rə ya' mɹɲgorè wo də ɲwè nè yi nə seɲ nà' nə yè'sə ndàɛ?

ɲwè Nè Yi Yam Ghak Mok Yi Yè'sə Ndà?

24 Mùncɛp mòk à tesə mɹɲgorè wo anə sè' də ɲwè nè nà' yam càsə mok sə pwe'fo' ndàɛ? 25 Fana Jisòs duk fa wo də, <<ɲkum sè sə nzeɲgòɲ feɲ gù fagè bùu awo sə co də wo yàwo bùu sè ghaɲ. Wo sə dzəm də bwiiɲ sə to wo də ɲgàa fa bwiiɲ mbo. 26 Yà'a kà bohòwèɲ yàwèɲ vɛ'nə ye. Yusə ɛ də ɲwè nè yi ɲwè nè ghaɲ nə ye co mo nè lɹə, fana ɲwè nè yi mantombi yi nə ye co ɲgà fàk bohòmok sə wèɲ. 27 Yèè, ɲwè nè ghaɲ yè'sə nè fò, ɲwè nè yi cu ye mɹ teberə kè ɲwè nè yi sə fàk ɲgòcàsə vè zɹzɹ mɹ teberə anə-ɛ? A ɛ ɲwè nè yi cu mɹ teberə nə. Fana mɹ yàm bohòwèɲ co ɲwè nè yi sə càsə zɹzɹ sə càsə nə.

28 <<Nùumbu sè mù a sə tse' ɲgə' sə pwe', wèɲ sə dzəm ɲgòcu mali vesùwèɲ.

29 Fana mù sə koksə wèɲ gaɲ sè' mvè'nè tè' am ànə koksə mɹ. 30 Wèɲ nə zɹ mɹ teberə mù mvwe' gaɲ am sə. Wèɲ nə cum mùmvwè' kapràk, nə sə sak bòop lak Izùre sè yà'a hum-ncòp-ba sə.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeɲ Yi (Mat. 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)

31 Fana Jisòs duk fa Pità də <<Saimù, Saimù yu'rə! Satà ɛɲ də yi dzəm ɲgòjə wèɲ, nə swek wèɲ co wo sə swek gòmbi. 32 Megu də mù ɛɲ fa wu piriya laɲ də ntum nè wù tse' ɲgòdzəm tse' bohòmù nà'a kà maɲkwèɲ bwì foho lò. Nə ye sè' də wu bwì vè bohòmù fana wù gɹ ya bwema yo ye yàwo gɹgɹ sè'.>> 33 Pità nə duk fa yi də, <<Tà, a dzəm ye mvwe' ndapndzəm bə mvwe' kpɹ pwe', mɹ nə lo yàm vesù.>> 34 Yi duk fa nà' də, <<Pità, mɹ tsok wu ɲkèm duk də, ɲkuɲ mvəp to ntinə ɲga wù duk fis kè' tɛ' laɲ də wù ka mɹ riɲ.>>

Mvək ɲgə' Nə Kùrə Lan

35 Anə geɲ Jisòs fek wo də, <<Mvè'nè mù ànə tumsə lo wèɲ fa', nə duk də wèɲ nə kà posà mbàm jə, kà bàm jə, nə kà kùuɲgùp sè' jə tse' løyà'a, wèɲ ànə lo, nə kə jamə yumok à?>> Wo à duk də, <<Vès à ka yumok jamə.>> 36 Fana Jisòs nə duk fa wo mok də, <<ɲwè nè yi tse'-a pùp ye kè bàm àɛ, yi jəɲ tse' nà' ɲga'a. ɲwè nè yi ka-a kafà' tse', ɲgèɲgàɲ seɲ

cək ye, nə ywiŋ tse' mòk bə zeŋ. ³⁷ Mə tsok fa weŋ də yusə wo à còm yà' ndzəne ŋwàk Nwì bə liŋ am də, <Wo à ta be'lə yi bə ŋgàa gù bup wèŋ> yà'a nə buuŋ və tsoŋ zinə. Njo nè bum sè wo à còm yà' bə liŋ am sə, sə buuŋ vè zinə pwe'fo'.>> ³⁸ Wo duk fa yi də, <<Tà, vès tse' fèk ba.>> Yi duk fəsə fa yà' də, <<Yà'sə kəkurə.>>

Jisòs Sə Gù Pìriyà Gèsemani
(*Mat. 26:36-46; Mak 14:32-42*)

³⁹ Anə geŋ yi lokok ŋgòlòm vwe' nda Olip sè mvè'nè yi lòhogè səsə sə fana bwe ye sə wèŋ sə be' løyi sè'. ⁴⁰ A kè dzèŋ fo' fana yi tsok yà' də yà'wèŋ leŋ Nwì də ya məmumsəə kà yà' gha'. ⁴¹ Fana yi sooŋ gəsə lo ŋgə ni'ì yà'wèŋ anə fo' co wù mak lis kə dzeŋ, nə təəŋ bə tumfərə sə leŋ pìriyà. ⁴² Yi leŋ duk də, <<Tè', a ye-a ŋga bə-a wu fana wù jəŋ gəsə lo ŋgàp ŋgə' ènə fo'; mù duk-a sè' ve'nə, wù gu le məm vè'nè wù dzəm wù, kà məm vè'nè mù dzəm mù gù.>> ⁴³ Anə geŋ masinjà Nwì mòk tesə və mubu, nə kə fa yi nàŋ. ⁴⁴ Anə ye ŋga ntəm sə bup yi ve'ε nsàp nè yi à leŋ ve'ε tətè ndürè sə cərə yi co sə cərə tsə nduəm. ⁴⁵ Anə geŋ yi lokok, nə kə tseŋ bwe ye sə wèŋ ŋga wo wòbə manziŋ wùriŋ, fana nə sə dzəm mok lo. ⁴⁶ Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə dzəm lo yà? Wèŋ lokok, nə leŋ

də ya məmumsəə kà weŋ gha'.>>

Wo Ko Jisòs

(*Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:2-11*)

⁴⁷ Jisòs ànə sə cep mali ntòfo' fana ma ŋgo bù mok tesə və, ŋga Judàs nè yi sè' mòk mənŋgorè bwe ye sè hum-ncòp-ba nə to mantombi yi. Judàs nə lo kə cepsə Jisòs nə co ŋge' ve'. ⁴⁸ Jisòs fek nà' də, <<Judàs, wù də wu seŋ mùu mo ŋwè bə cəcəpsə à? >> ⁴⁹ Bwe Jisòs sè wo ànə ye fo' sə à yə mvè'nè bum sə à ye fana wo fek Jisòs də, <<Tà, aco vès gbe' bə fèk à? >> ⁵⁰ Mòk mənŋgorè wo anə à gbe' ci' màk ntu'u mo ŋgà fàk ŋkum ŋgà fa satikà' mòk. Yi à gbe' ci' ntu'u nà' sè bo ma zə. ⁵¹ Fana Jisòs duk də, <<Yà' kùrə ve'nə,>> nə jweŋ gəsə ntu'u sə, fana yà' me. ⁵² Anə geŋ Jisòs cep bohòŋgàa fa satikà' sè ghaŋ sə bə ŋgàa fàak sè wo kùkgè ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə ye bə ŋkwàha bùu sè wo à tesə vè ŋgòko yi sə wèŋ də, <<Wèŋ tesə co wèŋ sə lòm vwe' be' ŋgà yè bə fèk nə ye ntòk yè'e bùu mù à? >> ⁵³ Vesùwèŋ yiskokgè məm vwe' ndap Nwì nè ghaŋ səsə, wèŋ kà mə ko. Nə ye də nè'e mok ŋga'a mvək nè njàwèŋ, nè njaan ndzəm tse' nàŋ.>>

Pità A Bèŋ Jisòs

(*Mat. 26:57-58, 67-75; Mak 14:53-54, 65-72; Jon*

18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Anə geŋ wo ko yi, nə jəŋ lo yi mɔwwe' ndap ŋkum ŋgà fa satikà'. Pità sə yuŋ və wo maŋkwəŋ mweè səsap.

⁵⁵ Wo à kè fimsə mis mɔw ntòmbi anə, nə cum sə yuk fana Pità nə və kə cum kok ye fo' sè'. ⁵⁶ Mvə'nè mis à sə kuə rɛɛŋ fana mɔw wà nəmòk ye yi, nə kək kok nà' jwaan, nə duk də, <<Ŋwə nè'e yegè sè' bə ŋgà' ànə.>>

⁵⁷ Fana Pità nə beŋ də, <<Ŋjè'gù, mù ka yi riŋ.>>

⁵⁸ A cu kok ghàr ŋgà' nəmòk ye yi sè', nə duk sè' də, <<Wu sè' ŋwə àwo mòk.>> Pità nə beŋ sèmok də, <<Hai' mù ka mòk yeŋ ŋgàta.>>

⁵⁹ A sàp kok mok bəboŋ ntèn fana ŋwə nəmòk duk fe'lə sèmok duk də, <<Mù ri ŋwə nè'e bəboŋ, yi ŋwəə Galili, yi yegè bə nà'.>>

⁶⁰ Pità nə duk fe'lə sèmok də, <<Ŋgàta, mù ka yusè wù sə cèp yà'sə riŋ.>> A ye sè' ghà ànə, ŋga yi ka ntòcep wes ntèn, ntomvəp to. ⁶¹ Fana Tà Jisòs bəwŋ kək gesə lo Pità. Pità tsəm kok mvə'nè Tà anə duk fa yi də, <<Ntomvəp nə sə kə to ntinə ŋga wù bèn mɔw kè' tɛ' də wù ka mɔw riŋ sə.>> ⁶² Yi tesə lo sə ntòmbin, nə kə waŋ ve'ɛ nèbɔp.

⁶³ Anə ye ve'nə fana bɔw sè wo à sə kotse' Jisòs sə wèn à sə ywì'lə yi, nə sə ləp yi sè'. ⁶⁴ Wo lok yi lis, nə sə fek yi də, <<Ləp wu ndà, riŋ-a ŋgəŋgàŋ-è?>> ⁶⁵ Wo à cèp fa yi bum ŋkəwŋntèn, nə sə

yak yi.

Wo Sak Jisòs Mɔw
Kaŋnsurù

(Mat. 26:59-66; Mak
14:55-64; Jon 18:19-24)

⁶⁶ Nə zəzòŋ à dzèeŋ fana bɔw ŋkwàha bɔw Jus wèn kə beŋə ni' mɔwwe' mò'fis bə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə ŋgàa yə'rè bwìŋ lək wèn pwe'. Fana wo jəŋ lo yi mɔw kaŋsurù wo anə, nə sə cep də, ⁶⁷ <<A ye-a ŋga wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wù, wù tsok fa ves.>> Yi duk fa yà'wèn duk də, <<A ye-a ŋga mù tsè' fa weŋ, kaco wèn dzəm yeŋ; ⁶⁸ nə ye sè' də a ye-a ŋga mù fek weŋ yumok, kaco wèn cep fəsə fa mɔw sè yeŋ. ⁶⁹ Megu də ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombi fana mɔw mo ŋwè, mɔw nə cum bo ma mà'a Nwì nè yi tse' nàŋ.>> ⁷⁰ Fana wo pwe'fo' fek yi də, <<Ye də wu mo Nwì à?>> Yi duk fa yà' də, <<Wèn cèp mè laŋ.>> ⁷¹ Fana wo duk ŋga'a də, <<A sə ləp də a yuk fe'lə yè'sə yà? Vesùwèn yuk ncèp jòŋ nə kè cùhu yi bə ntu'u avès laŋ.>>

23

Jisòs Tə Mantombii Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak
15:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Anə geŋ ma ŋgo bɔw nə pwe'fo' lokok, nə jəŋ lo yi mantombii Palè. ² Wo yeto ŋgòto fa yi njo də, <<Vès ko ŋwə nè'e ŋga yi sə jipsə bɔw avès, nə sə duk də bwìŋ kà tas bohòKaisà lək, nə duk də yi Ŋkum nə

yi ngà gèm bwìŋ.>> ³ Fana Palè nè fek nà' dè, <<Wu ñkum bùu Jus wèŋ wù à?>> Jisòs nè cèp fəsə fa nà' dè, <<Wù duk yà'a mvè'nə.>> ⁴ Palè bùu duk fa ngàa fa satikà'a sè ghaŋ sè bə bùu sè fo' sè pwe'fo' dè, <<Mù ka yàm yusè bup sè ñwè ènə gùu sè ye.>> ⁵ Bùu sè wèŋ guŋ təŋŋ mpaan duk dè, <<Yi sè kùèmsə bwìŋ mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà nè pwe'fo' bə nsàp mandzè nè yi sè yə'rə wo nè. Yi a yè jə Galili, nè kə wes Jòrosalèm feŋ pwe'.>>

Jisòs Tə Mantombii Ñkum Herò

⁶ Palè ànə yuk bum yè'sə fana yi fek dè, <<Ñwè ènə yi ñwèə Galili àlɛ?>> ⁷ Yi ànə rɛŋ dè Jisòs tesə vè mvwe' nze nè tse' fo' ñkum Heròfana yi tumsə lo nà' bohòHeròanə. Ghà ànə à ye nga Herònə cu sè' mvwe' lak Jòrosalèm anə. ⁸ Heròà yə Jisòs fana yi kwa vɛ'ɛ wùriŋ, bùusè yà' à sàap məm̀vè'nə yi à yuk liŋ nà', nè sè dzəm dè yi ye nà'. Yi ànə sè tsəm dè Jisòs nè gu niŋ fa yi maŋgəŋgèŋ mòk. ⁹ Herònə à fek Jisòs bum mok ñkùəŋntèŋ, Jisòs nè kà cù mùk lok. ¹⁰ Ngàa fa satikà'a sè ghaŋ bə ngàa yə'rè bwìŋ lək wèŋ guŋ təŋŋ megu fo' ñgòto fa yi njo. ¹¹ Heròbə sojàa ye wèŋ à bùsə yi co ləm awo, nè sè ywi'lə yi. Fana wo à nisə fa yi cək mòk nè co cək

ñkum vɛ'ɛ, nè tum fəsə lo yi bohòPalè. ¹² Heròbə Palè à yè ko jə ñge' nùmbu ànə; nga bə nà' à sə kà ñge' mantombi yegè.

Wo Duk Də Wo Nə Zə Jisòs

(*Mat. 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39-19:16*)

¹³ Anə geŋ Palè nè to benə ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə ñji ñji sè fo', nè ye bə bùu sè fo' sè wèŋ pwe'fo'. ¹⁴ Yi duk fa yà'wèŋ dè, <<Wèŋ a jə vè fa mu ñwè nè'e duk dè yi sè jə lòwes bwìŋ ma nè bə jòn. Məm̀vè'nə mù kək ja'a yi yàm, nga wèŋ sè yə sè' fana mù ka yàm dè yi a gù bum sè wèŋ sè duk yà'sə riŋ. ¹⁵ Heròà ka yumok bup bohònà' sè' ye bùusè yi a tumsə fəsə vèsə nà' bohòvès sèmok. Yà' nòjəja dè ñwè ènə ka yumok sè bup sè co wo zə yi bùu zeŋ gu. ¹⁶ Mù nè fa ñaŋ dè wo ləp yi, fana nè me'rə yi.>> (¹⁷ Yi sè duk vɛ'nə nga à ye dè nùmbu ñkàha pasobà sè kè dzèŋgèə fana Palè nè fis me'rə tsoŋ fa wo nga ndapndzəm mò'fis.) ¹⁸ Bùu sè wèŋ ke' tosə ñgùŋ cù mò'fis dè, <<Wèŋ zə gesə lo ñwè ènə fo', nè fis me'rə fa ves lɛ Bàrabà.>> ¹⁹ (Bàrabà nè à ye ñwè nəmòk nè wo à nisə yi ndapndzəm bùusè yi à lùlù bə bùu gomè nè zə bwìŋ.) ²⁰ Palè à cèp bohòwo sèmok nga yi sè ləp mandzè co yi me'rə Jisòs nè. ²¹ Bùu sè wèŋ sè ke'ŋgùŋ

də, <<Wèŋ tɛ'lə yi, wèŋ tɛ'lə yi muntəŋ! >> ²² Yi fek fis yà'wèŋ nè kè' tɛ' duk də, <<Bùu yà? Nwè ènə gù bupsə yà? Mù ka yàm yumok sè co wo zə yi bùu zɛŋ ye. Mù nə ləp yi, nə me'rə yi lo.>> ²³ Bùu sè wèŋ gɔŋ təŋ vɛ'ɛ mpaan nè mpaan nə sə kɛ'ngùŋ də wo tɛ'lə megu nà' muntəŋ. Wo à gù vɛ'nə tètè ma nè njàwo nə zɛ. ²⁴ Anə geŋ Palè nə cep, nə fa nàŋ bə yusə bùu sè wèŋ à sə dzəm sə. ²⁵ Yi fis me'rə nwè nè wo à nisə yi ndapndzəm njo ndàŋ, nə ye bùusə yi ànə zə nwè nè. Nà'a nwè nè wo ànə sə dzəm də nà'a fis me'rə nè, fana nə jəŋ Jisòs, nə fa yà'wèŋ də yà'a gù bohònà' mvə'nè yà'wèŋ dzəm.

*Wo Tɛ'lə Jisòs Muntəŋ
(Mat. 27:32-44; Mak
15:21-32; Jon 19:17-27)*

²⁶ Mùm vè'nè wo à sə jə ləJisòs fana wo kərə bə nwè nəmòk nè wo to yi də Saimù, nè mvwe' lak Siringi nga yi à sə vè la'à yi. Wo naan fa yi ntəŋ sə də nà'a bək be' Jisòs bə zɛŋ maŋkwèŋ. ²⁷ Bwìŋ à sə be' vè yi maŋkwèŋ anə wùriŋ. Bèba mok à ye fo' sè', sè wo à sə koksə manziŋ, nə sə waŋ fa Jisòs nè. ²⁸ Anə geŋ Jisòs nè bùuŋ kək wo, nə duk də, <<Wèŋ njè'ɛ gùu Jòrosalèm, wèŋ kà mù wa fa, wèŋ waŋ fa tu awèŋ bə tu bwe awèŋ. ²⁹ Busə mù tsok wèŋ də mvək mòk sè vè nè wo nə

duk də, <Rɛŋsi bohòbàa sè wo nzeŋ, nə ye vèəm sè yà' ka mwe dzə yuk, nə ye fe'lə mbwi sè mwe ka yà' no yuk! > ³⁰ Nà'a ghà nè bwìŋ nè duk fa nda də, <Kəŋ gbù vè mù ni'ì vès,> nə duk fa nzès də <Kè kəŋ tsè lok ves.> ³¹ Busə a ye-a nga bwìŋ sè gù bum sè wèŋ sə yə yè'e nga tu cu li ntòcàcòŋ ye də nà'a yum-a, ye wesə yè'sə nga'a nsàp nè fò?>>

³² Bù ngàa gù bup mok à ye bwìŋ ba sè wo à sə jə be'lə lòwo də wo kə zə be'lə wo bə Jisòs nè. ³³ Wo à kè dzèŋ mvwe' sè wo togè fo' Nzàè Tu Bwìŋ àwo fana wo tɛ'lə yi mù ntəŋ anə fo', bə ngàa gù bup sè wèŋ. Wo à tɛ'lə ngà gù bup mòk bo ma zɛ, mòk bo ma ŋkwip. ³⁴ Fana Jisòs duk də, <<Tè' am, swi fa wo bùusə wo ka yusə wo sə gù sə riŋ.>> Wo sə təm bèŋ də ya wo gapsə cəək ye sə.

³⁵ Bùu səmok à təŋ fo', nə sə kək. Bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ à sə ywì'lə yi. Wo sə duk də, <<Yi tɛsə riŋ bonse megu bùu mok wèŋ, yi tɛsə-a ni' ye, nga a ye-a də yi Nkum ngà gèm bwìŋ nè Nwì à cok fis, nə tumsə fa ves na! >> ³⁶ Sojàa sè wo à ye fo' sè à ywì'lə yi sè'. Wo sə kə fa yi nsàp rùk mòk nè cəcəp. ³⁷ Wo sə cep də, <<A ye-a nga wu ŋkum bùu Jus wèŋ nè, wù tɛsə-a ni' yò!>> ³⁸ Wo à còm naan yumok ma mù tu ntəŋ anə də, NÈ'e ŋkum Bùu Jus wèŋ nè.

39 Ngà gù bup mòk nè yi à kè'è sè' muntàen anè, à yàk yi dè, <<Nkum ngà gèm bwij ka wù nè'e yèj à? Tesè ni' yò, nè tesè ves sè!>> 40 Mòk nè cep jwa nà' dè, <<Wu kà Nwì wəpgè à? Vesùwèj pwe'fo' cu sè mvwe' kùwèj sè mò'fis. 41 Vesù sè yə yàvès ngə' bə yusè a gù yà' laj, ngà' ènə ka ye yumok gu bupsə lok.>> 42 Yi duk fa Jisòs nè dè, <<Wu kè dzèj mvwe' gan nkum yo, wù kà mɛ swì.>> 43 Jisòs duk fa nà' dè, <<Mɛ tsok fa wu nkèm duk dè, wu nè ye vesù ntinè mɛ Pàràde.>>

Jisòs Kpɛ

(*Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30*)

44 Anə ye nga nùum mok marəj fana ndzəm sej mvwe' nzenğon nè pwe' tètè kə dzej co nùm səm. 45 Fana cək nè nà' à sə gəpsə mbwè ndap mòk mɛmvwe' ndap Nwì nè ghan nè à sàha gà'a tsə ba. 46 Fana Jisòs waŋ torə fis mɛtsə dè, <<Tè', mɛ fa yònsə àm ndzə bohòwù!>> Yi ànə cep ve'nə fana yònsə ye me. 47 Nkum sojà mòk ànə ye bum sè yà' ye sə fana yi kwasə Nwì, nè cep dè, <<A zinə dè njwè ènə nè ka yumok riŋ!>> 48 Ma ngò bù nè wo à ye fo' nè, ànə ye yusè yà' ye sə pwe' fana wo bwì foho lo la' à wo, nga wo wa'a tse' lòbo ndzə ngùu wo. 49 Bùwè sè wo à rì Jisòs nè, bə bəba sè wo à bɛ' vè yi mvwe' nzenğòGalili sè wèj

à kè təen mvwe' mok səsap, nè sə ja'a bum yè'sə.

Wo Tuuj Jisòs

(*Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42*)

50-51 Njwè nəmòk à ye nè liŋ ye à ye dè Jòsep, yi à tesè vè lak Arimàtayà mvwe' nze Jùdiyà. Yi à ye mòk mɛmvwe' kwe' kansurù nè bùwè Jus wèj nè, nè ye sè' njwè nè kəkərè mɛ lisè Nwì. Yi à sə tək ye gan nkum sè Nwì sè. Yi à ka ye bə bum sè wo a cèptes, nè sə gu yà' sə dzəm. 52 Njwè ènə à lòbohòPalè, nè kə lej vèj ni' Jisòs nè. 53 Fana yi kə ki tson nà', nè lim gesə ndzənə cək, nè kə tuuj nà' ndzənə sèe sè wo à tu yà' ndzənə lis. A ye nga wo ka njwè nja ntòtuuj yuk. 54 Anə ye nùmbu nè wo à sə fùhɛ, ya nga nùmbu dzəə yeto. 55 Bəba sè wo à bɛ' vè yi mvwe' nze Galili sə à yù lòo, nè kə ye sèe sə, nè ye mvəsə wo tuuj vèj ye nè sè'. 56 Wo à bwij lòo, nè kə fùhɛ làmindà bə mve' sè wo nè kə yok vèj ni' Jisòs bə zej. Nùmbu dzə à ye, wo yonjə yiskok mɛmvvè'nè làk sə duk ve'nə nkuj nè lo kə yo' yi.

24

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɛ

(*Mat. 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10*)

1 Nù Sondè à ye, bàa sə lo mvwe' sèe sè nè zəzòn, nga wo kotse' lòmve' sè wo à fùhɛ yà' sə. 2 Wo ye nga

wo dzərə fis lis nè wo ànə lok ncùu sè sə bə zeŋ nə laŋ. ³ Wo ànə ni lo sənə sèe sə fana wo kà wèŋ ni' Tà Jisòs nè ca yə. ⁴ Məm̀vè'nè ŋkərè awo à jip fo' fana wo ye bùu mok fo' ba ŋga wo ni tse' cèək sè fəfəp, yà' sə ba'a vɛ'ɛ. ⁵ Wuə à ko wo, wo gbū fə'ə gesə lo si awo sə nze. Fana bùu sə duk fa wo də, <<Wèŋ sə lap ŋwè nè yi cu ye ŋwəm m̀tsətsə'rəə bù kpəkpù bùu yà? ⁶ Yi ka fəŋ yeŋ, yi lòkok laŋ. Wèŋ tsərə yusè yi ànə tsok weŋ ŋga yi cu ntòm̀vwe' nzeŋgòGalìli yà'a. ⁷ Yi ànə duk də, <Wo nè fa tsoŋ mùu mo ŋwè ndzə bohòŋgàa gù bəp wèŋ, wo tɛ'lə m̀ m̀antəəŋ; nùmbu tɛ' ye, mù lokok səmok.> >> ⁸ Anə geŋ wo tsərə ncèp ye nè. ⁹ Wo à bwìŋ foho vè mvwe' sèe sə, wo kə tsok fa bum yè'sə bohòbwe ye sè hum-ncòp-mò'fis sə, bə bùu mok wèŋ pwe'fo' sè'. ¹⁰ Anə kə tsok fa ŋgàa ntum sə wèŋ bum yè'sə Mèri M̀adàlinà bə Jòanà bə Mèri nè ma Jem, nè ye bàa mok wèŋ. ¹¹ Wo à tsəm də bàa yè'sə sə cèp yusè yà' ka fàk tse' fana wo kà yà'wèŋ dzəm fa. ¹² Pità à lòkok m̀tsè, nè caŋ lo mvwe' sèe sə. A kè dzèŋ fo', yi bùhū tsoŋ nze, nè ye megu cèək sè wo à tuuŋ yi bə zeŋ sə, nè kà yumok sè zok yə. Fana yi bwi foho lo lak, nè sə jip bə nsàp yu nè nà' ye ènə wùriŋ.

Yusè Yà' A Ye Mvwe'

Mandzè Nè NgòLòLak Emawùs

(Mak 16:12-13)

¹³ Nùmbu ànə à ye, bùu səmok à sə lòmvwe' lak mok sè wo to yà' də Emawùs, ŋga wo bwìŋ ba. Lak Emawùs sə à ye co kilometà hum-ncòp-mò'fis ŋgòlòJòrosalèm. ¹⁴ Wo à sə taaǹ lòbə bum sè yà' ye yè'sə pwe'. ¹⁵ Wo ànə sə taaǹ ncèp ènə mvwe' mò'fis fana Jisòs à sòŋ vè fo' sè' bə tu ye, bə yà'wèŋ sə lo ca. ¹⁶ Wo ye yi, fana yumok gù də wo kà yi rì. ¹⁷ Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə gì, nè sə taaǹ lo yè'sə yu yà?>> Wo foho təəŋ, nè sə kək bə manziŋ. ¹⁸ Mòk nè liŋ ye à ye də Klipàs duk fa nà' də, <<Co wu yè'e ŋkàiŋ mvwe' lak Jòrosalèm, də mègù wù nè wù ka yusè yà' a ye nùmbu yè'e riŋ à? >>

¹⁹ Yi fek fe'lə yà' də, <<A yu yà?>> Wo duk fa yi də, <<Bum sè yà' a ye bə liŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre. Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, yi à sə gù, nè sə cep bum sè yà'a guguj wùriŋ mantombii Nwì nè ye bwìŋ. ²⁰ Ngàa fa satikà' bə bù ŋkwàha bù avès wèŋ a cèp wo ŋkuŋ wo tɛ'lə zə yi m̀ ntəəŋ. ²¹ Vès à sə naaǹ yàvès tu də nà'a yi nè yi nè lak tiŋ fis bùu Izùre. Yà'sə ye-a sè' vɛ'nə, a ntinè nùmbu tɛ' nè bum yè'sə a ye. ²² Fana bàa səmok sè m̀ŋgorè vès kè vèsə nòŋ ves zooŋ, də wo anə yaaǹ lo

noon mvwe' sèe ye sè, ²³ nè kà wèŋ ni' ye nè yə. Wo bwìŋ vè, nè sè duk dè wo ye masinjàa Nwì. Masinjàa Nwì sè tsè' fa wo dè nà' cu ŋwəm. ²⁴ Bùu mok sè anə ye vesi wèŋ lòm mvwe' sèe sè, nè ye ŋga yà' mègù mvè'nè bàa sè nè cep sè zìnə, fana wo kà yi ye bə lis yə.>>

²⁵ Jisòs duk búsə fa yà'wèŋ də, <<Hò! Ləm bùu yè'e wèŋ; wèŋ tse' ntəm nè nà' fi búp ŋgòdzəm tse' bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì à cèep. ²⁶ Yà' ànə ka yeŋ də Nkum ŋgà gèm bwìŋ nè nè ye nsàap ŋgə' yè'sə ŋkuŋ nè ca ni mvwe' bòoŋ ye yeŋ à?>> ²⁷ Fana yi ye jəŋ mɔ ni' Musi bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nè tsoho rɛŋsə fa wo bum sè ŋwàk Nwì à sè cèp yà' bə lin ye sə pwe'fo'.

²⁸ Anə geŋ wo sə kɔəp lo mvwe' lak sè wo à sə lófo' sə. Yi sə gɔ ye sə co də yi sə cà lòmali mantombi vɛ'ɛ. ²⁹ Fana wo sə lɛŋ nà' də, <<Vesùwèeŋ noon fɛn, bùusè nùm co wes laŋ, ndzəm sə vèə.>> Fana bə yà'wèŋ lo ŋgòkè nòoŋ. ³⁰ Ghà nè bə yà'wèŋ ànə sə zɔ zɔzɔ fana yi jəŋ brəd sə, nè kwasə Nwì, nè bə'rə fa yà'wèŋ. ³¹ Fana lis awo muhu, wo riŋ yi; yi nom bisə mɔlisə wo mvwe' sè yi anə ye sə wà. ³² Mòk ye ŋga'a ŋgòfek mòk də, <<Ghà nè yi anə sə cep bohòvesù mandzè, nè sə tsoho rɛŋsə fa ves bum sè ndzənə ŋwàk Nwì yà'a, mù də ntəm nè

kaŋ ves vɛ'ɛ wùriŋ àlaa?>> ³³ Wo à lòkok mègù sè' mvək ànə, nè bwi lo Jòrosalèm. Wo kə tseŋ bwe ye sè humncòp-mò'fis sə wèŋ, ŋga wo cu mvwe' mò'fis bə bùu mok wèŋ. ³⁴ Bə yà'wèŋ sə cep də, <<Tà a lòkok laŋ nè zìnə, Saimù yə yi bə lis!>> ³⁵ Fana wo tsok bwi ŋga'a yusè yà' anə ye mandzè, nè ye mvè'nè wo anə riŋ nà' ghà nè nà' anə bə'rə brəd sə.

Jisòs Yəəŋ BohòBwe Ye Wèŋ
(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-20; Jon 20:19-23; Ngàa Ntum Jisòs 1:6-11)

³⁶ Mɔmvè'nè wo ànə sə cep vɛ'nə fana Jisòs nè bə tu ye tesə təəŋ və mɔtsətsə'rəə wo anə nè duk də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> ³⁷ Wo à vèhe, nè wəp vɛ'ɛ; wo à tsəm də kàmòk wo yə ze'. ³⁸ Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ sə wəp yà? Wèŋ sə mərə ke' sə ntɔù wèŋ bùu yà? ³⁹ Wèeŋ kək ja'a bo am bə kùu am, ya wèeŋ riŋ də a mù nè. Wèeŋ jwèŋ ja'a mɔ bə bo, bùusè ze' kà njàp bə wəp mvəsè wèŋ yə də mù tse' yè'e tse'gè.>> ⁴⁰ Yi ànə cep vɛ'nə fana yi niŋ fa wo bo ye bə kùu ye wèŋ. ⁴¹ Mvè'nè wo à ka sə ntɔù wo pap ntòdzəm wes bùusè wo à kwa ti' lələ, nè sə mərə, fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ tse' yumok fɛeŋ sè co ŋwè zɔ à?>> ⁴² Wo fa yi fuk nè lələ, ⁴³ yi jəŋ nà', nè zɔ mɔlisə wo.

⁴⁴ Anə geŋ yi duk fa wo də, <<Yè'e yusè mà ànə tsok fa weŋ ŋga mà cu ntòvesùwèŋ sə, də yusè wo à còm yà' bə liŋ am ndzənə ŋwàk lùuk Musi, nə ye sè ŋgàa tsòhòbum Nwì bə ŋwàk Sàam wèŋ pwe' nè bùuŋ vè tsoŋ zìnə.>> ⁴⁵ Fana yi reŋsə ŋkərèə awo ŋgòrì yusè yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì. ⁴⁶ Yi duk də, <<Yè'e mvə'nè wo à còm də, Nkum ŋgà gèm bwi nə nə ye ŋgə', fana nùmbu nè tɛ' kə dzèŋ fana yi lokok mvwe' kpə səmok. ⁴⁷ Nə ye sè' də, wo nə sə tsoho lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bə liŋ am ŋga wo yèto ntòmve' lak Jòrosalèm. Wo nə sə tsoho lo ncèp nè ŋgòkupsə, nə bwi fa bup ŋkwèŋ, fana Nwì swi fa ŋwè bup ye. ⁴⁸ A wèŋ sè wèeŋ nə tsok lo bùu mok, bùusè wèŋ yə bə lis awèŋ. ⁴⁹ Wèeŋ ye, mà nə tumsə fa weŋ yusè Tè' am a kàk mà yà' sə; fana wèeŋ cum tse' muntòlak fa'nə tètè òaŋ sè yà'a nə tsoŋ ma mubu sə və bohòwèŋ ŋkuŋ.>>

Nwì nè ghaŋ nə, nə sə kuksə Nwì mbwa.

⁵⁰ Anə geŋ yi jəŋ fis lo yà'wèŋ muntòlak anə, bə yà'wèŋ lo tètè kə dzeŋ mvwe' lak Betani. A kə dzèŋ fo', yi fis kok bo ye matsə, nə se wo. ⁵¹ Yi à sè sè wes wo ntèŋ fana yi me'rə yà'wèŋ, nə kok lo mubu. ⁵² Wo à kuksə yi, nə bwi foho lo Jòrosalèm anə bə kwəkwa vɛ'ɛ wùriŋ. ⁵³ Wo cum mamgeŋ məmve' ndap

Ntirè nè Bèboŋ nè JON

Nwàk Jon tsè'gè sè ye dè Jisòos ncèp nè Nwì. Ncèp nè ànə bɛɛɛŋ ɲwè, nè kə cum be'lə bə bwìŋ. Nwàk nè tsè'gè sè' də wo à còm nà' də ya ɲga bwìŋ ta nà', wo dzəm də Jisòs nè Mo Nwì, nè ye ɲgà tətəsè nè Nwì ànə kak bwìŋ də yi nè vəə nè, fana a ye-a ɲga bwìŋ dzəm ve'nə, wo tse' lùŋ bə zɛŋ. (Taŋ mbùp 20:31.)

Nwàk nè yèto ntèn, nà' tsoho fa bwìŋ manɣəŋgèen sè Jisòs ànə ɣɛ sè yà' sə nitsè' də Jisòs nè Mo Nwì nè ye ɲgà tətəsè nè. Nwàk nè sə lo mantombi ɲgòtsè' rɛɛŋsə yusè manɣəŋgèen sə sə təəŋ bə zɛŋ sə. Nwàk nè tsè'gè sè' mɛmɛvə'nə bùɛ mok wèŋ à dzəm bohòJisòs, nè bɛɛɛŋ ɲgàa fàak ye, fana bùɛ mok wèŋ à bèŋ yi, nè kà yusè yi à sə tsè' sə dzəm.

Mbùp 13 kə dɛŋ mbùp 17 sə tsè' nja mɛmɛvə'nə Jisòs bə ɲgàa fàak ye wèŋ à ye mvwe' mò'fis bə ndzəm nè wo à ye ɲgòko yi nè, fana yi sə tip wo, nè sə fisə wo ntəm. Nwàk nè cu ɲgòmè lòo fana nà' sə tsok mɛmɛvə'nə wo ko Jisòs, nè zə yi fana yi lokok mvwe' kpɛ səmok. Mvəsè Jisòs ànə lokok mvwe' kpɛ fana yi yəəŋ bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Ncèp Nwì A Bùɛŋ ɲwè

¹ Nkɛŋ Nwì sə ɣɛ nzenɣòn nè ɲga ɲwè nè wo to liŋ ye də Ncèp nà'a cu ye yo. Ncèp nè ànə sə ye bə Nwì mvwe' mò'fis. Yi ànə ye megu Nwì bə tu ye. ² Mvə'nə ànə yeto, yi à ye mègù ye sə bə Nwì. ³ Nwì à ɣà bum pwe' ndzə bohòyi. Yumòk nè yi à ka nà' yi ɣɛ bùə. ⁴ Lùŋ pwe'fo' à tesə vè bohòNcèp ènə. Lùŋ nè yi à fa nè, à ye mareŋ bohòbwìŋ. ⁵ Mareŋ nè rɛŋgè mvwe' ndzəm nùumbu pwe', ndzəm nè ka mareŋ nè ghak yuk.*

⁶ Nwè nəmòk à ye, nè Nwì ànə tumsə və yi nè liŋ ye à ye də Jon. ⁷ Yi ànə və ye ɲgòkə tsè' rɛŋsə fa bwìŋ mareŋ nè, ya ndaaŋwè pwe' yuk yusè yi sə cèp sə, nè dzəm bohòmareŋ nè. ⁸ Yi ànə ka mareŋ nè yi yeŋ. Yi à vè ye ɲgòtsè' fa bwìŋ bə mareŋ nè.

⁹ Mareŋ nè zìnə, nè nà'a fagè ndaaŋwè pwe' mareŋ nè à ye ɲgòtesə vè sə nzenɣòn anə ghà ànə. ¹⁰ Yi ànə cum sənə nzenɣòn nè yi à ɣà nè, fana bùɛ sè wo cu sənə nzenɣòn nè wèŋ kà yi yu awo rì. ¹¹ Yi à vè mvwe' lak ye, bùɛ lak ye wèŋ sə kà yi dzəm. ¹² Ma nè bohòbòp bù nè wo à jə yi, nè dzəm bohòyi sə fana, yi à fa yà'wèŋ mandzə ɲgòbùɛŋ bwe sè Nwì. ¹³ Wo à bùɛŋ bwe ye wèŋ ve'nə ɲga ànə ɣɛ megu Nwì. Anə ka bùusè

* 1:5 1:5 Aco a duk sè' də <<Ndzəm nè kà mareŋ nè rɛɛŋ.>>

wo à dzə yi mvə'nè bwij dzəgè bwe yà'a yeŋ. Ka də ɲwè à tsərə kok yi sè' yeŋ.

¹⁴ Ncèp nə à bùuɲ ɲwè sə nze fɛn, nə kə cum mʉtsətsə'rəə vès vɛ'nə fana vès ye yi co ɲwə nɛ ghanj nɛ Tè' ye Nwì ànə fa bohòmo ye nɛ m'fis nə. Yi a nitsə' fa vès mvə'nè Nwì cu sə də yi tse' bòvəm wùriɲ, nə tse' zìnə sè'.

¹⁵ Jon ànə tsok rɛɲsə fa bwij bə ɲwè ènə yi. Yi à cèp də, <<Nè'e ɲwè nɛ mù ànə tsok fa wɛɲ fa' də ɲwè nɛ yi sə vè ma ɲkwèɛɲ mù nə yam casə mù bùusè yi ànə ye fo' ɲga wo kà mù ntòdzə lok.>>

¹⁶ Mvə'nè yi rwiɲ mègù bə bòvəm bohòvès fana yi a sè ves pwe' kəkè'. ¹⁷ Musi à jə vè fa ves lùuk sè Nwì sə yi fana Jisòs Krɛst jəɲ və fa ves ye bòvəm nɛ Nwì nə ye zìnə nɛ Nwì nə sè'. ¹⁸ ɲwè nəmòk ka Nwì bə lis ntòye yuk. Mègù mo ye Jisòs Krɛst nɛ yi co ntum Tè' ye nɛ, nɛ yi a rɛɲsə fa ves mvə'nè Nwì cu.

*Jon Tsè' Rɛɲsə Fa Bwij
Nsàp ɲwè Nè Jisòs Nə
(Mat. 3:1-17; Mak 1:1-11;
Luk 3:1-22)*

¹⁹ Numbu mòk à ye, ɲkwàha bùu Jus sè mvwe' lak Jòrosalèm wɛɲ tumsə lo ɲgàa fa Nwì satikà'a mok mʉmvwe' Ndap Nwì nɛ ghanj, bə bùu Levì wɛɲ mok, də yà'a kə fek Jon də nà'a nsàp ɲwè nɛ fòlɛ? ²⁰ Jon nə duk fəsə fa yà'wɛɲ də, <<Mù ka ɲkum ɲgà gèm

bwij nɛ Nwì à də yi nə tumsə vè ɲgòkə tesə bù avès nə yeŋ.>> Yi à ka dzeɲ, yi à cèp fis bum yè'sə yuye jəja mvwe' bwij. ²¹ Wo fek fe'lə yi səmok də, <<Ye də wu ndà lɛ, wu Alajà à?>> Yi duk fe'lə sè' də, <<Hai', mù ka Alajà sè' yeŋ.>> Wo fek mali yi sè' ɲkuɲ də, <<Ye də wu ɲgà tsè' bum Nwì nɛ ɲwàk Nwì sə tsè' də nà'a nɛ vèə nə à?>> Jon duk mali sè' də, <<Na'à mù yàm. Mù ka yi ànə yeŋ.>> ²² Fana wo fek mali yi sè' ɲkuɲ də, <<Ye də wu yè'sə ndà lɛ? Bùsə kaco vès lo ɲga wù ka ves tsok fa yeŋ, ya vès kə tsok bùu sè wo tum ves sə. Wù duk yòbə tu yòdə wu ndà lɛ?>> ²³ Yi duk də, <<ɲgà tsòhòbum Nwì nɛ njamòk nɛ liɲ yee Izayà nà'a ànə cɛp fa' də,

<ɲgi ɲwè nəmòk sə cèp torə vè sə ɲgəà də,

<<Tà àvès sə vèə.

Wèɛɲ gùhù tsə'rə fa yi mandzè ɲgògì cà ca.>>

ɲwè nɛ Izayà à sə də ɲgi nà' sə cèp ànə mù nə.>>

²⁴ Bùu Farasi mok wɛɲ à ye mʉɲgorè bùu sè wo à kə yə Jon sə. ²⁵ Fana wo fek Jon nə də, <<A ye-a ɲga wù ka ɲgà gèm bwij nə yeŋ, kà Alajà sè' ye, nə kà ɲgà tsè' bum Nwì nə sè' ye, ye də wù sə bàptesə bwij bùu yà?>> ²⁶ Jon duk fa yà' də, <<Mù sə bàptesə mègù yàm bə ndzəp. ɲwè nəmòk cu mʉtsətsə'rə wɛɲ nɛ wɛɲ sə

kà yi rì, anə kà sàp nga yi yèto fàak ye laŋ. ²⁷ Nwè nè yi sè vè ma ŋkwèɛŋ mù ànə, yi yam càsə mɛ yi. Mù ka ŋwè nè co mù firə fa yi kùu kùuŋgùup ye kùrə.>>

²⁸ Yè'sə à ye mvwe' lak Betani. Lak Betani sə à ye ma ntonuum ndzəp Jòridaŋ. Yà'a mvwe' sè Jon à sə bəptəsə bwìŋ fo' sə.

²⁹ Tsok à rɛŋ, Jon ye nga Jisòs sə vè mvwe' ye sə fana yi cɛp də, <<Wèɛŋ yeè, nè'e ŋwè nè yi mo nsùŋga Nwì nə. Nè'e yi nè Nwì nə jəŋ yi co ndzə cop, nə yisə fis gəsə bup bwìŋ sə nzeŋgòŋ bə zeŋ nə. ³⁰ Nè'e yi nè mù cɛp də ŋwè nəmòk sə vè ma ŋkwèɛŋ mù, nè yi yam càsə mɛ nə, bùusə yi ànə ye fo' nga wo ka mɛ ntòdzə. ³¹ Mù à sə kà yi yàm də nè'e yi nè sè rigè. Anə ye-a sè vɛ'nə fana njo njàm nè mù à sə bəptəsə bwìŋ nə, à ye də ya bùu Izùrɛ wèɛŋ riŋ yi.>>

³² Jon nə à cɛp fe'lə sèmok duk də, <<Mù a yə Yòŋsə Nwì nga nà' tsə tesə mɛbu co kəkəbùŋ, nə kə naaŋ mətuhù Jisòs. ³³ A sə kə dzèŋ mvèk ànə nga mù à ka yi yàm də yi ŋwè ànə ntòriŋ. Megu də Nwì nè yi à tum mɛ də mɛ bəptəsə bwìŋ bə ndzəp nə à tsə' mɛ də, a ye nga mù yə ŋwè nè yòŋsə ye tsoŋ vè, nə kə naaŋ nà' mətuhù àlɛ, mù riŋ də nà'a ŋwè nè yi nè bəptəsə bwìŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə. ³⁴ Mù nə sə tsə' nə wɛŋ zìnə

àm pwe'fo' də mù a yə bum yè'sə laŋ, fana mù nə sə tsə' nə wɛŋ jəja də ŋwè ènə, yi mo Nwì nə.>>

Bùu Sə Wo A Rì To Jisòs, Nə Bɛ' Lo Yi

³⁵ Tsok à rɛŋ fe'lə sèmok nga Jon tə bə ŋgàa fàak ye wɛŋ ba. ³⁶ Yi ye nga Jisòs sə càa fana yi cɛp də, <<Wèɛŋ ye, nà'a mo nsùŋgaŋ Nwì nə.>> ³⁷ ŋgàa fàak sè ba sə à yuk yusə Jon à cɛp sə fana wo lokok, nə bɛ' lo Jisòs nə. ³⁸ Jisòs à bùuŋ kùuk, nə ye nga yà'wèŋ sə yù vè yi fana yi fek yà' də, <<Wèŋ sə lòfò? >> Wo duk bwi fa nà' yàwo də, <<Cicà, wu cugè ma fò? >> Cicà nə bə ncèep lak awo yà'sə də Rabi. ³⁹ Jisòs nə duk fa wo də, <<Wèɛŋ və-a kə ja'a.>> Wo à lòo, nə kə ye mvwe' sè yi cugè sə. Bə yà'wèŋ cum mam fo' nga nùm na lòvɛ'ɛ tètè ndzəm kə seŋ tasə cù.

⁴⁰ Bùu sə ba sə wo ànə yuk nga Jon cɛp fana wo bɛ' lo Jisòs sə, mòk ànə ye Andrù. Andrù nə à ye moma Saimù Pità. ⁴¹ Yi à ca lòo, nə kə ye tètə ye Saimù, nə tsok nà' də, <<Vès yə Mèzayà nə bə lis laŋ.>> (Mèzayà nə yà'sə də Krest. A yà'sə də, Nkum ŋgà gèm bwìŋ nə.) ⁴² Fana yi jəŋ və Saimù nə, bə nà' kə ye Jisòs. Jisòs kùk ja'a Saimù, nə duk fa nà' də, <<Wùu Saimù mo Jon, wo nə sə to wu mok sə' də Kefàs.>> Liŋ sè də Kefàs yà'sə mègù sə' co liŋ sè də Pità yà'a. Yà'a də Lis.

*Nàtaniyà Yə Rεεη Də
Jisòos Mo Nwì*

⁴³ Tsok à rεη sèmok fana Jisòs də yi lo yuye mwwe' nzenḡGalili. Anə geη yi ye Filip, nə duk fa nà' də, <<Be' və mɔ.>> ⁴⁴ Filip nə à ye mo lak mwwe' lak Bèsadà, Andrù bə Pità ye sè' bwe lak fo'. ⁴⁵ Filip à kè yə Nàtaniyà, nə tsok nà' də, <<Vès yə ηwè nè Musi à còm bə liη ye ndzənə ηwàk lùk, ηḡà tsòhòbum Nwì sè njamòk wèη ànə com bə liη ye sè' nà'a laη. A yi Jisòs nè yi tesə vè mwwe' lak Nazàre, nè yi mo Jòsep.>> ⁴⁶ Nàtaniyà nə duk fa nà' də, <<Me'rə mɔ fεn, wù tsem də aco yusəmok sè yà' tse' fàk tesə yuk mwwe' lak Nazàre à?>> Filip də, <<Vè kè ja'a bə lis yo.>> ⁴⁷ Jisòs à yə Nàtaniyà ηḡa nà' sè gi vèə fana yi cep də, <<Nè'e mo Izùre nè yi zìnə nə, yi ka mɔzəp limḡòn tse' lok.>> ⁴⁸ Nàtaniyà nə də, <<Hàva', wù riη mɔ fò?>> Jisòs duk də, <<Ghà nè wù anə sə cum sə mbwè tɔ nè wo togè nà' də fik nà'a, ηḡa mù yə wu yàm laη ηkuη Filip sə kə to wu.>> ⁴⁹ Nàtaniyà duk meḡu mok də, <<Cicà, wu mo Nwì, wu Mèzayà nè yi ηkum bùu Izùre wèη nə.>> ⁵⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù dzəm yè'sə bùusè mù tsè' wu də, mù anə ye wu ηḡa wù cu sə mbwè tɔ fik sə à? Nà'nə ka yumok yeη. Mù sə tsè' fa wu zìnə də, wu nə ye bum sè

yà' yam càsə nà'nə.>> ⁵¹ Yi duk fa mali nà' də, <<Wu nə ye ηḡa ntòbu mùhu nòto fana masinjàa Nwì wèη sə lo kəkòk, nə sə tsoη tsətsəη mɔ tuhù mùu mo ηwè.†>>

2

*Jisòs Gù Ndzəp Yà' Bùuη
Rùk*

¹ A cà nùumbu ba fana bùu mok də wo ḡu ḡu mwwe' lak Kanà nè nà'a mwwe' nze Galili. Ma Jisòs à ye sè' fo'. ² Wo à to lòJisòs bə ηḡà fàak ye wèη sè' fo'. ³ Mvè'nə wo ànə sə no rùk fo' fana rùuk sə me tiη. Ma Jisòs kə duk fa nà' də, <<Wo ka rùk mok tse'.>> ⁴ Jisòs nə duk fa fəsə nà' də, <<Nà'a nzak nḡoma àm a, mvèk nḡam ka ntòkurə.>> ⁵ Ma ye nə kə duk fa ηḡà fàak sè fo' sə wèη də, <<Yusè yi tsè'-a weη lònη, wèη ḡu yà'.>> ⁶ Anə ye ηḡa bèe mok tə fo' ntùηfu, sè wo à ḡu yà' bə lis. Anə ye bèe ndzəp sè bùu Jus wèη cùk rεηsəḡè bo awo bə zeη ya wo ye rərəη mɔ lisè Nwì. Bè nè mò'fis à sə rwiη ηḡa ndzəp ca co jok kwè kè ntùηfu àlɛ'. ⁷ Jisòs duk fa wo də, <<Wèη tuk rwiηsə bèe sə bə ndzəp pwe'fo'.>> Wo tuk rwiηsə yà' bə ndzəp vɛ'ε leer. ⁸ Yi duk fa fe'lə yà'wèη də, <<Wèη səp fis-a yà' ηḡa'a, nə fa ηwè nè yi ḡap fa bwiη nə.>> Fana wo səp, nə fa lo yi. ⁹ Ndìḡap nə à no ja'a ndzəp sè yi bùsə yà'

† 1:51 1:51 Liη sè də mo ηwè yè'sə mɔ liη fòbə ncèep Aramì nè ηwè à sə to faḡè ni' ye. Jisòs à jə liη yè'sə mvè'nə wo à còm ndzənə ηwàk Danà 7:13-14.

rùk sə. Yi kà mvwe' sè yà' vèə rì. Ngàa fàak sè wo ànə tuk ndzəp sə wo riŋ megu wo. Ndigàp nə to bwì ye ndugù nə. ¹⁰ Nà' ànə vèə, yi duk fa nà' də, <<Wo fa togè bwìŋ ntòrùuk sè bəboŋ tətè a ye nga bwìŋ no ze' ŋkuŋ wo fis və sè yà' ka ŋkəuŋ boŋ. Wù jèè nə yòrùuk sè bəboŋ sə, nə tes loksə tətè kə wes nga'a nà? >> ¹¹ Nè'e maŋgəŋgəŋ nə Jisòs à gù to tsə cap. Yi à gù nà' mvwe' lak Kanà nè mvwe' nze Galili. Yi à nitsə' nàan ye bə zeŋ fana ngàa fàak ye wèŋ dzəm tsə'rə wesə bohòyi. ¹² Yè'sə ànə me fana Jisòs nə yè'e fa'nə, nə tsooŋ lo mvwe' lak Kàpanùm. Yi à lòfo' bə ma ye, nə ye bwema ye, bə ngàa fàak ye wèŋ sè'. Wo à kə cu yòŋsə fò' nùumbu mok jo.

Jisòs Bə'fis Ngàa Sèŋ Bum Mə Ndap Nwì Nè Ghaŋ Nə (Mat. 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Anə ye nga ŋkək bəu Jus wèŋ nè wo togè nà' də Pasobà nà'a kəp vèə fana Jisòs yè'e, nə kok lo mə Jòrosalèm. ¹⁴ A kə dzèŋ məmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə fana, yi ye bwìŋ nga wo sə sèŋ mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye kəkəbəuŋ wèŋ mbwa. Yi ye bə ngàa kup mbàm wèŋ nga wo sə kupsə nsàp mbàm nè co wo fa Nwì fəfa bə zeŋ. ¹⁵ Yi fəəp kə mòk co ŋkwès, nə bə' tosə fis bəu sə wèŋ sə mbiŋ pwe'fo'. Yi bə' fis

mbòŋ sə bə nsùŋgaŋ sə wèŋ məmvwe' ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ anə. Yi le' bəsə mak teberəə kupsə mbàam sə wèŋ tu tsətsoŋ, nə kə' səsə mbàam awo sə sə nze. ¹⁶ Nə duk fa ngàa sèŋ kəkəbəuŋ sə wèŋ də, <<Wèŋ tesə bə yu yè'e sə mbiŋ. Wèŋ ka tse' ŋgòbəsə ndap Tè' am də a ndap nteŋ.>> ¹⁷ Mvə'nè yi à cèp vè'nə fana ngàa fàak ye wèŋ tsə'rə kok yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Nsàp mandzè nè mù dzəm ndap yònə gə vè'e co nà'a nə ləsə mə.>>

¹⁸ Bə ŋkwàha bəu Jus wèŋ fek yi də, <<Nsàp yu nè aco wù gə tsok fa vees yè'sə yà, ya vees riŋ də wù tse' nàan sè ŋgògè bum sè wù sə gə yè'sə è?>> ¹⁹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Wèŋ kəəmsə mak ndap Nwì nè ghaŋ nè'e, ya mə nə ci wes nà' mənə nùumbu te'.>> ²⁰ Bəu Jus wèŋ sə duk də, <<Kwè'fò, vès à jə lùumŋgòŋ hum kwè-ncòp-ntùŋfu ŋgòci wes ndap nè'e, wù də wu nə ci wes nà' yòmənə nùumbu te' è?>> ²¹ Anə ye nga yi à sə cèp bə gbə', nə sə to də ndap yà'sə ni' ye. ²² Ghà nè yi ànə lokok mvwe' kpə fana ngàa fàak ye wèŋ tsə'rə fe'lə yusə yi à cèp sə fana wo dzəm ncèp nè nà'a ndzənə ŋwàk Nwì nə, nə ye bə ncèp nè Jisòs à cèp nə sè' də yà'a zìnə.

²³ Ghà nè yi à ye mvwe' lak Jòrosalèm mvək ŋkà'a pasobà sə, bwìŋ à dzəm bohòyi

ve'ε wùriŋ bùusè wo à yè maŋgəŋgèeŋ sè yi à sə gùu.
 24 Megu də Jisòs kà wo ntum ye pap fa, bùusè yi rì wes bwiŋ pwe'fo' yi. 25 Yi à ka njo mòk də ɲwèe tsok fa yi də ɲwè nè'e ve' bə ve' tse', bùusè yi rì wes yusè yà' cu sə ntùè ɲwè pwe'.

3

*Jisòs Yə'rə Fa Nìkòdemù
 Bə Nzak Dzədə Nə Kè' Ba*

1 ɲwəə Farəsi mòk à ye, wo to liŋ ye də Nìkòdemù. Yi à ye ɲkwà'ɲwè bohòbùu Jus wèŋ. 2 ɲwè ènə à vè nòoŋ bohòJisòs nè ndzəmè, nè duk fa nà' də, <<Cicà, vès rì tse' də wu yè'e cicà nè wù a vè bohòNwì. Busè kaco ɲwè gù to nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sè wù sə gù yè'e yeŋ, tse'ɲga Nwì bə ɲgèŋgàŋ.>> 3 Jisòs cep busə fa nà' də, <<Mù sə tsè' wu yè'e zinə nè nà'a ɲkəm duk də, tse'ɲga wo dzə fe'lə ɲwè səmok, ɲkuŋ yi nə kə ye mvwe' gaŋ ɲkum Nwì.>>

4 Nìkòdemù nə fek fe'lə yi səmok də, <<Aco wo dzə fe'lə ɲwè nè yi gù laŋ yè'sə va? Aco yi ni fe'lə lo ndzə vèə ma ye, ya wo dzə fe'lə yi nè kè' ba à?>> 5 Jisòs duk fəsə fa yi də, <<Mù sə tsè' wu zinə nè nà'a ɲkəm duk də, tse'ɲga wo dzə ɲwè bə ndzəp nə ye bə Yòŋsè nè Rəreŋ nə ɲkuŋ yi kə ni mvwe' gaŋ ɲkum Nwì. 6 ɲwè nè wo a dzə yi bə ɲgùpni', a sè' nè bə ɲgùpni'. ɲwè nè wo a dzə yi bə

yòŋsəə, a sè' nə bə yòŋsə.
 7 Kà də wu mərə bùusè mù duk wu də, tse'ɲga wo dzə fe'lə ɲwè nè kè' ba duk. 8 Fəfəə cəgè mvè'nè yi dzəm, wèŋ sə yuk, nə kà mvwe' sè yi sə yèto vèə kè mvwe' nè yi sə lóo ɲgòkè lèə rì. ɲwè nè wo dzə-a yi bə yòŋsə nə fana yà' ye megu bohòyi sè' ve'nə.>>

9 Nìkòdemù nə fek mali nà' də, <<Aco yè'sə ye ve'nə yè'sə vale?>> 10 Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Wu yè'e cicà nè ghaŋ mvwe' lak Izùre, nə kà bum yè'e rì ve'nə va? 11 Mù tsè' fa wu zinə nè nà'a ɲkəm duk də, vès sə tsè' fa weŋ bum sè vès rì yà', nə ye yà' bə lis avès fana wèŋ kà ves yà' dzəm fa. 12 Mù tsè' fa weŋ bum sè yà'a ma sə nze fən, wèŋ kà mù yà' dzəm fa, ye də mù tsè'-a weŋ bum sè ma mubu wèŋ dzəm fa mù à? 13 ɲwè nəmòk nè mò'fis ka mubu ntòkok lo yuk. Mègù mùu mo ɲwè nè mù à tesə tsooŋ mbwa. 14 Yumook də wo nə fis gesə tsoŋ mùu mo ɲwè mʉtsè, mvè'nè Musi ànə fis kok no mʉtsè ghà nè wo ànə ye ɲgəà yà'a ɲkuŋ. 15 Də ya ɲga a ye-a sè ndà, ɲga nà' dzəm bohòyi fana nà' tse' lùŋ nè nà'a nè kà kè mè yuk.

16 <<Nwì ànə dzəm bùu sè sənə nzeŋgòŋ nə ve'ε wù kà fàk, nə tumsə vesə kwə'rè mo ye də a ye-a sè ndà ɲga nà' dzəm bohòmo ye nə, ɲgèŋgàaŋ nə kà bisè, yi nə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk. 17 Njo nè Nwì

ànə ka mo ye nə də nà'a və nə kə sak bup nzenḡon nə tum və. Yi à tum nà' də ya nzenḡon nə pwe' nə luḡ bohònà'. ¹⁸ Nwè nè yi dzəm-a bohònà', ye də yi ka nzak tse'. Nwè nè yi kà-a bohònà' dzəm ye də yi gbù nzak tèè, bùusè yi ka bə liḡ mo Nwì nè yi mègù mò'fis nə dzəm. ¹⁹ Mvè'nè wo sak lèsə tes nzak nə də vè'. Də mareḡ a vè sənə nzenḡon nə, bwìḡ dzəm meḡu ndzəm nə nonḡə mareḡ nə. Wo gù vè'nə bùusè bum sè wo sə gùu sə bup. ²⁰ Busè ḡwè nè yi gùgè-a ye bup, yi kà ḡge' bə mareḡ yegè. Yi sə caḡ mareḡ caa. Njo nè yi sə wəp də aco bwìḡ ye yusè yi sə gùu sə. ²¹ Nwè nè yi gùgè ye yusè yà'a zìnə tesə vègè ye sə mvwe' mareḡ. Yi tesə vègè vè'nə də ya bwìḡ ye jəja kwarəḡaḡ də yusè yi gù yà'sə, a bə mandzè Nwì.>>

Jon Dək Də Yam Gha' Jisòs Nə Nonḡə Yi

²² Yè'sə ànə ca fana Jisòs bə ḡgàa fàak ye wèḡ lo mok mvwe' lak Jùdiyà. Yi bə yà'wèḡ à kè cu mam fo', nə sə baptesə bwìḡ fo'. ²³ Jon à sə baptesə bwìḡ ye sè' mvwe' mok sè wo to fo' də Anòn, mvwe' sə kuəp lòlak Salèm. Yi à sə baptesə fo' bùusè ndzəp à ye fo' ḡkùḡntènḡ. Bwìḡ à sə vèə, nə sə kə baptesə fo'. ²⁴ Yè'sə ànə ye ḡga wo ka Jon nə ndapndzəm ntòko nisə.

²⁵ Anə ḡeḡ, ḡgàa fàak Jon bə ḡwèə Jus mòk wèḡ yèto ḡḡòsə fenə bə mandzè nè wo cùk rəḡsəgè ni' ḡḡòbè' mandzè Nwì. ²⁶ Fana wo və bohòJon, nə kə duk fa nà' də, <<Cicà, wù sə tsərə tse' mali ḡwè nè wəḡnə à ye mvwe' ḡḡu ndzəp Jòridàḡ fa' nà'a nà? Yi nè wù sə tsòho fa bwìḡ bə liḡ ye nà'a, yi sə baptesə sè' fana bwìḡ sə krəəḡ lòwes mok bohòyi.>> ²⁷ Jon nə cep fəsə fa yà'wèḡ də, <<Kaco ḡwè tse' to yumok bə bo ye yeḡ. Tse'ḡga Nwì mubu fa yi yà' yi ḡkuḡ yi tse' yà'. ²⁸ Wèḡ à yuk fa mu bə ntu'u awèḡ laḡ mvè'nè mù à sə duk də, mù ka yè'sə Nkum ḡgà gèm bwìḡ nə mù yeḡ. Mù mègù yàm ḡwè nè wo a tumsə lòmu yàm də mu lo tse' mantombii Krəst nə. ²⁹ Wèḡ rì də ḡwè nè yi tse' ḡḡwegù a ndugù nə. ḡḡe'e ndugù nə təəḡ kok ḡḡu ni' nà', nə sə kwa wùriḡ mvè'nè yi sə yuk ḡḡi ndugù nə sə. Yà'a sè' mvè'nè kwəkwa nè njàm rwìḡ wesə mu ḡga'a sè' dak. ³⁰ A kəkurè də yi nə sə lo tsonḡ mantombi, mantombi, fana mù sə foho lo tsonḡ yàm ma ḡkwèḡ, ma ḡkwèḡ.>>

Nwè Nè Yi Tsə Ma Mubuu Mo Nwì

³¹ Yà' mègù sè' də yi nè yi tsə ma mutsəə ḡwè nè ḡhaḡ nə yi. Yi nè yi ḡwèə nzenḡoonḡ, nzenḡonḡ nə tse' yi yi, fana yi sə cep meḡu bə bum sè sə nzenḡonḡ fəḡ. Yi nè yi vè ye mubu nə

gha' ndàanwè pwe'fo'. ³² Yi cèpgè bum sè yi a yè yà' bə lis ye, nə yuk bə nt'u'u ye, ɲwè nè mò'fis kà ncèp ye nə dzəm lo' fù'. ³³ ɲwè nè yi dzəm-a ncèp ye nə fana yi sè nitsè' fa bwiɲ bə zeɲ yà'sə də Nwii zinə. ³⁴ A ve'nə bùsè ɲwè nè Nwi a tumsə vè yi nə sə tsòho ncèp nè Nwi. Nwii fagè yi Yòɲsè nə co wù kà fù' to. ³⁵ Tè' nə dzəm mo ye nə, nə fa wes bum pwe' ndzə bohònà'. ³⁶ ɲwè nè yi dzəm-a bohòmo ye nə fana ye də ɲgèɲgàɲ tse' lùɲ nè nà'a nè kà kə mè yuk. ɲwè nè yi kà-a mo ye nə yuk, yi nə kà lùɲ bə lis yə yuk. Ma nè nje də, jèjòk nè nà' cu sə ntùù Nwi naan mətuhù ɲwè ànə.

4

Jisòs Gùu ɲwà Sàmàriyà Reɲ Yi

¹ Tà Jisòs à rì də bùu Faràsi wèɲ yuk də yi bàptesə ghak bwiɲ yi nə noɲsə Jon. ² (Jisòs à sè kà yi bə bo ye bàptesè. A sè bàptesə ɲgàa fàak ye wèɲ.) ³ A ye ve'nə, yi ye'e me'rə Jùdiyà anə, nə bwi lo mvwe' nzeɲgòɲ Galili. ⁴ Yi à cu ɲgòlòo, yà' ye də yi nə be' tsoɲ li le mandzè nè nà'a càgè mvwe' nzeɲgòɲ Sàmàriyà nà'a. ⁵ Anə geɲ yi gi ca mvwe' nze Sàmàriyà anə fana yi kə dzeɲ mvwe' mabuk lak mòk. Wo to fo' də Sekà. Məmvwe' ànə à kəp mvwe' nsum sè Jàkop ànə fa fo' bohòmo ye Jòsep njamòk,

njamòk. ⁶ Ndzəp nè Jàkop nə à tu nà' sə nze, nə sə tuk, à ye sè' məmvwe' ànə. Jisòs à kə dzèɲ fo' ɲga yi wòbə gi. Yi cum tsoɲ fo' sə nze ɲgə ndzəp anə. Anə ye ɲga nuum co maraɲ. ⁷ ɲwà Sàmàriyà mòk tesə və də yi kə tuk ndzəp. Jisòs duk fa nà' də nà'a fa yi ndzəp yi no. ⁸ Anə ye ye'sə ɲga ɲgàa fàak ye sə wèɲ à lòwes ndzə ntòlak ɲgòkə ywi vè zuzə. Yi sə cum yòɲsə fo' yiɲi.

⁹ ɲwà Sàmàriyà nə vehe də wete, nə də, <<Ye va ɲkuɲ wù ye yòɲwə Jus, nə sə fek mə ɲwà Sàmàriyà də mə fa wu ndzəp-ε?>> Yi à sə fek ve'nə bùsè bùu Jus wèɲ kà ɲge' bə bùu Sàmàriyà wèɲ yegè. ¹⁰ Jisòs duk fa ɲwà nə də, <<Anə ye-a də wù riɲ yusə aco Nwi fa yà', nə riɲ ɲwè nè yi sə leɲ ndzəp bohòwù ènə, bwèɛ wù fek yi də yi fa wu ndzəp. Ya yi fa wu ndzəp nè nà' tse' lùɲ.>>

¹¹ ɲwà nə duk fa nà' də, <<Tè'mòk, wù ka yu tuk ndzəp fa'nə tse'. Ndzəp nə nə yeè nə ca sè' cəco mwè, ye də wu nə jəɲ ndzəp nè nà' tse' lùɲ ènə ma fò? ¹² Wù sə də, wu duk də wù gha' tàcici àvès Jàkop nè yi à fa ves ndzəp ènə, nə no ye nà' sè' nà'a nà? Bwe ye bə mbòoɲ ye wèɲ pwe' à sə no sè' ndzəp ènə.>> ¹³ Jisòs nə duk fəsə fa nà' də, <<ɲwè nè yi no-a ndzəp ènə pwe'fo', nje ndzəp nə sə yaɲ fe'lə mali yi səmok. ¹⁴ ɲwè nè yi no-a ye ndzəp nè mù fa yi

nà' mù fana njè ndzəp nə kà yi mok ya yuk fe'lè. Ndzəp nè mù fa yi nə nə bəwɛɛ ndzə ni'l yi co ndzəp nè nà' sə to tesə kok sə nze. Nà'a sə tesə ve'nə, nà' ye mok lɛɛ nè nà'a nè kà mè yuk.>>

¹⁵ Nwà nə də, <<Tè'mòk fa m-a nsàp ndzəp ànə m no, ya njè ndzəp kà m mok ya yuk, nə ye sè' də ya kà də m sə ye ngə' də mù sə vèhə fɛɛ ngòkə tuk fe'lə ndzəp mok sè' duk.>> ¹⁶ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Dù kè to ndu yò, ya wenə və.>> ¹⁷ Nwà nə də, <<Mù ka ndum tse'.>> Jisòs də, <<A zìnə mvè'nə wù cèp də wù ka ndum tse' yà'sə. ¹⁸ Mù duk ve'nə bùsè wù ànə tse' to me ndum tɛɛ laɛ. Nè wenə cu nga'a nè'e ka ndu yòsè' yeɛ. Ye də yusè wù cèp sə a zìnə.>>

¹⁹ Nwà nə duk də, <<Tè'mòk, mù yə co də wu ye'sə ngà tsòhòbum Nwì. ²⁰ Tàcicii avès wèɛ à sə kùksəgè Nwì məmwe' nda nè'e fana wèɛ bùs Jus wèɛ sə duk yàwèɛ də anə ye co bwɛɛ kùksə Nwì mvwe' lak Jòrosalèm ε?>> ²¹ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Njè'gù, m tsok fa wu yusè zìnə də, mvək sə vəə nè bwɛɛ nə kà Tè' nə m ndahà fɛɛ kè mvwe' lak Jòrosalèm àlɛ' mok sə kùksə fe'lè. ²² Wèɛ kùksəgè yusè wèɛ ka bə zɛɛ rɛɛɛ. Vès sə kùksə yàvès yusè vès rɛɛɛ bə zɛɛ laɛ bùsè Nwii nə tesə bwɛɛ sə nzenɔn fɛɛ ndzə bohòvès bùs Jus wèɛ. ²³ Mvək sə

vəə, aco mù duk də mvək nə kè dzèɛ laɛ, nè bwɛɛ nə sə kùksə Tè' nə bə zìnə, nə sə kùksə yi ndzənə yònsə sè'. Tè' nə dzəm də nsàp bù ànə wèɛ kùksə yi. ²⁴ Nwì nə, yi ye'sə yònsə. Yi fagè bwɛɛ yònsə yi. Ye də bùs sə wo dzəm-a ngòkùksə yi, wo kùksə yi ndzənə yònsə nə ye bə zìnə àwo pwe'.>>

²⁵ Nwà nə duk də, <<Mù ri də Nkum ngà gèm bwɛɛ nè Nwì à duk də yi nè tum vè nà' nə, nə və ntsə'mòk. Mù sə duk yi nè wo togè yi mok sè' də Krɛst nà'a. Yi vəə, yi nə niɛtsok fa ves bum lòon fo'.>> ²⁶ Jisòs duk fa nwà nə də, <<Mù nè mù sə cèp bohòwù ènə, m yi nə.>>

²⁷ Ngàa fàak Jisòs sə wèɛ à bwɛɛ foho vè sè' ghà nà'nə. Wo mərə ve'ε wùriɛ də nà' sə cèp bə nwànwè. Nè mò'fis kà nwà nə də, nà' dzəm fɛɛ yàlɛ sə fek. Nə kà Jisòs də yi sə cèp bə nwà ènə bùs yàlɛ sè' fek lok. ²⁸ Anə gɛɛ, nwà nə me'rə tes kùɛɛ ndzəp ye sə fo', nə lo ndzə ntòlak. Yi à kè dzèɛ, yi tsoho fa bwɛɛ də, ²⁹ <<Wèɛ və, nə kə ye yàwèɛ nwè nəmòk nè yi tɛnsə tsè' wes fa m bum sè wo à dzə m dzəə, mù gɛ ve'ε pwe' nə pwe' è. Kàmòk yi ngwàan Nkum ngà gèm bwɛɛ nè wo dukgè də yi nè vəə nə àlɛ'.>> ³⁰ Wo à yuk ve'nə, wo tesə m ntòlak anə, nə kə ye Jisòs.

³¹ Anə ye sè' nga ngàa fàak ye sə wèɛ sə duk fa

yi də, <<Cicà, zɹ-a yumok le.>> ³² Yi duk fa yà' ye də, <<Mù tse' bɛŋ yàm sè ŋgòzɹ yo sè wèŋ ka bə zɛŋ riŋ.>> ³³ Ŋgàa fàak ye wèŋ sə ye ŋgòfɛ'rə mʉtsətsə'rəə wo də, <<Ŋwə nəmòk jə vè fa yi bɛŋ à?>> ³⁴ Jisòs nə duk fa wo də, <<Bɛŋ aam ŋgògù fàak sè ŋwə nè yi à tum mɹ nə dzəm də mɹ gu. Nə gu wes fàak yà'sə. ³⁵ Wèŋ cèpgè ncèp mòk də, <Bwehe cu ŋwɹ kwè ya bum sè wo bì mɹ nzuù yà'a kɹə ŋgòkɹ.> Mù sə tsè' wɛŋ yàm də wèŋ bɹŋ kɹk ja'a yàwèŋ, nzum sə ŋga'a yè'sə mʉvək kəkɹ. ³⁶ Ŋwə nè yi kɹpgèə wo lak yi yèto fàak ye laŋ. Yi sə benə ŋgwii bum sè yà'a bwii ya wo nə kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə. Ya ŋga ŋwə nè yi à bìi bə nè yi à kɹp ye kɹpə ba fo' nə kwa mʉwɛ' mò'fis. ³⁷ Yà'sə sə nitsə' də ncèp nè wo cèpgè nà' də, Mòok bìgè ye bii, mòk kə kɹp ye kɹpə, nà'a zinə. ³⁸ Mù a tumsə lówɛŋ ŋgòkə kɹp bum sè wèŋ à ka fàk. A fàk bɹŋ sè zok, wèŋ nə kə kuɹp nə yàwèŋ kɹpə. Wèŋ zɹ yà'sə swek mʉtuhù bɹŋ mok.>>

³⁹ Bɹŋ Sàmàriyà sə mʉwɛ' ntòlak ànə à dzəm bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ njo ncèp nè ŋwà nà'a ànə cep fa' də, <<Yi taŋsə tsè' wes fa mɹ bum sè wo à dzə mɹ dzəə, mɹ gu pwe' nè pwe'>> nà'a. ⁴⁰ Bɹŋ Sàmàriyà sə wèŋ à kə tsɛŋ yi, wo ŋwɛ' tse' yi cùk də nà'a kà ntòlò, də bə

yà'wèŋ cum la'à wo anə ŋkuŋ. Anə geŋ, Jisòs nə cum fo' nùumbu ba. ⁴¹ Mok à dzəm fe'lə bohòyi ŋkɹŋ səmok bɹŋ bum sè yi sə cèep. ⁴² Wo duk fa ŋwà nə də, <<Vès sə kà yè'sə mok bɹŋ ncèp nè wù tsə' ves wù nə dzəm mègù. A yè'sə mok bɹŋsə vès yuk bə ntu'u yàvès, vès nə ri nə də nè'e gù tsə gù yi nè ŋgà lùŋsə nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs A Gù Mo Ŋkwà' Ŋwə Mòk Yi Lokok Yiyan

⁴³ Nùumbu sè ba sə à càa, yi lo yuye mʉwɛ' nzeŋgòŋ Galili nè a fo' lak ye. ⁴⁴ Jisòs nə bə tu ye à sə cèp fis də wo kà ŋgà tsòhòbum Nwi mʉwɛ' lak ye sè wo à dzə yi fo' co ŋwə nè ghaŋ jəgè. ⁴⁵ Yi à ri vɛ'nə, nə sə lo mali fo'. A kə dzèŋ Galili anə, bɹŋ sè fo' sə wèŋ kwa ŋgòyə yi vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gù vɛ'nə bɹŋsə wo ànə lo mʉwɛ' ŋkà' Pasobà nè nà' à ye mʉwɛ' lak Jòrosalèm, nə ye bum sè Jisòs nə à sə gù fo' bə lis awo.

⁴⁶ Anə geŋ Jisòs bwii fohò lo fe'lə mʉwɛ' lak Kanà nè mʉwɛ' nzeŋgòŋ Galili, sè mʉwɛ' sè yi à gù ndzəp yà' bɹŋ rùk sə. Ŋgà fàk gomè mòk à ye fo' nè ghaŋ, ŋga yi cugè mʉwɛ' lak Kàpanùm. Ghà ànə à ye ŋga mo ye nè ŋwəmbam nòbə yiyan nèbɹp. ⁴⁷ Yi ànə yuk də Jisòs mè'rə vè Jùdiyà, nə vè nə mʉwɛ' nze Galili fana yi lo, nə kə tseŋ Jisòs nə. Yi sə lɛŋ nà' də bə nà'a lo Kàpanùm

mvwe' sè yi cugèə, ya nà'a kə ɣəŋsə fa yi mo ye. Anə ye ŋga mo ye nòv'e'ɛ mvək kɔkɔkɔ. ⁴⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Wèŋ kà-a yàwèŋ maŋgəŋgəŋ bə lis yə, kaco wèŋ dzəm bohòmù yəŋ. Ka v'e'nə yəŋ à?>> ⁴⁹ Ngà fàk nə duk ye də, <<Tè'mòk, a lo-a ntèŋ na, bwèrɛ mo àm nə nə kɔkɔ.>> ⁵⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə ɣə laŋ.>> Ngà' nə à dzəm ncèp nə Jisòs cèp fa yi nə, nə b'e' mandzə ye lo. ⁵¹ Yi à sə lòmandzə, yi kərə bə ŋgà fàak sè wo fàkgè bohòyi. Wo tsok fa yi də mo ye nə ɣə laŋ. ⁵² Yi fek yà' də, mo nə a lòkok yiya nə ŋga nùum ma fòlɛ. Wo duk fa yi də, <<A ye ŋkwis ŋga nùum marəŋ kaŋ.>> ⁵³ Tè' nə tsərə fəsə, nə riŋ də mvək nə wo tsè' yi ànə, mègù sè' mvək nə Jisòs a duk fa yi də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə ɣə laŋ>> nə. Anə ɣəŋ yi dzəm bohòjisòs bə ndap ye pwe'fo'. ⁵⁴ Nè'e ŋga'a maŋgəŋgəŋ nə ba, nə Jisòs à ɣə mvə'nə yi ànə me'rə Jùdiyà, nə və mvwe' nzenɣòŋ Galili.

5

Jisòs ɣəŋsə Ngà Yiya Mòk Mvwe' Ngə Təm Bèzatà

¹ Yà'sə ànə me wəs fana mvək kərə fe'lə nə bɔɔ Jus wèŋ à tse' ŋkà' mòk Jòrosalèm anə sèmok. Jisòs à kok lòmɔ Jòrosalèm anə ye sè'. ² Wo à tu nònɣsə təm mòk fo' mvwe' ncùu ŋkà' sè nsùŋgaŋ cəgè fo'. Bɔɔ

Hibrù wèŋ togè təm nə bə ncèp lak awo də, Bèzatà. Wo à ci tes mvwe' mok cə mbàndap bəp təŋ ya bwiŋ sə caŋ cum nùm fo'. ³ Ngàa yiyaŋ wèŋ à sə nòŋ fo'. Mok à ye ŋgàa jì lis, mok sè kaco wo gi to yəŋ nə ye bə sè wo à kɔkɔ yum bo wèŋ. (Wo à sə nòŋ fo' ŋgòtək ghà nə təm nə nə tsoho. ⁴ Bɔsə masinjà Tà Nwì à sə vègè fo' ŋga mvək kərə, nə ɣə ndzəp nə nà' tsoho. Ghà nə yi tsè'rə wes nà' v'e'nə fana ŋwè nə yi ni lòto-a ca yi, a dzəm ŋga yi tse' nsàp yiya nə fòpwe'fo', nà' me.) ⁵ Nwè nəmòk à ye fo' nə yi à ye bə yiyaŋ mənə lùumŋgòŋ hum te'-ncòp-fwame'. ⁶ Fana Jisòs à dzèŋ fo', yi ye ŋga nà' nò. Yi riŋ sè' də nà' à yə ŋgə' bə yiya nə lùumŋgòŋ wùriŋ fana yi fek nà' də, <<Wù sə dzəm də yiya yòènə me à?>> ⁷ Ngà' nə duk də, <<Tè'mòk, mù ka ŋwè nə cə ndzəp nə tsòho wes fana yi le' so gesə mɔ ca tse'. Mɔ dukgè də mɔ dap lokok kə ni ca ŋga ŋwè nəmòk kə ni to ca laŋ.>> ⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Lòkok mɔtsə, nə lim kəà yò, nə lo.>> ⁹ Jisòs ànə cèp v'e'nə ntèŋ, ŋgà' nə ɣəŋ sè' ghà ànə. Yi à lòkok, nə te' lim kəà ye, nə b'e' mandzə lo yuye.

Numbu nə Jisòs ànə ɣəŋsə ŋwè ànə bə yiyaŋ ènə ànə ye numbu dzə. ¹⁰ Fana ŋkwàha bɔɔ Jus wèŋ à gèŋ də wo ye ŋwè ènə ŋga yi kotse' kəà ye, nə sə gi bə

zeŋ fana wo vehe. Wo fek duk dā, <<Wù ka riŋ dā a ntinā numbu dzè à? Nsàp yu nè wù gùu ngòbè' tse' ke' kàà ntinā ènā, lùk ka bē zeŋ dzəm lok.>> ¹¹ Nwè nè yiya ye à mè nè duk fa wo dā, <<Nwè nè yi anə gu ŋkuŋ mù guŋ nè, nè duk fa mù yi dā mù lim jəŋ kàà àm, nè lo bē zeŋ.>> ¹² Wo fek fe'lə nà' sèmok dā, <<Cèp nsàp ŋgwì yu ànə ndà, dā wu lim gí bē kàà ntinā-ε?>> ¹³ Ngà' nè kà ŋwè nè nà' ànə gu ŋkuŋ yiya ye me nè rì bùsè Jisòs nè à ni bisè lòmutsətsə'rəè bùu sè wo mà fo' wùriŋ sə laŋ.

¹⁴ Anə sap kok fana Jisòs tseŋ ŋwè nè yi ànə guŋsə nà' nè mùmvwè' ndap Nwì nè ghaŋ nè. Yi to nà', nè duk fa nà' dā, <<Yeè, yiya yònə mè laŋ fana mù dā mù tsok wu dā wu jəŋ ŋkərè dā wu kà bup mok gù fe'lə, ya ŋgə' nè nà' yam càsə yiya yòànə kà wu mok kè tseŋ.>> ¹⁵ Ngà' nè à bwì fohò lò, nè kə tseŋ bù ŋkwàha bùu Jus sè wèŋ, nè tsok wo dā liŋ ŋwè nè nà' anə guŋsə yi nè dā Jisòs. ¹⁶ Yà'a bum sè yà' à gù ŋkuŋ bù ŋkwàha bùu Jus sè wèŋ ye ŋga'a ŋgòsə fa ke' cà Jisòs ŋgə' dā nà' sə guŋsə ke' bwìŋ nùumbu dzè. ¹⁷ Yusè Jisòs à tsè' fa bùu Jus sè wèŋ bē ncèp ènə à ye dā, <<Tè' am fàkgè, nè kà dzè jə fana mù tse' ŋgòfàk yàm sè' ve'nə.>> ¹⁸ Wo ànə yuk mvè'nè Jisòs duk ve'nə fana bù ŋkwàha bùu Jus sè wèŋ lap ghaha wesə mandzè nè

ngòzə yi nè ghaha. Wo à gù ve'nə bùsè wo à duk dā, nà' gù bupsə lùk awo sè ngònòŋsə numbu dzè, nè ye sè' dā nà' to Nwì dā Tè'è nà'. Ye dā nà' sə fuhū nì' nà' bē Nwì dā bē nà'a yəyərè.

Jisòs Nì Tsè' Fa Bùu Jus Wèŋ Də Nàaŋ Ye Və BohòNwì

¹⁹ Jisòs ànə cep fəsə fa bùu yè'sə wèŋ dā, <<Mù sə tsè' wèŋ yè'e zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp dā, kaco Mo Nwì nè gu yumok bē tu ye yeŋ. Yi gù mègù yusè yi yə ŋga Tè' ye nè sə guu. Busè yusè Tè' sə gù pwe'fo', Mo ye nè nè gu sè' zeŋ. ²⁰ Tè' nè dzəm Mo ye nè, nè sə niŋ fa nà' bum sè yi Tè' nè sə gù yà' lòoŋ fo'. Yi nè tsoho fa mali nà' bum sè ghaŋ sè yà' yam càsə sè wèŋ yə laŋ sə. Bum yà'sə nè ye nsàp nè wèŋ nè sɛɛŋ yà' tətè, nè wo. ²¹ Mvè'nè Tè' nè lòkoksəgè bwìŋ mvwe' kpə, nè fa wo lùŋ nè zìnə nè fana Mo ye nè mègù sè' ve'nə. Yi fagè lùŋ nè zìnə nè bohòndaanwè pwe' nè yà' bəyi dā yi fa nà'. ²² Nə ye sè' dā bē ma nè ŋgòsak bwìŋ, Tè' nè kà yi sakgè. Yi a fa ŋaŋ sə ndzə bohòMo ye nè, dā anə sak bwì nà' ŋgòrì dā ŋwè nè'e nè cum, nè'e nè kpə. ²³ Yi ànə gu ve'nə dā ya bwìŋ pwe' wəp Mwe nè sè' mùmvwè'nə wo wəpgè Tè' nè yà'a. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə kà Mwe nè wəp, ye dā yi sə kà wəp yà'sə Tè' nè yi ànə tumsə vesə Mo ye sə nzeŋgòŋ nè.

24 <<Mù sè tsè' wenj yè'e ñkèm ncèp nè nà'a zìnə də, a ye-a ŋga ŋwè yuk yusè mù sè cèep, nə dzəm bohòŋwè nè yi a tum mɯ nə fana ye də ŋgəŋgəŋ tse' lùŋ nè nà'a nè kà kə mè yuk. Wo nə kà yi mok kə sak, bùusè yi a càsə mvwe' kpɯ, nə to tesə və mvwe' lùŋ laŋ. 25 Mù sè tsè' wenj yè'e sè' ñkèm ncèp mòk də mvək sə vəə, aco mù duk də mvək nə kə dzeŋ laŋ, nè bù kpɯkpɯ wèeŋ nə yuk ŋgì Mo Nwì. Bùu sè wo yuk ŋgì ànə, nə tse' lùŋ. 26 Mvè'nè Tè' nə tse' lùŋ ŋgòfa bwìŋ fana yi a fa mùu Mo ye nə ñàaŋ sè ŋgòfa bwìŋ lùŋ sè'. 27 Yi a fa ñàaŋ sè ŋgòsak bwìŋ sè' ndzə bohòMo ye nə, bùusè a yi ŋwè nè wo togè liŋ ye də Mo ŋwè nə. 28 Kà də wèeŋ mərə bə bum yè'sə duk. Mvək sə kuəp vəə nè bù kpɯkpɯ wèeŋ nə yuk ŋgì ye nə. 29 Wo yuk nà', wo tesə kok sə mvwe' sè awo sə. Bùu sè wo ànə gɯ bəboŋ wèŋ lokok ŋgòtse' lùŋ nè zìnə nə, sè wo à gɯ yàwo bɯp wèŋ lokok və ya wo sak wo bə bɯp awo sə fana wo ye ŋgə'.>>

30 Jisòs nə à sè cèp mali mok sè' də, <<Kaco mù gɯ fuk yumok bə tu am yeŋ lok, mɯ gɯ mègù yusè ŋwè nè yi à tum mɯ nə duk mɯ vɛ'nə. Mɯ sakgə yàm mvè'nè yi duk yi. Ye də mù kà bə jòn sə sak bùusè mù sè kà yusè də ya yà'a ye bəboŋ bohòmù gù. Mù sè gù yàm yusè yà'a ye bəboŋ bohòŋwè nə yi a

tumsə vè mɯ nə.

31 <<A ye-a də mù sè təəŋ fa ni' àm gèm fana bwìŋ kà də yusè mù sè cèp sə zìnə tsərə. 32 Yusè də ŋwè nəmòk nè zook yo nè yi sè cèp bə tu am sè yi. Mù rì sè' də yusè yi sè cèp bə tu am sè zìnə. 33 Ma nè bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə tumsə lo bwìŋ fa' bohòŋwè nè wo à sè to yi də Jon nà'a, də yi rɛŋsə wenj bə liŋ am yè'sə. Anə geŋ yi tsok rɛŋsə fa wenj zìnə nə sè' laŋ. 34 Bohòmù yàm, mù sè kà ŋwè də yi təəŋ fa mɯ ŋgònitsè' də mɯ ŋwè nè zìnə làp. Mù sè cèp, nə sə kum gesə lo bə bum sè Jon ànə cep bə liŋ am də ya wèeŋ tse' lùŋ. 35 Jon à ye laàm nè nà' sə kuə rɛeŋ vɛ'ɛ ñjàaŋ. Wèŋ à dzəm ncèp ye nə mɯnə mvək momjo vɛ'ɛ, nə sə kwa bə mareŋ nè yi ànə fa wenj nə sè'. 36 Bum mok cu sè yà' sè nitsè' fa bwìŋ nsàp ŋwè nè mù cu nə, sè yà' gɯ ghak bum sè Jon ànə cep bə tu am. Fàak sè Tè' am a fa mɯ ñàŋ də mɯ gɯ yà' sə, yà' sè nitsè' fa bwìŋ vɛ'ɛ jəja kwarəŋgəŋ də Tè' am nə a tumsə vè mɯ yi. 37 Tè' am nè yi à tum mɯ nə a cèp bum mok bə liŋ am, nè mɯ Mo ye nè yi à tum nə. Wèŋ ka ŋgì ye bə ntu' awèŋ yuk yuk, nə kà si ye bə lis sè' yə yuk. 38 Fana mòk ye sè' də wèŋ kà ncèp ye nə sə ntuù wèŋ sè' ko nòŋsə. Mù sè duk vɛ'nə bùusè wèŋ ka bohòMo ye nè yi tum vè nà' nə dzəm. 39 Wèeŋ ta

ja'agè ñwàk Nwì nè nùumbu pwe'fo' bùúsè wèŋ rì dè aco ñwàk ènə nĩŋtsok fa wèŋ mandzè nè ñgòkè tse' lùŋ nè zìnə nè nà'a nè kà mè yuk nè. Mègù sè' ñwàk nè wèeŋ tagè ènə, nè nà' sè cèp bə liŋ am. ⁴⁰ Nə ye dè wèŋ a bèn ñgòvè bohòmù ya wèeŋ tse' lùŋ.

⁴¹ <<Bohòmù yàm, a ye-a ñga ñwè kuksə mù, mù kà fàk bə zeŋ tse'. ⁴² Mù rì wèŋ bəboŋ. Mù rì dè wèŋ ka Nwì sè ntuè wèŋ dzəm. ⁴³ Mù duk ve'nə bùúsè mù a vè bohòwèŋ múnə liŋ Tè' am fana wèŋ beŋ mù nè Tè' am a tum mù yi nè. Nə ye dè a ye-a ñga ñwè nəmòk vè-a bohòwèŋ bə liŋ sè ye fana wèŋ ko wumsə gesə nà'nə ndzə ñgùu wèŋ. ⁴⁴ Wèŋ sè ləp mègù mandzè nè dè ya bwiiŋ kuksə wèŋ. Wèŋ ka mvək nè co dè Nwì nè yi mò'fis nè kwa bohòwèŋ yi lap. A ye-a dè bum yè'sə ve'nə, ye dè aco wèŋ dzəm mù yè'sə va pip!

⁴⁵ <<Kà dè wèeŋ tsərə dè mù nè kə jəŋ və nzak mù tuhù wèŋ mantombii Nwì mù duk. Anə ye bum sè Musi nè wèŋ a fa wes ni' awèŋ bohòyi nè à còm sə. ⁴⁶ Wèŋ ànə dzəm-a bohòMusì bə zìnə dè bwèrɛ wèŋ a dzəm bohòmù yàm sè', bùúsè Musi nè bə tu ye ànə com bum mok bə liŋ am sè'. ⁴⁷ A ye-a dè wèŋ ka bum sè Musi ànə com nonşə lo me mantombi dzəm, ye dè aco wèŋ dzəm ncèp nè ñjàm

ñga'a va?>>

6

Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Tàn Zuzù

(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Bum yè'sə ànə ca gesə wes me fana Jisòs nè lokok, nè bwi lo mvwe' nzeŋgòn Galili. Yi à kè dzèŋ fo', yi to ca lo tèm Galili nè mamòk. Wo à sə to tèm ènə sè' dè tèm Tiberiyà. ² Bwiŋ à sə be' ke' cà yi ve'ɛ wùriŋ, bùúsè wo yə nsàap manŋəŋgèeŋ sè yi à sə gù bə mandzè nè dè yi à sə guŋsə bwiiŋ bə yiyaŋ awo. ³ Anə gèŋ Jisòs bə ñgàa fàak ye wèŋ kok lo mùmve' nda mòk fo', nè kə cum tsoŋ mbwa nze. ⁴ Anə ye yè'sə ñga ñkà' bùu Jus wèŋ nè wo togè nà' dè Pasobà nà'a à kəp sè' laŋ. ⁵ Jisòs à kùksə, nè ye ñga bwiiŋ sə kok vè ñgòkè tsèŋ yi ve'ɛ wùriŋ. Fana yi bwiŋ fek Filip dè, <<Vesùwèeŋ nè ywiŋ beŋ fò, co a fa bùu yè'e wèŋ pwe' wo zə ze' ɛ?>> ⁶ Jisòs nè à fek yè'sə ñgòfùksə Filip bwèrɛ yi à rì yusə aco yi gù sə laŋ. ⁷ Filip cep fəsə fa nà' dè, <<A ywiŋ-a beŋ sè bàam mbàm ba, yà' kà yumok bohòbùu yè'e səsə lok.>> ⁸ Nğà fàk Jisòs mòk à ye fo' nè liŋ ye à ye dè Andrù. Yi à ye moma Saimù Pità. Yi à duk fa Jisòs ye dè, ⁹ <<Mù mombam mòok fèeŋ nè yi tse' ntuhu brəd tàn bə fuk ba. Megu dè aco yà'sə ye yà bohòbùu yè'e pwe' ɛ?

>> ¹⁰ A ye nga bùu sè wèŋ kè dzèŋ laŋ fana Jisòs duk fa ngàa fàak ye wèŋ də yà'a duk bùu sè pwe' cum nze. Ngaŋ ànə ye fo' co bwiŋ cum mbwa. Mbəmbaam sè wo à ye māmuvwe' kwe' ènə à ye co bwiŋ ncùhù tən. ¹¹ Jisòs à jə ntuhu brəd sə, nə kwasə Nwì bə zeŋ. Fana yi gapsə fa bùu sè wo à cu nze sə. Yi à gù bə fuk sə sè' vɛ'nə fana ndaanwè pwe' à zɹ tətè nə ze'. ¹² Wo ànə zɹ wes fana Jisòs nə tsok fa ngàa fàak ye wèŋ də, <<Wèeŋ benə bwees sè yà' bwehe cu sə mvwe' mò'fis, ya kà də yà'a bɹp wà duk.>> ¹³ Fana ngàa fàak ye sə wèŋ à benə bwees sə, yà' rwiŋ kwès hum-ncòp-ba.

¹⁴ Bùu sè wèŋ à yə nsàp manŋəŋgèŋ nè Jisòs à gùu nə fana wo duk də, <<Nè'e gù tsə mègù ngà tsè' bum Nwì nè wo à duk fa' də Nwìi nə kə tumsə vè nà' sə nzeŋgòŋ nə.>> ¹⁵ Jisòs riŋ də wo sə ləp də wo ko koksə yi ŋkum bə nən fana yi kok lo bisə yuye mɹ ndahà anə yiŋyi.

Jisòs Gi Mɹ Ndzəpə

(*Mat. 14:22-33; Mak 6:45-52*)

¹⁶ Nùm à co fana ngàa fàak Jisòs sə wèŋ tsooŋ lo sə ŋgɹ ndzəp. ¹⁷ Wo ni ŋgwes, nə ye ngòlòo də wo to tesə lo ŋgɹ ndzəp ma mòk mvwe' lak Kàpanùm. Wo à lòtətè ndzəm kə seŋ wo nga wo cu ntòmɹtsətsə'rəə ndzəp nə. Yè'sə ànə ye nga Jisòs ka ye ntòvə. ¹⁸ Fəfə nə bɹp à yè

ngòcàa. Fəfə nə sə bwi'lə ndzəp nə vɛ'ɛ sè' nsàp nè bə jòŋ. ¹⁹ Yè'sə ànə ye nga wo mok ndzə tsətsə'rəə ndzəp anə səsap co kilometà tən kè ntùŋfu àlɛ' fana wo ye nga Jisòs sə gi vè mɹ ndzəpə. Wo à yə vɛ'nə, wɹə ko wo vɛ'ɛ wùriŋ. ²⁰ Jisòs nə duk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, a mɹ.>> ²¹ Wo à yuk vɛ'nə, wo dzəm də wo jəŋ nisə yi sə ŋgwesə anə. Anə ye vɛ'nə fana wo geŋ də wo kək à, nga wo dzèŋ ndzə ŋgɹ ndzəp nə mvwe' sè wo anə sə lo sə tè.

Bwiŋ Sə Ləp Jisòs

²² Tsok à reŋ nga bùu sè wo à ye wùriŋ sə wèŋ cu mali ŋgɹ ndzəp nə mamòk anə mvwe' sè Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ a mè'rə vè sə. Bùu sè wèŋ riŋ də ŋgwes a ye mègù fo' ŋkwis mò'fis. Wo tsərə sè' də ngàa fàak Jisòs wèŋ a lòbə ŋgwes ànə woòwo, a ka bə Jisòs wèŋ lo. ²³ ŋgwes mok sè zok à tesə vè mvwe' lak Tiberiyà. Wo à vèə nə kɹəp və mvwe' sè Tà Jisòs ànə fa bwiŋ zɹzɹ nga yi kwasə wes Nwì bə zeŋ yà'a. ²⁴ Fana bùu sə wèŋ à yə də Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ ka fa'nə mok yeŋ fana wo kpəəŋ ni ŋgwes sè fo' sə, nə sə lo mvwe' lak Kàpanùm. Wo à sə lòfo' də ya nga wo kə ye Jisòs.

Jisòs Duk Də Yi Bəŋ Nè Nà'a Fagə Bwiŋ Lùŋ Nə

²⁵ Wo à kə dzèŋ ŋgɹ ndzəp mamòk anə fana wo ye Jisòs

nə fo'. Wo fek yi də, <<Wù wè yòfɛɛn sɛn, Cìcà? >> ²⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sɛ tsɛ' wɛn yè'e zìnə nè nà'a ɲkɛm ncɛp də, wɛn sɛ lɔp mɛgù mɛ yè'sə njo nè wɛn a zɛ brɛd yà'a ɲkwis tətè nə ze'. Njo nè wɛn sɛ lɔp mɛ nə, ka bùusè də wɛn a yə nsàap manɣɔŋgɛɛn sɛ mù a gù nìtsɛ' fa wɛn fana wɛn nə rɛɛn bə zɛn yɛn. ²⁷ Kà də wɛn sɛ fàk ɲgòtse' nsàp bɛn nè nà'a nə ca gɛsə wà nè'e duk. Wɛn fak lɛ bə nsàp bɛn nè nà'a nə kà wà kè cə bɛp, nè aco nà' fa ɲwè lùŋ nè zìnə nè nà'a nè kà mè yuk nə. Nà'a bɛn nè aco mù mo ɲwè, mù fa wɛn nà', a mù nè Tɛ' am Nwì a fa mvək nè ɲgònìtsɛ' fa kɛ' bwìŋ bə zɛn də mɛ mo ye nə.>>

²⁸ Wo fek Jisòs nə də, <<Nsàap fàak sɛ aco vès gɛ yà' ya Nwii kwa bohòvès yè'sə yà?>> ²⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Nsàp fàk nè aco wɛn gɛ nə də, wɛn dzəm bohòŋwè nè Nwì à tum vèə nə.>> ³⁰ Wo duk fa yi də, <<A ye-a vɛ'nə, ye də nsàp yu nè aco wù gɛ, wù bə tu yo, ya vès ye nə dzəm bohòwùu yè'sə yà? Yusè aco wù gɛ niŋ fa ves sɛ yà? ³¹ Anə ye njamòk ɲga tàcicii avès wɛn à sɛ gì ɲgəà yà'a fana wo sɛ fa wo nsàp bɛn mòk nè wo to nà' də Manà. Yà' mɛgù mvè'nə wo à còm ndzənə ɲwàk Nwì də, <Yì ànə fa wo bɛn sɛ yà' à tsə ma mɛbu də wo sɛ zɛ.> Ye də aco wù gɛ

niŋ fa ves yumook yòvɛ'nə sɛ' à?>> ³² Anə gɛn Jisòs duk fa wo də, <<Mù sɛ tsɛ' wɛn yè'e zìnə nè nà'a ɲkɛm ncɛp də, bɛn sɛ Musì ànə fa tàcicii awɛn yà' ɲgəà sɛ ànə ka wo yà' yi fa. Tɛ' am fagè bwìŋ bɛn nè zìnə nè nà' tsə ma mɛbu nə yi. ³³ Bɛn nè Nwii fagè bwìŋ nə, a nè nà'a tsəgè ma mɛbu, nə fa bwìŋ sɛ nzenɣòŋ anə lùŋ nè zìnə nə.>>

³⁴ Wo duk fa yi də, <<Tà, fa ves nsàp bɛn ànə, nə kà ntsə'mòk cəsə yuk.>> ³⁵ Jisòs duk fa wo də, <<Mù yè'e sɛ' bɛn nè nà'a fagè bwìŋ lùŋ nə. ɲwè nè yi və-a bohòmù, ɲjè kà ɲgèŋgàŋ mok sɛ' ya fe'lə. ɲwè nè yi dzəm-a bohòmù ɲjè ndzəp nə kà yi mok ya yu' fe'lə. ³⁶ Bohòwèŋ yàwèŋ, yà' mɛgù mvè'nə mù à tsɛ' wɛn fa' mantombì yà'a də, wɛn a yə mɛ bə lis awɛn laŋ fana nə kà bohòmù anə dzəm. ³⁷ Bùu sɛ Tɛ' am fa mɛ wo də wo ye bùu am pwe' nə və bohòmù anə. ɲwè nè yi və-a bohòmù fana gɛ kpɛ yà, kaco mù be' fəsə yuk yi mankwèŋ yɛn. ³⁸ Bùsè mù à tsə mɛbu ɲgòkè gù yusè ɲwè nè yi à tum mɛ nə dzəm vɛ'nə. Mù à ka ɲgòkè gù yusè mù dzəm yà' mù və. ³⁹ Yusè ɲwè nè yi à tum mɛ sɛ dzəm sɛ də, yòŋsè ɲwè nè mò'fis kà mɛtsətsə'rəə bùu sɛ yi fa ndzə bohòmù sɛ bisè. Yi dzəm də mɛ gɛ lɛ co wo pwe' lokok və mvwe' lùŋ nùmbu nè nzenɣòŋ nə

mèe. ⁴⁰ Yúsə yà' bòTè' am sə də, ɲwə nè yi yə-a nə riŋ mo ye nə, nə dzəm bohòná' fana ɲgəŋgàaŋ nə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mèe nə. Ye də nùmbu nè nzeŋgòŋ nə mèe, mù ɣu ɲwə ànə yi lokok ɲwəm.>>

⁴¹ Bùu Jus wèŋ à yè ɲgòcèp ɲwəm ke'cà bə liŋ Jisòs sə də bùusè nà' duk də, <<Mù beŋ nè mù tsə ma mubu.>> ⁴² Wo sə cèp də, nè'e ka Jisòs mo Jòsep yeŋ è? Mù də a rì ma bə tè' lòoŋ fo' àlaa. Ye də yè va ɲkuŋ yi sə cep də, <<Mù tsə ma mubu>> ε? ⁴³ Jisòs nə duk fa wo də, <<Wèeŋ kà də wèeŋ sə cep ɲwəm ke'ca mʉtsətsə'rəə wèŋ duk. ⁴⁴ Kaco ɲwə nəmòk və to bohòmù anə yeŋ tse'ŋga Tè' am nè yi a tumsə vè mʉ nè ɣù nà' yi ɲkuŋ yi və bohòmù anə. ɲwə nè yi və-a bohòmù fana nùmbu nè nzeŋgòoŋ mee, mù lòkoksə yi ɲwəm. ⁴⁵ ɲgàa tsòhòbum Nwì sè ɲjamòk wèŋ ànə com noŋsə ɲjamòk də, <Nwii nə yə'rə fa bwìŋ bum pwe'fo' yi.> Ye də ɲwə nè yi yuk-a ncèp Tè' am ènə, nə kotse' nà' sə ntùù yi, fana ɲgəŋgàaŋ nə və bohòmù. ⁴⁶ Mù sə kà yè'sə də ɲwə nəmòk a yə yuk Tè' am nə bə lis laŋ duk. A yə yuk mègù yi mù, nè mù à tsooŋ mbwa nə. ⁴⁷ Mù sə tsè' weŋ yè'e zìnə nè nà'a ɲkəm ncèp də ɲwə nè yi dzəm-a bohòmù ye də ɲgəŋgàŋ tse' lùŋ nè zìnə nə laŋ. ⁴⁸ Mù beŋ nè mʉ fagè bwìŋ lùŋ nè

zìnə nə mù. ⁴⁹ ɲgòcèp bə nsàp beŋ nè wo to nà' də manà, nè tè'ε awèŋ ànə zʉ nà' ɲgəà nə fana, wo ànə zʉ yà' vε'nə, nə kʉ mali gu sè' kʉ. ⁵⁰ Bohòma nè beŋ nè zìnə nè nà'a tsə ma mubu ye də, ɲwə nè yi zʉ-a nà', yi nə kà kʉ yuk. ⁵¹ Mù yàm beŋ nè nà'a fagè bwìŋ lùŋ ànə, nè nà' tsə ma mubu. A ye-a ɲga ɲwə nəmòk zʉ-a beŋ ènə, ye də yi nə cum mamgeŋ fo' mvèsè. Beŋ nè mù sə fa bwìŋ pwe' nà' də wo zʉ ya wo tse' lùŋ nə, a ɲgùpni' àm.>>

⁵² Ncèp nè Jisòs à cèp ènə à ɣù bùu Jus wèŋ sə johò, nə tse' mok mamfenè mʉtsətsə'rəə wo. Wo sə cep də, <<Aco ɲkwà'kù nè'e fa ves ɲgùpni' ye də a zʉ nà' yè'sə va?>> ⁵³ Fana Jisòs duk wo də, <<Mù sə tsè' weŋ yè'e ɲkəm ncèp duk də, a ye-a ɲga ɲwè ka ɲgùpni' àm, nè a mʉ mo ɲwè nə zʉ, nə kà ndʉəm am sè' no fana ye də ɲgəŋgàŋ ka lùŋ nè zìnə nə tse'. ⁵⁴ Nə ye də bohòŋwə nè yi zʉ ɲgùpni' àm, nə no ndʉəm am sə fana ye də yi tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè. Nùmbu nè nzeŋgòoŋ mèe, mù lokoksə nsàp ɲwə ànə ɲwəm. ⁵⁵ ɲgùpni' àam beŋ nè zìnə nə, ndʉəm am ye sè' nənò nè zìnə nə. ⁵⁶ ɲwə nè yi zʉ-a ɲgùpni' àm, nə no ndʉəm am fana ye də ɲgəŋgàaŋ mam mok ndzə ni'ì mù, mù mam ndzə ni'ì ɲgəŋgàŋ sè'. ⁵⁷ Tè' am nè yi tse' lùŋ nə a tum vè mʉ

yi. Lùŋ nè njàm nè mù tse' nè a vè bohòyi. Ye dè ɲwè nè yi zɔ-a ɲgùpni' àm fana ɲgèŋgàaŋ nè tse' jəŋ lùŋ nè bohòmù ye sè'. ⁵⁸ Mù tsok fa weŋ sèmok dè, ɲgùpni' àm nè nà'a beŋ nè zìnə nè nà' tsə ma mɔbu. Nà' ka nsàp beŋ nè tàcicii avès wèŋ à zɔ nà' ɲgəà nà'a yeŋ. Bəsè wo ànə zɔ beŋ ànə vɛ'nə fana nè kpɔ mali. ɲwè nè yi zɔ-a ye beŋ nè mù sə fa yi nà' nè, ye dè yi nè kà mok kpɔ fe'lə.>>

⁵⁹ Jisòs à cèp ncèp ènə ɲga yi sə yə'rə bwìŋ mɔmvwe' ndap pìriyà mvwe' lak Kàpanùm.

Ngàa Fàak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi Bwìŋ ɲkùuŋntèn

⁶⁰ Ngàa fàak Jisòs wèŋ ànə yuk ncèp ènə fana wo duk dè, <<Kàcò, ncèp ènə gɔ wesə vɛ'ɛ wùriŋ, aco gɔ to mɔmvè' ànə yè'sə ndà pip? >> ⁶¹ Jisòs nè riŋ ye sè' dè ɲgàa fàak ye sə wèŋ sə cèp ɲwəm ke'cà bùu ncèp ye nè fana yi fek wo dè, <<Ncèp ènə gù weŋ co wèeŋ me'rə mɔ, nè bwì foho lo yu awèŋ à? >> ⁶² A ye-a vɛ'nə, ye dè a ye-a ɲga wèŋ yə mùu mo ɲwè ɲga mù sə kok lòfe'lə mɔtsè mvwe' sè mù ànə ye to sə, wèŋ duk wesə mok dè yà?

⁶³ Yòŋsè nè gùgè yi ɲkuŋ ɲwè cum ɲwəm, ɲgùpni' ka ye yumok ɲgògùu tse'. Aco wèŋ tse' bum yòŋsè bə bum lùŋ bə ncèp nè mù tsè' fa weŋ ènə. ⁶⁴ Megu dè bùu mok cu mɔtsətsə'rəə wèŋ sè

wo sə kà ncèp ànə dzəm.>> Jisòs à sə cèp bum yè'sə ɲga yi à rì ye bùu sè wo à ka dzəm, nè riŋ bə ɲwè nè nà'a nè sèŋ yi nè wèŋ mantombi laŋ. ⁶⁵ Yi à cèp fe'lə mok sè' dè, <<Nà'a ɲjo nè mù a duk weŋ dè, kaco ɲwè vè bohòmù bə tu ye yeŋ, tse' ɲga Tè' am gù yi yi ɲkuŋ nè.>>

⁶⁶ Ye jəŋ fa'nə, bùu sè wo à sə yù Jisòs sə à mè'rə yi, nè bwì foho lo yu awo vɛ'ɛ ɲkùuŋntèn. ⁶⁷ Fana Jisòs bùuŋ fek ɲgàa fàak ye sè yi à cok fis wo hum-ncòp-ba sə wèŋ dè, <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ bwì foho lo sè' à?>>

⁶⁸ Saimù Pità duk fa fəsə nà' dè, <<Tà, wù tse' ncèp nè nà' tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè wù. Wù sə fek ves vɛ'nə yè'sə dè aco vès yuŋ fe'lə lo ɲga'a mok ndà? >> ⁶⁹ Vès a dzəm bohòwù, nè riŋ sè' dè wu ɲwè nè rərəŋ nè wù a vè bohòNwì.>> ⁷⁰ Jisòs duk fa fe'lə wo dè, <<Wèŋ sə duk vɛ'nə, wèŋ ka riŋ dè wèŋ sè mù a to fis weŋ hum-ncòp-ba yè'e, mòok ca nè yi ye maze' riŋ à?>> ⁷¹ Yi à sə cèp yè'sə bohòJudàs mo Saimù Iskarəyà. Yi à rì dè Judàs nè nà'a mòk sə mvwe' ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə nè seŋ yi nà'.

7

Bwema Jisòs Bə Bùu Jus Wèŋ Mok Mərə Yi

¹ Bum yè'sə ànə ca wes fana Jisòs sə gihi ke' mvwe' nze Galili. Yi ànə ka

ngòlòmwe' nze Jùdiyà dzəm bùusè bù ñkwàha bùu Jus wèṅ à sè ləp mandzè də wo zə yi.

² Mvək ànə à ye nga ñkà'a bùu Jus sè wo togè yà' də ñkà'a Duṅ yà'a kuəp vè sè' laṅ. ³ Fana bwema Jisòs sè duk fa yi də nà'a lokok, nə lo mvwe' nze Jùdiyà, nə kə gu nsàap bum maṅgəṅgèeṅ sè yi sè gù sè fo', ya bùu sè wo sè yù mandzè nà' sè wo cu ma nà'nə ye jəṅ yàwo sè'. ⁴ Wo duk fa mali yi sè' də, <<Ñwèe dzəm-a də bwiiṅ riṅ yi, kaco yi sè gu swihi ke' bum swihi yeṅ. Wù sè gù bum yè'sə fana bòdè wu sè gu yà' mvwe' jəja ya bwiiṅ ye.>> ⁵ Bwema ye wèṅ ma, à sè kà yi sè' dzəm. ⁶ Jisòs nə duk fa wo də, <<Mvək nè ngòlònə ka bohòmù yàm ntòkurə. Bohòwèṅ yàwèṅ, mvək nè fòlòoṅ kəkurə. ⁷ Bùu sè sè nzeṅgòṅ sè ka njo mòk ngòbèṅ weṅ bùu zeṅ tse'. Bohòmù yàm, wo sè bèṅ m̀ bùusè m̀ tsè' fagè wo riṅriṅ də wo sè gù b̀p. ⁸ Wèeṅ du lo yàwèṅ mvwe' ñkà' nə ntèṅ. M̀ nə kà yàm ntòkok lòb̀usè mvək ñjəm nə ka ntòkurə.>> ⁹ Yi à duk ve'nə, nə cum mam yuye Galili anə.

¹⁰ Bwema ye sè wèṅ à lòwes fana yi be' lo yà'wèṅ sè'. Yi à sè g̀ swihi gorə lòye sè f̀è f̀è, yi à ka jəja lo. ¹¹ Bù ñkwàha bùu Jus wèṅ à sè ləp yi mvwe' sè wo à tse' ñkàk sè. Wo sè fe'rə ke'cà

də, <<Ñwè ànə yè'sə fòlè-ò? >> ¹² Bwiṅ à sè cèp lərə ke'cà bə liṅ Jisòs sè wùriṅ. Mok sè duk də yi ñwè nè b̀boṅ. Mok beṅ də a mvwès, də nà' sè jə lòbwiṅ ma nè bə jòṅ wèṅ. ¹³ Ñwè à sè kà bə liṅ ye sè jəja taàṅ bùusè wo à sè wəp bù ñkwàha bùu Jus wèṅ.

¹⁴ Ñkàk nə à kè dzèṅ mok co m̀tsətsə'rè fana Jisòs nə lo ye sè m̀mvwe' ndap Nwi nè ghaṅ nə, nə sè yə'rə bwiṅ mbwa. ¹⁵ Bù ñkwàha bùu Jus wèṅ à yuk, nə mərə ve'ε wùriṅ. Wo sè cèp də, <<Ñwè ènə a ka ñwàak lək yə'rə, nə sè rì nə bum ve'ε vale?>> ¹⁶ Anə geṅ Jisòs cèp fəsə fa wo də, <<Bum sè m̀ sè yə'rə sè ka sè yàm yeṅ, a sè Nwi nè yi a tum vè m̀ nə. ¹⁷ A ye-a nga ñwè dzəm də yi gu yusè co Nwi kwa bə zeṅ fana aco yi riṅ sè' də yusè m̀ sè yə'rə sè vè bohòNwi, yà' ka yàm bə ñàaṅ yàm yeṅ. ¹⁸ Ngòcèp bə nsàp ñwè nè də m̀ ye'e ndàle fana, a ye-a nga ñwè sè cèp-a yumok bə ñàaṅ sè ye, vesùwèṅ riṅ də yi sè ləp yà'sə mandzè də bwiiṅ jəṅ yi co ñwè nè ghaṅ. Nə ye sè' də a ye-a nga ngèṅgàṅ sè dzəm də wo kuksə ñwè nè nà' tum yi fana vesùwèṅ riṅ sè' də yi ñwè nè zinə, yi sè kà bwiṅ yà'sə bəbòrə. ¹⁹ Wèeṅ ja'a-na yàwèṅ sè' è. Musi ànə fa weṅ lək, ka yi yeṅ nè? Nə ye də ñwè nè mò'fis m̀tsətsə'rə wèṅ nè yi

nònsəgè yà' lòon bùè. Njo nè wèŋ sə ləp mandzè də wèen zə mɯ kə bùu yà?>>

²⁰ Fana bùu sè wo à mà tə fo' sə wèŋ də, <<Háva', yònsə ze' mòk cu ndzə tuhù ngà' nè'e tà. Wù sə ŋaŋa kènə, wù yə ŋga sə ləp mandzè ngòzə wu ndà?>>

²¹ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ pwe' sə mərə də bùusè mà a gù yu manğəŋgèŋ nùmbu dzè. ²² Wèen tsərə-a bə nzak kom fa bwe mbəmbam wèŋ tu è. Wèŋ rì də Musi à tsè' də wu dzə mombam, nùmbu nè fwame' dzèen, wù kom fa yi tu nùmbu ànə. A zìnə də à ka yè'sə Musi duk to. Anə gu to bum yè'sə tàcicii avès sè mantombi ŋkuŋ Musi sə və ye sə. Nə yeè nə də njo nè Musi ànə cèp vè'nə fana wèŋ sə kom fa wo tu sə bə sə yà' kə kùrə nùmbu dzè wèŋ pwe', nə kà càsè. ²³ A ye-a də wèŋ sə kom fa bwe awèŋ tu bə nùmbu dzè wèŋ lòon də ya wèen kà lùk Musi gù bupsè, ye də mù lùŋsə yàm ŋwè nè mim bə tu nùmbu dzè, wèŋ jok bohòmù-ε bùu yà? ²⁴ A bəboŋ də wèen dzəm-a ngòsak nzak, wèŋ kà ma mò'fis kùk mègù. Wèŋ lap ja'a yusə gugəŋ sə yà' cu sə tsətsə'rè ànə pwe' ŋkuŋ nə cèp.>>

Bwìŋ Sə Mərə Də Jisòs Nkum Ngà Gèm Bwìŋ Nə Ale

²⁵ Bùu lak Jòrosalèm wèŋ mok à duk də, <<Nè'e ka ŋwè nè wo sə ləp yi də wo zə yi nə yeŋ à? ²⁶ Wèen

ja'a na yàwèen mvè'nè yi tə nè', nə sə cèp nə jəja, ŋwè nəmòk kà yi yumok sè fek lok è. Ye də bù ŋkwàha bùu avès wèŋ dzəm mok laŋ də yi yè'sə Nkum ngà gèm bwìŋ nə kènə va? ²⁷ Megu ngà'a kə də vesùwèŋ rì lak ŋwè ènə mvwe' sè yi vèə, ŋga yusə le də Nkum nə və-a ye, ŋwè kà mvwe' sè yi a vèə sə rì yuk fù'.>>

²⁸ Jisòs ànə sə yə'rə məm mvwe' ndap Nwi nè ghan nə fana yi cèp torə fis də, <<Wèŋ də wèŋ rì mɯ, nə riŋ bə mvwe' lak am mwè pwe' è? Ye də wèen riŋ də mù ka fəen bə ŋaŋ yàm və, mù vè bə liŋ ŋwè nè yi ŋwè nè zìnə nə. Wèŋ ka yi le riŋ. ²⁹ Bohòmù yàm, mù rì yi bùusè mù a tesè vè bohòyi, ŋga yi a tum vè mɯ sè' yi nə.>> ³⁰ Bwìŋ à yuk bum sè yi à cèp yè'sə, ntəm yaŋ mok vè'ε fana wo lap mandzè də wo ko yi. Mandzè nè co ŋwè kə jwèŋ gesə fuk yi bə bo kà ye bùusè à ye ŋga mvèk nè nje nə à ka ntòkùrə. ³¹ Anə geŋ bwìŋ ŋkùŋntèŋ dzəm bohòyi. Bùu sə wèŋ sə dɯhɯ də, <<Nè'e gù tsə gù le Nkum nə bwère nsàp manğəŋgèŋ mòk cu fe'lə nè yi ka nà' ntògù à?>>

³² Bùu Farasi wèŋ à yuk də bwìŋ sə cèp làrə kə' bə liŋ Jisòs nə bə nsàp mandzè ànə fana wo lo kə kiŋ cù bə ngàa fa satikà' sè ghan wèŋ mvwe' mò'fis. Bə yà'wèŋ

tumsə lo ɲgàa kùk ndap Nwì wèŋ də yà'a kə ko və Jisòs nə. ³³ Anə geŋ Jisòs nə duk fa wo də, <<Mù nə cum kok vesùwèŋ mvək momjo fana mù bwi foho lo fe'lə bohòŋwə nè yi a tum və mù nə. ³⁴ Wèŋ nə lap mù, wèŋ kà mù yə bùsə mù nə ye mvwe' sè co wèŋ kà fo' kə dzèŋ to.>> ³⁵ Bùù Jus wèŋ à sè cèp ke'cà mʉtsətsə'rə wo də, <<Ŋkwa'kù nè'e də yi nə lo bisə mvwe' sè co vesùwèŋ kà yi yə yè'e ɲga a ma fò? A yè'sə də yi nə lo lakmʉm nə kə cum bə bùù avès sè wo curə ke' fo', nə sə yə'rə bù lakmʉm sə wèŋ nà? ³⁶ Yi cep mok sè' də vès nə lap yì, nə kà yi yə. A nə kà mvwe' sè yi cu sə sè' kə dzèŋ to wèŋ, ɲga yi sə cu yà'sə fò? Bum sè yi sə cèp yà' yà'sə dale?>>

³⁷ Nùmbu cok mbwè ɲkàk à dzèŋ, nè nà'a nùmbu nè ghaŋ nə. Jisòs lokok nùmbu ànə, nə cep torə də, <<A ye-a ɲga ntum sə sə ɲwə nəmòk, ɲgəŋgàŋ və bohòmù, nə kə no. ³⁸ Yà'a nè ye mvə'nè wo à còm nòŋsə yà' ndzəŋə ɲwàk Nwì də, <A ye-a ɲga ɲwè dzəm-a bohòmù, ndzəp nè nà' tse' lùŋ nə nə sə ki tesə ndzə ni'ì ɲgəŋgàŋ nduk yà'a.> >> ³⁹ Yi ànə sə cep yè'sə bə yòŋsə nè Nwii fagè ɲwè nà' ɲga ɲwè dzəm bohòyi Jisòs nə. Ghà ànə à ye ɲga bwìŋ ka yòŋsə nə ntòtse' bùsə Jisòs ànə ka ɲàaŋ ye sə bohòTè' ye nə ntòjəŋ.

⁴⁰ Mùmvə'nè wo à yuk bum sè Jisòs a cèp sə fana bùù mok mʉtsətsə'rəə ɲgo bù nè wo ye fo' nə duk yàwo də, <<Zinə, ɲwè ènə le ɲgà tsè' bum Nwì nè yi ànə ye ɲgòkə vəə nə.>> ⁴¹ Bòp ma mòk duk yàwo sè' də, <<Ŋwə ènə Ŋkum ɲgà gèm bwìŋ nə.>> Bòp mòk duk yàwo sè' də, <<Hai' nà'a ka yi nə yeŋ, bùsə Ŋkum nə à ka ɲgòtesə mvwe' nze Galili yeŋ. ⁴² Ŋwàk Nwì sə tsè' də Ŋkum nə nə tesə mvwe' ɲgwì bù Devid mvwe' lak Betèrèhem. Betèrèhem nə mvwe' sè Devid nə à sə cugè fo'.>> ⁴³ Anə ye vè'nə fana bwìŋ ga'a cù ba bùù Jisòs. ⁴⁴ Bùù mok wèŋ lap mandzè də wo ko yi fana wo kà yi bə bo nè bo jwèŋ lok.

⁴⁵ Dògarii sə wèŋ à bwi foho lòbohòbùù Faràsi bə ɲgàa fa satikà' sè ghaŋ sə wèŋ bo tu. Fana bù ɲkwàha bùù sə wèŋ fek wo də, <<Wèŋ ka yi ko jə və bùù yà? >> ⁴⁶ Dògarii sə wèŋ duk də, <<Vès ka ɲga ɲwè nəmòk sə cèp nsàap bum mok co ɲgà' ànə yuk yuk.>> ⁴⁷ Bùù Faràsi sə wèŋ duk fa yà' də, <<Wotoo, ye də yi bərə wèŋ yàwèŋ sè' laŋ à? ⁴⁸ Wèŋ yə də ɲwè nè mò'fis mʉtsətsə'rəə bùù sè man-tombi bə bùù Faràsi wèŋ nè də yi dzəm bohònà' cu yo à? Hai', ka yeŋ. ⁴⁹ Dzəm megu bohòyi anə kwe' bù nè wo ka lùuk Musi riŋ yà'a. Wo pwe' cu bohòNwì bup.>>

⁵⁰ Ŋwə nəmòk nè yi ànə

ye mʉtsʉtsʉ'rʉə bʉu Faràsi sʉ wʉn à ye Nikòdemù nè yi à kʉ tsʉn nòon Jisòs ndzəmʉ fa' nà'a. Nikòdemù nè cep ye duk dʉ, ⁵¹ <<A duk-a dʉ a bʉ' tse' lʉuk avès rʉrʉn fana ye dʉ kaco a sak nzak nʉwè nʉga nʉgʉnʉgʉn ka fo' sʉ nze nʉgòcʉp ye sʉ sʉ' yen.>> ⁵² Wo à yuk vʉ'nʉ wo dʉ, <<Wu cep vʉ'e va co wu sʉ' nʉkwa'kʉ nè mvwe' nze Galili mòk nè a lak nʉwè nè a sʉ duk ènʉ ʉ? Dù kʉ tan ja'a tsʉ'rʉ nʉwàk Nwì sʉmòk. Yumok ka nja dʉ nʉgà tsʉ' bum Nwii nè kʉ tesʉ mvwe' nzenʉgʉn Galili ye yuk.>> [⁵³ Anʉ geʉ ndaʉnʉwè pwe' lo la' à yi.

8

Wo Jə Və Nwà Mòk Bohòjisòs Də Nà' Ko Nto

¹ Jisòs lo ye mvwe' nda mòk nè wo togè nà' dʉ nda Olip. ² Tsok à rʉn, nʉga cu ntònʉ zʉzʉn fana Jisòs nè bwi foho lo fe'lə mʉ ndap Nwì nè ghan nè sʉmòk. Bwìʉ pwe' à yù lòyi mbwa. Yi cum tson nze, nè sʉ yʉ'rʉ wo mʉmvwe' ndap Nwì nè.

³ Anʉ geʉ wo ko jʉn vʉ nʉwà mòk fo', dʉ wo ko nà' nʉga nà' sʉ ko nto. Wo fis tes gesʉ lo yi mantombì mvwe' jʉja. Anʉ ko jʉn vʉ yi yʉ'sʉ bʉu Faràsi bʉ nʉgà yʉ'rʉ bwìʉ lʉk wʉn. ⁴ Bʉu sʉ duk fa Jisòs dʉ, <<Cicà, wo ko nʉwà nè'e nʉga yi sʉ ko nto. ⁵ Nʉ ye dʉ nʉwàk lʉuk Musì sʉ tsʉ' dʉ a ye-a

nʉga wo ko nʉwè bʉ sàhà, wo tʉrʉ yi bʉ lis tʉtè nʉgʉnʉgʉn kʉu. A ye-a wù yò, wù duk yòbʉ nsàp ènʉ da?>> ⁶ Wo à sʉ cʉp yʉ'sʉ nʉgòyu'rʉ Jisòs cù. Jisòs à bʉu tsʉ yuye sʉ nze, nè sʉ com sʉsʉ sʉnʉ mfəmʉ bʉ ndubo. ⁷ Wo sʉ fek mali yi fo' tʉtè Jisòs nè cum kok mʉtsʉ, nè duk yà' dʉ, <<Nʉwè nʉmòk ye-a mʉtsʉtsʉ'rʉ wʉn fa'nʉ, nè yi rì dʉ yi ka bʉp tse' fana nʉgʉnʉgʉn mak to vesʉ nʉwà ènʉ bʉ lis yi.>> ⁸ Yi duk wes vʉ'nʉ, yi bʉu tson sʉ' sʉ nze anʉ, nè sʉ com sʉmòk. ⁹ Wo ànʉ yuk ncʉp ènʉ fana wo ye nʉgòcoho fo' tʉnʉ, tʉnʉ mò'fis, mò'fis, nè sʉ lo. A yè nʉgòtesʉ lòto ntòsʉ wo nʉkwàha bwìʉ tʉtè Jisòs à bwehe cu mègù mok fo' yìyi bʉ nʉwà nè mvʉ'nʉ yi tʉ kok fo'. ¹⁰ Jisòs à lòkok cu kok mʉtsʉ sʉmòk, nè fek nʉwà nè dʉ, <<Njè'gù, wo fò? Nʉwè nʉmòk ka wu yumok gʉ à? >> ¹¹ Nʉwà nè duk dʉ, <<Tà, nʉwè nè mò'fis ka mʉ yumok gʉ lok.>> Jisòs duk fa fe'lə nà' dʉ, <<Mʉ nè kà wu yàm yumok sʉ' gʉ. Dù lòyuyo, nè kʉa cù bʉ nʉgògʉ bʉp.>>]

Jisòs Də Yi Mareʉ Nə Sə Nzenʉgʉn Nə

¹² Jisòs à cʉp fe'lə ncʉp mòk sʉ' dʉ, <<Mʉ mareʉ nè sʉ nzenʉgʉn nè mʉ. A ye-a nʉga nʉwè nʉmòk yù vʉ mʉ, nʉgʉnʉgàʉ nè tse' mareʉ nè nà'a lʉn nè zinʉ nè. Yi nè kà sʉnʉ mandzəm gì.>> ¹³ Bʉu Faràsi wʉn kʉ duk fa yi dʉ, <<Wù sʉ ko fa ni'

yògèm sè' wù. Ye də yusè wù sè cèp yà'sə yà' ka fàk tse'.>> ¹⁴ Jisòs nə cèp ye də, <<A ye-a sè də mù sè ko fa ni' àm gèm sè mù fana mù riŋ də yusè yà' sə tesə kə cùhu mùu zìnə. Mù duk ve'nə bùusè mù rì mvwe' sè mù a vèə, nə riŋ mvwe' sè mù sè lòo. Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka fo' riŋ. ¹⁵ Wèŋ bùu sè sə nzeŋgòŋ fəeŋ, wèŋ sə fùhu ja'a bwìŋ mùmuvè'nə nzeŋgòŋ nə fùhugè bum yàwo. Bohòmù yàm, fàak am ka ŋgòfùhu bwìŋ yeŋ. ¹⁶ A də mù anə dzəm-a ŋgòfùhu ŋwè, yusè mù cèp bə liŋ ŋgèŋgàŋ sə ye kəkərè kap. Yà'a ve'nə bùusè mù sə kà mùmù gù mègù, mù sə gù ves ŋàaŋ Tè' am nè yi à tum mù nə. ¹⁷ Yà' cu ndzənə ŋwàk lùuk awèŋ də, a ye-a ŋga bwìŋ ba sə cèp cù mò'fis bə yumok fana ye də yu yà'sə zìnə. ¹⁸ Ye də mù tə gèm àm, Tè' am nè yi à tum mù nə tə sè' gèem am.>> ¹⁹ Wo fek yi də, <<Tè' yònə fò?>> Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ ka mù riŋ, nə kà Tè' am sè' rì. Wèŋ ànə riŋ-a mù, bwèrè də wèŋ rì Tè' am nə sè'.>>

²⁰ Jisòs à cèp bum yè'sə ŋga yi cu mùmuvwe' ndap Nwì nè ghaŋ, mvwe' rum nè wo kə fagè mbàam Nwì fo' nə. Yi ànə sə yə'rə bwìŋ ve'nə, ŋwè nəmòk à ka yi ko bùusè mvèk nè nje nə à ka ntòkərə.

Jisòs Də Kaco Nwè Lo To Mvwe' Sə Yi Sə Lòo Sə Yeŋ

²¹ Jisòs à cèp fe'lə mok sè' də, <<Mù nə bisə yu am. Mù lòwes fana wèŋ lap mù, nə kà mù yə. Wèŋ kà mù yə ve'nə, wèŋ kpə maha mok sənə bup awèŋ. Wèeŋ nə kà mandzè co wèŋ kə dzeŋ mvwe' sè mù lòo sə tse' to.>> ²² Nkwàha bùu Jus wèŋ sə fek bwi yàwo də, <<Yi də mvwe' sè yi lòo, kaco vès kə dzeŋ to fo' yeŋ, ncèp ànə yà'sə da? A yà'sə də yi nə zə ni' ye à?>> ²³ Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ yàwèŋ bùu sè sə nzeŋgòŋ fən, Mù yàm ŋwè nè ma mabu. ²⁴ Mù tsè' weŋ də wèeŋ nə kpə maha bup sənə bup awèŋ. A zìnə də wèeŋ nə kpə li sənə bup awèŋ anə, ŋga a ye-a də wèŋ ka mù də mù nsàp ŋwè nè mù cu nə jəŋ na.>> ²⁵ Wo fek fe'lə yi də, <<Wu yè'sə ndà? >> Jisòs duk də, <<Mù ŋwè nè mù tsè' fagè weŋ səsə də mù yi nə. ²⁶ Bum cu wùriŋ sè aco mù tsok weŋ də wèŋ gbù nzak bə zeŋ. Tè' am nè yi a tum mù nə, yi ŋwè nè zìnə. Bum sè mù sə tsòho fa ke' bwìŋ yè'e, a bum sè yi a nìtsè' fa mù yà' yi.>> ²⁷ Jisòs à sə cèp bohòwo, nə sə duk də, <<Nwè nè nà' à tum mù>> fana wo kà yàwo də nà' sə duk yà'sə Tè'e nà' Nwì rəeŋ. ²⁸ Fana Jisòs duk fe'lə də, <<Ghà nè wèeŋ fis gesə lòmù Mo Nwè mutsè ŋkuŋ fana wèŋ riŋ də a mù nə. Wèeŋ nə riŋ sè' də mù kà yumok bə liŋ yàm gùgè. Bum sè mù cèp yà' pwe'fo', a sè Tè' am nìtsè'

fa m̄ yà' yi ñkuñ m̄ cep.
 29 Ñwè n̄ yi a tum v̄ m̄
 n̄, yi cu ven̄, yi ka m̄
 m̄m̄ me'r̄ mak b̄us̄ m̄
 ḡ m̄ḡ yus̄ yà' s̄ ḡ yi
 s̄ kwa.>> 30 Yi àn̄ cep v̄'n̄
 fana bw̄ñ ñk̄ñnt̄ñ b̄ññ
 dz̄m boh̄yi.

Mofak Jisòs Rìñ Zin̄ N̄

31 An̄ geñ Jisòs n̄ cep
 boh̄b̄ñ s̄ yà'w̄ñ dz̄m
 boh̄yi s̄ w̄ñ d̄, <<A ye-
 a ñga w̄ñ s̄ b̄' tse' ḡ
 nc̄p̄ àm n̄ fana ye d̄
 w̄ñ b̄w̄ f̄ha am zin̄
 zin̄. 32 A ye v̄'n̄ fana w̄ñ
 riñ zin̄ n̄, zin̄ n̄ n̄' fiñ
 me'r̄ w̄ñ s̄'>> 33 B̄ñ s̄
 w̄ñ cep d̄, <<V̄es ñgwi
 b̄ Abrah̄am, v̄s ka yàv̄s
 ñkw̄ñ boh̄ñw̄ n̄m̄ok
 cum yuk. N̄jo n̄ w̄ s̄
 duk d̄ wo n̄ fiñ me'r̄
 v̄es ȳ's̄ ns̄p̄ n̄ f̄?>>
 34 Jisòs duk d̄, <<M̄ s̄ ts̄'
 w̄ñ n̄'e ñk̄m nc̄p̄ duk
 d̄, a ye-a ñga ñw̄ ḡḡ-
 a b̄p̄, ye d̄ yi cu yà's̄
 ñkw̄ñ boh̄b̄p̄. 35 Kaco
 mo ñkw̄ñ cum mamgeñ
 m̄ nda'à ñkw̄'ñw̄ ye n̄
 mv̄s̄ yeñ. Ñw̄ n̄ yi n̄
 cum mb̄wa mv̄s̄ mo ye.
 36 Ye d̄ a ye-a ñga mo ye n̄
 fiñ me'r̄ wu, ye d̄ wo fiñ
 me'r̄ wu yà's̄ lañ b̄ n̄
 zin̄. 37 M̄ ri lañ d̄ w̄ñ
 ñgwi b̄ Abrah̄am. Megu
 k̄ d̄ w̄ñ s̄ lap mandz̄
 d̄ w̄ñ z̄ m̄, b̄us̄ yus̄
 m̄ s̄ c̄ep s̄ s̄ k̄ f̄
 ntu'ù w̄ñ ni lok. 38 M̄
 s̄ ts̄' fa w̄ñ yus̄ m̄ a
 ȳ yà' b̄ lis boh̄T̄' am,

w̄ñ s̄ ḡ yàw̄ñ s̄' bum s̄
 w̄ñ a ȳ'r̄ j̄ s̄' boh̄t̄'è
 àw̄ñ.>>

39 Wo duk fa yi
 d̄, <<T̄acici àv̄es
 Abrah̄am.>> Jisòs duk d̄,
 <<An̄ ye-a d̄ w̄ñ ñgwi
 b̄ Abrah̄am zin̄ b̄w̄ d̄
 w̄ñ s̄ ḡ bum s̄' mv̄'n̄
 Abrah̄am n̄ à s̄ ḡ. 40 M̄
 s̄ ts̄' fa w̄ñ bum s̄ zin̄
 s̄ Nwi a nits̄' fa m̄ fana
 w̄ñ s̄ lap k̄ mandz̄ d̄
 w̄ñ z̄ m̄ w̄ ñga m̄ ka
 w̄ñ yumok s̄ b̄p̄ ḡ. W̄ñ
 à yuk yuk d̄ Abrah̄am à ḡ
 yuk ns̄p̄ yum̄ok v̄'n̄ à?
 41 M̄ tsok fa w̄ñ d̄ yus̄
 w̄ñ s̄ ḡ yà's̄, a ns̄p̄ yu
 n̄ T̄' aw̄ñ n̄ zin̄ n̄ ḡḡ
 v̄'n̄.>>

Wo duk fa yi d̄, <<V̄es ka
 b̄w̄ s̄h̄a yeñ, T̄' av̄es Nwi
 ȳyi.>> 42 Jisòs duk s̄' d̄,
 <<Ka v̄'n̄ yeñ, b̄us̄ Nwi
 an̄ ye-a T̄' àw̄ñ b̄w̄ d̄
 w̄ñ dz̄m m̄ ȳm s̄'. Bus̄
 m̄ a tes̄ v̄ boh̄Nwi. M̄
 a ka b̄ liñ ȳm v̄, a b̄ liñ
 ñw̄ n̄ yi a tum v̄ m̄ n̄.
 43 M̄ s̄ c̄ep bum, w̄ñ k̄
 yà' s̄ yuk b̄ñ yà? W̄ñ s̄
 k̄ yuk b̄us̄ w̄ñ ka wab̄
 ñḡr̄ñ bum s̄ m̄ s̄ ts̄'
 w̄ñ b̄ ns̄p̄ ñw̄ n̄ m̄ cu
 n̄. 44 W̄ñ yàw̄ñ b̄w̄ t̄'
 àw̄ñ n̄ yi Sat̄a n̄. W̄ñ s̄
 dz̄m m̄ḡ ñḡḡ bum s̄
 yà' s̄ b̄t̄' àw̄ñ n̄. Mv̄'n̄
 à ȳ ȳe, t̄' àw̄ñ n̄ cu
 m̄ḡ ye ñḡ z̄ bw̄ñ hañ
 k̄ w̄s̄ ntin̄. Yi k̄ yus̄
 zin̄ ḡḡ b̄us̄ yi ka zin̄
 tse' lok fuk n̄ mv̄s̄. Yi cu
 ñḡc̄ep s̄ yumok, yà' megu

mvwès pwe' sè mùmchè'nè
 nsàp ñwè nè yi cu nè. A yi
 nè yi à cì' yèto kok mvwès
 cap yi. ⁴⁵ Mù sè cèp yàm
 ñga'a zìnə fana wèñ kà mụ
 mok dzəm fa. ⁴⁶ Aco ñwè
 nəmòk mütsetsə'rə wèñ
 fa'nə niñtsok fa mụ búp mòk
 nè mù a gùu à? Nə yeè nə
 ve'nə, mù sè tsè' fa wèñ zìnə
 nə, wèñ kà mụ kə dzəm fa
 bùu yà? ⁴⁷ A ye-a ñga ñwèe
 ñwəə Nwì, ñgəñgàan nə
 yuk ncèp nè Nwì nə. Njo
 nè wèñ sè kà mụ yuk nə,
 bùusè də wèñ ka bwe Nwì
 yeñ.>>

Jisòs Də Yi Gha' Abrahām

⁴⁸ Bù ñkwàha bùu Jus wèñ
 sə duk fa Jisòs də, <<Nà'a
 nsàp ncèp nè wù cèp ñkuñ
 vès riñ də, vès to-a wu də
 wu ñwəə Sàmàriyà, nə duk
 də yòñsè ze' mòk sə ñaņsə
 wu fana ye də vès ka bə
 jòn cep sə.>> ⁴⁹ Jisòs nə də,
 <<Ze' mòk sə kà mụ ñaņsə
 lok. Mù sè wəp yàm Tè' àm
 fana wèñ sè kà mụ yàwèñ
 wəp lok. ⁵⁰ Mù sè kà mù
 də bwìñ jəñ mụ co ñwè nè
 ñkùñ ləp. Tè' am nə sè
 dzəm yi də bwìñ jəñ mụ
 ve'nə. Ncèp ènə, anə kə sak
 reņsə nà' ntsə'mòk Tè' am
 nə. ⁵¹ Mụ tsok fa wèñ ñkəm
 ncèp duk də, a ye-a ñga ñwè
 noņsə-a ncèp nè ñjəm nə
 fana ñgəñgàñ kà kpə bə lis
 yə yuk.>>

⁵² Bùu Jus sə wèñ duk
 fa fe'lə yi də, <<Ncèp

cùu yo sə gù yi ñkuñ vès
 riñ zìnə də, sə ñaņsə wu
 ze'. Abrahām à kpə, ñgàa
 tsòhòbum Nwì wèñ nə kpə
 lo yàwo sè'. Ye də ncèp nè
 wù cèp də ñwèe noņsə-a
 ncèp yò, ñgəñgàñ kà kpə
 yuk nà'a yà'sə da? ⁵³ Co wù
 gù ghak Abrahām nè yi à
 kpə nə à? ñgàa tsòhòbum
 Nwì wèñ à kpə yàwo sè', wù
 tsəm də wu yè'sə yu yà?>>
⁵⁴ Jisòs cep fəsə mok sè' də,
 <<Wèñ sə tsəm də mù sè ləp
 mù də bwìñ kuksə mụ co
 ñwè nè ñkùñ. A ye-a də
 mù sè dzəm ve'nə mù anə
 zìnə, ye də yà' ye yusə wà.
 A Tè' am, nè wèñ sə to yi də
 yi Nwì àwèñ nə, yi sè ləp də
 bwìñ jəñ mụ ve'nə yi. ⁵⁵ Nə
 ye də wèñ sə to-a yi sè' də Tè'
 awèñ fana wèñ ka yi yà'sə
 riñ. Mù ri yi mù. A ye-a ñga
 mù duk də mù ka yi riñ fana
 mù ye sè' ñgà cì' mvwès
 co wèñ. Mù sè tsè' wèñ də
 mù riñ yi, nə sə noņsə ncèp
 nè nje nə. ⁵⁶ Tàcici awèñ
 Abrahām anə kwa də yi nə
 ye mvək nè ñjəm nə. Yi anə
 ye nà', nə kwa bə zeñ ve'ε
 manğəngəñ.>>

⁵⁷ Bùu Jus sə wèñ duk
 də, <<Wùu mùmò nè'e,
 wù ka lùumngòñ hum tən
 ntòdzeñ, nə ye va ñkuñ wù
 duk də wù à yə Abrahām ε?
 >> ⁵⁸ Jisòs duk də, <<Mụ tsok
 fa wèñ zìnə nè nà'a ñkəm
 ncèp duk də, ñkuñ wo sə
 dzə Abrahām ñga <Mù nə>
 mụ yo.>>* ⁵⁹ Mvè'nè bwìñ à

* **8:58** 8:58 Liñ sè də <<Mù nə>> yè'sə liñ sè Nwì à tsè' Musi də a liñ ye (Tan Esodò3:14).

yuk nga yi to liŋ ye də <Mù nɛ> wo te'e lis də wo tɛm zə yi bə zɛŋ. Yi bisə fo' wà, nə kə yəəŋ mɛmɛwɛ' ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə lo yuye.

9

Jisòs Gũŋsə Ngà LohòLis

¹ Numbu mòk à ye nga Jisòs sə kɛ'kɛ' càa fana yi kə tseŋ ɲwè nɛmòk nè wo à dzə yi nga yi lohòlis. ² Ngàa fàak Jisòs ànə ye ngà' nə fana wo to Jisòs də, <<Cicà>>, nə fek nà' də, <<Anə gũ bɛp yè'sə ndà ŋkuŋ lis ɲwè nè'e loho nɛ? A gũ bɛp ma ye kè tɛ' ye kè yi bə tu ye ɛ?>> ³ Jisòs nə duk fa wo də, <<Yiya ènə ka bùu bɛp nè ɲwè mòk a gũ yi yeŋ. Lis ɲwè ènə à loho vɛ'nə də ya nga bwìiŋ ye ɲàaŋ sè Nwì mɛ ni'ì ɲwè ènə. ⁴ Vesùwèeŋ gũ tsoŋ fàak ɲwè nè yi tum mɛ nə nga cu tse' ntòmareŋ. Ndzəm sə vəə, nà'a seŋ-na fana, ɲwè kà yumok mok gũ to. ⁵ Mvè'nə mù cu tse' sənə nzeŋgòŋ nə fana mɛ mareŋ bohònzeŋgòŋ nə mù.>> ⁶ Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi te gesə nte sə nze, nə top ncàk mɛwɛ' sè yi te nte sə bə ndubo. Yi jwɛŋ jəŋ ncàak sə, nə yok gesə fa ngà' nè jì lis nə mɛlisè. ⁷ Yi ànə yok wes fana yi duk fa nà' də, <<Dù lo sə mɛwɛ' ndzəp Silòm, nə kə kwak si ca.>> (Liŋ sè də Silòm yà'sə də Tumsə.) Anə geŋ ngà' nə lo kə kwak si ye sə ca anə. Yi à kwak, nə bwi foho və nga lis mùhu yi laŋ, yi sə ye mok bum.

⁸ Bùu sè wo cu kuəp mɛwɛ' sè yi cugè bə bùu sè wo rì yi də yi lɛɛŋgè bum bùusè yi jì lis wèŋ à yə yi, nə mərə vɛ'ɛ wù kà fù'. Wo duk də, <<Háva', nè'e ka ngà' nè yi cuuŋ mègù mɛwɛ' mò'fis, nə sə lɛɛŋ bum bohòbwiŋ nə yeŋ è?>> ⁹ Bùu mok wèŋ də, <<Ŋ, a yi;>> mok də, <<Hai' ka yi yeŋ. A ɲwè nɛmòk nè yi səsə nà' səsə.>> Wo à sə dũhu vɛ'nə fana ngà' nə cep ye sè'. Yi duk də, <<Mù ka sə səsə, mègù mù nə.>> ¹⁰ Wo fek yi də, <<Wù gũ va ŋkuŋ lis yo muhu ɛ?>> ¹¹ Yi də, <<Ŋwè nè wo togè yi də Jisòs nà'a mùk fa mɛ yà' yi. Yi top ncàk, nə yok fa mɛ yà' fo', nə duk mɛ də mɛ kə kwak si am sə sə mɛwɛ' ndzəp Silòm. Mù lo, nə kə kwak si sə ca fana lis am sə muhu.>> ¹² Wo fek yi sèmok də, <<Ŋwè ànə fò?>> Yi də, <<Mù ka riŋ.>>

Bùu Faràsi Bə Ngà' Nè Jisòs A Mùk Fa Yi Lis Nə

¹³ Anə geŋ wo ko jəŋ ngà' nè wo mùk fa yi lis nə, nə jəŋ lo yi bohòbùu Faràsi wèŋ. ¹⁴ Yu səmoók də, numbu nè Jisòs ànə top ncàk, nə mùk fa ngà' ànə lis bə zɛŋ nə à ye numbu dzè. ¹⁵ Bùu Faràsi sə wèŋ fek ngà' nə yàwo sè' də nà' gũ va ŋkuŋ lis nà' muhu ɛ? Ngà' nə də, <<Yi yok fa mɛ lis sə bə ncàk. Mù lo, nə kə kwak si fana lis am sə muhu.>> ¹⁶ Bùu Faràsi mok wèŋ duk də, <<Ŋwè nè yi gũ nsàp yu ènə, ka yi Nwì

tumsə, bwèrɛ yi kà nsàp fàk nɛ̀ ngòkè gũɲsə ɲwè nùmbu dzè ènə gù; bùusè lùk sə kà vɛ'nə dzəm.>> Bòp bù ma mòk duk yàwo də, <<Nwè ènə ye-a ɲgà gù bup bwèrɛ yi gũ to nsàp manɲəɲgèɲ ènə ɲga yè va?>> Anə ye vɛ'nə, bùu sə wèɲ ga'a mok bòp ba. ¹⁷ Wo fek ɲwè nɛ̀ yi mùhu lis nə də, <<Wo mùk lis-e sè yò, wù tsərə yòbə ɲwè nɛ̀ yi mùk fa wu lis ànə da?>> Yi duk də, <<Mù rì yàm də ɲwè ànə, yi ɲgà tsè' bum Nwì.>>

¹⁸ Bùu Jus yè'sə wèɲ à ka də ɲwè ènə ànə ye to mantombì ɲgà jì lis dzəm. Fana wo kə to və mə bə tè'ɛ ɲgà' nə. ¹⁹ Ma bə tè' ye nə à kè dzèɲ fana wo fek yà' də, <<Nè'e mo àwèɲ à? A zìnə də mvè'nə wèɲ à dzə yi, yi kà bum yəgè à? Ye də yà' mùhu ɲga'a va?>> ²⁰ Tè' bə ma nə duk də, <<Vès rì də nè'e mo àvès. Vès rì sè' də mvè'nə vès à dzə yi, yi kà yumok yəgè. ²¹ Megu də vès ka ɲga'a mvè'nə yi gù ɲkuɲ nə sə yəè nə bum yè'e riɲ. Vès ka ɲwè nɛ̀ yi mùk fa yi lis sə sè' riɲ. Yi ɲwè riɲsə, aco wèɲ fek yi, yi cep bə cùu ye yi.>> ²² Ma bə tè' ye nə à duk vɛ'nə bùusè wo à sə wəp ɲkwàha bùu Jus wèɲ. Bùsè ànə ye ɲga bùu Jus sə wèɲ a cèp tes laɲ də a ye-a ɲga ɲwè nəmòk cèp fis jəja də Jisòos Nkum ɲgà gèm bwìɲ nə fana wo bɛ' fis gɛsə ɲgèɲgàɲ məmwe' ndap pìriyà àwo nə. ²³ Nà'a

njo nɛ̀ tè' ye wèɲ à duk də, <<Yi ɲwè nɛ̀ yi gũ laɲ, fek yi, yi cep bə cùu ye>> nə.

²⁴ Anə gɛɲ wo to və ɲgà' nə səmòk, ɲga'a nə kè' ba. Wo fek yi də, <<Kuksə Nwì, nə cep zìnə yò. Vès rì yàvès də ɲwè nɛ̀ wù də yi mùk fa wu lis ànə, yi ɲgà gù bup.>> ²⁵ Yi duk fa yà' də, <<Kè yi ɲgà gù bup è, mù ka yàm riɲ. Mù rì mègù yàm yu nə mò'fis duk də, mù ànə ye to mantombì ɲgà lohòlis fana ɲga'a nè'e, mù sə yə yu am mok bum.>>

²⁶ Wo fek mali yi sè' ɲkuɲ də, <<Yi gù fa wu lis sə va ɲkuɲ yà' muhu ɛ?>> ²⁷ Yi duk fa yà' də, <<Mù tsè' wèɲ mvè'nə yi gù nə fa' laɲ, wèɲ bɛɲ ɲgòdzəm. Wèɲ də mɛ sə tsoho fa mali wèɲ səmòk bùu yà? Kàmòk wèɲ nə sə lap sè' mandzè ɲgòbùuɲ bwe ye wèɲ àlɛ'.>> ²⁸ Yi ànə duk wo vɛ'nə fana wo yak yi də, <<Nyàm, wu mo ɲgà fàk ye wù, vès yàvès bwe fàak Musì. ²⁹ Vès rì də Nwì ànə cep yuk bə Musì, vès ka mvwe' sè ɲkwa'kù ànə tesə vè ye yà'sə riɲ.>> ³⁰ ɲgà' nɛ̀ lis mùhu nə à yuk vɛ'nə yi də, <<Kwɛ'fòɲgàrì! Co ɲwè muk fa mɛ lis vɛ'ɛ, wèɲ duk də wèɲ ka mvwe' sè yi tesə vèə riɲ è? ³¹ Vesùwèɲ rì də kaco Nwì fa ɲàaɲ ye bohòɲwè nɛ̀ yi ɲgà gù bup yɛɲ. Yi fa mègù ɲàaɲ ye bohòbùu sè wo kùksəgè yi, nə sə gũ yi kwa wèɲ. ³² Nzɛɲgòn nə à yè yèe, ɲwè ka də wo à dzə ɲwè

nəmòk nga yi sə kà bum yə fana ɲwè nəmòk kə muk fa yi lis yuk yuk. ³³ Yà' nòjəja də ɲwè ènə tesə vè bohòNwì. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ bwèɛ yi ɣu to nsàp yu nè yi ɣù ènə nga yi yè va ɲkuŋ? >> ³⁴ Bùu sə wèŋ də, <<Kàcò, wùu mo nè wo à dzə wu sənə bəp wà, wù sə duk də wu yə'rə ves yumok kènə.>> Fana wo be' fis ɣesə yi mùmvwɛ' ndap piriya àwo nə.

*Bùu Sè Wo Bèŋ-a Ncèp Nwì,
Ye Də Wo Nɣàa Ji Lis*

³⁵ Anə ɣeŋ Jisòs yuk də wo be' fis nà' mùmvwɛ' ndap piriya àwo nə laŋ. Yi lap kɛ'cà nà' tètè yi kə tseŋ nà', nə fek nà' də, <<Wù dzəm bohòyi Mo Nwè à?>> ³⁶ Nɣà' nə duk də, <<Tà, Mo Nwè nə yè'sə ndà ya mɔ dzəm bohòyi ɛ.>> ³⁷ Jisòs duk fa fəsə yi də, <<Wù yə yi laŋ. Wù sə cèp yè'sə sè' wenə.>> ³⁸ Yi à yuk mvè'nə Jisòs duk vɛ'nə fana yi duk də, <<Tà, mù dzəm bohòwù.>> Yi à duk vɛ'nə, nə təəŋ sə nze kè mantombii Jisòs anə bə tumfərə.

³⁹ Jisòs nə cèp də, <<Mù à vè sə nzeŋgòŋ fɛŋ ɲòsək ɣəpsə bùu sè wo dzəm bohòNwì bə sè wo ka bohòyi dzəm. Mù à vè ɲògù bùu sè wo ləlohòlis wèeŋ ye bum, nə ɣu sè wo tsəm də wo sə yə bum wèeŋ loho lis.>>

⁴⁰ Bùu Faràsi mok wèŋ sə wo à ye fo' ànə yuk ncèp ènə

fana wo fek Jisòs nə də, <<Ye də wù sə duk yè'e də vèes ləlohòlis à?>> ⁴¹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Anə ye-a də wèeŋ ləlohòlis bwèɛ də wèŋ ka nzak tse'. Wèŋ nə sə duk nə də lis awèŋ cu fo', də wèŋ sə yə bum bə zeŋ fana ye də wèŋ cu bə nzak mɔ tuhù wèŋ.

10

Ganakù' Nə Bèboŋ Nə

¹ <<Mù sə tsè' wèŋ zìnə nè nà'a ɲkəm ncèp də, a ye-a nga ɲwè dzəm ɲgòni mùmvwɛ' ɲka' nsùŋgaŋ, yi me'rə nonʒə ncùu sə, nə kə kok ca mvwe' sè zok fana ye də ɲgèŋgàaŋ ɲgà yè. ² Nwè nè yi ni ye mvwe' ncùu ɲka' sə, yi ganakù' nə yi. ³ Nwè nè yi sə sòŋka' sə nə muk fa ɲwè ànə ncùu ɲka' sə. Nsùŋgaŋ sè ye sə riŋ ɲgi ye mvè'nə yi sə to yà' bə liŋ fana yà' sə yuŋ lo yi mvwe' sè yi sə lòo. ⁴ Yi fis vè wes yà' sə mbiŋ fana yi to mantombi, nsùŋgaŋ sə yuŋ yi bùusè wo rì ɲgi ye nə. ⁵ Kaco wo yuŋ lo ɲwè nè yi ɲkùŋ yeŋ. Wo nə caŋ nsàp ɲwè ànə caa bùusè wo ka ɲgi ye nə riŋ.>>

⁶ Jisòs ànə mak fa wo ɣbù' ènə fana wo kà bə zeŋ rɛèŋ lok. ⁷ Anə ɣeŋ fana Jisòs nə duk fa wo də, <<Mù sə tsè' wèŋ zìnə nè nà'a ɲkəm ncèp duk də mɔ yè'e ncùu ɲka' nsùŋgaŋ sə. ⁸ Bùu mok sè wo à vè to mantombii mù yà'a pwe'fo' ɲgàa yè wèŋ, nsùŋgaŋ sə wèŋ kà wo sè

yuk tæp. ⁹ Mɛ nɛ̀u sɛ̀ mɛ̀. Nwè nɛ̀ yi ni cà-a bohòmɛ̀ fana ɲgə̀ɲgàɲ kà ɲgə̀' mok yə̀. Yi nɛ̀ sɛ̀ nɪ̀kok, nɛ̀ sɛ̀ tɛ̀sɛ̀ mɛ̀və̀'nɛ̀ yi dzəm. Yi nɛ̀ ye ɲgə̀ɲ co yi zɛ̀, nɛ̀ zɛ̀, nɛ̀ ze'. ¹⁰ Nɲà yə̀ə̀ vɛ̀gə̀ ye ɲgòyə̀ə̀, nɛ̀ zə̀, nɛ̀ ye ɲgògù bɛ̀psɛ̀ bɛ̀psɛ̀. Bohòmɛ̀ yàm, mɛ̀ a vè̀ dɛ̀ ya bwìɲ tse' lùɲ, dɛ̀ ya wo tse' lùɲ ènə̀ nduk nɛ̀ nduk.

¹¹ <<Mɛ̀ ganakù' nɛ̀ bə̀boɲ nɛ̀. A ye-a dɛ̀ ɲwèe ganakù' nɛ̀ bə̀boɲ fana yi nɛ̀ dzəm dɛ̀ yi kɛ̀ mɛ̀ tuhù nsùɲgaɲ ye sɛ̀. ¹² Nwè nɛ̀ yi sɛ̀ fàk ye dɛ̀ ya wo lak yi mbàm, yi ka ganakù' nɛ̀ yi yeɲ, nɛ̀ kà ɲgà nsùɲgaɲ sɛ̀ sɛ̀' ye fana yi sɛ̀ fàk mɛ̀gù ye mbàam ye. Nsàp ɲwè ànə̀ yə̀-a ɲga nàm nɛ̀ bɛ̀p sɛ̀ və̀ə̀, yi so bo bə̀ caɲ, nɛ̀ me'rə̀ tes nsùɲgaɲ sɛ̀ fo'. Nàm nɛ̀ bɛ̀p nɛ̀ nɛ̀ ko zɛ̀ nsùɲgaɲ mok, nɛ̀ bɛ̀' samsɛ̀ mok. ¹³ Nwè nɛ̀ wo sɛ̀ lək yi ye mbàm ènə̀ ca vɛ̀'nə̀ bɛ̀sɛ̀ kà yi bə̀ nsùɲgaɲ sɛ̀ yaɲ, yà' kà sɛ̀ ye ndzə̀ bohòyi yeɲ. ¹⁴ Mɛ̀ ganakù' nɛ̀ bə̀boɲ nɛ̀. Mɛ̀ rì nsùɲgaɲ am, wo rìɲ mɛ̀ yàwo sɛ̀'. ¹⁵ Yà' mɛ̀gù co mɛ̀və̀'nɛ̀ Tè' am rì mɛ̀, mɛ̀ rìɲ yi sɛ̀'. Mɛ̀ yàm yə̀yərè ɲgòkɛ̀ mɛ̀ tuhù nsùɲgaɲ sɛ̀ wɛ̀ɲ. ¹⁶ Mɛ̀ tse' nsùɲgaɲ am mok sɛ̀ wo kà bə̀ bòp nè'e mɛ̀wɛ' mò'fis cum. A bə̀boɲ dɛ̀ mɛ̀ jə̀ɲ benə̀ vɛ̀ tsoɲ wo mɛ̀wɛ' mò'fis. Wo

nə̀ yuk ɲgì àm fana wo benə̀ mɛ̀wɛ' mò'fis, nɛ̀ tse' sɛ̀' ganakù' nɛ̀ mò'fis.

¹⁷ <<Tè' am dzəm mɛ̀ bɛ̀sɛ̀ mɛ̀ sɛ̀ dzəm dɛ̀ yòɲsɛ̀ àm nɛ̀ lo gɛ̀sɛ̀ ntɛ̀ɲ ya a kè̀ lèsɛ̀ nùu, mɛ̀ tse' fe'lə̀ nà' sɛ̀mok. ¹⁸ Ka dɛ̀ ɲwè nəmòk sɛ̀ fè̀p jə̀ nà' ndzə̀ bohòmɛ̀ anə̀ bə̀ ɲàɲ yeɲ. Mɛ̀ me'rə̀ nà' mɛ̀ bə̀ bo am. Mɛ̀ tse' ɲàaɲ sɛ̀ co mɛ̀ fis me'rə̀ yòɲsɛ̀ àm nɛ̀, nɛ̀ tse' ɲàaɲ sɛ̀ aco mɛ̀ te' lokoksə̀ fe'lə̀ nà' sɛ̀'. Tè' am nɛ̀ a fa ɲàɲ yi dɛ̀ mɛ̀ gu vɛ̀'nə̀.>>

¹⁹ Yi ànə̀ cɛ̀p vɛ̀'nə̀ fana bɛ̀u Jus wèɲ sɛ̀ wo à yuk ncè̀p ènə̀ wèɲ à gə̀'a bòp ba. ²⁰ Bòp ma mòk à sɛ̀ duk dɛ̀, <<Nɲà' ànə̀ ɲgà ɲàɲ, yi tse' yòɲsɛ̀ ze' ndzə̀ nì' yi. Vesùwèɲ sɛ̀ yu'rə̀ yiskok bohòyi yè'sə̀ yà?>> ²¹ Bɛ̀u mok sɛ̀ duk yàwo dɛ̀, <<A ye-a ɲga ɲwè tse' yòɲsɛ̀ ze' ndzə̀ nì' yi, kaco yi cɛ̀p to nsàap bum sɛ̀ ɲwè nè'e sɛ̀ cè̀p yè'e lɛ̀ yeɲ. Aco yòɲsɛ̀ maze' muk to fa bwìɲ lis yè'sə̀ va?>>

*Bwìɲ Bèɲ Jisòs Njə̀ Nè
Yi Də̀ Yi Mo Nwì*

²² Mvək ànə̀ dzeɲ nɛ̀ ɲgògù ɲkà'a sɛ̀ bɛ̀u Jus wèɲ togè̀ yà' dɛ̀ Hənukà*. Anə̀ ye mvək mbùɲ. ²³ Mvək ànə̀ à ye nùmbu mòk ɲga Jisòs sɛ̀ gihì kɛ̀'cà sɛ̀ mandap Nwì nɛ̀ ghaɲ nɛ̀. Wo à sɛ̀ to mɛ̀mɛ̀wɛ' nɛ̀ yi à sɛ̀ gihì fo' nɛ̀ dɛ̀, <<Mbandap nɛ̀

* **10:22** 10:22 A ye ɲkà'a sɛ̀ wo à sɛ̀ tsərə̀ mɛ̀və̀'nɛ̀ wo à rɛ̀ɲsə̀ fəsə̀ ndap Nwì nɛ̀ ghaɲ nɛ̀ bɛ̀sɛ̀ ɲkum bɛ̀ lakmɛ̀vum wèɲ mòk ànə̀ gu bɛ̀psɛ̀ nà' mɛ̀və̀'nɛ̀ yi à sɛ̀ ɲgùnə̀ɲ mbwa.

Sòlomù.>> ²⁴ Bùu Jus wèṅ ànə kə maŋ fo' sè'. Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vées cum mam kəko' vəm ve'nə tətè kə dzeŋ sè ŋkuŋ ε? A ye-a də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, wù tsok reŋsə fa-a ves le.>> ²⁵ Jisòs duk fa wo də, <<Mù a tsè' weŋ laŋ, megu də wèŋ kà mɔ dzəm fa. Fàak sè mù sə gù yà' bə liŋ Tè' am sə, sə nitsè' fa weŋ nsàp ŋwè nè mù cu nə sè'. ²⁶ Bə yà'sə pwe', wèŋ sə kà mɔ də mɔ Ŋkum nə dzəm fa bùusè wèŋ ka nsùŋgaŋ am yeŋ. ²⁷ Nsùŋgaŋ sə yàm rì ŋgì àm. Mù riŋ wo sè', fana wo sə be' və mɔ. ²⁸ Wo be' və mɔ ve'nə, mù fa wo lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk. Wo nə kà sè kpɔ yuk. Kaco ŋwè nəmòk fep fis to wo ndzə bohòmù anə sè' yeŋ. ²⁹ Tè' am nè yi a fa yà' ndzə bohòmù nə, yi yam càsə ndaaŋwè pwe' yi. Ye də kaco ŋwè nəmòk fep fis to wo ndzə bohòTè' am nə yeŋ. ³⁰ A ve'nə bùusè mù, ves Tè' am nə, vès mègù mò'fis.>>

³¹ Bù ŋkwàha bùu Jus wèṅ sə à yuk mvè'nə yi cèp ve'nə fana wo te' lis səmòk də wo təm zə yi fo'. ³² Jisòs a yə ve'nə, yi duk fa wo də, <<Wèŋ a yə fàak sè bəboŋ sè mù a gù yà' bə liŋ Tè' am laŋ. Bum sè mù a gù yà'sə pwe', nè nà'a bɔp nè wèŋ sə də wèŋ təm zə mɔ bùu zeŋ nə yè'e nè fò?>> ³³ Bùu sə wèŋ də, <<Vès sə kà wu bùu bum sè bəboŋ sè wù a gùu təm zə. Vès də

vées zə wu njo nè wù sə gù bɔpsə liŋ Nwì. Wù mègù ŋwè nè ŋwè wà, wù sə lap də wu gù ni' yòdə wu Nwì bùu yà?>> ³⁴ Jisòs duk fa wo də, <<Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk lùuk awèŋ də, <Mùu Nwì, mù duk də wèŋ nwì wèŋ.> ³⁵ Vesùwèŋ rì sè' də ŋwàk Nwì nə nà'a zinə, nà'a kà kupsəgè. Ye də a ye-a ŋga Nwì duk də bùu sè wo yuk ncèp ye nə wèŋ sè' co yi, ³⁶ njo nè mɔ duk yàm də mùu mo Nwì, wèŋ sə də mù gù bɔpsə liŋ Nwì nə bùu yà? Mù nè Tè' am nə a cok nòŋsə mɔ, nə tumsə vesə sə nzeŋgòŋ feŋ nə. ³⁷ A ye-a də mù sə kà nsàap fàak Tè' am sə gù, wèŋ kà mɔ dzəm fa anə ntèŋ. ³⁸ A ye-a ŋga wèŋ yə də mù sə gù fàak sè Tè' am sə fana ye də wèŋ sə dzəm bohòmù bùu fàak sə, ŋga wèŋ sə dzèeŋ-a yusè mù sə cèep sə na. Yà'a ye ve'nə fana wèŋ reŋ də Tè' nə bə Mo ye nə mò'fis, Mo nə ye bwi bə Tè' nə sè' mò'fis.>> ³⁹ Bùu sə wèŋ lap də wo ko yi fana Jisòs swè'ε tesə ndzə bohòwo wà.

⁴⁰ Anə geŋ Jisòs bwi foho lo, nə kə to fe'lə ndzəp Jòridàŋ. Yi lo, nə kə cum mvwe' sè Jon à sə bàptesə to bwìŋ fo' yà'a. ⁴¹ Bwìŋ à kə tsèŋ yi fo' ve'ε wùriŋ. Bùu sə wèŋ sə dùu də, <<Jon à ka maŋgəŋgèŋ mòk co nà' gù ves a tsəm də a tumsə vè yi Nwì gù yuk. Megu kə də bum sè yi Jon nə à cèp yà' bə liŋ ŋwè nè'e pwe'fo' a bùuŋ

vè zìnə laŋ.>> ⁴² Anə geŋ
bwiŋ dzəm bohòJisòs fa'nə
ŋkàũŋntèŋ.

11

*Jisòs Tse' Nàaŋ Sə
NgòLòkoksə Nwè Mvwe' Kpə*

¹ Nwè nəmòk à ye mvwe'
lak Betani nè liŋ ye à ye də
Lasorò. A ye nùmbu mòk
yiyaŋ ko yi. A ye ŋga yi tse'
njè'ε ye ba. Liŋ awo à ye də
Matà bə Mèri. Njè'ε ye sə à
sə cugè sè' mvwe' lak Betani
anə. ² Mèri nè moma ye
Lasoròà sə ya ènə, a yi nè yi
à yok Tà Jisòs bə lāminda, nè
sə yisə fa nà' kù bə nùəmtu
ye nà'a. ³ Bùsə Lasoròà sə ya
fana Mèri bə Matà tirə gesə
lo Jisòs də, <<Tà, ŋge' ntum
yòLasorònòyiya nè bup.>>
⁴ Jisòs nè ànə yuk ntirè ènə
fana yi duk də, <<Yiya ènə
nə kà bə kpə kè lè. Yiya ènə
vè də ya bwiŋ nè ye ŋaaŋ
Nwì bə zeŋ fana nè ye ŋaaŋ
Mo Nwì nè sè' bə zeŋ.>>
⁵ Jisòs à dzəm Matà bə moma
ye Mèri, nè ye Lasoròsè'.
⁶ Mvè'nə yi à yuk ntirè nè də
Lasorònòyiyaŋ fana yi cum
mam mali mvwe' sè yi à
ye sə mənə nùmbu ba sè
ŋkuŋ. ⁷ Nùmbu sè ba sə à
càa fana yi duk fa ŋgàa fàak
ye sə wèŋ də, <<Vesùwèeŋ
bwi fohò lo fe'lə mvwe' nze
Jüdiyà sèmok.>> ⁸ Ngàa fàak
ye sə wèŋ mərə. Wo də, <<A
ndòmòk kènə Cicà, bùu Jus
wèŋ a də wo təm zə wu fa'nə
bə lis, wù də a bwi fohò lo
fo' sè ŋkuŋ ŋgòlàp yà?>>

⁹ Jisòs duk də, <<Tsok reŋgè
nè zəzòŋ haan nùm kə ca
co. Nwè nè yi gi-a ŋga cu
li ntòmaren, yi nè kà nduk
gbù, bùusə mareŋ nè sə
nzenğòŋ nè nà'a bohòyi yo.
¹⁰ Nwè nè yi gi ye ndzəmè
fana yi nè gbù bùusə yi ka
mareŋ tse'.>>

¹¹ Yi ànə cep wes ve'nə
fana yi naan gesə fe'lə mòk
sè' də, <<Nge' àvès Lasoròsə
dzəm lo. Mə nè geŋ fo'
ŋgòyèmse yi.>> ¹² Ngàa fàak
ye sə wèŋ duk də, <<Tà, a
ye-a də lo ko yi laŋ, ye də
yiya ye nè nè me.>> ¹³ Wo à
sə duk ve'nə ŋga wo sə tsəm
yàwo ŋgwàaŋ də Jisòs də
Lasoròsə dzəm lo nè bwiŋ
dzəmgè nà'a. Kàmfiŋ Jisòs
duk ye'e də Lasoròkpə ciŋ
nè ciŋ. ¹⁴ Anə geŋ Jisòs tsok
reŋsə fa wo mok jəja də,
<<Lasoròkpə laŋ.>> ¹⁵ Yi
duk fe'lə sè' də, <<Mù sə kwa
də mù a ka fo' ye bùusə bum
yè'sə reŋsi bohòwèŋ bùusə
yà'a nè gə wèŋ ŋgònaaŋ tu
bohòmù.>> Fana yi duk ləsə
də, <<Wèeŋ lokok, a lo kə
ye yi.>> ¹⁶ Tomos nè wo à sə
togè yi də, <<Mofes>>, nè yi
sè' mo fàk Jisòs nè duk fa
mok sə wèŋ də, <<Wèeŋ ca,
a bε' lo yi ya a kə kpə vesi
wèŋ bəbε'.>>

¹⁷ Jisòs à kè dzèŋ Be-
tani anə fana wo tsok yi
də a ntinə nùmbu kwè
mvè'nə wo a tuuŋ Lasorò.
¹⁸⁻¹⁹ Bùu Jus wèŋ à ye'e
Jòrosalèm, nè və Betani anə
ve'ε ŋkàũŋntèŋ ŋgòkə cəpsə
Matà bə Mèri kpə moma

awo nə. Ngòyè'e Jòrosalèm, nə lo Betani ka səsap yeŋ. Yà' mègù co kilometà te' vɛ'ɛ.

²⁰ Matà à yuk də Jisòs sə vəə fana yi tesə, nə kə tseŋ nà' mandzə. Mèri à cu mam ye mɛ nda'à. ²¹ Matà ànə ye Jisòs fana yi duk fa nà' də, <<Tà, a ye-a də wù a ye-a fɛn, də bwèrɛ moma am a ka kpɛ. ²² Fana mù rì sè' də, a mègù-a sè nga'a nè'e aco Nwii nə fa wu yusè wù fek yi yà' pwe'fo'.>> ²³ Jisòs duk fa nà' də, <<Moma yo Lasoròo nə lokok mvwe' kpɛ sə.>> ²⁴ Matà nə duk də, <<Mù rì də nùmbu nè nzeŋgòŋ nə nə me nga ndaanwè pwe' sə lokok mvwe' kpɛ fana yi nə lokok ye sə sè'.>> ²⁵ Jisòs duk də, <<Mɛ ɲwè nə mɛ lòkoksəgə bwìŋ mvwe' kpɛ, nə ye də mɛ gùgè də bwìŋ cum ɲwəm sè' mɛ. ɲwè nə yi dzəm-a bohòmù, a ye-a sè də yi kpɛ laŋ fana yi nè cum mali fo' ɲwəm. ²⁶ ɲwè nə yi cu-a ɲwəm, nə dzəm bohòmù fana ɲgəŋgàaŋ nə kà kpɛ yuk. Wù dzəm laŋ də ncèp ènə zìnə à?>> ²⁷ Yi duk fa Jisòs nə də, <<A zìnə Tà. Mù dzəm laŋ də wu ɲkum nga gèm bwìŋ nə ye Mo Nwì, nə Nwì à duk də yi nè tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə.>>

²⁸ Matà nə ànə cep wes vɛ'nə fana yi lo, nə kə to moma ye Mèri. Yi larə fa Mèri nə də, <<Cicà vè laŋ, yi sə to wu.>> ²⁹ Mèri ànə yuk vɛ'nə fana yi kurə lokok nənək, nə kə tseŋ Jisòs nə.

³⁰ Anə ye yà'sə nga Jisòs ka mɛ ntòlak anə ntòkə ni. Yi à cu ntòmve' sè Matà anə kə tseŋ yi sə. ³¹ Bùu Jus sè bə yà'wèŋ à cu mɛ nda'à, sè wo à vè ɲgòcèpsə wo kpɛ sə à yə mvè'nə Mèri à kurə tesə fana wo yuŋ yi. Wo à bɛ' lòyi bəusè wo à sə tsəm də kàmòk yi sə lòŋgòkə wa mvwe' sèe Lasoròsə. ³² Mèri nə à lò, nə kə dzeŋ mvwe' sè Jisòs cu sə. Yi à yə Jisòs nə fana yi gbɛ tsoŋ sə ɲgɛ kùu nà' anə sə nze, nə sə cep də, <<Tà, wù anə ye-a fɛŋ bwèrɛ moma am a ka kpɛ.>> ³³ Jisòs ye mvè'nə Mèri sə wa. Bùu mok sè wo à ye fo' bə Mèri nə wèŋ sə waŋ kɛ' sè' ɲgùŋ fana ntəm bɛp yi vɛ'ɛ wùriŋ co wù kà fù'. ³⁴ Yi fek yà' də, <<Wèŋ a tuuŋ yi ma fò?>> Wo duk də, <<Tà, vəə kə ja'a yòo mvwe' sə è.>> ³⁵ Jisòs waŋ. ³⁶ Bùu sè wo à ye fo' sə wèŋ à yə vɛ'nə fana wo duk də, <<Wèŋ ja'a na yàwèŋ mvè'nə yi a dzəm Lasorònə è.>> ³⁷ Bòp bù mòk sə duk yàwo də, <<Nè'e ka yi nè yi a mùk fa ɲgà' nà'a lis nə yeŋ à? Anə ye co yi kà də Lasorònə kà kpɛ gù à?>>

³⁸ Ntəm à bɛp mali Jisòs nə wùriŋ səmok fana yi lo mvwe' sè wo a tuuŋ Lasoròsə. Sèe sə à ye co mvòk, wo jəŋ lis, nə dzərə lok ncùu sə bə zeŋ. ³⁹ A wès fo' Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ dzərə fis gəsə lis ànə fo'.>> Matà nè yi ɲjè'ɛ Lasorònə yi a kpɛ nə duk də, <<Anə rəm nè bɛp Tà. Wù rì də a ntinə

nùumbu kwè mvè'nè wo a tuun yi.>> ⁴⁰ Jisòs duk fa yi dè, <<Mù anè tsok fa wu fa' dè wu dzəm-a bohòmù, wù ye nàan Nwì bə lis àlaa.>> ⁴¹ Wo dzərə fis lis nə. Jisòs buun kuk gesə lo mabu, nə duk dè, <<Mù kwasə wu Tè', bùusè wù yuk mu laŋ. ⁴² Mù rì sè' dè wu yukgè mu ghà nè fòlòon. Megu dè mù sè cèp nè nga'a nè'e njo tu bùu sè wo tərə yè'e, dè ya wo dzəm zinə dè wù a tum vè mu tsenə anə wù.>> ⁴³ Yi ànə cep wes me ve'nə fana yi cep fe'lə mok bə nən dè, <<Lasorò, lòkok tesə və.>> ⁴⁴ Lasorònè yi à kpə nè lokok tesə və sè ghà ànə. A ye nga wo kì bo ye bə kùu ye wèn bə cək. Wo à kì lok si ye bə cək sè'. Jisòs nə duk fa bùu sè wo ye fo' sə wèn dè, <<Wèen fiŋ me'rə yi lo.>>

*Wo To Ləm Mətùhù Jisòs
(Mat. 26:1-5; Mak 14:1-2;
Luk 22:1-2)*

⁴⁵ Bùu sè wo à be' lòMèri sə pwe'fo' à ye bum sè Jisòs à gù sə fana bwìŋ nkùun dzəm bohòJisòs nə. ⁴⁶ Anə geŋ bùu mok wèn ye'e jəŋ fo', nə kə tseŋ bùu Faràsi wèn, nə tsoho fa yà' bum sè Jisòs gùu sə làan. ⁴⁷ Wo à yuk yà' fana bùu Faràsi sə bə ngàa fa satikà' sè ghan wèn to benə bù nkwàha bùu Jus sə fo', bə yà'wèn kə cum yiskok kanşurù. Wo à kə cu fana wo duk dè, <<Vesùwèen nə gu va? Busè wèn rì dè ngà' ànə sə gùhu bum manğəŋgèŋ ve'ε

wùriŋ. ⁴⁸ A ye-a nga a mè'rə yi dè yi sə gu mali ve'nə fana anə kà tètè ye nga bwìŋ pwe'fo' buun dzəm wes bohòyi dè yi Nkum ngà gèm bwìŋ nə zinə laŋ. A kə ye-a ve'nə fana a riŋ dè ngə' kə tsèŋ ves laŋ bùusè bùu lak Rumà wèen nə və kə kuəmsə mak ndap Nwì àvès nə, nə bupsə lak avès sə sè'.>> ⁴⁹ Nwè nəmòk à ye fo' nè liŋ ye à ye dè Kayofàs. Yi ànə ye nkum ngà fa satikà' ghà ànə yi. Yi à lòkok ye, nə cep dè, <<Bùu am, wèn ka yusè yà' cu sə tsətsə'rè feen riŋ! ⁵⁰ A ye-a bə nkərə nè njàwèn, wèn tsəm dè ka bèbon dè nwhè nè mò'fis kpə le yi nə nonşə bwìŋ pwe' tsəm à? Kè bəghak wèn yàwèn dè wo zə wes lak àvès sə pwe' ε?>> ⁵¹ Bum sè yi à cèp yè'sə, yi à ka yà' yi tsərə kok, à ye nga yà' à vè mu cùhù yi anə bohòNwì, yi sə cep, nə kà sə rì. Yè'sə ànə sə ye ve'nə nga Kayofàs cu nkum ngàa fa satikà' bə mvək ànə yi. Yi à tsè' bwìŋ yà'sə yumok sè yà'a nè ye ntsəm'mòk. Yusə dè Jisòs nè kpə mu tuhù bùu Jus wèn pwe'. ⁵² Yi nè kà bùu tu bùu Jus wèn woòwo kpə mègù. Yi nə kpə bùu tu bwe Nwì sè wo cu lòma nè fòpwe', dè ya yi jəŋ benə və yà' mvwe' mò'fis.

⁵³ Ncèp Kayofàs ènə à gù fana ye jəŋ nùumbu ànə, bù nkwàha bùu Jus wèn sə lap mandzè ngòzə Jisòs. ⁵⁴ Anə ye ve'nə, Jisòs kà mvwe' nze

Jùdiyà anə mok jəja sə gi fe'lə. Yi à mè'rə fa'nə, nə lo mvwe' lak mok sè wo to fo' də Efərəm. Lak yè'sə fo' ηgəà fana Jisòs bə ηgàa fàak ye wèn sə cum mok fo'.

⁵⁵ Bum yè'sə à ye ηga mvək ηkàha Pasobà bùu Jus wèn à sə kəp vəə. Bùu Jus sə wèn sə kpəəη tesə mvwe' buhu lak awo, nə sə kok lo Jòrosalèm anə. Wo à sə lònḡòkè gù rəηsə ni' awo mvè'nè wo gùgèə ηkuη ηkàha sə kə dzeη. ⁵⁶ A ye yè'sə ηga wo à sə lap Jisòs gugəη. Wo à kè kùrə məmvwè' ndap Nwi nə ghaη nə fana wo sə mərə də, <<Wèη yə va? Sə yəəη co yi nə kà mvwe' ηkàk ènə vè kènə da?>> ⁵⁷ Mvək ànə à ye ηga ηgàa fa satikà' sè ghaη bə bùu Faràsi wèn à fa ηàη laη də a ye-a ηga ηwè nəmòk riη mvwe' sè Jisòs cu, nà' kə tsok ya wo kə ko nà' fo'.

12

Wo Yo' Fa Jisòs Kù

Bə Làminda Mvwe' Lak Betani

(*Mat. 26:6-13; Mak 14:3-9*)

¹ A bwehe cu mègù mok nùumbu ntùηfu ya ηkàha Pasobà sə kùrə fana Jisòs ye'e lo fe'lə mvwe' lak Betani sèmok, sè a fo' lak Lasorònè Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpə nə. ² A kè dzèη fo' fana wo gu fa Jisòs bə ηgàa fàak ye wèn dinà. Matà à ye fo', nə sə casə zuzuu sə. Lasorà ye sè' mòk nè bə Jisòs wèn à

zə fo' bəbε' bə bùu mok wèn sè'.

³ Mvè'nè wo ànə sə zə fana Mèri wehe və ye sè'. Yi à tse' vè bə ləminda mok sè yà'a rəm bəηsəgè vε'ε wùriη. Wo à gù nsàp ləminda anə bə nsàp nzàamηgaη mòk nè wo togè nà' də, <<Nad.>> Yi à tse' vè yà' co botòròmò'fis vε'ε ηga yà' gu nteη vε'ε sè' wùriη. Yi jəη yà', nə fe' fa Jisòs mù kùhu, nə sə yisə kùu nà' sə bə nùəmtu ye. Ndap nə pwe' à rəm sàaη tə mègù mok ləminda sè. ⁴ Anə geη mo fàk Jisòs mòk nè liη yee Judàs Iskarəyà, sè yi nè yi nə seη Jisòs nə à duk də, ⁵ <<Kàcò, ləminda yè'sə co bàam mbàm tε'. Anə boη ghak co wo seη yà', nə fa ηgàa jìη wèn mbàam sə.>> ⁶ Yi ànə cep yè'sə, ka də bùusè də yi tse' ntəm nè bəboη bohòngàa jìη wèn yeη. A ye bùusè yi ηgà yè. Yi à sə lòksəgè mbàam awo yi fana yi sə yə fis zə swihi mok ca. ⁷ Jisòs duk ye də, <<Wèη mè'rə yi. Yi nòηsə ləminda yè'sə ηgòyok fa mù bə mvək nè wo nə tuuη mù. ⁸ Wèη ηgàa jìη wèη nə sə yenə mali riη, riη, fana mù kà yàm vesùwèn nùumbu pwe' sə yiskok.>>

⁹ Bwiη à yuk də Jisòs cu Betani fana bùu sè wo à kè benə Jòrosalèm sə wèn kpəəη və fo'. Ka də wo à vè mègù yè'sə də wo dzəm ηgòyè mègù Jisòs yeη. Wo à sə dzəm də wo ye ja'a Lasorònè Jisòs à lòkoksə yi

mvwe' kpɛ nɛ. ¹⁰ Mvè'nè yà' à ye ve'nə fana ɲgàa fa satikà' sè ghaɲ wèɲ sɛ lɔp mandzè dɛ wo zɛ Lasorònə. ¹¹ Wo dɛ wo zɛ yi bùusè bwìɲ à sɛ mè'rə ma njàwo, nɛ sɛ dzɛm mok bohòJisòs bùu tu Lasorònə.

*Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Nkum*

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Tsok à rɛɲ, bùu sɛ wo anɛ maɲ mvwe' lak Jòrosalèm, ɲga wo à vè mvwe' ɲkàk sɛ wèɲ yuk dɛ Jisòs sɛ vè sè' Jòrosalèm anɛ.

¹³ Fana wo gbɛ' jɛɲ maɲtɛɲ, nɛ lo kɛ tseɲ yi mandzè. Wo sɛ yɛm fuɲ dɛ, <<Hòsanà; wèɲ ja'a ɲwè nɛ yi sɛ vè mənə liɲ Tà Nwì, Nwii gɛ yi bəboɲ. Wèɲ ja'a ɲkum bùu Jus wèɲ, vesùwèɲ kuksə yi.>> ¹⁴ Yè'sə ànɛ sɛ ye ɲga Jisòs anɛ lap ye mvomndè' mòk, nɛ kok cum vɛ yuye mbwa. Yà' à mègù mvè'nè wo à còm nɔɲsə yà' ndzənə ɲwàk Nwì dɛ,

¹⁵ <<Ntòlak Zayòɲ, wèɲ kà wɛp.

Ŋkum awèɲ sɛ vèə.

Yi sɛ kok cu vè mənə mvomndè'.>>

¹⁶ Ghà nɛ bum yè'sə à sɛ ye sɛ lòoɲ, ɲgàa fàak ye sɛ wèɲ kà bɛ zɛɲ sɛ rɛɲ lok. Yà' à kè rɛɲ mègù bohòwo ghà nɛ Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ nɛ kɛ ye ɲwè nɛ ghaɲ nɛ. Yà'a mvèk nɛ wɔ à tsərə fəsə dɛ wo à còm nɔɲsə yà' ndzənə ɲwàk Nwì dɛ bum

yè'sə nɛ kɛ ye ve'nə fana yà' nɛ yeè nɛ sè' ve'nə anɛ.

¹⁷ Bùu sɛ wo à ye sɛ nze mvwe' sɛ Jisòs à lòkoksə Lasoròmvwe' kpɛ sɛ wèɲ à lò, nɛ sɛ tsoho lo fa kɛ' bwìɲ yusè wo a yə sɛ. ¹⁸ Nà'a ɲjo nɛ bwìɲ à vè ɲgòkè tsɛɲ Jisòs nɛ ve'ɛ wùriɲ bùusè wo à yuk nsàp maɲgəɲgèɲ nɛ nà' à gùu nɛ. ¹⁹ Bùu Faràsi wèɲ à yə mvè'nè bwìɲ sɛ kpəəɲ yù lòJisòs nɛ fana wo dɛ, <<Vesùwèɲ sɛ càsə mvèk fɛɛɲ wà a ɲgàk, wèɲ ja'a-a yàwèɲ mvè'nè maɲgòɲ sɛ yù yi è.>>

*Jisòs Tsè' Mvè'nè Yi Nə
Kpɛ,
Nə Tse' Nàɲ Sə'*

²⁰ Mvèk ɲkàk ànɛ à ye, bù lakmvum mok wèɲ à vè Jòrosalèm ɲgòkè kùksə Nwì mbwa. ²¹ Bùu yè'sə wèɲ à kè tsɛɲ ɲgà fàk Jisòs mòk nɛ wo to yi dɛ Filip nà'a. Lak Filip nɛ à ye Bèsadà nɛ nà'a mvwe' nzenɲòɲ Galili. Wo duk fa nà' dɛ, <<Tè'mòk, vès dzɛm dɛ vèes ye Jisòs ya vesi wèɲ taanɲ gesə mweè jo.>> ²² Filip à lò, nɛ kɛ tsok fa Andrù, fana bɛ nà' ye'e ɲga'a bwìɲ ba fo', nɛ kɛ tsok fa Jisòs nɛ. ²³ Jisòs à yè ɲgòtsòho fa wo dɛ, <<Mvèk nɛ kè dzɛɲ laɲ nɛ Nwii nɛ niɲtsok fa bwìɲ dɛ mùu mo ɲwè, mù ɲwè nɛ ghaɲ. ²⁴ Mù sɛ tsè' wenɲ nè'e ɲkèm ncèp duk dɛ, A ye-a ɲga mvəm gòmbi ka sɛ nze co nà' kpɛ kpɛ nooɲ, ye dɛ nà'a nɛ cum mam megu mvəm

nè mò'fis nè. Nə ye də a ye-a ŋga nà' nòon sə nze co nà' kpɛ laŋ, nə to fana nà'a nə tse' fe'lə mvəəm mok ŋkùuŋntèn. ²⁵ Yusə də, ŋwə nè yi dzəm-a yònsə ye, ye də yi nə bisə bə zeŋ wà. Fana ŋwə nè yi bèn-a yònsə ye sə nzeŋgòn fɛɛŋ fana ye də yi nə tse' mam yònsə ye nə fo' nè mvèsə. ²⁶ Ye də, ŋwə nè yi dzəm-a ŋgògù fàak am fana yi yuŋ və mɛ. Mvwe' sè mù lópwe', ŋgèŋgàan nə ye fo' vesì. Nwə nè yi dzəm-a ŋgòyù və mɛ də ya yi gɛ fàak am fana Tè' am nə yamsə yi, yi kuk.>>

²⁷ Jisòs à duk mok sè' də, <<Ntəm àm sə fa mɛ ŋgə' ŋga'a ve'ɛ wùriŋ. Aco mù cèp yè'sə də yà? Aco mù duk fa Tè' am də yi yep fis ŋgə' nè nà'a ŋga'a mɛ tuhù mù ènə fo' à? Megu ŋga'a kə də mù ànə və tsenə fɛɛŋ ŋgòyə ŋgə' ènə. ²⁸ A bəboŋ co mɛ nə duk fa Tè' am nə də, <Gù lɛ yusə co yà'a nə gɛ də bwiiŋ kuksə liŋ yo.>> Yi ànə duk ve'nə fana ŋgì mòk cèp vesə mɛbu. Ngi nə sə cèp də, <<Mù a gɛ ya bwiiŋ kuksə liŋ am sə laŋ, fana mɛ nə gɛ mali yà' sèmok.>> ²⁹ Bùu sè wo à mà tə fo' sə à yuk ŋgì nè sè'. Mok duk də, mbùŋ kùm yi. Mok duk yàwo də, hai', cèp bohòyi masinjà Nwì.

³⁰ Jisòs duk fa wo ye də, <<Ngi nè wèŋ yuk ànə, nà' ka bùu tu am cèp, nà' cèp bùu tu awèŋ. ³¹ Mvək kùrə nè wo nə sak nzeŋgòn nə

laŋ. Mvək kùrə nè wo nə bwì' mak gesə ŋwə nè yi ŋkum sə nzeŋgòn fɛŋ yi nə sè' laŋ. ³² Bohòmù yàm, wo fis gesə mɛ mɛtsə fana mù soŋ və bwiiŋ pwe'fo' bohòmù.>> ³³ Jisòs à cèp ncèp ènə ŋgònìtsə' fa bwiiŋ nsàp kpɛ nè yi nə kpɛ nà' nè.

³⁴ Bùu sè wo à ye fo' wùriŋ sə wèŋ à duk fa yi də, <<Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwək lùuk avès də Nkum ŋgà gèm bwiiŋ nə, yi nə cum mam nè mvèsə. Wù nè sə dɛhù nè sə yòdə wo nə fis kok gesə mo ŋwè mɛtsə, ŋga mo ŋwə nè wù sə duk ènə ndà?>> ³⁵ Jisòs duk də, <<Mareŋ nə nə cum tse' wenə wèŋ mvək momjo wà. Ghà nè mareŋ nə cu wenə wèŋ ènə fana a bəboŋ də wèŋ gi soŋ lo mantombi ya ndzəm kà weŋ kə ci'. Bəsə ŋwə nè yi gigə ye sənə mandzəm kà mvwe' sè yi sə nèŋ lòkù sə rigè. ³⁶ Wèŋ dzəm bohòmareŋ nə ŋga'a nè nà' cu tse' wenə wèŋ ènə, ya wèŋ ye bùu mareŋ nə wèŋ.>>

Jisòs ànə cèp wes ncèp ènə fana yi lo gesə yuye fo'. ³⁷ Yi ànə gɛ bum manŋgèŋgèŋ ŋga wo sə yə ve'ɛ wùriŋ fana wo kà bohòyi anə sə dzəm mali. ³⁸ Bum yè'sə à kə ye mègù mvə'nə ŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Izayà ànə cèp mantombi fa' yà'a. Yi ànə cèp də, <<Tà, ŋwə nè mò'fis a dzəm fù' ncèp avès nè è?

Yà'a sè' də ɲwè nè mò'fis ka
 ɲaaŋ yo sè sè' riŋ lok
 è?>>

³⁹ Bùu yà'sə wèŋ à ka
 bohòJisòs dzəm lok sè'
 mvè'nè Izayà nè ànə com
 sè' də,

⁴⁰ <<Nwì a lok lis awo sə,
 ya wo kà bum yə, nè
 ɣaŋsə wo tu sè', ya wo
 kà mareŋ yə.

Wo kà bum yè'sə rɛɛŋ, fana
 nè kà mùu Nwì də ya
 mɔ luŋsə wo yù vè.>>

⁴¹ Izayà nè à sə cèp yè'sə
 ɲga yi sə duk yè'sə Jisòs,
 bùusè yi ànə ye ye də Nkum
 ɲgà gèm bwìŋ nè ɲwè nè
 ghaŋ. ⁴² Bum yè'sə ànə ye-
 a sè ve'nə fana, bwìŋ à ye
 mali mɔŋgorè bù ɲkwàha
 bùu Jus sə wèŋ yo, sè wo à
 dzəm bohòJisòs nè. Megu
 də wo à sə wəp bùu Faràsi
 wèŋ fana wo kà jəja də wo
 dzəm bohònà' cèp fis. Wo à
 gù ve'nə də ya bùu Faràsi sə
 wèŋ kà wo mɔmvwe' ndap
 pìriyà awo be' fis. ⁴³ Wo
 à dzəm ghak yàwo nè də
 bwìŋ kwasə wo nè ɲɔŋsə
 nè də Nwìi kwasə wo yi.

Jisòs Duk Də Ncèp Ye Nə Sak Bwìŋ

⁴⁴ Jisòs à cèp fis fe'lə bə
 ɲaŋ səmok duk də, <<Nwè
 nè yi dzəm-a bohòmù, ye də
 ɲgəŋgàŋ ka yà'sə bohòmù
 dzəm mègù. Yi dzəm yà'sə
 bohòŋwè nè yi a tum vè mɔ
 tsenə nè sè'. ⁴⁵ Nwè nè yi
 yə-a mɔ, ye də yi yə ɲwè nè
 yi tumsə vè mɔ nè sè' laŋ.
⁴⁶ Mù a vè yàm sə nzeŋgòn

anə co mareŋ. Ya ɲwè nè yi
 dzəm-a bohòmù, ye də yi nè
 kà sənə mandzəm mok cu
 mali. ⁴⁷ A ye-a ɲga ɲwè yuk
 ncèp àm nè, nè dzeŋ ɲgòyù
 nà' fana ye də a nè kà yi mù
 kè sak. Mù à ka tsenə ɲgòkè
 sak bwìŋ və. Mù à vè yàm
 də ya bwìŋ tse' lùŋ. ⁴⁸ Ye
 də ɲwè nè yi dzeŋ-a mɔ, nè
 beŋ ncèp àm nè fana, yi tse'
 yusè yà'a nè sak yi numbu
 nè nzeŋgòn nè me. Wo nè
 jəŋ mègù sè ncèp nè mù à
 cèp nè, nè sak nsàp ɲwè ànə
 fo'. ⁴⁹ Bùsè yusè mù sə cèp
 sə, mù sə kà yà' sə ntùù mù
 bə dzədzəm ɲjàm tsərə kok.
 Nwè nè yi sə tsè' mɔ yusè
 mɔ cèp sə, a Tè' am nè yi a
 tum vè mɔ tsenə nè. ⁵⁰ Mù ri
 tse' də lùŋ nè nà'a kà mègè
 nè tesə vègè bohòncèp nè
 nje nè. Yà'a njo nè mù sə tsè'
 fa mègù wèŋ yusè Tè' am a
 duk fa mɔ yi sə.>>

13

Jisòs Yə'rə Fa Bwe Ye Wèŋ Də Yà'a Fak BohòMòk Bə Mòk

¹ A sə kɔəp wesə lòmok
 numbu ɲkàk pasobà nè fana
 Jisòs riŋ də mvək nje kàrə
 ɲgòbwìŋ foho lòbohòTè' ye
 nè laŋ. Jisòs ànə dzəm bùu
 sè sə nzeŋgòn sè wo sè ye
 wèŋ fana yi dzəm yà' tətè kə
 ləsə pwe' nè pwe'.

² Nconùm à dzèŋ fana
 Jisòs bə ɲgàa fàak ye wèŋ
 kə cum be'lə mvwe' mò'fis,
 nè sə zɔ zɔzɔ. Yè'sə à ye
 ɲga Satà ni sə ntùù Judàs
 mo Saimù nè mvwe' lak

Iskarəyà nə laŋ, də nà'a seŋ Jisòs. ³ Jisòs à rì sè' də Tè' ye a fa bum pwe'fo' ndzə bohòyi. Yi à rì sè' də yi à tesə vè bohòNwi, fana yi nə bwi foho lo sè' bohòNwi anə. ⁴ Yi ànə riŋ ve'nə fana mvè'nə wo à mà cu fo' fana Jisòs lokok, nə fweŋ fis cèək ye sè mɛ ɲkwèŋ. Yi jəŋ tawùrè, nə swi' yak nà' sə gamè yi. ⁵ Yi jəŋ ndzəp, nə gesə sənə ɲgàp mòk, nə ye ɲgòsə cùhu fa ɲgàa fàak ye wèŋ ɲki' awo bə zeŋ. Yi jəŋ tawùrè nè yi ànə swi' sə gamè nə, nə sə yisə fa yà' ɲki' sə bə zeŋ. ⁶ Yi kə weŋ mɛ ni'i Saimù Pità fana Pità nə duk də, <<Wù də wu cuk fa mɛ kù ya a gɛ va Tà?>> ⁷ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù ka yusè mù sə gù fa weŋ yè'sə ntòreŋ. Megu də mvèək nə və nè wèeŋ nə reŋ bə zeŋ.>> ⁸ Pità nə duk fa nà' də, <<Kaco mù dzəm yuk də wu cuk fa mɛ kù yeŋ.>> Jisòs də, <<A ye-a ɲga mù ka wu cuk fa, ye də wù ka yà'sə mok vesù ye.>> ⁹ Fana Pità nə duk fa nà' mok kə də, <<A ye-a biim ve'nə, Tà, wù kà mɛ kù cùk mègù fa. Wu cuk fa mɛ bo am bə tu am pwe'fo'.>> ¹⁰ Jisòs duk fa yi də, <<Ŋwè nè yi cuk-a ni' ye laŋ, ye də yi mok rəreŋ. Wo nə cuk fa megu ɲwè ànə mok kù. Wèŋ pwe'fo' wèeŋ rəreŋ, mègù ɲwè nè mò'fis nè yi ka rəreŋ yeŋ.>> ¹¹ Jisòs ànə riŋ me ye ɲwè nè nà'a nə seŋ yi nə laŋ. Nà'a njo nè yi à duk də wèŋ ka rəreŋ pwe' yeŋ nə.

¹² Yi ànə cuk weŋ fa wo kùu awo sə fana yi kə te' ni fe'lə cèək ye sə, nə kə foho cum nze. Fana yi ye ɲgòcèp bohòwo duk də, <<Wèŋ reŋ bə yusè mù gù fa weŋ yà'sə à? ¹³ Wèeŋ togè mɛ də cicà nə ye də Tà. A bəboŋ mvè'nə wèeŋ togè mɛ ve'nə yà'sə bùusè mɛ bohòwèŋ mvè'nə wèŋ sə to yà'sə anə zìnə. ¹⁴ Mù nè mɛ yàm cicà nə ye Tà àwèŋ nə cùk fa-a weŋ kù, ye də wèŋ tse' ɲgòcùhu fa mòk bə mòk kùu yàwo sè'. ¹⁵ Mù nitsè' fa weŋ yà'sə mandzè mòk nè də wèeŋ gɛ fa mòk bə mòk sè' mvè'nə mù gù fa weŋ yà'sə. ¹⁶ Mù sə tsè' fa weŋ ɲkèm ncèp duk də, kaco mo fàk yam ghak ɲwè nè yi sə fàk bohònà' nə yeŋ. Kaco masinjà mòk yam ghak ɲwè nè nà' tum yi nə sè' yeŋ. ¹⁷ Mvè'nə wèŋ rì bum yè'sə fana kwəkwaə nə ye bohòwèŋ, ɲga wèŋ sə gù-a yà' na.>> ¹⁸ Yi à cèp fe'lə ncèp mòk sè' də, <<Bum sè mù sə cèp yè'sə, mù sə kà bohòwèŋ pwe'fo' cèp. Mù rì nsàap bùu yàm sè mù a cokfis wo sə mù. A zìnə də ncèp nè nà' cu ndzənə ɲwàk Nwi nə, nè ye mègù sè' mvè'nə wo à còm sə də, <Ŋwè nè vesi zɛ be'lə zɛzɛ mvwe' mò'fis nə, nè nəŋ tes fa mɛ kù mɛ tuhù sè' yi nə.> ¹⁹ Mù sə tsè' nòŋsə fa weŋ bum yè'sə ɲga cu ntòcuu, də ya yà'a kə ye sè' mvè'nə mù à tsè' weŋ sə fana weŋ riŋ də mɛ ɲwè nè mù cu nə.

²⁰ Mù sè tsè' wenj nè'e ñkèm ncèp duk dè, ñwè nè yi jè-a masinjà àm co ñwè, ye dè ñgèngàn jè yà'sè mù. Ñwè nè yi jè-a mù, ye dè yi jè yà'sè ñwè nè yi a tumsè vè mù sè nzenjòn fèj nè.>>

Jisòs Dè Ngà Fàk Ye Mòok Nè Senj Yi

(*Mat. 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23*)

²¹ Jisòs ànè cep wes ncèp ènè fana ntum ye fa ghaha wesè yi ñgè' ve'ε wùrinj. Yi cep fis mòk jèja kwarangàn dè, <<Mù sè tsè' wenj nè'e ñkèm ncèp dè, ñwè cu mungorè wèj mò'fis nè yi nè senj mù.>> ²² Ngàa fàak ye sè wèj à kùksè ke'ca, nè mərə fuk ñwè nè yi dè nà'a nè senj yi nè bùè. ²³ Anè ye ñga mo fàk ye nè yi à sè dzəmgè nà' wùrinj nè yəhə na kok lòngwə ni'ì yi anè. ²⁴ Saimù Pità sè gu gesè fa nà' bə si dè nà'a fek Jisòs nè dè ñwè nè nà' duk ànè ndàle. ²⁵ Fana ñgà fàk ye nà'nə soonj kwap wesè lo ñgwə ni'ì Jisòs anè, nè fek nà' dè, <<Tà, ñwè nè wù duk ànè ndà lè?>> ²⁶ Jisòs duk dè, <<A ñwè nè mù nè bək jəj zuzɜ, nè tsəp gesə sənə ndzəpnjəp, nè fa yi.>> Fana yi bək jəj zuzɜ, nè tsəp gesə sənə ndzəpnjəp, nè fa Judàs Iskarəyà mo Saimù. ²⁷ Judàs à jè yà' ntèn, Satà ca ni yi sè ntù. Jisòs duk fa nà' dè, <<Yusè wù sè dè wu gu sè, gu yà' nənək.>> ²⁸ Bwe ye sè wo à ye fo' sè pwe' à yuk,

nə kà njo nè Jisòs duk fa nà' ve'nə nè rɛɛj. ²⁹ Judàs nè à ye ñgà lòksè mbàam awo yi. Mòk wèj tsəm dè kàmòk Jisòs duk dè nà'a kə ywiŋ və bum sè wo nè zɜ ñkək bə zɛj. Bòp mòk tsərə yàwo dè kàmòk Jisòs sè duk dè nà'a kə gap fa ñgàa jìj wèj mbàm. ³⁰ Ghà nè Judàs nè ànə jəj zuzɜ sè Jisòs fa yi sè ntèn fana yi tesè lo yuye sè mbiŋ. A ye yè'sə ñga ndzəm senj tasè cù laj.

Jisòs Fa Lùk Nè Fi

³¹ Ghà nè Judàs nè ànə tesè lo ye sè fana Jisòs duk fa ñgàa fàak ye wèj dè, <<Mvək kùrə ñga'a mòk laj nè bwiŋ nè ye dè mo ñwè nè ñwè nè ghanj. Wo nè ye nsəp ñwè nè ghanj nè Nwi cu sè' ndzə ni'ì Mo ñwè anè. ³² Mvə'nè wo nè ye nsəp ñwè nè ghanj nè Nwi cu ndzə ni'ì mù Mo Ñwè fana Nwi nè niŋ tsok fa bwiŋ nsəp ñwè nè ghanj nè Mo ye nè cu, Yi nè kà mvək càsè.

³³ <<Bwe am wèj, mvək nè vesuwèj nè cum mvwe' mò'fis ka mòk ñkùwŋ bwehe cum fe'lə. Wèj nè lap mù fana yà' megu mvə'nè mù ànə tsok fa bùu Jus wèj fa' yà'a dè, kaco wèj kə dzenj to mvwe' sè mù sè lò sè yèj. ³⁴ Mù fa wèj lùk nè fi dè, wèj dzəm mòk bə mòk. Nsəp mandzè nè mù a dzəm wèj nà'a, wèj nè dzəm tsonj mòk bə mòk sè' ve'nə. ³⁵ Nsəp dzədzəm ènə nè gu yi ñkuŋ bwiŋ riŋ dè wèj

bùu sè wèŋ sə yù mandzè àm.>>

ngòlòmvwè' sè mù sè lòo sə laŋ.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeen Yi (Mat. 26:30-35; Mak 14:26-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Saimù Pità à fek yi də, <<Tà, mvwe' sè wù sè lòo sə ma fò?>> Jisòs duk də, <<Mvwè' sè mù sè lòo sə, kaco wù lo to fo' nga'a yeŋ. Mvèək nə və nə wu nə yuŋ və mù fo'.>> ³⁷ Pità duk də, <<Wù də kaco mù yuŋ lo to wu nga'a yeŋ nga kotse' mù yà ŋkuŋ ε Tà? Mù yàm kəkurè ngòkpù bùu tu yò.>> ³⁸ Jisòs duk fa yi də, <<Wù duk də aco wù kpù bùu mù è? Mù tsok wu ŋkèm duk də, mvəp nə səkə to kàmòk, nga wù nè'e, wù bèŋ fis mù kè' te' laŋ də wù ka mù riŋ.>>

14

Jisòs Mandzè Nə NgòKè Yə Nwì

¹ Anə geŋ Jisòs nə duk fa ngàa fàak ye sə wèŋ də, <<Kà də wèŋ gù də ntuum awèŋ sə bup weŋ duk. Wèŋ fa ntuum awèŋ bohòNwì, nə fa yà' bohòmù sè'. ² Rum ndap mù la'à Tè' am àwo ŋkùuŋntèŋ. Yà' ànə ka-a ve'nə yeŋ bwèrɛ mù a tsè' fa weŋ. Mù sè lòdə ya mù kə gùhu tsə'rə nonjsə fa weŋ mvwe' ncum mbwa. ³ Mù lo-a, nə kə gùhu tsə'rə wes fana mù foho və, nə kə jəŋ lo weŋ, də ya mvwe' sè mù cu sə, wèŋ ye yàwèŋ sè' fo'. ⁴ Wèŋ rì mandzè nə

⁵ Tomos duk fa yi də, <<Vès ka mvwe' sè wù sè lòo sə riŋ, Tà. Ye də vès nə riŋ mandzè nə ngòkè dzèŋ fo' nə bə yà?>> ⁶ Jisòs duk wo də, <<Mù mandzè nə mù, mù zìnə nə sè' mù, nə ye lùŋ nə sè' mù. Kaco ŋwè ca, nə kə ye to si Tè' am yeŋ, tse'ŋga ngəŋgəŋ cə bohòmù. ⁷ A ye-a də wèŋ anə riŋ-a mù, bwèrɛ də wèŋ a rì Tè' am sè' laŋ. Ye jəŋ nga'a nə lo mantombi, wèŋ rì yi, nə yèè nə yi bə lis sè' laŋ.>> ⁸ Filìp fek yi də, <<Tà, riŋ fa-a ves Tè' yo nə è? Nà'a mègù yu nè mò'fis nè vès yə-a yi, yà' kurə ves.>> ⁹ Jisòs duk də, <<Nùumbu sè mù a cu vesùwèŋ yè'e pwe', wù ka mù ntòriŋ à, Filìp? Nwè nə yi yə-a mù, ye də yi a yə Tè' am nə laŋ. Ye də wù sə duk fe'lə də mù riŋ fa weŋ Tè' am nə-e nga'a va? ¹⁰ Co wù ka sə ntuum wù dzəm də mù mo ye nə, mù mò'fis bə Tè' nə, Tè' nə ye sè' mò'fis bə mo ye nə yè'e dzəm à? Ncèp nè mù sè cèp fa wèŋ ènə sə kà sə vèè mù bə tu am tesə kok. Sə gù Tè' am nə yi sə fàk ndzə ni'ì mù nə. ¹¹ Wèŋ dzəm ncèp àm nè də mù ves Tè' am mò'fis, Tè' am ye bwi vesi sè' mò'fis nè'e. A ye-a də wèŋ sə kà dzəm də bùusè mù sè cèp yà' sè' mù bə cùu am fana aco wèŋ dzəm yà' bùusè wèŋ yə nsàap fàak sè mù sə gùu sə.

¹² <<M̄ tsok fa wen̄ ŋk̄em nc̄ep duk d̄ə, ŋw̄ə n̄ə yi dz̄əm-a boh̄òm̄, yi n̄ə ḡu s̄ə' ns̄aap bum s̄ə m̄ s̄ə ḡu. Yi n̄ə ḡu bum s̄ə yà' yam c̄as̄ə yà's̄ə s̄ə', b̄uus̄ə m̄ s̄ə bw̄iŋ l̄òyàm boh̄òT̄è' am. ¹³ A ye-a s̄ə yà, ŋga w̄en̄ fek yà' b̄ə liŋ am fana m̄ n̄ə ḡu yà'. M̄ n̄ə ḡu yà' ya ŋga bw̄iŋ ye ŋaŋ s̄ə T̄è' tse' s̄ə ndz̄ən̄ə f̄aak am s̄ə. ¹⁴ A ye-a s̄ə yà, ŋga w̄en̄ fek m̄ yà' b̄ə liŋ am fana m̄ n̄ə ḡu yà'.>>

Jisòs Kà' NgòTum Vèsə Ngà Ntip

¹⁵ Jisòs n̄ə duk fe'l̄ə mok s̄ə' d̄ə, <<A ye-a d̄ə w̄en̄ dz̄əm m̄, w̄en̄ non̄s̄ə l̄ùuk am. ¹⁶⁻¹⁷ Fana m̄ n̄ə fek T̄è' am yi tum fa wen̄ ŋgà ntip mòk. Ngà ntip èn̄ə, a Yòŋs̄ə n̄ə Nw̄i n̄ə, n̄à'a yi n̄ə yi n̄its̄ə' faḡə bw̄iŋ z̄in̄ə n̄ə. Yi n̄ə cum mam wen̄ə w̄en̄ s̄ə nt̄ū w̄en̄ n̄ə mv̄ès̄ə. Kaco b̄uus̄ə s̄ə s̄ə nzen̄gòŋ f̄eŋ tse' to yi yeŋ, b̄uus̄ə kaco wo ye n̄à' yeŋ, n̄ə k̄a yi s̄ə' r̄i. W̄en̄ riŋ yi yàw̄en̄ riŋ b̄uus̄ə yi cu wen̄ə w̄en̄, n̄ə ye d̄ə yi n̄ə k̄ə cum mam wen̄ə w̄en̄.

¹⁸ <<Ye d̄ə w̄en̄ riŋ tse' d̄ə kaco m̄ lo, n̄ə me'r̄ə mak non̄s̄ə wen̄ co bwe n̄iŋ yeŋ. M̄ n̄ə bwi foho v̄ə mali ŋgòk̄ə yə wen̄. ¹⁹ Yus̄ə d̄ə, cu mv̄ək mom̄jo ya b̄uus̄ə s̄ə s̄ən̄ə nzen̄gòŋ n̄ə k̄a m̄ mok s̄ə yə fe'l̄ə. W̄en̄ n̄ə s̄ə ye mali m̄ yàw̄en̄ yo, b̄uus̄ə m̄ cu fo' ŋw̄əm fana w̄en̄ n̄ə cum yàw̄en̄ s̄ə' ŋw̄əm an̄ə. ²⁰ Mv̄ək àn̄ə k̄ə dz̄en̄

n̄u fana w̄en̄ riŋ d̄ə m̄ ves T̄è' am mò'fis, w̄en̄ ye yàw̄en̄ vesùw̄en̄ s̄ə' mò'fis fana m̄ ye yàm vesùw̄en̄ s̄ə' mò'fis. ²¹ N̄w̄ə n̄ə yi yuk-a l̄ùuk am s̄ə, n̄ə non̄s̄ə yà' fana ye d̄ə n̄à'a yi n̄ə yi dz̄əm m̄ n̄ə. A ye-a ŋga ŋw̄è dz̄əm m̄, ye d̄ə T̄è' aam n̄ə dz̄əm ŋḡəŋḡəŋ, m̄ dz̄əm yi yàm s̄ə', n̄ə niŋtsok fa yi ni' àm mv̄è'n̄ə m̄ cu.>>

²² An̄ə geŋ Judàs fek yi d̄ə, <<Aco w̄u ȳəəŋ megu boh̄òvès, b̄uus̄ə s̄ə s̄ə nzen̄gòŋ s̄ə k̄a wu yàwo yə an̄ə va T̄à?>> An̄ə cep yè's̄ə Judàs n̄ə zok, ka Judàs Iskar̄əyà yeŋ. ²³ Jisòs cep f̄əs̄ə d̄ə, <<N̄w̄ə n̄ə yi dz̄əm-a m̄, yi n̄ə non̄s̄ə nc̄ep àm. T̄è' am n̄ə dz̄əm yi fana ves T̄è' am n̄ə n̄ə v̄ə k̄ə ḡu mv̄we' ncum avès ves ŋw̄è àn̄ə w̄en̄ b̄əb̄e'. ²⁴ N̄w̄ə n̄ə yi k̄a m̄ dz̄əm̄ḡə k̄a nc̄ep àm n̄ə s̄ə' non̄s̄əḡə. W̄en̄ ts̄ər̄ə tse' d̄ə nc̄ep n̄ə m̄ s̄ə ts̄ə' wen̄ èn̄ə n̄à' s̄ə k̄a s̄ə v̄əə m̄ b̄ə tu am tes̄ə kok. A nc̄ep T̄è' am n̄ə yi a tum v̄ə m̄ n̄ə. ²⁵ M̄ ts̄ə' fa wen̄ bum yè's̄ə ŋga m̄ cu nt̄òvesùw̄en̄. ²⁶ An̄ə ye maŋkw̄en̄ fana T̄è' am n̄ə n̄ə tums̄ə ves̄ə fa wen̄ ŋgà ntip n̄ə ŋgòk̄ə j̄ə mv̄we' k̄uu am. Ngà ntip n̄ə, a Yòŋs̄ə n̄ə R̄əreŋ n̄ə. Ghà n̄ə yi v̄ə n̄ə, yi n̄ə ȳər̄ə fa wen̄ bum, n̄ə ḡu w̄en̄ ts̄ər̄ə riŋ f̄əs̄ə bum s̄ə m̄ à ts̄ə' wen̄ s̄ə pwe'fo'.

²⁷ <<Mv̄è'n̄ə m̄ s̄ə l̄òŋga'a yè'e fana m̄ fa non̄s̄ə wen̄ fifi. Ns̄ap fifi n̄ə n̄j̄àm n̄ə m̄ s̄ə fa wen̄ èn̄ə, kaco w̄en̄

tse' to nà' bohònzenḡòḡ n'è'e yeḡ lok. Wèeḡ kà dè wèeḡ sè mərə duk. Wèeḡ kà wuə sè ntuə wèḡ sè' tse'. ²⁸ Wèḡ yuk mv'è'nè mù tsè' fa weḡ dè mù sè lòo fana nè bwi vè kè tseḡ weḡ sè mok yà'a laḡ. A ye-a dè wèḡ dzəm m, wèḡ kwa dè mù sè lòḡḡkè yè Tè' am, bùusè Tè' am nè yi yam gha' m yi. ²⁹ Mù sè tsòho fa weḡ bum yè'sè ḡga cu ntòcu, dè ya ḡga yà'a kè ye mv'è'nè mù tsè' weḡ sè fana wèḡ dzəm dè m ḡwè nè zìnə. ³⁰ Mù nè kà vesùwèḡ tètè mok cèp yiskok, bùusè ḡwè nè yi ḡkum sè nze fèeḡ yi nè sè dè yi vè. Megu dè yi ka ḡaḡ bohòmù tse'. ³¹ Yusè mù sè ḡu, a bə ḡaḡ sè Tè' am a duk fa m yi dè m ḡ, ya ḡga bwiḡ nè riḡ dè mù dzəm Tè' nè. Lòkok, vesùwèeḡ lo mvwe' sè zok.>>

15

Jisòs Də Yi Co Mantsen Tə

¹ Jisòs à tsè' fa ḡgà fàak ye wèḡ ncèp mòk sè' duk dè, <<Mù yè'e t, ḡrep nè nà'a nè zìnə, Tè' am ye bwi ye co ḡwè nè yi sè jə ḡkərè bə zeḡ yi. ² A ye-a ḡga ntaḡ àm mòk sè kà zəm fana yi ḡbè' ci' mak fis nà'. A ye-a nta nè nà' sè zəm fana yi ḡuḡ tsè'rə nà' bəbòḡ dè ya nà'a zəm ḡhaha wesè ḡkəuḡntèḡ. ³ Wèeḡ yàwèḡ mok rəreḡ co ntaḡ t, nè wo ḡuḡ tsè'rə nà' ḡuḡ tsè'rə. Wèḡ reḡ ve'nə bùu ncèp am nè mù cèp fa wèḡ nè.

⁴ Wèeḡ cum mam ndzə ni'i mù ya m cum mam ndzə ni'i wèḡ sè'. A ye-a ḡga ntaḡ ka ndzə ni'i mantsen t, nè yeḡ, kaco yi zəm ḡḡwì yeḡ. A bohòwèḡ sè' ve'nə dè, a ye-a ḡga wèḡ ka ndzə ni'i mù cum mam, ye dè wèeḡ wà.

⁵ <<Mù yàm mantsen t, nè, wèḡ ye yàwèḡ ntaḡ sè. ḡwè nè yi cu mam-a ndzə ni'i mù, mù cum ndzə ni'i yi sè' fana yi nè ye co ntaḡ t, nè yi sè zəm ḡḡwì wùriḡ. Yumook sè' dè, a ye-a ḡga mù ka ye, kaco wèḡ ḡ to lok fùk yumok yeḡ. ⁶ ḡwè nè yi kà-a ndzə ni'i mù cu mam fana yi ye co ntaḡ t, nè wo mək nà' m'a. Ntaḡ t, nè yum fana wo te'e benə nsàap yà'sè, nè kə teḡ sè misè, fana yà' sè. ⁷ Wèeḡ cu mam-a ndzə ni'i mù, ncèp àm cum sè' sè ntuə wèḡ fana yusè wèḡ fek m yà' pwe'fo', wèeḡ nè tse' yà'. ⁸ Yusè yà'a ḡḡḡ ḡkuḡ bwiḡ jəḡ Tè' am dè yi kəkuk, a ḡga wèeḡ co ntaḡ t, sè wèḡ sè zəm ḡḡwì ḡkəuḡ. Yà'sè nè niḡtsok sè' jəja dè wèeḡ bwe am.

⁹ <<Mù a dzəm weḡ nsàp nè co Tè' am dzəḡḡ m. Wèeḡ sè lo mantombi bə nsàp mandzè nè co mù sè dzəm mali weḡ. ¹⁰ A ye-a ḡga wèḡ sè nòḡsə lùuk am sè fana m nè sè dzəm mali weḡ fo'. Yà' mèḡù sè' mv'è'nè mù a nòḡsə lùuk Tè' am fana yi sè dzəm mali m sè' yè'e. ¹¹ Mù tsè' nòḡsə fa weḡ bum yè'e mantombi

ya nga kwəkwa nè mù tse' nè, wèñ tse' nà' yàwèñ sè', ya kwəkwa nè njàwèñ nè nà'a rwiñ wesə dak nè dak. ¹² Lùk àm nè mù sə fa wèñ nè nè' də, Wèñ sə dzəm mòk bə mòk sè' mvè'nè mù a dzəm wèñ.

¹³ <<Nsàp dzədzəm mòk ka nsàp nè'e mok guñ casə fe'lə nè də ñwè dzəm ñge' ye wèñ ve'ε tètè nè kə fa ni' ye də yi kpə bùu tu yà'wèñ. ¹⁴ A ye-a ñga wèñ sə nòñsə lùk am sə fana ye də wèñ ñge' am. ¹⁵ Mù nè kà wèñ də ñkwèñ mok sə to, bùusè kaco moñkwèñ riñ wes yusè ñkwà' ñwè ye nè sə gù pwe'fo' yeñ. Mù nè to wèñ lε də ñge', bùusè mù a tsòho wes fa wèñ bum sè Tè' am a tsè' mù sə pwe' nè pwe'. ¹⁶ Wèñ a ka mù wèñ cokfis jəñ, mù a cokfis jə wèñ mù, nè tumsə lo wèñ də wèñ lo, nè kə zəm fa mù nto' ñkùuñ ya nto'o sə cum mali fo'. Wèñ gù ve'nə fana yusè wèñ fek Tè' am yà' mənə liñ am pwe'fo', yi nè fa wèñ yà'. ¹⁷ Lùk àm nè mù sə fa weñ nè'e də, wèñ dzəm mòk bə mòk.>>

*Jisòs Duk Də,
Nzenğòñ Nə Nə Bèñ Wèñ*

¹⁸ Jisòs nè à sə cèp lòmali mantombi də, <<A ye-a ñga bùu sè sənə nzenğòñ nè bèñ wèñ, wèñ riñ də wo à bèñ to ntòmù ñkuñ nè sə bèñ wèñ. ¹⁹ Wèñ ànə ye-a bùu nzenğòñ sə wèñ bwèrε bùu sè sənə nzenğòñ sə wèñ

dzəm wèñ bùusè də wèñ bùu awo. Megu kə də mù a cokfis wèñ mütsetsə'rèə bùu sè sə nzenğòñ sə fana wèñ ka mok bùu awo yeñ. Nà'a njo nè wo sə bèñ wèñ nè. ²⁰ Wèñ kà də wèñ swi ncèp nè mù à tsè' wèñ fa' nà'a duk. Də, kaco mo ñkwèñ yam ghak ñwè nè yi sə fàk bohònà' yeñ. Bùu sè wo à bèñ mùu nè bèñ li wèñ sè'. Bùu sè wo à dzəm ncèp àam, nè dzəm li ncèp awèñ sè'. ²¹ Wo nè gu wèñ nsàap bup yà'sə pwe' bùusè də wèñ bùu am, nè ye sè' bùusè də wo ka ñwè nè yi tumsə vè mù tsenə nè riñ. ²² Anə ye-a də mù a ka yumok bohòwo kə cèp bwèrε də bup awo kà mù tuhù wo ye. Nə ye də nè mù a vè, nè kə tsok wo lañ fana mandzè nè cə wo swihi nè mok bùè. ²³ Ñwè nè yi bèñ-a mù, ye də yi bèñ Tè' am sè'. ²⁴ Anə ye-a də mù à ka nsàap manğəngèen sè ñwè nəmòk ka gu yuk mù lisə wo gu, bwèrε də bup awo kà mù tuhù wo ye. Nə ye də ñga'a yè'e, wo a yə yà' bə lis awo lañ, nè sə bèñ mali mù ves Tè' am ba fo'. ²⁵ Me'rə yà'a ye ve'nə ntèñ, ya yà'a kə kərə təəñ mvè'nè wo à còm nòñsə ndzənə ñwàk Nwì də, <Wo à bèñ mù wà jì njo yà'a.>

²⁶ <<Wèñ kà swi də ñga ntip nè sə vèə swi. Ghà nè mù lòbohòTè' am fana mù nè tumsə vesə fa wèñ yi. Yi yòñsè nè yi tesə vè bohòTè'

am. Yi nitsè' fagè bwiñ zìnə nə yi. Yi nə kə təəŋ ma nə njəm, nə sə tsoho fa bwiñ nsàp ŋwè nə mù cu nə. ²⁷ Wèeŋ yàwèŋ sè' bùusè sè aco wèŋ tsoho fa bwiñ bə liŋ am sè', bùusè à yè yèe, a sə cu vesùwèŋ mvwe' mò'fis.

16

¹ <<Mù tsè' fa weŋ bum yè'sə ya ŋga bwiñ yè ŋgòfa weŋ ŋgò' fana wèŋ kà maŋkwèŋ sòòŋ fohòlò. ² Wo nə jum fis weŋ māmuvwe' ndap piriya. Mvək sə vèə nə wo nə zə weŋ bə zə mwè nə sə tsəm də wo sə gù fàha Nwi. ³ Wo nə gu weŋ nsàap bum yè'sə bùusè wo ka mū ves Tè' am ba fo' riŋ. ⁴ Megu də mù sə tsòho fa weŋ bum yè'sə ŋga cu nto cuu ya ŋga yà'a kə ye nùu, wèŋ tsərə tse' də mù ànə tsok weŋ laŋ də a nə ye ve'nə. Mù à ka weŋ bum yè'e mantombi tsok fa bùusè mù a sə cugè vesùwèŋ.

Fàak Sè Ngà Ntip Nə Nə Gù

⁵ <<Mù sə tsè' weŋ yà' ŋga'a bùusè mù tə mok ŋgòbwi foho lòyu am bohòŋwè nə yi à tum vè mū tsenə nə. Mègù kə də wèŋ pwe'fo', ŋwè nə mò'fis sə kà mū də mù sə lòyè'sə fòlè sè' fek lok. ⁶ Yàwèŋ mègù də bum sè mù sə tsè' weŋ yè'sə sə gù ntuum awèŋ kà kwa. ⁷ Mù sə tsè' weŋ lè zìnə də bòghak də mū me'rə weŋ nə lo, bùusè mū kà-a lòfana Ngà Ntip nə nə

kà ŋgòkə cu wenə wèŋ vè. A ye-a ŋga mù lòkè dzèŋ mbwa fana mū nə tum sə tsoŋ və yi ŋgòkə cu wenə wèŋ. ⁸ Ghà nə yi vèə fana yi nə gu nzeŋgòn nə ŋgòri ncu nə bup nə ye ncu nə kəkərè, nə ye mandzè nə Nwii nə kə sak nzeŋgòn nə. ⁹ Yi nə niŋtsok reŋsə fa wo də yà'wèeŋ ŋgàa gù bup bùusè wo à ka bohòmù dzəm. ¹⁰ Yi nə reŋsə wo də mū ŋwè nə kəkərè. Yi nə tsok reŋsə fa wo yè'sə bə mandzè nə də mū nə me'rə fèeŋ, nə lo bohòTè' am fana wèŋ kà mū mok sə yə fe'lè. ¹¹ Yi nə reŋsə fa bwiñ jòn awo bə ma nə sak nzak sè' bùusè bwiñ nə ye də nzak ko ŋkum nə yi tse' nzeŋgòn yi nə.

¹² <<Bum cu wùriŋ sè mù ka weŋ ntòtsoho fa, megu də mū tsoho fa-a weŋ yà' ŋga'a pwe', yà' ghak weŋ òaŋ. ¹³ Megu də ghà nə Yòŋsə nə yi reŋsə fagè bwiñ zìnə nə vèə fana yi nə sə gumsə lo weŋ mvwe' sè ŋgòri zìnə nə pwe'. Yi nə kà bum bə tu ye sə cèp, yi nə sə cep bum sè yi yuk vè ye yà' sè' yu'u. Yi nə tsoho reŋsə fa weŋ bum mok sè yà'a nə kə ye ntsə'mòk mantombi sè'. ¹⁴ Yòŋsə ànə nə gu mū, mù ye ŋwè nə ghaŋ bùusè bum sè yi nə niŋ tsoho fa weŋ yà' sə nə tesə bohòmù. ¹⁵ Bum sè Tè' am tse' pwe' a sè' yàm, fana nà'a njo nə mù duk weŋ də Ngà Ntip nə nə sə tsoho fa weŋ bum sè yà' tesə vè bohòmù

sə.>>

*Jisòos Nwè Nè Yi Gha'
Nzenḡon Nè Yi*

¹⁶ Jisòs à duk fa bwe ye wèḡ duk dā, <<Anə ca mvək momjo wèḡ kà mū mok sə yə fe'lə. A cà fe'lə mvək momjo sèmok fana wèḡ ye fe'lə mū.>> ¹⁷ Ngàa fàak ye mok wèḡ a fe'rə kè'cà mənḡorè wo anə dā, <<Yi sə cèp yè'sə dā yà ve'nə ε? Yi sə dūhū yusə dā, <Mvək momjo wèḡ nə kà mū yə, a kə cà fe'lə mvək momjo sèmok fana wèḡ ye mū.> Yi cèp ve'nə, nə sə duk dā, <A būsè mù sə lòbohòTè' am> wèḡ yè'sə būy yà? ¹⁸ Ncèp nè yi sə cèp nà' dā mvək momjo nə yè'sə dale? Mvək momjo ànə vès ka yàvès bə zèḡ rɛɛḡ.>> ¹⁹ Anə geḡ Jisòs riḡ dā wo sə dzəm ḡḡfek yi yumok fana yi duk fa wo dā, <<Wèḡ sə mərə yè'e ncèp nè mù duk fa wèḡ dā mvək momjo wèḡ nə kà mū mok yə, a cà mvək momjo wèḡ ye fe'lə mū sèmok nə à? ²⁰ Mū tsok fa wèḡ ḡkəm ncèp dā, wèḡ nə wəḡ ve'ε manziḡḡ manziḡ, fana būy sè sə nzenḡon sə wèḡ sə kwa ma njàwo kwaa. Ntūm awèḡ nə bup wèḡ wùriḡ fana ntūm awèḡ sə yà' bup wèḡ ve'ε sə nə būyḡ kwa fe'lə sè'. ²¹ Anə ye co ḡwà nè yi sə ḡhà mwe. A yèto, ntūm bup yi dā mvək ḡḡ' ye vè laḡ. ḡhà nè yi dzə wes mo nə fana yi kà ḡḡ' nè yi anə ye nə mok tsərè. Yi nə sə kwa mok kə kwaa

də yi dzə mwe sə nzenḡon. ²² Anə ye bohòwèḡ sə' ve'nə. Ngà'a yè'e ntūm awèḡ sə bup wèḡ, meḡu kə dā ḡhà nè mū nə kə ye fe'lə vesùwèḡ sèmok fana wèḡ nə kwa mvək ànə wùriḡ. Mandzè nè co dā ḡwè nəmòk ḡu to dā ya wèḡ kà mok kwa fe'lə, kà mok sè' ye.

²³ <<A kə dzèḡ nūmbu ànə fana yà'a nə rɛɛḡ bohòwèḡ, wèḡ kà mū yumok mok fek fe'lə. Mū tsok fa wèḡ ḡkəm ncèp duk dā, yusə wèḡ feka Tè' am yà' mūnə liḡ am pwe', yi nə fa wèḡ yà'. ²⁴ Yà' kə dzèḡ tètè ntinə ḡḡ wèḡ ka yumok mūnə liḡ am leḡ yuk. Wèḡ leḡ bum bohòTè' am, ya yi fa wèḡ yà', wèḡ kwa tsərè bonḡə riḡ.>>

²⁵ Yi à cèp fe'lə fa ḡḡà fàak ye sə wèḡ dā, <<Mù sə màk fa mèḡù wèḡ bum bə ḡbū' bə ḡbū'. Mvək sə vè nə mū nə kə ḡbū' mok màk fe'lə. Mū nə tsok rɛḡsə fa wèḡ bum sè yà' cu bə liḡ Tè' am sə mok jəja. ²⁶ ḡhà ànə ye fana wèḡ nə sə leḡ bum bohòTè' am mok bə cūu awèḡ mūnə liḡ am. Anə kà mok dā mū kə leḡ fa wèḡ mù mok ye yiskok. ²⁷ Tè' am bə tu ye yi dzəm wèḡ būsè wèḡ a dzəm mū, nə dzəm tsè' sè' dā mù à tesə bohòyi. ²⁸ A zinə, mù à tesə vè bohòyi ḡkuḡ nə və sə nzenḡon fən; nè ḡḡ'a nè'e mù sə dā mū me'rə ḡḡon nə, nə bwi foho lo fe'lə bohòTè' am nə.>>

²⁹ Anə geḡ fana ḡḡà fàak

ye sə wèŋ dzəm fa yi də, <<A vɛ'nə àlaa. Wù cèp nə ŋga'a mok rərəŋ, wù sə kà gbɛ' mok màk. ³⁰ Fana vès rərəŋ nə nè ŋga'a də wù riŋ bum pwe'fo'. Njo mòk nè də ŋwèe fek wu yusə yà' cu sə vəə yi ŋkuŋ ya wu riŋ yà'a bùə. Yà'sə gù fana vès dzəm zìnə də wù a tesə vè bohòNwì.>> ³¹ Jisòs nə fek wo də, <<Co yà'sə gù wèŋ ŋkuŋ wèŋ dzəm à? ³² Wèeŋ yeè, mvək sə vəə, aco mù duk də mvək nə kùrə laŋ, nè wo nə bɛ' samsə wèŋ zəzok fana ndaaŋwè pwe' caŋ lo nda'à yi, wèŋ me'rə tes mù mùmù. Megu də mù nə kà mùmù sè ye bùusə Tè' aam nə ye vesi. ³³ Mù cèp bum yè'sə bohòwèŋ ya wèeŋ cum mam vesùwèŋ nə tse' fifi. Sənə nzeŋgòŋ nè'e, wèeŋ nə sə tse' megu ca ŋgə'. Megu də wèeŋ ko ntəm. Mù a ghak nzeŋgòŋ nə laŋ.>>

17

Jisòs Sə Lɛŋ Fa Bwe Ye Wèŋ Piriya

¹ Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi kùk gesə lo mabu, nə duk də, <<Tè', mvək nè wù à gù fùhɛ nònɔsə nə kè dzèŋ laŋ. Gɛ-a də ya mo yònə tse' kàkùksə. Mù nə gɛ yàm sè' co bwìŋ ye ŋaaŋ yo. ² Wù a fa mo yònə ŋàŋ mətuhù bwìŋ pwe'fo', ya yi fa lùŋ nè nà'a nè kà mè nè bohòbùu sè wù a cokfis, nə fa ndzə bohòyi sə. ³ Lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə, a ŋgòrì wu, nè wu Nwì nè

wù mègù mò'fis nə ye zìnə nə, nə ye sè' ŋgòrì mùu Jisòs Krɛst nè wù à tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə. ⁴ Mù a kùksə wu sə nzeŋgòŋ fɛeŋ. Mù a gù wes fàak sè wù a tum tsə mù də mù kə gɛ sə laŋ. ⁵ Ye də Tè', jəŋ lo-a mù, ya mù kə cum vesù. Gɛ mù ya mù kə tse' kàkùksə mvwe' mò'fis mvə'nə vesù ànə tse' to nà' ŋga wù ka nzeŋgòŋ nə ntògɛ lok yà'a.

⁶ <<Bùu yo sè wù a cokfis wo sə nzeŋgòŋ, nə fa ndzə bohòmù sə, mù a gù wo ŋgòrì wu sè bòn. Wo à ye bùu sè yò, wù nə jəŋ wo, nə fa ndzə bohòmù. Wo cu sə nònɔsə ncèp nè njònə sè'. ⁷ Wo a rì tse' mok ŋga'a zìnə laŋ də bum sè mù tse' yà' pwe'fo' a tesə vè bohòwù. ⁸ Mù a càsə fa wo ncèp nè wù a fa nà' ndzə bohòmù nə fana wo a ko jə nà' laŋ nə riŋ zìnə də mù a vè bohòwù. Wo a dzəm tse' sè' də wù a tum vèsə mù sə nzeŋgòŋ anə.

⁹ <<Mù sə lɛŋ fa wo. Mù sə kà bohòbùu sè sənə nzeŋgòŋ anə nduk pwe' lɛŋ fa. Mù sə lɛŋ fa bùu sè wù a fa wo ndzə bohòmù yè'sə, bùusə wo bùu yo wèŋ. ¹⁰ Yàm pwe'fo' sè yò, Yòye bwi pwe'fo' sè' sè yàm. Bwìŋ sə yə də mù tse' kàkùksə bùu tu awo sə. ¹¹ Mvək kùrə ŋga'a nè də mù nə bwi foho lo bohòwù laŋ. Mù nə me'rə nzeŋgòŋ nə fana wo cum mali yàwo ntòca. Tè' nè wu rərəŋ, sə jəŋ ŋkərə bohòwo bə nsàp ŋàŋ yònə wù ànə fa mù nə, ya wo cum

cù mò'fis sè' mvè'nè vesùu cù mò'fis yè'e. ¹² Ghà nè mù a cu ntòvesi wèŋ, mù sè jəŋ ŋkərə bohòwo bə ŋàaŋ yo sè wù à fa ndzə bohòmù sè. Mù a jə ŋkərə bohòwo bəboŋ fana yumok kà wo gù. Nà'a njo nè mòk a ka mʉtsətsə'rə wo bisə nə. A bisə mègù yi nè yi à ye ŋgòbisə tsə nə. Yi a bisə vɛ'nə ya yusə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də yà'a nè ye sə kʉrə vɛ'nə.

¹³ <<Mù sè də mʉ bwi foho lo ŋga'a mok bohòwù. Megu kə də mù sè cèp bum yè'e ŋga mù cu ntòsə nzenɡòn anə, ya wo kwa sè' dak nè dak mvè'nè mʉ kwagè yàm. ¹⁴ Mù a càsə fa wo ncèp nè njònə laŋ, fana nzenɡòn nə a bèn wo bùusə wo ka yàwo mok bùu nzenɡòn nə yeŋ, sè' mvè'nè mù ka yàm ŋwəə nzenɡòn nə sè ye yè'e. ¹⁵ Ka də mù sè ləŋ yè'sə də wu fis gesə wo sə nzenɡòn anə yeŋ. Mù sè ləŋ də wu sə jəŋ ŋkərə bohòwo ya ŋwè nè yi ŋwè nè bʉp nə kà wo yumok bʉp gù. ¹⁶ Wo ka bùu nzenɡòn nə yeŋ, sè' mʉmvè'nè mù ka ŋwəə nzenɡòn nə yeŋ yè'e. ¹⁷ Niŋtsok fa wo zinə yònə ya wo ye gesə yàwo zok co bùu yo. Ncèp nè njòo zinə nə. ¹⁸ Mvè'nè wù ànə tum gesə lo mʉ sənə nzenɡòn nə fana mù sə tum lówo cə sè' vɛ'nə. ¹⁹ Mù sə nòŋsə nì' àm zok bohòwù bùu wo ya ŋga wo ye yàwo zok bə ncèp nè njònə zinə nə.

²⁰ <<Mù sə kà bə tu bùu sè wo fɛɛŋ yè'e ləŋ mègù, mù sə ləŋ bə tu mok sè wo nè yuk ncèp nə bohòyè'sə wèŋ, nè dzəm bohòmù sè'. ²¹ Mù ləŋ də wo ye pwe' cù mò'fis. Tè', mù ləŋ də mvè'nè vesùu mò'fis yè'e fana wo ye vesùwèŋ sè' vɛ'nə. Wo ye vɛ'nə ya bùu sè sənə nzenɡòn nə riŋ də wù a tum vè mʉ sə nze anə. ²² Mù a fa wo sè nsàp kəkuk nè wù à fa mʉ nə, də ya wo ye cù mò'fis sè' co vesù. ²³ Mʉ nə ye sə ntʉù wo, wù ye bwi yòsə ntʉù mù ya wo pwe' ye cù mò'fis nè mò'fis. A ye vɛ'nə fana nzenɡòn nə riŋ də wù a tum mʉ, nè riŋ sè' də wù dzəm bùu am yè'sə wèŋ sè' mvè'nè wù dzəm mʉ. ²⁴ Tè', bùu sè wù a fa mʉ yè'sə, mù dzəm də wo ye vesi wèŋ mvwe' sè mù cu, ya ŋga wo ye kəkuk nè wù ànə fa mʉ ŋga wù ka nzenɡòn nə ntògʉ nə. Wù à fa mʉ nsàp kəkuk ènə bùusə wù à dzəm mʉ. ²⁵ Tè' nè wu rərəŋ bə mandzəə yo pwe', nzenɡòn nə ka wu riŋ, mù rì wu yàm laŋ. Bùu yo yè'e wèŋ rì sè' də wù a tum vè mʉ tsenə. ²⁶ Mù a gù wo, wo riŋ wu. Mʉ nə sə gʉ mali vɛ'nə ya wo tse' sè' nsàp dzədzəm nè wù a tse' bohòmù nə, ya ŋga mʉ nə ye sə ntʉù wo anə sè'.>>

18

*Wo Ko Jisòs
(Mat. 26:47-56; Mak
14:43-50; Luk 22:47-53)*

1 Jisòs ànə ləŋ wes me piriya ye nə fana yi jəŋ ɲgàa fàak ye wèn bə yà'wèn to ndzəp mòk nè wo togè nà' də Kidròn, nə tesə lo mvwe' gadì mòk fa'nə. 2 Judàs nè yi ànə seŋ Jisòs nə à rì mʉmvwe' ànə sè' bùusè Jisòs bə ɲgàa fàak ye wèn à sə kè be'ləgè fo'. 3 Fana Judàs nə jəŋ ɲgo sojàa bùu Rumà wèn nə ye bə ɲgàa kùk ndap Nwì nè ghaŋ sè bùu Farasi wèn à tum wo sə. Bùu yè'sə wèn à bwe' tse' laàm bə kàk wèn nduk, nə bəhə tse' lo bum dzè' sè'.

4 Wo à kè dzèŋ mvwe' sè Jisòs à ye sə fana ɲga yi riŋ yusè yà'a nə gʉ bohòyi sə laŋ. Anə geŋ yi tesə təəŋ və mantombii yà'wèn, nə fek yà' də, <<Wèn sə ləp ndà? >> 5 Wo cep fəsə də, <<Vès sə ləp Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nà'a.>> Jisòs duk fa wo də, <<A mù.>> Anə ye yè'sə ɲga Judàs nè yi à seŋ Jisòs nə tə kok sè' fo' bə yà'wèn. 6 Mvə'nə Jisòs à duk fa wo də, <<A mù>> sə fana bùu sə wèn sooŋ lo ma ɲkwəŋkwèŋ, nə coho gbʉ sə nze. 7 Yi fek fe'lə yà' sèmok də, <<Wèn sə ləp ndalə?>> Bùu sə wèn cep sè' ɲkuŋ də, <<Vès sə ləp Jisòs nè mvwe' lak Nazàre.>> 8 Jisòs duk də, <<Mù tsè' weŋ fa' laŋ də a mù nə. A ye-a də wèn sə ləp mʉ fana wèn kà-a bùu yè'e wèn yumok gù, wèn me'rə wo lo yàwo sə.>> 9 Yi à cèp vè'nə ya yà'a ye megu sè' mvə'nə yi ànə cep də, <<Bùu

sè wù a fa wə ndzə bohòmù yè'e pwe', nè mò'fis nə kà bisə ja'à.>>

10 Anə ye vè'nə fana Saimù Pità cok fis fèk ye mà mba'à, nə gbè' ci' mak fa moŋkwèn ɲkum ɲgà fa satikà' ntu'u ma zʉ sə nze. Liŋ moŋkwèn ànə à ye Malekù. 11 Jisòs à yə vè'nə fana yi duk fa Pità nə də, <<Sòfəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù sə də mʉ kà ɲgə' nè Tè' am a fa mʉ də mʉ ye nà' nə yə à?>>

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù
(Mat. 26:57-65; Mak 14:53-72; Luk 22:54-71)

12 Anə geŋ ɲkwà' ɲwè sojà nə kə jəŋ ɲgo sojà ye wèn, bə yà'wèn kə ko kiŋ Jisòs nə. ɲgàa tək mok sè mʉmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə à tesə wo sè'. 13 Wo à ko yi, nə jəŋ lo to yi ntòbohòAnàs. Anàs ènə à ye tè'ɛ ɲgwe Kayofàs. Kayofàs nə ànə ye ɲkum ɲgà fa satikà' bə lùmɲgòn ànə yi. 14 ɲwè nè yi à duk fa bù ɲkwàha bùu Jus wèn də, a bəboŋ co ɲwè nè mò'fis kpʉ mʉnə tu bwìŋ pwe' nə, à ye sè' Kayofàs ènə.

Pità Bèŋ Jisòs
(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Mvèk ànə à ye, Saimù Pità bə mofàk Jisòs nəmòk à yù lòJisòs nə. ɲkum ɲgàa fa satikà' nə à rì mofàk Jisòs mòk nə fana yi me'rə nà', nà' ni lo mʉmvwe' ntombi ye nə. 16 Pità à təəŋ mam ye mvwe' ncùu ɲka' sə, nə kà fwa ni lò. Anə geŋ mofàk

Jisòs nè ñgà fa satikà' ànə riŋ nà' nè kə ye mənɔwà nè yi sə kàk ncùu sə, bə nà' cep fana wo to nisə lo Pità sè' mbwa. ¹⁷ Mvè'nè wo à sə də wo ni lo fana mənɔwà nè yi sə kək ncùu sə yi nə duk fa Pità də, <<Mù kwà' də wu mofàk ñgà' ànə mòk, kè ka'-ε?>> Pità cep fəsə fa nà' də, <<Hai', mù ka mòk yeŋ.>>

¹⁸ Anə ye ndzəm ànə ñga mbuəp sə ko fana bwe fàak ñgà fa satikà' bə ñgàa kək ndap Nwi nè ghaŋ nə mok wèŋ fimsə mis, nə təəŋ fo' sə yuk. Fana Pità lo kə təəŋ sè' bə yà'wèŋ, nə sə yuk ye sè'.

¹⁹ Nkum ñgà fa satikà' nè liŋ yee Anàs nà'a à fek Jisòs bum mok bə liŋ ñgàa fàak nà' nə ye bə yusə nà' sə yə'rə fa bwiŋ sə. ²⁰ Jisòs də, <<Mù yə'rəgè bwiŋ jəja məmvwè' ndap piriya nə ye məmvwè' ndap Nwi nè ghaŋ nə, mvwe' sè' bùu Jus wèŋ kè tɛsgè tu. Mù kà yàm yumok mvwe' sèswihì cèp yuk. ²¹ Ye də wù sə fek fe'lə mù yè'sə bùu yà? To fek ɛ bùu sè wo à yuk bum sè mù cèpgè sə, ya wo tsok fa wu wo. Wo riŋ wes bum sè mù cèpgè sə vɛ'ɛ làaŋ.>>

²² Jisòs ànə cep vɛ'nə fana dɔgari mòk nè yi à ye fo' ləp sam yi bə bo mpaan. Yi də, <<Kàcò, yà'a mvè'nè wo cèpgè bohònkum ñgà fa satikà' vɛ'nə à?>> ²³ Jisòs

duk fa nà' də, <<A ye-a də mù cèp bə jòn bwèrɛ də wù duk sè də mù sə cèp bə jòn. A ye-a ñga yusə mù cèp sə mvək nə, wù ləp mù kə bùu yà?>> ²⁴ Anə geŋ Anàs tumsə lo Jisòs nə mvè'nè wo tasə tse' yi bə kwan bohòKayofàs nè yi sè' ñkum ñgà fa satikà' mòk.

²⁵ Saimù Pità nə à təəŋ, nə sə yuk mali mis sə fana wo duk fa yi də, <<Vès kwà' də wu ɛ mo ñgà fàk ñgà' ànə mòk kè ka'-ε?>> Pità dzeen də, <<Hai' kà mù yàm to.>>

²⁶ Mo ñkwèŋ ñkum ñgà fa satikà' mòk, nè yi à ye moma ñwè nè Pità anə gbè' tiŋ mak yi ntu' nə cep ye sè'. Yi duk də, <<Mù tsəm də mù anə ye wu mù gadi bə lis am.>> ²⁷ Pità nə dzeen fe'lə sèmok fana ntomvəp to sè' ghà ànə.

Jisòs Tə Mantombii Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Mvəp à sə to nè zəzòn fana wo jəŋ fis Jisòs mvwe' ndap Kayofàs, bə yà'wèŋ lo mvwe' nto' Govənonə yi mo lak Rumà. Bùu Jus wèŋ à ka yàwo mbwa ni bùusə wo à sə dzəm ñgònònə ni' awo rərəŋ ya wo kə zə ñkàk pasobà àwo*. ²⁹ Anə geŋ GovənoPalè nə kə tseŋ wo sə mbi, nə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ko vè ñwè nè'e bùu yà?>> ³⁰ Wo duk fa nà' də, <<Anə ye-a də ñwè ènə kà

* **18:28** 18:28 Bùu Jus wèŋ à tse' làuk mok sè ñgòjə ni' awo də wo rərəŋ mantombii Nwi fana wo kà məmvwè' ndap bù laknvwum sə ni bwèrɛ wo gu bupə ni' awo sə, nə kà mandzè nè ñgòkùkə Nwi tse'. Nà'a njo nè wo à ka mù nto' Palè ni nə.

ɲwè nè bup yeŋ bwèrɛ dɛ vès kà yi bohòwù fɛɛŋ jə vè.>> ³¹ Palè nè duk fa wo dɛ, <<Wenə wèŋ foho lo, wèŋ kə sak yi mvè'nè lùuk awèŋ sɛ duk wɛŋ.>> Wo duk fa yi dɛ, <<Vès ka ɲaaŋ sè ɲòsɔk nzak kpɛ bwìŋ tse'.>> ³² Mvè'nè wo à gù vɛ'nə fana yà' gɛ dɛ Jisòos kpɛ nsàp kpɛ nè yi à tsè' fa bwìŋ dɛ yi nè kpɛ nà' nè.

³³ Palè à bwì foho ni lòmɔ nto', nè to Jisòs dɛ nà'a vɛ. Jisòs à vèə, yi fek nà' dɛ, <<Wù dɛ wu ɲkum bùu Jus è?>> ³⁴ Jisòs dɛ, <<Yusè wù sɛ fek mɔ yè'sə tesə kok sɛ vèə wù kè a cùu bùu mok wèŋ nè?>> ³⁵ Palè duk fəsə fa nà' dɛ, <<Wù yə mɔ co dɛ mɔ ɲwèə Jus à? ɲgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bùu yo wèŋ jə vè wu bohòmù fɛŋ wo. Wù gù bupsə yà, tsok fa mɔ.>> ³⁶ Jisòs dɛ, <<Gaŋ ɲkum sè yàm sɛ ka sè sɛ nzeŋgòŋ fɛŋ yeŋ. Gaŋ yàm sɛ nè ye-a sè sɛ nze fɛŋ, bwèrɛ dɛ bwe fàak am wèŋ lù fa mɔ bùu Jus sɛ wèŋ dɛ ya wo kà mɔ yumok gù.>> ³⁷ Palè nè fek nà' dɛ, <<Wù sɛ dɛ wu ɲkum è kèe yàlɛ?>> Jisòs duk dɛ, <<Njo nè mù à vè sɛ nzeŋgòŋ fɛŋ bùu zeŋ nè mègù mò'fis dɛ mɔ niŋtsok fa bwìŋ zìnə nè. Nà'a njo nè wo à dzə mɔ nè. ɲwè nè yi təŋ-a ma nè zìnə nè fana yi nè yu'rə bohòmù mvè'nè mù sɛ cèep.>> ³⁸ Palè dɛ, <<Zìnə yu yà?>> Yi à duk wes vɛ'nə fana yi lokok, nè tesə lo sɛ

mbi, nè kə tseŋ bùu Jus sè wo ca sɛ. Yi duk fa yà'wèŋ dɛ, <<Mù ka yàm jòŋ nè ɲgà' ènə gùu ye.>> ³⁹ Yi cep fe'lə mok sè' dɛ, <<A bum lak awèŋ dɛ ɲkàha pasobàa kə dzèŋgəə, mù fis me'rə fa wèŋ ɲgà ndapndzəm mòk mò'fis. Ye dɛ wèŋ dzəm dɛ mɔ fis me'rə fa wèŋ ɲkum bùu Jus nè à?>> ⁴⁰ Wo à yuk vɛ'nə, wo kə'ɲgùŋ duk nè bup dɛ, <<Vès ka ɲwè ànə dzəm. Fis me'rə fa vɛs lɛ Bàrabà.>> Bàrabà ènə à ye ncoro' njè nè kpɛ bwìŋ.

19

Wo Sak Də Wo Zə Jisòs
(*Mat. 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25*)

¹ Anə ye vɛ'nə fana Palè gɛ wo jəŋ Jisòs nè, nè ləp nà'. ² Sojà wèŋ kə jəŋ ndik sè yà'a njènjək, nè bak yà', nè tes fa Jisòs nè nà' mɔ tuhù co tàm ɲkum. Wo jəŋ cək mòk nè bəbaŋ, nè ni fa yi nà' co cək ɲkum. ³ Wo ye ɲgòvəhə bohòyi, nè sɛ cepsə nà' co ɲkum. Wo sɛ dɔhɔ dɛ, <<Mbè ɲkum bùu Jus wèŋ.>> Wo ywi'lə yi, nè sɛ ləp yi bə bo.

⁴ Palè nè à tesə vè sɛ mbi mvwe' sè bùu Jus wèŋ cu sɛ səmok. Yi duk fa yà' dɛ, <<Wèŋ yeè, mɔ nè fis və ɲwè ènə sɛ mbi ya wèŋ riŋ tse' dɛ mù ka yàm yusè yi bupsə sɛ riŋ.>> ⁵ Anə geŋ Jisòs nè tesə tsoŋ ɲga yi ta tse' mali tàm njènjək nè mɔ tuhù yi, nè ni tse' cək ɲkum nè sè'. Fana Palè

nə duk fa wo də, <<Wèen yeè, yi nè'.>> ⁶ Ngàa fa satikà' sè ghanj bə dògarì sè məmvwè' ndap Nwì sə wènj à yə yi fana wo kɛ'ngùnj, nə sə duk də, <<Wèenj tɛ'lə yi mɛ ntəəj. Wèenj tɛ'lə yi mɛ ntəəj.>> Palè nə duk fa wo də, <<Wèenj jəj lo-a, nə kə tɛ'lə yi wènj. Bohòmù yàm, mà ka yàm bɔp nə yi gùu ye lok.>> ⁷ Bùu Jus sə wènj duk də, <<A ye-a bə mandzè lùuk avès fana njwè ènə nə kpɛ megu kpɛu bùusè yi sə jə ni' ye də yi mo Nwì.>> ⁸ Palè nə à yuk vɛ'nə fana wuə ko yi vɛ'ɛ wùriŋ. ⁹ Yi bwi foho və kə ni lo fe'lə mɛ nto' anə bə Jisòs sèmok, nə fek nà' də, <<Wù vè yè'sə ma fò?>> Jisòs nə kà cù mùk. ¹⁰ Palè nə fek nà' də, <<Mù sə cèep, wù kà cèp à? Wù ka riŋ də mù tse' nàan sè ngòmè'rə wu, wù lo, nə tse' bwi nàan sè co mù tɛ'lə wu mɛ ntəəj sè' riŋ à?>> ¹¹ Jisòs duk fa nà' də, <<Fa wu nàan yà'sə Nwì. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ bwèrɛ də wù kà nànj mɛ tuhù mù tse' to. Njwè nə yi jə vè mɛ, nə kə fa ndzə bohòwù nə gù ghak bɔp yi.>>

¹² Palè ànə yuk ncèp ènə fana yi lap mandzè co yi me'rə Jisòs nə lo. Megu kə də bùu Jus sə wènj sə fuŋ mali fo' də, <<A ye-a nja wù me'rə njwè ènə fana ye də wù ka mok nje' Kaisà, njkum nè ghanj nè yi tse' vesùwènj yi mvwe' lak Rumà nà'a yeŋ. Búsə wù riŋ də

njwè nè yi sə jə-a ni' ye co njkum fana ye də yi sə nənə fa njkum Kaisà kù mɛ tuhù.>> ¹³ Palè nə ànə yuk ncèp ènə fana yi kə fis və Jisòs nə sə mbi, nə ca kok cum məmvwè' kapràak ye. Wo à sə to mvwe' kapràak sə də, <<Mbàndap lis.>> Wo to fo' bə ncèep lak bùu Hibrù wènj də, Gábàtà. ¹⁴ Bum yè'sə ànə sə ye yè'sə nja a nùmbu nè nja ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzè. Mvək ànə a ye sè' nja a mvək njkaha Pasobà. A sə kuəp lòco marənj fana Palè nə duk fa bùu sə wènj də, <<Wèenj ja'a njkum awènj nə nè'.>> ¹⁵ Wo kɛ'ngùnj də, <<Jəj gesə lo yi fo'. Yi kpɛ megu kpɛu. Wèenj kə tɛ'lə yi mɛ ntəəj.>> Palè nə fek wo də, <<Mɛ tɛ'lə njkum awènj nə mɛ ntəəj nà?>> Ngàa fa satikà' sè ghanj wènj sə à duk yàwo də, <<Vès rì mègù yàvès njkum Kaisà yìyi.>> ¹⁶ Yà'a yusè yà' à gùu fana Palè me'rə fa wo Jisòs də wo tɛ'lə nà' mɛ ntəəj.

*Wo Tɛ'lə Jisòs Mɛ Ntəəj
(Mat. 27:32-44; Mak
15:21-32; Luk 23:26-43)*

Fana sojàa sə wènj jəj lo Jisòs nə. ¹⁷ Yi à bək tse' ntəəj ye yi mɛ njkambəhə yi bə tu ye fana bə sojàa sə wènj tesə mɛ ntòlak anə, nə lo kə dzeŋ mvwe' mok sè wo togè fo' də, Nzùè tu bwiŋ. Wo to fo' bə ncèep lak bùu Hibrù wènj də, <<Gòrigotà.>> ¹⁸ Yà'a mvwe' sè sojàa sə wènj à

te'lə yi sə. Wo à te'lə yi bə
 bùu mok wèŋ bwìŋ ba. Mòk
 ye bo ma màk, mòk ye ye
 bo ma ŋkwip, Jisòs nè təəŋ
 ye mʉtsətsə'rə. ¹⁹ Palè ànə
 com naaŋ yak yumok mʉ
 tu ntəŋ anə. Yi à còm də,
 JISÒS NÈ MVWE' LAK NAZÀRE,
 ŋkum BÙU JUS WÈŋ. ²⁰ Wo à
 còm yà' bə ncèep lak zəzok
 te'. Mòk à ye ncèep lak Hi-
 brù, mòk Rumà nè ye Gris.
 Bùu Jus wèŋ a ta yusə wo
 à còm naaŋ sə ve'ε bwìŋ
 ŋkùuŋntən, bùusə mvwe' sè
 wo ànə te'lə yi sə à kuəp
 lòmʉ ntòlak. ²¹ Ngàa fa
 satikà'a bùu Jus sə wèŋ à yə
 fana wo kə duk fa Palè nè də
 nà'a kà də <<Nè'e ŋkum bùu
 Jus wèŋ>> còm. Wo də nà'a
 com lə də, <<Ŋwə ènə duk yi
 də yi ŋkum bùu Jus wèŋ.>>
²² Palè nè duk wo də, <<Yusə
 mʉ còm yà' laŋ, ye də yà' mè
 ve'nə.>>

²³ Ghà nè sojàa sə wèŋ à
 te'lə wes yi mʉ ntəəŋ anə
 fana wo jəŋ cəək ye sə, nè
 gapsə yà' bòp kwè, sojàa
 sə jəŋ mò'fis, mò'fis. A
 bwehe cu mègù mok sàro
 ye, nè nà' à ye lònŋon, nè
 kà cù mvwe' sè wo à tè'
 tè'lə tse'. ²⁴ Anə geŋ wo
 duk də, <<Vesùwèeŋ kà nà'
 sàrà bupsə. A təm bèŋ fo'
 ya a riŋ ŋwə nè yi nè zʉ
 nà'.>> Yè'sə ànə sə ye ve'nə
 fana yà' megu mvə'nə wo
 ànə com yà' ndzənə ŋwàk
 Nwì sə. Wo ànə com nja də,
 Wo a jə cəək am, nè gapsə
 jəŋ yà', nè sə təm bèŋ
 də ya wo ye ŋwə nè yi nè jəŋ

cək àm mòk.

Yà'a mvə'nə sojàa sə wèŋ à
 gù sə.

²⁵ Bùu sè wo à təəŋ kuəp
 lòmʉwə' ntəəŋ sè wo à te'lə
 Jisòs mbwa sə à ye ma Jisòs
 nè bə moma ma ye nè nè
 ŋwàŋwè. Mòk à ye fe'lə fo'
 Mèri nè yi ŋgwe Klopà bə
 Mèri nè mvwe' lak Mədàlinà
 nà'a. ²⁶ Jisòs ànə ye ma
 ye bə mofàk ye nè yi à
 sə dzəmgè nà' wùriŋ nè
 mvə'nə wo tə kok fo' fana yi
 duk fa ma ye nè də, <<Màmi,
 kùk mo yòo nà'.>> ²⁷ Nə
 bùu duk fa mofàk ye nè sè'
 də, <<Kùk ma yoo nà'.>> Ye
 jəŋ mvək ànə, mofàk ye nè
 à jə lòma Jisòs, nè sə kə cum
 mok bə nà'.

Jisòs Kpɛ

(*Mat. 27:45-56; Mak*
15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Yà'sə à mèe, Jisòs riŋ də
 fàak ye mè mok sè laŋ fana
 yi duk də, <<Njè ndzəp sə ya
 mʉ.>> Yi ànə cep yè'sə də
 ya yusə wo à còm nònŋsə yà'
 ndzənə Ŋwàk Nwì sə bùuŋ
 və zìnə. ²⁹ Anə ye ŋga ŋgàp
 mòk à ye fo' bə rùuk sè
 cəcəp ca. Fana wo jəŋ kùsa,
 nè tsəp gesə sənə rùuk sə,
 nè tse' gesə nà' bə ntatʉ kə
 cùhu Jisòs anə. ³⁰ Jisòs à
 no yà' fana yi duk də, <<Yà'
 mè mok laŋ.>> Fana yi zəm
 tsoŋ tu ye sə nze, nè fis
 me'rə yònŋsə ye.

³¹ Numbu ànə à ye numbu
 nè wo à sə fùhu də ndzəm
 seŋ tsə fana ye dzə. Wo à
 ka dzəm də numbu dzəə ye
 ŋga vèeŋ bwìŋ kə mʉ ntəəŋ

dzəm. Dzə ànə à ye sè' nè ghan wùriŋ. Fana bùu Jus sè wèŋ kə fek Palè də nà'a fa wo mandzè ya wo kə dzəp kù'rə vəp bùu sè wo tɛ'lə yà'wèŋ sə ya yà'wèŋ kpɔ toho ŋga wo kə tuuŋ. ³² Anə geŋ sojàa sè wèŋ lo kə dzəp kù'rə nè mò'fis, nè kə kù'rə nè ba, wo sè wo à tɛ'lə wo bə Jisòs wèŋ sə. ³³ Wo à kè dzèŋ bohòJisòs fana wo ye ŋga yi kpɔ ye sə laŋ, wo me'rə yi, nè kà kùu ye sə mok dzəp kù'rə. ³⁴ Sojà mòk à jə kòŋ ye, nè sop Jisòs bə zeŋ fə nca mvàa vāap. Ndɔəm bə ndzəp caŋ tesə tsoŋ fo'.

³⁵ Nwè nè yi à yə bum yè'sə bə lis mvè'nè yà' ànə ye nè, sə tsè' yè'sə yi. Yi sə cèp zinə, nè riŋ də yi sə cep yusè yà' ànə ye vɛ'nə. Yi sə tsòho fa weŋ bum yè'sə də ya wèŋ dzəm yàwèŋ sè'. ³⁶ Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə ya yà'a kə bùuŋ və megu mvè'nè wo ànə com ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo à còm də, <<Wo nè kà vəp ye nè mò'fis kəp.>> ³⁷ Wo à còm mok mvwe' mòk nja sè' də, <<Bwiiŋ nè ye ŋwè nè wo à sòp yi nè.>>

Wo Tuuŋ Jisòs

(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Yà'sə à mèe, fana ŋwè nəmòk nè wo à sə togè yi də Jòsep à vè kè ye Palè, nè laŋ nà' də yi kə jəŋ vèŋ Jisòs nè. Palè à dzəm, fana yi lo, nè kə jəŋ nà'. Liŋ lak Jòsep ènə à ye də Arimatayà. Yi

ànə ye sè' ŋwè nè yi à yù mandzè Jisòs, nè sə swihi, swihi bùusè yi à sə wəp bùu Jus wèŋ. ³⁹ Nikòdemù nè yi ànə kə tseŋ nooŋ Jisòs fa' ndzəmè nà'a à ye sè' bə Jòsep nè bəbɛ'. Yi à kè jə vè nsàap ncəəp mok sè wo to yà' də, <<Me>> bə mòk də, <<Alò>> wèŋ nduk. Ncəəp sə à rwi' dzèŋ co kilù hum tàŋ vɛ'ɛ. ⁴⁰ Wo à jə vèŋ ni' Jisòs nè, nè lim gesə ndzənə cək bə ncəəp sə wèŋ, bùusè yà'a mvè'nè bùu Jus wèŋ tuuŋgè bwiiŋ vɛ'nə. ⁴¹ Mvwe' sè wo à tɛ'lə Jisòs mɔ ntəəŋ sə, gadi mòk à kəəp kok fo'. Sè à ye mɔ gadi anə sè wo à ka ŋwè nəmòk ca ntòtuuŋ yuk. ⁴² Anə ye də nùmbu ànə à ye nùmbu nè wo sə fùhu də ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzè fana wo caŋ tuuŋ gesə Jisòs nè mok fa'nə bùusè mvwe' sə à ye mvwe' jəjo.

20

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɔ

(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-11; Luk 24:1-12)

¹ Nùmbu nè tɛ' à ye ŋga a nù Sondè, nè zəzòŋ ŋga cu ntòjàrə jàrə fana Mèri nè mvwe' lak Màdalà à lòkok, nè lo mvwe' sèe sə. A kè dzèŋ fo', yi ye ŋga wo dzərə fis gesə ma lis nè wo à lok ncùu sèe sə bə zeŋ nè laŋ. ² Yi caŋ bwi foho lo, nè kə tseŋ Saimù Pità bə mo fàk Jisòs nè Jisòs à sə dzəmgè yi wùriŋ nè, fana yi tsok yà' də, <<Wo fis gesə lòvèŋ ni' Tà nè

sə mvwe' sèe sè wo a tuuŋ yi ca sə laŋ. Vès ka mvwe' sè wo jə lòyi sə mok riŋ.>>
³ Pità bə mo fàk mòk nə caŋ lo mvwe' sèe sə. ⁴ Mo fàk mòk nə caŋ ghak Pità, nə lo ye mantombi kə dzeŋ mvwe' sèe sə. ⁵ Yi à kə bəhə, nə kək gesə sənə sèe sə. Yi ye megu cəək sè wo à lim vèŋ Jisòs bə zeŋ sə, nə kà ca ni lò. ⁶ Anə geŋ Saimù Pità nè yi à sə bə' vè nà' nə à kè dzèŋ ye. Yi ca ni lo sə mvwe' sèe sə jwaŋ. Yi ye cəək sè wo à tuuŋ nà' bə zeŋ sə ŋga yà' nòca. ⁷ Yi ye cək nè wo à lim tu Jisòs bə zeŋ nə ŋga wo lim benə nà' pwe', nà' noon ca zok. ⁸ Fana mo fàk mòk nè yi à kè dzèŋ to fo' yi nə ni lo ca sè'. Yi ye, nə dzəm də Jisòs nə lòkok laŋ. ⁹ A kə dzèŋ haŋ mvək ànə ŋga wo ka bə ncèp nè wo à còm nà' ndzənə ŋwàk Nwì də Jisòs nə kpə, nə lokok nà'a ntòrɛɛŋ.

¹⁰ Anə geŋ ŋgàa fàak Jisòs yà'sə wèŋ bwi foho lo lak. ¹¹ Mèri à bwi vè mvwe' sèe sə, nə kə təəŋ fo' sə mbiŋ, nə sə waŋ. Yi ànə sə waŋ fana yi bəhə tsoŋ, nə kək gesə lo sənə sèe sə. ¹² Yi ye masinjaa Nwì ba ŋga wo nitse' cəək sè fəfop pup pup. Wo à cu mvwe' sè wo ànə nonşə vèŋ ni' Jisòs fo' sə. Mòk à cu mvwe' sè tu Jisòs à ye fana mòk cum mvwe' sè kùu ye ànə ye sə. ¹³ Wo fek yi də, <<Wù sə wa yà, mami?>> Yi duk fa yà' də, <<Wo jə lòTà àm. Mù ka

mvwe' sè wo kə nonşə yi sə riŋ.>>

¹⁴ Yi ànə cep wes vè'nə fana yi bəhə, nə ye Jisòs ŋga nà' tə kok fo' fana yi kà nà' ri. ¹⁵ Jisòs nə fek yi sè' də, <<Wù sə wa yà mami? Wù sə lap ndà?>> A gù bohòMèri nə co nà'nə ŋwè nè yi sə kək gadì nè fo' nə yi fana Mèri nə duk fa nà' də, <<Tè'mòk, a ye-a ŋga wù jə lòyi wù fana wù kə niŋ fa mə mvwe' sə, ya mə kə jəŋ yi.>> ¹⁶ Jisòs nə to nà' bə liŋ də, <<Mèri.>> Mèri bəhə, nə cep fa nà' bə ncèp lak Hibrù wèŋ duk də, <<Ràboni.>> Ncèp nè də Ràboni ànə yà'sə də, <<Cicà àm.>> ¹⁷ Jisòs duk fa nà' də, <<Kà mə kohò tse' bəusə mù ka mə bohòTè' am ntòlo. Dù lo, nə kə tsok fa bwema am wèŋ də mù tə ləlòmù la'à Tè' am, nè yi sè' Tè' àwèŋ nə. A yi nè yi Nwì àm, yi sè' Nwì àwèŋ pwe'.>>

¹⁸ Mèri nə à lòo, nə kə tsok fa ŋgàa fàak nà' sə wèŋ də yi yə Tà Jisòs laŋ. Yi à tsòho fa wo yusə nà' à cèp bohòyi sə pwe'fo'.

Jisòs Nitsè' Fa Ngàa Fàak Ye Wèŋ Ni' Ye

(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ A kə dzèŋ nùmbu ànə, nè nteŋ à yèto ànə ŋga a nconum, ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ kə be'lə cum məm mvwe' ndap mòk mvwe' mò'fis. Wo ànə lok ncù bəusə wo à sə wəp bəhə Jus wèŋ. Wo də wo kək à, ŋga Jisòs nə

tə nè' mʉtsətsə'rə wo anə. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ lòoŋ.>> ²⁰ Jisòs ànə cep wes vɛ'nə fana yi niŋtsok fa wo bo ye bə ncanmvàaŋ ye. Ngàa fàak ye sə à yə Tà nə, wo kwa vɛ'ɛ wù kà fà'. ²¹ Jisòs nə duk fe'lə fa yà' səmok də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> Nə duk mok sè' də, <<Mvə'nə Tè' am à tum mɛ, mù sə tumsə lòwèŋ sè' vɛ'nə.>> ²² Anə geŋ yi yon̄sə fa yà'wèŋ yon̄sə, nə duk də, <<Wèeŋ jəŋ, mù yon̄sə fa wèŋ Yon̄sə nè Rəreŋ. ²³ Ye də a ye-a nga wèŋ swì fa ŋwè nəmòk bɛp ye fana Nwii nə swì fa ŋgəŋgàŋ sè'. A ye-a nga wèŋ ka də wèŋ swì fa yi bɛp ye nə duk, fana Nwii nə kà ŋgəŋgàŋ sè' swì fa.>>

Jisòs Yəəŋ BohòTomos

²⁴ Ghà nè Jisòs ànə kə tseŋ me ngàa fàak ye wèŋ fa' yà'a à ye nga Tomos nè wo togè yi mok də mofɛs nà'a ka ye fo' yeŋ. Yi ànə ye mòk mɛŋgorè wo sè humncòp-ba sə. ²⁵ Tomos nə à vè mɛŋkwèŋ fana wo tsok fa yi də, <<Vès yə Tà àvès nə laŋ.>> Tomos nə duk ye də, <<A ye-a nga mù ka mvwe' mbeŋ sè wo à ta yi luwa yà'a ye nə kà bə ndubo àm jweŋ, nə kà bo am mvwe' sè wo à sòp yi fɛ ncanvaa yà'a sògèsè, ye də mɛ nə kà yàm də a zìnə dzəm yuk.>> ²⁶ A kə cà nùumbu fwame' fana ngàa fàak Jisòs sə kə benə fe'lə mɛ nda'à səmok. A ye mok nga Tomos nə

fo' bə yà'wèŋ. Wo ànə lok ncùu sə lo'o fana wo ye nga Jisòs nə tə cà mʉtsətsə'rəə wo səmok. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> ²⁷ Yi duk fa Tomos də, <<Jweŋ ja'a yòo bo am è. Jəŋ bo yo, nə jweŋ ja'a mvwe' nè fɛ ncanmvàaŋ mù nə è. Kà də wu sə mərə fe'lə mok duk, dzəm ɛ mok dzəmə.>> ²⁸ Tomos duk fa nà' də, <<Tà àm, nə ye Nwì àm.>> ²⁹ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù dzəəm nə nga'a bùusè wù yə mɛ bə lis yo. Anə ye rɛŋsi bohòbùu sè wo ka bə lis ntòye, nə dzəm yà'.>>

Njo Nə Wo à Còm Nwàk

Ènə Bùu Zəŋ Nə

³⁰ Jisòs à gùhɛ mɛŋgəŋgèeŋ mok mɛ lisè ngàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo à ka yà'sə ndzənə ŋwàk nè'e com gesə. ³¹ Bum sè wo a còm yà' yè'e, wo à còm də ya wèeŋ dzəm də Jisòs Nkum ngà gè m bwiŋ nè yi mo Nwì nə. Wèeŋ dzəm bohòyi vɛ'nə fana wèŋ tse' lùŋ nè zìnə nè nà'a bə liŋ ye nə.

21

Jisòs Nitsè' Ni' Ye Bohòŋgàa Fàak Ye Wèŋ Bwiŋ Samba

¹ Mvək nəmòk à ye sè' nè Jisòs ànə niŋ ni' ye bohòŋgàa fàak ye mok wèŋ nga wo mvwe' təm Tiberiyà. Yè'e mvə'nə yà' ànə ye sə. ² Nùumbu mòk à ye nga Saimù Pità cu mvwe' mò'fis bə Tomos nə wo togè yi mok

də mofes, bə Nātaniyà nè yi à vè mvwe' lak Kanà nè mvwe' nzenḡòḡ Galili. Bwe Zebèdi à ye fo' ba, nè ye mok wèn sè' bwiḡ ba. ³ Saimù Pità à duk fa wo də, <<Mù sè lòyu am mvwe' fu'fuk.>> Wo duk bwi yàwo sè' də, <<Vès dzəm ḡḡòlòvesùwèn bəbɛ'.>> Fana wo tesə lo kə ni ḡḡwes mok, nè lo. Wo à fuk nòḡ tsə ciḡ, ciḡ, nè kà yumok ko.

⁴ Tsok à rɛḡ ḡḡa nùm sə də yi bap kok fana Jisòs nè tesə təḡ ndzə ḡḡu ndzəp anə. Wo kà rì də a yi nè rì. ⁵ Jisòs nè fek gesə yà' də, <<ḡḡàta, wèn ko yumok à?>> Wo də, <<Hai'.>> ⁶ Yi duk fa yà' də, <<Wèḡ jəḡ-a ram sə nè mak tsoḡ gesə-a yà' bo ma zɛ, ḡḡu ḡḡwes nè fa'a è. Wèḡ nè ko fuk fo'.>> Fana wo mak gesə ma nè yi duk nè. Fuk ni ca nsàp nè à ghak wo ḡḡòsə fəsə vè ram sə sə ḡḡwesə anə. ⁷ Mofàk Jisòs nè yi à sə dzəḡḡè nà' wùriḡ nè à duk fa Pità də, <<Nà'nə Tà.>> Pità ànə yuk vɛ'nə fana yi te' ni cəək ye būsə à ye ḡḡa yi a fweḡ cəək ye sə də ya yi ḡḡ fàk. Anə ḡḡ yi li ni sə ndzəpə anə, nè lo kə ye Jisòs. ⁸ Bwe ye mok sə wèn à cu mali sə ḡḡwesə anə. Wo sə və sè', nè sə soḡ və ram nè ḡḡa nà' rwiḡ bə fuk ca wùriḡ. Mvwe' sè wo à ye sə, ḡḡòkè dzèḡ mɛ mfèḡ à ka səsap sè' yeḡ. Yà' à ye meḡu co mità ḡḡkù mò'fis.

⁹ Wo à kè tesə mɛ mfèḡ

fana wo ye ḡḡa mis sə kə bə fuk ca nè ye bə brəd sè'. ¹⁰ Jisòs duk fa wo də, <<Wèḡ fis jə və fuk mok sè wèn ko sə fɛn.>> ¹¹ Saimù Pità à bwi lòmvwe' ḡḡwes nè səmok. Yi soḡ fis və ram nè mɛ mfèḡ. Fuk sè ḡḡan à rwiḡ ca vɛ'ɛ hip. Yà' à ye pwe' ḡḡkù mò'fis bə fuk hum tḡḡ-ncòp-te'. Fuk sə à ye ca ḡḡkùḡ vɛ'nə, ram nè kà sè' sàhà. ¹² Jisòs duk fa wo də, <<Wèḡ və kə zɛ.>> Fana wo və. Mùtsətsə'rəə bwe ye sə pwe', ḡḡwè nè mò'fis co yi baḡ ntum, nè fek-a nà' də, <<Wu yè'sə ndà?>> à ka ye lok. Wo à rì də a Tà nè. ¹³ Jisòs à kə jə brəd nè, nè bə'rə ḡapsə fa wo bə fuk sə sè'. ¹⁴ Ghà nè Jisòs à lòkok mvwe' kɛ fana nè'e nè kè' te' mvè'nə yi à niḡ fa ni' ye bohòḡḡà fàak ye wènḡ.

Jisòs Cèp BohòPità

¹⁵ Wo ànə zɛ wes fana Jisòs nè fek Pità də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mɛ bə ntum yòpwe' nè casə yè'e pwe' à?>> Pità də, <<ḡ, Tà, wù rì də mù dzəm wu.>> Yi duk fa nà' də, <<A ye-a də wù dzəm mɛ fana wu sə kək fa mɛ lis bə bwe nsùḡḡaḡ am.>> ¹⁶ Jisòs cep fe'lə bohòPità nè, nè kè' ba də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mɛ bə ntum yòpwe' à?>> Yi duk fəsə fa nà' səmok də, <<ḡ, Tà, wù rì də mù dzəm wu.>> Yi duk fa nà' səmok də, <<Sə ḡàmsə fa-a mɛ nsùḡḡaḡ am.>> ¹⁷ Mok nè kè' te', yi fek nà' səmok də, <<Saimù mo Jon, wù

dzəm mɔ à?>> Ntəm bɔp Pità, bùusè nà' fek fis yi nè kè' tɛ' də, <<Wù dzəm mɔ àlɛ?>> Pità nè duk fa nà' də, <<Tà, wù rì bum pwe'. Wù rì də mù dzəm wu.>> Jisòs duk fa nà' də, <<Kuk fa-a mɔ lis bə nsùngaən am.>> ¹⁸ Yi cep fe'lə fa nà' sè' də, <<Mɔ tsok fa wu ŋkəm ncèp duk də, à ye to ŋga wu ntòwà'ŋwè, wù sə kiŋsə ni' yò, nə sə lo yuyo mvwe' sè wù dzəm. Wu rɛŋ ntsə'mòk fana wù saŋ bo yo, ŋwè nè zok kiŋsə wu, nə bək jə lo wu mvwe' sè wù ka dzəm.>> ¹⁹ Jisòs à cèp yè'sə ŋgòni'tsè' fa Pità nsàp kpɔ nè nà'a nə kə kpɔ ŋgògù liŋ Nwii ye kəkuk. Yi à cèp wes ve'nə fana yi duk fa nà' də, <<Yuj və mɔ.>>

²⁰ Pità à bùuŋ kùk, nə ye mo fàk Jisòs nè Jisòs à sə dzəm nà' wùriŋ nə ŋga nà' sə be' vè wo sè'. A ye sè' yi nè yi ànə yəhə naaŋ lo Jisòs fa' mɔ ni' ŋga wo sə zɔ beŋ, nə fek nà' də, <<Tà, ŋwè nè yi nə seŋ wu nə ndà lɛ>> nà'a. ²¹ Pità ànə ye nà' fana yi fek Jisòs də, <<Tà, ŋwè nè'e ye-ɛ?>> ²² Jisòs duk fa fəsə nà' də, <<A ye-a ŋga mù də yi cum fo' ŋwəm tètè mù bwi və nùu, nzak njòye fo' yà? Be' vè mɔ yòfɛŋ ntɛŋ.>> ²³ Anə geŋ bùu ye wèŋ ye ŋgòcèp lòkɛ' də Jisòs duk də ŋgà fàk ye nè'e nə kə kpɔ yuk. Megu də Jisòs à ka də nà'a nə kə kpɔ duk. Yi à duk də, ŋga ni' ye bə-a yi də nà'a cum fo' ŋwəm tètè yi kə bwi və, nzak nà' ye fo' yà lɛ?

Ncèp Nè Nà' Lèsə

²⁴ Vès rì də mo fàk nè Jisòs à cèp bum yè'sə bə liŋ ye nə sə tsə' faà nə weŋ yà' yi. Yi à còm ŋwàk ènə sè' yi. Vès rì sè' də yusè yi cèp sə zinə. ²⁵ Bum mok cu sè Jisòs à gù yà', yà'a ve'ɛ wùriŋ. Wo à còm gèsə-a yà' ndzənə ŋwàk mò'fis, mò'fis làaŋ, bwèrɛ kàmòk ŋwàha sə yam casə nzeŋgòn nè'e pwe'.

Nwàk Fàak Ngàa Ntum Jisòs

Tu ncèp nè ghanj nè ñwàk ènə sə cèep nə, a mummvè'nè Yònsè nè Rərənj nə à gù bùu sè wo à be'lòto Jisòs wènj fana wo tsoho sesə lo Ntirè nè Bèboj nə mvwe' lak Jòrosalèm bə Jùdiyà bə Sàmariyà nə ye mvwe' sè nzenjgòj nə kə lèsə pwe'fo' (tañ 1:8).

Yumòk nè gùgùj bə ñwàk ènə a fàak Yònsè nè Rərənj nə. Nà' à vè nùmbu Pentekòs bohòbùu sè wo à dzəm Jisòs sə mvwe' lak Jòrosalèm. Ye jəj nùmbu ànə yi à sə gùjnsə cos nə.

Aco wo gapsə ñwàk ènə bòp tɛ': Bwiñ à yèto ñgòtsòho Ntirè Nè Bèboj nə mɔ Jòrosalèm (tañ mbùp 2:1-8:3), Ntirè Nè Bèboj nə à sɛhe lòmuvwe' lak Jùdiyà bə Sàmariyà wènj (tañ mbùp 8:4-12:25), Pol à yèto ñgòtsòho lòmuvwe' lak mok zəzok tɛ kə dzenj mvwe' lak Rumà (tañ mbùp 13-28). Mummvè'nè Ntirè Nè Bèboj nə à kə dzènj bohòbùu lakmum wènj sè' fana yà' rɛnj də nà' ànə ka ñgòye mègù nè bùu Jus wènj yɛj.

1 Nge' àm Tiyofilò, ñwàk nè mù à còm to fa wu mañ-tombi nà'a, mù à còm tsè' fa wu nja bum sè Jisòs ànə yeto ñgògùu, nə sə yə'rə fa bwiñ, 2 tètè kə dzenj nùmbu nè yi à lòmubu. Yi à sə lòo

nga Yònsè nè Rərənj nə à gù yi, yi tsok nonjə fa bùu ye sè yi à cokfis yà' ñgòye ñgàa ntum ye sə, bum sè wo nə sə gɔ. 3 Mvəsè yi à lòkok mvwe' kpu, yi à niñtsè' ni' ye bohòbùu ye sə wènj munə nùumbu hum kwè. Yi à nitsè' ni' ye nə kè' ñkùuñntɛnj nsàp nè co məmərə kà ye də yi lòkok lañ mok ye fe'lə. Wo à yə yi, bə yà'wènj cep cù, nə sə taanj nzak ganj ñkum Nwi. 4 Bə yà'wènj à cu bəbe' fana, yi tsok fa wo duk də, <<Kà də wènj me'rə Jòrosalèm fɛnj duk, wènj cum tək tse' yusè Tè' à kà' fa wɛj. A zɛj sə mù a tsè' wɛj yà'a. 5 Jon à bəptesə bwiñ bə ndzəp, fana a nə kà nùumbu ñkùuñ dzenj fe'lə nga wo bəptesə wɛj mok bə Yònsè nè Rərənj nə.>>

*Jisòs LòMubu
(Mat. 27:3-10; Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)*

6 Ghà nè bùu ye sə à kə be'lə bə Jisòs mvwe' mò'fis, fana wo fek yi duk də, <<Tà, wu nə fa fəsə ñàanj sə ghà nè'nə bohòbùu Izùre ya vèes tse' lak sə ves à?>> 7 Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Yà'sə ka nzak njàwènj ñgòri bə zɛj yɛj. Tè' nə tse' ñàanj yà' sə yi. Yi nòñsəgè mvək yi yùyi. 8 Yusə də wènj nə tse' ñànj ghà nè Yònsè nè Rərənj nə və bohòwènj, fana wènj nə ye ñgàa təəj ma nè njàm, nə sə tsoho lo ncèp àm mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye Jùdiyà

bə Sàmàriyà pwe', nə kə dzeŋ mvwe' sè nzeŋgòŋ nə lèsə.>>

⁹ Yi ànə cep mesə ve'nə fana, yi lo mabu ŋga wo sə yə yi, fana mbək kə lok yi, wo kà yi mok yə fe'lè. ¹⁰ Mvəsə wo à sə kùk gèsə lòmali mabu mvəsə yi lōbisə, fana bùu səmok bwɪŋ ba, sè wo à nitse' cəək sè fəfop à kə tesə təəŋ ŋu ni'l wo. ¹¹ Bùu yè'sə fek wo duk də, <<Wèŋ bùu Galili, njo nè wèŋ tə fəeŋ, nə sə kùk gesə lo mabu ve'nə yà? Jisòs nè yi me'rə wəŋ, nə lònə mabu nè'nə, yi nə kə bwɪŋ vè sè' mvəsə wèŋ yə yi lōyà'sə.>>

¹² Anə ye ve'nə, fana wo me'rə mvwe' nda Olip nə, nə bwi lo Jòrosalèm. Aco kilometà mò'fis. ¹³ A kə dzèŋ Jòrosalèm, wo ca kok lo māmuvwe' rum ndap nè wo cugè mbwa nə. A sə cu fo' Pità bə Jon, Jem bə Andrù, Filip bə Tomos, Bətòlomi bə Màtiyò, Jem mo Afòs bə Saimù nè wo togè yi də Zilò, nə ye Judàs mo Jem. ¹⁴ Ghà yà lònŋ wo sə tse' tsətsərə nè mò'fis, nə fa ntum awo ŋgòsə gùhu pìriyà. Wo à ye fo' bə bèba wèŋ sè', mòk à ye Mèri ma Jisòs bə bwema Jisòs sè mbəmbam wèŋ.

Màtiyàs Jə Kùu Judàs

¹⁵ Nùumbu mok à càa, ŋga wo sə cu kwe' fana bùu sè wo à dzəm Jisòs à ye fo' co ŋkà mò'fis bə bwɪŋ hum ba. Fana Pità lokok təəŋ mətse', nə cep duk də, ¹⁶ <<Bwema

am wèŋ, ŋwàk Nwii nə ye tsoŋ zìnə mvəsə Yòŋsə nə Rəreŋ ànə cep casə mə cùhù David, sə kum liŋ Judàs, nə yi à nì tsè' fa bùu sè wo à ko Jisòs mandzè nà'a. ¹⁷ Yi Judàs à ye ŋwè àvès mòk nè wo ànə swekfis yi, nə fa yi fàk mɛŋgorè vès anə.>>

¹⁸ (Yi à kə ywi nze bə mbàam sè yi à gù bup, nə tse' yà'. Nə ləŋ kpə ye bə zeŋ, nə gbə vehe, nto ye tesə. ¹⁹ Bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk bə zeŋ pwe', nə to māmuvwe' nə də Akèdamà. A yà'a bə ncèep lak awo də, nze nduəm.) ²⁰ <<Yà'a yəyərə bə yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Sàam də,

<Wèeŋ me'rə ndap ye noon to, ŋwè nəmòok kà mbwa cu.>

Wo à còm sè' də,

<Ŋwè nəmòok nə jəŋ fàak sè yi à sə gùu sə.>

²¹ Nə yeè nə də mòok nə ye tsoŋ mò'fis nə yi nə be'lə vesùwèŋ. Ŋwè ènə nə ye ŋwè nə yi a sə yegè vesiwèŋ ghà yà lònŋ nè Tà Jisòs à sə gùhi kə' tsətsəŋ bə kəkòk mətse' tsətsərə vès, ²² ye jəŋ ghà nə Jon à bəptəsə yì, nə kə dzeŋ nùumbu nə yi à mè'rə ves, nə lo mabu. Vesiwèeŋ nə sə tsoho kə' fa bwɪŋ mvəsə yi a lokok mvwe' kpə.>> ²³ Fana wo cokfis bwɪŋ ba, Jòsep nə liŋ yee mok à ye Bəsabà. Wo sə to yi sè' də Jostòs. Yi ye bə Màtiyàs. ²⁴ Wo gù pìriyà duk də, <<O Tà, wù rì ntum bwɪŋ lònŋ wù. Niŋ tsok fa-a ves

mùtsètse'rə bùu sè ba yè'e nè wù cokfis ²⁵ ηγòjə fàak yè'e co masinjà yo sè Judàs à mè'rə màk, nè lo mvwe' sè yà'a kəkùrè bohòyi ηγòcu fo' sè.>> ²⁶ Fana wo təm bèn ya wo riη ηwè nè wo jəη nè. Wo à màk bèn ko Màtiyàs, fana yi ye ηga'a mòk nè yi be'lə ηgàa ntum Jisòs sè hum-ncòp-mò'fis sè.

2

Mvəsè Yòηsè Nè Rərəη A Vəə

¹ Numbu nè ηkàha sè wo togè yà' də Pentekòs à dzèη fana yà' ye ηga bùu yè'sə wèη cu mvwe' mò'fis. * ² Wo yuk ntèη nà, ηga sè cwì vè mabu co fèfè nè bup sè vè yi ve'ε, nè kə ci'lə təηη mənə ndap nè wo cu mbwa nè dak. ³ Fana wo ye yumok co ləm mis ve'ε, yà' ga'a naη lo bùu sè mū nda'à anə mū tuhù lòηfo'. ⁴ Wo pwe'fo' rwiη bə Yòηsè nè Rərəη nè, nè ye ηga'a ηγòcèp ncèep lak bwìη zəzok mvəsè Yòηsè nè à fa wo ηàη ηγòcèep.

⁵ Mvək ànə à ye ηga bùu Jus sè wo wəpgè Nwì à ye mvwe' lak Jòrosalèm sè. Wo à vè mvwe' bòop lak zəzok sè yà'a sənə nzeηgònə pwe'fo'. ⁶ Wo ànə yuk mvəsè yà' sè cwì vè, fana wo kə caη baηη mvwe' mò'fis. Wo à mərə cèbùè bùusè wo à yuk ηga bùu sè wo à dzəm Jisòs sè pwe' à sè cèp ncèep lak awo mò'fis mò'fis. ⁷ Wo

à sèη, nè sə duk də, <<Yè'e ka pwe'fo' bùu Galili yeη nè? ⁸ A yè'sə nsàp nè fò, ves yuk ηga wo sè cèp ncèep lak avès pwe' ε. ⁹ Vées fèη bùu Patiyà, Midiyà, nè ye Elàm. Mok vè Mèsòpòtemiyà nè ye Kàpadosiyà, mok Pòηtòs bə Esiyà, ¹⁰ Frijiyà bə Pàmfiliyà, Ijip nè ye mvwe' nzeηgònη Libiyà nè nà' kəəp Sìrini. Mok fèη ηkùìη sè wo vè mvwe' lak Rumà, bùu Jus nè ye sè wo à be' lòmandzè Nwì bùu Jus be'lə. ¹¹ Bùu Krit nè ye bùu Àràb sè'. Mvəsè vès vè mvwe' sè zəzok ve'nə, fana ves yuk ηga wo sè tsòho bum maηgəηgèη sè Nwì à gù bə ncèep lak avès.>> ¹² Bum yè'sə ànə ghak, nè jipsə tes wo ve'nə, fana wo sə fe'rə ke'ca ni' awo duk də, <<Yè'sə nsàp nè fòve'nə ε?>> ¹³ Bùu mok à jə bùsə yàwo yà' bum ywì'lə nzòη. Wo sə ywì'lə wo də yà'wèη no jùhə rùk.

¹⁴ A ye ve'nə, fana Pità bə ηgàa ntum Jisòs mok sè hum-ncòp-mò'fis sè à lòkok təηη mùtsè, nè sə cèp gəgəη də, <<Wèη bùu Jùdiyà nè ye bùu sè wèη cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe', wèη yu'rə nè riη tse' duk də, ¹⁵ bùu yè'sə ka rùk mvəsè wèη sə tsərə yà'sə no jùhə. Wèη yə yàwèη sè' də cu ntòzəzòη bohòηwè ηγòjùhə rùk. ¹⁶ Yè'sə yumok sè ηga tsòhòbum Nwì nè liη ye à ye də Joè nà'a ànə cèp noηsə lo

* 2:1 2:1 Pentekòs ànə ye numbu nè bùu Jus wèη à sè bəηsəgè bum.

taŋ ntèŋ laŋ. ¹⁷ Yi à còm dè,
 <Nwì à duk dè,
 <<Nùumbu sè yà'a nè sè
 lèsè lo fana, m̀
 nè fa Yòŋsè àm
 bohòndaanwè pwe'.

Wàhanŋwèŋ bə wàhanzùum
 awèeŋ nè tsoho fa
 bwìŋ bum Nwì.

B̀ ñkwàha bwìŋ bə
 wàhabwìŋ wèeŋ nè
 ye zìnə bum Nwì
 ndzənə lo.

¹⁸ M̀ nè fa yòŋsè àm nè
 bohòŋgàa fàak am sè
 m̀bəmbam bə sè bəba
 sè'.

Mvək ànə dzèeŋ fana, wo
 sè tsoho fa bwìŋ bum
 Nwì.

¹⁹ M̀ nè g̀ bum mok sè yà'
 g̀ vè'ε maŋgəŋgèŋ
 yà' yəəŋ m̀bu bə sè
 nze.

Bwìiŋ nè ye nduəm bə mis
 nè ye ndindi nè nà' sè
 lokok bə ñaŋ.

²⁰ Nùum nè seŋ, ñwə baŋ
 b̀wəŋ co nduəm ñkuŋ
 fana nùumbu nè ghaŋ
 nè Tà nè nà'a nè ye
 maŋgəŋgèŋ nè dzeŋ.

²¹ Fana ndàanwè pwe' nè
 yi ləŋ to Tà m̀nə
 nùumbu yà'sə fana
 ñgèŋgàaŋ nè luŋ.>>

²² <<Wèeŋ yu'rə na ncèp
 nè'e è, b̀ Izùre wèŋ. Jisòs
 nè mvwe' lak Nazàre ñwè
 nè Nwì à cokfis, nè niŋtsok
 fa weŋ nsàp fàk ye bə
 maŋgəŋgèeŋ bum mok sè
 yà' gha' bwìŋ. Nwì à sè
 g̀ cəsə yà' ndzə bohòyi.
 Wèŋ ri yàwèŋ yu yè'sə

sè', b̀usè yi ànə g̀ yà'
 m̀tsətsə'rə wèŋ. ²³ Nwì

bə tsətsə'rə ye nè ye bə
 ñkərè nè nje à dzəm kok
 yi dè wo nè fa Jisòs ndzə
 bohòwèŋ, fana wèŋ fa yi
 bohòb̀u sè b̀p wo tɛ'lə yi
 m̀ ntəəŋ. Yà'a mvəsè wèŋ
 à zə yi wèŋ. ²⁴ Fana Nwì

lokoksə yi mvwe' k̀ sè', nè
 fiŋ me'rə fis yi mvwe' ñgə'
 k̀. Mandzə ànə ka nè co
 k̀ kotse' mamgeŋ yi yeŋ.

²⁵ Devid ànə cep, nè sè kum
 liŋ ye duk dè,

<M̀ yə dè Tàa yegè venə
 ghà yà lòoŋ fo'.

Yi tə m̀ bo mamàk ya ñga
 ñgə' kà m̀ gha'.

²⁶ Nà'a njo nè ntəm àm tse'
 kwəkwa, ncèep c̀ am
 sè ye lələm.

Fana m̀ cum sè' bəboŋ, nè
 sè naaŋ tu.

²⁷ A b̀usè ẁu Nwì, kaco
 wu me'rə mak noŋsə
 m̀ mvwe' nzeŋgòŋ
 yòŋsəə b̀ k̀k̀
 yeŋ.

Kaco wu nè me'rə ñg̀pni'
 ñgà fàk yònə zìnə
 ñgòbì yeŋ.

²⁸ Ẁ a nì tsè' fa m̀ mandzə
 nè ñgòkè cu ncu nè
 ñgòtse' yòŋsə laŋ.

M̀ nè kwa b̀usè wu
 vesù.>

²⁹ <<Bwema am wèŋ, m̀
 riŋ bəboŋni dè aco m̀ cep
 yumok sè zìnə bə liŋ tàcici
 àvès Devid. Mvəsè yi ànə
 cep bum yè'sə, fana yi ànə
 k̀ lo yuye laŋ, wo tuuŋ
 yi, sèe ye sè nòmali yè' fo'
 tɛ ntinə. ³⁰ Yi à ye ñgà
 tsòhòbum Nwì, nè riŋ tse'

yusè Nwì ànə kɛŋ də yi nè fa yi. Nwì ànə kak də yi nè kə gù ɲwəə nà' mòk ɲgòkok gaŋ ɲkum Devid. ³¹ Tàcici àvès Devid ànə riŋ yusè Nwì ànə tse' ɲgògù fana, mvəsè yi à duk də <Wo à ka yi mvwe' nzeŋgòŋ yòŋsəə bù kpəkpu me'rə noŋsə, ɲgùpni' ye à ka sè' bi> yà'a, yi à sə kà yè'sə bə ni' ye cèp. Yi à sə cèp bə ɲkum ɲgà gèm bwìŋ nè Nwì à duk də yi nè tum vesə nè. ³² Nwì à lòkoksə Jisòs nè mvwe' kpə, fana vès bwe ye pwe' à yə, nè riŋ bə zeŋ də a zìnə. ³³ Yi à lòkok cu lòbo ma màk bohòNwì, nè jəŋ Yòŋsə nè Rərəŋ bohònà' mvəsè tè' ànə kak noŋsə, fana yusè wèŋ yə, nè yu'ù nè, sə gù yà' yòŋsə ànə nè Jisòs sə fa nà' yi. ³⁴ Devid à ka ye mubu lo fana, à ye yi nè yi à cèp duk də,

<Tà Nwì à duk bohòTà àm də,

<<Cum bo ma mà'a mɛ fɛɛŋ,

³⁵ ya mɛ noŋsə bùu sè wo bɛŋgè wu sə nze ya wu nəŋ tes kù mɛ ni' wo.>>

³⁶ <<Bùu Izùrɛ pwe' tse' ɲgòrì tse' pap də Jisòs nè wèŋ à tɛ'lə yi mɛ ntəəŋ nè, Nwì a gù yi ɲgòye Tà, nè ye fe'lə ɲkum ɲgà gèm bwìŋ nè sè'.>>

³⁷ Bùu sə à yuk vɛ'nə fana ntum saha wo nèbɛp. Wo fek Pità bə ɲgàa ntum Jisòs mok sə wèŋ də, <<Aco vès gɛ yè'sə va, bwema avès wèŋ? >> ³⁸ Pità tsok wo də, <<Wèŋ kupsə, nè bwi

fa bɛp awèŋ ɲkwèŋ, wèŋ lòoŋ, nè baptesə mɛnə liŋ Jisòs Krɛst ya ɲga wèŋ tse' səsɛwifa bə bɛp awèŋ, ya wèŋ tse' Yòŋsə nè Rərəŋ nè nà'a fəfa nè Nwì. ³⁹ Wèŋ rì də kəkək ènə nà'a nè ɲjàwèŋ, nè ye bwe awèŋ, nè ye nè bùu sè wo cu yàwo səsap bohòNwì sè'. A yà'sə də nà'a bohòndaaŋwè pwe' nè Tà Nwì a to yi sè'.>> ⁴⁰ Pità ànə cèp bohòwo vɛ'nə, nè cèp bum mok wùriŋ. Yi sə lɛŋ wo də, yà'wèŋ lap mandzè nè ɲgòca gɛsə mvwe' nsàp ɲgə' nè bù ɲgàa ɲkù' wèŋ nè kə yə nè. ⁴¹ Bwìŋ ɲkùuŋntɛŋ à yuk ncèp ye nè, nè dzəm nà', nè baptesə sè'. Fana bùu sè wo à be'lə kwe' àwo numbu ànə à ye co bwìŋ ncùhù tɛ'.

Bùu Sə Wo à Dzəm Jisòs A Ye Cù Mò'fis

⁴² Wo à jə gha' mvək awo ɲgòyu'rə yusè ɲgàa ntum Jisòs sə à sə yə'rə wo, nè sə be'lə mvwe' mò'fis. Wo sə zu bɛŋ Nwì mvwe' mò'fis, nè sə lɛŋ pìriyà. ⁴³ ɲgàa ntum Jisòs sə wèŋ à sə gù bum sè yà' à sə gha' bwìŋ mətuhù wùriŋ fana, wɛə à ko bwìŋ pwe'fo'. ⁴⁴ Bùu sè wo à dzəm sə pwe' à sə cu mvwe' mò'fis, nè sə be'lə bum awo sè wo à tse' mvwe' mò'fis sè'. ⁴⁵ Wo à sèŋ bum yà'sə nè sə gapsə mbàam sə mvəsè wo yə də ɲgəŋgəŋ ka tse'. ⁴⁶ Nùumbu pwe' wo sə kə be'lə mvwe' kwe' nè mò'fis mɛnə ndap Nwì nè ghaŋ nè nà' à ye Jòrosalèm anə. Wo

à sɛ zɛ bɛŋ awo nda'à wo mvwe' mò'fis bɛ kwɛkwa nɛ ye ntum nè mò'fis. ⁴⁷ Wo sɛ kuksɛ Nwì fana bwìŋ pwe'fo' à sɛ dzəm wo. Tà Nwì à sɛ jɔnaaŋ fa wo bùu sɛ wo à sɛ tse' lùŋ nùumbu pwe'.

3

Pità Bɛ Jon Tɛsɛ

Nwè Nè Yi A Bù'rɛ

¹ Nùumbu mòk à ye, nga nùm càsɛ maraŋ fana Pità bɛ Jon sɛ lo mɛ ndap Nwì nè ghaŋ nɛ. A ye ghà nè wo gùgè pìriyà. ² A kè dzèŋ mvwe' ncùu ŋka' mok sɛ wo togè yà' dɛ Ncù sɛ Bèboŋ fana wo tseŋ ŋgà' nəmòk fo' ŋga yi cu fo' nze. Woo kè bɛhɛ nòŋsɛgè yi fo' dɛ nà'a sɛ lɛŋ mbàm bohòbùu sɛ wo sɛ lòmɛ nda'à Nwì anɛ. Bùsɛ mvè'nè wo à dzɛ yi dzɛ, yi à ka gi yuk. ³ Yi ànɛ ye Pità bɛ Jon ŋga wo sɛ dɛ wo ni lo mɛ ndap Nwì nè ghaŋ nɛ fana, yi lɛŋ dɛ yà'a fa yi mbàm. ⁴ Wo kùk nà' bɛ lis rap rap fana Pità duk fa nà' duk dɛ, <<Kùk ves.>> ⁵ Yi kùk wo, nɛ sɛ tsɛrɛ ye dɛ yà'a nɛ fa yi yumok ŋga'a. ⁶ Pità duk fa yi dɛ, <<Mù ka mbàm ŋgòfa wu tse', mɛ nɛ fa wu yusè mù tse'.>> Fana yi duk fa nà' dɛ, <<Mùnɛ ŋaŋ liŋ Jisòs Krɛst nè mvwe' lak Nazàrɛ, lòkok, nɛ gi.>> ⁷ Fana Pità fa gesè nà' bo mazɛ, nɛ ko lòkoksɛ nà' mɛtsè ntɛŋ, fana lis kùu ye bɛ kùu ye sɛ pwe'fo' gɛŋ co yi tɛəŋ. ⁸ Yi li mɛtsè, nɛ tɛəŋ bɛ tu ye, nɛ sɛ gihì kɛ'

ca. Bɛ yà'wèŋ lo kɛ ni mɛ ndap Nwì nè ghaŋ nɛ mok bɛbɛ'. Yi sɛ gi, nɛ sɛ li, nɛ sɛ kwasɛ Nwì. ⁹ Bwìŋ pwe'fo' à yɛ yi mvəsè yi à sɛ gi, nɛ sɛ kwasɛ Nwì. ¹⁰ Wo ànɛ gɛŋ dɛ wo riŋ dɛ a yi nè yi cugè mvwe' ncù ŋka' nè bèboŋ nɛ, nɛ sɛ lɛŋ bum nɛ fana wo mɛrɛ nsàp yu nè nà' gù yi nà'nɛ nèbɛp.

¹¹ Mvəsè wo à sɛ tɛsɛ tsoŋ fana ŋgà' nɛ kotse' Pità bɛ Jon cùk fana bwìŋ mɛrɛ, nɛ carɛ vɛ mvwe' sɛ wo tɛ sɛ sɛ'. A ye yè'sɛ sɛ mbi mvwe' sɛ wo togè fo' dɛ mbàndap nè Sòlomù. ¹² Pità à yɛ bùu sɛ wo à sɛ vè fo', fana yi duk fa yà'wèŋ duk dɛ, <<Bùu Izùrɛ wèŋ, wèŋ sɛ mɛrɛ yè'sɛ bùu yà? Wèŋ sɛ kùk sɛŋ ves co dɛ vès lòkoksɛ yi bɛ ŋaŋ yàvès, dɛ vès tse' ntum sɛ rɛrɛŋ yè'sɛ bùu yà? ¹³ Yusè dɛ, Nwì Abrahàm, Azik nɛ ye Jàkop, yi nè yi Nwì tàcici avès à fa ŋaŋ sɛ mùbu bohòmo ye Jisòs. Wèŋ jəŋ yi, nɛ fa bohòbù ŋkwàha bùu Jus, nɛ bɛŋ yi mantombi Palè, nga Palè nè duk laŋ dɛ wo me'rɛ yi lo. ¹⁴ Yi nè yi à ye rɛrɛŋ nɛ ye bèboŋ, wèŋ bɛŋ yi, nɛ duk fa Palè dɛ yi me'rɛ lɛ ŋgà zɛ bwìŋ. ¹⁵ Fana wèŋ zɛ yi nè yi mantombi ŋgòjɛ lòbwìŋ mvwe' lùŋ. Fana Nwì nɛ lòkoksɛ yi mvwe' kpɛ. Vès ye bɛ lis avès, nɛ sɛ tsɛ' fa-à nɛ bwìŋ. ¹⁶ Nàaŋ sɛ yà' cu ndzənɛ liŋ Jisòs sɛ gù ŋgà' nè wèŋ sɛ yɛ yi, nɛ riŋ yi nè'e zɛŋ ŋkuŋ yi

gũŋ. Njo nè vès a fa ntum avès bohòliŋ yà'sə fana yà' gũŋsə yi mvə'nè wèŋ sə yə yi yè'sə. ¹⁷ Fana nè ŋga'a nè'e bwema am wèŋ, mà riŋ tse' duk də yusè wèŋ bə bù ŋkwàha bùu awèŋ à gù bohòJisòs, à ye ŋga wèŋ sə kà rì. ¹⁸ Nwì ànə tsok casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì pwe'fo' taan̄ntèŋ duk də, Nkum ŋgà gèm bwìŋ nè nè ye ŋgə'. Fana yi a gù yà' ye zìnə bə nsàp mandzè ènə. ¹⁹ Wèŋ kupsə-a ŋga'a, nè bùu lo bohòTà Nwì ya yi yisə gesə fa wèŋ bup awèŋ sə fo'. ²⁰ Ya ŋga mvək nè ŋgòcu yòŋsə nè və bohòTà Nwì. Ya ŋga yi tumsə fa wèŋ Jisòs, nè yi à kàk nòŋsə ŋgòtumsə fa wèŋ nə. ²¹ Yi nè cum tsoŋ tse' mabu tè mvək kə dzeŋ nè Nwì nè gũhu tsə'rə fəsə bum pwe'. Yè'e mvəsə Nwì ànə tsok taan̄ ntèŋ cùhu bùu ye sè rərəŋ sè ŋgàa tsòhòbum Nwì. ²² Musì ànə duk də,
 <Tà Nwì àwèŋ nè tumsə fa wèŋ ŋgà tsòhòbum Nwì mòk sè' mvəsə yi à tumsə màu Musì.
 Yi nè tesə mʉtsətsə'rə bop bù àwèŋ.
 Wèŋ nè sə yuk tse' yusè yi nè sə tsok fa wèŋ cùk.
²³ Nwè nè yi duk-a də yi kà yusè ŋgà tsòhòbum Nwì nè sə cèp yuk,
 Ye də wo nè fis gesə yi mʉŋgorè bùu Nwì nè mvəsə.>

²⁴ Ngàa tsòhòbum Nwì sè wo à tse' ncèp ŋgòcèep à cèp casə bə bum sè yà'a nè sə ye nùumbu yè'sə sè'. Ye jəŋ mʉ ni'i Samwè nè ye bə sè wo à ye maŋkwèŋ yi pwe', sə cep ve'nə. ²⁵ Wèŋ ŋgwì bù ŋgàa tsòhòbum Nwì sə, nè ye fe'lə sè' də wèŋ tse' bo sənə rùk nè Nwì à zù bə tàcici awèŋ sè'. Yi à duk fa Abràham də, <Mʉ nè se bùu sè sənə nzeŋgònə pwe' bùu ŋgwì bù yò.> ²⁶ Nà'a njo nè Nwì à fis ŋgà fàk ye Jisòs, nè fa to nà' mantombi bohòwèŋ ŋgòkə sè wèŋ. Yi à sè wèŋ bə mandzè nè ŋgògù wèŋ bùu gesə mvwe' mandzè jòon awèŋ.>>

4

Wo Somsə Pità Bə Jon Mʉ Kaŋsurù

¹ Pità à sə cèp mali bohòbùu sè fo', ŋga Jon sè' fo' fana ŋgàa fa satikà' nè ye ŋkum ŋgàa ntək mʉmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nè bə bùu Sadusi wèŋ və kə tseŋ wo. ² Wo à jòk vè də Pità wèŋ à sə yə'rə fa bwìŋ də Jisòs a lòkok mvwe' kpʉ. Wo yə'rə ve'nə, yà' sə niŋ tsok də ŋwèe kpʉ-a yi nè lòkok fe'lə sèmok. ³ Fana wo ko wo, nè kə lok nòŋsə wo. Wo à nòon nòon mʉ ndapndzəmè anə tè tsok reŋ bùusə à ye ŋga mvək lònəbup. ⁴ Anə ye na sè' ve'nə fana bwìŋ ŋkʉuŋ sè wo à yuk ncèp nè à dzəm tse' bə zeŋ. Bùu sè wo à dzəm sə lònə fo' à ye pwe' co bwìŋ ncùhù tàn.

5 Tsok à rɛɲ fana, bù ɲkwàha bùu Jus wɛɲ à baan vè mvwe' lak Jòrosalèm duk də wo kə sak yà'wɛɲ. Wo à ye bùu Jus sè mantombi bə ngàa yə'rè bwɪɲ lùk. 6 Wo ye fo' bə Anàs, ɲkum ngàa fa satikà' wɛɲ, nə ye fe'lə Kayofàs bə Jon bə Alèsandà nə ye fe'lə bùu mok sè' sè wo nɲɲ bə ɲkum ngà fa satikà' nə. 7 Wo jəɲ və bùu sè ba sə mantombii wo, fana wo sə fek yà'wɛɲ duk də, <<Wɛɲ tse' nsàp ɲɲ nɛ fòɲgògù vɛ'nə-ɛ? Wɛɲ sə gù vɛ'nə yè'sə bə liɲ ndà? >> 8 Pità à rwiɲ bə Yòɲsə nɛ Rərəɲ nə fana, yi cɛp fəsə fa wo də, <<Wɛɲ bùu sè mantombi nə ye bù ɲkwàha bwɪɲ wɛɲ, 9 wɛɲ sə fek ves yè'sə yusə bəbɔɲ sè vès a gùu də ɲwè ènə gi sə à? Wɛɲ dzəm ɲgòrɪɲ də vès a gù yi vale ɲkuɲ yi gi à? 10 Fana wɛɲ bə bùu Izùrɛ pwe' riɲ sè' də ɲwè ènə a gù, nə təðɲ nə mantombii wɛɲ fɛɛɲ bə ɲàaɲ liɲ Jisòs Krɛst nɛ mvwe' lak Nazàrɛ. A yi nə wɛɲ ànə tɛ'lə yi mɹ ntəəɲ, fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpɹ nə. 11 A sè' Jisòs nɛ'nə nɛ ɲwàk Nwì sə duk də, <Lis nɛ ngàa ci ndap à dzèɛɲ màk də nà'a bɹp, kə tse' ghak fe'lə fàk sè' zɛɲ nə.> 12 Mandzè nɛ ɲgòtse' lùɲ megu bə liɲ ye yùyi. Sənə nzenɲgònə pwe', ɲwənəmòok mok bùè nɛ Nwì a fa bwɪɲ də aco a tse' lùɲ bohòyi.>>

13 Bùu sè mɹ kɲnsurù sə

pwe' à yə nsàp ntum nɛ Pità bə Jon à bàa ɲga wo rì sè' də yà'wɛɲ bùu sè wà sè wo à ka ɲwàk sè' riɲ, fana wo mərə nɛbɹp. Yà'a mvwe' sè wo à rì duk də bùu yè'sə à ye bə Jisòs wɛɲ laɲ nɛ zìnə. 14 Yusə co wo cɛp, à ka sè' yeɲ, bùusə ɲwè nɛ wo à lùɲsə yi nə à tə kok sè' fo' ɲgɹ ni'ì Pità bə Jon anə, bwɪɲ sə ye yi. 15 Fana wo à duk fa yà'wɛɲ də yà'wɛɛɲ tesə mɹ kɲnsurù anə. Wo à tesə lo fana wo sə cɛp mok woòwo. 16 Wo sə dɹhɹ də <<A gù bùu yè'sə va? Busə bùu sè wo cu Jòrosalèm fɛɛɲ pwe' riɲ tse' də à gù nsàp yu nɛ nà' gù càsə ɲɲ nɛ'nə bùu yè'sə. Mandzè nɛ co vesùwɛɲ dzèɛɲ yà' ka yè'sə yeɲ. 17 Fana megu də vesùwɛɛɲ jwa sa'rə wo də wo kà bohòɲwè nəmòk mɹnə liɲ Jisòs mok cɛp yuk fe'lə, ɲgògù də yu yè'sə kà mantombi mok sə yuhù lo'.>> 18 Fana wo to fəsə vesə wo mɹ ndapè anə, nə tsok wo də, ɲgòcɛp kènə ɲgòyərə bwɪɲ mɹnə liɲ Jisòs nɛ kà mok ye yuk fe'lə. 19 Pità bə Jon duk fa fe'lə wo də wo kək ja'a na yàwo sè' də, a yəyərè bohòNwì də wo yuk yà'wɛɲ nɛ noɲsə Nwì àlɛ. 20 <<Kaco vès tɛɲsə ɲgòcɛp yusə vès a yə, nə yuk yeɲ.>> 21 Bùu sè mɹ kɲnsurù sə à jwa sa'rə mali wo gɹgɹɲ, nə me'rə wo lo. Wo lap njo nɛ co wo fa yà'wɛɲ ɲgə' bùu zɛɲ bùè, bùusə bwɪɲ pwe' à sə

kùksə Nwì bə nsàp yu nè nà' ye nà'nə. ²² Nwè nè wo à gù gũjsə yi nè à càsə luumngòŋ hum kwè.

Bwe Jisòs Leŋ Pìriyà Də Wo Kà Wm̄ə Tse'

²³ Mvəsə wo à mè'rə wo ntèn, Pità bə Jon bwì lo mvwe' kwe' àwo, nè tsoho fa yà'wèn yusə ŋkum ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bwìŋ wèn duk sə. ²⁴ Wo à yuk wes yà' fana wo pwe' be'lə, nè gũ pìriyà bohòNwì duk də, <<O Tà Nwì, ngà gù ntòbu bə nzenngòŋ nè ye ndzəp bə bum sè yà' cu ca lòŋ. ²⁵ A ye wù nè wù à gù tàcici àvès Devìd ngòcèp bum yè'e. Yi à ye mo fàk yo, fana Yòŋsə nè Rərəŋ nè à gù yi ngòcèp də,

<Bù lakmvum sə jok bùu yà? Bùu sə sə tsərə bum sè yà'a nè kà fàk yè'sə bùu yà?

²⁶ Bù ŋkəŋkum nzenngòŋ fuh̄u ni' awo mvwe' mò'fis ngòlù Tà Nwì bə Nkum ngà gèm bwìŋ nè Nwì à cokfis nòŋsə nə.>

²⁷ A zìnə də Heròbə Pòŋtiyòs Palè nè ye bùu Izùrə bə bù lakmvum wèn à cu kwe' nè bəp m̄u tùhù Jisòs m̄u ntòlak fən. Wo à kə cù kwe' m̄u tùhù Jisòs mo yònè rərəŋ, nè wù à cokfis nòŋsə nə. ²⁸ Wo kə be'lə ngògù bum sè wù ànə dzəm wu. Wù ànə fuh̄u nòŋsə yà' laŋ, nè fa ñaŋ də bum yè'sə nə ye ve'nə. ²⁹ Fana nè ngà'a nè'e, Tà,

kək ja'a na bə nsàp ngə' nè wo sə duk də wo nè fa ves, ya nga wu gũ ves ngàa fàak yo baŋ ntəm ngòtsòho ncèp yònə. ³⁰ Niŋ-a ñaŋ yo sə bə mandzè nè ngògù bwìŋ gũ nè lokok mvwe' yiyaŋ awo. Gù sè' də vèes sə gũ bum bə liŋ Jisòs, mofàk yònè rərəŋ nè co yà'a sə ghak bwìŋ m̄u tuhù.>> ³¹ Wo ànə leŋ mesə fana mvwe' sè wo à ye fo' sə tsoho. Wo pwe'fo' à rwiŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə. Wo yeto ngòtsòho ncèp Nwì nè kà wəp.

Wo Sə Gəpsə Yak Bum Awo Kəkurə

³² Bùu sè wo ànə dzəm bohòJisòs sə pwe' sə tse' ntəm nè mò'fis. Nwè nəmòk nè mò'fis kà duk də yusə yi tse' gù sè ye yiŋi duk. Wo à sə benə bum awo sè wo à tse' pwe' mvwe' mò'fis. ³³ Ngàa ntum yè'sə à sə tsòho bum sè wo à yə, mvəsə Tà Jisòs à lòkok mvwe' kp̄u bə ñaŋ fana Nwì sə se wo pwe'fo'. ³⁴ Nwè nəmòk nè də yi à sə jamə də yi ka yumok tse' à ka m̄utsətsə'rə wo anə yeŋ. Bùu sè wo à tse' nzum bə ndap wèn à sèn yà', nè jəŋ və mbàam sè wo sèn yà' bə zeŋ sə, ³⁵ nè fa nòŋsə yà' bohòngàa ntum sə wèn. Fana wo jəŋ mbàam sə, nè sə fa ñwè nè fòlòŋ mvəsə wo yə də nà' ka tse'. ³⁶ Yà'a mvəsə ñwè nəmòk nè liŋ ye də Jòsep à gù sè' ve'nə. Yi à ye ñwəə bòp bù Levi, fana wo dzə yi dzəə mvwe' lak

Sepró. Ngàa ntum Jisòs à to fa yi liŋ nzùm dè Bànabà. Yà'a dè: Nwè nè yi rì ngòcèp fa bwiŋ ncèep kontam. ³⁷ Yi à sèŋ nzum ye, nè jəŋ vè mbàam sè, nè kə fa nonjsə yà' bohòŋgàa ntum sè sè'.

5

Anàniyàs Bə Sàferiyà

¹ Nwè nəmòk à ye sè' nè liŋ ye à ye dè Anàniyàs. Liŋ ŋgwe à ye Sàferiyà. Wo à sèŋ bum awo mok, ² nè swihi nonjsə mbàm mamòk, nè jəŋ bwees sè fa lo ŋgàa ntum sè. Ngwe ye à rì dè nà' swihi mbàam mok sè'. ³ Fana yi ànə jəŋ vè mbàam sè, Pità fek yi duk dè, <<Anàniyàs, wù mè'rə Satà dè yi ni sè ntùù wù ngògù wu dè wu kə borə Yòŋsè nè Rərəŋ nè, nè swihi mbàam sè wù à sèŋ bum sè mamòk bùu yà? ⁴ Mvèk nè wù ànə ka bum yà'sə ntòsəŋ, yà' à ye sè yò. Wù à sèŋ yà', mbàam sè ye mali sè' sè yò. Njo nè wù kə tsərə fe'lə sè ntùù wù dè wu gù nsàp yu ènə ye'sə bùu yà? Wù ka nsàp mvwès nè'nə bohòbwiŋ ci' fa, wù ci' fa nà' bohòNwi bə tu ye.>> ⁵ Anàniyàs ànə yuk vè'nə ntèn, yi coho gbə sè nze, nè kpə. Wəə à ko bùu sè wo à yuk yu ye'sə pwe'fo'. ⁶ Wəhabwiŋ wèŋ à vè, nè kə lim fis lo vèŋ ni' ye nè sè mbiŋ, nè kə tuuŋ.

⁷ À cà awà te' fana ŋgwe ye vè sè', nè kà rì dè yumok gù ndu ye rì. ⁸ Yi à kè dzèeŋ, Pità fek yi dè, <<Tsòk

fa mɔ-ε, yè'e mbàam sè wèŋ ndu yòà sèŋ bum sè vè'nə pwe'fo' à?>> Nŋwəŋ nè dè, <<N, yà'a mbàam sè pwe'>> ⁹ Fana Pità duk fa yi dè, <<Wəŋ ndu yòswi' cù dè wèeŋ kə mumsə ja'a Yòŋsè Nwi bùu yà? Sə nèrə vè kù kə ncùhù yà'a bùu sè wo kə tuuŋ vè ndu yò. Wo nè bək fis lo wu yòsè' ca.>> ¹⁰ Yi à coho gbə nòŋ tsə mantombii Pità vè'nə ntèn, nè kpə. Wəha bùu sè à ni ko' vèə, nè kə dzeŋ ŋga yi kpə laŋ. Wo à bək jə fis nà', nè kə tuuŋ yi ŋgə sèe ndu ye nè. ¹¹ Bùu cos nè ye bùu mok sè wo à yuk bum yè'sə, nsàp wəə mòk à ko wo pwe' nè pwe'.

Bum Manŋəŋgèŋ Nə Ye Məmərə

¹² Anə gèŋ ŋgàa ntum sè à sè gùhə bum manŋəŋgèŋ nè ye bum sè bwiŋ sə mərə wùriŋ. Bùu sè wo à dzəm Jisòs sè pwe' à sè cu kwe' àwo mvwe' mò'fis mvwe' ntòmbi Sòlomù. ¹³ Bùu mok sè wà sè à ka ni' awo co dè wo kəkərè ngòbè'lə yà'wèŋ jəŋ lok. Wo à sè kà-a bə yà'wèŋ sè' sə tórè kə' fana wo sə kək ja'a yà'wèŋ co nsàp bùu mok sè wo bontum wùriŋ. ¹⁴ Bùu sè wo à dzəm bohòTà Jisòs à sè tùhu vè, bəba bə mbəmbam wèŋ nduk, nè sè kə be'lə wo. ¹⁵ Mvèsè bwiŋ à yə nsàp yu nè wo à sè gùhə fana, wo bəhə fis vè ŋgàa yiyaŋ, nè nonjsə lo wo ŋgə mandzè mənə kəà bə kè wèŋ dè ya

Pità gí cãa, tsètsèn ye ca m̃u ni'ì mok. ¹⁶ Bwìṅ à kwæṅ tesə və mvwe' bòop lak sè yà'a ṅg̃u Jòrosalèm ṅgòjə vè bùu awo sè wo sè yaya bə bùu sè wo tse' yòṅsəə ze' ndzə ni'ì wo. Wo à g̃u wes pwe'fo'.

Wo Fa Ngàa Ntum Jisòs Ngə'

¹⁷ A ye vè'nə fana ṅkum ṅgàa fa satikà' bə bùu ye sè wə mvwe' kwe' bùu Sadusi wèṅ yeto ṅgòwa yusə ṅgàa ntum sə sə g̃u sə, nə jok wà anə. ¹⁸ Wo ko ṅgàa ntum sə, nə kə nisə wo ndapndzəm. ¹⁹ Numbu ànə à ye, nè ndzəmè fana masinjà Tà Nwì və, nə kə muk noon ncùu ndapndzəm sə, nə fis wo. Yi tsok fa yà'wèṅ duk də, ²⁰ <<Dù lo, nə kə təṅṅ m̃u ndap Nwì nè ghañ nə, nə tsoho fa bwìṅ ncèp nè bə lùṅ nè fi ènə.>> ²¹ Wo à yuk mvəsə yi à cep sə. Tsok à rēṅ wo lo m̃u ndap Nwì nè ghañ nə, nə sə yə'rə bwìṅ.

Ghà ànə à ye fana ṅkum ṅgà fa satikà' nə bə bùu ye wèṅ à to benə bù ṅkwàha bùu Jus pwe' mvwe' mò'fis də wo cum kaṅsurù. Wo à vè wes, wo duk gesə lo mvwe' ndapndzəm nə də wo jəṅ və fa wo ṅgàa ntum sə. ²² Ngàa kək ṅgàa ndapndzəm sə à kə dzèṅ fana wo kà ṅgàa ntum sə m̃u ndapndzəmè anə yə. Wo bwi lo, nə kə tsok fa bùu sè m̃u kaṅsurù sə də, ²³ <<Vès kə wès fo', vès ye ṅga ncùu

sə tə ləlok mpaañ. Nga bùu sè wo kək nõongè ndapndzəm nə ndzəmè tə fo' sè' bəboṅni. Vès də vès muk-a kə ncùu sə fana vès kà ṅwè nè mò'fis mbwa yə.>> ²⁴ ṅkum ṅgàa tək ndap Nwì nè ghañ nə bə ṅkum ṅgàa fa satikà' sè ghañ wèṅ à yuk vè'nə fana wo mərə yusə yà'a nə kə ye mantombi sə bùu. ²⁵ Fana ṅwè nəmòk ni kok və, nə tsok wo də, <<Wèṅ yuk-à, bùu sè wèṅ a nisə wo ndapndzəm sə, wo cu m̃u ndap Nwì nè ghañ nə. Wo sə yə'rə bwìṅ mbwa!>> ²⁶ Fana ṅkum nə bə ṅgà tək ndap Nwì nè ghañ bə bùu ye wèṅ à lòkə jə fəsə vè ṅgàa ntum sə maṅkwèṅ. Wo à ka yà' bə top sè ko bùusə wo à sə wəp də bwìṅ tərə wo ṅga'a bə lis.

²⁷ Wo à jə vè ṅgàa ntum sə, nə duk wo təṅṅ m̃u kaṅsurù anə. Fana ṅkum ṅgà fa satikà' nə sə cep bohòwo də, ²⁸ <<Vès a cèp bohòwèṅ, nə soṅ wèṅ ntu' bəp bəp də wèṅ kà bwìṅ yumok bə liṅ ṅwè ènə mok yə'rə yuk fa fe'lə, fana ja'a na yàwèṅ yusə wèṅ g̃u. Wèṅ g̃u tətè bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm fēṅ lònṅ yuk wes nsàp yəyərè àwèṅ ànə lònṅ fo'. Wèṅ sə làp mandzè ṅgògù də vès à duk vès ṅkuṅ wo zə ṅwè ènə!>>

²⁹ Pità bə ṅgàa ntum mok sə wèṅ à cèp fəsə yàwo duk də, <<Vès tse' ṅgòyuk lē duk nè Nwì, nə me'rə nè bwìṅ. ³⁰ Nwì tàcici avès à lòkoksə

Jisòs mvwe' kpɛ mvəsè wèŋ ànə tɛ'lə yi mɛ ntəəŋ, nə zə yi. ³¹ Nwì à lòkoksə yi, nə cumsə yi bo ma mà'a yi co ŋwè nè mantombi nè ye ŋà lùŋsə bwìŋ sè'. Yi à gù vɛ'nə ŋgòfa mandzè bohòbwe Izùre ŋgòkupsə, nə bwi fa bɔp awo ŋkwèŋ ya wo tse' səsɔwifa bə bɔp awo sə. ³² Vès à yə bum yè'sə bə lis avès fana vès tse' ŋgòtsòho fa bwìŋ yà' sè'. Yòŋsè nè Rərəŋ nə sə tsè' fa bwìŋ sè' də bum yè'sə zìnə.>>

³³ Bùu kaŋsurù sə à yuk vɛ'nə fana wo jok nèbɔp, nə duk də wo nə zə yà'wèŋ. ³⁴ Mòk ànə ye fo' mɔŋwəə Farəsi, wo to yi də Gàmalijà. Yi à tse' fàak sè ŋgòyərə fa bwìŋ lùk. Yi lokok təəŋ mɛ kaŋsurù anə mɔtsə ŋga yi à ye sè' nsàp ŋwè nè bwìŋ wəpgè yi maŋgəŋgèŋ, fana yi duk də wo jəŋ fis gəsə lo ŋgàa ntum sə sə mbiŋ mvək momjo. ³⁵ Yi yeto ŋgòduk fa bùu sè mɛ kaŋsurù anə duk də, <<Wèŋ bùu Izùre, wèŋ jəŋ ŋkərè bə nsàp yu nè wèŋ sə duk də wèŋ gù bùu yè'e bəbɔŋ. ³⁶ Mvək mòk à ye fa' nè Tiodàs à vəə, nə sə duk kɛ'ca də yi ŋwè nəmòk nè ŋkùuŋ. Bùu sè wo à kpəəŋ yù yi à ye co bwìŋ ŋkù kwè. Wo à zə yi fana bùu sə caŋ sam bisə kɛ' zəzok, yusè wo à sə duk də wo gù sə kpɛ bisə sè'. ³⁷ A ye fe'lə maŋkwèŋ, ghà nè wo à sə ta bwìŋ fa' nà'a,

Judàs mɔŋwəə Galili à vè ye sè'. Bwìŋ à yù yi sè' wùriŋ. Wo à zə yi fana bùu ye sə wèŋ carə sam sè'. ³⁸ Fana nè ŋga'a nè'e, mɛ sə duk də wèŋ kà bùu yè'sə yumok gù. Wèŋ me'rə wo vɛ'nə, bùusè a ye-a duk də nsàp yusè wo sə tsòho kɛ' yà'sə ye-a yumok sè ŋwè a tsərə kok yà' yi, fana ye də yà'a nə bisə. ³⁹ A ye-a də a yu Nwì, fana mandzè nè co wèŋ ghak wo nə kà ye. Aco yà' ye də wèŋ sə lù wèŋ Nwì wèŋ.>>

⁴⁰ Gàmalijà nə à duk wes vɛ'nə fana kaŋsurù nə pwe' à dzəm ncèp ye nə. Wo to nisə vesə ŋgàa ntum sə wèŋ mɛ nda'à anə, nə jəŋ ŋkwès, nə ləp wo bə zəŋ, nə duk fa wo də yà'wèŋ kà yumok bə liŋ Jisòs mok cep yuk fe'lè, nə me'rə wo lo. ⁴¹ Ngàa ntum sə wèŋ à sə lo gəsə mvwe' kaŋsurù nə bə kwəkwa sə ntùu wo nèbɔp. Wo à sə kwa də Nwì yə wo də wo yəyərè ŋgòkə yə ŋgə' bə marè'tu bùu liŋ Jisòs. ⁴² Fana à sə ye nùumbu pwe' wo sə yə'rə bwìŋ mɛ ndap Nwì nè ghan nə bə nda'à bwìŋ wèŋ, nə sə tsoho fa mali bwìŋ Ntirè nè Bəbɔŋ nə də Jisòs Nkum ŋgà gèm bwìŋ nè wo sə kàk nè.

6

Wo Cokfis Ndigap Wèŋ Samba

¹ Mvək à sə lòo, bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sə

yam yàwo sè'. A kè dzèṅ nùmbu mòk fana bùu Jus sè wo à sè cu gù yàwo la'à bə sè wo à kè dzə vè wo lakmvum wèṅ kuəm. Sè wo à dzə wo yàwo lakmvum sə wèṅ à sə cèp ṅwəm ke'cà dɛɛ, wo sə kà bàa yepmfə awo zuzuu sè wo gərgə səsə yà'a fa. ² A ye vɛ'nə fana ṅgàa ntum sè hum-ncòp-ba sə to benə bùu Jisòs sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Nə tsok fa yà'wèṅ də, <<Ka bəboṅ bohòvès də vèes me'rə ṅgòtsòho ncèp Nwì, nə cum ṅgòkək lis mvwe' nzak zuzu yeṅ.>> ³ Nə duk mali duk də, <<Bwema am wèṅ, wèṅ kək mʉtsətsə'rə wèṅ, nə cokfis bwìṅ sàmba. A ye wo sè bwìṅ jəgè wo co bùu sè kəkərè, sè wo tse' ṅkərè, nə tse' Yòṅsə nè Rəreṅ sə ntuu wo ya vèes fa wo nsàp fək ènə. ⁴ Ya vèes jəṅ wes mvək njàvès ṅgògù pìriyà nə ye ṅgòtsòho ncèp Nwì.>> ⁵ Bùu sə pwe' à kwa bə ncèp nè ṅgàa ntum sə tsərə fa wo ènə. Fana wo cokfis ṅga'a Stefè, yi ṅwè nè yi naṅgè tu bohòNwì bəboṅni, nə tse' Yòṅsə nè Rəreṅ nə sè'. Mok wèṅ à ye Filip, Pokoròs, Nikanò, Timò, Pàraminà, nə ye Nèkolà nè yi à ye ye ṅwəè Antiyòk, nə buuṅ ṅwè Jus. ⁶ Wo à jə vè bùu yè'sə, nə kə fa bohòṅgàa ntum sə wèṅ. ṅgàa ntum sə à naṅ fa wo bo mʉ tuhù, nə gʉ pìriyà. ⁷ Fana ncèp Nwì à sə kùk lòmantombi. Bùu sè wo à sə

yù mandzè Jisòs mvwe' lak Jòrosalèm sə à sə yam lèsè' mantombi. ṅgàa fa satikà' wèṅ à ye ṅkəuṅntèṅ sè wo à yuk nə dzəm sè'.

Mvəsə Wo A Ko Stefè

⁸ Stefè à ye ṅwè nəmòk nè Nwì à fa yi ntum nè bəboṅ wùriṅ. Yi à tse' ṅəṅ fana yi gʉ maṅgəṅgèṅ nə ye bum sè co bwìṅ sə mərə mʉtsətsə'rə bùu sə wèṅ. ⁹ Bùu mok wèṅ à yè ṅgògù də bə yà'wèṅ kuəm. Wo à ye bòp bù nè wo à sə nigè ndap pìriyà nè wo à sə to nà' də: Bùu sè wo cu bə tu awo. Bùu Jus sè wo à ye mbwa à tesə vè mvwe' lak Sirini bə lak Alèsandà. Wo yà'sə nə ye bùu Jus mok sè wo à vè yàwo mvwe' nzeṅgòṅ Silisiyà bə nzeṅgòṅ Èsiyà wèṅ à yè ṅgòkùəm bə Stefè wèṅ. ¹⁰ Fana Yòṅsə nə à fa Stefè nsàp ṅkərè mòk vɛ'ɛ co wù kà fək. Mvəsə yi ànə sə cep fana wo kà yusə co wo cep fəsə fa yi tse'. ¹¹ Fana wo lo kə ywìṅ bùu səmok cù də yà'wèṅ duk də wo yuk ṅga Stefè sə bʉpsə liṅ Musi nə ye liṅ Nwì. ¹² Nà'a ṅkərè nè wo à gù fana ntum yaṅ bwìṅ wo jok. Bùu sə à jòk wes pwe'fo', nə ye bə bù ṅkwàha bùu sè fo', nə ye ṅgàa yə'rə bwìṅ lùk wèṅ sè'. Wo à vəè, nə kə ko lo Stefè mʉ kaṅsurù. ¹³ Wo jəṅ vè bùu mok sè wo kə ci' mvwès mʉ tuhù nà'. Wo duk də Stefè togè liṅ mvwe' sə rəreṅ sè wo kùksəgè Nwì fo' sə bʉp riṅ riṅ, nə sə cep bʉp

bə lùuk Musì sè'. ¹⁴ Də wo à yuk nga yi sə duk də Jisòs nè'e nè mvwe' lak Nazàre nè kùəmsə mak ndap Nwì, nè kupsə bum lak sè Musì à fa wo pwe'fo'. ¹⁵ Bùu sè wo à ye mụ kanşurù anə lòonfo' à bùu kùk Stefè bə lis rap rap. Mvəsə wo à sə kùk yi ve'nə fana wo ye nga si Stefè sə gù co si masinjà Nwì.

7

Yusè Stefè A Cèep

¹ Nkum ngàa fa satikà' nè à fek Stefè də, yu yè'sə zìnə àlɛ. ² Stefè ye ngòcèp fəsə də, <<Bwema nè ye tɛ' am wèn, wèn yu'rə fa-a mụ-ɛ. Ghà nè tàcici àvès Abràham à ye mvwe' nzenğòn Mèsòpòtemiyà nkun yi sə ye'e lo ngòkə cu mvwe' lak Harà, Nwì nè yi tse' fòwùriŋ nè à kə yəəŋ bohòyi. ³ Yi tsok fa nà' də, <Mè'rə bùu yo, nè ye lak yo yè'e, nè lokok lo mvwe' nze mòk nè zok nè mụ nè niŋ tsok fa wu.> ⁴ Fana yi ye'e me'rə Càdiyà, nè lo kə cum Harà. Ghà nè tɛ'ɛ Abràham à kpụ, fana Nwì gụ yi coho və mvwe' lak sè wèn cu nga'a fo' yè'e. ⁵ Nwì à ka Abràham mụmvwe' mòk fo' də a nè nà' fa lok, à ka yeŋ koo momjo. Nə ye də Nwì ànə kak laŋ də yi nè fa fo' bohònà' nè ye bə ngwì bùu ye sè wo nè sə və maŋkwèn. Mvək nè Nwì à sə kàk ve'nə, à ye nga Abràham ka mwen ntòtse'. ⁶ Yusè Nwì à cèp sə à ye də, <Ngwì bù yòo nè

kə cu mvwe' lak mok sè yà' ka yàwo yeŋ. Wo nè cum nkwen fo', wo sə fa wo ngə' wùriŋ mənə lùumngòn nkù kwè. ⁷ Mụ nè sak bùu sè wo nè sə fak fo' bohòyà wèn sə sè', fana wo nè me'rə lak yà'sə, nè tesə və, nè sə kuksə mụ mụmvwe' nè'e.> ⁸ Anə geŋ, Nwì bə Abràham à zù rùk də yi nè sə riŋ tse' nà' bə nsàp mandzè nè wo komgè tu mbəmbam nà'a. Fana Abràham dzə Azik, à dzèŋ nteŋ mò'fis, yi kom fa nà' tu. Azik kom bwi fa mo ye Jàkop, fana Jàkop kom bwi fa bwe ye sè hum-ncòp-ba sè wo tàcicii avès.

⁹ <<Tàcicii avès sə wèn à kùk moma awo Jòsep bə lis sè bup jì njo. Wo ko seŋ gesə lo yi də nà'a kə ye nkwen mvwe' nzenğòn Ijip. Anə ye-a sè ve'nə fana, Nwì à ye yo, ¹⁰ nè sə tesə Jòsep nè bə nsàp ngə' nè yi à sə yə lòonfo'. Ghà nè Jòsep à kə dzèŋ bohònkum Ferònə mvwe' nzenğòn Ijip nè, Nwì à fa yi cùu sè bəboŋ, nè fa yi nkərə. Feròanə ye ve'nə fana yi gụ nà' njwè nè ghaŋ mvwe' nzenğòn Ijip nè pwe'. Yi à gù nà' njwè nè ghaŋ mụmvwe' nto' ye sè'. ¹¹ Fana mvək nəmòk à ye, njè ko mvwe' nzenğòn Ijip bə nzenğòn Kanà pwe'. Njè nè à fa bwìŋ ngə' ve'ɛ wùriŋ. Tàcici avès wèn à ka beŋ mok sə tse'. ¹² Jàkop ànə geŋ də yi yuk də wo tse' zuzụ mvwe' nzenğòn Ijip yo fana yi tumsə gesə bwe ye

sè wo tàcicii avès sè fo'. Nà'a ghà nè mantombi nè wo à lòto fo'. ¹³ Wo à vè nè kè' ba, fana Jòsep gu bwema ye sè wèñ rì dè yi moma yà'wèñ fana, nè gu Feròrì dè yà'wèñ bùu lak ye. ¹⁴ Jòsep tirè gesè fa tè' ye dè nà' bə bwe nà' pwe' coho və mvwe' nzenğon İjip nə. Wo à ye pwe'fo' bwiñ hum sàmba-ncòp-tàn. ¹⁵ Fana Jàkop coho tsoon lo sè İjip anə. Yà'a mvwe' sè yi nə ye bwe ye, sè wo tàcicii avès, à kpə wes mok fo'. ¹⁶ Mvè'nè bwe awo à foho lòKanà wo bəhə lo vèñ ni' yà'wèñ sè ngòtuun mvwe' sè wo togè fo' dè Sekəm. Wo à kè tuun wo fo' sənə sè sè Abrahàm à ywiñ yà' bohòbwe Hamò.

¹⁷ <<Mvək à sè kurə vè dè ya Nwii gu yusə yi anə kak fa Abrahàm sə, fana nga bùu avès yam mvwe' nzenğon İjip mok manğəngəñ, ¹⁸ tée nkum nəmòk nè yi à ka Jòsep rì yuk, kə kok dzè' nkum mvwe' nzenğon İjip anə mok yi. ¹⁹ Yi sə borə bùu avès bə nkərə, nè sə gu tàcici avès wèñ ngə' nəbup. Yi gu dè wo kà bwe awo sè ləə mu nda'à nisə, dè wo me'rə nonşə bwe sə sə mbiñ dè ya nga yà'wèñ kpə. ²⁰ Yà'a sè' mvək nè wo à dzə Musi, mwe boñ. Yi à cu mu nda'à tè' ye nwə te'. ²¹ Mvək nè wo à kè nonşə yi sə mbiñ fana mo Feròmok nè wà'ngwèñ à kè te' jə nà' yuye. Yi sə tək nà' co mo ye. ²² Wo à yə'rə yi, yi riñ nkərə sè yà' cu mvwe'

nzenğon İjip anə pwe' nè pwe'. Yi buñ nwə nè ghan bə nsəp mandzè nè yi cèp cù, nè sə gu bum ye.

²³ <<Ghà nè Musi à dzèñ luumngon hum kwè, fana yi duk dè yi kə ke' ye bùu ye wèñ bwe Izùre. ²⁴ Yi lo, nè kə tseñ nwə ye mòk nga nwəə İjip mòk sə lèp nà', fana yi geñ dè yi kə tesə nà'. Musi à lèp zə nwəə İjip nə. ²⁵ Yi à sə tsərə dè bùu ye wèñ nè rəñ dè Nwi tum yi ngòkè tesə fis wo sənə ngə' awo, fana wo kà sè' rəñ. ²⁶ Tsok à rəñ, yi ye bwe Izùre bwiñ ba nga wo sə lələ. Yi geñ fo', nè sə gu mandzè nè co wo kà lə. Yi fek yà' də, <Wèñ sə dè wèñ lə yè'sə bùu yà, nge' am wèñ? Mù dè wèñ bwema mvwe' mò'fis àlaa?> ²⁷ Fana nè yi à sə fa mòk ngə' yi nè bwi' gesə Musi fo', nè duk fa nà' də, <Nwə nè yi duk wu dè wu kə kok nkum bohòvès nè sak vès ndà? ²⁸ Wù dè wu zə nwəə İjip nkwis yà'a nà?> ²⁹ Musi anə yuk mvəsə nà' cèp vè'nə, fana yi cañ lo, nè kə cum bisə mvwe' lak Midiyà. Yi à cu fo' tè' yi dzə bwe mbəmbam ba.

³⁰ <<A cà luumngon hum kwè, fana Musi ye masinjə Nwi mòk bə lis. Nà' à yəəñ bohòyi ndzənə mis nga nà' sə kuə mu tühə nè kà liñ. Mis ènə à kuə ngəà, mvwe' ngə nda nəmòk nè wo togè nà' dè Sinà. ³¹ Musi à yə vè'nə, nè mərə manğəngəñ, fana nè sə gi soon geñ fo' də

yi ye tsə'rə yà' bə̀boŋ. Yi yuk ŋga ŋgi Tà sə cəp də, ³² <A m̀u Nwì tàcicii awèŋ. Nwì Abràham, Azik bə̀ Jàkop.> Musi à yuk ve'nə, yi sə jik bə̀ wuə ve'ε kp̀uk kp̀uk, nə kà lis mok k̀uk. ³³ Tà à tsə' yi də nà'a cokfis k̀uŋg̀p nà', b̀uəsè mvwe' sè nà' tə̀ yà'sə, a fo' nze nè rərəŋ. ³⁴ Nə duk fe'lə sè' duk də, <M̀u k̀uk ja'a, nə ye ŋgə' nè b̀u am wèŋ sə yə mvwe' nzenɡòŋ Ijip. M̀u a yuk waŋ awo sè' laŋ, fana m̀u nə və̀ə nə də m̀u kə̀ tēsə wo. Və̀ə, ya m̀u tum gesə wu Ijip anə.>

³⁵ <<A ye Musi nè bwe Izùre à dzèeŋ yi, nə fek yi də, <Ŋwè nè yi duk wu də wu kə̀ ye mantombi bohòvès, nə sak vèes ndà lε?> nə. A yi nè Nwì tumsə co ŋwè nè mantombi nə ye ŋwè nè yi fis wo sənə ŋgə'. Nwì à fa càsə yi fàak sə bohòmasinjà Nwì, nè nà' à yəəŋ bohòyi ndzə misə nà'a. ³⁶ Yi à təəŋ mantombi ŋgòjə fis b̀u sə mvwe' nzenɡòŋ Ijip yi. Yi à g̀u maŋgəŋgèŋ nə ye bum sè co bwìŋ mərə mvwe' nzenɡòŋ Ijip nə ye mvwe' ndzəp nè wo togè nà' də Ndzəp nè Bə̀baŋ nà'a sè'. Mvəsə wo à sə lòo, yi sə g̀uh lo mali maŋgəŋgèŋ mvwe' nze nè ŋgəà m̀nə l̀umŋgòŋ hum kwè sè'.

³⁷ <<G̀u sə Musi ènə nè yi à tsə' bwe Izùre də, Nwì nè tumsə fa yà'wèŋ ŋgà tsòhòbum Nwì sè' mvəsə nà' a tum vèsə yi Musi nə. Ŋwè ànə nə ye mo nè njàwèŋ.

³⁸ A yi Musi nè bwe Izùre à baan mvwe' nzenɡòŋ ŋgəà fana yi ye bə̀ yà'wèŋ nə. Yi à ye fo' bə̀ tàcicii avès nə ye bə̀ masinjà Nwì nè nà' à cəp bohòyi m̀nə nda Sinà. Yi à jə ncəp Nwì nè nà' tse' yòŋsə nja nə fa'nə ŋgòcàsə fa vesùwèŋ. ³⁹ Tàcicii avès wèŋ à ka ŋgòyuk yusə Musi nə à sə cèep dzəm. Wo me'rə nonşə yi, nə sə duk sə nt̀u wo də bòco wo bwi foho lo fe'lə Ijip anə sèmok. ⁴⁰ Fana wo duk fa Aròŋ də nà'a g̀u fa wo yumok sè yà'a ye mantombi wo. Də wo ka yusə yà' g̀u ŋwè nè yi a jə fis vè ves mvwe' nzenɡòŋ Ijip, nè wo to fa ves yi də Musi ànə riŋ. ⁴¹ Nà'a ŋga'a mvək nè wo à g̀u yumok co nwi awo nà' səsə mo mbòŋ. Wo à s̀uə nsùŋgaŋ, nə tēŋ vəpsə nà', nə kaŋ dzeŋ ŋgòk̀ksə yusə wo à g̀u wo bə̀ bo awo. ⁴² Nwì à mè'rə wo fana wo sə k̀uksə ke' ca lo ŋkəŋkàaŋ sè m̀bu. Yà'a mvəsə wo à còm ndzənə ŋwək ŋgà tsòhòbum Nwì də,

<Wèŋ b̀u Izùre, nàam sè wèŋ à sə səhə, nə sə g̀uh satikà' bə̀ zeŋ ŋgəà yà'a à ka bohòm̀u yeŋ.

Wèŋ à g̀u ve'nə m̀nə l̀umŋgòŋ hum kwè.

⁴³ Wèŋ à sə bə̀hə tse' ke'cà tàap nwi àwèŋ nè liŋ yee də Molòk,

bə̀ mòk nè yi tse' nsəsə ŋkəŋkàŋ nè liŋ yee Refaŋ.

Yà'a nwii sè wèŋ à gù bə bo awèŋ də wèŋ kuksə wo.

Mu nə me'rə wèŋ wo jəŋ casə lo wèŋ sə Babilòn.>

44 <<Mvəsə tàcicii avès à ye ŋgəà yà'a, fana wo à tse' taap sè yà' à sə nì tsè' fa wo də Nwii fəŋ bə yà'wèŋ. Wo à gù yà' mvəsə Nwii à duk Musii gu yà', mvə'nè yi niŋ tsòho fa nà' sə. 45 A cu fana, t'è'è tàcici avès wèŋ sə fa casə lo nà' bohòbwe awo wèŋ. Ghà nè Josuwà à sə jə lòwo bə ghà nè wo à sə fep jə nze nə bohòbùu sè Nwii à sə be' gesə wo, wo sə bək tse' nà'. Nà' à cu mali fo' tètè Devid à kə tsèŋ nà'. 46 Ntum Nwii à ye bəboŋ bohòDevid, fana yi fek Nwii də nà'a fa yi mandzè ya yi ci fa Nwii Jàkop ndap. 47 Anə geŋ, kə ci fa yi ndap nə mo ye, Sòlomù.

48 <<Yusə də, Nwii nè yi yam cəsə yi, nə kà mənə ndap nè bwiŋ gu nà' bə bo cugè. A mvəsə ŋgà tsòhòbum Nwii à cèp də,

49 Tà Nwii duk də,
<Ntòbu mvwe' dzè' ŋkum àm cu, nzeŋgòŋ ye ye mvwe' sè mu nəŋ tesgè kùu am.

Aco wèŋ ci fa mu yàwèeŋ nsàp ndap nè fò?

Mvwe' sè co wèŋ fa mu, mà cum fo' fò?

50 Mù à ka bum yè'e pwe' mà gu à?> Yè'e yusə Tà Nwii cèep.

51 <<A nsàp gutu nè fòbohòwèŋ ve'nə è? Ntum awèŋ gu tsə gù co bùu sè wo

à loho ntu', nə kà ncèp Nwii yuk yuk. Wèŋ gù co tàcicii awèŋ. Wèŋ dzèeŋgè yusə Yòŋsə nè Rərəŋ nə cèpgè yà'. 52 Ŋgà tsòhòbum Nwii mòok yo nè tàcicii awèŋ à ka yi ŋgə' fa yuk à? Wo zə ŋgàa gè ntum Nwii wèŋ sè wo ànə ye taan ntèŋ, sè wo à sə cep tsè' fa bwiŋ də, mo fàk Nwii nè yi nə sə gu yusə Nwii dzəm sə nə və. Nè ŋgà'a nè'e, wèŋ a sèŋ yi, nə zə yi. 53 A wèŋ sè masinjàa Nwii à jə və fa wèŋ làuk Nwii, wèŋ kà yà' yù lò.>>

Kpu Stefè

54 Bùu sè mu kansurù sè wèŋ à yu'rə yusə Stefè à cèp sə, fana wo jok, nə zə kpu nèbup. 55 Stefè à rwiŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə cèbùè, fana yi kuk gesə lo mubu, nə ye mareŋ nè Nwii ŋgà nà' sə reŋ nèbup. Yi ye Jisòs ŋgà nà' tə Nwii bo ma zə. 56 Fana yi cep duk də, <<Hàwèŋ, ntòbu mùhu nòto fana mù yə mo ŋwè ŋgà yi tə bo ma zə Nwii.>> 57 Bùu sə wèŋ à gham, nə sop tse'e ntu'u awo bə nduun bo awo. Wo caŋ be'lə və mvwe' mò'fis ŋgu ni'i yi, 58 nə bək fis mak gesə lo yi mu ntòlak anə fo', nə sə təprə yi bə lis. Bùu sè wo à sə cì' fa Stefè mvwès sə à fweŋ nòŋsə cèək awo bohòwà'nzùm nəmòk, wo togè yi də Sol, də nà'a sə kuk fa tse' wo. 59 Stefè sə wan to Tà duk də, <<O Tà Jisòs, yòŋsə am nè', jəŋ mu.>> Wo sə təprə gu yi ve'nə. 60 Yi təəŋ bə tumfərə, nə sə wan

torə fis də, <<Tà, swifa wo bup nè wo gù ènə.>> Yi à duk wes ve'nə ntèn, fana yònsə ye me.

8

¹ Sol à dzəm sè' də a bəboŋ mvəsə wo zə Stefè ve'nə. A yè jəŋ sè' numbu ànə wo yè ŋgòyeŋsə bùu cos ŋgə' nè bə ŋgwap mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. Bùu sè wo à dzəm sə à ca sam wes mè ve'ε pwe' nè pwe'. A bwehe cu mègù mok ŋgàa ntum sə wèŋ, ŋga bwìŋ carə lòwes mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nè ye Sàmàriyà. ² Bùu mok sè wo à rì Nwì à kə tuuŋ Stefè, nè waŋ kpə ye maŋgəŋgèŋ. ³ Sol à ləp mandzə də yi ləsə cos nè kè' mò'fis. Yi à sə fi lònçùu bwìŋ mò'fis, mò'fis, nè sə ko sooŋ fis lo bəba bə mbəmbam sè wo à dzəm bohòjisòs, nè sə kə nisə wo ndapndzəm.

Ncèp Jisòs Yuhu

Mvwe' Nzeŋgòŋ Sàmàriyà

⁴ Mvəsə bùu sè wo à dzəm sə à ca sam, fana mvwe' sè wo à sə lòpwe' wo sə tsoho lo ncèp nè Jisòs nè fo' sè'. ⁵ Filip à lòye mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà, nè sə tsoho fa bùu lak sə fo' sə liŋ Nkum ŋgà gèm bwìŋ nə. ⁶ Bùu sè fo' sə à yu'rə bòŋsə ncèp nè wù kà fùk. Wo à yu'rə, nè sə ye maŋgəŋgèŋ sè yi à sə gùhu. ⁷ Yòŋsə sè bup à tesə ndzə ni'ì bwìŋ ŋkùuŋntèn, nè sə waŋ sa'rə bə ŋəŋ. Yi à gəŋsə bùu sè wo à sə kà ni' awo te' bəsə lok, bə bùu

sə wo à sə ka bəboŋ gi wèŋ maŋgəŋgèŋ. ⁸ Bùu sè mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà sə wèŋ à tse' kwəkwa wùriŋ.

⁹ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nè liŋ ye à ye də Saimù. Yi à cu fo' mweè səsap ntèn, nè sə məŋsə bùu sè mvwe' lak yà'sə bə nsəp mfim nje nè yi à sə gùu. Yi à sə tsòho fa bwìŋ də yi ŋwè nəmòk nè ŋkùuŋ wùriŋ. ¹⁰ Bùu sè wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe'fo', bə ŋkwàha bwìŋ pwe' à sə kùk gù lis mok bohòyi. Wo duk də ŋəaŋ ye sə niŋ də yi ŋwè nè wo togè yi də Nwì nè ghaŋ nə, də yi a vè ŋgòkε' yə wo, nè yəŋ bohòwo co Saimù. ¹¹ Yi à məŋsə wo bə mfim ye sə tètè wo sə kùk gu lis mok bohòyi. ¹² Anə geŋ wo yuk, nè dzəm Ntirè nè Bəboŋ nè Filip à sə tsòho, mvəsə gaŋ Nwì fàkgəə, nè ye də Jisòs Nkum ŋgà gèm bwìŋ nə. Fana wo bəptesə. Bəba bə mbəmbam wèŋ à sə bəptesə pwe'. ¹³ Saimù bə tu ye à dzəm, nè bəptesə sè'. Yi à sə gihi mègù mok bə Filip mvwe' mò'fis. Yi à sə yə nsàap maŋgəŋgèŋ sə ghaŋ sè Filip à sə gù, fana yà' məŋsə yi nèbup.

¹⁴ Mvək ànə à ye fana ŋgàa ntum sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk də bùu sè mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà a yuk ncèp Nwì, nè dzəm, fana wo tumsə gesə fa wo Pità bə Jon. ¹⁵ Wo à kə dzèn fo', fana wo gə fa bùu sè wo a dzəm sə wèŋ piriya də

ya wo tse' Yònsè nè Rørenj nè. ¹⁶ A ye ve'nø bùusè à ye ñga wo ka Yònsè nè Rørenj nè ntòtse'. A ye ñga wo à bàptesə gù mənə liñ Tà Jisòs. ¹⁷ Pità bə Jon à naan fa wo bo fana Yònsè nè Rørenj nè vø bohòwo.

¹⁸ Saimù à yø də ñgàa ntum naan fa yà'wèñ bo ñkuñ wo tse' Yònsè nè Rørenj nè, fana yi duk də yi fa wo mbàm, ¹⁹ də ya yà'wèen fa yi nsàp ñàñ nè ñgòjwèñ bwiñ ñkuñ wo tse' Yònsè nè Rørenj nà'nø sè'. ²⁰ Pità à duk fa nà' də, <<Wu kpə lo bisə bə mbàam yo sə pwe', bə nsàp nè wù tsərə də aco wù ywiñ ñàan sè Nwii fagè yà' yi bə mbàm yà'sə. ²¹ Yè'e ka fàak yòyen, wù ka bo sənə fàak yà'sə tse' bùusè ntum yòka rərən mə lisè Nwi yen. ²² Kupsə ntum yøbə tsətsərə yònə bup nè wù tse' nà'nø, nè lenj Tà də yi swi fa wu bùusè wù tse' nsàp tsətsərə ànə. ²³ Busè mù yø də wu ñgà səsè nè bup fana bup kitse' wu cùk.>> ²⁴ Saimù duk fa Pità bə Jon də, <<Kwəkwè', wèen lenj fa mə Tà də nsàp yu nè wèñ cèp nè'nø kà bohòmù vè.>>

²⁵ Anə geñ ghà nè wo à tsòho wes fa bwiñ yusè wo ri bə liñ Tà Jisòs, nè tsoho ncèp nè Jisòs nè sè', fana Pità bə Jon bwi foho lo fe'lə Jòrosalèm. Mvəsè wo à sə lòmandzè, wo sə tsoho lo ke' Ntirè nè Bəboñ nè mvwe' buhu lak zəzok sè yà'a mvwe' nzenğonj Sàmariyà.

Filip Bàptesə Nwəə Itopiyà

²⁶ Masinjà Tà Nwi à tsè' fa Filip də nà'a fùhə, nè yun tson lo mandzè nè wu təen Jòrosalèm nè sə kək lo ma ntonum, fana wu ga'a lo bo mamək ñgòlòGazà nà'a. Wo à mək mandzè ànə lan. ²⁷⁻²⁸ Filip à fùhə, nè tsoon lo. Anə ye ñga ñwəə Itopiyà mòk nè yi ñwə nè ghanj sə bwi foho lòla'à yi. Yi à sə lòksə fagè ñkum nè mvwe' nzenğonj Itopiyà, nè yi à ye ñwàñwè nà'a, mbàam nà' pwe' yi. Bùu Itopiyà wèen togè ñkuum bəba awo sə də Kandàs. Nwə ènə ànə lo Jòrosalèm ñgòkùksə Nwi, nè sə bwi foho lo sənə makarə ye. Mvəsè nà' à sə dzərə lòo, fana yi sə tan ñwàk nè ñgà tsòhòbum Nwi Izayà à còom. ²⁹ Yònsè nè Rørenj nè à tsè' Filip də nà'a gi soon kuəp geñ ñgu makarə nè. ³⁰ Filip à ca gè fo', nè yuk ñga nà' sə ta fis ndzənə ñwàk nè. Fana yi fek nà' də, nà' sə rəen yusè nà' sə ta sə àlè? ³¹ Nwə nè ñkəun nè à duk də, <<Hai', aco mù rəen va ñga ñwə nəmòk ka mə tsok rənsə fa-ε?>> Fana yi to Filip də nà'a vø bə nà'a kok cum mənə makarə nè bəbè'. ³² Mvwe' sè yi à sə ta ndzənə ñwàk Nwi sə à ye də, <Yi à ye co nsunğan nè wo jəñ lònggòsə səsə, kè mamo nsunğan nè wo sə ci'lə fis nwèes ye, yi kà cù mùk àlè'.

33 Wo à gù fa yi bum marè'tu, nè beŋ ngògù fa yi yusè yà'a zinè.

Nwè nè co yi nè riŋ yumok bæ ngwì bùu ye bùè, bùusè yi à ka sè nze fèeŋ tètè cum.>

34 Nwè nè ghaŋ nè à fek Filip dè nà'a tsok fa yi dè ngà tsòhòbum Nwì à sè cèp yè'sè bæ liŋ ndà ɛ. A bæ tu nà', kè nwè nèmòk nè zok ɛ? 35 Filip à yèto ngòcèep, yi à yèto bæ mvwe' sè wo nè taŋ sè, fana yi tsoho fa nà' Ntirè nè Bèbon nè bæ liŋ Jisòs nè. 36 Mvèsè wo à sè tsè lòo, fana wo kè dzeŋ mvwe' ndzèp nèmòk, fana nwè nè ghaŋ nè fek Filip duk dè, <<Ndzèp nè'.>> Nè duk fe'lè dè <<Kaco mù baptesè fèeŋ yeŋ bùu yà?>> (37 Filip duk fa nà' dè, aco nà' baptesè sè' ntèŋ, nga a ye-a dè nà' dzèm yusè yi tsè' fa nà' sè bæ ntum nà' pwe'fo' na. Yi duk dè yi dzèm bæ ntum ye pwe'fo' dè Jisòs Krèest mo Nwì.) 38 Nwè nè ghaŋ nè à duk dè wo gu ya makarè nè nà'a təəŋ. Fana wo ba fo' Filip bæ nwè nè ŋkùuŋ nè à tsè lo sè ndzèpè. Filip baptesè yi. 39 Wo à sè tesè kok sè ndzèpè anè, fana Yòŋsè Tà Jisòs jəŋ bisè lo Filip nè. Nwè nè ŋkùuŋ nè à ka nà' mok ye fe'lè. Yi sè lo mali yuye, nè sè kwaha lo wùriŋ.

40 Filip à dè yi kək nga yi yè' mvwe' lak Azotò. Yi gihi lo kè' mvwe' lak sè fo' sè, nè

sə tsoho lo Ntirè nè Bèbon tètè yi à kè dzèŋ mvwe' lak sè wo togè fo' dè Sèsàriyà.

9

Sol A Bùuŋ, Nè Dzèm Jisòs

1 Ghà nè bum yè'sè à sè ye ve'nè fana Sol sè wəpsè mali bùu sè wo à sè yù mandzè Tà Jisòs sè dè yi nè zə yà'wèŋ. Yi à ye'e lòkè ye ŋkum ngà fa satikà', 2 nè fek nà' dè nà'a fa yi ŋwàk mòk nè ngòfa yi nàŋ ngòko bwìŋ mù Dàmaskù. Yi dè yi jəŋ nà', nè lo bæ zeŋ mvwe' ndaap pìriyàa bùu Jus sè mù Dàmaskù, dè yi kə dzeŋ-a mbwa, nè ye nga nwè nèmòk sè be' mandzè nè Tà Jisòs, fana yi ko wo pwe', bèba kè mbəmbam àɛ, nè jəŋ və wo Jèrosalèm anè.

3 Yi à sè lòDàmaskù anè, nga yi sè kuəp lòŋgu ntòlak nè ntèŋ, yi ye nga mareŋ mòk ba'a tsè mubu co mbàŋ ve'ɛ, nè reŋ mvwe' sè yi tə sè ve'ɛ paamm. 4 Yi gbə sè nze, fana nè yuk nga ŋgì nwè nèmòk sè cèp dè, <<Sol, Sol, wù sè fa mù ŋgə' bùu yà?>> 5 Yi fek dè, <<A wù ndà Tà?>> Ŋgì ngèŋgàŋ duk fe'lè dè, <<A mùu Jisòs nè wù sè fa mù ŋgə' nè. 6 Lòkok mutsè, nè lo mù ntòlak anè. A kə dzeŋ fo' ŋkuŋ wo tsok wu yusè wu nè gu tsoŋ yà'.>> 7 Bùu sè wo à sè gì bæ Sol wèŋ à təəŋ fo', nè kà yusè co wo cep tse'. Wo à yuk ŋgì nè, nè kà nwè nèmòk yə. 8 Sol à

lòkok sè nze, nè dè yi muk lis ye, fana yi kà bum yə. Wo à dàsə nisə lòyi Dàmaskù mok bə bo. ⁹ Yi à cu fis nùumbu tɛ' ŋga yi sè kà yə. Mənə nùumbu sè tɛ' yà'sə pwe' bo bə cùu ye kà kùrə, yi kà ndzəp sè' no lok.

¹⁰ Ngà yù mandzè Jisòs mòk à ye Dàmaskù anə nè wo to liŋ ye də Anàniyàs. Yi ye yumok co yi yə lo vɛ'ɛ, fana Tà Jisòs to yi nja duk də, <<Anàniyàs.>> Yi dzəm də, <<Tà, mɛ nè'e.>> ¹¹ Tà nè duk fa yi də, <<Fùhɛ, nə yuŋ lo mandzè nè wo togè nà' də Rərəŋ nà'a. Wu kə dzeŋ mvwe' ndap Judàs, fana wù fek fo' də wù dzəm ŋgòyə Sol nè yi mo nze mvwe' lak Tasò. Yi sə gɛ piriya, ¹² nè sə ye co lo vɛ'ɛ də yi yə ŋwè nəmòk nè wo to yi də Anàniyàs vèə, nè kə naaŋ fa yi bo də ya yi ye fe'lə bum sèmok.>> ¹³ Anàniyàs duk də, <<Tà, a bwìŋ ŋkùuŋntèŋ sè wo a tsè' mɛ nsàap ŋgwap sè ŋwè ènə sə gù bohòbùu yo sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. ¹⁴ Yi nè vè nè Dàmaskù bə ŋaŋ sè yi a jə bohòŋkum ŋgà fa satikà' də yi ko ndàaŋwè pwe' nè nà' to liŋ yò.>> ¹⁵ Tà à duk də, <<Gèŋ ntèŋ, bùusè yi ŋwè nè mù a swekfis yi ya bù lakmvum, ŋkəkum nə ye bùu Izùrɛ wèŋ nə riŋ liŋ am. ¹⁶ Fana mù bə tu am nə niŋ fa yi nsàp ŋgə' nè yi nə ye bùu mù ŋgògù də ya bwìŋ riŋ mɛ.>> ¹⁷ Anàniyàs à lò, nè kə ni kok mɛ nda'à

anə, nè naaŋ fa Sol bo. Nə sə duk də, <<Moma am Sol, Tà Jisòs tum vèsə mɛ yi, yi nè yi a yəəŋ bohòwù mandzè ŋga wù sə vè fɛɛŋ nà'a. Yi tum mɛ ya wu ye fe'lə bum sèmok, nè rwiŋ bə Yòŋsè nè Rərəŋ nə.>> ¹⁸ Yi ànə duk wes vɛ'nə ntèŋ, fana yumok ye'e gbɛ tsoon mɛ lisè Sol anə co bap, fana yi ye fe'lə bum sèmok. Yi à lòkok, fana wo bàptesə yi. ¹⁹ Yi a zɛ wes bɛŋ, fana yi tse' fe'lə ŋaŋ sèmok.

Sol Tsòho Ncèp Jisòs Mvwe' Lak Dàmaskù

Sol à cu nùumbu mok bə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs mvwe' lak Dàmaskù anə. ²⁰ Mvəsè yi à ye fo', yi à lòm mvwe' ndap piriya bùu Jus, nə ye ŋgòtsòho liŋ Jisòs sè ntèŋ. Yi duk də, Jisòs nè mo Nwì. ²¹ Bùu sè wo à yuk yusè yi à sə cèp sə à mərə lòoŋ. Wo sə fek də, <<Nè'e ka ŋgà' nè yi à ye Jòrosalèm, nə sə zə ndàaŋwè pwe' nè nà' to liŋ yè'sə nə yeŋ à? Yi a vè fɛɛŋ ka sè' də yi kə ko bwìŋ də ŋga yi jəŋ lo yà' ŋgòfa ŋkum ŋgà fa satikà' nə yeŋ à?>> ²² Fana Sol tsoho gɛŋsə ghaha lo wesə mantombi mvəsè yi à sə nì tsè' də Jisòs Nkum ŋgà gèm bwìŋ nə. Yusè yi à sə cèp sə à rɛɛŋ nòoŋ vɛ'ɛ jəja nsàp nè bùu Jus sè wo cu Dàmaskù anə jip, nè kə yusè ŋgòcèp fəsə fa yi tse'. ²³ A kə dzèŋ nùumbu mok fa'nə, fana bùu Jus wèŋ kə cum kwe' də wo zə Sol nə.

24 Anə geŋ Sol riŋ bə kwe' nə wo à cu nə. Nə marəŋ bə ndzəmè pwe' wo sə so Sol mvwe' ncùu ŋka' sè mvwe' ntòlak nà'nə. 25 A ye nùmbu mòk ŋga ndzəm seŋ, fana bùu Sol mok kə le' casè yi mvwe' tətòo ŋka' sə ŋkò'o.

Sol Ke' Və Jòrosalèm

26 Sol à lòJòrosalèm, nə lap mandzè də bə bùu Jisòs wèeŋ ye mvwe' mò'fis. Wo pwe' à sə wəp yi wəpə, nə kà pap də yi mòk nə yi sə yù mandzè Jisòs dzəm. 27 Fana Bànabà və ŋgòtesə nà'. Yi jəŋ nà', nə jəŋ lo fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Yi tsoho rəŋsə fa yà'wèŋ mvəsè Sol à yə Tà Jisòs mụ mandzè Dàmaskù, nə ye mvəsè Tà à cèp bohònà' sə. Yi à tsè' fa yà'wèŋ də Sol a tsòho liŋ Jisòs mụ Dàmaskù bə ŋəŋ, nə kà ŋwè nəmòk sè' wəp. 28 A ye ve'nə fana Sol à ye mok bə yà'wèŋ mok mvwe' mò'fis, nə sə gihi lo Jòrosalèm, nə sə tsoho ke' ca liŋ Tà Jisòs. Yi à sə tsoho, nə kà ŋwè nəmòk wəp lok. 29 Yi à cèep, nə sə bwinə ncèp bə bùu Jus sè wo à sə cèp ncèep lak Gris, fana wo sə lap mandzè də wo zə yi. 30 Bùu Jisòs sə wèŋ à rì ve'nə, fana wo jəŋ tsoŋ lo nà' sə Sisàriyà, nə tum gesə lo yi ma Tasò. 31 Anə ye ve'nə, fana bùu cos sè mvwe' nzenɡòn Jùdiyà bə Galili nə ye Sàmàriyà à tse' mok fifi. Coos yè'sə à sə ɡu lòmantombi, nə sə kuk bə

bwiŋ sè'. Yè'sə à sə ye ve'nə bùusè Yòŋsè nə Rərəŋ nə à sə tesə wo yi mvəsè wo à sə cu, nə sə ɡu bum sè yà' sə niŋ tsok də wo sə wəp Tà.

Pità, Aniyàs Bə Dokàs

32 Pità à sə ke' gi nèbup. A ye nùmbu mòk, fana yi ke' lo ŋgòkè cèpsə bùu Jisòs sè wo cu mvwe' lak səmok, wo to fo' də Lidà. 33 A kè dzèŋ fo', yi ye ŋwè nəmòk nə liŋ nà'a Aniyàs. Nwè ènə à sə kà ni' ye te' bùsəgè, nə sə noon mam mụ kèhe lùumŋgòn fwame'. 34 Pità à to yi də Aniyàs, nə duk fa nà' də, <<Jisòs Krèst ɡuŋsə wu laŋ. Lòkok mʉtsè, nə lim kəà yò.>> Aniyàs lokok ca gu mʉtsè sè' kè' mò'fis. 35 Bùu Lidà bə sè wo à sə cu mvwe' mbo' Saròŋ wèŋ pwe' à yə, nə kupsə, nə dzəm Tà.

36 Nwà nəmòk à ye mvwe' lak Jopà nə liŋ ye də Tàbità. Yi à ye sè' ŋwà nə yi à sə yù mandzè Jisòs. Bùu Gris wèeŋ togè yi yàwo də Dokàs. Liŋ ye sə yà'a də ŋgap. Yi à sə ɡu bəboŋ, nə sə tesə ŋgàa jìŋ, nə kà wò. 37 A ye ɡhà ànə, yiyaŋ à ko yi, yi kpu. Wo à cùk wes yi, wo kə nonşə yi mvwe' rum mòk mʉtùhù co ma mʉzok ve'ε. 38 Jopà bə Lidà ka sèsap yeŋ, fana ŋgàa yù mandzè Jisòs sè wo à ye Jopà yuk də Pità cu sə Lidà. Wo tumsə gesə bwiŋ ba də wo kə caŋ to Pità də kwəkwe' nà'a caŋ və wàp. 39 Pità à fùhù, nə lo bə yà'wèŋ. Yi à kè dzèeŋ, fana wo jəŋ lo yi mvwe' rum nə

ma mubu nè. Bàa yepmfə sè wo à ye fo' lòŋfo', à vè, nè sə warə ŋɔ ni' Pità, nè sə niŋ tsoho fa yi cəək sè Tàbità à gù fa wo ghà nè yi à cu ntòŋwəm sə. ⁴⁰ Pità à fis bùu sè mɔ nda'à anə sə mbiŋ pwe', nè təŋ bə tumfərə, nè sə lɛŋ Nwi. Yi à lɛŋ wes, fana yi bùuŋ kək vɛŋ ni' Tàbità nè, nè duk də, <<Tàbità, lòkok mɔtsè! >> Tàbità muk lis. Mvəsə yi à yə Pità, fana yi lokok cum mɔtsè. ⁴¹ Pità ko nà' bo, nè lokoksə nà' mɔtsè. Yi to bùu sè wo à dzəm, nè ye bàa yepmfə sə wɛŋ, nè fa yà'wɛŋ Tàbità nè ŋga yi mok ŋwəm.

⁴² Bùu sè mvwe' lak Jopà pwe' à yuk yu yè'sə, fana bwɛŋ ŋkəuŋntɛŋ dzəm bohòTà Jisòs. ⁴³ Pità à cu mali Jopà anə mənə nùumbu səmok. Yi à sə cu bə ŋgà' nəmòk nè yi sɛɛŋgə ŋgùp, liŋ yee də Saimù.

10

Pità Bə Kònilòs

¹ Ŋkum sojà nè mvwe' lak Rumà mòk à ye mvwe' lak Sísàriyà, liŋ yee də Kònilòs. Yi à tse' bəp sojàa sè mvwe' lak Itali yi. ² Yi à sə wəp Nwi nèbup. Yi à sə kùksə Nwi bə bùu sè mɔ nda'à yi pwe'. Yi à sə fa bùu Jus wɛŋ mbo wùriŋ, nè sə lɛŋ Nwi sè' nùumbu pwe'.

³ A ye nùumbu mòk ŋga nùm càsə marəŋ, fana yi ye yumok co lo vɛ'ɛ. Yi ye masinjà Nwi jəja vɛ'. Nà' to yi bə liŋ də Kònilòs. ⁴ Wɛə

ko yi, fana yi kək sɛɛŋ tse' nà', nè fek nà' də, <<A yà Tà? >> Masinjà Nwi nè duk fa nà' də, <<Nwi a yuk pìriyàa yo, nè ye fa mbo yòsè', nè tsərə nè wu. ⁵ Fana nè ŋga'a nè'e, wu tumsə gesə bùu mok mvwe' lak Jopà ŋgòkə to ŋgà' nəmòk fo' nè liŋ yee Saimù Pità. ⁶ Yi nòmɔ nda'à Saimù nè yi no ŋɔ ndzəp nè ghaŋ, nè yi sɛɛŋgə ŋgùp nà'a.>>

⁷ Anə ye vɛ'nə fana, masinjà Nwi nè yi à tsòho fa Kònilòs bum yè'sə, nè lo gesə lo yuye. Kònilòs to ŋgàa fàak ye sè mɔ nda'à yi bwɛŋ ba. Yi to sojà ye mòk sè' nè nà'a wəpgə Nwi. ⁸ Yi à tsòho fa yà'wɛŋ yusə yi anə ye sə pwe'fo', nè duk fa wo də yà'wɛŋ lo mvwe' lak Jopà anə.

⁹ Tsok à rɛŋ ŋga wo sə kəp lòJopà anə, fana Pità sə kok lo ye mɔ tu ndap ŋgòkə lɛŋ pìriyà mbwa. A ye ŋga nùum co marəŋ. ¹⁰ Njè à ya yi, fana yi sə dzəm də yi zɔ yumok. Wo ànə ka zuzɔ sè nto gɔ wes, fana yi sə ye yumok co lo vɛ'ɛ. ¹¹ Yi ye ŋga ntòbu mùhu nòto, fana yumok sə tsoŋ tesə mbwa. Yà' səsə co làba' nè ghaŋ vɛ' ŋga wo kotse' tsə vè nà' bə ŋgəŋgəŋ sè kwè sə pwe'. ¹² Yusə yà' à ye mənə làba' nè à ye nàamŋgòŋ pwe' bə nsàap bum sè jì nɛs co no bə swi wɛŋ pwe'fo'. ¹³ Yi yuk ŋga ŋgi ŋwə nəmòk duk vèsə fa yi duk də, <<Pità, lòkok, nè

sua zü nàam yè'sə.>> ¹⁴ Fana Pità cep fəsə gesə ye duk də, <<Tà, anə kà vè'nə ye yuk, mà ka yàm yu səmok sè lùuk yo dzəgə yà' dzəə zü yuk.>> *
¹⁵ Ngì ηwè nə cep səmok də, <<Yusè Nwì a gù bònşə yà' mok laŋ fana wù kà də wu dzə yà' duk.>> ¹⁶ Yu yè'sə à gù fis vè'nə kè' tɛ', fana wo jəŋ fəsə lo yu sə mubu anə səmok.

¹⁷ Pità à sə mərə duk də nsàp lo nè yì yə nè'nə sè nì tsə' fa yì yè'sə də yà lɛ, fana ŋga bùu sè Kònilòs tumşə sə kə dzèŋ kə ncùhù yì sè laŋ. A ye ŋga wo à fe'rə mvwe' ndap Saimù nə, nə riŋ nà'. ¹⁸ Fana wo to fek gesə duk də, <<Ŋwè nəmòok fənə ŋkùŋ nè liŋ yee də Saimù Pità à lɛ-ò?>> ¹⁹ Wo à sə fek gèsə lówè'nə ŋga Pità sə tsərə mali də yì rɛɛŋ nsàp lo nè nà' kə tàsə yì ènə ŋkuŋ. Yòŋşə Nwì à to yì, nə tsok fa yì də, <<Bùu səmok sə lap wu fənə bwìŋ tɛ'. ²⁰ Lòkok mʉtsə, nə tsooŋ lo kə tseŋ wo. Wu gùə wù kà də wu dzeŋ ŋgòyù lówo duk bùusə mʉ duk wo mʉ də wo və.>> ²¹ Fana Pità suhu lo, nə kə tseŋ wo. Yì duk fa yà'wèŋ duk də, <<Ŋwè nè wèŋ sə làap nə mʉ. Wèŋ vè da?>> ²² Bùu sə wèŋ duk də, <<Kònilòs nè yì ŋkum sojà tum ves yì. Yì ηwè nè bəboŋ. Yì kùksəgə Nwì, fana bùu Jus pwe' rì

yì bə lak lòoŋ də yì ηwè nè bəboŋ. Masinjà Nwì mòk nè rərəŋ a tsə' yì də yì to və wu nda'à yì ya yì yuk-a yusə wu nə tsok fa yì.>> ²³ Wo à cèp wes, Pità to nisə wo mʉ nda'à yì, bə yà'wèŋ nooŋnooŋ mbwa tsok rɛŋ. Tsok ànə rɛŋ, fana yì lokok, nə be' mandzè bə yà'wèŋ lo. Bùu mòk sè mvwe' lak Jopà sè wo à dzəm Jisòs à yù lòyì sè'. ²⁴ Wo à gì tsok kə rɛŋ səmok ŋkuŋ fana wo kə dzeŋ mvwe' lak Sisàriyà anə.

A kə dzèŋ fo', wo ye Kònilòs bə ŋjənjàaŋ ye nə ye ŋge' ntum ye sè yì to yà'wèŋ, ŋga wo cu sə tək Pità. ²⁵ Pità à sə nikok, fana bə Kònilòs kərə. Kònilòs gbʉ cum tsoŋ kù mantombii nà' sə nze, nə zəm tu ŋgòkùksə nà'. ²⁶ Pità lòkoksə nà' mʉtsə, nə duk fa nà' duk də, <<Lokok mʉtsə, mà mègù sè' ηwè co wù.>> ²⁷ Mvəsə yì à sə cèp mali bohònà' ntòfo', fana yì ni lo mʉ nda'à, nə ye bwìŋ ŋga wo rwìŋ cu mbwa wùriŋ. ²⁸ Yì duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ rì yà'wèŋ sè' duk də, wu kuk ja'a na bə nsàp mandzè nè bùu Jus wèŋ kùksəgə Nwì, fana ye də kaco ηwè Jus kə ke' ye ηwè lakmvum ŋke' yeŋ. Kaco bə nà' sə tòrə ke' ca nduk sè' yeŋ. Mègù duk də Nwì a rɛɛŋşə fa mʉ yì duk də kà də mʉ tsərə də ηwè nəmòok nè co mà dzeŋ yì dzèŋ duk.

* **10:14** 10:14 Ŋwəə Jus kum-a nsàap nàam mòk sè Nwì à dzəsə yà' fana yì nè kà mʉtsətşə'rə bwìŋ ŋga wo sə kùksə Nwì vè, tse'ŋga yì fa satikà' nè ŋgòrɛŋşə nì' ye nà'a ŋkuŋ.

29 Nà'a njo nè wo to mu, mà nè vè nè, nè kà dzèèŋ.>> Fana yi duk mok duk də, <<Mù vè laŋ, wèŋ to mu da? >>

30 Yi à fek ve'nə, Kònilòs cep də, <<Bə nùm nè ntinə pwe' a nùumbu kwè, nè à ye maràŋ sè' mvək nè ŋga'a ve' ŋga mù cu mu nda'à mù ŋgòlèŋ pìriyà nè wo lèŋgè nà' ŋga nùm càsə maràŋ nà'a. Mù kuk à, ŋwə nəmòk tə kok nè' mantombii mù. Yi ni tse' cəək mok yà' sə ba'a nèbər. 31 Yi to mu bə liŋ də, <Kònilòs.> Nə duk fa mu duk də, <Nwì a yuk pìriyaa yo, nè tsərə fa mbo yòlaŋ. 32 Ye də tumsə gesə lo ŋwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi to fa wu ŋwə nəmòk fo' nè wo togè liŋ ye pwe' də Saimù Pità. Yi ŋkùŋ. Yi nòmù nda'à Saimù nè yi fàkgè bə ŋgùp, nè ndap ye ŋgù ndzəp nè ghaŋ.> 33 Yà'a yusè mù a tum gù bwìŋ sè' ntèŋ də wu və sə. Wù nè gù nè bəboŋ, nè vè nè sè'. Vès cu ŋga'a fèŋ mantombii Tà Nwì pwe'. Vès sə tək wù də wu tsoho fa ves yà pwe' sè Nwì a tsè' fa wu də wu cep.>>

Yusè Pità A Cèep

34 Fana Pità yè ŋgòcèp duk də, <<Mù rì tse' ŋga'a mok bə nè zinə duk də Nwii jəgè bwìŋ pwe' yəyərə.>> 35 Yi duk də, <<A ye-a sè' ndà lòoŋ nè lak ŋgèŋgàaŋ sè' fòlòoŋ ŋga yi wəp-a Nwì, nè sə gù yusè yà'a kəkərè, fana ye də Nwì dzəm ŋgèŋgàŋ. 36 Nwì

à tsè' fa bùu Izùre ncèp nè nje nè laŋ. Ncèp ye nè à ye Ntirè nè Bəboŋ də Jisòs Krèst nè yi Tà bohòbwìŋ pwe' a jə vè fifi. 37 Wèŋ rì nsàap bum sè yà' a ye mvwe' nzeŋgòŋ bùu Izùre wèŋ pwe' yà'a laŋ. Ghà nè Jon à sə tsòho nzak bàpte à càa fana Jisòs yeto fàak ye mvwe' nzeŋgòŋ Galili. 38 Yà' à ye bə liŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè, mvəsə Nwì à fa yi Yòŋsə nè Rərəŋ nè ye ŋàŋ fana yi à ke'ke' càa, nè sə gù bəboŋ, nè sə gùŋsə lo bùu sè wo à cu ndzə bohòŋkum ze', bùusə Nwì ànə ye bə nà'. 39 Bum sè yi à gù mvwe' laak bùu Jus, nè ye Jòrosalèm pwe'fo', vès à yə yà' bə lis avès. Wo à tɛ'lə yi mu ntəəŋ, nè zə yi. 40 Fana nùmù nè tɛ' à dzèèŋ, Nwì gù yi lokok mvwe' kpə. Nwì à gù də yi niŋ fa bwìŋ ni' ye. 41 Yi à ka bohòbwìŋ lòoŋ sè' yəəŋ. Yi à yəəŋ mègù bohòvès sè Nwì ànə swək fis ŋgòyə bum yè'sə bə lis avès. Ghà nè yi a lòkok mvwe' kpə nè, vesiwèŋ à zə zəzə, nè no nəno mvwe' mò'fis. 42 Fana yi Jisòs nè à duk ves duk də vès tsoho lo fa bwìŋ Ntirè nè Bəboŋ nè sè'. Nə sə rəŋsə fa bwìŋ duk də a yi nè Nwì a fa yi ŋàaŋ də yi sak bùu sè wo à kpə lòlaŋ, nè ye sè wo cu ntòŋwəm pwe'fo'. 43 Bù ŋgàa tsòhòbum Nwì sè wo à ye njamòk tsòho nè sə kum liŋ ye. Wo à duk də ŋwə nè nà'a dzəm-a bohònà' pwe', Nwii nè swifa ŋgèŋgàŋ bər

ye bə ɲaən sè yà' cu ndzənə
liŋ ye sə.>>

Yòŋsə Nwì Və

BohòBù Lakmvum Sə'

⁴⁴ Mvəsə Pità à sə cèp
ve'nə, fana Yòŋsə nè Rərəŋ
nə və bohòbù sè wo à sə
yu'rə ncèp nè Pità à sə cèp
nə pwe'. ⁴⁵ Bù Jus sè wo
à dzəm bohòjisòs sè wo à
və bə Pità wèŋ mvwe' lak
Jopà à mərə nèbɔp. Wo à sə
mərə də Nwì fa bù lakmvum
wèŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nə sè'.
⁴⁶ Njo nè wo à yuk mvəsə
yà'wèŋ à sə cèp ncèp lak
mok sè wo kà yà' yukgè nè
sə kùksə Nwì. Fana Pità
cep duk də, ⁴⁷ <<Bù yè'e
wèŋ tse' Yòŋsə nè Rərəŋ nə
sè' co vesùwèŋ à tse'. Aco
ɲwè nəmòk dzeen də wo
kà wo bə ndzəp bàptesə à?
>> ⁴⁸ Fana yi fa ɲaŋ də wo
bàptesə yà'wèŋ bə liŋ Jisòs
Krest. Anə geŋ, wo duk
fa Pità də bə yà'wèŋ cum
mənə nùumbu mok ɲkuŋ.

11

Pità Tsə' Rəŋsə Fa Bùu Cos Wèŋ Yusə Yà' A Ye

¹ Yà' à yuhu lòbohòŋgàa
ntum Jisòs bə bùu sè wo
à dzəm Jisòs sə mvwe' nze
Jùdiyà pwe' də bù lakmvum
wèŋ a dzəm ncèp Nwì nə sè'.
² Fana mvəsə Pità à lo mɔ
Jòrosalèm, bùu mok sə cep
də yi ka bèbɔŋ gɔ. A ye bùu
sè wo à sə dzəm də tse'ɲga
wo kom fa bù lakmvum wèŋ
tu mbəmbam ɲkuŋ wo bùu
bùu cos yà'a. ³ Wo sə duk
də, yi a kè nòŋ nda'à nsàap

bùu yè'sə, nə zu be'lə zuzu
bə yà'wèŋ.

⁴ Pità ye ɲga'a ɲgòtsòho fa
wo mvəsə yà' a yèto bə yusə
yà' a ye pwe'fo'. ⁵ Yi tsok
duk də, <<Mù à cu ɲgògù
pìriyà mvwe' ntum lak Jopà,
fana mù ye lo. Mù ye ɲga
yumok sə tsə mɔbu yà' səsə
co làba' nè ghaŋ ve'ε ɲga
wo kotse' tsə yà' bə ɲgɔŋgɔŋ
sə kwè sə. Yà' à kè təŋ
kuəp ɲgɔ ni'ì mù. ⁶ Mù kùk
burə yà' bèbɔŋni. Mù ye
ɲga nsàap nàamɲgòn pwe'
bə nsàap bum sè jì nès co no
bə swiŋ wèŋ pwe'fo' cu ca.
⁷ Fana mù yuk ɲga ɲgì ɲwè
nəmòk duk vèsə fa mɔ duk
də, <Pità, lòkok nə sɔə zu
nàam yè'sə.> ⁸ Mù cep fəsə
gesə lo duk də, <Tà, anə kà
ve'nə ye yuk. Yumok sè vès
rì də wo dzègè yà' dzəò ka
mɔ cùhu mù yàm ni yuk.>
⁹ ɲgì ɲwè nə cep vesə fe'lə
mɔbu anə sèmok duk də, kà
də mɔ dzə yusə Nwì a gù
bòŋsə yà' laŋ duk. ¹⁰ Yà' à gù
fis ve'nə kè' tɛ' fana wo jəŋ
fəsə lo yà' mɔbu anə sèmok.

¹¹ <<A ye sè' ghà nà'nə,
bwìŋ kə dzeŋ mvwe' ndap
àm nè mù cugè fo'. Wo à
ye tu awo bwìŋ tɛ'. Wo ànə
tumsə vesə bùu yè'sə mvwe'
lak Sisàriyà. ¹² Yòŋsə nè
tsok fa mɔ duk də, kà də
mɔ tse' məmərə ɲgòyù lòwo
duk. Bwema sè mvwe' lak
Jopà sè wo ntunfu yè'e à yù
lòmɔ Sisàriyà anə. Vesiwèŋ
à londa'à Kònilòs vès pwe'.
¹³ Yi tsoho fa ves mvəsə yi
a yə masinjà Nwì ɲga nà'

tə mɯ nda'à yi, nə dɯk fa yi dɯk də, <Tumsə gesə lo ɲwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi kə to fa wu ɲwə nəmòk fo' nè liɲ ye pwe' də Saimù Pità. ¹⁴ Yi nə kə tsok fa wu ntirè nè wu nə tse' lùɲ wɛɲ ndap yòlòon.> ¹⁵ Fana mù anə sə yeto ɲgòcɛp jo ntɛɲ, Yòɲsə nè Rərəɲ nə və bohòwo sè' mvəsə nà' à və bohòvesùwɛɲ taan yà'a. ¹⁶ Fana mù tsərə fəsə yusə Tà à cɛp dɯk də, <Jon à bəptəsə bwɪɲ bə ndzəp, fana wo nə bəptəsə wɛɲ bə Yòɲsə nè Rərəɲ nə.> ¹⁷ Nòjəja də Nwì à fa bùu sè wo ka bùu Jus yeɲ yè'sə wɛɲ sè' nsàp fəfa nè vesùwɛɲ ànə dzəm Tà Jisòs Krɛst yi fa ves nà'a. Anə ye-a vɛ'nə, mù ye yàm yè'sə ndà nè co mù gɯ də Nwì kà yuye gɯ ɛ?>>

¹⁸ Bùu cos sə ànə yuk wes yu yè'sə, fana wo tɛɲsə ɲgòcɛp də Pità a gɯ bɯp. Wo kuksə Nwì də, <<Ye də Nwì a fa bù lakmvum mandzè ɲgòkupsə ntəm, nə luɲ.>>

Cos Yèto Mvwe' Lak Antiyòk

¹⁹ Bùu sè wo à dzəm Jisòs à carə sam bùu ɲgə' nè nà' à lòkok ghà nè wo à zə Stefè nà'a. Mok à ca lòm mvwe' səsap co mvwe' nzenɲòn Fònisiyà bə Sɛprònə ye Antiyòk. Wo sə tsoho fa lo gu ncɛp nè Jisòs nə bohòbùu Jus wɛɲ woòwo. ²⁰ Fana bùu mok mətətə'sə'rə wo sè mvwe' lak Sɛpròbə Sírini à lòm mvwe' lak Antiyòk, nə kə tsoho fa bù lakmvum wɛɲ

Ntirè nè Bèboɲ nè nà' sə kùm liɲ Tà Jisòs. ²¹ Nàan Tà à ye bə yà'wɛɲ, fana bùu sè wo ànə dzəm Ntirè nə, nə bùuɲ və bohòTà, à yam wùriɲ.

²² Bum yè'sə à yuhu lòm mvwe' cos nè Jòrosalèm, fana wo tumsə lo ɲwə nəmòk nè wo to yi də Bànabà mvwe' lak Antiyòk anə. ²³ Yi à kə dzɛɲ fo', nə ye mvəsə Nwì a nì bòvəm ye bohòyà'wɛɲ, fana yi kwa, nə tipsə gɯɲsə wo də yà'wɛɲ təəɲ mali gɯgɯɲ nə ye zinə bohòTà Jisòs bə ntəm yà' pwe'. ²⁴ Bànabà à ye ɲwə nè bèboɲ. Yi à rwiɲ bə Yòɲsə nè Rərəɲ nə, nə nə sə naan tu bohòJisòs ɲkùuɲ sè'. Bwɪɲ ɲkùuɲntɛɲ à kupsə, nə dzəm bohòTà Jisòs. ²⁵ Anə geɲ Bànabà ye'e lo mvwe' lak Tasòɲgòkè lap Sol. ²⁶ Yi à kə yə nà', yi jəɲ fəsə və nà' Antiyòk anə. Bùu sè ba yè'sə à sə cu bə bùu sè mɯ cos sə, nə sə yə'rə wo ɲkà'ɲgòn mò'fis bə tu. Kwe' bù nè wo à sə yə'rə nə à ye nè ghan. Wo à yèto ɲgòto fa ɲgàa yù mandzè Jisòs wɛɲ liɲ sè də Krətɛɲ yè'e mvwe' lak Antiyòk anə.

²⁷ A ye sè' co mvək ànə fana ɲgàa tsòhòbum Nwì mòk nè wo sə cɛp bum sè Nwì a tsè' fa wo à ye'e Jòrosalèm, nə tsoɲ lo sə Antiyòk anə. ²⁸ Mòk à ye fo' nè liɲ ye Agabòs. Yi à cɛp bə ɲàan sè à fa yi Yòɲsə nə dɯk də, nje nè bɯp sə

vəə. Nà'a nə ko nzenḡon nə lònḡfo'. (Njè nə à ko ḡhà nə Kladiyòs à ye ḡkum yi nà'a.)
²⁹ Ngàa yù mandzə Jisòs à cu, nə dzəm mvwe' mò'fis də, ndàanḡwè pwe' jəḡ və yu ye mvəsə yi tse' ḡga wo tesə gesə lo bwema awo sè wo Krètəḡ sè yà'wèḡ cu Jùdiyà.
³⁰ Wo ànə ḡu ve'nə, nə tumsə Bànabà bə Sol də yà'wèenḡ jəḡ lo fa bù ḡkwàha bùu sè mɔ cos mbàam sə.

12

Ngə' Sə Yam Ghaha Ghaha

¹ A ye sè' co mənə mvək nà'nə, fana Herònə yi à ye ḡkum mvwe' lak Izùre yeto ḡḡofa bùu sè mɔ cos sè wèḡ ḡḡə'.
² Yi à ḡwè' cok tu Jem moma Jon bə fèk.
³ Yi ànə ye də bùu Jus wèḡ kwa, fana yi ḡhaha wesə, nə ko Pità. Yè'sə ànə ye ḡhà nə wo à sə zu ḡkà'a brəd jì yis yà'a.
⁴ Mvə'nə Heròanə ko nà', fana wo kə gesə yi mɔ ndapndzəmè. Yi fihi sojà wèḡ kwè, kwè, sè kè' kwè də wo sə kək nà'. Heròà sə duk də wo nə sak nzak nà' mɔtsətsə'rə bwḡḡ ḡhà nə ḡkà'a Pasobà nə càa.
⁵ Pità à sə cu mɔ ndapndzəmè anə, fana bùu sè mɔ cos à sə ləḡ fa yi pìriyà bohòNwì bə nè zìnə àwo pwe'.

Pità Tesə Mɔ Ndapndzəmè

⁶ Nə ndzəmè nə Heròà sə duk də tsok rəḡ fana wo kə sak nzak Pità à ye, wo tsoḡ nonḡsə noḡ Pità nə bə kwan

ba. Yi sə noḡ mɔtsətsə'rəə ḡḡàa kək ḡḡàa ndapndzəm sè' ba. Mok à təəḡ lok ncùu ḡka' ndapndzəm sə sè'.
⁷ Anə ḡəḡ, masinjà Tà Nwì və fo'. Mareḡ mòk rəḡ mɔ ndapndzəmè anə. Masinjà Nwì nə kum tsə'rə Pità mɔ ḡkambəhə. Nà'a yəəḡ, fana yi tsok nà' duk də nà'a lokok mɔtsə jwè. Yi à duk ve'nə ntèḡ, kwanḡ sè wo à tsòḡḡ Pità bə zəḡ sə fiḡ.
⁸ Masinjà Nwì nə duk də nà'a swì' tsə'rə korə nà' bə kùuḡḡup nà' bəboḡ. Pità ànə ḡu wes ve'nə, fana yi duk fe'lə fa nà' də nà'a ni cək, nə mɔ ḡkwèḡ nə və bə nà'a lo.
⁹ Pità yuḡ nà', bə nà' tesə lo mɔ ndapndzəmè anə. Yi kà sə rəḡḡ də yusə masinjà Nwì sə ḡù sə zìnə rəḡḡ. Yi à sə duk ye də, kàmòk yi sə yə ḡḡwàanḡ lo.
¹⁰ Bə nà' à dzèḡ mvwe' ntòmbi ḡḡàa kək ḡḡàa ndapndzəm, nə casə nà'nə, nə kə dzeḡ fe'lə mvwe' ntòmbi àwo nə ba. Wo à casə yà'sə, nə kə dzeḡ mvwe' ncùu ḡka' sè wo à ḡù yà' bə nteḡ, sè yà'a ḡḡòni lòsə ntòlak. Nka' sə à muhu bə bə awo. Wo ca tesə lo. Wo à sə yù tsə lòmандzə mòk fo', fana masinjà Nwì nə me'rə Pità fo'.
¹¹ Nà'a ḡhà nə Pità à rəḡḡ bə bum yè'sə, nə duk də, <<Mù rì nè ḡga'a də yu yè'sə zìnə. Tà Nwì a tumsə masinjà ye, yi kə fis mɔ ndzə bohòHeròbə bùu Jus wèḡ. Mù swìrə yusə wo a sə duk də wo nə ḡu mɔ.>>
¹² Yi à rì bum yè'sə ve'nə, fana yi ye'e lo nda'à ma

Jon Mak nè liḡ ḡwà nè dè Mèri. A ye ḡga bwiḡ à kè benè fo' wùriḡ, nè sè lèḡ piriya. ¹³ Pità à kùm ncù ma sè mbiḡ, fana m̀wà'ḡgwèḡ mòk nè liḡ yee Rudà à dzəm, nè vè. M̀wà'ḡgwèḡ ènè fàkgè fo'. ¹⁴ Yi à yuk rì ḡḡi Pità, nè kwa vè'è nèbup. Yi kà ncùu sè mok mùk, nè caḡ bwi foho lo kè tsok fa bwiḡ duk dè Pità tè sè mbiḡ. ¹⁵ Wo yak yi duk dè nà' sè ḡaḡa àlè. Yi cep ḡhaha mali fo' dè yusè yi duk sè zinè. Fana wo duk dè, kàmòk a ca masinjà Nwi nè yi kùkgè Pità nè. ¹⁶ Anè ye vè'nè Pità sè kum mali ncùu sè fo'. Anè ḡeḡ wo kè muk yà'. Wo à yè yi, wo mərə nèbup. ¹⁷ Yi ḡu bo ye ḡḡòtsè' wo duk dè yà'wèḡ cum ḡe'. Yi tsoho rēḡsə fa yà'wèḡ mvəsè Tà fis yi m̀ ndapndzəmè anè. Yi duk dè wo kè tsok fa Jem bə bùu mok sè wo à dzəm Jisòs sè pwe'. Yi duk wes vè'nè, yi ye'e lo mvwe' sèmok.

¹⁸ Tsok à rēḡ, ḡgàa kùk ḡgàa ndapndzəm sè wèḡ à jip nsàp nè wù kà fàk. Wo sè fe'rè ni' awo duk dè, Pità nè yè'sè fò? ¹⁹ Heròà fa ḡàḡ dè wo lap nà'. Wo lap, nè kà yi yè. Yi to ḡgàa kùk ḡgàa ndapndzəm sè, nè fek wo bum yè'sè. Yi ànè fek wes yà'wèḡ, fana yi fa ḡàḡ dè wo zè yà'wèḡ. Yà' à càa, fana Heròye'e me'rè Jùdiya, nè tsoḡ lo kè cumtse' mok Sìsàriya.

HeròKpu

²⁰ Ntum à sè jòk Heròbohòbùu Tayà bə Sidòn nèbup, fana wo benè mvwe' mò'fis, nè lo ḡḡòkè yè Herònè. Wo à ḡu, nè ko to ntòḡkərè ḡwè nəmòk nè liḡ ye dè Blatòs. Blatòs nè à ye ḡgà fàk nè ḡhaḡ m̀ nto' anè yi. Wo lo ḡga'a bohòHerò, nè kə duk fa nà' dè bə yà'wèḡ ḡu fifi. Wo à ḡu vè'nè bùusè zuzù sè mvwe' lak awo à sè vè mèḡù mvwe' lak ḡkum ànè. ²¹ A kè dzèḡ nùmbu mòk nè wo à cok fis, fana Heròà ni cèək ḡkum ye, nè cum m̀nè kaprək ye, nè sè cep bohòbùu yè'sè wèḡ. ²² Wo à yuk, wo gurə duk dè, <<Sè cep yè'sè nwi mòk, ka ḡwè yeḡ.>> ²³ Masinjà Tà Nwi ləp mak tsoḡ Herònè fo' ḡhà nè, bùusè wo à kùksè yi co Nwi, yi kà dzèèḡ. ḡḡiḡḡòà lum yi tètè yi kpu ḡga dzèḡ nùmbu tḡḡ.

²⁴ Ncèp nè Nwi nè à sè kùk lòmali mantombi. ²⁵ Bànabà bə Sol à mèsə fàak awo, nè me'rè Jòrosalèm, nè bwi foho lo fe'lə Antiyòk. Wo à lòbè ḡwè nəmòk nè wo to yi dè Jon Mak wèḡ bəbè'.

13

Cos Nè Tumsə LòBànabà Bə Sol NgòTsoho Lòo

¹ Bwiḡ à ye mvwe' cos nè mvwe' lak Antiyòk sè wo à tse' fàak sè co ḡgà tsòhòbum Tà Jisòs, bə cicàa sè wo ḡgàa yè'rè bwiḡ ncèp Jisòs. Liḡ mok à ye Bànabà bə Saimù. (Wo à sè to yi

mok də, Najà.) Mòk à ye Lòsiyònè lak yee Sìrinì, mòk ye Manàñ nè yi à kuk ndzə bohònkum Herò, nè ye fe'lə Sol. ² Ghà nè wo à sə dzə zuzú ngòkùksə Tà, fana wo yuk nga Yòñsè nè Rəreñ nè duk fa wo duk də, <<Wèeñ cok noñsə fa mu Bànabà bə Sol zok, bùusè mù a to wo, nè fa wo fàak mok sè wo nè fak fa mu.>> ³ Wo à dzə mali zuzú, nè sə leñ pìriyà fana, wo naañ fa wo bo, nè se wo də wo lo.

⁴ Mvè'nè Yòñsè nè Rəreñ nè à tumsə Bànabà bə Sol fana wo tsoñ lo sə Sèlusiya, nè kə ni ñgwes, nè lo mvwe' nze Səprò. ⁵ Wo ànə kə dzeñ mvwe' lak Sàlamì fana wo tsoho kə' ca ncèp Nwì fo' mənə ndaap pìriyàa bùu Jus wèñ. Jon Mak à ye sè' bə yà'wèñ ngòtesə wo. ⁶ Wo à gihi lòtətè wo kə dzeñ Pafòs. Wo à kə tsèñ ngà mfim mòk fo' nè liñ yee də Bàjisòs. Ñwè ènə à ye ñwèə Jus, yi sə bərə bwiñ də yi ngà tsòhòbum Nwì. ⁷ Ngà mfim nè à ye ñwè govènonè yi à ye mvwe' lak yà'sə yi nè. Liñ govènonè à ye də Sejìs Palis. Yi tse' ñkərè nèbup. Ñwè nè ghañ ènə à dzəm ngòyuk ncèp Nwì fana, yi to Bànabà bə Sol də wo və. ⁸ Wo à vèə, fana ngà mfim nè kə ncèp nè Nwì nè dzəm, nè sə lap də Sejìs Palis nè kə ncèp awo nè sè' dzəm. Wo togè Bàjisòs nè də Elemà (ngà fe ñgam) vè'nə bə ncèep bùu Gris. ⁹ A ye vè'nə, fana Sol nè liñ ye mok

də Pol, à kùk tse' nà' bə lis rap rap. Pol nè à rwiñ bə Yòñsè nè Rəreñ. ¹⁰ Yi duk fa ngà gù bum mfim nè də, <<Wù mo ze', yusè yà'a bəboñ pwe' wu bèngè yòyà' bèñnə. Vèəm yo yà'a rwiñ cu gù ca nsàap ñkərèə sè bup nè ye ñkùì'. Wu lapgè bə ñaañ yo pwe' də wu gu gorə bupsə mandzè nè Tà nè. ¹¹ Bo Nwì nè jweñ wu nga'a yè'sə. Lis nè loho wu, wù cumtse' nga wù sə kà mareñ yə.>> Yi ànə cep wes vè'nə ntèñ, Elemà ye nga yumok lok yi lis co mbàk vè'ε. Yi sə jam lap kə' ca fo' də ñwè nəmòk ko yi bo. ¹² Mvèsə govènonè à yə vè'nə fana yi dzəm bohòjisòs. Anə ye vè'nə yi mərə bə nsàap yusè wo à sə yərə fa bwiñ bə liñ Tà sə wùriñ.

Yusè Yà' A Ye Antiyòk Nè Mvwe' Nzeñgòn Pìsidiyà

¹³ Pol bə bùu ye sə wèñ à ye'e Pafòs anə, nè gi bə ñgwes kə dzeñ mvwe' lak Pegà, nè nà'a mvwe' nze Pàmfiliyà. Jon Mak à mè'rə wo fo', nè bwi foho lo Jòrosalèm. ¹⁴ Wo à càsə mali Pegà, nè kə dzeñ Antiyòk nè mvwe' nzeñgòn Pìsidiyà. Numbu dzè à ye, wo lo kə ni cum mənə ndap pìriyà bùu Jus. ¹⁵ Ghà nè ñwè nəmòk ànə tañ wesə ñwàk lùuk Musi, bə yusè ngà tsòhòbum Nwì wèñ à còm fana bùu sè mantombi mənə ndap pìriyà nè wèñ à tum ñwè duk də nà'a kə ye

Bà nabà bə Pol. Wo də yi kə duk fa yà'wèŋ duk də, yà' co bwema, tse'-a ncèp mòk nè bəboŋ co wo tipsə bwiŋ bə zeŋ àlɛ', yà' və kə tsok fa wo.

¹⁶ Pol à lòkok mɔtsə, nə gu bo də wo cum gæ', nə sə cep duk də, <<Wèeŋ yu'rə fa mɔ, bɔu am bwe Izùre, nə ye wèŋ mok sə wèeŋ kùksəgə Nwi. ¹⁷ Nwi nè bɔu Izùre yè'e kùksəgə yi, à cokfis tàcicii avès, nə gu yà'wèŋ yam manŋəŋgèŋ ghà nè wo ànə ye ŋkùŋ mvwe' nze Ijip. Nwi à jə fis wo mvwe' nzeŋgòŋ Ijip anə bə ŋaəŋ ye. ¹⁸ Mɔnə luumŋgòŋ hum kwè, yi sə ye bə yà'wèŋ ŋgəà. ¹⁹ Yi à lèsə bù ŋkəŋkum sàmba bə lak awo mvwe' nze Kanà. Yi à gù bɔu ye wèŋ tse' nze nə fo' mok wo. Bum yè'sə a jə co luumŋgòŋ ŋkù kwè-bə-hum tàŋ. ²⁰ Ghà ànə à cəa, yi fa yà'wèŋ bɔu sə ŋgòtəŋ mantombi wo tətè kə dzeŋ mvək nè ŋgà tsòhòbum Nwi nè liŋ ye Samwè à ye sè' ŋwè nè mantombi.

²¹ <<Anə geŋ, wo fek Samwè nə duk də wo dzəm ŋkum, fana Nwi fa wo Sol də nà'a ye ŋkum nə nà'. Sol nə à ye ŋkum mɔnə luumŋgòŋ hum kwè. Yi à ye mo Kis nè mvwe' bəp lak Benjamè. ²² Ghà nè Nwi ànə susə yi fana Nwi koksə bwi Devid ŋkum awo. Nwi à cèp bə liŋ Devid sə duk də,

<Mù yə də Devid nè yi mo Jesii nsàp ŋwè nè mù dzəm nə.

Yi ŋwè nè yi nə sə gu yusè mɔ nə sə dzəm ŋgògè pwe'.>

²³ Devid nə, Nwi à fis vè Jisòs ŋgà lùŋsə bɔu Izùre wèŋ bohòŋgwi bù ye nə. Nwi ànə kak tes vɛ'nə. ²⁴ Ŋkun Jisòs sə və ŋga Jon à tsòho to fa bɔu Izùre wèŋ pwe'fo' duk də yà'a kupsə, nə bwi fa bɔp awo ŋkwèŋ, nə baptesə. ²⁵ Jon à sə kuəp ŋgòmèsə fàak ye sə fana, yi fek bɔu sə wèŋ duk də, <Wèŋ sə tsəm də mɔ yè'sə ndà? Mù ka ŋwè nè wèŋ sə tək nə yeŋ. Yi sə və mankwèŋ. Mù ka kərə ŋgòfweŋ fa yi kùŋgùup ye kərə.>

²⁶ <<Bwema am wèŋ sə wèeŋ ŋgwi bɔu Abràham bə wèŋ sə wèŋ ka bɔu Jus yeŋ sə wèeŋ kùksəgə Nwi. Ncèp lùŋ ènə sə vè yè'sə bohòvesùwèŋ. ²⁷ Bɔu sə wo à ye mvwe' lak Jòrosalèm bə ŋkwàha bù awo à ka riŋ də ŋwè ànə ŋgà tətəsə bwiŋ riŋ. Nùumbu dzə à sə ye pwe', wo sə taŋ ncèp nè ŋgà tsòhòbum Nwi à còm bə liŋ ye, nə kà sè' sə rɛeŋ. Anə ye-a sè' vɛ'nə fana wo à gù ncèp ŋgà tsòhòbum Nwi sə wèŋ ye zìnə mvəsə wo à zə yi sə. ²⁸ Wo ànə ka njo nè co wo zə yi bə zeŋ sè' tse' fana, wo leŋ mali Palè ŋgòzə nà'. ²⁹ Wo à gù wes yusè ŋwàk Nwi à sə cèp bə liŋ ye pwe' fana, wo ki tsoŋ yi mɔ ntəŋ anə, nə tuuŋ yi. ³⁰ Anə geŋ, Nwi lokoksə yi mvwe' kpɔ. ³¹ Mɔnə

nùumbu ηκῆυητῆν yi à yøη bohòbùu sè bə yà'wèη à gì yè jə mvwe' nzenḡòn Galili nə kə dzeη Jòrosalèm. Nè ηḡa'a nè'e, wo mok bùu sè wo sə tsoho fa bwìη yusè wòà yə.

32-33 <<Vèes ye' ηḡòtsè' fa weη Ntirè nè Bèboη nə də, yusè Nwi ànə kak fa tàcici avès duk də yi nə ḡu sə, yi ḡu fa yà' bohòvesùwèη sè a ηḡwì bù àwo. Yusè yi à ḡùu sə də, yi a lòkoksə Jisòs. Yà' cu ndzənə ηwàk Sàam mbùp ba ve'nə. A nja duk də,

<Wu mo àm, mu ntinə bohòwù Tè' yò.>

34 Yusè Nwi ànə cep bə mvè'nə yi à lòkoksə nà' mvwe' kpə də nà'a nə kà mok bi yuk sə də,

<A zinə də mu nə se li wu bə bum sè rəreη sè mù à kàk tè' yòDevid sə.>

35 Mvəsè yi sə cep fe'lə mummve' nəmòk ndzənə ηwàk Sam nə duk də,

<Kaco wu nə me'rə ηḡa fàk yònə yi yukḡè duk yòbèboη də yi bi yeη.>

36 A rì də Devid bə tu ye ànə fak bohòNwi mvəsè Nwi à dzəm njamòk anə, nə kpə, wo tuη yi ηḡu sèe tàcicii ye wèη fana ni' ye bi lo. 37 Nə yeè nə duk də, ηwè nè Nwi ànə lokoksə yi mvwe' kpə nə, a yi nè yi à ka ye bi.

38-39 <<Nə yeè nə duk də, wèη bwema am pwe'fo', wèη tse' ηḡòrì tse' pap də sèswifa nè wo sə tsoho nə, a bùu

liη ye. Wèeη rì sè' duk də ηwè nè yi dzəm-a bohòyi, ye də yi swε'ε tesə bə bup ye laη. Yi swε'ε tesə nsàp nè kaco lùuk Musi fiη me'rə to yi ve'nə yeη. 40 Wèeη jəη ηkərè ya yusè ηḡaa tsòhòbum Nwi à cèep kà bohòwèη kè ye. 41 Də, <Wèeη yu'rə-a, wèη sè wèη sə ywì'lə yusè Nwi cèep.

Wèeη mərə, nə kpə.

Busè nsàp fàk nè mù sə ḡù bə mvək nè wèη cu fo' nè'e,

A nsàp nè co wèη kà də a yusè zinə dzəm.

A ye-a də ηwè nəmòk à tsə' fa weη mantombi, wèη kà sè' dzəm mali.> >>

42 Pol bə Bànabà à sə tesə mu ndap pìriyà nə də wo lo fana, bùu sə wèη duk fa wo duk də, nùumbu dzè mòk nè nà' tsə nà'a dzèeη, yà'wèη və kə tsoho fa wo bum yè'sə sèmok. 43 ḡhà nè bùu sə wèη à sam wes fana bùu Jus bə bùu sè wo bùuη bùu Jus wèη à yù Pol bə Bànabà ηκῆυητῆν. Wo à cèp, nə tipsə yà'wèη duk də yà'a sə ḡeη mantombi bə ntum nè də wo rì bòvəm nè Nwi.

44 Nùumbu dzè mòk nə à dzèeη, à bwehe ḡù jo də bwìη à tesə mvwe' lak yà'sə pwe'fo' ηḡòkè yuk ncèp nə. 45 Bùu Jus wèη à yə mvəsè bwìη à kə rwìη fana, ntum kà wo bò. Wo cep də Pol sə ci' mvwès, nə yak nà'. 46 Pol bə Bànabà cep fis, nə kà wəp duk də, <<Anə boη tsoη duk də wèeη yuk to ncèp nè

Nwì nà wèṅ. Nə yeè nà də
mvəsə wèṅ bèn ncèp nə, ye
də wèṅ lɛṅ kpɛ awèṅ wèṅ,
də wèṅ ka kɛrə ṅgòkè tse'
lùṅ nà nà'a nà kà mè nə.
Mvè'nè yà'a vɛ'nə fana, vées
nə tsoho fa mok bohòbù lak-
mvum wèṅ. ⁴⁷ Ncèp nà Tà fa
ves nà nè' də,

<Mù a nɛmsə wɛṅ co mareṅ
bohòbù lakmvum.

Wèṅ nə ye co mandzè
nə nzenḡon nə pwe'
nə yuk ncèp lùṅ
bohòwèṅ.> >>

⁴⁸ Bù lakmvum sè à yuk
vɛ'nə, wo kwa, nə kwasə
bè ncèp nà Tà nə. Bùu
sè Nwì ànə cok fis də wo
nə tse' lùṅ à bùuṅ mok
Krètèṅ. ⁴⁹ Ncèp nà Tà
nə à yuhu mvwe' lak yà'sə
pwe'fo'. ⁵⁰ Fana bùu Jus wèṅ
kə caṅsə ncəncàṅ bohòbù
gugun sè mvwe' lak yà'sə bə
bàa sè ghaṅ sè wo kùksəgè
Nwì wèṅ. Wo ye ṅgòfa Pol
bè Bànabà ṅgə' wùriṅ, nsàp
nə wo à lògesə mvwe' lak
yà'sə maràṅ. ⁵¹ Wo à kè'sə
màk nòṅsə mfəm fə kù awo
fo', ṅgòni tsè' bə yusè yà'
ànə ye fa'nə sə. Wo à gù wes
vɛ'nə, wo bɛ' mandzè, nə lo
mvwe' lak mok sè wo to yà'
də Akonòm. ⁵² Bùu sè wo à
sə yù mandzè Jisòs sè wo à
ye mvwe' lak Antiyòk à rwiṅ
bə kwəkwa nə ye bə Yòṅsə
nə Rərəṅ nə.

14

Mvwe' Lak Listà Akonòm

¹ A kə dzèṅ mvwe' lak
Akonòm anə fana Pol bè
Bànabà à kə ni mənə ndap

pìriyà bùu Jus wèṅ sè'
mvè'nè wo gùgè səsə. Wo à
tsòho mbwa vɛ'ɛ nsàp mòk
fana bùu Jus bə bù lakmvum
wèṅ à dzəm wùriṅ. ² Fana
bùu Jus sè wo à ka yàwo
dzəm sə wèṅ à kə caṅsə
fa bù lakmvum ncəncàṅ.
Fana wo jok, nə beṅ bùu
sè wo à dzəm Jisòs sə.
³ Pol bè Bànabà wèṅ à cu
fa'nə səsap ntèn. Wo à sə
tsòho liṅ Tà Jisòs, nə kà
yumok wəp lok. Tà à sə fa
yà'wèṅ ṅàṅ ṅgògùhu bum
sè maṅḡṅgèṅ ṅgòni tsè' də
yusè yà' sə cèep sə kum bə
bòvəm ye nə zinə. ⁴ Bùu
sè mvwe' lak yà'sə à gà'a
bòp ba. Mok ye ma nə
bùu Jus wèṅ fana, mok ye
yàwo ma nə ṅgàa ntum sə.
⁵ Bù lakmvum mok wèṅ à
kə be'lə bə ṅkwàha bùu sè
fo' sə, nə kiṅ cù duk də wo
fa ṅgàa ntum sə wèṅ ṅgə',
nə tərə yà' bə lis. ⁶ Ngàa
ntum sə wèṅ à yuk vɛ'nə
fana, wo carə lo mvwe' lak
Listà bə Debè sè yà'a mvwe'
nze Likaonà. ⁷ Wo à gihi kɛ'
cà mvwe' nze nà'nə nə sə
tsoho Ntirə nə Bèboṅ nə fo'.

Mvwe' Lak Listà Bə Debè

⁸ Nwə nəmòk à ye mvwe'
lak Listà anə nə kùu ye à
kpɛ, yi kà sə gi. Mvè'nè wo à
dzə yi dzə, yi à ka gi yuk. ⁹ Yi
à cu fo', nə yuk yusè Pol sə
cèep. Pol ye nà', nə riṅ duk
də nà' tse' dzədzəm də aco
yi gūṅsə nà', fana yi kək tse'
nà' bə lis, ¹⁰ nə cep bə ṅgi
nə ghaṅ də, <<Lòkok təṅṅ
mutsə bə kùu yo rərəṅ.>>

Ngà' nè à li lòkok mǔtsè, nè ye ngògìhi ke' cà fo'.

¹¹ Kwe' bù nè à ye fo' nè à yə yusə Pol à gù sə fana, wo yeto ngòkè'ngùŋ bə ncèep lak Likaonà sə, nè sə duk də, <<Nwì wèŋ bùuŋ co bwìŋ, nè vèə nè ngòkə' ke' yə ves! >> ¹² Wo to fa yà'wèŋ liŋ nwìi awo mok. Sə Bànabà à ye də Zus, sə Pol ye də Hemès, bùusə yi ànə ye ŋwè nè yi cèp nè yi.* ¹³ Tàap nwì nè də Zus nè à tə kuəp ko' gù sè' ŋgũ lak anə. Nwè nè yi fagè satikà' Zus nè à jə vè ndu mbòŋ bə mvùu ŋgaŋ mok mvwe' ncùu ŋka' sə. Yi à jə vè yà' də wo gũ satikà' bə zèŋ ngòkùksə ngàa ntum sə. ¹⁴ Pol bə Bànabà ànə yuk də yà' sə də yà'a gũ vè'nə fana, wo soŋ sarə cəək awo, nè carə ni lo mǔtsətsə'rə bùu sə, nè sə ke'ngùŋ də, ¹⁵ <<Bùu yè'e, wèŋ sə gũ yè'sə yà? Vèes bwìŋ. Vès mègù sè' bùu sè bwìŋ co wèŋ. Vès vè fəeŋ ngòtsə' fa wèŋ Ntirè nè Bèboŋ nè, ya wèeŋ bùuŋ gesə mvwe' bum sè wà yè'sə, nè yuŋ Nwì nè yi cu ŋwəm. Nwì nè yi à gù ntòbu bə nzeŋgòŋ, nè ye ndzəp bə bum sè yà'a ca lòoŋ fo'. ¹⁶ A ye taan fa', Nwì me'rə ndàanwè pwe' ngòyù mandzè nè ngəŋgəŋ dzəm. ¹⁷ Yi à mè'rə-a yà' sè' vè'nə, fana yi sə niŋ tsok fa mali bwìŋ də yi cu fo' bə nsàap bum sè bəboŋ sè yi gù fagè

bwìŋ. Yi gùgè mbùŋ sə li tsoŋ mǔbu, nè sə gũ bum zə awèŋ gũŋ bə mvèk nè bəboŋ. Yi fagè wèŋ zuzə, nè sə gũ ntuum awèŋ rwiŋ bə kwəkwa.>>

¹⁸ Ngàa ntum sə wèŋ à cèp-a sè' mǔmvèk ènə, sə gũŋ mali bohòbùu sə nè bəp co wo teŋsə ngògù satikà' nè wo ànə dzəm ngògù fa wo nè.

¹⁹ A ka sap fana bùu Jus mok wèŋ à vè mvwe' lak Akonòm bə Antiyòk. Wo à vè, nè gũ bùu sə pwe' kwəəŋ wes lo ma njəwo. Wo tərə Pol bə lis, nè soŋ fis gesə yi mǔ ntòlak anə, nè sə tsəm yəwo də nà' kpũ laŋ. ²⁰ Bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs à kè benə dzooŋ ŋgũ ni'li yi ngòkùk yi fana yi lòkok. Yi à lòkok, nè foho lo sè' mǔ ntòlak anə. Tsok à rəŋ, bə Bànabà lo yu awo Debè.

Pol Bə Bànabà Bwì Foho LòAntiyòk

²¹ Pol bə Bànabà à tsòho Ntirè nè Bèboŋ nè mvwe' lak Debè, fana bwìŋ dzəm wùriŋ. Wo ye'e, nè bwi foho lo fe'lə Listà, nè lo Akonòm, nè lo Antiyòk. ²² Wo à gù, wo sə tipsə gũŋsə tsə'rə bù ngàa yù mandzè Jisòs sə də, yà'wèeŋ kotse' mali yusə yà' à dzəmtse' yà' bə liŋ Jisòs yà'a cùk. Wo à sə tsòho fa bwìŋ duk də, <<Vesùwèŋ tse' ngòyè ngə' wùriŋ ŋkuŋ a kə ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>> ²³ Wo à coho nòŋsə

* **14:12** 14:12 Liŋ sè də Zus yè'sə à ye liŋ nwì mòk mvwe' nzeŋgòGris wèŋ sə. Liŋ sè də Hemès à ye liŋ dògari nè bohònwì wèŋ nè wo tumgè yi ntum.

lòṅkwàha bwìṅ múnə coos sə lòoṅ fo'. Wo ləṅ pìriyà, nə dzə zuzu, nə fa bùu sə bohòTà Jisòs, nè wo à fa ntuum awo bohòna' nə.

²⁴ Ghà nè wo à càsə nzenḡòṅ Pisidiyà fana wo və mvwe' nzenḡòṅ Pàmfiliiyà. ²⁵ Wo à tsòho ncèp nə mvwe' lak Pegà, nə ca tsoṅ lo sə mvwe' sè wo togè fo' duk də Ataliyà. ²⁶ Wo à mè'rə fo', nə ni ṅwes, nə bwi foho lo Antiyòk. A sè' mvwe' sè cos nə à fa wo bohòNwì ṅgòjə ṅkərè bohòwo bə fàak sè wo a gù wes yà' sə. ²⁷ A kè dzèṅ Antiyòk fana wo to benə bùu sè mɔ cos pwe' mvwe' mò'fis, nə tsoho fa yà'wèṅ yusè Nwì a gù bohòwo. Wo tsok fa yà'wèṅ mvəsè Nwì a fa mandzè, bù lakmvum wèṅ dzəm bohòJisòs yàwo sè'. ²⁸ Wo à cu mali fo' bə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sə wèṅ səsap ntèṅ.

15

Kwe' Nè Wo A Cu Nà' Jòrosalèm

¹ Bùu səmòk à tesə və mvwe' nzenḡòṅ Jùdiyà, nə və Antiyòk anə. Wo sə yə'rə fa bwema sè wo à dzəm Jisòs sə duk də, <<Kaco wèṅ tse' lùṅ nè nà'a nè kà mè nə yeṅ, tse'ṅga wo kom fa weṅ tu mbəmbam mvəsè Musi à duk.>> ² Pol bə Bānabà bə yà'wèṅ à fenə bə ncèp ènə nèbɔp. Wo à kè lèsə tes duk də Pol bə Bānabà nə ye bùu səmòk sè Antiyòk anə lo Jòrosalèm kə ye ṅgàa ntum bə ṅkwàha bwìṅ mɔ

cos bùu ncèp ènə. ³ Bùu cos sə à tumsə wo. Mvè'nè wo à sə ca mvwe' nzenḡòṅ Fònisiyà bə Sàmàriyà fana wo tsok mvəsè bù lakmvum wèṅ bùuṅ və ma nè Nwì. Bwema sè fo' à kwa bə ncèp ènə wùriṅ. ⁴ Wo à kè dzèṅ Jòrosalèm fana, bùu cos nè fo' nə duk fa wo də wo və bəboṅ. Ngàa ntum bə bù ṅkwàha bwìṅ à duk fa wo sè' də wo və bəboṅ, fana wo tsoho fa yà'wèṅ yusè Nwì a gù bohòwo. ⁵ Fana bùu mok sè wo à dzəm, sè wo yàwo ma bòp bùu Faràsi wèṅ à lòkok, nə cep duk də, <<Wo tse' ṅgòkom fa ndaanṅwè nè yi ka ṅwè Jus yeṅ tu, nə tsok fa wo ṅgòyù lùk Musi ṅkuṅ yi tse' lùṅ nè nà'a nè kà mè.>>

⁶ Ngàa ntum sə bə bù ṅkwàha bwìṅ wèṅ à kè be'lə mvwe' mò'fis ṅgòtsərə bònəsə bə ncèp ènə. ⁷ Wo anə cep ncèp ènə tètè fana Pità lokok, nə duk də, <<Bwema am wèṅ, wèṅ rì sè' duk də mvè'nè yà' à yèto, Nwì à cokfis mɔ mɔtsətsə'rə wèṅ ṅgòtsòho fa bù lakmvum wèṅ Ntirè nè Bəboṅ nə, də ya mɔ tsoho nà', wo yuk, nə dzəm. ⁸ Fana Nwì, yi nè yi rì ntuum bwìṅ pwe'fo' nə à nì tsè' də yi jə bùu sè wo ka bùu Jus yeṅ sə sè'. Yi à nì tsè' bə mandzè nè də yi à fa yà'wèṅ Yòṅsè nè Rərəṅ nə sè' mvəsè yi à fa vesùwèṅ. ⁹ Yi à ka zəzok mɔtsətsə'rə vesùwèṅ nə ye wo niṅ. Yi à rənṅsə ntuum awo bùusə

wo à dzəm bohòyi. ¹⁰ A ye-a ve'nə, nè nga'a nè'e wèŋ sə də wèeŋ mumsə Nwì yè'sə bùu yà? Wèŋ sə mumsə yi nè sə bèk naaŋ fa bù ngàa yù mandzè Jisòs yè'sə bum mok mɔ tuhù bùu yà? Tàcicii avès nè ye vesùwèŋ à ka ngòbèk to yà' wabə. ¹¹ Ka ve'nə bèboŋ yeŋ. Vesùwèŋ dzəm, nè tse' lùŋ bùu bòvəm nè Tà Jisòs sè' mɔmvè'nè wo yàwo sə sè'.>>

¹² Mvè'nè wo à yuk ve'nə, wo cum gəe'. Pol bə Bànabà ye ngòtsòho fa yà'wèŋ nsàap maŋgəŋgèeŋ sè Nwì a fàk fa bù lakmvum wèŋ ndzə bohòwo. ¹³ Wo ànə cep wes fana, Jem cep fis ye sè' duk də, <<Bwema am, wèeŋ yu'rə a. ¹⁴ Saimù sə cèp rɛŋsə wes tsə gù mvək nè Nwì à yeto ngòjə bù lakmvum wèŋ co bwìŋ, nè sə cok fis bwìŋ mɔtsətsə'rə yà'wèŋ də yà'a ye bùu ye. ¹⁵ Yu yè'sə mègù yəyərè bə yusə ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep. Nwàk Nwì sə cèp duk də,

¹⁶ <Anè kè ta, mù bwi və, dɔ' mùu Tà.

Mɔ nè lokoksə ndap Devid nè nà' à gbù nè səmok.

Mɔ nè fəsə və fəəm lak sə, nè ci tsə'rə fe'lə yà' səmok.

¹⁷ Fana bùu mok yà'a pwe'fo' nè lap mandzè Tà.

Bù lakmvum sè mù à to wo ngòye bùu sè yàm yà'a.

¹⁸ A cèp yè'sə Tà nè yi à gù bwìŋ ngòrì yè'sə taan ntèŋ nə.>>

¹⁹ Jem duk mali duk də, <<Bə vəəm yàm, bùu sè wo sə bùu vè bohòNwì nga wo bù lakmvum yè'sə, ka bèboŋ də a fa wo ngə' yeŋ. ²⁰ Bòlè də, vesùwèeŋ com fa wo nɔwàk. A com megu fa wo də wo kà zɔzɔ sè yà'a bɔp bùusè wo fa yà' bohòrum zɔ. Wo kà sàhà kè nto sə ko, kà ndɔəm kè nàm nè yi kɔp bə ndɔəm ye ndzə ni'ì zɔ. ²¹ Busè sàp wùrìŋ mvəsè wo tagè lùuk Musi mɔmvè'ànə mɔnə ndaap pìriyàa bùu Jus wèŋ nùumbu dzè lòoŋ, nè sə tsoho ncèp ye nè mvwe' buhu lak lòoŋ.>>

Nwàk Nè Wo A Fa Bù Lakmvum

²² Anə ye ve'nə fana, ngàa ntum sə bə bù nkɔwàha bwìŋ bə bùu cos nè pwe' à dzəm mvwe' mò'fis duk də wo cok-fis bùu səmok mɔnə kwe' àwo, nè tum gesə lo wo Antiyòk anə bə Pol nè ye Bànabà wèŋ bəbɛ'. Wo a cok fis Judàs nè wo to yi mok də Bəsabà, bə Silàs. Bwema sə wèŋ à sə jə bùu yè'sə co bùu sè mantombi. ²³ Wo à còm nɔwàk, nè tumsə wo bə zeŋ. Nwàk nè à sə cep də ve': <<Vès, ngàa ntum bə bù nkɔwàha bwìŋ sè vès bwema awèŋ, vès cèpsə vèsə weŋ bèboŋni. Wèŋ sè wèŋ cu mvwe' lak Antiyòk bə Sìriyà nè ye Sìlisiyà, sè wèeŋ bù lakmvum lòoŋ. ²⁴ Vès yuk duk də bùu səmok

a tesə mən̄gorè vès, nə kə fa wen̄ ηgə', nə cep bum mok sè yà' a gù ntuum awèn̄ ηgòtse' tsətsərè. Yusə duk də vès a ka wo də wo kə gu vɛ'nə tum. ²⁵ Vès a kè cu bwì, nə dzəm sè' mvwe' mò'fis də vès cok fis bùu mok, nə tum wo bohòwèn̄. Wo nə lo bə Pol nə ye Bànabà wèn̄ sè vès dzəm wo nèbɔp. ²⁶ A bə nà' nè à bwehe gu jo duk də wo à kpɔ bùusè wo sə fàk bohòjisòs Krəst nə yi Tà àvès. ²⁷ Bum sè vès sə com yè'sə, Judàs bə Silàs sè vès sə tumsə wo nə tsoho fa wen̄ yà' bə cù sè'. ²⁸ Ves Yònsè nè Rərən̄ nə wèn̄ a dzəm mvwe' mò'fis duk də vès kà wen̄ ηgə' mòk wà bək naan̄ fa, mègù dzədzəə sè yà' tse' ηgòye vɛ'nə yè'e: ²⁹ Kà zuzɔ sè wo fa yà' bohòrùm zɔ; kà nduəm zɔ; kà nàm nè yi kpɔ bə nduəm ye ndzə ni'i yi zɔ; wèn̄ kà sàhà kè nto sə ko. Wèn̄ gu-a mvəsè vès duk yè'sə fana, ye də wèn̄ gù bəbon̄. Wèn̄ cum bəbon̄.>>

³⁰ Anə gen̄, wo tum bùu sə wo lo Antiyòk anə. A kè dzèn̄ fo', wo to benə bùu sè wo à dzəm sə pwe' mvwe' mò'fis, nə fa yà'wèn̄ ηwàk nə. ³¹ Bùu sə à ta ηwàk nə, nà' ni wo sə ntuu, nə gu wo kwa wù kà fàk. ³² Judàs bə Silàs à cèp bə bwema sə wèn̄ mvək səsap ntèn̄. Wo à sə tip gɔnsə yà' bəbon̄. Judàs bə Silàs à ye yàwo sè' ηgàa tsòhòbum Nwì. ³³ Wo à cu

sàp fo' bəbon̄ tè fana bwema sə wèn̄ me'rə wo bəbon̄. Wo à bwìn̄ foho lòsè' bohòbùu sè yà'wèn̄ à tum wo sə. (³⁴ Silàs à dzəm yi, nə kà ye sə bwìn̄ lò.) ³⁵ Pol bə Bànabà à cuun̄ Antiyòk anə bòn̄. Wo bə bùu mok wèn̄ à sə yə'rə, nə sə tsoho fa bwìn̄ ncèp Tà Jisòs.

Pol Bə Bànabà Gà'a

³⁶ Numbu nəmòk à kùrə, Pol duk fa Bànabà duk də, <<Vesùu bwì foho lo kɛ'ca mvwe' lak sè vesù à tsòho ncèp nè Tà fo' yà'a pwe', ηgòkè yə bwema sə wèn̄, nə ja'a də wo sə gù valɛ.>> ³⁷ Bànabà à dzəm də bə Jon Mak wèn̄ lo bəbɛ'. ³⁸ Pol tsərə ye duk də ka vɛ'nə yəyərè yen̄. Də bùusè nà' anə me'rə wo mvwe' nzen̄gòn̄ Pàmfilijà, nə bwì lo yuye nga fàk ka ntòme. ³⁹ Bə nà' à kùəm fo' tètè swɛ'lə lis fana, wo ga'a. Bànabà à jə Mak, bə nà' ni ηgwes ηgòlòmvwe' lak Sɛprò. ⁴⁰ Pol jən̄ ye Silàs, bə nà' lo yàwo sè'. Bwema sə à fa yi bohòTà bə bòn̄əm ye ηgòjə ηkərè bohònà'. ⁴¹ Yi à lòmve' nzen̄gòn̄ Siriyà bə Silisijà nə sə tip gɔnsə bùu cos sè fo' sə.

16

Timati Yù Pol Bə Silàs

¹ Pol à sə lòmali, nə kə dzen̄ Debè bə Listà. Nwè nəmòk nè yi à sə yùgè mandzè Jisòs à ye fo' nè wo togè yi də Timati. Ma ye à ye ηwà Jus nè yi à sə yù

mandzè Jisòs sè'. Tè' ye à ye
 ηwè Gris. ² Bwema sè mvwe'
 lak Listà bə Akonòm pwe' à
 sə cèp duk də Timatii ηwè
 nè bəboŋ. ³ Pol ànə dzəm
 də bə Timati lo fana yi kom
 fa nà' tu mbəmbam. Yi à gù
 ve'nə bùusè bùu Jus sè wo
 à ye mvwe' lak yà'sə pwe'
 à rì də tè'ε Timatii ηwè lak-
 mvum. ⁴ Mvè'nə wo à sə lòo,
 wo dzèŋ mvwe' buk lak nè
 fòpwe', wo tsok fa yà'wèŋ
 bum sè ngàa ntum nè ye
 bù ηkwàha bwiŋ sè wo cu
 Jòrosalèm wèŋ à dzəm tes
 bə zeŋ mvwe' mò'fis sə. Wo
 tsoho fa bùu sə də yà'a
 nonşə dzədzəə yà'sə bəboŋ.
⁵ Fana bùu cos à gù ghaha
 lòmantombi bə bum sè wo
 à dzəm tse' yà', nè sə yam lo
 mantombi nùumbu pwe'.

⁶ Anə geŋ wo yuŋ ca mok
 mvwe' ndürə ηgòoŋ Frijiyà
 bə Gàlesiyà bùusè Yòŋsè nè
 Rərəŋ nè à ka wo mandzè
 co wo tsoho ncèp nè mvwe'
 nze Esiyà fa. ⁷ Wo à kè
 dzèŋ mvwe' ndürə ηgòoŋ
 Misiyà fana wo lap mandzè
 duk də wo lo mvwe' nze
 Bitiniyà. Yòŋsè Jisòs à ka wo
 mandzè nè ηgòlòma nà'nə
 fa. ⁸ Wo ga'a nè lo mok
 tètè nè ca mvwe' nzeŋgòŋ
 Misiyà, nè tsoŋ lo sə Truwà.
⁹ Nùumbu ànə à ye, Pol
 ye noon lo. Yi ye ηwè
 nəmòk nè mvwe' nzeŋgòŋ
 Məsìdoniyà nga nà' tə, nè sə
 læŋ yi duk də, <<Vè mvwe'

nzeŋgòŋ Məsìdoniyà, nè kə
 tesə ves! >> ¹⁰ Pol ànə ye
 nsàp lo ènə fana, ves fəhə
 ηgòye'e lo Məsìdoniyà anə.*
 À ye ve'nə bùusè vès à tsərə
 sə ntuù vès duk də Nwi to
 ves ηgòkə tsòho fa bùu sè fo'
 sə wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nè.

Lidiyà Bə Bùu Mok Wèŋ A Dzəm Jisòs

¹¹ Vès à mè'rə fo', nè ni
 ηgwes, nè to yak lo rərəŋ
 mvwe' lak Sàmòtirès. Tsok
 à reŋ vès lo mvwe' lak
 Nàpolis. ¹² Vès à mè'rə
 bwì fa'nə, nè lo mvwe' lak
 Filipi. Bùu Rumà wèŋ à
 sə cu mvwe' lak yà'sə wo.
 Nà'nə ntum lak nè nà'à yèto
 mvwe' nzeŋgòŋ Məsìdoniyà
 yi. Vès à cu fo' nùumbu
 ηkəuŋntèŋ. ¹³ Nùumbu dzè
 à dzèeŋ, vès tesə mə ntòlak
 anə, nè lo mà ηgə ndzəp.
 Vès à sə tsərə də vès nè
 ye mvwe' sè bùu Jus wèeŋ
 gùgè piriya fo'. Vès à cu
 nze, nè sə taan ves bəba sè
 wo à kè benə fo'. ¹⁴ Nwà
 nəmòk nè yi à yuk yusè vès
 à sə cèp sə à ye Lidiyà. Lak
 ηwà ènə à ye Tiyatirà. Yi à
 sə sèeŋ cəək sè nteŋ gəgəŋ,
 sè bəbaŋ zènə zènə yà'a.
 Yi à ye ηwà nəmòk nè yi
 kùksəgə Nwi. Tà Nwi à mùk
 ntum ye yi yu'rə yusè Pol à
 sə cèp fana, ¹⁵ yi bàptesə bə
 bùu sè mə nda'à yi pwe'. Yi
 to ves nè də a ye-a nga vès
 riŋ-a zìnə duk də yi a dzəm
 bohòTà fana vès və, vesiwèŋ

* **16:10** 16:10 Nwè nè yi à còm ηwàk ènə yèto nga'a fəŋ ηgòduk də, <<vès>>
 bùusè yi à be'lə bə Pol mvwe' lak Truwà bə nà' sə gi mok mvwe' mò'fis.

kə cum nda'à yi. Yi à tà' tə mègù vɛ'nə tətè vès dzəm fa yi.

Mɛ Ndapndzəmè Mvwe' Lak Filipi

¹⁶ Numbu nəmòk à ye nga vès sə lo mvwe' sè wo gùgè piriya fana vès kərə bə mɛwà nəmòk. Mɛwà nè ànə ye ɲkwèŋ. Yi à tse' yòŋsè nè bɛp ndzə ni'ì yi. Yòŋsè nè sə gɛ yi, yi sə tsoho bum sè yà' cu ntòmantombi. Yi à sə tsòho vɛ'nə, wo sə lak yi mbàm. Yi à sə kap fa bùu sè wo à tse' yi sə wèŋ mbàm wùriŋ. ¹⁷ Yi à yù lòves Pol wèŋ. Yi sə gurə duk də, <<Bùu yè'e wèŋ ɲgàa fàak Nwì nè yi Nwì nè ghaŋ nè. Wo sə tsòho fa wèŋ mvè'nè aco wèŋ tse' lùŋ.>> ¹⁸ Yi à gùhɛ vɛ'nə mənə nùumbu ɲkàwɛntèŋ, tətè ntəm à yaaŋ Pol yi jok. Fana Pol bùuŋ cep bohòyòŋsè nè duk də, <<Mɛ sə cep mənə ɲaaŋ liŋ Jisòs də wu tesə ndzə ni'ì yi anə.>> Yòŋsè nè à tesə ndzə ni'ì yi anə sè' ghà nà'nə.

¹⁹ Mvəsè bùu sè wo à tse' nà' sə à yə də mandzè mbàm àwo loho laŋ, fana wo tap ko Pol bə Silàs. Wo soŋ jəŋ lo yà'wèŋ mɛ ntèŋ mvwe' sè wo sakgè nzak. ²⁰ Wo jəŋ və yà'wèŋ bohòbùu ɲgàa sak nzak bùu Rumà wèŋ. Wo tsok fa yà' duk də, <<Bùu yè'e, wo bùu Jus, nè sə fa ɲgə' mɛ ntòla'à vès. ²¹ Wo

sə tsòho bum lak sè lùk avès sə kà vɛ'nə dzəm. Vées bùu Rumà fana kaco vès dzəm yà' yeŋ.>> ²² Kwe' bù nè wo à ye fo' nè pwe' à be'lə ɲgòfa Pol bə Silàs ɲgə'. ɲgàa sak nzak sə wèŋ à sàrə wes fa Pol bə Silàs cək mɛ ni'ì pwe', nè fa ɲaŋ duk də bwiiŋ ləp yà'wèŋ bə ɲkwès. ²³ Wo ànə ləp jamsə wo bəboŋ fana, wo kə nisə wo ndapndzəm. Wo tsok fa ɲgà kək ndapndzəm nè də nà'a lok yà' bəboŋ. ²⁴ Mvè'nè ɲgà kək ndapndzəm nè à yuk ncèp ènə fana yi gesə yà' bə rum nè mɛtsətsə'rè, nè so fa yà'wèŋ ruk.

²⁵ A kə dzèŋ co nè ntəntəm tsok fana, Pol bə Silàs sə gù piriya, nè sə yəm fa Nwì ɲkì. Bù ɲgàa ndapndzəm mok sə wèŋ sə yu'rə. ²⁶ Wo yuk-à, ndapndzəm nè tsoho bə kùm sə pwe'. Nà' tsoho nsàp nè bə jòŋ. Ncùu sə muhu ca sè' jwaŋ. Kwaŋ ɲgàa ndapndzəm sə pwe'fo' fweeŋ gbɛ sə nze. ²⁷ ɲgà kək ndapndzəm nè à yèəŋ lòkok, nè ye ɲgà ncùu sə nòto. Yi tsəm duk də ɲgàa ndapndzəm sə wèŋ tesə lòwes laŋ. Fana yi soŋ cok fis fèk ye də yi zə ni' ye.† ²⁸ Pol gham nà' nsàp nè co ɲgì loho yi, nè sə duk də, <<Kà ni' yòwà bɛpsè, vès cu fənə lòoŋ!>> ²⁹ ɲgà kək ndapndzəm nè à to də wo jəŋ və fa yi laàm. Yi caŋ ni

† 16:27 16:27 A sə ye ɲgà ɲgàa ndapndzəm tesə bisə na wo nè zə ɲgà kək ndapndzəm nè mandzè nè bə ɲgə'.

mbwa, nə kə gbɛ noon ɲɔ ɲɔ ni'i Pol bə Silàs sə nze, nə sə kaŋ jikjikjik. ³⁰ Fana yi fis yà'wèŋ sə mbiŋ. Yi fek wo duk də, <<Tà wèŋ, aco mù gbɛ yè'sə yà ɲkuŋ ya mù tse' lùŋ ɛ?>> ³¹ Wo duk fa nà' də, <<Dzəm bohòTà Jisòs ya wu nə tse' lùŋ, wù bə ndap yòpwe'.>> ³² Wo tsoho fa nà' bə bùu sè mù nda'à yi pwe'fo' ncèp nè Tà nə. ³³ A ye sè' ghà nà'nə bə ndzəm nà'nə ɲgà kùk ndapndzəm nə à jə wo, nə kə cuk fa wo mvwe' awo sə làaŋ pwe'fo'. Yi bə ndap ye pwe' à bàptesə kè' mò'fis. ³⁴ Yi jəŋ lo Pol bə Silàs mù nda'à yi, nə fa yà'wèŋ beŋ də yà'a zɛ. Yi bə ndap ye nə pwe' à rwiŋ bə kwəkwa, bùusè wo a dzəm mok Nwì.

³⁵ Tsok ànə reŋ, nə zəzòn ɲana ɲgàa sak nzak bùu Rumà wèŋ tum vesə dògari. Wo fa yà'wèŋ ɲaŋ duk də yà'a kə tsok də wo me'rə bùu yà'sə wèŋ wo lo. ³⁶ ɲgà kùk ndapndzəm nə à kə tsè' fa Pol duk də, <<ɲgàa sak nzak sə wèŋ fa vèsə ɲaŋ də wo me'rə weŋ Silàs lo. Aco wèŋ lo yu awèŋ bə fifi.>> ³⁷ Pol duk fa dògarii sə wèŋ də, <<Wo a ka nzak àvès sè' sak lok fana wo ləp ves mʉtsətsə'rə bwìŋ jì njo ɲga vès tse' ɲaaŋ sè bùu Rumà wèŋ tse'. Wo a nisə ves ndapndzəm, nə sə dzəm də wo me'rə swihi ves swihi. Kwɛ'fò, anə kà

vɛ'nə fàk.‡ ɲgàa sak nzak bùu Rumà sə nə və tsoon fɛɛŋ bə tu awo, ɲkuŋ nə fis me'rə ves.>> ³⁸ Dògarii sə wèŋ à foho lòo, nə kə tsok fa ɲgàa sak nzak sə cùu Pol sə. Wo ànə yuk duk də Pol bə Silàs bùu Rumà fana wʉə ko wo. ³⁹ Wo lo, nə kə ləŋ səsɛwifa bohòyà'wèŋ. Wo fis yà'wèŋ mù ndapndzəmə anə, nə duk fa yà'wèŋ duk də aco yà' tesə mù ntòlak anə, nə lo. ⁴⁰ Pol bə Silàs à tesə mù ndapndzəmə anə, nə lo nda'à Lidiyà. A kə dzèŋ fo', wo tseŋ bwema sè wo à dzəm Jisòs. Wo tipsə gʉŋsə yà', nə lo.

17

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Tètalonikà

¹ Wo à cà mvwe' lak Amfìpolis bə lak Apòlòniyà, nə dzeŋ Tètalonikà. Ndap pìriyà bùu Jus wèŋ à ye fo'. ² Sè' mù mvè'nə Pol gùhù ləəŋgè səsə sə fana, yi à lòmumvwe' ndap pìriyà nə. Yi à cu mvwe' lak yà'sə nteŋ te'. Nùumbu dzè lòoŋ, yi sə fenə bə bòp bù nè fo' bə bum sè yà'a ndzənə ɲwàk Nwì. ³ Yi à sə tsòho, nə sə ni tsok fa yà'wèŋ nja duk də, <<ɲkum ɲgà gè m bwìŋ nè Nwì ànə duk də yi nə tum nə, à tse' ɲgòyə ɲgə' fana nə kpɛ, nə luŋ sè mok. Jisòs nè mù tsè' weŋ liŋ ye nè'nə, yi ɲkum ɲgà gè m bwìŋ nə.>> ⁴ Mok wèŋ à dzəm, nə be'lə

‡ 16:37 16:37 A sə ye co ɲwè lak mòk nè zok bùuŋ ɲwəə Rumà. Wo à sə kà ɲwəə Rumà ndapndzəm nduk nisəgə bwère ɲgà sa' nza' nə bùə fàak ye.

lo mok ma nè Pol bə Silàs. Bòp bù nəmòk wùriŋ sè wo à ye bù lakmvum, nè sə kuksə Nwì, à dzəm sè'. Bəba mok wùriŋ sè wo mantombi à dzəm sè'.

⁵ Bùu Jus wèŋ à yè ŋòwa də bwìŋ sə dzəm ve'nə bùu yà lɛ? Fana wo lo, nè kə to benə ŋgàa gha' ŋòŋ sə mandzè mvwe' mò'fis. Nà' à ye kwe' nè ŋògù lak sə curə nèbɔp. Wo kə ni lap ndap ŋwè nəmòk nè liŋ yee Jasòŋ. Wo à sə lap mandzè nè də wo ye Pol bə Silàs mbwa, nè jəŋ lo yà'wèŋ mvwe' kaŋsurù. ⁶ Wo à ka yà'wèŋ ye, fana wo soŋ jəŋ lo Jasòŋ nè bə bwema mok sè wo à dzəm Jisòs, nè kə fa bohòbùu ŋgàa sak nzak sə mvwe' ntum lak ànə. Wo gurə, nè sə duk də, <<Bùu yè'e wèŋ sə gù fana ŋə' sə tesə ma nè fòlòŋ. Wo nè vè nè ŋga'a mvwe' lak yàvès sè'. ⁷ Jasòŋ ko noŋsə wo mɔ nda' à yi. Wo pwe', nè mò'fis kà lùuk ŋkum àvès nè ghaŋ nè mvwe' lak Rumà sə nòŋsəgè. Wo sə cèp də ŋkum mòk cu fe'lə nè liŋ yee də Jisòs.>> ⁸ Wo ànə cep nsàp ncèp ènə, fana kwe' bù nè wo sakgè kaŋsurù bə bùu mok sə pwe' à ñak ke'cà maŋgəŋgèŋ. ⁹ Bùu kaŋsurù sə wèŋ à gùu, fana Jasòŋ bə bùu ye wèŋ lak mbàm sè wo kogè ŋwè, yi lak yà' ŋkuŋ wo me'rə yi. Wo lak yà' fana wo me'rə yà'wèŋ lo.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Berà

¹⁰ Ndzəm à sèŋ ntèŋ, bwema sè wo à dzəm sə wèŋ tumsə lo Pol bə Silàs mvwe' lak Berà. Wo à kə dzèŋ fo', wo sə lo mvwe' ndap piriya' bùu Jus wèŋ. ¹¹ Bùu sè fo' à bòvəm nè ghak bùu sè wo cu mvwe' lak Tètalonikà wèŋ. Wo à yu'rə ncèp nè bə ntum nè kwəkwa wùriŋ. Wo à sə ta ŋwàk Nwì nè nùumbu pwe' də ya ŋga wo riŋ-a yàwo sè' duk də yusè Pol sə cep sə ve'nə nè zinə àlɛ? ¹² Bùu sè wo à dzəm à ye cèbùè. Baa mok sə ghaŋ bə mbəmbam wèŋ à dzəm sè' ŋga wo à ye bù lakmvum

¹³ Bùu Jus sè mvwe' lak Tètalonikà wèŋ ànə yuk duk də Pol tsoho ncèp Nwì mvwe' lak Berà, fana wo və, nè ye ŋòfɛəpsə fa bùu sè fo' sə mbəəp nè bɔp. ¹⁴ Anə ye ve'nə ntèŋ, bwema sè wo à dzəm sə wèŋ jəŋ lo Pol mà ŋgu ndzəp də yi lo. Silàs bə Timati wèŋ à mam yàwo Berà anə. ¹⁵ Bùu sè wo à sə jə lòPol sə à lòtətè kə dzeŋ mvwe' lak Atèn ŋkuŋ wo bwi foho və fe'lə Berà anə. Pol à duk wo də yà'wèŋ kə tsok Silàs bə Timati də yà'wèŋ yuŋ və yi nənək.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Atèn

¹⁶ Mvə'nə Pol à sə cu mvwe' lak Atèn anə ŋgòtək Silàs bə Timati, fana ntum ye kà sə kwa lok. Yi à sə kà kwəkwa tse' bùusə yi à sə yə ŋga tàap bumlak co rùm rwiŋ mvwe' ntum lak ànə ve'ɛ dak. ¹⁷ Yi à lòmumvwe' ndap piriya' bùu Jus wèŋ,

nə sə cep fenə cù mbwa bə bùu Jus, nə ye bùu sè wo kùksəgè Nwì nga wo bù lakmvum sè'. Yi sə fenə mụ nteèn sè' nùumbu pwe' bə bùu sè wo və-a fo' na. ¹⁸ Yi à sə fenə mok bə cicàa səmok sè wo to wo də Epàkurà, bə mok də Sitoèk wèn sè'. Mok à sə duk də, <<Ngà búp cùu sè wà ènə sə də yi cep yè'sə yà lɛ?>> Mok duk yàwo də, <<Yi sə gù co yi sə cep bə nsàap nwii səmok sè yà' ka fɛɛɲ yeɲ.>> Wo à duk ve'nə bùusè Pol à sə tsòho bə liɲ Jisòs, nə ye mvəsè ngòlòkok mvwe' kpə. ¹⁹ A ye ve'nə fana, wo to lo Pol mvwe' kwe' Aripagù wèn. A kè dzèn fo', wo duk fa nà' duk də, wo sə dzəm də wo rɛɛɲ bə nsàp yəyər'è nè fi nè nà' sə cèp bə zɛɲ nè'nə. ²⁰ Bum mok sè nà' sə tsòho sə nsàap bum sè wo ka yà' yàwo riɲ yuk, fana wo sə dzəm ngòrì də yà'a yà'sə da lɛ? ²¹ Wo sə duk ve'nə nga bwe nze Atèn, nə ye bə bùu sè wo à coho vè fo' vè wèn pwe' à sə dzəmgè ngòcuɲ, nə sə yu'rə, nə sə tsoho nzu sè wo yu' tsə yà' ghà nə.

²² Pol à lòkok təəɲ mutsè mvwe' kwe' Aripagù wèn nə. Yi duk fa yà'wèn duk də, <<Wèn bùu Atèn, mù sə ye də wɛɲ fa ntəm awèn bohònwii awèn wùriɲ. ²³ Ye də mù sə tsè' ve'nə bùusè mù ànə sə gi ca, nə sə kək ja'a kɛ'ca bum sè wèn kùksəgè yà', fana mù ye kàm mòk nè wo còm mbwa duk də, <BohòNwì nè wo

ka yi riɲ.> Mù sə tsè' rɛɲsə fa wɛɲ yè'e yi nè wèn a sə kùksə yi nga wèn ka yi riɲ nə. ²⁴ Nwì nè yi à gù nzeɲgòn, nə ye bə bum sè yà'a ca pwe', yi Tà nè mubu bə nè sə nze yi. Yi kà mənə ndap sè wo ci fa nwì wèn yà' bə bo cugè. ²⁵ Ka də yi sə jamə yu səmok sè' də aco ɲwè gə fa yi sè' yeɲ. A ve'nə bùusè a yi nè yi fagè bwìɲ pwe'fo' yòɲsè, nə ye bə yà lòoɲ sè bwìɲ dzəm yà'. ²⁶ Yi à gù fis nsàap bùu sè wo zəzok sè wo cu mụ nzeɲgòoɲ fɛɛɲ pwe' ndzənə ɲwè nè mò'fis. Yi à gəpsə ndərə ngòn sə də nsàp bù nè'e nə cum fɛɲ bə fa' yi. Yi à fùhə fa bòp lak nè fòpwe' mvək nje ngòcu sè' yi. ²⁷ Yi ànə gə yè'sə ve'nə ya bwiiɲ lap yi. Də mvè'nə wo sə lap yi, kàmòk wo nə sə lap ghasə kɛ'cà yi, fana nə ye yi. Nwì ka ye səsap bohòvesùwèn lɛ yeɲ. ²⁸ ɲwè nəmòk à duk də, <A cugèə, nə sə cum ɲwum, nə sə gihi kɛ' yè'sə bə ɲàaɲ sè ye.> Yà' mègù sè' mụ mvè'nè ngàa còm ɲwàk awèn mok à còm duk də, <Vèes yàvès sè' bwe ye.> ²⁹ Nə yeè nə duk də, mvè'nə vesùwèɛɲ bwe Nwì, a kà də vesùwèɛɲ tsərə də yi səsə co yumok sè bwìɲ a jə ɲkərè àwo ngògù bə nteɲ kè lis àlɛ tsərə. ³⁰ Yusè bwìɲ à sə gù mantombi nga wo ka riɲ fana, Nwì a jə càsə yà'sə pwe' co yusè wà. Nè nga'a nè'e fana yi sə cèp

bohòndàanwè nè yi fòpwe' ngòkupsè, nè bwi fa bup ye ñkwèn. ³¹ Yè'sè vè'nè bùusè yi a fùhù nònşè nùmbu nè yi nè sak nzenğon nè pwe'fo'. Səsak ènə nè ye bə zinə. Yi nè sak bə cùu ñwè nè yi a cok nònşè nà'. Yi a nitsè' duk də yè'sè zinə bə mandzè nè də yi a lòkoksè ñwè ènə mvwe' kpə.>>

³² Pol ànə cep ncèp nè də ngòlòkok mvwe' kpə fana bùu sè wo à sè yu'rə sè ga'a bòp ba. Mok à sè ywi'lə yi co ləm, fana mok duk yàwo də, wo sè dzəm ngòyuk mali yà' sèmok. ³³ Fana Pol me'rə mvwe' kwe' nè. ³⁴ Bùu mok à be'lə ma nè nje, nè dzəm bohòjisòs. Mòk nè yi à ye mągorè bùu sè wo à dzəm sè wèn à ye Diyonisù, nè yi à ye ñwèə kwe' Aripagù nè. Nwà mòk à ye sè' nè liñ ye Dàmaris, nè ye bə mok wèn sè'.

18

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Korè

¹ Ghà nè Pol ànə cep mesə mə kwe' Aripagù anə, fana kà mok sàp yi yè'e nè lo mvwe' lak Korè. ² A kè dzèn fo', yi tseñ ñwè Jus mòk fo'. Liñ ye à ye də Akwilà. Wo à dzə yi mvwe' lak Pọtòs. Nwè ènə bə ngwe ye Prisiliyà à mè'rə nzenğon Itali, nè və fa'nə sè' ghà anə, nga ka ntòsàp. Wo ànə yè'e və bùusè ñkum Rumà nè wo à sè to yi duk də ñkum Kladiyòs à duk də

bùu Jus sè wo cu mvwe' lak Rumà pwe', wo lo. Pol ànə kə ye wo. ³ Bə yà'wèn à sè cu mvwe' mò'fis bùusè wo à sè gù sè' nsàp fàk nè mò'fis. Bə yà'wèn à sè gùhù sèen nsàap tàp mok, wo to yà' də teen, nè sè ko mbàm fo'. ⁴ Nùumbu dzè à sè ye pwe', Pol lo mənə ndap pìriyà bùu Jus wèn. Yi sè lo mbwa ngòkè fenə nè cep renşə bum bə bùu Jus nè ye bùu Gris wèn də yà'wèn riñ də yusè yi sè cèep sè zinə.

⁵ Ghà nè Silàs bə Timati ànə me'rə və nzenğon Məsìdoniyà, nè kə tseñ Pol, fana yi me'rə bo fàak ye sə, nè sə tsoho megu ye mok ncèp nè. Yi sə tsoho fa bùu Jus wèn duk də, Jisòs nè Nkum ngà gèm bwìñ nè Nwi à duk də yi nè tum nè. ⁶ Wo bəñ yusè yi sè cèep sə, nè to ke'ca liñ ye bup, fana yi satop sè' nèbup, nè sə ke'sə mak mfəmfə sè ndzənə cèək ye. Yi sə cep bohòyà'wèn duk də, <<Wèen bisə-a, wèn bəñ tu awèn. Bo yàm ka ca yeñ. Ye jəñ nè nga'a nè'e nè lo mantombi, mū nè sə tsoho fa ncèp nè mok bohòbù lakmum.>> ⁷ Yi à ye'e, nè sə kə cum mənə ndap ñwè nəmòk nè liñ ye də Titiyòs Jostòs. Nwè ènə à ka ñwèə Jus yeñ, nè sə kuksə Nwi. Ndap ye nè à təə kəp lògù ngu ndap pìriyà bùu Jus wèn vè'. ⁸ Nwè nəmòk nè yi à ye ñwè nè mantombi mənə ndap pìriyà bùu Jus nè, nè liñ ye à ye Kripòs, à dzəm bohòTà

Jisòs bə ndap ye pwe'. Bùu səmok sè' sè mvwe' lak Korè anə ñkàũntèn à yuk ncèp nè Nwì nè sè', nè dzəm, fana nə baptəsə.

⁹ A ye nùmbu mòk nè ndzəmè Pol ye lo, fana Tà Jisòs tsok fa yi ndzənə lo sə duk də, <<Kà də wu wəp duk. Sə tsoho mali, nə kà tenjà. ¹⁰ Busè mu tə vesù. Nwè nəmòk nè kà mandzè nè ñgògù wu bəp tse'. A ve'nə bùsè bwiiñ mvwe' ntum lak ènə ñkàũntèn sè wo bùu am.>> ¹¹ Anə ye ve'nə, Pol cum fo' ñkà'ngòn mò'fis bə bwes. Yi sə yə'rə fa bùu sè fo' sə ncèp nè Nwì.

¹² Ghà nè wo ànə koksə Galiyòdə yi Govənòmvwe' nzenğòn Gris nè fana bùu Jus wèñ kum ni', nè ko lo Pol mu kot bohòyi. ¹³ Wo duk də, Nwè nè'e yi sə ləp mandzè ñgògù də bwiiñ sə kuksə Nwì nsàp mandzè nè lùk sə kà ve'nə duk. ¹⁴ Pol à sə də yi muk cù ñgòcèep, fana Galiyòduk fa bùu Jus sə wèñ duk də, <<Anə ye-a duk də ñwè ènə fèn yumok bwère mù ko ntum nə yu'rə fa wèñ bəbən. ¹⁵ Fana wèñ sə jə vè fa mu nzak ncèep cù, nə ye bə liñ bum awèñ sè wèñ toho kə'càgè yà', nə ye fe'lə bə lùk awèñ wèñ. Mu nè kà yàm yà'sə sak, wèñ du, nə kə sak yà' sə wèñ.>> ¹⁶ Yi bə' fis yà'wèñ mu kot anə. ¹⁷ Wo pwe' à kə ko ñwè nəmòk nè liñ ye à ye də Sostini. Yi à ye ñwè nè mantombi mənə

ndap piriya bùu Jus wèñ nə yi. Wo à ləp yi sə ntombi kot nə. Galiyòkà mbeñ nè mbeñ kom lok.

Pol Bwì Foho LòMvwe' Lak Antiyòk

¹⁸ Pol à cu mali bə bwema sè wo à dzəm sə wèñ mvwe' lak Korè anə mənə nùmbu ñkàũntèn. Anə geñ, yi bə Prìsiliyà nè ye Akwilà wèñ me'rə bwema sə, nə kə ni ñgwes nè nà' à sə lòmvwe' nzenğòn Sìriyà. A kə dzèn mvwe' lak Senceri yi su tu ñgòkè niñ də yi rusə kəkək ye nə lañ. ¹⁹ Wo à kə dzèn mvwe' lak Efesò, fana Pol bə Prìsiliyà nè ye Akwilà wèñ ga'a fo'. Yi lo ye sə mu ndap piriya bùu Jus wèñ, nə sə kə ce'e fenə mbwa bə bùu Jus sə wèñ. ²⁰ Wo à duk yi duk də bə yà'wèñ cum fo' səsap ntèn, fana yi kà dzəm. ²¹ Mvè'nè yi à sə lòsə, yi duk fa bùu sə wèñ duk də, <<A ye-a nga Nwì fa ñàñ, fana mù bwi vè fe'lə səmok, nə kə ye wèñ.>> Yi à cèp wes ve'nə, fana yi ni ñgwes, nə lo yuye. ²² Yi à kə wès mvwe' lak Sìsàriyà, nə ca lo Jòrosalèm, nə kə cepsə bùu cos nè fo'. Yi à cepsə wes yà'wèñ, fana yi ye'e lo mvwe' lak Antiyòk. ²³ Yi ànə cum fo' ghàr, fana yi lo nə ca mvwe' nzenğòGàlesiyà bə Frijiyà, nə sə tipsə gũnsə lo bù ñgàa yù mandzè Jisòs pwe'fo'.

ApolòTsòho Ntirè Nə Bəbən Nə Bə Nàñ

24 Nwè Jus mòk à ye, wo to yi dè Apolò. Yi à vè, nè sè cum mvwe' lak Efesònga wo à dzè yi mvwe' lak Alèsandiriyà. Yi à rì ngòcèp bònşè cù, nè riñ ñwàk Nwì sè' nèbup. 25 Yi à ye ñwè nè wo à tsè' renşè fa yi mandzè nè Tà Jisòs. Yi à fa ntum ye pwe' ngòsè cèp, nè sè yè'rè fa bwiñ bum sè yà' sè kùm liñ Jisòs pwe'fo' zìnè. Yumok ye lèlè sè', nè duk dè yi à rì mègù bàpte nè Jon. 26 Yi à sè cèp mənè ndap pìriyà bùu Jus wèñ, nè kà wuè koksè lok. Pìsiliyà bə Akwilà à yuk mvəsè yi à sè cèp, fana wo to lo yi nda'à wo. A kè dzèñ fo', wo tsoho renşè tsè'rè wesè fa nà' mandzè Nwì yəyərè. 27 Anə geñ, Apolònə duk dè yi dzəm ngòlòm mvwe' nzenğon Gris, fana bù ngàa yù mandzè Jisòs mvwe' lak Efesòwèñ tesè yi bə mandzè nè dè wo à còm tipsè gèsè ləbwema sè mvwe' nzenğon Gris sè wèñ ñwàk duk dè Apolò kè dzèñ, yà'wèñ jəñ nà' bəbon. Yi ànə kə dzen, fana bum sè yi à sè cèp yà', à tesè bwema sè wèñ wùriñ. Wo ànə dzəm bùu bònəm nè Nwì nə. 28 Mvə'nè yi à sè cèp bə ñəñ wùriñ sè, fana bə bùu Jus wèñ fenə, yi ghak yà'wèñ mü lisè bwiñ jəja. Yi sè tañ fis ndzənə ñwàk Nwì duk dè Jisòs Nkum ngà gèm bwiñ nè Nwì à duk dè yi nè tum vèsə nə.

19

Pol Mvwe' Lak Efesò

1 Apolòanə ye mvwe' lak Korè, fana Pol gi ca mvwe' ntònzenğòanə, nè kə dzen mvwe' lak Efesò. A kè dzèñ fo', yi ye bùu mok sè wo à sè yù mandzè Jisòs. 2 Yi fek yà'wèñ duk dè, yà' ànə tse' Yòñsè nè Rərenə nè ghà nè yà'wèñ ànə dzəm Jisòs lañ àlè? Wo duk fa yi duk dè, <<Vès ka yàvès liñ yumok duk dè Yòñsè nè Rərenə yuk yuk.>> 3 Pol fek fe'lə wo dè, <<Anə geñ wèñ bàptesə nsàp bàpte yà?>> Wo dè ànə ye bàpte Jon. 4 Yi tsok fe'lə fa yà'wèñ duk dè, <<Bàpte Jon ànə ye dè a bàptesə bùu sè wo à kupsə ntum bə bup awo sè wo à sè gùu. Yi Jon nè à tsòho fa bùu Izùre wèñ dè yà'wèñ dzəm bohòñwè nəmòk nè nà' sè vè mankwèñ yi. Nwè nè yi à sè duk dè wo dzəm nà' nè à ye Jisòs.>> 5 Wo ànə geñ dè wo yuk vè'nə, fana wo bàptesə fe'lə sèmok mənə liñ sè Tà Jisòs. 6 Pol nañ fa yà'wèñ bo, fana Yòñsè nè Rərenə nè və bohòwo. Wo sè cèp ncèep lak mok sè bwiñ ka yà' riñ, nè sè tsoho bum mok sè Nwì à sè tsè' fa wo. 7 Wo à ye lònə fo' co bwiñ hum-ncòp-ba.

8 Pol à lòmum mvwe' ndap pìriyà bùu Jus wèñ. Mənə ñwu te', yi sè cèp bə bùu sè wèñ, nè kà wəp lok. Yi à fenə bə yà'wèñ, nè sè lap mandzè ngògù dè wo dzəm dè yusè yi tsè' fa yà'wèñ bə gañ ñkum Nwii zìnə. 9 Fana

mok wèŋ ɣaŋ tu nə kà dzəm. Wo cep bum sè bɔp bə ma nè Tà Jisòs ŋga kwe' bwiŋ sə yuk pwe'. Pol jəŋ bɔu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sə bə yà'wèŋ lo. Nùumbu pwe' bə yà'wèŋ sə kə cep bum mɔmvwe' ndap mòk nè ghaŋ nè Tiranù à tse' nà' yi. ¹⁰ Wo à sə ɣuɔ vɛ'nə tètè kə dzeŋ lùumŋgòŋ ba. Fana bɔu sè wo à cu mvwe' nzeŋgòŋsiyà, bɔu Jus bə sè wo bɔ lakmvum wèŋ pwe' à yuk ncèp nè Tà Jisòs.

Bwe Sivà

¹¹ Nwì à sə ɣà càsə nsàap maŋgəŋgèeŋ mok sè yà' à ka vɛ'nə ye yuk ndzə bohòPol. ¹² Nsàp nè co wo sə jəŋ megu mok gà cək nè yi yìsgè ndùrè bə zeŋ, nə kə jweŋ ŋgàa yiyaŋ bə zeŋ, fana wo ɣaŋ. Yòŋsə sè bɔp sə tesə gesə ndzə ni'ì wo sè'. Wo à sə jə cək fàak ye sè yi à sə ni tse', nə sə ɣu bə zeŋ sè' vɛ'nə.

¹³ Bɔu Jus mok à ye sè wo à sə ɣihì kɛ' càa, nə sə be' fis fa bwiŋ yòŋsə sè bɔp sè'. Wo à yè ŋgòmùmsə ja'a də wo sə be' fis yà' bə liŋ Tà Jisòs. Wo duk fa yòŋsə sè bɔp sə duk də, <<Mù cèp bə ŋaŋ Jisòs nè Pol sə tsòho nà'a.>> ¹⁴ Nwəə Jus nè ŋgà fa satikà' mòk nè ghaŋ à ye nè liŋ yee Sivà. Yi à tse' bwe mbəmbam sàmba sè wo à sə ɣuɔ vɛ'nə. ¹⁵ Yòŋsə nè bɔp nə à cèp fəsə fa wo duk də,

<<Mù rì Jisòs, nə riŋ Pol sè', a wèŋ ndà?>> ¹⁶ Nwə nè yi à tse' yòŋsə nè bɔp ndzə ni'ì yi nə à ko wo nsàp ŋgwap lù mok vɛ'ɛ, nə lɔ ghak wo. Wo à carə tesə mɔ nda'à yi anə bə mvwe' bə mvwe'. Wo à ye sè' jì cək ŋga yà' sàha wes pwe'.

¹⁷ Bɔu Jus nə ye sè wo bɔ lakmvum sè wo à sə cu mvwe' lak Efesòà yuk yu yè'sə pwe'. Wɔə à ko wo nèbɔp. Bwiŋ à kùksə nə sə wəp ghaha lo liŋ Tà Jisòs mantombì. ¹⁸ Bwiŋ wùriŋ sè wo à dzəm Jisòs wèŋ à tesə vè mvwe' bwiŋ, nə sə cep fis bɔp sè wo à ɣu jəja. ¹⁹ Bwiŋ ŋkùuŋntèŋ sè wo à sə fegè ŋgam wèŋ à jə benə vè ŋwàak ŋgam awo mvwe' mò'fis, nə teŋ yà' ŋga bwiŋ sə yə pwe'.* Wo à ta be'lə mbàam ŋwàak sə pwe', yà' kə dzeŋ bàam mbàm ncùhù hum tàŋ. ²⁰ Njo bum sè yà' à sə ɣu wùriŋ yè'sə fana, ncèp nè Tà Jisòs nə à sə yuhu lòmantombì, nə sə yam ɣaŋ ghaha ghaha.

Bɔu EfesòWèŋ Jə Və Ngə'

²¹ Ghà nè bum yè'sə ànə ca wes me vɛ'nə pwe', fana Pol də yi nə lo ɣì. Yi duk də yi nə ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà bə Gris, nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Yi duk sè' duk də yi kə cu fo', fana yi kə dzeŋ mvwe' lak Rumà sè'. ²² Anə ye vɛ'nə, fana yi tumsə lo Timati

* **19:19** 19:19 Ghà nè Pol ànə ye ànə fana bɔu sè mvwe' lak yà'sə sə com nsàp ŋgam njàwo nə ndzə ŋwà'a. Yà'a nsàap ŋwàak sè wo à benə, nə teŋ sə.

bə ɛratòs mvwe' nzenḡòn Màsìdoniyà. Bùu sè ba yè'sə à ye bùu sè wo à sə tesə ke'cà yi bə bum. Yà'wèḡ à lòo, yi sə cum mali ye sə mvwe' nzenḡòɛsiyà ḡkuḡ.

23 Nè'e ḡga'a mvək nə ḡkəḡkes ḡḡə' mòk nə bup à tesə mvwe' lak Efesòanə njo mandzə ma nə Tà Jisòs. 24 Ngà tenlām nəmòk à ye nə liḡ ye à ye də Dimàtiròs. Yi à sə tènḡ fà'rə bum mok co ndap mòk nə ḡhaḡ nə nà' à ye ndap nwì nəmòk, nə wo togè nwì nə də Diyanà. Yi à ḡù nà' bə nten nəmòk nə wo togè nà' də sivà. Yusè yi à ḡù sə à sə jə və fa bùu sè wo à sə fàak sə wèḡ swe' wùriḡ. 25 Anə ḡeḡ, yi to benə yà'wèḡ pwe' mvwe' mò'fis. Yi to bə bùu səmok sə nsàp fàak awo sè' co sè mok wèḡ sə. Yi duk fa yà'wèḡ duk də, <<Bùu am, wèḡ ri də vesùwèḡ tse' mèḡù mbàam yàvès bə nsàp fàk nə vesùwèḡ ḡḡè nè'e. 26 Fana aco wèḡ yuk nə ye yà'wèḡ bə lis awèḡ sè' nsàp yu nə ḡgà' nə wo to yi də Pol nè'e sə ḡù. Yi sə tsòho ke' fa bwìḡ duk də, nwì sè bwìḡ ḡù yà' bə bo ka nwì yeḡ lok nə kè' mò'fis. Bwìḡ a bùuḡ, nə dzəm ncèp ye nə wùriḡ. Bùu sè wo dzəm ncèp ye nə, wo mvwe' lak Efesòfenə, nə ye bwì ma nə ḡhaḡ mvwe' nzenḡòɛsiyà pwe'. 27 Yusè mù sə yə, a də yà'a nə jəḡ və ḡḡə'ə də fàak avès yè'sə

nə tse' liḡ sè bup. Nə sə yəḡḡ nə sè' duk də ndap nwì avès nə ḡhaḡ Diyanà nə kà fàk mòk sè tse' fe'lə. Mvəsə wo jəḡè yi co yu nə yum, yè'e nə bup. Ngà yi nwì nə bùu ɛsiyà pwe' nə ye bə nzenḡònə pwe'fo' kùksə mèḡù yi.>>

28 Mvə'nə kwe' bù nə à yuk ncèp ènə, fana ntəm yaan wo. Wo jok, nə ye ḡḡofurə duk də, <<Diyanà nə mvwe' lak Efesòo nwì nə ḡhaḡ.>> 29 Mfuḡ à lòbə ntòlak nə pwe'. Bùu sə wèḡ tap ko bùu səmok ba sè wo à sə ḡiḡè bə Pol, nə jəḡ lo wo mvwe' nzùè nə bù lak sè fo' sə kə benəḡè fo'.† Bùu sè ba yè'sə, à ye Gayòs bə Aritakò. Wo à ye bwe lak mvwe' nze Màsìdoniyà. 30 Pol à dzəm də yi lo ḡḡokə tenḡsə bùu sə wèḡ bə tu ye, fana bù ḡḡà yù mandzə Jisòs wèḡ kà ve'nə dzəm. 31 Ngə'e Pol mok sè wo à yə bùu sè ḡhaḡ mvwe' lak yà'sə wèḡ à tum fa yi ntirè. Wo à tirə fa nà' duk də, <<Kwəkwe', kà si yo mvwe' nze ènə kə ni vèsə.>>

32 Bum yè'sə ànə ye co kwe' awo nə sə jam jamə ve'ɛ. Bòp bù mòk à sə fu sè' yusè zok, ma mòk sə fuḡ sè' yusè zok. Anə ye ve'nə bùusè bòp ma nə ḡhaḡ à ka yusè yà' à jə benə vè wo fo' sè' riḡ. 33 Nwə nəmòk à ye fo' nə liḡ ye à ye də Alèsandà, fana bùu Jus wèḡ tes yi mantombi də nà'a cep

† 19:29 19:29 Nzùè nə wo kə benəḡè fo' ènə wo à bom ko' fo' bə mbùk, bə mbùk. Wo à sə ḡahagə nsàap jap fo' ḡkùuḡ.

fa wo. Alèsandà gù bo dè bwiin tenjə sə cù, ya yi tan njo mətətə sə'rə bwiin. ³⁴ Bùu sə wèŋ ànə ye riŋ dè nà'a ŋwəə Jus, fana wo pwe'fo' sə fuŋ benə megu mok yusə mò'fis. Wo à sə furə duk dè, <<Diyanà nè mvwe' lak Efesòo nwi nè ghaŋ.>> Wo sə furə ve'nə tətè haŋ, nè kà nənək tenjə sə.

³⁵ Anə geŋ, ŋgà còm bum nè mvwe' lak yà'sə à gù bùu sə wèŋ tenjə sə cùu sə. Yi yeto ŋgòcèp duk dè, <<Wèŋ bùu Efesò, ndaŋwè pwe' riŋ duk dè a nònşəgè ndap nè ghaŋ nè nwi Diyanà nè'e ntəm lak Efesò, bə lis ye nè rərəŋ nè nà' à gbù tsə mubu. ³⁶ Kaco ŋwə nəmòk duk dè yè'sə mvwès yeŋ. Bòco wèŋ ko tsoŋ ntəm, nè kà yumok co bùu sə wo ka ŋkərè tse' gù. ³⁷ Wèŋ jə vè bùu yè'e fəeŋ wèŋ, ŋga wo ka yumok mū nda'à nwi àvès yə fis. Wo ka liŋ ye sə' bəpsə. ³⁸ A ye-a dè Dìmàtiròs bə ŋgàa fàak ye wèŋ tse' nzak bə ŋwə nəmòk, fana kot cu yo bə ŋgàa sak nzak sə sə'. Yà'a mvwe' sə co ŋwè tsok yusə yà' sə yaŋ yi bə mòk fo'. ³⁹ Nə ye sə' duk dè ŋga wèŋ dzəm-a yumok sə zok, fana ye dè wo kə cep yà' mvwe' kwe' bù nè ghaŋ nə. ⁴⁰ Bəsə yà'a nə bəp bohòvesùwèŋ. Wo nə ta vesùwèŋ bèn bə nsàp gham cù nè ghaŋ nè nà' ye ntinə ènə. Kaco ŋwə nəmòk tsok njo mòk bəbən nè nsàp cù nè'e tesə bùu zeŋ yeŋ.>> ⁴¹ Yi ànə cep wes

ve'nə, fana yi dè wo sam.

20

Pol LòMàsìdoniyà Bə Gris

¹ Ghà nè wo ànə tenjə ŋgògham cùu sə, fana Pol to benə bùu sə wo à sə yù mandzè Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yi à tipsə wo bəbən, nè cepsə wo dè yi lòo, nè ye'e me'rə lo mvwe' nzenğon Màsìdoniyà. ² Yi à cə mvwe' ŋgòon yà'sə, nè sə tipsə bùu sə wèŋ bə ncèep cùu sə bəbən wùriŋ, fana nə ca lo və mvwe' nzenğon Gris. ³ Yi à cu mvwe' lak yè'sə, ŋwè tɛ'. Yi ànə sə gahə dè yi lo mvwe' nzenğon Siriyà. A ye sə' ghà nà'nə nè yi à yuk duk dè bùu Jus wèŋ sə làp mandzè ŋgòzə yi. Anə geŋ yi dè bəgha' dè yi bwi foho ca mvwe' nzenğon Màsìdoniyà səmok. ⁴ Pol nə bə Sòpatà mo Piròs nè mvwe' lak Bərà à lòbəbe'. Bùu mok sə bə yà'wèŋ à lòsə' à ye Aritakòbə Sèkudù sə lak àwo Tètalonikà. Gayòs nè lak yee Debè. Nə ye fe'lə Timati bə bùu Esiyà mok sə liŋ awo dè Tìkikòs bə Tròfimù. ⁵ Wo à lòmantombi, nè kə tək ves mvwe' lak Truwà. ⁶ Vès à cu fo' nùumbu sàmba, ghà nè ŋkà'a zə bred jì yis à cəa, fana vès ni jəŋ ŋgwes mvwe' lak Filipi. Vès à gi nùumbu tan, nè kə tseŋ wo mvwe' lak Truwà anə. Vès à cu fo' nteŋ mò'fis.

Pol Lùṅsə Nyè

⁷ Nùmbu nè tsok rɛŋgə ye Sondè à dzèen, fana vès benə və mṽwe' mò'fis ṅgòkə zə Losopà. A ye nè nconùm. Pol à cèp bohòbùu sə wèŋ, nè sə tsoho mali fo' tètè kə dzeŋ tsətsə'rè tsok ṅga yi sə tsòho malii. Anə ye vɛ'nə bùusè də tsok rɛŋ, yi me'rə yà'wèŋ, nè lo. ⁸ Laàm à ye mṽwe' sè vès à cu kwe' sə wùriŋ. A ye mṽwe' rum ndap nè ma mṽ tuhù. ⁹ Mṽwà'ṅwè nəmòk à ye fo' nè liŋ yee Iyutikù. Yi à cu ma mṽ wundù, nè sə yu'rə mṽsə Pol sə cèep sə. Mṽsə Pol à sə tsòho nè kà teŋsə tohò, fana lo ko Iyutikù nè. Lo sə sə ghaha ghaha tètè yi ànə dzəm lo sə, fana yi ye'e gbṽ tsoŋ mbwa. Yi à gbṽ tsoŋ tè bə rum nè tɛ' mṽbu kə dzeŋ sə nze. Wo à kè te' yi ṅga yi kpə laŋ. ¹⁰ Anə geŋ Pol suhu tsoŋ mbwa, nè kə gbṽ naaŋ nà' mṽ ni'ì. Yi firə bo, nè wumsə gesə nà' ndzə ṅgùu yi, nè duk də, <<Kà jik, yi cu ṅwəm.>> ¹¹ Fana yi bwi kòk lo fe'lə mṽ mṽwe' rum nè mṽ tuhù nè səmok. Yi bək zə beŋ. Yi ànə cep bə yà'wèŋ səsap haan nùm kòk, fana Pol bɛ' mandzè nè lo. ¹² Wo à jə fəsə lòmṽwà'ṅwè nè lak ṅwəm. Wo à kwa wù kà fàk.

Pol LòMṽwe' Lak Militù

¹³ Vès à ni ṅwes, nè lo mantombi ṅgòlòmṽwe' lak Asòs. Yà'a mṽwe' sè vès à ye ṅgòkə tsèŋ Pol, ya yi ni ṅwes nè ye sè'. Yi ànə duk

vɛ'nə bùusè də yi à sə gi lòye fo' sə kùhu. ¹⁴ Vesiwèŋ ànə kərə Asòs anə, fana vesiwèŋ ni ṅwes mok bəbɛ', nè lo mṽwe' lak Mitilù. ¹⁵ Vès à gi bə ṅwes tètè tsok à rɛŋ, vès kə dzeŋ mṽwe' lak Ciyòs. A cà gù nùmbu mò'fis, vès lo mṽwe' lak Samòs. Tsə' mok à rɛŋ bwi, vès kə dzeŋ Militù anə. ¹⁶ Pol ànə dzəm də yi cà mṽwe' lak Efesòsə ṅwesə ya yi kà mṽək mṽwe' nzeŋgòɛsiyà kə càsə. Yi à sə gù nənək ya yi kə dzeŋ Jòrosalèm. Nə ye sè' də ṅga mandzè ye-a yo, yi kə ni kərə tsoŋ gu nùmbu nè bùu Jus wèŋ à sə bəŋsə bum.

Pol Cèpsə ṅkwàha Bùu Efesò

¹⁷ Pol à cu mṽwe' lak Militù, nè tirə gesə lo ntirə mṽwe' lak Efesòdə bù ṅkwàha bwiŋ mənə cos nè fo' kə tseŋ yi. ¹⁸ Wo ànə kə dzeŋ, fana yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ rì nsàp ncu àm nè mù à sə cu ghà nè mṽ à ye vesùwèŋ. Ye jəŋ nùmbu nè mù à kè nè to kù mṽwe' nzeŋgòɛsiyà. ¹⁹ Mṽ à sə gù fàak am co ṅgà fàk Tà Jisòs, nè kà ni' sə nè. Ghà nəmòk à sə ye, mù sə fàk bə ndzəp lis sè' ṅga bum sə gu bup wùriŋ. Yè'sə ànə ye vɛ'nə bùusè bùu Jus wèŋ à sə lap mandzè də wo nisə mṽ ṅgə'. ²⁰ Wèŋ rì tse' sè' duk də yusə ya' à ye co yà' tesə weŋ pwe', mù à sə kà nè mò'fis swihìgə. Yè'sə à sə ye vɛ'nə ghà nè mù à sə

tsòho fa wenj, nè sè yè'rè wenj mvwe' bwij bæ nda'à wènj mwè. ²¹ Mù à sè tsòho fa bùu Jus nè ye sè wo bù lakmvum sè'. Mù sè duk fa wo duk dè wo jənj ɲkərə, nè bwi fa bup awo ɲkwènj, nè bùunj vè bohòNwi. Nè ye sè' duk dè wo dzəm tse' bohòJisòs nè yi Tà àvès. ²² Nè ɲga'a nè'e, mù sè gù tsə mègù yusè Yònsè nè Rərənj sè cèep, fana mù nè sè lònə Jòrosalèm. Mù ka yusè yà'a nè kə gù mù fo' riŋ. ²³ Nè mò'fis nè mù rii duk dè, Yònsè nè Rərənj nè tsə' fa mù duk dè ndapndzəm bæ ɲgə' sè tək mù mvwe' ntəm lak nè fòpwe'. ²⁴ Fana yusè duk dè mù ka yònsè àm co yumok sè yà' tse' fàk bohòmù mok jənj fe'lə. A vè'nə ya ɲga mù gù wes fàak sè Tà Jisòs nè à fa mù dè mù gù sè. Fàak sè, a ɲgòtsə' rənsə fa bwij Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bòvəm nè Nwi.

²⁵ <<Mù a gihì kè' cà mʉtsətsə'rə wènj pwe', nè sè tsoho fa wenj mvè'nè ganj ɲkum Nwi cu. Mù sè duk dè ɲwè nəmòok mʉtsətsə'rə wènj nè yi nè ye fe'lə yuk si am bùè. ²⁶ Fana mù sè tsə' rənsə fa wenj ntirè nè'e jəja paamm, dè a ye-a ɲga ɲwè nəmòk bisə mʉtsətsə'rə wènj fana bo am kà ca ye. ²⁷ Mù ànə tsòho fa wenj yusè Nwi sè dzəm pwe'fo', nè kà mòk swihì. ²⁸ Wènj jənj ɲkərə bæ tu awènj, nè ye bæ bùu sè Yònsè

nè Rərənj nè a fa nònsə wo ndzə bohòwènj. Wènj ye co ganakù' bohòbùu cos Nwi. Cos nè yi à gù nà' bùunj nje bùu nduəm mo ye nè. ²⁹ Mù rì dè ghà nè mù lo wes yàm, fana ɲgàa yè'rè fa bwij bum mvwèes nè vè mʉtsətsə'rə wènj co nàam sè bup vè wo. Wo vè co nàam sè bup vè'nə, fana wo kà wènj sè wènj a yè'rə zinə nè mè'rè. ³⁰ Mvəək nè vè nè bòp bù àwènj mòok nè sè ci' mvwès, ɲgòbòrə lòbùu sè wo à sè yù mandzə Jisòs ma njàwo. ³¹ Wènj sè so, nè sè tsərə tse' sè' duk dè mù à yə ɲgə' ɲkəuɲntɛn ɲgòyè'rə wenj. Mù à yè'rə wenj pwe' bæ ntəm nè manziŋ wùriŋ vè'nə nùm bæ ndzəm mənə luumɲgòŋ tɛ'. ³² Nè ɲga'a nè'e, mù mè'rə fa wenj ndzə bohòNwi dè yi sè jənj ɲkərə bohòwènj yi, nè niŋ fa wenj bòvəm ye. Yi tse' ɲaən sè ɲgògù wènj kuk lo mantombi, nè se wenj bæ ghàha ye sè yi a nònsə fa bohòbùu ye sè yi à cù' rənsə wo. ³³ Mù ka yu ghàha ɲwè nəmòk co mbàm-è' kè cək-è' waŋ yuk. ³⁴ Wènj rì yàwènj sè' dè ves ɲgè' am wènj a sè tse' yusè vès dzəm pwe' ɲga bo am yè'e a fà' wo. ³⁵ Mù a niŋ tsə' fa wenj bæ nsàp mandzə nè fòpwe' laŋ duk dè vès tse' ɲgòfàk bæ ɲàŋ məm̀və' ènə, ɲgòtesə ɲgàa jì ɲàŋ. Vèes tsərə tse'gè ncèp nè Tà Jisòs à cèp bæ cùu ye dè, <Kwəkwa gha' cà ɲgòfa nè nonjə ɲgòjəjə.> >>

³⁶ Pol ànə cep wes, fana bə yà'wèŋ lòoŋ təəŋ sə nze bə tumfərə, nə gə pìriyà. ³⁷ Wo à sə warə pwe'fo' mvè'nə wo sə ko wumsə gèsə yi ndzə ŋgùu wo, nə sə cepsə yi də nà'a geŋ bəboŋ. ³⁸ Ntum à rwì' wesə wo bə ncèp nè yi à cèp duk də yà'a nə kà si ye mok yə yuk fe'lə nà'a. Fana bə yà'wèŋ à tsoŋ lo mà mvwe' ŋgwes nə bəbè'.

21

Gì Nə Pol A Lò Mvwe' Lak Jòrosalèm

¹ Anə geŋ, vès cepsə wo də wo cum bəboŋ, nə lo yu avès. Vès à to sənə ŋgwes, nə sə lo gu rərəŋ tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Kos. Tsok à rəŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Rodès. Vès à càsə fa'nə, nə lo mvwe' lak Pàtarà. ² A kə dzeŋ fo', vès ye ŋgwes mòk nè nà' à sə lòmvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà. Vès à ni nà', nə lo. ³ Vès à kə dzeŋ mvwe' sè co vès ye gesə lo lak Seprófana vès bəuŋ lo ma zə mvwe' nzeŋgòŋ Siriyà. Vès à tesə sənə ŋgwes nə mvwe' lak Tayà. Yè'e sè' məmve' nè ŋgwes nə à lòŋgòkə fis bum sè yi à bək vè sə sè' fo'.

⁴ Vès à tsèŋ bəu səmok sè wo à sə yù mandzə Jisòs sè' fo'. Vesiwèŋ à cu nteŋ mò'fis. Wo à tsè' fa Pol bə ŋàaŋ Yòŋsə Nwì nə duk də nà'a kà Jòrosalèm anə lò. ⁵ Mvək nè njàvès ŋgòcu venəwèŋ à mèe, fana vès ca bə' mandzə, nə lo yu avès. Wo à

tesə vesiwèŋ mū ntòlak anə pwe'fo', wo bə yep awo nə ye bwe awo sè', vesiwèŋ pwe' à kə təəŋ bə tumfərə ŋgū ndzəp anə mvwe' ŋgwansa, nə gə pìriyà. ⁶ Fana vès cepsə ndàaŋwè pwe' də a nə yenə. Vès ni yàvès ŋgwes. Wo bwi lo yàwo lak.

⁷ Vès à mè'rə lak Tayà, fana gì àvès sə lo mali mantombi tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Tolemès. Vès à cèpsə bwema sè wo cu fa'nə, nə cum vesiwèŋ numbu mò'fis. ⁸ Tsok à rəŋ, vès yè'e sè' ŋkuŋ nə kə dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà. A kə dzeŋ fo', vès lo mvwe' ndap Filìp nè yi à ye fəŋgəri. Vès à nòoŋ vesiwèŋ. Yi à ye sè' mòk mətsetsə'rə bəu sè sàmba sè wo à cokfis wo mvwe' lak Jòrosalèm sə. ⁹ Yi à tse' bwe wàhaŋgwèŋ kwè sè wo pwe'fo' à ka ndum tse'. Wo à sə tsòho bum sè Nwì à sə tsè' fa wo yi.

¹⁰ Vès ànə cum fo' numbu ŋkəuŋntèŋ, fana ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nè liŋ yee Agabòs və ye sè'. Yi à ye'e vè mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà. ¹¹ Yi à kə yə ves, nə jəŋ korə Pol, nə swi' kùu ye bə bo ye bə zeŋ. Yi cep duk də, <<Yè'e yusə Yòŋsə nè Rərəŋ nə cèp duk də, <Bəu Jus sè wo cu Jòrosalèm nə swi' ŋwə nè yi tse' korə nè'e mū mvək nè'e. Wo swi' wes mè yi, fana wo jəŋ yi, nə fa bohòbù lakmum.>> ¹² Vès ànə yuk yu yè'sə, fana vès nə ye bə bəu mok sè fo' ləŋ Pol vè'è də yi kà Jòrosalèm

anə mok gè. ¹³ Yi cep fəsə ye duk də, <<Hàva', wèŋ sə gù yè'sə yà ve'nə? Wèŋ sə wa, nə sə gesə fa mɔ wuə sə ntuə bùu yà? Mɔ kəkərè co wo kə kiŋ mɔ Jòrosalèm anə. A dzəm mɔ kpu bùu liŋ Tà Jisòs, yumok kà bup.>>
¹⁴ Mandzè nè co vès gɔ yi dzəm cùu avès à ye bùè, fana vès me'rə yi. Vès duk megu mok duk də, <<Bum pwe' ndzə bohòNwì.>>

¹⁵ Vès ànə casə mɔmvək mòk fo', fana vès te'e benə bum avès, nə ye'e ngòlòJòrosalèm anə. ¹⁶ A lòbe'lə vès ngàa yù mandzè Jisòs mok sè mvwe' nzenğon Sísariyà. Wo à jə lòves mvwe' ndap ɲwè nè vès ànə ye ngòcu nda'à yi. Liŋ yee Nasonj. Liŋ lak yee Səprò. Yi à dzəm bohòJisòs haan mantombi ntən.

*Wo Fek Pol
 Bə Nzak Lùuk Musi*

¹⁷ Vès à kè dzən Jòrosalèm, bwema sè fo' sə wèŋ à cəpsə ves bəboŋ wùriŋ. ¹⁸ Tsok à reŋ, vès Pol wèŋ à lònğòkè yə Jem. Bù ɲkwàha bùu sè mɔ cos sə pwe' à ye fo' sə nze. ¹⁹ Pol à cəpsə wo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusè Nwì a gù yà' bə fàak sè yi à sə gùu pwe'fo'. Yusè yi à tsòho sə à ye bum sè Nwì à gù bohòbù lakmvum wèŋ. ²⁰ Wo ànə yuk wes me, fana wo pwe' kuksə Nwì. Fana wo duk fa Pol duk də, <<Moma àvès, aco wù ye yòsə' bə lis yo. Bùu Jus lòmənə ncùhù wùriŋ sè

wo à dzəm bohòJisòs, nə sə nonjsə lùk Musi sè' pap. ²¹ Bwìŋ à tsòho fa wo yumok bə liŋ yo laŋ. Wo à tsə' wo duk də wù sə yə'rə fa bùu Jus sè wo cu lakmvum də wo me'rə mak lùuk Musi. Wo duk də wù sə tsòho fa yà'wèŋ də wo kà bwìŋ tu mbəmbam sə kom fa, nə kà bum lak bùu Jus wèŋ sè' gù. ²² Wo nə yuk tsoŋ li duk də wù vè laŋ. Aco a gɔ yè'sə va? ²³ Vèes tsok fa wu yusè vès tsəm də aco wù gɔ. Bùu mook fəeŋ bwìŋ kwè sè wo a kàk Nwì. ²⁴ Aco wù yuŋ lo wo nə kə gɔ sè' mvè'nè wo sə kè gù bum sè ya wo ye rərəŋ mɔ lisè Nwì sə. A gəə, wù lak lok yusè wo tse' ngòlà'a sə pwe' sə bàa wù, ya ɲga wo nə tse' mandzè nè ngòkè sù tu awo sə. Wu gɔ a ve'nə, fana ndaanwè pwe' nə riŋ duk də yusè wo à yuk bə liŋ yòsə ka zinə yeŋ. Wo nə duk də wù sə yù yòsə' lùuk Musi sə. ²⁵ Nə ye də vès à còm fa bù lakmvum sè wo à dzəm Jisòs yà'a ɲwàk. Vès à còm tsə' mègù fa wo ɲja duk də vès a dzəm mvwe' mò'fis də wo kà bum rùm zɔ. Nə kà nduəm kè nàm nè nà' kpu bə nduəm ye ndzə ni'ì yi sè' zɔ. Nə ye sè' də wo kà sàhà kè nto àlɛ' ko.>>

²⁶ Pol à dzəm, nə jəŋ bùu sə wèŋ. Tsok à reŋ bə yà'wèŋ gɔ bum sè ya wo ye rərəŋ mɔ lisè Nwì sə, nə lo mɔ ndap Nwì nè ghaŋ nə. Yi à lòmbwa ngòkè tsə' nonjsə nùumbu sè yà'a nə ca ɲkuŋ nùumbu nè wo nə fa fəfa

mənə tu bùu yè'sə kə dzeŋ.

Wo Ko Pol

²⁷ Nūumbu sè sàmba sə à də a me, fana bùu Jus mok tesə və mvwe' nze Esiyà, nə kə ye Pol mɔ ndap Nwì nè ghaŋ nə. Bùu yè'sə caŋsə fa bùu sè fo' sə pwe' ncəncəŋ wo ko Pol. ²⁸ Wo sə fuŋ duk də, <<Bùu Izùre, wèeŋ və kə tesə ves. Nè'e ŋwè nè yi gihi kè'gè ma nè fòpwe', nə sə yə'rə fa bwìŋ duk də, bùu Izùre bə lùuk Musi, nə ye ndap Nwì nè ghaŋ nə ka yumok yeŋ nə. Yi jə və bù lakmvum, nə kə nisè nə yà' mɔ ndap Nwì nè ghaŋ nə. Mvəsə yi gù vè'nə, ye də yi gù bupsə mvwe' sè yà'a rərəŋ sə yè'sə laŋ.>> ²⁹ Wo à duk vè'nə bùusè wo à yə nà' bə mɔŋwəə Efesòmòk mɔ ntòlak anə. Wo tsəm ŋgwàaŋ də yi kè nisè nà' mɔ mbwa anə laŋ. Liŋ ŋwè ànə à ye də Tròfimù. ³⁰ Lak sə pwe' à curə wək. Bwìŋ kə caŋ baan mvwe' mò'fis. Wo ko Pol, nə soŋ fis yi mɔ ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə lok ncùu ndap nə. ³¹ Bùu sə wèŋ à sə ləp mandzə də wo zə Pol.

Sè ghà nà'nə, ntirè lo bohòŋkum sojà bùu Rumà wèŋ duk də cəcuŋ ni mɔ ntòla'à Jòrosalèm pwe' laŋ. ³² Nkum sojà nə lokok gu kè' mò'fis. Yi to jəŋ bùu sè mantombi nə ye sojàa mok wèŋ bə yà'wèŋ tsooŋ lo mvwe' sè bùu sə wèŋ cu sə. Bùu sə ànə ye yi bə sojàa sə, fana wo kà Pol mok ləp fe'lè. ³³ Nkum sojà nə à gè mvwe'

sə Pol à ye sə, nə ko nà'. Yi fa ñaŋ duk də wo tasə Pol nə bə kwan ba. Fana yi fek bùu sə də, <<Nwè ènə ndà lè?>> Nə fek sè' də, <<Nà' gù bupsə yà lè?>> ³⁴ Fana bùu mok sè mənə ŋgo bùu sə wèŋ sə cep furə yusè zok, bòp ma mòk sə fuŋ yàwo sè' yusè zok. Jijipsə à ye fo' vè'ε wùriŋ. Bum à jip nsàp nè ŋkum sojà nə kà yusè yà'a nə ye sə pap ri tse'. Anə ye vè'nə, ŋkum sojà nə duk bùu ye wèŋ də yà'a jəŋ lo Pol mvwe' ŋəŋap ndap mòk nè wo à ci tes fa sojà wèŋ. ³⁵ Wo à jə kok lògù Pol moòm ghàk vè'ε, nə dzeŋ mvwe' mbùhu kùu sè wo à bom ŋgòkok lòmɔ nda'à anə, fana wo le' bək yi mɔ ŋkambəək, bùusè bùu sè fo' sə à sə cəp ntum nèbup. ³⁶ Wo à sə ywè' və màŋkwèŋ duk də, <<A zə yi, a zə yi!>>

Pol Kəa Njo Ye

³⁷ Mvəsə sojàa sə ànə sə duk wo nisə gesə Pol mɔmvwe' ŋəŋap ndap nə, fana Pol fek ŋkum sojà nə duk də aco yi cep yumok bohònà' àlè? Nkum sojà nə də, <<Kàmfirə wù cèp rigè ncèep lak bùu Gris. ³⁸ Ye də wù ka ŋwəə Ijip nè mù sə tsəm də wu zeŋ nə yeŋ à? Búsə yi ànə və ghà nəmòk fəeŋ, nə ye ndaŋ bə gomè nè fən. Yi bək jəŋ lo màkizaà ŋgəə bwìŋ ncùhù kwè.>> ³⁹ Pol à duk fa yi duk də, <<Mɔ ŋwəə Jus. Wo à dzə mɔ mvwe' lak Tasònə mvwe'

Silisiyà. Lak sə bwìŋ rì yà' pwe'fo'.>> Fana yi læŋ ŋkum sojà nə duk də, <<Kwəkwè', fa m̩-a mandzè m̩ cep-a bohòbùu yè'sə-è.>> ⁴⁰ ŋkum sojà nə à fa yi mandzè də nà'a cep. Pol à lòkok təəŋ mvwe' yunŋkuu sè wo à bom ŋgòkok lòm̩ nda'à sə, nə sə g̩ bo ye də bwìiŋ teŋsə cù. Bùu sə à teŋsə, fana Pol cep bohòwo bə ncèep bùu Jus wèŋ.

22

¹ Pol à yèto duk də, <<Bwe tè' am nə ye tè' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa m̩ mvəsè mù sə fi'lə ncùu am bohòwèŋ.>> ² Mvəsè wo à yuk nga yi sə cep bohòwo bə ncèep bùu Jus fana ŋwè nè mò'fis kà mok kwis fe'lè. Pol sə cep lo mantombi. ³ Yi sə duk də, <<M̩ yè'e ŋwəə Jus. Wo à dzə m̩ mvwe' lak Tasònè mvwe' nze Silisiyà. M̩ kuk Jòrosalèm fən. Gàmaliyà à yə'rə m̩ yi. Wo à yə'rə fa m̩ lùuk tàciciì avès vè'e làaŋ. M̩ à fa ni' àm ŋgòfàk bohòNwì sè' mvè'nè wèŋ sè wèeŋ fəeŋ ntinə yè'e a fa ni' awèŋ. ⁴ Fana mù à yeŋsə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs ènə ŋgə' sè' wùriŋ. M̩ à tükse zə mok sè' njo mandzè ènə. M̩ à ko nisə mbəmbam bə bəba wèŋ ndapndzəm sè' bùu zəŋ. ⁵ ŋkum Ngàa fa satikà' bə kaŋsurù pwe' rì də yusè mù sə cèp yè'sə zinə. M̩ ànə fek wo, fana wo à còm fa bwe tè' avès bùu Jus sè

wo cu Dàmaskù ŋwàk, nə fa m̩. M̩ lo mbwa ŋgòkè ko bùu sè wo à sə yù mandzè ènə. M̩ à sə lòŋgòkè tsòoŋ wo bə kwan, nə jəŋ və wo Jòrosalèm fəŋ ŋgòyeŋsə wo ŋgə'.

*Pol Tsə' Mvè'nè
Yi A Dzəm Jisòs*

⁶ <<Mvəsè mù à kuəp lòDàmaskù anə, nga nùum co marəŋ, mù ye nga mareŋ mòk rəeŋ tsə m̩bu vè'e bùəmm. Nà' rəeŋ dzooŋ mvwe' sè mù à təəŋ sə pwe'. ⁷ M̩ cohò gb̩ sə nze nə yuk nga ŋgì ŋwè nəmòk sə cèep. ŋgì ŋgəŋgəŋ sə duk də, <Sol, Sol, wù sə fa m̩ ŋgə' vè'nə bùu yà?> ⁸ M̩ fek gesə yàm sè' duk də, <A wùu ndà Tà?> Yi cep fəsə fa m̩ də, <A m̩u Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè wù sə yeŋsə yi ŋgə' nə.> ⁹ Bùu sè vesi wèŋ à ye fo' sə, à yə mareŋ nə sè', nə kà ŋgì ŋwè nè nà' à sə cèp bohòm̩ nè yuk. ¹⁰ M̩ fek fe'lə sèmok duk də, <Tà, m̩ g̩ va?> Fana Tà nə duk fa m̩ duk də, <Lòkok m̩tsè, nə ni lo mvwe' lak Dàmaskù. Wu kè dzèŋ fo', fana wo nə tsoho fa wu bum pwe' sè Nwì a f̩h̩ nòŋsə də wu g̩.> ¹¹ Lis à loho m̩ njo mareŋ nè nà' à rəŋ nə. Bùu sè vesi wèŋ à ye fo' sə wèŋ à dàsə lòm̩ m̩ ntòlak Dàmaskù anə mok dàsə.

¹² <<ŋwè nəmòk ànə ye, liŋ yee duk də Anàniyàs. Yi à sə wəpgè Nwì, nə sə noŋsə lùuk avès bəboŋ. Bùu Jus sè

mvwe' lak Dàmaskù pwe' à sè jəgè yi co ɲwè nè zìnə wù kà fuk. ¹³ Yi à vè kè tsèŋ mɛ. Yi təəŋ kok ɲɔ ni'ì mù, nè duk fa mɛ duk də, <Mo tè' am Sol, ye fe'lə bum səmok.> Yi ànə sə duk wesə ve'nə ntèn, fana lis am sə muhu. Mù ye bum səmok, nè kək yi. ¹⁴ Yi duk fe'lə fa mɛ duk də, <Nwì tàcici avès à cokfis wu də ya wu riŋ yusè yà' cu sə vèə yi ɲgògù. Yi cokfis wu sè' də ya wu ye ja'a Jisòs, ɲgà fàk ye nè rərəŋ bə lis, nè yuk ɲgi ye mvəsè yi sə cèep bə cùu ye. ¹⁵ Busè a nè ye wù nè ɲgòtsòho fa bwìŋ pwe' yusè wù a yə nè yuk sə kum liŋ ye. ¹⁶ Nə yeè nè duk də cu fe'lə ye' sə yà səmok ε? Lòkok ya wo baptesə wu, nè to liŋ Tà Jisòs, ya Nwii cuk mak gesə bup yo.>

Pol Də Yi Nə Tsòho Fa Bù Lakmum Nzak Nwì

¹⁷ <<Anə geŋ, mù bwi foho lo yu am Jòrosalèm. Ghà nè mù ànə sə gu pìriyà mənə ndap Nwì nè ghaŋ nè, fana mù ye yumok co lo ve'ε. ¹⁸ Mù ye ndzə loəanə ɲga Tà Jisòs sə duk fa mɛ duk də, <Gùu nè tesə lo gesə mvwe' lak Jòrosalèm feŋ nè nənək, bùsè bùu sə feŋ nè kà yusè wu nè tsok fa wo bə liŋ am dzəm.> ¹⁹ Mù cep fəsə fa yi yàm sè' duk də, <Tà, wo riŋ ve'ε bəboŋni duk də mù à sə lògè mənə ndap pìriyàa bùu Jus wèŋ, nè sə ko ləp bùu sè wo dzəm wu. ²⁰ Nə ye sè' də ghà nè wo à zə Stefè nè yi à sə tsòho bum

sè yi à yə bə liŋ yò, mù à ye sè' fo'. Mù à sə dzəm sè' də a bəboŋ ɲgòzə yi ve'nə. Mù à sə kək fa bùu sè wo à sə zə yi sə lis bə cəək awo mù.> ²¹ Mù ànə duk wes ve'nə, fana Tà nè duk mɛ də, <Gèŋ ntèn, bùsè mù nè tumsə lo wu mvwe' səsap, də yi bohòbù lakmum wèŋ.> >>

²² Bùu sə wèŋ à sə yu'rə gu sè' gəe'. Pol ànə cep nè duk də yi sə lo bohòbù lakmum, fana bùu sə wèŋ kə' ɲgùŋ nsàp nè co ntu' loho bwìŋ. Wo sə duk də, <<Wèŋ zə gesə lo yi fo', wèŋ zə yi zə, yi ka tse' ɲgòcu ɲwəm.>>

²³ Wo à sə torə, nè sə wəŋsə kə' cəək awo mətəsə, nè sə ɲwε' sesə gesə mfəm fə mabu nduk. ²⁴ ɲkum sojà bùu Rumà wèŋ nè à tsè' fa bùu ye wèŋ də yà'a lok swihi Pol məmvwε' ndap nè wo lo kgè bwìŋ mbwa nè. Yi à duk yà' sè' də yà'a ləp nà' bə ɲkwès ya nà'a tsok njo nè bwìŋ sə torə nà' lələ nè. ²⁵ Wo ànə kiŋ wes yi də ya wo ləp, fana Pol cep yumok bohòŋkwà' ɲwè sojà nè yi tə fo' nè. Yi à fek nà' duk də, <<Lək sə duk də aco wu ləp ɲwè nè yi mègù yəyərè co mo lak Rumà ɲga wo ka nzak ye də yi gbù nzak àε ntòsak à? >> ²⁶ ɲkwà' ɲwè nè à yuk ve'nə, fana yi bwi foho lo bohòŋkum sojà nè. A kè dzèŋ, yi fek nà' duk də, <<Wù sə də wu gu yè'e yà? ɲwè ènə yi ɲwèə Rumà.>> ²⁷ Fana ɲkum sojà nè lo bohòPol, nè fek nà' də,

<<Tsok fa mü-a zinə yo, wu ɲwəə Rumà à?>> Pol dzəm də, <<Ŋ.>> ²⁸ Ŋkum sojà nè duk fa Pol də, <<Mü yè'e sè' mòk. Mü à làk mbàm wùriŋ ɲkuŋ nə ye mòk.>> Pol duk fa nà' də yi ye mòk bùusè wo à dzə yi, yi ye mo lak fo'. ²⁹ Bùu sè wo à yè ɲgòfehe Pol bum səmək ànə yuk ve'nə ntèn, wo bwi foho lo maŋkwèn nyaap. Wuə à ko ɲkum sojà nè mvəsè yi à tsòon nà' bə kwan ɲga nà' mēgù sè' yəyərè bə mo lak Rumà.

Pol Tə Mü Kaŋsurù Bùu Jus Wèn

³⁰ Ŋkum sojà nè à sə dzəm tsə mali də yi riŋ tsoŋ njo nè bùu Jus wèn anə sə beŋ Pol bùu zeŋ nə ɲkuŋ. Fana tsok à reŋ, yi fweŋ fis fa Pol kwan sə. Yi to benə ɲgàa fa satikà' sè ghan wèn bə ɲgàa sak kaŋsurù pwe' mvwe' mò'fis. Anə geŋ, yi fis tes Pol kù mantombii yà'wèn.

23

¹ Pol sə kək tse' bùu sè mü kaŋsurù sə bə lis, nə cep fa yà'wèn yumok. Yi à duk də, <<Bwema am wèn, mü ka məmərè sə ntüü mü bə ncu àm mantombii Nwi tse' lok, kə dzeŋ nè mü tə ɲga'a nè'e.>> ² Yi ànə cep ve'nə, fana ɲkum ɲgàa fa satikà' nè liŋ yee Anàniyàs à duk fa bùu sè wo à təəŋ kok ɲgu ni'i Pol nə də yà'a sam gesə fa nà' bo mü cùhù. ³ Pol duk fa nà' duk də, <<Nwi nə ləp li wu, wù fop co mbàndap

nə wo yok basə nà' bə bwèn wà. Wù cu yà'sə co ɲwè nè yi tse' ɲgòsak mü mvəsè làk sə duk, fana wù sə ɲu bəpsə fe'lə lùuk sè' wù. Wù sə ɲu bəpsə yà' bə mandzè nè wù fa ɲəŋ də wo ləp mü.>> ⁴ Bùu sè wo à təə kok ɲgu ni'i Pol sə fek yi duk də, <<Wù sə yàk ɲkum ɲgàa fa satikà' nè yi ɲwəə Nwi à?>> ⁵ Pol duk fa yà'wèn duk də, <<Bwema am wèn na, mü anə ka riŋ də yi ɲkum ɲgàa fa satikà' yi riŋ. Nwàk Nwi sə cep sè' duk də, kà də ɲwèe to liŋ ɲwè nè yi tse' bwìŋ yi bəp duk.>>

⁶ Pol à yə də bùu mok mü kaŋsurù anə à ye bùu Faràsi, mok bùu Sadusi fana yi fuŋ fis də, <<Bwema am wèn, mü yè'e ɲwəə Faràsi, nə ye sè' mo ɲwəə Faràsi. Mü cu yè' mənə dzè' nzak də bùusè mü tsè' də bwìŋ nè lòkok mvwe' kpə səmok.>>

⁷ Yi ànə cep wes ve'nə ntèn, fana bùu Sadusi bə bùu Faràsi sə wèn yeto ɲkùəm, kwe' awo nə à gà'a mok ba. ⁸ Anə ye ve'nə bùusè bùu Sadusi wèn à sə duk yàwo duk də ɲwèe nè kà mvwe' kpə lòkok yuk. Wo sə duk mok sè' də, masinjaa Nwi, nə ye bùu sè wo mēgù yàwo yòŋsè ka yeŋ. Bùu Faràsi wèn à ye yàwo bəp bə nè wo à dzəm də bum sè te' yè'sə lòonfo' yo. ⁹ Cùu sè wo à sə gham fo' sə à yam ghaha lòmantombi. ɲgàa yə'rè bwìŋ lùuk mok à lòkok, nə cep ve'ε gəgəŋ. Wo à

dùk dè, <<Vès ka fèŋ nè ñwè ènè gùu ye. Kàmòk yòŋsè nèmòk kè masinjà Nwì-è', a tsè' yi yumok laŋ zìnə.>> Ngàa y'èrè bwìŋ lùk sè wo à cèp yè'sə à ye yàwo ma bòp nè bùu Faràsi wèŋ.
 10 Nkùèm nè à kè curə vè'è wùk. Nkum sojà nè wèp dùk dè aco yà' ñwè' cì'lè Pol bə bo, fana yi dùk fa sojàa ye wèŋ dè yà'a tsoŋ geŋ ca mwè' sè bùu sè tə sə, nè ko lo Pol kə lok swìhi mwè' ñəŋap ndap sojà wèŋ nè. 11 A ye nòoŋ nùmbu ànə nè ndzəmè fana Tà Jisòs à kè təəŋ kok ñgə ni'ì Pol, nè dùk fa nà' dùk dè, <<Ko ntum. Mvəsè wù a tsè' fa bwìŋ liŋ am Jòrosalèm fèŋ, wu nè kə tsok tsoŋ fa bùu sè mwè' lak Rumà sè' məm̀vək ànə.>>

Wo Làp Mandzè NgòZə Pol

12 Tsok à rəŋ, fana bùu Jus mok wèŋ kə be'lə, nè swì' cù mpaan. Wo à kèŋ dùk dè wo nè kà yumok kè cùhu wo gesə tse'ŋga wo zə Pol. 13 Wo à ye co bwìŋ hum kwè sè wo à swì' cù mwè' mò'fis sè. 14 Anə geŋ, wo lo, nè kə ye ñgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ñkwàha bwìŋ wèŋ. Wo tsok fa yà'wèŋ dùk dè, <<Vès kèŋ vè'è nè zìnə mwè' mò'fis dè vès nè kà yumok kè cùhu gèsə lok tè vès zə Pol. 15 Yusə ñga'a dùk dè wèŋ kaŋsurù wèŋ tirə gesə fa lo ñkum sojà bùu Rumà wèŋ dè yi jəŋ tsoŋ və Pol. Tsòk basə fa yi dè wèŋ dzəm

ngòyuk yamsə bəŋsə yumok m̀u cùhu Pol anə. Vès nè fùhu yàvès ngòzə yi ñga yi ka fèŋ ntòkə dzeŋ.>>

16 Mo ñjè'è Pol mòk nè ñwèmbam à yuk bum sè wo à sə dùk dè wo g̀u sə. Yi lo, nè kə ni məm̀vwe' ndap nè wo lok tes Pol mbwa nè, nè tsok fa nà'. 17 Pol ànə yuk vè'nə, yi to ñkwà' ñwè sojà nèmòk, nè dùk nà' dè, <<Jəŋ m̀wà'ñwè nè'e, nè jə lo fa yi bohòŋkum sojà. Yi tse' yusəmòk sè yi nè tsok fa nà'.>> 18 Nkwà' ñwè sojà nè ànə jə lo nà' bohòŋkum sojà nè. Nkwà' ñwè sojà nè dùk fa ñkum sojà nè dùk dè, <<Ngà ndapndzəm nè liŋ yee Pol nà'a dùk m̀u yi dè m̀u jəŋ və fa wu m̀wà'ñwè nè'e. Yi dè nà' tse' yusəmòk ñgòtsə' fa wu.>> 19 Nkum sojà nè ko jəŋ m̀wà'ñwè nè bə bo, bə nà' soon təəŋ lo mok wo ba-nə-ba. Yi fek nà' dè, <<Yusə wù dè wu tsok fa m̀u sə yà'>> 20 Fana yi tsok nà' dè, <<Bùu Jus sè ghaŋ wèŋ kì cù dè a ye zòŋ wo dùk wu dè wu jəŋ və Pol m̀u kaŋsurù. Wo dè kaŋsurù nè dzəm ngòyuk yamsə bum mok bə liŋ Pol nè. 21 A gèə wù kà dzəm, bùusè bùu sè wo nè sə noon swìhi ngòsòyi wo cà bwìŋ hum kwè. Bùu yè'sə kèŋ dùk dè wo nè kà yumok kè cùhu wo gesə lok tè tse'ŋga wo zə Pol. Wo sə tək mègù mok yusə wu nè cep bùusè wo fùhu cu gu yàwo ñga'a vè'nə.>> 22 Nkum sojà nè

à duk fa mɔwà'ɲwè nə də nà'a lo, nə duk də nà'a kà ɲwè nəmòk də nà'a kè tsè' fa yi yu yè'sə laŋ tsè' fa swì.

Wo Jə LòPol

Mvwe' Lak Sisàriyà

²³ Anə geŋ ɲkum sojà nə to ɲgàa fàak ye bwìŋ ba. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ lo kə jəŋ sojà ɲkù ba ya wenə wèeŋ fuhù ɲgòlòmɔwè' nzenɡòn Sisariyà. Wèeŋ jəŋ sojà sè ɲgàa nàambà'rè hum sàmba bə sè ɲgàa kòn ɲkù ba sè'. Wèeŋ fuhù də wèeŋ nə lo noon ɲtinə ndzəmè. Wèeŋ nə ye'e co ghà nə bwìŋ sə nòŋ tsə nze vɛ'ɛ.

²⁴ Láp fa Pol nàambà'rèə mok, ya wèeŋ jəŋ lo yi gəe' kə fa bohòGovənòFelis.>>

²⁵ ɲkum sojà nə à còm ɲwàk mòk mɔ mvək nè'e də, ²⁶ <<Sə còm mù nè liŋ am Kladiyòs Lisiyàs. Mù sə còm fa govənòFelis. Tà mayumòk, mù cəpsə wu bəboŋ. ²⁷ Bùu Jus wèŋ a

ko ɲgà' nè'e, nə də wo zə nà'. Ves sojàa am wèŋ lo, nə kə ko yi də wo kà yi zə, ɲga mù yuk duk də yi ɲwəə Rumà. ²⁸ Mù a dzəm ɲgòkè rì tse' yusè yi a gù ɲkuŋ yà' yaan wo, fana mù jə lo yi sə kaŋsurù àwo. ²⁹ Mù lap ca, nə ye duk də yi ka yumok sè co wo zə yi kə wo nisə yi ndapndzəm bùu zeŋ gɔ. Yusè wo a duk də yi a gùu sə, a bum mok sè bə ma nè lùuk awo. ³⁰ Mù ànə yuk də bùu Jus mok wèŋ sə láp mandzè

də wo zə yi, fana mù də yi lo kə ye wu. Mù a tsè' fa bùu sè wo sə láp yi bə nzak sə duk də wo kə cep yusè yà' sə yaan wo bohònà' sə mantombii wù.>>

³¹ Sojàa sə à gù gù sè' mvəsè ɲkum àwo duk wo sə. Wo à jə lònòŋ Pol nùmbu ànə haŋ mvwe' lak səmok sè wo to fo' də Antipatri.

³² Tsok à reŋ, sojàa sè wo à sə gi yàwo sə kùhu sə foho və. Wo me'rə ɲgàa nàambà'rè sə ɲgòlòmali bə Pol nə wèŋ. ³³ Wo à jə lòyi mvwe' nzenɡòn Sisariyà anə, nə fa ɲwàk nə bohògovənòFelis nə. Wo fa Pol mok sè' ndzə bohòyi.

³⁴ GovənòFelis à ta ɲwàk nə, nə fek Pol lak nà'. Fana Pol tsok yi də a mvwe' nzenɡòn Silisiyà. ³⁵ Yi duk fa Pol nə duk də, <<Mù nə yuk nzak yònə ghà nè ɲgàa nzak yo sə wèŋ kə dzèeŋ.>> Fana yi fa ɲàŋ duk də wo jəŋ lo Pol mvwe' nto' Herò, nə sə kək nà' kù'ɛ.

24

Yusè Wo A Tsè' Mantombii GovənòFelis Bə Tu Pol

¹ A cà nùumbu tàn, fana Anàniyàs ɲkum ɲgàa fa satikà' nə bə ɲkwàha bùu mok wèŋ lo mvwe' lak Sisariyà anə. ɲgà sa'nzak mòk nè liŋ yee Tətalòà lòsè' bə yà'wèŋ. Wo à kə dzèŋ bohòFelis, nə tsok yusè yà' sə yaan wo bohòPol sə.

² Ghà nè wo ànə jə və Pol, fana Tətalòsə tsoho yusè də

Pol a gù bupsə sə məm̀vək̀ nè'e vɛ'ɛ. Yi də, <<Mbè, fifi nè vès tse' nà' səsap nè'e, a b̀usə̀ wù a kotse' ves bə̀ ɲkərè. Bum sə kupsə̀ mvwe' lak yè'e wùriŋ ɲgògù də lak sə boŋ. ³ Ghà nè fòlòŋ vèes dzəmgè nsàp ènə̀ wùriŋ, nə̀ sə kwasə̀ wu vɛ'ɛ wù kà fùk. ⁴ Mù ka dzəm̀ də m̀ casə̀ wes wu mvək̀ yòdzəm̀, fana yu'rə̀ fa-a ves m̀ncèp̀ nè vès tse' ɲgòtsə̀' wu nə̀ fùè. ⁵ Vès a yə̀ də ɲgà' nè'e nsàp bə̀bap̀ ɲwè nəm̀òk vɛ'ɛ nè co ɲwè kà cèp. Mvwe' sè̀ b̀u Jus cu sənə̀ nzeŋgònè'e pwe', yi kè dzèŋ fo', yi g̀ ya yà'wèeŋ yeto ɲgòkùè̀m. A sè̀' yi nè yi ɲwè nè mantombi bə̀ kwe' b̀u Nazàrin wèŋ. ⁶ Yi a lə̀p mandzè̀ də yi g̀ bupsə̀ ndap Nwi nè ghaŋ nə̀, fana vès ko yi. (Vès a duk̀ də vèes nə̀ sak yi mvəsè̀ lùuk̀ avès sə duk̀. ⁷ Megu duk̀ də ɲkum sojà̀ Lisiyàs à vè vɛ'ɛ, nə̀ kə̀ fep fis lo nà' bohòvès anə̀ bə̀ ɲaŋ. ⁸ Lisiyàs nə̀ duk̀ fe'lə̀ sè̀' duk̀ də ɲwè nè yumok sə yaaŋ nà' bə̀ ɲgà' ènə̀ pwe' àlɛ, nà'a və̀ kə̀ ye wu.) A ye-a ɲga wù fek-a ɲgà' ènə̀, wu nə̀ yuk̀ yòsè̀' bə̀ ntu'u yo də yusè̀ vès sə cèp̀ yà' bə̀ liŋ ye yè'sə̀ zinə̀.>> ⁹ Yi ànə̀ duk̀ vɛ'nə̀, b̀u Jus sə̀ pwe' à dzəm̀ mvwe' mò'fis də yusè̀ nà' cèp̀ sə zinə̀.

Pol Sə̀ Fi'lə̀ Ncù BohòFelis

¹⁰ Anə̀ geŋ GovənòFelis nə̀ niŋ fa Pol bə̀ bo də nà'a cèp. Pol sə̀ cèp̀ də, <<Mù rì tse' duk̀ də wu a sak lak

yè'e lùumɲgòŋ ɲkùuɲntèŋ. Mù kwa wùriŋ ɲgòkə̀ fi'lə̀ ncùu am kə̀ mantombii wù. ¹¹ ɲgòcèp̀ yusè̀ wu fe'rə̀- a wù ye zinə̀ nə̀ də, ka nùumbu hum-ncòp-ba casə̀ mvək̀ nè mù à kok lòm̀u Jòrosalèm ɲgòkə̀ kùksə̀ Nwi mbwa. ¹² B̀u Jus sə̀ à ka m̀ ɲga mù sə̀ fi'duk̀ ves ɲwè nəm̀òk m̀ ndap Nwi nè ghaŋ nə̀ ye yuk. Ka sè̀' də wo à yə̀ m̀ ɲga mù sə̀ yaŋsə̀ bwìŋ ntum m̀ ndap piriyàa b̀u Jus wèŋ sè̀' yeŋ. Mù a ka vɛ'nə̀ m̀mvwe' nəm̀òk m̀ ntòlak anə̀ sè̀' g̀ lok. ¹³ Yusè̀ co wo niŋ fa wu də bum sə̀ wo tsè̀' wu bə̀ liŋ am fɛeŋ sə̀ zinə̀, sè̀' b̀u. ¹⁴ Ncèp̀ nè m̀ nə̀ kà nà' bèŋ də, m̀ yùgè̀ yàm mandzè̀ mòk nè wo sə̀ duk̀ də nà'a mvwès nà'nə̀, nə̀ sə̀ kùksə̀ Nwi tàcicij avès bə̀ zeŋ. Bum sə̀ wo à còm̀ yà' ndzənə̀ ɲwàk̀ lùuk̀ Musi bə̀ ɲwàak̀ ɲgàa tsòhòbum Nwi pwe', m̀ dzəmgè̀ yà' də yà'a zinə̀. ¹⁵ Yusè̀ mù sə̀ naaŋ tu bə̀ zeŋ ma nè Nwi, mègù sè̀' mvəsè̀ b̀u yè'e wèŋ sə̀ naaŋ tu. Naaŋtu nə̀ duk̀ də, ɲwè nè yi gùgè̀ bə̀boŋ bə̀ nè yi gùgè̀ bap̀ pwe' nè kə̀ lòkok mvwe' k̀p̀ səm̀ok. ¹⁶ Fana nà'a njo nè mù sə̀ jihi nzòŋ ɲgògù də ntum àam ye rərəŋ mantombii Nwi nə̀ ye mantombii bwìŋ.

¹⁷ <<Yu səm̀ook yè' də, à ka ɲkàhaŋgòŋ wùriŋ ɲga mù ka mvwe' lak Jòrosalèm kə̀ dzeŋ yuk. Mù a lòmbwa ɲgòfa lòb̀u ɲgàa jìŋ wèŋ mok mbàm, nə̀ ye ɲgòfa

satikà' njàm sè'. ¹⁸ Yà'a yusè mù ànə sə gu ŋkuŋ wo kə tseŋ mɔ mɔ ndap Nwì nè ghaŋ nə sə. Anə ye ghà nè mù ànə gu wes bum sè ŋgògù yà' ya wu ye mɔ lisè Nwì rərəŋ. Mù à ka fo' ves bwìŋ co cù tesè sè' yeŋ. ¹⁹ A ye mègù fo' bùu Jus mok sè wo à tesè mvwe' nzenḡòÈsiyà. Anə ye-a duk də wo tse' yumok sè yà' sə yaan wo bohòmù, də wo vè wo ŋgòkè tsè' fa wu. ²⁰ Bùu yè'e tsok-a nsàp bup nè kaŋsurù a duk də mù a gù ghà nè mù à sə fi'lə ncù am mbwa nə-è. ²¹ Ka casè ncèp nè mò'fis nè mù a duk fis duk də, <Wèŋ sə sak mɔ yè'e də bùusè mù a cèp də bwìŋ nè lòkok mvwe' kpɔ sèmok.> >>

²² GovənòFelis à ye ŋwè nəmòk nè yi ànə rəŋ bə nzak mandzè Jisòs làan, fana yi duk də yi lok nzak nə laŋ. <<Ghà nè ŋkum sojà Lisiyàs kè dzèŋ ŋkuŋ, fana mù tsok weŋ ŋwè nè yi gbù nzak bə nè yi ka gbù.>> ²³ Yi duk fa ŋgà fàk nè yi kùkgè Pol də nà'a sə kùk Pol nə kù'u. Nə duk fa nà' sè' də, nà'a kà Pol cùk cùk sə kotse'. Nḡe' ye wèŋ dzəm-a ŋgòtesə yi bə yumok sè yi dzəm yà', fana nà' me'rə wo ntèŋ.

²⁴ Nùumbu mok ànə ca, fana Felis nə vè bə ŋgwe ye Dròsilà. Ngwe ye nə à ye ŋwà Jus. Yi à duk də wo jəŋ vè Pol. Wo ànə jəŋ vè nà', fana yi sə yu'rə mvəsè Pol

nə sə tsòho mvəsè ŋgòtse' dzədzəm bohòJisòs Krəst cu. ²⁵ Nà' à sə cèp mvəsè ŋgòye ŋwè nè bèboŋ, ŋgòkotse' ni' yònə ye bə nùumbu nè Nwii nè kə sak bwìŋ. Fana wəə ko yi. Yi duk fa Pol nə duk də aco nà' lo ntèŋ. Yi duk nà' də yi nə to fe'lə nà' sèmok ghà nè yi tse' mvək. ²⁶ Yi ànə sə tsərə sè' də kàmòk Pool nə fa yi mbàam mok àlè'. Nà'a njo nè yi à sə toho nà' ghà yà lòoŋ, nə sə taan bə nà' sə.

²⁷ Anə ca lùumŋgòŋ ba, fana ŋwè nəmòk nè liŋ yee Posòs Fetòs kok dzè' govənòFelis nə mok yi. Felis ànə sə dzəm də bùu Jus wèŋ kwa bohòyi fana, yi me'rə noŋsə Pol nə mɔ ndapndzəmè.

25

Pol Də Wo Kə Sak Nzak Ye Mvwe' Lak Rumà

¹ Anə ca gu nùumbu te' mvəsè govənòFetòs à kè cu mvwe' nze nə, fana yi ye'e Sisàriyà, nə lo mɔ Jòrosalèm. ² A kè dzèŋ fo', ŋkum ŋgàa fa satikà' bə bùu Jus sè mantombi wèŋ kə tsoho bum sè yà' sə yaan wo bohòPol. Wo leŋ ŋkum Fetòs, ³ də nà'a gu wo bèboŋ bə ŋgòtum vèsə Pol Jòrosalèm. Wo à duk ve'nə bùusè wo a kù cù ŋgòzə nà' mandzè. ⁴ Fetòs nə də, <<Pol cu ŋgà ndapndzəm mvwe' lak Sisàriyà. Mvək momjo, mɔ nə sə bwi lo fo'. ⁵ A ye-a də yi a gù bupsə yumok, wèŋ duk bùu awèŋ

sè mantombi də vesiwèeŋ lo Sísàriyà anə, ya wo kə cep yusè yà' sə yaan wo bə ɲgà' anə.>>

⁶ Fetòs à cu fe'lə bə yà'wèŋ co nùumbu fwame' kè hum àlɛ' ɲkuŋ nə yè'e tsooŋ lo yuye sə Sísàriyà. Tsok ànə reŋ, fana yi kə ni cum məmvwɛ' ndap nè yi sakgè nzak mbwa nə, nə fa ɲaŋ duk də wo jəŋ nisə və Pol mbwa sè'. ⁷ Mvək nə Pol ànə kə dzeŋ, fana bɛu Jus mok wèŋ sè wo à vè Jòrosalèm lokok təəŋ dzooŋ yi ghàr. Wo ye ɲgòcèp bum səmok ɲkəuŋntəŋ sè yà' gə wù kà fàk, də Pol a gù yà' yi. Yusəmok sè co yà' niŋ tsok də bum sè wo cèp sə zìnə kà sè' ye. ⁸ Pol fi'lə ncùu ye fo' sè' mvèsè. Yi duk də, <<Mù ka yàm-e yumok bə lùuk bɛu Jus gə bɛpsə. Mù ka yumok bə ndap Nwì nè ghaŋ nə sè' bɛpsə, nə kà yumok sè ɲkum bɛu Rumà ka dzəm sè' gù.>> ⁹ Fetòs fek Pol nə duk də, <<Wu nə dzəm ɲgòkè lòJòrosalèm ya mɛ kə sak wu bə bum sè wo cèp yè'sə fo' à?>> Yi à fek nà' vɛ'nə də ya bɛu Jus wèeŋ kwa bohòyi anə. ¹⁰ Pol cep fəsə fa nà' duk də, <<Mù tə yàm ma dzè' nzak ɲkum bɛu Rumà wèŋ. Mù dzəm yàm də wo sak nzak àm fən. Mù a ka bɛu Jus wèŋ yumok sè co ntəm yaan wo gə. Wù bə tu yòwù riŋ yo sè' vɛ'nə bəboŋni. ¹¹ A ye-a də mɛ a fəŋ lùk, nə gə bɛpsə yumok sè wo tse' ɲgòzə mɛ,

fana mù sə kà yè'sə mandzè də mɛ caŋ ya wo kà mɛ zè ləp. A ye-a də zìnə ka sənə bum sè wo sə cèp bə liŋ am yè'sə yeŋ, fana mandzè nè co ɲwè jəŋ mɛ, nə fa wo ye bɛè. Mù dzəm də nzak àm nə lo mantombi bohòŋkum bɛu Rumà wèŋ.>> ¹² Anə geŋ, Fetòs lam və to ntòbə bɛu ye sè wo tipsəgè yi, fana yi foho və, nə kə duk fa Pol nə duk də, <<Wù də nzak yòo lo mantombi bohòŋkum bɛu Rumà wèŋ. Mù dzəm fa wu sè' laŋ. Wu nə lo bohòyi anə.>>

FestòJə Və Nzak Pol Bohòŋkum Agripà

¹³ Nteŋ mòk à cà, fana ɲkum Agripà bə ɲjè' ye nè liŋ yee Benis à lòŋgòkè cèpsə govənòFetòs. Wo à kə cèpsə nà' mvwe' lak Sísàriyà. ¹⁴ Wo à cu fo' mənə nùumbu səmok. Fetòs tsoho fa ɲkum Agripà nə nzak nè Pol nə. Yi tsoho fa nà' duk də, <<Nwè nəmòok fəeŋ nè govənòFelis à nisə nòŋsə lònà' ndapndzəm. ¹⁵ Mù ànə lo Jòrosalèm, fana ɲgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bɛ ɲkwàha bɛu Jus wèŋ tsoho fa mɛ bum sè wo də yi à gù bɛpsə. Wo duk mɛ də mɛ duk də nà' gbù nzak laŋ. ¹⁶ Mù tsok fa wo də, bɛu Rumà wèeŋ yəgè yàwo də ɲga wo jə və-a ɲwè bə nzak, fana yi sak tsoŋ bə ɲwè nè nà' jə vè yi nə si bə si ɲkuŋ. Ya yi cep fis yusè sə vəə yi ye sè'. Mù tsok wo də ka mandzè

bùu Rumà wèŋ ɲòdùk də ɲwèe bup ɲga wo ka yè'sə ntògɔ yɛŋ. ¹⁷ Wo ànə və fənə mù gɔ yàm sè' nənàk. Busè tsok à rɛŋ ntɛŋ, mù kə cum mvwe' dzè' nè mù sakgè nzak mbwa, nə də wo jəŋ nisə və yi. ¹⁸ Bùu sè wo à jə vè yi sè wèŋ lokok təəŋ mɔtsè wùrr, nə sə ye ɲgòcèep. Mù sə duk yàm də wo nə tsok nsàp yumòk nè yi a gù bupsə nè nà' gɔ wùriŋ. Fana wo kà nsàp yumòk nè yi a gù bupsə sè' tsè'. ¹⁹ Bwe bum sè wo à cèp sə à ye kɛ'cà bwe mfi' mok bə mandzè nè wo yùgè Nwì awo wàwawà. Wo sə cèp nə sə to liŋ ɲwè nəmòk də Jisòs nè yi à kɔɔ lòlan. Pol sə duk ye də nà' cu fe'lə ɲwəm səmok. ²⁰ Bum yè'sə jipsə tes mù, mù kà rɛɛŋ lok. Fana mù fek Pol nə də yi dzəm də yi lo Jòrosalèm ya wo kə sak bum yè'sə fò' àlɛ? ²¹ Pol duk ye də yi dzəm də nzak ye nə lo mantombi. Yi də ɲkum bùu Rumà nə kə sak tiŋ nzak ye nə nà'. Fana mù də wo sə kùk yi co ɲgà ndapndzəm tè mù kə tumsə fa lo yi bohòŋkum bùu Rumà nə.>>

²² ɲkum Agripà nə duk fa Fetòs də, yi dzəm ɲgòkè yuk yusè ɲwè ànə sə cèp sə bə ntu'u ye sè'. Fetòs də, <<Wu nə yuk yi zònŋ.>> ²³ Tsok ànə rɛŋ ɲkum Agripà bə Benis və kə ni kok bə fòvɛ'ɛ wùriŋ. Wo à vè bə ɲkum sojà, nə ye bə bùu sè ghaŋ sè wo fis tu mvwe'

ntum lak ànə wèŋ. Fetòs də wo jəŋ nisə kok və Pol mù nda'à. ²⁴ Fetòs cèp də, <<ɲkum Agripà nə ye ndàanwè pwe' nè yi cu fɛɛŋ, vesiwèeŋ yu'rə. ɲwè nè wèŋ sə yə yi nè'e bùu Jus pwe' wa duk ye, bùu Jus sè fɛɛŋ bə sè wo cu Jòrosalèm sè'. Wo pwe' sə warə vèə də nè'e ka ɲwè nè co wo me'rə yi cum ɲwəm yɛŋ. ²⁵ Mù kùk ja'a sə tsətsə'rè anə, nə kà yusəmok sè yi gù sè co wo zə yi bùu zen yə. Yi a duk də nzak ye lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà. Mù də yi geŋ sè' ntɛŋ. ²⁶ Bohòmù yàm, mù ka yusəmok vɛ'ɛ pap co mù com fa gesə lo ɲkum bùu Rumà bə liŋ ɲwè nè'e tse'. Nà'a njo nè mù jə vè yi mantombii wèŋ nə ye lɛ mantombii ɲkum Agripà də yi cèp bə cùu ye. Ya wèeŋ kùk ja'a wes nzak nə, kàmòk mù tse' yumok sè mù com. ²⁷ Busè anə sə yəəŋ co mù ləm ɲgòtumsə lòŋgà ndapndzəm ɲga mù ka yusè co mù tsok də yi gù bupsə sə jəja kwaranŋan riŋ na.>>

26

Pol Fì'lə Ncù Bohòŋkum Agripà

¹ Fana Agripà duk fa Pol də nà'a cèp yusè nà' tse' ɲgòcèep. Pol sə niŋ bo, nə sə fi'lə ncù də, ² <<Mbè ɲkum Agripà, a bohòmù ntinə yè'sə rɛŋsi ɲgòkè təəŋ mantombii wù ɲgòfi'lə ncùu

am bæ bum sè bùu Jus wèŋ də mù gù yè'sə pwe'fo'.
 3 Yè'sə zìnə bæ nè zìnə bùusè wù rì tse' mvəsè bùu Jus wèŋ cu, nə riŋ bum sè wo kà bæ zeŋ cù mò'fis yegè bèboŋni. Fana mù sè ləŋ wu də wu yu'rə fa mu yusè mù tse' ngòcèp sè fùə. 4 Bùu Jus wèŋ pwe' riŋ tse' mvəsè mù à sè cu ŋga mù cu ntòmawà'ŋwè. Mvəsè à yèto, wo riŋ tse' mvə'nè mù à kùk la'à mù, nə ye Jòrosalèm sè'. 5 Wo riŋ tse' mu bèboŋni, a ye-a də wo dzəm ngòcèp fis zìnə nə na. Mù ànə ye mòk mŋgorè bùu Farasi wèŋ sè wo sè duk də wo nòŋsəgè lùuk avès nə ghak ndaanwè pwe'. 6 Mù cu yè' bæ nzak bùusè də mù sè naaŋ tu am də Nwii nè gù yusè yi à kàk fa bohòtácici avès wèŋ sè. 7 Gù sè' kəkə' nè mò'fis ènə nè bòop bùu avès sè humncòp-ba pwe' sè naaŋ tu də wo nə kə tse'. Wo tsərəgè ve'nə mvə'nè wo kùksəgè Nwì nùm bæ ndzəm. Mbè, bùu Jus wèŋ sè də wo kə'ə mu yè'e bùu tsətsərə ènə. 8 Mu fek tsoŋ na weŋ bùu Jus nè'e ŋkuŋ-è. Yà'a bohòwèŋ gugŋŋ bùu yà, ngòdzəm də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpə è? 9 Mù bæ tu am à sè tsərəgè də mu gù bupsə liŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ènə bæ nsàp mandzè nè co mù rì ngògù to pwe'. 10 Yà'a yusè mù à gù mvwe' lak Jòrosalèm. Mù à lòbohòŋkum ŋgàa fa

satikà' wèŋ, wo com ŋwàk ngòfa mu ŋaŋ də mu nisè bùu Nwì wèŋ ndapndzəm wùriŋ. Wo à sè zə mok wèŋ, mù yàm sè', mù sè dzəm də a ve'nə bèboŋ. 11 A kè' ŋkùuŋntèŋ sè mù à gù wo ngə' mùmvwè' ndap pìriyàa bùu Jus wèŋ. Mù lap mandzè nè co mù gù wo ya wo duk də wo kà Jisòs mok dzəm fe'lə. Mù à sè jamsəgè wo ve'ε nsàp nè mù ye'e nə lo mvwe' lak sè zok ngòyənəsə wo ngə' fo'.

*Pol Sə Tsòho Mvəsə
 Yi À Bùuŋ Ngà Yù Lòjisòs*

12 <<Nà'a sè' njo nè mù à ye'e lo mvwe' lak Dàmaskù bæ ŋwàk nè də mù tse' ŋaŋ sè ànə fa mu yà' ŋgàa fa satikà'a' sè ghaŋ wèŋ. 13 Mbè, mù ànə kə dzeŋ mandzè ŋga nùum maraŋ sak sak, mù ye nsàp mareŋ mòk nè nà' à tsə mabu, nà' rɛɛŋ dzooŋ mu. Nà' rɛɛŋ ve'ε nə casə nùm, nə rɛɛŋ dzooŋ bùu sè vesi wèŋ à sè giì sè sè'. 14 Vès pwe'fo' coho gbù sè nze. Fana mù yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sè to də, <Sol, Sol, wù sè fa mu ngə' bùu yà? Wù sè yaŋsə mègù yà'sə ni' yòco mbòŋ nè yi sè tɛ'lə tu nè wo tsòoŋ yi fo'.> Ngì ŋwè ènə à sè cèp bæ ncèep lak bùu Jus wèŋ. 15 Mù fek də, <A wùu ndà, Tà?> Yi də, <A mùu Jisòs. Wù sè yeŋsə ngə' yà'sə mù.> 16 Yi duk fe'lə sè' də, <Lòkok təəŋ mʉtsə. Mù yəəŋ bohòwù ngòjə wu co ŋgà fàk àm. Wu nə tsoho

fa fe'lə wo bum sè wù yə yà' bohòmù ntinè yè'e nè ye sè yà' cu mantombi sè m̃ nè niŋ fa wu. ¹⁷ M̃ nè tumsə lo wu bohòbù Izùre nè ye sè wo bù lakmvum sè'. Mvəsə wù sə tsòho fa wo bum yè'sə, m̃ nè sə kək wu ya wo kà wu b̃p gù. ¹⁸ Wu nè muk fa wo lis awo. Wu nè bwi fis və wo mvwe' mandzəm, nè jəŋ və wo mvwe' mareŋ, nè bwi fis wo mvwe' ɲàaŋ Satà, nè jəŋ və wo mvwe' ɲàaŋ sè Nwì. Ya wo fa ntum awo bohòmù, ɲga Nwii swifa wo b̃p awo, wo tse' mvwe' ncum awo m̃ŋgorè bù Nwì sè yi à cùk rɛŋsə nòŋsə.>

Pol Tsè' Nsàp Fàk Ye

¹⁹ <<Fana yà'a yusè yà' ànə ye vɛ'nə mbè. Mù ànə geŋ, mù kà cùu ɲwè nè mù à yə ɲga yi tsə m̃bu ènə bèŋ. ²⁰ Mù à tsòho duk də bwiŋ nè kupsə, nè bwi fa tsoŋ b̃p awo ɲkwèŋ, nè və ma nè Nwì. Wo nè g̃ bum sè yà' sə niŋ tsè' də wo a kupsə laŋ. Mù à tsòho yèto m̃mvèk ènə mvwe' lak Dàmaskù bə Jòrosalèm, nè tsoho mvwe' nzeŋgòJùdiyà pwe'fo', bə m̃ŋgorè bù lakmvum sè'. ²¹ Bù Jus wèŋ à kè ko m̃ ɲga m̃ munda'à Nwì, nè lap mandzè də wo zə m̃ njo ènə. ²² Haŋ kə wɛs ntinè Nwì a tɛsə m̃. Fana yà'a yusè mù tə fɛɛŋ ɲgòtsə' zìnə àm bohòbwiŋ pwe', ɲkwà'ɲwè bə mweŋke' pwe' yəyərə. Yusè mù cèp mègù sè' yusè

ɲgàa tsòhòbum Nwì bə Musi wèŋ ànə duk də yà'a nè kè ye vɛ'nə. ²³ Duk də ɲkum ɲgà gè m̃ bwiŋ nè Nwì à duk də yi nè tum vèsə nè, nè yə tsə ɲgə', fana yi ye ɲwè nè yi nè lokok to mvwe' k̃p mantombi yi. Ya ɲga yi niŋ tsok fa bù Jus, nè ye bù lakmvum wèŋ mareŋ Nwì nè, də aco wo tse' lùŋ.>>

²⁴ Pol ànə fi'lə ncù m̃mvè' ènə, fana Fetòs jwa yi. Yi duk də, <<Pol, wù ɲa laŋ! ɲkərə ɲwàk yònə wù tse' wùriŋ ànə sə ɲaŋsə wu!>>

²⁵ Pol cèp fəsə fa nà' duk də, <<Mbè, mù sə kà ɲa. Yusè mù cèp yà'a zìnə, nè ye bə ɲkərə sè'. ²⁶ Aco mù cèp bohònkum Agripà nè kà wəp, bùsə yi rì bum yè'sə ye sè'. Mù rì tse' pap də wù riŋ bum yè'sə làaŋ bùsə wo ànə sə ka yà' mvwe' sèswihì g̃. ²⁷ ɲkum Agripà, mù rì duk də wu dzəmgè də bum sè ɲgàa tsòhòbum Nwì à còm zìnə. Kè ka vɛ'nə yeŋ nɛ?>> ²⁸ Agripà nè fek bwi Pol duk də, <<Wù tsəm də aco wù g̃ m̃ ghàr vɛ'nə mù bùŋ krètèŋ à?>> ²⁹ Pol də, <<Oho', a dzəm ye mvèk ləm bə səsap lòŋ, bohòmù yàm mù sə laŋ Nwì də wèŋ pwe' sè wèŋ sə yu'rə bum sè mù sə cèp ntinè yè'e, wèŋ nè kə bùŋ ntsə'mòk nsàp ɲwè nè co mù. Megu də kwan yè'e kà bohòwèŋ sè' kè ye.>> ³⁰ Fana ɲkum nè bə govə̀nə, nè ye Benis bə bù mok sə pwe' lokok m̃tsə. ³¹ Wo ànə sə lo, fana

wo cep κε'cà duk dè, <<Ngà' ènè ka yu sèmok sè co wo zè yi kè nisè yi ndapndzəm àlè' gu bupsə.>> ³² Fana Agripà duk fa Fetòs duk dè, <<Ngà' nè'e à ka-a dè yi fek dè nzak ye nè lo mantombi bohònkum Rumà yèŋ, dè wo me'rə yi lo yuye.>>

27

Wo Gèsə Pol Sə Ngwesə NgòLòMvwe' Lak Rumà

¹ Ghà nè yà' à təəŋ mè mok dè vès ni ŋwes, nè lo mvwe' nzeŋgòŋ Itali, fana wo jəŋ Pol bə ŋgàa ndapndzəm wèŋ wùriŋ, nè fa ndzə bohònkum sojà mòk nè liŋ yee Julòs. Yi à ye bə bòp sojàa sè tse' wo ŋkum nè mvwe' lak Rumà nè. ² Vès à ni yè jə ŋwes mvwe' lak Andàramitùm. Ngwes ènə à sè lòŋgòcàha mvwe' bù'rèə sè ŋwes bùu sè mvwe' nze Èsiyà wèŋ kè təəŋgè fo' pwe'. Fana vès yuŋ lo nà'. Aritakòà ye sè' vesiwèŋ bəbè'. Yi ŋwəə Məsìdoniyà, wo to mvwe' buk lak nje nè dè Tètalonikà. ³ Tsok à rəŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Sidòŋ. Julòs gu Pol bəbòŋ, nè me'rə nà' dè nà'a ke' ye ŋge' nà' wèŋ, ya ŋga nà'a dzəm-a yumok àlè', ŋge' nà' sə fa nà'. ⁴ Vès à mè'rə fa'nə, nè sə lo mantombi. Fèfè à sè cì vè ma nè vès à sə dzəm ŋgòlònə, fana vès ga'a yuŋ lo ma nè fèfè sè kà fo' cì vè. Yè'sə ànə ye mvwe' mubuk lak mòk nè ndzəp à dzòŋ nà' pwe', wo to fo' dè Səprò.

⁵ Vès à to ndzəp nè, nè kə casə nzeŋgòŋ Silisiyà bə Pàmfiliyà pwe' maŋkwèŋ, nè kə dzeŋ mvwe' lak Mirà sè yà'a mvwe' nze Lisiyà. ⁶ A kə dzèŋ fa'nə, sojà nè ye ŋwes mòk ŋga nà' sə lo mvwe' nzeŋgòŋ Itali, fana yi gesə ves ca. Ngwes ènə à vè mvwe' lak Alèsandiriya.

⁷ Vès à sə gi gù mə ndzəpə anə vè'ε fùè. Vès gi vè'nə mənə nùumbu ŋkùuŋntèŋ. Vès ye ŋgə' vè'ε maŋgəŋgèŋ tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Nidùs. Mandzè kà co vès lo mali mantombi ma nà'nə ye njo fèfè. Fana vès ga'a lo mok ma nè ŋgu lak Krit bəusè fèfè sè kà fo' ŋkùuŋ cə. Vès à sə cə mvwe' lak sèmok sè wo togə yà' dè Sàmonì. ⁸ Ngwes àvès nè sə gi mə ndzəpə anə mok ndzə ŋguuŋ. Vès ye ŋgə' vè'ε tètè kə dzeŋ məmuvwe' nəmòk nè bəbòŋ ŋgòtes ŋwes fo'. Wu ye fo', lak Làsiyà ye mok jəjo. ⁹ Mvèk à cə wəŋ vèŋ fo' tètè kə dzeŋ mvèk nè co ŋwè kà gi ŋwes mok mùmsè fe'lə. Nùumbu nè bùu Jus wèŋ gùgè satikà' nè ŋgòtse' sèswifa bə bup nà'a ànə ca laŋ. Fana Pol fa yà'wèŋ ntip duk dè, ¹⁰ <<Bù am wèŋ, mù yə dè ŋgògi fe'lə fèŋ dè a sə lòmantombii bup. Bəsè bum nè bup wùriŋ.>> ¹¹ Ŋkum sojà nè à dzəm ye yusè ŋkwà' ŋwè nè yi fagè ŋəŋ mənə ŋwes bə ŋgà tse' ŋwes nè à cep. Yi à ka yusə Pol à cèp ye

dzəm. ¹² Mvwe' nè wo à kè tes ηgwes nè fo' à ka bəboŋ co wo me'rə tes ηgwes fo' mvək mbəŋ yeŋ. Fana bwij ma nè ghaŋ a dzəm gha' də wo lo gu lòo. Wo də wo ni ηgwes, nè lap mandzè ηgòkè dzèŋ mvwe' lak Fonis ηga ye-a də aco wo lo na. Yè'sə mvwe' sè ηgwes kə təəŋgè fo'. Məmvwe' nè'nə, bo ma ηkwip bə ma zə pwe' nèəŋ nòjəja.

Fəfə Nəbup Mə Ndzəpə

¹³ Mufəfə mòk ye ηgòvè maŋkwip nconùm fùè fùè, fana bùu sə wèŋ kwa də, <<Nhi, bum nè boŋ.>> Wo fiŋ me'rə yu nè nà'a kotse'gè ηgwes nè, nè sə gi mə ndzəpə anə ndzə ηgwəŋ mvwe' lak Krit anə. ¹⁴ Ghàr məmvək nè'e fəfə nè bup və ma mvwe' lak Krit anə. Fəfə nè à sə vè mègù mətətsə'rəə bo maŋkwip nè ye ma ntonùm. ¹⁵ Fəfə nè kə bwi' ηgwes nè. Mandzè nè co vès gū ηgwes nè sə lo ma nè fəfə nè sə vè sə kà ye lok, fana vès me'rə, nè sə kək mok bə lis. Fəfə nè sə bək lo nà' mok ma nè yi dzəm. ¹⁶ Yà'à fihi tsə ηga ves tsə lòbo ma zəu ma ntonùm. Yè'sə ànə ye sè' mvwe' mulak mòk sè mə ndzəpə anə wo to fo' də Kàwudà. Yà'a mvwe' sè vès à swi' bəŋsə məŋgwes nè wo tsòŋgè nà' mənkwèŋ nè ghaŋ nè fo'. Vès gū yè'sə sè' bə ηgə' wuriŋ. ¹⁷ Wo soŋ nisə məŋgwes nè mənə nè ghaŋ nè, ya nà'a kà bup.

Wo kiŋ dzòŋ nè ghaŋ nè bə kə. Wəə à sə ko wo də aco wo nè kə ni ηgwansaa sè mvwe' ηgə ndzəp nè mvwe' nzeŋgòŋ Libiyà, fana wo fəsə tsoŋ cəək sè ma mə tuhù ηgwes pwe'fo' sə nze. A cəək sè yà'a gùgè nà' sə gi. Fəfə nè sə bək lo ηgwes nè mok yi. ¹⁸ Fəfə nè bup nè sə bwi'lə maligə ηgwes nè vè'nə. Tsok ànə reŋ, fana wo ye ηgòfis mà'rə gèsè lòbum sè mə ηgwesè sə sə ndzəpə. ¹⁹ Tsə' mòk ànə reŋ sèmok, wo fis mà'rə lo bum sè wo gùgè ηgwes nè bə zeŋ ma mòk mə ndzəpə bə bo awo. ²⁰ Vès kà nùm kə ηkəŋkəŋ nè mò'fis bə lis yə yuk mənə nùumbu ηkəŋntèŋ. Fəfə nè sə lo gu mantombi bə ŋəŋ. Anə ye vè'nə, vès duk mok də kpə vè laŋ.

²¹ Ghà nè bwij à cu nje mənə nùumbu sèmok, fana Pol lokok, nè duk də, <<Buu am, ànə ye co wèŋ yuk duk àm, vesùwèŋ cum mali mvwe' lak Krit anə. A nè cum-a vè'nə, də bum sè yà' sə bup mok bisə yè'e kà vè'nə ye. ²² Mə leŋ weŋ nè ηga'a nè'e də wèŋ kà sə wəp! Nwə nè mò'fis nè kà mvwe' yè'e kpə. ηgwes nè'e nè bisə megu yi. ²³ Busə a ye nòŋ ηkwis nè ηga'atsok, masinjà Nwi a vè bohòmə. Yi a ye masinjà Nwi àm nè mə kùksəgè yi, nè mə ηwè ye. ²⁴ Yi tsok mə duk də, <Pol, kà də wu wəp duk. Wu nè kə təəŋ tsoŋ mantombi ηkum bùu Rumà wèŋ

anə. Nwì gù wu bə̀bɔŋ, bə̀usə̀ bə̀u sə̀ wenə̀ wèeŋ yè'e, nè mò'fis nè kà kpə.>
 25 Ye də bə̀u am, wèeŋ ko ntəm. Bəsə̀ mù naaŋ tu am bohòNwì də bum pwe' nè ye megu mvəsə̀ yi a tsə̀' mɔ sə. 26 Vesùwèeŋ nè kə tesə̀ li mvwe' mɔlak mòk mɔ ndzəpə̀ fɛeŋ anə, megu də ŋwes nè, nè voho mɔ ndzəpə̀ ŋga nà' taha.>>

27 Nà'nə̀ ànə̀ ye ndzəm nè hum-ncòp-kwè ŋga fə̀fə̀ nèbɔp sə̀ bwi' kɛ' ves mɔmvwe' ndzəp Mèdìtèriniyà. Anə̀ dzeŋ co tsə̀tsə̀'rè tsok, fana bə̀u sə̀ wo fàkgè sənə̀ ŋwes nè wèŋ tsərə̀ də kàmòk vès kɔə̀p lɔŋgɔ ndzəp laŋ. 28 Wo mak gesə̀ tsoŋ kù mòk nè ma tu nè rərwi' sə̀ ndzəpə̀ anə. Wo ye dək də ndzəp nè ca cə̀co kwìŋ hum bə. Wo à lòfè'lə̀ ghàr, wo mak gesə̀ lo nà' ca sè̀mòk. Nà' nìŋ də ndzəp nè ca kwìŋ hum-ncòp-tàŋ. 29 Wɔə̀ ko wo də aco ŋwes nè kə taha mɔmvwe' lis. Wo fiŋ me'rə̀ tsoŋ yunŋkuu sə̀ yà'a tesgè ŋwes nè mvwe' mò'fis kwè. Yà' ànə̀ ye ma maŋkwèeŋ ŋwes nè. Wo ləŋ Nwì də tsok rəŋ. 30 Bə̀u sə̀ wo à sə̀ bwi' ŋwes nè wèŋ lap mandzə̀ də wo caŋ tesə̀ sənə̀ ŋwes nè. Wo fis gesə̀ mɔŋwes nè jo nè mɔ ndzəpə̀, nè sə̀ lim ŋkup də wo sə̀ fis yunŋku mòk kə tu ŋwes nè, nè nà'a kotse'gè ŋwes nè. 31 Fana Pol tsok fa ŋkwà' ŋwə̀ sojà nè bə̀

sojàa sə̀ də, <<Bə̀u yè'e kà-a mɔ ŋwesə̀ fɛeŋ cu, wèŋ kà lù.>> 32 Fana sojàa sə̀ wèŋ sɔə̀ tiŋ mak kə̀u sə̀ yà'a kotse'gè ŋwes nè jo nè, nà' ki lo.

33 Tsok ànə̀ sə̀ kɔə̀p ŋgòrəŋ, fana Pol ləŋ wo pwe' də yà'a zɔ gesə̀ yumok sə̀ və̀ə. <<Kə̀ dzeŋ ntinə̀ nùumbu hum-ncòp-kwè ŋga mɔnə̀ nùumbu yè'sə̀ lòoŋ, wèŋ gurə̀ cu, nè kà yumok mɔ cùhù gèsə̀ lok. 34 Mù sə̀ ləŋ wèŋ wùriŋ də wèeŋ zɔ yumok. Wèŋ tse' ŋgòzɔ yusə̀mòk ya wèeŋ kà kpə. Nùə̀mtu ŋwə̀ nè mò'fis nè kà bisə̀.>> 35 Pol ànə̀ cə̀p wes vɛ'nə̀, fana yi jəŋ bəŋ mòk, nè kwasə̀ Nwì mantombii yà'wèŋ. Yi à kwasə̀ wes Nwì bə̀ zəŋ, fana yi yeto ŋgòbək zɔ yà'. 36 Fana wo ko ntəm. Ndàaŋwè pwe' à zɔ yumok sə̀'. 37 Vès à ye sənə̀ ŋwes nè tu avès lòoŋ bwiŋ ŋkù bə̀ bə̀ bwiŋ hum sàmba-ncòp-ntùŋfu. 38 Ndàaŋwè pwe' ànə̀ zɔ ze', fana wo fis mak nzaŋ sə̀ yà' ànə̀ ye sə̀ ŋwesə̀ anə̀ sə̀ ndzəpə̀. Wo à fis màk yà' vɛ'nə̀ də ya ŋwes nè ye fə̀fup.

Ŋwes Nə̀ Bwi'i Gbèu

39 Tsok ànə̀ rəŋ, bə̀u sə̀ wèŋ ye ŋgɔ ndzəp, nè kà mvwe' sə̀ rì. Wo à yə̀ mvwe' sə̀mòk sə̀ nze gorə̀ co yi kə̀ ci' tse' ndzəp nè mɔtsə̀tsə̀'rè vɛ'ɛ. Wo à yə̀ mòk ŋgwansa ŋgɔ ndzəp anə̀, à ye fo' jì ŋkə̀ŋkè'. Wo dək də ŋga mandzə̀ ye-a yo, wo jəŋ lo ŋwes nè mɔmfɛŋ mvwe'

yà'sə. ⁴⁰ Fana wo sʉə ci' mak gesə lo yusə yà'a gùgè ɲgwes nə ɲgòtəŋ sə sə ndzəpə. Wo firə fis kʉu sè yà' à sə kì tse'gè yu nè wo bwi' bʉsəgè ɲgwes nə bə zəŋ sə sè' mʉvək nà'nə. Wo gu fis gesə lo cèək sè fəfə kè tahagè mbwa, nə sə bwi' lo ɲgwes nə sə mʉtsè. Sè wo à fis kok sə à ye sè ma kù ntombì. Wo fis yà' ve'nə də ya fəfəə bək lo ɲgwes nə mantombì ndzə ɲgʉ ndzəp anə. ⁴¹ ɲgwes nə kə ta mʉwe' sè ɲgwansaa ju təəŋgè sə ntòndzəp anə, nə təəŋ mam fo', nə kà mok tsòhòlok. Nà' a mam ve'nə, fana fəfə sə bək və ndzəp nə sə ləp sa'rə ma mbwèŋ nə bə zəŋ zok, zok. ⁴² Sojàa sə wèŋ də wo nə zə ɲgàa ndap-ndzəm sə pwe'. Ya kà də mòok yok ndzəp, nə kə tesə caŋ duk. ⁴³ ɲkwà' ɲwè sojà nə à dzəm ye də Pool kà kpʉ, fana yi duk fa sojàa mok sə də yà'a kà ɲwè nəmòk zə. Yi duk bwi mok də bʉu sè yà' rì ɲgòyok ndzəp pwe' li tesə lo to sə ndzəpə anə, nə yok tesə lo. ⁴⁴ Bwees bʉu sè wo à bwehe cu pwe' ànə ye ɲgòkohotse' bèes tʉ kè titiŋ ɲgwes nə, nə sə yok yuŋ lo mok sə sè'. Yà'a mʉvəsə vès pwe' à tesə lòmʉŋkà'à. ɲwè nə mò'fis kà kpʉ sə.

28

Yusə Yà' A Ye Mʉwe' Lak Maltà

¹ Vès ànə tesə wes lo mʉmfèŋ pwe' fo' bəbɔŋ, fana

vès yuk də liŋ lak yà'sə fo' də Maltà. ² Bʉu lak sè fo' sə à ko ves ɲge' wùriŋ. Wo à fim bəŋsə fa ves mis, nə sə duk fa ves duk də, <<Və bəbɔŋ, vè bəbɔŋ.>> Anə ye yè'sə ɲga mbʉŋ yeto ɲgòli, fana mbʉəp sə ko ves sè'. ³ Pol te' ka' ntəŋ, nə təŋ gesə lo mʉ vòho anə. Anə curə fana no mok tesə nja nə lum kə'ə Pol ndzə bohò. ⁴ ɲgàa lak sè fo' sə ànə ye mʉvəsə no nə kʉè Pol ndzə bohò, fana wo dʉhʉ mʉtsətsə'rə wo anə də, <<ɲwè nè'e gù tsə gù ɲgà zə bwiŋ. Yi swirə və-a sə ndzəpə sè laŋ, Nwii nə kà yi mè'rè.>> ⁵ Pol ke'sə mak gesə no nə mʉ vòho. No nə à ka yi yumok gu lok. ⁶ Wo à sə kʉk yàwo də bo nə kok Pol, kè də nà'a nə gbʉ kpʉ tsoŋ fo' àlɛ. Wo ànə geŋ də wo kʉk tètè mʉvək sap, yumok sè zok kà yi sè' gʉ, fana wo cep mok yusə zok. Wo à duk də, <<Yi nwì nəmòk.>>

⁷ Mʉwe' nze ɲkwà' ɲwè lak nè fo' à ka fa'nə mʉwe' səsap mok yeŋ fe'lə. Yi à jə ves bəbɔŋni, fana vès cum venəwèŋ nùumbu tɛ'. Liŋ ɲwè ènə à ye də Pùpliyùs. ⁸ Tè'ɛ Pùpliyùs nə à sə nòoŋ mʉ kèhè ɲga yiyaŋ sə ya yi, yi à sə nì ndʉəm sè'. Pol ni lo mʉwe' mbwè ndap ye nə, nə kə beŋ naaŋ fa nà' bo, nə gu pìriyà, fana yiya ɲgà' nə me. ⁹ Yè'sə ànə ye ve'nə, fana bʉ ɲgàa yiyaŋ sè mʉwe' lak yà'sə pwe' à vèə, fana Pol guŋsə wo. ¹⁰ Wo à fa ves bum ve'ɛ wùriŋ. Vès à

cu ngòlòbè ngwes, fana wo fa ves bum pwe' sè vèes nè sè dzəm yà' nga vès sè lò-a na.

Gì Nè NgòLò

Mvwe' Lak Rumà

¹¹ A cà ñwɛ tɛ', vès ni jəŋ ngwes nè nà' à vè mvwe' lak Alèsandiriya. Wo à fùhɛ tes nwii mok sè wo bwe fɛs mɛ tu ngwes nè. Ngwes ènə ànə cum mvwe' lak yà'sə bə ñwɛ mbùŋ yà'a, ñwɛ sè fəfəò càgè ñkùŋŋ yà'a. ¹² Vès à kè dzèŋ mvwe' ntəm lak Sirakù, nè cum fo' nùumbu tɛ'. ¹³ Vès à yè'e fa'nə, fana vès lo sè' bə ngwes nè, nè kə dzeŋ mvwe' lak Rijòm. Tsok à rɛŋ, fəfə mòk yeto ngòvè bo maŋkwiip nconùm. Vès jəŋ nùumbu ba, nè dzeŋ mvwe' lak Pùtiyòli. ¹⁴ Vès à yə bùu mok sè wo à dzəm bohòjisòs fo'. Wo lɛŋ ves də vesiwèŋ cum nteŋ mò'fis. Yà'a mvè'nè vès à kè dzèŋ mvwe' lak Rumà. ¹⁵ Bwema sè mvwe' lak Rumà à yuk də vès sè vèò. Wo yuŋ və mandzè tètè kə dzeŋ mvwe' nteŋ Apiyòs. Mok kə dzeŋ yàwo Tiri Tavən ngòkè tsèŋ ves. Pol ànə ye yà'wèŋ, fana yi kwasə Nwì, nè ko ntəm.

Yusè Yà' A Ye

Mvwe' Lak Rumà

¹⁶ Vès ànə kə wes Rumà anə, fana wo me'rə Pol də yi sè cum kɛ' bə tu ye mvwe' sè yi dzəm. Megu də wo à nòŋsə sojà mòk də nà'a sè kək də yi kà ca bisè.

¹⁷ Nùumbu tɛ' à càa, fana Pol to benə bùu Jus sè wo

mantombi bohòbùu awo sè wo cu mvwe' lak yà'sə, də bə yà'wèŋ cum kwe'. Wo ànə baan və me, fana yi sè tsoho fa yà'wèŋ duk də, <<Bwema am wèŋ, mù a ka bùu lak avès yumook awo gu bəpsə fa. Bum lak avès sè tàcici avès à fa vesùwèŋ pwe', mù a ka nè mò'fis sə fɛŋ. Wo à būsə mɛ ngà ndapndzəm mvwe' lak Jòrosalèm, nè jəŋ mɛ fa bùu Rumà nga mù ka yumok bəpsə. ¹⁸ Bùu Rumà à fek mɛ bum mok, nè dzəm də wo me'rə mɛ, bùusè wo a ka yusəmok sè mù a gu bəpsə sè co wo zə mɛ bùu zeŋ ye. ¹⁹ Bùu Jus wèŋ kà dzəm də wo me'rə mɛ dzəm. Anə ye ve'nə, fana mù yam bùè, nè duk də nzak àm nè lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà. Bohòmù yàm, mù ka yusəmok sè bəp ngòcèp bə liŋ bù am tse'. ²⁰ Yà'a yusè mù də mɛ to wèŋ, nè tsok fa wèŋ bum yè'sə. Bə nè zinə, kwaŋ sè mù nisə tse' yè'e mègù bùu njo ñwè nè bùu Izùrɛ pwe' tse' naan tu bohòyi nà'a.>>

²¹ Yi ànə duk wes ve'nə, fana wo cep bwi yàwo duk də, <<Vès a ka ñwàk mòk nè nà' vè bohòvès mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə liŋ yo tse'. Moma avès mòk mò'fis nè də yi a vè ngwàan bə ntirè mok è', kè nè də ngòcèp yusəmok bəp bə liŋ yoo sè' bùè. ²² Vès nè dzəm ngòyuk yusè wù sə tsəm sə ntɛu wù sè'. Vès duk ve'nə bùusè bwìŋ ma nè fòpwe' cèpgè bəp bə bəp bù nè

wu wenə wèŋ ànə.>> ²³ Anə
geŋ bə Pol wèŋ fuhə nonʂə
nùmbu mòk də wo nə kə
kərə sè' ŋkuŋ.

Nùmbu ànə à kə dzèeŋ,
bùu sə wèŋ və mok
ŋkùuŋntèŋ ŋgòkə yuk yusè
Pol sə cèep. A yè jə nè zəzòŋ
yi cèp tè nùm kə ca co piip
ndzəm seŋ ŋga yi sə cèp
malì fo'. Yi à tsòho fa wo
mvè'nə gan ŋkum Nwì cu,
nə sə rɛɛŋsə fa yà'wèŋ. Yi
lap mandzè nè ŋgògù wo
də ya wo dzəm də yusè yi
sə cèp də Jisòos ŋà gèm
bwìŋ nè wo sə tək nə sə
zìnə. Yi à sə lap mandzè
ènə ŋga yi à sə cèp bə bum
sə yà'a ndzenə ŋwàak lùuk
Musì bə sè ŋgàa tsòhòbum
Nwì wèŋ. ²⁴ Bòp bù ma mòk
à dzəm yusè yi à cèp sə, mok
kà dzəm. ²⁵ Wo à gà'a sam
fo' cù zəzok ŋga Pol à cèp
fa wo ncèp mòk. Ncèp nè yi
à cèp nə à ye duk də, <<Ye
na mvəsè Yòŋsè nè Rəreŋ
nə à gù Izayà ŋà tsòhòbum
Nwì ŋgòcèp yusè yà'a zìnə
bohòtácicìi awèŋ nɛ. ²⁶ Yi
cèp duk də,

<Dù, nə kə cèp bohòbùu yè'e
wèŋ də,

Wèeŋ nə yu'rə nə yu'rə kè'
ba wèŋ kà rɛɛŋ.

Wèeŋ nə kùk, nə kùk fe'lə
səmok, nə kà yə.

²⁷ A vɛ'nə bùusè ntuum bùu
yè'e gù wùriŋ.

Wo à loho ntu', bə lis awo
lan.

Ka-a vɛ'nə ye də lis awo nə
ye, fana

ntu'u awo yuk, fana ŋkərə
awo rɛɛŋ sè'.

Ye də wo bùuŋ və bohòmùu
Nwì nè mù sə cèp ènə,
mù luŋsə wo.> >>

²⁸ Pol à mèsə ncèp ye, nə
duk də, <<Ye də ncèp nè
Nwì a tsè' bə mvəsè yi nə
luŋsə bwìŋ bə zeŋ nə, wèeŋ
riŋ də nà'a lòmok bohòbù
lakmvum. Wo nə yu'rə nà'
bèboŋ.>> [²⁹ Yi ànə cèp wes
vɛ'nə, fana bùu Jus wèŋ sə
sam, nə lo yu awo, nə sə
kuəm jwa lo bə yusè Pol cèp
sə.]

³⁰ Pol à cu mam mùmvwè'
ànə lùumŋgòŋ ba. Yi à sə
cu mvwè' sə yi à làk fo' bə
mbàam ye. Yi à sə ywihi
bə ndàaŋwè pwe' nè nà' vè
ŋgòkə kɛ' yə yi. ³¹ Yi à
sə tsòho fa bwìŋ mvəsè gan
ŋkum Nwì cu. Yi sə yə'rə
fa bwìŋ bə liŋ Tà Jisòs Krest.
Yi à sə cèp, nə kà wəp, ŋwè
nəmòk kà yi də yi kà cèp sè'
duk.

dzəm bwìŋ pwe' (ye mbùp 12-16).

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak RUMÀ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu sè mvwe' lak Rumà ènə, nà' sə tsə' reŋsə fa bwìŋ mùmchè'nə aco ɲwè ye kəkurə mɛ lisè Nwì. Tu ncèp nè ndzə mvwe' ɲwà' ènə sə cèp mùmchè'nə Ntirè Nè Bèboŋ nə gùgè bwìŋ wo ye kəkurə mɛ lisè Nwì. Nwèe yəhəgè mùlisè Nwì kəkurə anə bùusè yi tse' dzədzəm bohòNwì (ye 1:17).

Bùu Izùre wèŋ à sə nòŋsə lùuk Musi nə sə tsəm də wo kəkurə mɛ lisè Nwì bùu zey. Nwì à gù yà' ɲga'a mok də aco ɲwè ye kəkurə mɛ lisè yi ɲga ɲgəŋgàŋ dzəm bohòJisos Krest. Nè'e ntirè nè bèboŋ nè Pol à sə tsòho fa bwìŋ nə. Yi à sə tsə' fa wo də a ye ɲga wo mok kəkurə mɛ lisè Nwì anə fana wo cum mok nsàp ncu nè fi, nè wo cu nà' mok bə ɲàaŋ Yòŋsə nè Rəreŋ nə (ye mbùp 1-8).

Pol sə tsə' fa bwìŋ sè' də bùu Izùre wèŋ à bèŋ mandzè nè Nwì à gù nà' ɲgòlùŋsə bwìŋ bə zey, nè nà'a Jisos Krest nə. Mùmchè'nə wo à bèŋ ve'nə fana Nwì gù fa bwi bə lakmum wèŋ mandzè ɲgòtse' lùŋ nə sè' (ye mbùp 9-11).

Nwàk ènə lèsə ɲgòtsə' fa Krətèŋ wèŋ də wo cum nsàp ncu nè nà'a sə niŋtsok də wo

¹ Còm ɲwàk nè'e mùu Pol nè mɛ ɲgà fàk Jisos Krest. Nwì à to fis mɛ ɲgòye ɲgà ntum ye, də ya mɛ tsoho fa bwìŋ Ntirè ye nè Bèboŋ nə. ² Ntirè nè Bèboŋ ènə, a zey nè yi ànə kak fa bwìŋ nà' ɲjamòk ntèŋ. Yi ànə kak wo nà' cùhu ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ fana wo com nonjə yà' ndzənə ɲwàk Nwì nè rərəŋ. ³ Ntirè nè Bèboŋ ènə, nà'a bə liŋ mo ye. Bə ma nè yi ànə ye ɲwè fana yi à tesə bohòŋgwì bə ɲkum Devid. ⁴ Bə ma nè yi à ye Nwì fana Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpɛ ɲgònitsə' fa bwìŋ də nà'a mo ye nè nà' tse' ɲàŋ ve'ɛ wùriŋ. Nwè ènə Jisos Krest, yi Tà àvès. ⁵ Yi à gù yi ɲkuŋ Nwì gù mɛ bə bònəm ye, də mɛ ye ɲgà ntum ye. Nwì à gù ve'nə ya bùu sè sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' dzəm bohòliŋ mo ye, nə sə yuk duk ye. ⁶ Wèŋ bùu lak Rumà, wèŋ cu yàwèŋ sè' ca bùusè yi a to weŋ sè' ɲgòye sè' bùu Jisos Krest. ⁷ Fana yà'a yusè mù nə còm faà nə weŋ bùu Nwì sè mvwe' lak Rumà. Yi à dzəm weŋ, nə to fis weŋ ɲgòye bùu ye sə. Mù lèŋ də Tè' àvès Nwì nə ye Jisos Krest nè yi Tà àvès, nə gù weŋ bèboŋ, nə fa weŋ fifi.

Ncu Bùu Nwì Sè Mvwe' Lak Rumà Gù Pol ɲgòKwasə Nwì

8 Mù sà kwasə to mantombi ntòNwi àm bohòJisòs Krèst bə liŋ awèŋ pwe'. Mù sà kwasə ve'nə bùusə bwìŋ sà cèp lòkɛ'cà sənə nzenɡòn nə pwe' bə nsàp dzədzəm àwèŋ nè wèŋ tse' bə Ntirè nè Bèboŋ nə. 9 Mù fàkgè bohòNwi bə ntəm àm pwe' ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bə liŋ mo ye nə. Yi rì də ghà nè mɛ lɛŋgè Yi pwe', mù sà ten wəŋ. 10 Mù sà lɛŋ Nwi də a ye-a ŋga yà' bòyi fana yi gɛ fa mɛ mandzə nè co mù və kə ye tsoŋ li wəŋ ŋkuŋ. 11 Mù sà dzəm ŋgòyə wəŋ ya wèŋ jəŋ bum mok sè Nwi a fa mɛ yà' bə ma nè yòŋsə nə. Wèŋ rɛɛŋ yà' ve'nə ya ŋga yà'a gɛ wəŋ ŋgògɛ ghaha lo mantombi sè'. 12 Yúsə mù sà cèp sà də, vesùwèŋ tɛsə mòk bə mòk bə dzədzəm nè a tse' nə. Dzədzəm àwèŋ nə kwe'sə mɛ fana dzədzəm nè njàm kwe'sə bwi wəŋ sè'.

13 Bwema am wèŋ, mù dzəm də wèŋ riŋ tse' də mɛ ləpgè mandzə wùriŋ də mɛ kə ye wəŋ fana yumok sə lok mandzə nə. Mɛ dzəmgè ŋgòvəə ya mɛ gɛ bùu mok sè mvwe' lak àwèŋ yà'sə dzəm bohòJisòs Krèst sè', mvè'nè mù a gù lakmvum yà'a. 14 A fàak sà yàm də mɛ nə tsoho tsoŋ fa bwìŋ pwe'fo' Ntirè nè Bèboŋ nə. A dzəm bùu sə wèŋ ye sè wo cu mvwe' lak sè yà' a muhu laŋ kè sè wo jàmŋgaŋ wèŋ pwe'. A dzəm wo ye bùu sè wo tse' ŋkərə kè sè wo

ləm pwe'fo'. 15 Nà'a yà'a njo nè ntəm àm tə mègù də mɛ tsoho fa wèŋ sè mvwe' lak Rumà Ntirè nè Bèboŋ nə sè' sə. 16 Marè'tu sà kà mɛ bùu Ntirè nè Bèboŋ nə ko. Ntirè ènə a zəŋ nè nà'a ŋàaŋ Nwi sè yi fagè ndàaŋwè pwe'. Yi fagè ŋwè nè fòlòŋ nè nà' à dzəm bohòJisòs Krèst lùŋ bə zəŋ. Nà'a mantombi nè bùu Jus wèŋ, ŋkuŋ nə lo bohòbù lakmvum wèŋ sè'. 17 Ntirè nè Bèboŋ ènə nitsə' fagè ves mvè'nè Nwii gùgè bwìŋ bə zəŋ ŋgòye kəkərə mɛlisə yi. Yà' yeto ŋga ŋwè dzəm bohòNwi, nə kə lə sè' bə dzədzəm anə. Yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwi sə də, <<Ŋwè nè yi yəyərə mɛlisə Nwii nè cu fo', bùusə yi tse' dzədzəm bohòNwi.>>

Bwìŋ Pwe'fo' Mantombii Nwi Ngàa Gù Bup

18 Nwi sà nitsə' tsə fa bwìŋ mɛbu də yi sə jò' bə bum sè bup sè bwìŋ sə gù bohòyi, nə sə gɛ bohòbùu mok wèŋ sè'. Nsàp nè wo sə gù ènə sə lo' zinə nə. 19 Wo rì bum sè aco ŋwè riŋ yà' bə ma nè Nwi ve'ɛ làaŋ, bùusə Nwi a nì fa wo yà' yi bə tu ye. 20 Búsə mvè'nè à yèto, ŋga Nwi à gù nzenɡòn nə, bum sè yi à gù sə pwe' sə nitsə' fa bwìŋ mvè'nè nsàp Nwi nè wo ka yi ye yuk nə cu sə. Yà' nòjəja də yi tse' ŋàaŋ sè yà'a nè kà mè yuk, nə ye sè' də yi mègù ye Nwi. Ye də mandzə nè co wo nè swirə

ngòyè ngə'ə bùè. ²¹ Wo rì dè Nwì cu yo, nè kà nà' co Nwì sè kùksè, nè kà yi sè' sè kwasè. Tsətsərèə awo a jip laŋ fana ŋkərèə awo kà bum mok sè rɛ̀ɛ̀. ²² Wo sè gù bum awo dè wo ŋgàa ŋkərè, ŋga wo sè bùuŋ ləm. ²³ Bohòwo ŋgòkùksə Nwì nè ghaŋ nè yi nè kà kè kpə yuk nè kà ye. Wo kə gù bum sè yà' səsə co ŋwè nè yi nè kpə, nè ye swiŋ, nè ye nàm bə no wèŋ, nè sè kuksə zɛ̀.

²⁴ Anə geŋ Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo dè ya wo gù bum sè bup sè ntəm awo sè dzəm dè wo gù sə, fana wo gù bum marè'tu bə ni' awo. ²⁵ Wo me'rə mak yusè yà'a zinə bə liŋ Nwì, nè jəŋ bum sè yà'a mɔwès. Wo sè kuksə, nè sə fak bohòbum sè Nwì à gùu, nè kà Nwì nè yi à gù bum yè'sə yi nè kùksè. A yi nè aco wo kuksə yi, nè kà teŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

²⁶ Ye dè Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo dè ya wo gù bum sè bup sè ntəm awo sè dzəm dè wo gù sə. Bèba mok sə noon fe'lə sè' bə bèba mok ŋga Nwì à ka dè anə ye ve'nə duk. ²⁷ Mbəmbam wèŋ ye sè' wup. Wo me'rə ŋgònòŋ bə bèba wèŋ, nè sə lap mandzè ve'ε gugūŋ ŋgònòŋ sè' bə mbəmbaam mok. Bum yè'sə a marè'tu nè wù kà fùk. Wo sə ye ngə' nè nà'a kəkərè bə nsàap bup sè wo sè gù yà'sə.

²⁸ Bəsè bùu yè'sə wèŋ a bəŋ ŋgòrì Nwì dè yi Nwì anə fana Nwì me'rə wo ya wo sə

tsərə bum bə jòn ànə ntèŋ; nè ye sè' dè ya wo sə gù bum awo mok bə mandzè nè bə jòn anə. ²⁹ Vəəm awo rwiŋ mègù bə bum sè bup, nè ye bə ŋkài'. Wo tse' ntəm nè ŋgòtse' bum lələ, nè sə cuk ntəm sè' wuriŋ. Wo sə waŋ bum bwìŋ, nè sə zə bwìŋ sè'. Wo sə lələ, sə borə bwìŋ, nè sə tse' ntəm sè bup bohòbwìŋ. Wo dzəm ŋgòcaŋsə ncəncàŋ, nè sə bupsə liŋ bwìŋ. ³⁰ Wo sə beŋ Nwì, nè kà yumok wəp lok, sə neni', nè sə kumŋgùŋ. Wo sə gù ghaha bup sè fi ghaha, nè kà ma bə tè' yuk. ³¹ ŋkərèə awo a jip laŋ, yusè wo duk dè wo nè gù yà', wo kà sè gù. Wo kà ntəm nè bèboŋ bohòbwìŋ tse', nè kà manziŋ sè' tse'. ³² Bùu yè'sə wèŋ rì ve'ε làaŋ dè ncèp nè Nwì nè sə cèp dè a ye-a ŋga ŋwè gù-a nsàap bup yà'sə fana ŋgəŋgàaŋ nè kpə, fana wo kà mbeŋ kòm, wo sə gù mali yà'. Bùu yè'sə wèŋ yə ŋga bùu mok wèŋ sə gù nsàap bup yè'sə fana wo sə dzəm mali dè ŋ, a ve'nə bèboŋ.

2

*Nwii Sakgè Ndàanwè
Pwe'
Yəyərè*

¹ A ye-a ŋga wèŋ sə sak bwìŋ dè wo ŋgàa gù bup fana wèŋ riŋtse' duk dè wèŋ yàwèŋ sè' ca. A ye-a dè wu sè ndà, ŋga wù sak ŋwè nəmòk ve'nə fana ye dè wù gbù yònzak sè'

bùusè wu gùgè nsàap bup yà'sə yòsè'. ² A rì də Nwii sakgè ndàanwè pwe' nè yi gù nsàp bup ànə, yi yəyərə ɲgòsak wo ve'nə. ³ A ye-a ɲga wù yə də bwij sə gù bup, wù sə sak wo fana wù kə gù yòsè' ve'nə, ye də wu nè swirə bohòNwii yè'sə va pip, ɲge' àm. ⁴ Wù tsəm də mvè'nə Nwii sə ko ntəm, nə sə cum gəe' yà'sə ye də yi nə kà wu yumok gù à? Wù sə jə kontəm ye nə co yusè wà ve'nə. Wu ka riŋ də yi sə gù bəboŋ, nə sə ko ntum ve'nə ɲgòfa wu mandzè də ya wu kupsə ntəm yòriŋ à? ⁵ Nə ye də a ye-a ɲga wù gù tu, nə kà kupsè fana ye də wù sə to naan ɲgə' nè ghaŋ mətuhù wù. Wu nə ye ɲgə' nùmbu nè Nwii nè nitsè' də yi jò' laŋ, nə sak ndàanwè pwe' yəyərə nə. ⁶ Nùmbu ànə ye, Nwii nə lak fəsə fa ndàanwè pwe'fo' sè' mvè'nə yi à fàak. ⁷ Bùu sè wo sə kì ntəm, nə sə gù bəboŋ fana ye də wo sə lap də Nwii nə kuksə wo, nə fa wo lùŋ nè nà'a nè kà lè yuk, nə se wo. Nwii nè fa tsə li bùu yà'sə wèŋ lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk. ⁸ Bùu mook yàwo sè wo sə kà zìnə nə be', wo sə lap megu bum yàwo, nə sə gù megu bum sè yà'a bup. Nwii nè kə yeŋsə wo ɲgə', nə kà manziŋ bohòwo tse'. ⁹ ɲwè nè yi sə gù bup pwe' nè kə yə ɲgə' wù kà fùk. Nà'a mantombi nè bùu Jus wèŋ ɲkuŋ nə ye bə bù lakmvum wèŋ sè'. ¹⁰ Bohòbùu sè

wo sə gù yàwo bəboŋ fana Nwii nè sè wo, nə kuksə liŋ awo. Yi nə gù wo ɲgòcu ncu nè bə fifi. Nà'a mantombi bohòbùu Jus wèŋ ɲkuŋ nə lo bohòbù lakmvum wèŋ sè'. ¹¹ A ve'nə bùusè Nwii sakgè ndàanwè pwe'fo' nə kà mòk gəm ko fa.

¹² Bùu sè wo ànə ka lùk Nwii riŋ, nə gù bup wèŋ nè kpu bisə, ɲga ye-a sè də wo à ka lùk sə riŋ yuk na. Bùu sè wo à rì yàwo lùk sə laŋ, nə kà yà' nòŋsə fana Nwii nè kə sak wo, wo gbə nzak bùusè wo à rì lùk sə laŋ, nə kà yà' nòŋsə. ¹³ Busè Nwii nè kà ɲwè də nà'a yəyərə mʉlisè yi bùusè nà' ànə yuk lùk laŋ jə, yi nè jə bùu sè wo à gù mvè'nə lùk sə à sə tsè' sə. ¹⁴ Bù lakmvum wèŋ ka lùk riŋ. Wo kà-a yà' sè' riŋ ve'nə fana mvək nəmòok ye yo nè wo sə gù bum mok yà' kərə mvè'nə lùk sə dzəm sə. Wo gù ve'nə fana yà' sə niŋtsok də wo nòŋsə fa ni' awo lùk. ¹⁵ Bum sè wo sə gù sè, sə nitsè' də bum lùk sə ndzə nduəmè wo. ɲkərə awo riŋ sè' də yu nè'e nè bəboŋ, nà'a ye nè bup. ¹⁶ Ye də Nwii nə sak riŋ nzak awo kəkərə nùmbu nè yi nè sak bwij pwe' nə. Yi nè sak bwij ndzə bohòjisòs Krest. Yi nə sak wo bə yusè yà' cu swihi sə ntùu wo. Yà'a yusè mʉ sə tsòho fa bwij yà' ndzənə Ntirè nè Bəboŋ nə.

*Kaco ɲwè Tse' Lùŋ Busè
Yi Rì Lùk Yeŋ*

17 Bohòma nè njàwènj bùu Jus sè wènj sè duk də, wènj yàwènj yəyərè bùusè wènj rì lùuk Musi, nè sè kum ngùnj bùusè wènj be'lə wènj Nwi yà'a, 18 wènj rì yusè Nwi dzəm bùusè wo a yərərə fa wènj lùuk sè laŋ fana wènj riŋ yusè yà'a bəboŋ. 19 Wènj riŋtse' pap də aco wènj niŋtsok fa bùu sè wo ka lis tse' wènj mandzə. Wènj sè duk sè' də wènj co mareŋ bohòbùu sè wo cu sənə ndzəm. 20 Wènj də aco wènj tsok rəŋsə fa bùu sè wo ləm wènj bum, nè yərərə riŋ to bùu sè wo ka yumok riŋ wènj sè'. Yè'sə ve'nə bùusè lùuk sə a gù wènj wo ŋkuŋ wènj kərə ve'nə, yà' niŋtsok fa wènj zinə nè sè'. 21 Ye də wènj sè wènj sè yərərə bwìŋ yà'sə, kaco wènj yərərə ni' awènj yeŋ à? Wènj tsòho fagə bwìŋ də ŋwèe kà yəyè, wènj sè yə yàwènj kè ka' ε? 22 Wènj sè duk də bwìŋ kà nto ko, wènj sè ko yàwènj kè ka' ε? Wènj də bwìŋ dzeen rùm, wènj sè yè jə bum mu tà'a rùm kè ka' ε? 23 Wènj sè kum ngùnj də wènj rì lùuk Musi, njo nè wènj sè gù bəpsə bwìŋ lùuk sə, nè sè fa liŋ Nwi marè'tu ye kə bùu yà? 24 Yà' mègù mok mvə'nə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwək Nwi də, <<Bù lakmvum sè gù bəpsə liŋ Nwi sè bùu wènj bùu Jus.>>

25 Wènj bùu Jus, wènj sə naan tu bə nzak nè ŋgòkom tu mbəmbam, də nà' sè nitsè' də wènj Nwi wènj a

zu rùk. A ye-a ŋga wènj sə nòŋsə lùuk Musi fana kom tu nè tse' fàk bohòwènj. Yà' ye sè' də a ye-a ŋga wènj sè gù bəpsə lùuk sə fana kom tu nè nà' kà zəp fàk tse' lok. 26 A ye-a ŋga ŋwè nè wo a ka yi tu kom fa sè nòŋsə lùuk Musi sə fana Nwi nè jəŋ ŋgəŋgəŋ co ŋwè nè wo a kom fa yi tu. 27 Bùu sè wo a ka tu kom, nè sə nòŋsə lùuk Musi wènj sè nitsè' jəja də wènj ŋgàa jòn. Mù duk ve'nə bùusè wènj sè wènj rì lùuk sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwək, nè kom tu sè' wènj sə, sè kà lùuk sə nòŋsə. 28 Yusə də, a ye-a ŋga ŋwè kom-a sè tu, kaco yà'sə busə yi ŋwè Jus nè zinə nè yeŋ. Yusə yà' tse' ŋgònitsè' də nè'e ŋwəə Nwi nè zinə ka yumok sè yà'a ma mənŋgùp ni'i yeŋ. 29 Bùu sè wo bùu Jus sè zinəə bùu sè ntum awo bohòNwi yəyərè. Yà'a fàak sè ma ndzənə yòŋsə, yà' ka nzak bə lùuk tse'. Nwi nè sə kwasə riŋ nsàp ŋwè ànə yi, ka bwìŋ yeŋ.

3

*Bùu Jus Wènj Dzèen Nwi,
Nwi Cum Megu Ye Zinə*

1 A ye-a ve'nə, ye də bùu Jus wènj sè tse' fàk yumok sè də wo kəp ghak Nwi wo də bùusè wo bùu Jus wènj à, kom tu tse' yè'sə fàak yà? 2 Yà' tse' fàk bohòwo wùriŋ. Nwi ànə fa to ncèp nè nje nè mantombi cap ndzə bohòwo. 3 A ye-a sè

də bùu Jus sə mok wèŋ à ka ncèp nè nõŋsə fana yà'sə ka də Nwì à cèp bòrə ncèp nje nè ŋwàŋ yeŋ. ⁴ Ka ve'nə yeŋ lok, bùusə a dzəm bwiŋ pwe'fo' ye ŋgàa cì' mvwès fana Nwii nè cum mali ye ŋgà cèp zinə. Yà' mègù mvè'nə wo à còm nõŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də,

<<Wùu Nwì, yusə wù cèp yà' pwe'fo', yà' nõjəja də wu zinə.

Wo làp-a yumok bə liŋ yo, yà' kə lə megu də wu zinə anə wù.>>

⁵ Kàmòk aco bùu mok wèŋ duk də, <<Bup sè vès sə gù sə, sə tesə bwiŋ ŋgòyə bònjsə mvè'nə Nwii ye rərəŋ sə.>> Aco vesùwèŋ duk yè'sə ŋga'a da? Ye də aco a duk mok də a ye-a ŋga Nwì yeŋsə ves ŋgə' bùu bup avès sə vès gùu, ye də yi ka bəboŋ gu à? Mù sə tsərə yè'sə mvè'nə ŋwèe tsərəgè ve'nə. ⁶ Kaco yà'sə ye ve'nə yeŋ. Busə a ye-a də Nwì ka zinə tsok, ye də aco yi sak nzeŋgòŋ nè va pip? ⁷ Kàmòk aco bùu mok sə duk mali sè' də, <<A ye ŋga vès sə cì' ke'cà mvwès, yà' sə tesə ŋgògà bwiŋ ya wo ye riŋ bònjsə ghaha mvè'nə Nwii cèp mègù ye zinə sə fana wo sə yamsə liŋ Nwì sə bùu zeŋ. Yà' sə tesə-a ve'nə laŋ, njo nè Nwii nè yeŋsə fe'lə ŋgàa cì' mvwès wèŋ ŋgə' co bùu sè bup ye kə bùu yà?>> ⁸ Ncèp njàwo nè də, <<Vesùwèŋ sə gu lo bup mantombi ntèŋ, ya yusə bəboŋ nè tesə nja

sè'.>> Bùu mok wèŋ cì' fagè mu mvwès də mù sə duk ve'nə. Nwii nè yeŋsə nsàp bù ànə ŋgə' nè nà'a nè kərə bə nsàap bum sè wo sə gù yà'sə.

Bwiŋ Pwe' Ngàa Gù Bup

⁹ Ye də aco a ləsə ncèp ènə yè'sə da? Co vès bùu Jus wèŋ bòghak bù lakmvum wèŋ à? Hai', ka yeŋ lok fuk. Mù reŋsə yà' laŋ də bùu Jus bə bù lakmvum mègù pwe'fo' yəyərè; mòk ka zok yeŋ bùusə wo pwe' cu sə bàa bup. ¹⁰ Yà' mègù mvè'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də,

<<Nwè nè mò'fis nè yi kəkərə mälisə Nwii bùè.

¹¹ Nwè nè mò'fis nè co yi reŋ yumòok bùè.

Nwè nè mò'fis nè yi sə làp ŋgòbè' mandzè Nwii sè' bùè.

¹² Bwiŋ pwe' a bwiŋ wes fa Nwì ŋkwèŋ laŋ.

Wo a bùuŋ wes løyusə wà; Nwè nè ŋgà gù bəboŋ mok bùè.

¹³ Cùu awo nòto co cùu sè. Bòrə bwiŋ rwiŋ mu cùhu wo anə dak.

Yusə yà'a tesə kə cùhu wo, yà' mègù co no ta ŋwè yi.

¹⁴ Cùu awo sə rwiŋ mègù bə yàk bwiŋ nè ye ncèp sə cücuk.

¹⁵ Kù awo fup bònjsə ŋgòlòmve' zə bwiŋ ve'è wùriŋ.

¹⁶ Mvwe' mandzè nè wo lópwe', wo sə bupsə

bum, nə sə jəŋ və ŋgə' sə'.

17 Wo ka ŋgògù fifi riŋ lok.

18 Wo bà lis nə kà Nwì sə wəp lok fuk.>>

19 Vesùwèŋ rì dè lùuk sè Nwì à fa sə yà' kotse' bùu sè yi à fa yà' bohòwo sə. Ye də ŋwè nəmòk nè aco yi duk də yi bəbɔŋ mantombii Nwii bùè. Ndàaŋwè pwe' nè kè təəŋ mantombii Nwì, nə sak tsoŋ li bə yusè yi à gù pwe'.

20 Nwè nè yi a nòŋsə wes lùuk sə co Nwì jəŋ yi də yi yəyərè bùusè yi a nòŋsə wes lùuk sə bùè. Fàak sè lùk tse', a ŋgònitsè' fa bwìŋ də ŋwè nè wu gù-a vɛ'ɛ, ye də wù sə gù bup.

Mandzè Nè Nwii Jəgè Bwìŋ Co Də Wo Kəkurè Mù Lisè Yi

21 Ye də nè ŋga'a nè'e mandzè nè Nwii nə gù bwìŋ ŋgòyəəŋ kəkurè mʌlisè yi nə a vè mok laŋ. Mandzè ànə ka yumok ŋgògù bə lùk tse' lok. Nwàk lùuk Musi bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə cèp gèsə lòfa' bə zəŋ sè'. 22 Mandzè nè Nwii gù ŋwè ŋgòyəəŋ kəkurè mʌlisè yi nə, a ŋgòdzəm bohòjisòs Krest. Yà'a vɛ'nə bohòndaŋwè pwe' nè yi dzəm. Nwè nəmòk ka ye zok yəŋ, 23 bùusè bwìŋ pwe'fo' a gù bup laŋ, nə kà mvwe' bòŋ sè Nwì sə mok kè dzèŋ. 24 Wo yəəŋ mègù mok kəkurè mʌlisè yi anə bə bòvəm nè nje nə. Yi gù fagè wo vɛ'nə wà nè wà, bohòjisòs Krest nè yi a fiŋ

mè'rə wo nə. 25 Nwì à jə yi, nə fa co ndzə cop ya ŋga Nwii nə swifa ndàaŋwè nè nà' dzəm bohòyi bup ye. Nwì à gù yè'sə ŋgònifa bwìŋ də yi gùgè bum bə mandzè nè kəkurè. 26 A ye to mantombi, Nwì sə ko ntum, nə kà bup sè bwìŋ à sə gùu sə mətuhù wo naaŋ. Ye də nè ŋga'a nè'e, yi sə nitsè' fa bwìŋ də yi ye kəkurè bə mandzè nè yi sə kà bup mè'rè; nə ye sè' də ŋwè nè nà' dzəm bohòjisòs pwe', yi nə gù nà' ŋgòye sè' kəkurè. Yi sə kà bup mè'rè, ŋgònitsè' fa bwìŋ də yi kəkurè.

27 A ye-a də Nwì a gù bwìŋ ŋgòyəəŋ kəkurè mʌlisè yi bə bòvəm nè nje, ye də yumok cu fe'lə sè co a kum ŋgùŋ bùu zəŋ yo à? Hai', mʌzəp yumook bùè. Bùu yà? Busè ka də vesùwèŋ a gù yumok ŋkuŋ Nwì nə jəŋ ves də a kəkurè mʌlisè yi yəŋ; a mègù bùusè vesùwèŋ a dzəm bohòjisòs Krest. 28 Vesùwèŋ yə də Nwii gù ŋwè ŋgòyəəŋ kəkurè mʌlisè yi bùu dzədzəm. Yà' ka yumok ŋgògù bə lùuk Musi tse' lok fuk. 29 Kè wèŋ tsəm də Nwì mègù Nwì bùu Jus wèŋ woòwo ɛ? Hai', yi Nwì bù lakmvum wèŋ sè'. 30 A vɛ'nə bùusè Nwì mègù mò'fis. Yi nə jəŋ bùu Jus wèŋ sè wo komgè yàwo tu mbəmbam sə co wo yəyərè mʌlisè yi ŋga wo dzəm bohòjisòs Krest. A bohòbù lakmvum sè wo kà

yàwo tu komgè sè sè' wup. Yi nà jəŋ wo co wo m̀lisè yi yəyərè ŋga wo dzəm sè' bohòJisòs Krest. ³¹ A ye-a də Nwì sə jə bwiŋ co wo kəkurè mok bùusè wo tse' dzədzəm, ye də a sè duk mok də lùk ka fàk mok tse' fe'lə à? Hai', ka ve'nə sè' yeŋ lok. Yusə də vesùwèŋ sə niŋ reŋsə njo nè wo ànə gu lùuk sə bùu zeŋ sə.

4

Mandzè Nè Abràham A Ye Kəkurè M̀lisè Nwì

¹ Vesùwèŋ cèp ja'a na bə nzak Abràham nè yi à ye tàcici àvès bùu Jus wèŋ nà'a nè. ² Abràham nè ànə bùuŋ-a kəkurè bùu yumok sè yi à gùu, ye də yi tse' yumok co yi kumŋgùŋ bùu zeŋ yo. Mègù kə də Abràham nè à ka yumok nè co yi kumŋgùŋ bùu zeŋ mantombii Nwì tse'. ³ Nwàk Nwì sə cèp ye də yà? Nà' sə cèp də ve', <<Abràham à dzəm yusè Nwì à cèp, ànə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwè nè yi kəkurè.>> ⁴ A ye-a ŋga ŋwè fàk yumok, wo lak yi mbàam sè yà' a sè ye, bùusè yi gù fàk. Mbàam yà'sə ka sè də wo fa yi yà' wà yeŋ, a sè yi fàk yà' yi. ⁵ Yà' ye sè' də yi gùgè ŋgàa gù bup wèŋ yəəŋ kəkurè. A ye-a ŋga ŋwè mòk ka ye yumok fak, nè fa megu ntəm nè nje bohòNwì, fana ye də Nwii nè jəŋ yi də yi kəkurè njo nè nà' a fa ntəm ye bohòyi. ⁶ Devid à dzəm sè' də a zinə də, ŋwè

nè Nwì jə yi də yi kəkurè ŋga ŋgèŋgəŋ ka yumok sè co Nwì jəŋ yi ve'nə bùu zeŋ gu fana ŋwè ànə tse' reŋsi anə zinə. ⁷ Yusə yi à cèp sə duk də,

A reŋsi bohòbùu sè Nwì a swì fa wo bup awo, nè swi bisə yà'.

⁸ A reŋsi bohòŋwè nè Tàa nè kà yi co ŋwè nè bup mok jə fe'lə.

⁹ Aco a fek mali də, tse' mègù nsàp reŋsi ènə bùu sè wo a kom fa wo tu kè bùu sè wo a ka yàwo kom sè' ε? Vesùwèŋ cèp càsə mè fa' laŋ də, Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kəkurè bùusè nà' à dzəm yusè yi à cèp. ¹⁰ Ghà nè Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kəkurè yà'sə, ànə ye ŋga wo kom fa yi nè tu laŋ à? Hai', ànə ye ŋga wo ka yi ntòkom fa. ¹¹ Anə geŋ wo kom fa yi tu sə maŋkwèŋ, yà' ye mok co ŋgwè ŋgònitsə' də Nwì à jə Abràham co nà'a kəkurè laŋ bùusè nà' à dzəm yusè yi à cèp. Yà'a mvwe' sè Abràham nè yi tè' bohòndaanwè pwe' nè nà' dzəm tse' bohòNwì ŋga wo ka yi tu kom fa, fana Nwì jəŋ ŋwè ànə də yi kəkurè mu lisè yi. ¹² Yi sè' tè' bohòbùu sè wo a kom fa wo tu wèŋ pwe'fo', ŋga ye-a də wo sə yù kuu Abràham nè, nè sə dzəm tse' bohòNwì mvè'nè yi à dzəm to mantombi ŋga wo ka yi tu ntòkom fa yà'a na.

Yusè Nwì à Kàak, Anə

Tse' Yà' Bùu Sə Wo Tse' Dzədzəm

¹³ Nwì ànə kək fa Abràham bə ɲgwì bù ye duk də, yi nə fa nzeɲgòɲ nə pwe' ndzə bohòyà'wèɲ. Nwì ànə kək fa yi yè'sə, à ka bùusè də yi nə à sə nòɲsə lùuk sə yeɲ. Yi à kək fa nà' bùusè Abràham ànə dzəm tse' yusè yi ànə cep fana yi ye mok ɲwə nè yi yəyərè mulisè Nwì. ¹⁴ A ye-a də bùu sə wo sə nòɲsə lùuk sə wèeɲ nè kè tse' bum sə Nwì à kək sə wo fana ye də ɲgòdzəm tse' bohòNwii yu wà, nə ye sè' də yusè Nwì à kək sə yà' ka fàk tse'. ¹⁵ Yusè aco lùk gu to sə, a ɲgògù Nwì yi jok. Megu də wo à ka-a lùuk sə gu, bwèrɛ ɲwè kà lùk sè' bupsè yuk.

¹⁶ Ye də kəkək ènə bohòbùu sə wo dzəm tse' bohòNwì. A ve'nə ya yà'a rɛɛɲ də Nwì sə fa ves kəkà' ènə bə bònəm nè nje, nə ye sè' də yi sə fa yà' bohòɲgwì bù Abràham nə lònɲ. Ka də yi fa mègù bohòbùu sə wo sə nòɲsə lùk wèɲ yeɲ, yi sə fa bùu sə wo dzəm tse' bohòyi pwe' mvè'nè Abràham à dzəm. A zìnə də Abràham nə tè' àvès pwe'fo' yi. ¹⁷ Yà' mègù mvè'nè wo à còm nòɲsə yà' ndzənə ɲwàk Nwì yà'a də, Nwì à duk də, <<Mù gù wu, də wu ye tè' bohòlak ɲkùuɲntɛɲ.>> Ye də Abràhaam tè' àvès mantombii Nwì yi. Nwì nə Abràham a dzəm bohòyi ènə, yi fagè yòɲsè bohòbùu sə wo à kpɹ laɲ yi. Yi

togè bum sə yà' ka ntòye co də yà'a ye ve'nə laɲ. ¹⁸ Bum sə Nwì à kək sə à sə yəəɲ co də yà'a nə kà fàk fana Abràham sə dzəm mali Nwì fo', nə sə naaɲ mali tu bohònà'. Anə geɲ yi kə ye tè' bohòlak ɲkùuɲntɛɲ anə. Yà' à mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì sə də, <<ɲgwì bù yòo nè yam ɲkùuɲntɛɲ.>> ¹⁹ A ye yè'sə ɲga Abràhaam mok co luumɲgòɲ ɲkù mò'fis ve'ɛ. Yi riɲ də yi kəəp mègù ye mok kpɹ, nə riɲ sè' də ɲgwe ye Sàra ɲwà nè yi kà mwe dzəgè. Bum yà'sə lònɲ à ka dzədzəm ye nə kum lok. ²⁰ Yi à sə kà mərè, nə kà ɲgòtsərə yusè Nwì à kà' də nà'a nə gù sə sè' teɲsè. Yi à sə kùksə Nwì, nə guɲ ghaha bə dzədzəm ye nə ghaha. ²¹ Yi à rì tse' ve'ɛ pap də Nwii nə gu tsoɲ li yusè nà' a kək sə. ²² Nwì ànə jəɲ yi də yi kəkərè mulisè yi bùu nsàp dzədzəm ye ènə. ²³ Yusè wo à còm də Nwì à jə yi də yi kəkərè yà'sə, yà' sə kà mvè'nè Nwì à gù megu bohòyi nitsè'. ²⁴ Yà' sə nitsè' fa vesùwèɲ mvè'nè Nwii nè gù bohòvesùwèɲ sè' ve'nə, ɲga ye-a də vesùwèeɲ dzəm-a də Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krest àvès nə mvwe' kpɹ na. ²⁵ Jisòs nə, Nwì à tumsə yi də ya yi kpɹ bùu bup avès, nə lokoksə yi mvwe' kpɹ sèmok də ya vesùwèeɲ tse' mandzè nè ɲgòye kəkərè.

5

Ves Nwì Wèen Mok Nge'
Bùu Jisòs Krest

¹ Ye dè mvè'nè vesùwèen mok kèkurè mülisè Nwì bùusè a dzèm tse' bohòyi fana ves Nwì wèen mok nge' bùu Tà àvès Jisòs Krest. ² Jisòs nè à gù yi ñkuñ vesùwèen sè naan tu bohòyi, nè riñ nsàp bòvèm nè Nwì tse' nà', nè a ni cu nga'a ca ènè. Fana vesùwèen sè kwa bùusè a sè kùk lis dè a nè kè tse' ma njàvès sèkè kèkuk nè Nwì tse' nè sè'. ³ Yusèmook sè' dè, a yè-a ngè' fana a kwa bè zèñ sè' bùusè a rì dè wu yè-a ngè', nà' gu wu ngòko rì ntum, nè kà teñsè. ⁴ Wu ko rì ntum ve'nè fana wù bùuñ mok ñwè nè ñwè. Wu bùuñ nsàp ñwè nà'nè ve'nè fana wù naan bwi nga'a tu dè Nwì nè gu tson li yusè yi duk sè. ⁵ Vesùwèen sè naan tu fana yà' kà wà kè cà, bùusè dzèdzèm nè Nwì nè rwiñ sè ntum vès anè lañ. Yi a gù yè'sè ve'nè bè ñaan Yòñsè nè Rèrèñ nè yi a fa ves nè.

⁶ Ghà nè vesùwèen à cu bè jamè fana Krest vè nè kè jèñ kpù àvès, nè kpù fa ves sè vès ngàa gù bup. Yi à kè kpù tsè mègù mùnè mvèk nè nà'a kèkurè nè. ⁷ A rì dè gu ve'è wuriñ bohòwè ngòkpù fa mòk, a dzèm ye nga ngèngàan ñwè nè bèbon na. Kàmòk aco ñwè nèmòk dzèm ngòkpù bùu tu ñwè nè bèbon mòk yo àlè.

⁸ Krest à kpù ye bohòvès nga a cu ntòbùu sè bup. Yà'a mvèsè Nwì à nitsè' dzèdzèm ye bohòvès sè. ⁹ Nwì jègè ves co bùu sè kèkurè mülisè yi bùu nduèm Krest nè. Ye dè yà' nòjèja dè yi nè gù li vesùwèen a kà mvwe' sè jèjòk nè Nwì cu sè kè tiñ lok. ¹⁰ Ghà nè ves Nwì wèen anè ye mali ntòbè bèbèñ fana mo ye kè tes fa ves ñkèñ bè kpù ye. Nga'a nè vès Nwì wèen mok nge' fana anè kè lè tson li gù dè a nè tse' lùñ bùusè yi cu fe'lè ñwèm. ¹¹ Ka yà'sè megu. Mook sè' dè vesùwèen sè kwa nga'a ve'è bè yusè Nwì a gù fa ves yà' ndzè bohòTà àvès Jisòs Krest sè. A yi Jisòs nè yi a tes fa ves Nwì wèen ñkèñ nè.

Adàm à Jè Vè Kpù, Krest
Jè Vè Ye Lùñ

¹² Bup à ni vè sè nzenğon fèen bùu ñwè nè mò'fis fana bup nè son jèñ vè kpù. Yà'a mvè'nè kpù à vè bohòndaanwè pwe'fo' sè, bùusè bwiñ pwe' à gù bup. ¹³ Nwì à sè jè vè lùuk ye nga bup cu sè nzenğon anè lañ. Megu dè kaco wo tañ dè nè'e bup yeñ, nga wo ka-a lùk ntònonsè na. ¹⁴ Anè ye-a sè ve'nè fana ye jèñ bè mvèk nè Adàm kè dzeñ bè mvèk nè Musi mùmèvè'nè lùk à ka ntòyeñ nà'a, kpù à sè kogè bwiñ. Kpù à sè ko wo ve'nè, nga ye-a sè dè wo à ka nsàp bup nè co Adàm, nè yi à dzèen tsè ñgì Nwì ve' nà'a gu na.

Adàm nè yè'sə ɲwè nè yi tə mənə tu ɲwè nəmòk nè yi nè kè vè ntsə'mòk. ¹⁵ Megu kə də fəfa nè Nwii ye zok bə bup nè Adàm à gù nè. Busè ɲwè nè mò'fis à gù bup fana mfəɲ bwij kpu. Megu də bònəm nè Nwì tse' ɲàɲ nè ghak càsə. Nwì a sè bwij ve'ɛ wùriɲ, nè niɲ fa ves bònəm nè nje nè ndzə bohòɲwè nè mò'fis, nè yi Jisòs Krest nè. ¹⁶ Fəfa nè Nwì nè jəɲ və ye yusè zok bə bup nè ɲwè à gù nè. Yusè bup ànə à gù sə, à ye də Nwii sak bwij fana ya ndàaɲwè pwe' gbɛ nzak. Yusè bònəm à jə vè ye sə də, nà' à gù bwij ɲgòyəəɲ məlisè Nwì co bùu sè wo kəkurè, ɲga ye-a sè də wo à gù bup kè' ɲkùuɲntɛɲ laɲ na. ¹⁷ Njo bup nè ɲwè nè mò'fis à gù fana kpu tse' nzeɲgòɲ nè pwe' bùu ɲwè nè mò'fis ànə. ɲwè nəmòk sè' nè mò'fis nà'a, yuye sè yi à gùu à yam càsə. Bùu yusè yi à gùu sə fana ndàaɲwè pwe' nè yi jə bònəm Nwì, nè ye fəfa nè ɲgòye kəkurè məlisè Nwì wèɲ nè kè cu ncu nè co bùu sè ghaɲ wèɲ.

¹⁸ A yà'sə də mvè'nè bup nè Adàm à gù nè à gù bwij pwe' gbɛ nzak fana yà' ye sè' ve'nə də bèbo nè Jisòs à gù nè a fiɲ mè'rə wes bwij bohònza' ènə sè' pwe', nè fa wo lùɲ. ¹⁹ Bwij pwe' a bùuɲ wes ɲgàa gù bup bùu bup nè ɲwè nè mò'fis à gùu fana a sè' ve'nə də bwij pwe' nè kə yəəɲ mok kəkurè bùu ɲwè

nè mò'fis mòk nè yi à gù ye yusè Nwì à cèp sə.

²⁰ Bə ma nè nzak lùk ye fana lùuk sə à ni vè yàwo ya bwij gu ghaha bup ghaha. Mvè'nè bwij à sə gù ghaha lòbup mantombi fana bònəm nè Nwì ghaha casə bwi ye sè'. ²¹ Ya ɲga yà'a ye də mvè'nè ɲàaɲ sè bup tse' sə à sə gù bwij wo kpu fana bònəm nè Nwì tse' bwij ye ɲàɲ sè' ɲgògù bwij wo yəəɲ kəkurè, nè kə tse' lùɲ nè nà'a nè kà mè yuk nè bohòJisòs Krest nè yi Tà àvès nè.

6

Bup Ka Wenj Sə Bàa Yi Mok Kotse'

¹ Ye də aco a duk yè'sə ɲga'a da? Ye də a sə gu ghaha lo mali bup mantombi ya bònəm nè Nwì nè sə ghaha ye sè' à? ² Hai' ka ve'nə yeɲ. Aco ɲwè nè yi a kpu ma nè bohòbup laɲ sə gu mali bup à? ³ Wèɲ ka riɲ də mvè'nè vesùwèɲ à bàptesə nè bùuɲ bùu Jisòs wèɲ yà'a ye də ànə kpu be'lə yà'sə ves Jisòs wèɲ mvwe' mò'fis riɲ à? ⁴ Ye də yà' mègù co də vesùwèɲ à kpu venə wèɲ, fana wo tuuɲ be'lə ves sè' venə wèɲ ghà nè vesùwèɲ à bàptesə nè. A yà'sə mok də mvè'nè Jisòs à lòkok mvwe' kpu bə ɲàaɲ Tè' ye sə fana ye də vesùwèɲ cu yà'sə mok sè' ɲwəm. Vesùwèɲ tse' yòɲsè nè fi, ya a gi mok bə mandzè nè fi sè'.

⁵ A ye-a də mvə'nə yi à kpɛ, à kpɛ be'lə venə wɛŋ fana ye də vesiwɛɛŋ nɛ̀ lɔ̀kok be'lə mvwe' kpɛ sɛ̀ vɛ'nə. ⁶ Vesùwɛɛŋ rì də ghà nɛ̀ wo ànə tɛ'lə Jisòs Krɛst muntəəŋ nà'a fana nsàp nɛ̀ vesùwɛɛŋ ànə sɛ̀ ye to mantombì nà'a à kpɛ bə̀ nà' muntəəŋ anə. Yà' à ye vɛ'nə də ya wo gu bupsə gesə ŋwə̀ nɛ̀ bɛp nə̀ fo'. A vɛ'nə də vesùwɛɛŋ kà ŋkwɛŋ bohòbɛp mok sɛ̀ fàk mali. ⁷ Busə̀ a zinə̀ də a ye ŋga ŋwə̀ kpɛ laŋ fana bɛp kà ŋgəŋgàŋ yumok mok gù to fe'lə.

⁸ Yà' mɛ̀gù mvə'nə də vesùwɛɛŋ a kpɛ be'lə ves Krɛst fana a tse' dzədzəm sɛ̀ də a nɛ̀ kə̀ cu ŋwəm sɛ̀ venə wɛŋ bə̀bɛ'. ⁹ Busə̀ a rì də Nwì à lɔ̀koksə̀ Krɛst nə̀ mvwe' kpɛ laŋ fana yi nə̀ kà mok kpɛ fe'lə. Kpɛ ka ŋàŋ bohòyi mok tse' fe'lə. ¹⁰ Busə̀ yi ànə kpɛ fana yi kpɛ, nə̀ mesə̀ bə̀ bɛp kə̀ mò'fis, də bɛp kà yi mok mumsə̀ fe'lə. Ncu ye nɛ̀ yi cu nà' ŋga'a nə̀, yi sɛ̀ cu mok ncu nɛ̀ nà'a nɛ̀ bohòNwì. ¹¹ Yà'a mɛ̀gù bohòwɛŋ sɛ̀ bə̀ mandzə̀ ànə vɛ'nə də wɛɛŋ sɛ̀ tsərə̀ tu awɛŋ co də wɛɛŋ bùu sɛ̀ wɛŋ a kpɛ, nə̀ ga'a mesə̀ wɛŋ bɛp wɛŋ laŋ. Wɛɛŋ tsərə̀ mok də wɛŋ cu mok ncu nɛ̀ Nwì co bùu Jisòs Krɛst wɛŋ.

¹² Mɛ̀mvə'nə̀ yà' nə̀ yeè̀ nə̀ vɛ'nə̀ fana kà də wɛɛŋ me'rə̀ bɛp ko nisə̀ wɛŋ sɛ̀ baa yi ya ni' awɛɛŋ sɛ̀ dzəm ŋgògùhu bɛp duk. Wɛɛŋ sɛ̀ tsərə̀

tse' də, ni' awɛŋ sɛ̀ nə̀ kpɛ mvək momjo. ¹³ Ye də kà də wɛɛŋ me'rə̀ fa fuk ni' awɛŋ sɛ̀ mamòk co yu nɛ̀ wo sɛ̀ gùhu bɛp bə̀ zɛŋ duk. Wɛɛŋ gu bə̀ ni' awɛŋ sɛ̀ lɛ̀ co bùu sɛ̀ wo a kpɛ laŋ, nə̀ lokok foho və̀ ŋwəm sɛ̀mok. Wɛɛŋ me'rə̀ fa ni' awɛŋ bohòNwì ŋgògù mɛ̀gù bə̀ zɛŋ yumok sɛ̀ yà'a bə̀boŋ. ¹⁴ Bɛp kà wɛŋ sɛ̀ baa yi mok kotse'. A ye vɛ'nə̀ bùusə̀ lùk ka wɛŋ yi tse', tse' wɛŋ bòvəm Nwì nə̀.

Fa Ni' Awɛŋ Co Ŋkwɛŋ NgòSə̀ Gù Bòŋ

¹⁵ Bum yè'sə̀ sɛ̀ tsə̀ yè'sə̀ ŋga'a da? Yà' sɛ̀ tsə̀ yè'sə̀ mok də, bùusə̀ lùk ka ves yi tse', də a cu mok ncu bòvəm Nwì àlɛ̀, aco a sɛ̀ gu bɛp mok ntɛŋ à? Hai', ka vɛ'nə̀ yeŋ. ¹⁶ Wɛŋ ka riŋ də a ye-a ŋga wù mè'rə̀ fa ni' yòbohòŋwə̀ nəmòk də wu sɛ̀ yuk duk ye, ye də wu yà'a mok ŋkwɛŋ ye riŋ à? A ye-a də wɛɛŋ ŋkwɛŋ bohòbɛp ye də anə̀ kə̀ tesə̀ fo' kpɛ. Bùu sɛ̀ wo sɛ̀ yuk yàwo Nwì fana anə̀ kə̀ tesə̀ də wo bùu sɛ̀ wo kəkərə̀ málisə̀ Nwì. ¹⁷ Vesùwɛɛŋ kwasə̀ Nwì. Busə̀ wɛŋ ànə̀ ye to ŋkwɛŋ bohòbɛp fana wo yərə̀ fa wɛŋ bum sɛ̀ zinə̀ sɛ̀, wɛŋ sɛ̀ bɛ' lòbum yè'sə̀ bə̀ ntuum awɛŋ pwe'fo'. ¹⁸ Wo a fiŋ mè'rə̀ fis wɛŋ ndzə̀ bohòbɛp laŋ fana ye də wɛŋ ye mok co ŋkwɛŋ bə̀ mandzə̀ nɛ̀ ŋgògù bə̀boŋ. ¹⁹ Mù sɛ̀ cɛp, nə̀ sɛ̀ kum bə̀ bum sɛ̀ a yə̀gə̀ yà' nùumbu

pwe' də ya wèen ɾɛɛn bə zeŋ, būsə bum yè'sə ɡu bohòwèŋ ɲgòɾɛɛn yà'. A ye to mantombi fa' wèŋ me'rə fa wes ni' awèŋ bohòbum sè yà' ka ɾɛɛn yeŋ, nə sə fak fàak ɲkùì' fana bup sə ghaha lo mantombi. Ye də nè ɲga'a nè'e, wèen fa ni' awèŋ sə mok ɲgògù bəboŋ ya wèen sə ye būs sè ɾɛɛn.

²⁰ Wèŋ ànə ye to ɲkwèŋ bohòbup, ɲgògù bəboŋ à ka fàk bohòwèŋ tse' fuk. ²¹ Swe'e sè wèŋ à tse' bə bum sè wèŋ à ɡù yà' fana marè'tu sə ko weŋ ɲga'a bə zeŋ yà'sə yà? Yà'a nè kè lè mègù bə kɾu. ²² Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbup mok laŋ, wèŋ a būsŋ ɲga'a mok ɲkwèɛŋ sè Nwi. Swe'e yà'sə yàwo də wèen mok būs sè ɾɛɛn fana yà'a nè kè lè yàwo də wèen nè tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə. ²³ Lələk nè ɲwèe tse' nà' bohòbup, a kɾu. Megu də fəfa nè Nwi ye lùŋ nè nà'a nè kà mè nə. Vesùwèŋ tse' lùŋ ènə ndzə bohòTà àvès Jisòs Krest.

7

Lùk Tse' Mègù Fàk Bohòŋwè Nè Yi Cu Nwum

¹ Bwema am wèŋ, mù də wèŋ rì tse' bə nzak lùk vɛ'ɛ bəboŋni, də lùk sə tse' mègù fàk bohòwèŋ ɲga yi cu ntòŋwəm; ka vɛ'nə yeŋ à? ² A fuhə ja'a na yà' bə nzak ɡù è. A ye-a ɲga ɲwàŋwè lògù fana lùk kotse' yi, də

mvè'nə ndu ye cu ɲwəm fana yi nə sə cum megu bə nà'. A ye-a ɲga ndu ye nə kɾu fana ye də lùk sə kà yi mok kotse' fe'lè. ³ Ye də a ye-a ɲga ɲwà ànə lò-a bohòŋwè mòk nè zok ɲga ndu ye nə cu ntòfo' fana wo nə duk də yi sə ko nto. A ye-a ɲga ndu ye nə kɾu laŋ fana ye də lùk kà yi mok ko. Yi lò-a, nə kə jəŋ fe'lə ndu mòk ye də yi ka nto ko.

⁴ Bwema am wèŋ, yà' mègù bohòwèŋ bə nzak lùk sè' vɛ'nə. Lùk ka weŋ kotse' būsə wèŋ a kɾu weŋ Jisòs Krest wèŋ laŋ. A yà'sə ɲga'a də, wèŋ tse' mok ndu nè fi nè yi Jisòs Krest, nè Nwi a lòkoksə yi mvwe' kɾu də ya vesùwèen zəm nto'o sè yà' tse' fàk bohòNwi. ⁵ Ghà nè vesùwèŋ à sə cu to ntòncu nè ni' avèes dzəmgè nà'a fana lùk sə à sə fimsə mis də a sə ɡu bum sè vesùwèŋ à sə ɡù yà'sə, fana yà' sə zəm nto'o sè a kɾu. ⁶ ɲga'a fana, wo a fiŋ mè'rə fis ves bohòlùk sə mok laŋ. Vesùwèŋ a kɾu laŋ fana yusə yà' à sə koho tse'gè ves mantombi fa' sə ka ɲga'a mok yeŋ. Kà də a sə fak bohòNwi bə mandzè nè zəm nè lùk à sə tse' nà' yi nà'a mok duk. A sə fàk bohòyi mok bə mandzè nè fi nè Yòŋsə Nwi sə nitsə' fa ves nà' mok yi.

Lùk Ye Nkuŋ Fana Bup Yəəŋ

⁷ Ye də a sə cèp yè'sə də yà? A cèp yè'sə də lùk sə yusə bup à? Hai' yà' ka vɛ'nə

yeŋ lok fuk. Yusè mù sè duk sè dè, lùk a gù mù yi ŋkuŋ mù rì bup. Lùk à ka-a dè yi duk dè, <<Kà yu ŋwè mòk wa>> duk, bwèrè dè mù à ka dè ŋgòwa yu ŋwè mòk bup riŋ. ⁸ Ncèp ànə à gù yi ŋkuŋ fana bup tse' ŋga'a mandzè nè ŋgògù mù, mù sè waŋ ke'ca bum bwìŋ nduk, nduk. A ye-a dè lùk bùè, ye dè bup kpɛ sè laŋ. ⁹ Mvèk mòk à ye to nè mù à sè cu yu am co lùk bùè. Mù ànə geŋ dè mù riŋ ŋga'a kə lùk sè Nwì sè fana bup lokok, mù kpɛ. ¹⁰ Lùk sè Nwì à fa yà' dè ya bwìŋ tse' lùŋ bə zeŋ sè à jə vè fa mù yàm-e kə kpɛ. ¹¹ Bup à cà ndzənə lùk sè, nə borə mù, mù gù bup. Yà'a mvè'nè bup à jə vè fa mù kpɛ sè. ¹² A zìnə dè lùk sè rərəŋ, nə ye yusè yà' sè cèp sè pwe'fo' sè' rərəŋ anə. Yà'a rərəŋ nə ye bəboŋ sè'.

¹³ A yè'sə dè yumok sè yà'a bəboŋ a jə vè fa mù kpɛ à? Hai', à ka kpɛ lùk jə və, à jə vè yi bup. Bup à jə vè kpɛ nə ma nè ndzə mvwe' lùk sè yà' à ye yusè bəboŋ sè. Yè'sə à ye ve'nə dè ya vesùwèŋ ye riŋ tsə'rə yu nè wo to yi dè bup nə. Yà'a mvəsè lùk Nwì a nitsè' yà' jəja mvè'nè bup, bup ve'ɛ wùriŋ nə casə sè.

Mvəsè Nwèè Lùgè Bə Bup

¹⁴ A rì dè lùk sè yàwo yumok sè ma nè bohòyòŋsè fana mù ye megu yàm ŋwè nè mù kà duk Nwì yukgè, nè

bup kohotse' mù yi. ¹⁵ Mù ka nsàp ncu nè mù cu riŋ, bəusè mù kà yusè mù dzəm dè mù gu sè gùgè. Yà' sè kə tesə megu dè mù sè gù mègù yusè mù sè bəŋ dè mù kà yà' gù sè. ¹⁶ A ye-a dè mù sè gù bup, ŋga mù sè dzəm sè ntəù mù ŋgògù lə bəboŋ fana mù rì dè lùk yusè bəboŋ. ¹⁷ Fana ye dè, sè kà bup yà'sə mok mù gù, sè gù yà'sə mok bup nè yi cu ndzə ni'ì mù nə. ¹⁸ Busè mù rì dè yumok sè bəboŋ ka ndzə ni'ì mù nè mù ŋwè wà ènə yeŋ. A ve'nə bəusè mù dzəm ŋgògù yusè yà'a bəboŋ laŋ, nə kà yà' gù to. ¹⁹ Mù kà yusè bəboŋ sè mù dzəm ŋgògù sè gùgè. Mù sè gu ŋga'a kə bum sè bup sè mù ka dzəm ŋgògù yà' dzəm sè. ²⁰ Fana a ye-a ŋga mù sè gù bum sè mù sè kà dzəm dè mù gu yà' dzəm sè fana, ye dè sè kà yà' yà'sə mok mù gù. Sè gù yà' bup nè yi cu ndzə ni'ì mù nə.

²¹ Fana mù yə dè yà'a mvè'nè bum bəŋgè, dè mù sè dzəm ŋgògù bəboŋ, bup sè noonŋ kok megu sè' fo'. ²² Mù sè dzəm ŋgòbɛ' lùlùk sè Nwì sè, sè ntəù mù; ²³ fana yumok cum mali bohòmù anə sè' sè yà' sè lù bə lùk sè ŋkərə àm sè dzəm dè yà'a bəboŋ sè. Yà' sè kotse' mù, nə sè gu mù ŋgòye mali ŋkwèŋ bohòbup nè yi cu ndzə ni'ì mù nə. ²⁴ Yè'sə yà' ve'nə ŋkərə bisə mù ɛ. Aco kə fis gesə mù sè

mvwe' nsàp ni' nè nà' sè sè
jə lòmɔ mvwe' kpɔ ènə ndà
pip. ²⁵ A kwasə Nwì bɛ̀usè
yi a caɲsə gəsə vesùwèn
fo' ndzə bohòTà àvès Jisòs
Krest.

Ngòlèsə bə zɛɲ fana mù
yàm bə tu àm, mù sə fàk
bohòlùuk sè Nwì bə ɲkərə
àm, nə sə fàk mok bohòlùuk
bɔp bə ɲgùpni' àm.

8

*Aco A Cum Ncu Nə
Kəkərè Bə Njān Yòɲsè Nə
Nwì*

¹ Ye də a yà'sə mok də
bɛ̀u sè wo a be'lə bə Krest
wèn ka bo mok sənə nzak
tse'. ² Bɛ̀sè mù cu yàm mok
ndzə bohòyòɲsè nè yi gùgè
bwɛɲ ɲgòcu ɲwəm ghà nè
wo be'lə bə Jisòs nà'a. Nà' fis
me'rə mɔ sə baa bɔp nə ye
kpɔ wèn laɲ. ³ Lùuk sè Nwì
à fa sə yà' ànə ka ɲgòghak
to bɔp yeɲ, bɛ̀usè ni' ɲwè
ka ɲāɲ tse'. Ye də Nwì a
gù yusè kaco lùk gɔ to yà'
yeɲ. Yi tumsə və mo ye, də
wo dzə nà' bə ɲgùpni' co ni'
yàvès sè bə bɔp yè'e, də ya
nà'a ghak fa ves ɲānɲ bɔp
sə. ⁴ Nwì à gù ve'nə də ya
vesùwèn sè a cugè bə ɲānɲ
yòɲsè nə, sè a ka bə ɲānɲ
ɲwè wà cum yè'e, a sə gɔ
bum kəkərè bə mandzè nè
lùk sə dzəm nə. ⁵ Bɛ̀u sè
wo gùgè bum yàwo mvè'nə
ɲgùpni' sə dzəm wèn tsərə
mègù sè' bum sè ma nè
ɲgùpni' anə. Bɛ̀u sè wo
gùgè yàwo yusè yòɲsè nə
sə dzəm zɛɲ sə fana wo sə
tsərə yàwo sè' bum sè ma

nə yòɲsè nə. ⁶ ɲwè nè yi
tsərə mègù bum sè ma nè
ɲgùpni' fana anə kè tesə fo'
kpɔ. ɲwè nè yi sə tsərə ye
bum sè ma nè yòɲsèə nè kè
tse' ye sə lùɲ, nə ye fifi. ⁷ A
ye-a ɲga ɲwè sə tsərə mègù
bum sè yà'a ma nè ɲgùpni'
fana kaco ɲgəɲgàɲ ye to fàk
ɲge' bə Nwì yeɲ bɛ̀usè yi sə
kà lùuk Nwì sə nòɲsè, nə ye
sè' də kaco yi be' to yà' yeɲ.
⁸ Kaco bɛ̀u sè wo cu ncu nè
ɲgùpni' awo sə dzəm gɔ to
Nwì yi kwa yeɲ.

⁹ Mègù də wèn sə kà
yàwèn yusè ɲgùpni' sə
dzəm sə gɔ. A ye-a də Yòɲsè
Nwì nə cu sə ntɛ̀ wèn zìnə,
fana wèn sə gɔ yàwèn yusè
yòɲsè sə dzəm sə. A ye-a
ɲga ɲwè nəmòk ka yòɲsè
nè Krest tse' fana ye də
ɲgəɲgàɲ ka ɲwəə Krest nə
sè' yeɲ. ¹⁰ Ye sè' də a ye-a
ɲga Jisòs Krest cu sə ntɛ̀
wù fana ye də wù cu ɲwəm
bɛ̀usè yi a gù wu ɲgòye
kəkərè mɔlisè Nwì; ɲga a
ye-a sè də wèn sə kpɔ mali
bə ɲgùpni' awèn bɛ̀u bɔp
awèn na. ¹¹ Yusəmok cu sè'
də, a ye-a ɲga Yòɲsè Nwì nè
yi à lòkoksə Jisòs mvwe' kpɔ
nà'a cu sə ntɛ̀ wèn fana
Nwì nè yi à lòkoksə Jisòs
Krest mvwe' kpɔ nə, nə gɔ
ni' awèn sè yà' kpɔ laɲ sə
luɲ foho və səmok. Yi nə
gɔ ve'nə bə mandzè nè də
yòɲsè ye nə cu sə ntɛ̀ wèn.

¹² Vesùwèn tse' yusəmok
sə a nə gɔ tsoɲ yà' bwema
am wèn-a. Kà də vesùwèn

sə ɡu yusè ɲɡùpni' sə dzəm yà' duk. ¹³ Busè a ye-a ɲga wèŋ cu, nə sə ɡu yusè ni' awèŋ sə dzəm zeŋ fana ye də wèeŋ nə kpu. Yà' ye sè' də a ye-a ɲga wèŋ zə ɡesə fàak ɲɡùpni' sə bə ɲàaŋ Yòŋsè Nwi fana ye də wèeŋ nə cum ɲwəm. ¹⁴ Bùu sè wo be'gè mandzè yusè Yòŋsè Nwi sè tsè' wo fana ye də wo bwe Nwi. ¹⁵ Yòŋsè nè wèŋ a jə nà' bohòNwi nə a ka weŋ ɲkwèŋ də ya wèeŋ sə tse' wəə būsə. Nà' tse' ɲgògù weŋ ɲgòye bwe sè Nwi. Ye də yi ɡu ves ɲgòri ɲgòcèp to bohòNwi, nə sə to yi də Pàpa, Tè'. ¹⁶ Yà'a mvwe' sè Yòŋsè Nwi nə ɡùgè ves ɲgòriŋtse' sə ntùù vès pap də a bwe Nwi sè. ¹⁷ A ye-a də vesùwèeŋ bwe ye fana ye də vesùwèeŋ nə kə tse' bum sè yi a nòŋsə fa bùu ye wèŋ sə sè'. Yà' ye sè' də vesùwèeŋ nə kə tse' bum yè'sə ves Krèst wèŋ bəbè'. A ye-a ɲga vesùwèŋ sə yə ɲgə' venə wèŋ bəbè' fana a nè kə cu be'lə mvwe' sè kəkuk sè ye sə sè' bəbè' anə.

Bum Nə Kə Ye Kəkurə BohòBùu Sè Wo Dzəm Nwi

¹⁸ Mù rì yàm də ɲgə' nè vesùwèŋ sə yə ɲga'a nè'e, kaco wo fuhə to nà' bə nsàp kəkuk nè nà'a nè kə ye ntsə'mòk bohòvès nə yeŋ. ¹⁹ Nzeŋgòŋ nè Nwi à ɡù nə bə bum sè yà'a ca sə pwe'fo' sə kək tse', nə kà lis càp ɲgòyə nùmbu ànə nè Nwi nè fis vè bwe ye wèŋ jəja nə. ²⁰ Nwi a ɡù fəsə lònzeŋgòŋ

nə maŋkwèŋ, nà' kà fàak ye sə dak mok tse' fe'lə. Nzeŋgòŋ nə bə bum sè ca sə pwe'fo' à ka wo də a ye ve'nə dzəm, Nwi à ɡù yi də yà'a ye ve'nə. Nwi nə à sə kək ɡesə lòmantombi, ²¹ bə nùmbu nè bum sè yi à ɡù sə pwe' nè tesə sə mvwe' ncu nè wo nè kə bup cà wà nə. Ya ɲga nze nə tesə ve'nə fana, nà' yəəŋ mok bə bòoŋ sè bwe Nwi sè. ²² Vesùwèŋ rì də nzeŋgòŋ nə bə bum sè Nwi à ɡù ca sə pwe'fo' sə wa furə fis, nə sə ye ɲgə' co ɲwàŋwè nè yi sə ɡhà mwe ve'ε tètè kə wəs ntinə. ²³ Sə kà nze nə yiyi wa mègù, vesùwèŋ sè Nwi a fa ves yòŋsè nè nje nə co ɲgwì yumòk nè nà' yèto də yumòk cu ɲgòvəə, a sə wa sè' ve'nə. Vesùwèŋ sə tək nùmbu nè Nwi nè kə fis tes ves jəja co bwe ye, nə fiŋ me'rə fa ves ɲgùupni' avès də ya ɲga yà'a kà bi. ²⁴ Ʒhà nè vesùwèŋ ànə dzəm, nə tse' lùŋ ntèŋ fana, a ye ɲgònaaŋ tu bə bum yè'sə. Yusè wù yə-a yà' m̀lisè laŋ fana ye də wù kà tu bə zeŋ mok naaŋ, bùusè a ndà nè yi yə-a yumok laŋ, yi sə naaŋ fe'lə tu sèmok ε? ²⁵ A ye-a ɲga vesùwèŋ sə naaŋ tu avès bə yumok sè a ka yà' ntòye fana, a cu ɲgòtək ve'nə, yà' rɛeŋ də a sə ko rì ntəm.

²⁶ A sè' də Yòŋsè nè Nwi nə sə tesə vesùwèŋ sè a jì ɲàŋ yè'sə. Busè a ka mvè'nè aco a leŋ riŋ Nwi bəbòŋ riŋ fana Yòŋsè nə sə leŋ fa ves

nsàp nè bə jòn, bə mandzə nè anə ye-a vès a kà cèp to. ²⁷ Nwì nè yi rì ntum bwìŋ pwe' nə, yi rì yusè yòŋsè nè sə tsərə sə sè', bùusè yi sə lɛŋ fa bùu Nwì wèŋ bə bum sè Nwì sə dzəm sə.

²⁸ Vesùwèŋ rì sè' də yusè yà' kə tsèŋ-a ɲwè pwe' fana Nwì sə fàk bə zeŋ yi ɲgògù yusè yà'a nə ye bəboŋ bohòbùu sè yà' dzəm yi wèŋ; bùu yà'sə sè yi a to fis wo mvə'nə yi ànə dzəm kok sə ntùù yi də yà'a nè ye vɛ'nə sə. ²⁹ Bùu yà'sə sè yi ànə riŋ wo, yi duk də yà'wèŋ nè bùuŋ co mo ye, ya ɲga mo ye nə ye motu bohòbwema sè wo ɲkùuŋ sə. ³⁰ Bùu sè yi ànə duk də yà'wèŋ bùu sè ye sə fana yi to yà'wèŋ. Yi ànə to wo fana yi gu yà' ɲgòye yəyərè mälisè yi. Yi ànə gu wes wo yəyərè anə fana yi fa yà'wèŋ mvwe' ncum sè ghan sè bəboŋ.

Yusè Aco Yà' Ghak Vees Yè'sə Yà'?

³¹ Yumok cu fe'lə sè aco a cep ɲkuŋ à? A ye-a də Nwì tə ma nè ɲjàvès, ye də ɲwè nè aco yi ghak ves ye ndà? ³² Nwì à ka də mo ye kà ɲgə' yə dzeen, fana yi fis fa nà' bùu vès. Ye də yumòk ka nè aco yi dzeen də yi nə kà ves nà' fa mok cum fe'lə. ³³ ɲwè nè aco yi lap bùu Nwì wèŋ bə nzak yè'sə ndà? Nwì a gu ves yi də vès mok yəyərè. ³⁴ Ye də ɲwè nè aco yi muk cù də vès gbù nzak yè'sə ndà? Jisòs Krest

bə tu ye à kpə bohòvès, nə lokok səmok. Yi cu ɲga'a bo ma mà'a Nwì, nə sə lɛŋ fa ves. ³⁵ Aco yumok gapsə vesùwèŋ bə dzədzəm nè Krest tse' nà' bohòvesùwèŋ ènə à? Yumok co ɲgə', bə jijipsè ɲga wo sə yak ves bùu yi, ɲjè, jì cək, kè ɲga wo sə taksə ves, kè wo də wo gbɛ' ves bə fèk. A mègù-a sè bum yè'sə aco yà' gapsə ves à? ³⁶ Yà' mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì də,

<<Wo sə zə ves nùumbu pwe' bùu wù.

Wo sə gu megu ves co nsuŋgaan sè wo sə jə lówo ɲgòkə sɛə wo sɛə.>>

³⁷ Bə bum yè'sə pwe', vès a ghak yà' bə ɲaən Krest nè yi dzəm vès nə. ³⁸ Mù rì tse' pap də kaco yumok gapsə fis ves bə dzədzəm ye nə yeŋ. A dzəm ye kpə kè lùŋ, kè masinjàa Nwì mabu bə tu awo, nə ye nsàp yòŋsè mòk nè yi tse' ɲàŋ mbwa pwe', kaco yà' gapsə ves yeŋ. ³⁹ A dzəm ye yumòk nè nà' cu kè nè nà' ka ntòvə, a dzəm ye ma mabu bə sə nze pwe'. A dzəm ye yumòk nè Nwì a gu nà' pwe', mù ka yàm yumòk nè aco nà' gapsə fuk ves bə dzədzəm nè Nwì a nitsə' fa ves nà' ndzə bohòjisòs Krest nè yi Tà àvès ènə ye.

9

Bum Sè Nwì A Fa Bùu Izùre Wèŋ

¹ Yusè mù sə də mɛ cep yè'e ka ɲàhà jap yeŋ. Mù sə

cèp zìnə co ɲwəə Jisòs Krèst. Ntəm àm nè Yònsə nè Rərəɲ nə tse' nà' yi nə, ² sə rì də a zìnə. A zìnə də manziɲ sə ko mɛ ve'ɛ wùriɲ, ntəm sə yaaɲ mɛ sè' nsáp nè co kà teɲsə fùk, ³ njo bùu lak am bùu Jus wèɲ, sè wo ka Krèst dzəm. Wo sè wo bwema am sè vesiwèeɲ njaɲ. A ye-a də Nwii to fa mɛ ndò, nè cok fis gesə mɛ ndzə bohòKrèst, yà' tesə bùu am yè'sə wèɲ fana boɲ ghak mɛ le ve'nə. ⁴ Wo bwe Izùre, yi à jə wo də yà'a bwe ye, yi à sə ye bə yà'wèɲ bə ɲaaɲ ye, yi ànə zɛ rùk sè' bə yà'wèɲ, yi fa yà' lùuk ye, yi niɲtsok fa wo mvè'nə yà'a nè sə kùksə yi fana yi kàk fa wo bum mok sè'. ⁵ Wo ɲgwì bù nè wo à tesə bohòtácici avès wèɲ. Krèst bə tu ye, nè wo à dzə yi sə nzeɲgòɲ fɛɲ nə, yi sè' ɲwə lak àwo. Yi Krèst nə, yi Nwì nè yi ghak bum pwe', vesùwèeɲ kùksə yi nè kà teɲsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

Yusə Nwì A Kàk, A Ka Wà Ca

⁶ Mvè'nə mù də ntəm sə yaaɲ mɛ bùusə bùu Izùre wèɲ à dzèeɲ yusə Nwì à kà' sə ve'nə, mù sə kà yè'sə də yusə Nwì à kàk sə a cà wà duk. Ka də ɲwəə Izùre nè fòpwe' ɲgwì bù Izùre anə pap yeɲ. ⁷ Yà'a sè' ve'nə də ɲgwì bù Abràham wèɲ ka pwe' bwe Abràham sè pap sè' yeɲ. Nwì à duk fa Abràham nè də, <<Bwe sè mɛ nè gɛ wo noɲsə liɲ yòsə, a bwe sè bohòmo

yòAzik.>> ⁸ Yè'sə sə nitsə' də bwe sè Abràham à dzə sə, wo ka lòoɲ fo' bwe Nwì yeɲ. Bwe ye sə mègù sè wo dzə wo mvè'nə Nwì à kà' Abràham nè ɲkuɲ fana wo taɲ wo co bwe Abràham sè zìnə sə. ⁹ Mvè'nə Nwì ànə kàk Abràham nè fana yi à duk fa nà' də, <<Mvèək nè kùrə mù foho və, fana Sàra nè dzə mwe.>>

¹⁰ Ka nà'nə megu. Mòok sè' də ghà nè Azik ànə kuk fana ɲgwe ye Rèbekà dzə fa yi bwe fəs. ¹¹⁻¹² Ghà nè bwe yè'sə à cu ntòndzə vèə, ɲga wo ka yumok bɛp kè bèboɲ àle ntògɛ, Nwì duk fa ma awo nè duk də, <<Mo nè tu nè, nè fak bohònə ma ɲkwèɲ.>> Nwì ànə gɛ yè'sə ɲga yà'a yəəɲ jəja də a kokgè sə vèə yi ɲkuɲ yi cok fis mo nje nè yi dzəm. Yà'a bòyi fana yi to ndàaɲwè nè yi dzəm, ka də tse'ɲga a ɲwə nè yi gù yumok ɲkuɲ yeɲ. ¹³ Yà' mègù mvè'nə wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì sə də, <<Mù dzəm Jakòp, nè beɲ Esò.>>

Nwii Gùgè Yuye Mvè'nə Yi Dzəm

¹⁴ A yè'sə də Nwii gùgè bum ye bə mandzè nè nà' ka rərəɲ yeɲ à? Hai' yà' ka ve'nə yeɲ. ¹⁵ Yi ànə duk fa Musì fa' də, <<Mɛ nè koksə manziɲ bohòɲwè nè mù dzəm mù. Mɛ nè niɲtsok fa gùbònɲ njàm nè bohòɲwè nè mù dzəm sè' mù.>>

16 Yà'a yè'sə jəja də Nwii dzəmgè ɲgògù yuye fana yà' kà bùusè də yi gù ve'nə bùusè bwìɲ dzəm ve'nə kènə də bùusè bwìɲ gùgè ve'nə sè' ye. Yi gùgè yà' bùu manziɲ nè nje sə vèə yi. 17 Yà' cu ndzənə ɲwàk Nwì sè' də,

<<Mù a koksə wùu Ferònkum ya mɛ niɲ fa bwìɲ ɲàaɲ am sə mətuhù wù, Ya liɲ am sə nə yuhu bə nzenɡòɲ nə pwe'.>>

18 Ye də yà' nòjəja də Nwii koksəgè manziɲ nje bohòɲwè nè yi dzəm yi, nə ɡuɲsə fa tu bohòɲwè nè bòi yi gù nà' ve'nə.

19 Kàmòk aco ɲwè nəmòk fek duk də, <<Aco Nwì beɲ ɲwè ɲga'a va, ɲga a ye-a də ɲwèe gù mègù yusè Nwì gù ɲgèɲgàɲ yi ɲkuɲ yi gù yà' na.>> 20 ɲwè nè wà, wù jə cù fòɲkuɲ nə sə fek Nwì yumok ε? Aco kùɲ fek to ɲwè nè nà' bom yi nə də, <<Wù bom mɛ ve'ε bùu yàε à?>> 21 ɲgà bom kùɲ tse' ɲàɲ bə mbom sè yi sə bom kùɲ bə zeɲ sə yi. Aco yi jəɲ mbom, nə bom kùɲ bə zeɲ ba. Kùɲ mòk ye nè co wo kà nà' nduk fis, mòk ye ye nè wo sə fis, nə ɡu bum bə zeɲ ghà nè fòlòoɲ.

22 A ye də Nwì ànə dzəm ɲgònitsè' jèjòk nè nje nə ya bwìɲ ye ɲàaɲ ye sə, fana yi ko bwi ntəm bə bùu sè wo jòksə yi ntəm sè yi nə ɡu bupsə wo ntsə'mòk sə. 23 Yi à gù ve'nə bùusè yi à dzəm ɲgònitsè' nsàp

manɡəɲgèɲ ɲàɲ nè yi tse' nə mətuhù bùu mok sè yi à koksə manziɲ bohòyà' sə. Yi ànə fùhu nòɲsə də bùu yè'sə wèeɲ nè kə tse' kəkuk nè nje nə. 24 Bùu sè yi à fùhu nòɲsə sə, a vès. Yi a ka vesùwèɲ mɲɲɡorè bùu Jus wèɲ to fis jəɲ meɡu, yi a to fis jə ves mɲɲɡorè bù lakmvum wèɲ sè'. 25 Nwì à cèp fana wo com yà' ndzənə ɲwàk Hosiyà sè' m̀vèk ànə də,

<<Bùu sè wo ànə ka bùu yàm yeɲ sə, mɛ nə to wo mok də, bùu am.

Lak sè mù à sə kà wo dzəmgè sə, mɛ nə to wo mok də, Bùu am sè mù dzəm wo.

26 M̀vwe' sè wo à duk fa wo fo' də, <Wèɲ ka bùu am yeɲ,>

Yà'a sè' m̀vwe' sè wo nə duk fəsə fa wo səmòk də,

<Wèeɲ bwe Nwì nè yi cu ɲwəm nə.> >>

27 Izayà nè yi à ye ɲgà tsòhòbum Nwì nə à wa fa bùu Izùre wèɲ sə də,

<<A ye-a sè də bùu Izùre sə wèɲ yam ve'ε co ɲgwansaa sè sə ɲɡu ndzəp,

Fana bùu sè wo nə tse' lùɲ fo' mègù momjo wà.

28 Tàa nə kà m̀vèk càsè.

Yi nə və ɲgòkè sak mèsə nzak ye bə nzenɡòɲ nə.>>

29 Izayà nè ànə cep mok sè' də,

<<Ànə ye-a də Tà nè yi tse' nze yi nə à ka ves bwe mok bwes nòɲsə fa,

Bwèrè dè vès à lè co lak
Sodòm nè ye sè' co lak
Gòmora.>>

³⁰ A yè'sə ŋga'a da? Yusə
duk dè, bù lakm̄vum wèŋ a
yəəŋ m̄lisè Nwì mok co wo
kèkürè, ŋga ye-a sè dè wo à
sə kà mandzè ŋgòye kèkürè
anə sə ləpgè na. Wo à bùŋŋ
kèkürè ŋga wo fa ntum awo
bohòKrest. ³¹ Bùu Izùrè wèŋ
à sə bɛ' yàwo mandzè lùk
dè wo nè kə ye kèkürè bùu
zèŋ fana wo gbù lèm bə
lùk sə. ³² Wo à gbù bùu
yà? Wo à gbù bùusè wo
à sə naəŋ tu yàwo bə fàak
awo sè wo à sə gùu sə, kà
bə dzədzəm bohòKrest ye.
Anə geŋ wo kə lù'rə gbù
m̄m̄vwe' lis ³³ nè wo à còm
bə zèŋ ndzənə ŋwàk Nwì dè,
<<Wèeŋ yeè, mù tam nònjsə
lis* m̄vwe' lak Zayòŋ
nè bwìŋ nè lù'rə gbù
bə zèŋ.

Bwìŋ nè lù'rə gbù fo',
megu kə dè ŋwè nè yi dzəm-
a bohònà' fana kaco
lis ènə fa yi marè'tu
yeŋ.>>

10

*Mvè'nè Bwe Izùrè A Jàm
Mandzè*

¹ Bwema am wèŋ, mù
sə dzəm vɛ'ɛ bə ntum àm
pwe'fo' dè bùu am, bùu
Izùrè wèeŋ tse' lùŋ. Mù
sə ləŋ Nwì bə zèŋ sè'
wùrìŋ. ² Mù rì zìnə dè
wo tse' ntum bə ma nè
Nwì wùrìŋ, megu dè wo
kà bə zìnə nè nà' cu ca nè
rèèŋ. ³ Wo ka mvè'nè Nwii

gùgè ŋwè ŋgòye kèkürè
m̄lisè yi sə co yumok jəŋ
fana wo lap mandzè njàwo
ŋgòye kèkürè m̄lisè Nwì
anə. Yà'a m̄vəsè wo à bèn
mandzè Nwì sə. ⁴ Ghà nè
Krest anə və fana fàak sè
lùk sə me yàwo sə, fana yà'
ye mok dè ŋwè nè yi tse'-a
dzədzəm fana ŋgèŋgəŋ ye
kèkürè m̄lisè Nwì.

⁵ Musi anə com yumok bə
nzak lùk sə duk dè, <<A ye-
a ŋga ŋwè nònjsə wes lùk
sə pwe' nè pwe' àlɛ, ye dè
ŋgèŋgəŋ tse' lùŋ bùu zèŋ
sè'.>> ⁶ Bə nzak nè ŋgòye
kèkürè ŋga ŋwè fa ntum ye
bohòNwì nà'a ye dè, <<Kà
dè ŋwèe sə mərə sə ntùu
yi dè, <A nè lo m̄bu anə
ndà?> duk.>> Yà'sə dè wù
sə tsəm ŋgòkè jə tsoŋ vè
Krest nè sə nze dè yi tesə
wu. ⁷ Mok ye sè' dè, <<Kà
dè ŋwèe sə tsərə sə ntùu yi
dè, <Anə tsoŋ lo sə m̄vwe'
nzenɡòŋ bù kpəkpu ndà,>
>> dè ya wo jəŋ kok və
Krest ca sè' duk. ⁸ Nwàk
Nwì sə cèp da? Nà' sə
cèp dè, <<Ncèp nè nà' k̄wəp
wèŋ nè' co wèŋ yuk, nà'a
kè cùhu wèŋ nè ye sə ntùu
wèŋ sè'.>> A ncèp nè vès
sə tsòho fa wèŋ dè wèeŋ fa
ntum bohòJisòs nà'a. ⁹ Busè
a ye-a ŋga ŋwè cèp fis kè
cùhu yi dè Jisòs nè yi Tà,
nə dzəm sə ntùu yi sè' zìnə
dè Nwì à lòkoksə nà' m̄vwe'
kp̄ fana ŋwè anə tse' lùŋ.
¹⁰ Nwèe dzəmgè sə ntùu yi
fana Nwì jəŋ yi dè yi yəyərə,

* 9:33 9:33 Lis ènə Jisòs Krest.

yi cep fis kè cùhu yi fana yi tse' lùŋ. ¹¹ Nwàk Nwì sè cèp dè, <<Nwè nè yi dzəm-a bohòná' fana, kaco yi maha wà.>> ¹² Yà' ka zok bohòŋwè nè yi ŋwèə Jus bə nè yi ŋwè lakmvum yeŋ. Nwii Tà bohòwo yi pwe' yəyərè. Yi sègè ndàaŋwè pwe' ŋkəuŋntèŋ, nè nà' ləŋ tətəsè bohòyi. ¹³ Wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì dè, <<A ye-a sè ndà nè yi to liŋ Tà sè fana ŋgèŋgàaŋ nə tse' lùŋ.>>

¹⁴ Aco bwìŋ to ŋwè nəmòk dè nà'a kə tēsə wo yè'sə va, ŋga a ye-a dè wo ka bohòyi ntòdzəm ε? Yà' ye sè' dè aco bwìŋ dzəm bohòŋwè mòk yè'sə va ŋga wo ka yumok bə liŋ ye sə yuk yuk ε? Aco wo yuk va sè', ŋga wo ka-a ŋwè ŋgòtsòho fa wo tse' ε? ¹⁵ Aco ŋwè lo ŋgòkè tsòho anə va ŋga wo ka-a yi tum ε? Yà' mègù mvè'nè wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a dè, <<Bwìŋ lògè bə Ntirè nè Bèboŋ nə ŋgòkè tsè' fa bwìŋ fana wo kwa bohòyà'wèŋ wùriŋ.>> ¹⁶ Megu dè ka dè bùu sè wo yukgè Ntirè nè Bèboŋ nə dzəm wesgè nà' pwe'fo' yeŋ. Izayà à duk bə cùu ye dè, <<Tà, ŋwè nè yi a dzəm fùk ncèp àvès nə ndà? >> ¹⁷ Ye dè fantəm vègè bohòŋwè ŋga yi yuk yumok, bwìŋ yu' ŋga wo sè tsòho fa wo ncèp nè Krəst nə.

¹⁸ Mù sè fek dè, a yè'sə zìnə dè bùu Izùrè wèŋ a ka Ntirè nè Bèboŋ nə yè'e ntòyuk à? Hai', wo a yuk

laŋ. Yà'a mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sè dè, <<Ntirè nè masinjà nə à tse' nə a yuhu lòwes sənə nzenğòŋ nə pwe'fo' laŋ.

Bwìŋ a yuk ncèp nə mvwe' sè a feŋ bə feŋ bùè.>>

¹⁹ A fek-a mòk sè' dè, ye dè bùu Izùrè wèŋ à ka yàwo bə ncèp ànə rεεŋ àlε? Hai' wo à rεεŋ sè laŋ. Musi ànə cep to fa' yi dè Nwì à duk dè, <<Mù nə gù lak mok nsàp nè wèŋ nə kək ja'a wo nə waŋ,

Də anə ye co ye vε'nə lε wèŋ. Mù nə gù lak mok sè wo ləm wà,

Wèŋ kək ja'a wo ntum yaan weŋ.>>

²⁰ A cèp ghak guguŋ ŋgà tsòhòbum Nwì Izayà mvè'nè yi ànə cep ye dè, Nwì a cèp dè,

<<Bùu sè wo a sè kà mù làp wèŋ a yə mù laŋ.

Mù a niŋ fa ni' àm bohòbùu sè wo a sè kà mù fe'rè.>>

²¹ Bohòma nè bùu Izùrè wèŋ fana yi à cèp dè Nwì à duk dè,

<<Mù tse' fa bùu am wèŋ bo dè wo və tètè nùm kə ca co,

Wo kà ŋgì nè njàm nə yuk lok.>>

11

Nwì Ka Bùu Izùrè Wèŋ Swì

¹ Mù fek mali-a weŋ yumok sèmok. A yè'sə dè Nwì a bèn bùu ye wèŋ laŋ nè kè' mò'fis à? Hai', ka

ve'nə yeŋ. Mù bə tu am, mʉ sə' ŋwəə Izùre, tàcici àvèes Abràham fana mù ye bə bòp lak Benjamè. ² Nwì a ka bo ye bohòbùu ye wèŋ sə yi ànə riŋ wo mantombi sə wèŋ le co'rə fis. Mù ri də wèŋ ri yusè wo à còm yà' ndzəne ŋwàk Nwì bə liŋ ŋwè nè wo to yi də Alajà nà'a laŋ. Yi à sə cèp bohòNwì bə liŋ bùu Izùre, nə sə duk də, ³ <<Tà, bùu yè'e wèŋ a zə ŋgàa tsòhòbum yo wèŋ, wo a kùəmsə màk weş kàam sə wo fagə wu satikà' fo' sə sə' pwe'. Bwehe cu mègù mok mʉmù nè mù sə kùksə wu, fana wo sə lap mandzə ŋgòzə mʉ sə'.>> ⁴ Anə geŋ Nwì duk fəsə fa yi da? Nwì à duk yi də, <<Mù tse' mali bùu yàm fo' ncùhù sàmba, sə wo ka rùm nè wo to nà' də Baal nà'nə kuksə yu'.>>

⁵ Yà'a bohòvesùwèŋ ŋga'a yè'e sə' ve'nə. Məbwes bùu Izùre mok cu nè Nwì a cok fis wo bə bòvəm nè nje. ⁶ Mvè'nə yi a cok fis yà' bə bòvəm nè nje nə fana yà' rɛɛŋ də yi a ka yà'wèŋ bùu yumok sə wo a gù yà' cok fis. Anə ye-a də yi a cok fis yà'wèŋ ve'nə bwère də kaco a to nsàp bòvəm ànə də a bòvəm yeŋ.

⁷ Yusè də ve': bùu Izùre wèŋ à ka yusè wo à sə lap sə kə tse'. A tse' mègù yà' məbwes bù nè Nwì ànə cok fis wo nə. Ntəm mok sə wèŋ a gu bap laŋ. ⁸ Yà' megu mvè'nə wo à còm yà' ndzəne ŋwàk Nwì yà'a də, <<Nwì a jipsə wo ŋkərə.

Kaco lis awo ye yeŋ, ntu' awo kà sə' yuk,

Tətè kə wes ntinə yè'e.>>

⁹ Devid à cèp ye sə' də,

<<Yusè wo sə kwa sàm bə zeŋ sə yà'a bùuŋ co tam bohòwo.

Wo gbʉ, nə ye ŋgə' bə zeŋ sə'.

¹⁰ Lis loho na wo co wo kà bum yə-è,

Wo ye-a ŋgə' nè co nà' zəm tse' megu wo sə nze nè mvèsə bwèrà.>>

¹¹ Ye də yà' sə tsə' yè'sə də Izùre à lʉ'rə də ya wo gbʉ nə bisə nè mvèsə à? Hai' ka ve'nə yeŋ lok. Bùu Izùre wèŋ gbùu fana Nwì fa bù lakmvum wèŋ mandzə də yà'a tse' lùŋ ya bùu Izùre wèŋ waŋ boŋsə yà'wèŋ. ¹² A ye ŋga bùu Izùre wèŋ ànə jam mandzə nə fana nzeŋgòŋ nə tse' yəwo kə mandzə ŋgòtse' swe' bùu zeŋ. Bùu Izùre wèŋ bisə fana bù lakmvum wèŋ bùuŋ ŋgàa ghàk. A ye ŋga bap àwo nə a gù Nwì yi se bwìŋ fana anə boŋ wesə yè'sə mok nsàp nè fòŋga wo kpəəŋ foho və-a mvwe' mandzə nè Nwì nə ε?

Mandzə Nə Nwì Sə Lùŋsə Bù Lakmvum Wèŋ

¹³ Mù dzəm ŋgòcèp bohòwèŋ bù lakmvum wèŋ. Nwì a tum vè mʉ co ŋgà ntum bohòwèŋ fana mù sə jə yà' co fàak sə ghaŋ. ¹⁴ Busə kàmòk aco mù gu bùu lak am bùu Izùre wèŋ mok ŋgòwa weŋ, nə foho və kə tse' lùŋ. ¹⁵ Ghà nè Nwì

ànə bəŋ bùu Izùre wèŋ fana yà' gu bùu sè sənə nzenḡon nə pwe' ŋḡòtes ŋkèŋ bə Nwi wèŋ mok mvwe' mò'fis. Ye də anə ye yè'sə va, ŋga a ye-a də Nwi jə fəsə wo co bùu ye wèŋ ε? Anə ye megu mok co də bùu sè wo à kpə wèŋ bwɪŋ foho vè fe'lə laŋ.

¹⁶ A ye-a ŋga ŋwè fa to ntu' bred nə mantombi nə bohòNwi fana ye də bwes sə pwe' sè' sè ye. A ye-a ŋga ŋgàaŋ tɹ mòok sè Nwi fana ntaŋ tɹ sə ye mali sè ye. ¹⁷ Tɹ nə bəboŋ nə wo togè nà' də Olip nà'a à təəŋ ye sè fo', wo kə sa fis jəŋ lo ntaŋ sə, nə jəŋ ŋga'a nsàp tɹ mòk nə sə ŋgəà, nə kə lem gesə nà' ndzənə tɹ mòk nə. Wèŋ bù lakmvum yè'sə, ntaŋ sè wo à kè lèm gèsə yà' lèmə sə wèŋ. A wèŋ sè wèŋ à vè ŋḡòkə tse' jə mɹŋàŋ ndzə mvwe' ŋgàaŋ tɹ Olip nə bəboŋ nə. ¹⁸ Yà' nə yeè nə ve'nə fana kà də wèŋ jəŋ ntaŋ sè yà' à ye sè tɹ nə co yà'a yusè wà duk. A ye-a də wèŋ sə neni' fana wèŋ sə tsərə tse' də wèŋ sə kà ŋgàaŋ tɹ nə wèŋ tesè, ŋgàaŋ tɹ nə sə tesə wèŋ yi.

¹⁹ Kàmòk aco wèŋ duk də wo à sà fis ntaŋ mok sə, ya ŋga vès tse' mandzè. ²⁰ A le zìnə. Wo à sà fis yà' bùusè wo à ka dzədzəm bohòKrest tse'. Wèŋ a bùuŋ mok ni' tɹ ànə ma mòk wèŋ bùu dzədzəm àwèŋ nə wèŋ tse' nə. Kà də wèŋ sə neni' duk, wèŋ sə koksə le wuə. ²¹ A lòntaŋ sè yà'

ànə kuk kok yàwo bə tɹ nə nà' à ye nə, Nwi nə kà wo mè'rə. Ye də a ye-a ŋga wèŋ ka bohòyi dzəm, wèŋ tsəm də yi nə me'rə wèŋ yàwèŋ à? ²² Vesùwèŋ yə də Nwii mamòk ŋwə nə yi bəŋwè ve'ε wùriŋ, yi ye bwi mamòk sè' ŋwə nə co yi ko gesə-a wu ndzə bohòyi, wù waŋ kpə yò. Yi taksəgè bùu sè wo a mè'rə mandzè nə nje, nə ye bəboŋ bohòwèŋ, ŋga wèŋ tə-a gɹgɹ bə mandzè nə nje nə. A kà-a ve'nə ye, wo gbə' ci' mak fis wèŋ fo'. ²³ Yumòok sè' də, a ye-a ŋga bùu Izùre wèŋ tenjə gatu awo nə fana aco Nwi lem fəsə gesə lo fe'lə wo ndzə mvwe' tɹ nə səmok, bùusè yi tse' nsàp nàŋ ànə yo. ²⁴ Vesùwèŋ yə də aco yi jəŋ to wèŋ sè wèŋ ka bùu Jus yeŋ, sè wèŋ yàwèŋ co ntaŋ tɹ mòk nə sə ŋgəà, nə sa fis wèŋ, nə kə lem gesə bə tɹ nə bəboŋ, nə wèŋ ànə ka ntaŋ tɹ ànə yeŋ. Ye də aco yi jəŋ to bùu Izùre wèŋ sè wo ànə ye yàwo ntaŋ tɹ nə bəboŋ ànə, nə lem fəsə gesə yà'wèŋ ndzənə tɹ àwo nə.

Bùu Izùre Wèŋ Nə Tse' Lùŋ

²⁵ Bwema am wèŋ, mù sə dzəm də wèŋ rɛŋ bə zìnə mòk nə nà' swihi cu sə mvwe' ncèp ènə, ya kà də wèŋ sə tsəm də wèŋ kəkərè duk. Nà'a də, jəjɹ'rə nə nà' a vè bohòbùu Izùre wèŋ mok ènə nə ye ve'nə

tàtè kə dzeŋ ghà nè bù lak-
mvum wèŋ, sè wo nè tse'
lùŋ sə, vè wes bohòNwì pwe'
ŋkuŋ. ²⁶ Yà'a mvè'nè bùu
Izùre pwe' nè tse' lùŋ sə. Yà'
cu ndzənə ŋwàk Nwì duk
də,

<<Ŋgà tətəsə bwìŋ nə, nè
tesə vè mvwe' lak
Zayòŋ,

Fana yi nə fis gesə ŋkùì'
mùtsətsə'rèə bwe'
Jàkop pwe'.

²⁷ Də mvè'nè mù fis wes bup
awo sə ve'nə,

Fana yà' ye mok də rùk
àm nè mù à zù vesi
wèŋ nə nà' kùrə wes
mvè'nè mù à duk sə
laŋ.>>

²⁸ Bùu Izùre wèŋ a bùuŋ
mok bùu sè də bə Nwì wèŋ
ka ŋge' yeŋ bùusè wo a ka
Ntirè nè Bèboŋ nə dzəm.
Yè'sə à ye ve'nə də ya wèŋ
sə wèeŋ bù lakmvum tse'
mandzè ŋgòtse' lùŋ. Megu
də yi ànə cokfis to wo laŋ
də yà'wèeŋ bùu ye, fana yi
sə dzəm mali yà' sè'. Yi sə
dzəm mali yà' ve'nə njo nè
yi ànə zù me rùk bə tàcicii
awo sə wèŋ laŋ. ²⁹ Nwii fa-a
ŋwè yumok, kaco yi jəŋ fəsə
yà' yeŋ; yi fis jəŋ ŋwè nje, yi
kà nà' sè' mè'rè fəsè.

³⁰ Wèŋ bù lakmvum, wèŋ
à sə kà Nwì yukgè fana
Nwì a koksə manziŋ ŋga'a
bohòwèŋ bùusè bùu Izùre
wèŋ à ka duk ye yuk.

³¹ Mvè'nè bùu Izùre wèŋ
sə kà Nwì ŋga'a yè'e yuk
sə fana, yà' mègù sè' ve'nə
də, mvè'nè Nwì ànə koksə
manziŋ bohòwèŋ fana yi nə

koksə manziŋ bohòwo sè'.
³² Nwì a lok tes bwìŋ pwe'
sənə gətu wo kà duk ye
sə yuk, də ya yi niŋ fa
koksəmanziŋ nè nje nə sè'
bohòbwìŋ pwe'.

Ŋki Nè ŊgòKùksə Liŋ

^{Nwì}
³³ O, Nwii ŋgà ghàk ve'ε co
ŋwè kà cèp to,

Yi tse' ŋkərè, nə riŋ bum sè'
nèbup.

Kaco ŋwè rɛɛŋ mvè'nè yi
tsəragè bum ye yeŋ,

Kaco ŋwè rɛɛŋ mandzəə ye
sə sè' yeŋ fuk.

³⁴ <<A ri yuk yusə Tà sə tsərə
ndà?

Ŋwè nè aco yi fa to Nwì ntip
cu yo à? A bùə.

³⁵ Ŋwè cu yo nè yi à samsə
fa yuk Nwì yumok,

Də ya nà'a nə lak fəsə fa yi
à?>>

³⁶ Bum pwe' à tesə ndzə
bohòyi,

Yi à gù yà' yi, yi tse' yà' sè' yi
nə.

Kəkuk ye bə liŋ ye sə nè
mvèsə.

Yà' a ye ve'nə.

12

*Ŋwè Nè Nwì A Jə Yi Co
Ŋwè Nje Laŋ Cum Lɛ Vɛ'ε*

¹ Ye də bwema am wèŋ,
nè Nwì a koksə manziŋ
bohòvès fana mù sə lɛŋ wèŋ
də wèeŋ fa ni' awèŋ sə co
satikà' nè nà'a cum mali geŋ
fo'; wèeŋ ye rərəŋ, nsàp nè
co Nwì dzəm wèŋ. Nà'nə
yà'sə mandzè nè aco wèŋ
kùksə yi nə. ² Kà də wèeŋ
bɛ' lo nsàap kùu giì bùu sè

sə nzeŋgòŋ sə duk. Wèeŋ me'rə Nwì ngòkupsə weŋ, nə fa weŋ tsətsərè nè fi, ya ŋga wèeŋ sə gū bum mok bæ mandzè nè nà'a zok. Nà'a mègù mandzè nè aco wèŋ riŋ yusè Nwì dzəm, sə yà'a bəboŋ, nə ye sə aco yà' gū Nwì yi kwa, sə yà'a məm̀və'nè yà' tse' ŋgòye pap sə.

³ Mù sə cèp bohòwèŋ bæ dzè' nè Nwì a fa m̀ nà' bæ bòvəm nè nje nə də, kà də ŋwèe sə tsərə bæ ni' ye co də yi ŋwè nè ŋkùuŋ nə casə m̀ mvə'nè yi sə duk. Wèeŋ sə tsərə fùè, nə ja'a nsàp ŋaŋ nè Nwì a fa weŋ bùusè wèŋ dzəm bohòyi nə. Wèeŋ sə moo vəm bæ zeŋ ya wèeŋ riŋ mvə'nè wèŋ cu nè zìnə. ⁴ Wèeŋ kùk ja'a na yàwèeŋ ni' ŋwè è. Ni' ŋwè nè mò'fis tse' bòp nja zok, zok. Bòop sə zəzok yè'sə yà' ka nsàp fàk nè mò'fis lònŋ tse'. ⁵ Yà' mègù sə' vè'nə də mvə'nè vesùwèeŋ ŋkùuŋ yè'sə, a mègù ni' nè mò'fis ves Krəst wèŋ, fana a tse' fàk zəzok. ⁶ Mvə'nè Nwì a sə ndaaŋwè pwe', nə fa nà' ŋkərè nè ŋgògù nsàp fàk nè nje bæ zeŋ fana vesùwèeŋ fak-a bæ zeŋ. Nwè nè nje ŋgòtsòho rì fa bwìŋ bum mok sə Nwì tsòho fa yi yà' yi fana ŋwè ànə tsoho bæ dzədzəm nè yi tse' nə pwe'. ⁷ Nwè nè ma nje ŋgòfàk bohòbwìŋ fana yi sə fak sə ntèŋ. Nwè nè nje ŋgòyərə bwìŋ fana yi sə yərə sə'. ⁸ Nwè nè ma njoò ŋgòtsòho

nə kwe'sə riŋ bwìŋ fana wu sə tsoho kwe'sə wo; nè wu yòŋgà fa bwìŋ mbo, wù fa bæ ntəm nè mò'fis. Wu ye-a yòŋwè nè mantombì, wù fak guguŋ. Bùu sə wo rì yàwo ŋgòkoksə manziŋ bohòbwìŋ, wo sə gū fàak koksəm̀anziŋ sə bæ kwəkwa.

⁹ Wèeŋ dzəm ŋwè, wèŋ dzəm kok yi sə ntùè wèŋ bæ zìnə. Wèeŋ beŋ yusè yà'a bup, nə be' tse' yusè yà'a bəboŋ cùk. ¹⁰ Dzəm mòk bæ mòk bæ nsàp dzədzəm nè nà'a yegè m̀tsətsərəə bwema wèŋ. Tse' ntəm nè ŋgòjə bwìŋ co bùu sə ghaŋ. ¹¹ Fàk guguŋ bæ ŋaaŋ awèŋ pwe'fo', nə kà wò. Fàk bohòTà bæ ntuum awèŋ pwe'fo'. ¹² Mvə'nè wèŋ sə naaŋ tu bæ yusè Nwì à kàk sə fana wèeŋ sə kwa wùriŋ. Ghà nè ŋgə' vè bohòwèŋ fana wèŋ kontəm, nə təeŋ guguŋ. Wèeŋ sə leŋ piriya bohòNwì ghà nè fòlòŋ. ¹³ Yusè ŋwè tse' yà' fana yi gap fa ma mòk bohòkrətèŋ nè yi ka ye tse'. A ye-a ŋga ŋkùuŋ vè m̀nda'à wèŋ, wèŋ kà wo be' fəsè.

¹⁴ Fek Nwì ŋgòsè bùu sə wo sə fa wu ŋgə'. N, a zìnə, də yi se yà', kà wo yàk. ¹⁵ Wèeŋ kwa wèŋ bùu sə wo sə kwa, nə waŋ wèŋ bùu sə wo sə wa. ¹⁶ Wèeŋ cum cù mò'fis weŋ bwìŋ pwe'. Wèeŋ kà ni' sə nè, wèeŋ dzəm ŋgògi bæ bùu sə bwìŋ jəgè wo co bùu sə wà. Kà də wèeŋ jəŋ ni' awèŋ co də

wèen ηgàa ηkərə duk.

17 Nwè nəmòk gu-a wu bup, wù kà yi bə bup làk fəsə fa. Gù ε yusə aco ndàanwè pwe' dzəm də yà'a bəbonj. 18 A ye-a ηga mandzè nè yo fana wù jihi nzòn ηgòcu bə fifi wenj bwìj pwe'fo'. 19 Nge' am wèn, kà də wèen fəsə fuk fòo bup duk; me'rə fa Tà Nwì mandzè ηgòsak nà' yi. Yà' cu ndzənə ηwàk Nwì də Nwì a cèp də, <<Me'rə fa fòo bup bohòmù, m̀ nə fəsə yà' m̀.>> 20 Yà'a ye ε də, <<A ye-a ηga njè sə ya ηwè nè yi bènghè wu, wù fa yi benj; a ye-a ηga ntum sə cuəm yi, wù fa yi ndzəp. Busè wu gù-a ve'nə fana ye də wù cup naan fa ηgèngàn ηàhamis m̀tuhù.>> 21 Kà də wèen dzəm də bup ghak wenj duk, wèen ghak bup bə gù bòn.

13

Krètèn Wèen Yuk

Bùu Sè Wo Tse' Lak Wo

1 Ndàanwè pwe'fo' yuk bùu sè wo tse' lak wo, bùusè ηàan sè wo tse' yà' ηgòtse' bwìj bə zenj yà'sə a fa wo yà' Nwì, wo a ka yà' bə ηàan yàwo jəj. 2 Ye də a ye-a ηga ηwè nəmòk sə kà wo yuk fana ye də yi sə bèn yà'sə yumòk sè Nwì a nònjsə yà' yi. Nwè nè yi gù-a ve'nə fana ye də yi sə jə vè nzak m̀tuhù yi. 3 Nwè nè yi sə gù-a ye yusè yà'a bəbonj fana kaco wəə ko yi bə bùu sè wo tse' lak sə wèn yən. Nwè nè yi

gùgè ye bup wəpgè yà'wèn yi. A ye-a ηga wèn dzəm ηgòcu bə fifi wenj bùu sè wo tse' lak sə wèn fana wèn sə gu megu yusè yà'a bəbonj, ya wo sə kwa bohòwèn. 4 Busè nsàap bùu yà'sə wèen ηgàa fàak Nwì, wo sə fàk bùu tu awèn sè'. Yà'a ε sè' də a ye-a ηga wù sə gù bup, wù wəp li wo, bùusè ηàan sè wo tse' sə yà' ka wà yən. Wo ηgàa fàak Nwì, sè wo tse' ηgòyənjsə ηgàa gù bup wèn ηgə'. 5 Ye də a bəbonj ηgòyuk wo, kà də bùusè jèjòok nè tesə ye, a ye bùusè wèn rì sə ntù wèn də a bəbonj ηgògù ve'nə.

6 Nà'a sè' njo nè wèn tse' ηgòlāk tas awèn sə, bùusè bùu sè wo sə benə mbàam tas sə wèn sə fàk yà'sə bohòNwì. 7 Ye də wèn fa ndàanwè pwe' nsèe yusè yà'a sè ye. A ye-a ηga ηwè ka tas ye ntòlak, bəbonj də yi lak; bùu sè wo tse' lak sə duk-a də wèn lak yà pwe', wèn lak fa wo. Wèen sə wəp bùu sè bwìj tse' ηgòwəp wo, nè sə kwasə bùu sè bwìj tse' ηgòkwasə wo sè'.

Krètèn Wèn Tse' NgòDzəm Mòk Bə Mòk

8 Kà də wèn tse' ηwè nəmòk kəa duk. Kəa nè aco wèn tse' ηwè nà'a nè də wèn tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Busè ηwè nè yi dzəm-a mòk bə mòk fana ye də yi nònjsə wes lùuk sə pwe' lanj. 9 Nwì a duk vesùwèn də, <<Wèen kà nto ko, kà ηwè zə, kà yəyè, nè kà yu ηwè mòk wa.>> Lùuk

yè'sə bə mok sè yà' bwehe cu sə pwe'fo', yà' kè kì be'lə ni' ndzənə ncèp nè mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo mām̀vè'nə wù dzəm ni' yò.>> ¹⁰ Nwèe dzəm-a moma ye fana kaco yi gũ nà' bup yeŋ. Ye də ɲgòtse' dzədzəm, a ɲgònòŋsə wes lùuk sə.

¹¹ Wèeŋ lap mandzè ɲgògù bum yè'sə pwe'fo', bùusè mvək kùrə laŋ nè a tse' ɲgòlòkok mok m̀tsè. Mvè'nə vèes nè kə tse' lùŋ nè kùəp wesə vè mok ɲga'a nè nòŋsə mvək nè ànə dzəm to bohòJisòs Krest fa' sə. ¹² Ndzəm sə də a me, tsok kùəp ɲgòrəŋ laŋ. Vesùwèeŋ mak gesə bum sè bup sè yà'a bum ndzəm sə fo'. Vesùwèeŋ bək jəŋ ɲkè avès co bùu sè aco a lə mvwe' mareŋ. ¹³ Vesùwèeŋ cum ncu nè bèboŋ co bùu sè wo cu mvwe' mareŋ. Vesùwèeŋ me'rə gesə bum sè ɲgòcèp vək kè'cà nduk, nè ye ɲgòjũhũ rùk wèŋ fo'. Vesùwèeŋ co'rə fis bo avès bə nzak sàhà, nè ye bə bum sè yà' cà cù pwe'fo'. A kà sə kùəm, nè kà yu ɲwè nəmòk sè' wa. ¹⁴ Wèeŋ jəŋ Tà Jisòs Krest co ɲkè bohòwèŋ. Kà də wèeŋ sə fũhũ noŋsə mandzè ɲgògù nsàap bup sè ɲgùpni' sə dzəm yà', sè yà' tesə kokgè sə vèə vès sə duk.

14

Nwèe Kà Moma Mòk Sak

¹ Nwèe nè yi a dzəm-a ncèp Krest laŋ, ɲga dzədzəm nje

nə momjo, wèŋ ko gesə lo yi m̀ŋgorè wèŋ anə. Wèŋ kà də wenə wèeŋ sə fenə bə bum sè ma nè mandzè Jisos Krest duk. ² Nwèe nəmòok yo nè yi tsərə ye də aco yi zu yu yà pwe'. Mòk ye bwɲ ye nè dzədzəm nè nje momjo fana yi sə tsərə ye də aco yi zu megu ye ɲjap mvùuŋgaŋ. ³ Nwèe nè wu zùgè-a yòbum pwe' nduk fana wù kà ɲwè nè yi kà ye nduk zùgè nè co də yi yu nè wà jə. Mamòk nè sè' ve'nə də ɲwè nè yi sə kà ye bum pwe' nduk zu nè kà nè yi sə zu ye nduk nè sak, bùusè Nwì a jə yi laŋ. ⁴ Wù, wu yè'sə ndà ɲkuŋ wù sə kə sak mo ɲgà fàk ɲwè nəmòk-ε? Masà ye tse' ɲàaŋ sè ɲgòduk də nà' gù bèboŋ kè bup àlɛ yi. Yi nè gũ li lɛ bèboŋ bùusè aco masà nè gũ to yi, yi gũ bèboŋ.

⁵ Aco ɲwè nəmòk sə tsərə ye də nùmbu mòk yam ghak mòk; ɲwè mòk sə tsərə ye də nùmbu sə pwe'fo' mègù nùmbu, mòk ka zok yeŋ. A ye-a ve'nə, fana ndàaŋwè pwe' tse' ɲgòrɲtse' sə ntùè yi pap də yusè yi sə tsəm sə yà'a yəyərè. ⁶ Nwèe nè yi sə jə-a ye nùmbu mòk co nè ghaŋ fana yi sə gũ ve'nə ɲgòkùksə Tà fo'. Nwèe nè yi sə zu ye nsàap zuzu nduk, yi sə dzəm sè' ɲgòkùksə sè' Tà, bùusè yi sə kwasə Nwì bə yusè yi sə zu sə. Nwèe nè yi kà ye bum nduk zùgè nè sə dzəm ɲgòkùksə sè' Tà bùusè yi sə kwasə Nwì ye sə sè'.

⁷ Vesùwèŋ pwe', ŋwè nəmòk ka bə tu ye yiŋi cum. A ye-a sè kpɛ, kaco ŋwè nəmòk kpɛ megu bə tu ye yiŋi yeŋ. ⁸ A ye-a ŋga vesùwèŋ cu fo' ŋwəm fana ye də a sə cu ncu nè Tà nə. A ye-a də vesùwèŋ kpɛ fana ye də a kpɛ sè' bùu yi. Ye də a ye-a ŋga vesùwèŋ cu-a fo', kə a kpɛ-a, yà' megu də Tà tse' vesùwèŋ yi. ⁹ Nà'a njo nè Krest à kpɛ nə lokok nə, də ya yi ye Tà bohòbùu sè wo à kpɛ laŋ bə sè wo cu fo' mwè pwe' yi.

¹⁰ Yà' nə yeè nə ve'nə fana wù sə sak bwi moma yo bùu yà? Kènə wù yòsè', wù sə jəŋ moma yòco yusè wà bùu yà? Vesùwèŋ pwe' nè kə təəŋ mantombii Nwì fana yi sak ves. ¹¹ Yà' cu ndzəne ŋwàk Nwì də,

<<Tà Nwì à cèp də,

<Mvè'nè mù cu fo' fana ndàaŋwè pwe' nè kə təəŋ bə tumfərə kə mantombii mù,

Nə duk fis də mù, mɛ Nwì.>

>>

¹² Ye də ndàaŋwè pwe' nè kə təəŋ mantombii Nwì, nə tsok fa yi yusè yi à gùu.

Kà Yusè Co Yà' Gɛ Moma Yo Mòk Gbɛ Bùu Zeŋ Gù

¹³ Ye də vesùwèŋ kà ŋwè nəmòk mok sə sak fe'lə. Bòghak le də ndàaŋwè pwe' mum vèəm ye, nə kà də yi gɛ yumok sè co yà' jəŋ və fa moma mòk mèmumsè fana yi gbɛ gù. ¹⁴ Mù riŋ tse' yàm zìnə co ŋwè nè Jisòs Krest nè yi Tà tse' mɛ yi nə də, nsàp zuzɛ mòk

nə wo tse' ŋgòdzè nà' dzèə bùə. Yà'a sè' də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə jə nsàp zuzɛ mòk co yusè yi tse' ŋgòdzè nà' fana yà' ye ve'nə bohòyi anə. ¹⁵ Ye də a ye-a ŋga wù sə zɛ yòbum nduk, yà'sə gɛ ntum moma mòk ŋgòye rərwi', wù kà mbeŋ kòm, fana ye də wù sə kà yi yà'sə dzədzəm niŋ fa. Kà də wu dzəm də nsàp zuzɛ nè wù sə zɛ bùu yumok sè aco yà' gɛ bɛpsə yòŋsə ŋwè nè Jisòs Krest à kpɛ bùu tu ye nə duk. ¹⁶ A ye-a ŋga yumok cu sè yà'a bohòwù yòbèboŋ fana boŋ ghak le də wu me'rə yà', nə nonjə nè də wu sə gɛ yà' fana bwiŋ sə cep bə zeŋ bɛp. ¹⁷ Busè yusè yà'a gɛgɛŋ bohòbùu sè wo be' lògè Nwì co ŋkum àwo sə ka zuzɛ bə nənə yeŋ. Yusè gɛgɛŋ sə, a ŋgògù yusè yà'a rərəŋ, nə ye fifi, nə ye kwəkwa nè nà' tesə vè bohòYòŋsè nè Rərəŋ nə. ¹⁸ Nwè nè yi be'-a Krest bə nsàp mandzè ènə fana Nwì sə dzəm yi, yà' sə yəəŋ mʉlisè bwiŋ bèboŋ sè'.

¹⁹ Ye də a bèboŋ də vesùwèŋ sə lap ŋgògù mègù yusè aco yà' jəŋ və fifi, nə ye sè aco yà' sə gɛ ntum mòk bə mòk ŋgòkwa lòmantombi. ²⁰ Kà də wu bɛpsə fàak Nwì bə nsàp zuzɛ nè wù sə zɛ duk. A zìnə də zuzɛ pwe'fo' bèboŋ, nə ye də, a ye-a ŋga wù sə zɛ yumok sè aco yà' gɛ moma yo mòk yi gbɛ fana ye də wù sə gù jòn. ²¹ Ye

də a bə̀boŋ də, kà də wu gu yumok sè aco yà' gu moma yo mòk yi gbù duk. A dzəm yà' ye zù njàp, kè no rùk, kè yu yà pwe'fo'.²² Nòŋsə yusè wù dzəmtse' yà' sə vèə wù bə ncèp ènə mətsetsə'rèə wù wèŋ Nwì ba. A rɛŋsi bohòŋwè nè yi sə gu-a yumok, ntəm ye kà yi bə zɛŋ sə sak.²³ Nwè nè yi sə zù-a ye yumok, sè ntəm ye sə kà bə zɛŋ pap sə rɛɛŋ fana ye də Nwii nə jəŋ yi də yi ŋgà jòn, bùusè yi sə zù yusè yi ka dzədzəm sə ntùù yi pap də yà'a bə̀boŋ tse'. Fana yà'a sè' də, vesùwèŋ gu-a yumok sè yà' ka bə dzədzəm sə ntùù vès pap yɛŋ fana ye də yà'a yà'sə bup.

15

Tsə̀rə Bùu Mok Nkuŋ Nè Tsəm Ni' Njò

¹ Vesùwèŋ sè a yàvès guguŋ, a sə ko ntəm, nə sə tesə sè wo ka yàwo guguŋ yɛŋ sə wèŋ. Kà də vesùwèŋ sə gu megu mvə'nè yà' sə bəkùrə gù vès duk.² Ndàanwè pwe' sə kuk lis bə yusè aco yà' tesə moma yo mòk, yusè aco yà' gu yi, yi sə kuk kok lo ye sè' mantombi.³ Jisòs Krest bə tu ye à ka yusè yà' à sə bəkùrə mègù yi gu. Yà'a məm̀və'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Yə̀ya' nè wo à yà' wu bə zɛŋ nə, a kè naan muni'i mù.>>⁴ Ncèep sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì

yè'sə pwe'fo', wo à còm yà' də ya yà'a sə fa ves ntip. Yà'a tesə ves ŋgòko ntəm, nə sə kwè'sə ves sè', ya ŋga vesùwèŋ nə riŋ ŋgònaan tu avès bohòNwì.⁵ Mù lɛŋ Nwì nè yi fagè vesùwèŋ ko ntəm, nə sə kwè'sə ves ŋgòlòmantombi nə, də yi gu wèŋ, ya wèŋ cum cù mò'fis mvə'nè wèŋ sə yù mandzè Jisòs Krest yè'sə.⁶ Ya ŋga wèŋ kwasə riŋ Nwì nè yi tè'ɛ Tà Jisòs Krest avès nə bə cù mò'fis.

⁷ Ye də a bə̀boŋ də wèŋ ko gesə lo ndàanwè nè yi dzəm ŋgòye mɛŋgorè wèŋ ndzə ŋgùuŋ mvə'nè Jisòs ànə ko gesə wèŋ, ya ŋga bwiiŋ yə vè'nə, wo kwasə riŋ Nwì.⁸ Mù sə tsè' fa wèŋ də Krest ànə və ŋgòfàk bohòbùu Jus wèŋ də ya bum sè Nwì ànə kak fa tàcici avès sə ye zìnə, ya bwiiŋ riŋ də Nwii ŋwè nè yi tse' zìnə.⁹ Yi ànə və sè' də ya bùu sè wo ka Nwì riŋ wèŋ sə tse' mandzè ŋgòkwəsə Nwì bə bòvəm nà' nə. Yà' mègù mvə'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Ye də mù nə kwasə wu mɛŋgorè bù lakmvum wèŋ, Mù nə yəm kuksə liŋ yòsə.>>

¹⁰ Wo à còm mok sè' də, <<Wèŋ bù lakmvum, Wèŋ kwa be'lə wèŋ bùu ye wèŋ mvwe' mò'fis.>>

¹¹ Wo à còm fe'lə mvwe' mok sè' ŋkuŋ də, <<Wèŋ bù lakmvum pwe'fo', wèŋ gɛŋ Tà.

Bòop lak sè sənə nzenḡon
nə pwe', wèenḡ kwasə
yi.>>

¹² Izaya à cèp ye sè' də,
<<Nḡwì bù Jesii nə lokok, nə
tse' bù lakmvum wènḡ
yi.

Bù lakmvum wènḡ pwe' nə
sə kək megu lis mok
bohònà',

Də nà'a nə ye ḡḡà tətəsə
àwo yi.>>

¹³ Mù lenḡ də Nwì nə yi ḡḡḡè
bwiḡ wo sə naanḡ tu də bum
pwe' nə kə ye bəbonḡ, nə
ḡḡ ntuum awèenḡ rwiḡ bə
kwəkwa nə ye bə fifi mvè'nè
wènḡ sə dzəm bohòyi sə. Yà'a
ye ve'nə ya wèenḡ nə sə
tse' mali nsàp tsətsərè ènə
ḡkəunḡtènḡ, bə ḡaanḡ Yòḡsə
nè Rərenḡ nə.

*Pol Cèp Bə Nsàp Fàk Ye
Nə Yi Tse' Nə*

¹⁴ Bwema am wènḡ, mù
riḡtse' sə vèə mù pap də
wèenḡ bùu sè wènḡ ri ḡḡòḡè
bèbonḡ, nə riḡ ḡkərè bə ma
nè Nwì, nə ye sè' də wènḡ
tse' ḡkərè nè aco wènḡ yə'rə
to bùu mok sè'. ¹⁵ Ncèep
mok sè mù còm fa weḡ yà'
ndzənə ḡwàk nè'e fana yà'a
bə ḡḡì nè ḡḡḡḡ də ya wèenḡ
kà bum yè'sə swì bisè. Mù
a còm ve'nə bùusè Nwì a
niḡ bo muni'ì mù bə bònəm
nè nje nə, ¹⁶ də mù ye
ḡḡà fàk Jisòs Krest mḡḡorè
bù lakmvum wènḡ. Mù bə
fàak yàm sè mù sə ḡḡu sə
co ḡḡà fa satikà' bohòNwì.
Fàak am sə də mù sə tsòho
fa bwiḡ Ntirè nè Bèbonḡ nè
Nwì nə. Mù sə tsòho də

ya Nwii jəḡ bù lakmvum sə
wènḡ co yu satikà'a sə. Yi
jəḡ yà' ve'nə bùusè Yòḡsə nè
Rərenḡ nə a ḡḡ rənḡsə wo lanḡ.
¹⁷ Mùmvmè'nè mù ḡwèə Jisòs
Krest fana aco mù ḡa bāap
am bə nsàp fàk nè mù sə
fàk fa Nwì nə. ¹⁸ Kaco mù
muk fàk cūu am ḡḡòcèp bə
yumok sè zok yeḡ. Aco mù
cèp megu bə fàak sè Krest
a ḡḡ càsə yà' ndzə bohòmù,
mvè'nè yi a ḡḡ bù lakmvum
wènḡ ḡḡòyuk yi yè'e. Yusè
yi a ḡḡ sə, a bə ncèp nè
mù a cèp nə, nə ye bə fàak
sè mù a ḡḡ sə sè'. ¹⁹ Yi
ànə ḡḡ fàak ye sə bə ḡaanḡ
manḡḡḡḡḡḡ, nə ḡḡ fàak ye
sə bə ḡaanḡ yòḡsə nè nje
nə. Fana mù a tsòho yè
jə Ntirè nè Bèbonḡ nè nà'a
bə liḡ Krest nə mvwe' lak
Jòrosalèm kə dzenḡ mvwe'
nzenḡonḡ Ilirikùm. Mù à
sə yə'rə nà' pwe'fo' mvwe'
buk lak yè'sə. ²⁰ Mù
lapḡè yàm mandzè ḡḡḡḡ
ḡḡòtsòho Ntirè nè Bèbonḡ nə
mvwe' sè ḡwè nəmòk ka liḡ
ye sə fo' ntòyuk yuk, ya ḡḡa
kà də a ye də mù sə ci
ndap mùmvmwe' kuumndap
sè ḡwè mòk à ḡḡ nònḡsə lòyi
duk. ²¹ Mù dzəm yàm də mù
ḡḡ mvè'nè wo à còm ndzənə
ḡwàk Nwì də,

<<Bùu sè wo à ka liḡ ye sə
yuk yuk wèenḡ nə ye
yi.

Bùu sè wo à ka múzèp
yumok bə liḡ ye riḡ
yuk wèenḡ nə rənḡ bə
liḡ ye sə.>>

*Pol Tsə' Də Yi Nə Kə Kə'
Cəpsə Bwɪŋ Mvwe' Lak Rumà*

22 Nà'a njo nè mu dzəmgè ngòlòkè yə wəŋ fana mù kà mandzè nè sə tse' sə. 23 Mù ka fàk mvwe' yè'e nga'a mok tse' fe'lə. Mvè'nè a luumngòŋ wùriŋ sè mù a sə dzəm də mu kə ye wəŋ fana, 24 mù tsəm də mu nè ye wəŋ ghà nè mù sè cà ngòlòmuvwe' lak Səpeŋ yà'a. Mù nè dzəm ngòcu vesùwèŋ mvèk momjo ya a kwa mvwe' mò'fis ŋkuŋ fana wèŋ gu ya gi àm nè sè lo mantombi. 25 Mù sè də mu lo nga'a ye'e mvwe' lak Jòrosalèm ngòkè fa bùu Nwì sè fo' sè wèŋ bum mok sè wo a tum fa wo yà' bohòmù. 26 Yusə də bù lak-mvum mok sè wo krətèeŋ sè mvwe' nzeŋgòŋ Məsìdoniyà bə nzeŋgòŋ Akayà wèŋ a tsərə də wo benə mbàam mok mvwe' mò'fis, nè tumsə fa lo bù ngàa jìŋ sè wo cu mąŋgorè bùu Nwì sè mvwe' lak Jòrosalèm. 27 Wo a gu yè'sə bə kwəkwa njàwo nè nà' a kok sè vèə wo fana mù ye yàm sè' də a bəboŋ co wo tesə yà'wèŋ ve'nə. Co bù lakmvum a kè tse' bum sè Nwì à kàk sə njo bùu Jus wèŋ, fana ye də a sè' bəboŋ də wo gapsə bum yàwo sè sə nzeŋgòŋ sə bə bùu Jus wèŋ sə sè'. 28 Mù kə dzeŋ fo', nè fa wo mbàam sè wo a tum fa wo sə fana mù foho və kə ye wəŋ ŋkuŋ nè ca lo mvwe' lak Səpeŋ anə. 29 Mù rì sè' də mu kə tsèŋ wəŋ fana yà' jəŋ və səsè nè Krest nè

bohòvesùwèŋ wù kà fùk.

30 Bwema am wèŋ, mù sə ləŋ wəŋ bə liŋ Jisòs Krest nè yi Tà àvès, nè ye bə liŋ Yòŋsə nè Rəreŋ nè yi gùgè yi ŋkuŋ a sə dzəm mòk bə mòk, nè də wèeŋ ləŋ fa mu Nwì gugəŋ. 31 Wèeŋ ləŋ fa mu yi də yi caŋsə gesə mu ndzə bohòbùu sè wo ka Krest riŋ sè wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà yà'a. Wèeŋ ləŋ sè' də yi gu də mu jə lòmàam sə mvwe' lak Jòrosalèm anə fana bùu Nwì wèŋ sə jəŋ yà' bə kwəkwa. 32 A ye-a nga Nwì fa-a fana yà'sə càa, mù və mok bohòwèŋ bə kwəkwa, ya vesùwèeŋ cum yòŋsə. 33 Mù ləŋ də Nwì nè yi ngà fa bwìŋ fifi nè, yi ye wenə wèŋ. Yà' a ye ve'nə.

16

*Pol Sə Cəpsə Gèsə LòBùu
Sə
Mvwe' Lak Rumà*

1 Mù dzəm də wèeŋ riŋ njè' avès Fibi nè yi fàkgè mummvwe' cos nè mvwe' lak Kəŋkerès. 2 Yi kə dzeŋ-a bohòwèŋ fana kwəkwe', wèŋ ko yi bo ma ba co ŋwè nè yi rì Tà àvès sè'. Wèeŋ kotse' yi mvè'nè aco wèŋ bùu Nwì kotse' to ŋwè. Wèeŋ tesə yi bə yusə yi sə dzəm yà' bùusə yi a tesə bwìŋ ve'è wùriŋ, nè tesə mu yàm sè'.

3 Mù cəpsə Prìsiliyà bə Akwilà ba fo', sè vesì wèŋ à sə fàk lok bohòJisòs Krest bəbè'. 4 Wo à də wo tesə mu

fana wo swirə kpɛ bɛ̀u mù. Mù sɛ̀ kà wo mɛ̀mù kwasè mègù. Coos sè krètèɛ̀j sè mbwa bɛ̀ lakmɛ̀vum pwe'fo' sè kwasè wo sè'. ⁵ Cèpsə fa mɛ̀ krètèɛ̀j sè wo kè nigè cos mɛ̀nda'à wo yà'a sè' bə̀boɛ̀j. Cèpsə fa mɛ̀ ɲge' àm Ipènitòs sè'. Yi à bɛ̀uɲ to tsə krètèɛ̀j mɛ̀we' nzenɡòn Ɛsiyà cap yi.

⁶ Mù cèpsə Mèri nè yi a fàk mɛ̀ɲɡorè wèɲ anə vɛ'ɛ̀ ɡuɡuɲ. ⁷ Mù sè cèpsə fe'lə Andronikòs bə̀ Jùniyàs. Wo bɛ̀u Jus sè venə wèɲ à ni ndapndzəm bə̀bɛ'. Bwɛ̀j riɲ wo bə̀boɛ̀j co ɲɡàa ntum Jisòs mok sè wo ɡihigè mɛ̀tsè. Wo à ye to krètèɛ̀j wo ɲkuɲ mù kə ye yàm. ⁸ Cèpsə fa mɛ̀ Ampiliyatòs nè yi ɲge' àm bɛ̀u Tà àvès nə. ⁹ Cèpsə Ūbanùs nè vesi wèɲ sè fàk bohòKrest mɛ̀we' mò'fis, nə ye Sètaci sè', nè yi ɲge' àm nà'a. ¹⁰ Cèpsə Apelis, bwɛ̀j rì də yi zìnə bohòKrest. Cèpsə fa mɛ̀ ndap Aristòbulùs pwe'fo'. ¹¹ Cèpsə Hèrodòn nè yi ɲwè lak àm. Cèpsə bwema sè wo mɛ̀mɛ̀we' ndap Nàsìsò, sè wo bɛ̀u Tà Jisòs yà'a pwe'. ¹² Cèpsə Tràfinà bə̀ Tràfosà sè wo sè fàk bohòTà yà'a. Cèpsə ɲge' àm Pesis, yi a fàk bohòTà vɛ'ɛ̀ wùriɲ. ¹³ Mù sè cèpsə Rufù nè yi fàkgè bohòTà bə̀ ntəm ye pwe' nà'a. Mù sè cèpsə ma ye nè yi a sè kotse'gè mɛ̀ sè' co mo ye nà'a. ¹⁴ Mù cèpsə Asikritù, bə̀ Flegòn bə̀ Hemì bə̀ Pàtrobà bə̀ Himàs, nə ye

bwema mok sè wo krètèɛ̀j, sè bə̀ yà'wèɲ cu yà'sə pwe'. ¹⁵ Cèpsə fa mɛ̀ Filòlogù bə̀ Jùliyà. Cèpsə Nèriyòs bə̀ ɲjè' ye, nə ye Olimpà nə ye bɛ̀u Nwì sè yi cu bə̀ yà'wèɲ pwe'. ¹⁶ Wèɛ̀j cèpsə mòk bə̀ mòk bə̀ nsàp cècèpsè nè ntəm mò'fis. Coos Krest sè yà'a ma feɲ pwe'fo' duk də mɛ̀ cèpsə wèɲ pwe' bə̀boɛ̀j.

Ntip Nè Nà'a NgòLèsə

¹⁷ Bwema am wèɲ, mù sè leɲ wèɲ də wèɛ̀j sè kərə bə̀ bɛ̀u sè wo sə jə vè ɡègà'à, nə sə ɡu bwɛ̀j wo me'rə mandzè nè zìnə nə yà'a. Wo sə beɲ bum sè zìnə sè wèɲ à yə'rə sə. Kà wenə wèɲ sə be'lə, ¹⁸ bɛ̀usè wo sə kà yà'sə bohòJisòs Krest nè yi Tà àvès nə fàk; wo sə ɡu mègù yusè yà' sə bòwo. Wo cèp lùmɛ̀sə boɲsə kè cùhu vɛ'ɛ̀, nə sə borə mak bɛ̀u sè wo ka yumok riɲ wèɲ bə̀ ncèp cù àwo nə. ¹⁹ Bwɛ̀j pwe' a yuk mɛ̀vè'nə wèɲ a ko jə Ntirè nè Bə̀boɛ̀j nə bə̀ ntəm nè mò'fis sə laɲ. Mù sə kwa bohòwèɲ vɛ'ɛ̀ wùriɲ. Mù sə dzəm də wèɛ̀j tse' ɲkərə ɲgòrì yusè yà'a bə̀boɛ̀j, nə kà yumok sè yà'a bɛ̀p rì lok. ²⁰ Fana Nwì nè yi fagè bwɛ̀j fifi nə, yi nə ko noɲsə Satà sə nze, wèɲ tes kùu awèɲ muni'i yi. Mù leɲ də bə̀bo nə Tà àvès Jisòs Krest nə ye bohòwèɲ.

²¹ Timatì nè yi fàkgè venə sè cèpsə wèɲ sè'. Bwe tè' am Lùsiyòs bə̀ Jasòn nə ye Sòsipatà sè wo bɛ̀u Jus

sə cəpsə wenj sə'. ²² Mùu Tetiyòs nè mu yàm ngà cəcòm nə, mù sə cəpsə wenj yàm sə' bə lij Tà anə. ²³ Gayòs nè mù cu fεεη munda'à yi, nə ye bə bùu sə wo kə nigè cos munda'à yi sə wèη pwe'fo' cəpsə wenj. Ɛratòs nè yi ngà lòksə mbàm mantòlak yi nə bə moma avès Kwatùs cəpsə wenj sə'. (²⁴ Bèbo nè Jisòs Krèst nè yi Tà avès nə ye bohòwenj. Yà' a ye vε'nə.)

Ncèp Nè Nà' Ləsə Wesə

²⁵ Vesùwèen kwasə Nwì bùusè aco yi gu to wenj ngòtəəη guguj. Yà'a yusè mù ànə tsok fa wenj, ghà nè mù ànə tsok fa wenj Ntirè nè Bèboη nè nà'a bə lij Jisòs Krèst nə. Ntirè nè Bèboη nè nà' à cu sàp ntòmvwè' səswihi. ²⁶ Nà' a tesə vè nga'a mok mvwe' jəja laη. Zinə ènə a tesə vè jəja bə bum sə ngàa tsòhòbum Nwì wèη ànə com sə. Bùu sə sənə nzenğòη nè pwe' a yuk nà' nga à duk vε'nə Nwì nè yi mègù ye Nwì nè mvèsè nə. Wo yuk vε'nə ya wo dzəm Ntirè nə, nə be' mandzè Nwì. ²⁷ Vesùwèen kwasə Nwì, Yi mègù Nwì yiyi, Yi tse' ηkərè sə' yi yiyi. Vesùwèen kuksə lij ye bùu Jisòs Krèst, nə kà tenjè yuk. Yà' a ye vε'nə.

Nwàk nè Mantombi, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KORÈ

Pol ànə yeto cos nè mvwe' lak Korè nè fana bum mok yeto ngòye mbwa sè yà' à ka bèboŋ yeŋ fana yi com ñwàk ènə ngòcèp bə bum yà'sə. Bum sè Pol à tse' yà' sə ntùù yi ñkuŋ nè sə dzəm də yi com yusə mok bə zeŋ sə, mok à ye də: cos nè à tse' ntaŋmba, nzak sàhà ye mbwa sè', nè ye jòoŋ sè bə nzak gù. Yi sə fa wo ntip məm̀və'nə wo vè cos fana wo sə gù. Yi sə cep fe'lə sè' bə bum sè a fagè ñwè yà' Yòŋsè nè Rəreŋ nè ngògù fàak sè Nwì sə bə zeŋ, nè ye bə nza' nè ngòlòkok mvwe' kpù. Yi à cèp bə bum ye'sə ve'ε gugũ, nè sə niŋtsok yà' bə yəyər'èə ye sə.

Mbùp nè 13 sə cèp bə dzədzəm bohòbwiŋ də nà'a yu nè nà' tə mantombi bum pwe' nè. Nè mò'fis, dzədzəm nè ngònaaŋtu bə yusè lis ka yà' ye yuk. Nè baa ngòtse' tsətsərè nè də Nwii nè gù fa ves yusè yi à duk. Nè tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nè yam càsə ghak mok sə pwe' yi. Dzədzəm yu nè wo cèp bə zeŋ ndzə mvwe' mbùp ñwàk ènə ñkùuŋ.

¹ Còm ñwàk nè'e mùu Pol nè Nwì ànə dzəm kok sə ntùù yi, nè gù m̀ m̀ ngòye

ngà ntum Jisòs Krest. M̀ còm nà' m̀ lisè Sostini nè yi moma àvès bùu Jisòs nà'a. ² Vès sə còm fa nà' bohòbùu sə wo nigè cos sə mvwe' lak Korè. Vès còm fa wèŋ sə wèŋ mò'fis wèŋ Krest fana Nwì a rəŋsə, nè to fis wèŋ ngòye bùu ye yà'a. Yi a cok-fis wèŋ nè ye bə ndaaŋwè pwe' nè yi kùksəgè Tà Jisòs Krest. Jisòs Krest Tà nè njàwo bə nè njàvès sə'. ³ Vès ləŋ də tɛ' avès Nwì bə Tà Jisòs Krest gù wèŋ bèboŋ, nè fa wèŋ fifi sè'.

⁴ M̀ kwasəgè Nwì ghà yà lòoŋ wùriŋ, bùusè yi a nitsè' fa wèŋ bòvəm nè nje nè ndzə bohòJisòs Krest. ⁵ Busè mvə'nə wèŋ a ye mvwe' mò'fis wèŋ Krest wèŋ yè'sə, yà'a gùu wèŋ bùuŋ ñgàa ghàk bə bum zəzok. Ghàha sè wèŋ tse' sə mòok ñkərè nè ngòrəŋ bum Nwì nè ye ñaaŋ sè ngòcèp rəŋsə ncèp ye nè. ⁶ Ncèp nè zìnə nè wèŋ à yuk nà' bə liŋ Krest nè a ni wèŋ mok sə ntùù bèboŋni. ⁷ Yè'sə yà' a gù fana wèŋ tse' bum sè Nwii fagè bùu ye yà' pwe', wèŋ sə kà ko nè mò'fis jamə. Wèŋ tse' yà' mvə'nə a sə cu tək nùmbu nè Tà àvès Jisòs Krest nè kè nitsè' fe'lə ni' ye səmok nè. ⁸ Anə megu sè' yi Jisòs Krest nè nè yi nè gù wèŋ ngòtəəŋ gugũ tɛ kə lə. A ve'nə ya ñga nùmbu nè Jisòs Krest nè yi Tà àvès bwìŋ vəə, ñwè kà nzak bohòNwì gbà. ⁹ Yè'sə zìnə bùusè Nwii ñwè nè aco a naaŋ tu bohòyi. A yi nè yi

à to wèŋ ɲòkè ye ɲge' bə mo ye Jisòs Krèst, nè yi Tà àvès nè.

Cù Zəzok Mə Cos

¹⁰ Bùu am wèŋ, bə liŋ Jisòs Krèst nè yi Tà àvès, mù wup fa wèŋ bo də wèeŋ cum cù mò'fis, kà də wèeŋ ga'a zəzok duk. Kwəkwè', tsətsə̀rə̀ awèŋ nè ye mò'fis bə yusè wèŋ sak tes pwe'fo'.

¹¹ Mù duk vɛ'nə̀ bùusè̀ bùu Kloòwèŋ mok a tsè' fa mù duk də ɲkùəm cu mù kwe'è wèŋ anə̀, bwema am wèŋ na.

¹² Yusè̀ mù sə̀ cèep sə̀ də wèŋ mok sə̀ duk lo də, <<Vèes yàvès ves Pol.>> Bòp mòk sə̀ duk də, <<Vèes yàvès bùu Apolò,>> mok bùu Pità bə̀ bùu Krèst wèŋ nduk!

¹³ Kàcò, wèŋ na gə̀psə̀ Krèst bə̀ bə̀p bə̀ bə̀p àlɛ? ɲwè̀ nè yi ànə̀ kpə̀ mù ntə̀eŋ̀ bùu wèŋ à ye Pol à? kènə̀ də wo à bə̀ptesə̀ wèŋ co ɲgàa fàha Pol ɛ? ¹⁴ Bà'lo, mù kwasə̀ Nwì də̀ mət̃sə̀tsə̀'rə̀ wèŋ pwe', mù à ka mòk bə̀ptesə̀. Mù à bə̀ptesə̀ mègù Kripòs bə̀ Gayòs bwìŋ ba.

¹⁵ ɲwè̀ nè mò'fis nè aco yi duk də̀ ànə̀ geŋ̀ mù to liŋ am nè bə̀ptesə̀ yi bə̀ zeŋ̀ bùè. ¹⁶ Ohoò, mù tsə̀rə̀ kok mòk nè mù anə̀ swì. Mù à bə̀ptesə̀ Stifanà bə̀ ndap yè pwe' sè'. Mù ka riŋ̀ də̀ mòk cu fe'lə̀ nè mù à bə̀ptesə̀ yi.

¹⁷ Jisòs Krèst ànə̀ ka mù də̀ mù kə̀ bə̀ptesə̀ ke' bwìŋ tum. Yusè̀ gugə̀ŋ̀ sè̀ yi à tum mù bùu zeŋ̀ sə̀ duk də̀ mù tsoho lo fa bwìŋ ncèp nè nje nè. Fana mvə̀'nə̀ mù à sə̀ tsòho

ncèp nè, mù kà nsàp nè də̀ ya bwìiŋ duk də̀, <<ɲwè̀ nè'e cèp lə̀msə̀ bə̀ŋsə̀ cù, yi tse' ɲkə̀rə̀ mbà>> gù. Mù à sə̀ tsòho bə̀ nsàp mandzè̀ nè bwìiŋ riŋ̀ də̀ kpə̀ nè Krèst à kpə̀ tse' mègù ɲə̀ŋ yi.

Jisòs Krèest ɲə̀ŋ Nə̀ Ye ɲkə̀rə̀ Nwì

¹⁸ Yu sə̀mook də̀, bùu sè̀ wo sə̀ yù lòmāndzè̀ nè nà' lèsə̀ bə̀ kpə̀ jə̀gè̀ yàwo ncèp kpə̀ nè Jisòs Krèst muntə̀eŋ̀ nè də̀ a bum ləm. Bohòvesùwèŋ̀ sè̀ a sə̀ yù lòmāndzè̀ nè nà' lèsə̀ bə̀ lùŋ̀ nè, yà' ka bum ləm yeŋ̀, a ɲàaŋ̀ Nwì. ¹⁹ Wo à còm nòŋsə̀ yà' ndzənə̀ ɲwàk Nwì laŋ̀ də̀ Nwì à cèp də̀,

<<Mù nè gu bə̀psə̀ bù ɲgàa ɲkə̀rə̀ bə̀ ɲkə̀rə̀ə̀ awo pwe'.

Mù nè dzeeǹ bùu sè̀ wo ri ɲwàk wèŋ.>>

²⁰ Ye də̀ bù ɲgàa ɲkə̀rə̀ə̀ sə̀ tə̀ yè'e ma fò? Bùu sè̀ wo rigè̀ ɲwàk yà'a, wo sè' ma nè fò? Mòok̀ bù ɲgàa gù mamfenə̀ sè̀ sə̀ nzeŋ̀gòŋ̀ feŋ̀ yè'e wo yè'e ma fò? Nwì nìtsə̀' də̀ ɲkə̀rə̀ nè sə̀ nzeŋ̀gòŋ̀ feŋ̀ nè nà'a ləm bohòyi.

²¹ Nwì ànə̀ gu mandzè̀ nè ɲgòlùŋ̀sə̀ bwìŋ fana yi kà mandzè̀ də̀ bwìiŋ riŋ̀ yi bə̀ ɲkə̀rə̀ nè sə̀ nzeŋ̀gòŋ̀ feŋ̀ fa. A bə̀yi bə̀ ɲkə̀rə̀ nje də̀ yi luŋ̀sə̀ bùu sè̀ wo dzəm sə̀ bə̀ ncèp nè bwìŋ sə̀ tsə̀rə̀ də̀ nà'a ləm nè.

²² Bùu Jus wèŋ̀ à sə̀ lə̀p yàwo də̀ wo ye nsàp manɲə̀ŋgèŋ̀ mòk ɲkuŋ̀ ya wo dzəm də̀ ncèp ènə̀ nà'a zìnə̀. Bùu

Gris wèŋ sɛ duk yàwo dɛ wo nɛ rɛɛŋ jɔŋ ŋkɛrɛ fo' ŋkuŋ. ²³ Bohòma nè njàvès fana a sɛ tsoho fa yàvès bwìŋ kpɛ Jisòs Krɛst nè wo à tɛ'lɛ zɛ yi muntàɛŋ. Ncɛp kpɛ ènɛ bùu Jus wèŋ ka kwækwa bɛ zɛŋ tse', bohòbù lakmvum yàwo yà' yuhu fɛ ntu'ù wo co bum lɛm. ²⁴ Nɛ ye dɛ bohòndàaŋwè pwe' nè Nwì a to yi ŋgóye ŋwè ye, fana a dzɛm ŋga yi ŋwè Jus kè ŋwè lakmvum, wo rìŋ dɛ Jisòs Krɛst nàaŋ Nwì. Yi ŋkɛrɛ nè Nwì sɛ' yi nɛ. ²⁵ A yà'a dɛ bwìŋ sɛ duk yàwo dɛ yusè Nwì a gù yè'sɛ yà'a lɛm, ŋga lɛm nè Nwì a gù ènɛ nà' càsɛ ŋkɛrɛ bwìŋ pwe'fo'. Yu Nwì sɛ bwìŋ tsɛm duk dɛ yà'a jì nàŋ, tse' gha' nàŋ zɛŋ nɛ noŋsɛ nàaŋ bwìŋ sɛ nze fɛŋ pwe'.

²⁶ Bwema am wèŋ, aco wɛŋ ye yàwèŋ sɛ' dɛ mɛtsɛtsɛ'rɛə wèŋ sɛ Nwì a to pwe', nsàap bùu sɛ nzeŋgòon jɛgɛ wo co ŋgàa ŋkɛrɛ, wo ka mɛŋgorɛ wèŋ ŋkùuŋ yɛŋ. Nɛ ye sɛ' dɛ nsàap bùu sɛ wo tse' ŋgì mɛtsɛtsɛ'rɛə lak kè bùu sɛ wo à dzɛ wo mvwe' ntòmbi nè nà' tse' lɛŋ ka mɛŋgorɛ wèŋ anɛ ŋkùuŋ sɛ' yɛŋ. ²⁷ Nwì a swè' jɛ ye nsàp bùu sɛ nzeŋgòon tsɛrɛgɛ dɛ wo lɛm. Yi a gù vɛ'nɛ ya marè'tu ko bù ŋgàa ŋkɛrɛ wèŋ sɛ. Yi swèk jɛŋ mok bùu sɛ wo kùkgɛ yàwo co ŋgàa jì nàŋ ya marè'tu ko bù ŋgàa nàaŋ sɛ. ²⁸ Yi a swè' fis jɛ bum sɛ bwìŋ

kà yà' dzɛmgɛ, sɛ bwìŋ bwì'lɛ kɛ'gɛ yà' bɛ kù, nɛ ye sɛ wo jɛgɛ yà' co yusè wà. Yi swèk fis jɛŋ bum yè'sɛ ya yà'a gù bɛpsɛ bum sɛ bùu sɛ sɛ nzeɛ jɛgɛ dɛ yà' tse' fàk sɛ. ²⁹ A vɛ'nɛ fana kaco ŋwè kum ŋgùŋ kù mantombii Nwì yɛŋ. ³⁰ Wɛŋ Jisòs wèŋ mò'fis bùu Nwì yìyi. Mègù sɛ' bùu Jisòs Krɛst nè ŋkuŋ fana vesùwèŋ tse' ŋkɛrɛ. Fana Nwì jɛgɛ vesùwèŋ co bùu sɛ kèkɛrɛ bùu yi, co bùu sɛ rɛrɛŋ sɛ' bùu yi, nɛ fis ves mvwe' bɛp sɛ' bùu yi. ³¹ Nà'a njo nè a tse' ŋgògù mègù mvè'nɛ wo à còm ndzɛnɛ ŋwàk Nwì duk dɛ,

<<A ye-a ŋga ŋwè nɛmòk duk-a dɛ yi kum ŋgùŋ,

Yi kum megu nà' bùu yusè Tà Nwì a gù yi.>>

2

Kpɛ Krɛst Gu Gha' Ŋkɛrɛ Bwìŋ

¹ Bwema am wèŋ, wèŋ rìŋ dɛ ghà nè mù à vè ŋgòtsòho fa wɛŋ bum sɛ yà' ànɛ ye sɛswihì yà'a, fana mù à ka bɛ nsàp nè ŋgònitsɛ' dɛ mɛ cɛp rìŋgɛ cù, nɛ tse' ŋkɛrɛ wùrìŋ vɛ. ² Busè mù à duk sɛ vèò mù dɛ ghà nè mɛ vesùwèŋ fana mɛ nè tsoho fa gu wɛŋ Jisòs Krɛst yìyi. Mɛ nè tsoho megu kpɛ Krɛst nè yi à kpɛ muntàɛŋ. ³ Anɛ gɛŋ, mvè'nɛ vesùwèŋ ànɛ ye fana mù à vè cɛ dem. Mù à sɛ kà bɛ wɛə wùrìŋ. ⁴ Nɛ ye

sè' dā ncèp nè mù à sè tsòho, mù kà bē ñkārè bwīj sē nze fēēj dā ya yà'a bōj wēj tsòhò. Nāaŋ Yòŋsè nè Nwī à sē nītsè' fa wēj zīnē nē yī. ⁵ Mù à gū vè'nē ya ntum awēj sē wēj a fa bohòjisòs Krēst sē kà bùu ñkārè bwīj tōēj mam, a ye bùu ñāaŋ sē Nwī.

Ñkārè Nè Nwī

⁶ Nē ye dā mvèəsè vées tsoho fagè ncèp nè Nwī nē bohòbùu sē wo à gū bē bum sē ma nè Nwī laŋ, vès sē cep bē ñkārè. Nè'nē ka nsàp ñkārè nè nà' tesē bohòbùu nzenḡòŋ yēj. Nāaŋ awo sē nē ca gesē lo fo'. ⁷ Ñkārè nè vès sē tsoho ènē a ñkārè Nwī. Nà' ànē ye to mantombi sēswhì, bwīj kà bē zēj rì. Yī ànē nòŋsē me bum yè'sē mantombi ñkuŋ, nē sē kē gū nzenḡòŋ maŋkwēj. Yī ànē gū bum yè'sē dā ya anē kē tse' kəkuk ñjàvès ca sè'. ⁸ Ñkəŋkum sē sē nze fēēj ànē kà ñkārè ènē rīj. Wo ànē rīj-a nà' bwèrē wo ànē ka Tà Jisòs Krēst nè yī tse' fòèné muntōēj tē'lə. ⁹ Megu dā wo à còm nòŋsē ndzənē ñwàk Nwī duk dā,

<<Bum sē Nwī à fūhu nòŋsē fa bùu sē wo dzēm yī, A bum sē ñwè ka yà' bē lis ye yuk,

Kà bē ntu' sè' yuk yuk,
Nē kà bē zēj sè' ntòtsərə yuk.>>

¹⁰ Bum yè'sē, a rì yà' bùusē Nwī a tum fa ves Yòŋsè ye ñḡòtsè' fa ves yà'. Yòŋsè

ye nē làpgè sē tsətsə'rè anē sēsap, nē sē tsoho rēŋsē bum Nwī sē yà'a cəco. ¹¹ Ñwè cu yè'e, kaco ñwè rīj yusè yà' cu sē ntūù ñwè nəmòk yēj, a rīj mèḡù yà' ñḡèŋḡaŋ ànē. A bohòNwī sè' vè'nē, dā rì mèḡù bum Nwī sè' Yòŋsè nè nje. ¹² Yòŋsè nè Nwī a gēsē fa ves sē ntūù vès nē, a Yòŋsè nè nje. Nà' ka yòŋsè nè bwīj sē nze fēēj yēj. Yòŋsè ye ènē gūḡè ves yī ñkuŋ a sē rì nsāap bum sē Nwī a sē vesùwēj bē zēj. ¹³ Nē yeè nē dā bum yè'sē vè'nē, vées cu ñḡòtsòho fa bwīj fana vès kà bē nsàp ncèpcù nè fa ves nà' ñkārè bwīj sē nze fēēj cēp. Vès cep bē nsàp nè Yòŋsè Nwī nītsè' fa ves yī. Vès tsok rēŋsē fa bum sē Yòŋsè Nwī nītsè' fa ves sē bohòbùu sē wo tse' Yòŋsè Nwī sē ntūù wo. ¹⁴ Ñwè nè yī ka-a Yòŋsè Nwī sē ntūù yī tse', kaco yī dzēm bum sē Yòŋsè ènē yēj. Yī nē kà rēēj, yà'a nē sē yōēj bohòyi cō a bum ləm. A vè'nē bùusē ñḡà rēŋsē fa bwīj bum yè'sē mèḡù Yòŋsè nè Nwī. ¹⁵ A ye-a bohòŋwè nè yī tse' Yòŋsè nè Nwī nē sē ntūù yī fana yī rēēj yà', nē rīj bum pwe'fo'. Bùu sē sē nzenḡòŋ yē nsàp ñwè ènē, wo sē mərə yī mərə. ¹⁶ Yè'sē mèḡù mvè'nē yà' cu ndzənē ñwàk Tà Nwī duk dā,

<<Ñwè nəmòok yo nè aco yī rīj yusè Nwī tsərəḡèə àlɛ?

Ŋwè nəmòk cu yo nè aco yi
fa Nwì ntip àlè?>>

Bohòvesùwèŋ yàvès, sè
a tse' Yòŋsè Nwì, a tse'
tsətsə'rè nè Krest.

3

Nzak Ntaŋmba

¹ Bwema am wèŋ, mvè'nè
mù ànə ye vesùwèŋ fa'
yà'a, mandzè kà co mụ cep
bohòwèŋ co bùu sè wo rì
bum sè ma nè Nwì ye lok.
Mù à sè cèp bohòwèŋ mok
co mù sè cèp bohòbùu sè
sə nze fɛɛŋ, bùusè wèŋ à
ye mali ntòco bwe sè ləə bə
bum sè ma nè Jisòs Krest.
² Mvèk ànə à ye, bum sè mù
à yə'rə wèŋ sè à ye co mù sè
fa wèŋ mbwi, kà beŋ sè beŋ
ye, bùusè wèŋ à ka kəkərè
ŋgòzụ yà' yeŋ. Haan kə
dzeŋ ntinə wèŋ ka ntòkərè
mali. ³ A ve'nə bùusè wèŋ
sə gù mali bum ntòco bùu
sè sə nze fɛɛŋ. Moma sè
wa mali bum moma mòk,
moma bə moma sə kuəm
kə'ca sè', yà'sə sə kà yà'a
jəja kwaranŋan də wèŋ gù
co bùu sè sə nzeŋgòŋ nì à?
Wèŋ sə gù ləbap sè' co bùu
sè wà wèŋ sə gùu. ⁴ A ye-
a ŋga ŋwè nəmòk sè duk
ye də, <<Mụ ves Pol,>> mòk
sə duk də, <<Mụ yàm ves
Apolò,>> yà'sə sə kà yà'a də
wèŋ sə gù mali bum co bùu
sə sə nze fɛɛŋ nì à?

*Mvəəsə Ngà Fàk Tse'
NgòFàak*

⁵ Ja'a na yàwèŋ sè' də
Apolò ndà? Pol ye ye ndà?

Vès pwe', vès mègù ŋgàa
fàha Nwì sè yi a tum ves
ŋgòkè gùu də ya wèŋ dzəm
bohòTà Jisos Krest. Venə
sə gù mègù fàha sè Nwì a
gàpsə fa ves ŋgògùu. ⁶ Vès
mègù co ŋgàa fàk nzum
wèŋ ve'ɛ. Mù à bì yàm
bii, Apolòye ye ŋgà gèsə
ndzəp, Nwì ye ye ŋwè nè
ŋgògù də yà'a to, nè kuk.
⁷ Mutsətsə'rəə vès pwe', nè
gugun ka ŋwè nè yi a bì
bii kè ŋwè nè yi gèsə ye
ndzəp yeŋ. Nè gugun nè
mègù Nwì yi yi nè yi a gù
ŋkun yà' to, nè kuk. ⁸ Ŋwè
nè yi à bì bə ŋwè nè yi à
gèsə ndzəp pwe', wo mègù
yəyərè, zəzook bùə. Nwii nè
kè lək ndaanwè pwe' mvəsə
yi à fàak. ⁹ Vès ba fo', vès
sə be'lə mvwe' mò'fis ŋgògù
fàha Nwì nè mò'fis. Wèŋ co
nzum Nwì bə tu ye.

Aco mù duk sè' də wèŋ
mègù co ndap mòk nè Nwì
sə ci nà' yi bə tu ye.
¹⁰ Bohòmù yàm, Nwì fa mụ
ŋan ŋgòyèto kùum sə co
ŋwè nè yi rì ŋgòyèto kùum
ndap nə. Ŋwè nəmòok ye
nè yi sə ci ye ndap nə ci.
Ndaanwè pwe' nè yi sə ci-
a ndap ènə, yi jəŋ ŋkərè,
nə ci nà' bəboŋ. ¹¹ Bə nzak
ma nè kùum sə fana nzak
ka yeŋ, bùusè Nwì a jə Jisòs
Krest lan, nə nonşə yi co
kùum sə sè vesùwèŋ pwe' tə
mbwa. Kùum mok sè zook
mok bùə. ¹² Ma nè ndap nə
ye, bùu səmok jəgè nsàap
nteŋ mok sè bəboŋ sè wo
togə yà' də guu bə siva, nə

ye liis sè yà' gu nteŋ, nè ci nà' bə zeŋ. Bùu mok yàwo, wo gbè' jəŋ tu bə ŋgaŋ, nè ye kaa gombii sè wà yè'e, nè ci ndap nè bə zeŋ. ¹³ Numbu mòk cu nè fàha ndaaŋwè pwe' nè kè yəəŋ jəja. Busè numbu nè Jisòs Krest bwiŋ vè fe'lə fana Nwii nè mumsə ja'a fàha ndaaŋwè pwe' bə mis. Mis nè nè niŋtsok jəja mvəsè fàha ndaaŋwè pwe' cu, də ŋwè nè'e à gù ve'ε, nè'e gù ye ve'ε bəboŋ kè bəp àε. ¹⁴ A ye-a ŋga fàha sè ŋwè ànə gu mumsəwè' kuum ndap ènə ka-a sə, ye də wo nè lak yi. ¹⁵ Ŋga fàha ŋwè sə-a ye də lələk ye nè bisə laŋ. Yi nè ye megu mok botu co ŋwè nè ndap sə yi, yi caŋ tesə botu. Yi lim megu bo ye mok də yi ka kpə. ¹⁶ Wèŋ ka riŋ də wèŋ bùu Nwi, wèŋ ndap bohòNwi, nè yi cugè mbwa riŋ nà? Yòŋsè nè Nwi nè cugè sə ntùè wèŋ. ¹⁷ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk bupsə-a ndap Nwi nè, Nwii nè gu bupsə ŋgəŋgàŋ sè'. A ve'nə bùusè ndap ye rəreŋ, ŋga ndap ye nè mù sə duk ènə, a wèŋ bə tu awèŋ.

¹⁸ Ŋwè nəmòk kà də yi borə ni' ye duk. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk mtsətsə'rə wèŋ nè yi sə tsəm duk də yi ŋgà ŋkərə sə nze fəeŋ, boŋ co yi jəŋ ni' ye co ləm ŋkuŋ ya yi tse' ri ŋkərə nè nà'a zinə nè. ¹⁹ Mù sə duk ve'nə bùusè bum sə nzeŋgòŋ jəgə yà' co yà'a yu ŋkərə, yà'a bohòNwi bum ləm. A nè zinə mvəsè wo a

còm ndzənə ŋwàk Nwi duk də,

<<Nwi kogè bùu ŋgàa ŋkərə sə nzeŋgòŋ fəŋ sè' bə ŋkərəə awo sə.>>

²⁰ Mvwe' mok cu sè', sè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwi anə də,

<<Tà Nwi riŋtse' də tsətsə'rəə bù ŋgàa ŋkərə ka fàk tse'.>>

²¹ Nə yeè nè ve'nə, kà də ŋwè nəmòk kum ŋgùŋ bùu ŋwè wà, nè sə duhu ke'ca də, <<Mù yàm ves ŋwè nè'e kè ŋwè nà'a>> duk. Yusè wèŋ riŋ sə də, ŋga a ye-a sè yà lònŋ, wèŋ tse' yà' wèŋ. ²² A ye-a sè Pol kè Apolòbə Pità pwe' wo yà'sə sè yàwèŋ. Nzeŋgònè'e nè ye lùŋ bə kpə pwe' gù sè' sè yàwèŋ. Bum sè a sə yə yà' ŋga'a bə sè yà' cu mantombi pwe'fo', wèŋ tse' yà' wèŋ. ²³ A nè ye me ve'nə pwe' fana Jisòs Krest tse' bwi wəŋ yi. Nwi tse' bwi ye Jisòs Krest nè.

4

Mvə'nə Bùu Korè Tse' NgòJə Ngà Fàk Nè Nwi

¹ Mù dzəm də bwiŋ jəŋ vès bùu sè mantombi mù cos yè'e pwe' də vès megu ŋgàa fàk bohòJisòs Krest. Nwi a jə bum ye sè yà'a səswihi, nè fa ndzə bohòvès də vès yə'rə fa bwiŋ. ² Yusè gugəŋ sè bohòŋgà fàak duk də, yi sə gu yusè yà'a zinə bohòŋwè nè yi sə fàk bohònà' nè. ³ A ye-a bə ma nè bohòmù yàm fana ŋga

wèen duk-a də mɔ bɔp kè bəbɔŋ àlɛ' pwe', mɔ nə kà bə zɛŋ yàm ŋkùuŋ tsərə. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk nè zok sə cep ye sè' də mɔ bəbɔŋ kè bɔp àlɛ' pwe', yà'sə ka yusè gɔgɔŋ sə zɛŋ yeŋ. Mɔ bə tu am mɔ kà də mɔ sə gù bəbɔŋ dukgè. ⁴ Ngòcɛp zìnə, mɔ ka jòn nè mɔ à gùu rɪŋ, megu də mɔ ka cùu sè ngòduk fis də mɔ ka nzak tse' sè' tse'. A nə sak megu mɔ Tà Nwì, yì nè yì sakgè nzak yəyərə. ⁵ Nə yeè nə də vɛ'nə fana ka bəbɔŋ co wèŋ sə sak kɛ'cà bwìŋ yeŋ. Bòdə wèen yu'rə vɛ'nə tètè mvəək kùrə, nùmbu nè Tà Jisòs bwi vè fana yì nə fis nɔŋsə bum jəja, nə gɔ bum sè bwìŋ sə tsərə yà' rɛɛŋ vè sè'. Nà'a nùmbu nè Nwì nè kwasə ndàarwè pwe' nè nà'a yəyərə ngòtse' kwəkwasə.

⁶ Bwema am wèŋ, bum sè mɔ cɛp yà' bə lɪŋ am nə ye lɪŋ Apolòyà'sə, mɔ cep vɛ'nə ya wèen rɪŋtse' bum sè wèŋ tse' ngògùu. Bum sè wèŋ tse' ngògùu sə, a sè wo à còm nɔŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì. A yà'sə duk də, ka bəbɔŋ də wèen sə nɛnɪ' bùu ŋwè nəmòk, nə sə bɛŋ mòk bèŋnə yeŋ. ⁷ Wù nè wù sə duk də wù gha' bwìŋ pwe' wù ànə, à gù bùsə wu ŋwè nè ŋkùuŋ nà'nə ndà? Mɔ fek fe'lə-a wu səmok də, yusəmok cu sè wù tse' yà' ŋga Nwì à ka wu yà' yì fa àlɛ? Mvəsə Nwì ànə fa wu bum pwe' yì, ye ŋga'a va

ŋkɔŋ wù sə kum kɛ' ŋgùn co də wù à tse' yà' bə ŋàan yo-ɛ? ⁸ Wèŋ sə duk də wèŋ tse' bum pwe' ɛ? Wèŋ sə jə nɪ' awèŋ co ŋgàa ghàk. Wèŋ a bùuŋ ŋkum ŋga vès ka yàvès ŋkum yeŋ ɛ? Wèŋ anə ye-a ŋkum zìnə bwèrɛ də bòmɔ wùrɪŋ ya a kok gaŋ sə vesùwèŋ bəbɛ'. ⁹ Gù co Nwì a jə vès ŋgàa ntum Jisòs nə nɔŋsə ves ŋkusè mbwèŋ. Vès mègù co bùu sè wo də wo kə zə wo zəə bùusè wo bùu sè bɔp. Vès tə yè'e mantombii masinjàa Nwì nə ye bwìŋ də maŋgòon kək bɔrə ves. ¹⁰ Vès mègù mok co ŋgàa ləm bùu Jisòs Krɛst. Wèen yàwèŋ ŋgàa ŋkərə bùu tu Jisòs Krɛst. Vès yàvès dem, wèŋ ye yàwèŋ ŋgàa ŋàŋ. Wo jəgè wèŋ co bwìŋ, wo sə fa ves yàvès marè'tu. ¹¹ Haan kè wès ntinə jìŋ tse' ves nsàp nè nɛ sè yaŋ ves, ntəm sə sə ves, vès kà yusè ngòno tse'. Vès sə nɪ kɛ' gù yàvès gàa cək. Bwìŋ yeŋsəgè ves ŋgə' wùrɪŋ, vès kà ndap nòon sè' tse'. ¹² Vès fàkgè bə bo avès tè vès wo. Bwìŋ yàk ves, vès cep fəsə fa wo bə nè bəbɔŋ. Wo fa ves ŋgə', vès ko ntəm. ¹³ Ghà nè wo to fa ves lɪŋ sè bɔp, vès busə fa wo fùə. Wo jə ves co bèp sè yà' ka fàk tse' yè'e, tè kə wɛs nɛ'. Wo kùkgè ves co kùup yusè wà.

¹⁴ Bwema am wèŋ, ka yè'sə də mɔ sə cep bum yè'sə bohòwèŋ də ya marè'tu ko wèŋ yeŋ. Mɔ cɛp yè'sə ngòtip wèŋ tipə bùusè

wèen bwe am sè mà dzəm weŋ ve'ε wùriŋ. ¹⁵ A ye-a sè də bùu sè wo sə tip weŋ bæ mandzè nè Jisòs Krest ŋkùuŋ fana nè yi co tè' àwèŋ mègù nè mò'fis. Mù mègù co tè' àwèŋ mùmù, bùusè wèŋ ànə bùuŋ to bùu Jisòs Krest ŋga mù ànə tsoho fa weŋ Ntirè nè Bèboŋ nə mù. ¹⁶ Yà' təəŋ nə də mù tè' àwèŋ fana mù leŋ weŋ kwəkwe', wèen be' kùugi am. ¹⁷ Nà'a njo nè mù tum Timati də yi kə tsok fe'lə weŋ mvə'nè kùugi am sə cu bæ mandzè nè Jisòs. Yà'a yusè mù sə yər'ə bùu sè mù cos ma nè fòlòŋ də wo gu. Wèen yuk Timati nə bùusè yi mo àm nè mù dzəm yi wùriŋ. Yi gùgè fàha Tà Jisòs Krest sè' bæ ntəm ye lòŋ.

¹⁸ Yu səmoók də bùu sə mok mɔŋgorè wèŋ anə sə neni', nə sə tsok də mù nè kà mok bwì vè yuk fe'lə. ¹⁹ Zinə nə də, a ye-a ŋga Nwì fa ŋàŋ, mù nə və. Nà'a mvək nè mù nə riŋ də bùu sè wo sə neni' yè'sə wo tse' ŋàaŋ sè Tà Nwì kè wo sə cep mègù cù wà àlɛ'. ²⁰ A ye-a ŋga gaŋ ŋkum Nwì cu sə ntùù bwìŋ zinə fana yà'a nə ye bæ ŋàŋ, a nə kà cèp cù wà ye mègù. ²¹ Nè wèŋ dzəm nè fò? Də mù vəə, mù jəŋ ŋkwès ŋgə' ŋgòyɛsə weŋ ŋgə' bæ zɛŋ, kè də wèŋ dzəm ŋgòkupsə kùugi awèŋ ya mù və bæ fifi ŋgònitsè' fa weŋ də mù dzəm weŋ ε?

5

Jòŋ Nəbɔp Cu Mɔkwe'è Wèŋ

¹ Bwema am wèŋ, wo a tsè' mù də bùu mok cu mɔkwe'è wèŋ sə wo sə koho sàhà nsàp nè bɔp. A megu-a sè pegè wèŋ, wo kà nsàp ànə gù. Kwɛ'fò! Mù a yuk də ŋwə nəmòk cu mɔŋgorè wèŋ anə nè yi sə nòŋ bæ ŋgwe tè' ye. ² Aco wèŋ sə neni' va, ŋga bwìŋ cu mɔŋgorè wèŋ anə sè wo sə gù nsàp yu ènə ε? Anə ye co wèŋ sə waŋ lɛ waa. Wèen fis gesə ŋwə nè yi a gù nsàp yu ànə mɔŋgorè wèŋ anə fisə. ³ Bwema am wèŋ, vesùwèŋ sə kà-a si bæ si sè' yenè fana ntəm àm cu mègù bohòwèŋ. Bə ŋàaŋ Tà Jisòs Krest fana mù sak wes mè nzak ŋwə nè yi a gù nsàp yu ènə laŋ. Mù a sak wes nà' co də mù vesùwèŋ bəbɛ'. ⁴ Yusè wèŋ tse' ŋgògùu sə də, wèen benə və mwɛ' mò'fis, mù ye yàm sè' vesùwèŋ sə ntùù fana bæ ŋàaŋ Tà Jisòs Krest, ⁵ wèŋ fis fa ŋwə ènə bohòSatà. Wèen fis fa yi ve'nə ya ŋgùpni' ye ye ŋgə'. Yi yə ŋgə' ve'nə, nùmbu nè Tà Jisòs bwìŋ vəə yòŋsè ye luŋ ye lùuŋ.

⁶ Bwema am wèŋ, ka bèboŋ co wèŋ sə kum ŋgùŋ mvə'nè wèŋ sə gù yà'sə yeŋ. Hàva'-èè, co wèŋ ka riŋ də ku' nè mò'fis bɔpsəgè mok riŋ à? ⁷ Bògha' də wèen fis gesə nsàp bɔp ànə mɔtsətsə'rəə wèŋ anə fò', ya

wèen̄ ye bùu sè bə̀bon̄. Zinè nə̀ də̀ wèen̄ yà'sə̀ bùu sè bə̀bon̄ bùusè̀ Nwì a jə̀ cop nè̀ ngògù̀ mèsə̀ fa vesùwè̄n̄ bup avès nə̀ lan̄. Cop nè̀ yì à jə̀ nə̀, a Jisòs Krèst.* 8 Ye də̀ vesùwèen̄ cum lɛ ncu nè̀ nà'a zinè nə̀ ye làan̄. A kà də̀ a sə̀ gu bup sè̀ co ngòbè̄n̄ bwì̄n̄, nə̀ sə̀ kok kɛ' ca ñkùì' duk.

9 Nwàk nè̀ mù à còm fa wè̄n̄ fa' mantombi nà'a, mù à còm fa wè̄n̄ nja duk də̀, kà də̀ wèen̄ sə̀ be'lə̀ kɛ' wè̄n̄ nsàap bùu sè̀ wo sə̀ ko kɛ'cà sàhà duk. 10 Mù à sə̀ kà yà'sə̀ də̀ wèen̄ kà wè̄n̄ bùu sè̀ wo ka krètèn̄ yè̄n̄ wè̄n̄ cu be'lə̀ duk. A ye-a ñga ñwè ka krètèn̄ yè̄n̄, nə̀ sə̀ koho sàhà, gu bum lak co rùm, nə̀ dzəm bum lələ̀, nə̀ ye ñgà yə̀, wenə̀wèen̄ kàa be'lə̀ lok tse' ñga wè̄n̄ tesə̀ gesə̀ lòsənə̀ nzen̄gòènə̀ fo' ñkūn̄ wenə̀wè̄n̄ kà be'lə̀ yuk. 11 Yusè̀ mù a duk sə̀, mù à sə̀ tip wè̄n̄ tipə̀ də̀ a ye-a ñga ñwè də̀ yì krètèn̄, nə̀ sə̀ gu mali bup àlɛ, wenə̀ wè̄n̄ kà be'lə̀. A ye-a ñga nsàp krètèn̄ ànə̀ sə̀ gu nsàap bup sè̀ co də̀ yì sə̀ ko sàhà, sə̀ wan̄ bum bùu mok, sə̀ gu bumlak co rùm, sə̀ yak bwì̄n̄, sə̀ no juhu rùk, nə̀ sə̀ yə̀yè̀ fana wenə̀ wè̄n̄ kà be'lə̀. Wè̄n̄ ka tse' ñgòzə̀ be'lə̀ zuzu ma wè̄n̄ ñwə̀ ànə̀ wè̄n̄. 12 Krètèn̄ ka ñaan̄

sə̀ ñgòsak bùu sè̀ wo ka krètèn̄ yè̄n̄ tse'. Bùu sè̀ aco a kuk ja'a, nə̀ duk də̀ wo sə̀ gu bə̀bon̄ àlɛ sə̀ mègù̀ krètèn̄ wè̄n̄. 13 Nwii nə̀ sak bop bùu nə̀ wo ka krètèn̄ yè̄n̄ wè̄n̄ yì. Ye də̀ wèen̄ gu ma ñjawè̄n̄ mvə̀'nə̀ wo à còm nòn̄sə̀ ndzənə̀ ñwàk Nwì duk də̀, <<Be' fis gesə̀ ñgà gu bup mʉtsətsə'rə̀ wè̄n̄ fo'.>>

6

Nzak Mʉtsətsə'rə̀
Krètèn̄ Wè̄n̄

1 A ye-a ñga ñwə̀ nəmòk mʉngorə̀ wè̄n̄ tse' mʉnzak bə̀ mòk nè̀ yì sə̀' krètèn̄, kaco marè'tu ko wè̄n̄ ñgòjə̀ lonzak nə̀ mʉ kot yè̄n̄ à? Co a yè'e bə̀bon̄ bohòwè̄n̄ bùu Nwì ñgòkə̀ tə̄ə̄n̄ mʉ kot mantombii pegè̀ wè̄n̄, də̀ wè̄n̄ sə̀ sak nzak, nə̀ non̄sə̀ ñgòmèsə̀ nzak nə̀ mʉtsətsə'rə̀ wè̄n̄ bùu Nwì à? 2 Co wè̄n̄ ka rīn̄ də̀ bùu Nwii nè̀ kə̀ sak bùu sè̀ sə̀ nzen̄gòn̄ fè̄n̄ ntsə̀mòk wè̄n̄ rīn̄ à? A ye-a də̀ wèen̄ nè̀ kə̀ sak nzen̄gòn̄ nə̀ ntsə̀mòk wè̄n̄, njo nə̀ wè̄n̄ kà wabə̀ ñgòsak bwe nzak awè̄n̄ wabə̀ ye yà? 3 Wè̄n̄ ka rīn̄ də̀ vesùwèen̄ nè̀ kə̀ sak masin̄jə̀ Nwì bə̀ tu rīn̄ à? Yè'sə̀ nə̀ yeè̀ nə̀ vɛ'nə̀, co ghak vesùwè̄n̄ yè'e ñgòsak nzak avès sə̀ nzen̄gòn̄ fè̄n̄ à? 4 A ye ñga nzak lòkok,

* 5:7 5:7 Ngo ñwàak yè'e sə̀ cèp bə̀ ñkà'a bùu Jus wè̄n̄ sè̀ wo à sə̀ to yà' də̀ ñkà'a jì yis yà'a. Mvək nə̀ à sə̀ kùrə̀, wo fis gesə̀ yis mʉ nda'à wo pwe' nə̀ sə̀ zu megu bred jì yis. Pol sə̀ fè̄hu yis sə̀ fè̄n̄ bə̀ bup sè̀ ñwè̀ sə̀ guu. Wo à sə̀ zu ñkà'a yà'sə̀ wo sə̀ suə̀ fa Tà Nwì nsũngan̄ co cop.

wèŋ caŋ jə lòfa bùu sè sə mbiŋ, sè cos jəgè wo co wo ka Nwi riŋ, də wo sak fa weŋ yè'e bùu yà? ⁵ Waà, marè'tu ko johotse' weŋ. Co ŋwè nəmòk nè mò'fis mɔŋgorè wèŋ nè yi ŋgà ŋkərè co yi sak fa krètèŋ mòk nzak awo yè'e bùè à? ⁶ Nsàp nè njàwèeŋ də, krètèŋ mòok jə lòkrètèŋ mòk mɔ kot də wo kə təəŋ ŋgòsak nzak mantombii bùu sè wo ka Jisòs Krest dzəm. ⁷ Mɔ tsok fa weŋ ncèp nè nà'a zinə. A jòŋ nèbɔp bohòwèŋ ŋgòtse' lok fɔ' nzak mɔŋgorè wèŋ. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk gɔ wu bɔp, kaco wu me'rə yi ntèŋ yeŋ à? Nə ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk lim zɔ-a wu, kaco wu me'rə yi sè' ntèŋ yeŋ à? ⁸ Wèŋ sə gɔ bwiŋ bɔp sè' wèŋ. Wèŋ sə lim jə bum bùu mok ŋga wenə wèŋ vɛ'ɛ bwema bùu Jisòs Krest.

⁹ Co wèŋ ka yè'e riŋ də bùu sè wo gùgè bɔp nè kà mvwe' sè Nwi cu ŋgòsak gaŋ ye ni riŋ à? Kà də wèeŋ borə ni' awèŋ duk; ŋgà kohònto, ŋgà kùksè rùm, ŋgwe ŋwè kèe ndu ŋwè nè yi sə tesə sə mbiŋ, bə ŋwè nè yi ŋwəmbam yi nòoŋ bə ŋwəmbam mòk kènə ŋwàŋwè nè yi nòoŋ bə ŋwàŋwè mòk pwe', wo nè kà mvwe' gaŋ ŋkum Nwi kè ni yuk. ¹⁰ Nə ye sè' də nsàp ŋwè nè ŋgà yè, ŋgà waŋ bum bùu mok, ŋgàa jɔhɔ rùk, yak bwiŋ bə ŋgàa

lim zɔ kɛ' bwiŋ yè'e pwe', nè mò'fis nè kà bòoŋ sè yà' cu mvwe' gaŋ ŋkum Nwi sè' kè tse' yuk. ¹¹ Bùu mok mɔtsətsə'rə wèŋ à sə cu togè nsàp ncu nè bɔp ènə. Fana Nwi a cùk rɛŋsə fis weŋ mvwe' nsàp bɔp yà'sə mok laŋ. Yi a fis tes weŋ mok zok, nè fa weŋ ŋàaŋ sè ŋgòcu nsàp ncu nje nè nà'a bəbòŋ nə. Yi jəgè weŋ mok co bùu sè wèeŋ ŋgàa jə nzak mɔ lisə Nwi. Yà'a pwe' vɛ'nə bùu liŋ Tà Jisòs Krest nè ye bùusə Yòŋsə Nwi nè a kùksəgè yi nè cu sə ntɔu vès.

Mandzè Nè Krètèŋ Tse' NgòGù Bə Ni' Ye

¹² Mɔ yə də bùu mok sə duk də, <<Mɔ ka yumok ŋgòdzè yà' tse'.>> A lɛ zinə də wèŋ ka yumok sè wèŋ tse' ŋgòdzəə tse'. Wèeŋ riŋ sè' də, bum mok cu yo sè kaco yà' tesə weŋ bə yumok yeŋ. Mɔ yàm sè' bə tu am, mɔ ka yumok sè mɔ tse' ŋgòdzəə sè' tse'. Megu də kaco mɔ me'rə ni' àm ŋgòye ŋkwèŋ bohòyumok yeŋ. ¹³ Aco wèŋ sə duk də, <<Wo à gɔ fa beŋ bohòvəm, nè gɔ fa vəm bohòbeŋ.>> Mɔ dzəm laŋ də a vɛ'nə zinə. Megu də wèeŋ sə tsərə tse' də, nùmbu mòk cu nè Nwi nè gɔ bɔpsə vəm bə beŋ pwe', yà' ca bisə lo. Bə ma nè ŋgùupni' awèŋ, wo à ka yà' də wèeŋ sə koho bə zeŋ sàhà gɔ, wo à gɔ yà' də wèeŋ fak bohòTà Jisòs Krest bə zeŋ. A sè' Tà Jisòs

7

Krest nè nè yi jəgè ñkərè bə
 ñgùupni' nè. ¹⁴ A nè ye sè'
 də mvè'nè Nwì à lòkoksə Tà
 Jisòs Krest mvwe' kpə yà'a,
 yi nè jə sè' nsàp ñàñ ànə, nè
 lokoksə vesùwèñ mvwe' kpə
 sè'. ¹⁵ Co wèñ ka yè'e riñ, də
 ñgùup ni' awèeñ ñgùpni' nè
 Jisòs Krest ma mòk riñ à? Nə
 ye də, a kəkərè co ñwè jəñ
 ñgùpni' nè Jisòs Krest nè, nè
 kə be'lə nà' bə ñgùpni' ñwà
 sàhà nà? Kàyà', kaco ye yuk
 ve'nə yeñ lok. ¹⁶ A ye-a ñga
 ñwè kə be'lə ni' ye bə nè
 ñwà sàhà, ye də bə nà'a yà'a
 mok ni' nè mò'fis. Yà' cu
 ndzənə ñwàk Nwì sè' ve'nə
 də,

<<Ñwəmbam bə ñwàñwèe
 bùuñ mok ñwè nè
 mò'fis.>>

¹⁷ Ñwè nè yi jə-a ni' ye, nè
 be'lə nà' bə nè Tà Jisòs Krest
 fana ye də bə nà'a mok sè'
 mò'fis ndzənə yòñsə. ¹⁸ Nà'a
 njo nè mù duk weñ də wèeñ
 cañ gesə mvwe' ko sàhà
 nè. Bup mok sè ñwèe gùgè
 yà'a pwe', yà'a kà ñgùpni'
 bupsəgə. Bohòko sàhà ye,
 ñgèñgàa gù nsàp bup ànə,
 fana nà' bupsə ñgùpni' ye
 nè bupsə. ¹⁹ Riñ də ñgùpni'
 yòo co ndap mvwe' sè Yòñsə
 nè Rəreñ cugè nja. Yòñsə
 nè nà'a sə ntuù wù ànə a
 vè bohòNwì bə tu ye. Wù
 ka ñgùpni' yòwù tse', Nwì
 tse' nà' yi. ²⁰ Yi tse' nà' yi
 bùusè yi à ywi wu ywinə. Nə
 yeè nè ve'nə fana ye də yusè
 wù gù-a bə ñgùpni' yòpwe',
 yà'a ye ñgòkùksə Nwì, nè sə
 gu yi kwa.

Nzak Gù

¹ Mù sə còm fəsə fa weñ
 yè'e bum sè wèñ à còm fek
 vèsə mù yà'a. A ye-a ñga
 ñwè də yi kà ñgwe jə, ye
 də yi gù bəboñ. ² Yè'sə
 ye-a sè' ve'nə fana a bəboñ
 də ndàañwè pwe' tse' ñgwe
 nè nje, ñwàñwè nè fòpwe'
 tse' ndu nè nje sè'. Wo
 tse' ve'nə ya kà də wo gbə
 ni sənə bup nè ñgòko sàhà
 duk. ³ Ndum nè gu fa ñgwe
 ye nè bum pwe' sè ndum tse'
 ñgògù fa ñgwe. Ñwàñwè
 nè gu fa ndu ye nè yà pwe'
 sè ñgwe tse' ñgògù fa ndum
 sè'. ⁴ Ñwàñwè nè ka bə tu
 ye cum. Ndu ye nè tse' nà'
 yi. Ñwəmbam nè ka tu ye
 yi sè' tse'. Ñwàñwè nè tse'
 nà' sè' yi. ⁵ Ndum nè bə
 ñgwe nè ba fo', mòok kà
 mòk mụ kèhe yi bə'. Tse'ña
 wo dzəm mvwe' mò'fis də
 wo ga'a cum ve'nə mvək
 momjo, ya ñga wo jəñ mvək
 ànə ñgògù piriya. Nà'a
 mèe, fana wo be'lə co ñgwe
 bə ndum səmok. Wo be'lə
 ve'nə ya Satàa kà mandzè
 tse' ñgòbòrə wo də wo gbə
 bùusè də wo ko fək ntəm
 bùə duk.

⁶ Ntip nè mù sə fa weñ nà'
 bə nzak gù ènə, ka də mù sə
 fa ñàñ də a ye tsooñ ve'nə
 yeñ. Mù sə fa mègù yàm
 ntip. ⁷ Bohòmù yàm, a ye-
 a də bwìñ pwe' cum mvè'nè
 mù cu yè'e, boñ ghak le
 zeñ. Mụ cèp-a sè ve'nə fana
 mù sə riñ sè' də Nwì a fa
 ndàañwè pwe' nsàp nè nje

zok ngòfàk bohòyi. Yi à gù
 ñwè nèmòk ngòfàk ma ve'ε,
 mok ye ngòfàk ma ve'ε.

8 Yusè aco mù cep
 bohòbòop bùu sè wo ka
 sənə nzak ñgwe bə ndum
 ntòni bə bàa yepmfə wèen
 də, bòghak də wo cum
 woòwo mvè'nè mù cu yàm
 yè'e. 9 Ngə' nè ca nə də, bùu
 mook yo sè kaco wo ko to riñ
 ni' awo yeñ. Bòbohònsàp bù
 ànə ngòjə ñgwe, ñwàñwè
 jəñ ndum. A bəboñ də bwiiñ
 cum ncu ñgwe bə ndum, nə
 noñsə nè də nje ñgwe bə
 ndum sə teñ wo co mis.

10 Bohòbòp bù nè wo à
 lògù lañ, ñwàñwèe kà ndu
 ye də yi tesə gù lañ duk lok.
 Nà'a nə təəñ megu ve'nə
 bùusè mù sə kà yè'sə mùmù
 cèp. Jisòs Krest bə tu ye sə
 duk sè' ve'nə. 11 Nə ye də, a
 ye-a ñga ñwà mòk tesə gù, yi
 nə cum yiiyi. Yi kà ndu mòk
 nè zok jə fe'lə. Yi duk-a də
 yi jəñ ndum, yi bwiiñ fofo lo
 fe'lə sè' bohòñwè nè bə nà' à
 ye to nə. Yà' mègù sè' ve'nə
 bohòñwèmbam də yi kà də
 yi bə' fis me'rə ñgwe ye duk.

12 Ma nè bohòbùu mòk sè
 wo tse' ñgwe nə ye sè wo
 tse' ndum ñga yà' ka krètèn
 yeñ, mù tse' yumok ngòtsə'
 fa wo sè'. Ncèp nè mù sə
 tsə' wo nə, ka də Tà Jisòs
 Krest cèp nà' yi yeñ. Yà'
 mègù sè mù tsərə mù də a
 ve'nə yəyərè. A ye-a ñga
 ñwèmbam nè yi krètèn tse'
 ñgwe ye nè nà' ka krètèn
 yeñ, ñwà nə dzəm də bə ndu
 ye nə cum fana kà də ndum

nə bə'fis ñgwe nə duk. 13 Nə
 ye sè' də a ye-a ñga ñwàñwè
 nè yi krètèn, tse' ndu nè
 nà' ka krètèn yeñ, ndum nə
 dzəm də bə ñgwe nə nə
 cum mali fana kà də ñwà
 nə dzeen nà' sè' duk. 14 Mù
 duk ve'nə bùusè Nwì sə se
 ndum nè yi ka krètèn ye co
 krètèn mənkwèen ñgwe ye
 nè yi krètèn nə. Nə ye sè' də
 ñgwe nè yi ka krètèn yeñ nə,
 Nwii sègè yi sè' mənkwèen
 ndu ye nè yi krètèn nə. A
 ve'nə bùusè a ye-a ñga gùu
 sə ga'a na, kàmòk bwe awo
 sə nə ye mok co bwe pegè,
 ñga Nwì a jə wo lañ də wo
 bwe sè rərəen bùu ma kèe tè'
 awo sə. 15 A ye-a ñga a ñgwe
 kè ndum è', nè yi ka krètèn
 yeñ, nə duk də yi nə lo
 tson megu lòo, yi lo sè ntèn,
 yumok ka bəp. Bə nsàp
 ènə ñwàñwè kè ñwèmbam
 nə nè yi krètèn, yi ka nzak
 mòk tse'. Yusè Nwì dzəm,
 də vesùwèen cum ncu nè
 nà'a bə fifi. 16 Wùu ñwàñwè
 nè wu krètèn, wù ka le
 riñ, aco ndu yònè yi ka
 krètèn yeñ nə kə riñ Jisòs
 Krest ntsə'mòk, nə tse' lùñ
 sè' bùu wù. Yà' mègù
 bohòñwèmbam nè yi krètèn
 sè' ve'nə, wù ka le riñ, aco
 ñgwe yo nè yi ka krètèn
 yeñ ènə kə riñ Jisòs Krest
 ntsə'mòk, nə tse' lùñ bùu
 wù.

Cum Mali Mùmvè'nè Nwì
 A
 To Wu Nga Wù Cu Yà'a

17 Nə yeè nə ve'nə yusè
 yà'a gəgəñ sə də, ndaanwèe

cum nsàp ncu nè Tà Jisòs fàhù fa yi nè. Yi kà dè yi kupsè me'rè nsàp ñwè nè yi ànè ye ghà nè Nwì a to yi nè duk. Yà'a yusè mù sè yè'rè fa bwiñ ma fòpwe' dè wo gu lo munè cos pwe'fo' ve'nè. ¹⁸ Ñwè nèmòok ye-a yo nè Nwì ànè to yi ñga wo kom fa yi tu mbèmbam lañ fana yi cum ve'nè. Kà dè yi lap mandzè ñgògù fe'lè nà' ñgòyèñ co wo à ka yi yà' kom fa duk. Nè ye sè' dè ñwè nèmòok ye-a yo nè Nwì a to yi ñga yi ka tu mbèmbam ntòkom fana yi cum mam ve'nè ntèn. ¹⁹ Zèzok ka bohòñwè nè yi a kom bè nè yi a ka kom yeñ. Yusè gùgùñ sè dè, ñwèe nonşè yusè Nwì dè yi gu yà'. ²⁰ Nà'a njo nè mù duk dè, ndàañwè pwe' cum mali mvè'nè yi à ye ghà nè Nwì à to yi dè yi be'lo Jisòs Krèst ñga yi cu sè. ²¹ Nwì ànè to-a ñwè nèmòk ñga yi cu co ñkwèñ, yumok ka bup, yi cum mali ve'nè ntèn. Ye sè' dè ñga mandzè nè co yi tesè, nè kà ñkwèñ mok yee yo, yi tesè sè' ntèn. ²² Mù sè duk ve'nè bùsè ñwèe ye-a ñkwèñ ñga Nwì to yi lañ, yi be' lo Jisòs Krèst fana ye dè yi ka yà'sè ñkwèñ mantombii Tà Jisòs yeñ. Yà'a sè' dè ghà nè Nwì ànè to-a ñwè nèmòk ñga yi ka ñkwèñ yeñ, ye dè yi ñga'a mok ñkwèñ bohòJisòs Krèst. ²³ Sè ritse' dè wù ka bè tu yo cum. Jisòs Krèst tse' wu yi, bùsè yi a

ywiñ fis wu mvwe' bup. Kà dè wu ye fe'lè ñkwèñ ñwè nèmòk nè zok duk. ²⁴ Nà'a njo nè mù sè duk weñ dè ndàañwè pwe' sè be' mali mandzè Nwì, nè cum mali sè' mvè'nè Nwì ànè to yi ñga yi cu, bwema am wèñ na.

Bùu Sè Wo Ka Sənə Gù NtòNi Nə Ye Baa Ngwemfə Wèñ

²⁵ Bè nzak bùu sè wo ka sənə nzak ñgwe bə ndum ntòni fana Tà ka mụ yumok bə zeñ tsok fa. Mụ nè tsok fa weñ yu yàm sè mù tsərə dè yà'a bəboñ. Mù rì dè yà'a nè yeñ bəboñ bùsè Nwì sè tesè mù, mù sè yuñ Tà Jisòs Krèst bə ntəm nè mò'fis. ²⁶ Wu kùk ja'a-na nsàap bum sè yà'a ñga'a, fana boñ ghak co ñwè cum le mvè'nè yi cu yiìyi. Mù sè duk ve'nè bùsè ñgè' ñga'a ñkùñntèn. ²⁷ Ñwè nè yi tse'-a ñgwe lañ, yi kà dè yi me'rè nà' duk. Nè ye sè' dè ñwè nè yi ka-a ñgwe ntòjəñ, kà dè yi lap mandzè ñgòjə ñwàñwè sè' duk. ²⁸ A ye-a sè dè mù duk ve'nè fana a ye-a ñga ñwè nèmòk jə-a ñgwe, ye dè yi ka bup gu. Ye sè' dè ñga wà'ñgwèñ jə-a ndum, ye dè yi ka bup sè' gu. Wèñ rìñ dè bùu sè wo a ni sənə nzak gù lañ tse' ñgè' ve'ε wùrìñ. Bòcà mụ yàm dè wo cum le woòwo, ya wo kà nsàp ñgè' ènə yə.

²⁹ Bwema am wèñ, yusè mù sè duk sè dè mvèk nè Nwì a fa ves nè nà'a ləm. Ye dè ye jəñ ñga'a nè'e, bùu sè

wo tse' ηgwe fak bohòNwi co ηgàa jì ηgwe. ³⁰ Bùu sè wo sè wa wèeη gū co wo sè kà wa. Bùu sè wo sè kwa wèeη gū sè' co wo sè kà mvèk pwe' bə kwəkwa càsə wes. Bù ηgàa gi gi nteη gū mok sè' co wo kà gi nteη gi gè. ³¹ Nwè nè yi sè gù-a nsàp fàk nè fòlòoη sè nzeηgòoη fəη, yi gū mok co yi ka tsətsə̀rə̀ ye bə bum sè sə nze fəeη pwe' noηsə. A ye ve'nə̀ bùusè̀ ncu nè a cu nà' ènə̀ nà' sè cà gesə̀ lòghàr.

³² Mù sè duk yè'sə̀ bùusè̀ mù dzəm də yumòok kà weη ηgə' sə fa. Nwè nè yi ka ηgwe tse', tse' gha' mvèk yi ηgòtsə̀rə̀ bə bum sè ma nè Tà Jisòs Krest, mvè'nə̀ aco yi gū ya nà'a kwa bohòyi.

³³ Nwè nè yi tse' ye ηgwe, ka ve'nə̀ bohòyi yeη. Tsətsə̀rə̀ ye tə bə bum nzeηgòη. Yi sə lap mandzè nè co yi gū ya ηgwe yee sə kwa bohòyi.

³⁴ Ye də tsətsə̀rə̀ ye ga'a sə ntuù yi bòp ba. Bəba mègù sè' ve'nə̀. Mùwà'ηgwèη nè yi ka-a ndum tse', tse' gha' mandzè nè ηgòtsə̀rə̀ bə bum sè Tà Jisòs Krest yi. Yi jə ntəm ye bə ni' ye ba fo', nè noηsə̀ bə fàha Jisòs Krest. Nwà nè yi tse'-a ye ndum, tsətsə̀rə̀ ye cu bə bum nzeηgòη. Yi sə lap mandzè nè ηgògù ya ndu ye kwa bohòyi. ³⁵ Mù cèp bum yè'sə̀ ηgòtəsə̀ weη. Ka də mù sə lap mandzè ηgòkès weη yu sè bəboη yeη. Mù dzəm mègù də bum pwe' ye lwiinη ya yumook kà fàak awèη sè

bohòTà Jisòs sə jipsè.

³⁶ Bə nzak nè mo ηwəmbam bə mo ηwəηwè nè wo cèp tes də wo nè cum gù. Wo duk kok fe'lə̀ də wo nè kà gù mok cu bùusè̀ wo dzəm ηgòfàk bohòNwi, fana ηwəmbam nè kà bəboη sə gù bùusè̀ yi ko fùk ntəm bùè, nè sə cum megu bə nà' fana boη də wo gū tsə'rə̀ gùu sə mvèsè. Yà'sə̀ ka bup yeη. ³⁷ Ye sè' də, a ye-a ηga ηwəmbam nè tsə̀rə̀ kok sə ntuù yi də yi nè kà ηwà nè mok jə, yi riη də yi nè kà nà' jwèη yuk, nè təeη bə zeη cùk, fana ye də yi gù bəboη. Yi me'rə̀ ηwà nè nteη. ³⁸ Bə nsàp ènə̀ fana ηwè nè yi jə ηgwe gù yà'sə̀ bəboη, nè yi duk ye də yi kà jə, boη ghak kok yi.

³⁹ Nwəηwè tse' ηgòcu mègù bə ndu ye tètè nà' kə kpə. Ghà nè yi kpə nè fana ye də ηwà nè tse' mandzè mok yo co yi kə jəη ndu mòk nè nà' bòyi. Megu də yi kà ηwè nè nà' ka ηwəə̀ Tà Jisòs yeη jə. ⁴⁰ A ye-a sè də aco yi lo mali gù ve'nə̀ fana bə tsətsə̀rə̀ nè njàm, mù tsəm də aco yi tse' kwəkwa ηga yi cu mam-a yiiyi na. Yusè̀ mù sə cèp yè'sə̀, mù ri də Yòηsə̀ nè Nwi nè sə fa mù yà' yi.

8

Njàap Rùm

¹ Mù dzəm ηgòtsə̀' weη yumok bə nzak bumlak co njàap rùm. Wèη sə cèp ncèp mòk də, <<Vesùwèη

pwe' tse' ñkærè.>> Ncèp ànə ka mvwès yeñ. Megu də nsàp ñkærè ànə gùgè ñwè yi sə koksə ñkwèñ wà. Yusè aco yà' tēsə ñwèe də a dzəm mòk bə mòk. ² A ye-a ñga ñwè nəmòk sə tsərə bə tu ye də, <<Mù rii, mu rii>>, ye də ñwè ànə ka mubè'lè ñkærè nè yi nə tse' ñgòrì nə tse' lok. ³ A ve'nə bùsè yusè gugun sə də, ñwèe dzəm Nwì. Ñwè nè yi dzəm-a Nwì fana Nwì riñ ñgèñgàñ də nà'a mo ye. ⁴ Bə nzak nè ñgòzə njàap rùm, a rì tse' zìnə də mvè'nə wo kùksəgè bum yà'sə co Nwì, wo sə kùksə nwì nè yi bùè nè bùè. A rì yàvès də, Nwì nè yi cu nə yi mēgù mò'fis. ⁵ A ye-a sè də bum cu mabu bə sə nze ñkùñ sè bwiñ jəgè yà' co nwì nə ye tà bohòwo fana, ⁶ vesùwèñ rì yàvès də Nwì mēgù nè mò'fis. Yi tè' àvès yi. Yi à gù bum pwe'fo' sè' yi, nə gù ves də ya yi tse' ves. A tse' mēgù Tà sè' nè mò'fis, nè liñ yee Jisòs Krest. Nwì ànə gù casə bum pwe' ndzə bohòyi. Lùñ àvès nè a tse' nà' ñga'a nè'e à vè sè' bohòyi. Yà'a yusè vesùwèñ rì sə. ⁷ Megu də, krètèñ wèñ ka ve'nə pwe' riñ. Mok cu sè wo à zə njàap rùm sə tètè, wo zə mali-a yà' ñga'a, wo sə jə mali yà' də a njàp rùm fana sə gù wo sə ntùù wo də wo gù bup bùsè ntum awo ka pap ntògùñ. ⁸ Yusè a rì tse' də, ñwèe kà ñwè nè bəboñ mantombii Nwì də bùsè yi zə nsàp yumòk

bùñgè. Yusè də vesùwèñ zə-a yà, a nə kà swe' mòk fo' tse'. A kà-a yà' zə, yumok kà sè bup.

⁹ Yusè gugun sè yà'a ca sə də, wèñ sè wèñ riñ də ñwèe zə-a sè yà pwe' yumok kà fo' bup yà'a, wèñ jəñ ñkærè. Kà də wèñ gù co bùù mok sè wo ka yàwo ñkærè ànə ntòriñ gbù bùù wèñ duk. ¹⁰ A duk-a də, ñwè nəmòk yə-a wù nè wù rì yòlan ñga wù kè cu mvwe' zə njàap rùm ñga ntum nje ka pap ntògùñ, yi nə tsərə da? Yi nə kà də a bəboñ ñgòzə njàap rùm, nə zə ye sè' duk à? ¹¹ Yi zə-a ve'nə fana ye də wù nè wù rì yòñkærè nə lan, wù gù ñwè nè yi ka gugun yeñ nè'nə wù ñkuñ yi gbù. Ka ve'nə bəboñ yeñ, bùsè yi yà'sə moma yo nè Jisòs Krest à kpù mu tuhù yi sè'. ¹² A ye-a ñga wèñ sə gù bup bohòkrètèñ yè'sə də wo sə gbù ve'nə fana ye də wèñ gù bup ànə bohòJisòs Krest bə tu ye. ¹³ Ye də bohòmà yàm, mu riñ-a də mu zə-a yumok yà' gù moma am mòk ñgògù bup fana mù tejsə, nə kà nsàp yu ànə zə ya yi kà gbù.

9

Njo Nè Mù Sə Kà Swe' Ləp

¹ Yusəmook də, mù rì bə tu am də yusəmok ka mu ko kiintse'. Wèñ rì də mu ñgà ntum Jisòs Krest. Mù à yə Jisòs nè yi Tà àvès nə bə lis am ve'ε lan. Fàha sè mù sə gù bohòTà Jisòs sə wèñ

yè'e nto'o sè. ² A ye-a sè dè bũu mok wèŋ kà-a rì dè mũ ngà ntum Jisòs rì fana mù dè wèŋ rì yàwèŋ ve'nə laŋ. Njo nè wèŋ a dzəm bohòJisòs fana wèŋ yà'a co yumok sè yà' sè nìtsè' fa bwìŋ dè mũ ngà ntum Tà Jisòs Krèst nə.

³ Nwè nəmòok duk-a dè yi lap mũ co bə nzak dè mù ka nàŋ bə yusè yà'a yàm sè co ngà ntum Jisòs tse' fana mù cep fəsə fa ngəŋgàŋ ve'ɛ:

⁴ Co ka kəkərè bohòbwìŋ ngòfa mũ beŋ bə nəno bũu nsàp fàk nè mù sè gù nè'e yeŋ à? ⁵ Wèŋ sè duk yè'sə dè kaco mù jəŋ ngwe nè yi sè' krətèŋ, ya vesi sè gihi kɛ'ca co ngàa ntum mok sè gù yà'a yeŋ à? Kaco vesi gihi ve'nə co Pità bə ngàa ntum mok yà'a nə ye bwema Tà Jisòs wèŋ yà'a yeŋ à? ⁶ Kènə dè bũu sè wo nə fak yàwo bə bo awo ŋkuŋ nə zũ mègù ves Bānabà ba bũu yà?

⁷ Sojà mòk cu nè yi fàkgè co sojà, nə sè kə lap bwi mbàam zũ ye mvwe' sè zok yo à? Nwè nəmòk à fàk yuk nzum, nə kà bum sè yà' tesə mbwa zũ yuk laŋ à? Kènə dè ganakù' mòk cu nè yi gũmsəgè nàm, wo duk fa yi dè yi nə kà mbwi sè ŋam no yo à? ⁸ Bum sè mù sè cèp yè'sə, ka dè yà' mègù mvəsè bwìŋ dzəmgè ve'nə woòwo yeŋ. Yà' cu ndzənə ŋwàk lùuk Musi sè' ve'nə. ⁹ Wo à còm nòŋsə nja dè,

Kà dè ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nè wo gùgè yi, yi sè ku gòmbi nà'a duk.

Co dè Nwì à sè duk yè'sə ŋga yi sè tsərə mègù yè'e nàm-à? ¹⁰ Co yi à sè kà bohòvesùwèŋ sè a bwìŋ àwo tsərə à? Yi à còm yè'sə bũu vesùwèŋ, bũusè ngà fàk nzum bə ngà kùkù pwe'fo' nə riŋ tsooŋ dè wo nə tse' ma njàwo ngòzũ ŋkuŋ wo fak. ¹¹ Vès a tsòho fa wen ncèp Ntirè nè Bəboŋ nə laŋ. Nà' cu sè vèə wèŋ co ŋgwii bum mok sè ŋwè bì mənzuù yi. Ye dè a yè'e bəp co wèŋ tesə ves yàvès bə bum sè co beŋ bə cək wèŋ sè vès sè dzəm ngòtesə ngùpni' avès bə zeŋ à? ¹² Mvəsè wèŋ fagè bũu mok bum sè wo dzəmgè yà' ngòtesə ni' awo bə zeŋ yà'a, a nə ye co wèŋ fa to ntòvès. Mũ cèp-a sè ve'nə, ka dè mù sè leŋ wen dè wèŋ fa mũ yeŋ. Mũ a dzəm dè mù ye nsàp ngə' nè fòpwe' nè'nə mù bə tu am. Mũ ye ngə' ve'nə ya kà dè yusəmook təhə lok fa ŋwè nəmòk mandzè nè ngòyuk Ntirè nè Bəboŋ nè Jisòs Krèst nə duk. ¹³ Wèŋ riŋtse' dè, bũu sè wo fàkgè mūmvwe' ndap Nwì nè ghan nə zùgè yàwo sè' zuzũ sè bwìŋ jə vègè mūmvwe' mbwa sə. Bũu sè wo fàkgè yàwo mvwe' fa Nwì satikà' sè bwìŋ jə vègè yà' yà'a zùgè ma nè njàwo ca sè'. ¹⁴ Yà' mègù sè yəyərè bə bũu sè wo tsòhogè yàwo Ntirè nè Bəboŋ nə. Tà Jisòs Krèst a fa nàŋ laŋ dè bwìŋ fa yà'wèŋ bum sè co wo tesə

ni' awo bæ zeŋ sè'.

15 Mù sè kùk-a lis dè bwiiŋ fa mụ bum sè mù dzəm fana yà' kà bæ jòn ye. Anə geŋ, mù ka yu am ɲwè nəmòk ve'nə sè duk yuk fa. Mvè'nè mù sè còm yè'sə, ka dè mù gù ve'nə ya wèeŋ fa mụ bum sè yà' tse' ɲgòye yàm sə yeŋ. A ye-a dè mù fek weŋ bum yà'sə fana kaco mù kum fe'lə ɲgùŋ dè mù gù fa weŋ yumok wà mok yeŋ. Bògha' dè mụ kpù le kpù nə nonəsə ɲgòfek weŋ ve'nə. 16 Mụ tsòho fagè-a bwiiŋ sè Ntirè nè Bèboŋ nə fana mù ka ɲgònèni' bùu zeŋ tse', bùusè Nwì a tsè tse' mù bæ zeŋ yi. Ye dè mù kà-a bwiiŋ ncèp Ntirè nè Bèboŋ nə tsoho fa fana ye dè mù cu bup. 17 A ye-a dè mù ànə tsərə kok gu-a sə vèə mù ɲgòtsòho ncèp ènə bwèrè mù sè kùk lis dè mù tse' tsoŋ swe' fo'. Nə yeè nə dè mù à ka yà' mù tsərə kok, Nwì a fa fàha yè'sə ndzə bohòmù yi. 18 Swe'e sè mù sə tse' fo' yà? Swe'e yàm mègù dè mù tsoho fa bwiiŋ ncèp Ntirè nè Bèboŋ nə wà. Nà'a njo nè mù kà bwiiŋ dè wo fa mụ bum sè yà' tse' ɲgòye sè yàm fekgè sə.

19 Mù cu yè'e, mù ka ɲkwèŋ yeŋ. ɲwè nəmòk ka mụ yi tse'. A ye-a sè ve'nə fana mù a gù bùsə ni' àm co ɲkwèŋ bohòbwiiŋ pwe'. Mù a gù ve'nə ya mụ jəŋ vè bwiiŋ ɲkùuŋ bohòTà Jisòs Krest. 20 Mụ ye be'lə ves bùu Jus

wèŋ, mù sə gu lo bum sè' co wo. Mụ gù ve'nə dè ya mụ jəŋ vè wo ɲgòbe'lòTà Jisòs Krest. Lùuk sè Nwì à fa Musì yà'a ka mụ ko kiiŋtse'. A ye-a sè ve'nə fana ghà nè mù cu be'lə ves bùu sè lùuk sə kotse'gè wo fana mù sə gu yàm sè' co yà' sə kotse' mù sè'. Mù sə gu ve'nə dè ya mụ jəŋ vè wo ma nè Jisòs Krest. 21 Ghà nè mù cu be'lə ves bùu sè wo ka bùu Jus yeŋ, sè lùuk Nwì ka yumok bohòwo tse' fana mù gu sè' co wo. Mù sə gù ve'nə dè ya mụ jəŋ vè wo bohòJisòs Krest. Mù gù ve'nə, kà yà'sə dè mù sə kà Nwì wəp yeŋ. Yusə dè mù sə nonəsə yusè Jisòs Krest à cèp yi. 22 Nə ye fe'lə sè' dè mù kə cu be'lə ves bùu sè ɲkə̀rəə awo ka gùgùŋ bæ ma nè Nwì yeŋ fana mù sə gu sè' mvè'nè wo sə gùu. Mù jəgè ni' àm co wo ve'nə ya mụ gu mandzè nè dè a ye-a sè yà, mù be' ko jəŋ vè mali bùu mok ɲgòkè tse' lùŋ nè Nwì nə. 23 Yè'sə pwe'fo', mù sə gù mègù yà' njo Ntirè nè Bèboŋ nə, dè ya mụ nè kè tse' bèbo nè nà'a vègè bohòbwiiŋ njo Ntirè nè Bèboŋ nə.

24 Wèŋ rì dè bwiiŋ cagè caŋ, ɲga wo bwiiŋ ɲkùuŋ fana ɲwè nè yi caŋ tè nə kə zə mantombii nə megu nè mò'fis. Ye dè wèeŋ caŋ gùgùŋ ya wèeŋ kə tse' lèlè' nə. 25 ɲwè nè yi dzəmgè dè yi nə caŋ caaŋ cugè ɲgòfùhə, yi kà bum nduk sə gù kə', dè ya yi tse' ɲàŋ. Yi gù yè'sə ve'nə pwe'fo' ɲga

wo nə lak yi bæ yu səmok wà sè yà'a nə bup. Lələk njàvès nè a sə kùk də a nè kè tse' nə nà'a kà bupgè. ²⁶ Bohòmù yàm, mù sè ca lo mègù rərəŋ jurr, ya mù kə dzeŋ mvwe' sè wo kè lèsəgè sè. Mù ka co ŋwè nè yi sè mà' ke'cà ndò' wà, nə kà yusè yi də yi ta sè ta yeŋ. ²⁷ Mù fagè ni' àm nsàap ŋgə'ə sè fòpwe', də ya mù kotse' nà' cùk ŋgòye kəkùrè bæ fàha Tà. Ya kè dzèŋ nùu, wo kà mù nè mù sə tsoho Ntirè nè Bèboŋ mù nè də mù ka yàm kəkùrè yeŋ duk fa.

10

Ngə'ə Sə Yà' A Vè Bohò Bwe Izùre Ye Ntip BohòVès

¹ Bwema am wèŋ, mù sè dzəm də wèŋ tsərə tse' yusè yà' à ye bohòtácicii avès wèŋ sè wo à yù Musi. Mvè'nè wo à sè gi dzòoŋ ke'cà ŋgəà fana mbàk mòk à sè niŋ lòfa wo mandzè. Wo pwe' à lò, nə kə to ndzəp nè wo togè nà' də <<Ndzəp nè bèbaŋ>> nà'a sè kùhu. ² Mvè'nè wo à yù lòmbàk ànə, nə kə to ndzəp ànə fana yà' à ye bohòwo yà'sə co nsàp bàpte mòk ya wo bùuŋ bùu Musi wèŋ. ³ Wo lòoŋ fo' à zɛ zɛzɛ sè Nwì à sè tum fa tsə wo mubu. ⁴ Wo pwe'fo' à no ndzəp nè Nwì à sè fa wo yi. Ndzəp nè wo ànə no à sè tesə ndzə wohò. Wo nè ndzəp à sè tesə nja nə à ye yà'sə co yumok ŋgònitsè' gèsə lòbohòJisòs Krest bæ tu

ye. Yi à ye bæ yà'wèŋ ghà nè wo à sè gihi nə. ⁵ Wo ànə ye mvəsè Nwì à gù bohòwo ve'nə pwe', mok ye mɛŋgorè ànə ŋkùuŋ sè wo à gùu Nwì jok. Wo ànə gù ve'nə fana wo kpɛ ram nooŋ wes ŋgəà ànə.

⁶ Bum sè yà' ànə ye yè'sə sè nitsè' fa vesùwèŋ də kà də vesùwèŋ dzəm ŋgògù bup mvəsè tàcicii avès wèŋ à gù yà'a duk. ⁷ Mok mɛŋgorè wo ànə à sè gù mok bæ rùm wèŋ. Yà'a mvè'nè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bùu sè wèŋ à cu sè nze, nə zɛ, nə no, nə lokok mɛtsè ŋgòkàaŋ fa rùm awo sè dzeŋ.>> Kà də wèŋ sè kuksə rùm mvè'nè wo à gù yà'sə duk. ⁸ Mvək mòk ànə ye sè', sè wo à sè ko sàhà. Wo à kpɛ nùmbu nè mò'fis co bwìŋ ncùhù hum ba-ncòp-te' njo sàhà ènə. Ye də vesùwèŋ kà mvəsè wo à gù yà'sə gù. ⁹ Mvək nəmòk à ye fe'lə sèmok, wo sè mùmsə Tà Nwì fana wo sè cwaŋ yusè Nwì gù fa wo cwa. Wo à cwà ve'nə, Tà Nwì gù no lurə zə wo. A kà də a cwaŋ yàvès Nwì duk. ¹⁰ A kè dzèŋ fe'lə mvək nəmòk sèmok, wo cep ŋwəm ke'ca ŋwəmə. Masinjà Nwì nè yi zəgè ye bwìŋ à kè zə wo. Vesùwèŋ kà co wo à ŋwəm yà'sə ŋwəm.

¹¹ Bum sè yà' à ye yè'sə pwe' yà'a ŋgònì fa bwìŋ də wo kərə. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk sè' də ya

a sə jəŋ ɲkərə, bùusə a cu bə mvək nè nzenɡònə nà' kuəp ɲɡòmèe. ¹² Ye də a ye-a ɲga ɲwə nəmòk sə tsərə də yi gugɲ fana yi jəŋ ɲkərə ya kà də yi gbɹ duk. ¹³ Məmumsə mòk ka bohòwèŋ nè də nà'a kà bohòbwɲ pwe' vègè və yuk. Yusə də, məmumsə vè-a bohòwèŋ, Nwii nè kà mè'rè də nà'a ghak weŋ mè'rè, bùusə yi ɲwə nè zìnə. Məmumsəə vè-a bohòwèŋ, yi nè gu fa weŋ mandzè nè co wèŋ təəŋ, nè ghak nà'.

Bwiiŋ Me'rə Nzak Bum Rùm

¹⁴ ɲge' ntəm am wèŋ, nà'a njo nè mù sə lɛŋ weŋ də kà də wèŋ tse' bo sənə rùm duk nè. ¹⁵ Mù sə cèp bohòwèŋ co bùu sə wèŋ tse' ɲkərə mɹ tuhù wèŋ, wèŋ tsərə-a yàwèŋ sè' də bum sə mù sə cèp yè'sə zìnə kè ka' ε. ¹⁶ Ghà nè vesùwèŋ zùgè Losopà mvwe' mò'fis, vesùwèŋ sə kwasə Nwì bə ɲgàp nè a nogè fo' nè. Vesùwèŋ no nənə sə, ye də a sə be'lə ves Jisòs Krèst wèŋ mvwe' mò'fis ndzə mvwe' nduəm ye. A zɹ brəd ye də a sə be'lə bə ni' Jisòs Krèst sè', kè ka ve'nə yeŋ ε? ¹⁷ Yà'a nitsè'gè də vesùwèŋ mò'fis bùusə ntuk brəd nè a zùgè nè ye mègù nè mò'fis, a benə pwe', nè zɹ nà'. ¹⁸ Wèŋ tsərə-a bùu Jus sə wo zùgè ɲjàap sə wo jə vègè yà' ɲgòfa satikà' bohòNwì bə zeŋ yà'a nè. Wo zɹ yà' ve'nə, ye də wo bə Nwì wèŋ

mvwe' mò'fis sè'. ¹⁹ Yè'sə sə nitsə' yè'sə da? Co yà' sə ni də rùm bə zuzɹ sə wo jə vègè mvwe' rùm sə yà'a yumok sə gugɲ à? ²⁰ Ka', ka ve'nə yeŋ lok. Yusə mù sə duk sə də, bùu sə wo ka Nwì riŋ fagè satikà' ɲjàwo ɲga wo sə fa nà' yà'sə bohòyòŋsəə ze', kà Nwì ye. Yusə də mù ka dzəm də wèŋ ze' wèŋ ye mò'fis dzəm. ²¹ Aco ɲwè no ɲgàp nè Tà Jisòs Krèst, nè kə buɲ no fe'lə ɲgàp nè ze' wèŋ yè'sə va? Kènə də aco ɲwè zɹ zuzɹ bə Jisòs, nè kə zɹ be'lə fe'lə bə ze' va? ²² A bəbɔŋ də a gu bum sə co yà' gu Tà yi jok à? Wèŋ tsəm də a tse' ɲàŋ nè ghak Nwì à?

Gù Mègù Yusə Co Yà' Tesə Bùu Mok Sè'

²³ Mù duk to mantombi fa' də bùu mok sə mɲgorè wèŋ sə duk də, yusəmok sə co wo dzəə bùə. A zìnə də yusə co wèŋ dzəə bùə, megu də a sè' zìnə də kaco bum pwe' tesə ɲwè yeŋ. Yumok ka bohòwèŋ ɲgòdzəə yeŋ, a zìnə, megu də bum mook yo sə aco yà' gu ɲwè yi kà gugɲ bə bum sə ma nè Tà Jisòs Krèst ye. ²⁴ Kà də ɲwèe sə kək lis ɲgògù mègù yusə yà' sə bo yi yiŋyi duk. Yi gu yusə co yà' tesə bùu mok sè'.

²⁵ Wèŋ yə-a ɲga wo sə sèŋ ɲjàp mɲtɛɛŋ, wèŋ ywiŋ zɹ dədok, nè kà yumok fek. ²⁶ Mù duk yè'sə bùusə wo à còm ndzənə ɲwàk Tà Nwì də,

<<Nwì tse' nzenḡònə bə bum
sə yà'a sənə ḡònə
pwe' yi.>>

27 A ye-a ḡa ḡwə nəmòk
nè yi ka krətən yeḡ to wu
də wu kə zɹ zɹ munda'à
yi, wù dzəm, nə geḡ, fana
yusè yi fa wu pwe' wù zɹ yà'
dədòk. Kà də yà'a bəboḡ kè
bɹp àɛ' sə fek k'e'cà. 28 Nə
ye də a ye-a ḡa ḡwə nəmòk
dɹk fa wu də, <<Njəp ànə
njəp rùm,>> fana wù kà
zɹ. Wù teḡsə ve'nə njo nè
kàmòk ḡwə ànə nə dɹk də
wù sə ḡù bɹp. 29 Wu nə
me'rə zɹzɹ yà'sə ve'nə bɹɹ
tu ḡwə mòk, anə ka-a bɹɹ
tu yòyeḡ. Kàmòk aco ḡwə
nəmòk fek də, <<Aco mù
cum yàm co ḡà ndapndzəm
bɹɹ tu ḡwə nà' mòk àɛ?
30 A ye-a ḡa mù kwasə Nwì
bə zɹzɹ, nə zɹ yà', yaḡ
bɹɹ mok fo' yà ḡkuḡ wo
dɹk də mù ḡù bɹp, ḡa mù
kwasə Nwì bə zeḡ laḡ ɛ?>>
31 Nə mù tse' ḡḡòcèp fəsə
də, bəboḡ də a ye-a ḡa wù
sə ḡu-a sə yà pwe', ḡù yà'
bə mandzə nè bwiḡ ye, wo
kuksə Nwì. 32 Jəḡ ḡkərè də
wèeḡ kà yusəmòk sə co yà'
sə yaḡsə ḡwə nəmòk ntəm
ḡù. A dzəm ḡḡəḡḡ ye
ḡwəə Jus kè ḡwè lakmvum,
kènə bɹɹ cos àɛ, wèḡ kà
də wèeḡ ḡu co ntəm bɹp
wo dɹk. 33 Bohòmù yàm,
yusè mɹ ḡḡḡè pwe', mù sə
lap mandzə nè co də mɹ ḡu
ndaaḡwè pwe' yi kwa. Mɹɹ
kà yàm bə yusè də yà'a nə

tesə mɹ mɹmù tsərəḡè, mɹ
tsərəḡè yàm bə yusè aco yà'
tesə bwiḡ ḡkəuḡ. Mɹ ḡḡḡè
ve'nə də ya mɹ jəḡ və wo
bohòNwì, də ya wo tse' lùḡ.

11

1 Ye də wèeḡ be' kùugi
am mvè'nè mù sə be' kùugii
Jisòs Krèst.

*Bəba Lok Tu Awo Nkuḡ
Nə Kuksə Nwì*

2 Mù kwasə weḡ wùriḡ
bàusè wèḡ sə tsərə mali
ncèp àm, nə sə ḡu bum sə
mù à yə'rə weḡ. 3 Yusəmòk
cu sə' sə mù sə də wèeḡ
rɛeḡ bə zeḡ. Yusə də, ḡwə
nè yi tu bohòḡwəmbaam
Jisòs Krèst. Nwəmbam nə
ye bwi ye tu bohòḡwəḡwè,
Nwì ye tu bohòJisòs Krèst
yi. 4 Ye də, a ye-a ḡa
ḡwəmbam sə ḡù piriya kènə
də yi sə tsoho ncèp Nwì
mvwe' sə bwiḡ sə kùksə
Nwì, nə ta tse' tàm fana ye
də yi sə fa marè'tu bohòJisòs
Krèst nè nà'a tu bohòyi nə.
5 Bohòḡwəḡwè ye, ma nje
zok də yi sə ḡu-a bum yè'sə,
yi kiḡlok tu ye. A kà-a ve'nə
ye, ye də ḡwà ànə sə fa
marè'tu bohòḡwəmbam nè
nà'a tu bohòyi nə.* Zok ka
bohònsàp ḡwà ànə bə nè yi
kom sù màk fis tu ye kpoho,
kpoho yeḡ. 6 A ye-a ḡa
ḡwəḡwè dɹk də yi kà tu ye
kì lok fana ye də yi kom
kpò'rə yà'. A rì tse' bəboḡ də
a yu marè'tu bohòḡwəḡwè

* 11:5 11:5 Ghà nè wo à còm ḡwàk nè'e à ye ḡa bàà sə wo lòḡù tse' ḡḡòlok
tu awo lo'o.

ngòkom kpo'rə tu, ye də yi kiŋ lok yà' kii.

⁷ Njo nè ka bəboŋ bohòŋwəmbam ngòlok tu ye yeŋ nə də, ŋwəmbam tse' nsəsəə Nwi. Nwəmbam nitsə'gə mvə'nə kəkuk nè Nwi cu fana ŋwəŋwè sə niŋtsok ye mvə'nə kəkuk nè ŋwəmbam cu. ⁸ Wèŋ rì də, Nwi ànə jəŋ vəp ŋwəmbam, nə gə ŋwəŋwè bə zeŋ, ka də yi à jə vəp ŋwəŋwè, nə gə ŋwəmbam bə zeŋ yeŋ. ⁹ Yumook sə' də, Nwi ànə gə ŋwəŋwè bəŋ ŋwəmbam, ka də yi à gə ŋwəmbam bəŋ ŋwəŋwè yeŋ. ¹⁰ Ye də a bəboŋ də ŋwəŋwè kiŋlok tu ye ngònitsə' də yi ka tu bohòŋwəmbam yi yeŋ. Yi gə ve'nə ya ntəm kà masinjəə Nwi yaəŋ. ¹¹ Mvə'nə bum yə'sə ve'nə kà də wèŋ swi yè'e duk. Ncu àvès nè ves Tà Jisòs wèŋ ènə, ŋwəmbam tse' ngòye sə', ŋwəŋwè ye sə'. Bəsə wo sə fak bo bə bo. ¹² A rì də yə'sə zinə bəusə Nwi ànə jəŋ vəp ŋwəmbam nə gə ŋwəŋwè bə zeŋ, ŋwəŋwè dzə fe'lə bwi ŋwəmbam sə'. Bum pwe' vègə bohòNwi.

¹³ Wèŋ kuk ja'a na yàwèŋ sə fənə sə' è. Co a bəboŋ bohòŋwəŋwè ngòlòkok təəŋ ngòlèŋ Nwi mvwe' bwìŋ tu to àlɛ? ¹⁴ A kuk ja'a mègù-a mvə'nə Nwi à gə bum fana yà' ye də a marè'tu bohòŋwəmbam ngòtse' nɛəmtu sə səsap. ¹⁵ Bohòŋwəŋwè ye yà'a bohòyi bum ŋgwèŋ bəsə

Nwi à fa wo nɛəmtu ya wo lok tu awo bə zeŋ. ¹⁶ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk cu, nə də yi fənə bum yə'sə fana ŋgəŋgəəŋ rìŋ də vès, nə ye bəŋ cos ma fòpwe', vès tse' mègù yàvès mandzə nè mò'fis ngòkùksə Nwi bə zeŋ.

Ntip Bə Nzak Losopà

(*Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20*)

¹⁷ Yu nè mù sə də mɛ tip weŋ bə zeŋ ŋga'a nè'e, kaco mù kwasə weŋ bə zeŋ kwasə yeŋ. Yusə də, bə mvək nè wèŋ kə be'ləgə ngòkùksə Nwi fana wèŋ sə gə ghak fo' bəp. ¹⁸ Nè mò'fis də, bwìŋ a tsə' mɛ də wèŋ və mvwe' mò'fis co cos, wèŋ ye cù zəzok, nə ga'a bəbòp bəbòp. Yusə wo a tsə' mɛ yə'sə sə yəəŋ bohòmɛ co a zinə. ¹⁹ (A zinə də cù zəzook bəp, megu də nà'a gùgə ghà mòk yi ŋkuŋ wù rì ŋwə nè yi zinə mɛŋgorə wèŋ anə.) ²⁰ Wèŋ kə be'ləgə mvwe' mò'fis ngòzɛ fana wèŋ kà yà'sə Losopà zùgə. ²¹ Mù duk ve'nə bəusə wèŋ zùgəə, ndəəŋwè pwe' sə zɛ sə ye, nə kà mòk tək. Wèŋ gə ve'nə, bəŋ mok sə wəŋ nje ŋga mok sə jùhɛ də wo no cà cù. ²² Kwɛ'fò! Wèŋ jə bəsə ndap Nwi co yusə wà, nə sə fa bəŋ sə wo ka yumok tse' marè'tu bəŋ yà? Wèŋ ka ndap co wèŋ zɛ nə no fo' mvə'nə wèŋ dzəm tse' à? Wèŋ dzəm də mɛ duk yə'sə daa? Co mɛ kwasə weŋ bə nsàp nè wèŋ sə gə

ènə à? Njo'ò, mụ nə kà wen kwasə.

²³ Mụ à yə'rə fa wen bum sè Tà Jisòs à nitsə' mụ lan. Yusə də à ye nòon bə ndzəm nè wo seŋ Tà Jisòs nà'a, yi jəŋ bred, ²⁴ nə kwasə Nwì bə zeŋ. Yi ànə kwasə wes Nwì, yi bə'rə nà', nə cep də, <<Nè'e ngùpni' àm nè mụ fa nà' bụu wèŋ. Wèŋ sə gùhù ve'nə, ngòtsərə tse' mụ.>> ²⁵ Wo ànə zù wes fana yi jəŋ ngàp nə, nə cep sè' də, <<Ngàp nè'e rùk nè fi nè nà' kì nge' ndzənə nduəm am. Ghà nè wèŋ no ngàp nè'e pwe', wèŋ sə tsərə tse' mụ.>>

²⁶ Ye də ye jəŋ nga'a tètè kə dzeŋ nùmbu nè Tà Jisòs nè bwìŋ foho vəə, ghà nè wèŋ zù bred nè'e nə no ngàp nè'e pwe', ye də wèŋ sə nitsə' fa bwìŋ yà'sə kpù Tà Jisòs nə. ²⁷ Ye də a ye-a nga n̄wè nəmòk zù bred ènə kè no ngàp ye nə bə mandzè nè nà' ka bəbən yəŋ fana ye də ngèngàn cu bup bə ni' nə ye nduəm Tà Jisòs. ²⁸ Ye də n̄wè nè yi duk-a də yi zù bred nə, nə no ngàp nə fana yi fek ni' ye bəbən n̄kuŋ yi zù yà'. ²⁹ Busə n̄wè nè yi zù-a nga yi kà ngùpni' Tà Jisòs tsərəgè fana ye də ngèngàn sə to naan̄ nzak mụ tuhù yi. ³⁰ Nà'a njo nè bụu awèŋ sə yaa n̄kùŋ, mok ye wòwo fana mok sə kpù kpù jwan. ³¹ A ye-a də a fek ni' avès bəbən n̄kuŋ nə zù yà' fana ye də Nwì nə kà vesuwèŋ bə nzak be'. ³² Njo nè Tà Nwì sakgè ves, nə yeŋsə ves ngə'

a yegè ngòrəŋsə fa ves jòon avès. Yi gù ve'nə ya nùmbu nè yi vè ngòkè sak nzeŋgòn fana yi kà ves bə bụu sè wo gbù nzak bohòNwì be'lə. ³³ Bwema am wèŋ, ye də ghà nè wèŋ kə be'lə ngòzù Losopà fana bon̄ də wèŋ tək bwema mok wèŋ wo və wes n̄kuŋ. ³⁴ A ye-a nga n̄jè sə ya n̄wè nəmòk fana yi zù və beŋ ye mụ nda'à yi n̄kuŋ nə və. Yi gù ve'nə ya nga wèŋ kə be'lə mvwe' mò'fis fana Nwì kà wen bə nzak be'.

Mụ vè n̄kuŋ vesuwèŋ cep bə bum mok sè wèŋ à com fek mụ yà'a lan.

12

*Bùu Cos Wèŋ Co Ni' Nè Mò'fis
Nə Tse' Bòp Zəzok*

¹ Bwema am wèŋ, yumok sè mụ sə dzəm də wèŋ rəŋ bə zeŋ, a bə nzak n̄kərə nè Yòŋsè Nwì fagè bwìŋ ngògù bum bə zeŋ. ² Wèŋ rì də à ye mantombi fa' nga wèŋ ka bohòJisòs ntòdzəm, wèŋ à sə jàm ke' bə mandzè zəzok. Wèŋ yun̄ ke' lo rùm sè wo ka cù cèpgè wèŋ nduk. ³ Ye də wèŋ rəŋ bə zeŋ də, a ye-a nga Yòŋsè Nwì sə gù-a n̄wè nəmòk fana kaco ngèngàn duk də, <<Ndò bə' Jisòs>> yeŋ. A sè' də kaco n̄wè duk də, <<Jisòs Tà>>, nga Yòŋsè Nwì sə kà ngèngàn yi gù yeŋ.

⁴ Ncèp nè mụ anə yeto bə zeŋ nà'a də, Yòŋsè Nwì fagè bwìŋ n̄kərə ngògù bum

bə mandzə zəzok. Yòņsə Nwì nè yi sə fa bwìŋ ŋkərèə yè'sə mègù yi nè mò'fis. ⁵ Fàha sè ŋgòfàk bohòTà Jisòs sə zəzok. Tà Jisòs nè wo sə fàk bohòyi nə, yi nè mò'fis. ⁶ Bwìŋ tse' mandzəə sè ŋgògù fàha Nwì bə zeŋ zəzok. Ŋga gəpsə fa bwìŋ ŋkərè nè ŋgòfàk bə zeŋ ve'nə Nwì nè mò'fis. ⁷ Fana Yòņsə Nwìi nì fagè ŋwè nè mò'fis yumok də ya nà'a jəŋ yu ànə, nə tesə bəu ye sè wo à dzəm bə zeŋ pwe'. ⁸ Yòņsə nə fagè ŋwè nəmòk ye mandzə nə ŋgòfa bwìŋ ntíp nè bəboŋ bə bum sè ma nè Nwì, nə fa mòk ye ŋkərè nə ŋgòyərə reŋsə fa bwìŋ bum Nwì. Yè'sə lònŋ ŋga sə fa gù Yòņsə Nwì nè mò'fis. ⁹ Yòņsə Nwì nə fagè ŋwè mòk ŋàaŋ sè ŋgòtse' rì nsàp dzədzəm nè də Nwìi nə gə tsoŋ li yusə yi fek nà'. Yi fa ŋwè mòk ye nə də aco yi luŋsə ŋgà yiyaŋ. ¹⁰ Bəu mok tse' yàwo ŋàaŋ sè ŋgògù bum sè yà'a maŋgəŋgèŋ, mok ye yàwo sè ŋgòcəp rì bum mok sè Nwì tsoho fa wo yà' yi ŋga gù sè Yòņsə Nwì nè mò'fis nə. Bəu mook ŋgàa rì də yu yè'e yà' vè bohòYòņsə nə, yè'e sè yà' ka bohòYòņsə və. Ŋwè mòok nə aco yi cəp riŋ ncəep lak mok sè bwìŋ kà yà' yukgə fana mòk ye ye nə ŋgòtsòho reŋsə fa bwìŋ yusə mòk nə cəep sə. ¹¹ Ye də sənə bum sè a sə gù yè'sə pwe'fo', Yòņsə nə

yi fa ŋàŋ də bwìŋ gə ve'nə nə, yi mègù yi nè mò'fis. Yi fagè ndàaŋwè pwe' ŋàaŋ sè nà' zok yiŋyi mvè'nə yà' bòiŋ ŋgòfa nà'.

Fəfaa Sə Zəzok Sə Sə Fak Mègù Ndzəŋə Ni' Nə Mò'fis

¹² Aco a fəhu ja'a nsàap fəfaa yè'sə bə ni' ŋwè. A riŋ də ni' ŋwè tse' bòp zəzok. Nà'a ye-a sè zəzok ve'nə ŋga nà' gù nè mò'fis. Bòop sə pwe' be'ləgə mvwe' mò'fis ŋgòye ni' nè mò'fis. Yà' mègù bohòbəu Jisòs Krest wèŋ sè' ve'nə. ¹³ Vesùwèeŋ mok bəu Jus, mok bə lak-mvum. Mok ŋkwèŋ, mok kà ŋkwèŋ ye. Vesùwèŋ lònŋ à bəuŋ co ŋwè nè mò'fis ghà nə wo à bəptəsə ves bə yòņsə nè mò'fis nə. A sè' yòņsə ànə nə a jə nòņsə nà' sə ntuə vès.

¹⁴ Ni' ŋwè mò'fis, ŋga nà' tse' bòp ŋkəuŋ ŋkuŋ yi ye ni' nè mò'fis nə. ¹⁵ A ye-a ŋga kù duk də, <<Njo nə mù ka bo yeŋ àlɛ, ye də mù ka mok bòp ni' yeŋ.>> Yà'sə nə kà kù də wo kà bòp ni' mamòk yeŋ gù. ¹⁶ A ye-a də ntu' duk də, <<Busə mù ka yàm lis yeŋ, ye də mù ka ma ni' ŋwè mok yeŋ.>> Aco yà'sə kupsə ntu'u sə à? ¹⁷ Tsərə-a yàwèŋ sè' də ni' ŋwè ànə ye megu-a liis lis, yi yuk bum bə yà? Kè a ye-a də ni' ŋwè pwe' à ye mègù ntu'ù ntu', yi rəmsə bum bə yà? ¹⁸ Nwì ànə ka ve'nə gù. Yi à gù nòņsə ni' nə nja zəzok mvè'nə yà' à bòiŋ. ¹⁹ A

ye-a də ni' ɲwèe ye megu lònɲ nsàp yu nè mò'fis, kaco wù to nà' də a ni' ɲwè yeɲ. ²⁰ Yusə də ni' tse' bòp zəzok ɲga yi mègù ni' nè mò'fis.

²¹ Kaco lis duk fa bo də, <<Mù ka fàk vesù tse'>> yeɲ. Kaco tu duk fa kù də, <<Mù ka fàk vesù tse'>> sà' yeɲ. ²² Yusə də, ma ni' ɲwè nè a tsəmgè də nà' ka fàk tse' nə, kaco a cum to jì zeɲ yeɲ. ²³ Ma ni' sè vèes tsəragè də yà' a momjo yà'a, a jə ghakgè ɲkərè sè' bohòma nà'nə. Ma ni' nè bwìɲ yə-a nà' marè'tu ko ves nà'a, a təhə bònɲsə lo' ghakgè sè' zeɲ. ²⁴ Vesùwèeɲ təhə lok yà' vè'nə, nə kà ni' nè ma nè bèbɔɲ nə yumok təhə lok fa. Nwì à gù ni' nə vè'nə yi də ma ni' sè a jəgè yà' co yusè wà sə vesùwèeɲ jə ghakgè ɲkərè sè' bohòwo. ²⁵ Ye də ni' ɲwèe kà ma mòk co də nà' ka fàk tse' jəgè. Nà'a jəgè ma nè fòpwe' də nà' tse' yumok ɲgògù fa mòk. ²⁶ Ni' nə ma mòk sə yə-a ɲgə', wo ye lo ɲgə' nə sè wo pwe'. Ma mòk cu-a bèbɔɲ, bɔɲ lo wo sè lònɲ fo'.

²⁷ Yusè mù sə duk sə də, wèɲ pwe'fo' mvwe' mò'fis, wèeɲ ni' Jisòs Krest. Nə ye sà' də ɲwè nè fòpwe' tə yà'a co ma ni' ye nə ma mòk. ²⁸ Nwì a fa bùu sè wo ma ni' Jisòs Krest mòk yè'sə fàk zəzok. Yi fa mantombi də mook ɲgàa ntum Jisòs, bɛ'ɛ wo ɲgàa tsòhòbum Nwì wèɲ, nè tɛ' cìcà wèɲ. Mok ye mali ɲgàa gù maɲgəɲgèɲ,

ɲgàa gù bwìɲ lokok mvwe' yiyaɲ, ɲgàa tɛsə bwìɲ wèɲ, bùu sè aco wo benə riɲ bwìɲ ɲgòfàk mvwe' mò'fis, nə ye bùu sè aco wo cep ncèep lak mok sè wo kà yà' rigè wèɲ sè'. ²⁹ Kaco bwìɲ pwe'fo' tse' kərə ɲàɲ ɲgògù nsàp fàk nè mò'fis yeɲ. Aco bwìɲ pwe' ye ɲgàa ntum Jisòs kè ɲgàa tsòhòbum Nwì kè cìcà àlɛ' à? Ka', kaco ye vè'nə yeɲ. Kaco bwìɲ lònɲ ye ɲgàa gù maɲgəɲgèɲ, ³⁰ kè ɲgàa lòkoksə bwìɲ mvwe' yiyaɲ bə ɲgàa tɛsə bwìɲ yeɲ. Nə ye sà' də kaco bwìɲ pwe' ye wes ɲgàa cèp rì ncèep lak sè wo kà yà' rì, sè' yeɲ. Kaco bwìɲ pwe' tsoho rɛeɲsə riɲ fa bwìɲ ncèep lak yè'sə sè yeɲ. ³¹ Nə ye də bohòwèɲ yàwèɲ, wèeɲ kək megu lis awèɲ bə ɲkərəə sè wèɲ rì də yà' bògha' zeɲ sə.

Dzədzəəm Mantombi

Mù niɲtsok fa wèɲ yusè yà' tə mantombi sə.

13

¹ A ye-a də ɲwè nəmòk riɲ ncèep lak bwìɲ pwe', nə yuk bə ncèep masinjàa Nwì sè', nə kà bwìɲ dzəm, ye də yusè yi sə cèep pwe' mègù co ɲku mòk sə cep gham wà. ² ɲgèɲgàaɲ tse'-a sè ɲàaɲ sè' ɲgòcèp rì bum mok sè Nwì tsòho fa yi yà' yi, yi riɲ bum pwe', nə riɲ bum sè yà' cu səswihi, nə tse' dzədzəəm nè də yi duk-a də nda nè'e coho fa', nə kə təəɲ fa', nà' coho, nə kà bwìɲ dzəm, ye

də yi ηwè nè wà. ³ A ye-a sè də yi gəp wes fa bwij bum ye pwe', nə fa ni' ye də wo tɛŋ nà', nə kà dzədzəm bohòbwij tse' fana ye də bum sè yi gù yà'sə pwe' nə kà yi tesè.

⁴ Nwè nè yi tse'gè dzədzəm nə yegè yè'sə va? Yi kogè ntum, nə sə ye bèboŋ bə bwij. Nwè nè yi tse' dzədzəm nə yi kà də ηwè nəmòk ghak yi bùu yàlɛ wagè, yi kà nsàp cù nè də <<Mù a gù vɛ'ɛ, mù a gù vɛ'ɛ mù>> sə tse' kɛ'cà, nə kà ni' sè' sè nè. ⁵ Yi kà capgè, yi kà wi' yegè, yi kà nènàk jòkgè, nə kà bup sə ntùè yi nòŋsè. ⁶ Yi kà bà'lo nga ηwè nəmòk gù bup dukgè. Yi kwa mègù nga yi yə də ηwè gù yusè yà'a bèboŋ. ⁷ Yumok kà dzədzəm ghakgè. Yi tsərəgè bèboŋ bohòbwij, yi naaŋgè tu də bwij nə bùu bèboŋ. A bup-a yi sè yà, yi kà ηgògù bèboŋ tɛŋsè.

⁸ Nwè tse'-a sè nàaŋ sè ηgòcèp rì bum sè Nwì tsoho fa yi yà' yi, nə cèp riŋ bə ncèep lak sè yi ka yà' yə'rə yuk, nə tse' ηkərə nè Nwì a fa yi nà' ηgòrɛŋ bum ye bə zɛŋ, fana yà'a nè kè mè ntsə'mòk. Dzədzəm kà ye lè yukgè. ⁹ Yusè də ηkərə nè Nwì fa bwij ηgòrɛŋ bum Nwì bə zɛŋ, nə ye nè ηgòtsòho bum sè Nwì tsè' fa ηwè yà' yi, yè'e pwe' ləm. ¹⁰ Sè yà'a dak kè vè ntsə'mòk fana, sè ləm yè'sə nom bisè. ¹¹ Yà' mègù sè' mvè'nè mù

ànə ye mwenke', mù sə cèp cù, sə kək bum, nə sə tsərə bum sè' co mwenke'. Nè nga'a nè mù a bùu ηwè laŋ nè'e, mù ka fàk bə bum bwenke' mok tse' fe'lə. ¹² A sə yə bum nga'a ntòjəjarè, mvək ànə dzɛŋ nùu, a nə ye bum mok co wù yə ηwè si bə si. Nkərə nè a tse' nga'a nè'e a sə rì bum bə zɛŋ bès ma mò'fis. Mvək ànə kè wès nùu, a nə riŋ bum pwe' nè pwe' co mvəsè Nwii rigè ηwè yè'e.

¹³ Ngòlèsə, a rì də bum cu tɛ' sè yà'a nè kà kè lè yuk. Nè mò'fis, dzədzəm nè ηgònaaŋtu bə yusè lis ka yà' ye yuk. Nè baa ηgòsə kək lis də Nwii nè gù fa ves yusè yi à duk. Nè tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi.

14

Fàk Bə Nkərəə Sè Nwì Fa Sə Bèboŋ NgòTɛsə Bùu Cos

¹ Ləp mandzè nè ηgòtse' dzədzəm nə ghak nsàp yu yà pwe', nə sə kək mali lis ηgòtse' ηkərəə sè Nwii fagè bwij yà'a sè', nə yè lɛ ηkərə nè ηgòtsòho bum sè Nwì tsè' fa ηwè yà' yi yà'a ntɛŋ. ² A ye-a nga ηwè nəmòk sə cèp bə ncèep lak sè bwij kà yà' yukgè, ye də yi sə cèp mègù yà'sə bohòNwì. A vɛ'nə bùusè yi cu ηgòcèep, ηwè nəmòok nə kà yusè yi sə cèep sə yuk rɛɛŋ. Mù sə duk ghà nè yi nə cèp bum sè bwij ka yà' rɛɛŋ

nga yi sè cèp bə ɲaaŋ Yòŋsə Nwì yà'a. ³ Nə ye sà' də, ɲwə nə yi cèpgə ye bum sè Nwì tsòho fa yi yà' yi nə, cèpgə ye ɲòtesə ye bwiŋ. Yi kwɛ'səgə wo, nə sə fisə fa wo ntum bəboŋ. ⁴ ɲwə nə yi cèpgə bum sè Nwì tsòho fa yi yà' yi nə cu ɲòcèep, yà' tesə bùu cos wəŋ. Nə yi cèpgə ye ncèep lak sè bwiŋ kà yà' yukgə nə cu ɲòcèep, yà' sə tesə megu sà' ni' ye yiyi. ⁵ A ye-a bə vəm yəm, mù dzəm ghak də wèeŋ cep ɛ bum sè Nwì sə tsòho fa wəŋ yà' yi, bùusə tse' ghak fàk zeŋ. Mù dzəm də wèeŋ cep ncèep lak sè bwiŋ kà yà' yukgə sə sà'. Mègù də yà'a bəghakgə ɲga wo tsoho rɛŋsə fa bwiŋ yusə wo cèp sə. A ye-a məm vè' ànə fana yà' tesə bùu cos nə.

⁶ Bwema am wèeŋ, a duk-a də mɛ kɛ' və ɲkɛ' bohòwèŋ ɲga mù sə cèp ncèep lak sè bwiŋ sə kà yà' yuk, a nə boŋ fo' yà? Mù də anə boŋ megu ɲga mù tsə' wəŋ yumok sə yà'a fi, kə tsoho rɛŋsə wəŋ ɲkərə, kə tsoho fa wəŋ bum sè Nwì tsə' fa mɛ yi, nə fa wəŋ bə ntip ɲkuŋ yà' boŋ àlaa. ⁷ Wèeŋ kuk ja'a na yàwèŋ sà' bə bum sè jì yòŋsə co ndiŋgòm kə luŋ yè'e nè. A ye-a ɲga wo ka nà' bəboŋ koksə tsərə, aco ɲwè yuk riŋ nsàp ɲki nè wo sə buk nə va? ⁸ Nə ye sà' duk də a ye-a ɲga ɲwə nəmòk sə fəp ɲkəp də bwiŋ tesə lo kə mak dzè', yi kà nà' m vè'nə

fəp rì, aco ɲwə nə mò'fis tesə nà? ⁹ Bum yè'sə zìnə bə ncèpcù nə bwiŋ cèpgə nè'e sà'. A ye-a ɲga ɲwè sə cèp yumok yi kà yà' rərəŋ cèp fis fana yà' mègù fə ntu'ù bwiŋ co fəfə sə cà yi. ¹⁰ Ncèep lak sə nzeŋgòŋ fɛeŋ ɲkəuŋntɛŋ, wo cep nè fəpwe' ɲga wo sə cèp yumok nja. ¹¹ Nə ye də a ye-a də ɲwèe cèp yà', mù kà yuk fana ɲgəŋgà nè yi sə cèp nə nə ye bohòmù co ɲwè mvum. Mù ye bwi bohòyi sà' co ɲwè lakmvum. ¹² A bohòwèŋ sà' vɛ'nə, wəŋ sə tà' vɛ'e wuriŋ də wèeŋ tse' nsàp ɲaaŋ sə Yòŋsə Nwii fagə bwiŋ yà'a, wèeŋ lap mandzə ɲgòfàk ghak ɛ bə sə aco yà' kuksə bùu cos nə.

¹³ Ye də ɲwə nə yi sə cèp-a bə ncèep lak sè bwiŋ sə kà rɛeŋ fana yi lɛŋ Nwì də nà'a gu yi ɲgòtsòho rɛŋsə fa bwiŋ yusə yi cèp sə sà'. ¹⁴ Bəsə ɲwè sə lɛŋ na bə nsàp duk lak ànə vɛ'nə, ye də yi sə lɛŋ sə ntəù yi, nə kà yusə yi sə lɛŋ sə tsərə rì. ¹⁵ Ye də yusə aco yi guu yu yà? Yi tse' ɲgòlɛŋ bə nsàp mandzə nè co yòŋsə ye rɛeŋ bə zeŋ, nə lɛŋ bə nsàp mandzə nè co ntum ye rɛeŋ bə zeŋ sà'. Yi yəm ɲki bə duk lak nè bwiŋ sə rɛeŋ nə, nə yəm bə duk lak nè bwiŋ sə kà rɛeŋ nə sà'. ¹⁶ Bəsə a ye-a ɲga wù sə lɛŋ kwasə Nwì bə duk lak nè bwiŋ sə kà nà' rɛeŋ nə ɲga bùu mok cu məkwe'è anə sə wo ka bum cos ɲkəuŋ

rì, aco wo duk də <<Yà'a ye ve'nə>> va, nga wo ka rɛɛɲ nɛ? ¹⁷ Kàmòk nga wù sɛ lɛɲ kwasə bònʂə Nwì ve'ɛ wùrɪɲ, yà' kà bùu mok sɛ wɛɲ yàwo tɛsə. ¹⁸ Bohòmù yàm, mù kwasə Nwì wùrɪɲ də mù cèpgè ncèep lak sɛ bwɪɲ kà yukgè yà'sə mù nɛ casə wɛɲ pwe'. ¹⁹ Nə ye də a ye mù cos fana bon ɣhak co mù cep megu ngii duk tɔɲ sɛ aco bwɪɲ yuk yà' nɛ tɛɲsə, nɛ nonʂə ngòcèp ngii duk nduk nɛ nduk sɛ bwɪɲ sɛ kà yà' rɛɛɲ. Mù ɣu ve'nə ya mù yə'rə bùu mok wɛɲ yàwo sɛ'.

²⁰ Bwema am wɛɲ, wɛɛɲ cu ngòtsərə bum, wɛɲ kà co bwenke' sɛ tsərə wo tsərə. A ye-a bə mandzə nɛ ngògù bɔp, wɛɲ ye co bwenke' ntɛɲ. Wɛɛɲ tsərə bum co bùu sɛ wo ɣu laɲ. ²¹ Wo à còm nònʂə yà' ndzənə ɲwàk Nwì duk də,

<<Mù nɛ cep bohòbùu am cùhù ɲkùɪɲ wɛɲ sɛ ncèep lak awo zok;

Nə ye də mù ɣu-a sɛ ve'nə, Bùu am sɛ wɛɛɲ nɛ kà mù sɛ yuk mali. Cèp yè'sə Tà Nwì.>>

²² Yà'sə sɛ nitsə' də, ngòcèp rì ncèep lak sɛ bwɪɲ kà yà' rìgèə yusə yà' sɛ nì ɲàaɲ Nwì bohòbùu sɛ wo ka Nwì dzəm. Ngòtsòho bum sɛ Nwì tsə' fa ɲwè yi ye mvək nɛ nà' sɛ nì ɲàaɲ Nwì bohòbùu sɛ wo dzəm Nwì.

²³ Wɛɲ tsərə də aco yà' ye va, nga bùu cos sɛ pwe' nɛ kə be'lə-a, ndàaɲwè pwe' sɛ cep bə duk lak nɛ bwɪɲ kà

nà' yukgè-è? A duk-a də wo sɛ cèp ve'nə bùu mok sɛ wo ka bum cos ɲkùɪɲ rɪɲ nɛ ye sɛ wo pegè wɛɲ kə tɛɲ wo nga wo sɛ cèep, wo nɛ kà bùu cos sɛ wɛɲ də ngàa ɲaɲ to à? ²⁴ A ye-a də bùu yè'sə nɛ vɛ nga wɛɲ sɛ tsòho bum sɛ Nwì tsə' fa wɛɲ yà' yi fana yà'a nɛ ɣu wo ngòyɔ bɔp awo sɛ wo ɣùgè, wo rɪɲ yàwo sɛ' də wo bùu sɛ bɔp bə tu awo. Bum sɛ wo yuk sɛ pwe' nɛ sak wo sɛ'. ²⁵ Bum sɛ wo tsərə swihigè yà' pwe' nɛ yəəɲ bohòwo jəja. Wo nɛ bùu sɛ nze, nɛ kuksə Nwì, nɛ sɛ cep fis də, <<Nwì cu mvwe' yè'sə wenə wɛɲ zìnə.>>

*Gù Bum Mù Cos Pwe'
Bə Mandzə Nə Kəkùrə*

²⁶ Bwema am wɛɲ, bum sɛ a sɛ cèp yè'sə pwe', aco a ləsə yà' ve'ɛ. A ye nga wɛɲ vɛ mù cos ngòkùksə Nwì fana ndàaɲwè pwe' tɛ' ngòfùhù bə yuye sɛ yi nɛ ɣu. Mòok tɛ' ɲkì, mòok tɛ' yəyərə, mòok tɛ' yumok sɛ Nwì tsə' fa yi yà', mòok ye ye ngà cèp bə ncèep lak sɛ bwɪɲ kà rɛɛɲ gè, nɛ ye bwi ɲga'a ɲwè nɛ yi nɛ tsoho rɛɲsə yusə mòk nɛ cèp sɛ. Bum sɛ wɛɛɲ ɣu yà' pwe', yà'a ye nsàp nɛ co yà' tɛsə cos nɛ. ²⁷ Wɛɛɲ cu mù cos anə, bùu sɛ wo nɛ cep bə ncèep lak sɛ bwɪɲ kà yukgè sɛ, wo kà bwɪɲ ba kə tɛ' àlɛ' càsə. Wo cu ngòcèep, mòok cep wes ye ɲkuɲ mòk lokok cep ye. Wo cèp wes fana ɲwè nəmòk ye

tsoŋ nè ɲgòrɛŋsə fa bwɪŋ yusè wo cèp sə. ²⁸ A ye-a də ɲwè nè co yi rɛŋsə fa bwɪŋ yusè wo cèp sə bùè fana wo kà co bwɪŋ yuk cèp fis. Wo cep megu mok sə vèə wo bohòNwì. ²⁹ Bùù sè ɲgòtsòho bum sè Nwì tsè' wo yi kà ba kè tɛ' sè' càsè. Wo nè cèp sè' mò'fis, mò'fis, fana bwɪŋ sə yu'rə mpoon də yusè wo sə cèp sə kəkərè àlɛ. ³⁰ A ye-a ɲga ɲwè nəmòk sə tsoho bum sè Nwì a tsè' fa yi fana mòk duk mɛŋgorè anə də Nwì tsè' ko' fa yi yumok fo' ghà ànə fana wèŋ gɹ co ɲwè nè mantombi nè tɛŋsə, nè fa ɲwè ànə mandzè, ³¹ fana aco wèŋ pwe' tse' mandzè ɲgòtsòho mò'fis mò'fis. Bwɪŋ pwe' nè yər'ə jəŋ yumok fo', nè sə jaha lo bə zɛŋ. ³² ɲwè nè yi tse' ɲàaŋ sè ɲgòtsòho bum Nwì, tse' ɲàaŋ sè ɲgòdè yi nè cep ɲga'a bə sè də yi tɛŋsə ɲgòcèep sè'. ³³ A vɛ'nə bùùsè Nwì nè yi a fa wo ɲàaŋ yà'sə, yi Nwì nè yi kà bum sè ɲgòye kɛ'cà nduk, nduk yè'e dzəmgè, yi dzəm ye fifi.

Mvè'nè yà' cu mɹ cos bùù Nwì pwe' vɛ'nə fana, ³⁴ a bohòbèba wèŋ vɛ'nə də wo kà cù mɹ cos cèp. Wo tse' ɲgòcu dədok mvəsè ɲwàk lùk Musì sə duk. Wo yuk bohòmbəmbam. ³⁵ A ye-a ɲga wo tse' yumok ɲgòfek, wo fek ndum awo la'à, bùùsè yà' sə yəəŋ co a marè'tu bohòŋwàŋwè ɲgòcèp fis ɲgi ye mɹ cos.

³⁶ Wèeŋ duk-a də ka zìnə yeŋ, wèŋ riŋ də nzak Nwì à ka bohòwèŋ yeto, nà'a nè kà bohòwèŋ sè' lè. ³⁷ A ye-a ɲga ɲwè nəmòk duk də yi ɲgà tsòhòbum Nwì kènə də yi tse' nsàp ɲkərè mòk nè Yòŋsè Nwii fagè bwɪŋ sè' yi àlɛ', yi nè rɛɛŋ də bum sè mà sə còm fa wèŋ yè'e yusè Tà a duk vɛ'nə yi. ³⁸ ɲwè nəmòok kà-a də a zìnə dzəm, wèŋ kà yi ye sè' dzəm fa.

³⁹ Ye də bwema am wèŋ, wèeŋ lap mandzè gɹgɹ ɲgòtsòho bum sè Nwì tsè' wèŋ yà' yi. Kà də wèeŋ duk də bùù sè wo sə cèp ncèep sè bwɪŋ kà yà' yukgè yà'a kà mok sə cep duk. ⁴⁰ Wèeŋ gɹ-a sè yà pwe', wèŋ gɹ lɛ bə mandzè nè yà'a ye bəboŋ nè ye fəfom.

15

Wèeŋ Sə Tsərə Ntirè Nè Bəboŋ Nə

¹ Bwema am wèŋ, mɹ tsok fe'lə fa wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nè mà ànə tsok to wèŋ nè, ya wèeŋ kà swì. Wèŋ ànə dzəm nà' laŋ, nè sə kotse' mali nè nà' cùk. ² A sè' zɛŋ nè nà' sə luŋsə wèŋ. Wèŋ sə kotse' mali Ntirè nè Bəboŋ nè cùk mvəsè mɹ à tsè' wèŋ nà' sə à? Ka-a vɛ'nə yeŋ, ye də wèŋ ànə dzəm basə wà. ³ Bum sè mɹ ànə yər'ə wèŋ yà'a, a bum sè Jisòs Krest ànə tsok mɹ yi. Yu nè gɹgɹ nè mɹ ànə tsok fa wèŋ nè də, Jisòs Krest à kɹ bùù bɹp avès mvè'nè ɲwàk Nwì à duk də

yi nè kpɔ sɛ. ⁴ Wo à tuuŋ yi, yi lokok nùmbu nè tɛ' sɛ mvɛ'nɛ wo ànɛ com nonʒsɛ ndzɛnɛ ŋwàk Nwì. ⁵ Mvɛ'nɛ yi ànɛ lokok mvwe' kpɔ, Pità à yɛ yi. Ghà mòk à ye ŋgàa fàak ye sɛ hum-ncòp-ba sɛ wɛŋ ye yi sɛ'. ⁶ Ghà mòk à ye sɛ' nè yi ànɛ yɛŋ bohòbùu mok sɛ wo à sɛ yù yi. Bùu yɛ'sɛ à càsɛ bwìŋ ŋkù tàn laŋ sɛ wo à yɛ yi kɛ' mò'fis. Bùu sɛ wo à yɛ yi yɛ'sɛ, ma nè ghaŋ cu mali ŋwɛm. ⁷ Mvɛk mòk à ye Jem ye yi sɛ', ŋgàa ntum ye sɛ pwe' ye fe'lɛ yi sɛ'. ⁸ Mvɛk nè yi à yɛŋ lèsɛ, à ye mvɛ'nɛ yi ànɛ yɛŋ bohòmù. Yi à yɛŋ bohòmù nè mɔ yàm co mo nè wo à dzɛ yi ŋga ŋwɛ nɛmòk ka riŋ dɛ wo nè dzɛ mwe riŋ. ⁹ Mù ànɛ sɛ fa bùu Nwì ŋgɛ', ye dɛ mù jɛ'rɛ càsɛ ŋgàa ntum Jisòs pwe' mù. Aco mù duk dɛ mù ka yàm kèkɛrɛ co wo to mù dɛ mù ŋgà ntum ye mòk yeŋ. ¹⁰ A gù bòvɛm nè Nwì ŋkuŋ mù ye nsàp ŋwɛ nè mù ŋga'a ènɛ. Bòvɛm ye nè yi à nì fa mù nè à ka wà maħa. Mù duk ve'nɛ bùuʒsɛ mù a fàk wùriŋ nè casɛ ŋgàa ntum mok sɛ pwe' mù. Yɛ'sɛ ka bɛ ŋaŋ sɛ yàm yeŋ, bèbo ye nè à sɛ fàk ndzɛ ni'i mù anɛ yi. ¹¹ Ye dɛ a ye-a sɛ mù kɛ wo àlɛ', vès sɛ tsoho mègù ntirɛ nè mò'fis nè. A sɛ' zɛŋ nè wɛŋ a dzɛm nè.

Mamfenɛ Bɛ Nzak Lòkok Mvwe' Kpɔ

¹² Ntirɛ nè vès sɛ tsoho nè dɛ Jisòs à lòkok mvwe' kpɔ. Ye ŋga'a va ŋkuŋ mok mɔŋgorɛ wɛŋ sɛ duk dɛ, kaco ŋwɛ lokok mvwe' kpɔ yeŋ-ɛ? ¹³ A ye-a dɛ kaco bwìŋ lokok mvwe' kpɔ yeŋ, ye dɛ yà' sɛ nì dɛ Jisòs à ka mvwe' kpɔ sɛ' lokok. ¹⁴ A ye-a dɛ Jisòs à ka mvwe' kpɔ lokok fana ye dɛ tsɛtsòhònɛ vès sɛ tsòho nè nà'a wà. Yà' ye sɛ' dɛ mɔmvɛ'nɛ wɛŋ sɛ dɛ wɛŋ sɛ naaŋ tu bohòJisòs sɛ yà'a wà. ¹⁵ Yà' ye sɛ' dɛ vès sɛ cì' fa Nwì mvwès dɛ yi à lòkoksɛ Jisòs Krest mvwe' kpɔ, bùuʒsɛ kaco yà' ye zìnɛ yeŋ ŋga bwìiŋ kà-a mvwe' kpɔ lòkokgɛ na. ¹⁶ A ye-a ve'nɛ, ye dɛ Krest à ka mvwe' kpɔ lokok. ¹⁷ A ye-a zìnɛ dɛ Jisòs à ka mvwe' kpɔ lòkok fana ye dɛ a ye-a ŋga wɛŋ naaŋ tu bohòyi, yà' kà fàk tse'. Wɛŋ cu mali gù yà'sɛ sɛnɛ bɔp awɛŋ mvɛ'nɛ à ye. ¹⁸ Ye sɛ' dɛ bùu sɛ wo à dzɛm bohòJisòs nè kpɔ lo yà'a, à bisɛ sɛ' wà. ¹⁹ A ye-a dɛ yusɛ a sɛ naaŋ tu dɛ Jisòs nè tesɛ ves bɛ zɛŋ sɛ mègù bum sɛ sɛ nze fɛŋ, ye dɛ bwìŋ koksɛ manziŋ bohòvès nè casɛ yà pwe'fo'.

²⁰ Zìnɛ nè dɛ, Jisòs Krest a lòkok mvwe' kpɔ anɛ laŋ. Yà' sɛ nìtsɛ' yà'sɛ dɛ bùu sɛ wo à dzɛm bohòJisòs nè lòkok mvwe' kpɔ sɛ'. ²¹ Kpɔ vɛgɛ bohòbwìŋ bùu yusɛ ŋwɛ nè mò'fis, Adàm, à gùu fana a sɛ' ve'nɛ dɛ bwìiŋ nè lokok mvwe' kpɔ bùu

yusè ñwè nè mò'fis, Krest, à gù sè'. ²² Yà' mègù sè' dè bwiñ kpugè njo nè wo ñgwì bù Adàm fana a sè' ve'nè dè bwiñ nè lokok mvwe' kpù, nè tse' lùñ sèmok bùsè wo à bùñ bùñ Jisòs Krest. ²³ Nè fòpwe' nè tse' mvèk nè nje zok. Jisòs a nitsè' to mandzè nè yi. Ghà nè yi bwi vèè, bùñ ye wèñ nè lokok yàwo sè'. ²⁴ Yà'a ñga'a ghà nè bum làè. Mvèk ànè dzèñ, Jisòs Krest nè jèñ ñàñ ñkèñkum pwe', nè tèñ megu mok yi. Fana yi nè jèñ yà', nè fa yà' bohòtè' ye Nwì. ²⁵ Yi nè jèñ dzòho ñkum yi tètè kè dzeñ ghà nè Nwii nè gu yi ghak bùñ sè wo bèñgè yi pwe'fo'. ²⁶ Kpù ye sè' ñwè nè yi bèñgè Jisòs. Yu nè Jisòs nè gha' lèsè nè, a kpù. ²⁷ Ñwàk Nwì duk dè,

<<Nwì a jè bum pwe' nè pwe',

nè nonjè sè ñki'i yi fana yi nèntes kù mbwa.>>

A duk dè yi nèntes bum pwe' fana a riñ dè yi ka Nwì nèntes, bùsè Nwì nonjè bum yè'sè pwe' sè ñki'i Krest yi. ²⁸ Ghà nè Nwii nonjè wes bum pwe' sè ñki'i Jisòs Krest fana Jisòs nè yi mo Nwii nè nonjè ni' ye sè ñki'i Nwì sè'. Yi nè gu ve'nè ya Nwii ye ñwè nè dè ñwè nèmòk mok bùè.

²⁹ Wèñ bàptesègè bùñ mok mvwe' kù bùñ sè wo à kpù lañ. A ye-a zinè dè bwiñ kà mvwe' kpù lòkokgè, wo sè bàptesè yiskok ñwè nèmòk mvwe' kù mòk bùñ

yà? ³⁰ Ma nè njàvès, njo nè vèes gùgè faak Nwì mvwe' sè co kpù ko ves fo' nùumbu lòon, nè kà tènjè yè'e bùñ yà? ³¹ Mù mègù yàm ñgà kpù nùumbu pwe', bwema am wèñ na. Yà'sè mègù zinè mvè'nè a sè' zinè dè mù sè kwa dè wèñ bùñ Jisòs Krest nè yi Tà àvès. ³² Ñgè' nè mù a yè mvwe' lak Efesòfèñ a mègù co dè mù sè là ves nàamñgan wèñ. Mù a sè gù-a yè'sè dè ya bwiñ kwasè mù, ye dè swe'e yàm sè ca yà? A ye-a dè bwiñ nè kà mvwe' kpù kè lòkok bwèrè mù duk dè vesùwèñ zè ron ni' mvèsè, bùsè a zòñ a kpù lo yu avès. ³³ Kà dè ñwè nèmòk borè wèñ duk. Wèñ gi be'lè-a wèñ bùñ sè bup wèñ fana wo nè gu bupsè wèñ sè'. ³⁴ Wèñ jèñ ñkèrè, nè kà bum lèm sè gù. Wèñ me'rè ñgògù bup sè'. Gù co bùñ mok cu mñgorè wèñ sè wo ka yumok bè ma nè Nwì riñ lok. Mù sè cèp yè'sè dè ya marè'tu ko wèñ.

Nsàp Ñgùpni' Nè Fi

³⁵ Kàmòk aco ñwè nèmòk fek dè aco bwiñ lokok fe'lè mvwe' kpù sèmok yè'sè vale? Nè ye sè' dè wo nè tse' yè'sè nsàp ñgùpni' nè fòlè? ³⁶ Lèm a yè, wu bi-a ñgwì yumòk, kaco nà' to ñga nà' ka kpù yeñ. ³⁷ Ñwèè bì ñgwii sè ñga a ye-a sè gòmbi kè nzañ àlè' pwe'. Yi nè kà kàa sè bì. ³⁸ Ñgwii yà pwe' sè yà'a togèè, Nwii fagè yà' nsàp ni' nè yi dzèm dè yi

fa yà'. ³⁹ A mègù-a sè bum sè yà' tse' nduəm yè'e pwe' yà' ka nsàp njàp nè mò'fis tse'. Nè ñwèe zok, nè nàm sè' zok, swiñ ye sè' zok, nè ye də fuk sè' zok. ⁴⁰ Bum sè ma mubu bə sè sə nze sè' zəzok. Sè ma mubu fomgə zok, sè sə nze sə fom sè' zok. ⁴¹ Nuum togə zok, ñwə sa sè' zok fana ñkəñkəñ rɛɛñ sè' zok. Nə ye sè' də ñkəñkəñ sə kà pwe' yəyərè rɛñgè. ⁴² Ni' bwiiñ nè ye sè' ve'nə ghà nè wo lokok mvwe' kpu. Wo à tuuñ ni' nè nà'a bigəə, nà'a lokok, nà' ye mok ni' nè nà'a nə kà mok bi yuk. ⁴³ Wo tuuñ nà' ñga nà' tse' nsəsə nèbup nə ye jì ñañ. Nà'a lokok, nà' tse' nsəsə nè bə bəon Nwi, nə tse' ñañ. ⁴⁴ Wo tuuñ nà', ñga nà'a ñgùpni' nè sə nze fɛñ. Nà'a lòkok, ñga nà'a mok nsàp ni' nè ma mubu. A ye-a də ni' mòok yo nè nà'a kəkərè ñgòye sə nze fɛñ fana ye də ni' mòok sè' yo nè nà'a kəkərè ñgòye mubu anə sè'. ⁴⁵ Yà'a məm̀vè'nè wo à còm yà' ndzənə ñwàk Nwi ve'nə də, <<Adàm nè mantombi ànə kè ye ñwəm. Adàm nè ba, Krest, nè yi ləsə yi nə, à kè ye ye yòñsə nè ñgà gù bwiiñ ñgòye ñwəm.>> ⁴⁶ A yə də à vè to mantombi ni' nè nà'a kəkərè ñgòye sə nze fɛñ nə ñkuñ nè yi kəkərè ñgòye mubu nə və. Nè yi kəkərè ñgòye mubu nə a vè ye mankwèñ.

⁴⁷ Wo à gù Adàm nè mantombi nə ye bə ncàk sə nze

fɛñ, nè mankwèñ nə à tsoon ye mubu. ⁴⁸ Adàm nè mantombi nə sə nitsə' mvè'nè nsàp bə nè sə nze cu. Nè mankwèñ nə sə niñtsok ye mvəsə nsàp bə nè ma mubu cu sè'. ⁴⁹ Vesùwèñ sè a tse' ñga'a nsəsəə ñwè nè Nwi ànə gù bə ncàk yè'sə nè ye ntsə'mòk co ñwè nè yi à tsə ye ma mubu nà'a.

⁵⁰ Bwema am wèñ, yusè mù ànə sə cèp sə pwe'fo' də ve'. Kaco ñgùpni' nè nà'a nja njàp bə nduəm nè'e ye kəkərè ñgòkè cu mvwe' sè Nwi cu ñkum fo' yi yɛñ. Kaco yusè yà' a lègəə kə tse' yusè yà'a kà lègè yɛñ.

⁵¹ Yèè, mɛ tsok fa wɛñ yumok sè yà'a səswihi. Vesùwèñ nè kà pwe'fo' kpu wes, vesùwèñ nè kupsə wes pwe'. ⁵² Yà'a nè ye mègù vak co ñwè cap lis ñga mè tè. Mvèk nə kə lèə, ñga ndon ceep fana bəu sè wo à kpu lañ nə lokok to ntòwo bə nsàp ni' nè nà'a nə kà mok kpu yuk. Nà'a ñga'a ghà nè a nə kupsə yàvès sè'. ⁵³ Busè ni' avès sè yà'a kpu bupgè yè'e nè bəuñ tsoñ nsàp nè kaco yà' kpu bup fe'lə mok yɛñ. ⁵⁴ Ghà nè bwiiñ kupsə mè ve'nə fana yusè wo à còm ndzənə ñwàk Nwi yà'a nə bəuñ və zinə də,

<<Wo gha' kpu, nə mi bisə yi co wo mi bɛñ ñkpu piip.

⁵⁵ Ho' kpu, ghak fe'lə-ɛ bwiiñ səmok è.

Ho' kpɔ, nzè yònè wu tagè
bwɪŋ bə zeŋ nə ŋga'a
fò?>>

⁵⁶ Kpɔ tagè bwɪŋ bə nzè ye
bùu gù bɔp. Bɔp jəgè ñaən
ye bohòlùuk Nwì. ⁵⁷ A ye-
a sè' ve'nə, fana a kwasə
Nwì, yi nè yi a fa ves ñàŋ
bohòTà Jisòs Krɛst ŋgòghak
kpɔ bə zeŋ. ⁵⁸ Nè wèŋ rì də
bum yè'sə ve'nə fana wèeŋ
təəŋ gɔgɔŋ, nə kà sə tsòhò.
Wèeŋ gɔ fàha Tà nùumbu
pwe' bə ntɔm awèŋ lòŋ,
bùusè wèŋ rì də fàha sè wèŋ
sə gù fa Tà sə kà wà cà,
bwema am wèŋ na.

16

*Mandzè Nè NgòFùhu
Fəfa*

¹ Mù də mɔ cep ŋga'a
bə nzak mbàam sè wo nə
tesə bùu Nwì sè mvwe'
nzenğòJùdiyà bə zeŋ yà'a.
Wèŋ tse' ŋgògù yusè mù
ànə tsok fa bùu cos mvwe'
lak Gàlesiyà ŋgògù yà'a.
² Yusə də nùumbu Sondè
pwe' ndàaŋwè pwe' nə sə
cokfis nonşə mbàam mok.
Ŋgà ghàak fa co ŋgà ghàk,
ŋgà jìŋ fa sè' co ŋgà jìŋ.
Wèeŋ loksə yà' ve'nə, ya mɔ
vəə, ŋga wèŋ benə wes yà'
laŋ. ³ Mɔ kə dzèeŋ, mù
com fa bùu sè wèŋ dzəm də
aco wo lo sə wèŋ ŋwàk ndzə
bohò. Nə fa wo mbàam sə
ya wo jəŋ lo yà' Jòrosalèm
mvwe' nze Jùdiyà anə. ⁴ A
ye-a ŋga bògha' co vesi wèŋ
lo bəbɛ' fana vesiwèŋ lo sè
ntèŋ.

Pol Fùhu Gi Ye

⁵ Mɔ nə və ŋgòkə yə
weŋ ŋga mù cà to ntòmvwè'
lak Màsìdoniyà ŋkuŋ. Mù
duk ve'nə bùusè mɔ nə ca
və ma mandzè Màsìdoniyà
anə. ⁶ Kàmòk mɔ nə cum
vesùwèŋ mweè səsap ntèŋ.
Kàmòk ŋwɔ mbəŋ yà'a pwe'
nə ca ŋga mù cu vesùwèŋ.
Yà'a mée, wèŋ tesə mɔ
ŋgòlòmali mantombi ma nè
mɔ nə dzəm ŋgòlòo pwe'.
⁷ Mù ka dzəm də mɔ vəə,
vesùwèŋ cepsə megu mɔtsə
mù ca lo dzəm. Mù sə tsəm
də a ye-a ŋga Tà fa-a ñàŋ,
vesùwèŋ cum mvək səsap
ntèŋ. ⁸ Megu də mɔ nə cum
mali mvwe' lak Efesòfɛeŋ
tətè ñkàha Pentekòs kə dzeŋ
ŋkuŋ mù və. ⁹ Bùusè
mandzè a mùhu bohòmù
wùriŋ ŋgòtsòho ntirè nè
bèbɔŋ, fana bwiiŋ ŋkùuŋ sè
wo sə bèŋ nà'.

¹⁰ A ye-a ŋga Timatì kə
tsèŋ weŋ, wèŋ gɔ yi co yi
riŋ də wèŋ kwa də yi və
bèbɔŋ. Mù duk ve'nə bùusè
yi sə fàk mègù sè' bohòTà
mvè'nə mɔ fàkgəə. ¹¹ Nwè
nəmòok kà də yi kək yi co
mumwenke' wà duk. Wèeŋ
tesə yi ŋgòlòmantombi bə gi
ye nə bə fifi, ya yi kə tseŋ
fe'lə mɔ fɛn. Mù sə kək də
yi nə kə wes fɛeŋ bə krətèeŋ
mok yà'a bəbɛ'.

¹² A ŋga'a ma nè moma
àvès Apolò. Mɔ cèpgè
bohòyi səsə də yi kə ke'
cepsə weŋ bə bwema mok
yà'a wèŋ. Megu də ka sə
ntuè yi co yi lo ŋga'a yè'e
ntòbɔuŋ. Ghà nè yi tse'

mvèk nè ntsə'mòk, yi nè lo li.

¹³ Wèen kà ni' swì, fa ntum awèŋ bohòJisòs gũgũŋ. Wèen ko ntum, nè kà wuə sə koksə. ¹⁴ Wèen sə gũ fàak awèŋ pwe' bə dzədzəm.

¹⁵ Wèŋ rì nzak Stifanà bə ndap ye pwe'-e laŋ, yà'a wo sè wo à bùuŋ to krətèŋ mwwe' lak Gris wo. Wo a fa ni' awo ŋgògù fàk bohòbùu Nwì wèŋ. Bwema am wèŋ, mù laŋ wèŋ vɛ'ɛ wùriŋ, ¹⁶ də wèen yuk bohònsàp bù ànə. Nə yuk bohòŋwə nè yi sè ndà ŋga yi sə fàk be'lə bə yà'wèŋ. ¹⁷ Mù kwa wùriŋ mvəsə Stifanà bə Fòtùnátù nè ye Akayikù wèŋ a kə tsèŋ mɛ yè'e. Vesiwèen cu, gũ co mɛ cu vesùwèŋ. ¹⁸ Wo gùgè mɛ, mù sə kwa sè' mvə'nə wo gùgè wèŋ wèŋ sə kwa yà'a. Vesùwèen kotse' nsàap bùu sè co wo yè'sə bəboŋ.

Cəcepsə

¹⁹ Bùu cos sè mwwe' nzeŋgòɛsiyà yà'a cəpsə wèŋ pwe' bəboŋni. Akwilà bə Prìsiliyà nè ye bùu sè wo nigè cos munda'à wo yà'a cəpsə wèŋ pwe' mənə liŋ Tà Jisòs. ²⁰ Bwema sè wo cu fəŋ pwe'fo' cəpsə wèŋ sè' bəboŋ. Wèen ko wumsə gesə mòk bə mòk ndzə ŋgùu, nè cəpsə wo bəboŋni. ²¹ Còm yè'e mù bə bo am. Mùu Pol, mù cəpsə wèŋ. ²² Nwè nè yi ka Tà dzəm, ŋga yi ye-a sè ndà, ndòbe' yi. Tà àvès vəə! ²³ Bəbo nè Tà Jisòs ye bohòwèŋ lòoŋ. ²⁴ Mù dzəm wèŋ pwe'fo', bùusə vesùwèŋ

nə ye Jisòs Kræest mwwe' mò'fis.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KORÈ

Pol à còm nwàk nè ba nè'nə ghà nè bùu mok wèŋ à sə duk də yi ka ngà ntum Jisos Krest nè zìnə wèŋ. Mvə'nə yi à duk to də yi nə kə ke' cepsə cos sə nə kà mok loòfana, bùu mok jəŋ nà' nə də kaco nwè naaŋ tu bohòyi wèŋ. Bùu mok wèŋ à yèto ngòcèp sè' də wo ngàa ntum Jisòs sè zìnə sə wo, də Pool ye nè mvwès. Məm̀və'nə Pol à còm fana yi sə niŋtsok də yi dzəm ngòye cù mò'fis bə cos nə ya wo sə kùksə lok Nwì bə kəkwa. Megu də yi à duk də yi nə kà bùu sè wo sə jə vè ngə' m̀u ngorè wo anə mè'rə.

Pol à yèto nwà' nə, nə sə tsok njo nè yi anə com nwà' mòk, nə cep fəsə gesə bohòwo bə nàŋ, nə sə yak wo bə yà'a mwè sə. Yi sə cep fe'lə də yi sə kwa bùusə ncèp ye nè gũgũŋ ènə a gũ bwìŋ ngòkupsə nə ye fe'lə cù mò'fis səmok (ye mb̀p 1:12-7:16).

Pol à lòmantombi nə cep rɛŋsə bə nza' mb̀aam sè wo à sə sù' də wo tɛsə krətèeŋ sè wo jìŋ, sè mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà yà'a (ye mb̀p 8:1-9:15). Yi à cèp ləsə ndzənə nwàk ènə ngòrɛŋsə fa bwìŋ də yi ngà ntum Jisòs nè zìnə (ye mb̀p 10:1-13:10).

¹ Còm nwàk nè'e mùu Pol nè Nwì a fùhù də mù ye ngà ntum Jisos Krest. Ves moma àvès Timatì cèpsə wèŋ. Mù sə còm fa nà' bohòbùu cos nè Nwì mvwe' lak Korè nè ye bùu Nwì mvwe' nzeŋgòŋ Gris yà'a pwe'fo'. ² Mù len də Nwì nè yi tèt' àvès nə ye bə Tà Jisòs Krɛest gũ wèŋ bəbòŋ, nə fa wèŋ fifi.

*Vesùwèeŋ Yə Ngə',
Nwì Sə Fa Ves Fifi*

³ Vesùwèeŋ kwasə Nwì nè yi Nwì nə ye tèt' Tà Jisòs Krɛest àvès nə. Yi tèt' nè yi tse' koksəmanziŋ, nə ye Nwì nè yi gùgè ndàaŋwè ngòtse' ntum nè fifi sè' yi nə. ⁴ Vesùwèeŋ yə-a nsàp ngə' nè fòpwe' fana yi gũ ntum avès ngòye fifi, ya ngà vesùwèeŋ fisə to fa bùu sè wo sə yə nsàp ngə' nè fòpwe' ntum yàwo sè', bə nsàp fifi nè Nwì a fa ves nə. ⁵ Wèŋ riŋ də mvə'nə vesùwèeŋ yə nsàp ngə' nè Jisòs à yə nə fana yi Jisòs nə fisə kùrə riŋ fa ves ntum avès sè' vè'nə. ⁶ Vèes yə-a ngə' fana ngə' avès nə ye ngòtɛsə wèŋ, ya ngà wèeŋ tse' lùŋ. A ye-a ngà Nwì fisə fa ves ntum fana ye də yi nə fisə ntum yàwèŋ sè' ya ngà wèeŋ təəŋ gũgũŋ ngà wèŋ sə yə-a nsàp ngə' nè vès sə yə ènə na. ⁷ Vès sə naaŋ tu də mvə'nə wèŋ sə yə ngə' mvəsè vès sə yə fana Nwì nè yi tɛsəgè ves nə, nə tɛsə wèŋ sè'.

⁸ Bwema am wèŋ, mù dzəm də wèeŋ rɛeŋ bə nsàp

ngə' nè vès à yə mvwe' lak
 Əsiyà. Vès à yə ngə' sə
 baŋ ɲɛŋ fana vès tsəm də
 vèes nə kà bò. ⁹ Vès à tsəm
 də kpɛ vè laŋ. Yè'sə ànə
 kumtsə'rə ves ve'nə ɲgògù
 də vèes riŋ də, vèes cu, vès
 kà də vès sə cu bə ɲaŋ
 yàvès tsərə, vès sə naŋ
 megu tu ɛ bohòNwi nè yi
 lòkoksəgè bwɪŋ mvwe' kpɛ
 nə. ¹⁰ Nwi à gèmsə ves fana
 yi sə gèmsə mali ves ɲga'a
 sè', ye də vès sə naŋ tu avès
 bohòyi də yi nè gèmsə ves
 mok sè'. ¹¹ Wèŋ pwe', wèŋ
 be'lə ɲgòlɛŋ fa ves sè', bɛusè
 bwɪŋ ye-a ɲkɛŋ sè wo sə
 lɛŋ Nwi fana bwɪŋ nə ye sè'
 ɲkɛŋ sè wo nə kwasə yi
 ghà nè yi tesə ves bə yusè
 wo lɛŋ fa ves sə.

Pol Kupsə Gi Ye

¹² Yusəmok cu sè vès sə
 kumɲgùŋ bɛu zeŋ, vès sə
 rì sə ntɛ vès sè' də yà'a
 zinə. Yu nə də ncu avès nè
 sə nzeŋgòŋ nə a ye rərəŋ
 nə ye rərəŋ. Vès à sə kà
 bum bə mandzə nè bwɪŋ
 tsərəgèə nə gù. Vès à sə
 gù yàvès bum sè Nwi à nì
 fa ves, nə tesə ves də vèes
 gu yà'. Vès ànə gu ve'nə
 bohòwèŋ yàwèŋ sè'. ¹³ Yusè
 vès còm fa weŋ pwe', mok ka
 nja sè səswihi yeŋ, yà' mègù
 bum sè aco wèŋ taŋ yà' bə
 tu awèŋ, nə rɛŋ bə zeŋ.
¹⁴ Megu də wèŋ ka nsàp ɲwè
 nè mɛ yàm nə pwe' riŋ wes;
 mù sə tsəm də numbu nè
 Tà Jisòos bwi vèə fana wèŋ
 nə rɛŋ bəboŋ də aco wèŋ

kumɲgùŋ bɛu tu am mvè'nə
 mù sə kumɲgùŋ bɛu wèŋ sə.

¹⁵ Bɛsè mù à rì də wèŋ
 rì mɛ fana mù də mɛ
 vè to ntòbohòwèŋ ɲkuŋ
 nə sə lo mvwe' nzeŋgòŋ
 Məsìdoniyà, də ya wèŋ
 kwa, nə kwa fe'lə sèmok
 bɛusè mù vè kè' ba.
¹⁶ Mù à duk də mɛ cu
 ɲgòlòMəsìdoniyà, mù ca nə
 ye ca weŋ, nə ye fe'lə weŋ
 ɲga mù sə foho vèə, fana
 wèŋ tesə mɛ bə gi àm nè
 ɲgòlòmvwe' nzeŋgòJùdiyà.
¹⁷ Mvè'nə mù ànə ka vè
 yà'sə, ye də mù à sə cèp basə
 ɲgwàŋ à? Ye də mɛ ɲwè nè
 mù duk də mɛ nə gu yumok,
 mù dzəm N, nə bɛu duk
 fe'lə hai' co bɛu mok wèŋ
 dukgè yà'a à? ¹⁸ Mɛmvè'nə
 Nwi ɲwè nè zinə fana yusè
 mù ànə kak weŋ sə ànə ka
 N ɲga a hai' yeŋ. ¹⁹ Njo
 nè Jisòs Krest mo Nwi, nè
 Silàs bə Timatì nə ye mù ànə
 tsoho fa weŋ nə, yi ka N, nə
 bɛu fe'lə hai' yeŋ. Yi mègù
 ye sə N, yà' me. ²⁰ Bum sè
 Nwi à kàk yà' pwe'fo', yi N
 nè Nwi nə yi. Nà'a njo nè
 vès duk càsəgè də <<Yà'a ye
 ve'nə>> bə liŋ ye ɲgòkùksə
 Nwi sə. ²¹ A yi Nwi ànə, nè
 yi gù vesùwèŋ ɲgòtəŋ ves
 Krest wèŋ gugɛŋ, nə jəŋ ves
 ɲgòye ɲgàa fàak ye. ²² Yi
 a naŋ yumok nè nà'a co
 mvək muni'i vès ɲgònitsə'
 də vesùwèŋ bɛu ye. Yu ènə
 yòŋsè ye nè yi à fa ves nà' sə
 ntɛ vès ɲgònitsə' də bum
 mok cu mali sè yi nə fa ves
 yà' ɲkuŋ.

23 Yūsə də, mù ànə ka m̀wwe' lak Korè anə və vɛ'nə də ya wèɛŋ kà tɛ'. Mù to Nwì ɲgòye m̀ tuhù mù də yūsə mù sə cèp sə, a zìnə. 24 Kà də mù sə cèp yè'sə də m̀ co masà mòk bə bum sè wèŋ a dzəm tse' sə duk, bùusè wèŋ tə gũgũ bə yūsə wèŋ a dzəm sə. Yūsə də, mù dzəm yàm də m̀ fàk vesùwèŋ fana wèŋ sə kwa.

2

1 Anə geŋ mù duk də m̀ kà də m̀ kə ye fe'lə wèŋ ya ntum awèŋ yaan fe'lə sèmok duk. 2 Busè m̀ yaŋsə-a wèŋ ntum, ye də ɲwè nè yi nə gũ m̀ yàm mù kwa yè'sə ndà? Mègù ka sè' wèŋ sè mù yaŋsə wèŋ ntum sə yeŋ à? 3 Nà'a njo nè mù ànə com fa wèŋ ɲwàk fa' nə; bùusè mù də m̀ vè bohòwèŋ, fana wèŋ yaŋsə bwi m̀ ntum ɲga anə ye co wèŋ gũ ntum àm kwa kwa. M̀ kwà' də wèŋ rì tse' zìnə də a ye-a ɲga wèŋ sə kà kwa, kaco mù kwa yàm sè' yeŋ. 4 M̀ à còm fa wèŋ ɲga mù cu bə tsətsərè, ntum sə yaan m̀, ndzəplis sə tesə m̀ sè'. Yà'sə ànə ka ɲgògù də wèŋ sə tɛ' yeŋ, yà' ànə ye də ya wèŋ riŋ də mù dzəm wèŋ vɛ'ɛ wùriŋ.

Wèŋ Swifa ɲwè Nè Yi Gù Bup

5 ɲwè nəmòk a gù-a yumok sè ntum a yaan ɲwè bùu zeŋ. Yi ka yà' bohòmù gũ, yi a gù li yà' lɛ bohòwèŋ. M̀ ka dzəm ɲgòcèp bə zeŋ

lələ dzəm. 6 ɲgə' nè wèŋ bwìŋ ɲkùuŋ a yeŋsə ɲwè ènə, nà'a kèkùrè bohòyi. 7 Bòghak ɲga'a mok də wèŋ swifa yi, nə gũ yi co ntum nje fi sè'; bùusè a kà-a vɛ'nə ye, kàmòk aco yi wo wesə lo maŋkwèŋ bə ma nè Nwì nə kè' mò'fis. 8 Ye də mù sə lɛŋ wèŋ də wèŋ gũ yi ya yi riŋtse' də wèŋ sə dzəm yi. 9 Yūsə mù ànə com fa wèŋ fa' sə ànə ye ɲgòbùə ja'a wèŋ də wèŋ ɲgàa yuk duk àlɛ. 10 A ye-a ɲga wèŋ swifa ɲwè nəmòk yumok fana mù swifa yi yàm sè'. Bohòmù yàm m̀yu nè mù tse' ɲgòswifa ɲwè ànə fana mù sə swifa yi nà' bùu tu awèŋ mantombii Krest. 11 Yà' ye vɛ'nə də ya Satàa kà də yi ghak vesùwèŋ duk, bùusè a rì ɲkərè nje nè yi gùgè nə laŋ.

Ncu Bùu Nwì Wèŋ Jwèŋgè Bùu Sè Sə Nzeŋgòŋ

12 Bə gi nè mù ànə lo m̀wwe' lak Truwà, ɲgòkè tsòho fa bùu sè fo' Ntirè nè Bèboŋ nè bə liŋ Krest nə fana, mù ànə kə dzeŋ fo' mù ye də Tà Nwì a mùk nòŋsə mandzè nè ɲgògù fàak sè fo' sə to laŋ. 13 Megu də ntum ànə ka m̀ fi lok bùusè mù ànə ka moma àvès Taitòs bə lis ye. Fana m̀ cepse bùu sè fo' sə, nə yuŋ jəŋ mandzè àm nə lo m̀wwe' nze Məsìdoniyà ɲgòláp yi nə yuk nzu coòs bohòyi.

14 Megu də vesùwèŋ kwasə Nwì. M̀wwe' sè vèes lòpwe'fo', yi sə gũ ves ɲgòyù

Krest co ηκωέη sè yi ghak vè wo bə dzè'. Yi sə gu də bwiin riŋ Krest bohòvès, fana Ntirè nè Bəboŋ nə sə rəm saan boŋsə ma nè fòpwe' co làmindàa sè bəboŋ. ¹⁵ Vesùwèŋ mēgù co làmindàa sè yà' rəm bəŋsə ve'ε sè Krest a kè' fa Nwì, yà' sə rəm lo bohòbùu sè wo nə tse' lùŋ bə bùu sè wo sə bisə yàwo bisə wèŋ. ¹⁶ Yà'a rəm gè bohòbùu sè wo sə bisə sə co yu kpə sè yà'a nə zə ηwè. Yà' rəm boŋsə bohòbùu sè wo sə lù yàwo lùu sə wèŋ co yu bəboŋ sè yà'a nə gu wo ηgòye lèlùŋ. Ye də ηwè nè yi kùrə ηgòye co nsàp làmindà ànə yè'sə ndà? ¹⁷ Vès riŋ də vès sə kà yàvès ncèp nè Nwì nə mvə'nə bùu mok wèŋ sèŋgè yà'a sèŋ. Ye də aco vès ye to li co làmindàa yà'sə, bùusè vès cèpgè yàvès co bùu Krest wèŋ sè zinə, sè Nwì a tum vè ves yi.

3

Rùk Nè Fi Nə Ghak Rùk Nè Zəm

¹ Bum sè vès cèp yè'sə, yà' səsə co də vès də vès niŋtsok fa fe'lə wèŋ nsàap bùu sè vès cu sə à? Hai', ka ve'nə yeŋ lok. Vès ka co bùu mok wèŋ yà'a yeŋ, ka də vès kə fa wèŋ ηwàk, kènə də wèŋ com fa ves àlè' ηkuŋ ya bwiin riŋ ves yeŋ. ² Wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ ηwàk nè aco bwiŋ taŋ, nə riŋ ves bə zeŋ nə. Wèŋ ηwàk nè wo a còm nòŋsə nà'

sə ntùu vès nə. ³ Yà' nòjəja də Krest à còm ηwàk nə yi, nə fa ves də vès ni fa bwiŋ. Yi à ka nà' mənə lis bə nsàp ntatə ηwàk nè bwiŋ còm gè bə zeŋ nè'e com, yi à còm nà' məm vwe' ntəm bwiŋ, Yòŋsə Nwì à còm fa yi nà' yi. ⁴ Aco vès cep to bum yè'sə bùusè ves Krest wèŋ mvwe' mò'fis fana vès sə naan tu bohòNwì də aco yi gu ves a ye kəkurè ηgògù fàak yè'sə. ⁵ Vès à ka kəkurè ηgògù to nsàp fàk ènə yeŋ. Nwì a gu ves yi ηkuŋ vès ye kəkurè ηgògù to yà' bəboŋ. ⁶ A yi nè yi a gu ves ηkuŋ vès riŋ ηgòkək ja'a to, nə sə gu boŋsə fàak sè yà'a bə rùk nè fi nè yi a fa ves nə. Rùk ènə ka nè wo à còm nà' mənə lis yeŋ, a nè nà'a ma nè bə yòŋsə. Lùk nè wo à còm naan nà' mənə lis nə jə vègè kpə, nè ndzənə yòŋsə nə jəŋ və ye lùŋ.

⁷ Ghà nè wo à fa vè lùuk sè wo ànə com yà' mənə lis, sè yà'a jə vègè kpə sə, à ye fana ηaan sè Nwì sè ànə reŋ fo' ve'ε wùriŋ. A ye-a sè də mareŋ ènə ànə ca gesə lo fo', fana nà' ànə reŋ mū sihi Musi ve'ε nsàp nè bùu Izùre wèŋ kà lis mū sihi yi anə kùk to. A ye-a də rùk nè fàak ye ànə ye ηgòjə vè kpə nə ànə və bə nsàp ηaŋ ànə ve'nə, ⁸ ye də aco nsàp rùk nè ndzənə yòŋsə nè nà'a nə jəŋ və ye lùŋ nə nə və bə mareŋ nè nà' gha' nè kpə nə kè' ηkùuŋ. ⁹ Fàak rùk sè yà' ànə jə və fa bwiŋ nzak

sə ànə tse' mareŋ fana ye də fàak rùk sè yà'a nə gù bwiŋ ŋgòkà nzak bohòNwì kè tse' sè nə tse' mareŋ nè nà' càsə. ¹⁰ Aco vès duk də, mvè'nè mareŋ nè ŋga'a nə sè reŋ ve'ε wùriŋ fana, mareŋ nè nà' ànə ye to fa' nə ka mok co mareŋ səsə fe'lə. ¹¹ Nə ye də a ye-a ŋga yu nè nà'a nə kà fo' cu mam tse' nsàp mareŋ nè bə ñàŋ ve'nə ye də mareŋ yu nè yi nè cu mam ye fo' nə tse' ŋgòyam càsə ve'ε wùriŋ.

¹² Vesùwèŋ tse' tsətsərə nè də bum ye'sə nè kè ye bəboŋ ve'nə fana vès cep fis, nə kà yumok swihì. ¹³ Musì ye, yi à sè cep wesgə bohòbùu Izùre fana yi lok tu ye bə cək mòk. Yi à sè lokgè ve'nə də ya bùu Izùre sə wèeŋ kà mvè'nè mareŋ nè Nwì nə sè lògesə müsihì yi yə. Vès ka yàvès co Musì nè yi à sə gù ve'nə ànə yeŋ. ¹⁴ Nkərə bùu Izùre wèŋ ye'sə kà bum mok reeŋ. Ghà nə wo ta ŋwàk rùk nè zəm nə fana ye co cək ànə sə təhə lok mali ŋkərəə awo tè kə dzeŋ nie'. Tse'ŋga ŋwè dzəm bohòJisòs Krest cək ànə yè'e gesə fo'. ¹⁵ Ghà nè fòpwe' nə wo ta ŋwàak Musì sə fana cək ànə sə lok mali ŋkərəə awo sə. ¹⁶ Kaco nà'a nə ye'e gesə fo' yeŋ, tse'ŋga wo bùuŋ vè bohòTà Jisòs ŋkuŋ. ¹⁷ Tà nə yi yòŋsè, nə ye də mvwe' sè də yòŋsè Tà nə cu fo' fana ye də ŋwè ka fo' ŋkwèŋ bohòyumok mok yeŋ. ¹⁸ Vesùwèŋ sə yumok

ka si avès lok sə, mareŋ nè Tà nə sə kè təm mbwa, nə sə ba'a lo bohòbùu mok wèŋ. Mareŋ nə sə yam ghaha, ghaha mvè'nè vesùwèŋ sə bùuŋ wes lòbə nsəsəə ŋwè nə a sə nitsə' yi nə. Yè'sə fàak Tà nə yi yòŋsè nə.

4

Vès Co Kùuŋ Ncàk Sè Yusè Bəboŋ Cu Ca

¹ Nwì a fa ves fàak sè ŋgòtsə' fa bwiŋ bə rùk nè fi ènə bə bòvəm ye fana vès fak yà', nə kà də a wo bùusə də ntəm sə kà vès mok bo duk. ² Vès co'rə fis bo bə bum marè'tu sè yà'a səswihì, ves kà gəgorè tse', nə kà ncèp Nwì nə bùpsə. Vès tes yusè yà'a zinə sə jəja, fana nə niŋ fa ni' avès bohòndaaŋwè pwe'fo' ya wo riŋ də vès kəkərə mantombii Nwì. ³ Ntirè nè Bəboŋ nə vès sə tsòho nə ye-a səswihì, ye də nà'a səswihì yà'sə bohòbùu sè wo sə bisə, bisə. ⁴ Satà, nə yi nwì nə sə nze feŋ a jə ŋkərəə bùu sè wo sə kà dzəm sə, nə lok tes yà' bə ndzəm; wo kà mareŋ Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə ñaaŋ Krest nə yə. Krest nə, a yi nə yi sə nitsə' fa bwiŋ mvè'nè Nwì cu sə. ⁵ Vès sə kà liŋ sè yàvès tsòhò. Vès sə tsòho liŋ sè Jisòs Krest də yi Tà, vès ye yàvès ŋgàa fàak awèŋ bùu tu ye. ⁶ Nwì nə yi ànə duk fa' də, <<Mareŋ reeŋ tesə və ndzənə ndzəm>> nə a gù sè' yi ŋkuŋ mareŋ

nje nè nà' rɛɛŋ sɛ ntɔ̀ɔ̀ vès anə. Anə geŋ yà' fa ves mareŋ ɲgòrɛɛŋ bum bæ nsàp mareŋ Nwì nè nà'a rɛɛŋ tesə vègè mɔ̀sihi Krɛst.

⁷ Mvè'nè vesùwèŋ tse' yusè yà' bòwùriŋ sɛ fana yà'a ye co vès tse' yà' sənə kùuŋ ncàak sè aco yà' voho; yà'a ɲgùup ni' àvès yè'e. Yè'sə vè'nə ya ɲga ndàaŋwè rɛɛŋ nsàp ɲàŋ nè nà' ghak càsə ànə a ɲàaŋ sè Nwì, yà' ka yàvès yeŋ. ⁸ ɲgə' bɛŋ nòktse'gè ves ma nè fòpwe'fo', vès sɛ təəŋ mali fo', bum sɛ jipsə kɛ' ves, ɲkərèə avès kà sè mè wes.

⁹ Wo yeŋsə ves ɲgə', Nwì kà ves sè mè'rè. Wo bwì' mak ves sɛ nze, wo kà ves sè' lèsè.

¹⁰ A yè'sə də vèes sɛ bək gikɛ' kpɔ̀ nè Jisòs nè ndzə ni'ì vès, ya ɲga bwìiŋ ye lùŋ nè Jisòs nè ndzə ɲgùpni'ì vès anə. ¹¹ A zinə də vès cu ncu nè aco kpɔ̀ ko ves ghà nè fòlòŋ bùusè vès sɛ fàk bohòTà Jisòs. A vè'nə ɲga a sɛ niŋtsok lùŋ nè Jisòs nè ndzənə ni' avès sè aco yà' kpɔ̀ sɛ. ¹² Mvè'nè vès sɛ tsòho ncèp nè fana kpɔ̀ sɛ kuəp və ves, yà' sɛ ye bohòwèŋ lùŋ.

¹³ Vès tse' nsàp ntɔ̀m nè ɲgòfàk bohòNwì co ɲwè nəmòk nè wo à còm ndzənə ɲwàk Nwì bæ liŋ ye də <<Mù à fa ntɔ̀m àm bohòNwì fana mù cep.>> Yà'a sè' mvè'nè vès fa ntɔ̀m avès sè' vè'nə, nè cep sè'. ¹⁴ Njo nè vès rì də ɲwè nè yi ànə lokoksə Tà Jisòs mvwe' kpɔ̀ nè, yi nè lokoksə ves Jisòs wèŋ,

nə tes ves kù mantombii yi ves Jisòs wèŋ bəbɛ'. ¹⁵ Ye də, ɲgə' avès sè vès sɛ yə sɛ tse' swe' bohòwèŋ. Ghà nè bwìŋ yam ɲkùuŋ sè wo dzəm bohòKrɛst fana bwìŋ ye sè' ɲkùuŋ sè aco wo kwasə Nwì bæ bòvəm ye nè, fana kəkukəsè lo bohòyi.

¹⁶ Nà'a njo nè kaco vès tɛŋsə bùusè də ntɔ̀m avès sɛ kà mok bòyeŋ sɛ. A ye-a sè də ɲgùupni' avès yè'e sɛ wòbɔ̀p lòo fana ni' avès sè ma ndzə ntòsə gɔ̀ŋ ghàha lòbwi bæ ɲàaŋ mok nùumbu pwe'. ¹⁷ ɲgə' avès sè yà'a nè ca gɛsə mvək momjo yè'sə gù gɔ̀ŋsə nòŋsə ves ɲgòkè bək to bòŋ Nwì sè vèes nè kè tse', sè kaco ɲwè cep to yeŋ sɛ. ¹⁸ Bùsè vès sɛ kà lis bæ bum sè a sɛ yə yà' ɲga'a yè'e kùk, a sɛ kùk bæ sè yà' cu mantombi, sè lis sɛ kà yà' ɲga'a yə. Bùsè bum sè a sɛ yə yà' sɛ nè cà gɛsə lòfo' fana bum sè a sɛ kà yà' ɲga'a yə sɛ nè kà kè mè yuk.

5

A Sə Kùk ɲgòNitse' ɲgùpni' Nè Fi

¹ Vès sɛ kùk vè'nə bùusè vès rì də ni' avès sè sɛ nzeŋ feŋ sɛ co du nè nà'a nè kəəŋ gbɔ̀ sɛ nze. Nà' gbɔ̀-a, fana Nwì nè fa ves ni' mok co ndap avès. Ndap ènə mùbu nè nà'a nè kà kəəŋ yuk, wo à ka nà' bæ bo bwìŋ ci. ² Nè ɲga'a nè'e fana a sɛ tsəɛ, sɛ som vè'ɛ də vesùwèŋ dzəm ɲgòkè tse' ndap avès nè mùbu nè. ³ Ya ɲga vèes

nitse' nà' co cək, fana a kà nswè'mbwè ye. ⁴ Ghà nè a cu ntòmù mvwe' duŋ sə yè'e fana a sə tsərə, nè sə som vɛ'ɛ wùriŋ də bum sə kà bò. Yè'sə ka də vès sə dzəm ŋgòmà' ŋgùpni' nè'e yeŋ; a də vès sə dzəm ŋgònitse' nè ma mɔbu nè, ya ŋga nè ma mɔbu nè kupsə nè aco nà' kpɔ nè'nə. ⁵ A fɔhɔ fa ves nsàp nè ŋgòkupsə vɛ'nə ènə Nwì, nè fa ves yòŋsə ye nè co yu nè ŋgònitsə' ves də yà'a nè kè ye li tsə vɛ'nə.

⁶ Mvəsə a yə vɛ'nə fana vées təəŋ gɔgɔŋ, a rì də mvə'nə a cu bə ŋgùpni' mvwe' lak avès sə fɛŋ yè'e fana a ka mvwe' lak avès sə Tà cu fo' sə yeŋ. ⁷ Mù sə duk yè'sə də a sə kà Tà bə lis mvwe' lak avès sə ŋga'a yè'e yə, a sə gì nè sə naaŋ tu də yi cu fo'. ⁸ Mù də vesùwèeŋ təəŋ gɔgɔŋ vɛ'nə, nè sə dzəm ghak lɛ də vesùwèeŋ me'rə ŋgùpni' nè'e, nè lo la'à kə cum ves Tà wèŋ. ⁹ Yusə yà'a bohòvées ŋga'a də, a cu-a sə mvwe' lak avès yè'e kè mok sə àlɛ', vesùwèŋ sə lap megu mandzə nè ŋgògɔ yi kwa. ¹⁰ Vées sə gɔ vɛ'nə bùusə vesùwèŋ pwe' nè kè təəŋ mvwe' dzə' nzak Krɛst. Vesùwèeŋ nè kə təəŋ vɛ'nə ya yi kək ja'a bum sə vesùwèŋ à gù yà' ghà nè vesùwèŋ à cu bə ŋgùpni' sə fana yi lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə ŋgəŋgàŋ a gù, bəbɔŋ kè bɔp àlɛ'.

A Sə Fək Ya Ndàaŋwè Pwe'

Τεσηκῆη Βῆ Νωὶ

¹¹ Mvə'nə vès riŋtse' yàvès yusə yà' cu bə ŋgòwəp Tà sə laŋ fana vès sə lù gɔgɔŋ ŋgòtsòho fa bwìŋ ya wo rɛɛŋ nè wəp Tà sə'. Nwì riŋtse' də vées sə ntuù vès anə rərəŋ bə ncèp ènə, fana mù tsərə də wèŋ rì yà' sə ntuù wèŋ sə'. ¹² Ka yè'sə də vès sə lap mandzə ŋgògɔ də ya wèeŋ jəŋ fe'lə ves səmok co bùu sə bəbɔŋ yeŋ. Yusə də vès sə lap də wèeŋ tse' njo nè nà'a bəbɔŋ nè aco wèŋ kumŋgùŋ mətuhù vès bùu zeŋ, ya wèeŋ riŋtse' mvə'nə aco wèŋ cep fəsə fa bùu sə wo kumgè ŋgùŋ bə ŋwè, mvə'nə wo yə nà' mɔlisə, nè kà mvə'nə nà' cu sə pap rì yà'a. ¹³ Vès sə yəəŋ-a mɔlisə wèŋ co ŋgàa ŋaŋ fana vées vɛ'nə ya liŋ Nwii kuk; nè ye sə' də a ye-a ŋga vès ka co ŋgàa ŋaŋ yeŋ fana vées vɛ'nə bùu tu awèŋ. ¹⁴ Dzədzəm nè Krɛst tse' nà' bohòvès nè bwì' tse' ves vɛ'ɛ bùusə vès riŋ də, mɔmvə'nə ŋwè nè mò'fis a kpɔ bùu tu bwìŋ pwe'fo' fana ye də bwìŋ pwe' a kpɔ laŋ. ¹⁵ Fana yi a kpɔ bùu tu bwìŋ pwe' vɛ'nə də ya ŋga bùu sə wo lùu nè kà mok ncu nè ŋgùupni' awo dzəm cu; wo cum mok ncu ŋwè nè nà' à kpɔ bùu tu awo, nè lokok fe'lə mvwe' kpɔ nè.

¹⁶ Ye də a ŋga'a mok də kaco vès kək ja'a ŋwè, nè fək fe'lə yi mvə'nə nzeŋgòŋ nè fəkgəə yeŋ. Vès ànə fək

to Krest mantombi fa' ve'nə laŋ fana kaco vès fuk fe'lə yi ve'nə yeŋ. ¹⁷ Yusə də ηwə nè yi ye-a bə Krest mvwe' mò'fis fana ye də yi mok ηwə nè fi, bum sè zəm a cà gəsə lo laŋ, bum pwe' mok sè fi pumm. ¹⁸ Bum yè'sə pwe'fo' fàak Nwi. Nwi anə tes ηkən vesiwəŋ ndzə bohòKrest, nə fa ves fàak sè ηgòtìrə lòfa bwìŋ mvè'nə yi tèsɡè ηkən sə. ¹⁹ Nwi à gù càsə fàak ye ndzə bohòKrest. Yi à ka bum sè bup sè wo à gù sə mətuhù wò mok tsərə naaŋ fe'lə. Fana yi a fa ves fàak sè ηgògù bùu mok wèeŋ riŋ mvè'nə yi tèsɡè ηkən bə bwìŋ sə. ²⁰ Vès yè', vès tə mvwe' kùu Krest fana Nwi sə cep casə fa bwìŋ bohòvès anə. Ncèp nè ηgòtsə' fa bwìŋ nə də, vès sə ləŋ bwìŋ də wo və ya bə Nwi wèeŋ tes ηkən. ²¹ Krest anə ka bup gu yuk, Nwi nə gu busə yi bup bùu tu bwìŋ də ya nga vesùwèeŋ ye kəkurə nsàp nè Nwi ye.

6

Pol Tsə' Mvè'nə Yi Yə Ngə'
NgòGù Fàak Nwi

¹ Mvè'nə vès sə fà' ves Nwi wèŋ mvwe' mò'fis fana vès sə ləŋ weŋ də kà də wèeŋ me'rə bòvəm nè Nwi a fa weŋ nə də nà'a ca lo ηgwàŋ duk. ² Yusə Nwi a cèp yi yè' də,
<<Ghà nè mvək à kùrə,
Mù yuk fa weŋ yusə wèŋ sə ləŋ,

Mù tèsə weŋ nùmbu nè mù à nòŋsə ηgòfa weŋ lùŋ.>>

Mù tsok fa weŋ yàm sè' də mvək nè kəkurə nə ηga'a yè'e, nə ye sè' də nùmbu nè Nwi à nòŋsə ηgòfa weŋ lùŋ nə sè' ntìnə. ³ Vès sè vès bùu Nwi, vès ka dzəm ηgònòŋsə fa ηwə nəmòk yumok sə mandzəə yi co yi kə lu'rə bə zeŋ dzəm, ya nga bwìŋ kà fàak avès sə liŋ sè bup to fa. ⁴ Vès kogə ntəm ηgònìtsə' də vès ηgàa fàak Nwi. Vès kogə ntəm ve'nə ηga vès sə yə ηgə' nə ye ηga vès jìŋ, nə ye ηga yumok sə ghak ves sè' pwe'. ⁵ Ghà nè wo sə ləp ves, bə ghà nè wo nisə ves ndapndzəm, bə ghà nè bwìŋ pwe' johò tse' ves. Mok ye mali sè' ghà nè vès sə fàk nə tiŋ ndürə, bə ghà nè vès nònòoŋ nca, nə ye bə ghà nè vès cu njè sè'. ⁶ Vès nìtsə'gə də vès ηgàa fàak Nwi bə mandzə nè də vès cugə ncu nè nà'a rərəŋ, vès sə riŋ bum sè Nwi sə bèboŋ, vès sə ko ntəm, vès sə gù bòŋ bohòbwìŋ, vès sə yuk bohòYòŋsə nè Rərəŋ nə, fana nə sə dzəm bwìŋ bə ntəm nè mò'fis sè'. ⁷ Vès sə cep megu yusə yà'a zìnə, nə sə gu fàak Nwi bə ηjàaŋ sè ye sə. Mùm vè'nə ncu àvès nə rərəŋ ve'nə fana yà' ye co də vès bèhə tse' bum màk dzè'e Nwi sə bo ma màk bə ma ηkwip ba fo'. ⁸ Ghà mòok ye bwìŋ sə wəp ves də vès bùu Nwi, ghà mòk wo koksə ves marè'tu. Wo sə cep bup

bə liŋ avès. Wo sə ci' fa ves mɔwès sè', ghà mòk wo kwasə ves. Wo sə jəŋ ves co ŋgàa ci' mɔwès ŋga vès sə cèp zìnə. ⁹ Wo sə jəŋ ves co bùu sè wà, ŋga liŋ avès a yuhu lòma nè fòpwe' laŋ. Vès sə swirə kpɔ, nè sə cum mali fo' ŋwəm. Wo sə tɔksə kɛ'ca ves vɛ'nə, vès kà sè' kpɔ. ¹⁰ Ntəm sə yaaŋ ves wùriŋ, vès sə tse' mali kwəkwa sè'. Vès ye ŋgàa jìŋ, nè sə gɔ bwi bùuŋ ŋgàa ghàk. Bwiŋ sə ye co vès ka yumok tse', ŋga bum sè Nwì à gù pwe'fo' yàvès.

¹¹ Haama ŋge' am bùu Korè wèŋ, vès a cèp bohòwèŋ, nè kà yumok swihì lok fàk, vès a muk tosə fa wèŋ ntəm avès pwe'. ¹² Wèŋ sə tsərə-a də yumok cu mali fo', ye də yà' cu ma sə ntuu wèŋ, ka bohòvès yeŋ. ¹³ Mù cèp bohòbwe am; ye də ŋgògà də ya bum sə ye ma lòoŋ fo' yəyərè fana wèŋ muk tosə ntəm awèŋ sè' vɛ'nə.

Bum Sə Yà' Ka NgòTòrə Boŋ

¹⁴ Kà də ŋwèe be'lə bə ŋwə nè yi ka Nwì riŋ də bə nà'a sə gɔ yumok duk. Busə aco bòn bə bɔp tse' yè'sə nsàp ŋge' yà? Kènə aco mareŋ bə mandzəm ye ŋge' anə va? ¹⁵ Yusè Krɛst tse' be'lə yà' fo' bə ŋkum ze', yè'sə yà? Kènə də ŋwə nè yi dzəm Krɛst bə nè yi ka Krɛst dzəm, wo tse' be'lə yà? ¹⁶ Aco ndap Nwì tse' yà sè

yà' ye cù mò'fis bə tàap rùm ε? Mù sə cèp vɛ'nə bùusè vesùwèŋ ndap Nwì nè yi cu ŋwəm nə. Yè'e yusè Nwì nè à cèp də,

<<Mù nè ci lak mɔŋgorè wo, nè cum vesiwèŋ;

Mù nè ye Nwì àwo fana wo ye bùu am.>>

¹⁷ <<Ye də a bəboŋ də wèŋ tesə gesə mɔŋgorè wo anə, nè ye yàwèŋ zok, Cèp vɛ'nə Tà.

Wu tesə cu vɛ'nə, wù kà yumok sè yà' ka rərəŋ yeŋ jwèŋ,

Fana mù nè jəŋ wèŋ.

¹⁸ Mù nè ye tè' àwèŋ, fana wèŋ ye bwìŋ yàwèŋ bwe am sè ndzə vèə mù.

Cèp yè'sə Tà Nwì nè yi tse' bum pwe' yi nə.>>

7

¹ Nge' am wèŋ, yà'a bum sè Nwì a kàk fa vesùwèŋ sə, ye də vesùwèŋ cuk fis mak bum sè aco yà' gɔ bɔpsə ŋgùpni' kè yòŋsəə avès àlɛ pwe'fo'. A gɔ vɛ'nə ya ŋga vesùwèŋ sə kuk kok bə mandzə nè rərəŋ bùusè vesùwèŋ sə wəp Nwì.

Pol Tsə' Fa Bùu Korè Wèŋ Də Yi Sə Kwa Bùu Tu Yà'wèŋ

² Wèŋ kotse' ves sə ntuu wèŋ bùusè wèŋ rì də vès a ka ŋwə nəmòk bɔp gɔ; vès a ka ŋwə nəmòk gɔ bɔpsə, nè kà yu ŋwə nəmòk sè' bòrè jə. ³ Ka də mù sə cèp yè'sə ŋgònaaŋ bèŋ mòk mətuhù wèŋ yeŋ. Mù à tsə' fa wèŋ fa' laŋ də wèŋ cu sə ntuu

vès, a dzəm ye kp̄a bə lùŋ.
 4 Mù rì də wèŋ tse' ntum nè
 ŋgòyù mandzè Nwì. Mù sə
 kumŋgùŋ bùu wèŋ anə sè'.
 Mvə'nè yà'a ve'nə fana mù
 sə yə-a sè ŋgə' fana ntum
 àm sə ye fifi, mù sə kwa sè'
 wù kà fàk.

5 Mvə'nè vès à kə dzèŋ
 mvwe' nze Məsìdoniyà fana
 vès à ka fifi tse' lok. Ŋgə'
 à ye ma nè fòpwe', bwìŋ
 sə kuəm bə mok wèŋ, wuə
 ye sə ntum vès anə sè'.
 6 Fana Nwì nè yi fisə fagè
 ŋwè ntum ghà nè yumok sə
 bup yi nè fisə fa ves ntum
 avès. Taitòs ànə kə dzeŋ
 fana ntum fi ves. 7 Ka də
 vès a kwa mègù bùusè də
 yi à kə tsèŋ ves yeŋ. Vès
 a kwa mvə'nè yi à tsè' fa
 ves mvə'nè wèŋ ànə gu yi
 fana ntum nje ye cəcuŋ yà'a
 sè'. Yi à tsè' ves də wèŋ sə
 dzəm ŋgòyè m̄a ve'ε wùriŋ,
 nə ye mvə'nè ntum a yaan
 weŋ, nə ye fe'lə bə mvə'nè
 wèŋ sə dzəm ŋgòtəəŋ fa m̄a
 gèm. Bum yè'sə pwe' a gù
 m̄a ŋga'a mù sə kwa ghaha
 ghaha.

8 A ye-a sè də ŋwàk nè
 mù à còm fa weŋ fa' nə
 a fa ntum awèŋ ŋgə' fana
 mù sə kà də mù ànə riŋ-a
 bwèrɛ mù ànə ka nà' còm
 duk. Mù ànə duk-a ve'nə
 sè laŋ bùusè də mù à yə də
 ntum awèŋ sə fa weŋ ŋgə'
 mvək momjo, 9 mù sə kwa
 ŋga'a yè'e ve'ε wùriŋ. Ka
 də mù sə kwa bùusè də mù
 a gù ntum yaan weŋ yeŋ,
 mù sə kwa bùusè də yaan

ntum awèŋ nə a gù weŋ,
 wèŋ nə kupsə mandzè awèŋ
 nə. Nà'a nsàp yaan ntum nè
 Nwì dzəm nə. Ye də vès a
 ka weŋ yumok gu bupsə fa
 lok. 10 A ye-a ŋga ntum yaan
 ŋwè bə mandzè Nwì, yà' gù
 ŋwè yi kupsə mandzè ye, nə
 tse' lùŋ fana ye də yumok ka
 fo' bup. Yaan ntum nè nà'a
 nsàp nè nzeŋgòŋ nə jə vègè
 ye kp̄a. 11 Wèŋ kuk ja'a na
 yàwèŋ yusè yaan ntum nè
 bə mandzè Nwì nə a gù fa
 weŋ è. Nà' à gù weŋ, wèŋ
 jəŋ yusè mù còm fa weŋ bə
 zeŋ sə gugŋ. Nà' à gù,
 ndaanwè pwe' fiŋ ncù, nà'
 gù weŋ, wèŋ jok; nà' gù,
 wuə ko weŋ; nà' gù, wèŋ
 dzəm də wèŋ ye fe'lə m̄a
 sèmok; nà' gù weŋ ŋgòye
 gugŋ bə mandzè nè nà'a
 zinə nə; nà' gù weŋ, wèŋ sə
 guhu tsə'rə bum pwe' ŋgòye
 mok bèboŋ. Wèŋ a gù tètè
 nə kà bèŋ matuhù wèŋ mok
 tse' fe'lə.

12 Mù ànə com fa-a weŋ
 ŋwàk ànə sè ve'nə fana yusè
 gugŋ sè yà' ànə gu m̄a
 ŋkuŋ mù còm ŋwàk nə à ka
 bùu ŋwè nè wo gù yi bup
 nə kə də bùu ŋwè nè yi ànə
 gu bup nə yi nə yeŋ. Mù
 à còm nà' le ŋgògù weŋ də
 wèŋ rɛŋ mantombii Nwì,
 m̄amvə'nè wèŋ a fa ni' awèŋ
 bohòvès sə. 13 Yà'a yusè
 vès à yə fana yà' gu ntum
 boŋ ves ve'ε wùriŋ sə. A
 ka yà'sə megu, vès a kwa
 mvə'nè Taitòs à tsè' fa ves
 kwəkwa nje mvəsè wèŋ à
 gù yi ni' wes yi yà'a sè'.

¹⁴ Mù à sè kum ngùn bə lin awəŋ bohòyi də wèeŋ bùu sè bəboŋ wùriŋ fana wèŋ a gù cùu am sè kà wà cà. Yusè mɔ tsə' fagə wəŋ pwe', mù ka wəŋ mɔwès ci' yuk fa, fana yà' nə yəəŋ nə sè' ve'nə də mɔvə'nə vès à tsə' Taitòs də wèeŋ bùu sè bəboŋ, a zìnə. ¹⁵ Taitòs nə dzəm wəsə wəŋ mok nsàp nə bə jòŋ, mɔvə'nə yi tsərə mɔvəsə yi à kə yə wəŋ, wəŋ yuk yi, nə le' tse' yi bo ma ba, nə sə wəp yi ve'ε wù kà fùk. ¹⁶ Mù sə kwa yàm sè' wù kà fùk bùusə də aco mù naaŋ tu am bohòwèŋ, nə kà yumok mok tsərə.

8

Fəfa Nə Nà'a Bəboŋ BohòKrətəŋ Wəŋ

¹ Bwema avès, vès dzəm də wèeŋ riŋ mɔvə'nə bəvəm nə Nwì a yəəŋ mɔmɔwə' coos sè mɔwə' nzenɡòŋ Məsìdoniyà sə. ² Ngə' nə wo à yə, à mumsə wo ve'ε nsàp nə bə ŋɡui'. Yà' ànə ye-a sè ve'nə fana wə tse' mali kwəkwa sə ntɔwə wo anə wùriŋ. Ghà nə wo ànə cum bə jìŋ nəbɔp fana kwəkwa nə sə ntɔwə wo nə tesə kok və bə nsàp fa mbo mòk ve'ε nə wù kà fùk. ³ Aco mù keŋ də wo à ka yusə aco wo fa yà' fa meɡu, wo à fa nə ghak casə. Wo ànə sə fa ve'nə ŋɡa ŋwə nəmòk ka wo yi sè duk. ⁴ Wo à leŋ ves, nə leŋ gwərə ves ve'ε zìnə də wo dzəm ŋɡòye sè' sə mɔwə' fàak bùu Nwì wèŋ yè'sə, nə fa ŋɡòtesə bùu Nwì wèŋ

mok sè'. ⁵ Yumok sè vès ànə ka tsəm də aco yà' ye ve'nə tsəm ànə ye də, wo à fa to ntòni' awo bohòTà Jisòs ŋkuŋ nə fa. Wo à fa ni' awo sə bohòvès sè' mɔvə'nə Nwì dzəm.

⁶ Ntəm a bəves bə fa-mbo bùu Məsìdoniyà wèŋ nə ve'ε wùriŋ fana vès duk də vès tum Taitòs ŋɡòkə jə vè fəfa ma nə njàwəŋ nə. Yi ànə cep to bohòwèŋ yi ŋkuŋ ntəm awəŋ boŋ ŋɡòfa yumok fana vès də yi kə ɡu mesə fàak sè bəboŋ yè'sə sè' yi nə. ⁷ Vès rì tse' wəŋ bəboŋ də wèeŋ nsàp bù nə wèeŋ yegə mantombi bə bum ŋkùuŋntəŋ. Mù rì də wèŋ sə fa ntəm awəŋ bohòJisòs ŋkùuŋntəŋ. Wèŋ rì ŋɡòtsòho fa bwìŋ ncèp nə Nwì nə, wèŋ rì bum sè yà'a ma nə bohòNwì, wèŋ rì ŋɡògù fàak Nwì bə ntəm nə mò'fis, fana wèŋ dzəm ves sè' bə ntəm nə mò'fis. Mɔvə'nə bum yè'sə ve'nə fana vès sə kùk də wèeŋ ye li mantombi bə nsàp fàk nə bəboŋ nə'nə sè'. ⁸ Ka də mù sə fa ŋàŋ də wèeŋ nə ɡu tsoŋ ve'nə yeŋ. Mù sə fù'rə ja'a fàk àwèŋ nə bə sè bùu mok wèŋ, ya mɔ riŋ mɔvə'nə dzədzəm àwèŋ cu sə. ⁹ Wèeŋ tsərə a nsàp bəvəm nə Tà Jisòs Krəst ànə tse' nà'a è. Yi ànə ye ŋɡà ghàk, nə buuŋ ŋɡà jìŋ bùu tu awəŋ. Yi à gù ve'nə də ya wèeŋ buuŋ ŋɡàa ghàk bùu jìŋ ye nə.

¹⁰ Fana ntip njàm nə aco mù fa wəŋ bə bum yè'sə a də, bə lùmŋɡòŋ nə nà'

a cà lònè'e, wèṅ à fa to wèṅ, nè tse' to ntum nè ṅgògà ve'nə sè' wèṅ. ¹¹ Ye də a bəboṅ də wèṅ gū mesə yà'. Wèṅ gū mesə yà' sè' bə ntum nè kwəkwa, mām̀vè'nè wèṅ ànə sə kwa to ṅgòcèp də wèṅ nè gū nsàp yumòk ve'nə sə. Wèṅ fa mām̀vè'nè wèṅ tse'. ¹² A ye-a ṅga ntum nè ṅgòfa nè yo fana Nwii jəgè ye yusè ṅwè tse', ka də yi dukgè də ṅwèe fa yusè nà' ka tse' yeṅ. ¹³ Yusè vès sə dzəm sə, ka də wèṅ ye ṅgə' ṅgòfa wùriṅ ya bùu mok wèṅ ghak bə zeṅ yeṅ. Vès dzəm də bwìṅ pwe' tse' yəyərè. ¹⁴ Wèṅ tse' ṅga'a yè'e ṅkùṅṅ fana wèṅ fa bùu sè wo sə jamə, ya nùmbu mòok ye ṅga wo tse' bwì ṅkùṅṅ fana wo fa bwi weṅ yusè wèṅ sə jamə sè'. Yà'a mām̀vè'nè ndàaṅwè pwe' nè tse' yəyərè sə. ¹⁵ A ye ve'nə fana yà' ye mvè'nè wo à còm də, <<ṅwè nè yi ànə kúp ṅkùṅṅ, à ka ṅkùṅṅ lələ tse'; ṅwè nè yi ànə kúp ye momjo, kà momjo lələ sè' tse'.>>

Bùu Sè Wo Nə Kə Jəṅ Fəfaa Sè Lak Korè Sə

¹⁶ Vès kwasə Nwii ve'e wùriṅ bùusè yi gū Taitòs ṅgòtse' ntum nè ṅgòtesə weṅ sè' co vès. ¹⁷ Vès à də yi kə ye weṅ fana yi dzəm, nè sə kwa ṅgòtesə ye sè' fana yi fùhu ṅgòlòo nè kə ye weṅ. ¹⁸ Vès sə tumsə be'lə yi bə moma mòk nè coos

pwe' jəgè yi co ṅwè bùusè yi tsòhogè Ntirè nè Bəboṅ nè bəboṅ wùriṅ. ¹⁹ Mòok sè' də a cokfis ṅwè ènə coos sə, də venəwèṅ gi lo ṅgòjə lòbum sè wo a fa sə mvwe' lak Jòrosalèm. Fàak yè'sə nè kuksə liṅ Tà fana nè niṅ tsok fa bwìṅ də vès tse' kwəkwa ṅgòtesə mòk bə mòk. ²⁰ Mvè'nè vès sə tumsə wo ve'nə fana vès tsəm də cèp cùu nè kà bə mvè'nè vès sə kotse' nsàp mbàm nè wo a fa wùriṅ ènə tesə. ²¹ Vès sə lap mandzè nè ṅgògà yusè yà'a bəboṅ m̀lisè Tà nè ye m̀lisè bwìṅ sè'. ²² Vès sə tumsə lòwo bə moma àvès mòk sèmok. Vès a m̀msə yi, nè ye də yi ṅwè nè yi tse' ntum nè ṅgòfàak. ṅga'a nè yi a rì tse' mok bəboṅ də wèṅ tse' ntum nè ṅgòfa fana yi sə ghaha, ghaha ṅgòtesə. ²³ A ye-a ṅga bùu mok cu sè wo ka Taitòs riṅ fana mù dzəm ṅgòrəṅsə də yi ṅwè nè a fàkgè vesi ṅgòtesə weṅ. Bwema mok sè yi sə gi bə yà'wèṅ yà'a yàwo bùu sè a tum wo coos. Fàak sè wo sə gū sə sə gū də liṅ Krèst kuk. ²⁴ Ye də wèṅ niṅtsok fa wo də wèṅ dzəm wo. Wèṅ gū wo ve'nə ya ṅga coos mok sə rəṅ bə zeṅ, nè riṅ sè' də vès kumgè ṅgùṅ bùu wèṅ ṅga a zìnə.

9

Ntip Nè ṅgòFùhu Nòṅsə Fəfa

1 Anə ye co mù kà wenj bə nzak nə ɲgòtesə bùu Nwi wèj còm fa yiskok. 2 Mù duk ve'nə bùusə mù rì mvè'nè wèj tse' ntəm nə ɲgòtesə nə laj. Mù a kumɲgùj bə lij awèj bohòbùu Màsìdoniyà wèj ve'ε wùriɲ. Mù a tsə' wo də wèj bùu Gris wèj à fùhu ɲgòfa laj, ye jəj bə lùmɲgòn nə nà' à cà nà'a. Fana ntəm àwèj nə ɲgòfa ànə a yèmsə bwìj lo ɲkùuɲ. 3 Mù sə tumsə lòbwema yè'e wèj ya wo ja'a də wèj fùhu bə mbàam awèj pap laj, mvè'nè mù a tsə' fa wo də wèj à fùhu laj sə àlɛ. Mù ka dzəm də yà'a kə bùuɲ tesə də mvè'nè mù à sə kùm ɲgùj bə lij awèj sə mvwès dzəm. 4 A ye-a ɲga bùu Màsìdoniyà mok wèj vè venəwèj, nə kə ye də wèj ka ntòfùhu fana marè'tu nə ko ves ve'ε wùriɲ. Bùsə mù kùmɲgə ɲgùj bə lij awèj sə, nə kà wəp. Mù ka-a ma njàwèj sə cèp, wèj riɲ də marè'tu nə ko wenj sè'. 5 Nà'a njo nə mù tumsə lòbwema yè'e wèj də wo lo to mantombi, wo ja'a də yusè wèj à kà' də wèj nə fa sə, wèj a fa wes yà' laj. Də ya wèj fa bə kwəkwa, a kà də wèj fa bə ɲəj duk.

6 Wèj kà swi də, ɲwè nə yi bì-a momjo, yi nə kəp sè' momjo. ɲwè nə yi bì-a ye ɲkùuɲ, nə kəp sè' ɲkùuɲ. 7 Ndàanwè pwe' fa yusè yi tsərə kok sə ntùu yi. Kà də ɲwèe fa bə ntəm

nə rərwi' kə bə ɲəj àlɛ' duk. Nwii dzəmɲgə ye ɲwè nə yi fa bə ntəm nə kwəkwa. 8 Aco Nwi fa casə to wu bum məm̀vè'nè wù sə tsəm sə. Aco yi ɲu to wu, wù tse' yusè wù dzəm pwe', nə ɲu mali wu, wù tse' mok co wù ɲu fàak sè bəbɔj bə zəj wùriɲ. 9 ɲwək Nwi sə cèp bə nsàp ɲwè ànə də,

Yi fagè ɲgàa jìj wèj nduk nə nduk,

Ntəm ye nə ɲgògà bəbɔj nə nə kà kupsə yu'.

10 Nwi nə yi fagè ɲgà fàk nzum ɲgwii bum, nə fa bej də bwiiɲ zɔ, a yi nə yi nə yamsə fa wenj ɲgwii bum sə pwe' ya wèj bi yà', fana yi nə ɲu yà', yà' kuk sè'. Yà'a mvè'nè fa-mbo nə wù sə fa nə nə tesə bwìj ɲkùuɲ sə. 11 Yi nə ɲu wenj, wèj sə tse' bum ya ɲga wèj sə fa mbo nùumbu pwe'. Ya ɲga bwìj ɲkùuɲ nə kwasə Nwi bə bum sè wèj a fa càsə wo yà' ndzə bohòvès sə. 12 Ye də mvè'nè wèj sə fa ve'nə fana wèj sə tesə bùu Nwi sè wo sə jamə, nə sə ɲu bwìj ɲkùuɲ sə kwasə ghaha Nwi ghaha sè'. 13 Məm̀vè'nè wèj fa fana yà' niɲtsok fa bwìj də wèj sə dzəm ɲgògɔ yusè ntirè nə bəbɔj nə sə duk fana wo kùksə Nwi bùusə wèj a fa. 14 Yumòok sè' də wo nə dzəm wenj wùriɲ, nə lej Nwi mətuhù wèj bùusə wo yə də wèj tse' bəbo nə Nwi nə sə ntùu wèj ɲkùuɲ. 15 Vesùwèj kwasə Nwi bə

fəfa ye nè kaco cù cep to nà' weŋ ènə.

10

*Pol Sə Tsə' Rəŋsə Fa Bwɪŋ
Də Yi Ngà Ntum Jisòs Zinə*

¹ A mù Pol, yusè mù sə də mɔ cep ŋga'a yè'e sə tesə sə vèə mù. A mù nè wo dukgè də mɔ ye vesùwèŋ si bə si fana mù ye fùə, anə ye ŋga mù lògesə fo' fana yusè mù còm fa weŋ ye bə ñàŋ nə. Mù lɛŋ weŋ bə liŋ Jisòs nè yi ŋwə nè gəe' nə ve'ε wùriŋ də, ² kà də wèeŋ gɔ co də mɔ vəə, mù cep bohòwèŋ bə ñàŋ duk. Mù ri də mɔ nə cep li bə ñàŋ bohòbùu mok ŋga mù vəə. Mɔ nə cep bə ñàŋ anə bohòbùu sè wo sə tsəm də mù sə gù fàak am sə ŋgòtse' swe' co bùu sè sə nzeŋgòŋ fàkgè yà'a wèŋ. ³ A zinə də vès cu sə nzeŋgòŋ bə ŋgùpni', megu də a ye ŋga vès sə lù ves nsàp bù ànə fana vès kà bə ñàaŋ ŋgùpni' avès sə lù. ⁴ Bum mà' dzè' sè vès lù bə zeŋ sə, ka sè sə nze weŋ. A sè Nwì, sè yà' tse' ñàŋ wùriŋ. Aco yà' ghak ñkərè bùu sè wo sə bèŋ Nwì sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə. ⁵ A yà'a də vès kùəmsə màkgè nsàp ñkərè nè wo tse' nà', nə sə dzeŋ ŋgòri Nwì, nə ye bə yusè yà' tse' nènì' pwe'. Vès jə fa lògè nsàap tsətsərəə yà'sə bohòKrest co ŋgàa ndapndzəm, də wo yuk bohòyi. ⁶ Ghà nè mù ri fis wes bùu sè wo yù

bum sè mù ànə com fa weŋ mɔtsətsər'èə wèŋ fana mù taksə bùu sè wo sə kà yàwo yà' yùsə.

⁷ Wèeŋ kuk ja'a yusè yà'a jəja. A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə tsərə də yi ŋwəə Krest fana ŋgəŋgàŋ riŋ tse' də vès sè' bùu Krest anə co yi. ⁸ Kàmòk mù sə kum ŋgùŋ bə ñàaŋ sè Tà a fa ves sə lələ. Wèŋ riŋ də yi fa ves yà' ŋgògɔ weŋ bə zeŋ də ya wèeŋ kuk lo mantombi, ka də ya vès soŋ mak weŋ bə zeŋ sə nze weŋ. A ye-a sè də mù sə kùm ŋgùŋ ve'nə fana marè'tu nə kà mɔ bə zeŋ ko. ⁹ Kà də wèeŋ tsərə də mù còm wəpsə mègù weŋ bə ŋwàk duk. ¹⁰ Mù duk ve'nə bùusè bùu mok wèŋ sə duk də, mɔ còm gè ma ndzə ŋwàak, ncèp àm gɔŋ nja wùriŋ; mɔ vè bə tu am fana wo ye ŋga mù mègù mɔbwes ŋwè ŋgwàŋ, yusè mù sə cep sə yà' kà bə ñàŋ ye lok. ¹¹ Nsàp bù ànə wèeŋ riŋtse' də yusè vès còm tumsə lògè yà' ndzə ŋwàak sə mègù sè' yusè vès vè-a bə tu avès, vès gɔ sè' ve'nə. ¹² Bùu mok wèŋ cu sè wo gùgè ni' awo də ya wo ye co bùu sè ghaŋ wùriŋ. Kaco vès baŋ to ntum, nə fɔ'rə to ni' avès bə bùu yà'sə weŋ. Wo fùhugè ni' awo sə megu bə yusè wo tsərə kok yà' sə ntùu wo. Wo fùhɔ ve'nə fana yà' sə ye də wo jì ñkərè. ¹³ Bohòvès yàvès fana kaco vès sə kum ŋgùŋ ŋga vès ka yumok sè yà'a kəkərè sè

co vès fuhù ni' avès bə zəŋ tse' yeŋ. Vès fuhù yàvès bə fàak sè Nwì a cì' nòŋsə fa ves sə. Wèŋ bə tu awèeŋ sè' fàak sè yì cì' fa ves sə mamòk. ¹⁴ A ye-a ŋga vès sə kùm ŋgùŋ bohòwèŋ ve'nə fana yà' kà co də vès ànə ka weŋ ntòriŋ yuk ye; vès ànə kə tseŋ to weŋ bə Ntirè nè Bəboŋ nè Krèst nè fa' vès. ¹⁵ Vès sə kà ŋgùŋ bə fàak sè a gù yà' bùu mok wèŋ kùm. Nsàp kùmŋgùŋ ànə ka sè mvwe' fàak sè Nwì a cì' fa ves sə yeŋ. Vès tsəm də mvè'nə wèŋ sə fa ntum awèŋ bohòKrèst nè, nè sə kuk lo mantombi yà'a fana yà' gə ves ŋgòfàk ghaha lòmantombi mətsetse'rə wèŋ sè'. ¹⁶ A ye ve'nə fana vès tsoho lo Ntirè nè Bəboŋ nè mvwe' lak mok sè yà' sàp càsə yàwèŋ yà'sə, nè kà ŋgùŋ bə fàak sè ŋwè nəmòk à fàk nòŋsə lòyi sə kùm. ¹⁷ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzəm ŋgòkùm ŋgùŋ fana yì kum bùu Tà Nwì. ¹⁸ Bəsə ŋwè nè Tàa duk də nà'a kəkərè fana wo jəŋ ŋgèŋgəŋ co ŋwè nè bəboŋ; ka ŋwè nè yì cèp yì bə cùu ye də yì ve' nà'a yeŋ.

11

Njo Nè Pol Sə Tε' Fa Krətèeŋ Sə Lak Korè

¹ Mù dzəm ŋgòcèp muncèp ləm, fana mù leŋ weŋ ŋgòkontum, nè yu'rə fa mū momjo. ² Mù dzəm ŋgòcèp ve'nə bùusə mù dzəm weŋ nsàp nè wèeŋ

me'rə-a mū, nè yuŋ lo ŋwè nè zok fana ntum yaan mū wùriŋ. Nwì a fa mū nsàp dzədzəm ènə bohòwèŋ anə yì fana mù sə wa weŋ wùriŋ. Wèeŋ co wà'ŋgwèŋ mòk nè yì ka ŋwəmbam riŋ, nè mù a duk də mū nè gusə fa megu yì bohòŋwè nè mò'fis; ŋwè ànə Krèst. ³ Wùə sə ko mū də kàmòk mvè'nə no ànə bərə ŋwà nè wo to yì də lif bə ŋkərè fana aco wo jipsə tu awèŋ, fana wèŋ swi ŋgòfa ni' awèŋ bohòKrèst bə ntum nè mò'fis. ⁴ Mù riŋ də ŋwèe kè tsòho fa-a weŋ Jisòs mòk nè zok fana wèŋ dzəm gesə fa yì nà' sè'. A ye-a ŋga wo kè tsòho fa-a weŋ bə liŋ yòŋsə mòk nè zok fana wèŋ dzəm gesə nà' sè'. Wo kə tsoho fa-a weŋ Ntirè nè Bəboŋ mòk nè zok, wèŋ dzəm nà' sè'. ⁵ Mù tsəm də mū sè' ŋwè nè ghaŋ co bùu sè wèŋ sə jə wo co ŋgàa ntum sè ghaŋ yà'sə. ⁶ A ye-a sè' də mū kà cù cèp kwè rìgè fana mù ka ləm yeŋ, mù rì bum sè Nwì yo. Vès a tsè' fa weŋ bum ye'sə pwe'fo' kè' ŋkəuŋntèŋ laŋ.

⁷ Ghà nè mù à tsòho fa weŋ Ntirè nè Bəboŋ nè Nwì nè, mù à ka də wèeŋ lak mū fo' mbàm duk. Mù à jə lònì' àm sə nze də ya wèeŋ ye yàwèŋ mütse; ye də mù à gù yà'sə bup à? ⁸ Ghà nè mù à sə fàk bohòwèŋ, sə lak mū coos mok sè zok; aco mù duk də mù à sə yè wo ŋgòtesə weŋ. ⁹ Ghà nè vesùwèŋ ànə ye sə, numbu

nè mɔ jamə yumok fana mɔ kà weŋ ŋgə' sè fa lok; bwema sè wo à tesə mɔwe' nzenɡòŋ Māsìdoniyà yà'a à fa mɔ yusè mɔ sə jamə yà' pwe'fo' wo. Mɔ à sə jə ŋkərə də mɔ kà weŋ ni' nìrè, mɔ nə sə kərə mali də mɔ kà weŋ ni' sè' nìrè yuk. ¹⁰ Zìnə nè Krèst nə cu sə ntɔ mɔ, mɔ nə kum mali ŋgùŋ ve'nə mɔwe' nzenɡòŋ Gris pwe'fo' mɔ nə kà ŋwè ni' nìrè, yu nəmòk nè co ŋwèe nə tsok fa mɔ də mɔ kà ŋgùŋ kùum nə kà ye. ¹¹ Mɔ à gù ve'nə yè'sə bùu yà? Wèŋ tsəm də mɔ kà weŋ dzəm à? Nwì rìntse' də mɔ dzəm weŋ. ¹² Mɔ nə sə gɔ mali mvə'nè mɔ sə gù ŋgà'a sə, də ya ŋgà mɔ nə se noŋsə ŋgàaŋ bùu sè wo sə nènì' sə jəja, nə sə duk də vesì wèŋ fàk kùrəgè yəyərè yà'a wèŋ. ¹³ Bùu yè'sə wèŋ kà ŋgàa ntum ye lok, wo ŋgàa bərə bwiŋ, nə sə jəŋ ni' awo də ŋgàa ntum Krèst wèŋ. ¹⁴ Yè'sə kà yumok sè co yà' gɔ ŋwè mərə yeŋ, Satà bə tu, yi bènɡè masinjàa Nwì sè wo ŋgàa mareŋ sə. ¹⁵ Ye də a ye-a ŋgà ŋgàa fàak ye wèŋ gù bùsə ni' awo co ŋgàa fàak sè wo yàwo kəkərè sə fana yà' kà yu məmərè ye. Wo nè kè lè nùu sè' mvə'nè wo sə fàk sə.

Pol Fù'rə Ni' Ye Bə Bùu Mok
Sè Wo Sə Kùm Ngùn

¹⁶ Mɔ sə cèp fe'lə səmok; kà də ŋwè nəmòk jəŋ mɔ co ləm duk. A ye-a ŋgà

wèŋ jə mɔ ve'nə fana wèŋ fa mɔ mandzè co ləm nə, ya mɔ kumŋgùŋ njàm sè' momjo. ¹⁷ Mɔ kumŋgùŋ ve'nə fana kà də Tà duk mɔ yi də mɔ cèp ve'nə yeŋ, mɔ sə cèp mègù co ləm. ¹⁸ Bwiŋ ŋkùuŋntèn sè wo kùmɡè ŋgùŋ bə gaŋ sè sə nzenɡòŋ feŋ fana mɔ nə kum yàm sè'. ¹⁹ Wèŋ tsəm də wèŋ tse' ŋkərə wùriŋ, fana bum ləm sè bwiŋ gùgəə, wèŋ sə dzəm fa wo yà' bə kwəkwa. ²⁰ ŋwèe tum ke'cà weŋ ntum, wèŋ sə dzəm; wo sə fak zə swe' mətuhù wèŋ, wèŋ sə dzəm; wo sə te' busə weŋ mvə'nè yà' bəwo, wèŋ dzəm; wo kok təəŋ mətuhù wèŋ, wèŋ dzəm fa wo; wo sam weŋ bə bo mɔ sihi, wèŋ dzəm sè'. ²¹ A yà'sə də, a bohòmù yàm marè'tu bùusè mɔ à kà nsàp nàŋ nè ŋgògù to weŋ yàm ve'nə nə tse'-a?

Mɔ dzəm ŋgòcèp fe'lə co ləm səmok. A ye-a ŋgà ŋwè nəmòk cu nè yi də aco yi kumŋgùŋ bùu yumok fana aco mɔ kum yàm bùu zeŋ sè'. ²² Wo sə duk də wo bùu Hibrù wèŋ à? Mɔ yàm sè' zeŋ. Kè wo sə duk də wo bùu Izùre à? Mɔ yàm sè' mòk. Kè wo də wo ŋgwì bù Abràham à? Mɔ yàm sè' zeŋ. ²³ Kènə wo sə duk də wo ŋgàa fàak Krèst ε? Mɔ sè' mòk. Mɔ ghak wo pwe'fo' mɔ. Mɔ sə cèp yè'sə mok co ŋgà nàŋ. Mɔ a fàk ghak wo gəgəŋ mɔ, nə ni ghak wo bə ndapndzəm sè'

mà. Wo à lèp ghak bə ɲkwès sè' mù fana mù swirə ghak wo kpɛ sè' mù nə. ²⁴ Wo à lèp mù nsàp ləlèp bùu Jus wèŋ nə ɲkwès hum tɛ'-ncòp-vəke' nà'a kè' tən. ²⁵ Bùu Rumà wèŋ à lèp mù nsàp nə njàwo sè' kè' tɛ'; wo à tərə mù bə lis kè' mò'fis; ɲgwes à bwì kè' màk gèsə mù sə ndzəpə kè' tɛ'; mù à naan yiskok mù ndzəpə tètè nùm co, tsok rɛŋ kè' mò'fis. ²⁶ Bə gì am sè mù à sə gì kɛ'cà sə pwe'fo', mù kɛəp kpɛ mvwe' sè mantùŋ rwiŋ, nə ye bohòŋgàa yè wèŋ. Mù kɛəp kpɛ bohòbùu lak am sè wo bùu Jus wèŋ, nə ye bohòbù lakmum wèŋ sè'. Mù a kɛəp kpɛ mù ntòlak nə ye ɲgəà sè'. Mù kɛəp kpɛ mvwe' ndzəp nə ghan nà'a nə ye bohòbùu sè wo duk bərəgè də wo bùu Krest yà'a. ²⁷ Mù à fàk, nə wo vɛ'ɛ wùriŋ. A kè' ɲkùuŋ sè mù kà lo mɛlisè mù gèsə tsok rɛŋ; njè beŋ sə yaŋ mù, njè ndzəp sə yaŋ mù sè'. A kè' ɲkùuŋ sè mù sə taŋ cum njè, mbɛəp sə ko mù, mù kà cək tse'. ²⁸ Mù bwes nonjə bum mok sè yà' ànə ye sə vɛ'nə fana ntum àm sə fa mù ɲgə' bə fàak am sè yà' cu lòke' mɛmvwe' coos sə wèŋ sè'. ²⁹ Nwè nəmòok ye wòwo fana mù yuk ɲga ni' àm wo mù yàm sè'. Nwè nəmòok gbù ni sənə bɛp fana ntum àm yaan mù vɛ'ɛ wùriŋ.

³⁰ A ye-a də mù kumŋgùŋ fana mù kum bə bum sè yà'a

nìtsè'gè də mù ɲwè nè jì ɲàn sə. ³¹ Nwì nə yi tɛ'ɛ Tà Jisòs, səsèfaa ye bə liŋ sè ye sə nə mvèsə. Yi rì də mù sə kà yè'sə mvwès ci'. ³² Ghà nə mù à ye mvwe' lak Dàmaskù fana Govənònə yi à sə fàk bohòŋkum Aritàs nà'a à nòŋsə sojà wèŋ mvwe' ncùu ɲka' lak sə də ya yà'wèŋ ko mù. ³³ Anə geŋ bùu mok fis casə mù bə tətəo ɲka' mok sənə ɲkòk fana mù swirə.

12

*Nwii Jəgə Yusə Yà'a Ji Nəŋ,
Nə Gɛ Fàk Bə Zɛŋ Sə'*

¹ A ye-a sè də kùmŋgùŋ ka fàk tse' fana mù tse' ɲgòkùm mali ɲgùŋ nə. Mù nə cep ɲga'a mok bə lo sè mù yə, nə ye bum mok sè Tà a nìtsè' fa mù yà'. ² Mù rì ɲwè nəmòk nə yi krətèŋ, a ɲga'a lùumŋgòn hum-ncòp-kwè nə wo à ko jə kok lòyi mɛmvwe' ntòbu nə nà' sàp cəsə mok pwe' nə. Yi ànə lo-a mbwa bə ɲgùpni' jəja vɛ'ɛ kè də yi ànə lo-a sè bə yòŋsə àlɛ', mù ka riŋ; Nwì rì bə zɛŋ yi. ³ Mù rì də wo ànə ko jəŋ lo ɲwè ànə mù Pàràde. Mù ka sè' riŋ mali də yè'sə ànə ye bə ɲgùpni' jəja vɛ'ɛ kè də yi ànə lo-a sè bə yòŋsə àlɛ'; mù ka riŋ, Nwì rì mègù bə zɛŋ yi. ⁴ A kè dzèŋ mbwa, yi yuk bum mok sè kaco ɲwè cep to yà' yeŋ; yà' ye sè' də ɲwèe kà yà' cèp. ⁵ Bohòma nə tu ɲwè ànə fana aco mù kumŋgùŋ. Bohòma nə tu

yàm fana kaco mù kumngùṅ
yeṅ. Aco mù kumngùṅ le
bè bum sè yà' sè nìtsè' dè
mè ṅgà jì ṅàṅ sè. ⁶ A
ye-a ṅga mù dzəm dè mè
kumngùṅ fana yà' kà co
nsàp kùmngùṅ ṅwè ləm ye,
bùsè yusè mè nè sè cep sè,
yà'a zìnə. Megu dè mè nè kà
kum, bùsè mù ka dzəm dè
ṅwè nəmòok jəṅ mè co ṅwè
nè ghaṅ bùu zəṅ dzəm, yi jə
mè le co nsàp ṅwè nè yi à yə
ṅga mù sè gùu, nè yuk ṅga
mù sè cèep.

⁷ Mvè'nè mù à yə bum
maṅgəṅgèṅ yè'sə, Nwì
à kà dzəm dè mè koksə
ṅkwèṅ, nè sè neni' bùu bum
maṅgəṅgèṅ sè mù à yə yà'
sè dzəm. Fana yi nè fa mè
yumòk nè nà à ye co njàk
sòp tə mè ndzə ni'ì mù anə.
Nà' anə ye bohòmù anə co
masinjà Satà, nè yi sè ləp
mè dè ya mè kà ni' sè nɛ.
⁸ Mù à ləṅ fis bohòTà kè'
tə', dè yi jəṅ fis gesə nà'
bohòmù anə fo'. ⁹ Yusè yi
à cèp fəsə fa mè sè à ye dè,
<<Bòvəm nè njàm nè a kùrə
bohòwù anə laṅ. Bùsè ṅàaṅ
sè yàm sè gù wesəgè mvwe'
sè jì ṅàaṅ fo'.>> Ye dè mè nè
kum ṅgùṅ, nè kwa wùriṅ
ṅga mè wòwo, ya ṅga ṅàaṅ
sè Krèst sè ye sè ntùù mù
anə. ¹⁰ Ye dè a ye-a ṅga mè
wòwo, bwìṅ sè yak mè, bum
sə gūṅ ghak mè, bwìṅ sè gù
mè bup, mù sè ye ṅgə' bùu
Krèst fana ntum àm kà mè
ṅgə' sè fa; bùsè mù rì dè
ghà nè mè wèwo fana mù
yè gəgūṅ.

*Ntum Yaan Pol
BohòBùu Korè Wèṅ*

¹¹ Mù bùsə ni' àm ṅgòcèp
co ləm, ṅga gù mè wèṅ ṅkuṅ
mè gù ve'nə; ṅga anə ye co
wèṅ sè kwasə mè wèṅ. A
ye-a sè dè mè ka ṅwè mòk
mè yeṅ, fana mè ka ṅwè nè
maṅkwèṅ bohòṅgàa ntum
awèṅ sè wo nsàp ṅjàwo zok
yà'sə mù yeṅ. ¹² Ghà nè
mù à ye vesùwèṅ yà'a, fana
mè ko ntum, nè niṅtsok
fa weṅ dè mè ṅgà ntum
nè zìnə. Mù sè gù bum
maṅgəṅgèṅ wùriṅ, mù sè
gù bum mok sè yà' sè nìtsè'
mvək sè'; mù à gù fàak
sè yà' tse' ṅàṅ sè' mṅgorè
wèṅ anə. ¹³ Yumok cu sè
mù à gù bohòcoos mok wèṅ,
nè kà weṅ yàwèṅ gù fa yo
à? Mègù nè dè ghà nè mù
à sè fàkgè vesùwèṅ co ṅgà
ntum yà'a, mù à sè kà weṅ
ni' bè nzak mbàm nìrè. Bə
yà'sə, mù sè ləṅ weṅ ve'ɛ dè
kwəkwe' wèṅ swi fa mè bə
jòṅ anə.

¹⁴ Wèṅ yeè, mù sè fùhu
ṅga'a ṅgòkè ke' yə weṅ
səmok, nè kè' tə'. Mè nè
kà weṅ ni' bè nzak mbàm
sè' nìrè; mù dzəm weṅ,
mè ka bum awèṅ sè wèṅ
tse' dzəm. Bwèṅke' ka tse'
ṅgòlāp fa bum bohòtè' awo
wo yeṅ, tè' tse' ṅgòlòksə
fa bwe ye yi. ¹⁵ Mè yàm
yəyərè ṅgòbupsə yusè mù
tse' pwe'fo', nè bupsə ni' àm
sè' bùu tu awèṅ. A ye-a ṅga
mù dzəm weṅ wùriṅ ve'nə,
ye dè wèṅ nè dzəm mè
yàm momjo à?

16 Bùu awèŋ mok sə cep bə liŋ am də, <<A zinə də yi vègəə, yi kà ves ŋgə' bə nzak mbàm lə fa anə; megu də yi yà'sə mū limŋgòn ŋwè nè tətè. Vès rì tse' də yi a zū lòtsoŋ swe' bə mandzè mòk bohòvès yè'sə laŋ.>>
 17 Kàcò, a yè'sə bə nsàp nè fò? Bùu sè mū a sə tum wo bohòwèŋ yà'a, mòk à lim zū fak ŋwè nəmòk à? 18 Mū ləŋ Taitòs də yi geŋ, nè tumsə be'lə yi bə moma mòk nà'a sè'. Wèŋ tsəm də Taitòs ànə lim weŋ à? Ves Taitòs nè tsəragè nsàp nè mò'fis, nè sə gu bum sè' nsàp nè mò'fis, wèŋ ka ve'nə riŋ à?

19 Kàmòk wèŋ sə tsərə də yusè vès sə cèp yè'sə vès sə lap bə zeŋ mandzè ŋgògù də ya vèes yəəŋ mulisè wèŋ co bùu sè vèes bəboŋ àlè'. Hai' ka ve'nə yeŋ. Vèes cèpgè mvè'nə Krest sə dzəm də vèes cep sə, mantombii Nwi. Nge' am wèŋ, yusè vèes gùgè yà' pwe'fo', a yegè ŋgòtesə weŋ. 20 Wuə sə ko mū də kàmòk mū nè kə tseŋ weŋ, ŋga wèŋ ka nsàp nè mū dzəm də wèŋ ye ve'nə nè yeŋ. Mū kà yàm bohòwèŋ anə mvè'nə wèŋ dzəm də mū ye sə sè' yə. Wuə sə ko mū də kàmòk mū nè kə tseŋ weŋ ŋga wèŋ sə kùəm, mok sə waŋ bum bwìŋ, mok sə jok, mok ye ŋgàa wi' bə ŋgàa yàk bwìŋ wèŋ. Mok ye ŋgà caŋsè ncəncəŋ, ŋgàa nēni' nè ye ŋga bum ram bəp wes pwe'fo'. 21 Wuə sə ko mū

də mū və-a fana marè'tu nè ko mū mantombii Nwi bùu wèŋ. Fana mū sə waŋ geŋ bohòbùu sè wo à gù bəp, nè kà ntəm awo kupsə. Mū nè sə waŋ bùu sè wo a gù yusè yà' ka rərəŋ yeŋ, nè sə ko sàhà, nè ye ncu nè bəp nè anə ye co ŋwè kà ve'nə cu.

13

*Pol Sə Tip Bùu Korè Wèŋ,
 Nə Soŋ Wo Ntu' Səmok*

1 Nè'e ŋga'a nè kè' tē' nè mū nè kə kē' yə weŋ. Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwi də, <<A ye-a ŋga wo jə vè nzak mətuhù ŋwè nəmòk, kaco nzak nè zū yeŋ, tse'ŋga bwìŋ ba kè' tē' àlè' duk də wo a yə bə lis awo ŋkuŋ.>>
 2 Mū dzəm ŋgòtsè' fa bùu sè wo à gù bəp fa' mantombi yà'a yumok, nè ye bə mok yà'a pwe' sè'. Mū ànə cep bum yè'sə mantombi fa' laŋ, ghà nè mū à kə kē' yə weŋ nè kè' ba nà'a; fana mū nè cep mali yà' ŋga'a mvè'nə mū ka vesùwèŋ yeŋ yè'e səmok; də mū vè fe'lə mok fana mū nè kà ŋwè mè'rè.
 3 Mū nè gu ve'nə bùusè wèŋ dzəm ŋgòyə yumok sè yà' sə nitsè' də Krest sə cèp càsə bohòmù yi anə zinə. Yi kà weŋ bə wòwo kotse'gè, yi nitsè'gè ñaŋ ye mūŋgorè wèŋ anə. 4 A lə zinə də wo à tē'lə yi muntəəŋ bə jì ñàŋ, nè ye sè' zinə də yi cu bwìŋ ŋwəm sè' bə ñaŋ sè Nwi. Mūmvè'nə vesiwèŋ mvwe' mò'fis, vèes jì ñàŋ fana vèes nè cum ŋwəm sè' bə ñaŋ sè

Nwì sè, nè kotse' wenj bə ɲàɲ anə.

⁵ Wèenj mum vəəm awèɲ, nè ja'a-na də wèɲ sə fa mali ntəm awèɲ bohòKrest nè àɛ. Wèenj riɲtse' də Krest cu sə ntəù wèɲ, tse'ɲga wèɲ a mùm vəm awèɲ nè ye də wèɲ-a gbù mèmumsə. ⁶ Vès tsəm də wèenj nè kək ja'a ves, nè riɲ də vès ka yàvès gbù. ⁷ Mù lɛɲ bohòNwì də wèenj ɣɛ lɛ yusə yà'a nè ye kəkurə. Mù lɛɲ vɛ'nə fana yà' kà də ya vès yəəɲ co ma nsàp yumok, də fàak avès sə lòmantombi duk. Yusə yà'a ca sə də vès dzəm də wèenj ɣɛ meɣu yusə yà'a bəboɲ. Vès dzəm vɛ'nə, ɲga a ye-a sè də yà'sə nè ɣɛ ves ɲgòyəəɲ co də vès gbù laɲ na. ⁸ A vɛ'nə bùusə kaco vès ɣɛ yumok ɲgòtəhə lok zinə yeɲ, vès tse' mɛɣù ɲgògù nà' lo mantombi. ⁹ A ye-a də vès wòwo ɲga wèenj yàwèɲ ɣugɣɲ fana vès kwa cèbùə. Yusə vès sə lɛɲ Nwì bə zeɲ sə də wèenj foho təəɲ fe'lə rəɲəɲ səmok. ¹⁰ Ye də mù sə còm fa wenj bum yè'e ɲga mù ka ntòvə vɛ'nə ya ɲga mɛ vəə, mù kà də mɛ jə ɲàaɲ sè Tà a fa mɛ sə, nè kotse' wenj bə bo sè ɣugɣɲ duk. Yi a fa mɛ ɲàaɲ yà'sə ɲgògù wenj bə zeɲ də wèenj lo mantombi, ka də mɛ jəɲ lo wenj bə zeɲ maɲkwèɲ yeɲ.

¹¹ Mù sə mèsə ɲwàk àm nè məm̀vək nè'e də bwema am wèɲ, wèenj cum bəboɲ. Wèenj te'e benə tsə'rə ncu àwèɲ, wèenj yuk yusə mù

tsə' fa wenj, wèenj cum cù mò'fis, wèenj cum bə fifi, fana Nwì nè yi tse' dzədzəm, nè tse' fifi, nè ye wenə wèɲ. ¹² Wèenj cepsə mòk bə mòk bə nsàp cəcèpsə nè də wèenj mò'fis. Bùu Nwì sè wo cu feɲ sə cèpsə gèsə wenj pwe'. ¹³ Mù lɛɲ də bəbo nè Tà Jisòs Krest, nè ye dzədzəm nè Nwì nè ye bohòwèɲ. Mook sè' də wèenj cumcòɲ nsàp nè Yòɲsə nè Rəɲəɲ tse' nà'a.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Nzenḡòn GALESIYÀ

Mumvè'nè wo à sè tsòhòlòNtirè nè Bèbon nè nà'a bə liḡ Jisòs nè bohòbù lakmvum wèḡ, wo yuk nè yeto ḡḡòdzəm nà'. Bwìḡ yeto ḡḡa'a ḡḡòcèp kè'cà də, tse'ḡḡa bùu yè'sə nòḡsə lùuk Musi, nè kom tu mbəmbam ḡkuḡ wo ye Krətèḡ sè zinə. Pol à tsè' rēḡsə də ka də ḡwè tse' ḡḡònòḡsə lùuk sə ḡkuḡ yeḡ. Yi sè tsok rēḡsə də lùuk Musi sə sə niḡtsə' fa ḡwè də yi ḡḡà ḡù bup. Nà' à sə koho tse' bwìḡ ve'nə tətè kə wes bə mvək nè Jisòs ḡḡà lùḡsə bwìḡ à vè nà'a. Yi də yusə yà' tse' ḡḡòḡù ḡwè ḡḡòye kəkərè mälisè Nwì meḡù dzədzəm mò'fis. A ye-a ḡḡa wù tse' dzədzəm bohòJisòs fana Nwì ḡù bəsə wu ḡḡa wu sə yəəḡ bohòyi mok co wù ka bup tse' lok. Nwè nè yi sə naaḡ meḡù-a ye tu bə lùuk sə fana ye də yi cu mali yà'sə ḡkwèḡ. Wu be'lò-a Jisòs fana wù kà ḡkwèḡ mok ye.

1 Còm ḡwàk nè'e mùu Pol nè mḡ ḡḡà ntum Jisòs Krèst. Nwè a ka mḡ yi cokfis, ḡwè kà mḡ yi də mḡ kə ḡù fàak yè'sə sè tum. A tum sə mḡ Jisòs Krèst bə tu ye, nè ye Tè' àvès Nwì nè yi ànə lokok sə nà' mvwe' kpə nè. 2 Bwema sè ndzə ni'ì Jisòs sè vesiwèḡ

cu feḡ pwe' sə cepsə wèḡ bùu cos sè mvwe' nzenḡòn Gàlesiyà pwe'. 3 Mù leḡ də Tè' àvès Nwì nè ye Tà Jisòs Krèst ḡù weḡ bəbon, nè fa weḡ fifi. 4 A ye Jisòs Krèst bə tu ye nè yi ànə jəḡ ni' ye, nè fa nà' bùu tu avès ya vesùwèḡ tesə ḡesə mvwe' bup nè nà'a sənə nzenḡòn nè. Yi ànə ḡù yè'sə fana yà' ye meḡu sè' mvè'nè Tè' àvès Nwì à sə tsərə sè' ve'nə anə. 5 Mù leḡ də kəkuk ye bohòNwì anə mvèsə nè mvèsə.

Jəḡ Nkərè Də Wèḡ Kà Ntirè Nè Bèbon Nə Mè'rè

6 Nwì a to weḡ casə bə bònəm nè Krèst də wèḡ ye bùu ye, wèḡ kurə buḡḡ tson cəcuḡ ve'nə, nè yuḡ lo bwi ncèp mòk nè zok yè'sə va? Hàva', wèḡ ḡù yè'sə yà ve'nə ε? 7 Ntirè nè Bèbon mòk nè zok ka mok cum fe'lə. Mù ri də bùu mok wèḡ sə ləp mandzə nè ḡḡòcwi bəsə ncèp nè bə liḡ Krèst nè, ya wo jipsə weḡ. 8 A ye-a ḡḡa ḡwè nəmòk kə tsè' fa weḡ ncèp mòk nè zok nè nòḡsə nè vès à tsòho to fa weḡ nà'a fana ndòbe' ḡḡəḡḡàḡ. Mù sə duk yè'sə də a dzəm ye vès də vès kə kupsə ncèp ànə kə masinjà Nwì àle' pwe' ndòbe' meḡu yi be'lə. 9 Mù sə cèp fe'lə sè mok mvè'nè vès cèp to fa' mantombi də, A ye-a ḡḡa ḡwè nəmòk kə tsè' fa weḡ ncèp mòk nè zok nè nòḡsə nè vès à tsòho to fa weḡ,

wèŋ yuk, nə dzəm nà'a fana ndòbɛ' ɲgəŋɲaŋ.

¹⁰ Mù cèp vɛ'nə ya kà də mù sə lap mandzè də mɛ cep vɛ' bə vɛ' ya bwiiŋ kwa bohòmù, nə jəŋ mɛ co ɲwè yeŋ. Mù sə ləp yàm-e yusè yà'a nə gu Nwì kwa bə zeŋ. A ye-a də mù sə ləp mandzè ɲgògù də ya bwiiŋ kwa bohòmù wo fana mù kà yà'sə ɲgà fàk Krest nè zìnə ye.

*Pol Tsə' Rɛŋsə Mvə'nə
Yi A Bùuŋ Nɲà Ntum Jisòs*

¹¹ Bwema am wèŋ, mù dzəm də wèŋ riŋ tse' də ncèp nè mù ànə tsoho fa weŋ ànə, nà' ka yu nè à tsərə kok nà' ɲwè yeŋ. ¹² Mù à ka nà' bohòŋwè jəŋ, ɲwè ànə ka mɛ nà' yi sè yə'rə fa. Jisòs Krest à nì tsə' fa mɛ nà' yi bə tu ye.

¹³ Wèŋ rì nsàp ɲwè nè mù ànə ye ghà nè mù à sə bɛ' to mègù mandzè bùu Jus wèŋ nà'a laŋ. Mvək ànə à ye, mù à sə tàksəgè bùu cos nè Nwì nə vɛ'ɛ wùriŋ. Mù sə gù tsoŋ megu də mɛ ləsə nà' ləsə. ¹⁴ Bùu sè vesi wèŋ à ye wàk pwe', mòk à ka mɛ kuəp lok, bə mandzè nè mù ànə sə bɛ' bum sè bùu Jus wèŋ gùgəə. Mù à sə bɛ' mandzè bum sè tàcici avès wèŋ à sə gùu bə ntum àm pwe' nè pwe'. ¹⁵ Yà' kə tesə və kə də, Nwì ànə cokfis noŋsə mɛ zok ɲga wo ka mɛ ntòdzə. Yi a to mɛ bə bòvəm ye də mɛ ye ɲwè nə nje. ¹⁶ Yà' ànə boŋ kok yi fana yi niŋtsok fa mɛ mo ye nə də

ya mɛ tsoho fa bù lakmvum wèŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bə liŋ ye nə. Yi ànə nitsok fa mɛ mo ye nə fana, ves ɲwè nè mò'fis à ka bə zeŋ taŋ lok. ¹⁷ Mù à ka də mù lo kə ye bùu sè Nwì ànə to to ntòwo co ɲgàa ntum Jisòs wo sè wo cu Jòrosalèm yà'a sè lò. Mù à lòkok yàm, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ Àràbiyà. Mù à kə cu fo', mù bwiiŋ foho vè mvwe' lak Dàmaskù. ¹⁸ A cà luumŋgòŋ tɛ', mù lo Jòrosalèm də mɛ kə ye Pità ya vesi riŋ ni' avès. Vesi à cu fo' nùumbu hum-ncòp-tàŋ. ¹⁹ Mù à ka ɲwè nəmòk nè yi ɲgà ntum Jisòs ye lok. Mù à yə mègù Jem nè yi moma Tà Jisòs nà'a yiiyi. ²⁰ Yusè mù sə còm fa weŋ yè'e zìnə. Nwì rì tse' sè' də mù sə kà yè'sə mvwès ci'. ²¹ Yà'sə à mèe, mù kɛ' lo mvwe' nzeŋgòŋ Sīriyà bə Silisiyà. ²² Mvək ànə à ye ɲga bwema sè wo cu mvwe' coos sè mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèŋ ka mɛ məlisə ntòye ja'a lok. ²³ Wo à yuk mègù mvə'nə bwiiŋ a sə cèp kɛ'cà bə liŋ àm də, <<ɲwè nè yi à sə tàksəgè vesùwèŋ, nə sə lap mandzè də yi ləsə Ntirè nè Bèboŋ nə nà'a sə tsòho fa bwiiŋ ɲga'a də yà'a dzəmtse' bohòKrest.>> ²⁴ Fana wo sə gèŋ Nwì bùu tu àm.

2

*Pol Kə Tsəŋ Nɲàa Ntum
Jisòs Sə Mvwe' Lak Jòrosalèm*

¹ Lùumḡgòḡ hum-ncòp-kwè à càa fana mù bwi foho lo fe'lè mu Jòrosalèm anè sèmok. A lòcà ves Bânabà fana Taitòs lo sè' vesi wèḡ.
² Mù à kok lòm̄bwa bùusè Nwì à nitsè' fa mu dè mu geḡ mbwa. Mù à kè dzèeḡ, mù ye to ntòbùu sè bwiḡ à sè jəgè wo co bùu sè mantombi mu cos nè fo' nè wèḡ. Vesiwèḡ cum ntsəm, mù tsok reḡsə fa wo yusè mù sè tsoho fa ke'cà bù lak-mvum wèḡ sè. Mù à tsə' ve'nə bùusè mù à ka dzəm dè fàak sè mù à gù to bə sè mù sè gù ḡga'a wèeḡ maha wà dzəm. ³ Anə geḡ wo dzəm ncèp àm nə. A ye-a sè dè Taitòs nè vesi wèḡ à ye nə mo lak Gris fana wo à ka yi dè yi nə kom tsoḡ tu mbəmbam ḡkuḡ ḡga yi ye krətèḡ duk fa.
⁴ Wo ànə taḡ bə ncèp ènə bùusè bùu səmok sè wo à sè bərə dè wo krətèḡ wèḡ à wooḡ ni vè sè' fo', nè sè dzəm dè wo kom fa Taitòs tu mbəmbam. Wo ànə wooḡ ni vè ḡgòkè ja'a ya wo riḡtse' mvè'nè wo jipsə ncu àvès nè Jisos Krəst a fi mè'rə ves laḡ nə. Wo à sè dzəm yàwo dè vèes cum mali co ḡkwèḡ bohòlùuk bùu Jus wèḡ sè.
⁵ Anə geḡ vès kà wo mandzè ko momjo ve'ε fa lok, ya vèes nonḡsə bum sè yà' cu bə Ntirè nè Bèboḡ nè rərəḡ, ya wèeḡ nè kə tse' yà' ḡga yà' cu mègù sè' rərəḡ mvè'nə.

⁶ Bohòbòp bù nè bwiḡ à sè jə wo co bùu sè mantombi yà'a, ghà nè mù ànə tsoho

reḡsə wes fa wo Ntirè nè Bèboḡ nè mù sè tsòho fa bwiḡ nè, fana wo à ka mu dè yumok cu sè mu nè gū ḡkuḡ duk lok fa. (Wèḡ riḡ à? Bùu yà'sə wèḡ ànə ye-a sè bùu sè mantombi ve'nə fana mù à ka yàm yà'sə co yumok jəḡ bùusè bwiḡ mègù malisè Nwì yəyərè pwe'.) ⁷ Bùu sè mantombi wèḡ sè à yə dè Nwì a fa mu ncèp nè laḡ zìnə. Wo riḡ dè yi tum mu ḡgòkè tsòho fa Ntirè nè Bèboḡ nè bohòbù lakmvum, mvè'nè yi ànə tumsə Pità fa' sè' bə ncèp nè ḡgòkè tsòho fa bùu Jus wèḡ yà'a. ⁸ Wo à yə dè Nwì nè yi à fa Pità ḡḡ, nè tumsə nà' ḡgòye ḡga ntum ye bohòbù Jus wèḡ nè, mègù sè' yi nè, nè yi a fa mu ḡḡ dè ya mu ye ḡga ntum bohòlakmvum wèḡ. ⁹ Jem bə Pità nè ye Jon sè Krətèeḡ sè fo' jəgè wo co bùu awo sè mantombi wèḡ à reḡ yàwo sè' dè Nwì a fa mu nsàp fàk ènə laḡ zìnə. Fana wo fa ves Bânabà bo ḡgònitsə' dè vesi wèeḡ mok mvwe' mò'fis. Vesi wèḡ cep, nè dzəmtes mvwe' mò'fis dè ves Bânabà lo yàvès bohòbù lakmvum ya wo lo yàwo bohòbù Jus wèḡ. ¹⁰ Wo à fa mègù ves ntip nè mò'fis dè vèes kà nà' swì. Nà' à ye dè, vèes lòo, vès kà ḡgàa jìḡ sè mḡḡgorè wo wèḡ swì. Wo à sè cèp yè'sə ḡga mù à sè tsərə sè ntuù mù sè' wùriḡ dè mu nè sè tēsə ḡgàa jìḡ wèḡ sè.

Pol Sa'rə Pità

11 Ghà nè Pità à kè tsèn ves mvwe' lak Antiyòk fana mà à sa'rə yi jəja bùsə yumok sè yi à gù à ye jəja kwarəŋəŋ də yà' ka rərəŋ yeŋ. 12 Yusə də Pità à vè to, yi sə zə be'lə zuzə bə bù lakmvum wèŋ mvwe' mò'fis, yumok kà fo' bup. Anə geŋ Jem tum vesə bù səmok wèŋ. Wo à kè dzèeŋ, Pità kà mok ŋòzə be'lə bə bù sè bə yà'wèeŋ zəgəə sə mok dzəm. Yi à gù ve'nə bùsə yi ànə wəp bəp bù nè wo dukgə də tse'ŋga wo kom fa ŋwè tu mbəmbam ŋkuŋ wo riŋ ŋəŋgəŋ co krətèŋ yà'a wèŋ. 13 A ye ve'nə fana Krətèeŋ mok sè wo cugə feŋ ŋga wo bù Jus wèŋ ye ŋgògorə yàwo sè'. Wo à gù tè Bànabà bə tu ye be' mok sè' nsàp mandzè àwo nə. 14 Mù ànə geŋ də mɔ ye də wo sə kà mandzè Ntirè nè Bəboŋ nə rərəŋ sə be' fana mà cep bohòPità jəja də, <<Wù ri də wu ŋwəə Jus, nə sə gɔ bum co ŋwè lakmvum. Fana njo nè wù sə ləp mandzè ŋgòbwi' bù lakmvum wèŋ də wo sə gɔ bum yàwo mvə'nə bù Jus wèeŋ gùgə bum yè'sə bù yà?>>

*Mandzè Lùŋ Megu Mò'fis:
Dzəm BohòJisòs Krèst*

15 Yusə də, vesi wèeŋ bù Jus sè bwe nze, vès ka pegè yeŋ. Vès ka bù sè də wo ka mandzè nè Nwì dzəm nà'nə riŋ yà'a yeŋ. 16 Vès ri sè' də mandzè nè co ŋwè

nonjsə lùuk bù Jus wèŋ sə, də ya Nwì duk də yi ka jòn tse' bùə. Megu ŋga ŋwè fa ntəm ye bohòJisòs Krèst yìyi ŋkuŋ fana Nwì duk də ŋgəŋgəŋ ka nzak tse'. Ye də vès yàvès sè', vès a fa ntəm avès bohòJisòs Krèst nə, ya Nwì duk də vès ka nzak bohòyi tse' bù Jisòs nə. Ka bùsə də vès nonjsə lùuk bù Jus wèŋ yeŋ. Busə ŋwèe nonjsə kpu-a lùk co yà, kaco Nwì duk də nà' ka nzak tse' yeŋ lok.

17 Kàmòk aco ŋwè nəmòk sə tsərə də vès sè vès sə ləp ŋgòye kəkurə bohòNwì bə mandzè nè ŋgòdzəm bohòKrèst nə də, vèes sè' ŋgàa gù bup bùsə vès sə kà lùuk bù Jus wèŋ nəmsə àlè'. A ye-a ve'nə zìnə ye də Krèst sə gù ves ŋgògù bup. A ye-a ŋga nsàp tsətsərə mòk cu ve'nə zìnə, ye də nà'a bə jòn, bùsə aco Krèst gɔ ŋwè ŋgògù bup anə yè'sə va? 18 Yusə lè də, a ye-a ŋga ŋwè mè'rə màk lùuk bù Jus wèŋ, nə və kə te' lokoksə fe'lə yà' sèmok, ye də ŋgəŋgəŋ sə gù yà'sə yusə Nwì ka bə zeŋ kwa. Kè ka ve'nə yeŋ-ε? 19 A gù mɔ sè lùuk yà'sə ŋkuŋ mù riŋ də mandzè nè co də mù nonjsə yà', nə kə ye mantombii Nwì co ŋwè nè bəboŋ bù zeŋ bùə. Yà'a mvwe' sè mù yəeŋ yàm mok bohòlùuk sə co ŋwè nè mù a kpu lòyàm lan, co lùk kà mɔ yumok gù fe'lə; a ve'nə ya mɔ cum megu mok ncu nè də Nwì

tse' mụ yi. ²⁰ Aco mù duk də ghà nè wo à tɛ'lə Krɛst muntəəŋ nà'a, wo à tɛ'lə be'lə vesi bəbɛ'. Nà'a njo nè mù cɛp də ncu nè mù sɛ cu nà' ŋga'a nè'e ka nè njam mok yeŋ fe'lə, a ncu nè Krɛst sɛ cu nà' ndzə ni'i mù anə yi. Ncu nè mù cu sɛ nzeŋgɔŋ fɛɛŋ ŋga'a, a mok nè də mù fa ntum àm bohòmo Nwì nè yi à dzəm mụ, nɛ fa ni' ye co satikà' bùu tu am. ²¹ A ye-a də ŋwèe nonjə lùk ŋkuŋ Nwì duk də ŋgəŋgəŋ ka nzak tse' fana ye də kpɛ nè Krɛst ànə kpɛ nè nà' ka fàk tse'. Bohòmù yàm mụ nɛ kà bəbɛ nè Nwì nè co yu nè nà' ka fàk tse' vɛ'nə jə yuk.

3

*Dzədzəm Ləgə Bə Səsè,
Lùk Lə Ye Bə Ndò*

¹ Wèeŋ ləm à bùu Gàlesiyà wèŋ? A bùsə weŋ ləm ndà? Vès à tsə' rɛŋsə fa weŋ jəja bə kpɛ Jisòs Krɛst mvə'nə wo à tɛ'lə yi muntəəŋ yà'a laŋ. Ka vɛ'nə yeŋ-à? ² Mụ fek megu-a weŋ ncɛp nè mò'fis nè'e nè. Ghà nè Yòŋsə Nwì ànə ni sɛ ntum wèŋ fa' nà'a, ànə ye bùsə də wèŋ sɛ nonjə lùk bùu Jus wèŋ à? Ka vɛ'nə yeŋ. Anə ye bùsə wèŋ anə yuk Ntirə nè Bəbɛŋ nɛ, nɛ dzəm nà'. ³ Wèeŋ jù'rə vɛ'nə yè'sə bùu yà? Wèŋ à yèto, wèŋ sɛ naaŋ tu bohòYòŋsə Nwì ngògù weŋ ya wèeŋ ye yəyərə. Nə gɛ kok bwi ŋga'a yà ŋkuŋ wèŋ li bùuŋ, nɛ sɛ

gi mok bə ñaaŋ sè yàwèŋ nɛ? ⁴ Wèŋ à rɛɛŋ mè bum sè yà'a guguŋ vɛ'ɛ wùriŋ laŋ. Ye də wèŋ jə bum yà'sə pwe' ŋga yà'a ca wà à? Mù tsəm də yà'a nɛ kà wà lɛ cá. ⁵ Wèŋ a yə mvə'nə Nwì a fa weŋ Yòŋsə ye nɛ, nɛ sɛ gɛ fàak sè guguŋ mutsətsə'rəə wèŋ sè' bə yòŋsə ye nɛ sè laŋ. Ye də wèŋ sɛ duk yè'e də yi a sɛ gù nsàp fàk ènə bùsə wèŋ sɛ nonjə lùk sɛ à? Ka vɛ'nə yeŋ lok fuk. A ye bùsə wèŋ à yuk Ntirə nè Bəbɛŋ nɛ, nɛ dzəm nà'.

⁶ Wèeŋ kuk ja'a na yàwèeŋ Abràham è. Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì mvə'nə yi ànə fa ntum ye bohòNwì fana Nwì jəŋ yi co ŋwə nè yi kəkərə. ⁷ Yà'sə sɛ nitsə' fa vesùwèŋ də bùu sè wo fa a ntum awo bohòNwì fana a wo sè wo bwe Abràham sɛ. ⁸ Aco vès taŋ yumok ndzənə ŋwàk də, Nwì nè kə jə bù lakmvum wèŋ co wo jì jòŋ bùsə wo fa ntum awo bohòyi Nwì. Yà'a mvə'nə Nwì-à fa ntirə nè bəbɛŋ nɛ bohòAbràham njamòk. Nwì tsok fa Abràham nɛ də, <<Mụ nɛ se nzeŋgɔŋ nɛ pwe'fo' bùu wù nè mò'fis.>> ⁹ Ye də yà' mègù sɛ' mvək ànə də Nwì ànə se Abràham bùsə nà' à dzəm tse' ncɛp ye, fana yi sègə ndaaŋwè pwe' nè nà' dzəm ncɛp ye nɛ sè'.

¹⁰ Bùu sè wo sɛ naaŋ yàwo tu ŋgònòŋsə lùk pwe'fo' ndòo nɛ yuŋ wo. Wo à còm nonjə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də, <<Ŋwə nè yi kà-a

də yi bɛ' fi tse' lùuk sè wo à còm ndzənə ɲwàk lùk sè làaɲ, nə sɛ ɡu mvə'nè yà' sɛ də ɲwè tse' ɲgògù sɛ pwe' nè pwe' ɡù fana ye də ndòyù ɲgòɲgàɲ laɲ.>> ¹¹ Vesùwèɲ rì də kaco lùuk sɛ ɡu ɲwè yi yòɲ m̀lìsè Nwì co yi ka nzak tse' yeɲ. Busè yà' cu mvə'nè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì də, <<Nwè nè yi kəkùrè m̀lìsè Nwii nè cu fo' bùusè yi fa ntum ye bohòNwì.>> ¹² ɲgòfa ntum bohòNwì ka yumok ɲgògù bə lùk tse' lok, bùusè lùk sɛ dzəm ye də ɲwèe nɔɲsə yà' nɔɲsə. Busè yà' mègù mvə'nè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì də, <<A ye-a ɲga ɲwè nɔɲsə wes lùuk sè làaɲ, fana ye də yi nə cum fo' bùu lùuk sɛ.>> ¹³ Ye də ndòyù vesùwèɲ laɲ bùusè a ka lùuk sè làaɲ nɔɲsə wes. Krest à kè ləksə fis ves yi, nə jəɲ ndònə nà'a nè njàvès nə, nə naaɲ m̀tuhù yi, nə kpɹ m̀ntəəɲ. Yà'a mvə'nè wo a còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì də, <<Nwè nè wo kə'ə yi m̀ tuhù pwe', ye də yi bək ndòbohòNwì laɲ.>> ¹⁴ Ye də Jisòs Krest à kè jə ndònə njàvès nə, də ya bù lak-mvum wèɲ nə kə tse' sèsè nè Nwì-a kà' Abràham də yi nə se nà' bə zɛɲ nə sè'. Ya vesùwèɲ tse' Yòɲsè Nwì nè yi a kàk də yi nə fa ves nə sè' bùu Jisòs nə.

*Kaco Lùk Kupsə
Yusè Nwì Kàk Yà' Yeɲ*

¹⁵ Bwema am wèɲ, m̀ nə jəɲ yumok sè vesùwèɲ rìɲ bə zɛɲ pwe' nə tsok rɛɲsə fa wèɲ nza' rùk nə ye ntirè nè bəboɲ nə. Wèɲ tsəɹ-a mvə'nè bwìɲ ba zɹ rùk bə yumok. A yegè də a ye-a ɲga wo dzəm tes bə zɛɲ mvwe' mò'fis laɲ, ɲwè nəmòk kà nà' mok kè kùm fe'lè. Wo ɡù wes nà', kaco ɲwè nəmòk kə yamsə naaɲ gesə fe'lə yumok mbwa mok yeɲ. ¹⁶ Yà' mègù yà'sə sè' ve'nə bə rùk nè Nwì ànə zɹ bə Abràham, nə kak fa nà' bə ɲgwì bù ye mòk wèɲ yà'a. Wo ànə com bum yè'sə, yà' kà də Nwì ànə kak Abràham bə ɲgwìi bùu ye sɛ pwe' ye. Yà' à ye də mègù ɲgwì ye nè mò'fis, nè a Jisòs Krest nə. ¹⁷ Yusè m̀ sɛ cèp sɛ də ve'ɛ. Nwì ànə zɹ rùk bə Abràham. Ye jəɲ m̀mvə'ànə, à cə luumɲgòɲ ɲkè kwè bə hum te' ɲkuɲ Nwì kə fa bùu Jus wèɲ lùuk sè yàwo sɛ. Ye də lùuk yà'sə ka ɲàaɲ sè ɲgògù bɹpsə to yusè Nwì à kàk, bə Abràham nə cɛp tes mɛ sɛ tse'. ¹⁸ A tse' a bum sè Nwì à fa bwe ye wèɲ bùusè a nɔɲsə lùk, ye də a ka yà' bùusè yi à kà' kà'a tse'. Vesùwèɲ rì tse' zìnə lɛ də Abràham à tse' bum sè bəboɲ yè'sə bohòNwì bùusè Nwì ànə kàk nà' də yi nə ɡu fa nà' ve'nə wà.

*Njo Nè Nwì Anə Fa Bwìɲ
Lùk Bùu Zɛɲ Nə*

¹⁹ A ye-a ve'nə, ye də njo nè Nwì ànə fa bwìɲ lùuk

yà? Nwì ànə fa lùuk sə də ya vesùwèeŋ riŋ bup bə zeŋ. Yi ànə fa lùuk sə də yà'a sə niŋ tsok fa ves mandzè mənə mvək momjo ve'e, ŋkuŋ ŋgwì mo Abràham nè Nwì à kàk də yi nè fa bum sè bəboŋ bohònà' nè kə dzeŋ. Nwì ànə fa lùuk ye sə ndzə bohòmasinjàa ye də yà'wèeŋ kə casə fa ndzə bohòŋwè nəmòk nè yi tə mütsetsə'rəə ŋwè nè ye yi, Nwì. ²⁰ A ye-a də ŋwè nəmòk tə mütsetsə'rə, ye də ŋgèŋgàŋ tə yà'sə mənə tu bwìŋ ba. Bə ma nè də Nwì ànə kàk Abràham fana Nwì mègù fa'nə yiŋi bə tu ye.

²¹ Ye də yà' sə nitsə' yà'sə də lùuk bə yusə Nwì à kàk sə, sə ka mvwe' mò'fis gi à? Hai' ka ve'nə yeŋ. Anə ye-a də lùuk sə tse' ŋàaŋ sè co yà' fa to ŋwè lùŋ bwèrɛ yà' à gù to bwìŋ ŋgòyəəŋ bohòNwì co wo ka nzak tse' sè'. Yusə mègù kə də nsàp lùuk mòok ve'nə bùè. ²² Wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, ŋàaŋ bup kotse' nzeŋgòŋ nè pwe' yi. Yè'sə ye ve'nə ya ŋga bùu sè wo a fa ntəm àwo bohòJisòs Krèst wèŋ, a wo sè wo nè caŋ gesə bup, nè kə tse' bum sè Nwì ànə kàk də yi nè fa bùu sè wo tse' dzədzəm bohòKrèst wèŋ sə. ²³ A ye mantombi ŋga mandzè nè də bwìŋ dzəm bohòJisòs nè'e à ka ntòmuhu to fana yà' sə səsə co lùuk ànə jəŋ bwìŋ pwe', nè lok tes wo co ŋgàa ndapndzəm wèŋ, tètè mandzè nè à kə muhu

bohòvès anə. ²⁴ Lùuk sə ànə sə gùmsə tse' bwìŋ ŋgònitsə' fa bwìŋ mandzè nè tètè kə wes bə mvək nè Jisòs Krèst à vəə. Yà' à ye ve'nə tè ghà nè yi à vè nè fana ye mok də vès sè a fa ntəm avès bohòyi, vesùwèeŋ nè kə ye mülisə Nwì co bùu sè wo ka nzak tse'. ²⁵ Nè ŋga'a nè mandzè nè a nèeŋ to laŋ də vesùwèeŋ fa ntəm bohòJisòs fana vesùwèŋ ka yumok ŋgògùmsə bwìŋ mok tse' fe'lə. ²⁶ Wèŋ sè wèŋ a be'lə mok wèŋ Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis pwe'fo' wèŋ mok bwe sè Nwì bùusè wèŋ a fa ntəm bohòyi. ²⁷ Ndàaŋwè pwe' nè yi a bàptesə laŋ, nè ye bə Jisòs mok mvwe' mò'fis, fana ye də ŋgèŋgàŋ a te' jə tse' yà'sə mok mandzè nè Krèst nè mvè'nə yi cugè ncu nje. ²⁸ Ye də a ye-a ŋga wu ŋwəə Jus kè wu ŋwè lakmvum àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a monkwèŋ kè mo nze àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a ŋwəmbam kè ŋwàŋwè àlɛ, zəzok ka fo' sè' yeŋ. A ve'nə bùusè wèŋ a be'lə pwe' ndzə ni'ì Jisòs, nè ye mok mò'fis. ²⁹ A ye-a də wèŋ cu sə bàa Jisòs fana ye də wèeŋ ŋgwì bù Abràham, wèeŋ nè kə tse' bum sè Nwì à kàk yi sə.

4

*Wèŋ Ka Mok Ŋkwèŋ Yeŋ,
Wèeŋ Mok Bwe Nze*

¹ Mù dzəm ŋgòtsə' rəŋsə fe'lə fa wèŋ bum yè'sə sèmok. Yà' mègù co mo lùə

mòk nè yi nè kè tse' bum tè' ye ntsə'mòk pwe' yi. A ye-a sè də bum tè' ye sə cu sè ye ve'nə fana ghà nè yi cu ntòlɛ, yi megu co ɲwè nè yi ɲkwèɲ. ² Ghà nè yi cu mo lɛ ànə fana bùu mok wèeɲ nə sə kək yi, mok sə jəɲ fa yi ɲkərə bə bum ye sə tètè tè' ye nə kə duk ntsə'mòk də nà' gɲ kərə laɲ. ³ Yà' mègù bohòvesùwèɲ sè' yəyərə məm̀vək ànə. A ye to mantombi ɲga vesùwèɲ ka bum sè Nwì sè pwe' làaɲ ntòriɲ wes yà'a, vesùwèɲ ànə ye megu co ɲkwèɲ bə lùuk sè bùu sè sə nzeɲgòn wèɲ à sə yù yà' də wo sə be' mandzè Nwì sè. ⁴ Mvək à kè kərə ve'ɛ kap fana Nwì tumsə vesə mo ye sə nzeɲgòn anə. ɲwàɲwè dzə mo Nwì nə yi. Mo nə à ye ɲwəə Jus nə sə be' mandzè lùuk Musi sè sè'. ⁵ A ye ve'nə də ya yi fis bùu sè wo cu sə bàa lùk wèɲ də ya ɲga wo bùuɲ lo mok bwe Nwì wèɲ. ⁶ ɲga'a nè wèeɲ bwe Nwì wèɲ yè'sə, Nwì a tumsə yòɲsə mo ye nə də nà'a ni sə ntɛ̀ vès. Yòɲsə ye nə sə gu ves ɲgòto yi də <<Pàpa, tè'.>> ⁷ Ye də wèɲ ka ɲga'a mok ɲkwèɲ yeɲ, wèeɲ mok bwe nze. Mvè'nè Nwì a jə weɲ mok co bwe ye fana wèɲ tse' bum sè yi nòɲsə fa yà' bohòbwe ye wèɲ sè' pwe'fo'.

*Wèeɲ Bwi Foho Və Lə
Mvwe' Mandzè Nè Zinə*

⁸ A ye to mantombi ɲga wèɲ ka Nwì ntòriɲ fana wèɲ megu co ɲkwèɲ bohòbum sè yà' ka Nwì yeɲ. ⁹ ɲga'a nè'e wèɲ a rì Nwì mok laɲ; kènə mu duk lɛ də Nwì a rì weɲ mok co bwe ye wèɲ laɲ, fana wèɲ sə lap ɲgòfoho lòfe'lə mvwe' bum sè yà'a jì ɲàɲ wà, sè bùu sè sə nzeɲgòn wèɲ sə gù də wo sə be' mandzè Nwì fo' yè'e bùu yà? Wèɲ dzəm ɲgòfoho ye fe'lə co ɲkwèɲ sèmok à? ¹⁰ Njo nè wèɲ sə nòɲsə ke'cà də nùmbu nè'e nè ghaɲ, ɲwə nè'e zok, mvək nè'e zok nə ye bə lùumɲgòn wèeɲ yè'sə bùu yà? ¹¹ Wuə sə ko mu bə nsàap bum sè wèɲ sə gù yà'sə wùriɲ. Mù sə tsərə də kàmòk fàak am sè mù à gù m̀tsətsə'rəə wèɲ yà'a nə maha bup fa' ɲgwàɲ àlɛ.

*Pol Wa Də Bùu Gàlesiyà
Ka Yi Co ɲge' Jəɲ Fe'lə*

¹² Bwema am wèɲ, mù wup fa weɲ bo wùriɲ də wèeɲ ye co mù, sè' məm̀vè'nè mù a bùuɲ mok sè' co wèɲ yè'e. Wèɲ a ka mu bup gu yuk. ¹³ Wèɲ rì də, ghà nè mù à vè to ɲgòtsòho fa weɲ Ntirè nè Bèboɲ nə nà'a, mù ànə sə cum vesùwèɲ bùusè mù à sə yaya. ¹⁴ Yiya àm nə ànə ye nsàp nè co wèɲ caɲ mu fana wèɲ kà mu co ɲwè nè wà sè ca màk. Wèɲ à kotse' mu bèboɲ co wèɲ sə kotse' masinjà Nwì. Aco mù duk də wèɲ à kotse' mu co wèɲ sə kotse' Jisòs Krest bə

tu ye. ¹⁵ Mvèk ànə à ye, wèŋ sə kwa bohòmù vé'ε wùriŋ. A bəp kok ŋga'a yà? Mvèk ànə à ye, wèŋ ye vé'ε kəkərè ŋgògù fa mɔ yu yà pwe'fo'. A nə ye-a sè də ŋwèe cokfis mvəmlis ye, nə fa mɔ də bwèrɛ yi à fa vé'ε nàk. ¹⁶ Wèŋ ka mɔ ŋga'a mok co ŋge' dzəm bùusè mù sə tsə' fa wèŋ zìnə sə à? ¹⁷ Bùu sè wo sə jipsə wèŋ yà'sə wèŋ sə là ŋgàŋ də ya wèŋ dzəm wo. Megu kə duk də, njo nə wo sə gù vé'nə bùu zèŋ nə ka bəboŋ yeŋ. Wo sə làp də vesùwèŋ ga'a ya wèŋ dzəm mok wo. ¹⁸ A lɛ bəboŋ ŋgòlɔəp ŋga a ye-a də njo nə wù sə gù yi vé'nə nə nə bəboŋ na. Yè'sə zìnə nə ghà yà pwe'fo', a dzəm ye ŋga mɔ vesùwèŋ kè ŋga mù ka fo' yeŋ pwe'. ¹⁹ Bwe am sè mù tse' wèŋ sə ntùù mù vé'ε bəboŋni. Mù sə yə fe'lə fa wèŋ ŋgə' səmok co ŋwà nə yi sə ghà mwe. Mɔ nə sə ye ŋgə' vé'nə tətè tse'ŋga mù yə bə lis am də wèŋ tse' nsàp kù gi nə Krɛst nə ŋkuŋ. ²⁰ Mù anə ye-a vesùwèŋ bwèrɛ də mù riŋ ŋgòtsə' tsə'rə fa wèŋ bum yè'sə làaŋ. Ŋkərè àm jip wes bùu wèŋ pwe'.

Gbu' Nə Bə Liŋ Sàra Nə Ye Hagà

²¹ Wèŋ sè wèŋ sə dzəm də wèŋ bɛ' mandzè lùk yà'a, wèŋ tsok mɔ də wèŋ sə rɛɛŋ yusè lùk sə sə dzəm də wèŋ gɔ sə sə pap à? ²² Wo à còm ndzənə ŋwàk

lùk nə də, Abràham ànə tse' bwe ba. Yi ànə dzə mòk bə ŋwà nə yi mo ŋkwèŋ, nə dzə mòk bə ŋwà nə yi ye mo nze. ²³ Mo nə ŋwà ŋkwèŋ ànə dzə nə, wo à dzə yi ye mvə'nə ndaaŋwè pwe' dzəgè mwe yè'e. Mo nə ŋwà nə yi mo nze à dzə nə à ye ye mvə'nə Nwì ànə kak Abràham vé'nə. ²⁴ Ncèp ènə nja yè'sə bə gbɔ' mwe. Bəba sè ba, Hagà bə Sàra, wo tə yà'sə bə tu nsàap rùk ba sè Nwì a zɔ yà' yi. Hagà nə yi ŋwà ŋkwèŋ nə tə bə tu rùk nə Nwì à zɔ nà' mənə nda Sinà ghà nə yi à sə fa Musì lùk nà'a. Bwe ŋwà ènə pwe'fo' wo à dzə wo co bwe ŋkwèŋ wèŋ. ²⁵ Mvə'nə Hagà tə bə tu lùk nə Nwì ànə gɔ mənə nda Sinà nə mvwe' nzeŋgòŋ Aràbiyà nə, fana yi tə fe'lə sè' bə tu lak Jòrosalèm nə niè' nè'e sè'. Bùsə Jòrosalèm nə bə bwe ye wèŋ pwe' cu sè' ŋkwèŋ bohòlùk sè Nwì ànə fa wo sə. ²⁶ Jòrosalèm nə mɔbu nə ka ye ŋkwèŋ yeŋ. Vèes yàvès bwe Jòrosalèm nà'nə. ²⁷ Mvə'nə yi ma avès vé'nə fana a zìnə də yi tse' bwe ŋkəŋ mvə'nə wo à còm bə lak yè'sə ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Wù ŋwà nə wù ka mwe dzə nə, kwa yu yo.

Wù ŋwà nə wù ka mwe gha yuk, gùrə yu yo.

Bùsə ŋwà nə yi cu jì mwe ànə nə kè tse' nə casə ŋwà nə yi à lògù nə tse' bwe.>>

28 Bwema am wèŋ, wèŋ a bùuŋ yàwèŋ bwe Nwì bùusè Nwì ànə kak ve'nə. Yà' mègù sè' mvə'nə Nwì ànə kak Abràham ŋkuŋ fana Sàra nə dzə Azik yà'a. 29 Mo nə Hagà à dzə nà' mvə'nə ndàaŋwè pwe' dzəgè mwe nə, à sə tùksəgè mo nə wo à dzə yi ye bə ŋaaŋ Yòŋsè Nwì nə. Yà' mègù niè' sè' ve'nə. 30 Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Be' fis gesə ŋwà ŋkwèŋ bə mo ye fo'. Ka bəboŋ də mo ŋwà ŋkwèŋ nə kə tse' bum tè' ye yi yeŋ. A kə tse' yà' le mo nə ma yee mo nze nà'a.>> 31 Bwema am wèŋ, yè'sə sə nitsə' fa vesùwèŋ də, vesùwèŋ ka bwe ŋwà ŋkwèŋ nə yeŋ. Vesùwèŋ bwe ŋwà nə yi ye mo nze nà'a.

5

Vesùwèŋ Kà Ŋkwèŋ Mok Bùuŋ Fe'lə

1 Krèst ànə fiŋ me'rə vesùwèŋ mvwe' lùuk sè yà' à sə kohotse' ves. Ye də wèŋ təŋ guguŋ co bùu sè wo à swè'ε tesə laŋ anə. Kà də wèŋ gə co wèŋ kə cum fe'lə co ŋkwèŋ səmok duk.

2 Wèŋ yu'rə ncèp àm nè'e bəboŋ. Mù sə tsè' fa weŋ mùu Pol də, a ye-a ŋga wèŋ dzəm də bùu yà'a wèŋ kom fa weŋ tu mbəmbam ŋkuŋ ya wèŋ bùuŋ Krətèŋ sè zinə fana ye də wèŋ sə jə yusə Krèst à gù bùu wèŋ yà'a co yà' ka fàk bohòwèŋ anə tse'. 3 Mù sə tsè' weŋ sè mok də a ye-a ŋga

ŋwè kə kom tu ve'nə fana ye də ŋgəŋgəŋ ni cu yà'sə mok sə bàa lùk, ŋgògù yusè lùk sə duk pwe'. 4 Wèŋ sè wèŋ sə ləp mandzè də wèŋ nə yəŋ mùlisè Nwì co bùu sè bəboŋ njo nə də wèŋ sə nòŋsə lùk yà'a, mù tsok weŋ də wèŋ a ga'a tesə bohòKrèst laŋ. Wèŋ a gèsə ni' awèŋ mvwe' sè co bòvəm nə Nwì nə kà weŋ tesə. 5 Bohòvesùwèŋ sè a sə kà tu bə yà'sə naaŋ fana a sə kùk lis yàvès də Nwii nə kə jə ves co bùu sè wo kəkùrə mù lisè yi. A sə naaŋ yàvès tu bohòKrèst bə ŋaaŋ Yòŋsè nə Rəreŋ nə də anə kə ye lì ve'nə. 6 A ye-a də ves Krèst wèŋ mvwe' mò'fis fana ŋwè nə yi à kom tu bə nə yi a ka kom pwe', zəzok kà fo' ye. Yu nə guguŋ nə də, a fa ntum avès bohòJisòs Krèst, nə sə niŋtsok fa bwìŋ də a dzəm yi bə mandzè nə a sə dzəm mòk bə mòk.

7 Wèŋ a sə lòto fa' mantombi rərəŋ ve'ε njuuŋ. Wèŋ sə kà zinə nə ŋga'a mok be' fe'lə ŋga a bərə weŋ ndà? 8 Mù rì də ŋwè nə yi a sè lòweŋ ma nà'nə, ka Nwì nə yi ànə to weŋ nə yeŋ. 9 A ŋgwàaŋ zinə mvə'nə wo dukgè də, <<Ku' nə mò'fis gù bəpsəgè mok>> yà'a, kènə mù riŋ fò? 10 Vesùwèŋ bə Tà Jisòs Krèst mvwe' mò'fis fana yà'sə sə gù mù ŋgòrìŋtse' də wèŋ nə tsərə megu sè' mvə'nə mù sə tsərə yàm. Ŋwè nə yi sə ləp

mandzè dè yi cwìŋ busè wèŋ ànè, a dzəm yi ye co ndà pwe', Nwii nè kà yi mè'rè. ¹¹ Bwema am wèŋ, bohòmù yàm yà' nòjəja dè mù sè kà dè ndaanwè pwe' kom tsoŋ li tu ŋkuŋ tsòhò. Anə ye-a dè mù sè tsòho fa bwìŋ ve'nə, ye dè njo nè wo sè tùksə mù ye kə bùu yà? A ye-a dè mù sè tsòho ve'nə bwèrɛ ntum kà ŋwè nəmòk bùu ntəəŋ Krɛst sè mù sè tsòho sè yaan lok. ¹² Aco mù duk dè bùu sè wo sè jipsə ke'cà wèŋ yà'sə, wo kə yak ni' awo sè co wo yak nàm.

Mè'rə Yòŋsə Nwì Nə Nɪŋtsok Fa Wu Mvə'nə Wu Gə Bum

¹³ Bwema am wèŋ, Nwii a to fis wèŋ dè ya wèŋ kà co ŋkwèŋ bohòyumok sè cu mali. Nga'a nè yi fiŋ mè'rə wèŋ ve'nə fana kà dè wèŋ duk dè wo nè tosə fa wèŋ yà'sə mandzè mòk dè ya wèŋ gə mok yusè yà' bòwèŋ pwe' duk. Wèŋ sè dzəm ɛ mòk bə mòk, nè sè fak bohòmòk bə mòk anə sè'. ¹⁴ Busè lùuk sè pwe'fo' a kì be'lə ni' ndzənə muncèp nè mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo mvə'nə wù dzəm ni' yò.>> ¹⁵ A ye-a dè wèŋ sè gù bum co nàamŋòŋ sè wo lum swè'lə ke'gə mok yà'a fana wèŋ kərə pap. Busè yà'a mvmvə'nə wèŋ nè gə bupsə wes ni' awèŋ pwe'fo'.

¹⁶ Yusè mù sè tsè' fa wèŋ sè dè wèŋ me'rə Yòŋsə Nwii nè niŋtsok fa wèŋ mandzè nè co dè wèŋ gə

bum yi, ya wèŋ kà yusè ŋgùupni' awèŋ sè dzəm gù. ¹⁷ Yusè ŋgùpni' ŋwèè dzəmgəə, kaco yà' ye cù mò'fis bə yusè Yòŋsə Nwii dzəmgəə wèŋ. Wo ba fo', mòk ka ŋge' bə mòk wèŋ lok. Yà' sè nitsè' yà'sə sè' dè ye dè kaco wù gù to yusè wù dzəm ŋgògù yà' wèŋ. ¹⁸ A ye-a nga Yòŋsə Nwii nè sè ni fa wèŋ mandzè yi fana lùk kà yumok ŋgògù bohòwèŋ tse'.

¹⁹ Kaco ŋwè mərə yiskok bum sè ntum ŋwè dzəmgə yà' wèŋ. Bum yà'sə co: sàhà, ŋgòtsərə mègù nzak ŋwàŋwè bə ŋwəmbam, gə bum jì marè'tu, ²⁰ kaksə ke' bum sè wà co yà'a Nwii, ràm, sè bèn bwìŋ, ŋkùəm, kok ndù, bup ntum, wi', gègà'à, sè dzəm megu bòp bù njo, ²¹ sè tsərə megu bum bùu mok, no jəhə rùk, ŋgàa səsə nè ye nsàap bum sè co yà'sə pwe'fo'. Mù sè sè wèŋ ntu' mvə'nə mù ànə tsok to wèŋ mantombi fa' laŋ dè bùu sè wo gùgè nsàap bum yà'sə pwe'fo' nè kà mvwe' gan ŋkum sè Nwii sè bə lis kə yə lok.

²² Bum sè yà' vè yàwo bohòYòŋsə Nwii ve'ɛ: dzədzəm, kwəkwa, fifi, kontum, kosəmanziŋ, gù bəbɔŋ bohòbwìŋ, ŋgòye zinə bə bum pwe'fo', ²³ fùə, nè sè ko fəsə ni'. Bum yè'sə pwe', lùk mòk ka nè nà' sè duk dè kà yà' gù wèŋ. ²⁴ Bùu sè wo bùu Jisòs Krɛst wèŋ a fweŋ màk gesə ntum awo sè yà'a gùgè wo, wo sè gə

bɔp yà'a laŋ. Yà' mɛ̀gù co dɔ wo à jɛ̀ yà', nɛ̀ tɛ̀'lɛ̀ zɛ̀ yà' mɛ̀nɛ̀ ntàɛ̀ŋ Jisòs Krest. ²⁵ Yòŋsɛ̀ Nwì a fa ves lùŋ yi, ye dɔ a bə̀bɔŋ dɔ a dzɛ̀m ŋgòfa ni' avès pwe'fo' ndzə bohòyi, ya yi niŋtsok fa vesùwèŋ mandzè nè a cum ncu avès yi. ²⁶ Vesùwèèŋ kà ni' sɛ̀ nè, vesùwèèŋ kà ŋwə̀ nəmòk ntəm jòksɛ̀, vesùwèèŋ kà yu ŋwə̀ mòk sè wa.

6

*Tesə Moma Yo,
Nə Gɛ̀ Fàha Yo Bə̀bɔŋ*

¹ Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga wèŋ yə̀ ŋwə̀ nəmòk nè yi gbù ni sənə̀ bɔp fana wèŋ sè wèŋ tɔ̀ gɛ̀gɛ̀ŋ bə̀ bum sè ma nè Nwì yà'a, wèŋ tesə̀ yi ya yi tesə̀ kok vɛ̀ ca. Wèŋ kà bə̀ nɛ̀ni' sɛ̀ gù. Wèèŋ sɛ̀ jə̀ŋ ŋkərɛ̀ sè' dɔ ya wèèŋ kà ca sè' gbù ni lò. ² Wèèŋ bək tesə̀ fa ndàaŋwè̀ pwe' ŋgə̀' ye. Wèèŋ gɛ̀-a vɛ̀' nɛ̀, ye dɔ wèŋ sɛ̀ nòŋsɛ̀ lùk nè Krest nɛ̀.

³ A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sɛ̀ jə̀ ni' ye co yi yumok ŋga yi ka yumok yɛ̀ŋ fana ye dɔ ŋgə̀ŋgàŋ sɛ̀ bòrə̀ ni' ye. ⁴ Ndàaŋwè̀ pwe' mumsə̀ ja'a fàha ye sè yi sɛ̀ gù yà' pwe'fo' bə̀bɔŋ; a ye-a ŋga yà'a bə̀bɔŋ fana yi kwa bə̀ yusə̀ yi a gù yà' bə̀ tu ye, ka dɔ bɛ̀usɛ̀ yi gha' ŋwə̀ nəmòk duk. ⁵ Njo nè ndàaŋwè̀ pwe' nè bək tsɛ̀ li bum ye yi.

⁶ Ŋwə̀ nè yi sɛ̀ yə̀'rɛ̀ jə̀ ncɛ̀p nè Nwii gapsə̀ bum ye

sə̀ bə̀bɔŋ mamòk bə̀ cicà nè nà' sɛ̀ yə̀'rɛ̀ yi nɛ̀.

⁷ Kà dɔ ŋwèè jə̀'rɛ̀ duk, kaco ŋwè bɛ̀usə̀ Nwì ləm yɛ̀ŋ. Yusə̀ ŋwè̀ bì gèsə̀ lòsə̀ nze pwe'fo', yi nè kə̀ kɔp mɛ̀gù ntsə̀'mòk sè' zɛ̀ŋ. ⁸ A ye-a ŋga ŋwè̀ sɛ̀ bì mɛ̀gù bum sè ŋgùpni' ye sɛ̀ dzɛ̀m yà', ye dɔ yi nè kə̀ tse' fo' bum sè bɔp nɛ̀ ye kɔp. Ŋwə̀ nè yi sɛ̀ bì ye bum sè Yòŋsɛ̀ Nwì sɛ̀ dzɛ̀m fana yi nè kə̀ tse' ye lùŋ nè nà'a nè mamgè fo', nè yòŋsɛ̀ nɛ̀ fa yi. ⁹ Vesùwèèŋ gɛ̀ tse' mam bə̀bɔŋ fo'. Vesùwèèŋ kà wò, bɛ̀usɛ̀ a kà-a tɛ̀ŋsə̀ fana mɛ̀və̀k nè kə̀ dzɛ̀ŋ nùu nè anə̀ kɔp zɛ̀ bum sè vesùwèŋ à bì yà' sɛ̀. ¹⁰ Ye dɔ vesùwèèŋ tse'-a mandzè ghà yà̀ lònŋ, a sɛ̀ gɛ̀ bə̀bɔŋ bohòbwiŋ; nɛ̀ ye ghak lɛ̀ bohòbwema avès sè vesùwèŋ tse' dzə̀dzəm Jisòs Krest yà'a ntɛ̀ŋ.

Ncɛ̀p Nè Nà' Ləsə̀

¹¹ Wèèŋ ja'a na yàwèèŋ mɛ̀və̀'nɛ̀ mà sɛ̀ còm bə̀ bo yàm yà' sɛ̀ kùk ŋkpohò nè. ¹² Mà tsok fa wèŋ dɔ̀ bɛ̀u sè wo sɛ̀ dzɛ̀m dɔ̀ wo yə̀əŋ mɛ̀ lisè bwiŋ co dɔ̀ wo bə̀bɔŋ yà'a, a wo sè wo sɛ̀ bwi' lo wèŋ dɔ̀ ya wèèŋ kom tu mbə̀mbam sɛ̀. Wo sɛ̀ gù vɛ̀' nɛ̀ mɛ̀gù dɔ̀ ya bwiŋ kà wo njo ncɛ̀p nè nà'a bə̀ kɔp Krest mɛ̀ntàɛ̀ŋ nɛ̀ tùksɛ̀. ¹³ Bɛ̀u sè wo sɛ̀ duk dɔ̀ bwiŋ komtu yà'sə̀, wo sɛ̀ kà yàwo lùuk bɛ̀u Jus sɛ̀ wèŋ sɛ̀ sè' nòŋsɛ̀ wes. Wo sɛ̀ lə̀p mɛ̀gù

mandzè nè dè wèeη kom
 ve'nə ya wo kumηgùη dè
 wèη dzəm ma nè njàwo nè
 laη. ¹⁴ Bohòmù yàm, kaco
 mù kumηgùη bùu yumok
 yeη, ka ntəəη Tà Jisòs Krest
 àvès nè casə. Krɛ ye nè a
 gù nzeηgòη nè ye bohòmù
 mok co yusè wà. Yà' mègù
 co bum sè sə nzeηgòη sə a
 krɛ wes bohòmù laη, fana
 mù krɛ yàm bohòwo anə
 sè'. ¹⁵ Nwè nè yi kom tu
 bə nè yi a ka kom pwe'fo'
 zəzok ka yeη, ηga wo tse'-
 a dzədzəm àwo laη na. Yu
 nè gugəη nè dè Nwì a gù
 bùsə vesùwèη mok bùu sè fi.
¹⁶ Bùu sè wo sə be' mandzè
 ncu nè fi ènə, wo bùu Izùre
 sè zìnə, sè Nwì tse' wo yi,
 Nwì fa wo fifi, nè koksə
 manziη bohòwo sè'. ¹⁷ Mù
 sə cèp lèsə də, ye jəη ηga'a
 lo mantombi, ηwè nəmòok
 kà mù ntəm jòksə. Ləloo
 mvwe' sè muni'i mù yè'e sə
 nìtsè' dè mù ηkwèη Jisòs.
¹⁸ Bwema am wèη, mù leη
 dè Tà àvès nè yi Jisòs Krest
 gu weη pwe' bəbəη. Yà' a ye
 ve'nə.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak EFESÒ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu Efesòenà yi à dzəm də bwìi riŋ yusè Nwì sè fàhu nòŋsə. Yì də Nwì sè dzəm ɣgòjəŋ benə vè bum pwe'fo' sè yi à gù yà' sè mvwe' mò'fis, bum sè mabu bə sè sè nzenɣòŋ pwe'fo', də ya Jisos Krest ye ɣwə nè mantombi bə zeŋ yi (Taŋ mbùp 1:10). Nwà' nə sè cèp sè' də bwìi pwe' cum ncu nè cù mò'fis ènə bùu yusè Jisos Krest à gùu sə.

Ncèp gbù' sè ndzənə ɣwàk ènə sə reŋsə fa bwìi nsàp ncu nè bùu Nwì wèŋ tse'nà' mvwe' mò'fis bə Jisos Krest wèŋ nə. Mòok də cos nə co ni' ɣwè fana Jisòs ye ye tu. Kè co ndap nè wo ci nà' fana Jisòs ye lis tò'ndap nə, bùu cos ye yàwo co mbàandap nə. Mòok də cos nə co ɣgwe ɣwè fana Jisòs ye bwi ye ndum. Ncèp nè yi tip lèsə wo bə zeŋ nə də, wo jəŋ bum mà' dzèe' sè Nwì a fa wo sə nə ni tse' yà' pwe', ya ɣga wo ye guguŋ. Woo ye guguŋ fana maze' nə kà wo bə ɣkərə ye nə bərə mà' (taŋ mbùp 6:11).

*Sèsè Nè Nwì A Fa Ves Nə
Və BohòJisos Krest*

1 Còm ɣwàk nè'e mùu Pol nè Nwì a duk yi də mɔ ye ɣgà ntum Jisòs Krest nə.

Mù sə còm fa nà' bohòbùu Nwì sè wo cu mvwe' lak Efesòwèŋ, wèŋ sè wèŋ sə be' Jisos Krest bə zinə nə ye wenə wèŋ mvwe' mò'fis sə. ² Mù ləŋ də Nwì nè yi tè' àvès nə ye Tà Jisòs Krest ye bəboŋ bohòwèŋ, nə fa wèŋ fifi.

³ Vesùwèŋ kwasə Nwì. Yi Nwì nə ye Tè'ε Jisòs Krest nè yi Tà àvès nə. A kwasə yi bùusè yi a sè ves, nə be'lə ves Krest wèŋ mvwe' mò'fis, fana nə fa wes vesùwèŋ bum sè bəboŋ sè yà'a mvwe' gaŋ ɣkum ye sə pwe'. ⁴ Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də a nə ye bùu ye bə Krest mvwe' mò'fis, ɣga wo ka nzenɣòŋ nə ntògɔ. Yi ànə gù ve'nə də ya vesùwèŋ ye bùu sè rərəŋ sè a ka nzak mantombii yi tse'. Yi ànə gù yè'sə bùu dzədzəm nè nje nə. ⁵ Nwì ànə duk noŋsə me sə vèə yi laŋ də yi nə jəŋ vesùwèŋ ɣgòye bwe ye. Yi à duk də yi nə gù ves ve'nə ndzə bohòJisòs Krest bùusè yà'a mvè'nè yà' à bòkərə yi ve'nə. ⁶ Yi ànə niŋ fa ves bòvəm ye nə ndzə bohòmo ye nə yi dzəm nà' wùriŋ nə fana bwìi pwe'fo' kuksə liŋ ye sə bùu nsàp bòvəm ye ènə.

⁷ Mo ye nə à làk tiŋ fis tu avès bə nduəm ye, də ya Nwì swi fa ves bup avès. Yà'a mvè'nè bòvəm nè Nwì nə yam ve'ε wùriŋ sə. ⁸ Yi a sès fa ves bòvəm ye nə ve'nə, nə fa ves bə ɣkərə nè ɣgòri bum sè ye sə fo'. ⁹ Nwì ànə fàhu noŋsə me yusè yi nə

gu yà' ndzə bohòKrest sə, sə vəə yi lan, fana yi nin̄tsok fa ves yà', ŋga ŋwè à ka yà' rin̄ yuk. ¹⁰ Yusè Nwi à sə dzəm də mvəək kùrə yi gu yà' sə, à ye də yi nə jəŋ benə və bum sè yi à gù sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Yi nə jəŋ benə və bum, sè yà' cu sə nze bə mabu pwe' mvwe' mò'fis fana Krest ye ŋwè nè mantombi bə zeŋ pwe' yi.

¹¹ Vesùwèŋ a bùuŋ mok sè' bùu Nwi njo Jisòs Krest nè. Nwi ànə fuhū non̄sə lan də anə ye ve'nə, fana bum pwe' bùuŋ və megu mvè'nè yi dzəm kok gù ve'nə yi. ¹² Yi a cokfis ves sè ànə naaŋ to tu bohòKrest yè'sə, də ya a gu bwìŋ wo kuksə liŋ Nwi sə. ¹³ Yà' ànə ye bohòwèŋ sè' ve'nə də, ghà nè wèŋ ànə yuk ncèp nè zinə nè nà' à sə tsè' wèŋ mvè'nè Nwi nè fa wèŋ lùŋ nè dzəm fana Nwi a fa wèŋ Yòŋsè nè Rəreŋ nè yi ànə kak ŋgòfa bùu ye wèŋ nə. Yòŋsè ye ènə ànə ye bohòwèŋ anə co ŋgwè ŋgòn̄in̄tsè' də wèŋ yè'sə bùu ye. ¹⁴ Yu nè mantombi nè Nwi à fa to bùu ye sə mvwe' bum sè yi à kàk wo sə, à ye Yòŋsè nè Rəreŋ nə. Njo Yòŋsè nè Rəreŋ ènə fana a rì də ghà nè Nwi nè fiŋ mè'rə wes ves bohòbup fana yi nə fa mali ves bwees bum mok sè yi à kàk ves sə sè'. Yè'sə nə gu fana bwìŋ kuksə liŋ Nwi bə zeŋ sè'.

Pol Leŋ Fa Krətèeŋ Sè Mvwe' Lak EfesòWèŋ Piriya

¹⁵ Nà'a njo nè ghà nè mù à yuk mvè'nè wèŋ fa ntəm bohòTà Jisòs, nə ye mvè'nè wèŋ dzəm bùu Nwi wèŋ fana, ¹⁶ mù sə leŋ fa wèŋ piriya nùumbu pwe'. Mù ka ŋgòkwəsə Nwi bùu tu awèŋ teŋsə yuk. ¹⁷ Mù leŋgè Nwi Tà Jisòs Krest àvès nè yi Tè' nè yi tse' fònə. Mù leŋ yi, mù sə duk də yi fa wèŋ yòŋsè nè nà'a gu wèŋ ŋgòtse' ŋkərè nè də ya wèŋ sə rin̄ tsə'rə Nwi. ¹⁸ Mù leŋgè də yi muk tosə ŋkərèə awèŋ ŋgòyè rì mareŋ nè nje nə, ya wèŋ reŋ bə bum sè yi a to wèŋ də wèŋ naaŋ tu bə zeŋ sə. Mok ye sè' də ya wèŋ reŋ bə mvè'nè bum sè yi a kàk fa bùu ye wèŋ yam, nə boŋ, ¹⁹ nə ye mvè'nè nàaŋ ye sè yi sə fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sè vès à dzəm bohòyi sə, a yam co wù kà fùk to sə sè'. Nàaŋ sè yi gùgè fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sə yà' mègù sè' nàaŋ sè ghan, ²⁰ sè yi à lòkoksə Jisòs Krest bə zeŋ mvwe' kpū, nə cum sə nà' bo ma mà'a yi mabu sə, ²¹ fana Jisòs Krest tse' nàŋ fo' nə casə nsàp yòŋsè nè fòpwe' nè nà' tse' nàŋ mbwa yi. Yi yam ghak nsàp liŋ nè fòpwe' nè də nà' tse' nàŋ sə nze feŋ nə ye bə nzeŋgòn̄ nè nà' ye mantombi pwe'fo' sè' yi. ²² Nwi a benə bum pwe'fo', nə non̄sə fa Krest yi nəŋtes kù mbwa. Yi ŋga'a mok ŋkum bə bum pwe'fo' yi, Nwi a gù yi ŋgòye tu bohòcos nə sè'. ²³ Cos nə

ngùpni' Krest. A zeñ nè nà' gù yi ngòye wesə dak nè dak, sè' mvè'nè a yi nè yi gù wesəgə bum pwe' ma nè fòpwe'fo' dak yi nà.

2

Wèñ Anə Ye Bù Kpukpu Nkuñ Nə Luñ

¹ Bohòwèñ yàwèñ, wèñ ànə ye to co bùu sè kpukpu bùusè wèñ ànə kà duk Nwì yuk, nə sə gu bup. ² Ghà ànə à ye, wèñ à sə be' lòmègù bum sè nzenğòn nə sə dzəm sə. Wèñ sə yuk duk yòñsè nè yi tse' yòñsəə ze', nè yi sə fak sə ntuu bùu sè wo à gatu bohòNwì bə mvè'nè nga'a yi nə. ³ Vesùwèñ à ye mègù sè' co wo. Vesùwèñ à sə cu ncu nè ngùupni' avès à sə dzəm zeñ. Vesùwèñ sə gu bum sè yà' sə bònì' avès sə, nə ye yusè ñkərè avès duk də yà'a bəboñ bohòvès anə. Vesùwèñ à ye mègù sè' co mvè'nè ndaanwè pwe' à ye sə, də a nə ye ñgə' bùusè a tse' nsàp ntum nè aco Nwì jòk bə zeñ. ⁴ Vesùwèñ ànə ye-a sè' ve'nə fana Nwì ye ñwè nè yi tse' koksəmanziñ ve'ε, nə tse' dzədzəm bohòvès sè' wùriñ. ⁵ Fana mvè'nè vesùwèñ ànə ye mok co bù kpukpu njo bup avès sə fana yi luñsə be'lə ves bə Jisòs Krest. Wèñ a tse' lùñ yà'sə bùu bònəm Nwì. ⁶ Mvəsè ves Krest wèñ à ye mok mvwe' mò'fis fana yi lòkoksə venə wèñ, ngòcu venə wèñ mənə dzə' nè ghan ma mabu. ⁷ Nwì

ànə gu ve'nə də ya a kè dzèñ nùu, bwìñ ye nsàp bəbo nè yi ànə fa ves bohòJisòs Krest nə, nə riñ mvè'nè də bònəm nè nje nə yam ve'ε wùriñ sə. ⁸ Nwì à luñsə wèñ bə bònəm nè nje mvè'nè wèñ a fa ntum awèñ bohòKrest. Ka yumok sè wèñ à gùu yeñ, Nwì a fa wèñ wà. ⁹ Yà' ka bùu nsàp fàk mòk nè wèñ a gùu yeñ, ye də kaco ñwè kumngùñ bùu zeñ yeñ. ¹⁰ Vesùwèñ bo fàak Nwì. Yi à fù' càsə ves ndzə bohòKrest ya vesùwèñ sə gu bəboñ, mvəsə yi ànə fùhu nòñsə də vesùwèñ nə gu sə.

Bùu Jus Bə Bù Lakmvum Wèñ Mok Mò'fis Bùu Krest

¹¹ Wèñ sè ma bə tè' awèñ à ye bù lakmvum, wèñ sə riñ də wèñ ànə ka bùu Nwì yeñ. Bùu Jus sè wo à sə kom yàwo tu ànə ye bùu Nwì wo fana wo sə to wèñ yàwèñ də bop bù nè wèñ kà tu komgə. Kom tu nə mègù yumok sè bwìñ gùgə yà' ma mənə ngùpni'. ¹² Wèñ sə tsərə tse' də mvək ànə à ye nga wèñ Krest wèñ à ka njan ye lok fuk. Wèñ ànə ka ñgwì bù Izùre nè Nwì à cokfis də wo bùu ye wèñ sə yeñ. Wèñ ànə ye yàwèñ ñkùñ fana, nə kà bo sənə rùk Nwì nè yi à kàk ngòfa bùu ye wèñ bum fo' nə tse'. Wèñ ànə ye yàwèñ sə nzenğòn anə nsàp bù nè wèñ à ka tsətsərè mòk nè co wèñ sə naan tu fo' tse' lok. Wèñ ànə ka Nwì ri lok. ¹³ Yà'a nga'a yè'e mok

də, bəusə wən Krəst wəen mok mò'fis fana wən sè wən ànə ye to fa' səsap sə a sòon kuəp vè mok laŋ bəu nduəm Krəst sə. ¹⁴ Jisòs Krəst nə à jə vè fa ves fifi yi bə tu ye. Yi a jə be'lə vè bù lakmvum wən ngòye mok mò'fis bə bəu Jus wən. Yi à jə ngùpni' ye, nə fis mak gesə bəbèŋ nè nà' ànə sə təŋ lok mətsetsə'rəə wo co mbəndap nə bə zeŋ. ¹⁵ A yà'sə də yi à kə teŋsə lùuk bəu Jus wən bə bum lak awo sè wo à sə gùgè yà' sè' pwe'. Yi à gù ve'nə də ya yi jəŋ be'lə vè bəop bəu sè ba sə mvwe' mò'fis. Fana wo ye mok ngwi bù nè mò'fis nè fi. Yà'a məmve'nə yi à jə vè fifi sə. ¹⁶ Ghà nè Krəst ànə kpə muntəŋ fana yi fis gesə bəbèŋ nè nà' à sə yegè mətsetsə'rəə bəop bəu sè ba sə. Yi à gù ve'nə də ya yi jəŋ vè bəop bəu sè ba sə bohòNwi co ngwi bù nè mò'fis. ¹⁷ Yà'a mvè'nə Krəst à jə vè ntirə nè nà' tse' fifi, nə tsoho fa wən sè wən cu səsap bə sè wo kuəp vè Nwi wən sè'. ¹⁸ Vesùwən pwe'fo' tse' yòŋsə nè mò'fis ndzə bohòKrəst nə. Fana vesùwən tse' mandzə nè ngòvè mvwe' sè Tè' cu sə sè'.

¹⁹ Ye də, wən sè wəen bù lakmvum sə, wən ka nga'a mok ŋkùŋ yeŋ. Wəen nga'a mok wən bəu Nwi wən pwe' bwe nze. Wəen mok bwe sè mū nda'à Nwi. ²⁰ Kùumndap nè ngàa ntum Nwi bə ngàa tsòhòbum Nwi wən ànə ye to zeŋ wo nə

fana, wəen yàwən nga'a sè' ndap ànə mamòk. Lis nè nà'a lis tò'ndap nə, a Jisòs Krəst bə tu ye. ²¹ A yi nè yi kotse' ndap nə pwe' mvwe' mò'fis. Yi gùgè nà' ngòkuk, nə ye ndap nè nà'a zok nè tse' nà' Tà Nwi. ²² Krəst gùgè wən sè wenə wəen mvwe' mò'fis sə ngòye sè' ndap ànə mamòk. Nwii cugè məmve' ndap ànə bə yòŋsə ye.

3

Pol Tsè' Reŋsə Bum

Sè Yà' Cu Səswihì BohòNwi

¹ Bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana mù Pol nè mù cu ndapndzəm nè'nə, mù sə leŋ fa wən Nwi. Mù cu ndapndzəm nə bəu tu Jisòs Krəst, də mù sə tsòho fa liŋ ye sə bohòbù lakmvum. ² Mù tsəm də wən a yuk mvè'nə Nwi a fa mū fàak yè'e bə bòvəm nè nje də mū fak fa wən sə laŋ. ³ Nwi bə tu ye à nitsè' fa mū yusè yà' à cu səswihì bohòyi sè ŋwə nəmòk ka bə zeŋ riŋ yuk. (Mù a còm fa wən bə zeŋ momjo ve'ε laŋ. ⁴ A ye-a nga wən ta-a yusè mù a còm sə fana aco wən rēŋ bə yusè səswihì sè mū ri yà' bə liŋ Krəst sə.) ⁵ Nwè ànə ka bə zeŋ mantombi ntòriŋ yuk. Nwi niŋ fa yà' nga'a bohòngàa ntum ye bə ngàa tsòhòbum ye wən, sè wo bəu sè Nwi a nòŋsə wo zok sə. Nwi a nifa yà' bə yòŋsə ye nə. ⁶ Yu nè səswihì nə nè' də: mvè'nə bù lakmvum

wèen̄ yuk Ntirè nè Bèbon̄ nè, nè dzəm nà' fana wo tse' yàwo bum sè bwe nze tse' yà' wo sə sè'. Wo mok mamòk bə ɲgùpni' nè mò'fis nè fana wo tse' ma njàwo sənə bum sè Nwì a kàk fa bùu ye sə sè'.

⁷ Nwì a gù m̄ yi də m̄ ye ɲgà fàk nè Ntirè nè Bèbon̄ nè. Yi a fàk sə ntuū m̄ bə ɲaən̄ sə ye sə fana yi nè fa m̄ fàak yè'sə bə bònəm̄ nè nje də m̄ gu. ⁸ A ye-a sè də mù jərə cəsə bùu Nwì wèn̄ sə pwe' mù fana Nwì a fa mali m̄ fàak yè'sə bə bònəm̄ nè nje. Fàak sè yi a fa m̄ sə, a də m̄ tsoho lo fa bù lakm̄vum wèn̄ ma nsàp ghàk nè Jisòs Krest tse', nè kaco ɲwè cepto yen̄ nè. ⁹ Fàak am mook ɲgònifa bwìɲ mvè'nè bum sè yà' cu sèswihì bohòNwì, sè yi ànə gu yà'a nè kə ye n̄uu. Nwì nè yi ànə gu bum pwe' yi nè à lòksə swihì bum yè'sə mvè'nè à ye yèe. ¹⁰ Yi à swihì yà' ve'nə də ya a kə dzèɲ niè' nè'e fana yi jəɲ cos nè, nè niɲtsok nsàp ɲkərè nè yi tse' nè bə bum pwe'. Yi nè niɲtsok fa nà' bohòyòn̄sə sè wo tse' ɲaɲ ma m̄bu wo sə. ¹¹ Yà'a mvè'nè Nwì ànə gu bum sè yi ànə duk̄ ntinə bùè də yi nè gu sə. Yi à gù yà' ndzə bohòKrest nè yi Tà àvès nè. ¹² Vesùwèn̄ sè vès Krest wèn̄ mok mvwe' mò'fis sə, aco a və to mantombii Nwì, nè kà wəp, bùusə vès a dzəm bohòTà Jisòs nè. ¹³ Ye

də mù len̄ wen̄ wùrin̄ də kà də wèen̄ bupsə ntum̄ awèn̄ də bùusə mù sə yə ɲgə' bùu wèn̄ duk̄. ɲgə' nè mù sə yə nè, wèen̄ nè tse' swe' fo'.

Piriyà Nè Pol A Len̄ Fa Bùu EfesòWèn̄

¹⁴ Ye də nà'a njo nè m̄ təəngè bə tumfərə man-tombii Tè', ¹⁵ nè ɲgwì bù nè ma m̄bu bə sè sə nze pwe' tse'gè lin̄ awo bohòyi nè. ¹⁶ M̄ len̄gè Nwì də yi fa wen̄ yòn̄sə ye ɲgògù ntuum̄ awèen̄ tse' ɲaɲ. Nwì nè, yi tse' kəkuk ve'e wùrin̄ co yi gu fa wen̄ ve'nə. ¹⁷ M̄ len̄gè sè' də Krest kə cum sə ntuū wèn̄ mvè'nè wèn̄ a dzəm bohòyi sə. M̄ len̄ də dzədzəm nè wèn̄ tse' bohòmòk bə mòk nè co ɲgàaɲ-tə, nè guɲ co kùumndap, nè kà tsòhò. ¹⁸ Ya ɲga wèn̄, nè ye bə bùu Nwì wèn̄ pwe'fo', nè rɛɛɲ rin̄ mvè'nè Krest dzəm ves man̄gəɲgèɲ sə. Dzədzəm nè nje nè nà'a wèwèɲ nè ye səsap nè ye cəco nè tse' ntuum̄tu sè'. ¹⁹ A ye-a sè də dzədzəm nè nje nè nà' yam ve'e nsàp nè kaco ɲwè rin̄ wes to nà' ye fana mù len̄ də wèen̄ rin̄ nà', ya ɲga nsàp ntum̄ àwèn̄ nè bùuɲ co nè Nwì dak̄ nè dak̄.

²⁰ Vesùwèn̄ kwasə Nwì nè yi tse' ɲaən̄ sè yi fàkgè bə zɛɲ sə ntuū vès nè. Aco yi gu rin̄ ghak, nè casə mvè'nè a sə fek̄ yi, nè ye bə mvè'nè a sə tsərə. ²¹ Nwì tse' kəkuk bùu bùu cos nè, nè ye bùu tu

Jisòs Krèst bə ghà nè fòlòon, nè kà mè yuk. Yà' ye ve'nə.

4

Wèen Fak Mvwe' Mò'fis, Co Nwə Nè Mò'fis

¹ Mù nè mù cu ndap-ndzəm bùsè də mù sə fàk bohòTà nè, mù ləŋ wəŋ ve'ɛ wùriŋ də wèen cum ncu nè aco nà' kərə bə mvè'nè Nwì ànə to wəŋ ŋòcu sə. ² Wèen jəŋ ni' awèŋ sə nze, nè sə ye fùə, nè ye də a ye-a ŋga ŋwè gù yumok sə yà' ka wu boŋ, wù kà bə zeŋ nənək jòk bùsè wèŋ tse' dzədzəm. ³ Wèen lap mandzè nè ŋòcu ncu nè mvwe' mò'fis, nè Yòŋsə Nwì a to wəŋ ŋòcu nè, ya ŋga wèen cum bə fifi. ⁴ Vesùwèŋ tse' ni' nè mò'fis, nè tse' yòŋsə sè' nè mò'fis. Yà' mègù sè' mvè'nè yu sè Nwì à to wəŋ ŋònaaŋ tu bə zeŋ mantombi nè gù sè' mò'fis. ⁵ Vesùwèŋ tse' Tà nè mò'fis, a dzəmtse' sè' yusè mò'fis, nè ye sè' bàpte nè mò'fis. ⁶ Nwì mègù mò'fis nè yi Tè'ɛ bwìŋ pwe'. Yi tu bə bum pwe' yi. Yi jəgè bum pwe', nè sə gù fàak ye bə zeŋ. Yi kotse' bum pwe'fo' yi.

⁷ Fana Jisòs Krèst a fa vesùwèŋ nsàap ŋkərèə zəzok. Yi fa ndaaŋwè pwe'fo' ma nje mvè'nè yi dzəm ŋòfùk fa nà'. ⁸ Yà'a yusè ŋwàk Nwì sə cèp də, <<Ghà nè yi ànə kok lo mabu səsap fana,

Yi à jə lòbùu sè yi ànə ghak wo bə dzè' ŋkàŋŋntən;

Yi fa maŋgòn fəfa.>>

⁹ Ncèp nè də, <<yi ànə kok lo mutsə səsap>> nà'a yà'sə da? Nà'a yà'sə də yi ànə tsoŋ lo to ntòtsətsoŋ, ma nè sə mbwè nze. ¹⁰ Ye də ŋwè nè yi à tsə tsətsoŋ nè, a sè' yi nè yi à kok lòkəkək, mū ntòbu nè. Yi à kok lòve'nə ya yi ye ma nè fòpwe'fo' yi. ¹¹ A yi nè yi à fa maŋgòn wèŋ fəfa nè. Nsàap fəfaa sè yi à fa yà'wèŋ sə à ye də, yi à nòŋsə bùu mok ŋgòye ŋgàa gè ntum ye, mok ŋgàa tsòhòbum ye, mok fəŋgəri, mok pastònə ye mok cicà wèŋ. ¹² Yà'a mvè'nè yi ànə gù ve'nə ŋgògù fùhù nòŋsə bùu Nwì wèŋ də ya wo fak bohòyi Krèst: ya wo ci lokoksə tes ni' nè. ¹³ Fana ya vesùwèŋ pwe' nè kə dzeŋ mok mvwe' sè də a tse' tsətsərè nè mò'fis bə yusè a dzəmtse' sə, nè ye bə yusè a rì yà' bə ma nè mo Nwì nè. A ye ve'nə fana yà' gù ves mok ŋgòbùuŋ bùu sè vesùwèŋ a gù vəp laŋ, a ye mok co Krèst nè bə tu ye dak nè dak. ¹⁴ Fana vesùwèŋ kà mok co bweŋke' ye fe'lə ŋgòsə yu'rə ke'cà bum sè bwìŋ sə yə'rə nè sə kupsə ke'cà ntəm avès bə yusè vesùwèŋ a dzəm sə; kè də ŋwè mòk cì' mvwès fana nà' yuhu fə ntu'ù vès co də nà'a zìnə yà'a mok sə gù fe'lə. ¹⁵ A ye lə də, vesùwèŋ dzəm mòk bə mòk, ya a sə cèp zìnə, ya vesùwèŋ kuk

ngòye kèkürè co ni' Krest, nè yi tu yi nà. ¹⁶ Yi tu yi fana ni' nà pwe' sà yuk bohòyi, fana ni' nà pwe' cu mò'fis mvè'nà nzèhe ni' sà sà ko-hotse' nà' mvwe' mò'fis anə. Fana a ye-a nga ma ni' nà fòpwe' sà gù fàk ma nè nje nà kèkürè fana ni' nà pwe' kuk, nà guj bə dzədzəm.

Wèen Cum Nsàp Ncu Nè Fi

¹⁷ Mù tə yàm bə ncèp nè'e, nà sà tip wən bə lij Tà də wèen kà nsàp ncu nè bù pegè wèen cugè nà'a mok cu. Nsàp mandzè nè wo tsərэгè bum yàwo nè nà' ka fàk tse'. ¹⁸ Nkərè àwo cu sənə mandzəm. Wo ka mvwe' ncu nè Nwì nè riŋ bùusə wo gugutu, nà kà yumok rì. ¹⁹ Marè'tu a mè mətuhù wo laj. Wo fa mègù ni' awo mok bə ngògù jòn. Wo sə gu nsàap bum sè bəp nduk, nà kà mvək kəp.

²⁰ Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ à ka yumok məm̀vè'anə bə lij Krest yə'rə. ²¹ Wèŋ à yuk li lij ye le laj, ka vè'nə yeŋ à? Wo à yə'rə fa wèŋ zìnə nè nà'a bə lij Jisòs nə laj. ²² Ye də wèen fwen mak gesə ni' àwèŋ nè zəm nà'a fo', nà' à kùrə ye bə ncu àwèŋ nè wèŋ anə sə cum to mantombi nà'a. Bum sè bəp sè yà' à sə bəwèŋ sə à bəwèŋ wəŋ nə gù bəpsə wes ni' nè zəm nə laj. ²³ Wèen tse' le tsətsərè nè fi ya wèen rəen bum mok bə mandzè nè fi. ²⁴ Wèen ni tse' mok ni' nè fi, nè wo a gù nà', nà' tse'

nsəsəə Nwì. Ni' nè fi nə ncu nè nà'a zìnə, rərəŋ bə rərəŋ sè'.

²⁵ Ye də wèen kà mvwès mok sə ci'. Nwèe cep-a yumok bohòmoma ye, yà' ye megu yusə yà'a zìnə, bùusə vesùwèen pwe' ni' nè mò'fis. ²⁶ A ye-a nga wù jòok, wù kà də jèjòk nə gu wu ngògù bəp duk. Kà də wu yiskok bə vəəm jèjòk tē nùm kə ca co duk, ²⁷ ya wu kà maze' nə mandzè fa. ²⁸ Nwè nè yi à sə yəgè-a yə, yi teŋsə. Yi fak mok bə bo ye zìnə, ya yi tesə to bùu sè wo ngàa jìŋ wèŋ. ²⁹ Kà də ncèep sè bəp tesə kə cùhu wèŋ duk. Wèen cep megu le ncèep sə co yà' tesə bwìŋ fana yà' ye kèkürè bohòŋwè nè wù sə cèp bohòyi nə. A ye vè'nə ya yà'a tse' swe' bohòbwìŋ. ³⁰ Mòok sè' də kà də wèen gu də ntəm Yòŋsə nè Nwì nə yaan duk. Wèen riŋtse' də Yòŋsə nə muni'i wèŋ nə co ngwè ngòniŋtsə' də Nwì tse' wəŋ yi, fana yi nè kə fiŋ mè'rə wəŋ nga numbu nə kə dzèen. ³¹ Wèen mè'rə mak gesə cəcuk, kà ntəm ko, nə ye jèjòk wèŋ pwe'fo'. Nwèe kà də yi sə cep furə ke'ca, nə sə yak ke'ca bwìŋ duk. Nwèe kà muzəp tsətsərè nè bə jòn bohòŋwè mòk sə vəə yi tse' lok fuk. ³² Wèen sə gu fa mòk bə mòk le bəboŋ, nə sə tse' ntəm nè fəfwèŋ. Wèen sə swifa mòk bə mòk mvè'nə Nwì à swifa wəŋ mvè'nə wèŋ à dzəm bohòKrest yà'a.

5

Wèeη Cum Ncu Nè Nà'a Ncu Mareη

¹ Wèeη bwe Nwì sè yi dzəm weη ve'ε wùriη, fana ye dè wèeη sè gu bum sè' co yi. ² Ncu àwèη nè wèη sè cu nè, nà'a ye bə dzədzəm mvə'nə Krest ànə dzəm ves sè', nè fa yòηsè ye bùu vès yà'a. Yi fa yòηsè ye nè co fəfa mòk nè nà' à rəm sàaη bòn̄sə bohòNwì nà' ye sè' co satikà' bohòyi nè ve'. ³ Wèeη bùu Nwì fana kà dè wèeη gu co wo teη lok fuk nzak sàhà bə liη awèη duk. Nzak sàhà bə bum sè yà' ka rərəη yeη pwe' nè ye ntəm nè ηgòtsərə dè wu tse' bum ηkùuη wuwù nà'a kà bohòwèη yuhù yuk. ⁴ Ka bəbòη co wèη sè cep ke'ca ncèep jòn̄ bə ncèep ləm nè ye mansohòwèη yeη. Wèeη sè kwasə le Nwì. ⁵ Wèeη riηtse' dè ηwèe nè kà bè'lè yumok mvwe' gaη ηkum Krest bə Nwì kè tse' lok, ηga a ye-a dè yi sè ko sàhà, sè gu bum jòn̄ nè ye nsàp ηwè nè yi sè dzəm ηgòtse' bum ηkùuη na. N̄gà dzəm bum ηkùuη ànə sè jə bum yà'sə co Nwì bohòyi. ⁶ Kà dè ηwè nəmòok kə borə weη bə ncèep sè wà bə bum sè mà tsè' weη ye'sə duk. Bum yà'sə, a zeη sè yà'a gùgè ηkuη Nwì jok bohòbùu sè wo kà duk ye yukgè sè. ⁷ Ye dè wèeη kà bə nsàp bù ànə wèη sè be'lè lok. ⁸ Wèη ànə ye to yàwèη fa' sè' ηgàa cu sənə mandzəm. N̄ga'a nè'e

wèη a bùuη vè mok bùu Tà Jisòs fana ye dè wèη cu mok mvwe' mareη. Ye da wèeη cum mok ncu nè aco nà' niηtsok fa bwìη dè wèeη ηgàa mareη anə. ⁹ Busè mareη nè jə vègè nto'o sè bəbòη co gùbòn̄ bə kəkürè nè ye zìnə sè'. ¹⁰ Wèeη lap mandzè nè ηgòyərə le yusè aco yà' gu Tà yi kwa. ¹¹ Kà dè wèeη fa gesə bo awèη sənə bum sè wà sè yà'a bum ndzəm yà'sə duk. Wèeη yə nsàap bum yà'sə, wèη fis vesə yà' le mvwe' mareη. ¹² N̄gòcèp bə nsàap bum sè wo gùgè yà' mvwe' səswihi sə a marè'tu wùriη. ¹³ Fana a ye-a ηga bum pwe' tesə vè mvwe' mareη fana yà' rereη yəəη mvə'nə yà' cu sè nè zìnə. ¹⁴ Busè yusè yà'a rereη yəəη bəbòη laη fana yà' bùuη mok mareη. Nà'a n̄jo nè wo dukgè dè,
<<Wù ηgà dzəmlo, yəəη lokok mvwe' kpə!
Ya ηga Krest fa wu mareη.>>

¹⁵ Ye dè wèeη jəη ηkərè bəbòη bə nsàp ncu àwèη nè wèη sè cu nè. Wèeη cum co bùu sè wo tse' ηkərè, nè kà co ləm cu. ¹⁶ Bup cu niè' wùriη fana mvək nè wèη tse' pwe'fo', wèη lap ηgògù bəbòη. ¹⁷ Kà dè wèeη bùuη ləm duk, wèeη lap nè riη yusè Tà dzəm dè wèeη gu. ¹⁸ Kà dè wèeη no juhu rük, yà'sə gu bupsəgè mègù weη wà. Wèeη fa ntuum awèη le bohòYòηsè nè Rərəη nè ηgòrwiη cu ca.

19 Wèen sɛ cep bohòmòk bɛ mòk ndzɛnɛ ɲkii sɛ wo sɛ yɛm nja ncɛɛp Nwì, nɛ ye sɛ co yà' kuksɛ liɲ Nwì bɛ sɛ Yòɲsɛ nè Rɔrɛɲ nɛ sɛ nitsɛ' fa wɛɲ sɛ. Wèen sɛ yɛm fa Tà nsàap ɲkii yà'sɛ sɛ' bɛ kwɛkwa sɛ ntuu wèɲ anɛ. 20 Ghà nè fòpwe' wèen sɛ kwasɛ Nwì nè yi Tɛ' nɛ, bɛ yu yà pwe'fo'. Wèen sɛ kwasɛ yi mɛnɛ liɲ Jisòs Krɛst nè yi Tà àvɛs nɛ.

Nzak Ngwe Bɛ Ndum

21 Mvɛ'nɛ wèen yukgɛ Jisòs Krɛst fana wèen yuk mòk bɛ mòk sɛ' vɛ'nɛ. 22 Bɛba wèen yuk bohòndum awo, co wèɲ sɛ yuk bohòTà Jisòs. 23 Bɛsɛ ndum tse' ɲàɲ mɛtuhù ɲgwe ye yi co mɛmɛvɛ'nɛ Krɛst tse' ɲàɲ mɛtuhù cos yi yɛ'e. Krɛst nɛ sɛ' ɲgà lùɲsɛ cos nɛ, nè nà'a ni' ye nɛ sɛ' yi. 24 Ye dɛ bɛba wèɲ tse' ɲgòyuk bohòndum awèɲ co mvɛ'nɛ cos nɛ yukgɛ bohòKrɛst sɛ. 25 Ma nè bohòmbɛmbam wèen yàwo dɛ, dzɛm ɲgwe yo sɛ ntuu wù co mvɛ'nɛ Krɛst ànɛ dzɛm cos nɛ, nɛ kpɛ bɛu zɛɲ yà'a. 26 Yi à gù vɛ'nɛ dɛ ya nà'a ye rɔrɛɲ ɲga yi cùk rɛɲsɛ nà' bɛ ndzɛp nɛ ye ncɛɛp nè Nwì nɛ. 27 Anɛ ye sɛ' dɛ ya yi jɛɲ gesɛ lo cos nɛ sɛ ntuu yi ɲga nà' sɛ fom ɲgwèɲ vɛ'e ɲap. Ya nà'a ye rɔrɛɲ, nɛ kà jòn tse' lok. Nà'a kà kèkàk sɛ' ye lok fùk, nɛ kà yumok nè dɛ yi gbù bɛ zɛɲ lɛm tse' fùk.

28 Yà'a mvɛ'nɛ ndum wèɲ tse' ɲgòdzɛm ɲgwe awo, co mɛmɛvɛ'nɛ wo dzɛmgɛ ni' yawo. ɲwɛ nè yi dzɛm-a ɲgwe ye, ye dɛ yi sɛ dzɛm yà'sɛ ni' nè nje. 29 ɲwɛ nɛmòk ka ni' nè nje bɛɲ yuk. Yusɛ yi gùgɛ bɛ zɛɲ sɛ dɛ yi fagɛ nà' zuzɛ, nɛ sɛ jɛɲ ɲkɔrɛ bɛ zɛɲ vɛ'e bɛbɔɲ, co Krɛst gùgɛ bohòcos sɛ, 30 bɛusɛ vesùwèen ɲgùpni' ye nɛ mamòk. 31 A mvɛ'nɛ ɲwàk Nwì sɛ cep dɛ, <<Nà'a ɲjo nè ɲwèe nɛ me'rɛ tɛ' ye bɛ ma ye, nɛ kɛ be'lɛ bɛ ɲgwe ye, bɛu sɛ ba sɛ bɛuɲ mok ɲwɛ nè mò'fis.>> 32 Ncɛɛp ènɛ co ca vɛ'e wùriɲ. Mù sɛ dɛk dɛ nà' sɛ tsɛ' fa ves yumok bɛ mvɛ'nɛ Krɛst bɛ cos nɛ cu sɛ. 33 A bohòwèɲ yàwèɲ sɛ' dɛ, ndu ɲwà nè fòpwe' dzɛm ɲgwe ye co ni' nè nje fana ɲwà nè fòpwe' tse' ɲgòwɛp ndu ye.

6

Nzak Ma Bɛ Tɛ' Nɛ Ye Bwe Awo

1 Ma nè bwenke' wèen yàwo dɛ, wèen yuk ma awèɲ bɛ tɛ' awèɲ co bɛu sɛ wo yùgɛ Tà Jisòs, bɛusɛ a vɛ'nɛ bɛbɔɲ. 2 Rùk nè nà'a mantombi nè wo kak be'lɛ yumok bɛ zɛɲ nɛ, a nè dɛ, <<Wɛp ma yòbɛ tɛ' yò.>> 3 Kèkàk nè nà'a fo' nɛ dɛ, <<Ya ɲga bum pwe'fo' ye bohòwù anɛ bɛbɔɲ, yòɲsɛ yòye sɛ nzenɲòn anɛ sɛ' sɛsap.>> 4 A bohòtɛ' sɛ' dɛ, kà dɛ wèen sɛ gu bwe awèɲ sɛ nsàp nè co wo jok dɛk.

Wèen sà yə'rə kok, nə sə tip kok wo ɛ bə mandzə nə Tà nə.

*Nzak Masà Bə Bùu Sə
Wo Sə Fàk Nkwèŋ BohòYi*

⁵ Bùu sè wo sə fàk nkwèŋ wèen yuk duk masàa awo sè yà' tse' wo sə nze fɛŋ sə. Wèen wəp wo vɛ'ɛ tu no bə ntum nə mò'fis co wèŋ sə fàk bohòKrest. ⁶ Kà də wèen fak megu vɛ'nə nga nwe sè kùk wen də ya wo kwasə wen duk. Wèen gu yusə aco Nwi kwa bə zen bə ntum awèŋ pwe'fo' co bùu sè wèen nkwèŋ bohòKrest. ⁷ Wèen fak fàak nkwèŋ awèŋ bə ntum nə bəboŋ co wèŋ sə fàk fa bohòTà; kà co bohònwè nə yi mègù nwe wà nè'e ye. ⁸ Wèen riŋtse' də Tàa nə kə làk ndaanwè pwe' bə fàak sè bəboŋ sè ngəngəŋ a guu. A dzəm ngəngəŋ ye nkwèŋ bə nə yi ka nkwèŋ yeŋ pwe', yi nə làk yà' vɛ'nə. ⁹ Bohòwèŋ masàa sə wèŋ, wèen kotse' nkwèŋ awèŋ sə sè' bəboŋ, nə kà wo ntum sə sàksə. Wèen riŋtse' də wen nkwèŋ awèŋ sə wèŋ tse' masà nə mò'fis mabu. Masà awèŋ nə mabu nə, yi kà nwe nəmòk gəm ko fagè.

*Mandzə Nə Mo Jisòs
Krest
Tse' NgòMàk Dzè'*

¹⁰ Ncèp nə mù sə tip lèsə wen bə zen nə də, wèen jəŋ nàŋ bohòTà Jisòs ya ntum awèŋ ye gugun, bùusə nàŋ ye sə yam vɛ'ɛ

wùriŋ. ¹¹ Nwi a fa wen bum màk dzè', ngòmàk dzè' wen maze' nə wèŋ fo'. Wèen nitse' yà' pwe', ya nga wèen ye gugun, maze' nə kà wen bə nkərè ye nə bòrè màk. ¹² Dzè' nə a sə màk nə, vesùwèŋ sə kà nà' ves bwìŋ màk. A sə màk nà' ves yòŋsə sè wo tse' nkù', sè wo cu ma mabu. A wo sè wo nkum nə ye mantombi bohòyòŋsə ze' wèŋ sè wo tse' nzenğòŋ ndzəm nè'e wo.

¹³ Ye də jəŋ bum dzè'e sə Nwi a fa sə nga'a, ya nga ghà nə dzè' nə kə bà mok jwàŋ fana wèŋ təŋ to mali gugun tètè kə lə, ya nwe nə yi sə bèŋ wen nə kà wen ghak. ¹⁴ Wèen təŋ-na cùk, nə swi'tse' zinə co korə sə gamè wèŋ. Wèen jəŋ ncu nə rərəŋ nə, nə nitse' nà' co cək nə ngòmàk dzè' nə mu ngùu nà'a. ¹⁵ Kùungùp sè wèen nə so tse', a ngòye fəfuhè ngòtsòho fa bwìŋ Ntirè nə Bəboŋ nə nà' tse' fifi nə. ¹⁶ Mòok sè' də məm vè'nə wèŋ fa ntum awèŋ bohòKrest yà'a, nà'a ye bohòwèŋ co nkə. Wèen bək tse' nà', bùusə nà'a zen nə aco wèŋ limsə to ngiŋ sè maze' nə mak vèsə yà', yà' sə kuə co mis sə bə zen. ¹⁷ Wèen jəŋ lùŋ nə Nwi a fa wen nə, nə ta tse' nà' co tàm dzè' nə. Wèen jəŋ bwi ncèp nə Nwi nə, nə kotse' nà' co fèk nə yòŋsə nə a fa wen. ¹⁸ Wèen sə ləŋ pìriyà, nə sə fek Nwi də yi tèsə wen. Wèen sə ləŋ bə mvək

nè fòpwe' māmuvè'nè yòņsè
 nè sè gù weŋ ęgòleŋ sè. Ye
 də wèeŋ cum nca, nè kà wò.
 Wèeŋ sè leŋ fa bùu Nwì wèŋ
 nùumbu pwe'fo'. ¹⁹ Wèeŋ
 leŋ fa mū yām sè', də ghà
 nè mū dzəm ęgòcèep fana
 Nwì fa mū ncèp nè ęgòcèep
 nè, ya ęga mū cu ęgòtsòho
 yusè sèswihì sè Ntirè nè
 Bèboŋ nè sè tsè' reŋsə fa mū
 kà wuə tse'. ²⁰ A ye-a sè
 də mū cu ndapndzəm fana
 mū tə mvwe' kùu Krest njo
 nè ęgòtsòho Ntirè nè Bèboŋ
 nè. Ye də wèeŋ leŋ fa mū də
 mū tsoho nà' bə ęaŋ mvè'nè
 mū tse' ęgòtsòho nà' sè.

Càcèpsə

²¹ Moma àvès Tikikòs nè a
 dzəm yi wùriŋ, nè yi fàkgè
 bohòTà bə zinə ye nè, nè
 tsok fa weŋ mvè'nè mū cu ya
 wèeŋ riŋtse' bə zeŋ. ²² Nà'a
 njo nè mū tum yi də yi kə ye
 weŋ nè, də ya wèeŋ riŋtse'
 mvè'nè vès cu fana yi gū
 ntūm awèŋ ęgòye cəcuŋ
 sè'.

²³ Mū leŋ də Nwì nè yi
 Tè' bə Tà Jisòs Krest fa fifi
 bohòbwema sè pwe'. Wo
 gū yà'wèŋ ęgòdzəm mòk
 bə mòk, nè fa ntūm awo
 bohòKrest sè'. ²⁴ Mū leŋ də
 bèbo nè Nwì nè ye bohòbūu
 sè wo dzəm Tà Jisòs Krest
 àvès nè bə nsàp dzədzəm nè
 nà'a nè kà mè yuk nè.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak FÌLIPIYÀ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu Filipiyà ènə, yi à còm fa nà' yà'sə bohòcos nè yi à muk to tsə cip mvwe' nze Màsìdoniyà nə. Yi ànə còm ηgòkwe'sə nà' ηga yi cu ndapndzəm. Pol à kwe'sə wo də wo sə cum ncu nè krətèη tse' ηgòcu nə. Mvəsə yi à sə kwe'sə wo, yi sə cep bə nza' kwəkwa kəkə', kəkə'.

Yi à còm sè' ηgòkwasə bùu Filipiyà wèη sə bə bum sə wo à tumsə fa yi ηgòtesə yi ηga yi cu bə ηgə'. Yi à jə mvək ènə sè' ηgòcèp də yà'wèη ko ntəm bə ηgə' nè yi sə yə, nə ye bə ηgə'ə sə yà'wèη sə yə sə sè'.

Pol à cèp ncèep mok sə gugəη də, <<Ngòcu ηwəm a ηgòsə naaη tu bohòKrest, nə ye də ηgòkpu a sè' swe'>> (ye ηgo 1:21). Yi à cèp sè' də bum sə yi à sə kùmgè ηgùη bə zèη sə yà'a bohòyi ηga'a mok co bèp (ye ηgo 3:4-11). Yi cep mvmvə'nə yi sə lù gugəη də ηga yi nə kə ghak nə tse' lèlà' nə (3:12-14). Yi yəm ηki mok ηgòkùksə Jisòs bə zèη (ye ηgo 2:5-11). Nè'nə ηki mòk nè mantombi nè nà' fom wùriη nè wo à còm nòηsə nà'. Nà' sə cèp bum ba bə liη Jisòs: yi à jə ni' ye sə nze fana Nwì busə yi ηwə nè ghaη.

¹ Còm ηwàk nè'e mùu Pol ves Timati. A ves sè vèes ηgàa fàk bohòJisòs Krest. Vès com fa nà' bohòwèη sə wèη bùu Nwì pwe' sè wèη cu mvwe' lak Filipiyà, nə ye bùu awèη sə mantombi bə sə wo tesəgè mɛ cos. ² Nwì nè yi tè' àvès bə Tà Jisòs Krest gu wèη bəboη, nə fa wèη fifi.

Pol Kwasə Nwì Nə Kwe'sə Krətèη Sə Filipiyà

³ Ghà yà lòoη nè mɛ tsərəgè wèη fana, mù kwasə Nwì àm. ⁴ Nə ye sè' duk də, ghà yà pwe' nè mɛ lèη fagə wèη piriya fana, mù lèη bə kwəkwa sə ntùù mù. ⁵ A ve'nə bùu nsàp tətèsè nè wèη à fa mɛ bə fàak Ntirè nè Bəboη nə. Wèη à tesə yèto mɛ nùmbu nè wèη à yuk to Ntirè nè Bəboη nə tètè kə dzeη ηga'a. ⁶ Mù rì bə nè zìnə duk də, yi Nwì nè yi à yèto nsàp fàk nè bəboη ènə sə ntùù wèη nə gu mali yà' tètè nùmbu nè Jisòs Krest nə və sèmok. ⁷ Mɛ tsərəgè wèη ve'nə busə wèη cu sə ntùù mù. Wèη à be'lə mɛ sənə bòvəm nè Nwì a fa mɛ. Yà' à yè jə taan ghà nè mù à sə lù ηgòdə Ntirè nè Bəboη nè Krest nə zìnə, tè kə dzeη ηga'a nè mù sə cu mɛ ndapndzəm. ⁸ Mvəsə mù duk də dzədzəm àm nè ghaη nè mù tse' nà' bohòwèη sə vè bohòJisòs Krest bə tu ye fana, Nwì sə rì ye sè' də mù sə cèp zìnə. ⁹ Piriya njàm nè mù sə lèη fa weη duk də, dzədzəm

awèen sè kuk ghaha lo mantombi, nè ye bə ɲkərə nè bəboŋ sè'. Də wèen tse' nsàp ɲkərə nè ɲgògàpsə rì yusè yà'a bəboŋ bə sè yà'a bup.
 10 Yà'a ye ve'nə ɲga wèen rìŋ mvəsè ɲgòcokfis jə yusè yà' bògha' càsə pwe'. A sè' zen sè yà'a nè tēsə tè Krest kə bwì və nùu ɲga wèen bùu sè rərəŋ, wèŋ kà nzak tse'.
 11 Ncum awèŋ sè wèŋ cu, ye megu bəboŋ, bəboŋ nè nà' vè bohòJisòs Krest yìyi. Bùu sè wo yə bum yè'sə, wo nè kwasə Nwì, nè kuksə yi.

NgòCu Nwəm Yè'sə Yà? BohòMù A Krest

12 Bwema am wèŋ, yusè mù sè dzəm də wèen rìŋ tse' də, nsàp ɲgə' nè nà' a tsèŋ m̀ nà'a, nà' a tēsə Ntirè nè Bəboŋ nè ɲgòlòmantombi.
 13 Dògarii sè wo kùk̀gè nto' ɲkum, bə bùu mok fèŋ pwe' a rìŋ də mù ɲgà ndapndzəm bùusè mù mo ɲgà fàk Krest.
 14 Mok sè' duk də, ndapndzəm nè mù a ni nè, a gũŋsə bwema ɲkùuŋ ma nè Tà gũŋsə. Wo sè gũŋ ghaha nùumbu pwe' ɲgòtsòho ncèp Nwì, nè kà wə tse'.
 15 A lɛ də mok sè tsoho liŋ Jisos Krest bə njo nè də wo sə wa fàk am, nè sè ləp ɲgòjə kù am. Mok sè tsoho yàwo bə ntəm nè rərəŋ lāaŋ.
 16 Wo yè'sə sè gù ve'nə bə dzədzəm bùusè wo rì pap də Nwì a fa mù fàak sè ɲgòtəŋ gèem Ntirè nè Bəboŋ nè.
 17 Mok sè sè kà liŋ Krest nè bə nè zìnə tsòhò. Wo sè tsoho bə yòŋsə

wi' nè sə vèə wo. Wo sə duk ɲgwàaŋ də aco wo yamsə ɲgə' àm mvəsè mù cu mù ndapndzəm.

18 A ye-a sè' ve'nə, yumok kà bup. A ye-a də a sə vèə wo bup kè bəboŋ àlɛ, yà' ka mù yaaŋ, mù sə kwa yam-e bə zen kwa. Yusè gũgũŋ sə duk də bwìŋ sə yuk mali liŋ Krest. Yà'a mbwè njo nè mù sə kwa nè.
 19 M̀ nè sə kwa sè' bùusè mù rì duk də mù nè tēsə li bùu pìriyàa awèŋ nè ye bə tətēsè nè nà'a vè bohòYòŋsə Jisòs Krest.
 20 Bə nè zìnə, ntəm àm tə gù duk də mù kà co marè'tu ko mù gù. A ye lɛ də ye jəŋ ɲga'a nè lo mantombi pwe', mù baŋ ntəm ya mù kuksə Krest bə ni' àm pwe'fo'. A dzəm ye kpɛ kè lùŋ-è, mù dzəm ɲgòkùksə liŋ Krest.
 21 M̀ duk ve'nə bùusè ɲgòcu ɲwəm nè yè'sə ya? BohòMù yàm, a ɲgòrìŋ Krest, nè ye də ɲgòkpɛ, a sè' swe'.
 22 A sè' duk də ɲga mù cu mali-a ɲwəm, aco fàak sè mù gu tēsə li bwìŋ sè'. M̀ ka ma nè mù lo rìŋ.
 23 M̀ tə yè'sə m̀tsətsə'rə ndzəp. M̀ dzəm də mù lo yu am kə cum ves Jisòs. Bògha' ca zen nè nəm ɲgòcu sə nzenjòo fèŋ.
 24 Yumok sè yà' gũ càsə sè' duk də, mù cum mali ɲwəm bùu tu awèŋ.
 25 M̀ rì pap də yè'sə zìnə. Fana mù rì də mù nè cum mali ɲkũŋ ɲgògũŋsə wèŋ bùu yusè wèŋ a dzəm, ya wèen tse' kwəkwa ɲkùuŋntèŋ sè'.
 26 Ya ɲga mù vè kə tsècŋ wèŋ sèmok fana vesùwèŋ

kwa mvwe' mò'fis bohòJisòs
Krest bùu tu am.

*Təəŋ Guguŋ Mvə'nə Wèŋ
Sə Naan̄tu Bə Ntirə Nə
Bəboŋ Nə*

²⁷ Yusè guguŋ sə də, ncu awèŋ ye kəkərè bohòbwiŋ cə bùu sè wo a dzəm Ntirə nè Bəboŋ nè nà'a nè Krest nə. A ye-a ve'nə fana ŋga mù vè bə nè mù ka və pwe', mù sə yuk də wèŋ tə guguŋ bə yusè mò'fis, nə tse' cù mò'fis, nə sə lu mvwe' mò'fis bùu Ntirə nè Bəboŋ nè wèŋ a dzəm nə. ²⁸ Nə ye sè' də wèŋ sə kà bùu sè wo bèn̄gè weŋ wəp lok. Yà'sə nə gu wo riŋ də wo nə kp̄u bisə wà, wèŋ tse' yàwèŋ lùŋ nè nà'a nè kà mè. Nwii nə niŋ tsok fa wo sè' ve'nə. ²⁹ A də Nwì a fa weŋ mandzè ŋgòdzəm bohòKrest, nə kà ve'nə mègù, wèŋ tse' ŋgòyè ŋgə' bùu yi sè'. ³⁰ Nə ŋga'a nè'e vesùwèŋ sə lù bə yusè mò'fis. Cu mali lù nè wèŋ nà yə taan̄ ŋga mù sə lù nà'a, haŋ ŋga'a wèŋ sə yuk də mù sə lù mali ntòzeŋ.

2

*Tse' Nsàp Ntəm Nə Jisòs
Krest Nà'a*

¹ Ncu awèŋ nè wèŋ cu nà' co bùu Krest, kwe'səgè weŋ à? Dzədzəm ye fisəgè weŋ ntəm à? Wèŋ tse' kwəkwa nè mvwe' mò'fis weŋ yòŋsè ye nə wèŋ à? Nə ye də wèŋ tse'gè ntəm nè bəboŋ nə ye koksəmanziŋ bohòmòk bə mòk à? A ve'nə. ² A ye-a ve'nə fana, mù dzəm də

wèŋ tse' nsàp tsətsərè nè mò'fis, nə sə dzəm mòk bə mòk, nə ye cù mò'fis, ya mu kwa wesə. ³ Kà də wèŋ me'rə wi' bə nèn̄i' sə ntəm wèŋ duk. Wèŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə kà bùu mok co wèŋ gha' wo weŋ sə kək. ⁴ Ndàan̄wè pwe' lap mandzè nè ŋgògù yusè co yà' tēsə ŋwə nəmòk sè', yi kà bə ni' nè nje tsərè mègù. ⁵ Wèŋ tse' nsàp ntəm nè Jisòs Krest à tse' nà'a.

⁶ Yi à ye Nwì bə tu ye sè', fana yi kà nsàp ntəm nè də yi nə mam tsooŋ bə Nwì yəyərè tse'.

⁷ Yi me'rə mvwe' sè ghan̄ yà'sə, nə jə tsooŋ ni' ye sə nze, nə ye co ŋkwèŋ, wo dzə yi mok co ŋwè ve'.

⁸ Mvəsè yi à ye co ŋwè ve'nə fana, yi jəŋ tsooŋ ni' ye sə nze səmok,

nə yuk yusè Nwì à də yi gu, nə kə kp̄u mu ntəəŋ.

Nsàp kp̄u nè a kp̄ugè ve'nə bùu sè bap.

⁹ Bùu nsàp nè yi à gù ènə fana,

Nwì a yamsə yi nsàp nè wù kà fək.

Nwì a fa yi liŋ sè yà' yam gha' liŋ pwe'.

¹⁰ Ye də, bwiŋ pwe' nə kə təəŋ bə tumfərə mantombii Jisòs ŋgòkùksə yi.

A nè ye bùu sè wo mabu bə sè sə nzeŋgò fəŋ,

nə ye bə sè wo cu ma
sə mbwè nze pwe' nə
kukse yi.

11 Wo nè cep fis bə cùu awo
jəja mwwe' bwiŋ duk
də Jisòs Kræest Tà.

Yà'sə nə kukse tè' ye Tà Nwi
sə'.

Wèeŋ Reŋ Co Mareŋ

12 A ye-a ve'nə fana,
bwema am wèŋ, mvè'nè
wèŋ à sə yuk nə kotse' ntirè
nè bəboŋ nə ghà nè mù
à ye vesùwèŋ yà'a fana,
mù sə duk də gu gha' də
wèeŋ kotse' ŋga'a nè mù ka
vesùwèŋ yeŋ nè'e. Wèeŋ
fak bə wuə, nə sə jik ŋgògù
də lù nè Nwi a fa weŋ nə
sə fak sə ntum wèŋ. 13 Busè
Nwii fàkgè mʉtsətsə'rə wèŋ
ŋgògù weŋ də wèeŋ dzəm
nə gu yusè yi dzəm yà'.

14 Bə yà pwe'fo' sè wèŋ sə
gùu nə sə cep ŋkùəm kà fo'
sə tesè. 15 A ye ve'nə ya
wèeŋ ye bùu sə wèeŋ rərəŋ,
nə ye jì njo. Ya wèeŋ ye
bwe Nwi sè ntum rərəŋ sə
wèŋ cu sənə nzeŋgònè bùu
sə ca ka rərəŋ yeŋ, wo ŋgàa
tè'èŋkup. Wèŋ tse' ŋgòsə
reŋ yàwèŋ mʉtsətsə'rə wo
co ŋkəŋkəŋ sə reŋ mubu,
16 mvəsè wèŋ sə tsè' fa
wo ncèp nè nà' tse' lùŋ
nə. Wèeŋ gu-a ve'nə fana,
numbu nè Kræest vè sèmok,
mù sə kum ŋgù àm bùu wèŋ
fana yà' kà ŋgwàŋ ye. Yà'a
nə sə niŋ duk də fàk am sə
mù à gu, nə yis ndùrè, yà'
ka wà ca. 17 Dzədzəm awèŋ
nè wèŋ à tse' nà' bohòNtirè

nè Bəboŋ nə, nà'a co satikà'
bohòNwi. A ye-a də yòŋsè
am kə ye rùk nè wo jə-a
nà', nə se gesə mʉnə satikà'
ànə, mʉ nə kwa, nə kwa
vesùwèŋ lònŋ mwwe' mò'fis
sè'. 18 Gù sè' mʉmvè'ànə
duk də wèeŋ kwa tsoonŋ
yàwèŋ sè'. Vesùwèeŋ kwa
mwwe' mò'fis.

Timati Bə Ipàfoditò

19 A ye-a ŋga Tà Jisòs fa-
a ŋàŋ, mù tsəm də mvək
momjo mʉ nə tumsə lo
Timati ŋgòkə ye weŋ. Mʉ nə
tum yi ya yi bwì vəə, yi tsok
fa mʉ mvè'nè wèŋ cu, ya
ntum am sə lum sè'. 20 Mègù
yi Timati nə nè tsətsərə vesi
yegè nsàp nè mò'fis. Yi
tse'gè weŋ sə ntum yi ve'ε
wùriŋ. 21 Bùu mok pwe' sə
tsərə gu bə fàak awo, wo sə
kà ma nè Jisòs Kræest tsərə.
22 Wèŋ rì yàwèŋ sè' laŋ də,
Timati ènə ŋwè nè bəboŋ.
Vesi a tsòho Ntirè nè Bəboŋ
nə mwwe' mò'fis co mwe bə
tè' sə fàk wo. 23 Mù sə tsəm
də ghà nè mʉ riŋ də anə ye
bohòmù vale àle ŋkuŋ mʉ
tum yi laŋ. 24 Mù rì tse' sè'
zìnə duk də, mvək momjo,
Tàa nə gu co mʉ və bə tu am,
nə kə tseŋ weŋ sè'.

25 Mù a tsərə də a bəboŋ
ŋgòtum fəsə fa weŋ moma
avès Ipàfoditò, nè yi a ye
masinjà àwèŋ, nə tesə mʉ.
Yi a fàk, nə jìhi nzònŋ vesi
bəbè', ŋgòtesə mʉ bə fàha
am. 26 Ntum ye sə fa yi ŋgə'
ŋgòyə wèŋ wùriŋ. Yì sə kà
kwa lok də bùusè wèŋ na
yuk duk də yi a ya. 27 A le

zìnə də yi a ya laŋ anə. A gù jo də yi a kpɛ. Megu də Nwì a koksə manziŋ bohòvesi ba fo', yi kà kpɛ, ya ŋgə' mook kà mənə ŋgə' nə mù cu bə zeŋ nè'e naaŋ fe'lə lò. ²⁸ Fana mù sə dzəm wùriŋ də mɛ tum yi kə ye weŋ, ya wèeŋ yə yi, ntɛm awèŋ fi, ntɛm nə njàm kà mok sè' rwi' fe'lə. ²⁹ Yi vèə, wèŋ wumsə yi bə kwəkwa co moma nə ndzənə Tà. Wèeŋ yə nsàap bùu sè co yi ànə, wèŋ wəp wo bəboŋ. ³⁰ Búsə yi jə yòŋsə ye nsàp mok, nə swirə kpɛ bùu fàak Krest, nə fa mɛ tətəsə nə à ye co wèŋ kà mɛ bə tu awèŋ kə fa.

3

Mandzə Nə Zìnə NgòYe Rərəŋ BohòNwì

¹ Bwema am, ncèp àm nə ŋgòlèsə bə zeŋ duk də, wèeŋ sə kwa bə bum sə ma nə Tà Jisòs. A ye-a sè' də mù sə com fe'lə sè yusə mù ànə com yà' mantombi laŋ fana mù sə kà bə zeŋ wò. Yà'a nə tèsə weŋ ya wèeŋ kà mandzə jàm. ² Wèeŋ kərə bə nsàp bù nə wo co ŋgbɛ, sè wo sə duk dɛɛ, ŋwè tse' ŋgòsɛ tse' ŋgùpni' yà'a. ³ Bùu sè wo a kom fa wo tu sè zìnə, co bùu Nwì sə a vesùwèŋ. Búsə vesùwèŋ kùksəgè Nwì bə nàaŋ yòŋsə ye, nə sə kwa bə ncu avès nə ndzə ni' Jisòs Krest, vesùwèŋ ka tu bə bum sè ma mɛ ŋgùpni' naaŋ. ⁴ A ye-a də bum sè mɛ ŋgùpni' i yà'sə yumok co

Nwì jəŋ ŋwè bə zeŋ, də mù duk də mù a dzèŋ mvwe' sè mù gha' bùu sè wo sə jə yà' co yumok yà'sə pwe' mù. ⁵ Wo à kom fa mɛ tu mbəmbaam yàm ŋga mɛ nùumbu fwame'. Mvəsə wo à dzə mɛ, mɛ ŋwəə Izùre bə bòp lak Benjamè. Mɛ yè'sə mɛ ŋwəə Hibrù laaŋ vɛ'. A ye-a bə mandzə nə ŋgòŋsə lùuk bùu Jus wèŋ fana, mù à ye ves bòp bù nə wo togè wo duk də bùu Faràsi nà'a. ⁶ A sə ye ma nə ŋgòfa bùu cos wèŋ ŋgə', fana mù təəŋ mantombi bə zeŋ mù. Lùuk avès bùu Jus pwe'fo', mù ka nə mò'fis gbɛ yuk, ŋga ye-a də aco yà' gu ŋwè ye kəkurə na. ⁷ Bum yè'sə pwe', anə ye co mù sə tsərə də yà'a swe' bohòmù, mù a mè'rə mək yà' pwe' nə pwe' co yusə wà bùu tu Krest. ⁸ Bə nə zìnə am pwe', mù jə yà' pwe' mok co yusə wà ya ŋga mɛ riŋ Jisòs Krest nə yi Tà nə njàm nə bùusə ŋgòriŋ yi a yusə yà' càsə bum pwe'. Mù a mè'rə bum mok pwe' də yà'a bisə ntəŋ bùu yi. Bum pwe' mok bohòmù co bèp də ya mɛ tse' Jisòs Krest, ⁹ ya mɛ ye vesi mvwe' mò'fis co ŋwè ye. Mù ka kəkurə mɛ lisə Nwì bə nàaŋ sè yàm mok ye fe'lə, a bùusə mù a fa ntɛm àm bohòJisòs. Ka bùusə də mù a nòŋsə lùuk bùu Jus sè' yeŋ. Mɛ kəkurə bùusə Nwì a gu mɛ ŋgòye kəkurə anə yi. Ngòye kəkurəə və mègù bə ntɛm nə ŋwè fa nà'

bohòKrest. ¹⁰ Yúsè mù sè dzəm, a ñgòrì yì, nə tse' ja'a nsàp ñàŋ ye nè yì à lòkok bə zeŋ mvwe' kpɛ nà'a. Mù dzəm sè' duk də mù ye nsàp ñgə' nè yì à yə nə kpɛ, ya mù ye sà' co yì. ¹¹ Yà'a mvè'nè mù tse' tsətsərè də mù nə ye sà' mòk ñgòlòkok mvwe' kpɛ sə.

Jihi Nzòŋ, Nə Kə Ləsə Fo'

¹² Mù sè kà duk də bum sè mù sè dzəm də mù tse' yè'sə, mù tse' wes yà' laŋ duk. Ka sè' duk də mù yè'e, mù ka jòŋ nè mò'fis tse' sè' yeŋ. Yúsè də mù sè jìhi nzòŋ ñgònik lòmantombi, ya mù kə tse' lələk nè Jisòs Krest a jə mù co ñwə ye bùu zeŋ nə. ¹³ Bwema am wèŋ, mù tsəm də mù ka mvwe' sè də mù tse' yà' laŋ sè ntòkə dzeŋ. Yúsè mò'fis də mù sè lù bə ñàaŋ am pwe'fo' ñgòkè dzèŋ mvwe' bum sè ya' cu mantombi, nə swi mak bum sè yà'a maŋkwèŋ fo'. ¹⁴ Fana mù sè lògù mantombi də ya mù kə dzeŋ mvwe' ndùu sə, ya mù tse' lələk nè Nwì à to mù ñgòkə tse' nà' bùusè mù ñwəə Jisòs Krest nə. Nà'a də mù kə cum mǎbu. ¹⁵ A bəboŋ bohòvesùwèŋ sè a gɛ bə ma nè Jisòs laŋ pwe'fo' ñgòtse' sè' nsàp tsətsərè nè'nə. Nwè nəmòok ye-a yo nè yì sè tsəm yumok ca zok fana, Nwì gɛ yì rɛɛŋ bə zeŋ. ¹⁶ Yúsè gɛgɛŋ sè duk də vesùwèŋ sè bɛ' lo mali yúsè vesùwèŋ nà sè yùu sə.

¹⁷ Bwema am wèŋ, wèŋ sè bɛ' kù am, nə sə kək

lis bohòbùu sè wo sə yù yà', bùusè vées ñgàa nì fa weŋ mandzè nè nà'a bəboŋ. ¹⁸ Mù à tsə' weŋ bum yè'e mantombi kè' ñkùuŋntèŋ laŋ. Nè ñga'a nè'e, mù sè cèp fe'lə yà' sèmok mok bə ndzəplis, duk də bwìŋ mɛŋgorè wèŋ ñkùuŋ sè mandzè awo sè nìtsè' də wo sè bèn fàak sè Jisòs à kpɛ mù ntəŋ ñgògùu sə. ¹⁹ Wo kè lè nùu də bùu yè'sə nə tse' ñgə', bum sè wo sè dzəm yà' bə ñgùpni', yà'a bohòwo nwii awo. Wo sè nè nì' bə bum sè anə ye co wo koksə marè'tu bə zeŋ. Tsətsərèə awo cu mègù bə bum sè sə nzeŋgòŋ fɛn. ²⁰ Fana vesùwèŋ yàvès ñgàa lak sè mǎbu. Vesùwèŋ sə kək mègù bohòŋgà lùŋsè ves, Tà Jisòs Krest ñgòtsə mǎbu. ²¹ Ghà nè yì vəə, fana yì nə kupsə ñgùpni' avès nə bɛp nè nà' ka ñàŋ tse' nè'e, nə gɛ nà' ye co nì' nje nè nà' tse' ñàŋ. Yì nə gɛ vɛ'nə bə ñàaŋ sè yì tse' ñgògùu bum pwe' yà' ye sə vəmzə'è yì sə.

4

Ntip Nè Pol A Fa

¹ Bwema am wèŋ, mù dzəm weŋ, nə sə boŋ mù co mù ye weŋ wù kà fùk. Wèŋ gùgè ntum àm sə kwa, wèŋ ñguk àm nè mù a sòp tes mù tuhù mù. Wèŋ bùu Tà Jisòs, wèŋ təŋ mali gɛgɛŋ. ² Mù sè cèp bohòYùdiyà də kwəkwe', bə Sintekèe mesə yúsè mɛtsətsərèə wo, nə

cum mvwe' mò'fis co njè'egù ndzə ni'i Tà. ³ Mù lɛɲ wu Sizigù, nè vesù tse' fàak sè mò'fis də, wu tesə baa yè'sə wɛɲ. Wo bə Kilimè, nə ye bùu mok sè vesiwèɛɲ fàkgè mvwe' mò'fis yà'a pwe' a fàk gɛgɛɲ ɲgògù də Ntirè nè Bèboɲ nə nà'a lo mantombi. Liɲ awo cu ndzənə ɲwàk lɲ.

⁴ Mvè'nè wɛɲ cu ncu àwɛɲ nùumbu pwe', wèɛɲ sə kwa bə bum sè ma nè Tà Jisòs. Mù sə cèp li sèmok duk də wèɛɲ kwa! ⁵ Wèɛɲ ye fùè wɛɲ bwɲ wɛɲ. Tà ka sèsap mok cum. ⁶ Kà də wèɛɲ sə fa ntuum awèɲ ɲgə' bùu yumok duk. Yusè wɛɲ sə jamə lòoɲ, wɛɲ sə lɛɲ bohòNwi. Ghà nè wèɛɲ lɛɲ yi lòoɲ, wɛɲ lɛɲ bə ntum nè kwəkwa. ⁷ Fana fifi Nwi nè nà' yam càsə mvəsə co ɲwè tsərə pwe' nə ye sə ntù wèɲ bə tsətsərə awèɲ co yumok kà yà' gù. A vɛ'nə ɲga wèɲ sə nəmsə ntum awèɲ bohòJisòs.

⁸ Nè ɲgòlèsə bə zɛɲ, bwema am wèɲ, wèɛɲ sə tsərə megu bum sè yà'a zìnə sè co bwɲ kwasə yà'. Yà'a ye bum sè ya' tse' bəboɲ nja, yusè yà'a rərəɲ, sè ya' tse' dzədzəm nə ye sè bwɲ yə-a yà', wo jəɲ yà' co yumok. ⁹ Wèɛɲ sə gùhù bum sè mù à yərə wɛɲ, wèɲ nə dzəm yà', a bum sè wèɲ à yuk mvəsə mù à sə cèp, nə sə gù. Yi Nwi nè yi fagè ves fifi, yi nə ye wenə wɛɲ.

Pol Kwasə Bùu Filipiyà Bə Tətesə

¹⁰ Mù sə kwa, nə sə kwasə Tà Nwi wùriɲ bùusə a sap wùriɲ, wèɲ nə yètoònə ɲgòtesə fe'lə mu sèmok. Mù sə kà duk də wèɲ à swi mu swii duk, yusə də wèɲ à ka mvək mantombi anə tse'. ¹¹ Ka də mù sə cèp bùusə mù sə tsərə duk də mù a sə dzəm yumok yɛɲ. Bəsə mù ri mvəsə ɲgòcu yu am bə kwəkwa ɲga mù ka-a yumok tse' nà'. ¹² Mù ri ncu jɲ bə ncu ghàk ba fo' mù. Mù a ri nsàp nè'nə, nə ləɲ bə zɛɲ, ya ɲga mvwe' sè mu cu, ghà yà pwe', ɲga mu zəze' bə nè mù cu njè, nè mù tse' ɲkùu kè də mù tse' gù moòm ntilip pwe'fo', mù ri mvəsə mù cum yu am kəkərè. ¹³ A ye-a sè' bə nsàp nè fòlòoɲ, aco mù cum riɲ bə zɛɲ. Jisòs Krɛst fagè mu nsàp ɲàɲ nà'nə yi.

¹⁴ A ye-a sè vɛ'nə, bòwùriɲ mvəsə wèɲ à tesə mu ghà nè mù a cu bə ɲgə' nà'nə. ¹⁵ Wèɲ bùu Filipiyà, wèɲ ri yàwèɲ sè' duk də ghà nè mù à yè'e mè'rə lak Məsìdoniyà ɲga mù à sə tsòho to Ntirè nè Bèboɲ nə, à tesə gù mu wèɲ. A sə fa kurə gù mbo vesùwèɲ, cos mòk nè zok a ka mu tesə. ¹⁶ Fana mù à cu mvwe' lak Tètàlonikà, ghà nè ɲga mù ka yumok tse', wèɲ tum fa mu sè'. Yè'sə à ka kè' mò'fis mègù. ¹⁷ Ka də mù tes gha' ntum àm bə bum sè wèɲ na tum fa mu yɛɲ. Mù sə kwa gha'

yàm bə swe' nè wèeŋ nə tse'
bohòNwì bùu bum sè wèŋ
sə tum fa mu yè'sə. ¹⁸ Yusè
mù a sə jamə yà' pwe', wèŋ
a fa mu, nə fa casə cù. Mù
a yə bum sè wèŋ a tum fa
mu bohòIpàfoditòlan. Yà'
a gù mu, mù sə kà yumok
mok jamè fe'lè. Bum yè'sə
co mve' làmindàa sè wo
ke' fagè Nwì co satikà' yà'
sə rəm saan bònşə Nwì
wùriŋ yà'a. ¹⁹ Nwì àm nè
yi ngà ghàk manşəŋgèeŋ
nə fa wèŋ yusè wèŋ sə
jamə pwe'fo' ndzə bohòJisòs
Krest. ²⁰ Kèkùksèə ye
bohòNwì nè yi Tè' àvès, nə
kà mè yuk. Yà' ye ve'nə.

Cècèpsè Nè Nà' Lèsə

²¹ Cepsə fa mu bùu Nwì sè
wo sè' bùu Jisòs Krest yà'a
pwe'fo'. Bwema sè vesiwèŋ
cu fèeŋ cepsə wèŋ sè' bəboŋ.
²² Bùu Nwì sè wo fèeŋ cepsə
wèŋ sè', nə kà co sè wo
mu nto' Sizà yà'a ye wesə.
²³ Bèbo nè Tà Jisòs Krest nə
ye wenə wèŋ.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KÒLOSÌ

Lak Kòlosi sè à ye mvwe' nzenḡòḡ Esiyà. Pol a fa ntum ye bə nza' cos fana yi sə tumsə lo ke' ḡgaa fàk wèḡ mvwe' coos sə wùriḡ. Yi ànə yuk də cicàa mok à kə dzèḡ mvwe' cos Kòlosi nè, nè sə yə'rə fa bwiḡ də, a ye-a ḡga ḡwè dzəm də yi riḡ Nwì, nè tse' lùḡ nè dak àlɛ, ḡḡḡḡḡ tse' ḡḡòkùksə ḡàaḡ mok sè yà'a yòḡsə. Wo sə yə'rə sè' də ḡwè tse' ḡḡòdzə nsàap zuzuu mok nè ḡ tsooḡ bum mok co ḡḡòkom tu mbəmbam sè'.

Pol à còm ḡḡòrɛḡsə fa wo də Jisòs mo Nwì nè yi tse' liḡ nè casə bum sè Nwì à ḡù lònḡ. Yi tse' ḡàaḡ sè ḡḡòlùḡsə ḡwè sə yi, də bum mok sè wo sə yə'rə fa wo yà'a jə ḡɛsə lòḡḡ ḡwè səsap bohòJisòs nè. Nwì ànə ḡ nzenḡòḡ nè ndzə bohòJisòs fana mvə'nə bum sə ànə sam bup fana yi sə ḡù bònḡsə fəsə yà' sè' ndzə bohòJisòs nè. A ye-a də ḡwèe nè tse' lùḡ fana, yà' mèḡù bə liḡ Jisòs.

¹ Sə còm ḡwàk nè'e mùu Pol nè Nwì a cokfis mɛ ḡḡòye ḡḡà ntum Jisòs Krest, ves moma àvès Timati. ² Vès sə còm fa nà' bohòbùu Nwì sè mvwe' lak Kòlosi sè wo sə bɛ' Jisòs Krest bə nè zinə. Tà

Nwii fa wenḡ fifi, nè ḡ wə wenḡ bəboḡ

*Pol Kwasə Bùu Kòlosi
Nə Lɛḡ Fa Wo Piriya Sè'*

³ Ghà nè vès lɛḡḡè Nwì nè yi TÈ'ɛ Tà Jisòs Krest àvès bùu wèḡ pwe', vès sə kwasə yi. ⁴ Vès kwasəḡḡ yi vɛ'nə bùusə vès a yuk mvə'nə wèḡ a fa ntum awèḡ bohòJisòs Krest, nè ye mvə'nə wèḡ sə dzəm bùu Nwì wèḡ pwe'. ⁵ Vès rì də wèḡ tse' nsàp ntum ànə bùusə wèḡ riḡ bum sè Nwì a nònḡsə fa wèḡ mabu bəboḡni. Wèḡ ànə yuk bum yè'sə ndzənə Ntirə nè Bəboḡ nè nà'a zinə nè. ⁶ Ntirə ènə sə yuhu lòsənə ḡḡònə lònḡ. Bwiḡ yuk nà' fana nà' sə kupsə ntum awo. Nà' sə ḡ bwiḡ wùriḡ ḡḡòdzəm bohòJisòs Krest. A sè' zenḡ nè nà' à dzèḡ bohòwèḡ, nè kupsə ntum awèḡ sè'. Yè'sə ànə yeto ghà nè wèḡ ànə yuk bəbo nè Nwì, nè rɛɛḡ zinə nè yi sə ḡù bohòḡḡaa ḡù bup wèḡ. ⁷ Anə tsok to fa wèḡ ntirə ènə Ipafràs. Vès dzəm yi vɛ'ɛ wùriḡ. Venə wèḡḡ fàḡḡḡ bohòJisòs Krest bəbɛ'. Yi tə mɛḡḡorè wèḡ fa'nə mvwe' kuu avès, nè sə fak bohòJisòs Krest bə ntum nè mò'fis. ⁸ Yi a tsə' ves yi də wèḡ tse' dzədzəm bohòbwiḡ, nsàp nè nà' vè bohòYònḡsə Nwì.

⁹ Ye jəḡ mvə'nə vès à yuk bum yè'sə fana vès sə lɛḡ fa wèḡ Nwì nùumbu pwe'. Vès sə lɛḡ yi də yi ḡ wəḡ ḡḡòri

bum sè yi dzəm yà' pwe'fo' jəja paam. Yà' a ye ve'nə, wèŋ tse' nsàp ŋkərè nè nà' vè bohòYònsè ye, fana wèŋ rɛɛŋ bum ye pwe' nè pwe'.
 10 Ŋkərè ànə nè gũ wɛŋ ŋgòcu nsàp nè kəkərè co bùu Nwì, nè gũ bum nsàp nè yà'a sə boŋ yi, nè sə riŋ ghaha lo bum Tà Nwì mantombi. 11 Nwì gũ wɛŋ bə ñaŋ ye sè yà' ghak yà pwe', ŋgòko ntum, nè təŋ gũgũŋ ya a ye-a sè yà pwe', wèŋ sə lo mali mantombi bə kwəkwa. 12 Wèŋ sə gũ ve'nə wèŋ sə kwasə Tà Nwì àvès ghà yà lòŋ bùusè a yi nè yi a gũ wɛŋ ŋgòye kəkərè ya wèŋ kə tse' ma njàwèŋ sənə bum sè yi a fùhù nòŋsə fa bùu ye wèŋ yà' mvwe' mareŋ sə. 13 Yi a jə fis gɛsə ves mvwe' ndzəm, nè nòŋsə ves mvwe' mareŋ nè mo ye nè yi dzəm nà' cu ŋkum fo' yi. 14 Mo ye ànə swifa ves bup avès, nè ywiŋ tiŋ fəsə ves bohòbup.

Jisòs Tse' Nàŋ Pwe' Yi

15 Nwè nəmòk ka Nwì bə lis ye yuk. Mo ye nè bwiŋ à yə yuk yi a nìtsə' fa ves mvè'nè Nwì cu yi. Yi mo Nwì nè yi tse' liŋ nè casə bum sè Nwì à gũ lòŋ. 16 Nwì à gũ bum pwe'fo' ndzə bohòyi mo ye nè. Bum sè yà' cu sə nze co lis ye yà', bə sè yà' cu mubu co lis kà yə wèŋ, co ze' bə masinjàa Nwì, nè ye nsàp ñàŋ nè fòpwe' nè nà' cu. Bum yè'sə pwe', Nwì à gũ yà' ndzə bohòyi,

fana gũ yà' də yà'a sə yuk bohòyi. 17 Mook sè' də Jisòs Krèst à ye to mantombi yi. Bum pwe' cu làaŋ mvè'nè yà'a yè'sə sè' bùu Jisòs Krèst nè. 18 Nə ye fe'lə sè' də, yi tu bohòcos nè nà'a ni' ye nè sè' yi. Yi à yèto cos yi, bùusè yi à lòkok to mvwe' kpũ yi. Yi mantombi bə bum yè'sə pwe' ve'nə, də ya a ye-a sè yà lòŋ, yi megu ye ŋwè nè mantombi. 19 Bum yè'sə ve'nə bùusè ànə boŋ kok Nwì də mo ye ye sè' ŋgàŋ mvè'nè yi Nwì yi cu bə tu ye pwe' nè pwe'. 20 Fana yi jəŋ mo ye nè, nè tɛs ŋkèŋ bə zɛŋ, ya bum pwe' ye fe'lə cù mò'fis səmok. Yi à be'lə bum sè sə nze bə sè mubu ŋgòye cù mò'fis ndzə ni' yi ve'nə bə kpũ mo ye nè yi à kpũ muntəŋ nè.

21 Mvèk mòk à ye fa' sè' nè wɛŋ Nwì wèŋ à ka ŋge' yeŋ. Yà' à ye ve'nə bùusè wèŋ à sə tsərə bup, nè sə gũ sè' bum sè bup. 22 Nə ye də nè ŋga'a nè'e, Nwì a gũ də wenə wèŋ ye fe'lə ŋge' səmok. Yi a gũ yè'sə bə kpũ mo ye muntəŋ, nè yi a kpũ bə ŋgùpni' co ŋwè. Yi à kpũ də ya wèŋ tse' ntum sè rərəŋ; ya wèŋ kə təŋ mantombii Nwì ŋga wèŋ rərəŋ nè ye jì jòŋ zìnə bə zìnə. 23 Wèŋ nè təŋ mantombii Nwì rərəŋ ve'nə ŋga wèŋ nòŋsə mali-a ntum bə ncèp nè Jisòs nè, ŋga wèŋ tə gũgũŋ, nè kà tsòhò, nè sə naaŋ tu bə bum sè Ntirè nè Bəboŋ nè à tsè' to wɛŋ də

wèen nè tse' sè. Nà' mègù sè' Ntirè nè Bèboŋ nè wo à tsòho fa bwìŋ ma nè fòlòon nè. A zeŋ nè mùu Pol, mù sè tsòho fa bwìŋ.

Pol Sə Jihi Nzòŋ
NgòFàk Gəgəŋ

²⁴ Mvè'nè mù sè yə ŋgə' bùu tu awèŋ, mù sè kwa kwa. Mù sè kwa ve'nə bùusè mù sè yə ŋgə' sè' mvè'nè Jisòs Krèst ànə ye ŋgə' sè' bùu cos nè nà'a ni' ye, də ya ŋgə' nè yi sè yə nə kə gu mesə fàak ye. ²⁵ Mù ŋgà fàk bùu cos wèŋ. A gèsə fa mù fàak yè'sə ndzə bohòmù Nwì, də ya mù tesə weŋ. Fàak sè duk də, mù tsoho fa bwìŋ yusə yà' cu ndzənə Ntirè nè Bèboŋ lònŋ fo'. ²⁶ Ncèp nè mù sè tsè' fa bwìŋ ènə, a cà lùumŋgòn cèbùè ŋga nà' cu sèswihì, bwìŋ kà rì. Nè ŋga'a nè'e yi a fis vè nà' mok jəja bohòbùu ye wèŋ. ²⁷ Yà' à bòNwì də yi jəŋ ncèp nè nà' à ye sèswihì ènə, nə niŋtsok fa bùu ye wèŋ nà' mvè'nè nà' yam bòo, nə niŋtsok fe'lə nsàp manŋəŋgèŋ swe' nè nà' tse' bohònzeŋgònə pwe'. Ncèp nè nà'a rɛɛŋ vè ènə, nà'a də, Jisòs Krèst cu sè ntùù wèŋ, fana aco wèŋ naaŋ tu də wèen nè kə tse' ma njàwèŋ sənə bònŋ Nwì sè. ²⁸ Nà'a njo nè vès sè tsòho fa bwìŋ Jisòs Krèst nùumbu pwe' nə. Vès sè cep soŋ bwìŋ ntu', nə sè yə'rə wo bə ŋkərə sè', də ya ndaaŋwè pwe' nè yi ŋwəə

Jisòs Krèst kə dzeŋ mvè'nè Nwì sè dzəm. ²⁹ Mù sè fàk gəgəŋ bə bum yè'sə lònŋ, nə sè jihi nzòŋ də mù gu mesə fàak ye sè bə ŋaaŋ sè Nwì gèsə fa mù.

2

Pol Tsərə Krətèen Mok
Yà'a Sə'

¹ Mù dzəm ŋgòtsè' fa weŋ də wèŋ cu sè ntùù mù ve'ɛ gəgəŋ wùriŋ. Krətèen sè mvwe' lak Làòdisiyà bə mok sè vesi wèŋ ka si bə si ntòyenə yuk yà'a pwe', wo cu sè' sè ntùù mù. ² Mù lenŋə Nwì mù tuhù wèŋ ve'nə də ya ŋga wèen sè tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Ya dzədzəm ènə jəŋ be'lə və weŋ mvwe' mò'fis nə sə kwe'sə weŋ. Mù sè len sè' də Nwì rɛŋsə fa weŋ yu nè nà' cu sèswihì nè nà'a Jisòs Krèst, ya wèen riŋtse' bə zeŋ bèboŋni. ³ Jisòs Krèst mègù yi nè mò'fis nè yi co ki ncù sè aco yi muk fa bwìŋ mandzè nè ŋgòrì ŋkərə nè ma nè Nwì. Nsàp ŋkərə ènə nà' tse' swe' bohòŋwè nè yi rì nà' nə wùriŋ.

⁴ Mù sè tsè' weŋ yè'sə də ya ŋga ŋwè nəmòok kà weŋ bə cù kə bòrə. ⁵ Mù sè cèp yè'sə bùusè a sè kà-a si bə si sè yenə, mù sè tsərə weŋ də vesùwèen bəbɛ'. Mù nə sè kwa ŋga bum pwe' sè lòlànŋ, wèŋ sè təəŋ mali gəgəŋ ŋgòfa ntum awèŋ bohòJisòs Krèst.

Nwèe Kà Weŋ Bə Ŋkərəə
Nzeŋgòn Bòrə

⁶ Yusè gūgūj sə də, wèj a jə Jisòs Krèst co Tà àwèj laj fana, wèj gi-a mok co bùu ye sè zinə. ⁷ Wèj sə jəj nàaj awèj bohòyi, nə sə kuk lo mantombi. Wèj fa mam mali ntəm awèj bohòyi mvè'nè wo à yə'rə to wèj, nə sə kwasə Nwì ghà yà lóoj.

⁸ Wèj jəj nkərə də ya njwè nəmòok kà wèj bə nkərə nzenjòn nà nà' ka fàk tse' nè'e bórè. Nsàp nkərə ànə tesə kokgè sə vèə bwìj, nə ye bə yòjsəə ze' wèj. Nà'a kà bohòJisòs Krèst tesə vègè. ⁹ Zinə nè nà' a ca nə də, Jisòs Krèst nə cu bə tu ye pwe' nè pwe' mvè'nè yi Nwì yi cu sə. ¹⁰ Wèj tse'-a Jisòs Krèst, ye də wèj sə kà yumok sè yà'a ma nè Nwì mok jamè. Yi nkum, nə tse' nàj mətuhù yòjsəə ze' wèj pwe' yi. ¹¹ A yà'sə sè' də, wèj ànə be'lə wèj Jisòs Krèst mvwe' mò'fis, fana yi à gwè fa wèj njgwè nè njgònitsè' bwìj də wèj bùu ye wèj. A ye mantombi fa', Nwì à fa bùu Jus wèj njgwè nè njàwo njgònitsè' fa bwìj, à ye də wo kom fa wo tu mbəmbam. Nè nga'a njgwè nè njàwèj ka yusè wo gùgè yà' bə bo bwìj yèj. Njàwèj nè nà' vè bohòJisòs Krèst, mvè'nè yi ànə fis mak gesə ntəm awèj sè bup sè wèj à tse' to mantombi yà'a. ¹² Ghà nè wo ànə baptesə wèj, yà' à ye yà'sə co wo tuuj be'lə wèj

Jisòs Krèst, nə lokok be'lə mvwe' kpə sè' wenə wèj bəbè'. Yè'sə vè'nə bùusè wèj ànə dzəmtse' bə nàaj Nwì sè yi ànə lokoksə Jisòs Krèst mvwe' kpə bə zèj. ¹³ Wèj ànə ye co bùu sè wo à kpə laj bùusè wèj à gù bup, nə ye fe'lə bùusè wèj à ka njgwè nè njgònitsè' də wèj bùu Nwì tse'. Fana Nwì swi fa vesùwèj bup avès, nə lokoksə ves Jisòs wèj mvwe' kpə bəbè'. ¹⁴ Vesùwèj ànə gbū nzak laj bùusè vès ànə ka lùuk Nwì nonjə. Nwì yis fis fa vesùwèj nzak nə pwe', nə naaj gesə lo mətuhù Jisòs Krèst ghà nè yi à kpə muntəəj nà'a. ¹⁵ Yi à jə gesə nàaj yòjsəə ze' bə kpə ye nè muntəəj ànə fana nə nijsok fa bwìj jəja kwaranjəj də nàaj ye gha' nàaj yòjsəə sè bup lóoj fo'.

Bum Sə Yà' Ka Fàk BohòJwəə Jisòs Tse'

¹⁶ Bə bum yè'sə pwe'fo', kà də wèj fa mandzə də njwè nəmòok nonjə fa wèj nsàp lùk mòk də wèj tse' njgògù yà' co də zə nə no megu nsàp yu nè'e, nə kà nsàp nè'e ye duk. Nwèe kà də yi gū fa wèj lùk bə nsàp yu nè wèj tse' njgògù bə nkàak lùmngòn, njw-fi nə ye co nùumbu dzè wèj sè' duk. ¹⁷ Bum yà'sə pwe' co tsətsèj. Yà' sə ni gèsə lòmantombi bə yu nè nà'a nè kè ye nə. Yu nè tsətsèj yè'sə sə ni gesə lòzèj nə, Jisòs Krèst bə tu ye. ¹⁸ Kà

də wèŋ yu'rə bohòbùu sè wo sə ləp mandzə ɲgògù bupsə wèŋ bupsə yà'a duk. Mù sə duk bə nsàp bù nè co sè wo dukgè də wèŋ jəŋ tsoŋ ni' awèŋ sə nze, nə kùksə masinjàa Nwì wèŋ yà'a. Nsàap bùu yà'sə wèŋ dukgè də Nwì tsè' wo bum yè'sə co ndzənə lo vɛ'ɛ, ɲga wo sə nè mègù yà'sə ni' wà nè wà. Nsàap tsətsərè awo yà'sə mègù sə nzeŋgòŋ fən. ¹⁹ Fana wo sə kà bə Jisòs Krèst nè yì tu bohòvesùwèŋ nè mok be'lə. Bùu sè wo sə be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs Krèst wèŋ yà'a mègù wo sè wo jəgè ɲaŋ awo bohòyi, də ya wo sə kuk mvə'nè Nwì sə dzəm də wo kuk. Jisòs Krèst a gù cos nə ɲgòye mvwe' mò'fis, mvə'nè nzèhe ni' kotse'gè ɲgùpni' nə mvwe' mò'fis yè'e.

²⁰ Mù də wèŋ à kpɛ wèŋ Jisòs Krèst wèŋ, yòŋsə sè ze' sè sə nze fɛɛŋ ka ɲàŋ mok mətuhù wèŋ tse' àlaa. Njo nè wèŋ sə gɛ bwi bum co bòp bù nè nzeŋgòŋ tse' wo yì-e bùu yà? Njo nè wèŋ sə wəp mali nsàap lùuk sè co də, ²¹ <<Kà yu yè'e jwèŋ, kà yè'e zɛ ja'a, nə kà yà'a kùm>> wèŋ bùu yà? ²² Nsàap lùuk sè vɛ'nə yè'e yà' mègù bə bum sè co ɲwèe zɛ-a yà', yà' me bisə wà. Nsàp yəyər'è nà'nə, nà'a vè mègù bohòtsətsərè nè bwìŋ. ²³ Bwìŋ tsərəgè də nsàap lùuk yà'sə bum ɲkərè bohòNwì, bùusè yà'a gùgè ɲwè bə ɲàŋ ɲgògù bum sè

ɲgòkùksə Nwì, nə sə jə lònì' awo sə nze, nə sə fa ni' awo sə ɲgə' wèŋ. Bum yè'sə pwe'fo' yà'a wà nè wà. Yà' ka ɲaŋ mok sè co yà' tɛsə ɲwè də ya ɲjè yu nè ɲgùpni' ye sə dzəm zəŋ kà yì ya tse'.

3

Jisòs Krèst Bùsə Wèŋ Bùu Sè Fi

¹ Nè wèŋ a lòkok mvwe' kpɛ wèŋ Jisòs Krèst wèŋ laŋ fana wèŋ nɔŋsə gu ntəm awèŋ bə bum sè yà'a ma mabu. Wèŋ fa ntəm awèŋ lɛ fa'nə, bùusè yà'a mvwe' sè Jisòs Krèst cu fo' bo ma mà'a Nwì. ² Wèŋ sə tsərə megu bum sè yà'a mbwa yà'sə, nə kà sè sə nze fɛɛŋ sə tsərè. ³ Bùsə bə bum sè ma sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ, wèŋ yàwèŋ bə zəŋ mok co bùu sè wo a kpɛ laŋ. Yòŋsə awèŋ mègù mok nè nà' cu bohòJisòs Krèst ndzə bohòNwì, yì sə lòksə fa wèŋ nà'. ⁴ Jisòs Krèst nè yì tse' yòŋsə awèŋ nè wèŋ cu ɲga'a ɲwəm bùu yì nə kə yəŋ ntsə'mòk fana wèŋ yəŋ be'lə wenə wèŋ bəbɛ'. Wenə wèŋ nə yəŋ ntsə' ànə bə ɲàŋ vɛ'ɛ wùriŋ. ⁵ Ye də wèŋ zə gesə bum sè yà' cu ndzə ni' wèŋ sè yà'a bum nzeŋgòŋ co: ko sàhà, fwɛ', ɲgòdzəm bum sè yà'a bɔp, nə ye ɲgòwa kɛ'cà bum wèŋ. Bùsə ɲgòwa kɛ'cà bum vɛ'nə ye də wèŋ sə kùksə yà' co Nwì. ⁶ Yà'a nsàap bum sè yà'a nə gɛ ɲkuŋ Nwì jok bohòbwìŋ, ɲgə' və.

⁷ Wèṅ à sè gi tẹ̀p to mantombi fa' sənə nsàap bum yà'sə, ghà nè wèṅ à cu ntòca nà'a. ⁸ Nè nga'a nè'e mà sè tsè' wèṅ də wèṅ tẹ̀jsə nsàap bum yà'sə pwe'. Nwèe kà sè jòk, kà ntum cep, kà ṅwè ròm, kà liṅ ṅwè nəmòk bupsè, nè ye sè' də ncèep sè bup kà kè cùhu wèṅ sè tesè. ⁹ Kà ṅwè mvwès sè' cì' fa, bùsè wèṅ a mè'rə màk ncu ṅwè nè zəm nè bə fàak ye laṅ. ¹⁰ Wèṅ tse' nga'a mok ncu ṅwè nè fi. Nwè nè fi nè Nwì a gù ènə, yi gùgè nà' nùumbu pwe' ṅgòbòghaha lòmantombi ṅgòkè ye sè' co yi Nwì, ya wèṅ sè riṅ ghaha lo yi mantombi sè'. ¹¹ Bùsè wèṅ mok bùu sè fi fana ṅwè nəmòk ka bohòwèṅ zok mok ye. Mòk ka mòk də nè'e ṅwèə Jus, nà'a ṅwè lakmvum, jàmṅgaṅ bə ṅwè nè sè ṅgəà ka mok sè' yeṅ. Mòk ka mok də nè'e ṅwè nè wo kom fa yi tu ṅwəmbam, nè'e ṅwè nè wo ka yi kom fa yeṅ, ṅkwèṅ bə molak wèṅ mok bùə. Bwìṅ pwe' mègù mok mò'fis bùsè Jisòs Krest mègù sè' mò'fis nè yi tse' bwìṅ ma nè fòpwe' yi.

¹² Wèṅ sè tsərə tse' də wèṅ bùu sè Nwì a cokfis wèṅ ṅgòye bùu ye, yi dzəm wèṅ. Wèṅ tse' koksəmanziṅ bohòbwìṅ, nè sè gù bəboṅ. Wèṅ jəṅ ni' awèṅ sè nze, nè ye fùə, nè sè ko ntum sè'. ¹³ Kà də wèṅ sè jok kè'ca bum nənàk duk.

A ye-a ṅga ṅwè nəmòk gù-a wu bup, wù swifa yi. A ve'nə bùsè Tà Jisòs Krest ànə swifa wèṅ, wèṅ tse' ṅgòswifa bwìṅ yàwo sè'. ¹⁴ Bə bum yè'sə pwe', nè nà' gù gha' ca nè də, wèṅ tse' dzədzəm bohòbwìṅ. Nà'a zèṅ nè nà'a kì be'lə tse'gè bum pwe' mvwe' mò'fis mpaanṅ nè mpaanṅ. ¹⁵ Yusè wèṅ sè gù-a pwe', yà'a ye bə fifi nè Jisòs Krest a fa wèṅ. Bùsè Nwì a to benə vè wèṅ co ni' nè mò'fis də ya wèṅ cum bə nsàp fifi ànə. Wèṅ cu wèṅ sè kwasə Nwì ghà nè fòlòṅ. ¹⁶ Wèṅ gù də ncèp Jisòs Krest cum sè ntùu wèṅ nùumbu pwe'. Wèṅ sè yə'rə, nè sè tip bwìṅ bə ṅkərə. Yəm nsàap ṅkì zəzok ṅgòkùksə Nwì bə zèṅ. Wèṅ yəm, wèṅ sè kwasə Nwì sè ntùu wèṅ. ¹⁷ Fana a ye-a ṅga wèṅ sè gù-a sè yà kè wèṅ cep-a sè yumok pwe', yà' ye megu bə liṅ Tà Jisòs Krest. Wèṅ sè kwasə Nwì nè yi tè' avès sè' bə liṅ ye sè.

Ncu Nè Bə Dzədzəm Munda'à

¹⁸ Nṅwe yuk bohòndum bùsè a kəkərə bohòTà də yà'a ye ve'nə. ¹⁹ Ndum dzəm ṅgwe yo, nè kà də wù sè gù yi co yi yu nè wà duk. ²⁰ Bwenke' wèṅ yuk duk ma bə tè' awèṅ, bùsè wèṅ gù ve'nə, Tà sè kwa bohòwèṅ. ²¹ Tè' bə ma, kà də wèṅ sè gù bwe awèṅ nsàp nè co wo sè tè' kè'ca tè'lə duk.

22 Wèñ sè wèen fàkgè ñkwèn bohòñwè sè nze fèn, wèen yuk duk masàa awèn sè bə yusè wo sè tsè' wèñ lòn. Kà də wu fàk mēgù ñga masà yònə fo' ñga yi kwasə wu duk. Fàak, nə kà lis mañkwèn kùk, co ñwè nè yi sè wəp Tà Nwì. 23 Bə yusè wù sè gù lòn, wù gù yà' bə ntum nè mò'fis, bùusè wù sè kà yà' bohòñwè gù fa mēgù. Wù sè gù fa yà' bohòTà Jisòs Krèst. 24 Tà Jisòs Krèst masà awèn yi. Wèñ rì sè' də yi nə nè kè lək wèñ bə bum sè bəboñ sè yi gù nònşə fa bùu ye wèñ. 25 Nwè nè yi sè gu-a bup, wo nè kè lək yi sè' bə bup. Nwii kà ñwè nəmòk gè m ko fagè.

4

1 Wèñ sè wèen yàwèn masà, wèen kotse' bùu sè wo sè fàk ñkwèn bohòwèn zìnə, nə sè gu wo bəboñ. Wèñ rì də wèñ tse' ñwè nəmòk nè yi masà bohòwèn sè', yi cu mabu.

Pol Sə Tip Fe'lə *Bùu Kòlosi Wèñ*

2 Wèen sə ləñ piriya ghà yà lòn. Wèen nəm lis awèn to, nə sə kwasə Nwì. 3 Wèen sə ləñ fa ves sè' də Nwii nè fa ves mandzè nè co vès tsoho fa bwìñ yusè səswihi sè Nwì a tsè' fa ves bə liñ Jisòs Krèst sə. Mù cu yè' mū ndapndzəmè sè' bùu ncèp ènə. 4 Wèen ləñ Nwì sè' də yi gu mū ya mū tsoho rəñşə fa bwìñ yà' mvè'nè mù tse' ñgòtsè' fa wo sə.

5 Wèen cu wèñ bùu sè wo ka bùu cos yeñ, wèñ cum ncu ñkərè. Ghà nè wèñ tse'-a mūmandzè pwe', wèñ sə gu wo bəboñ. 6 Ncèep cùu awèen ye bəbwe', nə sə lum co ci'. Nwè nəmòok fek-a wèñ yumok, wèñ rìñ ñgòcèp fəsə fa yi bə mandzè nè bəboñ.

Pol Sə Cèpsə Lèsə Wo

7 Tikikòs nè yi moma avès nè vès dzəm yi nə, yi nə kə tsoho fa wèñ mvè'nè mù cu pwe' yi. Yi fàkgè vesiwèn bohòTà Jisòs bə zìnə ye pwe'. 8 Mù tumsə tsə gù yi bùu njo nè də ya wèen rìñ mvè'nè ves cu fèn. Nə ye sè' də ya yi gu ntum awèen sə kwa sè'. 9 Tikikòs nə, yi bə molak àwèn nè liñ yee Onisimù nà'a bəbè'. Yi sè' moma avès nè vès dzəm yi. Yi fàkgè bohòJisòs sè' bə zìnə ye pwe'. A wo sè wo nə tsoho fa wèñ bum sè yà' a ye fèen pwe'.

10 Aritakònè vesi cu ndapndzəm cèpsə wèñ pwe'. Mak nə yi motè'ε Bànabà nà'a cèpsə wèñ sè'. Mù à tip wèñ lañ də Mak nə kè tsèñ-a wèñ, wèñ gu yi bəboñ. 11 Jisòs nè liñ ye mòok Jostòs nà'a sə cèpsə wèñ sè' bəboñ. Bùu Jus sè vesiwèn sə fàk bəbè' mēgù wo sè te' yà'sə. Vesiwèn sə fàk ñgògù co bwìñ rìñ gañ ñkum Nwì sə ntùu wo. Wo a tesə jə mū ve'ε nsàp nè ntum boñ mū.

12 Epaferàs nè yi sè' molak àwèn cèpsə wèñ bəboñ. Yi

sè' ηγà fàk Jisòs Krest. Yi
 ληγθè Nwì mụ tuhù wèη bə
 ηαη də wèηη kuk bə bum sè
 ma nè Nwì pwe'. Də wèηη
 riη bum sè Nwì sə dzəm, nə
 sə yuk duk ye. ¹³ Mù a yə bə
 lis am mvə'nè yi a fàk guγuη
 bùu wèη, wèη bùu lak Kòlosì
 bə sè Làòdisiyà nə ye lak
 Hìràpolis. ¹⁴ Luk nè yi doktà
 àvès, nè a dzəm yi wùriη,
 nə ye Dimà wèη cèpsə wèη
 bəboη.

¹⁵ Cèpsə fa mụ bwema sè
 mvwe' lak Làòdisiyà bəboη.
 Cèpsə Nimfà bə cos nè
 munda'à yi nà'a sè'. ¹⁶ Wèηη
 ta ηwàk nè'e, wèη tum fa
 cos nè mvwe' lak Làòdisiyà
 ya wo taη nà' sè'. Wèηη
 taη ηwàk nè Làòdisiyà
 nə tumsə fa wèη nà'a sè'.
¹⁷ Wèηη tsok fa Akipòdə mù
 duk də, yi fak wes fàak sè
 Tà a fa ndzə bohòyi yà'a.
¹⁸ Mùu Pol, mù còm fa wèη
 cècèpsə nè'e mok bə bo
 yàm. Wèηη sə tsərə kwanη sè
 mù cu bə zeη yè'e. Bəbo nè
 Nwìi ye bohòwèη lòoη.

**Nwàk nè
Mantombi,
nè Pol à Còm Fa
Bùu sè Mvwe' Lak
TÈTÀLONIKÀ**

Lak Tètàlonikà à ye tu lak nè mvwe' nzenḡon Màsidoniyà nè. Pol à kè mùk cos fo' yi. Pol nè, nè ye Timatì bə Silàs wèḡ à vè fo' bəbɛ'. A ka sap fana bùu Juus mok wèḡ yeto ḡḡòto liḡ Pol sə bup, bup. Wo à sə ḡù vɛ'nə bùusè wo à sə wa mɔmvə'nə Pol à sə tsòho ncɛp Jisòs nè fana bùu awo mok sə yèto ḡḡòbwi lòmòk ma nè Pol nè. Yà' à ḡhak fana Pol me'rə lak Tètàlonikà sə. A sàp ko' fana Timatì com tsok vesə fa Pol nè mɔmvə'nə cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nè sə ḡù.

Pol à còm fa wo ḡwàk nè mantombi ènə ḡḡòtsə' Krètèḡ sə də wo ko ntəm, nè təḡḡ mali ḡḡḡḡ. Wo à sə fek kɛ'cà yà' mɔ cos anə bə mɔmvə'nə də Jisòs nè bwi foho vəə. Wo à sə fek mok duk də, a ye-a ḡḡa ḡwè dzəm bohòJisòs, nè kpu ḡḡa Jisòs nè ka ntòbwi və, fana Jisòs nè kə bwi vè ntsə'mòk, wo tse' yàwo lùḡ nè nà'a nè kà mè sə' àlɛ? Jisòs nè nè və yè'sə sèḡ nɛ? Pol à jə mvək ènə ḡḡòtsə' gesə fa wo də Jisòs nè bwi foho və. Yi vəə, yi jəḡ bùu sè wo à dzəm bohòyi nè kpu lo laḡ kè sə wo cu mali ntòḡwum àlɛ'

pwe' ya bə yà'wèḡ lo nè kə cum mok mvèsə nè mvèsə. Yi tsok wo də yà'wèḡ sə fak mali meḡu vɛ'nə nè sə kontum, də Jisòs nè nè vè tsə li ntsə'mòk.

¹ Còm ḡwàk nè'e mɔu Pol, ves Silàs, nè ye Timatì wèḡ bəbɛ'. Vès sə còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà. Vès lɛḡ də Tà Nwii fa wɛḡ fifi, nè ḡu wɛḡ bəbɔḡ.

*Pol Kwa Bə Fantum
Nə Ye Ncù Krètèḡ
Mvwe' Lak Tètàlonikà*

² ḡhà nè vès lɛḡḡè Nwi nè yi tè' avès pwe', vès sə tsərə wèḡ. Vès sə kwasə yi bùu tu awèḡ. ³ Bùsə vès tsəḡḡè fàak sə wèḡ à ḡù bùusè wèḡ à fa ntəm awèḡ bohòTà avès Jisòs Krest ḡḡòfàk bohòyi. Vès sə tsərə mvèsə wèḡ à fàk ḡḡḡḡ bùusè wèḡ dzəm yi, nè ye mvèsə wèḡ naḡḡè tu bohòyi bə ntəm nè zinə, nè co wèḡ nè kà maḡkwèḡ foho yà'a sə'.

⁴ Bwetè' avès, vès rìḡtse' duk də Nwi dzəm wɛḡ, nè cokfis jə noḡsə wɛḡ də wèḡ bùu ye. ⁵ Vès rì vɛ'nə bùusè ḡhà nè vès à jə vè fa wɛḡ Ntirè nè Bəbɔḡ nè Jisòs Krest nè, nà' ànə ka bohòwèḡ co ncɛp sə wà və. Nà' ànə ye bə ḡaḡḡ Yòḡsə nè Rəḡḡ nè. Wèḡ à rì bəbɔḡ də Ntirè nè Bəbɔḡ nè ye zinə. Wèḡ rì ncu avès nè bəbɔḡ nè vès à sə cu, ḡḡa vès cu vesùwèḡ sə'. Vès à cu vɛ'nə lòḡḡ ya yà'a

boŋ ma njàwèŋ. ⁶ Wèŋ ànə cum fù'rə nsàp ncu àvès, nə ye nè Tà nə. Wèŋ ànə ye na ŋgə' sè' wùriŋ fana wèŋ à jə ncèp Nwì nè bə kwəkwa. Kwəkwa nə nà' à vè bohòYòŋsè nè Rərəŋ nə. ⁷ Yè'sə ànə ye vè'nə fana, wèŋ ye mok bùu sè ŋgònitsè' fa bwiŋ mandzè nè bùu sè wo à dzəm Jisòs pwe' tse' ŋgòye. Wèŋ à ye vè'nə bohòbùu sè mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə ye sè mvwe' nzeŋgòŋ Akayà. ⁸ Ncèp nè bə liŋ Tà nè nà' à sə ye ndzə ni'i wèŋ nə à ka mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà bə Akayà ləsə megu. Yu sə də, bùu sè ma fòpwe' a yuk màmuvè'nè wèŋ a fa ntuum awèŋ bohòNwì. Yà' nə yeè nè vè'nə fana, yu səmok sè vèes nə cep fe'lə bwi bə liŋ awèeŋ bùè. ⁹ Vès yuk də bùu yà'a wèŋ sə cèp mvè'nè vès ànə kə ke' ye weŋ, wèŋ gu ves bəboŋ yà'a. Wo cep mvəsè wèŋ a mè'rə rùum sè wà, nə bwi lo ma nè Nwì, ŋgòkùksə yi nè yi Nwì zìnə nə, nè yi cu ŋwəm. ¹⁰ Nə ye sè' də wèŋ sə tək mo ye nè yi Jisòs, ŋgòtsə vè mabu. Yi nè Nwì à lòkoksə yi mvwe' kpə. A Jisòs nè yi a caŋsə gesə vesùwèŋ mvwe' dzè' nzak nè Nwii nè kə sak bwiŋ bùu jèjòk ye.

2

*Nsàp Ntəm Nè Pol A Tse'
NgòTsòho Nza' Nwì*

¹ Bwema avès, wèŋ riŋtse' yàwèŋ sè' duk də mvè'nə vès a kə ke' yə weŋ yà'a, à ka wà ca. ² Wèŋ ri mvəsè wo ànə yak ves, nə yeŋsə ves ŋgə' mvwe' lak Filipiyà ŋkuŋ vès sə coho vè ŋgòkə yə weŋ mvwe' lak Tètàlonikà yà'a. Anə ye-a sè duk də bwiŋ ànə sə gu co də wo lok mandzè də ya bum kà fo' fàk fana, Nwì ànə gu ya wuə kà ves ko. Nwì ànə gu ves vè'nə fana, vès ko mali ntəm ŋgòtsè' fa weŋ Ntirè ye nè Bəboŋ nə.

³ Ncèp àvès nè vès sə dzəm də nà'a ni sə ntuu wèŋ nə, nà' ka bə tè'eŋkup yeŋ. Vès sə kà nà' wà tsòhòbasə. Nə ye sè' duk də vès sə kà mandzè də vèes borə ŋwè nəmòk bərə lap. ⁴ Yusə lè vè'nə duk də, vès cèp mvəsè Nwì duk də vèes cep. Nwì nə a kùk ja'a ves, nə də vèes kəkərè co yi fa ncèp ye nə ndzə bohòvès. Fana mvè'nə vès sə cèp bohòwèŋ, vèes kà mandzè nè ŋgògù də ya bwiŋ sə kwa bohòvès làpgè. Vèes làpgè yàvès mandzè nè ŋgògùu ya Nwii kwa yi. Yi Nwì nè yi riŋ yusə yà' cu sə vè vès. ⁵ Wèŋ ri sè' vè'ε bəboŋ duk də, mvəsè vès à vè bohòwèŋ, vès à ka bə nsàp nè ŋgòkwasə bərə weŋ bə ncèp cù nè bəboŋ wà vè. Nwì ri də vès à cèp bum kà ŋgòjə yumòok awèŋ, nə ghak bə zeŋ ye. ⁶ Vès ànə ka mandzè nè co wèŋ, kə bùu səmok sè zok, kwasə ves sè' lap. ⁷ Nə ye sè' də

vès co ηgàa ntum Jisòs Krest, vès ànə fek-a weη ηgòfa ves bum sè vès dzəm, yà' kà bə jòn sè' ye. Fana vès ànə sə ye megu yu avès fùə. Vès à ye fùə, co ηwà nəmòk nè yi sə kùk bwe ye wèη ve'ε. ⁸ Njo nè vès ànə dzəm weη wùriη fana, ntum boη ves ηgògàp Ntirè nè Bəboη nè nà' à vè bohòNwì nè vesùwèη. Vès à ye kəkurè ηgòkrə bùu wèη sè'. Vès dzəm weη ve'ε cèbùə.

⁹ Bwema am, wèη riηtse' mvəsè vès à ci' ndürü bə fàk ve'ε wùriη ghà nè vès à ye vesùwèη yà'a. Mvəsè vès à sə tsòho fa weη ntirè nè, vès à fàk maràη bə ndzəmè də ya vèes kà də vèes kùk lis bohòwèη bə yusè vès dzəm yà' duk. ¹⁰ Wèη, nè ye Nwì, ri sè' duk də ncu avès nè vès à cu vesùwèη, sè wèeη Krətèη, nà' à ye rərəη nè ye rərəη sè'. Yumok sè co wo bəη ves də yà' à ye bə jòn à ka yeη. ¹¹ Wèη ri də vès à kotse' weη lòoη mvəsè t'ε kotse'gè bwe ye. ¹² Vès à sə kwe'sə weη, vès ce'e fa weη ncèep sè ηgòfisə weη ntum də ya wèeη cum nsàp ncu nè nà'a kəkurè bohòNwì. Busè yi Nwì nè yi à co'fis weη ηgòkè tse' bo sənə gaη ye sè yà'a ve'ε maηgəηgəη sə.

Pol Kwa Bə Dzədzəm Nə Ye Kontum Bùu Tètàlonikà

¹³ Fana njo mòk cu mali nè vèes kwasègè Nwì bùu zeη sè'. Yusè də mvəsè vès à jə vè fa weη ncèp Nwì, wèη yuk nà', nè jəη

nà' co ncèp Nwì anə. Wèη à ka nà' co ncèp ηwè nè sə nze fεeη jəη. Nga nà'a ncèp Nwì anə nè zinə. A sè' ncèp ènə nè nà' sə kùm ntum awèη sè wèη a dzəm Jisòs. ¹⁴ Mù cèp ve'nə bùusè, yusè yà' a gù weη, yà'a mègù sè' yusè yà' a gù bùu coos Nwì sè mvwe' nzeηgòη Jùdiyà, bwema avès a. Vès sə duk bòp bùu sè wo bùu Jisòs Krest yà'a. Wèη a yə ηgə' ndzə bohòbùu lak awèη sè' mvènè wo à yə ηgə' ndzə bohòbùu Jus sè wo bùu lak awo. ¹⁵ Bùu Jus yà'sə, a wo sè wo à zə Tà Jisòs, bə ηgàa tsòhòbum Nwì, nè fa ves ηgə'. Bùu yè'səə jòksègè Nwì ntum. Wo mègù co ηgbə bə nàm bohòbwiη pwe'fo'. ¹⁶ Ghà nè vès à sə tsòho fa bù lak-mvum ncèp nè co nà' fa wo lùη nè fana, wo lap mandzè co vèes kà yà'wèη tsòhòfa. Mvəsè wo à gù ve'nə yà'sə, ye də wo à gù wesə nsàap bap awo sè wo gùgè sə pwe' mok laη. Nə yeè nè də wo jòksə Nwì ntum ηgòsak wo laη.

Pol A Dzəm NgòKε' Yə Wo Səmok

¹⁷ Ngòcèp yumok bə ma nè njàvès fana bwema avès wèη, yà'a kè bùuη təəη də vesùwèeη nè ga'a tsoη mənə mvək momjo. Gègà'à nè a mègù də vesùwèη a ka lis mok sə yenə bwèε wèη a cu mali sə ntùù vès. Vès a lap mandzè ve'ε gugəη duk də vèes ye fe'lə weη səmok,

bùusè mvəsè vesùwèŋ à gà'a yà'sə, a yaan ves sə ntuum vɛ'ɛ wùriŋ. ¹⁸ Vès a dzəm də vès bwi lo kə ye wèŋ. Mù bə tu am, mù a ləp mandzə ŋgòbwi fe'lə lòkəkè' fana Satà sə lok ves mandzə. ¹⁹ Yumok ka bup, bùusè a sè wèŋ à gù ŋkuŋ vès tse' naan tu nə ye kwəkwa, ni' sə boŋ ves də ghà nè Tà Jisòos vəə, vès nə kə təəŋ mantombii yi co bùu sè wo ca caŋ nə caŋ ghak. ²⁰ Bə nè zinə, vès sə kwa, ni' sə boŋ ves sè' bùu wèŋ.

3

Timati Kwe'sə Bùu Tètalonikà Wèŋ

¹ Mvək nè ŋgòko ntum à ka mok yeŋ fe'lə fana, vès mam yàvès lak Atèn fɛɛŋ vəvès, ² nə də Timatii lo kə ye wèŋ. Yi moma àvès, nè venəwèəŋ fəkgè bəbɛ'. Vès fəkgè bohòNwi ŋgòtsòho fa bwiŋ Ntirə nè Bəboŋ nè nà'a bə liŋ Jisòos Krest. Vès tum sə yi də yi kə kwe'sə wèŋ nə gu wèŋ ya tu awèŋ sè wèŋ sə naan bohòJisòos guŋ lo mantombi. ³ Ya kà də mok matsətsə'rə wèəŋ foho lo maŋkwèŋ bùu nsəap ŋgə' sè wo sə fa wèŋ yà'a duk. Wèŋ ri yàwèŋ sè' də bo Nwi cu ca sè', də wo fa ves nsəp ŋgə' ènə. ⁴ Ghà nè vesùwèŋ ànə cum ntòbəbɛ' yà'a, vès ànə tsok wèŋ ŋga mvək nə à ka ntòdzen, də wo nə yeŋsə vesùwèŋ ŋgə'. Fana wèŋ ri tse' sè' də yà'a nə ye megu sè' məm və' ànə. ⁵ Nà'a njo

nə mù a tum Timati nə. Mù a ko fək ntum bùə fana mù tum yi də yi kə kək ja'a-na də wèŋ sə fa mali ntum awèŋ bohòJisòos àlɛ. Mù a sə mərə də kə ŋgà mùmsə bwiŋ nə a gù wèŋ, wèŋ gbə foho lo maŋkwèŋ, ya fàha sè vès à gù sə bisə wà àlɛ'.

⁶ Timati nə a bwi foho və laŋ. Yi tsə' fa ves mvəsə dzədzəm àwèŋ cu. Yi də ntuum awèŋ tə mali mègù bohòNwi, nə də wèŋ sə dzəm mali mòk bə mòk. Yi tsə' fa fe'lə ves mòk sè' duk də wèəŋ tsəragè ves vɛ'ɛ bəboŋ nùumbu pwe'. Malə a ko wèŋ mvəsə malə a ko ves bohòwèŋ sè'. ⁷ Nə yeè nə də bwema avès-a, bə jamə nə ye ŋgə' nè vès sə yə nə pwe'fo' fana ntum avès kwa mvəsə vès à yuk də wèŋ sə lo mali mantombi. ⁸ Nə ŋga'a nè'e yòŋsə kwèhè nə ves. Ntum avès nə sə boŋ vɛ'nə ŋga wèəŋ təəŋ mali-a guguŋ bə dzədzəm àwèŋ, wèŋ Tà wèŋ mvwe' mò'fis na. ⁹ Nə ŋga'a nè'e aco vès kwasə liŋ Nwi àvès bùu tu awèŋ. Vès tse' ŋgòkwəsə yi bùu nsəp kwəkwa nè vès tse' nà' mantombii yi bùu wèŋ. ¹⁰ Vès fekgè Nwi nùm bə ndzəm bə ntum avès pwe' də co yi gu ya vès ye fe'lə si awèŋ səmok. Vès ye wèŋ ya vès tesə wèŋ bə yusə wèŋ sə jamə mali yà' bə dzədzəm àwèŋ nè bə liŋ Jisòos nə.

¹¹ Nwi àvès nè yi tè', nə ye Tà Jisòos fuhə nonjə mandzə co vès kə ye wèŋ

sèmok. ¹² Nwii gu co dzədzəm nè wèŋ tse' nà' mʉtsətsə'rəə wèŋ, nə ye bohòbwìŋ pwe' nà'a kuk lo mantombi. Nà'a kuk, nə yam dzeŋ co mvəsè vès dzəm weŋ yà'a. ¹³ Bə nsàp dzədzəm ènə fana yi nə guŋsə weŋ, wèŋ ye kəkurè bə rərəŋ sè' mantombii Nwi àvès nè yi Tè', nùmbu nè Tà Jisòs nè vè bə bùu ye sè rərəŋ sə.

4

Ncu Nè Co Nà' Gu Nwi Yi Kwa

¹ Nğòlèsə lòbə zeŋ fana bwema avès, wèŋ a yə'rə jə nsàp ncu nè wèŋ tse' nğòcu ya Nwii nə kwa bohòwèŋ nə bohòvès laŋ. Wèŋ ànə sə cum lok to mantombi sè' ve'nə. Nè nğa'a nè'e fana vès sə leŋ weŋ nsàp nè guŋŋ bə liŋ Tà Jisòs də wèŋ ghaha wesə ghaha. ² Wèŋ ri tse' ntip sə vès à fa weŋ bə nàaŋ Tà Jisòs yà'a laŋ. ³ Yusè Nwi dzəm bohòwèŋ duk də wèŋ ye rərəŋ, nə kà bo sənə nzak sàhà tse' lok. ⁴ Ndàaŋwè pwe' riŋ nsàp mandzè nè co bə nğwe yee cum. Wo cum bə nsàp mandzè nè nà'a ye bəbòŋ bohòNwi, nə kà ywi'lə nzòŋ jə vè. ⁵ Nà'a kà ncu nè nà' mègù bùu njè bəba kè mbəmbam ye. Bùu pegè sè wo ka Nwi riŋ cugè yàwo ve'nə. ⁶ Bə nzak nğwàŋwè bə nğwəmbam ènə fana, ka bəbòŋ co nğwèe lim zə mòk yeŋ. Vès ànə tsok

fa weŋ yè'sə mantombi laŋ. Nè nğa'a nè'e vès sə sè mali weŋ ntu' guŋŋ də Tà Nwii nə kà nsàp nğwè nè yi gu ve'nə mè'rè. ⁷ Nwi ànə to vesùwèŋ, ka də a sə kə koho sàhà yeŋ. Yi à to vesùwèŋ nğòcu ncu nè rərəŋ co bùu ye. ⁸ Ye də a ye-a nğa nğwè nəmòk dzèeŋ-a yusè vès yə'rə fa weŋ yè'sə, yi sə kà nğwè dzèeŋ. Yi dzèeŋ Nwi nè yi fagè ves Yòŋsə ye nè Rərəŋ nè.

⁹ Kaco vès com fa yiskok weŋ mvè'nè wèŋ tse' nğòdzəm bwema sè wo a dzəm Jisòs còmə yeŋ. Vès duk ve'nə bùusè Nwi a yə'rə fa weŋ bə tu awèŋ mvè'nè wèŋ tse' nğò dzəm mòk bə mòk sə laŋ. ¹⁰ Wèŋ a nitsè' fa bwema sè mvwe' nzeŋgòŋ Məsìdoniyà pwe' nsàp dzədzəm ànə. Fana bwema avès, vès sə leŋ də wèŋ guŋ casə ve'nə càsə. ¹¹ Wèŋ kiŋ sə vèə wèŋ də wèŋ cum ncu nè nà'a gəe'. Kà də wèŋ sə gesə ke'cà cùu awèŋ bə nzak bwìŋ nğa wo ka weŋ to duk. Fàk bum sè wèŋ dzəm yà' bə bo awèŋ. Vès ànə tsok weŋ yè'sə mantombi fa' laŋ. ¹² Wèŋ gu-a ve'nə fana wèŋ nə gu bùu sè wo ka Jisòs riŋ nğòjə weŋ co bwìŋ. Yà' ye sè' də yusè wèŋ dzəm yà' fana wèŋ kà lis bohòŋwè nəmòk kək yiskok.

Mvək Nè Tà Jisòs Nè Bwìŋ Vəə

¹³ Bwema avès a, vès dzəm də wèŋ riŋtse' zìnə

nè nà' cu bə bòp bù nè wo a kpɛ lòyàwo laŋ. Wèeŋ riŋtse' ya wèeŋ cu, ntəm kà weŋ bə zeŋ sə rwi'. Wèeŋ kà-a yà' rì fana, ntəm sə rwi' weŋ co bùu sè wo ka naaŋ tu də Jisòs Kræest nè kə lòkoksə yà'wèŋ ntsə'mòk tse'. ¹⁴ Vès dzəm sə ntuu vès duk də Jisòs à kpɛ fana Nwi lòkoksə yi mvwe' kpɛ. Ye də vès sə dzəm sè' duk də Nwii nə jəŋ fəsə və fe'lə bùu sè wo ànə kpɛ bə Jisòs wèŋ bəbɛ'. Vès sə duk bùu sè wo ànə kpɛ nga wo dzəm bohòyi. ¹⁵ Yusè vès sə də vèes yə'rə fa weŋ nga'a yè'e, a yəyərè nè Tà Jisòs. Numbu nè Tàa bwi foho vèə fana vesùwèŋ sè a cu ŋwəm, a nə kà man-tombi nə me'rə bùu sè wo à kpɛ laŋ maŋkwèŋ ntòlòto. ¹⁶ Numbu ànə ye, wo nə ke' dukseŋ ŋgù nè nà' tse' ŋaŋ. Ŋgi masinjà Nwi nè tu nə, nə cep, anə yuk ŋgi ntà Nwi nga wo fəp nà'. Tàa nə tesə tsoŋ mɛbu bə tu ye. Bùu sè wo à dzəm Jisòs, nə kpɛ lo mee nə lokok mvwe' kpɛ ŋkuŋ, ¹⁷ fana Nwi kurə be'lə vesùwèŋ sè a cu mali nga'a ŋwəm mvək ànə sə mvwe' mò'fis, a kə tseŋ Tà mɛ mba'a. Yà'a mok mvək nè vesùwèeŋ nè cu maligè mok ves Tà wèŋ mvwe' mò'fis. ¹⁸ Nə yeè nə də bə ncèp ènə, wèeŋ jəŋ nà', nə fupsə ntəm awèŋ bə zeŋ.

5

Fuhɛ, Busè Tà Jisòs Nə

Bwi Foho Və

¹ Bwema am wèŋ, njo nè də mɛ com yis fa weŋ ŋgòriŋtse' ghà nè bum yè'sə nè kə ye nə bùə. ² Busè wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ riŋtse' vɛ'ɛ pap də numbu nè Tà nə nè kə vèə co ŋgà yè vè nòoŋ ndzəmè, wù kà rì. ³ Ghà nè bwiŋ sə duk də, <<Bum pwe' mègù mok bəbɔŋ də ŋgə'ə bùə>> fana, wo ye megu nga ŋgə' nèbɔp vè vɛ'ɛ vak. Yà'a nə və co mvəsè dzəmwee kogè ŋwəŋwè yè'e. Yà'a vè vɛ'nə, fana wo kà swirè. ⁴ Fana bohòma nè njàwèŋ, wèŋ ka sənə ndzəm cum, bwema am wèŋ na. Fana ntsə' nə nè kà weŋ co ŋgà yè vè yi nga wèŋ ka riŋ kə tsèŋ. ⁵ Wèeŋ bòp bù nè bohòmareŋ, wèeŋ bùu sè wèeŋ gùgè bum nga a marəŋ bə nùm. Vesùwèŋ ka bòp bù ŋgàa ndzəm yeŋ. A kà bum mvwe' səswihi gùgè. ⁶ Nə yeè nə də bum yè'sə zinə vɛ'nə fana, vesùwèeŋ kà də a sə dzəmlɔ co mvè'nè bùu mok dzəmgè yà'a duk. Vesùwèeŋ sə kək kù'ɛ, nə sə ko ni' avès. ⁷ Mvək nè bwiŋ dzəmgè lo, mok juhɛ rùk wèŋ pwe', a nè ndzəmè. ⁸ Nə ye də vesùwèeŋ yàvès bòp bù ŋgàa mareŋ. Vesùwèŋ tse' ŋgòko yàvès ni'. A tse' ŋgòtəhə lok ni' avès bə dzədzəm nə ye naaŋtu bohòNwi co ŋkə nga bɔp kà ves jwèŋ. A sə kək gesə lis àvès bə lù nè Nwii nè kə fa ves. Yà'sə nə ye co tam mòk nè a ta tse' nà' co yu səmok

sè bup kà ves tu jwèŋ. ⁹ Ka dè Nwì ànè cokfis vesùwèŋ dè ya yi fa ves ŋgə' yeŋ. Yi à cokfis ves ya a tse' lù nè yi fa ves nà' ndzə bohòTà Jisòs Krest. ¹⁰ Yi Jisòs nè yi à kpɔ̀ bùu vès, dè ya a cum vesiwèŋ bəbɛ'. Dè ya ŋga a cu-a sè ŋwəm bə ŋga a kpɔ̀, yà' lok gu yəyərè, ghà nè yi vèə, anè cu vesiwèŋ. ¹¹ Nə yeè nè ve'nə fana bòdè wèeŋ sè tɛsə mòk bə mòk, nə gu wo lo mantombi mvəsè wèŋ sè gu ŋga'a yè'e.

Ncèp Nè Nà' Ləsə Lò

¹² Bwema avès, vès sè lɛŋ weŋ dè wèeŋ jəŋ bùu sè wo fàkgè bohòwèŋ yà'a co bùu sè bwìŋ nè zinə. Wo sè wo kùkgè weŋ, nə sè yə'rə weŋ co bùu sè Tà Jisòs yà'a. ¹³ Wəp wo, nə dzəm wo càsə yà pwe'. Gu wo ve'nə bùu nsàp fàk nè wo sè guu. Wèeŋ cum cù mò'fis, nə kà sè kùəm. ¹⁴ Vès sè lɛŋ weŋ bwema avès-a, dè wèeŋ tip ŋgàa wə' wèŋ. Wèeŋ kwɛ'sə bùu sè wo tse' wəə, nə tɛsə sè wo jì nàŋ. Wèeŋ sè ko ntəm awèŋ bohòbwìŋ lòŋ. ¹⁵ Kà dè wèeŋ fa mandzè dè ŋwèe gu fəsə fa ŋwè bup bə bup duk. Yusə ye dè, ghà yà pwe' nè wèŋ cu, wèŋ tse' ntəm nè ŋgògù bəbɔŋ bohòmòk bə mòk. Wèeŋ gu bohòbwìŋ lòŋ sè' ve'nə.

¹⁶ Wèeŋ sè kwa ghà yà lòŋ. ¹⁷ Wèeŋ sè gu pìriyà ghà nè fòlòŋ, nə kà wò. ¹⁸ Ŋga sè bup-a sè yà pwe', wèeŋ sè kwasə Nwì. Yà'a

yusə Nwì dzəm dè yà'a ye ve'nə bə ncu àwèŋ co bùu Jisòs Krest. ¹⁹ Wèeŋ kà dè wèeŋ limsə Yòŋsə nè Rərəŋ nə ŋga yi kà fàha ye gu duk. ²⁰ Kà dè wèeŋ bɛŋ ncèep sè bùu sè wo sè tsòho bum sè Nwì a nɪŋtsə' fa wo duk. ²¹ Mùmsə ja'a yà' pwe'fo', nə bɛ' tse' sè wèŋ yə dè yà'a bəbɔŋ. ²² Wèeŋ kà bo sənə bup nè mò'fis gèsè lok. ²³ Nwì bə tu ye, nè yi fagè vesùwèŋ fifi, yi nonjə ncu àwèŋ kəkurè bə mandzè nè fòpwe'fo'. Yumok kà bohòwèŋ bup lok. Yi nonjə yà' nsàp nè Jisòs Krest nè yi Tà àvès nè kè bwì vèə, wèŋ ye jìnjo. ²⁴ Yi Nwì nè yi a to weŋ, yi nə gu yà', bùusə yi ŋwè nè zinə.

²⁵ Bwema avès, wèeŋ sè lɛŋ fa ves pìriyà yàvès sè'. ²⁶ Cepsə fa mɔ̀ bùu sè wo à dzəm Jisòs sè pwe' bə cəcèpsə nè bəbɔŋ co bwema. ²⁷ Mù cèp bohòwèŋ bə nàaŋ sè bohòTà dè wèeŋ taŋ fa ŋwàk ènə bohòbùu sè wo à dzəm Jisòs pwe'fo'. ²⁸ Bəbo nè Tà àvès Jisòs Krest nà'a ye bohòwèŋ.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak TÈTÀLONIKÀ

Jijipsè à cu mali mùmuvwe' cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nè, bə nza' mùmuvè'nè Jisòos nè bwì vèə nè. Bùu mok à sè cèp də nùmbu nè Jisòos nè bwì vè nè à cà lolaŋ. Fana Pol com n̄wàk nè ba ènə ngòtsə' rɛŋsə fa wo bə zɛŋ də ŋkuŋ jisos Krɛst sə bwì və ŋga ŋkùì' ghaha sə nzenɣònə anə vɛ'ɛ kə dzeŋ nsàp nè co wù kà fùk. Yi nè ye ŋkum sə nzenɣònə ghà ànə yi. Yi nè beŋ wes nwì pwe', nè gu ni' ye co də yi Nwì yi ŋkuŋ fana Jisòs sə kə və.

1 Còm n̄wàk nè'e mùu Pol ves Silvanù nè ye Timati wèŋ bəbɛ'. Vès còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ. Wo sè tse' wo Nwì nè yi Tè' avès nè ye Tà Jisòs Krɛst. 2 Vès lɛŋ də Nwì nè yi Tè' bə Tà Jisòs Krɛest gu wèŋ bəbɔŋ, nè fa wèŋ fifi.

Mvè'nə Jisòos Nə Kə Sak Nzenɣònə

3 Vès tse' ngòkwəsə Nwì ghà nè fòlòŋ bùu wèŋ, bwema avès a. Vès tse' ngòkwəsə yi vɛ'nə bùusə nsàp nè wèŋ sə fa ntəm bohòNwì nè sə kùk lòmantombì. Nə ye sè' də dzədzəm àwèŋ nè wèŋ tse' bohòmòk bə mòk sə ghaha sè' ghaha. 4 Nà'a n̄jo nè

vès kùmɣè ngùn mvwe' kwe' bùu cos wèŋ bùu wèŋ sə. Vès kùmɣè ngùn bùusə wèŋ kigè ntəm, nè sə dzəm ghaha bohòJisòs nè ghaha, ŋga wo sə tùksə wèŋ, wèŋ sə ye ŋgə' sè'. 5 Yà'sə sə nìtsə' də Nwì nè sak bə zìnə. Bùsə a ye vɛ'nə fana wèŋ ye kəkurè ngòkə ye mok mvwe' gaŋ ŋkum ye sè wèŋ sə yə ŋgə' bùu zɛŋ sə. 6 Nwì nè gu yusè yà'a kəkurè. Bùu sè wo sə yeŋsə wèŋ ŋgə' yà'a, yi nè yeŋsə fəsə wo ŋgə' sè'. 7 Yi nè gu wèŋ sè wèŋ sə yə ŋgə' yà'sə ngòyòŋsə nè ye vès yàvès sè'. Yi nè gu vɛ'nə ghà nè Tà Jisòs tesə tsə vè mubu bə masinjàa ye wèŋ sè wo tse' n̄aŋ. Yi nè və ndzənə ləm-mis, 8 nè yeŋsə bùu sè wo ka Nwì riŋ ŋgə', nè yeŋsə sè wo à ka yusè Ntirè nè Bəbɔŋ nè Tà Jisòs à sə tsə' nè bɛ' ŋgə' sè'. 9 N̄gə' nè wo nè ye nè də wo nè maha wà nè kè' mò'fis. Wo nè kà mvwe' sè Tà cu bə bòŋ n̄aŋ ye sə sè' kə dzèŋ yuk. 10 Yè'sə nè ye nùmbu nè yi nè vè ngòkə jə kəkùksə bohòbùu ye wèŋ, fana bùu sè wo ànə dzəm bohòyi nè sə mərə, nè sə kwa vɛ'ɛ wùriŋ. Wèŋ nè ye sè' m̄ŋgorè wo anə bùusə wèŋ a dzəm ncèp nè vès à tsə' fa wèŋ nè. 11 Nà'a n̄jo nè vès lɛŋ fagè wèŋ riŋriŋ nè. Vès lɛŋgè Nwì də yi gu wèŋ ngòye kəkurè bə ncu nè yi à to fis wèŋ də wèŋ cum nà' nè. Vès lɛŋ də yi gu ntuum awèŋ sè

wèŋ tse' ngògù bə̀boŋ yà'a tə̀əŋ megu ve'nə. Yi gu fàak awèŋ sè wèŋ sə̀ gù bə̀usè wèŋ a fa ntəm awèŋ bohòyi sə̀ kə̀ lə̀ kəkərè bə̀ nàaŋ ye. ¹² Bum yè'sə̀ ye-a ve'nə fana liŋ sè Tà Jisòs Krəest nə̀ boŋ bə̀u wèŋ, wèŋ boŋ bwi bə̀u yi sè'. Yè'sə̀ ve'nə bə̀ bə̀vəm nè Nwì àvès nə̀ ye Tà Jisòs Krəest.

2

Yusè Yà'a Nə̀ Ye Nkuŋ Krəest Bwi Və̀

¹ Bə̀ nza k nè Tà àvès Jisòs Krəest ngòbwi və̀ə də̀ ya vesiwèŋ be'lə̀ yi, nə̀ kə̀ cum mok bə̀bɛ' fana bwema am wèŋ, mù ləŋ wèŋ, ² də̀ kà də̀ wèŋ sə̀ tsərə̀ jə̀'rə̀ kɛ'ca bə̀ zəŋ ve'nə duk. Kà də̀ wèŋ sə̀ saha ntəm awèŋ bə̀ ncèp nè wo sə̀ cèp də̀ numbu nè Tàa nè bwi vè̀ nə̀ à cə̀ lolaŋ nà'a sə̀ duk. Kàmòk à cèp ve'nə ngà tsòhòbum Nwì mòk ngà yi də̀ yi tse' yumòk sè Nwì à tsè' yi, kə̀ ŋwè nəmòk ngà yi sə̀ tsòho-a nza k Nwì àlɛ'. Kàmòk bə̀u mok wèŋ duk də̀ vès à còm tumsə̀ ŋwàk ve'nə vès àlɛ'. ³ Kà də̀ wèŋ me'rə̀ ŋwè nəmòk borə̀ fək wèŋ duk. Busè numbu ànə̀ nə̀ kà ntòvè tətè tse' ghà nè bwiŋ nə̀ sə̀ gə̀ntu bohòNwì wù kà fàk nà'a kə̀ dzèŋ ŋkuŋ. Anə̀ ye sè' ngà ŋwè nè ngà ŋgwap nə̀ yə̀əŋ sè' ŋkuŋ. A sè' yi nè yi nè kə̀ bisə̀ ye ŋgwàŋ nə̀. ⁴ Ngà ŋgwap ènə̀ nə̀ kà ŋge' bə̀ bum sè bwiŋ kùksə̀gè yà' co nwi ye fək.

Yi nə̀ bəŋ bum sè yà'a co nwi pwe'fo'. Yi nə̀ jəŋ ni' ye mabu, də̀ yi ghak yà' pwe' yi. Yi nə̀ kə̀ ni cum mənə̀ ndap Nwì nè ghaŋ nə̀, nə̀ sə̀ tsok də̀ yi Nwì yi.

⁵ Mù à tsè' wèŋ bum yè'sə̀ ghà nè vesuwèŋ à ye nà'a pwe' laŋ. Wèŋ a swi laŋ à? ⁶ Megu də̀ yumok cu sè yà' sə̀ gù də̀ bum yè'sə̀ kà ngà'a ntòye. Wèŋ ri yu ànə̀ sə̀ laŋ. Mvək nə̀ kùrə̀ nùu fana ngà gù ŋgwap nə̀ nə̀ yə̀əŋ. ⁷ Fàak ŋgwap sə̀ sə̀ fàk ngà'a yè'e ntòsə̀swihì megu də̀ yusè yà'a nè ye sə̀ nə̀ kà nto ye tètè wo fis gesə̀ ŋwè nè yi sə̀ tə̀əŋ lok yà' nə̀ fo' ŋkuŋ. ⁸ Ngà ŋgwap nə̀ yə̀əŋ ghà ànə̀, fana Tà Jisòs nə̀ kə̀ zə̀ nà' bə̀ yòŋsə̀ nè nje nè yi yòŋsə̀ fis tsə̀ kə̀ cùhu yi. Ghà nè Jisòs nə̀ vè̀ nə̀, yi nə̀ gu bupsə̀ nà' bə̀ nàaŋ ye sè yi yə̀əŋ vè̀ bə̀ zəŋ sə̀.

⁹ Ngà ŋgwap nə̀ nə̀ və̀ bə̀ nàaŋ Satà, nə̀ sə̀ gu kɛ'ca nsàap manŋəŋgèŋ mok ngòbòrə̀ bwiŋ fo' ve'ɛ nduk nè nduk. Yi nə̀ sə̀ gu niŋ kɛ'ca fa bwiŋ nsàap bum mok sè co wu kək yà' tu jip wu. ¹⁰ Yi nə̀ borə̀ bə̀u sè wo nè bisə̀ wà sə̀ wèŋ bə̀ jòŋ. Bə̀u yè'sə̀ wèŋ nè bisə̀ njo nè wo à ka ncèp nè zinə̀ nə̀ ya wo tse' lùŋ bə̀u zəŋ nə̀ dzəm. ¹¹ Busè wo a gù ve'nə fana Nwii nè gu wo ngòtsərə̀ mègù bum bə̀ jòŋ, nə̀ sə̀ dzəm sè' zəŋ, ya wo sə̀ dzəm megu mok bum sè yà'a mwès. ¹² Nwii

nè gù ve'nə ya bùu sè wo à ka zìnə nə dzəm, nə sə kwa yàwo ngògù bup yà'a wèen nə gbù nzak bohòyi.

*Pol Kwe'sə Bùu
Tètàlonikà Də Wo Təəη
Gugη*

¹³ Vès tse' ngòkwasə tsə Nwì nə ghà yà lònη bùu wèη, bwema avès a. Vès sə duk wèη sè Tà nə dzəm wèη yà'a. Nwì ànə yeto, yi cok fis wèη də wèen nə tse' lùη. Yi à gù ve'nə bə nàan yòηsè nè nje nə də ya wèen ye bùu ye wèη sè wèen rəreη. Yi à gù ve'nə sè' bə mandzè nè də wèη à dzəm ncèp nè nà'a zìnə nə sè'. ¹⁴ Nwì ànə to və wèη yè'sə bə mandzè Ntirə nè Bəboη nè vès à tsòho fa wèη nə. Yi à to wèη yà'sə də ya wèen tse' fis ma njàwèη sənə kəkukəsè nè Tà Jisòs Krest avès nə sè'. ¹⁵ Ye də bwema avès, wèen təəη gugη, nə kotse' bum sè vès à tsè' wèη yà' sè bə cù kè vès à còm fa-a wèη bə ηwàk àlè' pwe'fo' cùk. ¹⁶⁻¹⁷ Tà Jisòs Krest avès, nə ye tè' avès Nwì a dzəm ves nə fisə fa ves ntuum avès, nə fa ves ηàn ηgòcèep nə gu megu yusè yà'a bəboη. Nwì a nitsè' fa ves dzədzəm ye ya a sə lo mantombi, nə kà kè mèsè yuk. Yi à gù ves ηgònaan tu də a nè kè tse' bum sè bəboη. Wo a gù ve'nə bə bòvəm njàwo nə.

3

Wèen Sə Ləη Fa Ves

¹ Ngòlèsə lòo fana bwema avès, vès də wèen sə ləη fa ves. Wèen sə ləη fa ves də ncèp nè Tà nə, nà'a sə lo mantombi nènək nènək, nə sə fom mvè'nè ànə ye bohòwèη yà'a. ² Wèen sə ləη fa ves mok sè' də Nwii caηsə fis ves ndzə bohòηgàa gù ηgwap bə bùu sè bup wèη. Vès duk ve'nə bùusè sə kà ncèp ènə bwìη pwe'fo' dzəm wes. ³ Yusə də Tà a ye zìnə. Yi nə guηsə wèη, nə caηsə gəsə wèη mvwe' Satà nè yi ηwè nəbup nə. ⁴ Tà a gù ves, vès kà məmərə sə ntuu vès bùu wèη tse' lok. Vès rì pap də wèen nə sə gu tse' megu bum sè vès də wèen gu. ⁵ Vès ləη də Tàa gu busə ntuum awèη ya wèen dzəm bohòNwì, nə fa wèη kontum nsàp nè Krest.

*NgòCu Ncu We'
Ka Bəboη Yəη*

⁶ Yumook yè', bwema avès, vès cèp yè'sə bə līη Tà Jisòs Krest, də ka də wèen sə be'lə bə bwema sè wo dzəm ηgòcu ncu wè' duk. Vès sə duk bùu sè wo sə kà mandzè nè vès à yə'rə wèη yù yà'a. ⁷ Wèη rīη yàwèη sè' də wèη tse' ηgòfù'rə mandzè ncu avès. Ghà nè vesùwèη à ye nà'a, vès à ka ηgàa wè' yèη. ⁸ Vès à ka yu ηwè nəmòk ηga vès ka lak zū yuk. Vès à fàk ve'ε, nə ci' ndùrè nè maràn bə ndzəmè pwe', də ya vès kà ηwè nəmòk ηgə' wà yamsè fa. ⁹ Vès à sə gù ve'nə yè'sə, vès à dzəm-a də wèen fa ves, yumok yà' kà

bə jòn sè' ye. Vès à gù yè'sə
 ηgògù nì fa weη ya wèη bə'
 sè' zeη. ¹⁰ Vesùwèη ànə ye
 fa' vès tsok weη sè' laη də,
 <<A ye-a ηga ηwè nəmòk
 duk-a də yi kà fàk fàk, yi
 kà sè' zə.>> ¹¹ Vès sə cèp
 yè'sə bùsè vès yuk də bùu
 mok cu mūgorè wèη sè wo
 sə cu yàwo ncu wè'. Wo
 kà yumok fàk, nə sə dzəm
 megu ηgògbù nì ke'cà sənə
 bum bùu mok wèη. ¹² Vès sə
 cèp yè'e bohònsàp bù ànə
 ηgòtip wo bə liη Tà Jisòs
 Krèst də, wo ko nì', nə fak zə
 bə bo awo. ¹³ Nə ye də kà də
 wèη wo ηgògù bəboη duk,
 bwema avès a. ¹⁴ A ye-a ηga
 ηwè nəmòk bèη ncèp nè vès
 còm fa weη ndzənə ηwàk
 nè'e fana wèη kək tasə tse'
 yi bəboη, nə kà yumok wenə
 wèη tse' be'lə lok. Wèη
 gu vè'nə ya marè'tu ko ηwè
 ànə. ¹⁵ Nə ye sè' də wèη kà
 yi co yi ηwè nè wèη bèη yi
 bèηnə gù. Wèη tip yi lè co
 yi ye sè' moma awèη.

Càcèpsə Nə Nà' Ləsə

¹⁶ Vès leη də Tà nè yi fagè
 fifi yi nə fa weη fifi, yi bə
 tu ye. Yi fa weη fifi bə
 mandzè nè fòlòη ghà yà
 lòη sè'. Tà nə ye bohòwèη
 pwe'fo'. ¹⁷ Mù Pol, mù
 còm fa weη càcèpsə ènə mù
 bə bo sè yàm. Nè'e yu nè
 wu yə nà' ndzənə ηwàk, wù
 riη də còm ηwàk ànə mù
 nə. Ye'e mvè'nè mù còm gè
 yàm sə. ¹⁸ Mù leη də bəbo
 nè Tà Jisòs Krèst àvès ye
 bohòwèη pwe'fo'.

Nwàk nè Mantombi, nè Pol à Còm Fa TIMATI

Timati à ye krètɛŋ nga yi ntòmɔwà'ɲwè. Pol ànə fa noŋsə lo cos nè mvwe' lak Efesònə ndzə bohòyi. Nwàk nè Pol à còm to fa Timati ènə nà' sə tip yi nja gɔgɔŋ bə bum tɛ'. Nè mò'fis ɲgòfa ntip bə nzak yəyərə nè nà'a bə mvwès məmɔwə' cos nə. Bùu mok sə yərə də bum sə a sə yə yà' bə lis ènə yà'a bɔp. Bwìŋ à sə duk sè' də aco ɲwè kə tse' megu lùŋ nga yi tse' nsàp ɲkərə mòk nè bwìŋ ka nà' pwe' riŋ. Yi tse' ɲgòdzè zuzuu mok, nè kà bo bə nzak gù sè' tse' lok ɲkuŋ. Pol còm ɲgòduk fa Timati də nà'a kà tu bə yəyərəə sè mvwès yà'sə naaŋ.

Nwàk nè sə cèp məmɔwə'nə aco wo sə gù bum mɔ cos sè', nè ye məmɔwə'nə ɲgòkùksə Nwì. Nà' sə cèp bə nsàp ɲwè nè bùu sè wo mantombi mɔ cos tse' ɲgòye sè'. Nà' ləsə bə ntip bohòTimati nè də yi ye ɲgà fàk nè bəboŋ bohòJisòs Krɛst. Yi sə riŋ fàha sè yi tse' ɲgògù fa bohòbòop bwìŋ zəzok sè wo a dzəm bohòJisòs nè.

¹ Còm ɲwàk nè'e màu Pol, nè mɔ ɲgà ntum Jisòs Krɛst. Nwì nè yi à lùŋsə ves nè, nè ye Jisòs Krɛst nè vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi nè, wo a

duk wo də mɔ ye ɲgà ntum. ² Mù sə còm fa ɲwàk ènə bohòwù Timati, nè wu co mo àm, bùusè wù à fa ntum yòbohòJisòs Krɛst. Mù lɛŋ Nwì nè yi Tè' avès, nè ye Jisòs Krɛst nè yi Tà avès nè də wo gù wu bəboŋ, nè tɛsə wu bə koksəmanziŋ awo, nè fa wu fifi sè'.

*Bùu Mok Sə Yərə Fa Bwìŋ
Yusè Zok*

³ Ghà nè mù à sə lòmɔwə' lak Màsìdoniyà yà'a à ye fana mù tip wu də wu cum mvwe' lak Efesò. Bùu mok wèŋ cu fo' sè wo sə yərə fa bwìŋ nsàap bum mok sè zok. Fana mù dzəm də wu cum fo', nè gù wo də wo kà ve'nə mok sə gù. ⁴ Tsok fa wo sè' də wo tɛŋsə ɲgòtaan ɲgàam sè yà' ka fàk tse' yà'a. Wo kà də wo sə taan kɛ'cà bum sè bə nzak njàŋ duk. Nsàap bum yà'sə gùgè bwìŋ ɲgòcàsə mvèk bə mamfenə fana wo kà yusè Nwì à fàhu nòŋsə mantombi jə lò. Bwìŋ fa ntum awo bohòNwì ɲkuŋ fana wo riŋ bum sè Nwì dzəm yè'sə. ⁵ Njo nè mù duk wu ve'nə nè, də ya ɲga wo dzəm mòk bə mòk. Aco ɲwè dzəm to mòk bə mòk ɲga yi tse' ntum nè rərəŋ, nè ye ɲga yi tse' tsətsərəə sè kəkùrə, nè fa ntum ye bohòNwì bə zìnə. ⁶ Bùu mok wèŋ cu sè wo a mè'rə bum sè zìnə yè'sə, nè jam mandzè nè, fana wo sə cèp mok bum sè kaco yà' jəŋ lo wo mvwe' mok yeŋ. ⁷ Wo sə dzəm də wo sə yərə fa bwìŋ

lùk nga wo sə kà yusè wo sə cèp sə sè' ρεη. Wo sə cèp yà' nə kà məmərə tse', nga wo sə kà yà' sè ρεη fùk.

⁸ A riη də lùk yusè bèboη, nga a ye-a də bwìη jə tse' yà' bə mandzè nè kəkurè nə na. ⁹ Wèη riη də Nwì ànə ka lùk sə bohòbùu sè wo gùgè bum bə mandzè nè rərəη nə nòηsə fa. Yi à nòηsə fa yà' bohòbùu sè wo gù bəpsəgè yà', nə ye bùu sè wo kà yi yukgè. Yi à nòηsə fa yà' bohònsàp bù nè co ηgàa kà Nwì wəp, ηgàa gù bəp, bùu sè wo sə kà mandzè Nwì bə', sè wo jəgè bum sè Nwì sə co yu ywì'lə-nzòη; bùu sè wo sə zə tè' awo bə ma awo wèη, nə sə zə bùu mok wèη sè'. ¹⁰ Wo sə koho sàhà, mbəmbam sə nooη fe'lə sè' bə mbəmbam mok, wo sə yə bwìη, sə ci' mwès, wo keη nə sə ci' mali mwès. Nwì à nòηsə fa lùk sə bohònsàp bù ènə, sè wo sə gù nsàap bum sè yà' ka bə mandzè yəyərə nè zìnə nè vès ànə yə'rə fa weη fa' nə yeη. ¹¹ Yəyərə nè zìnə nə, nə'a ye mandzè nè mò'fis bə Ntirè nè Bèboη nè Jisòs Krest à fa ndzə bohòmù nə. Ncèp nə sə tsè' bum maηgəηgèeη sè yà' vè bohòNwì nè yi tse' mègù ye yusè yà'a bèboη nə.

*Pol Tsè' Mvè'nè Jisòs Krest
A Gù Yi Bèboη*

¹² Mù kwasə Tà àvès Jisòs Krest nè yi a fa mụ ηàη

ηgògù fàak yè'sə. Mù kwasə yi bùusè yi kùk ja'a mụ co ηwè nè mụ tse' zìnə, nə cokfis mụ, də mụ fak bohòyi. ¹³ Wèη ri də mụ ànə sə bəpsə liη ye sə fa'. Mù à sə yeηsə yi ηgə', nə sə yak yi, mụmvè'nè mụ à sə gù ve'nə bohòbùu ye yà'a. Bum yè'sə ànə ye-a sè ve'nə fana yi koksə mali manziη bohòmù anə, bùusè mụ ànə sə gù ve'nə nga mụ ka bohòKrest ntòdzəm tse' fana nə kà zìnə nə sè' ntòriη. ¹⁴ Jisòs Krest nè yi Tà àvès nə a gù mụ bèboη wùriη. Yi gù mụ, mụ nə dzəm bohòyi, nə dzəm bùu mok wèη sè'. Yi gù fagè bùu sè bə yà'wèeη mvwe' mò'fis mụmvè' ànə. ¹⁵ Ncèp nè mụ sə də mụ cep nè'e ncèp nè zìnə, nè aco ndàaηwè pwe' dzəm nə' də, Jisòs Krest à vè sə nzeηgòn anə ηgòlùηsə ηgàa gù bəp wèη. Mùu Pol, mụ ηkum gù bəp wèη sè' mụ. ¹⁶ Njo nè Nwì a koksə manziη bohòmù nə, də ya Jisòs Krest niηtsok fa bwìη də yi ηgà ko ri ntəm pap. Wo nə ye riη yi ve'nə nga wo yə mvè'nè yi ko ntəm bohòmù nè mụ ηkum ηgàa gù bəp nə. Yà'a mụmvè'nè mụ co ηwè nè mantombi ηgònìtsè' fa bùu sè wo nè kə dzəm bohòyi nə tse' lùη wèη nsàp kontəm ye nə. ¹⁷ Yi ηkum nè mvèsè; bwìη kuksə yi nè yi Nwì yìyi nə. Yi Nwì nè kaco bwìη ye to yi bə lis yeη, kaco yi kpù sè' yeη. Bwìη sə kuksə liη ye

sə mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye ve'nə.

¹⁸ Mo àm Timati, mù sə fa ntip nè'e ndzə bohòwù. Yusè mù sə gù yè'sə, yà'a kəkùrè bə yusè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə cep fa' bə liŋ yo sə. Mè'rə ncèp ànə cum sə ntùù wù anə gùgùŋ, ya wu sə mak lo dzè' nè Nwì mantombi bəboŋ. ¹⁹ Təəŋ mali bə dzədzəm yònè bohòKrest nè gùgùŋ, nè sə gu yusè wù ànə yə'rə nè riŋ də yà'a kəkùrè sə. Bùù mok wèŋ cu sè wo kà yusè wo rì də yà'a kəkùrè sə gùgè. Wo gù ve'nə, nè gu bupsə məmve'nè wo à dzəm tse' bohòKrest sə. ²⁰ Nsàap bùù sè wo a gù ve'nə mook Himiniyas bə Alèsandà. Mù a fa wo ndzə bohòSatà, ya wo yə'rə riŋ də wo kà liŋ Nwì sə bupsè ke'.

2

Mandzè Nè Bùù Nwì Tse' NgòKùksə Nwì Mù Cos

¹ Ntip nè mù sə də mù fa to wu nè nè', də bwiŋ sə ləŋ fa bwiŋ pwe' pìriyà. Wo sə ləŋ Nwì də nà'a fa bwiŋ pwe' yusè yà'wèŋ sə jamə nè sə tesə wo bə ngə' awo, wo sə kwasə yi bə yusè yi sə gùù sə sè'. ² Tsok fa wo də wo ləŋ fa bù ŋkəŋkum wèŋ pìriyà, nè ye bùù sè wo mantombi wèŋ sè', ya nga vesùwèen tse' mandzè ngòcu gəe', nè cum bə fifi fana nè sə yuk Nwì; a riŋ nga'a ngòcu ncu nè nà'a bəboŋ nè. ³ A bəboŋ də wo ləŋ fa bwiŋ ve'nə, yà'a

gùgè Nwì nè yi ngà lùŋsè ves nè kwa. ⁴ Busè yi dzəm də ndaaŋwè pwe' tse' lùŋ nè riŋtse' zìnə nè. ⁵ Yusè də Nwì mègù mò'fis. Nwèe sè' mò'fis nè yi tə mütsetsə'rəə Nwì nè ye bwiŋ, ngòjə be'lə vè yà' mvwe' mò'fis. Nwè ànə yi ŋwè bə ngùpni', yi Jisòs Krest. ⁶ A yi nè yi ànə me'rə fa ni' ye ngòfiŋ mè'rə bwiŋ bə zeŋ nè. Ghà nè mvək ànə kùrə fana yi niŋtsok fa bwiŋ də Nwì dzəm də bwiŋ pwe' tse' lùŋ ve'nə. ⁷ Nà'a njo nè yi à cokfis mù, nè gu mù ngòye ngà ntum nè. Mù sə cèp yè'sə zìnə, mù sə kà mvwès cì'. Yi ànə busə mù ngà ntum də ya mù tsoho lo ncèp nè nje nè, nè sə yə'rə bù lakmvum wèŋ sè' ngòdzəm bum sè zìnə yè'sə.

⁸ Mù dzəm də mbəmbaam sè ma fòpwe' sə ləŋ pìriyà. Wo cu ngòlèŋ, wo fis kok bo sè rərəŋ mütse, nè kà jèjòk kè ŋkùəm àlè' sə ntùù wo tse'.

⁹ Ma nè bohòbèba yàwo də, wo ni megu cəək sè yà'a kəkùrè bohòŋwàŋwè ngòni yà'. Wo fùhu ni' sè' bə mandzè nè nà'a kəkùrè. Ka bəboŋ də wo jəŋ mvək ngòbak tu nsàp mòk, nè nisè ntìm bə nsàp, tasə mviŋ sè' bə nsàp, nisè kwàŋ sè' bə nsàp, nè ni cəək sè yà' gu ntèn wùriŋ yeŋ. ¹⁰ Yusè lə də cəək bàà sè wo sə be' mandzè Nwì wèŋ tse' ngòni yà', ya yà'a yəəŋ bəboŋ, a ngògù bəboŋ bohòbwiŋ.

11 Bèba wèen yə'rə jəŋ bum gæ', nə sə niŋ də wo sə wəp bùu sè wo mantombi. 12 Mù ka dzəm də bèba yə'rə mbəmbam wèŋ dzəm, wo kà nàŋ mətuhù mbəmbam wèŋ wo sè tse'. Wo cum gæ'. 13 Busè Nwi ànə gù to ntòAdàm ŋkuŋ nə gù lif. 14 Yumok ye fe'lə sè' də, ŋwè nè wo à bərə yi fana yi gù bup nə à ye ŋwàŋwè, à ka Adàm yeŋ. 15 Yè'sə ye-a sè vɛ'nə fana bèba nə luŋ ŋga wo dzə bwe, ŋga a ye-a də wo tse' mali dzədzəm bə ncèp nè zinə nə, nə sə dzəm bwiŋ, nə ye rərəŋ nə sə cum bə mandzə nè nà'a kəkərè nè na.

3

Mvè'nè Bùu Sè Wo Mantombi Mɛ Cos Tse' NgòYe

1 Wo cèpgè ncèp mòk də, <<A ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi ye ŋwè nè mantombi mvwe' cos àlɛ, ye də yi dzəm yà'sə fàak sè bèbonj.>> Ncèp ènə nà'a zinə. 2 ŋwè nè mantombi nə tse' ŋgòye ŋwè nè bwiŋ sə kà yumok sè yà'a bə jòŋ bohòyi yə. Yi ye ŋwè nè yi tse' ŋgwe mò'fis, ye ŋwè nè yi jəgè bum fàè, ŋwè nè yi tse' tu, ŋwè nè bwiŋ wəpgè yi, yi ye ŋgà jàhà bə bwiŋ, nə ye ŋwè nè aco yi yə'rə riŋ to fa bwiŋ bum. 3 Yi kà ŋgà jùhù rùk ye, nə kà ŋgà lùlù sè' ye. Yi ye lɛ ŋwè nè fàè, nə kà ŋgà ŋkùəm ye, nə kà mbàm lələ sə dzəm ti'. 4 Yi ye ŋwè nè yi sə kotse' ri ndap ye

bèbonj, bwe yee sə yuk yi, nə sə wəp yi. 5 Busè a ye-a ŋga ŋwè ka mvè'nə aco yi kotse' to ndap ye bèbonj riŋ, ye də aco yi kotse' riŋ to cos nè Nwi nə va? A bùè. 6 Yi kà ŋwè nè yi a bùuŋ krètèŋ ghà ànə ye; bùusè kàmòk yi nə ye ŋgònèni', nə gbù ni sənə nzak bohòNwi, mvè'nə ŋkum ze' nə ànə gù, nə gbù yà'a. 7 Yusəmook sè' də, ŋwè nè mantombi nə tse' ŋgòye ŋwè nè bùu sè wo ka krètèŋ yeŋ wèen wəpgè yi sè'; ya ŋga kà də bwiŋ ye ŋgòto liŋ ye bup fana yi gbù ni sənə tam nè ŋkum ze' nə nòŋsə nə duk.

8 Ma nè bohòdikiŋ wèen yàwo də, wo tse' ŋgòye bùu sè bwiŋ wəpgè wo, nə ye bùu sè wo kà cù ba cèpgè, nə kà rùk lələ sə no. Wo ye bùu sè wo kà ntəm bə nzak mbàm lələ sògè. 9 Wo sə dzəm tse' bum sè Nwi a nitsè' fa bwiŋ sə, nə sə tse' tsətsərè nè nà'a kəkərè. 10 Wèen mumsə ja'a nsàp bù ènə ŋkuŋ nə fa wo nsàp fàk ènə. A ye-a ŋga wèŋ ka yumok sè bup bohòwo ye, fana wèŋ fa wo fàak yè'sə. 11 Bèba wèen nə ye tsoŋ sè' bùu sè bwiŋ wəpgè wo, nə kà ŋgà ncəncəŋ ye. Wo ye bàà sè wo tse' tu, nə ye sè aco bwiŋ naaŋ tu bə yusè wo sə fàak. 12 Dikiŋ wèen ye ŋgà tse' ŋgwe mò'fis, mò'fis. Wo ye bùu sè wo ri ŋgòkotse' ndap awo bə bwe awo bèbonj. 13 A ye-a ŋga wo gù fàak cos sə bèbonj vɛ'nə,

bwiiŋ nə wəp wo fana aco wo cep to yusè wo dzəm tse' yà' bə liŋ Jisòs Krest sə, nə kà yumok wəp.

¹⁴ Mù sə tsəm də mɔ nə kə kɛ' ye wɛŋ mvək momjo fana mù sə còm fa wɛŋ bum yè'e. ¹⁵ Búsè kàmòk aco yumok gɔ mɔ, mù kà nənàk vè àɛ. Mù dzəm də wèeŋ riŋtse' mvə'nè aco bùu sè wo mvwe' bòp bù nè bùu Nwì wèŋ tse' ŋgòcu ncu njàwo nə. Wèŋ rì də bòp bù nè bùu Nwì nə a cos Nwì nè yì cu ŋwəm nə. Cos nə tàm tse'gè zìnə nə yì. ¹⁶ Yà' nòjəja də bum sè Nwì a nè nìtsə' fa ves yà' bə mandzè ye nə yam ve'ɛ co wù kà fùk. Yusə də,

Ma nè bə ŋgùpni' ye, yì anə bùuŋ ŋwè, fana bwiiŋ ye yì bə lis;

Ma nè bə yòŋsè ye, Nwì ànə niŋtsok fa bwiiŋ də yì ŋwè nè rərəŋ;

Bə ma nè masinjàa Nwì fana wo à yə yì bə lis awo;

Bohòma nè bwiiŋ fana wo à tsòho lòliŋ ye sə sənə nzenɡòŋ nə pwe';

Ma nè bohònzenɡòŋ nə fana bwiiŋ à dzəm bohòyi;

Ma nè mɔbu fana Nwì ànə jəŋ kok lo yì mɔbu anə, nə fa yì mvwe' ncum sè ghaŋ wùriŋ.

4

Ncèp Nè Ze' Nə Borə Bwiiŋ Bə Zeŋ

¹ Yòŋsè nè Nwì nə a tsə' fa ves jəja laŋ də anə ye ghà nè nùumbu sə mè lòo fana

bùu mok wèeŋ nə me'rə mandzè nè zìnə nè wo à dzəm tse' nə, nə yuŋ lo yusè yòŋsəə ze' sə bərə kɛ' bwiiŋ bə zeŋ sə, nə dzəm sè' yusè yà' sə yərə fa bwiiŋ sə. ² Nsàap ncèp yè'sə sə tesə vè bohòbùu sè woo cì'gè mvwès, nə kà mbeŋ kòm, ŋkərèə awo à jip laŋ.

³ Nsàp bù ànə nə sə duk də, gù ka yusè bəboŋ yeŋ, nə də nsàap zuzuu mok cu sè bwiiŋ kà yà' zɔ. Nga Nwì ànə gɔ zuzuu yà'sə də ya nga bùu sè wo a dzəm bohòyi nə rɛeŋ zìnə nə wèeŋ jəŋ yà', nə zɔ yà', nə kwasə yì fo'. ⁴ Yusə də, bum sè Nwì à gù yà' pwe'fo' bəboŋ. Yusè co ŋwèe dzeŋ yà'a bùə, nga a ye-a də wo jə yà', nə kwasə yì bə zeŋ na. ⁵ Bum pwe' rərəŋ bùusè ncèp Nwì sə cèp ve'nə, nə ye bùusè wo lɛŋ piriya bə zeŋ.

*Pol Tsə' Fa Timati
Mvə'nə Yì Sə Gù Fàak Nwì*

⁶ A ye nga wù jə ntip yè'sə, nə tip bwema mok sə wèŋ fana wù ye ngà fàk Jisòs Krest nè bəboŋ. Wu nə niŋ də ntəm yògɔ laŋ bùusè wù sə naaŋ tu bohòncèp nè Jisòs Krest, nə sə kotse' yəyərè nè zìnə, nè wù a dzəm nà' gɔgɔŋ nə. ⁷ Wu dzeŋ taŋŋ ngàam ləm sè yà' ka yumok bə ma nè Nwì tse' yà'a. Yərə ni' yòɛ ŋgòcu nsàp ncu nè aco nà' gɔ Nwì kwa.

⁸ Búsè a ye-a nga ŋwè yərə-a ŋgùpni' ye ŋgòye gɔgɔŋ fana yà' tse' swe'. Fana a ye-a nga ŋwè yərə ntəm

ye ngòbɛ' mandzè Nwì fana nà'nə boŋ ghak wùrin bɛusè ye də yi tse' swe' bə ncu nè nga'a nè'e, nə ye bə ncu nè nà' cu mantombi nə sè'.

⁹ Ncèp nè mù cèp ànə nà'a zìnə, kaco ɲwè mərə fak nà' yeŋ. ¹⁰ Nà'a njo nè vèes gèsəgè ɲàŋ, nə fak vɛ'ɛ guguŋ sə, bɛusè vès a naaŋ tu avès bohòNwì nè yi cu ɲwəm, nè yi ɲgà lùŋsə bwìŋ pwe', nə ye ɛ bohòbɛu sè wo a dzəm bohòyi wèŋ.

¹¹ Tsok fa bwìŋ ntip yè'sə, nə yə'rə wo ɲgògù yà' sè'. ¹² Kà də wu gu co bwìŋ sə jəŋ wu co mweŋke' duk. Cum ncu yòɛ bə mandzè nè aco bwìŋ kək ja'a wu, nə sə gu yàwo sè' vɛ'nə. Sə gu vɛ'nə bə mandzè nè wù sə cèp ncèp, nə ye bə mandzè nè wù sə gù bum yo pwe'. Wu sə dzəm bwìŋ, nə fa ntəm yòbohòNwì, nə cum ncu nè nà'a rərəŋ. ¹³ Ye jəŋ ɲga'a tè mù kə və fana wu jəŋ mvək yòŋgòta fa bwìŋ ɲwàk Nwì, nə sə tsoho fa wo ncèp Nwì, nə sə yə'rə wo sè'. ¹⁴ Tsərə tse' mvè'nè bù ɲkwàha bwìŋ wèŋ ànə naaŋ fa wu bo mətuhù fana ɲwè mòk nə cep yumok bə liŋ yo, ɲga yi sə cèp bə ɲaaŋ Nwì yà'a. Kà də wu swi mak li ɲkərə nè Nwì à fa wu numbu ànə nà'a duk. ¹⁵ Bum sè mù tsè' wù yè'sə, fa ntəm yòfo', nə fa ɲaaŋ yo sè' fo', ya ɲga ndaaŋwè pwe' nə sə ye mɛmvè'nə wù sə lòmantombi sə. ¹⁶ Jəŋ ɲkərə bə ncu yònè wù cu

nà', nə jəŋ ɲkərə bə yusè wù sə yə'rə fa bwìŋ. Sə guhu bum yè'sə, bɛusè wu gu-a yà' fana wu nə gem ni' yo nə ye bùu sè wo yuk wu ɲga wù sə cèep sə.

Ntip Nè Wù Tse' NgòFa Bɛu Cos Wèŋ

5

¹ Kà də wu jwa ɲkwà' ɲwè duk, cep bohòyi ɛ co yi tè' yò. Gù bohòwàhanzùm wèŋ co də wo bwema yo wèŋ. ² Gù bohòbàa sè wo rèŋ laŋ wèŋ co də wo ma yo wèŋ, nə gu bohòwàhanŋwèŋ wèŋ co də wo ɲjè' yo wèŋ. Tsətsərə yònè wù tse' bohòwo nə, ye nè nà'a rərəŋ.

Bàa Yepmfə Wèŋ

³ Jəŋ ɲkərə bohòbàa yepmfə, sè wo bàa yepmfə zìnə bə zìnə. ⁴ A ye-a ɲga ɲwà ɲgwemfə tse' bwe kè bwe sè bwe ye àɛ' fana bwe sə wèŋ riŋ to ntòmvè'nè wo nə sə kək ɲwè awo nə bə mandzè nè bəboŋ. Yà'a mvè'nè wo nə gu ya wo lak bo fàak sè wo à gù fa bwe sə. Nwì dzəm də yà'a ye vɛ'nə. ⁵ Bàa yepmfə sè wo bàa yepmfə zìnə, sè wo ka bùu sè co yà' tesə wo tse', sè wo naaŋgè tu awo bohòNwì yà'a. Wo sə ləŋ nùm bə ndzəm pwe' də Nwì tesə wo. ⁶ Fana ɲwà ɲgwemfə nè yi sə tsərə ye bum sè yà'a nə gu yi kwa, mègù ye yà'sə co ɲwè nè yi a kpə laŋ, ɲga ye-a sè də yi cu fo' ɲwəm na. ⁷ Tsok fa bwìŋ

də wo sə gu vɛ'nə ya ŋga ŋwèè kà yumok sè co yi to liŋ awo bɔp bùu zɛŋ tse'.
 8 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sè kà nɛ̀njàaŋ ye, nə ye wesə co ndap ye kùk fana ye də ŋwè ànə a mà' dzədzəm ye nə laŋ. Nsàp ŋwè ànə bɔp càsə ŋwè nè yi ka Nwì riŋ lok.
 9 Wu cu ŋgòcòm liŋ bàa yepmfə wèŋ fana wù com megu liŋ bàa sè wo a dzèŋ lùumŋgòŋ hum ntùŋfu nə casə lo mantombi, nə ye sè' nsàp ŋwà nè bə ndu ye nə à sə cugè bəboŋ.
 10 Yi ye ŋwà nè bwìŋ rì yi də yi gùgè bəboŋ. A ye nsàp bàa sè wo à kùk bwe awo bəboŋ; nə sə jaha bə ŋkùŋ wèŋ munda'à wo wùriŋ, nə cuk fa bùu Nwì wèŋ kù, nə tɛsə ŋgàa yə ŋgə' wèŋ, nə ye sè wo jə wes mvək awo ŋgògùhu nsàap bum sè bəboŋ zok, zok, nduk.

11 Kà də wu com liŋ bàa yepmfə sè wo cu ntòbə ñàŋ duk, bùusè wo nə dzəm ŋgòlòfe'lə gù sèmok fana nə kà ntum ŋgòyù Krest mok ko fe'lə.
 12 A ye-a ŋga wo gù vɛ'nə fana ye də wo gù bɔp bùusè wo bɔpsə yusè wo ànə kak to bohòKrest sə laŋ.
 13 Yumook sè' də, bàa yepmfə sè wo cu ntòbə ñàŋ sə wèŋ nə bùuŋ ŋgàa wɛ', nə ye ŋgòni dzooŋ ke' ndap bwìŋ. Yumòk nè nà' bɔp càsə wesə, a nè də wo nə ye ŋgòcansə ke' ncəncàŋ, nə sə gbù ni ke' bə bum sè yà' ka yàwo yeŋ, nə sə cep ke' yusè yà' ka bəboŋ yeŋ.
 14 Mvè'nə

bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mù sə duk də a bəboŋ də bàa yepmfə sè wo cu ntòbə ñàŋ wèŋ jəŋ ndum, nə dzə bwe, nə kùk ndap awo bəboŋ, ya bùu sè wo sə beŋ ves sə kà yumok sè co wo to liŋ avès bə zɛŋ bɔp tse'.
 15 Mù sə cèp vɛ'nə yè'sə bùusè bàa yepmfə mok wèŋ a jàm mè'rə mandzè nè zìnə nə laŋ, nə be' lo Satà.
 16 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk cu nè yi tse' ŋwà ŋgwemfə mù ntòmbii yi fana yi kùk lis bohòŋwà ànə. Kà də yi jəŋ fàak yà'sə, nə tsə cos nə fo' duk, ya ŋga cos nə tse' mandzè ŋgòkùk rì lis bə bàa yepmfə sè wo yàwo bàa yepmfə zìnə, zìnə sə.

Bùu Sè Mantombi Mucos

17 A bəboŋ də wo kùk lis bohòbù ŋkwàha bùu sè mù cos sè wo gùgè fàak awo bəboŋ, kùk wo lis kè' ba. Mù sə duk bohòbù sè wo fàkgè gugəŋ ŋgòtsòho ncèp nə, nə sə yə'rə bwìŋ sè' yà'a wèŋ.
 18 Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì sè' vɛ'nə də, <<Kà də ŋwèè kiŋ lok cùu nàm nè wo gùgè yi, yi sə ku gòmbi duk.>> Wo à còm mok sè' də, <<Ŋwè nè yi fàk laŋ, wo tse' ŋgòlāk yi.>>
 19 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk jə vè nzak mətuhù ŋwè nè mantombi fana wù kà dzəm, tse'ŋga bwìŋ ba kè te' àlɛ' duk də wo a yə sè' ŋkuŋ.
 20 Ŋwè nè yi gù-a bɔp, wù jwa sa'rə yi mvwe' bwìŋ, ya ŋga mok sə wəp.

²¹ Mù sè cèp bohòwù yè'e mantombii Nwì, nè ye Jisos Krèst, nè ye masinjàa Nwì sè yi a cokfis sè dè, wu nonjè ntip yè'sè, fana wu cu ngògù yà', wù kà ñwè mòk gèm ko fa, nè kà nza' ñge' ca sè' gèsè. ²² Jəŋ ñkərè pap ñkuŋ nè naaŋ fa ñwè bo mətuhù. Kà dè wu tse' fuk bo sənə bup ñwè nəmòk duk. Cum ncu nè nà'a rərəŋ. ²³ Kà dè wu sè no tse' megu ndzəp duk. No rùk momjo njo vèəm yo sè yà'a yagè wu yà'a.

²⁴ Bup sè bùu mok wèeŋ yəŋgè jəja, bwiŋ pwe' riŋ dè Nwi nè sak wo bə zeŋ. Bup sè bùu mok wèeŋ kè yəŋgè yàwo maŋkwèŋ. ²⁵ Yà'a bə ma nè ngògù bəboŋ sè' vè'nə, bum sè wo gù yà' bəboŋ mook yəŋgè jəja, mok kà ntèŋ yəŋ cə fana yà'a nè kà səswihi sè' cu mam mali.

6

¹ Bùu sè wo cu ñkwèŋ wèeŋ wəp masàa awo bəboŋ, ya ñga bwiŋ kà liŋ Nwi bùu wo sə bupsè, nè kà yusè bup bə bum sè vesùwèŋ sə yə'rə fa bwiŋ sə cèp. ² Ñkwèŋ sè masàa awo krètèŋ wèeŋ kà masàa awo sè' co yusè wà bùusè yà'wèeŋ krètèŋ jə. Wo gu fa yà'wèŋ fàak sè bəboŋ sə ñkùuŋ, bùusè wo sə tesə bə fàak awo sə krètèŋ sè wo dzəm yà'wèŋ sə. Timati, wu yə'rə bwiŋ, nè tip wo bə bum yè'sə.

Ntip Bə Nzak Ghàk

³ Timati, a ye-a ñga ñwè nəmòk cu nè yi sə yə'rə fa bwiŋ yumok sè zok, sè yà' ka mwè' mò'fis bə ncèp nè zinə nè Tà Jisòs Krèst àvès nè yeŋ, nè sə beŋ yəyərè nè nà'a bə mandzè nè vès sə yù Nwi fo' nè, ⁴ fana ye dè yi ñgà nènì', yi ka yumok riŋ. A yà'sə dè ñkərè ye nè ləm, yi sə ləp mègù ngòfi' duk, nè sə jəŋ və ñkùəm bə bum sè bwiŋ sə cèep. Bwiŋ fi' duk, nè sə kùəm fana yà' gu bwiŋ, wo sə tse' ntəm sè cucuk kè lù wèŋ, nè gu bwiŋ ga'a, nè jəŋ və yàk bwiŋ, nè gu bwiŋ ngòmərə yusè yà' cu sə vèè ñwè nəmòk. ⁵ Nsàp bù ànə kùəmgè nùumbu pwe' bùusè ñkərèə awo sə ka rərəŋ yeŋ. Wo ka zinə nè mok riŋ. Wo tsəm dè wo bə' mandzè Nwi ya ñga wo tse' swe' fo'.

⁶ A lə zinə dè a ye-a ñga ñwè sə bə' mandzè Nwi, nè ze' bə yusè yi tse' fana ye dè yi tse' swe' maŋgəŋgèŋ. ⁷ Vesùwèŋ rì dè vesùwèŋ ànə və sə nzeŋgòŋ fən botu, a nè foho lèsè' botu anə. ⁸ Ye dè a ye-a ñga a tse' yusè ngòzù nè ye cèək sè ngòni fana yà'sə ye kəkərè bohòvès anə. ⁹ Bùu sè wo dzəm ghàk wèeŋ nè tse' toho mèmumsè nènàk. Ntəm nè wo tse' nà' ngòdzəm bum nà'nə nè ye bohòwo co tam, nè nà'a nè ko wo, nè gu wo dzəm bum ləm nè ye sè co yà' yaŋsə wo ntəm fana

yà' gu wo gbu bisə. ¹⁰ Busə ntəm nè ɲgòdzəm mbàam, mandzè nè bup pwe' tesə vègè fa'nə. Bùu mok wèŋ a mè'rə mandzè nè Krest nə, bùusè də wo dzəm mbàm, fana nə ye nsàap ɲgə' zəzok.

Pol Tipsə Timati Də Nà'a Təəŋ

Bə Mandzè Nwi Guguŋ

¹¹ A ye-a bohòwù yòfana Timati, wu yòŋwəh Nwi; caŋ nsàap bum yà'sə pwe'fo'. Jihi nzòŋ ɲgòyù le yusè yà'a rərəŋ. Gù yusè aco Nwi kwa bə zeŋ, nə sə naaŋ tu yo bohòKrest, dzəm bwìŋ, sə kontəm, nə sə ye fùè.

¹² Jihi nzòŋ, nə lə nsàp là nè aco ɲwè lə nà' ɲga yi fa ntəm ye bohòKrest nə, ya wu be' ko lùŋ nə. Nà'a yà'sə lùŋ nè Nwi ànə to wu də wu kə tse' nà' nə. Yi ànə to wu ghà nè wù à təəŋ mvwe' bwìŋ, nə cep jəja də wù dzəm bohòKrest nà'a. ¹³ Mù sə tsè' wu ncèp nè'e mantombii Nwi nè yi fagè yòŋsè bohòbum pwe', nə ye Jisòs Krest nè yi à təəŋ mantombii Poŋtiyòs Palè, nə cep fis zinə ye jəja. ¹⁴ Mù sə tsè' wu də, wu noŋsə ntip sə mù fa wu yè'e pwe'fo', nə kà mòk bupsə lok fùk, ya ɲga ɲwè nəmòok kà liŋ yo bə jòŋ to tətè kə dzeŋ ghà nè Tà àvès Jisòs Krest nə və sèmok nə. ¹⁵ Mvək nə kùrə fana Nwi nə gu yi, yi tesə və jəja. Yi Nwi nè yi tse' mègù ye yusè yà'a bəboŋ, yi tse' nzeŋgònə yìyi, yi ɲkum bohòŋkəŋkum wèŋ pwe', nə

ye Tà bohòtə wèŋ pwe' sè'. ¹⁶ Yi tse' lùŋ nè kaco nà' me yeŋ, yi cugè mʉtsətsə'rəə mareŋ nè kaco ɲwè kəəp və to fo' yeŋ. ɲwè ka yi bə lis ye yuk, nə ye sè' də kaco ɲwè ye to yi sè' yeŋ. Bwìŋ wəp yi, fana ɲàaŋ ye sə cum geŋ fo' mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye ve'nə.

¹⁷ Ma nè bohòbùu sè wo ɲgàa ghàk sə nze feŋ fana tsok fa wo də wo kà ni' sə nèŋ. Wo kà tu bə ghàha awo sə naaŋ bùusè ɲwè ka mvè'nə yà'a nə me wes nə riŋ. Wo sə naaŋ tu awo le bohòNwi bùusè yi ɲwè nè bo to, yi fagè ves bum pwe'fo' ɲkàŋntèŋ, də ya vès kwa bə zeŋ. ¹⁸ Wo sə gu bum sè bəboŋ wùriŋ, wo tse' bo awo to, nə sə fa bwìŋ mbo. Yà'a yusè yà'a nə gu wo, wo ye ɲgàa ghàak sè zinə sə, ¹⁹ bùusè a ye-a ɲga wo gu ve'nə, ye də wo lòksə yà'sə bum sè yà'a nè tesə wo ntsəm' mòk, fana wo nə kə tse' lùŋ nè nà'a lùŋ nè zinə nə.

²⁰ Timati, jəŋ ɲkərə bə yusè Nwi a fa ndzə bohòwù. Kà cùu yo bə ncèep sè ɲgwàŋ sè yà' ka yumok bə ma nè Nwi tse' yà'a gèsè, nə kà cù bə mfi'duk ləm sò. Bùu mok wèŋ sə tsəm də a ncèep ɲkərə, ɲga yà' kà ve'nə yeŋ. ²¹ Bùu mok wèŋ tsəm də wo tse' ɲkərə fana yà' a gùu wo jam mandzè nè ɲgòtse' bum sè vesùwèŋ a dzəm sə. Nwi gu wu bəboŋ.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa TIMATI

Pol à còm nwàk ènə nga yi cu mɛ ndapndzəmə yūyi fana yi dzəm ngòyə Timati. A ye nga yi rì də mvə'nə yi nə kɔm kùrə lan. Yi à sɛ cɛp ghak bə ntip sɛ ngòtsòho ncɛp nè Nwì nɛ. Tu ncɛp nè gugun nɛ nja də, nwè nè yi dzəm-a ngòye mofàk Jisòs nè zìnə nɛ, yi tse' ngòye co sojà nè yi sɛ yu' duk. Yi ka tse' ngòkosə lo' marè'tu bohòkwà'nwè ye nè nà'a Jisòs Krest nɛ. Yi tse' ngòye fəfuhù ngòyə ngə' bɛm fàak ye sɛ (ye ngoo 1:8, 2:3, 2:12, 2:15, 3:11, 4:5).

1 Còm nwàk nè'e mɛm Pol nè mɛ ngà ntum Jisòs Krest. Nwì a fàhɛ nònsə yi də mɛ ye ngà ntum ye. Fàk am yè'sə də mɛ sɛ tsoho fa bwɛn bə nzak lɛn nè nà' sɛ vè bohòjisòs Krest nɛ. 2 Mù sɛ còm fa nwàk nè'e bohòwù Timati mo àm nè sɛ ntɛm mɛ. Nwì nè yi tè' nɛ ye Jisòs Krest nè yi Tà àvèes gɛ wu bəbɔn, nɛ koksə manziŋ bohòwù, nɛ fa wu fifi sɛ ntɛm.

*Pol Kwɛ'sə Timati
Ngòfàk Gugun, Nə Kà Wɔp*

3 Mɛ kwasəgè Nwì bɛm wùu Timati. Mù sɛ fàk bohòyi bə ntum nè rərən mvə'nə tè' am wèŋ à fàak. Mɛ lɛngè bohòyi marəŋ bə ndzəmè lòon də yi se wu

ŋkəunntɛn. 4 Mɛ tsərə ndzəplis yo sè wù a wa ghà nè vesù à gà'a yà'a, ntum àm sɛ gɛ mɛ co mɛ ye fe'lə wù səmok ya mɛ kwa. 5 Mɛ tsərə fe'ləgè mok sè' mvə'nə wù a fa ntum yòbohòjisòs bə nè zìnə. Macici yòLuwis ànə fa to ntum ve'nə yi, nɛ ye də ma yòYunis fa sè'. Mù rì də wu sè' ve'nə. 6 Mvə'nə mù rì də wu ve'nə fana mù dzəm də mɛ tsok fa wu yumok. Wu lumsə ŋkərə nè Nwì a fa wu ngòfàk bə zɛn ghà nè mù ànə naan fa wu bo nà'a. 7 Rɛŋtse' də Nwì a fa vesùwèŋ Yòŋsə ye nè Rərən nè nà' gù ves a kà wɛə tse'. Nà' a fa ves nàŋ, nɛ gɛ a dzəm bwɛn, nɛ sɛ ko ni'.

8 Ye də kà də wu koksə marè'tu ngòtsòho fa bwɛn liŋ sè Tà sɛ duk. Nə ye sè' də kà də wu koksə marè'tu bohòmù də bɛmsə mɛ ngà ndapndzəm sè' duk. Yusə də wu tse' lɛ nsàp ntum nè ngòkə ye ngə' bɛm Ntirə nè Bəbɔn nɛ sè'. Aco wù gɛ to yè'sə bə nàan sè Nwii fa wu yà' yi. 9 A yi Nwì nɛ nè yi a lɛnsə ves, nɛ duk ves də a cum ncu nè nà'a rərən. Yi à gù yè'sə, ka də a bɛm yumok sɛ bəbɔn sɛ vesùwèŋ a gù yeŋ. Yi à gù fa ves yè'sə ndzə bohòjisòs Krest nga yi tsəm kok gu sɛ vèə yi bə bəvəm ye nga nzenɡòn ka ntòyeto. 10 Nè niè' nè'e mvə'nə Jisòs Krest ngà lɛnsə bwɛn a vè fana vesùwèŋ a rì mok bum sè Nwì a sɛ tsərə də yi nɛ gɛ sɛ. Yusə yi à vèə nɛ gɛ sɛ də yi à ghak nàan

kpɛ, nə jəŋ və lùŋ nə nà'a
nə kà mè yuk mvwe' jəja.
Mandzè nè yi à jə və nà' à
ye bə Ntirè nè Bèboŋ nə.

¹¹ Nwì a naaŋ fa mɛ bo
mɛ tuhù də mɛ tsoho sè'
Ntirè nè Bèboŋ ènə. Mɛ sè'
ŋgà ntum zeŋ, nə sə yə'rə fa
bwìŋ sè' zeŋ. ¹² Nà'a njo nè
mɛ sə yə ŋgə' nə. Megu də
marè'tu sə kà mɛ ko bùsè
mɛ rì ŋwè nè mɛ a dzəm
bohòyi nə bèboŋni. Mɛ rì
tse' sè' pap də yi tse' nàaŋ
sè ŋgònòŋsə bum sè mɛ a
fa yà' ndzə bohòyi sə tètè kə
dzeŋ nùmbu ànə nè yi nə
bwi və. *

¹³ Wù à yuk ncèp nè zìnə
nə nà'a bə liŋ Jisòs Krest nə
bohòmù laŋ. Jəŋ ŋkərè də
wu sə yuŋ megu zeŋ. Wu
sə gù ve'nə, wù sə fa ntum
bohòNwì, nə sə dzəm bwìŋ
bùsè wu ŋwəè Jisòs Krest.
¹⁴ Ncèp nè Nwì a fa ndzə
bohòwù ènə gɛ nteŋ wù kà
fàk. Fana ye də wu jəŋ
ŋkərè də ŋwè nəmòok kà
nà' kupsè bùpsè. Yòŋsè nè
Rərəŋ nè nà' cu ndzə ni'ì vès
nə nə tesə wu ŋgògù ve'nə.

¹⁵ Wù rì də bùu sè mvwe'
lak Èsiyà pwe' a mè'rə
tes mɛ mùmù. Fùgelòbə
Emoginis a mè'rə mɛ sè'.
¹⁶ Ŋwè nè yi vesi mègù
Onesiforòyi. Yi gùgè
ntum àm sə ye fəfup. Yi kà
marè'tu bə kwan am yè'e
sè' koksəgè. Mɛ tsəm də
Tàa nə se ndap ye bə nsàp
nə yi sə gù ànə. ¹⁷ Yi à kə

dzèŋ mvwe' lak Rumà, yi lap
fok ke'ca mɛ ve'ε tètè yi ye
mvwe' sè mɛ cu. ¹⁸ Mɛ sə
leŋ də Tà Nwii gɛ Tà Jisòs
ŋgòkoksə manziŋ bohòyi
nùmbu ànə nè yi nè bwìŋ
vəə. Wù rì mvè'nè yi à
sə tesə mɛ ghà nè mɛ à
ye mvwe' lak Efesòyà'a-e
bèboŋni.

2

*Ngə' Nè Ngà Fàk Nwii Nə
Ye*

¹ Wùu Timati mo àm, təəŋ
gugɛŋ bə nàaŋ sè Jisòs Krest
fagè bùu ye wèŋ. ² Wù à
yuk bum sè mɛ a sə yə'rə
ke' mvwe' bwìŋ yà'a; jəŋ
yà', nə yə'rə bwi fa bùu sè
wo zìnə nə ye kəkərè. Bùu
yè'sə wèeŋ nə jəŋ yà', nə
yə'rə bwi fa bùu mok wèŋ
sè'. ³ Ye ŋgə' ma njoço sojà
nə bèboŋ bohòJisòs Krest.
⁴ Wù rì də ŋwè nè yi sojàa
kà ncu ye co ŋwè nè la'à
mok cugè. Yi cugè ncu nje
ŋgògù də ŋkwà'ŋwè ye sə
kwa. ⁵ Tsərə fe'lə-a mòk co
ŋgà cacəŋ-è. Aco wo də yi
gha' bwìŋ yi, ŋga yi ka lùuk
sè wo nòŋsəgè də ŋwèe caŋ
ve' bə ve' sə pwe' nonjsə à?
⁶ Ngà fàk nzum nè yi fàkgè
ve'ε bə nàaŋ tse' togè bum sè
yà' tesə múnzùu fi yi. ⁷ Tsərə
bum sè mɛ tsè' fa wu yè'sə
bèboŋ. Tàa nə gɛ wu wù
rəeŋ bə zeŋ pwe'fo'.

⁸ Kà swì də Jisòs Krest nè
yi à tesə bohòbùu Devid à
lòkok mvwe' kpɛ. Nà'a Ntirè

* **1:12** 1:12 Aco ncèp ènə sə duk də, <<Yi tse' nàaŋ sè ŋgònòŋsə bum sè yi a
fa yà' ndzə bohòmù sə.>>

nè Bèboŋ nè mù sə tsòho fa
 bwìŋ nə. ⁹ Yà'a yusè mù sə
 yəè nè ŋgə' bùu zəŋ sə. Wo
 tasə mù yè' bə kwan co ŋwè
 nè yi bupsə yumok. Megu
 də kaco wo tasə to Ntirè nè
 Bèboŋ nə yeŋ. ¹⁰ Fana mù
 sə ye lo yàm ŋgə' mantombi
 bùusè bùu sè Nwì a cokfis
 wo yè'sə sè nteŋ. Mù gū
 ve'nə ya wo dzəm bohòjisòs
 Krest fana Nwì fa wo lùŋ nè
 nà'a nè kà kè mè yuk nə.
 Fana wo nè kè tse' bum sè
 bèboŋ sè yà'a nè kà mè yuk,
 sè Nwì a nònşə fa bùu Jisòs
 wèŋ sə. ¹¹ Ncèp mòok nè',
 nè nà' a zìnə, aco wù riŋ
 yòsè' də a ve'nə, də,

A kpə-a ves Krest,
 A nə lokok be'lə sè' vesiwèŋ.

¹² A təəŋ be'lə-a venəwèŋ
 cək,

A sak gaŋ ye sè' venəwèŋ.
 A kà-a yi də yi nè njàvès jə,
 Yi kà ves də vesùwèŋ sè ye
 sè' jə.

¹³ Vesùwèŋ kà-a zìnə
 bohòyi ye,
 Yi mègù ye ŋwè nè yi yegè
 ye zìnə.

Kaco yi dzeŋ yuk ni' ye yeŋ.

Fàk Co Nwì Dzəm Də,

<<Ŋ, Wù Sə Fàak>>

¹⁴ Gù bùu yo wèŋ
 ŋgòtsərə tse' bum yà'sə, nè
 kà swì. Cèp bohòwo, nè soŋ
 wo ntu' bèboŋ mənə liŋ Nwì
 də wo kà mvək bə ncèep
 cùu sè də ŋwè nè'e riŋ ghak
 yi kè nà'a àlè' sə càsè. Nsàp
 ànə ka fàk tse', nà'a bupsəgè
 bùu sè wo yuk yà' bupsə.
¹⁵ Jihì nzòn, nè gū fàak yo
 bèboŋ ya Nwii dzəm də <<Ŋ,

wù sə fàk mùm̀vè'nə.>> Ye
 nsàp ŋwè nè kaco marè'tu
 tesə sənə fàak yo yeŋ, nè
 ye ŋwè nè wù ri ŋgòkotse'
 ncèp nè Nwì nè bə mandzè
 nè bèboŋ. ¹⁶ Yusə də, kà
 də wu tse' bo sənə nsàp
 taanğàam ləm sè yà' ka fàk
 bohòNwì tse' yà'a duk. Mù
 duk ve'nə bùusè yà'a jə fəsə
 lògè bwìŋ mvwe' mandzè
 Nwì maŋkwèŋ, maŋkwèŋ.
¹⁷ Nğàam awo yà'sə yegè
 co nsàp mvwe' nè nà'a
 kà mègè, nè sə jək logè
 mantombi nà'a. Hìminiyàs
 bə Filitù sə yə'rə bwìŋ nsàp
 bum yà'sə. ¹⁸ Wo a jàm
 mè'rə mandzè nè zìnə nè
 laŋ. Wo sə duk kə'cà də
 ŋgòlòkok mvwe' kpə à cà
 lòmè laŋ. Wo gū ve'nə fana
 bùu mok wèŋ ye ŋgòmərə
 də zìnə nè ŋga'a nè fòlè.
¹⁹ Bwìŋ sə mərə-a sè ve'nə
 fana bùu Nwì wèŋ nè təəŋ
 gūgūŋ co kùumndap, yà'a
 nè kà kupsè yuk. Nğì ncèp
 nè wo còm naaŋ mbwa nè
 də, <<Tà ri bùu sè yà'wèŋ
 sè ye. Nwè nè yi də yi be'
 mandzè Tà Jisòs lòoŋ, yi
 cokfis ni' ye sənə bup.>>

²⁰ A yegè munda'à ŋgà
 ghàk wù ye bum sè ŋgògèsə
 zuzū mbwa zəzok. Mok sə
 yà' gū nteŋ. Mok sè ka nteŋ
 gūgūŋ yeŋ co kùuŋ ncàk
 ve'ε. Sè yà' gū nteŋ sə, wo fis
 mègù ya' numbu nzu. Mok
 sə ye sè wo zū bum ca ghà
 nè fòlòoŋ nzak kà ye. ²¹ Ye
 də a ye-a ŋga ŋwè cokfis
 gəsə ni' sənə bup yè'sə pwe'
 fana yi nè ye mok co yu gèsè

zuzu nè nà' gu nteŋ. A ve'nə būsə yi mok rərəŋ. Yi tse' mok fàk. Yi mok kəkərè co də ŋgà ndap nè gu fàk bə zeŋ nùmbu nè sə bà bàa pwe'. ²² Ye də wu caŋ gesə mvwe' ŋgũ wàhabwiŋ sè yà'a jə lògè wo ŋgògù bup yà'a. Jihi nzòŋ ŋgòkè gu mègù yusè yà'a kəkərè, nè sə naaŋ tu bohòjisòs gũgũ, nè tse' dzədzəm bohòbwiŋ, nè ye bə fifi. Wu gù ve'nə ye də wù sə gù sè mvè'nè bùu sè wo yù Tà bə ntum nè mò'fis sə gũ. ²³ Kà də wu gesə cùu yo sənə bum ləm sè jì ŋkərè sè bwiŋ sə cèep duk. Wù rì yòsè' də nsàap bum yà'sə jə vè mègù ŋkùəm. ²⁴ Ŋgà fàk Tà Nwì ka tse' ŋgòye ŋwè nè yi sə li ni ke' sənə ŋkùəm yeŋ. Yi nè ye tsoŋ ŋwè nè fùè bohòbwiŋ pwe'. Yi tse' ŋgòye sè' ŋwè nè yi rì ŋgòyərè bwiŋ bèboŋ, nè ye fe'lə sè' ŋgà kontum. ²⁵ Yi ye nsàp ŋwè nè bwiŋ bèŋ-a yusè yi cèep, yi reŋsə yà'wèŋ bə fùè. Yi gu ve'nə, būsə kàmòk aco Nwì kupse ntuum bùu yà'sə wèŋ wo riŋ zìnə nè. ²⁶ Ya ŋga ŋkərè awo bwiŋ vəə, wo caŋ tesə sənə tam Satà nè yi ŋgà bòrè bwiŋ. Tam nè yi anə kotse' yà' ca də yà'a sə yuk bohòyi nè.

3

Bum Sə Bwiŋ Nə Sə Gu Nga Jisòs Kəəp NgòVəə

¹ Mù dzəm də wu rəŋ də ghà nè jisòs kəəp ŋgòbwiŋ

vəə, ŋgə'ə nè ye ve'ε wùriŋ. ² Busè bwiŋ nè sə gu bup wùriŋ. Bwiŋ nè sə dzəm megu ni' awo, nè sə dzəm mbàm; wo nè sə dzəm ŋgòtsòho ke' də mɔ ve'ε bə ve'ε, nè sə ne ni'. Wo nè sə yak ke'cà bwiŋ. Bweŋke' wèeŋ nè kà ma bə tè' mok sè' yuk. Bwiŋ kà ntum nè ŋgòkwəsə ŋwè mok sè tse', nè kà Nwì sè' wəp. ³ Bwiŋ nè kà bùu awo sè munda'à wo sè' sə dzəm. Bwiŋ nè sə tse' ntum sè gũgũ. Bwiŋ nè sə ci' fa bùu mok wèŋ mvwès. Bwiŋ nè sə gu lo bum mvè'nè wo dzəm nduk. Bwiŋ nè sə ye ŋgàa ŋwap, nè kà yumok sè yà'a bèboŋ dzəm lok. ⁴ Bwiŋ nè sə borə bwiŋ. Bwiŋ nè kà duk sə yuk, nè ye ŋgàa koksè-ŋkwèŋ. Wo zɔ nzeŋgòŋ, nè kà mvək bə yusè yà'a bèboŋ bohòNwì tse'. ⁵ Wo nè sə gu megu bum Nwì ma mɔŋgùp ni'i, fana nè sə beŋ bwiŋ nàaŋ sè yà' cu nja sə. Kà ŋge' weŋ nsàp bù ànə ko lok. ⁶ Yà'a nsàp bù nè wo gorə ni munda'à bwiŋ bə ŋkərè. Wo ni ve'nə, nè ci' ko bàa sè wo lo'. Bàa yè'sə wèŋ bè' ku' tse' bup bə marè'tu ndzə ni'i wo nè sə jip ke' bə zeŋ. ⁷ Wo sə dzəm ŋgòyərè rì bum, nè kà zìnə nè rì yuk. ⁸ Nsàap mbəmbaam sè ve'nə yè'e ka zìnə tse'. Wo yà'sə co bùu sè liŋ awo də Janè bə Jambri, sè wo à sə dzèeŋ duk Musi. Ŋkərèə awo a bup yà'sə laŋ fana wo tse' dzədzəm nè nà' a jabu. ⁹ Yusè də wo nè kà

sèsap lònḡa bwìḡ ko mbwèè awo laḡ. Yà'a sè' mvè'nè bùu sè ba yà'a à ye fana bwìḡ ko mbwèè awo.

Pol Tipsə Timati

NgòTəəḡ Cùk Bə Zinə Nə

¹⁰ Bohòwù yòTimati, wù à rì zìnə nə bohòmù. Wù rì yusè mù sə yə'rə fa bwìḡ, nə riḡ ncu àm, nə riḡ fe'lə yusè mù sə dzəm ḡḡòḡù. Wù à yə mvè'nè mù à fa ntəm àm bohòNwì, nə ye mvè'nè mù fùè, nə sə dzəm bwìḡ, nə ye məm̀vè'nè ḡḡə' à sə vè bohòmù, mù təəḡ mali ḡḡḡḡ. ¹¹ Wù rì sè' mvè'nè bwìḡ a yeḡsə mù ḡḡə' mvwe' bòop lak sè co Antiyòk bə lak Akonòm bə lak Listà. ḡḡə'ə sè yà' à vè bohòmù pwe' mù à təəḡ ḡḡḡḡ fana Tà Jisòs nə fis ḡesə mù ca lòoḡ. ¹² A zìnə də, ḡwè nè yì dzəm-a ḡḡòbè' mandzè Jisòs bə zìnə ye pwe', yì nə tse' tsoḡ ḡḡə' bohòbwìḡ. ¹³ Bùu sè bup sè wo duk bòrəḡè də wo dzəm Nwì yà'a nə sə bup ḡhaha lo ḡhaha. Wo nə sə bərə bwìḡ ḡḡa wo sə bərə wo yàwo sè' bərə. ¹⁴ Nə ye də wùu Timati, dù mali mantombi bə zìnə nè wo à yə'rə wu, wù dzəmtse' cùk nə. Tsərə tse' bùu sè wo à yə'rə wu. ¹⁵ Tsərə tse' sè' də wù à rì yè jə ḡwàk Nwì ḡḡa wù cu ntòm̀m̀wewḡke'. ḡwàk Nwì ènə zeḡ nè aco nà' jə lo to wu ḡḡòrì ḡkərè, nə kə tse' lùḡ nè nà'a nè kà mè. Nà' tse' ḡḡòjə lo wu vè'nə ḡḡa wù fa ntəm̀ yòbohòJisòs

Krest. ¹⁶ Bum sè wo à còm̀ yà' ndzənə ḡwàk Nwì lòoḡ fo', à tesə vè bohòNwì. Yà' tse' fàk ḡḡòyərə fa bwìḡ zìnə. Nə tse' fàk ḡḡòni fa bwìḡ yusè yà'a jòḡ. Nə tse' fàk ḡḡònitsə' fa bwìḡ ḡḡòtesə sənə jòḡ, nə təəḡ fe'lə rərəḡ səmok. Nə tse' fe'lə fàk ḡḡòyərə fa bwìḡ mandzè ncu nè nà'a kəkərè. ¹⁷ Fana yà' ḡḡ ḡwè nè yì fàk bohòNwì pwe' kà yusè yì tse' ḡḡòrì jamè. Fana yì ye kəkərè ḡḡòḡù nsàp fàk nè fòpwe'fo' nè nà'a bəboḡ.

4

Pol Ta Fa Timati Kpə

¹ Timati, so'rə ntu' bəboḡ, nə yuk ncèp nè'e. Mù sə cèp bohòwù ḡḡḡḡ mantombii Nwì nə ye Jisòs Krest nè yì nè sak ndàaḡwè pwe'. Yì nə sak bù kḡkḡ bə bùu sè wo cu ḡwəm. Njo nè yì nè vè ḡḡòkè sak ḡaḡ ye fana mù duk wu də, ² Tsoho ncèp Nwì nə ḡhà nè fòlòoḡ, ḡḡa mvè'nè sə bòo nə ye mvè'nè sə bup mwè pwe' wù tsòho. Sa'rə bùu yo wèḡ ya wo teḡsə bup awo sè wo sə ḡḡ. Kwe'sə wo ya wo ḡḡ bum bə mandzè nè nà' a ye bəboḡ. Ko ntəm̀ nə kà teḡsə, nə sə yə'rə wo sè'. ³ Busè mvək sə vèè nè bwìḡ nə kà yəyərè nè nà'a zìnə yu'rè. Wo nə sə yuḡ lo gu yusè yà' sə bòwo. Wo nə sə to benə cìcàa sè wo dzəm, də ya yà'wèeḡ yə'rə fa wo nsàap bum sè sə bòwo co wo yuk zeḡ. ⁴ Wo nè kà ḡḡòyu'rə yusè yà'a zìnə

mok dzəm. Wo nə dzəm ηgòyu'rə kε'cà manɣəŋgəeŋ sè wà. ⁵ Nə ye də bohòwù yò, ko ni' yò, nə təəŋ bə ηkərè ghà nè fòlòoŋ. Ngə' vè-a bohòwù, wù ko ntəm. Sə gu fàha yo co fəŋgəri nə. Gù fàha sè Nwì fa wu ηgògù lòoŋ sè'.

⁶ Bohòmù yàm, mvək njàm nè ηgòkpu kùrə laŋ. Kpu àm nə nà'a co mù sè fè' mà' fa Nwì dzè rùk nè fi. ⁷ Mù a lù ma njàm bèboŋ laŋ, mù a ca ca àm nə kə mesə sè' bèboŋ. Mù tə mali bə zìnə àm nə. ⁸ Nè ηga'a nè'e, lèlak àm cu yo bùsè mù a gù mvè'nè Nwì sè dzəm sè. Tà Jisòs Krest nè yi sakgè bum kəkùrè nè nè fa mù nà' numbu nè yi nè vèə. Yi nè kà nsàp ènə bohòmù fa mègù, yi nè fa ndàaŋwè pwe' nè yi tes lis mandzè bə kwəkwa ηgòkùk numbu nè yi nè bwìŋ vèə ànə.

Pol Fa Lèsə Timati Ntip

⁹ Ləp mandzè, nə və kə ye mù jəjo ye'sə. ¹⁰ Dimà a mè'rə nòŋsə mù nè' mùmù. Yi dzəm ηgòbε' lòmègù mok bum sè bèboŋ sè sè nze fən. Yi a løyuye mvwe' lak Tètalonikà. Kresèŋ a løyə mvwe' lak Gàlesiyà fana Taitòs lo ye mvwe' nzenɣoŋ Dàlmasiyà. ¹¹ Luk cu mègù vesi mok yìyi. Wu cu ηgòvəə, wù jə və Mak, bùsè aco yi tēsə mù bə fàk. ¹² Mù a tum lòTikikòs mvwe' lak Efesò. ¹³ Wu vèə, wù jə və fa mù cək àm nè mù à mè'rə nà' mvwe' lak Truwà

bohòKapònà'a. Jə və fa mù ηwàak am sè'. Nə jə və fa mù ηwàak fàk am sè ya' tse' liŋ yà'a ntèŋ. ¹⁴ Alèsandà ηgà tɛŋlām nà'a a gù mù bup nsàp nè wù kà fùk. Nwii nè lək fəsə yi sè' mvè'nè yi a gù mù. ¹⁵ Sə gi yòbohòyi sè' bə ηkərè. Busè yi a cèp ηgògù bupsə Ntirè nè Bèboŋ nə vε'ε bə ηàŋ.

¹⁶ Mvè'nè mù à təəŋ to mù kot mantombi fa' ηgòfi'lə ncù am yà'a, wo pwe' à mè'rə tes mù mùmù. Mù ləŋ Nwì də yi kà wo yumok bùu zəŋ gù! ¹⁷ Tà Jisòs à ye gù fo' vesi yi. Yi à sə fa mù ηàŋ fana mù tsòho ri to ncèp nə pwe'fo', ya bù lakmvum wèeŋ yuk nà'. Yi a caŋsə gesə mù mvwe' cùu gwim. ¹⁸ Tà Jisòs nə caŋsə gesə mù mvwe' bup pwe', nə jəŋ lo mù bèboŋ mvwe' lak ye sè mabu mvwe' dzè' ηkum ye. Kəkùksəə ye bohòyi, nə kà mè yuk. Yà'a ye vε'nə.

Cècèpsə Nè Nà' Lèsə Mbwè

¹⁹ Cèpsə fa mù Prìsiliyà bə Akwilà. Cèpsə fa mù bùu munda'à Onesiforòlòoŋ. ²⁰ Èratòs cu maligè ye yà' mvwe' lak Korè. Mù a mè'rə Tròfimù mvwe' lak Militù ηga yi nòyiyaŋ. ²¹ Jihi nzòŋ nə və ηga mvək mbùŋ ka ntòvə. Èbulòbə Pudèn bə Linùs nə ye Klaodiyà wèŋ cèpsə wu bèboŋ. Bwema sè fəŋ sə pwe' cèpsə wu sè'. ²² Tà Jisòs sè kùk yòŋsə yò. Bòvəm nè Tà nə ye bohòwù sè'.

Nwàk nè Pol à Còm Fa TAITÒS

Taitòs à ka ñwàè Jus yeñ. Mvè'nè yi à bùuñ krètèñ fana yi tēsə Pol bə fàak sè nà' à sə gù lòo sə. Pol à còm fa ñwàk ènə bohòyi ñga yi sə cu mvwe' lak Krit. Pol nõñsə Taitòs nè mvwe' lak Krit anə ya nà'a sə jəñ ñkərè bə fàha sè m̀mvwe' cos nè fo' nə.

Ñwàk nè tse' bum tē' sè ñgòcèp bə zeñ. Nè mò'fis də nà' sə fa Taitòs ntip bə nsàp ncu nè aco bùu sè mantombi m̀ cos sə cum m̀tsətsə'rəè bùu lak Krit, sə wo wē' nə ye m̀fip. Ntip nè ba nè yi sə fa Taitòs nè də nà'a riñ yusè ñgòyərə bòop bùu sè zəzok m̀ cos sə. Ntip nè tē' nə də krètèñ wèñ tse' ñgòye lē fùè, nè sə ye bohòbwìñ pwe' sè' bəbòñ. Wo kà liñ ñwè nəmòk bup to, nè kà də wo sə k̀əm sè' duk.

¹ Còm ñwàk nè'e m̀u Pol nè m̀ ñgà fàk Nwì nè ye ñgà ntum Jisòs Krest. Krest nè a cokfis m̀ də ya m̀ tēsə bùu sè Nwì a cokfis yà'wèñ sə, ya ñga wo fa ntum awo bohòyi, nè ye sè' də ya wo riñ wesə zìnə nè nà'a gùgè ñwè ñgòwəp Nwì bə ntum nè mò'fis nè. ² Mvè'nè mù sə fàk bohòyi fana mù sə naañ tu ñgòkè tse' lùñ nè nà'a nè kà mè nè. Nwì anə kak bwìñ ñjamòk lañ də yi nè fa bwìñ lùñ anə. Yi kà mvwès cì'gè.

³ Mvèk nè à wès fana yi fis vè lùñ nè. Yi à fis nì fa bwìñ nà' bə ncèp nè yi a fa ndzə bohòmù nè. Yà'a yusè yà' a gùu ñkuñ mù sə tsòho fa bwìñ ncèp ènə ñga a duk m̀ vè'nə Nwì nè yi ñgà lùñsè ves nè.

⁴ M̀ sə còm fa ñwàk nè'e wùu Taitòs. Wu co mo àm nè zìnə bùusè vesù tse' dzədzəm nè mò'fis. M̀ lèñ Nwì nè yi Tē' àvès bə Jisòs Krest nè yi ñgà lùñsè ves nè də wo g̀ wu bəbòñ, nè fa wu fifi.

Fàak Sə Taitòs Tse' ÑgòGù M̀ Coòs Sə M̀vwe' Lak Krit

⁵ Njo nè mù anə me'rə nõñsə wu mvwe' lak Krit à ye də ya wu g̀hə tsə'rə bum sè yà' ka m̀ cos anə mvè'nə yeñ yà'a. Mok ye sè' də ya wu cok nõñsə lo bù ñkwàha bùu sè m̀mvwe' cos nè mvwe' buk lak nè fòpwe'. Sə tsəm tse' də mù à duk wu də, ⁶ ñwè nè wu cokfis yi də nè'e ñwè nè mantombi fana ñga yi ñwè nè bwìñ ri yi də yi ñwè nè yi tse' zìnə, nè tse' megu ñwàñwè mò'fis. Bwe ye tse' ñgòye bwe sè wo dzəm bohòJisòs Krest fana kùugi awo ye nsàp nè kaco bwìñ duk fa wo də wo ñgà lohòntu' yeñ, nè kà g̀gutu sè' ye. ⁷ Ñwè nè yi mantombi co tu m̀ cos, nè sə fàk yà'sə fàak Nwì fana ye də kùugi ye nè ye nsàp nè bwìñ riñ yi də yi ñwè nè yi tse' zìnə. Yi kà nì' sə nè, nè kà bum nènək sə jòk. Yi kà rùk lələ dzəm, nè kà ñgà

lùlù ye, nà kà mbàm lèlè dzèm. ⁸ Yi ye lɛ nsàp ɲwè nè yi dzəmgè dā bwɪŋ vè nda'à yi, nà sà dzəm yusè yà'a bəbɔŋ. Yi ye ɲwè nè yi tse' ɲkərə, nà sà gɹ yusè yà'a kəkərə. Yi ye ɲwè nè yi sà fàk bohòNwì bə ntəm mò'fis, nà ye ɲwè nè yi kogè ni'. ⁹ Yi nà ye tsooŋ nsàp ɲwè nè yi sà kotse' bum sè vès à yə'rə fa wɛŋ sà cùk, ya ɲga yi tip riŋ bùu mok wɛŋ bə ncèp nè rərəŋ sè', ya yi niŋtsok fa to bùu sè wo sà fenə yi wɛŋ dā yà'wèeŋ bə jɔŋ.

Pol Duk Də Taitòs Sa'rə Ngàa Gatu

¹⁰ Guguŋ tu bwɪŋ cu wùriŋ, nà kà nsàp nè co wo sà yə'rə dā bwɪŋ kom tsooŋ tu mbəmbam yà'a ye wesè. Wo sà cèp ncèep ləm, nà sà borə bùu mok wɛŋ. ¹¹ Gù wo ɲga wo lok cùu awo sà, bùusè wo sà yə'rə fa bwɪŋ bum sè yà' ka zeŋ yeŋ, dā ya wo tse' megu mbàm bə zeŋ. Yà'a yu marè'tu. Wo sà bərə màk bwɪŋ bə ndap awo pwe' bə nsàap ncèep awo yà'sə. ¹² ɲwè nəmòk nè yi la'à wo fa'nə, nè yi tsòhogè bum sè yà' ka ntòye nà, a duk dā, <<Bùu lak Krit wèeŋ ɲgàa ci' mɹwès, dā yà'wèeŋ co nàamŋgòn, nà ye ɲgàa wɛ', nà sà dzəm megu ɲgòzɹ bum cùdak.>> ¹³ Yusè yi à cèp sà yà'a zìnə. Ye dā wù tse' ɲgòcèp sa'rə wo guguŋ, ya wo dzəm megu yusè yà'a zìnə sà. ¹⁴ Kà dā wo sà

yu'rə ɲgàam sè ɲgwàŋ sè bùu Jus wèŋ sà tsòho ke' yà'a nà ye bə lùuk sè bùu sè wo a bwì fa zìnə nà ɲkwèŋ laŋ wèŋ a gù yà'a duk. ¹⁵ ɲwèe ye-a ɲwè nè ntəm rərəŋ, ye dā bum pwe' nà ye bohòyi sè' rərəŋ. ɲwè nè ntəm nje a bup laŋ, nè dā yi ka dzədzəm tse' fana yumok ka bohòyi rərəŋ yeŋ. A ve'nə bùusè ɲkərəə awo bə tsətsərəə awo pwe' a bup wes laŋ. ¹⁶ Wo sà jəŋ ni' awo co bùu sè wo rì Nwì, nà sà gɹ bum sè yà' sà niŋtsə' dā wo bèŋ Nwì nà. Wo yà'sə bùu sè bup, nà ye guguŋ, kaco wo gɹ yumok sè yà'a bəbɔŋ yeŋ.

2

Pol Tsə' Fa Taitòs Yusè Nà'a Yə'rə Fa Bwɪŋ

¹ Bohòwù yòfana wu yə'rə fa bwɪŋ ncu nè nà'a kəkərə bùu bum Nwì sè zìnə sà. ² Tsok fa bù ɲkwàha bwɪŋ wèŋ dā wo jəŋ bum pwe' fùə, wo ye nsàp nè co bwɪŋ wəp to wo, fana wo sà tse' tu sè'. Wo dzəmtse' bohòKrest nà bə nsàp nè bəbɔŋ, wo sà dzəm bwɪŋ, nà təəŋ guguŋ sè' nsàp nè bəbɔŋ ànə. ³ Tsok fa bàa ɲkwàha bwɪŋ wèŋ dā wo sà gɹ bum co bùu sè wo rì Nwì. Wo kà bwɪŋ sà yò, nà kà rùk sà no jùhù. Wo sà yə'rə fa bwɪŋ yusè yà'a bəbɔŋ, ⁴ ya ɲga wo tip riŋ bwì wàhaŋgwèŋ wèŋ ɲgòdzəm ndum awo, nà dzəm bwe awo sè'. ⁵ Wo yə'rə wo sè' ɲgòtse' ɲkərə,

nə ye ngòye zìnə bohòndum awo sè rərəŋ, nə kotse' riŋ ndap awo bəboŋ. Wo ye bəboŋ, nə sə yuk ndum awo ya nga ɲwèe kà mandzè mòk ngòcèp yumok sè bɔp bə ncèp nè Nwì nè bùu wo tse'.

⁶ Tsok fa bwe wàhanzùm wèŋ də wo jəŋ ɲkərə bə ni' awo. ⁷ Yusè wù sə gù yà' sè' pwe'fo', wù gù yà' bə nsàp mandzè nè co wo sə ye jəŋ fàak bəboŋ sə bohòwù. Bum sè wù sə yə'rə fa bwiŋ fana wù yə'rə yà' bə zìnə, nə kà jap ɲàhà. ⁸ A sə tesè kè cùhu wù anə ncèep sè bəboŋ sè kaco ɲwè cepto yumok sè bɔp bə zeŋ yeŋ. A ye ve'nə ya nga marè'tu ko bùu sè wo sə bèn yusè vesùwèŋ sə yə'rə sə, bùusè wo ka yumok sè bɔp ngòcèp bə liŋ avès sə tse'.

⁹ Tsok fa bùu sè wo cu ɲkwèŋ wèŋ pwe' də wo sə yuk masàa awo sə, nə sə gù co masàa awo sə sə kwa bohòwo bə yusè wo sə gù sə lòoŋ. Wo kà duk sə fi', ¹⁰ nə kà bo sə sòhò. Wo sə fak le bə mandzè nè aco bwiŋ naaŋ tu bohòwo, ya nga bwiŋ yə yusè wo sə gù sə fana wo kwasə ncèp nè a sə tsòho nà' bə liŋ Nwì nè yì ngà lùŋsè ves nə.

¹¹ Ja'a yòo mvè'nè Nwì a nitsè' bòvèm nè nje nə də ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ-è. ¹² A gù bòvèm ye nə ɲkuŋ vesùwèŋ rì nga'a də a me'rə bum sè yà' ka bə mandzè Nwì yeŋ, nə ye bum

sè yà' sə bòvesùwèŋ sə nze fəeŋ sə. Ya vesùwèŋ cum le ncu nè bə ɲkərə, nè nà'a rərəŋ mvè'nè Nwì dzəm də a cum sə nzeŋgòŋ fəeŋ sə. ¹³ Vesùwèŋ cum ve'nə, nə sə tək nùmbu nè ghaŋ nè a sə naaŋ tu bə zeŋ nə, ghà nè Jisòs Krest nè nitsè' fa bwiŋ ɲaaŋ ye sə. Yi Jisòs Krest nə, yì Nwì avès nè ghaŋ, nə ye sè' ngà lùŋsè ves. ¹⁴ Yi à fa yòŋsè ye bùu tu avès də ya yì fiŋ me'rə fis vesùwèŋ bohòbɔp. A ye sè' də ya yì gù ves ngòye bùu sè bə ntəm rərəŋ, ya a fa ntəm ngògù mègù yusè yà'a bəboŋ.

¹⁵ Tsòho fa bwiŋ bum yà'sə. Cèp bohòwo bə ɲgì nè co ɲwè nè wo a fa yì ɲàŋ ngòcèp, nə tip wo ya ntəm awo boŋ, nə jwa sa'rə wo sè', ɲwèe kà wu co yusè wà jə.

3

Ntip Bə Ncu Krətèn Mutsətsə'rəə Bùu Mok Wèŋ

¹ Sə tsoho mali fa bwiŋ də wo sə jəŋ ni' awo sə nze bohòŋkwàha bùu sè wo tse' lak sə wo. Wo sə wəp yà'wèŋ, nə sə fuhù ngògù nsàp fàk nè fòpwe' nè nà'a bəboŋ. ² Wo kà liŋ ɲwè nəmòk bɔp to, nə kà də wo sə kuəm sè' duk. Wo ye le fùè, nə sə ye bohòbwiŋ pwe' sè' bəboŋ.

³ Wèŋ riŋ də vesùwèŋ anə ye to yàvès sè' ləm, vesùwèŋ kà duk sə yuk, nə sə jam mandzè. Vesùwèŋ

à ye co ηkwèn bohòbum sè yà' à sè bòves sè. Ntuum avès à rwiη mègù ca bè bup, a sè waη bum bwiη, bwiη sè beη ves fana vesùwèn sè beη mòk bè mòk. ⁴ Anè kè dzeη nga'a ghà nè Nwi nè yi nga lùηsè ves nè à nitsè' fa ves bòvèm nè nje bè dzædzæm nè nje nè fana, ⁵ yi lùηsè vesùwèn. Yi ànè ka vesùwèn dè bùusè a gù yumok sè yà'a bèboη lùηsè, ànè ye bùu koksèmanziη nè nje nè. Fana yi cuk reηsè ntuum avès, nè fa ves lùη nè fi, nè gù ves bè Yòηsè nè Røreη nè ηgòye mok bùu sè fi. ⁶ Yi à kè' sès fa ves yòηsè ye nè ve'ε cèbùè. Yi fa ves nà' ve'nè ndzè bohòJisòs Krest nè yi nga lùηsè ves nè. ⁷ Yi ànè gù ve'nè ya nga vesùwèeη ye kèkürè bùu bòvèm nè nje nè, ya vesùwèeη nè kè tse' lùη nè nà'a nè kà mè, nè a sè naaη tu fo' nè.

⁸ Ncèp ènè ncèp nè zìnè co a naaη tu fo'. Mù dzæm dè wu sè cep mali bè bum yè'sè gugūη, nè kà teηsè, ya bùu sè wo à dzæm bohòNwi yà'a wèeη sè tsærè nùumbu pwe' ηgògù yusè yà'a bèboη. Yà'a ye kèkürè nè tse' swe' bohòbwiη pwe'. ⁹ Fana wù kà dè wu sè fi'dük bè bum sè yà'a bum ləm sè dük. Kà dè wu sè fi'dük bè nzak ηgàam sè ηgòta bè liη tàcici weη sè njamòk dük, nè kà sè kùèm, nè kà mam-fenè bè lùuk bùu Jus wèη sè' gù. Nsàap bum yà'sè

ka fàk tse', kaco yà' jəη lo ηwè mantombi yeη. ¹⁰ A ye-a nga ηwè nèmòk fenə wu bè bum sè wù sè yərə fa bwiη sè fana wù tip to yi nè kè' mò'fis, nè tip yi nè ba. A ye-a nga yi ka sè yuk fana wù co'rə fis bo ndzə ni'i yi. ¹¹ Riηtse' dè nsàp ηkərè ηwè ànə tətəη. Yi yà'sə nga gù bup, yi bupsè tu ye laη.

Ncèp Nè NgòLèsə Lòo

¹² Ghà nè mù tum fa-a wu Atimàs kè Tikikòs dè yi kè cum fo' àlè' wù caη vè kè tseη mù mvwe' lak Nikàpolis, bùusè mù nè cum fo' tètè mbūη ta ηkuη. ¹³ Jihi nzòη gugūη ηgòtesə Zenàs nga sak nzak bè Apolòmvenè nè wo nè sè gi sè, ya wo kà yumok jamè. ¹⁴ Gù bùu avès ya wo riη ηgògù bèboη, ya wo tesə ni' awo, nè sè tesə bùu mok wèη sè'. Kà dè wo sè casè bupsè mvèk wà dük.

¹⁵ Bùu sè vesi wèη cu fèeη pwe' cèpsə wu bèboη. Cèpsə bùu sè wo sè dzæm ves bùusè dè wo a fa ntum awo bohòKrest yà'a. Bèbo nè Nwi nè ye bohòwèη lòoη.

Nwàk nè Pol à Còm Fa FILIMÛ

Filimù à ye krètèn nè bwiñ à rì yi ve'ε bèbonj. Yi à tse' ñkwèñ ye wo sè to yi dè Onisimù. Ñkwèñ ye nè à ca lòo fana nè kè kùrə bə Pol ñga Pol nè ñgà ndapndzəm. Pol nè à gùu fana Onisimù nè bùu krètèn sè'.

Nwàk nè Pol à còm fa Filimù nè, yi à sè duk fa nà' nja dè nà'a jəñ ñkwèñ nà' nè yi sè tum fəsə fa nà' nè. Yi dè nà'a jəñ Onisimù nè mok co moma nè nà'a krètèn sè', kà dè nà'a jəñ fəsə megu nà' co ñkwèñ nè yi swifa nà' bəp nà' lañ duk.

Dzədzəm Filimù

¹ Còm ñwàk nè'e mùu Pol nè mù ñgà ndapndzəm bùu Jisòs Krest. Còm be'lə nà' ves moma avès Timati. Vès còm fa nà' bohòFilimù nè yi ñge' nè ye ñgà fàk vesi wèn. ² Vès cèpsə njè'ε avès Afiyà nè ye Akipònə vesiwèen lùgè ma nè Jisòs mvwe' mò'fis nè ye bùu cos sè wo kè cugè kwe' awo mù nda'à wù. ³ Nwì nè yi Tè' avès bə Tà Jisòs Krest gù fa wən bèbonj bə fifi.

⁴ Moma àm Filimù, ghà nè fòpwe' nè mù lenjè pìriyà, mù sè tenj liñ yo, nè sè kwasə Nwì àm. ⁵ A ve'nə bùusè mù yukgè mvəsè wù sè dzəm bùu Nwì pwe', nè sè fa ntəm yòbohòTà Jisòs Krest sè'. ⁶ Pìriyà njàm nè mù

sə lenj duk də, bəbe'ləə avès co krètèn nè gù renjə fa ves yusè bèbonj sè vesùwèn tse' ndzənə ncu avès ves Jisòs wèn. ⁷ Moma am ma, dzədzəm yòə fa mù kwəkwa nè ye ñəñ. Wù a fisə ntəm bùu Nwì pwe'fo'.

Ncèp Mok Bə Liñ Onisimù

⁸ Njo nè mù ñgà ntəm Krest fana aco mù banj ntəm ñgòtsè' fa wu yusè wù tse' ñgògùu. ⁹ Ye dè dzədzəm àm sè gù mù ñgòlenj wu lə bə fùə. A mùu Pol nè mù ñgà ntəm nè mù tə mvwe' kùu Jisòs Krest, nè yeè nè nè ñga'a nè'e ñgà ndapndzəm bùu tu ye. ¹⁰ Mù sè wup fa wu bo bùu Onisimù nè yi mo àm ndzənə Krest. Mù a bùuñ tè' ye ghà nè mù à cu mù ndapndzəm. ¹¹ Mvək nəmòk à ye fa' nè yi à ka bohòwù co ñwè yən. Nè ñga'a nè'e yi co ñwè bohòwù, nè ye bohòmù sè'. ¹² Mvəsè mù sè tum fəsə fa wu yi ñga'a yè'e, riñ dè mù tum fa wu yà'sə ntəm àm. ¹³ Anə ye co vesi cum fəen, mvènə mù cu mù ndapndzəm njo Ntirè nè Bəbonj nè, ya yi sè tesə mù mvwe' sè wù anə ye ñgòkè tesə mù. ¹⁴ A sè duk də, mù ka dzəm də mù ko wu bə ñəñ ñgòtesə mù dzəm. Yusə dè wu tesə mù bə bövəm njòfana, kaco mù gù yumok yən tse'ñga wù dzəm. ¹⁵ Kàmòk à ye duk də Onisimù nè à lògesə momjo ve'nə, ya yi bwi və, wənə cum mam mok kè' mò'fis. ¹⁶ Nè ñga'a nè'e, yi

ka ηkwèη mok megu, yi càsə ηkwèη. Yi mok moma nè bəboη. Yi bohòmù vè'nə, yi nə casə məm̀vè'ànə yà'sə bohòwù, də yi ηkwèη nə ye moma bùu Tà sè'. ¹⁷ A ye-a də wu jəgè m̄ co ηwè yò, fana wù jəη fəsə yi mvəsə anə ye-a m̄, wù jəη m̄. ¹⁸ Yi à ḡ-a wu b̄p, kènə də yi tse'-a wu kəa, wù naaη yà' m̄ liiη m̄. ¹⁹ M̄ Pol, m̄ sə còm yè'e bə bo am duk də, m̄ nə lak fəsə fa wu yà'. Kaco m̄ tsok fa yis wu yè'e tsè'ə yəη də, wù bə tu yòcu bə kəa bohòmù bùu yòηsè yò. ²⁰ Fana moma am, kwək̀wè', bùu liη Tà, ḡ m̄ bəboη. Ḡ ntum àm nà'a kwa co moma nè ndzənə Kr̄est. ²¹ M̄ rì zinə də mvəsə m̄ sə còm yè'sə, wu nə ḡ mvəsə m̄ ləη wu sə, nə ḡ casə càsə. ²² Yumok sè' duk də wu f̄h̄ non̄sə fa m̄ ndap, bùusè m̄ sə tsəm duk də Nwii nə yuk piriya awèη, nə ḡ m̄ bwi foho lo kə ye wəη.

Cècèpsə Nè Nà' Ləsə

²³ Epafəràs, nè yi cu ndap-ndzəm vesi bùu tu Jisòs Kr̄est, yi cepsə wəη bəboη. ²⁴ Bùu yè'e sè vesiwèeη f̄akgè mvwe' mò'fis, Mak, bə Aritakò, bə Demà nə ye Luk wèη cèpsə wəη sè'. ²⁵ Bèbo nè Tà Jisòs Kr̄est ye bohòwenə wèη.

Nwàk nè Wo à Còm Fa Bùu HIBRÛ wèṅ

Wo à còm fa ṅwàk ènə bohòbòop Krətèṅ sè wo bùu Hibrù wèṅ sè ṅgə' à sə vè bohòwo wùriṅ. (Wo togè bùu Hibrù sè də bùu Jus sè'.) Yà'a sə yəṅ co də wo nə yamak dzədzəm nè Krətèṅ wèṅ tse' nà' bohòjisòs nə. ṅwè nè yi à còm ṅwàk nə à sə kwè'sə wo, nə sə tip wo də yà'wèṅ təṅ gūgūṅ bə dzədzəm nè yà' tse' nə.

Yi dək fa yà'wèṅ də jisos Kreest ṅwè nè Nwì à tum vè yi ṅgònitsə' fa bwìṅ mùmchè'nə Nwì cu sə. Mùmchè'nə yi mo Nwì fana ye də fàak ye sè yi à sə gūu yam càsə bum pwe' sè wo à sə gū yà' ṅga cu ntòmchèk nè bwìṅ à sə yù lùuk sè zəm sə. A yà'sə də yi yam càsə ṅgà tsòhòbum Nwì bə masinjàa Nwì, nə ye ṅgàa fa satikà' kè Musi àlè' sè'. Nà'a njo nè wo tse' ṅgòlòmantombi bə dzədzəm awo ṅga wo sə naaṅ tu bohòjisòs nə.

Mbùp nè hum-ncòp-mò'fis ndzə mvwe' ṅwàk Hibrù ènə sə cèp də, mandzè nè co ṅwè gū Nwì kwa mègù ṅgòtse' dzədzəm nə sə naaṅ tu bohòyi. Nà' sə taṅsə bwìṅ ṅkūṅ sè wo à tse' nsàp dzədzəm nè Nwì kwagè bə zèṅ nə. Mbùp sè ba sè yà' lèsə ṅwà' ènə sə cèp mvəsè bùu sè wo sə yù mandzè Nwì

tse' ṅgòcu ncu àwo sə nze fənə.

Nwì Tsè' Lèsə Fa Bwìṅ
Ncèp Ye Cùhu Mo Ye Nə

¹ Nwì ànə cèp to mantombi fa'a bohòtácicii avès bə nsàap mandzè zok zok. Yi à cèp bohòwo ve'nə kè' ṅkūṅntèṅ. Yi à sə tsè' bwì ncèp ye nə cùhu ṅgàa tsòhòbum Nwì wèṅ. ² Nə ye də bə nùumbu sè yà' sə lèsə løyè'e yi a cèp bohòvès mok cùhu mo ye nè yi a tum vè nə. Yi gū mo ye nə ṅgòtse' ṅàṅ bə bum ye pwe'fo'. Yi à gū bum pwe' sè' ndzə bohònà'. ³ Bèbo nè Nwì nə sə rēṅ yəṅ mū lisè bwì bohòyi nə. Bwì yə yi, fana wo riṅtse' nsàp ṅwè nè Nwì cu nə ve'ε pwe' nè pwe'. Nzeṅgònə cu malì fo' yè'sə sè' bùu ncèp mo ye nə, nè nà' tse' ṅàṅ nə. Ghà nè yi à gū rēṅsə fis wes fa bwì bəp awo fana yi lo kə cum yuye mūbu bo ma mà'a Nwì nè yi maṅgəṅgèṅ, nə sə sak tsonṅ gaṅ ye mbwa.

Mo Nwì Gha'
Masinjàa Nwì Wèṅ

⁴ Mvè'nə yi cu bo ma mà'a Nwì yà'sə fana yi yam càsə masinjàa Nwì pwe' yi. Vès rì ve'nə bùusè liṅ sè Nwì a fa yi sə yà' yam ghak liṅ masinjàa Nwì sə wèṅ pwe'fo'. ⁵ Nwì bə tu ye à ka bohòmāsìnjà ye mòk nùumbu mòk dək yuk fa də,
<<Wu yè'e mo àm. Ye ṅəṅ ntinə, nə lo mantombi, mū yè'e tè' yo.

Mvè'nè yi à duk dè,
Mɛ nɛ ye tè' ye, yi ye bwi mo
àm>>

nɛ, yi ka bohòmasinjà mòk
vɛ'nɛ duk. Mègù Jisòs yiyi
nè yi a cèp yuk fa nà' nsàp
ncèp ènè. ⁶ Yumok ye fe'lə
sè' dè, ghà nè Nwì à dè yi
nè tum vesə motu ye nè sè
nzeṅgòṅ fana yi cèp dè,

<<Masinjàa Nwì pwe' kuksə
mo ye nɛ.>>

⁷ Yusè ghanj sè yi à cèp yuk
bè liṅ masinjàa Nwì dè,

<<Yi gù masinjàa ye co fèfè,
nə gɛ bwe fàak ye
yè'sə wèṅ co ləm-
mis.>>

⁸ Nə ye dè ma nè mo ye nè
fana Nwì à to nà' bè liṅ sè ye
mvè'nè yi à cèp dè,

<<Nwì, wu nè cum mam
mɛnə kapràak ṅkum
mvèsè nè mvèsè.

Wu nè sə sak ganj yo sə bè
mandzè nè nà'a zìnə.

⁹ Wù dzəm mègù bum sè
yà'a kəkùrè mandzè
nè Nwì,

Nə beṅ yusè aco yà' gɛ
bɔpsə lùk nè Nwì nè
pwe'fo'.

Nà'a njo nè Nwì nè yi Nwì
yònə a gù wu dè wu
yam,

Nə tse' kwəkwa nè nà' càsə
sè ṅge' yo mok sè wèṅ
pwe'fo'.>>

¹⁰ Yumok sè yi à cèp fe'lə bè
liṅ mo ye sè dè,

<<Tà, a wù nè wù ànə gɛ
nzeṅgòṅ,

ntòbu sè' bo fàha yo.

¹¹ Wo nè bisə ṅgwàṅ, wù
cum mali yòfo'.

Wo nè vəp co cək nè nà' rən
laṅ.

¹² Wu nè lim benə wo co cək.
Wo nè kupsə, wù mam
yòmvè'nè wù cu.

Lùumṅgòṅ yo nè kà ye kè
mè yuk.>>

¹³ Ncèp mòk nè Nwì ka
nà' bohòmasinjà ye mòk cèp
yuk fa sè' dè,

<<Cum bo ma mà'a mù fɛɛṅ
Tètè mɛ nè gɛ bùu sè wo sə
bèṅ wu,

Wù nəṅ tes kù mɛ tuhù
wo.>>

¹⁴ A ye-a vɛ'nɛ fana ye dè
masinjàa Nwì yè'sə ndà
wèṅ? Wo mègù yòṅsəò sè
wo gùgè fàak Nwì. Wo
tesəgè bùu sè wo nè tse' lùṅ.

2

Yu'rə, Nə Kɪntse' Ntirè Nè Bəboṅ Nə Cùk

¹ Nə ye dè a rɪntse' dè
mo ye nè yam càsə masinjàa
Nwì wèṅ vɛ'nɛ fana nà'a njo
nè a kə'ə ntu' bè ncèp nè a
yuk nà' nɛ, ya kà dè a yeto
ṅgòmərə nè sə me'rə kok
nà' duk. ² A rì dè ncèp nè
masinjàa Nwì wèṅ à jə vè fa
bwi nè tse' ṅaṅ. Nwè nè yi
à ka ncèp ènə nonṣə pwe' à
tse' ṅgə' kəkùrè. ³ Vesùwèṅ
nə rì nè vɛ'nɛ fana ye dè
ncèp nè co a nè swirə fuk
ṅgə'ə bùè, ṅga a yuk-a ncèp
lùṅ nè Nwì nè, nè kà mbeṅ
kòm na. Tà Jisòs ànə tsòho to
ncèp ènə yi bè tu ye. Bùu sè
wo ànə yuk ncèp nè à nitsè'
sè' dè ncèp nè nà'a zìnə.
⁴ Nwì à sè nitsè' ye sè' dè
ncèp nè zìnə bè mandzè nè

yi à sè gù nsàap maŋgəŋgèŋ
zok zok. Nə ye də yi à
gàpsə fa bwiŋ ŋkərè nè nà'
à vè bohòYòŋsè nè Rərəŋ sè'
mvè'nè yi dzəm.

*Jisòs A Bùuŋ Nwè Ya Yi
Tsok Fa Bwiŋ Mandzè Lùŋ*

⁵ Nzeŋgònè nà' cu ŋgòvəə,
nè vès sè cèp bə zəŋ nè'nə,
Nwì à ka nà' də masinjàa
Nwii tse' nàŋ fo' wo fa. ⁶ Yi
à fa yà' ɛ bohòŋwè. Yà'a
mvè'nè wo à còm yà' ndzəŋə
ŋwàk Nwì də,

<<O Nwì, mo ŋwèè yè'sə yu
yà nè co wù sə tsərə
də wu kə tesə yi ɛ?

⁷ Wù à fəsə lòŋàaŋ ye fa'
maŋkwèŋ,

Nə gɹ yi yi jə'rə casə mas-
injàa Nwì wèŋ mənə
mvək momjo vɛ'ɛ.

Məmvək nè jo ànə à cà fana
wù gɹ fe'lə yi,

Yi yam co ŋkum nè ghaŋ nè
bwiŋ sə gèŋ yi.

⁸ Wù gɹ yi də yi tse' nàŋ bə
bum pwe' sè' yi nə.>>

Wo à còm vɛ'nə də Nwii gɹ
ŋwè ŋgòtse' nàŋ bə bum
pwe' yi. A yà'sə də yumòk
nè co də ŋwè ka nà' ghak ka
mok cum fe'lə. Megu də vès
ka ŋga ŋwè sə nitsè' nsàp
nàŋ ènə mənə bum pwe'
màlisè bwi ŋga'a ntòye.

⁹ Vès sə yə ɛ Jisòs nè yi
tse' nàŋ mənə bum pwe' co
ŋkum yi. Nwì ànə gɹ yi
mantombi fa' ghàr də yi jə'rə
casə tsoŋ masinjàa Nwì wèŋ.
Ànə ye vɛ'nə bə bòvəm nè
Nwì, də ya ŋga yi kpɹ njo tu
bwiŋ. Fana Nwì à fa yi dzòk

nè ghaŋ nè co wo wəp yi ènə
bùsə yi à yə ŋgə', nè kpɹ.

¹⁰ A gù bum pwe'fo' Nwì,
yà' cu fo' yà'sə ŋgògù ya
yi yəəŋ ŋkùuŋ. Fana yà'
ànə ye kəkərè də Nwì à
gù Jisòs ŋgòye kəkərè ma
lòŋfo' bə nsàp ŋgə' nè nà'
à yə, ya bwiŋ bɹuŋ və
bwe ye, nə kə tse' bum sè
bèboŋ sè bə bòŋ Nwì sə.
Jisòs nə ŋwè nè mantombi yi
nè ŋgònitsè' fa bwi mandzè
lùŋ. ¹¹ Yi Jisòs nè yi gùgè
bwi wo yəəŋ rərəŋ man-
tombii Nwì, nə ye bə bùu
sè yi rəŋsə figè fa wo bɹp
awo sə pwe'fo' tse' mègù tè'
nè mò'fis. Nà'a njo nè Jisòs
nə togè wo də bwema, nə kə
marè'tu ŋgòto yà'wèŋ vɛ'nə
koksè nə. ¹² Ghà nəmòk à ye,
Jisòs nə cèp bohòNwì də,

<<O Nwì, mə nə gɹ bwema
am wèŋ, wo riŋ liŋ yo.

Mɹ nə lokok təəŋ mvwe'
kwe' bùu yo wèŋ,

Nə sə yəm gəŋ liŋ yo sə.>>

¹³ Yi à cèp mòk sè' də,

<<Mɹ nə fa ntum àm
bohòNwì.>>

Nə dɹk fe'lə mvək mòk sè'
də,

<<Wèŋ ye mə nè', ves bwe
sè Nwì a fa mə.>>

¹⁴ Bwe ye sə wèŋ mègù
sè' co bwiŋ, wo tse' bo bə
kù sè'. Fana Jisòs bə tu ye
və ye sè' co wo, ya yi kpɹ
ŋgògù bɹpsə Satà. A vɛ'nə
bùsə Satà nə ŋwè nè yi tse'
nàŋ bə kpɹ yi. ¹⁵ Njo nè
wo ànə sə wəp kpɹ fana ncu
àwo megu co wo ŋkwèŋ vɛ'ɛ.
Yi à vèə, yà' kə gɹ wo, wo

swé'ε tesə mvwe' nsàp wuə ànə. ¹⁶ Yà' nòjəja də yi ànə ka ngòkè tesə masinjaa Nwì wèj və. Yi à vè də yi kə tesə ngwì bù Abràham wèj. ¹⁷ Ye də ànə ye kəkurè də yi buu co bwema ye sə wèj bə nsàp mandzè nè fòlòon, ya yi ye co nkum ngà fa satikà' àwo ngòfàk bohòNwì bə zìnə, nə tse' koksəmanziŋ bohòbwì, ya yi kwes fis fa bwì fèj awo. ¹⁸ Aco yi tesə riŋ to bùu sə wo sə yə ngə' bə məmumsə vé'nə, bùusè yi bə tu ye ànə ye to ngə' bə məmumsə mantombì sè' vé'nə.

3

Jisòs Yam Gha' Musi

¹ Bwema am wèj, Nwì a to fis nòjsə wèj zok ngòye bùu ye. Ye də wèj sə tsərə Jisòs nè a yi nè yi tə mvwe' kùu Nwì. Yi ngà fa satikà' nè ghaŋ bohòvès bə bum sə vesuwèj sə fa ntəm fo' sə. ² Nwì ànə cokfis yi yi də yi gu fàak yà'sə. Yi à sə gù fàak sè Nwì à fa yi sə fana yi gu yà' bə zìnə ye pwe'fo'. Yà' mègù sè' mvè'nè Musi ànə gu fàak ye bohòbùu Nwì wèj bə zìnə ye pwe'fo' yà'a. ³ Jisòs yam gha' Musi yi, sè' co mvè'nè njwè nè yi a ci ndap yam gha' ndap nə yi yà'a. ⁴ Wu yə-a nga ndap tə, wù rì də à ci nà' njwè. Yà' mègù sè' zìnə də bum sə vesuwèj sə yə yà' pwe'fo', à gù yà' Nwì. ⁵ A zìnə də Musi ànə gu fàak ye bohòbùu Nwì wèj bə zìnə, sə wo yà'sə

co ndap Nwì nə. Yi à gù vé'nə nga yi mègù mofàk. Fàak ye sə à sə nìtsè' gèsə lo yà'sə bə sè wo nè kè cèp bə zeŋ mantombì. ⁶ Ma nè Jisòs Krèst ye, yi à gù fàak ye bohòbùu Nwì wèj sə co mo Nwì nə nè mwe bə tu. Bum pwe' à ye ndzə bohòyi fana yi gu yà' bə zìnə ye pwe'. Vesuwèj yè'e sè' ndap ye nə, nga a ye-a də a sə naan tu bə bum sè Nwì à kàk ves sə nə kà sə mərə na. Nga a sə kwa, nə sə tsərə də numbu ànə kə wes tson.

Jəŋ Nkərə Ya Wu Kà Mvwe' Ncum BohòNwì Bwə

⁷ Yòŋsè nè Rərəŋ nə sə cèp də,

<<A ye-a nga wèj yuk ŋi nè Nwì nə ntinə,

⁸ Wèj kà də wèj guŋ ntəm duk.

Kà də wèj guŋ tu mvè'nè bùu awèj ànə guŋ fa' ghà nè wo à sə gihi njgà,

Fana wo guŋ tu bohòNwì, nə mumsə ja'a yi yà'a duk.

⁹ Anə geŋ Nwì cep də,

<Tàcicii awèj ànə guŋ tu bohòmù,

Nə mumsə mɛ lùm mòk fa', Nga wo à yə mè yusè mù ànə fak bohòwo mənə luumngòŋ hum kwè vé'ε bèboŋni.

¹⁰ Nà'a njo nè ntəm à bap mɛ bohòwo nkun mù cep də,

Wo ka ngògi sənə mandzè àm dzəm fana nə sə jam megu jàmə. Wo

à bèn ɲgòrɪŋ mandzè
nə.>

11 Anə geŋ mù jok, nə keŋ
də, wo nə kà ɲgòkè cu
yòŋsə mvwe' yàm vè
yuk.>>

12 Bwema am wèn, wèeŋ
jəŋ ɲkərə ya kà də ɲwè
nəmòk mɲŋgorè wèeŋ kə
tse' nsàp ntum nè bɔp
nè aco nà' gu yi, yi kà
Nwì dzəm, nə me'rə mak
mandzè Nwì nè yi cu fo'
ɲwəm nə duk. 13 Yusè

wèeŋ sə gu sə le də wèeŋ
sə tipsə bwɪŋ ɲgòtse' ntum
nè ɲgòlòmantombi nùumbu
pwe'. Wèeŋ sə gu vè'nə ya
ɲga lùum sè bɔp bərəgè
bwɪŋ bə zeŋ yà'a kà weŋ
bərə. Yà'a bərə-a weŋ fana
wèn guŋ bɔp lo tu bohòNwì.
Ye də wèeŋ gu yè'sə niè'
nè a tse' mali mvèk mòk co
ntinè nè'e fo'. 14 Wèeŋ riŋ
də vesùwèeŋ ɲga'a ves Jisòs
wèn mvwe' mò'fis. Yè'sə
zinə ɲga a kotse'-a bum
sè vesùwèn ànə yuk yà'
mantombi yà'a cùk tètè kə
lèsə na. 15 Ncèp nə cu mali
ndzənə ɲwàk Nwì də,

<<A ye-a ɲga wèn yuk ɲgi nè
Nwì nə ntinə,
Wèn kà də wèeŋ guŋ ntum
duk.

Kà də wèeŋ guŋ tu mvè'nè
bùu awèn ànə guŋ fa'
ghà nè wo à sə gihì
ɲgəà

Fana wo guŋ tu bohòNwì
yà'a duk.>>

16 Bùu sè wo ànə yuk, nə sə
guŋ tu à ye ndà wèn? Ka
bùu sè Musi à kè fis vè wo
mvwe' nzeŋgòn ɲiŋ yà'a yeŋ

nà? 17 Bùu sè wo ànə jokse
yi ntum mənə lùumɲgòn
hum kwè à ye ndà wèn? Ka
bùu sè wo à gu bɔp nə kɔp,
ni' awo nòoŋ mam ɲgəà yà'a
yeŋ nà? 18 Nə ye sè' də bùu
sè yi ànə keŋ də wo nə kà
mvwe' ye ɲgòyòŋsə fo' kə
ni yuk ndà wèn? Ka bùu
sè wo à ka duk ye yuk yeŋ
nà? 19 Vesùwèn yə jəja də
wo ànə ka fo' kə ni to njo nè
wo ànə ka tu bohòNwì naəŋ.

4

Mumvwe' Nè ɲgòCu Yòŋsə Fo'

1 Nwì a kàk ves də anə
lo kə cum yòŋsə mvwe' ye.
Ye də a bəboŋ də a jəŋ
ɲkərə də kà də ɲwè nəmòk
kə tesə mɲŋgorè vès nè
də yi ka ye fo' kə ni duk.

2 Vesùwèn a yuk Ntirè Nwì
nè nà'a bəboŋ nə, sè' mɔ
mvè'nə wo ànə tsok fa tàcici
avès wèn ghà nè wo à ye
ɲgəà yà'a sè'. Megu də
vesùwèn yə də ncèp nè wo
ànə yuk nə à ka wo yumok
tesə. Nà' ànə ka wo tesə
bùusè wo ànə yuk, wo kà yà'
sə ntùu wo dzəm. 3 A nə ni
fo', nə cum yòŋsə mvwe' ye
sə vesùwèn sè a dzəm ncèp
nè nje nə sə ntùu vès sə.
Nwì à cèp ma nè bùu sè wo
à ka ncèp ye nə dzəm də,
<<Anə geŋ mù jok, nə keŋ də
Wo nə kà ɲgòkè cu yòŋsə
mvwe' yàm vè yuk.>>

A ka də mvwe' sè ɲgòcu
yòŋsə fo' ànə ye bùu yeŋ.
Bùsè yi ànə cep yè'sə ɲga yi
gu wes mè nzeŋgònə laŋ, nə

yoŋsə yu ye. ⁴ Njo nè yà' cu mùmuvwe' mòk ndzə̀nə̀ ɲwàk Nwì anə̀ də̀, nùmbu nè sàmba à dzèen, ɲga Nwì gù wes fàak ye fana yi cum yoŋsə yuye.

⁵ Mvwe' sè ɲgòcu yòŋsə sə̀ ànə̀ ye fo' yo ve'nə̀ fana yi cep mali də̀, <<Wo nè kà mvwe' yàm sə̀ kə̀ cu yòŋsə yuk.>> ⁶ A rì də̀ mvwe' sè ɲgòkə̀ cu yòŋsə fo' sə̀ cu yo. Nə̀ riŋ sè' də̀ bùu sè̀ wo ànə̀ yuk nè kà sə̀ ntùu wo dzəm, wo ànə̀ ka fo' ni lo. ⁷ Fana Nwì a fa mali mùmuvək mòk səmok nè yi sə̀ to nà' də̀ ntinə̀, nà'a ɲga'a. Ye jə̀ŋ mvə̀'nə̀ bùu yà'sə̀ wèŋ à ka fo' kə̀ ni yà'sə̀ fana, lùumɲgòn ànə̀ ca ma ɲkwèŋ anə̀ wùriŋ fana Nwì cep casə̀ yumok cùhu Devid. Yusə̀ yi à cèp sə̀, a sè' ncèp nè wèŋ a yuk nà' sè' laŋ. Nà'a də̀,

<<A ye-a ɲga wèŋ yuk ɲgì nè Nwì nè ntinə̀,
Wèŋ kà də̀ wèen ɲgɲ ntum duk.>>

⁸ A rì də̀ mvwe' sè ɲgòyòŋsə fo' nè yi à cep ènə̀ ka nzenɲònə̀ Josùwà ànə̀ jə̀ lo bwe Izùre fo' nà'a yeŋ. Busə̀ ànə̀ ye-na də̀ a zeŋ bwère də̀ yi à ka maŋkwèŋ bə̀ mvək nəmòk nè zok mok cep fe'lə̀. ⁹ Ncèp ye ènə̀ sə̀ nitsə̀' də̀ bùu Nwì wèŋ tse' lì yèyòŋsə̀ mòk yo. Nà' mègù co nsàp nè Nwì ànə̀ cum yoŋsə̀ nùmbu nè sàmba nà'a. ¹⁰ ɲwə̀ nè yi cu yòŋsə̀ nsàp yèyòŋsə̀ ènə̀, yi mè'rə̀ fàak ye pwe'fo', nè yoŋsə̀ mvə̀'nə̀ Nwì ànə̀ yoŋsə̀ ye.

¹¹ Ye də̀ a lù ɲgɲ də̀ ya a kə̀ cum yoŋsə̀ mùmuvwe' ànə̀. Kà də̀ mook ye ɲgà ɲtu co tàcici avès wèŋ ànə̀ ɲgɲ tu, nè kà kə̀ dzèŋ yà'a duk. ¹² A rì də̀ ncèp nè Nwì cu ɲwəm nè tse' ɲə̀ŋ ve'ε wù kà fùk. Nà' cəp casə̀ fèk nè nà' tse' ncəp ma ba. Nà'a lògè, nè kə̀ ni dzeŋ haan mvwe' sè̀ ntum ɲwè bə̀ yòŋsə̀ ye kə̀ tes. Nà'a kə̀ dzèŋgə̀ mvwe' ntùk, nè casə̀ vəp, nè lo ndzə̀ tsətsə̀'rè anə̀. Nà'a lòve'nə̀, nà' kə̀ fis və̀ yusə̀ ɲgə̀ŋgə̀ŋ sə̀ tsə̀rə̀ bə̀ yusə̀ ntum ye sə̀ fàk pwe'fo' mvwe' jə̀ja. ¹³ Yumok ka bohòNwì səswihi yeŋ lok. Bum pwe'fo' nòmə̀lisə̀ yi jə̀ja kwarə̀ŋgə̀ŋ. Vesùwèen nè kə̀ tə̀əŋ ntsə̀'mòk mantombii yi, nè sə̀ tsok bə̀ cùu avès yusə̀ vès à ɲù.

*Jisòos Yə̀yərə̀ ɲgòYe
ɲkum ɲgà Fa Satikà' Avès
Nè Ghan*

¹⁴ Vesùwèen kotse' bum sə̀ a yuk yà', nè dzəm yà' sə̀ cùk. A ɲu ve'nə̀ njo nè a tse' ɲgà fa satikà' nè ghan nè yi tə̀ mantombii Nwì bùu tu avès. ɲgà fa satikà' ènə̀ Jisòs nè yi mo Nwì, nè yi a lòmubu mvwe' sè̀ Nwì cu. ¹⁵ ɲgà fa satikà' avès nè, yi ka ɲwə̀ nè də̀ a sə̀ yə̀-a ɲgə̀', yi kà bə̀ zeŋ reèŋ yeŋ. A ve'nə̀ bùusə̀ yi sè' co vès. Nsàp məmumsə̀ nè fòpwe'fo' à vè yuk bohòyi laŋ, megu də̀ yi kà nè mò'fis gbù. ¹⁶ Ye də̀ vesùwèen nè və̀ mvwe' kapràak Nwì nè yi

ngà bònèm bohòbwì nè, nè kà wəp. Yà'a mvwe' sè Nwì nè koksə manziŋ bohòvès, nè gu ves bèboŋ, nè tēsə ves ghà nè à sə ləp də ŋwèe tēsə ves.

5

¹ A rì də wo cokfisgè ngà fa satikà' mən̄gorè bùu ye wèŋ. Wo nòn̄səgè yi də nà'a təŋ fa wo bohòNwì, nè sə fa satikà' nè ye fəfaa mok bohòNwì bə bup awo sè wo guu. ² Njo nè yi sè' ŋwè co vès, nè tse' sè' nsàp ntum nè aco nà' gu yi, yi gu bup fana yi nè riŋ ŋgòkotse' bùu sè wo sə jam mandzè njo nè wo ka bèboŋ kè bup àlɛ riŋ. ³ Məm̄vè'nè yi tse' nsàp ntum ànə fana nà'a njo nè yi tse' ŋgòfa satikà' bə tu sè ye sè' mvè'nè yi sə fa bə tu bùu mok wèŋ sə. ⁴ Yumòk nè vès rì nà'a sè' də, kaco ŋwè tsərə kok megu sə ntùè yi, nè duk də yi bùuŋ ngà fa satikà' ya bwiŋ jəŋ yi co ŋwè nè ghaŋ yeŋ. Nwèe bùuŋgè ngà fa satikà' nga Nwì to yi yi, mvè'nè yi ànə to Aròŋ lùm mòk fa' yà'a. ⁵ Krest à ye sè' nsàp ŋwè ànə. Yi ànə ka ni' ye yi, də yi ye ngà fa satikà' koksə. Nwì à cokfis yi yi. Yi nè yi ànə duk fa Krest nè də, <<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinə nè lo mantombi, m̄ ye tē' yònə.>> ⁶ Yi à duk fe'lə fa nà' mvwe' mok sè' də, <<Mù koksə wu ngà fa satikà' nè mvèsə, kè' mò'fis,

nsàp nè Màcisidèk à ye nà'a.>>

⁷ Ghà nè Jisòs à cu malì m̄ nzeŋgòŋ fəŋ fo' fana yi ləŋ pìriyà mòk bohòNwì nè yi tse' ŋàaŋ sè aco yi fis to Jisòs nè mvwe' kp̄ nè. Yi ləŋ torə fis pìriyà ènə bə ŋaŋ, nè sə waŋ bə ndzəplis. Anə geŋ Nwì yuk yi bùusè yi ànə jəŋ lo ni' ye sə nze bohònà' anə. ⁸ Yi ànə ye mo Nwì sè yo, yi yə'rə riŋ wesə mali mandzè nè ŋgòyuk duk Nwì bə nsàp ŋgə' nè yi ànə ye maŋkwèŋ. ⁹ Nwì ànə gu wes yi də nà'a ye kək̄rè ma lòn̄fo' ve'nə fana Jisòs nè à ye mok ŋwè nè ndàaŋwè pwe' nè nà' yuk-a duk ye, yi tse' lùŋ fo'. ¹⁰ Anə geŋ Nwì fa yi nsàp ŋaŋ nè ŋgòye ngà fa satikà' nsàp nè Màcisidèk à ye nà'a.

BòŋgòKùu', Nə Z̄ Bəŋ Sè Bəŋ

Bwèrɛ Jə'rə Ko Wu

¹¹ Vès tse' bum wùriŋ ŋgòtsè' fa wəŋ bə nzak ngà fa satikà' ènə. Megu də a guguŋ ŋgòtsè' fa wəŋ bùusè wo tsè'gè wəŋ yumok, wèŋ kà bə zəŋ ntəntəŋ rɛŋ tohò. ¹² Vès sə kwà' yàvès də anə ye co nga'a nga wèŋ sə yə'rə fa bùu mok wèŋ bum sè ma nè Nwì. Yà' sə yəəŋ bwi fe'lə də wèŋ cu malì co ŋwè nəmòk kə yə'rə fa fe'lə wəŋ bwe bum sè wo yə'rə yètogè yà' ma nè Nwì anə ntòyètò yà'a. Anə ye co wèŋ sə z̄ nga'a bəŋ sè bəŋ co bùu sè wo gu vəp laŋ. Wèŋ nè sə

nòmali nè ntombwi. Nè'e nsàp nè fòv'e'nə-ε? ¹³ Nwè nè yi nogè ye mbwi, ye dè ηgèηgàaη molə. Yi ka yusè wo sè yə'rə bə mandzè nè kəkərè nè ntòriη. ¹⁴ Nwè nè yi zugè ye bəη sè bəη, a ηwè nè aco yi tsərə to bə tu ye. Yi a yə'rə, nè riη ηgògəpsə rì bəp bə bəboη laη.

6

¹ Nə yeè nè v'e'nə fana a bəboη də a lo lə mantombi ηgòyərə bum sè gəgəη ma nè Krəst nè co bəu sè gəgəη wèη. Kà də a cum mam mali bə bum sè jèjəp sè wo a yə'rə to fa ves yà'a duk. A kà də a sè yə'rə yiskok megu nè də, bwiiη bwi fa bəp awo ηkwèη nè aco nà' jəη və fa wo kpə, nè dzəmtse' bohòNwi nà'a mok sè dəhə. ² Vesùwèη a yə'rə rì wes bə nzak bəpte nè ye bə nzak nè ηgònaaη fa ηwè bo mətuhù wèη laη. A yə'rə mok sè' də bwiiη nè kè lòkok mvwe' kpə, nè riη mvə'nè wo nè kè sak ləsə nzak nùu sə. ³ Vesùwèη a yə'rə rì wes bum yà'sə pwe' laη, Nwii tēsə-a fana a lo mok mantombi. ⁴ A tse' ηgòlomantombi bəusè mandzèə bəu nè co wù gə ya bəu sè wo a riη bum yè'sə nè kə foho dzeη fe'lə yà' yà'a foho vè sèmok. Nsàp bə ènə ànə ye to me mareη nè Nwi nè, nè riη bəbo nè Nwi nè sè'. Wo à tse' yuk mè Yònsè nè Rəreη nè yàwo sè' laη. ⁵ Wo à mùm ja'a, nè

riη də ncèp nè Nwi nè nà'a bəboη. Wo à mùm ja'a ηaaη sè yà' cu bə nzeηgòmòk nè nà'a nè kè vè ntsə'mòk nè sè'. ⁶ A ye-a ηga bəu sè wo à rì bum yè'sə pwe', kə foho dzeη fe'lə yà' sè' wo sə, ye də mandzè nè ηgòfəsə vè wo bəu. Busè anə ye co wo sè tē'lə fe'lə mo Nwi muntəəη nè kè' ba, nè sə fa-à nè yi marè'tu mətsetsərəə bwiiη. ⁷ Mvwe' nze nè mbəuη ligè fo' bəboη, zəzə sè tēsə bohòbəu sè wo sə fàk nà' sə fana Nwi gū boηsə mvwe' nze ànə. ⁸ A ye-a də ηgaη sè bəp sè kùk mègù mvwe' yà'sə wo, fana ye də nze nè ka fàk tse'. Nwi kəəp ηgòyàk məm mvwe' ànə. Wo nè və kə tēη vəpsə bəpsə məm mvwe' ànə fo' wà.

Wèη Təəη Gəgəη Ma Nè Nwi

⁹ Nge' am wèη, vès sè cèp-a sè v'e'nə fana ηga vès rì wèη yàwèη rii. Vès rì də wèη sè yù mandzè nè bəboη nè tse'è nè lùη fo'. ¹⁰ Nwii gùgè bum ye bə mandzè nè nà'a zìnə. Kaco yi nè swi fàak sè wèη à gū yà' yeη. Mvə'nè wèη à tēsə bəu ye wèη, nè sə tēsə mali nè ηga'a yè'e, yi nè kà yà' sè' swi. Bum sè wèη sə gū yà'sə pwe' sə nitsè' də wèη dzəm yi. ¹¹ Yusè yà' cu sə ntəu vèes də wèη pwe'fo' wèη jiiη nzoη, nè təəη gəgəη tē kə ləsə. Wèηη gə v'e'nə ya wèηη nè kə tse' bum sè wèη sə naaη tu də wèηη nè kə tse' sə. ¹² Kà də ηwèe koksə

wε' duk. Wèeη be' le kùu bũu sè wo sè dzəm mandzè nè zìnə nə yà'a, nə sə təəη gũgũη. Nà'a nsàp bù nè wo nè kè tse' bum sè Nwì a kàk wo sə.

Nwii Kà Bwi Bòrəgə

¹³ Mvè'nə Nwì ànə sə kak fa Abràham yumok fana yi à kèη bə liη sè ye, ηgònitsè' də yi nə gũ tsoη li yusè yi kàk nà' sə. Yi ànə keη bə liη ye ve'nə busə ηwè nəmòk nè nà' càsə fe'lə yi co yi keη bə liη nà' à ye bùè. ¹⁴ Nwì ànə kak fa Abràham nə də, <<Gũ kpũ tsoη yà, mũ nə se wu, Abràham. Mũ nə gũ ηgwì bù yòyam ve'ε sè' wùriη.>> ¹⁵ Anə geη Abràham ko ntəm, nə təəη gũgũη tètè yi à kè tse' yusè Nwì à kàk yi sə. ¹⁶ A rì də ηwèe kèηgè kèη, yi keη bə liη ηwè nəmòk nè nà' yam càsə yi. Bwiη kèηgè kèη ve'nə fana ye də nzak mée. ¹⁷ Ye də Nwì ànə dzəm ηgòni fa bùu sè yi ànə kak yà'wèη yumok sə wèη də yi nə kà cùu ye kupsè yuk. Fana yi keη bə liη ye ηgònitsè' də yi nə gũ yusè yi duk sə. ¹⁸ Kəkà' nə ye ηgòkèeη yà'sə bum sè ba sè kaco mòk kupsə yeη, Nwì ka mvwès bə zeη sè' ci' yuk. Bum sè ba yà'sə gũgè vès sè a ca təhə tu avès bohòNwì sə ηgòko ntəm, nə sə naaη tu ηgòkè tse' yusè Nwì à kàk də a nè kè tse' ntsə'mòk sə. ¹⁹ Kaco ntəm avès saha yeη bùusè a rì də Nwii kəgè yumok, yà' kà wà cà. Naaη tu nè a

tse' bə bum sè Nwì a kàk ves yè'sə gũgè ves fana vès neη tosə ndaa sè ηgòni lòmvwè' dzon sè rərəη sè mũ ndap Nwì nè ghaη sə. ²⁰ A ve'nə bùusè Jisòs bə tu ye a kè niη to fa ves fo' yi. Jisòs nə yi ηgà fa satikà' nè ghaη, nsàp nè Màcisidèk à ye nà'a.

7

Màcisidèek Ngà Fa Satikà' Nè Yi Ghak Aròn

¹ Nwè nè wo to liη ye də Màcisidèk ènə à ye ηkum mvwe' lak mok sè wo to fo' də Salèm. Yi à ye sè' ηgà fa satikà' Nwì, yi Nwì nè yi yam càsə pwe' nə. Mvèk nəmòk à ye Abràham lo mvwe' mà' dzè' nə kə zə bù ηkəηkum mok. Yi ànə sə bwi foho və fo' fana Màcisidèk nə kə tseη yi mandzè, nə se yi. ² Yi ànə kə tseη Abràham nə ve'nə fana Abràham nə gapsə bum sè yi jə vè mvwe' dzè' sə pwe' bòp hum, nə fa nà' bòp mò'fis. Liη Màcisidèk nə yà'sə də, Nkum nè yi gũgè bum kəkùrè. Liη ye mook sè' də, Nkum Salèm. A yà'sə də, Nkum ηgà fifi. ³ Nwè nəmòk ka ηgwì bù ye riη lok. Wo ka ghà nè wo à dzə yi kè ghà nè yi anə kpũ sè' riη. Yi ye yà'sə co mũmvè'nə mo Nwì cu, bùusè yi mam ye ηgà fa satikà' nè mvèsè. ⁴ Ye-na yònsàp ηwè nè Màcisidèk yam è. Abràham nè yi à ye tè', nè yi à yèto ηgwì bù Izùre yi nə à gapsə bum sè

yi à fès jə vè mvwe' dzè' sə bòp hum, nə fa Màcisidèk nə bòp mò'fis. ⁵ Lùk Musi sə tsə' də bwe Izùre pwe' nə gapsə bum awo sè wo tse' sə bòp hum, nə cokfis nonşə bòp mò'fis ca. Wo cokfis ve'nə, wo fa yà' bohòngàa fa satikà' sè wo tesə mvmvwe' ndap Levi. A rì də ngàa fa satikà' yè'sə wèŋ à sè tse' bum yè'sə nga sə fa wo yà' bwema awo sè wo pwe' ngwì bù Abràham. ⁶ Nè Màcisidèk nə ye zok. Yi à ka ŋwèə Levi sè yeŋ, fana Abràham fa mali yi bòp nè mò'fis nə. Anə geŋ yi se Abràham nə sè', Abràham nè Nwì à nə zù rùk bə nà' nə. ⁷ A riŋ jəja də ŋwè nè yi sègè mòk, ye də yi yam càsə ŋwè nè yi sè nà' nə yi. ⁸ Bwe Levi sè wo à sè jə bòp nè mò'fis sənə sè hum yè'sə wèŋ à ye bùu sè wo kpuğəə. Nwàk Nwì sè tsə' də Màcisidèk nè yi à jə ye nə, cu fo' ŋwəm. ⁹ Mvè'nè Abràham ànə jəŋ bum yè'sə, nə kə fa Màcisidèk yè'sə fana aco a duk də, à fa Màcisidèk nə yà' Levi, yi nè bwe ye wèŋ sè jə nsàap bum yà'sə niè' wo sə. ¹⁰ Aco a duk ve'nə bùusè ghà nè Abràham à kə fa Màcisidèk nə bum yè'sə, à ye nga yi ka tàcicii Levi nə ntòdzə.

¹¹ A cep-a bə fàak ngàa fa satikà' sè wo à ye bwe Levi sə. Nwì ànə fa bwe Izùre wèŋ lùk Musi fana yà' à ye bə nsàp mandzè nè ngàa fa satikà' sè wo à ye bwe Levi

à sə gù fàak awo. A ye-a də fàak sè ngàa fa satikà'a yè'sə wèŋ à sə gùu sə à ye kəkərè ya bwiŋ ye jì njo mantombii Nwì, bwère njo mòk à ka yeŋ nè də ngà fa satikà' mòok və fe'lə səmok. Ngà fa satikà' nè wo də yi ye nsàp nè co Màcisidèk à ye nə, yi kà mok nsàp nè Aròŋ ye fe'lə. ¹² A zìnə də a ye-a nga ngà fa satikà' mòk vè nè nsàp mandzè nje zok fana lùk nə kupsə tsoŋ yàwo sè'. ¹³ Tà Jisòs àvès nè a sè cèp bə liŋ ye nè'nə, yi a tesə vè ye bə bòp lak nè zok. Ngà fa satikà' nè mò'fis à ka mvwe' bòp lak ànə tesə yuk. ¹⁴ A rì bèboŋ làaŋ də Tà àvès ngwì bù Judà. Ghà nè Musi à sè cèp bə mandzè ngàa fa satikà' wèŋ, yi à ka lak yà'sə fə ntu'ù ŋwè nè mò'fis tèn yuk.

Jisòs Ngà Fa Satikà' Mòk Co Màcisidèk

¹⁵ Bə nzak ngàa fa satikà' wèŋ fana a rəeŋ bònşə gha' fe'lə bə zeŋ bùusè ngà fa satikà' mòk a tesə vè nè yi co Màcisidèk. Jisòs ngà fa satikà' mòk co Màcisidèk. ¹⁶ Yi ànə ye ngà fa satikà' ka də a mvè'nè lùk sə dzəm də wo jəŋ yi yeŋ. Yi ngà fa satikà' bùusè yi tse' nàaŋ sè ngòfa ŋwè lùŋ nè ka co nà' me yuk yeŋ. ¹⁷ Vès riŋ yè'sə bùusè yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Wù, wu nə ye ngà fa satikà', nsàp nè Màcisidèk à ye nà'a nè mvèsə.>>

18 Vès sə yə də lùk nè nà' à ye mantombi à kupsə bùusə nà' ànə ka nən tse' nə kà fàk bohòbwìj sè' tse'. 19 Yà'a lùuk Musi yà'sə ànə kaco yà' gu nwe yi ye kəkərè mu lisè Nwì yej. Nwì a jə vè yumòk nè bògha' le zej. Fana a yə də lùk mòk nè nà' bòghak le zej sə vəə. Nà' sə vəə ngòfa ves naən tu nè bəboj, nè aco nà' gu ves a kəəp və nɣu ni' yi.

20 Yu nəmòok sè' də, ghà nè Nwì ànə duk də Jisòos nè ye ngà fa satikà' nè mvèsə fana yi kej be'lə bə kèn. Ghà nè ngwì bù Levi wèn ànə sə kok gan ngàa fa satikà' yà'sə fana nwe bə nəmòk à sə kà kèn fo' kènghè. 21 Ma nè Jisòos ye də ghà nè Tà Nwì à koksə yi ngà fa satikà' fana yi kej bə kèn. Tà Nwì à kèn də,

<<Wu nə ye ngà fa satikà' nè mvèsə.

Yusə mù cèp yè'e nə kà kə kupsə yuk.>>

22 Njo kèn nè Nwì à kèn nè'nə fana Jisòos tə bohòvesùwèn co nwe nəmòk nè a yə yi, a sə riñ tse' də rùk nè a zə nà' ves Nwì wèn nə, nà'a gəgəj zin.

23 Yu nəmòok sè' də, ngàa fa satikà' sè wo à ye ngwì bwe Levi wèn sə ànə ye yəwo wùriñ bùusə mòk kpu, mòk kok. 24 Nè Jisòos ye zok. Yi nè kà ye kpu yuk. Nwè nəmòk nè zook nə kà mvwe' ye sə co ngà fa satikà' mòk kə cu yuk. 25 Nà'a njo nè yi tse' nən pwe' nè pwe'

ngòfa lùj bohònwè nè yi cà-a bohòyi ngòvè bohòNwì. Yè'sə ve'nə bùusə yi cu fo' ghà yà lòon, nə sə lej piriya mətuhù vesùwèn bohòNwì.

26 Ye də Jisòos nə ngà fa satikà' nè yi kərə bohòvès ve'ε kap. A ve'nə bùusə yi rərej, yi ka bup tse', nə kà jòn sè' tse' lok. Yi ye zok bohòngàa gù bup wèn, yi ye mubu səsapni. 27 Ngàa fa satikà'a mok yà'a wèn à sə fàha satikà' nùumbu pwe', nùumbu pwe'. Wo à sə fa to satikà' bə bup sè yəwo bə tu awo nkuñ nə sə fa sè bùu bup sè bùu mok wèn. BohòJisòos ye, yi à sə kà nsàp satikà' anə fa bùusə yi ànə fa satikà' nje kè' mò'fis nà' kərə ve'nə nè mvèsə. Satikà' ènə, a nè yi à fa ni' ye bohòNwì, nə kpu nà'a. 28 Bohòlùuk Musi, bùu sè bwìj, sè wo tse' jòn ànə sə ye ngàa fa satikà' wo. Bə nza' kèn nè Nwì à kèn, nè nà'a jə mvwe' kùu lùuk Musi sə fana Nwì a koksə mok mo ye nè yi kəkərè nè mvèsə.

8

Jisòos Ngà Fa Satikà' Avès Nè Bə Rùk Nè Fi

1 Yusə vès sə cèp sə də, a tse' nsàp ngà fa satikà' nè ghan ànə nè yi tə bə tu avès. Yi cu bo ma mà'a Nwì nè yi manjəngèj nè yi sə sak nkum mubu nə. 2 A yi nè yi tə fa bwìj mu nda'à Nwì mvwe' nè rərej nà'a. A fo' mvwe' sè zin sè à gù Tà Nwì, ka nwe yej. 3 Fàak sè

ngàa fa satikà' wèeη gùgèè
 də, wo sə faha nsàap satikà'
 zəzok bohòNwì. Ye də a
 kəkərè də ηgà fa satikà' nè
 yi tə mvwe' tu avès nè fa
 Nwì ye sè'. ⁴ Yumòok sè' də,
 yi ànə sə cum-a sə nze fèeη,
 yi kà ηgà fa satikà' ye, bùusè
 ηgàa fa satikà' wèη cu fənə
 yo, sè wo sə gù yàwo mvè'nè
 lùuk Musi sə dzəm sə. ⁵ Fàak
 sè ηgàa fa satikà' sə wèη
 sə gù sə, yà' mègù yà'sə co
 tsətsèη wà. Yusè zinə sə,
 a yusè wo sə gù yà' mabu.
 Tàap sè wo à gù yà' bə
 nsàp cək mòk nè ηgòkùksə
 Nwì mbwa nà'a mègù sè'
 tsətsèη. Nà' sə nitsè' mvè'nè
 mvwe' sè wo kùksəgè Nwì
 cu mabu. Nà'a njo nè Nwì
 ànə cep bohòMusì ghà nè yi
 ànə də yi gù ndap nè də,
 <<Jəη ηkərè də bum pwe' ye
 megu māmuvè'nè mù a tsè'
 fa wu māmuvwe' nda Sinà
 yà'a.>> ⁶ A ηgà'a də a yə
 də Nwì a fa Jisòs Krest fàk
 sè yà' yam càsə fàak ηgàa
 fa satikà'a mòk wèη sə. Nə
 ye sè' də rùk nè yi sə càsə
 fa ves nà' nè bògha' sè' zèη,
 bùusè Nwì a kàk ves bum sè'
 yà' bògha' sè mantombi sè'
 bùu zèη. ⁷ Rùk nè wo à zə to
 nà' mantombi nè ànə ye-na
 kùkərè ηgòtəsə bwìη bwèrè
 Nwì à ka nè ba mòk jəη və.

⁸ A yə də Nwì à yə də bùu
 ye wèη à ka nà' nonjə bùusè
 yi ànə duk də,

<<Mvèk sə vəə nè mu nè zə
 rùk nè fi ves bùu Izùrè
 nè ye bùu Judà wèη.

Sə cep ve'nə Tà Nwì.

⁹ Nè'nə nè kà mòk co rùk nè
 mù à zə nà' ves tàcicii
 awo wèη,

Ghà nè mù ànə kotse' wo bə
 bo am,

Nə fis wo mvwe' nzeηgòljìp
 nà'a mòk ye.

Wo à ka rùk nè vesiwèη à zə
 nè nonjə.

Fana mù bwì fa wo ηkwèη,
 nè co'krə fis bo am
 bohòwo.

Sə cèp ve'nə Tà Nwì.

¹⁰ Rùk nè mù Tà nè mù sə
 cèp nè nè zə nà' ves
 bùu Izùrè wèη nè ve'ε:

Nùmbu ànə kè dzèη nùu,

Mù gə ya lùuk am ni sə ntəu
 wo,

Fana wo sə tsərə megu mòk
 zèη nùumbu pwe'.

Mu nè ye Nwì àwo, wo ye
 bùu am.

Sə cèp ve'nə Tà Nwì.

¹¹ Njo mòok nè kà ye nè
 co wo sə kə duk ηwè
 mòk kè moma awo àlè
 də,

<<A bəbòη də wu riη Tà Nwì>
 mòk ye,

Bùsè wo pwe'fo', nè
 ηkwà'ηwè bə nè
 mweηke' pwe',

Wo rì m.

¹² Anə ye ve'nə bùusè mu nè
 koksə manziη bohòwo
 bə bum sè bəp sè wo
 à gù pwe'.

Mu nè swi bisə bəp awo sə
 sè'>>

¹³ Mvè'nə Nwì cèep, nè to liη
 rùk nè fi fana ye də rùk nè
 mantombi nè rèη bəp laη. A
 riη də a ye-a ηga yumòk rèη
 laη, nà'a nè bisə wà.

9

*Satikà' Nè Jisòs Nə,
Casə Yà Lòonj*

¹ Rùk nè wo à zù to man-tombi nə, nà' à tse' lùuk sè ngònì fa bwìj mvè'nè wo tse' ngòkùksə Nwì. Mvwe' mok à ye sè wo ànə gù nonjsə də ya bwìj nə sè kə kùksə Nwì fo'. ²⁻³ Mùmvrwe' nè wo à sè gùm dzòonj fo' bə cək ènə, ànə ye mvwe' sè wo à sè to fo' də Tàbanikə. Wo à sè fa satikà' mbwa. Wo à sè gùm dzòonj nà' pwe', wo kə ci mündap mòk mbwa nè rum ba. Wo à kə'ə lok ncùu rum nè mà mbwèndap nə bə cək. Wo to fo' də mvwe' sè yà' rɛj cəsə. Bum sè wo à nèmsə mvwe' rum nè mò'fis nə à ye laàm bə teberè nə ye bred nè wo à nòjsə ngòkùksə Nwì fo'. Wo à sè to rum nè bum yè'sə fo' nə də mvwe' sè rərəj sə. ⁴ Kàm nè wo à sè tèn rəmsəgè bum fo' ngòkùksə Nwì bə zɛj à ye sè' mùmvrwe' nè nà' rɛj cəsə ènə. Wo à gù nà', nə yok lajnsə wes nà' bə guù pwe'fo'. Nkùp nè nà' tə bə tu rùk nè Nwì à zù bə bùu Izùre wèj nə à ye fo'. Wo à yok nkùp ànə sè' bə guù. Wo à nòjsə nsàp bɛj nè də manà nà'a sè' sənə nkùp nà'nə. Wo à gèsə yà' sənə to'kàn mòk nè wo à gù nà' sè' bə guù. Ntumbàn Aròn nè nà' à to mvù nà'a à ye sè' ca. Yusə yà' ànə ye ləsə ca à ye lis ba sè Nwì ànə com naan lùuk ye mbwa. ⁵ Yumok à ye mɔ tu nkùp anə ba. Wo sè to yà'

də ceròbim. Mòk cum ngù nkùp ma mòk, mòk cum ma mòk. Wo san və bàap awo kə be'lə mɔtsətsə'rə mvwe' bù'rè nè Nwii swisə fagè bwìj bɔp awo fo'. Yà' ànə ye fo' ngònitsè' fa bwì də Nwii fa'nə. A nə kà bum yà'sə nga'a pwe'fo' cèp rɛjsə wes.

⁶ Mvè'nè wo ànə gùhu tsə'rə wes mùmvrwe' ànə fana, ngàa fa satikà' wèj sə ni mùmvrwe' ndap nə nùumbu pwe'. Wo sə ni mvwe' rum nè kə ncùhu ngògù fàha awo fo'. ⁷ A sə ni mègù mvwe' rum nè mambwè ndap nə nkum ngàa fa satikà' nə yìyi. Yi à sə ni mègù mbàa nùumbu nè mò'fis sənə lùmngònj. Mvək ànə ye, yi lo mbàa bə nduəm nàm ngòkè mis fa Nwì njo bɔp ye sè yi a gù yi bə tu ye. Yi kə mis fe'lə mok sè' bə bɔp sè bùu Nwì wèj a gùu nga wo ka riɛj sè'. ⁸ Mùmvrwe' nè à ye, fana Yònsə nè Rərəj nə jə bum yè'sə ngòyərə fa vesùwèj də, a ye-a nga ndap Nwì tə mali fo' ve'nə, jwè kà mvwe' rum nè rɛj cəsə, nè Nwii fo' ànə kə ni løyuk. ⁹ Nà'nə yà'sə nsàp yumòk nè nà' sə nitsè' fa vesùwèj mvè'nè bum sè niè' sə cu. Yà' sə nì fa ves də kaco satikà' nè jwè fa bohòNwì gù də yi riɛj də yi rərəj yɛj. ¹⁰ Bum sè ngòkùksə Nwì fo' yè'sə yà' mègù bum sè a yəgè yà' bə lis yè'e. Yà' mègù bum sè co bɛj bə nənə nə ye mandzè nè ngòcùhu rɛjsə

ni'. Yà'sə bum sè ηgògù ηwè ηgòyəəη rərəη mälisè Nwì. Bum nzenğòη yè'sə ànə tse' fàak mvək momjo wà kə dzeη ghà nè Nwì à kupsə bum mok bæ mandzè nè fi.

¹¹ Nè nga'a nè'e Krèst a vè laη. Yi nga' fa satikà' bæ nsàp mandzè nè fi nè nà'a jəη vè bum sè bèbòη. Yi gùgè fàak ye mvwe' Tàbanikè nè nà' yam gha', nè boη ghak nè sè nze fəeη nè'e. Wo à ka məm̀vwe' ànə bæ bo ηwè gù, nà' kà ma sè nze sè' ye.

¹² Ghà nè Krèst à kè cà ni lòm̀vwe' sè yà' reη càsə sè fana yi ànə ni megu fo' kè' mò'fis, nè lə təəη ve'nə. Yi ànə ni fo' bæ nduəm sè ye. Anə ka bæ nduəm mbòη kè ndzə àle yeη. Yi à jə nduəm ye sə, nè kə fiη me'rə fis ves bæ zeη mvwe' ηgə' nè vès à tse' njo bup sè vès à gùu sè mok mvèsè. ¹³ Wo à cì bwiη bæ nduəm mbòη bæ ndzə, nè ke' wo bæ vè mombòη nè wo tèn vèpsə muni'i, ya ηgùupni' awo yəəη mälisè Nwì rərəη.

¹⁴ A ye-a də nduəm nàm tse' ηgòrəηsə bwì nsàp ànə, ye də aco nduəm sè Krèst rəηsə ntum ηwè nè casə yà lòoη. Yi à jə ni' ye nè nà' ka bup tse', nè fa nà' co satikà' mütuhù vès. Yi à gù ve'nə bæ ηàaη Yòηsè Nwì nè yi kà mè yukgè nè. Nduəm ye yà'sə gùgè ntuum avès ηgòye rərəη. Ya a kà bup sè co yà' jəη vè fa ves kpə sè gùhù mali, vesùwèη sè be' le mandzè Nwì nè yi

cu ηwəm nè.

Kpə Nè Jisòs Nə A Fa Yi Nàη NgòGù Rùk Nè Fi

¹⁵ Nə yeè nè ve'nə fana Krèst nè tə mütsetsə'rèə bwiη bæ Nwì yi njo kpə ye nè yi à kpə nè. Yi sè gùhù tsə'rə rùk nè fi ya nga bùu sè Nwì ànə cokfis wo ηgòye bùu ye sə wèeη nè kə tse' bum sè Nwì à kàk wo sə. Wo tse' yà', wo tse' yà' mok nè mvèsè kè' mò'fis. Kpə ye nè fiη me'rə bwiη mvwe' ηgə' nè wo tse' njo bup sè wo ànə gù, ghà nè rùk nè zəm nè ànə tse' mali ηàη ntòfo' nà'a. ¹⁶ Ta kpə co wo zə rùk. Nwèe tagè kpə fana tse'ηga yi kpə ηkuη wo gù yusè yi à cèp nòηsə lòsə. ¹⁷ Ghà nè yi cu-a ntòfo' fana kpə nè yi ta nè nè kà fàk tse'. ¹⁸ Nà'a njo nè rùk nè Nwì ànə zə to bæ bwiη wèη mantombi nè à tse' ηàη ηga nduəm à ye fo' sè' ηkuη. ¹⁹ Ghà nè Musi à tsè' fa bwiη lùuk sè Nwì à fa də wo nè sə be' zeη sə fana yi tsoho wes fa yà'wèη, nè jəη mvuu ηgaη mok nè wo to nà' də hisòp, nè be'lə nà' bæ ndàp nè bèbaη, nè gesə yà' sənə nduəm mombòη sè yi tòrə yà' bæ ndzəp, nè mis ηwàk rùk nè fo'. Yi mis wes ηwàk nè, yi jəη yà', nè mis fa bùu sè wo fo' sə pwe'fo'. ²⁰ Yi ànə mis wes fa yà' ve'nə fana yi sə kəa də, <<Yè'e nduəm sè yà'a ηgòki ηge' ndzənə rùk nè Nwì a duk də wèeη nòηsə nà'.>> ²¹ Fana Musi nè jə nduəm sə, nè mis tàbanikè nè, nè

ye bum sè wo kùksägè Nwì bə zəŋ sə sè' pwe'. ²² A zìnə də mandzè nè lùuk Musi à ye də, à ye ŋga wo dzəm-a də wo gɔ yumok ya yà'a ye rərəŋ fana tse'ŋga nduəm kə dzeŋ tsoŋ lì fo' ŋkuŋ. Bum sè wo à sə gùgè jì nduəm à ye mègù momjo. Fana mandzè nè aco wo swifa ŋwè bɔp yè'sə bùè, tse'ŋga nduəm cɔəm sə nze.

²³ Anə ye to mantombi anə kəkərè də wo gɔ vɛ'nə ya wo gɔ bum sè yà' à ye co tsətsəŋ ŋgònitsè' bum sè yà'a ma mɔbu yà'sə ye rərəŋ. Nə ye fe'lə sè' də, a bəboŋ ŋgòfa satikà' nè nà' bəgha' zəŋ mɔ tùhù bum sè yà'a nsàp nè ma mɔbu nə, nə noŋsə satikà' nè bə nàm wà. ²⁴ Ŋgàa fa satikà' mok yà'a à ni lòyàwo mɔmvwe' ndap nè ànə gɔ nà' bo bwiŋ. Yè'sə à ye mègù co tsətsəŋ wà ŋgònitsè' mvè'nè mvwe' sè Nwì cugəə cu. Krest à ni lòye mvwe' sè Nwì cu mɔbu anə bə tu. Yi tə mantombi Nwì anə bùu tu avès. ²⁵ Yumòok sè' də, ŋkum ŋgàa fa satikà' bùu Jus wèŋ nə à sə nigè mà mvwe' rum ndap tàbanikè nè luum ŋgòn bə luumŋgòn pwe'. Yi à sə nigè ye sə, kà bə nduəm ye sè ndzə ni'ì yi ye. Jisòs à ni ye kè' mò'fis, nə fa Nwì ni' ye sè' kè' mò'fis anə. ²⁶ Anə ye-a də yi tse' ŋgòni càsə kè' mò'fis də bwèrɛ yi à yə ŋgə' kè' ŋkəuŋ, ye jəŋ mvè'nə wo

à gù nzeŋgònə sə. Yusə à ye də, yi à vè sə nzeŋgòn kè' mò'fis me vɛ'nə. Yi à vè yè'sə bə mvèk njàvès nè niè' nè nzeŋgòn nə sə kuəp ŋgòmè nè'e. Yi à vèə, nə fa ni' ye nə satikà' ŋgòyis fis fa bwiŋ bɔp awo sè wo à gùu pwe', mvèsə nè mvèsə. ²⁷ Ma nè bwiŋ yàwo də ndàanwè pwe' nè kɔ kè' mò'fis. Yi kɔ wes, yi kə sak nzak bohòNwì. ²⁸ Ma nè Jisòs ye də yi à kɔ sè' kè' mò'fis. Yi kɔ mənə tu bwi, ŋgòjə fis lòbɔp awo. Yi nè bwi vè fe'lə sə nzeŋgòn fɛŋ səmok. Yi vè nà'nə, kà mok ŋgòkə jə lòfis bɔp bwi mok ye. Yi nə və ŋgòkə fa lùŋ bohòbùu sè wo sə tək yi wèŋ.

10

Satikà' Jisòs Nə, A Ye Kè' Mò'fis, Nə Ye Mvèsə

¹ Lùuk bùu Jus wèŋ mègù co tsətsəŋ ŋgònitsè' nsəsəə bum sè bəboŋ sè yà'a nè kə ye ntəsə'mòk. Kaco yà' niŋtsok riŋ pap nè pap mvè'nə bum yà'sə nè kə ye sə sè' yeŋ. Ŋgàa fa satikà' wèŋ à sə fagè satikà'a sə luumŋgòn pwe'. Nsàap satikà'a yà'sə à ka ŋàan sè ŋgògɔ ŋwè nè yi dzəm ŋgòvə bohòNwì ye rərəŋ tse'. ² Yà' ànə tse'-a nsàp ŋàŋ ànə bwèrɛ bwiŋ kà satikà' nùumbu lòŋ vɛ'nə sə fahà. A vɛ'nə bùusə ànə ye-a də satikà'a sə à gù-a wo ŋgòye bəboŋ bwèrɛ ntuum awo kà mok də wo

tse' mali nzak mok sə saha fe'lə. ³ Mvè'nè wo ànə sə gùhə yà' luumngòŋ pwe'fo' fana satikà'a sə sə gù wo ngòtsərə mali bup awo sə sèmok. ⁴ A ve'nə njo nè a yə nè riŋ də kaco nduəm mbòŋ kè ndzə tse' to nàaŋ sə ngòyis fis bup ɲwè yeŋ.

⁵ Nà'a njo nè Jisòs à ye ngòvè sə nzeŋgòŋ, yi cep bohòNwi də ve'ɛ.
<<Wù ka satikà' nè wo fa nà' bə bum sè co nàm dzəm.

Wù a gù fa mɛ le ɲgùpni' nè mɛ nə fa wu satikà' fo'.

⁶ Wo jəgè yà', nə teŋ vəpsə də wo sə fa satikà', kè sè wo fagè yà' də ya yà'a yis fis gesə fa wo bup awo nà'a,

Wu kà bə zeŋ sè' kwagè.

⁷ Ye də mù cèp yàm də, <Nwi, mɛ nè'.

Mù vè ngòkè gù yusè wu nə kwa bə zeŋ,

Mvè'nè wo à com nòŋsə ndzənə ɲwàk yònə.>>

⁸ Yi à cèp ncèp ànə, yi duk yà'sə də satikà'a sè bwiiŋ fagè yà'sə, Nwi kà bə zeŋ kwagè. Satikà'a sè wo à sə fa yà'sə yusè lùuk bùu Jus wèŋ à sə dzəm zeŋ. ⁹ Fana yi cep fe'lə sè' də, <<Mɛ nè', mù vè ngòkè gù yusè wu nə kwa bə zeŋ.>> Sə nitsè' jəja də yi sə jə fis gesə lùk nè zəm nə ngòjə vè mok lùk nè fi. ¹⁰ Vesùwèŋ ɲga'a mok rərəŋ bùusè Jisòs a gù yusè Nwi dzəm sə. Yi à jə ni' ye, nə fa nà' co satikà' kè' mò'fis, nə kərə təəŋ

ve'nə. ¹¹ ɲgàa fa satikà'a sè mantombi wèŋ à sə təəŋ ngògùhə fàak awo bohòNwi nùumbu pwe'. Ghà nè wo sə fàk pwe' wo sə fa megu sè' nsàp satikà' nè mò'fis nè wo fagè səsə nə. Yusə də, kaco nsàp satikà' ànə yis fis to bup sè bwiiŋ a gù sə yeŋ. ¹² Ma nè bohòJisòs Krest ye, yi à fa satikà' nje kè' mò'fis nè nà' tse' ɲaŋ ngòyis fis fa bwì bup awo mvèsè. Yi à gù wes ve'nə, yi lo, nə kə cum yuye nze bo ma mà'a Nwi. ¹³ Yà'a mvwe' ncum ye sè yi cu ɲga'a fo', nə sə tək nùumbu nè Nwi nè gùhə, yi nəŋ tes kùu ye mətuhù bùu sè wo bəŋgè yi pwe'. ¹⁴ Yà'a mvè'nè yi ànə jəŋ megu satikà' nè mò'fis, nə gù bùu sè yi à reŋsə wes wo sə də wo mam mok kəkərə ve'nə mvèsè. ¹⁵ Yòŋsè nè Rərəŋ nə sə nitsè' fa vesùwèŋ jəja sè' də satikà' nè Jisòs ànə fa kè' mò'fis nə, nà' kərə sè' ve'nə. Yi ànə duk to də,

¹⁶ Tà nə à duk də,

<<Nè'e rùk nè mɛ nè zɛ nà' Vesiwèŋ ɲga nùumbu nə kè dzèŋ.

Mɛ nə gù lùuk am ni sə ntùu wo,

Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ nùumbu pwe'.>>

¹⁷ Yòŋsè nè Rərəŋ sə cep mali sèmok də,

<<Mɛ nə swisə fa wo bum bup awo sè wo à gù pwe'fo'.>>

¹⁸ A ye-a də Nwi a swì wes fa bwì bup awo laŋ, ye də bwiiŋ teŋsə ngòsə faha

satikà' bùusè yà' ka fàk mok tse'.

Vesùwèen Soon Kuep Və BohòNwi Nə Kà Wəp

¹⁹ Bwema am wèŋ, nduəm sè Jisòs sə a nè tosə fa vesùwèŋ mandzè nè ŋgòcà ni lòmŋwe' sè Nwi cu sə nè kà wəwəp tse' laŋ. ²⁰ Jisòs a nè tosə mandzè nè fi nè nà' tse' lùŋ nè laŋ. Yi a nè tosə nà' bə ŋgùpni' ye. Yà' gù co yi a nè tosə ndaa sè ŋgòni lòmŋwe' dzoŋ sè mɔ mvwe' ndap Nwi sè yà' reŋ càsə pwe' yà'a. ²¹ A tse' bə ŋgà fa satikà' nè yi yam wùriŋ sè'. A yi nè yi sə kùk ndap Nwi nè nà'a bùu ye wèŋ pwe' yi. ²² Ye də vesùwèen fa ntum avès bohòyi, nè kà sə mərə lok. A soon kuep və bohòNwi bə ntum avès pwe'fo'. Nduəm sè Jisòs sə a wèŋsə fa ves ntum avès laŋ, a ka nzak mok tse' fe'lə. Yu səmook sè' də, vesùwèen mok bùu sè wo a cùk reŋsə ni' awo bə ndzəp sè rərəŋ. ²³ Vesùwèen təen mali guguŋ, nè sə naan megu tu avès bə bum sè ànə duk to də a dzəm də yà'a nè kə vəə sə. A kà də a sə mərə fe'lə sə ntum vès mok duk, bùusè Nwi a kàk ves laŋ, a ri sè' də yusè Nwi kàk yà', kaco yà' ca wà yeŋ. ²⁴ Vesùwèen lap mandzè nè ŋgògù bwiŋ də wo tse' ntum sè bèboŋ ŋgòtse' dzədzəm bohòmòk bə mòk, nè sə gu fàak sè bèboŋ. ²⁵ Vesùwèen kà də a teŋsə ŋgòsə vè mvwe' mò'fis ŋgòkùksə Nwi mvè'nè bùu

mok wèŋ a teŋsə yà'a duk. A sə gu ghaha le nsàp nè aco bwi tse' ntum sè ŋgòlòmantombi. Vesùwèen gu ve'nə bùusè a ri də numbu nè Tà Jisòs nè bwi foho və nè kuep laŋ.

Jəŋ Nkərə, Kà Də Wu Mè'rə Zinə Nə Gu Bup Duk

²⁶ Vesùwèen riŋ mandzè nè zinə nè laŋ. A ye-a ŋga a ri nà' ve'nə nè me'rə nonse nà', nè sə gu bup fana ye də satikà' mòk nè wo nè fa fe'lə ŋgòyis fis nsàp bup ànə ka mok cum fe'lə. ²⁷ Ye də ŋgəŋgaaŋ riŋ də yi cu bup bùusè yi ri də Nwi nè sak yi, yi gbɔ nzak. Nsàp lum mis mòk nè nà'a bə jooŋ nè kə te' bərə fis bùu sè wo bèŋgè Nwi wèŋ liep. ²⁸ Ma nè bə lùuk Musi ye də, a ye-a ŋga ŋwè gù bupsə-a lùk ye, bwi ba kə te' ye yi bə lis fana wo zə megu yi zəə, wo nè kà manziŋ bohòyi koksə lok fàk. ²⁹ A ye-a də a məm̀vè' ànə ye də anə ye yè'sə va bohòŋwè nè yi jə mo Nwi co yu ywì'lə nzòŋ-ε? Busè a yà'sə də ŋwè ànə jə nduəm Krest sè wo à zɔ rùk fo', yà' nè yis fis fa yi bup ye sè' sə co yusè wà. Yi yàk Yòŋsə Nwi nè nà'a sègè bwiŋ nè sè' laŋ. ³⁰ Vesùwèen ri ŋwè nè yi a cèp də, <<Mɔ nè lak fəsə riŋ fòo bup mù. Mɔ nè lak kəa sè' mù.>> Yi à duk sè' də, <<Tà Nwi sakgè bùu ye wèŋ yi.>> ³¹ A ndònə bup bohòŋwè ŋgògbù sənə tam Nwi nè yi cu ŋwum nè.

32 Wèenj tsərə fəsə-a maŋkwèj ghà nè wèj ànə rɛɛj to bə bum sè ma nè Nwì nà'a nè. Ghà ànə à ye, wèj sə ye ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ, wèj kà tɛjsə. Wèj à ko ntəm, nə təəj mali gʊgʊj. 33 Bwiŋ à sə yà'rə kɛ'cà wɛj mvwe' bwìj, nə sə gʊ wɛj ŋgwap. Ghà nəmòk a ye sè' nè wèj ànə sə be'lə kɛ'cà wenə wèj ŋga wo sə yə ŋgə'. 34 Wèj à sə koksə manziŋ bohòŋgàa ndapndzəm wèj. Wo fep jəj bum awèj, wèj kà yà' co yumok jə, bùusə wèj à sə rì də wèj tse' yumòk nè nà' cu mantombì nè nà'a nè kà bup yuk, nə boŋ ghak sè zɛj. 35 Ye də kà də wèenj sə soonj foho lo maŋkwèj duk, bùusə ŋwè nè yi ko-a ntəm, nə təəj gʊgʊj tɛ kə lə fana yi nè tse' lələk nè ghaŋ wùriŋ. 36 A bəboŋ də wèenj kontəm, nə təəj mali gʊgʊj. Ya ŋga wèenj gù mvə'nə Nwì dzəm vɛ'nə fana wèj kə tse' bum sè yi à kək də yi nè fa bwìj sə yàwèj sè'. 37 Yà' cu ndzənə ŋwək Nwì də,

<<Mvək momjo fana ŋwè nè yi nə və nə sə vəə.

Yi nə kà tètè mok cu fe'lə.

38 Bùu am sè wo gùgè yusə Nwì dzəm wèenj nə cum fo',

Busə wo fa ntəm awo bohòNwì.

A ye-a ŋga ŋwè nəmòk foho maŋkwèj,

Ye də ntəm àam nə kà bohòŋwè ànə kwa lok.>>

39 Bohòvès yàvès, vès ka nsàp bù nè vèes nə foho maŋkwèj ya vèes nə bisə nà'nə yej. Vèes nə fa ntəm avès lɛ bohòNwì ya vèes nə kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə.

11

Yusè Aco Dzədzəm Gʊ To

1 A ye-a ŋga ŋwè tse' dzədzəm sə ntùu yi, ye yè'sə va? Yà' ye də yi rì pap də yusə yi sə naaŋ tu fo' yà'sə yi nə tse' yà'. Yi riŋ sè' də yusə yi ka yà' bə lis jəja vɛ'ɛ ye sə yà' cu tsə li fo'. 2 Nwì ànə kwa bohòbù njamòk wèj bùusə wo ànə tse' nsàp dzədzəm ànə sə ntùu wo bohòyi. 3 Mvə'nə vesùwèj tse' nsàp dzədzəm ànə fana a gʊ zɛj ŋkuŋ a rɛɛj də Nwì à cèp mègù mʊ cùhu, nə gʊ nzeŋgòn nè'e fo'. A yà'sə də bum sè a sə yə yà' ŋga'a sə nze fɛj bə lis yè'e, à tesə vè mvwe' bum sè kaco lis ye to yej.

Abè

4 Abè ànə tse' nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ nə fa Nwì fəfa nè nà' à bògha' nè tətə ye Ken. Nwì à jə yi sè' co ŋwè nè kəkurè bùusə yi ànə fa ntəm bohònà' vɛ'nə. Nwì a nìtsè' fa ves də yè'sə vɛ'nə bùusə yi à jə bum sè Abè ànə fa yi sə. Abè nə à kpə lò-a sè ntìnə bùè fana a sə yə'rə jə mali yumok bohòyi bùusə yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə.

Enòk

5 Enòk ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì nə

jəŋ bisə lo yi məbu ŋwəm, də ya nà'a kà kpɛ yə. Nwì à jə lòyi, ŋwè kà yi mok yə fe'lè. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də ghà nè yi ànə cum ntòfo', yi à sə cugè ncu nè Nwì à kwa bə zeŋ. ⁶ A ye-a ŋga ŋwè ka nsàp dzədzəm ànə tse' fana kaco yi gɛ fuk Nwì kwa yeŋ lok. Bəsə a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzəm-a də yi və bohòNwì, yi nə fa tsoŋ ntəm də Nwì cu fo' yo, nə dzəm sè' də Nwì ləkɔgè ndàaŋwè pwe' nè nà' ləp vè yi.

Nuà

⁷ Nuà ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ nə yu'rə mvè'nə Nwì à tsè' yi də ndzəp nè kə rwiŋ ntsè'mòk yà'a. Yi ànə ka bə lis ntòye fana yi dzəm yusè Nwì cèp sə, nə gɛ ŋgwes mòk nè ghaŋ. Yi à gɛ nà' də ya yi bə bùu ye wèeŋ nə ni cum ca ghà nè ndzəp və-a fana wo luŋ. Yi ànə gɛ vè'nə fana bùu sè sə nzeŋgòn sə à gbù nzak bohòNwì. Anə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwè nè bèboŋ bùusè yi à tse' nsàp dzədzəm ànə.

Abràham

⁸ Abràham ànə tse' sè' dzədzəm ènə ŋkuŋ yi nə yuk Nwì mvè'nə nà' à tsè' yi ŋgòmè'rə lak ye, nə lo mvwe' mok sè' yi nə fa nà' sə. Yi à ye'e mè'rə lak ye, nə lo, ŋga yi ka mvwe' sè' yi sə lóo sə sè riŋ. ⁹ A sè' bùusè yi ànə naaŋ tu bohòNwì vè'nə ŋkuŋ fana yi

sə cum co ŋkùŋ mvwe' nze nè Nwì à kàk yi nə. Yi à sə nòoŋ ke'cà fo' məmvwe' duŋ. Yi ànə ye megu fo' bə mo ye Azik nə ye Jàkop mo Azik sè' ànə geŋ Nwì kak fa wo yàwo sè'. ¹⁰ Abràham à sə kùk gèsə lòye mantombi mvwe' lak sè' Nwì. Yà' tə mənə kùum sè' gɛgɛŋ sè' yà'a nə kà kèəŋ gbù yuk.

Sàra

¹¹ Sàra ànə tse' dzədzəm sè' nsàp ànə ŋkuŋ Nwì gɛ, yi zəuŋ, nə dzə fa Abràham mwe ŋga yi rəŋ fop mvə nə càsə mvək. Yè'sə à ye vè'nə bùusè yi ànə tse' nsàp dzədzəm nè də kaco Nwì kak yumok, nə kà yà' gɛ yeŋ. ¹² Bum yè'sə ànə ye ŋga Abràham nə rəŋ fop mvə sè' bèboŋni. Yi ànə reŋ-a sè' vè'nə fana ŋgwi bù ye nə à kə ye co ŋkəŋkàaŋ sè' məbu, nə ye ŋgwansa co ŋwè kà ta to.

¹³ Bùu sè' njamòk yà'sə pwe'fo' à kpɛ ŋga bum sè' Nwì ànə kak bwìŋ sə à ka wo kə tseŋ fana wo sə naaŋ mali tu bohòNwì. Wo à yə gèsə lòyà' səsap, nə kwa bə zeŋ. Wo ànə sə cep fis mɛ cùhu wo jəja də wo sə nzeŋgòn feŋ ŋkùŋ wèŋ. ¹⁴ Nwèe cèp fis vè'nə fana ye də yi sə tsè' yà'sə də yi sə tsərə də lak ye sè' lak sè' cu mantombi mvwe' səmok. ¹⁵ Wò à swì bisə mvwe' sè' wo ànə ye'e vè to mantombi sə. Wo ànə sə tsərə mali-a yà', bwèrè də wo à bwì foho lòlaŋ. ¹⁶ Yusè wo ànə gɛ yàwo à ye də, wo à sə kùk gèsə lòlis awo

mantombi mvwe' lak mok sè bògha' zen, sè lak yà'sə ma mabu. Nà'a njo nè wo à sè togè Nwì dè Nwì nè njàwo fana yà' kà Nwì bup nè. A rì dè yè'sə ve'nə bùusè yi a gù tsə'rə nòhsə fa wo mvwe' ncum awo yo.

17 Mvè'nè Abràham ànə tse' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì à mùmsə yi, yi dzəm dè yi nè fa nà' mo ye Azik nè mò'fis nè co satikà' anə ntèn. Yè'sə ànə ye nga Nwì ànə tsok Abràham nè sè laj dè nà'a nè kè tse' ngwì bwìj wùri. Yi sè dzəm mali ngòfa mo ye co satikà' anə. 18 Yi sè dzəm yè'sə nga Nwì à tsè' yi sè' laj dè ngwì bù nè yi nè kè tse' nè, nè tesə bohòAzik nè. 19 Abràham à dzəm sè ntùù yi dè aco Nwì lokoksə to nwè mvwe' kpə. Aco a duk dè Azik nè nwè nè yi à kpə mè yè'sə laj, nè tesə vè kə tsej tè' ye Abràham nè sèmok.

Azik Bə Jàkop Nə Ye Jòsep

20 Azik ànə tse' sè' nsàp dzədzəm nà'nə nkuj yi se Jàkop bə Esò. Yi à tsòho fa yà'wèj bum sè bəboj sè Nwì nè fa wo yà' ntsə'mòk sè. 21 Anə ye sè' bùù nsàp dzədzəm ènə nkuj Jàkop se bwe Jòsep ba. Yi ànə se yà'wèj nga yi kəp ngòkpə. Yi ànə sè gù yè'sə nga yi yəhə naaj mənə ntumbà ye, nè sè kùksə Nwì. 22 A ye sè' bùù nsàp dzədzəm ànə nkuj fana mvè'nè Jòsep ànə kəp ngòkpə fana yi cep bə mvè'nè bwe Izùre wèej nè

kè tesə ntsə'mòk mvwe' lak Ijip. Yi à tsè' fa yà' sè' dè yi kpə, nga yà' cu ngòlòo, yà' jəj lo vəp ye sè'.

Musi

23 Anə ye bùù nsàp dzədzəm ènə nkuj ma bə tè'ε Musi dzeen yusè nkum Ijip à cèep, nè kà wəp. A ye nga nkum nè à fa njəj dè a ye-a nga bùù Izùre dzə-a bwembam, wo zə yà' pwe'fo'. Wo ànə ye nga mo nè bəwùri fana wo swihi nà' munda'à njwə te'. 24 A ye bùusè Musi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə nkuj fana mvè'nè yi à gə, yi dzeen dè wo kà yi dè à tək yi mo nkum Feròsə jə. 25 Yi à dzəm dè bògha' bohòyi ngòyè ngə' bə bùù Nwì bəbè', nè nohsə ngòyuk lùm sənə bup nè nà'a nè cà bisə ntsə'mòk wà. 26 Yi à dzəm dè a ye-a nga bwìj yà' yi njo Nkum ngà gè m bwìj fana boj ghak yi lə zen, nè nohsə ngòtse' ghàha sè yà' cu mvwe' nze Ijip pwe'. Yi à sè gù yè'sə ve'nə pwe'fo' bùusè yi à sè kək gèsə lòlis ye mantombi bə lələk nè nà'a nè kè ye ntsə'mòk. 27 Musi ànə ye'e me'rə nze Ijip sè' bùusè yi à tse' nsàp dzədzəm ànə. Yi à ka dè aco nkum nè jok, nè gə yi yumok wəp. Yi à təej gəgəj, nè sè lo mantombi co yi sè yə Nwì nè bwìj kà yi mülisə yəgè nè bə lis. 28 Yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə bohòNwì nkuj fana yi yeto nkà' Pasobà nè wo kàgè nà' dè bùusè masinjà Nwì à

cà la'à wo nà'a. Yi à tsè' fa bùu Izùre wèj də yà'a mis ηgu ncuu awo bə nduəm ya masinjà Nwì nè ηgà jə vè kpə vèə, nà' kà də nà'a zə bwe mbəmbam sè wo bwe tu bùu Izùre wèj duk. ²⁹ Bùu Izùre wèj à tse' sè' nsàp dzədzəm ènə ηkuj nə kə to ndzəp nè bəbaŋ nà'a sə kùhu co wo sə gi məmfeŋ. Bùu Ijip wèj à də wo to yuŋ yà' fana ndzəp nə bək kurə lo wes wo wis.

Rahàp

³⁰ Anə ye sè' bùu nsàp dzədzəm ènə ηkuj fana ηka' sè wo à bom dzòoŋ lak Jèrikù bə zeŋ kəoŋ gbə. Yà' à kəoŋ gbù ŋga bùu Izùre wèj sə gi dzòoŋ yà' mənə nùumbu sàmba. ³¹ Rahàp nè yi à ye ηwà sàhà nà'a ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ànə ηkuj kpə nə kà yi tsèŋ. Yi a jə bùu Izùre sè wo à vè co mfuəp ηgòkè kùk ja'a lak sè fo' sə, nə swihi yà'wèj munda'à yi. Ghà nè bùu sè wo à ka Nwì yuk à sə kpə fana Rahàp nə kà ye kpə.

Bùu Mok Sè Wo A Tse' Dzədzəm Sè'

³² Mə ta-a wo bə liŋ mò'fis mò'fis wo kà kè mè. Mvək nè co mù tsoho fa weŋ bə liŋ bwìŋ co Gidiyòbə Baràk, bə Samsì bə Jeptà, bə Devid bə Samwè nə ye ŋgàa tsòhòbum Nwì wèj yè'e bùè. ³³ Wo à màk dzè' bə lak mok wèj, nə ghak wo bùusè wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Mok wèj à sak gaŋ bə mandzè

nè bəboŋ. Bum sè Nwì à kàk wo pwe', wo à tse' yà'. Gwim wèj à lòho cù sè' bùu wo. ³⁴ Mok wèj à ni sə misè, mis kà wo jwèŋ. Bwìŋ lap də wo mak dzè' nə zə yà'wèj ca, wo swirə. Wo sə yəoŋ co wo jì ŋàŋ, nə sə gu fàak ŋàŋ ve'ε wù kà fùk. Mok wèj à tse' ŋàŋ, nə be' bù ŋgàa màk dzè' sè wo vè mvwe' lak mok wèj, wo caŋ. ³⁵ Bəba mok wèj à tse' dzədzəm ènə sè' nə jəŋ fe'lə bùu awo sè wo ànə kpə mvè'nè wo lòkok mvwe' kpə səmok. Wo ànə yeŋsə mok wèj ηgə' ve'ε nsàp nə wo à ləp kurə mok wèj vəp bə ntòk tètè wo kpə. Wo à sə yə ηgə' ve'nə, wo kà də wo dzeen Nwì ya wo kà ηgə' yə duk. Anə ye ve'nə bùusè wo ànə sə tsərə də wo nè kə lòkok mvwe' kpə nə kə cum ncu nè bògha' zeŋ. ³⁶ Wo à sə ywì'lə mok, nə sə ləp mok wèj. Wo tasə mok bə kwan, nə nisə wo ndapndzəm. ³⁷ Wo à təm zə mok wèj bə lis, gwe' tirə mok ba, nə gwe' zə mok wèj bə fèk. Nsàp bù ànə wèj à ye ŋgàa jìŋ. Wo à sə nihi tse' ηgùup nàm co cəək awo, bwìŋ sə yeŋsə wo ηgə' ve'ε wùriŋ nə sə taksə wo. ³⁸ Wo à sə jàm ke'cà ηgəà bə ndahà wèj. Wo sə noon ke' mvwe' mbwèe lis bə sə mvə'ə wèj. Nzeŋgòènə à ka kəkurə bohònsàp bù ànə ηgòcu ca yeŋ.

³⁹ Bùu yà'sə pwe' à tse' nsàap liŋ sè yà' sə yuhu mali

fo' yè'sə bùusə wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Anə ye-a sè vɛ'nə fana wo à ka bum sè Nwì à kàk bùu ye sə tse'.
 40 Nwì ànə sə fuhə nonʃə bum mok sè bògha' zɛɲ də yà'a ye niè' nè vesùwèɲ sè' fo' ènə. Yi gu vɛ'nə ya yi be'lə vesiwèɲ ŋkuɲ nə gu də a ye kəkərè bəbɛ'.

12

A Kùk Tse' Megu Lis Avès BohòJisòs

1 Mvè'nə a yə də bwiɲ vɛ'ɛ wùriɲ sè wo a nì fa ves mandzè nə, nə sə kùk nə ves fana a bəboɲ də a mak gɛsə bum sè aco yà' jipsə ves pwe'fo'. A me'rə bup sè yà' lèm tse' ves co ndàm, nə təɲ gɛgɛɲ ŋòca ca nè nà' nòsə kùk ves də a caɲ ènə.
 2 Vesùwèɲ kùk tse' megu lis avès muni'ì Jisòs. A yi nè yi ànə muk fa ves mandzè də a tse' dzədzəm nə yi, nà'a nè kə mè ntsə'mòk sè' ndzə bohòyi anə. Yi à mè'rə fa ni' ye də yi kpɛ kpɛ marè'tu mɛ ntəɲ, nə kà marè'tu nə co yumok jə. Yi ànə gu vɛ'nə də ya yi kə tse' kwəkwa nè nà' cu mantombii yi nə. Yà'a mvè'nə yi cu mvwe' gaɲ Nwì sə mənə kapràk bo ma zɛ.
 3 Wèɲ tsərə megu Jisòs nə ŋgàa gù bup wèɲ à sə bèɲ yi fana yi ko ntəm ye nà'a. Wèɲ tsərə yi vɛ'nə ya kà də wèɲ wo ŋga ntəm awèɲ fi lo marƙwèɲ duk. 4 Lù nè wèɲ sə lù nà' wɛɲ bup nə, nà' ka nsàp nə gɛgɛɲ nə co də wèɲ kpɛ bùu zɛɲ nà'a

ntòkə dzeɲ. 5 Mù tsəm də wèɲ na swì bisə ncèp Tà Nwì nè nà'a gùgè bwɲ wo sə ko ntəm, nə də yi sə to wɛɲ də bwe ye nà'a laɲ. Yi sə cèp də,

<<Mo àm, a ye-a ŋga Nwì gù də wu ye ŋgə' bùu yumok sè wù gù fana wù kà jap bə zɛɲ ŋàhà.

A ye-a ŋga yi sa'rə wu, wù kà də wu jok jò'o duk.

6 Wèɲ tsərə tse' də ŋwè nè Tà Nwì dzəm yi nə, a sè' yi nè yi yeɲsəgè nà' ŋgə'.

Yi lèp mègù ŋwè nè yi jə nà' co mo ye.>>

7 Ye də ŋgə' nè wèɲ sə yə nə yà'sə yəyərè nè Nwì sə fa wɛɲ. Yà' sə nitsè' də Nwì sə kotse' wɛɲ yà'sə co bwe ye. Wèɲ à yə yuk mo nə yi gù bup, tè' nə kà yi lèp yo-à?

8 A ye-a də wèɲ sə gù bup, nə kà ŋgə' bùu zɛɲ mvè'nə bwe ye wèɲ yəgèə yə fana ye də wèɲ ka yà'sə bwe ye sè zìnə yeɲ. Wèɲ yà'sə bwe sàhà, sè wo ka tè' tse'. 9 Tè' avès sè wo à dzə ves lèpgè vesùwèɲ də a gù bup, vesùwèɲ sə dzəm fa wo də tè' avès wèɲ sə gù mvè'nə. Ye də kaco a dzəm fa ghak tè' avès nə mɛbu ya a tse' lùɲ yeɲ nà?

10 Ŋgə'ə sè tè' avès wèɲ yeɲsəgè ves mom ghàr yà'sə yegè mvè'nə wo rì də a vɛ'nə bəboɲ bohòwo. BohòNwì ye, yi yeɲsəgè vesùwèɲ ŋgə' bə mandzè nè nà'a nə tɛsə ves ŋgòye rərəɲ sè' co yi.

11 Ghà nè wo yeɲsəgè ves

ngə' də a gù yusè bup fana a kà bə zeŋ kwa. A kè dzèŋ maŋkwèŋ, ngə' nè wo à yeŋsə ves nə jə və yusè bəboŋ. A ve'nə bùusè bùu sè wo yə-a nsàp ngə' ènə, nə jəŋ nà' co yusè bəboŋ fana nà'a nə gu wo ngòye kəkərè, nə cum yu awo bə ntəm nè fifi. ¹² Ye də wèeŋ nep tsə'rə bo bə kùu awèŋ bəboŋ, nə kà wò. ¹³ Wèeŋ gi sənə mandzè nè nà'a rərəŋ nə, ya kà də bùu sè wo sə cəhə cəhə wèeŋ foho cum lo wesə mok sə nze duk, a bəboŋ də wo guŋ le guu.

Wu Dzèeŋ-a Nwi

Wù Kà Kè Swirè

¹⁴ Wèeŋ jìhi nzòŋ ngòláp mandzè nè də weŋ bwìŋ pwe'fo' cum bə fifi. Wèeŋ jìhi nzòŋ sè' ngòcu ncu nè nà'a rərəŋ, busə ŋwèe kà-a ncu nè rərəŋ cu, yi kà Nwì kè yə yuk. ¹⁵ Wèeŋ jəŋ ŋkərè ya kà də mòok mam maŋkwèŋ, nə kà bòvəm nè Nwì nə kè tse' duk. Wèeŋ jəŋ ŋkərè sè' də kà də ŋwè nəmòok bùuŋ bohòwèŋ co licək, nè wu jwèŋ nà', wu kè jwèŋ fe'lə-a yà pwe', yà' sə cək megu mok cə'u nà'a duk. Nsàp bù ànə fagè ngə', nə sə gu bupsə ncu bùu mok wèŋ. ¹⁶ Wèeŋ jəŋ ŋkərè ya kà də ŋwè nəmòok ko sàhà, nə kà mvək bə bum sè ma nè Nwì tse' duk. Esòànə ye nsàp ŋwè ànə fana yi seŋ mwè ye njo zəzə. ¹⁷ Wèŋ rì də à kè dzèŋ maŋkwèŋ Esònə lap mandzè də tè' yee

se yi fana yà' kà fàk. Yi à wa fis ndzəplis, mandzè kà mok ngòkupsə yusè yi à gùu sə ye fe'lə.

¹⁸ Wèeŋ riŋ mvwe' sè wèŋ tə yà'sə. Wèŋ ka mvwe' sè bùu Izùre wèŋ ànə təeŋ ghà nəmòk fa' yà'a təeŋ. Wo à təeŋ mvwe' nda nè wo to nà' də Sinà. Aco ŋwè jweŋ nà' bə bo. Mvək ànə à ye, mis à kəə, ndzəm seŋ, mareŋ kà mok reŋ fana fəfə sə ca nèbup. ¹⁹ Bùu sè wo ànə ye fo' sə wèŋ à yuk ŋga ntàŋ sə cèep, nə yuk ŋga ŋgì ŋwè cèp sè', fana wo leŋ duk də wo kà ŋgì mòk mok yuk fe'lə. ²⁰ Bùu sə wèŋ à cèp də yusè ŋgì ànə cep sə yà' gu gha' nàŋ. Anə ye ŋga ŋgì nə cèp də, <<A ye-a ŋga ŋwè jwèŋ nda nè'e, a dzəm ye megu nàmŋgòŋ, wo təm zə yi bə lis.>> ²¹ Bum sè wo à yə yà' fo' à ye co wù caŋ bisə, fana Musì kə cep fis də, <<Wuə ko mə, ni' ghərə mə sè'.>>

²² Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ kè dzèŋ mvwe' nda nè wo togè nà' də nda Zayòŋ nà'a laŋ. Wèŋ kè dzèŋ mvwe' lak Nwì nè yi cu ŋwəm nə. Wo togè mvwe' lak ye də Jòrosalèm nè mabu. Mas-injaa Nwì wèŋ kè benə fo' nsàp nè co ŋwè kà ta to, nə sə sam ke'ca yu awo fo'. ²³ Wèŋ cu yàwèŋ mŋgorè bùu Nwì sè wo bwe tu bohòyi. Bwe sè yi ànə com noŋsə liŋ awo mabu anə laŋ. Wèŋ tə mantombii Nwì nè yi sàgè bwì pwe' yi nə.

Wèen yàwènj bə bùu sè wo a sə gì bə mandzè nè Nwì fana Nwì nè gu wo ngòye kəkərè sè' yà'a. ²⁴ Wènj a vè kè dzènj ngu ni'ì Jisòs nè yi ànə təənj mətətətər'əə ɲwè bə Nwì yi ghà nè wo ànə zə rək nè. Wènj sə kək gesə lo lis awènj mantombi mvwe' nduəm ye sè yà' sə nitsè' yumok sè bəghak zənj, nè nonjsə yusè nduəm Abè à sə nitsè' sə.

²⁵ Ye də wèenj jənj ɲkərè, nè kà ɲgì ɲwè nè yi sə cèp bohòwènj niè' dzèenj. Bù njamòk wènj ànə dzeenj yusè ɲwè nè yi à sə tsòho fa wo ncèp nè Nwì à sə tsè' wo, nè kà kè swirè. Mvè'nə wo ànə ka swirè yà'sə, ye də, a ye-a vesùwènj sè a sə yuk ɲgì ɲwè nè yi sə cèp vèsə ma mabu nè, nè dzeenj nà' sè', a kə swirə yàvès ɲga a gù va?

²⁶ Ghà ànə à ye, ɲgì Nwì gu nzeenjòpwe' tsoho. Nè ɲga'a nè'e yi kà' də, <<Mu nè tsər'ə nzeenjònj nè kè' mò'fis sèmok ɲkuj. Mu nè tsər'ə nà' mok bə ntòbu ba fo'.>> ²⁷ Ncèp nè də, <<kè' mò'fis sèmok,>> nà'a sə nitsè' ves də Nwii nè fis gesə bum sè yi ànə gu yà' sə aco yà' tsoho pwe'fo', ya ɲga a cum megu mok bum sè yà' kà tsòhòto.

²⁸ Vesùwèenj kwasə Nwì bùusè yi a nonjsə ves mvwe' ganj sè kaco yumok tsərə to yà' yej. Vesùwèenj kwasə yi, nè kuksə nè wəp yi sè' nsàp nè co yi kwa bohòvès sè'. ²⁹ A gu vè'nə bùusè Nwì àvès nè yi co nsàp mis mòk nè nà'a tēj səsəgè bum pwe',

nə kà yumok mè'rè lok fək.

13

Yusè Aco Yà' Gə Nwì Yi Kwa

¹ Mù dzəm ɲgòtsè' fa wènj də, wèenj yà'sə bwema mvwe' mò'fis, wèenj sə dzəm mòk bə mòk sè'. ² Wèenj muk nonjsə ncùu awènj to bohònjkuinj wènj. Bùu mok wènj ànə gu to me vè'nə lanj, nè nisə masinjaa Nwì munda'à wo anə ɲga wo ka riŋ. ³ Wèenj kà bùu sè wo cu mu ndapndzəmè swì. Wèenj sə koksə manziŋ bohòwo co wenə wènj cu be'lə mu ndapndzəmè anə bəbè'. Wèenj sə tsərə bùu sè wo sə yə ɲgə' sè', bùusè wènj tse' yàwènj ɲgùpni' sè' co wo.

⁴ A bəboj də ndaanjwè pwe' nonjsə lùuk sè yà' cu mətətətər'əə ɲgwe bə ndum. ɲgwe ye zinə bohòndu ye, ndum ye bohònjgwe ye sè' vè'nə. Wèenj rəenj də Nwii nè kə sak ɲgàa kohò sàhà bə ɲgàa ko nto wènj.

⁵ Wèenj jənj ɲkərè də wèenj kà mbəm lələ dzəm ti'. Wèenj tse' lè ntəm nè də yusè wènj tse', yà'a kəkərè bohòwènj. Yà'a ye vè'nə bùusè Nwì a cèp də,

<<Ncèp nè co mu nè swi yuk wènj ka yej lok fək.>>

⁶ Ye də a banj ntəm nè cep də,

<<Tà Nwii ɲgà ko fa ves gèm àvès yi, mu nè kà yumok wəp,

Bùsè kaco ñwè gu mû yumok wej saam.>>

7 Wèeñ tsərə bùu sè wo à nì fa to wej mandzè, nè tsoho fa wej ncèp Nwì yà'a. Wèeñ tsərə ncu nè wo à cu, nè dzəmtse' bohòNwì sè' mvè'nè wo à dzəmtse' yàwo yà'a. ⁸ Jisòs Krest kà kupsègè, ntinè bə zòñ bə luwa pwe', yi mègù mvè'nè mò'fis. ⁹ Wèeñ jəñ ñkərə, kà də bum sè bwìñ sè yə'rè vè yà' fi kupsə ntuum awèñ, wèñ me'rə mandzè nè zìnə nè duk. Bòvəm nè Nwii nè guñsə ntuum awèñ yi. Lùuk sè ngònòñsə yà' bə nzak zuzú ka fàk tse'. Yà'a kà bùu sè wo nòñsəgè yà' bə yumok tesəgè.

¹⁰ Mvwe' mok cu sè wo a fa satikà' bùu vès fo'. Ngàa fa satikà' sè wo sè fàk mvwe' taa p cək sè wo sè kùksə Nwì mbwa wèñ ka mandzè nè co wo kə zú bum satikà' avès tse'. ¹¹ Nkum ngà fa satikà' wèeñ fagè Nwì satikà' njo bup yi. Yi cu ngògù yà', yusè yi jəñ nisə və māmuvwe' ndap Nwì nè ghanj nè, mègù nduəm nàam sə. Bwìñ bək fis gesə lo nàam sə muntòlak anə fo', nè kə tən səsə yà', ñwè kà zú. ¹² Yà'a mvè'nè Jisòs bə tu ye à kə kpú ma sə mbi sə, ya yi rəñsə fis fa bwìñ bup awo bə nduəm ye sə. ¹³ Ye də vesùwèeñ tesə yàvès muntòlak anə sè', nè kə tseñ yi, ya bwìñ yàk jamsə yi, vesi wèñ ye lok ca bəbè'. ¹⁴ A vè'nə bùusè a ka lak sè yà'a nè cu mam mali fo' sə nzeñgòñ fəñ tse'.

A sə kùk gèsə lo lis avès mantombi mvwe' lak sè anə kè cu fo' ntsə'mòk sə.

¹⁵ Vesùwèeñ sə kwasə Nwì nùumbu pwe'fo'. Kwəkwasə àvès nè nè ye co satikà' nè a sə fa nà' bohòKrest ngòcàsə fa bohòNwì. Satikà' nè nè cù sə fa nà' yi, cùu sè yà'a dukgè də Jisòs Tà. ¹⁶ Kà də wèeñ swi ngògù fa bwì bəboñ duk. Bum sè wèñ tse', wèñ fa bùu sè wo ka tse' yàwo sè', bùusè yà'sə nsàap satikà'a sè Nwii kwagè bə zeñ sə.

¹⁷ Wèeñ yuk duk bù ñkwàha bùu awèñ, nè jəñ lo nì' awèñ sə nze bohòwo. Wo sə kùk wej wo co bùu sè wo nè kə təəñ ntsə'mòk kə mantombii Nwì, nè tsoho fa nà' fàha yàwo sè wo à gùu. Wèeñ yuk wo ya nga wo tse' ntuum sè kwəkwa mvè'nè wo sə gù fàak sə. Wèeñ kà-a vè'nə gù, ye də wo nè sə fak manziñ manziñ, fàak awo sè wo sə gùu sə kà weñ bə yumok sè' tesə.

¹⁸ Wèeñ sə ləñ fa ves nùumbu pwe'fo'. Vès rì tse' də ntuum avès rərəñ. Vès dzəmgè yàvès ngògù bum pwe' bə mandzè nè nà'a rərəñ nè. ¹⁹ Mù ləñ weñ vè'e wùriñ də wèeñ sə ləñ fa ves, ya mû tse' mandzè nè co mù və kə ye fe'lə weñ sə mok jəjo yè'sə.

Piriyà Nè Ngà Còm Nwàk Nè'e A Gùu

²⁰ Nwì nè yi fagè bwìñ fifi sə ntuum a lòkoksə Tà Jisòs mvwe' kpú. Nduəm

Jisòs a gù rùk nè à zù ves
 Nwì wèŋ nè ŋgòtəəŋ mam
 gʊgʊŋ nè m̀vèsə. Jisòs nè
 co ganakù' nè ghaŋ nè yi sə
 kùk vesùwèŋ sə a bùu ye
 sə. ²¹ Ye də mù ləŋ də yi
 nè gʊ wèŋ ŋgòye kəkərə, nè
 kà yumok jamə. Wèəŋ gʊ
 bum sè yi sə dzəm də wèəŋ
 gʊ yà'. Mù ləŋ sè' də Nwì
 fak sə ntùu wèŋ casə ndzə
 bohòJisòs Krest, ya ŋga a
 cum nsàp ncu nè aco nà' gʊ
 yi kwa bə zəŋ. Kəkùksəə ye
 bohòyi Jisòs Krest nè m̀vèsə
 nè m̀vèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nè Nà' Ləsə Mbwè

²² Bwema am wèŋ, mù ləŋ
 wəŋ də wèəŋ ko ntum, nè
 yu'rə ncèp àm ènə. Nwàk nè
 mù com fa wəŋ nè ka səsap
 yəŋ. ²³ Mù dzəm də wèəŋ
 riŋ də moma avès Timatì a
 tesə ndapndzəm ŋga'a mok
 laŋ. Yi kə tsəŋ-a mʊ nənàk,
 vesi və kə ye wəŋ bəbɛ'.

²⁴ Wèəŋ cepsə fa mʊ bùu
 awèŋ sè mantombì bə mok
 sè wo bùu Nwì wèŋ pwe'fo'.
 Bwema sè m̀vwe' nzeŋgòŋ
 Itali yà'a wèŋ cèpsə wəŋ
 bəboŋ. ²⁵ Bèbo nè Nwì ye
 bohòwèŋ lòoŋ fo'. Yà' a ye
 vɛ'nə.

Nwàk JEM

Nwàk nè Jem à còm ènə nà' rwiŋ mègù bə ntip sè yà'a bə bum sè yà'a yegè nùumbu pwe'. Yi sə cep bum sə bə gbù' mok sè yà' nòjəja. Yi sə jə yà' ŋgòtip bwiŋ bə nsàp ŋkərə nè a bəboŋ də ŋwèe tse' nà', nə ye bə ncu nè bohòKrətèŋ wèŋ. Nwàk ènə cèpgè gəgəŋ də ŋwè nè yi dzəmtse' Krəst fana yà' tse' ŋgòyəəŋ bə fàha sè ŋgəŋgàŋ sə gù yà'.

1 Còm ŋwàk nè'e mù Jem, nè mɔ mo ŋgà fàk Nwì, nè ye Tà Jisòs Krəst. Mù cèpsə bwe Izùre sè bəp hum-ncòp-ba sè wo sam cu lo mənə nzenğòŋ nə pwe' bəboŋ.

Məmumsəə Yu Nə Aco Nà' Gəŋsə Wù

2 Bwe tè'lam wèŋ, ŋga nsàap məmumsə zəzok sə tesə və-a bohòwèŋ, wèŋ tse' ŋgòkwa cèbùə, 3 bùusə wèŋ rì duk də bum yè'sə mùmsə wèŋ də wèŋ sə fa mali ntəm awèŋ bohòNwì àle, fana yà' gəŋsə wèŋ. 4 Təəŋ bə nsàp ntəm nè nà'a gəgəŋ tè ya wu ye kəkərə bə bum pwe', nə kà yumok jamə.

5 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk mətsetserə wèŋ ka ŋkərə nè co yi gə riŋ yumok bə zeŋ tse', yi leŋ bohòNwì, Nwii nə fa yi. Yi fagè ndàaŋwè pwe' bo to bə kwəkwa. 6 A ye-a ŋga ŋwè sə leŋ yumok bohòNwì, yi dzəmtse' sə

ntuè yi də yi nə tse' yà', yi kà də yi sə mərə sə ntuè yi duk. Busə ŋwè nè yi mərə-a, ye də yi co ndzəp nè fəfə bwì' lògè nà' ma si bə ma ŋkwèŋ. 7 Nsàp ŋwè nè yi mərəgè bum nà'nə kà tsəm də yi nə tse' yumok bohòTà Nwì tsəm. 8 Busə yi tse' tsətsərə bə, nə kà yusə yi dzəm rì.

9 Krətèŋ nè yi ŋgà jìŋ, yi tse' ŋgòkwa, bùusə Nwì a kùksə yi. 10 Fana moma nè yi ye ŋgà ghàk, yi tse' ŋgòkwa sè', bùusə Nwì a bùsə yi ŋwè nè jo, bùusə yi nə ca gesə lo co mvə'nə nzàam ŋgaŋ ye'gè yè'e. 11 Nuum togəə, a curə ntèŋ, nzàam ŋgaŋ ye' gbù sə nze, fana mvəsə yà' anə sə fom sə me nè mvəsə. Yà'a sè' məmuvə'nə ŋgà ghàak nə kpə mak noŋsə bum ghàak ye sə vè'nə.

12 A reŋsi bohòŋwè nè məmumsə sə və bohòwù, fana wù sə təəŋ mali gəgəŋ; bùusə wù gha'-a məmumsə nə, fana wu nə kə tse' lèlək nè nà'a lùŋ nè Nwì a kək də yi nə fa ndà lòoŋ nè nà' dzəm yi nə. 13 Nsàp məmumsə nà'nə vəə, fana kà də ŋgəŋgàaŋ duk də Nwì sə lap mandzə də yi gbù duk. Busə kaco wo mumsə Nwì bə bəp yeŋ, fana Nwii kà ye ŋwè bə bəp sə mùmsəgə. 14 Məmumsə vègè bohòŋwè ŋga yi tsərə kok bum sè bəp sə ntuè yi. 15 Nwèe tsərə bum sè bəp yè'sə fana yi gə bəp. A ye ŋga bəp kùu' nà' jəŋ və kpə.

16 Bwema am wèŋ, kà də wèeŋ jipsə tu awèŋ duk. 17 Yusè yà'a bəboŋ pwe' tsəgè mubu bohòNwi, yi nè yi a gù mareŋ. Nwi bə tu ye kà kupsəgè. Kaco yi buuŋ lo, nə me'rə nonşə ves sə ndzəmè yeŋ. 18 Nwi à dzəm ko' yi də yi cok fis ves, nə gu ves a buuŋ bwe ye bə ncèp cù nje nè zìnə nə, də ya vesuwèeŋ ye buu ye sə mantombi bə bum sə yi a gù sənə nze nə pwe'.

Yuk Nə Gu

19 Bwema am wèŋ, wèeŋ kà yè'e swi yuk. A ye-a sə ndà lònŋ, yi nonşə ntu' to ŋgòyuk bum, nə jəŋ mvək fùè ŋkuŋ nə cep, nə ye sə' fùè ŋkuŋ yi jok. 20 Busè ŋwèe jok-a, kaco yi gu riŋ to yusè bəboŋ sə co Nwi kwa bə zeŋ yeŋ. 21 Fana nà'a njo nè mù sə tsè' weŋ də, wèeŋ fis ŋkùl' sə ntuù wèŋ sə, nə kà jònŋ sə gù ke'cà. Fa ni' awèŋ ndzə bohòNwi, nə dzəm tse' megu ncèp ye nè wèŋ ànə yuk to mvəsè yi a gesə nà' sə ntuù wèŋ. Mègù ncèp nà'nə nè aco nà' fis weŋ mvwe' kpə.

22 Bo bohòwèŋ cèbùè də ŋga wèeŋ yuk-a ncèp ye nə, wèŋ sə gu yà'. Busè ŋwè nè yi yuk megu-a yà' bə ntu', nə kà sə gù, fana ye də yi sə bòrə ni' ye. 23 Yi co ŋwè nəmòk nè yi kuk ja'a si ye ndzənə darəgà', nə ye mvè'nè yi cu. 24 Yi yə tsərə mè si ye bəboŋ, fana yi lo ntèn, yi swi bisə mvəsè

yi anə ye sə jwan. 25 Wu kuk ja'a-na lùuk Nwi sə yà'a yəyərè, sə yà'a fi mè'rəgè bwìŋ mvwe' bup sə, fana nə sə gu məm̀vè'nè yà' sə tsè' wu, fana Nwii nə se wu bə bum yo sə wù sə gù lònŋfo'. Busè wù sə gù yà', nə kà də wù sə yu'rə mègù bə ntu', nə swi bisə duk.

26 Nwè nəmòk tsərə-a ye də yi ye ŋwè nè yi sə be' mandzè Nwi, nə kà lum ye beŋ, fana ye də mandzè Nwi nè yi sə yùu nə, nà'a wà. Yi sə bòrə yà'sə ni' ye. 27 Bum sə Tà Nwii kuk ja'agè ye də yà'a mandzè nè zìnə nə ye rərəŋ, a ŋga ŋwè sə tesə bwe njiŋ bə bàa yepmfə sə wo sə yə ŋgə', nə sə jəŋ ŋkərè bə ni' ye də ya bum nzeŋgòŋ kà yi ŋgògù yusè bup bòrè.

2

Bwìŋ Pwe' Yəyərè BohòNwi

1 Bwema am wèŋ, wèŋ sə wèŋ à fa ntəm awèŋ bohòTà Jisòs Krest, nè ŋwè nəmòk kaco yi mok kuk dzeŋ, wèŋ tse' ŋgòjəŋ bwìŋ pwe' yəyərè. 2 Yusè mù sə duk sə ve'; A duk-a də bwìŋ vè mvwe' kwe' buu cos bwìŋ ba, ŋgà ghàk bə ŋgà jìŋ. Ngà ghàk nə ni tse' cək nə tasə mvìŋ sə yà' gu nteŋ nè bup ndzə bohòyi, nè ŋgà jìŋ nə ni ye bwe gaa cək. 3 Wo vèə, wèŋ lap dzè' nè bəboŋ, nə duk fa ŋgà ghàk nə də, <<Hooyo' vè bəboŋ, kè cə cum fən.>> Nə duk

fa ngà jìṅ nà ye duk dè,
 <<Təṅ tse' yòfa' nà,>> kè
 dè, <<Kè cum yòsə nze ṅgə
 kùhu mù fən.>> ⁴ Wèṅ gə-
 a vɛ'nə, ye dè wèṅ kək wo
 ka mu lisè, nà duk sè vèə
 wèṅ dè mok bògha' mok yeṅ
 à? Wèṅ gə-a vɛ'nə, ye dè
 wèṅ sè sak bwiṅ, nà sa'a nà
 bə jòn. ⁵ Bwema am wèṅ-
 a, yè; Nwi a ghàksə ṅgàa jìṅ
 yà'sə bə dzədzəm nà yà'wèṅ
 tse' bohòyi, nà duk dè wo nà
 kə tse' mvwe' ncum mvwe'
 lak sè yi a kà' nònşə fa bùu
 sè wo dzəm yi. ⁶ Fana wèṅ
 jə ṅgàa jìṅ co bùu sè wà.
 Nga a sè dàpsə lògè wèṅ mu
 kot mvwe' nzak ndà wèṅ?
 A yegè sè ṅgàa ghàak sə.
⁷ A soho bupsəgè liṅ Jisòs
 sè bəbòṅ sè wèṅ tse' yà'a
 ka sè wo yeṅ à? ⁸ A bəbòṅ
 dè wèṅ nònşə lùk nà Nwi
 nà yi ṅkum à còm nònşə
 ndzənə ṅwàk ye dè,
 <<Dzəm moma yo mvè'nə
 wu dzəmgè ni' yò.>>

⁹ A ye-a ṅga wèṅ sə jə bwiṅ
 dè mok ghak mok, fana ye
 dè wèṅ gù bup, nà gbùu nà
 lùk Nwi laṅ, bùusè wèṅ ka
 lùk nje nà nònşə.

¹⁰ Yusə dè, ṅwèè nònşə-a
 lùk sè lòṅ, nà gə bupsə
 megu nà mò'fis, ye dè yi
 yəyərè bə ṅwè nà yi gù
 bupsə ye yà' lòṅ. ¹¹ Busè
 Nwi nà yi à duk dè, <<ṅwèè
 kà nto ko>>, à duk sè' dè,
 <<Kà ṅwè zə.>> Ye dè wu ka-
 a nto kogè, nà zə ṅwè, wu
 gu sè ṅgà gbù lùk co ṅwè
 nà yi à gbù yà' pwe', bùusè
 wu zə ṅwè. ¹² Ye dè wèṅ

sə cep bum, nà sə gu bum
 co bùu sè wèṅ rì dè Nwi nà
 kè sak wèṅ bə lùk nà yi a
 nònşə. Lùk ye nà tse' ṅàṅ
 sè ṅgòfis me'rə bwiṅ mvwe'
 bup. ¹³ Nwi nà sak ṅwè
 nà yi kà manziṅ koksəgè sè'
 jì manziṅ, fana bùu sè wo
 koksəgè manziṅ ka ṅgòwəp
 nzak yeṅ.

NgòTse' Dzədzəm Nə Ye NgòGù Fàk

¹⁴ Bwema am wèṅ, a ye-a
 ṅga ṅwè duk-a dè yi dzəm
 bohòjisos Krest, wù kà yà'
 bə fàak sè yi sə gùu yə,
 ye dè dzədzəm nè'nə nsàp
 nè fòlè? Aco nsàp dzədzəm
 nà'nə tesə yi à? A bùè.
¹⁵ A duk-a dè moma yònè
 ṅwəmbam kè nà ṅwàṅwè ka
 cək tse', nà kà zuzú sè' tse',
¹⁶ yi və bohòwù, wù duk fa
 gu yi bə cù dè, <<Gèṅ bəbòṅ,
 Nwi se wu, mbəəp kà wu
 ko, ye zəze', njèe kà wu ya
 mbà,>> nà kà yi yusè co yi
 tesə ni' ye bə zèṅ fa, ye dè
 yu bəbòṅ sè wù gù sə yà?
¹⁷ Dzədzəm bohòncèp Nwi
 mègù sè' vɛ'nə dè, nà' kà-
 a fàk sə gə, ye dè dzədzəm
 ànə kpə laṅ, nà' ka fàk tse'.

¹⁸ Kàmòk aco ṅwè nəmòk
 duk dè, <<Aco ṅwè nəmòk
 tse' ye dzədzəm, mòk sə
 gu ye fàk.>> ṅwèè duk-
 a vɛ'nə, mu fek ṅgèṅgàṅ
 duk dè, yi niṅ tsok fa-a mu
 dzədzəm ye nà jì fàk, ya
 mu niṅ tsok fa yi dzədzəm
 am bə fàak sè mù sə gùu.
¹⁹ Wù dzəm nà zìnə dè Nwi
 mègù yi nè mò'fis à? A

ve'nə bəboŋ. Wù rì sè' də yòŋsəə ze' wèŋ dzəmgè sè' ve'nə nə sə wəp, nə sə kaŋ. Nsàp dzədzəm nà'nə ka fàk tse'. ²⁰ Ho'ò, wù ləm! Wù sə duk yè'e də wo tsok wu tsə'ə də, wù tse'-a dzədzəm nè nà'a kà fàkgè, ye də nà'a wà à? ²¹ Wèŋ kək ja'a na. Wèŋ rì də tàcici àvès Abràham a bùuŋ ŋwè nè kəkurè bohòNwì bùu nsàp fàk nè yi a gù də yi fa mo ye Azik co satikà', ka ve'nə yeŋ à? ²² Aco wèŋ ye yàwèŋ sè' də dzədzəm ye à sə gi yùrə be'lə mvwe' mò'fis bə fàak ye, fana fàak ye sə gu boŋsə wesə dzədzəm ye nə. ²³ Yà'a mvwe' sè yà' à yəəŋ də yusè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì zìnə. A nja də,

<<Abràham à dzəm yusè
Nwì à cèep, fana Nwì
jəŋ yi co ŋwè nè
kəkurè.>>

Wo to fa yi liŋ mok də, Nge'e Nwì. ²⁴ Wèŋ yə yàwèŋ sè' duk də ŋwèe yegè bəboŋ bohòNwì bə nsàp fàk nè yi gùu, ka bùu dzədzəm yiyi megu. ²⁵ Nwà sàhà nè wo à to liŋ ye də Rahàp nà'a à ye bohòyi sè' ve'nə. Yi à ye ŋwè nè bəboŋ bohòNwì sè' njo fàk. A ye ŋga yi à ko swìhi ŋgàa mfəp bùu Izùrə, nə casə wo mvwe' mandzè nè zok. ²⁶ Mègù sè' məm̀vè'nè ni' ŋwèe ye-a jì yòŋsə, ye də nà' kpə laŋ yà'a, dzədzəm nè jì fàak sè' dzədzəm nè nà'a kpək̀p̀.

3

Ngə' Nə Aco Ləm Nwè Jəŋ

Və

¹ Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ ŋkəuŋntèn lap mandzè ŋgòye ŋgàa yə'rə bwìŋ bum yeŋ, bùusè səsak njàvès nè vèes yə'rəgè bwìŋ bum nè kə gu nduk. ² Vès pwe'fo' gùgè jòŋ nèbup. Nwè nəmòk ye-a yo nè yi kà cù bə jòŋ cèpgè, ye də yi ka jòŋ tse' lok. Ye də aco yi riŋ ŋgòkotse' ni' ye bə nsàp mandzè nè fòlòŋ. ³ A gèsə fagè nàambà'rè kwan mu cùhu də ya wo yuk duk, yà' gu wo ŋgògì lòm̀vwe' sè a dzəm pwe'fo'. ⁴ Ja'a na ŋwes sè ghan, sè yà'a gígè mu ndzəpè yè'e nè. Yà' yam maǹgəŋgèŋ, nə sə gi bə nàaŋ sè fəfə sə bwì' lòyà' yi. Nà' yam-a sè ve'nə fana ŋwè nè yi cu ca sə busə ke' nà' bə mu bès tū mòk, nà' sə lo mvwe' sè yi sə dzəm sə. ⁵ Yà'a mvəsè ləm ŋwè mègù sè' məm̀vè' anə. Nà' gù mwejo, nə sə cep bum sè ghan. Ja'a na yòò mvəsè aco mu nà' mis nè jo ve'ε teŋ wes mfəŋ nda è.

⁶ Ləm nə gù sè' co mis. Nà' tse' nsàap bup sè sə nzeŋgòŋ fəŋ pwe' mbwa. Yi cu ndzə ni' i vès, nə sə gu bup ye ŋgòsam ke' lo bə ni' nə lòŋfo'. Ləm nə bwe'gè mis nè co nà' teŋ səsə wes yòŋsə ŋwè lòŋ nè lòŋ, ye jəŋ mvè'nè wo à dzə yi, nə kə dzeŋ mvè'nè yi kpə. Nsàp mis nà'nə tesə vègè mvwe' tèm mis nə bə tu. ⁷ Bwìŋ tse' ŋkərèə sè ŋgògù nàam̀ŋgòŋ

bə swiŋ sè mɔbu nə ye bə
 nàamndzəp wèŋ lònŋ yuk
 duk. Nsàap yè'sə lònŋ bwìŋ
 a gù mè yà', yà' yuk duk
 sè' laŋ. ⁸ Yu nè mò'fis də
 ŋwè ka lum də ya nà'a yuk
 duk ntògɔ yuk. Bɔp rwiŋ
 mbwa nèbɔp, nə kà mvək
 ŋgòcu yòŋsə jə. Nà' tse' lik
 sè'. ⁹ A kwasəgè Tà Nwì nè
 yi tè' avès sè' bə zeŋ, nə
 sə yak bwìŋ sè Nwì a gù
 wo ŋgòsəsə yi sè' bə zeŋ.
¹⁰ Ngòkwəsə nə ye ŋgòyàk
 bwiŋ tesə vègè sè' mvwe'
 cùu sè mò'fis. A nə ye
 co bum yè'sə kà vè'nə ye,
 bwema am wèŋ na. ¹¹ Kaco
 mvwe' sè ndzəəp tesə kokgè
 sə nze, ndzəp nə ye ləlum
 nə ye fe'lə sè' cɔcɔk yeŋ.
¹² Kaco tɔ lèmu' zəm pià
 yeŋ. Kaco ndi' mènŋgù zəm
 lèmu' sè' yeŋ. Nə ye sè' də,
 kaco ndzəp nè nà' sə tesə nə
 ye cəcəp ye fe'lə sè' bəbɔŋ
 yeŋ.

Nsàap Nkərə̀ Bə

¹³ Ngà nkərə̀ ye-a
 mɔtsətsə'rə wèŋ yo, yi sə
 gɔ-a bum bəbɔŋ ya bwiŋ
 riŋ də yi ngà nkərə̀. Yi sə gɔ
 yà' bə fùə ŋgòni də yi tse'
 nsàp nkərə̀ nè bəbɔŋ nə.
¹⁴ Fana wu tse'-a cəpntəm,
 nə ye ngà wa bum bwìŋ,
 nə ye wi', kà də wu sə kum
 ke'ca ngùŋ də wù tse' nkərə̀
 duk. Wu yà'sə ŋwè nè wù
 təhə lok zinə bə mvwès. ¹⁵ A
 vè'nə bɔusə nkərə̀ nè nà'
 tsə mɔbu bohòNwii kà nsàp
 nà'nə yegə. Nà'a nkərə̀ nè
 sə nze fən, nà' ka yòŋsə Nwì

tse', nà'a vègè bohòSatà.
¹⁶ Mvwe' sè bwìŋ sə wa
 bum bɔu mok, nə sə ye wi',
 fana bum kà fo' yəyərə̀ bə
 cù mò'fis gi. Nsàap bɔp sè
 fòlòŋ nə ye fa'nə sè'.

¹⁷ Nsàp nkərə̀ nè nà' tsə
 ma mɔbu bohòNwii yegə ye
 rərəŋ, nə ye fifi bə fùə.
 Nsàp nkərə̀ ànə ka gɔgutu
 tse', nà'a koksəgè manziŋ
 bohòbwìŋ, nə sə gɔ tse'
 megu bəbɔŋ ghà yà lònŋ.
 Nwè nè yi tse' nsàp ntəm
 ànə kà kupsəgè, yi kà bwìŋ
 sè' sə bòrə. ¹⁸ Yà' kə lèsə də,
 bɔu sè wo fagə bwìŋ fifi sə
 bi ŋgwii fifi, yà'a kuu', nə
 gɔŋ, fana wo kə kɔp megu
 fo' gùbòŋ.

4

Wu Ko Bum Nzeŋgòn Nge' Wù Kà Nge'e Nwì Ye

¹ Nsàp nè wèŋ sə lùlù, nə
 sə kɔəm ke' sə və bohòwèŋ
 yè'sə fò? Yà' sə tesə və
 bohònsàp ntəm jòn nè wèŋ
 tse'. Nsàp ènə sə lù ndzə ni'i
 wèŋ nùumbu pwe'. ² Wèŋ
 sə dzəm bum, nə kà yà' tse',
 fana wèŋ ye nga'a də wèŋ
 zə bɔu mok wèŋ. Wèŋ sə
 dzəm bum co wèŋ be' ko yà'
 bə nàŋ, nə kà yà' tse', fana
 wèŋ sə kɔəm, nə sə lùlù.
 Njo nè wèŋ sə kà bum yè'sə
 tse', a bɔusə wèŋ sə kà Nwì
 də yi fa wèŋ ləŋ. ³ Wèŋ sə
 ləŋ, wèŋ kà sə tse' bɔusə
 yusə wèŋ sə tsərə̀ ngògù bə
 zeŋ sə bɔp. Wèŋ sə ləŋ
 mègù bum yè'sə də wèŋ

tse' yà' ngògù ntuum awèen sə kwa.

⁴ Wèen ngàa ko nto wèŋ, co wèŋ ka riŋ də ɲwè nè yi ye-a ɲge' bə bum sè sə nze fɛɛŋ, kaco yi ye to ɲge' bə Nwi yeŋ riŋ à? A ye-a sè ndà, ɲga yi də yi ko ɲge' bə bum nzeŋgòŋ, ye də yi gù ni' ye ɲgà bèn Nwi. ⁵ Yusè yà'a ndzənə ɲwàk Nwii duk də, <<Yòŋsə nè Nwi a nòŋsə nà' ndzə ni' vèes dzəmgè də a ye bùu ye nèbup>>, yà'a ka ɲgàm yeŋ. ⁶ A gùgùŋ ɲgòyù mandzə Nwi, nə ye də bònəm nè yi tse' ɲgòfa ves, tse' gha' ɲàŋ yi nə nòŋsə bum sè bup sè ntuum avès sə dzəm. ɲwàk Nwi nə sə tsə' də,

<<Nwi bèn bùu sè wo nègè ni',

Nə sə fa ɲàŋ bohòbùu sè wo kà ni' nègè.>>

⁷ Nà'a njo nè mù sə tsə' weŋ də, wèen fa ni' awèŋ bohòTà Nwi, nə beŋ Satà, ya yi caŋ me'rə weŋ. ⁸ Wèen soon kùəp və Nwi ya yi kùəp və weŋ. Wèŋ ngàa gù bup, wèen və kə cuk bo awèŋ, nə ye wèŋ bùu sè wèŋ ka tsətsərə rərəŋ tse', gu ntuum awèen ye rərəŋ.

⁹ Wèen tsərə bup sè wèen gùgèə, nə ke' ɲgùŋ bə waŋ. Wèen teŋsə ywi, nə waŋ wa, si awèŋ sè yà' sə rɛɛŋ yà'a kupsə, yà'a kpə dèmm.

¹⁰ Wèen jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòTà Nwi ya yi nə le' lokoksə weŋ mətə.

Kà ɲwè Yò

¹¹ Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ sə yoŋ ɲwè mòk yeŋ. ɲwè nè yi yo-a moma ye, kə də yi sak nà' àlɛ', ye də yi sə gù yà'sə bohòlùk Nwi. A ye-a ɲga wù sak lùk nə, ye də wù ka ɲwè nè wù sə gù yusè lùk nə sə duk yeŋ, wu ɲwè nè wù sə tsərə də wù gha' ɲàaŋ lùk nə. ¹² ɲgà fa lùk, nə ye ɲgà səsak mègù mò'fis, yi Nwi, a sè yi nè yi tse' ɲàaŋ sè ɲgòlùŋsə ɲwè, nə ye ɲgòzə nà'. Fana wu yè'sə ndà nè co wù sak bwe tɛ'ɛ yo ɛ?

ɲwè Ka Zòŋ Riŋ

¹³ Wèen yu'rə na jo è, wèŋ sè wèŋ sə duk də, <<Ntinè kè zòŋ è' a nə lo mvwe' lak yà'a bə yà'a, nə kə cum fo' lùmŋgòŋ mò'fis, nə seŋ bum fo', nə tse' swe'.>>

¹⁴ ɲga wèŋ ka yusè yà'a nə gu yòŋsəə awèŋ sə zòŋ anə riŋ. Yòŋsəə awèŋ sə yè'sə yu yà? Yà' megu co mumbà' nè wu yàaŋ yəgè nà' nè zəzòŋ, ghàr nà' sam bisə nà'a. ¹⁵ Bògha' co wèŋ duk lɛ də, <<A ye-a ɲga Tà Nwi dzəm-a vɛ'nə, ɲga a cu ɲwəm, vesùwèen nə gu yu yè'e bə yu yà'a.>> ¹⁶ A ɲga'a də wèŋ sə kùmŋgùŋ, nə sə tse' cù nèbup. Nsàp cèp cù nə bə ləŋgàŋ nà'nə bup.

¹⁷ Ye də ɲwè nè yi rì də yè'e yusè bəboŋ sè co yi gu yà', nə kà yà' gù, ye də yi gù bup.

5

Ntip Nè BohòBù Ngàa Ghàk

¹ Ngàa ghàk wèŋ, wèŋ yu'rə fa m̄-a momjo ɛ. Wèŋ waŋ kɛ' torə ŋgùŋ bùu nsàp ŋgə' nè nà' sə vè bohòwèŋ mvək momjo. ² Ghàak awèŋ sə bì bup lòo, nzək zɛ vəpsə wes bəbòon cəək awèŋ laŋ. ³ Ndu a ta wes mbàam awèŋ, ndu sə tə ŋgònitsə' də wèŋ tse' njo, yà'a nə ta ŋgùup ni' awèŋ co mis tɛŋ yà' yi. Wèŋ sə lòsə nòŋsə mbàam awèŋ, nə kà rì də nze nə kɛəp ŋgòmè laŋ rì à? ⁴ Wèŋ a ka bùu sè wo a fàk m̄ nzuù wèŋ mbàam awo lak fa. Yuk-a mvə'nə wo sə wa ɛ. Nwì Tà nè ghaŋ a yuk wa bùu yè'sə laŋ. ⁵ Wèŋ a zɛ jə nze nè'nə tè nə sə gɛ bum mvəsə yà' bòwəŋ. Wèŋ a zɛ, nə fɛə co mbòŋ nè yi sə tək numbu nə wo nə sɛə yi. ⁶ Wèŋ a sak bùu sə bəbòŋ co wo bùu sə bup, nə zə wo. Wo cum megu gəe'.

Ko Ntəm Nə Sə Lɛŋ Nwì

⁷ Ko ntəm bwema am, tètè Tà kə və. Kɛk ja'a mvəsə ŋga nzum təkɡè də zuzuu kɛrə m̄ nzuù yi e. Yi kogè ntəm mvək lùm tè mbàŋ kə li. ⁸ Wèŋ tse' ŋgòtək sə' vɛ'nə tètè Tà nə və. Vəvə ye nə kɛəp yè'sə laŋ. ⁹ Wèŋ kà də wèŋ ŋwərə kɛ'ca də ŋwə nəmòk sə kà mvəsə wèŋ dzəm sə gù ŋwàrè, bwema am wèŋ na. Njo nə də ya Nwii kà wəŋ kə sak. Ngà sak nzak nə kɛəp ŋgòvə laŋ.

¹⁰ Tsərə na ŋgàa tsòhòbum Tà Nwì sè wo anə ye to mantombi yà'a nè. Wo yà'a nsàap ŋgàa yə ŋgə', nə sə ko ntəm. ¹¹ Vès duk də wo cu bə kwəkwa bùusə wo ànə sə ye ŋgə' vɛ'nə, fana wo kiŋ ntəm, nə təəŋ mali gɛgɛŋ, nə kà mè'rə. Mù rì də wèŋ à yuk mvəsə Jup à kì ntəm ghà nè məmumsə a vè bohòyi, fana Tà Nwì kə se yi maŋkwèŋ yà'a laŋ. Bə nè zìnə, Tà tse' koksəmanziŋ bohòvès cəbùə.

¹² Yumòk sè yà' gɛ càsə də, wèŋ cu ŋgòcɛp yumok, wèŋ kà kèŋ, bwema am wèŋ a. Kà də wèŋ kɛŋ ntòbu kə nzeŋgòn, kènə də wèŋ kɛŋ to liŋ yumok duk. Bòdə wèŋ duk megu də <<Ŋ>> ŋga wèŋ dzəm, nə duk də <<Hai>> ŋga wèŋ ka dzəm.

¹³ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə yə ŋgə', boŋ də yi lɛŋ Nwì, fana a ye-a ŋga mòk sə kwa ye kwa, yi yəm kuksə liŋ Nwì bə ŋkì. ¹⁴ Ngà yiyaŋ ye-a mɛtsətsə'rə wèŋ yo, yi to bù ŋkwàha bùu sè m̄ cos, wo kə lɛŋ fa yi piriya. Wo lɛŋ, wo yok yi bə mve' mənə liŋ Tà Jisòs. ¹⁵ Piriya nè wo lɛŋ nà' bə dzədzəm nə, nà'a nə gɛ yiya nə me. Tà Jisòs nə gɛ yi gɛŋ fe'lə səmok. A ye-a ŋga yi à gù bup, Nwì swifa yi yà' sə'. ¹⁶ Fana bəbohòwèŋ də, mòok tsoho fa mòk bup ye sə yi gɛu, mòok tsoho fa mòk sə' vɛ'nə, ya mòok lɛŋ fa mòk, mòk lɛŋ fa mòk nə sə', ya yiyaŋ kà wəŋ ya, ya Nwii luŋsə

wen. Nsàp pìriyà ñwè nè yi kèkurè tse' ñàñ ñja ñgògù bum nèbup. ¹⁷ Alajà à ye sè' ñwè co vesùwèn ve'e, nè len Nwì nè zìnə də mbùñ kà li. Mbùñ à ci'i, nè kà sə nze cəəm mənə lùumñgòn te' bə bwes. ¹⁸ Anə gen, yi len fe'lə səmok, mbùñ li tson mabu nèbup, fana bum to.

¹⁹ Bwema am wèn, a ye-a ñga mòk mətsetsə'rə wèn jàm me'rə-a mandzè Nwì nè zìnə nè, fana mòk kə jəñ fəsə və yi səmok. ²⁰ Rìñtse' də a ye-a sè ndà pwe' nè yi fis fəsə vè ñgà gù bup mvwe' bup ye, ñwè ànə bwì və mvwe' mandzè nè bəbən, fana ye də yi fèp fis fa ñgà gù bup ànə yòñsè ye mvwe' kpə, nè swihi bup sè co wù kà fùk.

Nwàk nè Mantombi nè PITÀ à Còm

Tu njo nè Pità à còm nwàk ènə bùu zey nè, a də ya yi fisə fa krətèŋ wèŋ ntum bə ŋgə'ə sè bwij sə fa wo də bùusè wo a dzəm bohòjisòs sə. Yi à sə cèp kùm mali bə nzak Ntirè nè Bèboŋ nè. Yi sə duk də məm̀vè'nè Jisòs à lòkok mvwe' kɸ, nə kak də yi nə bwì və ntsə'mòk, yà'a gùgè krətèŋ wèŋ ŋgòko ntum. Yi də mvè'nè yà'wèŋ rìŋtse' ve'nə fana yà'wèŋ jìhi nzòŋ ghà nè ŋgə' vèə, bùusè a yà'sə yumok sè yà' sə mùmsə wo. Wo riŋ sè' də numbu nè Jisòs kə yəəŋ jəja fana yà'wèŋ nè tse' ləlàk àwo.

1 Còm nwàk nè'e mùu Pità nè mɸ ŋgà ntum Jisòs Krèst. Mɸ sə còm fa nwàk ènə bohòwèŋ bwe Nwì sè wèŋ ŋgà'a ŋkùŋ lakmvum. Wèŋ sè wèŋ sam cu lòmvwe' nze Pòŋtòs, Gàlesiyà, Kàpàdosiyà, Èsiyà nè ye Bitiniyà. 2 Tà Nwì ànə swék nonjsə wèŋ ŋgà yi dzəm kok gù sə vèə yi də wèŋ nè ye bùu ye. Anə gèŋ, yi gù rɸŋsə wèŋ bə yòŋsè ye də ya wèŋ nè sə yuk duk Jisòs Krèst fana nduəm ye cùk rɸŋsə wèŋ. Nwìi gɸ wèŋ bèboŋ, nè fa wèŋ fifi wùriŋ.

Lùŋ Nè Krətèŋ Wèŋ

3 Vesùwèŋ kwasə Nwì nè yi Nwì, nè ye tè'ε Jisòs Krèst,

bùusè yi à tse' koksəmanziŋ ye cèbùə, nə gɸ ves a tse' dzədzə nè fi nə. Yi fa ves nà' bə mandzə nè də yi à lòkoksə Jisòs Krèst mvwe' kɸ. Yè'sə zey sè yà'a gùgè ves ŋkuŋ vès sə naaŋ tu də vesùwèŋ nè kə lù sè'. 4 Yà'a njo nè vès sə kùk gèsə lòlis mantombi sè' də vèes nə kə tse' bum wùriŋ sè Nwì a nòŋsə fa bùu ye. Yi sə nòŋsə fa wèŋ yà' mɸbu mvwe' sè kaco yà' bi yey. Yà'a nə kə bɸp, nə kə sè' rɸŋ. 5 Bum yè'sə sè yàwèŋ. Wèŋ sè Nwì a nòŋsə wèŋ bə ŋaaŋ ye bèboŋ bùusè wèŋ a dzəmtse' bohòyi. Yi nòŋsə wèŋ də wèŋ nè kə tse' lùŋ nè nà' cu də nà'a nə yəəŋ ghà nè nzeŋgònə mèe. 6 Wèŋ kwa bə bum sè Nwì sə gɸ fa wèŋ yè'sə kwa, a ye-a sè də wèŋ nè ye gesə nsàap ŋgə' zok zok məm̀vək moòmjo na. 7 Nsàap ŋgə' yè'sə sə vè bohòwèŋ ŋgòmùmsə ja'a wèŋ də wèŋ sə fa ntum awèŋ bohòNwì zìnə àle. A duk-a nsàp nteŋ nè wo togè nà' də guù nà'a. Bwì sə teŋ yà' sə misè ya ŋgà ma nè bèboŋ nè cum fo'. Yà' mègù sè' ve'nə bə ntum awèŋ nè nà' gɸ nteŋ nè casə nteŋ guù nè. Wo tse' ŋgòmùmsə nà' sè' ya nà'a cum mali fo' sè' gùgɸŋ. A ve'nə ya numbu nè Jisòs Krèst nè bwì vè sə nzeŋgòŋ fɸeŋ wo kwasə wèŋ, nè fa wèŋ ŋguk. 8 Wèŋ ka-a Jisòs Krèst nè bə lis sè ye yuk, wèŋ sə dzəm mali yi. Nè ŋgà'a wèŋ ka yi sè' ye,

wèŋ sə naaŋ mali tu bohòyi fana wèŋ sə kwa wù kà fùk. ⁹ Bùu yà? Bùsə wèŋ sə tse' swe'e yusə wèŋ à sə fa ntum fo' sə. Swe'e sə lùŋ nè nà'a nè kà mè.

¹⁰ A mègù sè' lù nè nà'a nè kà mè ènə nè ŋgaa tsòhòbum Nwì wèŋ à làp, nè kùk ca bəboŋ ŋgòrì tse' nà'. Ŋgaa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ànə tsok noŋsə nsàp bòvəm nè Nwii nè niŋ fa weŋ ènə taŋntèŋ. ¹¹ Yòŋsə Jisòs Kræest nè nà' à ye sə ntùu wo à sə tsòho fa wo bə nsàp ŋgə' nè Kræst nè kə yə, nè ye nsàp fònə yi nè tse' bwi nà' maŋkwèŋ. Wo à sə làp sè' ŋgòrì mvək nè bum yè'sə nè ye, nè ye də yà'a nè ye valè. ¹² Anə gèŋ, Nwì niŋ tsok fa wo duk də ntirè ènə ka nè njàwo yeŋ. Yi niŋ tsok fa wo də, tse' ntirè ànə wèŋ. Nə ye də bùu sè' wo tsòhogè Ntirè nè Bəboŋ nè a tsə' weŋ yà' ŋga'a sè'. Yòŋsə nè Rərəŋ nè nà' ànə tsooŋ mabu nè à fa wo ŋaŋ ŋgòcèp càsə ncèp ànə. Masinjaa Nwì wèŋ sə dzəm ŋgòrì yà' yàwo sè'.

Wèŋ Ye Bùu Sə Rərəŋ

¹³ Ye də mvəsə Nwì a niŋtsə' fa weŋ nsàp bòvəm nje nè nà' yam wùriŋ ènə fana wèŋ jəŋ ŋkərə, nè ko ni' awèŋ ya wèŋ naaŋ megu tu awèŋ bə bum sè' wèŋ nè kə tse' yà' wèŋ sə. Yà'a nè kə ye yàwèŋ numbu nè Jisòs Kræst nè kə yəəŋ fe'lə səmok nè. ¹⁴ Wèŋ yùgè

bum sè' Nwii dzəmgè duk də wèŋ gu yà'. Wèŋ kà də wèŋ gu fe'lə bum sè' yà' à sə bòto weŋ taan ŋga wèŋ ka Ntirè nè Bəboŋ nè ntòrì yà'a mok duk. ¹⁵ Nwì nè yi a to weŋ ŋgòye bùu ye nè, yi rərəŋ fana wèŋ tse' ŋgòye bə mandzəə awèŋ pwe' rərəŋ sè' co yi nè. ¹⁶ Yà'sə mègù sè' yəyərə mvəsə wo ànə com noŋsə lo ndzənə ŋwàk Nwì mantombi duk də,

<<Ye bə mandzəə yo pwe' rərəŋ bùusə mu yàm sè' rərəŋ.>>

¹⁷ Mvə'nə wèŋ sə ləŋ Nwì, wèŋ sə to yi də Tè'. Tè' àwèŋ Nwì nè sàkgè ndaaŋwè pwe' yəyərə bə yusə ŋgəŋgəŋ gùu, fana a bəboŋ də wèŋ niŋtsok fa yi wəwəp, nè cum ncu nè bəboŋ ŋga'a nè wèŋ cu co ŋkùŋ sə nzeŋgòŋ fən. ¹⁸ Wèŋ rì duk də ghà nè Nwì ànə fis gəsə weŋ mvwe' nsàap bum lak sè' wà, sè' tè' awèŋ ànə ni tsok weŋ, yi à ka weŋ bə mbàm nè nà'a nè cà wà nè'e ywiŋ. ¹⁹ Yi à ywiŋ weŋ bə nduəm Jisòs sè' yà' gu nteŋ vè'e wù kà fùk. Yà' ànə ye co wo à jə nsùŋga nè nà' à ka yu səmok sè' bəp mu ni' yi tse', nè sùə nà', nè jə və fa Nwì co yu cop. ²⁰ Nkuŋ Nwì à sə kə gù nzeŋgònə ŋga yi ànə cok noŋsə Kræst laŋ də yi nè kə tèsə ves. Nè ŋga'a nè'e, yi ni fa-a nè ves Kræst nè. ²¹ Vesùwèŋ tse' mandzəə ŋgònaaŋ tu bohòNwì yè'sə

bùu Krèst nà. Bùsè Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpɛ, nə kuksə yi wùriŋ. A bùsè Nwì ànə gɛ vɛ'nə ŋkuŋ vesùwèŋ tse' mandzè nè ŋòfa ntəm bohòyi, nə sə kək gesə lis bohòyi sè'.
 22 Wèŋ a rɛŋsə tsərɛ ni' awèŋ bə mandzè nè də wèŋ sə bɛ' zinə nə fana yà'a gù də wèŋ sə dzəm bwema awèŋ bə mandzè nè zinə nə. Ye də ncèp njàm nè mù sə cep fa wèŋ duk də, wèŋ dzəm mòk bə mòk, nə lo mantombi.
 23 Sə tsərɛ tse' də wo a dzə fe'lə wèŋ nè kè' ba. Dzədzə ènə à vè bùu ñaŋ ncèp ye nè nà' tse' lùŋ nə. Nsàp lù ènə, nà'a kà mègə nə kà sə kupsè yuk.
 24 Yè'sə mègù mvəsè wo à còm nòŋsə ndzənə ñwàk Nwì duk də,

<<Bwìŋ pwe' gù co ŋgaŋ sè yà'a kpugè yè'e.

Nzùum awo sè wə sə fom mègù co nzaamŋgaŋ sè ghàr vɛ'ɛ yà' kpɛ nə ye' gbɛ yè'e.>>

25 Fana bohòncèp nè Tà Nwì nə ye, nà'a cu maligè ye fo'. Nè'e zèŋ, ncèp Ntirè nè Bèboŋ nə wo à tsòho fa wèŋ nə.

2

Tà Nwì A Cokfis Nòŋsə Wèŋ

NgòYe Bùu Ye

1 Mvè'nè wèŋ rì də bum yè'sə vɛ'nə fana ncu awèŋ nè wèŋ cu, kà bɛp tse' fe'lə. Kà ŋgòŋ mok lim fe'lə, nə kà bum cù ba sə cèp. Kà yu ñwè nəmòk wa, nə kà

liŋ ñwè bɛpsè. 2 Wèŋ bwe Nwì sè wo a dzə wèŋ fi. Wèŋ waŋ ñjè nsàp mbwi nè bəboŋ nè nà'a ze'səgè yòŋsə nə. Mbwi nè nà' tse' ŋgòkùksə wù tè wù gɛŋ lo mvwe' lùŋ. 3 Bùsè wèŋ à yu'rə ja'a bəbo nè Tà Jisòs, nə riŋ də nà'a bòcèbùè laŋ. 4 Wèŋ soon kɛp vè bohòyi nè yi lis kùmndap. Bwì à də yi ka fàk tse'. Nə ye də Nwì a swe' fis yi də yi tse' fàk wùriŋ. 5 Wèŋ sè wèŋ a tse' lùŋ nə laŋ fana, bòdə wèŋ ye co liis sè aco wo ci ndap Nwì bə zèŋ. Wèŋ ye sè' co ŋgàa fa satikà' nə sə fa Nwì nsàp satikà' nè nà'a rərəŋ nə yi nə ko jəŋ nà'. Yi dzəm nà' bùu fàha sè Jisòs Krèst. 6 Yèè! Yà' cu ndzənə ñwàk Nwì sè' də,

<<Mù sə nòŋsə lis mòk nè bəboŋ

Mvwe' ntəm lak àm nè wo togè fo' də Zayòŋ.

Nà'a lis tò'ndap nè mɛ nə ci ndap àm mbwa.

Lis ènə, mù a cokfis yi, nè yi tse' fàk wùriŋ.

Ndaaŋwè pwe' nè yi naaŋ na tu bohòlis ènə,

Ŋgèŋgàaŋ nə kà wà kə màhà.>>

7 Yusə duk də, lis ènə tse' fàk wùriŋ bohòwèŋ sè wèŋ naaŋ tu bohòyi. Nə ye də bohòbòp bù nə wo ka tu bohòyi naaŋ, fana riŋ də,

<<Lis nè ŋgàa bom ndap wèŋ à dzèŋ mà' nà' də nà'a bɛp nə,

Nà' kə tse' gha' fe'lə fàk sè' yi nə.>>

⁸ Yu sàmok cu malì bə lis ènə ndzənə ɲwàk Nwì sə' ɲkuɲ. Yu sə duk də,
<<Bwiiɲ nè lə'rə mbwa, nə gbə.>>

Njo nè bwì nè gbə vɛ'nə nè, a bùsə wo a ka yusə Nwì a cèp yuɲ. Nwì ànə fuhə nonşə me mantombì də yà'a nè gbə vɛ'nə.

⁹ Nə ye də wèɲ yàwèɲ bùu sè Nwì à cok fis nònşə wèɲ yi. Wèɲ yàwèɲ bòp bù ɲgàa fa satikà' sè mɔ nto' Nwì. Wèɲ ɲgwì bù Nwì. Wèɲ nsàp bù nè zok. Yi a to fis jə wèɲ də ya wèɲ kwasə liɲ ye, nə niɲ fa fàak ye bohòbwì. Bùsə yi à fis gɛsə wèɲ mvwe' ndzəm, nə jəɲ lo wèɲ mvwe' nsàp mareɲ nè co ɲwè kà cèp to. ¹⁰ Wèɲ à ka mantombì bòp lak bwì bə tu awèɲ yeɲ. Nè ɲga'a nè'e wèɲ mok bòp lak nè Nwì. Wèɲ à ye bùu sè Nwì a sə kà manziɲ bohòwèɲ koksəgè. Nè ɲga'a nè'e Nwì sə koksə manziɲ bohòwèɲ.

*Bùu Nwii Wəp Bù
Nkəɲkum Sə Sə Nzeɲgòn*

¹¹ Nge' am wèɲ, wèɲ riɲ tse' duk də wèɲ ɲkəiɲ. Nzeɲgòn nè'e ka mvwe' ncum awèɲ yeɲ. Ye də bòco wèɲ kà ni' awèɲ bum sè yà' sə dzəm yà' yà'a fa, bùsə yà' sə mà' dzè' bə yònşəə àwèɲ sə. ¹² Mvè'nè wèɲ cu mɔtsətsə'rə bùu sè wo ka Nwì riɲ fana wèɲ cum ncu nè bəboɲ. Wèɲ cum vɛ'nə ya ɲga wo duk-a də wèɲ sə gù bəp fana, wo ye

bəbo awèɲ nè wèɲ sə gùu, wo kuksə Nwì nùmbu nè yi nè və. ¹³ Wəp ɲkwàha bùu sè wo a co' nònşə wo də wo sə sak bwiiɲ bùsə Tà Jisos Krest sə dzəm vɛ'nə. Wèɲ yuk ɲkum nè ghan nè yi gha' mok pwe' nè yi cu mvwe' lak Rumà. ¹⁴ Nə yuk govənoo sè wo a nònşə yà'wèɲ də wo yeɲşə ɲgàa gù bəp wèɲ ɲgə', nə kwasə ɲgàa gù bəboɲ wèɲ yà'a, wəp wo sè'. ¹⁵ Bùsə Nwì sə dzəm duk də wèɲ lok cùu ɲgàa ləm sè wo ka yumok riɲ bə fàha awèɲ sè bəboɲ. ¹⁶ Wèɲ cum-a mok co bùu sè yumok ka wo ko kiɲ tse'. Kà də wèɲ jəɲ nsàp ncu awèɲ ènə ɲgògù bəp bə zeɲ duk. Ncu àwèɲ nè wèɲ cu nè nà'a ye də wèɲ ɲkwèɲ bohòNwì. ¹⁷ Wèɲ wəp ndàaɲwè lònɲ fo', nə dzəm bwema sè wo à dzəm Jisos. Wèɲ wəp Nwì nè ye ɲkum nè yi gha' mok wèɲ nè mvwe' lak Rumà nè sè'.

*Ko Ntəm Bə Nge'
Nè Wù Yə Jijjo Co Krest*

¹⁸ Wèɲ sè wèɲ sə fàk bohòbùu mok, wèɲ jəɲ ni' awèɲ sə nze bohòwo. Wèɲ yuk duk awo sè'. Wèɲ gu vɛ'nə bohòwo sè wo tse' ntəm sè bəboɲ nè ye sè wo bəp ntəm wèɲ pwe'. ¹⁹ Yi fa-a wu ɲgə' ɲgwàɲ ɲga wù ka yumok bəpsə, fana wù ko ntəm yò, bùsə wù rì də Nwii dzəmgə nsàp ɲwè ànə, fana Nwii nè kwa bohòwù. ²⁰ A ye-a ɲga wo ləp ɲwè də yi gù bəp ɲga yi gù nà' lan

nè zìnə fana yi sə ko ntəm, ye də yi ka yà'sə yumok gə, bùsə̀ yi sə yə ngə' bùu yusə̀ yi rì yà' laŋ. Nə ye də ɲwə̀ nè yi ka yumok bəpsə̀, wo yeŋsə̀ yi ngə' wà fana Nwii nə dzəm fa yi də ɲ, yi gù kəkərè. ²¹ Nà'a njo nè Nwi à cok fis nòŋsə̀ wu ɲgòko ntəm ve'nə. Bəsə̀ Krest bə tu ye à yə ngə' bùu wèŋ, nə niŋ nòŋsə̀ lo fa wèŋ də ya wèen gi yuŋ mvwe' kùu ye sə. ²² Yi à ka bəp nè mò'fis gə yuk. ɲwè kà ntsə'mòk ɲga limɲgòn tesə tsə kə cùhu yi sè' yuk yuk. ²³ Ghà nè wo à sə yà' yi, yi à ka yà'wèŋ yak fəsə. Wo à yeŋsə̀ yi ngə', yi kà də yi nə gə yà'wèŋ bəp sè' duk. Yi à mè'rə fa gù ni' ye ndzə bohòNwi nè yi sakgè nzak bə zìnə. ²⁴ Krest bə tu ye à bək kok lòbəp avès muntəəŋ ndzə ni' yi, nə kpə bə zeŋ. Yi à gù ve'nə ya vesùwèen ye mok co bùu sè wo kpə mè'rə bəp laŋ, nə cum mok ncu nè rərəŋ. Wèŋ à lù bùu mvwe' ye sè yi à ko. ²⁵ Wèŋ ànə ye co nsùŋgaan sè wo à jəm mandzə. Nə ɲga'a nè'e wèŋ a foho vè ɲgòyù ganakù' nə nè yi ɲga nòŋsə̀ yòŋsə̀ə awèŋ.

3

Ncu ɲgwe Bə Ndum

¹ Bohòma njàwèŋ yep bwìŋ, wèŋ tse' ɲgòjəŋ ni' awèŋ sə nze bohòndum awèŋ. A ye ve'nə ya ndum mok ye-a sè wo ka ncèp Nwi ntòdzəm, wo nə bùuŋ

ɲga ɲgwe nə ka yumok ntòcep lok. ² Bəsə̀ wo ye ncu àwèŋ nè nà'a rərəŋ bə wəwəp nè bəbòŋ nə. ³ Kà də wèen fuhə megu ni' awèŋ ɲgòyəəŋ bəbòŋ bə nsàp mandzə nè ɲgòba' tu, kə nisə ntiim nteŋ sè yà' sə bà'a bà'a bə cək wèŋ duk. ⁴ Bòlɛ də wèen fuhə ntuum awèŋ. A ye-a ɲga wu fùə, nə sə ko ni', nà'a nsàp fəfuhù nè bəbòŋ. Nsàp nè ɲgòye ve'nə ènə, Nwi dzəm nà' wùriŋ. ⁵ Yà'a mvə'nè bàa sè wo à sə yùgè mandzə Nwi nə sə naan tu bohòyi luum mok wèŋ à sə fuhə ni' awo ve'nə, nə sə yuk ndum awo wèŋ. ⁶ Sàra ànə ye nsàp ɲwà nà'nə mòk. Yi à sə yukgè ndu ye Abràham, nə sə to nà' duk də, <<Masà àm.>> Wèen yà'sə ɲga'a mok bwe Sàra ɲga wèŋ sə gù bəbòŋ, nə kà yumok sə wəp na. ⁷ Mègù sè' ve'nə bohòwèŋ mbəmbam də mvəsə̀ wèŋ cu bə yep awèŋ, riŋtse' də yi ka ɲàŋ co wù tse'. Wèen kotse' wo bəbòŋ. Njo nə də wo nè kə tse' lùŋ nè Nwii nè kə fa bwì nə yàwo sè', wenə wèŋ bəbɛ'. Wèen gə məm̀və' ànə ya wèen gù pìriyà fana yumok kà nà' bəpsə̀.

Ye ɲgə' Njo Gù Bòŋ

⁸ Ncèp àm nè ɲgòlèsə̀ bə zeŋ, a duk də wèŋ pwe' tse' sè' nsàp ntəm nè mò'fis. Bwema sè wo à dzəm bohòjisòs pwe', wèen dzəm wo. Wèen tse' koksəmanziŋ,

nə tse' ntum nè fəfwèn, nə jəŋ ni' awèn sə nze bohòmòk bə mòk. ⁹ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk gu-a wən bup, wèn kà yi bup sè' gù fəsè fa. A ye-a sè' duk də ŋwə nəmòk yà' wən, wèn kà yi sè' yàk fəsè. Duk fa nsàp ŋwə ànə lə duk də, <<Nwii tesə wu.>> Busè Nwì a to wən, nə kak ŋgòsè wən. ¹⁰ Yà' cu ndzəŋə ŋwàk Nwì duk də,

<<A ye-a ŋga ŋwə nəmòk dzəm-a duk də yi cum ncu nè bəboŋ nə bə kwəkwa,

Fana yi kà cùu sè bup tse'.

Yi kà mwès sə cì'.

¹¹ Yi tse' ŋgòbùŋ mè'rə mandzè gù bup,

Nə yuŋ mandzè nè ŋgògù bəboŋ.

Yi lap fifi bə ntum ye pwe'fo' zinə.

¹² Wèn rì də Tà Nwii kùk tesgè lis bohòbùu sè wo kəkurè,

Nə sə yuk yusè wo sə ləŋ bohòyi,

Fana Yi sə beŋ bù ŋgàa gù bup wèn.>>

¹³ A ye-a duk də wèn sə lap mandzè nè ŋgògù bəboŋ bə zinə àwèn pwe'fo' fana ye də aco ŋwə nè yi gu wən bup ye yè'sə ndà? ¹⁴ A ye-a nè də wèn sə yə ŋgə' njo nè wèn gù bəboŋ fana wèn sə kwa bə zeŋ kwa. Bə yà'sə lòŋ, kà də bwiiŋ wəpsə wən duk, nə kà ntum awèn ŋgə' sə fa.

¹⁵ Wèn fa megu ntum awèn bohòKrest də yi mègù Tà sə ntùu wèn yi. Sə fuhə ghà yà lòŋ nè wù cu ŋgòtsè' fəsə

fa ŋwə nè yi fek-a wən njo nè wèn sə naaŋ tu bohòJisòs na. ¹⁶ Wèn cu ŋgòtsè' fa yi, wèn ye fùè, nə sə niŋ wəwəp sè'. Wèn nonjsə ntum awèn rərəŋ ya ŋga marè'tu nə ko bùu sè wo sə yàk wən ŋga wo yə də ncu awèn bəboŋ co bùu sè wo sə yù mandzè Jisòs Krest.

¹⁷ Busè ŋga Nwì dzəm-a də wèn ye ŋgə' fana yà' boŋ ghak də wèn ye ŋgə' ŋga wèn gù bəboŋ, nə nonjsə ŋgòye ŋgə' njo nè wèn gù bup. ¹⁸ Jisòs Krest bə tu ye ànə ye ŋgə', nə kpə bùu bup avès nè mwèsè. Yi nè yi ŋwə nè rərəŋ à yə ŋgə' bùu tu bùu sè wo ka rərəŋ yeŋ, ya yi jəŋ və wən bohòNwì. Wo ànə zə yi bə ŋgùpni', fana yi lokok fe'lə bə yòŋsè.

¹⁹ Yi ànə kpə, yòŋsè ye nə lo kə ye yòŋsèə bùu sè wo à kpə mantombi, nə tsoho fa yà'wèn ncèp nè Nwì. Ye'e yòŋsèə sè Nwì ànə ko lok nonjsə wo fo'. ²⁰ A bùu sè wo ànə guŋtu bohòNwì. Wo ànə guŋtu bohòNwì ghà nè Nuà ànə sə gu ŋgwes. Nwì ànə ko ntum də ya yà'wèn bùu fana yà' cà wà. Anə luŋ megu mɔ ndzəpə anə bwì fwame', wo sè wo ànə ni ŋgwes nə. ²¹ Ndzəp nè wo ànə ca ca nə, ànə ye co a bəpte. Nà' à sə ni tsè' gèsə lòmantombi bə ndzəp bəpte nè nà'a figè wən mwè' bup awèn njo nè Jisòs Krest ànə lokok mwè' kpə nà'a. Nà' ka yusəmok bə ŋgòcù fis fa ŋwè ndom sè mɔ ŋgùpni'

tse'. Nà'a nsàp yumok nè vèes jəgè nà' ηgòbùuη vè bohòNwì, nè ləη yi də yi cuk rəŋsə fa ves ntəm avès. 22 Kræest à lòmabu, yi cu mbwa bo ma mà'a Nwì. Yi ηwè nè ghaη bohòmasinjàa Nwì bə yà lòoη sè yà' tse' ηàη wèη yi.

4

Ncu Ngà Rì Nwì

¹ A rì də Jisòs Kræst ànə ye ηgə' bə ηgùpni'. Ye də wèeη fəhə ηgòyə ηgə' bə ηgùpni' sè' m̀vè'nè yi ànə ye ya wèeη ye gəgəη. Busè ndàaηwè pwe' nè yi à yə-a ηgə' bə ηgùpni' ye fana ye də yi a gà'a bə ntəm nè ηgògà bəp laη. ² Ye jəη ηga'a nè lo mantombi, ncu ye sə nzeηgòη fəeη nə ye ηgòyù bum sè Nwì dzəm vè'nə. Yi nə kà yusè ηwè sè dzəm yi yù. ³ Wèη a càsə m̀vək wùriη ηga wèη sə gəhə bum sè bùu sè wo ka Nwì rì dzəmgè ηgògə. A nə ye mantombi, wèη à sə gùgè bəp, nə kà lis maηkwèη kək. Wèη à sə ko sàhà m̀vè'nè yà' bəwəη, nə kà taŋsè. Wèη à sə jəhə rùk, nə sə rooη ni', nə sə binə no kè' rùk. Wèη à sə kùksə bum sè wà co Nwì, nə sə kùksə bə nsàp mandzè nè bəp. ⁴ Nə ye də nè ηga'a nè'e, wèη sə kà mok wenə wèη mok be'lè fe'lè, wèη sə kà nsàp bəp nè lələ nà'nə mok gù fe'lè. Wo sə mərə fana nà'a njo nè wo sə yak wəη. ⁵ Yusə duk də m̀vək sə vèə nè nsàp bùu yà'sə nə

kə sak nzak bohòNwì. Wo nè sak mvəsè wo à cu ncu àwo sə nzeηgòoη fən. Nwì nə sak bùu sè wo cu ηwəm bə sè wo à kəp laη wèη pwe'. ⁶ Nè'e njo nè wo ànə kə tsoho fa bù kəkəkə wèη Ntirè nè Bəboη nə də ya wo tse' nsàp lùη nè Nwì, nè nà'a ndzənə yòŋsè nè. Nwì ànə sak me wo ghà nè wo ànə ye ηwəm sè' laη mvəsè wo sakgè ndàaηwè lòoη.

Kùugii YòCo Krətèη

⁷ Nzeηgòη nə kəəp ηgòmè laη. Ye də wèeη fəhə, nə jəη ηkərə ya wèeη nə riη mvəsè ηgòləη piriya. ⁸ Yusè yà' yam casə pwe'fo' duk də wèeη sə dzəm mòk bə mòk bə ntəm awèη pwe'fo'. Busè ηwèe dzəm-a ηwè, dzədzəm nà'nə gə yi, yi kà bəp nè mòk nə sə gəu yə. ⁹ Nonə ncuu awèη to bohòndàaηwè lòoη. Wèeη gù vè'nə, wèη kà bə zeη sə cèp ηwəm kè'cà. ¹⁰ Nwì a fa ndàaηwè pwe' ηkərə ηgògə bum bə nsàap mandzè zəzok. Ye də ndàaηwè pwe' kotse' nsàp mandzè ηkərə nè nje bəboη. Yi nə sə fak bə zeη mvəsè co nà' tesə bùu səmok wèη sè'. ¹¹ ηwè nè aco yi cèp riη yusəmok, fana yi sə tsoho megu co Nwì nə sə cèp yi bə tu ye. Ye sè' də ηwè nè aco yi tesə ηwè fana yi tesə nà' bə ηàaη sè Nwì a fa yi yà' yi. Yi gə vè'nə ya bwiiη yə, wo kùksə liη sè Nwì bùu Jisòs Kræst. Nàaη yee sè ye fana bwiiη kùksə

yi mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye ve'nə.

Ngə' Nè NgòYə Nà' Busə Də Wu Krətən

12 Nge' am wən, mèmumsəè sè yà' gu wùrin sè vè bohòwèn. Wèen kà də wèen mərə ke'cà bə zeŋ co a nsàp yu nè wèn nə ka rin duk. 13 Wèen kwa lələ kwa duk də ngə' nè Jisòs Krest à yə, weŋnə wèn sə yə nà' bəbɛ'. Ye də kwəkwa awèen nə yam casə yà pwe' numbu nè wo nè yə fòye sè yi tse' sə jəja. 14 A reŋsi bohòwèn nga bwì sə ya'rə ke'cà-a weŋ də bùusè wèn sə bɛ' mandzè Jisòs Krest na. Yà'sə sə nì tsè' duk də Yòŋsè nè Nwii mɛ tuhù wèn. Yi nè yi maŋgəŋgèn nə. 15 A ye-a nga ŋwə nəmòk sə yə ngə' fana kà də yi ye ngə' bùusè də yi ngà zə bwìŋ kè ngà yè kè ngà gù bup àlɛ ye. Nwèè kà ngə' bùusè də yi sə gbù nì ke'cà sənə bum bwìŋ wèn wàwà sè' yə. 16 Fana a ye-a nga ŋwè yə ngə' də bùusè yi krətən fana yi kà də yi koksə marè'tu duk. Yi kwasə Nwì bùusè wo sə jə yi co ŋwəə Krest. 17 Yusə duk də, mvək kùrə laŋ nè ngòkə sak yèto nzak bohòbùu Nwì wèn. Nə yeè nə də a ye-a nga bum sè vesùwèn rì yà' nga'a yè'e mègù yà'sə ntòyèyèto, fana yà'a nə kə ye wesə yè'sə nsàp nè fòbohòbùu sè wo à bèn Ntirè nè Bèboŋ nè Nwì nə ɛ? 18 Mvəsè ŋwàk Nwì nə sə cèp duk də,

<<A gugun ŋkuŋ bùu sè wo kəkùrəə nə tesə də wo ka nzak bohòNwì gbù.

A ye-a ve'nə, ye də yà'a nə gun wesə yè'sə nsàp nè fò bohòbùu sè wo kà Nwì wəpgè yà'a nɛ?>>

19 Bùu sè wo sə yə ngə' bùusè Nwì duk ve'nə yi fana wo sə gu mali bəboŋ, nə fa nì' awo pwe' ndzə bohòNwì nè nà' à gù wo. Yi Nwì nè yi gùgè yusè yi kak də yi nə gu pwe'.

5

Ntip Nè BohòŊkwàha Bùu Sè Mɛ Cos

1 Mɛ tse' muncèp mòk nè mɛ dzəm ŋgòtsè' fa nà' bohòwèn bùu sè wèen ŋkwàha bwìŋ mɛ coos. Mɛ yàm sè' ŋwè nè mantombi. Mɛ ànə ye mvəsè Krest à yə ngə' bə lis am. Mɛ nə kə ye mòk nè ŋgòtse' kəkùksə ye ma mòk numbu nè yi vəə. Nà'a njo nè mɛ sə lɛŋ weŋ də, 2 Jəŋ ŋkərə bə bùu Nwì sè yi a fa ndzə bohòwèn yà'a bəboŋ. Sə kùk wo mvəsè ganakùu' kùkgè nàam ye. Kà də wèen kùk wo co a bə nza' ŋàŋ duk, wèen kùk wo lɛ bùusè də wèn tse' ntum nè kwəkwa ŋgòkùk wo. Kà də wèen noŋsə to mantombi mbàam sè wo nə lak weŋ fo' duk. Wèen fak bə ntum nè rərəŋ. 3 Kà də wèen niŋ tsok fa bùu sè Nwì a fa ndzə bohòwèn sə ŋàŋ duk. Gù bum lələ bə nsàp mandzè nè co nga bwì pwe' yə-a, wo nə

dzəm ɲgòbɛ' lònɔ̀p nà'nə.
 4 Ya nùmbu nè Jisòs Krɛst nè
 yi ɲkum ganakù' bwɪŋ pwe'
 nè tesə vè jəja fana yi nè fa
 wɛŋ ləlà' nè nà'a kà bupgè.
 A yà'a də yi nè gu wɛŋ yə̀
 bə fò.

*Ntip Nè BohòKrətèŋ Sə
 Wɛŋ*

5 Bohòwɛŋ wàhabwɪŋ, yà'
 mègù sè' vɛ'nə də wɛŋ wəp
 bù ɲkwàha bwɪŋ wɛŋ. Wɛŋ
 pwe' sə wəp mòk bə mòk, nè
 sə jəŋ ni' awɛŋ sə nze, nè ye
 guɣuŋ ɲgòfàk bohòmòk bə
 mòk, bùusè yà' cu ndzənə
 ɲwàk Nwì duk də,
 <<Nwìi bɛŋgè bùu sè wo
 nègè ni',

Nə sə se sè wo jəgè ni' awo
 sə nze.>>

6 Ye də wɛŋ jəŋ ni' awɛŋ sə
 nze bohòNwì, yi nè yi tse'
 ɲàŋ, ya mvək nè nje nè kərə
 fana yi fis kok wɛŋ mɔ̀tsè.

7 Me'rə fa yu yà pwe' sè
 yà' sə gha' wɛŋ ndzə bohòyi
 bùusè yi sə tsərə wɛŋ. 8 Jəŋ
 ɲkərə, nè muk noŋsə lis
 awɛŋ to, nè sə kək, bùusè
 ɲkum ze', yi ɲwè nè wenə
 wɛŋ cu bə dzè' nè sə gi kɛ'ca.
 Yi sə gi kɛ'ca co gwim nè yi
 sə wa ləp ɲwè nè co yi ko
 zə nà'. 9 Təəŋ guɣuŋ co yi
 kà wɛŋ gha', nè sə fa mali
 ntəm awɛŋ bohòNwì. Sə riŋ
 tse' duk də bwe tè'ɛ yo sè wo
 krətèŋ pwe' sə yə ɲgə' sè'
 məm̀vè'nè wɛŋ sə yə yà'sə
 sənə nzeŋgònə ma fòlòŋ.

10 A ye ɲga wɛŋ yə ɲgə'
 ghàr, fana Nwìi nè tesə wɛŋ.
 Bum sè bəbɔŋ pwe' vè mègù
 bohòyi. Yi à to wɛŋ ɲgòkə

tse' kəkukəsə ye mamòk bùu
 Jisòs Krɛst. Yi Nwì nè bə
 tu yee nè gu tsərə wɛŋ bə
 nsàp yu yà lòŋ. Yi nè kə
 te' lokoksə wɛŋ bə ɲàŋ, nè
 tes wɛŋ məm̀vwe' kuum sè
 guɣuŋ ya wɛŋ təəŋ guɣuŋ.
 11 Nəəŋ ɲkum yee cum mali
 gu sè ye. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nè Nà' Ləsə

12 Mù còm fa wɛŋ mɔ̀ŋwàk
 ènə ɲga tesə mɔ̀ Sivanù.
 Mù riŋtse' də yi ɲwè nè yi
 bɛ'gè mandzə Krɛst bə zìnə
 ye pwe'. Mù còm ɲwàk
 ènə ɲgòkwe'sə wɛŋ ya wɛŋ
 təəŋ guɣuŋ. Bum sè mù còm
 tsə' wɛŋ pwe', a bum sè Nwì
 bə zìnə. Fana wɛŋ kotse'
 bum yè'sə cùk. 13 Cos nè
 mvwe' lak Babilòn fɛɛŋ, nè
 Nwì a cokfis wo co yi à cokfis
 wɛŋ nè, cèpsə wɛŋ bəbɔŋ.
 Mo àm Mak cèpsə wɛŋ sè'
 bəbɔŋ. 14 Wɛŋ cèpsə mòk
 bə mòk bə nsàp cəcèpsè nè
 nà' sə nitsè' dzədzəm. Wɛŋ
 sè wɛŋ bùu sè Krɛst pwe',
 fifi ye bohòwɛŋ.

Nwàk nè Ba nè PITÁ à Còm

Pità à còm ñwàk nè ba ènè ñgòcèp bə mɔwées sè bùu mok wèñ sə yə'rə yà' mɔ cos nə sə. Wo à sə duk də Jisòs nə kà mok bwi vè. Yi sə tsok fa wo də Jisòs sə cu mam ve'nə bùusè yi ka dzəm də ñwè nəmòok bisə dzəm, yi sə fa mandzè də ndàaɲwè pwe' bùuñ gesə mɔwe' bɔp awo ñkuñ ya yi bwi foho və.

1 Còm ñwàk nè'e mùu Saimù Pità, nè mɔ mo ñgà fàk Jisòs Krèst nə ye sè' ñgà gè ntum ye. Mù sə còm fa nà' bohòwèñ bùu sè wèñ a fa ntum awèñ bohòyi yà'a. Jisòs Krèst nə gùgè bum ye pwe' bə mandzè nè kəkərè də ya vesùwèñ fa ntum bohòyi. Nsàp yu nè yi a gù fa wèñ nə yà' bòkùrə bə sè yi a fa vès sə. Jisòs Krèst nə Nwì nə ye sè' ñgà lùñsè ves. 2 Mù lèñ də mvè'nè wèñ sə rì lòTà Jisòs nə ye Nwì fana, Nwii nə gù də bəbo ye bə fifi ye yam ghaha bohòwèñ anə yamə.

*Wèñ Cum Ncu Nè Co Nà'
Niñ Də Nwì A To Wèñ Lan*

3 Nwì nə a jə ñaàñ ye sè ghañ sə, nə fa vesùwèñ bum sè a sə dzəm yà' pwe' ñgòcu ncu nè bəboñ, nè co nà' gù Nwì kwa. Yi a gù də vesùwèñ tse' bum yè'sə bə mandzè nè də vès rì ñwè nè yi a to ves nə. Yi a to ves

bùusè yi manğəñgèñ nə ye sè' bəboñ. 4 Yi a gù ve'nə fana ye də yi fa vesùwèñ bum sè yi ànə kak ves yà', sè yà' tse' swe' bohòvesùwèñ wùriñ sə. Yi à gù ve'nə də ya wèñ swirə bɔp nè nà' cu sənə nzeñgòñ nə, nè nà' sə tesə vè bohòbɔp sè bwi sə dzəm yà' sə, fana nə tse' lə nsàp ntum nè nà'a co nè Nwì.

5 Ye də mvè'nè wèñ a fa ntum awèñ bohòJisòs fana yà'a kà fa'nə lè təəñ. Wèñ jìhi nzoñ gùgùñ, nə yamsə naañ gesə bum mok sè bəboñ mbwa; wèñ ye də wèñ yamsə naañ də wèñ kà sənə bɔp nənàk gbù ni. Nə yamsə nañ fe'lə ñkərè nè ñgòrì bum sè ma nè Jisòs. 6 Anə kà ñkərè mègù, wèñ yamsə naañ fe'lə nè ñgòko ni' awèñ mbwa sè'. Wèñ sə ko ni' fana wèñ yamsə nañ gesə kontum mbwa. Wèñ sə ko ntum, wèñ yamsə naañ fe'lə ñgògù bum sè yà'a bə mandzè Nwì pwe'. 7 Wèñ sə gù bum sè yà'a bə mandzè Nwì sə fana wèñ yamsə naañ nè ñgòjə ndàaɲwè pwe' co moma yo. Wèñ sə jə ndàaɲwè pwe' ve'nə fana wèñ yamsə naañ nè ñgòdzəm bwiñ mbwa sè'. 8 A ye-a ñga wèñ sə gù bum yè'sə, nə sə gù ghaha yà' ghaha fana ye də mvè'nè wèñ a rì Tà àvès Jisòs Krèst sə nə kà wà ye, ncu awèñ nə nə tse' fàk bəboñni. 9 Bùu sè wo sə kà-a yàwo ve'nə gù fana wo co ñwè nè yi kà

sèsap yə gèsègè, wo co ηwè nè lis ye à loho laŋ. Wo a swi bisə də Jisòs à cùk fis fa wo bup awo sè wo à gù sə laŋ.

¹⁰ Bwema am wèŋ, bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana mù leŋ weŋ wùriŋ də wèeŋ jihu nzòŋ, nə gu ŋga yà'a niŋtsok də Nwì a to cok fis jəŋ weŋ də ya wèeŋ ye bùu ye wèŋ anə zinə. Wèeŋ gù-a ve'nə fana weŋ kà maŋkwèŋ gbù fohòlòyuk. ¹¹ Yà'a mvwe' sè Nwìi nə muk fa li weŋ mandzè nè ŋgòkè ni mvwe' gaŋ ŋkum sè Tà àvès Jisòs Krèst, nè yi sè' ŋgà lùŋsè vès nè; fana a cum mam mok vesi wèŋ nè mvèsè.

¹² Bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana mù dzəm də mɔ sè tsərə fa weŋ yà'. Mù rì sè' də wèŋ a rì zinə nə sè' laŋ, nə sè təŋ nə bə zeŋ sè' guguŋ. ¹³ Megu də nè mù cu tse' ntòfo' bə lis nè'e fana yà' sè bòmɔ yàm də mɔ sè tsərə fa weŋ yà' ghà yà lònŋ, ya ŋga wèeŋ ye mali bə zeŋ cəcuŋ. ¹⁴ Mù rì də ka mok sèsap cum fe'lə ya mɔ fweŋ mak gesə ŋgùpni' nè'e fo'. Mù rì ve'nə bùusè Tà àvès Jisòs Krèst a tsè' mɔ ve'nə yi jəja. ¹⁵ Mɔ nə jihu nzòŋ, nə lap noŋsə fa weŋ mandzè nè co də a ye-a ŋga mù kpɔ lòyàm sè laŋ fana wèŋ sè tsərə mali bum yè'sə fo'.

Vès Sə Tsè' Ka Bum Sə Nwè Tsərə Kok Yəŋ

¹⁶ Vès a tsè' fa weŋ mvè'nè Tà àvès Jisòs Krèst ànə tesə və bə ŋaŋ yà'a laŋ. Bum sè vès a tsè' fa weŋ yà'sə, ka ncèep cùu sè wà sè bwiŋ a tsərə kok gù yà' bə ŋkərəðə yàwo, nə sə cep yeŋ. Yà'a yumok sè vès a yə ŋaŋ ye sè bə lis avès. ¹⁷ Ghà nè Tà Nwì ànə yamsə yi, nə kuksə yi nə, à ye ŋga vès sè' fo'. Vès à yuk mvè'nè Nwì nè yi yam càsə ndaŋwè pwe' yi nə à sè cèp də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi, yi gùgè ntum àm sè kwa wùriŋ.>> ¹⁸ Vès à ye mɔmvwe' nda nè Nwì ànə və mbwa nà'a ves Tà Jisòs wèŋ bəbɛ', nə yuk ŋgì nə mvè'nè nà' sè cèp vèsə mɔbu bə nt'u' avès.

¹⁹ Vesùwèŋ rì tse' ŋga'a mok pap də bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sè ŋjamòk à cèp sè yà'a zinə bùu bum sè vès a yə yè'sə. Ye də anə boŋ bohòwèŋ wùriŋ ŋga wèŋ fa-a ŋkərə awèŋ bohòncèp ènə, bùusè nà'a co laàm nè nà' sè reŋ mvwe' ndzəndzəm tètè kə dzeŋ ghà nè tsok sè də a reŋ. Ghà nè sètsok kok kàmòk fana wèŋ ye reŋ wes bum sè ntɔ wèŋ anə. * ²⁰ Yusè guguŋ sè a də wèeŋ riŋ də, bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep, nə com ndzənə ŋwàk Nwì sè à ka yumok sè bwì à tsərə kok yà' sè vèð wo bə ŋkərə nè njàwo yeŋ. ²¹ Ncèp nè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep nə wo à ka

* **1:19** 1:19 Sètsok nè wo sè to nè'nə, a Jisòs, bùusè ndzənə ŋwàk Bum sè Nwì a Nitsè' Fa Jon 22:16, fana wo to Jisòs sè' bə liŋ yà'sə ve'nə.

nà' bə ɲaaŋ yàwo cep, Yòŋsə Nwì ànə ni sə ntuù wo ɲkuŋ nà' sə gu wo, wo cep bum sè yà' sə tesə vè bohòNwì.

2

Jəŋ ɲkərə Bə Mvwès

Sə Bùu Mok Sə Yə'rə

¹ Anə ye to mantombi fa', bùu sè wo à sə duk də wo sə tsòho bum Nwì ɲga wo sə ci' mvwès wèŋ à ye mɔŋgorè bùu Nwì wèŋ. Yà'a niè' sè' vɛ'nə də bùu sè wo yə'rə fagè bwì mvwès wèŋ nə ye mɔŋgorè wèŋ sè'. Wo nə wooŋ və, nə sə yə'rə fa bwìŋ yəyərè nə bə jòn nə nà'a nə gu bɔpsə bwìŋ. Wo nə dzeen masà àwo nə yi ànə kə tiŋ və tu awo yi nə mwè. Anə kà sàp fana nsàp ɲgə' nə bɔp nə və mɔ tuhù wo bùu nsàp yu nə wo sə gu ànə. ² Bwìŋ ɲkùuŋ nə be' mandzè awo nə jì marè'tu nə. Bùu yè'sə wèŋ nə gu bwì wo sə cèp bum sè bɔp bə mandzè Nwì nə nà'a zinə nə. ³ ɲgàa yə'rə fa bwì mvwès yè'sə wèŋ dzəm mègù də wo tse' bum pwe'fo' wo. Fana wo sə borə kɛ' wèŋ bə mvwès də ya wo tse' swe' awo fo'. ɲwè nə yi sakgè nzak ànə fuhə ye ntinə bùè ɲgòyɛsə wo ɲgə'. Anə kà sàp fana yi mesə wo pwe'fo'.

⁴ Ja'a na yàwèŋ yusè Nwì ànə gu mvè'nə masinjàa Nwì mok wèŋ ànə gu bɔp yà'a nè. Yi à ka wo wà me'rə. Yi à ko màk gèsə wo mvwe' ɲgə' nə sə misè. Wo nòca bə

kwan, ndzəm sə seŋ ca sè' ɲkuŋ. Wo nə cum mam ca vɛ'nə tètè kə wɛs nùmbu sak nzak. ⁵ Bùu sè ɲjamòk sè wo à gu bɔp yà'a, yi à ka wo wà sè' me'rə. Yi ànə gu ndzəp rwiŋ, nə zə wɛs wo. Bùu sè yi ànə gu yumok kà wo gu sə, à ye mègù Nuà nə yi à sə tsòho fa bwì də wo gu yusè yà'a bəbɔŋ. A swirə mègù Nuà nə bə ndap ye, wo à ye bwìŋ sàmba. ⁶ Bùu sè wo à sə cugè mvwe' lak Sodòm bə Gòmora yà'a wèŋ à gbù nzak bohòNwì sè'. Nwì à tè vɛpsə lak yà'sə pwe' nə pwe'. Yi à gu vɛ'nə ɲgònì fa bùu sè wo nə kà bohòyi yuk də yi nə kə yeŋsə yà' ɲgə' ntsə'mòk. ⁷ Yi ànə caŋsə gɛsə megu Lot yìyi, nə yi à sə be' ye mandzè nə nà'a zinə. Lot nə à sə yəgè nsàap bɔp sè lak yà'sə wèŋ à sə gùgèə fana ntəm sə yaa yi. ⁸ Yi à sə cugè mɔtsətsə'rəə bùu sè bɔp yà'sə wèŋ, nə sə ye bɔp sè wo à sə guu sə nùumbu pwe'. Yi à sə yukgè bum sè bùu sə wèŋ à sə cèep sə sè'. Bɔp sè bùu sə wèŋ à sə guu sə à sə yaŋ bɔp yi sə ntuù co wù kà fùk, bùusə yi à ye ɲwè nə yi à sə be' ye mandzè nə nà'a kəkərè. ⁹ Bum yè'sə sə nì fa vesùwèŋ də Tà Nwì rì mandzè nə aco yi nonjə bùu ye wèŋ ya wo swirə ɲgə' nə nà'a nə kə və nə. Bum yè'sə sə nì fa vesùwèŋ sè' də yi rì mvè'nə aco yi sə gu ɲgàa gu bɔp wèŋ tètè kə wɛs nùmbu nə yi nə sak yà'wèŋ, nə yeŋsə wo ɲgə'. ¹⁰ Bùu

sè wo nè yə ɲgə' ènə nə casə bwɪŋ pwe', a nsàap bùu sè wo gù mègù yàwo yusè ntuum awo sə dzəm də wo gu yà'a; nə ye fe'lə bùu sè wo bɛŋgè ɲgòyuk bohòbùu sè yà'wèŋ mantombii wo.

ɲgə' Nè Nà' Sə Tə' Bùu Sə Wo Sə Gù Bup

Bùu yà'sə wèŋ kà yumok wəpgè nə ye sè' gugutu. Wo kà yòŋsə sè bwɪŋ tse' ɲgòwəp wo yà'a sè' wəp, wo sə yak yà' yàak. ¹¹ A mègù-a sè masinjàa Nwì wèŋ sè wo gu ghak ɲgàa yə'rè fa bwɪŋ mwès yè'sə, wo kà liŋ yòŋsə sə mantombii Tà yàkgè. ¹² Bùu yè'sə wèŋ cèpgè yusè bup bə yumok sè wo ka bə zɛŋ rɛɛŋ. Wo sə gù bum bə mandzè ləm, co nàam ɲaŋ sè wo kùrə mègù ɲgòtəm zə wo təmə. A zinə də mvè'nè wo sə bupsə bùu mok yà'sə, wo nè kə kpɛ màha ntsə'mòk wà. ¹³ ɲgə' nè wo sə fa bwɪŋ ànə, Nwii nè làk fəsə wo sè' bə ɲgə'. Bùu yè'sə wèŋ sə dzəm mègù ɲgògù yusè ni' awo sə dzəm yà'. Bum sè ndzəmè, wo sə guhu yàwo yà' marəŋ kwan. Nsàp mandzè àwo ànə sə jə vè marè'tu bohòbùu Nwì wèŋ wù kà fùk. Wo zɛ be'ləgè zɛzɛ wənə wèŋ mwè' mò'fis, wo sə wooŋ lo mali ɲgòkè gù bup, nə sə kwa bə zɛŋ. ¹⁴ Wo jə mvək àwo zɛp' ɲgòtsərə mègù bə nza' ko nto, wo gu bup, nə kà wòlok. Wo yə

bùu sè wo ka gugun bə bum sè ma nè Nwì yɛŋ fana wo borə yà' ɲgòmè'rə mandzè nè Nwì nə. Wo à ləŋ yàwo bə nsàp nè ɲgòtsərə də wo tse' megu bum pwe' wo nà'a laŋ. Nsàp bù ànə a gbù nzak bohòNwì tè. ¹⁵ Wo a mè'rə mandzè nè rərəŋ nə, nə be' lònə mok nè bə jòn. Wo a be' lòmok mandzè Balàm nè mo Biyònà'a. Balàm nə à ye ɲwè nè yi à sə kwa ɲgògù yusè bup ya yi tse' mbàm fo'. ¹⁶ Anə geŋ Nwì nə jwa sa'rə yi bə bup ye nə. Anə ye də mvomndè' nè yi kà cù cèpgè nè'e à cèp bohòyi co ɲwè sə cèp yi. Yi à cèp vɛ'nə, nə gu ɲgà tsòhòbum Nwì nə yi tɛŋsə ɲgògù yu ləm yè'sə.

¹⁷ ɲgàa mwès yè'sə wèŋ mègù co mwè' sè ndzəp à sə tesəgè fo', nə yum bisə lo. Wo mègù sè' co mbàk nè fəfə kə bwì samsə nà' ɲga nà' ka mbun ntòli. Nwì a fùhu nòŋsə fa wo mwè' ɲkəŋkɛs ndzəm nè wo nè kə cu fo' laŋ. ¹⁸ Wo cèp fomsə bòŋsə ncèep sə wà kə cùhu wo, nə sə lap ɲgòbòrə bùu sè wo sə də wo mè'rə mandzè bùu sè wo ka Nwì riŋ sə. Wo sə lap ɲgòbùsə yà'wèŋ vɛ'nə də ya yà'wèŋ sə gu megu bum sè yà' sə bònì' awo sə. ¹⁹ Wo sə kak fa bùu yà'sə wèŋ də yà'a nə cum bə tu yà' mvè'nè yà' dzəm, ɲga wo sè wo sə cèp sə cu ɲkwèŋ bohòbup. A vɛ'nə bùusè yusè yà'a ko kiŋ tse'-a ɲwè lòn, ye də ɲgèŋgàŋ cu ɲkwèŋ bohòyu

ànə. ²⁰ A ye-a nga bùu sè wo ànə riŋ me Jisòs Krèst nè yi Tà nè ye ngà lùŋsè vès, nè caŋ tesə sənə bum nzenğòŋ sè aco yà' bupsə ɲwè sə fana nè kə gbɛ ni ca səmok; ye də ncu àwo nè maŋkwèŋ nè bup càsə mvè'nè wo à ye to mantombi. ²¹ A ye-a ve'nə ye də ànə boŋ ghak ɛ co wo kà mandzè nè zìnə nè rì yuk, nè nonjsə də wo rì wes yà' làaŋ, nè me'rə fe'lə lùuk Nwi sè rərəŋ sə, nè kà yà' mok be'. ²² Nsàp nè wo gù ànə sè nì də ncèp nè bwiŋ cèpgè nè nà'a zìnə. Ncèp nè də, <<Ngbu lu, nè kə te' zɛ fe'lə yà' səmok.>> Ncèp mòk ye sè' də, <<Wo cùk fa ɲgùnaŋ ni' də ya yi ye rərəŋ, yi bwi lo, nè kə noon dzərə sənə mwè' səmok.>>

3

Jisòs Nə Və Tsoon Mvè'nə Yi A Kàk Nə

¹ Nge' am wèŋ, nè'e ɲga'a ɲwàk àm nè ba nè mù còm fa weŋ. Ndzənə ɲwàak am sè ba sə pwe'fo', mù a sə ləp mandzè ɲgòtsərə fa weŋ bum yè'sə, ya wèŋ riŋ tse' yusè yà'a rərəŋ sə. ² Mù a còm bum yè'sə ya wèŋ sə tsərə ncèep sè ɲgàa tsòhòbum Nwi sè rərəŋ wèŋ à cèp njamòk də yà'a nè kə ye ntsə'mòk sə. Wèŋ sə tsərə tse' lùuk sè Tà Jisòs nè yi sè' ɲgà lùŋsè vès, à tsè' weŋ cùhu ɲgàa ntum ye sè yi à tum yà' də wo kə tsok wèŋ ɲgògùu yà'a. ³ Yusè

mù sə dzəm də wèŋ riŋ to sə də, ghà nè nzenğòŋ nè'e kuəp ɲgòmèe fana bwiŋ nè tesə və sè wo nè sə gu bum mvè'nè bòwo. Bùu yè'sə wèŋ nè sə ywi ncèp nè Nwi nè. ⁴ Wo nè sə duk də, <<Jisòs ànə kak də yi nè bwi və səmok àlaa? Yi nè yeè nè fò? Tè' avès wèŋ à kpɛ wes lòntinə bùè, bum pwe' cu mali mvè'nè yà' ànə ye to mantombi; yumok nè mò'fis ka kupsə lok.>> ⁵ Bùu sè wo sə cèp ve'nə yè'sə, wo dzəm tsə mègù wo ɲgòbèŋ də Nwi ànə cep bə cù wà fana ntòbu bə nze tesə və. Yi ànə gu nzenğòŋ nè bə ndzəp fana a yà'sə də nzenğòŋ à tesə ndzənə ndzəp. ⁶ Yi à jə sè' ndzəp, nè gu bupsə nzenğòŋ nè bə zeŋ ghà nè ndzəp ànə rwiŋ nè, nè ses lok nzenğòŋ nè pwe' nà'a. ⁷ Nwi nè sə nonjsə ntòbu bə nzenğòŋ sè yà' cu ɲga'a fo' yè'e sè' bə ncèp ye nè də yà'a nè cu li ve'nə tètè kə dzeŋ numbu nè mis nè tè vèpsə yà' pwe'. Yà'a nè cu fo' tètè kə dzeŋ nè yi nè sak bwiŋ pwe', nè ləsə bùu sè wo à ka mandzè ye be' yà'a wèŋ.

⁸ Nge' am wèŋ, yumòok mò'fis nè wèŋ kà nà' swi. Yu nè də lùumɲgòŋ ncùhù mò'fis bə numbu nè mò'fis mègù bohòTà Nwi pwe'fo' yəyərè, zəzook fo' bùè. ⁹ Bùu mòk sə tsərə də Tà sè càsə mvèk ɲgwàaŋ wùriŋ, nè kà yusè yi ànə kak də yi nè gu sə gù. Yusə də Nwi sə ko ntum, bùusə yi sə kà də

ɲwè nəmòok bisə dzəm. Yi sə dzəm də ndàaɲwè pwe' kupsə, nə bwi fa bɔp awo ɲkwèɲ. ¹⁰ A ye-a sè ve'nə fana, Tà Jisòs Krɛest nɛ bwi vè ye vəə. Yi nɛ vè co ɲgà yè vè yi. Mvək ànə ye, bwiɲ yuk ɲga sə cwì ve'ɛ nɛbɔp, fana bum sè yà'a ma mɔbu nə nom bisə wà. Bum pwe' sə vɔp wes, nzenɲòɲ nə bə bum sè yà' cu ca sə pwe'fo' nə nom bisə wes wà.

Fa Ni' YòBohòNwì Nə Sə Tək

¹¹ Mvəsə vesùwèɲ rì də bum pwe' nɛ kè nòm bisə ve'nə fana ye də a bəboɲ də a cum ncu nɛ nà'a ve'ɛ bəboɲ wùriɲ. Wèeɲ nonjsə fa ni' awèɲ bohòNwì pwe' nɛ pwe', nə sə yuk yi bə bum pwe' sè'. ¹² Wèeɲ sə kək megu lis bə nùmbu nɛ Nwii nɛ vè nɛ, nə sə lap mandzè ɲgògù sè' gɔgɔɲ co də nùmbu ànə kə dzeɲ nənàk. Nà'nə nùmbu nɛ ntòbu nə sə nom bisə fana bum pwe' sə vɔp wes. ¹³ Megu də Nwì a kàk vesùwèɲ laɲ də yi nə gɔ ntòbu nɛ fi bə nzenɲòɲ nɛ fi sè', fana bum nə megu mok fo' pwe' sè bəboɲ. Yà'a yusə a sə kək ɲga'a zeɲ sə.

¹⁴ Nge' am wèɲ, mvè'nè wèɲ sə tək nùmbu ànə fana wèeɲ lap mandzè gɔgɔɲ co yi kè bwi vəə, yi tseɲ weɲ ɲga wèɲ ka jòn bohòNwì gɔ; ya weɲ Nwì wèeɲ ye cù mò'fis bə fifi. ¹⁵ Wèeɲ jəɲ lɛ də njo nɛ Tà Jisòs sə kà ntòvè nɛ, a ɲgòfa mandzè də ya ndàaɲwè pwe' tse' lùɲ. Tətà

àvès Pol nɛ vesùwèɲ dzəm yi nà'a còm fagè weɲ, yi sə tsok weɲ sè' ve'nə bə ɲkərə nɛ Nwì a fa yi nɛ. ¹⁶ Ndzənə ɲwàak ye sè yi còmɲgè yà' lònɲ, yi sə cep kum bə zeɲ mɔmvè'ànə. Yi còmɲgè bum mok ndzənə ɲwàak ye sə, sè yà' gɔ ɲgòreɲ yà'. Bùu mok sè ɲkərəə awo ka pap təəɲ, nə ye sè' ɲga wo ka yumok riɲ wèɲ fana wo jəɲ ncèep ye sə, nə sə cwìɲ busə yà' mvè'nè wo cwì búsəgè ncèep mok sè ndzənə ɲwàk Nwì ve'nə. Mvè'nè wo sə gù ve'nə fana ye də wo sə to naaɲ ɲgə' mɔ tuhù wo.

¹⁷ Nge' am wèɲ, mvəsə wèɲ rì yàwèɲ bum yè'sə laɲ fana wèeɲ jəɲ ɲkərə də ya bùu sè wo sə kà yàwo mandzè Nwì be' yà'a kà weɲ ma njàwo nɛ bə jòn sè lò. Ya kà də wo kpes fis weɲ mvwe' yàwèɲ sè bəboɲ sè wèɲ tə yà'a duk. ¹⁸ Wèeɲ gɔ lɛ nɛ ɲgòrì ghaha lòTà àvès Jisòs Krɛest nɛ yi ɲgà lùɲsə ves, nə sə gɔɲ wesə lo mantombi bə bònəm nje nɛ. Vesùwèeɲ fa yi kəkukəsə nə kà teɲsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

Nwàk Nè Mantombi nè JON à Còom

Jon à còm ñwàk ènə ñga bwii sə yərə də bum sè aco ñwè ye bə lis, nə jweñ bə bo pwe'fo' bup. Wo sə duk də bum sè bəboñ mēgù sè yà'a ma nè ndzənə yòñsə. Fana ñwèe kà də yi sə duk də mɛ gù-a ve' yà' ye bup kè bəboñ duk, bùusè bum pwe' sè yi sə gù bə ni' ye yəyərè. Mɛmvə'nè wo à tse' nsàp tsətsərè ànə fana wo sə duk də ànə ka yeñ co Jisòs mo Nwì tse' ñgùpni' yeñ.

Jon com ñgòcèp cāsə bum ba: də bwiiñ cum cù mò'fis bə Nwì nə ye bə mo ye Jisòs Krèst. Yi còm sè' də bwiiñ jəñ ñkərè bə bum sè mwès sè bùu mok sə yərə ke' yà'a bùusè yà'a nə gù bupsə ncu nè cù mò'fis ènə. Yi sə tsok mali fa wo də Jisòs à ye ñwè bə nè zìnə, nə ye də ñwè nè nà' dzəm-a Nwì fana nà' tse' ñgògì gì nè nà' tse' mareñ nja.

Ncèp Nè Nà' Tse' Lùñ Nə

1 Yumòk à ye to ye fo' nè mù à yuk nà', nə ye nà' bə lis am, nə jweñ nà' bə bo sè'. Yu ànə a Ncèp nè nà'a lùñ nə, ñga nà'a Jisòs mo Nwì. 2 Lùñ nə ànə yəəñ, fana vès ye yi, nə sə tsè' fa-à nə weñ bə nzak lùñ nè nà'a nè kà mè, nè nà' à ye to ntòbə tè' Nwì ñkuñ vès

ye nà' nə. 3 Vès sə tsè' fa weñ bum sè vès à yə, nə yuk yè'sə, ya ñga wèeñ cum ncù mò'fis vesùwèñ. Vèses cum cù mò'fis ves Tà Nwì nə ye mo ye Jisòs Krèst wèñ. 4 Njo nè vès còm bum yè'sə də ya kwəkwa nè vesùwèñ nə yam tsè'rə wesə bəboñ.

Sə Gi Sənə Mareñ Busə Nwii Mareñ

5 Ncèp nè vès à yuk bohòmo ye, nə sə tsè' fa-à nə wèñ nə də, Nwii rərəñ co mareñ, yi ka ñgà ndzəndzəm ye lok saam. 6 A ye-a ñga vesùwèñ duk də, ves Nwì wèñ cu cù mò'fis, nə sə gi sənə mandzəm, fana ye də yusè vesùwèñ sə cèp, nə sə gù sə pwe'fo' mwès. 7 Vesùwèeñ gù-a sənə mareñ, mɛmvə'nè yi sè' sənə mareñ, ye də vesùwèeñ mwè' mò'fis. Jisòs mo ye sə cùk rəñsə fis fa ves bup avès bə nduəm ye. 8 A ye-a ñga vesùwèñ duk-a də a ka ñgàa gù bup yeñ, ye də vesùwèñ sə bərə ni' avès, vesùwèñ ka zìnə nə riñ lok nè mwèsə. 9 A ye-a ñga vesùwèñ gù bup, nə dzəm fis kè cùhu vès, fana yi ñwè nè zìnə, yi nə ye sè' kəkurè ñgòswì fa ves, nə cuk rəñsə fis fa ves bup avès sə. 10 A ye-a ñga vesùwèñ duk də, a ka bup gù, ye də vesùwèñ sə duk yà'sə də yi ñgà cì' mwès. Ye də ncèp ye nə ka sə ntuù vès yeñ.

2

¹ Bwe am wèŋ, mù sà còm fa wèŋ bum yè'e dā ya wèŋ kà bup gù. A ye-a nga ñwè nəmòk gù-a bup, Jisòs Krèst cu yo nè yi nè təəŋ mantombii Tè' àvès Nwì, nè ləŋ fa nà'. Yi ye ñwè nè yi kəkərè. ² Jisòs co yu cop nzak bohòNwì ya yi swifa ves fəŋ avès. Yi ka yu cop nzak bohòvesùwèŋ mègù, yi bohònzeŋgòŋ nè pwe'fo'. ³ Yusè aco yà' nĩŋtsok dā vesùwèŋ rì Nwì, a nga vesùwèŋ sà nonŋsə-a ncèp ye nè na. ⁴ Ñwè nəmòk duk-a dā yi rì Nwì, nè kà yusè Nwì sà duk gù, fana ye dā ñgəŋgàaŋ ye ñgà ci' mvwès. Yi kà zìnə nè Nwì nè rĩŋ lok nè mvèsə. ⁵ Ñwè nè yi gùgə-a yusè Nwì dā yi gù fana nà'a yi nè yi dzəm Nwì bə ntəm ye pwe'fo' nè. Nà'a mandzè nè aco vesùwèŋ rĩŋ dā a cu ndzə ni'ì Nwì zìnə. ⁶ Ñwè nè yi duk-a dā yi bə Nwì mvwe' mò'fis fana yi tse' ñgògì nsàp gì nè Jisos Krèst à gii.

Dzəm Moma Yo Bwèrɛ Wù Kà Mareŋ Nə Tse'

⁷ Ñge' am wèŋ, yusè mù sà còm fa wèŋ yè'e, ka yumok sè fi yeŋ, yà' mègù yusè zəm sà wèŋ ànə rĩŋ yà' mantombi fa' sə. Yusè zəm yè'sə, a ncèp nè wèŋ ànə yuk me nà' laŋ nè. ⁸ A ye-a sè vɛ'nə fana yusè mù sà còm fa wèŋ yè'sə sè fi sè'. Yu ànə à yəəŋ bə nsàp ncu Jisòs, nè ye bə nè njàwèŋ sè'. Nà'a

nə fi bùusè ndzəm sə cā gəsə lófana mareŋ nè zìnə sə yè ñgòrɛɛŋ vəə. ⁹ A ye-a nga ñwè nəmòk duk-a dā yi cu mvwe' mareŋ, nè sə bəŋ mali moma ye fana ye dā ñgəŋgàŋ cu mali ñga'a ntòsəŋə mandzəm. ¹⁰ A sè' zìnə dā ñwè nè yi dzəm-a moma ye fana ye dā yi cu sənə mareŋ. Yumok ka bohòyi co yi gbə yeŋ. ¹¹ Fana mamòk nè sè' dā ñwè nè yi bəŋ-a moma ye, ye dā yi cu sənə ndzəm, nè sə jam ke' ca, bùusè mandzəm lok yi lis laŋ.

Kà Nzeŋgòŋ KòBwèrɛ KəkòNwì Ka Sə Ntùù Wù Yeŋ

¹² Bwe am wèŋ, mù sà còm fa wèŋ ñwək nè'e bùusè wèŋ a tse' sèswifa bə bup awèŋ mɛŋkwèŋ lĩŋ Jisòs Krèst. ¹³ Mù sà còm fa wèŋ tè' bùusè wèŋ rì yi nè yi ànə ye nga nzeŋgòŋ ka ntòyeto nè. Wèŋ wàhabwĩŋ, mù sà còm fa wèŋ bùusè wèŋ a ghak ñkum ñgà gù bup nè laŋ. ¹⁴ Wèŋ bwe am, mù sà còm fa wèŋ bum yè'e bùusè wèŋ rì tè' àvès Nwì. Mù sà còm fa wèŋ tè' bùusè wèŋ rì yi nè yi ànə ye nga nzeŋgòŋ ka ntòyeto nè. Mù sà còm fa wèŋ wàhabwĩŋ bùusè wèŋ tse' ñàŋ. Ncèp nè Nwì cu sə ntùù wèŋ, fana wèŋ ghak ñkum ñgà gù bup nè.

¹⁵ Kà dā wèŋ dzəm nzeŋgòŋ bə bum sə nzeŋgòŋ nè tse' sè' duk. Búsə wèŋ dzəm-a nzeŋgòŋ, ye dā dzədzəm nè tè' àvès ka

sə ntuə wèŋ yeŋ. ¹⁶ Bum sè nzeŋgòŋ nə tse' pwe', a bum sè ŋgùpni' sə dzəm yà', bum sè co bwiiŋ yəgè yà', nə sə waŋ yà' də wo dzəm ŋgòtse' yà', nə ye yusè bwiiŋ nēgè ni' bə zeŋ sə nzeŋgòŋ fεεŋ pwe'fo'. Mòk ka yu nè nà' vè bohòTè' yeŋ, yà' mègù lòoŋ sè sə nze fεεŋ. ¹⁷ Nzeŋgòŋ nə sə cà lòcàa, nà' sə cà lòbə bum sè yà'a ca sè bwiiŋ dzəmgè yà' sə pwe'. Fana ŋwè nè yi sə gù-a ye yusè Nwì dzəm, yi nè cu mam maligè fo'.

Wèŋ Kərə Bə Bùu Sè Wo Bèŋgè Krest

¹⁸ Bwe am wèŋ, nzeŋgòŋ nə kəp ŋgòmèe. Tsərə tse' mvè'nè wo ànə tsok weŋ duk də nzeŋgòoŋ kəp ŋgòmè fana ŋwè nè yi bēŋgè Krest nə nə və. Nsàap bùu yà'sə a vè ŋkùuŋntēŋ laŋ. Fana aco vesuwèŋ riŋ də nzeŋgòŋ nə kəp ŋgòmè laŋ. ¹⁹ Bùu yè'sə a tesə lògesə mutsətsə'rə vès bùusè wo à ka ŋkùp ma nè njàvès yeŋ. Wo ànə yeŋ-a ŋkùp ma njàvès bwère də wo à ka tesə lò. Wo a tesə lòvè'nə fana yà' ni tsok jəja də wo ka ŋkùp ma nè njàvesuwèŋ yeŋ. ²⁰ Wèŋ yàwèŋ bùu sè Jisòs Krest a sè wèŋ, nə fa weŋ Yòŋsè nè Rərəŋ nə fana wèŋ ri yàwèŋ zìnə nə laŋ. ²¹ Njo nè mù sə còm fa weŋ nə, ka də a bùusè wèŋ ka zìnə nə riŋ yeŋ. A bùusè wèŋ ri zìnə nə, nə riŋ sè' duk də kaco

mvwès tesə yuk ndzənə zìnə yeŋ. ²² A ye-a məmrvè' ànə zìnə, ye də ŋgà cì' mvwès yè'sə ndà? A ndaaŋwè pwe' nè yi bēŋ də Jisòs ka ŋkum ŋgà gè m bwiiŋ nè Nwì à tum vèsə sə nze nə yeŋ. ŋwè nè yi dzèeŋ-a nà' vè'nə ye də nà'a ŋwè nè yi ŋgà bēŋ mo Nwì bə tè' ye nə sè'. ²³ Mù sə duk yè'sə duk də ŋwè nè yi dzèeŋ-a mo ye nə, yi ka bə tè'ε nà'nə yeŋ. Ye də ŋwè nè yi dzəm-a mo ye nə, yi tse' tè' nə sè'.

²⁴ Wèŋ riŋ tse' pap də wèŋ kotse' ncèp nè wèŋ à yuk to mantombi nà'a sə ntuə wèŋ cùk. Bum sè wèŋ ànə yuk to yè'sə cu-a sə ntuə wèŋ, ye də wèŋ nə cum mali mvwe' mò'fis weŋ mo nə, nə ye tè' nə. ²⁵ Tsərə tse' də Jisòs Krest à kà' nòŋsə lòfa vès lùŋ nè nà'a nè kà mè nə. ²⁶ Mù còm fa weŋ yà'a bə mandzè bùu sè wo sə ləp ŋgòbòrə weŋ. ²⁷ Wèŋ yàwèŋ bùu sè Jisòs Krest a sè wèŋ bə yòŋsə nè nje, nà' cu sə ntuə wèŋ. Nà'a njo nè wèŋ ka tse' ŋgòləp ŋwè nəmòk ŋgòyərə weŋ tse' nə, bùusè yòŋsə ànə sə yərə weŋ ŋgòri bum pwe'. Yusè Yòŋsə nə sə yərə weŋ sə, yà'a zìnə, mvwès ka nja yeŋ. Nà'a njo nè mù sə duk weŋ də wèŋ cum mali weŋ Jisòs məmrvè'nè Yòŋsə nə sə yərə fa weŋ. ²⁸ Bwe am wèŋ, mù sə duk fe'lə sèmok də wèŋ təəŋ mali ndzə ni' Jisòs, ya ŋga nùmbu nè yi

bwi foho vèə, vesùwèŋ ye bə kwəkwa, a kà də a swihi lis bə marè'tu duk. ²⁹ Wèŋ ri də Jisòos ɲwə nè kəkurə. Aco wèŋ riŋ tse' sè' də ndaanwə pwe' nè yi gùgè bum kəkurə fana ye də yi mo Nwi.

3

Ŋwə Nə Yi Mo Nwi Zinə Kà Bup Gùhùgè

¹ Kuk ja'a na yòo ma nsàp dzədzəm nè Tè' nə tse' bohòvesùwèŋ-ε. Yi dzəm ves vε tètè nə to fa ves liŋ də vesùwèŋ bwe Nwi, ɲga a zinə də vesùwèŋ bwe Nwi anə. Njo nè bùu sè sə nzenḡoŋ kà vesùwèŋ rigè, a bùusè wo ka tè' àvès Nwi sè' riŋ. ² Ŋge' am wèŋ, vesùwèŋ ɲga'a yè'e bwe Nwi. A ka nsàp bù nè vesùwèŋ nə kə bùuŋ nùu, ntòrɛŋ tsə'rə. Yu nè mò'fis nè a ri nə də, nùmbu nè Jisòos vèə, vesùwèŋ nə ye co yi, bùusè a nə ye yi bə lis kwaranḡaŋ məm vè'nè yi cu sə. ³ Ŋwə nè yi tse'-a nsàp naan tu ènə sə ntùə yi sə nòŋsə ni' ye rərəŋ ɲàan m vè'nè Jisòos ye sè' rərəŋ ɲàan sə. ⁴ Ŋwə nè yi gùgè-a bup, ye də yi gù bupsə lùk nè Nwi, bùusè yusè wo togè yà' də bup sə, a ɲgòkà lùuk Nwi nòŋsə. ⁵ Wèŋ ri də njo nè Jisòos Krest à vè sə nze fən, a ɲgòjə lòbup avès. Yi ka ye bup ndzə ni' yi tse' lok nè kè' mò'fis. ⁶ Ye də ɲwə nè yi cu ndzə ni' Jisòos Krest kà bup gùhùgè. Ŋwə nè yi gù maligè-a bup ye də ɲwə ànə

ka nà' ntòye yuk, nə kà nà' sè' ri lok fùk.

⁷ Bwe am, ɲwə nəmòok kà wèŋ bòrə. Ŋwə nè yi gùhùgè bum kəkurə pwe', ɲwə ànə yi kəkurə m vèsə Jisos Krest sè' kəkurə sə. ⁸ Ŋwə nè yi gùgè-a bup, ye də yi mo Satà. Busè Satà cu ye ɲgà gù bup, m vè'nè à yèto yèe. Njo nè Jisòos mo Nwi à vè sə nzenḡoŋ fən, də ya yi kə gù bupsə fàak sè Satà sə gù pwe'. ⁹ Ŋwə nè yi mo Nwi bə nè zinə, yi kà bup gùhùgè. Busè yi tse' mok nsàp ntəm nè Nwi, fana kaco yi gù bup yeŋ. ¹⁰ Yusè yà' sə nitsè' zəzok nè nà' cu mətsetsə'rəə bwe Nwi nə ye bwe sè Satà sə yè'. Ŋwə nè yi kà bəboŋ gùgè, ye də ɲḡəŋḡaŋ ka mo Nwi yeŋ. Ŋwə nè yi kà dzədzəm bohòmoma ye tse'gè, ye də yi ka mo Nwi sè' yeŋ.

Ŋwə Nə Yi Tse' Lùŋ Zinə Kà Moma Ye Bèŋḡə

¹¹ Ncèp nè wèŋ ànə yuk to mantombi nə nè' də, wèŋ dzəm mòk bə mòk. ¹² A kà nsàp ntəm nè Ken, nè yi à ye ɲwəə Satà à tse', nə zə moma ye nè bə nà' à ye vəm mò'fis nà'a tse'. Ken nə à zə moma ye nə yè'sə bùu yà? Yi à zə nà' bùusè nà' à sə gù yusè yà'a kəkurə fana yi sə gù ye bup. ¹³ Yè'sə ànə ye-a vè'nə, ye də a ye-a ɲga nzenḡoŋ nə bèŋ-a wèŋ sè' fana wèŋ kà də wèŋ mərə də a vè'nə bùu yà ɛ duk. ¹⁴ Vesùwèŋ

rì yàvès də a cà tesə ndzə bohò kpɹa laŋ, a cu mok mvwe' lùŋ. Vesùwèŋ rì də yè'sə zìnə bùusə vesùwèŋ tse' dzədzəm bohòbwema avès. A yà'a mok jəja də ŋwə nè yi ka moma ye dzəm, ye də yi cu mali ntòndzə bohòkpɹa. ¹⁵ Ŋwə nè yi sə bɛŋ-a moma ye, ye də yi ŋgà zə bwɪŋ. Wèŋ rì sè' də ŋgà zə bwɪŋ ka lùŋ nè nà'a nè kà mè nè tse' lok.

¹⁶ Ye'e mùm vè'nə aco a rì tse' dzədzəm sə, də Jisòs Krɛst à fa tu ye bohòvès. Ye də aco a fa tu avès bohòbwema avès sè'. ¹⁷ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk tse' bum, nè ye moma ye ŋga nà' ka yumok tse', yi kà manziŋ ŋgòtəsə nà' tse', yà'sə ni tsok də yi ka dzədzəm nè Nwii fagè ŋwè ŋgòdzəm moma ye sə ntùù yi tse'. ¹⁸ Bwe am wèŋ, bum yè'sə ye-a mùm vək ènə fana boŋ də kà də vesùwèŋ sə dɹhɹ mègù bə cù duk də vesùwèŋ tse' dzədzəm duk. Vesùwèŋ sə niŋtsok dzədzəm nè zìnə ya lis ye sè'.

¹⁹ A yà'a zeŋ sè aco yà' niŋtsok fa vesùwèŋ də a ma nè zìnə nè. A sè' zeŋ nè aco nà' gɹa ves a ko to ntùm kù mantombii Nwì, ²⁰ ŋga ntùm avès sə sak-a ves, də vesùwèŋ bùu sè bɹp. A sə rì də Nwì yam ghak ntùm avès, nè riŋ bum pwe' sè'. ²¹ Ŋge' am wèŋ, a ye-a ŋga ntùm avès sə kà ves sak, ye də aco vesùwèŋ təŋ lì kù mantombii Nwì, nè kà wəp. ²² Fana yusə vesùwèŋ fek-a

yi, vesùwèŋ tse' yà', bùusə vesùwèŋ sə nòŋsə lùuk ye, nè sə gɹa yusə yà' sə bòyi. ²³ Lùuk ye nè də vɛ', də vesùwèŋ dzəm bohòmo ye Jisòs Krɛst, nè dzəm mòk bə mòk mvè'nə Jisòs à duk. ²⁴ Ŋwə nè yi nòŋsəgè-a lùuk sè Nwì fana ye də yi cu ndzə ni'ì Nwì, Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi sè'. Nè'e mandzè nè aco vesùwèŋ rì də Nwì cu vesiwèŋ, a bùu yòŋsə nje nè yi a fa ves nè.

4

Mùmsə Ja'a Yòŋsə Sə Ŋkuŋ Nə Dzəm Yà'

¹ Ŋge' am wèŋ, kà də wèŋ yàaŋ dzəm fa ndàaŋwè pwe' nè yi duk də yi tse' Yòŋsə Nwì duk. A bəboŋ ŋgòmùmsə ja'a də yi tse' Yòŋsə Nwì anə zìnə àlɛ. Bùsə bù ŋgàa tsòhòmvwèes sə nzeŋgòŋ anə ŋkùuŋntèŋ sè wo sə duk də wo sə tsòhò ncèp nè Nwì nè. ² Mandzè nè aco wèŋ riŋ də yi tse' Yòŋsə Nwì àlɛ' vɛ': ŋwə nè yi cèp tosə fis-a jəja də Jisòs Krɛst à vè sə nze bə ŋgùpni' laŋ fana ye də yi tse' Yòŋsə Nwì. ³ Fana ŋwə nè yi duk-a ye də Jisòs à ka bə ŋgùpni' sə nze və, ye də yi ka Yòŋsə Nwì tse'. Ŋwə ànə tse' yà'sə yòŋsə ŋwə nè yi bɛŋgə Jisòs, nè wèŋ à yuk duk də yi nè kè vè sə nze fɛŋ nè. Mù tsə' wèŋ bə zìnə də yi ŋga'a sə nzeŋgòŋ anə.

⁴ Bwe am wèŋ, wèŋ yàwèŋ bwe Nwì, wèŋ a

gha' ηgàa cì' m̀vwès sə laŋ, b̀ùsə̀ yòŋsə̀ nè nà'a sə ntɔ̀wè wèŋ gɔ ghak yòŋsə̀ nè sə nze nə. ⁵ Ǹgàa tsòhòkɛ' m̀vwès yà'sə̀ yàwo b̀ù nzeŋgòŋ, ye də yusə̀ wo sə cèp pwe' mègù bum nzeŋgòŋ. Fana b̀ù sè sənə nzeŋgòŋ sə sə yu'rə̀ fa wo. ⁶ Vesùwèeŋ yàvès bwe Nwì. B̀ù sè wo rì Nwì yu'rə̀gè̀ yàwo bohòvès. Ǹwə̀ nè yì ka-a mo Nwì yeŋ, yì kà bohòvès yu'rə̀gè̀. Nà'a mandzè̀ nè aco vesùwèŋ rìŋ də ηwè tse' yòŋsə̀ nè zìnə̀ kè yòŋsə̀ nè m̀vwès àlɛ' nə.

Ǹwə̀ Nè Yì Dzəm-a Bwìŋ Ye Də̀ Yì Mo Nwì

⁷ Ǹge' am wèŋ, bòdè vesùwèeŋ dzəm mòk bə̀ mòk. Nwì gùgè̀ yì ηkuŋ vesùwèŋ rìŋ m̀və̀'nə̀ a dzəm bwìŋ, ye də̀ ηwè̀ nè yì dzəm-a bwìŋ, yà' sə̀ tsok də̀ yì mo Nwì, yì rì Nwì sè'. ⁸ Ǹwə̀ nè yì kà bwìŋ dzəmgè̀, ye də̀ yì ka Nwì rìŋ, b̀ùsə̀ Nwì mègù ye sə̀ dzədzəm. ⁹ Mandzè̀ nè Nwì a nì tsè' fa ves də̀ yì dzəm ves nə̀ vɛ'; yì à tumsə̀ fa vesùwèŋ kwə̀'rè̀ mo ye sə̀ nzeŋgòŋ də̀ ya vesùwèeŋ tse' lùŋ ηkwèeŋ yì. ¹⁰ Ka də̀ vesùwèŋ à dzəm to yì vès yeŋ, Nwì ànə̀ dzəm to ves yì ηkuŋ, nè tumsə̀ fa ves mo ye co yu cop nzak bə̀ fɛŋ avès. Yà'a nìtsè' dzədzəm nè nà'a zìnə̀ nə. ¹¹ Ǹge' am wèŋ, wèeŋ ye-na yàwèŋ sè', Nwì dzəm-a vesùwèŋ m̀m̀və̀k ènə̀, a kà nì' avès dzəm à? ¹² Ǹwə̀ nəmòk ka Nwì bə̀ lis ntòye yuk, megu

də̀ vesùwèŋ dzəm-a mòk bə̀ mòk, ye də̀ Nwì cu ndzə̀ nì' vès, fana dzədzəm nè nje nə̀ gɔŋ wesə̀ ndzə̀ nì' vès anə̀.

¹³ Yusə̀ aco yà' gù vès rì də̀ a cu ves Nwì m̀vwe' mò'fis, Nwì ye bwi vesiwèŋ sè', a b̀ùsə̀ yì a fa ves Yòŋsə̀ ye sə̀ ntɔ̀wè̀ vès. ¹⁴ Vès a yə̀ bə̀ lis avès də̀ Tè' a tumsə̀ vèsə̀ mo ye də̀ nà'a və̀ kə̀ luŋsə̀ b̀ù sè̀ sə̀ nzeŋgòŋ. Vès nə̀ sə̀ tsè' fa-à nə̀ bwìŋ də̀ yu yè'sə̀ zìnə̀. ¹⁵ Yusə̀ də̀, a ye-a sè̀ ndà pwe' nè yì cèp fis duk də̀ Jisòs Krest mo Nwì, ye də̀ Nwì cu ndzə̀ nì' ηwè̀ ànə̀, yì cum bwi ndzə̀ nì' Nwì sè'. ¹⁶ Vesùwèŋ a rìŋ m̀m̀və̀'nə̀ Nwì dzəm ves zìnə̀ ηkuŋ nè fa ntəm avès fo' lònŋfo'.

Nwì mègù ye dzədzəm. Ǹwə̀ nè yì tse'gè̀-a dzədzəm, ye də̀ yì cu ndzə̀ nì' Nwì, Nwì cum bwi ndzə̀ nì' yì sè'. ¹⁷ A ye-a ηga dzədzəm nè Nwì cu sə̀ ntɔ̀wè̀ vès dak, fana nùmbu nè Nwì sak ves, vesùwèŋ təəŋ, nè kà wə̀ tse'. B̀sə̀ mandzè̀ avès nè sə̀ nzeŋgòŋ fɛeŋ nà'a co nè Jisòs Krest. ¹⁸ Yusə̀ də̀, wə̀ ka ndzənə̀ dzədzəm yeŋ. Dzədzəm cu-a sə̀ ntɔ̀wè̀ vès dak, fana yì bə̀' fis gcsə̀ wə̀ pwe'fo'. Fàha wə̀ mègù ηgòwə̀p ηgə̀ nè də̀ ηwè̀ gbù nzak. Ye də̀ ηwè̀ nè yì tse'-a wə̀ sə̀ ntɔ̀wè̀ yì, ye də̀ yì ka dzədzəm nè Nwì sə̀ ntɔ̀wè̀ yì dak tse'. ¹⁹ Vesùwèŋ tse' dzədzəm sə̀ ntɔ̀wè̀ vès, nè ye bohòNwì sè' b̀ùsə̀ Nwì à tse' to dzədzəm bohòvès yì. ²⁰ Ǹwə̀ nəmòk duk-a də̀ yì dzəm Nwì, nè sə̀ bɛŋ

moma ye, ye də ɲwə ànə ɲgà cì' mɔvwès. Busə ɲwə ka-a moma ye nè yi yəgə nà' bə lis dzəm, mandzə nè co yi nə dzəm Nwì nè yi ka nà' ye yuk nə bùè. ²¹ Lùk nè Nwì à nòɲsə nə də, ɲwə nè yi duk-a də yi dzəm Nwì, yi dzəm moma ye sè'.

5

Bwe Nwì Wèɲ Tse' Ʋàaɲ Sə ƲgòGhak Nzenɲòn Bə Zɛɲ

¹ Yumook yè' də, ɲwə nè yi dzəm-a də Jisòs Krɛst ɲkum ɲgà gèm bwɪɲ nè Nwì à də yi nə tum vesə sə nzenɲòn nə fana, ye də ɲwə ànə mo Nwì. Ʋwə nè yi dzəm-a tè' mwe, ye də yi dzəm mo nà'nə. ² Aco vès rì tse' duk də vesùwèɲ dzəm bwe Nwì, ɲga vesùwèɲ dzəm-a yi, nə sə nòɲsə lùk ye na. ³ Mù sə duk yè'sə də, a ye-a ɲga vesùwèɲ sə nòɲsə lùk Nwì, yà' ye yà'sə də vesùwèɲ sə dzəm yi. Yusè yi sə duk də vesùwèɲ gə sə, yà' ka gugɲ yeɲ, ⁴ bùusè bwe Nwì pwe'fo' tse' ɲàaɲ sè ɲgògha' nzenɲòn nə bə zɛɲ. Mvè'nè vesùwèɲ sə fa ntum avès bohòJisòs, a yà'sə mandzə nè aco vesùwèɲ ghak nzenɲòn nə bə zɛɲ. ⁵ Yà'sə sə tsè' də ɲwə nè aco yi ghak nzenɲòn nə, a ɲwə nè yi dzəm də Jisòs mo Nwì.

Mandzə Tɛ' Sə Aco A Rɪɲ Jisòs Bə Zɛɲ

⁶ Mvè'nè Jisòs Krɛst à vè sə nzenɲòn fɛn, yi à cà

sə ndzəpè, nə ca ndzənə nduəm. Yi à ka sə ndzəpè ca megu, yi à cà ndzənə nduəm sè'. Yu səmook sè' də Yòɲsə nè Rəɛɲ nə nitsè' fagè ves nsàp ɲwə nè Jisòs cu nə. A dzəm yusè yi cèpgè sə, bùusè yi cèp mègù zinə. ⁷ Ye də vès tse' mandzə tɛ' sè yà' sə nitsè' də Jisòs mo Nwì. ⁸ Mandzə sè tɛ' yà'sə, mòok Yòɲsə nè Rəɛɲ nə, mòk ye ndzəp, mòk ye nduəm. Bum sè tɛ' yè'sə wo pwe'fo' cu cù mò'fis. ⁹ A ye-a ɲga bùu sè wà tsè' də wo a yə yumok, fana vesùwèɲ sə dzəm fa wo nta ɲga'a Nwì nè yi ghak bwɪɲ à? Yà'a mɔmvè'nè yi tsè' fa ves də mo ye cu sə. ¹⁰ Ʋwə nè yi dzəm-a də Jisòs mo Nwì, ye də yi rɪɲ də bum yè'sə yà'a zinə. ¹¹ Ʋwə nè yi ka-a yusè Nwì cèp yè'sə dzəm, ye də yi sə duk yà'sə də Nwì ɲgà cì' mɔvwès, bùusè yi ka yusè Nwì cèp bə tu mo ye sə dzəm. Yusè Nwì a tsè' fa ves sə, a də yi a fa ves lùɲ nè nà'a nè kà mè. Lùɲ nè nà'a nè kà mè nə, nà'a ndzə bohòmo ye Jisòs. ¹² Ncèp ènə jəja də, ɲwə nè yi tse'-a mo Nwì, ye də yi tse' lùɲ nə. Ʋwə nè yi ka mo Nwì tse', ye də yi ka lùɲ ànə sə tse' lok.

ƲgòKə Mèsə Lòo

¹³ Mù com fa wɛɲ sè wèɲ a dzəm lɪɲ mo Nwì bum yè'sə, ya ɲga wèɲ rɪɲ də wèɲ tse' lùɲ nè nà'a nè kà mè nə. ¹⁴ Yè'e yusè vesùwèɲ rì sə də, a ye-a ɲga vesùwèɲ fek yi yumok ɲga yà' kùrə-a yi

ve'nə fana yi yuk fa ves yà'.
 15 A ye-a də yi yukgə ves ghà
 nè vesùwèen cèpgə bohòyi
 pwe'fo', fana aco a riŋ sè' də
 yusə a fek-a yi lòn, ye də a
 tse' yà' laŋ.

16 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk
 kè tseŋ moma ye nè ndzə
 ni'l Jisòs ŋga nà' sə gù bup,
 fana yi leŋ fa nà' piriya, ŋga
 bup nè yi gù nə ka-a nsàp
 nè co nà' jə vè fa nà' kpɛ
 yeŋ nə. Yi leŋ-a ve'nə, Nwii
 nə fa li moma ye ànə lùŋ.
 Tse'ŋga bup nè yi gù nə nsàp
 nè nà'a jə fa vègə ŋwè kpɛ
 nà'a. Bup mòok nè ŋwèe
 gu nà', nà' jəŋ və fa yi kpɛ.
 Mù ka də ŋwə nè yi gù-a
 nsàp bup ànə, wèŋ leŋ də
 Nwii fa nsàp ŋwə ànə lùŋ
 duk. 17 Bup pwe'fo' mègù
 bup, megu də bup mook sè
 ŋwèe gù-a yà', yà' kà yi kpɛ
 jə vè fa.

Ncèp Nè NgòLàsə

18 Vesùwèŋ rì tse' də, ŋwə
 nè yi ye-a mo Nwii fana yi kà
 bup sə gùhù. A ve'nə bùusə
 mo Nwii gùmsəgə yi ya ŋga
 Satà kà mandzə nè ŋgòjwèŋ
 yi tse'. 19 Vesùwèŋ rì yàvès
 də vesùwèen bwe Nwii.
 Nzeŋgòn nə pwe'fo' cu ndzə
 bohòSatà. 20 Vesùwèŋ rì də
 mo Nwii a vè sə nzeŋgòn
 fəeŋ ŋgògù də vesùwèŋ rəeŋ
 bum ya ŋga vesùwèen riŋ
 Nwii nè zìnə nə. Mvə'nə a
 ves mo ye Jisòs Krest mvwe'
 mò'fis fana vesùwèen mvwe'
 mò'fis ves Nwii nè zìnə nə.
 Jisòos Nwii nè zìnə nə. Yi
 tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nə.

21 Bwe am wèŋ, wèeŋ jə
 ŋkərè bə tu awèŋ ya kà də
 wèeŋ nonşə yumok sè zok
 sə ntùè wèŋ co Nwii duk.

Nwàk nè Ba nè JON à Còom

Ghà nè Jon ànə com ηwàk enə à ye nga bùu sè wo sə yərə Ntirə nè Bəboη nə sə gihì yərə lòkə' nà' mʉtsə. Bùu mok sè wo à sə yərə yàwo bum mʉwès à sə gihì sè' ve'nə, fana Jon sə tip Krətèη wèη də yà'a jəη ηkərə bə nsàp bù nə yà'wèη sə jəη nisə mʉ ndà'à.

Jon Cèpsə Krətèη Mok Wèη

¹ Còm ηwàk nè'e mù nè mʉ ηkwà'ηwè mʉ cos. Mù cèpsə wu, Avà, nè Nwì a swekfis wu bə bwe yo* sè mù dzəm weη sə ntʉù mù zìnə sə. Sə kà weη mù dzəm mègù, sə dzəm weη bùu sè wo rì zìnə nè Nwì nè pwe'fo'. ² Vès dzəm weη bùusè ncèp nè zìnə nè cu sə ntʉù vès, fana nà'a nè cum mali ca nè mvèsə. ³ Nwì nè yì tè' àvès bə Jisòs Krest mo ye gù vesùwèη bəboη, wo tse' koksəmanziη bohòvès, nè gu vesùwèη ηgòtse' fifi sə ntʉù vès. Bum yè'sə, vesùwèη nè tse' yà' mʉmvè'nə vesùwèη sə bə' zìnə nè, nè sə dzəm ni' avès.

A Dzəm Ni' Avès

⁴ Mù sə kwa nè bup mʉmvè'nə mù a yuk də bwe yo mok sə bə' zìnə nè tè'

àvès Nwì a nìtsə' fa ves nə. ⁵ Avà, yusə mù sə dzəm ηgòcèp sə ka yumok sə fi yeη, yà' mègù sə ncèp nè vès ànə tse' to mantombi nè də, vesùwèη dzəm ni' avès.

⁶ Mandzè nè aco vesùwèη niη tsok də vesùwèη dzəm Nwì, a ηgònòηsə lùuk ye. Lùk nè wèη à yuk mantombi nè də, wèη cum ncù nè nà'a bə dzədzəm.

Bùu Sə Wo Bèη Jisòs Krest

⁷ Yusə yà' gù ηkuη mù cèp ve'nə a bùusè ηgàa cì' mʉwès a ram lòsəne nzenγòη nè ηkʉηntèη. Bùu yè'sə sə bèη də Jisòs Krest à ka sə nzenγòη bə ηgùpni' co ηwè və. Nsàp ηwè ànə yì yà'sə ηgà cì' mʉwès nè, nè ye ηgà bèη Jisòs nè wo à duk nè. ⁸ Wèη jəη ηkərə də yusə wèη a fàk sə wèη kà bə zeη wà kə mähà. Wèη jihì nzòη ya wo kà weη jipsə ya wèη kə tse' lèlàk awèη dak mʉmvè' nè. ⁹ Nwè nè yì naaη gèsə-a yumok mʉnə yusə Jisòs a yərə fa bwìη, nè kà zeη yù mègù, ye də ηwè ànə ka bə Nwì yeη. Nwè nè yì tè mègù-a ye bə yusə Jisòs a yərə sə fana ye də yì bə Nwì, nè ye mo ye Jisòs Krest wèη mʉwè' mò'fis. ¹⁰ A yà'sə də a ye-a nga ηwè nəmòk vè-a bohòwèη, nè sə yərə yusə zok nè nonə sə Jisòs à yərə sə fana wù kà yì mʉwè' nòoη fa, nè kà yì də <<Vè

* 1:1 1:1 Avà nè yì ma nè bəboη nè yà'a cos nè fana bwe ye sə ye yàwo krətèη wèη. A ve'nə sè' ndzənə ηgo nè 13.

bèboŋ>> sè' duk lok. ¹¹ Mù duk ve'nə bùusè ŋwè nè yi cèpsə-a nà' ye də yi be'lə bə nà' bə nsàp bup nè yi sə gù nə.

Càcèpsə

¹² Bum mok cu ŋkùuŋntèn sè mù tse' ŋgòcòm fa weŋ, fana mu nə kà yà' còm, bùusè mù sə vè bə kù am ŋgòkè yə weŋ, ya ŋga vesùwèŋ yenə si bə si, nə kwa nəbup. ¹³ Bwe njè' yo nè Nwì a swekfis yi sə cèpsə wu bèboŋ.

Nwàk nè Tε' nè JON à Còm

Jon à còm ηwàk nè tε' ènə ηgòkwasə ηwə nəmòk nè liη ye à ye də Gayòs bùusè nà' à sə tēsə bùu sè wo à sə tsòho Ntirə nè Bəboη nə. Yi sə fa nà' ntíp də nà'a jəη ηkərè bùu ηwə nè bup nè wo togə yi də Diyotrefis nà'a.

1 Còm ηwàk nè'e mù nè mɛ ηkwà'ηwè mɛ cos. Mù còm nà' ηgòcəpsə ηge' àm Gayòs nè mù dzəm yi nèbup.

2 Nge' àm Gayòs, mù sə ləη fa wu piriya duk də bum pwe' ye bəboη bohòwù. Nə ye sè' də wu cu, yiyəη kà wu ya, mvè'nè yòηsè yòcu sè' bəboη yà'a. 3 Mù à kwa ηkùuηntèη bùusè bwema mok à vè, nə tsok fa mù də wù sə yù zìnə nə bə ntəm yòpwe'. Wo a duk də wù sə yù zìnə nə vε'nə ghà nè fòlòoη. 4 Mvè'nè mù yuk-a də bwe am sə yù zìnə nè Tà Nwì à fa ves, fana ncèp ànə gɛ mù, mù kwa càsə yà pwe'fo'.

Jon Kwasə Gayòs

5 Nge' àm, wù sə gù yusè yà'a zìnə mvè'nè wù sə tēsə bwema sè ndzə ni'i Jisòs, ηga a ye-a sè də wo ηkùuη bohòwù na. 6 Bùu sè wù a tēsə wo yà'sə a tsè' fa cos nè fəη nə məm̀vè'nè wù dzəm wo, nə sə tēsə wo. Kwək̀wè', sə tēsə mali wo məm̀vè'nè wo sə gì yà'sə,

bùusè nà'a mandzè nè aco krètèη tse' ηgòfàk bohòNwì. 7 Bùu yè'sə wèη a tēsə lònghòfàk bohòJisòs Krèst, nə kà yumok bohòbùu sè wo ka Nwì riη wèη jə lok. 8 Ye də a bəboη bohòvesùwèη krètèη ηgòtēsə bùu yè'sə, ya yà'a ye də vesùwèη be'lə bo venəwèη bə fàak sè zìnə sè wo sə gùu sə.

Jon Də Nà'a Sə Kərə BohòDiyotrefis, Nə Sə Kwasə Dimàtiròs

9 Mù a còm mɛηwàk nəmòk, nə tum fa gesə lo cos nə, fana Diyotrefis kà nà' yuye co còm nà' ηwè jə, də yi dzəm ηgòye ηwè nè ghaη yi. 10 Mù vè nùu ηkuη mù gɛ bwìη riη yusè yi sə gù yà'sə. Yi sə caηsə ncəncəη bə liη am. Yu nè nà' bup càsə cùu, nsàp nè yi sə dzèη də krètèη sè wo vè mvwe' lak mok wèη kà mù nda'à yi nòòη, nə sə lok mandzè bohòbùu sè wo sə dzəm ηgòtēsə krètèη yè'sə. Yi yə-a bùu sè wo dzəm ηgòtēsə wo fana yi sə lap mandzè ηgòbε' fis yà' mù cos.

11 Fana wù ηge' àm, mù ka dzəm də wu yuη mandzè nè ηgògù nsàp bup ànə dzəm, yù lε mandzè nè ηgògù bəboη. Bùsə ηwè nè yi gùgè-a bəboη fana yi ηwəə Nwì. Nwè nè yi gùgè ye bup ka Nwì ntòye yuk. 12 Dimàtiròs ye ηwè nəmòk nè bwìη pwe' sə duk də yi sə gù bəboη. Bəbo nè yi sə gù nə sə nitsə' də yi ηwè nè

bèboŋ anə zìnə. Fana mà
dzəm yàm sè' də yi bèboŋ
anə. Wù rì də yusè mə
cèpgè yà' ye zìnə.

Ncèp Nè NgòLèsə

¹³ Bum ηκῆηntḗn sə mà
tse' ηgòcòm fa wu, fana mə
nə kà yà' ndzənə ηwàk còm
yiskok. ¹⁴ Busè mà sə ləp
mandzè mvək momjo ηgòkè
yə wu, ya ηga vesuu yenə
lis, nə taan ηgàm. ¹⁵ Nge'
àm, cum còŋ. Bùu ηge' yo
sə wo cu fεεη cèpsə gèsə wu
pwe'fo'. Cèpsə fa ves ηge'
avès wèŋ mò'fis mò'fis.

Nwàk JUD

Jud nè yi à ye moma Jem à còm ñwàk nè'e yi. Bwiñ ðukgè dè wo à ye bwema Jisos Krèst, megu dè wo à ka yàwo ve'nè com (ye Màtiyò13:55). Yi à còm nà' ñgòtip bwiñ dè yà'a jəñ ñkərə bũu bum sè bũu mok wèñ sə yərə fa bwiñ yà'a. Wo à sə cwi bũsə nza' Nwi nə sə ðuk dè aco ñwè gũ bup mok ntèñ, bũsə Nwi a swi wes fa bwiñ bup awo lañ. Jud sə ðuk dè bũu yà'sə ka Nwi riñ lok nè kè' mò'fis fana Nwi nè kà wo mè'rə.

¹ Còm ñwàk nè'e mùu Jud. Mũ ñgà fàk Jisos Krèst, nə ye moma Jem. Mù sə còm fa nà' bohòwèñ sè Tè' àvès Nwi a dzəm wèñ, nə swék wèñ fana Jisos Krèst sə jəñ ñkərə bohòwèñ yà'a. ² Mù ləñ dè Nwi koksə manziñ bohòwèñ, nə gũ dè wèñ cum bə fifi sè'. Mù sə ləñ sè' dè wèñ ye nə rɛɛñ dzədzəm ye nə. Mù ləñ dè wèñ tse' bum yè'sə nduk nè nduk.

Ngàa Yərə Fa Bwi Bum Mvwe's

³ Nge' am wèñ, mù a sə dzəm wùriñ ñgòcòm fa wèñ bə nzak lùñ nè Nwi a fa vesùwèñ nə. Mù tsərə fe'lə mankwèñ dè mũ com fa wèñ lɛ ñgòlù gũgũ ñgònòñsə mali ntirè nè wèñ a dzəmtse' bə liñ Krèst nə. Nwi a fa bũu ye wèñ nà' nə kè' mò'fis, nè

anə kà mok kupsə yuk. ⁴ Mù tsərə ve'nə bũsə bũu mok sè wo a bèñ ñgòri Nwi wèñ a wooñ ni mũñgorè wèñ anə. Wo sə ləp ñgòcwi bũsə ncèp nè nà' sə tsè' bwiñ bə bònəm nè Nwi tse' nà' bohòvès nə. Wo cwi ncèp nə ya wo tse' mandzè nè ñgògà nsàp bup nè wo dzəm ñgògũ pwe'. Wo gũ ve'nə, nə sə dzeen Jisos Krèst nè yi Masà nə ye Tà àvès yi yiñyi nə. Wo à còm nòñsə yà' ndzənə ñwàk Nwi lañ dè Nwi nè kə yeñsə nsàp bə ànə ñgə'.

⁵ Wèñ ri bə ncèp nè mù sə ðuk dè mũ cɛp fa wèñ nè'e pwe'fo' lañ, fana mù dzəm ñgòcèp mali fa wèñ nà', ya wèñ tsərə li nà' fo'. Ncèp nə dè, ghà nè Tà ànə tesə bũu ye wèñ fana wo tesə mvwe' nzeñgòn ljiñ yà'a, à kè dzèñ mankwèñ yi à zə mali bũu mok mʉtsətsərə wo sè wo à ka ðuk ye yuk wèñ. ⁶ Mòok sè' dè masinjàa Nwi sè wo à ka mvwe' sè Nwi à dè wo cum fo' sə cum yà'a, wo à tasə wo bə kwan nè nà'a nè kà fiñ yuk. Wo à màk gèsə lòwo sə mvwe' sè ndzəm señ tə ñkiñ, nə sə tək nùmbu nè ghan nè Nwi nè sak bwiñ nə. ⁷ Wèñ kək ja'a na lak Sodòm bə Gòmora, nə ye bə buk lak sè yà' à kɛp fo' yà'a nè. Bũu sè fo' sə à sə gũ bup, nə sə ko sàhà nsàp nè anə ye co ñwè kà ve'nə gũ yuk, nə kà mbèñ kòm lòk. Anə geñ wo ye ñgə' sənə mis nè nà'a kà liñgə. Yè'sə à ye ñgòsə bwiñ pwe' ntu' dè wo

yuk duk, nè kà nsàp ànə gù.

⁸ Bùu sè wo a ni mən̄gorè wèn̄ yè'sə wèn̄, wo ka yàwo zok yeŋ. Wo tsərəgè bum sè yà' ka zeŋ yeŋ fana wo gù bup bə ni' awo, nè kà n̄aŋ Nwì co yumok jə, nè sə yak masinjaa Nwì wèn̄ sè wo sè ghaŋ wùriŋ sə. ⁹ A mègù-a sè nkum masinjà Nwì nè liŋ ye də Makè nà'a, ghà nè bə Satà à kùəm bə vè ni' Mušì nà'a fana yi à ka ze' nè ncèp nè bup cep fa. Yi à duk fa mègù nà' də, <<Mù mè'rə wu weŋ Tà.>> ¹⁰ Bohòbùu yè'sə yàwo, wo yàk bə bum sè wo ka bə zeŋ rɛɛŋ mwè. Wo mègù co nàam n̄gaŋ, wo gù mègù bum sè yà' kok sə ntù wo. Wo gù vɛ'nə fana, wo sə jəŋ naŋ nzak m̄ tuhù wo nè nà'a nè lèsə wo ntsə'mòk. ¹¹ Wo cu bup. Wo sə yù kùu Ken nè yi à zə moma ye. Wo caŋ gb̄ sənə bup də ya wo tse' mbàm fo', mvə'nə Balàm ànə gù yà'a. Wo nè kp̄ sè' bùusè wo a gù tu bohòNwì mvə'nə Korà à gù tu, nè kp̄ yà'a. ¹² Ghà nè wèŋ cugè n̄gòz̄ zuz̄ awèŋ co bùu Jisòs wèn̄ fana bùu yè'sə wèn̄ sə jəŋ və fa weŋ marè'tu. Wo cu, nè sə no rùk mvwe' mò'fis, nè sə tsərə megu ni' awo, nè kà marè'tu tse'. Wo mègù co mbàk nè fəfə kə bwì' samsə nà' ya nà'a kà mb̄n̄ ntòli. Wo co t̄ sè mvək a kùrə co wo zəm nto' laŋ fana wo kà zəm. Wo co t̄ sè wo cok fis yà' co'o fana yà' kp̄ bup. ¹³ Wo mègù co ndzəp nè fəfə bwì'lə nà' fana bup

sè wo sə gùu sə ye co jep sè yà' duk na m̄ tu ndzəp anə. Wo co nkəŋkàaŋ sè wo a jàm mè'rə bù'rəə awo sè wo təŋgə fo' sə. Nwì a fùhu nòŋsə fa wo mvwe' nkəŋkes ndzəm nè wo nè kə cu ca mvèsə laŋ.

¹⁴ Enòk nè wu ta yè jə muni'i Adàm, yi ye tàcici nè sàm̄ba nà'a, yi à cèp fa' sè' bə nsàp bù ènə. Yi à duk də, << Wèŋ ye, Tà sə vè bə masinjaa ye sè rərəŋ vɛ'ɛ ncùhù nduk nè nduk. ¹⁵ Yi sə vè n̄gòkə sak bwì pwe'. Yi nè gù nzak ko wes bùu sè wo à ka Nwì yuk bùu nsàap bup awo sè wo à sə gùu, nè ye bup sè wo à cèp yà' bə liŋ ye wèn̄. ¹⁶ Bùu yè'sə wèŋ n̄wəm kɛ'gə də bum sə kà bə, nè sə ce'e bum sè yà' ka bəboŋ yeŋ. Wo gù mègù bum sè ntum awo sə dzəm. Wo n̄gàa kùm n̄gùŋ, nè sə cep la'rə boŋsə fa bwìŋ cù wà, ya ma nè n̄jəwo sə boŋ.>>

Jud Fa Krətèŋ Wèn̄ Ntip

¹⁷ Bohòwèŋ yàwèŋ fana bwema am wèn̄, wèŋ kà də wèŋ swi bisə yusə n̄gàa ntum Tà àvès, Jisòs Krɛst, à tsə' də yà'a nè kə ye ntsə'mòk yà'a duk. ¹⁸ Wo à tsə' weŋ duk də, <<Ghà nè nzeŋgòŋ k̄əp n̄gòmè nùu fana bwìŋ nè tesə və, nè sə ywì'lə weŋ. Bùu yè'sə wèn̄, wo kà Nwì yu'gə. Wo gù mègù bum sè ntum awo sə dzəm.>> ¹⁹ Yà'a wo sè wo jə vègə gəgà'à mən̄gorè bwìŋ.

Wo yà'sə bùu nzenḡòḡ wèḡ,
wo ka Yòḡsè nè Nwì nè tse'.

²⁰ Bwema am wèḡ,
bohòwèḡ yàwèḡ fana wèḡḡ
lap mandzè ḡḡòtəḡḡ mali
ḡḡḡḡḡ bə Ntirè nè Bəboḡ
nè wèḡ à dzəm nà' nə; Nwì
ànə nḡḡtsok fa wèḡ nà' yi.
Wèḡḡ sə ləḡ, wèḡḡ sə yu'rə
bohòYòḡsè nè Rəḡḡḡḡ mḡvè'nè
yi sə tsə' wèḡḡ mandzè nè
ḡḡḡòḡḡ bohòNwì. ²¹ Wèḡḡḡ
sə ḡi mali bə mandzè nè co
Nwì sə dzəm mali wèḡḡ fo'.
Wèḡḡḡ sə ḡu vɛ'nə, mḡvè'nè
wèḡḡ sə tək Tà Jisòs Krɛst
də yi nè kə jə lo wèḡḡ bə
koksəmanziḡ ye, nè fa ves
lù nè nà'a nè kà mè yuk nə.

²² Wèḡḡḡ tse' koksəmanziḡ
bohòbùu sè wo sə mùu mali
vəm bə ma nè Nwì nə.
²³ Bùu mok wèḡḡ cu sè wèḡḡḡ
tse' ḡḡòcəḡsə ḡesə fis wo
co wèḡḡḡ sə fis wo sə mḡvwe'
mis. Mook sè wèḡḡḡ nè koksə
manziḡ bohòwo. Megu də
wèḡḡḡḡ sə lək bup awo sè wo
sə ḡùu sə. Wèḡḡḡḡ kà cəək
awo sè wo a ḡù bupsə yà'
bə bup awo yà'a bə bo awèḡḡ
jwèḡḡ lok.

Vesùwèḡḡ Kwasə Nwì

²⁴ Vesùwèḡḡḡ kwasə Nwì
nè aco yi nḡḡsə to wèḡḡ,
wèḡḡḡ kà ḡbù nə. Ghà nè yi
nè nì ḡàḡḡ ye, nè sə sak
bwìḡḡ, yi jəḡḡ və wèḡḡḡ ḡḡòkə
təḡḡḡḡ kù mantombii yi, wèḡḡḡ
təḡḡḡḡ jì nzak, nè kwa wùrìḡḡ.
²⁵ Vesùwèḡḡḡḡ kuksə Nwì nè
yi mèḡù Nwì yi nə. A yi
nè yi a fa vesùwèḡḡḡ lùḡḡ ndzə
bohòTà àvès, Jisòs Krɛst nə.

Kəkuksəḡ ye bə liḡ ye, nè
ye ḡḡḡḡ ḡkum ye sè ḡḡḡḡ sə,
ḡàḡḡḡ yee kà kə mè yuk. Bum
yè'sə ye vɛ'nə mḡvè'nè yà' à
yè jə, nè kə dzeḡḡ nḡtìḡḡ, nè
ye mḡvèsə nè mḡvèsə. Yà'a ye
vɛ'nə.

Nwàk Bum sè Nwì à Nìtsè' Fa Jon

Nwàk nè Jon à còm ènə nà' sə tsè' bum nkũũntèn sè yi à sə yə yà' co yi sə yə lo, nga Nwì sè nìtsè' fa yi yà' yi. Jon nə dũ' nja də Nwì a nìj fa yi bum yè'sə, də anə kà sàp nga yà' bùũj vè zìnə laj. (Tañ mbùp 1:1). Ncèep gbũ' ndzənə nwàk ènə wùrìj. Bum mok sè yi à yə sə, a sè wo à còm yà' ndzənə nwàk Nwì ma nè Rùk nè zəm nə sè'. Bwìj jəgè gbũ' sə, nə sə tsok rɛj sə lo yà' bə mandzè zəzok wùrìj. Megu də tu ncèp nè nwàk nə tse' ngòtsè' fa bwìj nə nòye sə jəja də Nwì nè ghak bùũ sè wo sə bèn yi bə Satà pwe'fo' ndzə bohòjisòs Krest. Fana yi nə sə cum bə bùũ sè wo à còm lij awo ndzənə nwàk lùj sə. Wo nə ye bùũ ye, yi ye Nwì yà'wèn sè'.

A ye-a sè' də bum sè nja sə ka pwe' pap rɛɛj wes fana ngà còm nwàk nə sə tsè' fa vesùwèn də bùũ sè wo ta-a, nə sə yu'rə bum sè ndzənə nwàk ènə fana Nwì nè se wo (tañ mbùp 1:3).

Bum Sè Wo A Còm Ndzənə Nwàk Nə

¹ Nè'e nwàk bum sè Nwì à nìtsè' fa Jisòs Krest də nà'a tsok fa ngàa fàha nà' wèn, də yà'a nə ye vè'nə ghàr. Anə gej, Jisòs tumsə

masinjà ye də nà'a kə tsok fa ngà fàk ye Jon bum yè'sə. ² Fana Jon nə bə tu ye à còm ncèp Nwì nè Jisòs à nìtsè' fa yi nə pwe'. Yi à còm, nə niŋtsok fa bwì jəja kwaranjan. ³ Rɛj si bohòndaanwè pwe' nè yi jə ncèp nè nà'a vè bohòNwì ènə, nə tañ fis nà' mət sè. Rɛj si sè' bohòbùũ sè wo yuk ncèp ènə, nə gu mvè'nè nà' sə duk sè', bùũsè mvək nè bum yè'sə nə ye sə kɛəp laj.

Jon Cèpsə Coòs Sè Sàmba Sè Nze Esiyà Sə

⁴ Mù Jon ngà còm nwàk nè'e, mù sə cèpsə wɛj coos sè sàmba sè mvwe' nzenjòn Esiyà yà'a bəboj. Mù lej də Nwì gu wɛj bəboj, nə fa wɛj fifi sè'. Yi Nwì nè yi cu ngà'a, nə ye nè yi à ye to mantombi, nə ye fe'lə sè' yi nè yi nè kè vè fe'lə nə. Bəboj bə fifi ènə nè nà' vè bohòyònsè sè sàmba sè wo tə mvwe' kapràak ye sə, yà'a ye bohòwèn sè'. ⁵ Bəbo ènə vè bohòjisòs Krest sè', nə yi nwè nè aco a naan̄tu bohòyi co ngà tsè' zìnə bə bum Nwì. A sè' yi nè Nwì à lòkoksə to mvwe' kpũ fana yi ye nkum bohònkum sè sə nze pwe' yi. A kwasə yi bùũsè yi à dzəm ves, nə kpũ bohòvès sè' də ya yi fiñ me'rə fis ves mvwe' bup avès bə nduəm ye. ⁶ Yi a gu ves ngòye bùũ sè mvwe' gan ye. Nə gu ves sè' ngòye co ngàa fa satikà', nə sə fa gùrə ngòkùksə lij tè' ye Nwì. Bwìj kuksə Jisòs nə,

ɲaaŋ pwe' bohòyi nè mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye ve'nə. ⁷ Wèeŋ ye, yi sè vè ndzənə mbàk fana, lis bwì pwe' nè ye yi. Bùu sè wo à sòp yi nè ye yi sè'. Bùu sè sənə nzenɣònə pwe' nè warə də, <<A jap mù yà?>> bùu vèvè ye nè. Yà'a mvè'nè a nè ye li ve'nə. Yà'a ye ve'nə. ⁸ Tà Nwì àvès sè cèp də, <<Ngòyèto a mù, ngòlèsə a sè' mù.>>* Yi Nwì nè yi cu ŋga'a nè ye nè yi à ye to mantombi, nè ye fe'lə sè' yi nè yi nè kè vè fe'lə nè. Yi tse' ɲaŋ pwe' yi, ɲaaŋ mok ka sè yà' càsə yi mok cum fe'lə.

Jon Yə Jisòs Bə Lis

⁹ Mù Jon nè mù sè còm ɲwàk nè'e, mù moma àwèŋ nè vesùwèŋ a be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs. Vesùwèŋ sè yə lònɣə' bəbɛ', nè sè təəŋ guguŋ bùusə a tse' lo' Jisòs co ɲkum àvès. Numbu mòk à ye ɲga mù cu mvwe' mulak mòk nè wo to nà' də Patmòs. Mulak ènə à ye ndzə tsətsə'rə ndzəp. Wo à bɛ' gesə lòmù fo' də bùusə mù à sè tsòho ncèp Nwì nè ye bum sè Jisòs à nitsè' də yà'a zìnə sə. ¹⁰ Mù à ye fo', ɲga a numbu dzəə bùu Nwì wèŋ. Yòŋsə nè Nwì à vəə, nè kotse' mù ghà ànə. Mù yuk ɲga ɲgì mòk sè cèp fə ɲkwèeŋ mù co wo sə fəəp ntàŋ ve'ɛ. ¹¹ ɲgì nè duk fa mù də, <<Jəŋ ɲwàk,

nə com bum sè wù sə yə yè'e, nè tum fa lo coos sè sàmba. Coos sè mvwe' lak Efesò, Sìmìnà, Pègamùm, Tiyatirà, Sadis, Filàdefiyà nè ye Làòdisiyà.>>

¹² Anə geŋ mù bùuŋ də ya mù ye ɲwè nè yi sè cèp bohòmù ènə. Mù à bùuŋ, mù ye yumok sàmba co bəbwe dzòok sè wo à gù yà' bə nsàp nteŋ nè wo togè nà' də guù nà'a, sè co wù tes kàk mbwa. ¹³ Mù ye ɲwè nəmòk ɲga yi səsə co mo ɲwè, ɲga yi tə mʉtsətsə'rəə bəbwe dzòok tes kàk sə. Yi à ni tse' cək nè nà' sap co sàro. Yi swi' tiŋ yak nà' mʉŋgùu bə korə nè wo à gù nà' sè' bə guù. ¹⁴ Nùəmtu ye sə fop pup pup co mbàk. Lis ye sə kʉə co lum mis. ¹⁵ Kùu ye à sə reŋ daàŋ daàŋ co nteŋ nè wo tè kè vòho. ɲgì ye ye co sə gbù cəcwà ndzəp nè ghaŋ. ¹⁶ Yi à kotse' ɲkəŋkàŋ sàmba ndzənə bo ma zʉu ye. Fèk mòk nè nà' à tse' ncʉəp ma ba à tesə tsə kè cùhu yi sè'. Si ye à sə reŋ co nùm sə to nè maràŋ.

¹⁷ Mù à yə yi, mù coho gbʉ noon tsoŋ mvwe' kùu ye, co ɲwè nè yi kpʉ laŋ ve'ɛ. Fana yi naaŋ fa mù bo ma zʉ ye mù ni'i, nè duk fa mù duk də, <<Kà wəp. A mù nè mù mantombi nè ye maŋkwèŋ sè' mù. ¹⁸ A mù nè mù cu ɲwəm nè. Mù à kpʉ, nè lokok fe'lə səmok. Mù nè

* 1:8 1:8 Wo à còm to ɲwàk nè'e, mvwe' sè Yamba sè cèp də ngòyèto à ye də Alfà bə ncèep Grik. Mvwe' sè Yamba sè cèp də ngòlèsə à ye də Omegà bə ncèep Grik. Alfà ye ncòm nè nà' yèto ncòom Grik sə, Omegà ye nè nà' lèsə.

cum mok mvèsè nè mvèsè. Ki ncùu kpɛ nè ye nzenḡon yòḡsèè bù kpɛkpɛ pwe' cu ndzə bohòmù. ¹⁹ Còm-a bum sè wù yə ḡga'a yè'e pwe' ndzə ḡwà'à. Còm sè yà'a nè ye ḡga'a nè ye sè yà'a nè kè ye ntsə'mòk sè'. ²⁰ Mù reḡsə wu bæ bum sè wù yə sè. ḡkəḡkàaḡ sè sàmba sè wù yə ndzə bohòmù yà'a, a masinjàa am sè wo kùkgè coos sè sàmba sè. Bəbwe teberəə kàak sè sàmba sè yàwo coos sè sàmba sè.>>

2

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Efesò

¹ Nwè nè mù à yə nè à duk fa mali mù sè' duk də, <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Efesò'nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' vè bohòḡwè nè yi kotse' ḡkəḡkàaḡ sè sàmba sè ndzə bohòyi. Nə ye sè' yi nè yi ḡikɛ'gè mʉtsətsə'rəə bwe dzòok sè kàak təḡḡgè mbwa sè. ² Mù rì wes ncu àwèḡ pwe'fo'. Mù rì mvè'nè wèḡḡ fàkgè bə ḡàḡ, nə ye mvè'nè wèḡ sə ko ntum, nə sə təḡḡ mali ḡḡḡḡ. Mù rì mvè'nè wèḡ sə jùm fis bùu sè bup mʉḡgorè wèḡ yà'a sè'. Nə riḡ fe'lə mvè'nè wèḡ a mʉmsə ja'a bùu sè wo sə duk bərə basə də wo ḡgàa ntum am ḡga wo ḡgàa mvwès yà'a sè'. ³ Wèḡ sə ko ntum, wèḡ a yə ḡḡ' bùu mù cèbùè, nə kà teḡsè. ⁴ Megu də yumook nè' nè nà' sə kà mù vesùwèḡ bò.

Yu nə də wèḡ sə kà mù mok mvè'nè wèḡ à sə dzəm to mù mantombi yà'a mok dzəm fe'lə. ⁵ Ye də wèḡ tsərə fəsə mvè'nè wèḡ à sə dzəm to mù yà'a, nə bwi fa bup awèḡ ḡkwèḡ, nə sə ḡù mʉmvè'nè wèḡ à sə ḡù to mantombi. Wèḡḡ kà-a vè'nə ḡù, mù vè, nə kə cok fis ḡesə teberə àwèḡ nè kàak təḡḡgè mbwa nà'a. ⁶ A ye-a sè vè'nə fana yumòok nè' nè sə bòmù vesùwèḡ bùu zeḡ. A də wèḡ sə bèḡ bum sè bùu Nikolà wèḡ sə ḡù yà'a nè bup sè' co mvè'nè mù sə bèḡ yà'. ⁷ Nwè nè yi tse'-a ntu' ḡḡòyuk bum bæ zeḡ, yi yuk-a yusè Yòḡsè Nwi sə cèp bohòcoos sə. Nwè nè yi təḡḡ-a ḡḡḡḡ tètè nə ḡhak məmumsè fana nà'a yi nè Nwi nè fa yi mandzè də yi ni lo nə kə zə nto' tɛ lùḡ nè yi à bì nà' mvwe' nzum ye nè.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Siminà

⁸ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Siminà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' vè bohòyi nè yi mantombi sè' yi, nə ye maḡkwèḡ sè' yi nè. Yi nè yi à kpɛ, nə lokok fe'lə sèmok nè. ⁹ Mù rì ḡḡ' nè wèḡ sə yə. Mù rì də wèḡ ḡgàa jìḡ. ḡga zìnə nə də wèḡ ḡgàa ḡhàk bæ mandzè mòk. Mù rì nsàap mvwès sè bùu sè wo sə to bərə ni' awo də wo bùu Jus yà'a sè cì' fa wèḡ yà'a sè'. Bùu yà'sə wo kà bùu Jus yeḡ lok, wo yà'sə

bòp bù Satà wèŋ. ¹⁰ Nga sè dè a vè-a bohòwèŋ sè nsàp ngə' nè fòpwe', kà dè wèŋ wəp duk. Yèè, Satàa nè mumsə wèŋ, nè gesə mok sè mətsetsə'rəə wèŋ anə mɔ ndapndzəmè. Nsàp ngə' ànə nè cum dzeŋ megu nùumbu hum. A ye-a sè dè wu nè kpɔ bùu mù, wù təəŋ mali bohòmù gɔgɔŋ, ya mɔ nè lak wu bə tàm nè nà'a lùŋ nè. ¹¹ Nwè nè yi tse'-a ntu', yi yu'rə-a yusè Yòŋsè Nwì sè cèp bohòcoos wèŋ. Nwè nè yi təəŋ-a gɔgɔŋ, nè ghak mèmumsè fana ye dè kpɔ nè nà' sè vè mankwèeŋ nè kà yi jwèŋ lok.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Pegamùm

¹² <<Còm fa masinjà àm nè yi kàkgè cos nè mvwe' lak Pegamùm nà'a duk dè, nè'e ncèp nè nà' tesə vè mɔ cùhu ŋwè nè yi tse' fèk nè bə ncəp mɔ ba nè. ¹³ Mù rì mvwe' sè wèŋ cu yà'sə bèboŋ dè a fo' mvwe' ntəm lak Satà. Mù rì dè wèŋ sè duk mègù dè wèŋ bùu am. Wo a zə Antipà nè yi à sə ye zìnə bohòmù fa'nə, dè bùusè yi à cèp fis jəja dè yi ŋwè àm. Wo à zə yi vè'nə, wèŋ kà mɔ sè' bèn. ¹⁴ Megu dè bum mok cu sè wèŋ sə gùu sè yà' sə kà mɔ bò. Bùu mok cu mətsetsə'rəə wèŋ sè wo sə gù nsàap bum lak sè co rùm wèŋ, co sè Balàm à sə yə'rə fa bwì yà'a. A yi nè yi à tipsə Balàk ngòjə lòbùu Izùrè wèŋ mvwe' gù bup nè. Yi à gù vè'nə ŋkuŋ wo sə zɔ bum sè

bup sè co bum rùm, nè sə koho sàhà sè'. ¹⁵ Bùu mok cu mɔngorè wèŋ sè' sè wo sə bə'mandzè Nikolà. Wo sə gù nsàap bup sè Balàm à yə'rə yà'a. ¹⁶ Ye dè wèŋ kupsə-a wəp, bwèrè mɔ nè vè vè'è nènàk, nè lɔ ves bùu yà'sə wèŋ bə fèk nè mɔ cùhu mù nè. ¹⁷ Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum fo', yi yuk-a bum yè'sə sè Yòŋsè Nwì sè cèp bohòcoos sə. Nwè nè yi təəŋ-a gɔgɔŋ tètè nè ghak mèmumsè fana, mɔ nè fa yi bèn Nwì sè kaco lis ye yà' yeŋ sə. Mɔ nè fa fe'lə yi lis nè fəfop nè wo còm naaŋ liŋ sè fi mbwa. Nwè nəmòok nè kà liŋ sə rì lok. A nè riŋ megu yà' ŋwè nè mɔ fa yi yà' nè.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Tiyàtirà

¹⁸ <<Còm fa masinjà àm nè yi kàkgè cos àm nè mvwe' lak Tiyatirà nà'a duk dè, nè'e ncèp nè nà' tesə vè mɔ cùhu mɔ Nwì. Yi nè lis ye sə kəə co ləm mis, kùu ye sə rɛŋ daaŋ daaŋ co nteŋ nè wo tɛŋ kè misè nè. ¹⁹ Mù rì ncu àwèŋ bèboŋ. Mù rì dè wèŋ tse' ntəm nè ngòdzəm mòk bə mòk. Mù rì sè' mvè'nè wèŋ tə bə mandzè nè zìnə bohòmù, mù rì dè wèŋ fàkgè gɔgɔŋ, nè sə ko ntəm sè'. Mù rì sè' laŋ dè bum sè wèŋ sə fàk nga'a pwe'fo', bòghak zeŋ nè noŋsə mvè'nè à ye to mantombì. ²⁰ Mègù dè yumòk cu mò'fis nè wèŋ sə gù nè mù ka nà' dzəm. Yu

nə də, wèŋ sə mè'rə ŋwà
 nè wo to yi də Jesebè nà'a
 ŋgòcu m̀tsətsə'rəə wèŋ. Yi
 sə duk də yi sə tsòho ncèp
 Nwi, ŋga a m̀vwès wà. Yi
 sə gù b̀u am wèŋ ŋgòkoho
 sàhà, nə sə z̀u k̀ca bum
 r̀um wèŋ nduk. ²¹ M̀u a
 fa yi m̀m̀v̀èk m̀omjò də ya
 yi t̀eŋsə ŋgògù b̀up ye sə,
 fana yi kà dzəm ŋgòmè'rə
 ko sàhà dzəm. ²² Ye də
 m̀u nə gu yi, yi kok k̀èe
 yiyaŋ maràŋ ya b̀ə b̀u sè b̀ə
 yà'wèŋ kogè nto sə wèŋ
 nə ye ŋgə' b̀əboŋni. M̀u nə
 gu li v̀e'nə tse'ŋga wo mè'rə
 mandzè àwo ànə. ²³ M̀u nə
 z̀ə bwe ye sə pwe'fo'. M̀u nə
 gu v̀e'nə ya cos pwe' riŋ də
 m̀u ri tse' v̀əəm b̀wi pwe'fo'.
 M̀u nə lak ndàaŋwè pwe'fo'
 mvè'nə yi à gù f̀aak ye.

²⁴ <<Nə ye də bohòwèŋ
 bwes b̀u sè m̀vwe' lak
 Tiyatirà, wèŋ a ka mandzè
 Jesebè nə yuŋ. Wèŋ na ka
 bum ŋwəŋwa sè Satà sə ri.
 Ye də bohòwèŋ yàwèŋ, m̀u
 ka yumok zok sè m̀u sə duk
 wèŋ gu tse'. ²⁵ Megu də
 wèŋ kotse' bum sè wèŋ a
 yə'rə yà'a c̀uk t̀ètè m̀u b̀wi
 v̀ə. ²⁶ Nə ye də bohòbòp
 b̀u nè wo t̀ə g̀ugũ t̀ètè nə
 k̀ə ghak m̀m̀m̀sè, nə sə gu
 yusè m̀u sə dzəm, fana m̀u
 nə fa wo ŋàŋ b̀ə b̀òop lak
 sè z̀əzok sə pwe'fo'. ²⁷ M̀u
 nə fa wo ŋàaŋ sə sè' mvè'nè
 t̀è' am a fa m̀u. Wo nə
 sə sak g̀aŋ m̀tuhù b̀òop
 lak yè'sə b̀ə ntò' ŋkum nè
 wo à gù nà' b̀ə nteŋ. Wo
 nə ləp v̀ə'rə yà' co mvè'nə

ŋwèe ləp v̀ə'rəgè k̀uŋ ncàk
 yà'a. ²⁸ B̀u sè wo ghak
 m̀m̀m̀sè yè'sə, m̀u nè fa
 wo s̀eŋtsok sè'. ²⁹ ŋwè nè
 yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo'
 fana yi yu'rə-a bum sè Yòŋsè
 Nwi sə tsè' fa coos sə.

3

Nwàk Cos Nè M̀vwe' Lak Sadis

¹ <<Còm fa masinjà àm
 nè yi k̀əkgè cos nè m̀vwe'
 lak Sadis nà'a duk də, nè'e
 ncèp nè nà' tesə v̀ə bohòyi
 nè yi tse' yòŋsəə Nwi sè
 sàmba, nə tse' ŋkəŋkàaŋ
 sè sàmba sə. M̀u ri ncu
 àwèŋ nè wèŋ cu nə. B̀wiŋ
 tsəragè də wèŋ cu ŋwəm,
 ŋga wèŋ a k̀pũ laŋ. ² Wèŋ
 lokok m̀vwe' lo wàp, nə
 lumsə fe'lə m̀yòŋsè nè nà'
 sə kàha mali nà'a, ya kà
 də nà'a k̀pũ liŋ wesə duk.
 M̀u yə də ncu àwèŋ ka
 k̀əkũrè pap mantomb̀ii Nwi
 yeŋ. ³ Ye də b̀oghak də wèŋ
 tsərə fəsə m̀aŋkwèŋ b̀ə bum
 sè wèŋ ànə yuk to yà', nə jəŋ
 yà' yà'a. Wèŋ sə gu yà', nə
 b̀wi fa b̀up awèŋ ŋkwèŋ. A
 ye-a ŋga wèŋ ka lokok, ye də
 m̀u nə v̀ə nə k̀ə tseŋ weŋ co
 ŋgà yè v̀ə yi, wèŋ kà m̀v̀èk
 nè yi v̀əə nə ri.

⁴ <<Megu də wèŋ b̀u
 Sadis mok sè wèŋ ka ŋk̀uŋ
 yeŋ, wèŋ a nòŋsə ni' awèŋ
 rərəŋ. B̀u yà'sə nə nitse'
 c̀èək sè fəfop, nə gi venə
 wèŋ b̀u sè wo k̀əkũrè ŋgògi
 venə wèŋ v̀e'nə. ⁵ B̀u sè
 wo t̀əəŋ g̀ugũ t̀ètè nə ghak
 m̀m̀m̀sè fana wo nə ni

cèək fəfop sè' vɛ'nə. Nə ye sè' də mɛ nə kà liŋ awo ndzənə ɲwàk lùŋ yìsè fis. Mɛ nè təəŋ mantombii Tè' am nə ye masinjaa ye wèŋ, nə tsok jəja də wo bùu am. ⁶ Ƴwè nè yi tse'-a ntu' ɲgòyuk bum bə zɛŋ, yi yu'rə-a bum sè Yòŋsè Nwì sè tsè' fa coos sə.

Ƴwàk Cos Nè Mvwe' Lak Filàdefiyà

⁷ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Filàdefiyà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòmo Nwì nè rərəŋ, nə ye sè' yi nè yi zìnə nə. Yi tse' ki ncùu ɲkum Devìd ndzə bohòyi. Yi lok-a ncùu sə, ɲwè nəmòk kà mùk, yi mùk-a yà', ɲwè kà sè' lok fe'lè. ⁸ Mù rì ncu àwèŋ. Mù rì də wèŋ a ye-a sè jì ɲàŋ, wèŋ sə yuk duk àm laŋ. Wèŋ a ka də wèŋ ka bùu am yeŋ sè' beŋ yuk. Ye də mù a mùk nòŋsə fa weŋ ncùu sè kaco ɲwè nəmòk lok yà' yeŋ. ⁹ Wèŋ ja'a àwèŋ mvè'nè mɛ nə gɛ bùu sè wo bòp bù Satà, nə sə ci' mvwès də wo bùu Jus yà'a nè. Mɛ nə gɛ wo ɲgòkè təəŋ bə tumfərə sə ɲki'ì wèŋ, nə wup fa weŋ bo, ya wo riŋ də mù dzəm weŋ. ¹⁰ Wèŋ a yuk duk àm, nə təəŋ bə kontum laŋ. Mvè'nè wèŋ a yuk mɛ vɛ'nə, mɛ nə noŋsə weŋ bəbòŋ, ghà nè ɲgə'ə nè vè sənə nzenɡònə pwe' ɲgòmùmsə bwì.

¹¹ <<Anə kà sàp ɲga mù vè laŋ. Wèŋ kotse' bum sè

wèŋ tse' yà'sə cùk. Wèŋ kotse' cùk ya ɲwè nəmòok kà lèlàk awèŋ nə kè fèp jə lò. ¹² Bùu sè wo təəŋ-a gɛgɛŋ tètè nè ghak məmumsə fana mù gɛ wo co tàaŋ-ndap Nwì àm, wo nə mam fo' tètè nè kà cohòyuk. Mɛ nə com naaŋ liŋ Nwì àm muni'ì wo. Mù com naaŋ fe'lə fa wo liŋ lak Nwì àm nè nà'a də, Jòrosalèm nè Fi, nè nà' sè tesə tsooŋ mabu bohòNwì àm nə. Mɛ nə com naaŋ fa wo liŋ am sè fi muni'ì wo anə sè'. ¹³ Ƴwè nè yi tse'-a ntu' ɲgòyuk bum bə zɛŋ fana yi yu'rə-a bum sè Yòŋsè Nwì sè tsè' fa coos sə.

Ƴwàk Cos Nè Mvwe' Lak Làòdisiyà

¹⁴ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos àm nè mvwe' lak Làòdisiyà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòŋwè nè liŋ yee də, <Yà'a ye vɛ'nə.> Yi zìnə, nə ye ɲwè nè aco a naaŋ tu bohòyi. Nwì à gù bum pwe' də yà'a yeto vè bohòyi nə. ¹⁵ Mù rì ncu àwèŋ bəbòŋ. Wèŋ ka bohòmù fifi yeŋ, nə kà cəcuŋ sè' ye. A nə boŋ ghak də wèŋ ye lɛ mòk mətsetsə'rəə bòop bum sè ba yè'sə. ¹⁶ Nə yeè nə də wèŋ mègù yəyarè fana mù nə te fis mak weŋ mɛ cùhu mù fo'. ¹⁷ Wèŋ sə duk də wèŋ ɲgàa rɛŋsi nə ye ɲgàa ghàk də wèŋ sə kà yumok jamè. Wèŋ sə duk vɛ'nə, nə kà rì də wèŋ co bwìŋ koksə manziŋ bohòwèŋ rì.

Wèen ηgàa jìη, sè gi mbwè to, nè ye ηgàa ntwì lis. ¹⁸ Ye dè mù sè tip wen duk dè, wèen vè kè ywiη guù sè wo a tè ren sè yà' daàn, daàn bohòmù, ya nga wèen tse' ghàk. Wèen kè ywiη jèη cèèk fèfop sè' bohòmù ya nga wèen lok marè'tu awèn fo', nè ywiη ncèp sè ya nga wèen gesè mùlisè wèη ya wèen ye bum. ¹⁹ Mù jwagè ηwè nè mù dzəm yi, nè taksè sè' yi nè, ya nga yi tse' ηkèrè. Ye dè wèen ye cəcuη, nè bwi fa-a bup awèn ηkwèn. ²⁰ Wèen ye, mù tə sè ncùhu, nè sè kum; a ye-a nga ηwè nè yi yuk ηgì àm nè muk fa mù ncùu sè fana, mù nè ni lo munda'à yi anè. Mù ni lōmbwa, vesì zə be'lə bəη mvwe' mò'fis. ²¹ Nwè nè yi təəη-a gəgəη tətè nè kè ghak məmumsè fana mù nè fa yi mandzè ηgòcu vesè məmvwè' kapràk àm. Yi nè cum be'lə venə mvè'nè mù ànə ghak yàm sè', nè kè cum be'lə ves Tè' àm mənə kapràk ye. ²² Nwè nè yi tse'-a ntu' ηgòyuk bum bə zəη, yi yu'rə-a bum sè Yòηsè Nwì sè tsè' fa coos sè.>>

4

Jon Yə Kapràk Nwì Məbu

¹ Yà'sè ànə ca wes me fana mù ye fe'lə yumok sèmok. Mù à yə nga ncùu sè məbu mùhu nòto. Mù yuk fe'lə ηgì nè nà' à cèp co ntəη nè mù à yuk to nà' fa' mantombi nà'a. Yi to mù, nè duk dè, <<Kok vè fəη ya mù niηtsok

fa wu bum sè yà'a nè kè ye ntsə'mòk.>> ² Anə gəη Yòηsè Nwì kə kotse' mù vè'ε ghà ànə. Mù ye kapràk məbu anə nga ηwè cu mbwa. ³ Si ηwè nè yi à cu məmvwè' kapràk nè à sè bà'a rəη kə' ncòm bəbəη bə fəfop wèη, co nsəap liis mok sè wo togè yà' dè Damùn nè ye Rubi. Mvəm vòk à gəm dzòoη kapràk nè. Nà' à tse' ncòm lis nè wo togè nà' dè emerà, yà'a co ncòm ηgaη sè fi. ⁴ Mù à yə fe'lə kapràak mok hum ba-ncòp-kwè. Yà' à təəη gəm dzòoη gèsè lòkapràk mòk nè ghaη nè mətsetsə'rè. Mù ye bù ηkwàha bwi sè' hum ba-ncòp-kwè nga wo nitse' cèèk sè fəfəp, nè cum yak mənə kapràak yè'sə. Wo à ta tse' tàam ηkum mətuhù wo. Tàam sè à ye sè wo à gù yà' bə guù lòoη. ⁵ Mbəη à sè bà'a, nè sè cwìη vè mvwe' kapràk nè vè'ε nèbup. Mù ye kək sàmba nga yà' sè kəə rəη mvwe' kapràk nè vè'ε bəəmm. Kàak yè'sə à tə bə tu yòηsəə Nwì sè sàmba sə. ⁶ Mù ye təm mòk mantombii kapràk nè. Təm nè à sè rəη vè'ε njàəη.

Mù à yə fe'lə yusəmok kwè nga yà' tse' yòηsè. Wo təəη dzooη kapràk nè. Wo à tse' lis ηkəuηntèη. Lis sè à ye mənì'ì wo, ma si bə maηkwèn wèη pwe'. ⁷ Nè mantombi nè à səsə co gwim. Nè ba səsə ye co ndu- mbòη. Nè tē' à tse' si sè yà' səsə si ηwè. Nè kwè nè

à səsə ye co mpì nè yi sə dzòoŋ dzòoŋ. ⁸ Nè fòpwe' à tse' bàp ntùŋfu. Ni' awo sə à ye gù liis-lis, bə sə ŋkwèŋ bàp mwè pwe'. Wo sə yəm ŋkì nùm bə ndzəm, nə kà teŋsə lok. Wo sə yəm duk də,
<<Nwi, wu rərəŋ, wu rərəŋ, wu rərəŋ.

Wù à ye to wù, cu ŋga'a sè' wù,

Anè kè vè ntsə'mòk sè' wù.
Tà mayumòk, Tà mayumòk
wu Tà, Nwi nè ghaŋ
nə.>>

⁹ Bum sè kwè sè wo à tse' yòŋsè sə à sə yəm ŋkì ŋgòkùksə nə sə kwasə liŋ ŋwè nè yi à cu mənə kapràk nə. Yi nè yi cu mvèsè nè mvèsè. ¹⁰ Wo yəm ve'nə fana bù ŋkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ gbə sə nze, nə kuksə yi sè'. Wo cok noŋsə tàam awo sə mantombii kapràk ye nə, nə sə duk də,

¹¹ <<Mbè, Tà, nə ye Nwi,
wu kəkərè bohòbwi
ŋgòkùksə wu, wəp
wu nə fa wu ŋaŋ.

Busè wù à gù bum pwe' wù.
Wù à tsərə kok sè' wù də
bum pwe' ye.>>

5

*Wo Sə Kùksə Mo
Nsùŋgaŋ Nè Yi A Lòkok
Mvwe' Kpə*

¹ Anə geŋ, mù ye ŋga ŋwè nè yi cu mənə kapràk nə kotse' ŋwàk mòk bo ma zu. Ŋwàk nə à ye nsàp nè co wù lim nà'. Wo à còm nà' ma mənkwèŋ bə

ndzə ntòpwe'fo'. Wo jəŋ liŋ, nə lem lok nà' bə zen bòp sàmba. ² Mù ye masinjà Nwi mòk nè yi tse' ŋaŋ, yi sə fuŋ bə ŋaŋ də, <<Ŋwè nè yi kərə co yi yep fis to liŋ yè'e, nə firə to ŋwàk nè'e ndà?>> ³ Ŋwè à ka nè mò'fis mubu kè sə nzeŋgòŋ kè mvwe' bù kpəkəp àle nè co yi muk nà' yeŋ. ⁴ Mù à yə ve'nə, waŋ ko mə bùusè ŋwè nè mò'fis co yi muk nà' à ka yeŋ. ⁵ Fana ŋkwà'ŋwè mòk mʉtsətsə'rəə sè hum ba-ncòp-kwè sə à duk mə də, <<Tsəp; kà wa bùusè ŋwè nəmòok yo nè co yi muk. Yèè, ŋwè nè wo to yi də Gwim nè yi tesə mvwe' bòp lak Judà, nè yi ŋgwì ŋkum Devid nà'a kəkərè ŋgòyep fis liŋ sə, nə muk ŋwàk nə. Yi à ghak bum pwe' yi.>>

⁶ Fana mù ye Mo Nsùŋgaŋ mòk ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə kapràk nə bə bum sè kwè sè wo tse' yòŋsè sə. Bù ŋkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ təəŋ gəm gesə lo yi mʉtsətsə'rə. Nsùŋga nə à sə yəəŋ co wo à zə yuk yi mantombi laŋ. Yi à tse' ndoŋ sàmba, nə tse' lis sè' sàmba. Lis sè sàmba yè'sə à sə təəŋ mənə tu yòŋsèə Nwi sè sàmba sə yi à tumsə vesə yà' sənə nzeŋgònə ma nè fòpwe' sə. ⁷ Fana Mo Nsùŋgaŋ nə və, nə kə jəŋ ŋwàk nè nà' ye ndzənə bo ma zu ŋwè nè yi cu mənə kapràk nə. ⁸ Yi ànə jəŋ ŋwàk nə ve'nə fana bum sə ŋwəm kwè sə bə bù ŋkwàha bùu

sè hum ba-ncòp-kwè sè wèṅ
 bùhù mantombii yi anə sè
 nze. Ndaanwè à tse' luṅ, nə
 tse' ṅgàp nè wo à gù bə guù
 bə làmindà ca. Làmindàa sè
 à təəṅ mənə tu pìriyàa bùhù
 Nwi pwe'fo'. ⁹ Wo à yəm ṅki
 nè fi. Wo sè yəm də,

<<Wu kəkùrè ṅgòjə ṅwàk
 nə, nə yep fis liiṅ sè.

Busè wo à zə wu fana
 wù ywiṅ fa Nwi bwi
 sənə nzeṅgònə pwe'
 nè pwe' bə kpù yònə.

Wù à ywiṅ vè wo mvwe'
 bòop lak pwe', mvwe'
 ncèep lak pwe' nə
 ye mvwe' ṅgwii bwi
 pwe'fo' sè'.

¹⁰ Wù a gù wo ṅgòye mok
 mvwe' gaṅ ṅkum
 Nwi, nə gu wo ṅgòsə
 fa gùrè co ṅgàa fa
 satikà'a sè ṅgòkùksə
 Nwi.

A sè' wo sè wo nə kok ṅkum
 sə nzeṅgònə anə.>>

¹¹ Mù à kùk fe'lə mok fana
 mù ye masinjàa Nwi, nə yuk
 ṅgii awo. Wo à ye ve'ε
 ncùhù malà' co wù kà ta
 to. Wo à təəṅ dzòoṅ kapràk
 nə bə bum sè ṅwəm kwè
 bə bù ṅkwàha bùhù sè hum
 ba-ncòp-kwè sè wèṅ pwe'
 mətsetsə'rè. ¹² Wo sè yəm
 fuṅ fis duk də,

<<Oòwù Mo Nsùṅgaṅ nə
 wo à zə,

Wu kəkùrè ṅgòtse' ṅàṅ.

Wu kəkùrè ṅgòtse' ghàk

Wu kəkùrè ṅgòtse' ṅkərè
 pwe'.

Wu kəkùrè ṅgòtse' yòn.

Wu kəkùrè wù co bwi pwe'
 kùksə wu.

Wu kəkùrè co bwi kwasə
 wu.

Wu kəkùrè co liṅ yoo yam lo
 mantombi.>>

¹³ Anə geṅ mù yuk ṅgii
 bum sè mabu bə sè nze nə
 ye sè wo cu ma sè mbwè
 nzeṅgònə wèṅ pwe'. Mù
 yuk ṅgii bum sè ma sè
 ndzəpə bə ṅgii bum sè yà'
 tse' yòṅsə ṅga wo cu-a sè ma
 fòkè fòpwe' nè pwe', ṅga wo
 sè yəm ṅki. Wo sè yəm duk
 də,

Vès kwasə wù nè wù cu
 mənə kapràk,

Nə kwasə Mo Nsùṅgaṅ nə
 sè'.

Vès kùksə wu, nə yamsə liṅ
 yo.

Vès sè duk də kapràk yònə
 ye gaṅ yoo mam
 gəgeṅ fo' mvèsə nè
 mvèsə.

¹⁴ A nə ye ve'nə, yum sè
 kwè sè wèṅ kwi' də, <<A
 ye ve'nə.>> Fana bù ṅkwàha
 bùhù sè wèṅ bùhù sè nze, nə
 kùksə yi.

6

*Mo Nsùṅga Nə Ye
 NgòYep Fis*

Liṅ Sè Samba Sə

¹ Anə geṅ, mù ye ṅga
 Mo Nsùṅga nə yep fis to
 liṅ nè mò'fis mvwe' liiṅ sè
 samba sə. Yi à yep ntèn, mù
 yuk ṅgi yum sè wo kwè sè
 mòk. ṅgi nə à cèp bə ṅàṅ
 co mbùṅ sak yi ve'ε. Nà'
 cep də, <<Tesə vèə.>> ² Mù
 ye fe'lə nàmbà'rè nè fəfop
 ṅga nà' tesə vèə. Mù ye
 ṅga ṅwè nəmòk yi kok cu
 mənə nàmbà'rè, nə kotse'

wòmŋgiŋ ndzə bohòyi. Wo à fa yi tàm ŋwè nè ghaŋ mòk. Yi à lòsè ŋgòghak lòmok sè ŋkuŋ.

³ Mo Nsùŋga nè yep fis liŋ nè ba, ŋgi yu nè ba cep sè'. Ŋgi nè duk də, <<Tesə vəə.>> ⁴ Nàmbà'rè nè bəbaŋ tesə və ŋga wo fa ŋwè nè yi kok cu mbwa nè ñaŋ ŋgòkè jə fis lògesə fifi sənə nzenŋòŋ nè ya bwiiŋ ləlù, nè zə ni'. Yi à kotse' fèk nè ghaŋ ndzə bohòyi sè'.

⁵ Yi yep fis nè tɛ', yu nè tɛ' cep sè' də, <<Tesə vəə.>> Mù ye ŋga nàmbà'rè nè səsən tesə vəə. Mù ye ŋga ŋwè nè yi kok cu mbwa nè kotse' kilù ndzə bohòyi. ⁶ Mù yuk gù co ŋgi mòk cèp vèsə mvwe' bum sè kwè sə duk də, <<Ŋwée nè jə mbàam sè yi fàk yiskok nùmbu mò'fis, nè ywiŋ ndooŋ rɛès tɛ', nè jə fe'lə sè' mbàam ntsə' fàk mòk, nè ywiŋ ndooŋ gòmbi ntùŋfu.>> Yi duk fe'lə sè' də, <<Wèen kà mve' nè ye rùk gù bupsə.>>

⁷ Fana Mo Nsùŋga nè yep fis fe'lə liŋ nè kwè. Mù yuk ŋga yum sè ŋwəm sə nè kwè cèp də, <<Tesə vəə.>> ⁸ Mù ye nàmbà'rè mòk nè yi kpɛ ncòm dèmm vɛ'. Liŋ ŋwè nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè ènə à ye də Kpɛ. Nzenŋòŋ yòŋsəə bù kpɛkpɛ à sə be' lòŋwè ènə sè' maŋkwèn. Wo à fa wo ñaŋ də wo zə bwiiŋ bòp mò'fis sənə bòp kwè bə bùu sè sə nzenŋòŋ sə pwe'. Də wo zə wo bə fèk, nè jəŋ və njè bə yiyaŋ nè ye

fe'lə bə nàam sè bup sè co yà' ko bwiiŋ.

⁹ Yi yep fe'lə liŋ nè tàm nè. Mù ye yòŋsəə bùu sè wo à zə wo də bùusə wo à dzəm Nwi bə zinə, nè sə tsoho ncèp ye nè wèn. Yòŋsəə bùu yè'sə à ye ma sənə mbwè kàm nè wo fagè satikà' bohòNwi fo'. ¹⁰ Wo à wa furə fis bə ñaŋ də, <<Oò, wùu Nwi Tà nè wù tse' bwiiŋ pwe' wù. Wu rərəŋ nè ye zinə. Wù sə duk də vès nè cum mali fən, nè kə dzen sèn ŋkuŋ ya ŋga wu nè sak bùu sè sə nzenŋòŋ sè wo à zə ves yà'a, nè taksə wo-ɛ?>> ¹¹ Anə geŋ, wo fa cək nè fəfop bohòndàaŋwè pwe' bə tu. Wo tsok fa fe'lə yà' sè' də, yà'a cum yòŋsə tse' ntòvɛ'nə bùusə wo ka pwe'fo' ntòme wes. Wo də bwema yà'wèn mok sè wo sə fàk lo' bohòNwi cu li sè nzenŋòŋ nè zə wo sè' ŋkuŋ.

¹² Mù ye fe'lə ŋga Mo Nsùŋga nè yep fis liŋ nè ntùŋfu nè. Mù kək à, ŋga nzenŋòŋ sə tsòho vɛ'ɛ bə ñaŋ wù kà fùk. Nùm sen bɛŋ bɛp, bɛp, bɛp co gàcək nè səsən. Ŋwə baŋ bɛŋ ye co nduəm jwaàŋ. ¹³ Ŋkəŋkəŋ sə coho gbɛ tsoŋ mabu co bwe ŋgwii piàa sə yè' wo. ¹⁴ Ŋgùp ntòbu à nòm bisə vɛ'ɛ ywep kè' mò'fis, co wo lim gesə kəà. Nda pwe'fo' nè ye bə nze sè yà' à ye mətsetsə'rəə ndzəp pwe', à coho gesə fo'. ¹⁵ Bwiiŋ pwe' à sòbo bə caŋ ŋgòkè swihi. Ŋkəŋkum wèn, bù

ɲkwàha bwɪŋ wɛŋ, ɲkum sojà wɛŋ, ɲgàa ghàk nɛ ye bɛ bɛu sɛ wo tse' liŋ wɛŋ, ɲkwɛŋ bɛ bwe nze wɛŋ pwe' à ca swìhi. Mok à ca ni sənə mvòk, mok swìhi noon kɛ' bɛ mbwèe lɪs wɛŋ nduk. ¹⁶ Wo waŋ to nda bɛ lɪs wɛŋ də yà'a kə kəŋ gbɛ mu ni'ì wo ya ɲwè nɛ nà' cu mənə kapràk nà'a kà wo yə, ya wo caŋ gɛsə mvwe' ɲgə' nɛ Mo Nsùŋga də yi fa wo nɛ sè'. ¹⁷ Bɛsè mvək awo ɲgòjòok vè laŋ, ɲgà mù' cùu nɛ kà ye.

7

Wo Naan Fa Bɛu Izùre Wɛŋ Mok Ncòom Nwi

¹ Yà'sə ànə me fana mù ye masinjàa Nwì kwè ɲga wo tɛ mvwe' tò'o nzeŋgòŋ kwè fo'. Wo à sɛ təŋ fo', nɛ sɛ kotse' fəsə fəfə sɛ bɛ tò'o nzeŋgòŋ sɛ kwè sɛ də ya yà'a kà cà. Fəfə à sɛ kà mɛmvwe' nze nɛ cà, kà mu ndzəpə sɛ' cà, nɛ kà mu tɛhù sɛ' cà lok. ² Fana mù ye fe'lə masinjà Nwì mòk nɛ yi ànə tesə vɛ ma ntonùm. Yi à kotse' yu nɛ ɲgòbɛŋbo bɛ zeŋ ndzə bohòyi. A ye yu bɛŋbo nɛ Nwì nɛ yi cu ɲwəm nɛ. Masinjà Nwì nɛ à to fuŋ masinjàa mok sɛ kwè, sɛ Nwì anə fa wo ɲàŋ ɲgòbɛpsə nzeŋgòŋ, nɛ ye ɲgòbɛpsə ndzəp sɛ'. ³ Yi tsok fa yà'wɛŋ də yà'a kà nzeŋgòŋ kè ndzəp àlɛ ntòbɛpsè. Yi də yà'a yuk tètè tse'ɲga wo còm naan fa wes ɲgàa fàak

Nwì wɛŋ ncòm mu nza sihi ɲkuŋ. ⁴ Anə geŋ mù yuk mvə'nə wo tsə' də a bwì sɛnɛ sɛ wo tse' ncòom yè'sə mɛsihi wo sɛ. Wo à duk də a bwì ncùhù ɲkɛ mò'fis bɛ ncùhù hum kwè-ncòp-kwè, sɛ wo à tesə mvwe' buhu lak Izùre mò'fis, mò'fis. ⁵ Bɛu sɛ wo à naan fa wo ncòm mvwe' buk lak Judà à ye bwì ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Rubè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Gaad à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁶ Buk lak Asà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Naptalè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Manasà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁷ Buk lak Saimù à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Levì à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Izakà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁸ Buk lak Zebulòà ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Jòsep à ye ncùhù hum-ncòp-ba, nɛ ye mvwe' buk lak Benjamè sɛ' bwì ncùhù hum-ncòp-ba.

Bwì Co Wù Kà Ta To Sə Kùksə Nwì

⁹ Yà'sə à mèe, mù ye fe'lə bwì vɛ'ɛ nduk nɛ nduk co ɲwè kà ta to. Bɛu yè'sə wɛŋ à tesə vɛ mvwe' bɔop lak pwe', mvwe' ncèep lak zəzok nɛ ye mvwe' ɲgwii bwì pwe'fo' sɛ'. Wo à sɛ təŋ mantombii kapràk Nwì nɛ ɲga nsùŋgaŋ nɛ sɛ' fo'. Wo à nitse' cèək sɛ fəfəp, nɛ kotse' maŋ ndzə bohòwo lònŋ. ¹⁰ Wo à sɛ fu torə fis mɛtsə duk də,

<<Nwì àvès nè yi cu múnə kapràk ye nè a fa ves lùŋ yi.

Yi fa càsə ves nà' ndzə bohòMo Nsùŋgaŋ nə.>>

¹¹ Masinjàa Nwì pwe' à təəŋ dzòŋ gèsə lòkapràk nè, bə yum sè kwè sə wèŋ nè ye bù ŋkwàha bwì sə wèŋ mʉtsətsə'rə. Fana masinjàa sə pwe' bùhu sə nze, nè kuksə Nwì. ¹² Wo sə duk də, <<A ye vɛ'nə.

A yi Nwì àvès nè nè yi kəkuk.

A kwasə yi, yi tse' ŋkərə pwe' yi.

A gurə kuksə yi, yi tse' ŋàŋ pwe'.

Lìŋ yee yam lo mantombi, gaŋ ye kà lè yuk.

Yà'a ye vɛ'nə.>>

¹³ Nkwà' ŋwè mòk mò'fis à fek mʉ duk də, <<Wù rì nsàp bù nè wo nitse' cəək sè fəfəp yè'e, nè riŋ mvwe' sè wo vèə à?>> ¹⁴ Mù duk fa yi də, <<Pàpa mù ka riŋ, tsok fa mʉ.>> Yi duk mʉ duk də, <<Bùu sè wù sə yə wo yà'a, a wo sè wo à təəŋ, nè ca tesə bə mvək ŋgə' nè bʉp nà'a. Wo à cùk fopsə cəək awo yà'a bə ndʉəm Mo Nsùŋgaŋ nə. ¹⁵ Nà'a njo nè wo tə mantombii kapràk Nwì nùm bə ndzəm, nè sə kuksə yi munda'à yi sə. Nwè nè yi cu mʉ kapràak nà'a, yi nè ye bə yà'wèŋ nùumbu pwe', yumok kà wo gù. ¹⁶ Njè bəŋ bə njè ndzəp nè kà wo mok ya yuk fe'lè, nùm kà wo mok sè' to tən barè yuk.

¹⁷ A nè ye vɛ'nə bùusə Mo

Nsùŋgaŋ nè yi mʉtsətsə'rə mvwe' kapràk nà'a, yi nè ye co ganakù' àwo yi. Yi nè gʉmsə lo yà'wèŋ mvwe' ndzəp nè nà' tse' lùŋ, wo no. Nwii nè yisə fis fa wo ndzəplis awo mʉ lisə wo pwe'.>>

8

Mo Nsùŋgaŋ Nə Yep Fis Lìŋ Nè Sàmba Nə

¹ Yà'sə à cà gèsə, mù ye ŋga Mo Nsùŋga nè yep fis lìŋ nè sàmba nə. Yi à yep nà' fana bum pwe' duk dok. Nwè kà kwis, kwis lok tètè kə dzeŋ mvək mom səsap ntèn. ² Fana mù ye ŋga'a masinjàa Nwì sè sàmba sə ŋga wo tə mantombii Nwì. Wo à fa wo pwe'fo' ntàŋ mò'fis, mò'fis. ³ Masinjà Nwì mòk à vè kə təəŋ mvwe' kàm nè wo fagè Nwì satikà' fo'. Yi à kotse' tasà nè wo à gù nà' bə guù ndzə bohòyi. Wo à fa yi làmindà ŋkùŋ də yi tən torə be'lə yà' bə pìriyàa bùu Nwì wèŋ, mʉmvwe' kàm nè wo fagè Nwì satikà' mbwa nə. Wo à gù kàm nè nà' tə kə mantombii Nwì nè bə guù. ⁴ Ndindi làmindàa sə à lòkok be'lə lòmʉtsə bohòNwì bə pìriyàa bùu sə wèŋ, ndzə bohòmāsìnjà Nwì nə. ⁵ Fana masinjà Nwì nè cup jəŋ mis mvwe' kàm nə. Yi naaŋ mis sə múnə tasà nè, nè mak tsoŋ vesə yà' sə nzeŋgòŋ. Mvè'nè yi à màk tsoŋ yà' ntèn mbùŋ ba'a lièŋ, nè sa'rə

nè bup fana nzenḡon nè tsoho.

Ntànḡ Sè Kwè Sè Mantombi Sè

⁶ Yà'sè à càa, masinjàa Nwi sè wo sàmba sè wèḡ à fùhũ ḡḡfũep ntànḡ sè wo kotse' sè. ⁷ Masinjà nè mantombi à fũep nè nje. Mũ ye ḡga ḡḡwìḡ sè wo tòrè yà' bè mis nè ye ndũem gbũ tsoḡ sè nze. Nzenḡonè sè, co wo à ḡàpsè-a nà' bòp tɛ', ye dè sè fis bòp mò'fis. Tũ sè nzenḡonè à sè wes sè' co bòp mò'fis sənè bòp tɛ' sè'. Nḡaḡ sè sè nzenḡonè nè pwe' à sè sè' ve'nè.

⁸ Anè ḡeḡ, masinjà nè ba fũep ntànḡ nè nje nè sè'. Mũ ye yumòk co nda ve'ɛ ḡga nà' sè kũè bè mis. Wo jəḡ nà', nè kè mak ḡesè sè ndzèpè pwòò. ⁹ Mũ ye ḡga wo à ḡàpsè-a ndzèp pwe'fo' bòp tɛ', ye dè bòp mò'fis à bũḡḡ wes ndũem pwe'. Bum sè yà' tse' yòḡsè sè ndzèpè pwe', bòp mò'fis sənè sè tɛ' à kpũ wes sè'. Fana bòp ḡḡwes tosè ndzèp mò'fis sənè sè tɛ' à bup wes sè'.

¹⁰ Masinjà nè tɛ' à fũep nè nje. Nkèḡkàḡ mòk nè ḡaḡ nè nà' à sè kũè co kàk à yəəḡ mũbu. Nà' à tsè mbwa, nè kè gbũ mũ ndzèpè, nè ye mvwe' bwe ndzèp tesèḡè sè'. Wo à ḡàpsè-a ndzèp pwe' bòp tɛ', ye dè yi à gbũ mənè bòp nè mò'fis. ¹¹ Liḡ ḡkèḡkàḡ nè à ye dè Cũcũk. Nà' à gbũ, bòp ndzèp nè mò'fis sənè bòp tɛ' à cũk bup

wes pwe'. Bũ sè wo à no ndzèp nè à kpũ ve'ɛ wùriḡ.

¹² Masinjà nè kwè fũep ntànḡ nje. Yi à fũep, yà' ko tiḡ fis nùm ma bòp mò'fis sənè bòp tɛ', nè ye ḡwə sè' ve'nè. Yà' à ko ḡkèḡkàḡ sè' bòp mò'fis sənè bòp tɛ'. A nè ye ve'nè fana bòp mareḡ àwo sənè sè tɛ' à liḡ. Maràḡ bè nè ndzèpè pwe', mareḡ à ka yeḡ mvwe' bòp mò'fis sənè tɛ'. ¹³ Mũ à kũk fe'lə, mũ ye ḡga mpi mòk sè dzòḡ mũbu sèsap. Yi kɛ' dũksə ḡḡḡ dũk dè, <<ḡhũḡhi', ḡhũḡhi', ḡḡə' èè. A nè ye ḡḡə' nèbup bohòbũ sè wo cu sè nzenḡonè, ḡhà nè ḡga wo yuk mvè'nè masinjàa sè wo bwehe cu tɛ' yà'a fũep ntànḡ awo.>>

9

Ntànḡ Nè Tànḡ Nè

¹ Anè ḡeḡ, masinjà nè tənḡ fũep ntànḡ nje. Mũ ye ḡga ḡkèḡkàḡ mòk gbũ tsoḡ mũbu. Wo à fa ki sè ḡḡòmũk ncũu wũ sè yà'a kà lèḡè yà'a bohòyi. ² Nkèḡkàḡ nè à mùk ncũu sè fana ndindi kok ca sik, sik, sik co wo tè kòp nè ḡaḡ. Ndindi sè à sè lòmũbu, nè kè lok nùm bè ntòbu nè pwe' mpaḡḡ. Maràḡ bũḡḡ co a ndzèpè. ³ Nḡwim à tesè tsoḡ mũmvwe' ndindi sè ve'ɛ wùriḡ, nè kè lok nzenḡonè pwe'. Wo ḡaḡ bè nsàp ḡàḡ mòk ve'ɛ co nsàp ḡḡam mòk nè wo togè nà' dè sèkopiyo'nà'a. ⁴ Wo à tipsè nḡwim sè dè, yà'a kà bum

sè yà' to tesə kok ma sə nze nè mò'fis zū bupsə lok. Wo də yà'a taksə megu bùu sə yà'wèŋ ka ncòom Nwi mū nzà sihi wo tse'. ⁵ Ka də ŋgwim sə zə bùu yè'sə wèŋ sè' yeŋ. Wo taksə yà'wèŋ, nə fa wo ŋgə' mənə ŋwə tɔŋ. Ŋgə' nè wo yeŋsə fa bùu yè'sə nə, aco sə ta wo səkopiyòvɛ'ɛ. Səkopiyòo nə ta-a ŋwè, nà' yaan cep casə mvè'nè nu tagə ŋwè. ⁶ Mənə ŋwə sè tɔŋ yà'sə, bwiiŋ nə lap kpɛ bùè. Bwiŋ nə dzəm vɛ'ɛ wuriŋ də kpɛ ko gesə lo wo, kpɛ kà wo sè' ko.

⁷ Ŋgwim sə à səsə co nàambà'rè sè wo fùhu yà' ŋgòkè màk dzè' fo'. Yumok ye mətuhù wo co tàm ŋkum nè wo gù bə guù. Si awo à səsə si ŋwè. ⁸ Nùəmtu awo à ye co nùəmtu bəba; nzòŋ awo cəp co nzòŋ gwim. ⁹ Wo à təhə lok ŋgùuŋ awo bə bap yumok co nteŋ, fana mvè'nè wo à sə dzòŋ, bàap awo sə cwiiŋ co bəp nàambà'rè sə sè lòyu nè wo togè nà' də cariyònà'a mvwe' dzè'. ¹⁰ Wo à tse' ntəŋsə səsap co ntəŋsə səkopiyò. Wo à sə ta taksə bwì mənə ŋwə sè tɔŋ sə bə ntəŋsəə yè'sə. ¹¹ Ŋkum awo nè yi tse' wo nə, a masinjà nè yi tse' nàŋ bə wɛ sè yà'a kà lègè sə. Bùu Jus wèŋ to yi bə ncèep lak awo də Abadòŋ fana bùu Gris wèŋ to yi yàwo də Apoliyòn. Liŋ ye yè'sə duk də, Ŋgà bupsə bum. ¹² Yà'a

mvè'nè ŋgə' nè mò'fis lè tə vɛ'nə. Cu mali ŋgə' ba sè yà'a nə və ŋkuŋ.

Ntàn Nè Ntùŋfu Nə

¹³ Anə geŋ, masinjà Nwi nè ntùŋfu nə fəəp ntəŋ nè nje. Yi à fəəp, mū yuk ŋga ŋgì mòk sə tesə vè mvwe' njoŋ guəp sə kwè, sè kàm nè wo à gù nà' bə guù nə; kàm nə təəŋgə mantombii Nwi. ¹⁴ Ŋgì nə duk fa masinjà nè ntùŋfu nè yi tse' ntəŋ ndzə bohòyi nə də, <<Fiŋ mè'rə masinjàa mok sè kwè sè wo à kì nòŋsə wo mvwe' ndzəp Yufèretis yà'a.>> ¹⁵ Wo fiŋ mè'rə wo ya wo lo kə zə wes bəp bwì mò'fis sənə bəp tɛ'. Wo à kì nòŋsə wo ŋgòtək mvək ànə, sənə numbu ànə, bə ŋwə ànə sənə ŋkà'ŋgòn ànə. ¹⁶ Bùu mok à ye ŋgàa ko' nàambà'rè sè'. Wo tsok mū də bùu sè wo kok yàwo nàambà'rè pwe' à ye malà' ŋkù ba. ¹⁷ Sè' mvək ànə mū ye mali nàambà'rèə sə bə bùu sè wo a kok yà' sə sè'. Wo à nitse' nteŋ mok mūŋgùu wo, yà' sə ban co mis, nə sə seŋ co nswenbɛ, nə sə barə co ŋi' ndu tètàm sè'. Nàambà'rè sə à tse' tu awo co tu gwim. Wo nè cù, mis bə ndindi nə ye zok ŋkàŋ sə rəm duk tesə kwàa nèbɛp. ¹⁸ Bum sè tɛ' sè yà' à sə tesə kə cùhu yè'sə, a zeŋ sè yà' à zə wes bəp bù nè mò'fis sənə bəp tɛ' sə. ¹⁹ Nàan nàambà'rè sə à ye kè cùhu bə mà ntəŋsəə wo. Ntəŋsəə awo sə à ye co tu no

ve'ε. Wo à sè tũksə bwì bə nsàp ntə̀nsə̀ ànə ve'nə.

²⁰ Bũ sè wo à ka yàwo sənə ηgə' ènə kpũ, à ka ntũm awo kupsə. Wo à sè kũksə mali yò̀nsə̀ə ze' nə ye bum lak co rùm sè'. Wo à jə ntə̀j co guù, bə siva nə ye bron wè̀j, nə gũ rùum sə fo'. Bũ mok gũ yàwo bə lis, mok gũ bə tũ sè'. Wo à sè kũksə bum sè wà yè'sə ve'nə ηga kaco yà' ye bum yej, nə kà bum sè' yuk, nə kà sè' gì. ²¹ Wo à ka də wo kupsə ntũm awo nə kà bwì mok zə sè' duk. Wo à sè tesə mali rùm fo', sə ko sàhà, nə sə yəyè.

10

Masinjà Nwi Mòk Jə Və Mũjwàk Mòk

¹ Mũ à yə fe'lə ma ηkũ̀j̀kũ̀m masinjà Nwi mòk ηga yi tsə mabu. Cèk nè yi à nitse' mũ ni'ì yi, à ye mbàk, fana mvə̀mvòk naə̀j dzooj yak mũ tuhù yi. Si ye sə kũə co nũm, kũu ye ye co a ntsej mis nè ghanj. ² Yi à mùk tse' mũjwàk mòk nè jo ve'ε ndzə bohòyi sè'. Yi à tə̀əj, yi tes kũu ye sè ma màk mũ ndzəpè, nə tes sè ma ηkwip mũ ηkà'a. ³ Yi à to fuj bə ηgì nə ghanj co gwim sə cwì yi ve'ε. Mvèk nè yi à to ve'nə, mbũ̀j sak kè' sàmba ηgòdzəm fəsə fa yi. ⁴ Ngii mbũ̀j sè sàmba sə à sa' ve'nə fana mũ də mũ com bum sè wo cèp sə. Ngì mòk cèp vesə bohòmə̀ mabu də, <<Kà yà' còm, ya ηwèe

kà yà' rì. Yà'a cum swihi ve'nə.>>

⁵ Anə gej, masinjà nè yi nə tes kũ ma mòk sə ndzəpè, nə tes mòk mũ ηkà'a nə fis tse' kok bo ye sè ma màk mũtsə, ⁶ nə kej bə lij Nwi nè yi cu ηwəm nə. Yi à kèj Nwi nè yi à gù ntòbu, gũ nzejgò̀n nə gũ ndzəp, nə ye bə bum sè yà' cu sənə bum yè'sə pwe'fo'. Yi də, <<Mvèk ka ηgòcàsə mok yej. ⁷ Mvèk nè masinjà nè sàmba nə fə̀əp ntə̀j nje, fana bum sè Nwi à sə fũhũ swihi yà'a nə tesə və jəja fana yi gũ wesə yusè yi à sə dzəm ηgògũ sə. Yà'a nə ye megu mvə̀' nè yi tsè' fa ηgàa tsòhòbum Nwi wè̀j sə.>>

⁸ Mũ yuk fe'lə ηga'a ηga ηgì nè nà'a nə cèp to mantombi fa' mabu cèp bohòmə̀ də, <<Dù, nə kə jəj mũjwàk nè ndzə bohòmasinjà Nwi, nə yi mùk tse' nà', nə tes kũ ma mòk sə ndzəpè ma mok mũ ηkà'a nà'a.>> ⁹ Fana mũ kə duk fa masinjà nə də yi fa mũ ηwàk nə. Yi duk mũ də, <<Kòzũ. Nà'a nə ye kə cùhu wù lùlũm co nu, nə ye sə vəə wù bəp.>> ¹⁰ Mũ à jə ηwàk nə, nə zũ nà'. Nà' ye kè cùhu mũ anə lùlũm. Mũ à mì gèsə nà' sə vəə, nà' kə ye ca bəp. ¹¹ Wo à tsè' fa fe'lə mũ də, <<Nwii nə gũ mali wu ηgòrì bum ye mok ηga wu tsoho yà'. Bum sə nə ye bə lij tò'o lak wùrij, nə ye bə bòop bũ sè wo tse' ncèp zəzok, nə ye ηgwii bwì sè' wùrij bə ηkə̀j̀kũ̀m awo

sè'.>>

11

Bwi Ba Sə Tsòho Ncèp Nwi

¹ Anə geŋ, wo fa mu rərəŋ mòk nè wo fùkğè bum bə zeŋ, nə duk mu də, <<Dù, nə kə fuk ja'a ndap Nwi nè ghaŋ nə bə zeŋ, nə fuk kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nà'a sè'.>> Wo à tsè' mu sè' də mu fuk wes, mu taŋ buu sè wo cu mbwa ngòkùksə Nwi sè' pwe'. ² Nə kà mvwe' sè yà'a ma sə mbiŋ yà'a fuk. Wo də mu me'rə yà'sə ve'nə buusè yà'a mvwe' sè wo à mè'rə fa fo' bohòbù lakmvum. Wo nə gi nəŋ ntəm lak nè rərəŋ anə mənə ŋwə hum kwè-ncòp-ba. ³ <<Mu nə tumsə buu am bwiŋ ba, wo nə nitse' gaa cèək sè wo wagè kpə bə zeŋ yà'a. Mu nə fa wo nàŋ ngòtsòho ncèp Nwi mənə nùumbu ncùhù mò'fis bə ŋkù ba, bə hum ntùŋfu.>>

⁴ Bùu sè ba yè'sə, wo yà'sə co nsàp tu nè yi zəmgè ŋgwi wo sè to nà' də Olip nà'a. Wo ye fe'lə sè' bwe teberèə laàm sè ba sè yà' tə mantombii Tà nè yi tse' nzeŋgòŋ yi nə. ⁵ A ye-a ŋga ŋwè nəmòok duk-a də yi gu wo buŋ, mis tesə kè cùhu wo, nə teŋ vəpsə buu sè wo də wo gu buŋ sə. A nə ye yà'sə mok ve'nə də ŋwè nè yi duk-a də yi gu wo buŋ pwe', ŋgèŋgàŋ kpə megu kpə. ⁶ Mvè'nə wo nə sə tsoho ncèp nè Nwi nə fana, wo nə tse' nàaŋ sè aco

wo lok ntòbu, mbàŋ kà li. Wo nə tse' nàaŋ sè ngògù ya ndzəp pwe' buuŋ wes nduəm sè'. Wo nə tse' nàaŋ sè aco wo to və nsàp ndònè wo dzəm pwe' sə nzeŋgòŋ anə. ⁷ Wo tsòho wes ncèp nə fana nàm ŋgaŋ nè buŋ nè yi cu sənə wə sè yà' kà lègè nè nə tesə və, bə yà'wèŋ lu. Nàm ènə nə ghak wo, nə zə wo. ⁸ Vèeŋ ni' awo sə nə nooŋ sə ntòmandzè lak sè wo te'lə Tà àwo fo' muntəəŋ sə. Wo a to fa lak yà'sə liŋ ngònitsè' mvè'nə yà' cu duk də lak Sodòm bə lak Ijip. ⁹ Bwiŋ nə tesə və mvwe' bòop lak sè sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nè pwe', lak nè mò'fis nə kà bwehè cu. Wo nə və, nə kə kək ja'a vèeŋ ni' buu yè'sə mənə nùumbu te' bə bwes, nə kà dzəm də ŋwèe tuuŋ yà' dzəm. ¹⁰ Bwe nzeŋgòoŋ nə kwa kpə buu sè ba yè'sə ve'ε wùriŋ. Wo nə kaŋ kpə sə, nə sə fa ke' bwi bum wà nduk nè nduk. Wo nə sə kwa ve'nə də buusè yà' à sə tsòho ncèp Nwi, ncèp nə sə jə və fa wo ŋgə' wùriŋ.

¹¹ Nùumbu sè te' bə bwes sə à càa, Nwi yoŋsə gesə fa wo yòŋsè, wo yəəŋ fəsə sèmok. Mvè'nə wo à lòkok, wuə ko buu sè wo à yə wo sə ve'ε nèbuŋ. ¹² Anə geŋ, buu sè ba yè'sə yuk ŋga ŋgi ŋwè mòk sə to vèsə wo mubu bə nàŋ duk də, <<Wèeŋ kok və mbwinə.>> Bùu sè ba sə wèŋ à lòkok lòmubu ndzənə mbàk ŋga buu sè wo sə bèŋ yà' sə wèŋ sə yə bə

lis. ¹³ Mvèk ànə à ye ntèn fana nzenḡòḡ tsoho bə ḡàḡ wùriḡ. Lak sè wo à ye fo' sə, bòp nè mò'fis sənə bòp hum à kəəḡ gbù bəp wes pwe'. Nà'a kəəḡ ve'nə, nə zə bwì ncùhù sàmba. Bwees bùu mok sè wo à bwehe cu sè à wəp ve'e wùriḡ fana wo kuksə nə yamsə liḡ Nwì nè mabu nə. ¹⁴ Yà'a mvè'nə ḡḡ' nè ba nə lè tə ve'nə. ḡḡ' nè tɛ' nə və mali mvèk ḡhàr.

Ntàn Nè Sàmba Nə

¹⁵ Masinjà nè sàmba à fəəp ntàn nè nje nə fana mù yuk ḡga ḡḡi bwì sə cèp vèsə mabu. ḡḡi sə sə cep bə ḡàḡ duk də,

<<Mvèk kè dzèḡ laḡ nè Tà Nwì àvès bə Krèst nè yi ànə tumsə lo nà' sə nzenḡòḡ nə kok ḡaḡ nzenḡòḡ nə laḡ.

Wo nə cum maligeḡ ḡkum mok wo mvèsə nè mvèsə.>>

¹⁶ Anə ye ve'nə fana, bù ḡkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè, sè wo cu mənə kapràk sə wèḡ gbə sə nze mantombii Nwì, nə kuksə yi.

¹⁷ Wo duk də,
<<Wùu Nwì Tà, nè wù tse' ḡàḡ pwe',

Wù à ye to mantombi wù, cu mali ḡga'a sè' wù.

Vès kwasə wùriḡ mvè'nə wù a jə ḡàaḡ yo sè yà' yam ve'e sə, nə kotse'e nə nzenḡòḡ nə bə zeḡ.

¹⁸ Bwe nzenḡòḡ a sə jòk bohòwù,

Fana mvèk ḡòḡḡòḡòk kùrəə nə sè' nè wu nə sak bù kḡakḡa.

A sè' mvèk nè wu nə lak ḡḡaa fàha yo sè wo à sə tsòho ncèp yònə.

Wu nə lak bùu yo pwe'fo', ḡkwàha bwì nə ye bweḡke' sè'.

Nè'e sè' mvèk nè wu nə bəpsə bùu sè wo à sə bəpsə nzenḡòḡ nə.>>

¹⁹ Wo à cèp wes ve'nə fana ndap Nwì muhu noonḡ mū ntòbu to. Mù ye casə ḡèsə lo ḡkùp nè nà' tə mənə tu rùk nè Nwì à zə bə bùu ye nə mbwa. Fana mbàḡ sə ba'a, nə sə cwìḡ. Nzenḡòḡ à tsòho, ḡḡwìḡ sə gbə ye' tsooḡ sè' nèbəp.

12

Jon Yə Nwà Nəmòk Nə Ye Bə Nòroḡ

¹ Anə ḡeḡ nsàp yumòk yəəḡ mabu nè nà' ḡhak mū mətuhù. Nwà nəmòk, ḡga yi nitse' nùm mū ni'i yi, nə nəḡ tes kùu ye mə nə ḡwə. Yi ta tse' tàam ḡkum bə ḡkəḡkàḡ mbwa hum-ncòp-ba. ² Mvèk à kùrə yi də yi dzə mwe, fana yi sə waḡ torə fis ḡga mo nə sə lum yi.

³ Yumòk nè nà' à ḡhak mū à yəəḡ fe'lə mabu anə səmok. Mù à yə ma ḡkəḡkùm ḡòroḡ mòk nè bəbaḡ ḡga yi tse' tu sàmba bə ndoḡ hum. Yi à ta tse' tàam ḡkum bə tu ye sə mò'fis, mò'fis lònḡ fo'. ⁴ Yi à lèp kùrə màk tsoḡ ḡkəḡkàḡ sə nze, bòp mò'fis sənə bòp

te' bə ntə̀nsə ye. Yi à tə̀əŋ kə mantombii ŋwà nè yi sə ghà mwe nè də ya yi ko zə mo nè ghà nè wo dzə nà'. ⁵ A ka sap, ŋwà nè dzə mombam. Yi nè ye ŋkum bohòlak sè sə nze pwe', nè sə sak bə ntò' nteŋ ndzə bohòyi. Wo à dzə fis mo nè ntèŋ, wo le' jəŋ yi, nè caŋsə gesə lo yi mvwe' kapràk Nwi nè. ⁶ Nwà nè yi à dzə mo nè à ca lòye ŋgəà mvwe' sè Nwi à fùhə nòŋsə fa yi. Wo nè sə jəŋ ŋkərə bohòyi fo' mənə nùumbu ncùhù mò'fis bə ŋkə ba bə nùumbu hum ntùŋfu.

⁷ A nə gèŋ, dzè' tesə mabu. Masinjà Nwi mòk nè ghaŋ nè liŋ yee Makè nà'a bə masinjàa ye wèŋ à tə̀əŋ ŋgòlè̀ nòron nè bə masinjàa ye sè'. ⁸ Makè wèŋ à ghak wo fana wo kà mòk dzəm də yà'a cum fe'lə mabu mòk dzəm. ⁹ Fana wo à jə nòron nè, nè mak tsoŋ vesə yi sə nze bə masinjàa ye sə wèŋ pwe'. Nkə̀nkum nòron ànə, a rərəŋ no nè liŋ yee Satà, ŋkum ze' sè bəp wèŋ. Yi à sə bərə̀ bwi sə nzeŋgòn pwe' sè' yi.

¹⁰ Fana mù yuk ŋgì mòk nè ghaŋ nga nà' sə cèp vèsə mabu duk də, <<Lùŋ nè nà' tesə vè bohòNwi àvès kè tsèŋ ves laŋ. Njàaŋ ye bə gaŋ ŋkum ye nè ye nàaŋ sè Krest nè yi à tum nè wèŋ pwe' yè' mòk mvwe' jəja kwarəŋaŋ. A ve'nə̀ būsə̀ ŋwè̀ nè yi à sə tə̀əŋgè̀ mətuhù bwema avès, nè sə laŋ wo nzak nùm

bə ndzəm nà'a, wo a fis màk gesə yi mabu laŋ. ¹¹ Bwema avès sə wèŋ à ghak yi bə nàaŋ nduəm Mo Nsùŋgaŋ, nè ye būsə̀ wo à sə tsòho də ncèp ye nè zìnə̀ sè'. Wo à gù ntuum awo sè' də a ye-a sè' də wo kpə̀ kpə̀, nzak kà fo' ye. ¹² Ye də kwəkwa ye mabu. Bùu sè̀ mabu pwe' wèŋ ŋak yàwèŋ sè'. A bəp bohònzeŋgòn, nè ye bə ndzəp sè', būsə̀ Satà tsoon lòca. Yi sə jòk ve'ὲ būsə̀ yi rì də mvək ye nè, nà'a ləm.>>

¹³ Nòron nè à rì də wo be' màk tsoŋ yi sə nze laŋ fana yi ye ŋgòjùm ŋwà nè nà' dzə mombam nè də yi be' ko nà'. ¹⁴ A ye ve'nə̀ fana wo fa ŋwà nè bəp co bəap mpi nè ghaŋ, də ya yi dzoon caŋ lo gesə mvwe' no nè bə zeŋ. Yi nè dzoon lo ŋgəà mvwe' sè wo fùhə nòŋsə fa yi fo' fùhə. Wo nè sə jəŋ ŋkərə bohòyi fo' mənə̀ lùmŋgòn te' bə bwes. ¹⁵ Anə̀ geŋ, no nè lu fis ndzəp kə̀ cùhu yi co ndzəp nè ghaŋ, də ya ndzəp nè bək kurə̀ lo ŋwà nè. ¹⁶ Ncàk à tesə̀ ŋwà nè wùriŋ. Ncàk à nè cùu ye, nè no wes ndzəp sè̀ nòron nè lu fis sə. ¹⁷ A ye ve'nə̀ fana nòron nè jòk bohòŋwà nè ve'ὲ nsə̀p nè bəp. Yi lokok lo də yi lo kə̀ mak dzè' bə bwe ŋwà ènə̀ mòk wèŋ. Bwe ŋwà ènə̀ mòk sə, a bùu sè̀ wo yukgè̀ duk Nwi, nè dzəm ncèp Jisòs. ¹⁸ Nòron nè à kè tesə̀ tə̀əŋ ndzə̀ ŋgə̀ ndzə̀p mòk nè ghaŋ.

13

Nàam Sè Bup Ba

¹ Nòron nà ànə təŋ vɛ'nə fana, mù ye nàmŋgòmòk nè bup nga yi sə tesə kok sə ndzəpə anə. Nàmŋgònə à tse' tu sàmba, nè tse' ndon hum. Yi à ta tse' tàam ŋkum mənə ndon sə mò'fis mò'fis lònŋ. Wo à còm naan fa yi nsàp liŋ sè bup zəzok mənə tu ye sə sè' lònŋ. Liŋ nè fòpwe' à sə yàk Nwi yàak. ² Nàm nè mù à yə nə, yi à ye co mba, nè tse' bo wəwəŋ bə ŋkurə səsap co bo nsàp nàm mòk nè wo togə nà' də bɛɛ, nè ye bə cùu ye co gwim. Nòron nə à jə nsàp nàŋ ye bə nàan ŋkum ye pwe'fo', nè fa nàm nè bup ènə. ³ Tu nàm ànə mòk à tse' bap mvwe' nəmòk mbwa nè co nà' zə yi, megu də mvwe' nè à mè laŋ. Nàm ènə à gù nzenŋònŋ pwe' mərə yi bùə fana bwì pwe' bɛ' lo mok mandzə ye. ⁴ Bwì pwe' à sə kùksə òronŋ nè də bùəsə nà' fa nàan nà' bohònàm nə. Wo à sə kùksə nàm nè sè', nè sə duk də, <<Nwè nəmòk kaco nàm nè'e dzenŋ, kaco ŋwè nəmòk lə to bə nàm ènə sè' yeŋ.>>

⁵ Nòron nə à fa nàm ènə nàan sè ònənɛni' nè sə ci' mvwès bə liŋ Nwi. Wo à fa yi nàŋ ògògù yusə yi dzəm pwe'fo' mənə ŋwə hum kwè-ncòp-ba. ⁶ Anə geŋ, yi yeto ògòcì' fa Nwi mvwès, nè sə gù bupsə liŋ Nwi sə bə mvwe' ncum Nwi sə wènŋ pwe'. Yi à gù vɛ'nə

bohòbùu sè wo cu mubu pwe' sè'. ⁷ Wo à mè'rə yi sè' də yi lə bə bùu Nwi wènŋ, nè ghak yà'wènŋ. Wo à fa nàŋ sè' də yi ye co ŋkum bohòbùu sè sənə nzenŋònŋ nè pwe' nè pwe', nè mò'fis kà bwehè cu fù'. ⁸ Bùu sè sə nzenŋònŋ pwe' nè kùksə yi. Bùu sè wo vè mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe', nè ye mvwe' ŋgwii bwì pwe'fo' sè'. Bùu sè wo nè kà yi kùksə, megu bùu sè wo à còm nònŋsə liŋ awo ndzənə ŋwàk lùnŋ nè Mo Nsùŋganŋ nè wo à zə yi tse' nè. Liŋ yè'sə, wo à còm nònŋsə yà' nga nzenŋònŋ nè ka ntòyeto. ⁹ Nwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo' ye də yi yu'rə na. ¹⁰ Nwè nè wo à duk də wo nè ko lok yi ntse'mòk fana ncəəp bùə, wo nè ko lè yi korə. Nwè nè wo à gù yi də wo nè zə yi bə fèk fana wo nè zə lè yi bə fèk anə. Nə yeè nè vɛ'nə fana a bəbonŋ də bùu Nwi wènŋ təŋ guguŋ, nè sə fa ntuum awo bohòTà.

¹¹ Anə geŋ, mù ye fe'lə nàm ògònŋ mòk nè bup sèmok nga yi tesə vè ma mu ŋkà'a. Yi à tse' ndon ba co mufwè' nsùŋganŋ, nè sə cep bə ŋgì co òronŋ. ¹² Yi à sə gù bum wùriŋ mənə tu nàm mòk nè mantombi nè. Yi à gù bùu sè sənə nzenŋònŋ nè pwe' ògòkùksə liŋ nàm mòk nè mantombi nè. Nàm nè mantombi nè a yi nè yi tse' bap mvwe' mòk mənə tu ye mòk co nà' zə

yi nə. ¹³ Nàm nè mankwèn ènə à gù bum manḡəḡèḡ vɛ'ɛ wùriḡ. Yi à gù mis tson mabu, nə və sə nze mɔ lisè bwì jəja kwaranḡan. ¹⁴ Yi à gù manḡəḡèḡ wùriḡ mənə tu nàm mòk nè mantombi nè fana yi borə wes bwì sənə nzenḡòn nə pwe'fo' bə zeḡ sè'. Nàm ènə à tsè' fa bwì duk də, yà'wèḡ ci tes yumok nè nà'a nə təḡḡ mənə tu nàm nè mantombi nè ḡḡòḡù də ya liḡ nàm ànə yam lo mantombi. Nàm nè yi à də wo kuksə liḡ ye nə, a nè yi à tse' mvwe' fèk mɔ tuhù co nà' zə yi fana yi kà kɔ nə. ¹⁵ Wo à dzəm də nàm nè mankwèn nə yonḡə gesə fa yu nè wo ci nə yòḡsè, ya nà'a tse' ḡaan sè ḡòcèp cù, nə tse' ḡaan sè ḡòzə ndaanwè pwe' nè nà' sə kà yi kùksə. ¹⁶ Nàm nè ba ènə à gù sè' də wo naan fa ndaanwè pwe'fo' ncòm mɔ nzà sihi kè ndzənə bo ma màk àɛ. Nkwà'ḡwè bə mwenke' nə ye ḡwəmbam bə ḡwàḡwè pwe' à tse' tson ncòm ènə, ḡwè nè mò'fis nə kà bwehè cu. ¹⁷ ḡwè nè yi kà-a ncòm ànə tse', kaco yi ywiḡ yumok yeḡ, nə kà yumok sè' sèn. Ncòm ènə à ye liḡ nàm ḡḡòn nə, nə ye sè' nombà nè nà' təḡḡə mənə liḡ ye sə. ¹⁸ Bwiḡ tse' ḡkərə, nə riḡ nombà ènə. ḡwè nè yi tse'-a ḡkərə fana yi nə riḡ li yusè nombà ènə tə fo' sə. Nà'a nombà ḡwè, nà'a ḡkə ntunḡu bə hum ntunḡu-ncòp-ntunḡu.

14

Bùu Mo Nsùḡḡan Nə Wèn Sə Yəm Nki

¹ Mù à yə Mo Nsùḡḡan nə ḡḡa yi tə mɔmvwe' nda mòk nè wo to nà' də Zayòn. Yi à təḡḡ fo' bə bwì ncùhù ḡkù mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè. Wo à còm naan liḡ ye bə liḡ tè' ye mɔ nzà sihi bùu yè'sə pwe'fo'. ² Mù yuk ḡḡi mòk ḡḡa nà' sə cèp vèsə mabu co sə ḡbɔ cəcwà ndzəp. ḡḡi nə sə cwiḡ sè' co mbùn sə kùm yi, nə sə boḡ lo co wo sə buk luḡ vɛ'ɛ. ³ Bùu yà'sə pwe', a təḡḡ kè mantombii kaprək nə, bə mantombii yum sè kwè sè wo cu ḡwəm sə, nə ye kə mantombii bù ḡkwàha bwì sè hum ba-ncòp-kwè sə wèn. Wo à təḡḡ vɛ'nə, nə sə yəm ḡki nè fi. Nki ènə kaco ḡwè nəmòk yə'rə riḡ to nà' yeḡ. A ri mèḡù nà' bùu sè ncùhù ḡkù mò'fis bə ḡkù hum kwè-ncòp-kwè sə, sè Jisòs à làk tiḡ fis wo mḡḡorè bùu sè sə nzenḡòn sə. ⁴ Yà'a wo sè wo à ka ni' awo bə bèba gù bɔpsə yuk, wo cu mvè'nə wo à dzə wo. Wo sə yuḡ bɛ' ke' lo Mo Nsùḡḡan nə mvwe' sè yi sə lòpwe'. Yi a ywiḡ fis wo mḡḡorè bwì, nə nonḡə wo zok ḡḡòye bùu Nwi nə ye sè ye sè'. ⁵ Wo ka mvwès ci' yu' nə kà mɔ zəp jòn sè' tse' yuk.

Masinjaa Nwi Sè Tɛ'

⁶ Mù à yə fe'lə masinjà Nwi mòk sèmok ḡḡa yi sə dzòḡḡ mabu səsap ntèn. Yi à sə jə vè Ntirè nè Bèboḡ nè

nà'a nè kà mè yuk ngòtsè' fa nzenḡòḡ nè lòonḡ. Yi nè tsok fa bohòbuhu lak pwe' nè ye bə sè wo tse' ncèep lak zəzok pwe'fo', nè mò'fis nè kà bwehè cu. ⁷ Yi cep fis bə ḡaḡ də, <<Wèeḡ wəp Nwi, nè kuksə yi, bùusè mvək kùrə laḡ nè yi nè sak nzak ndàaḡwè pwe'. Ye də wèeḡ kuksə yi. Yi nè yi a ḡà ntòbu bə nzenḡòḡ, nè ḡà ndzəp sè ḡaḡ bə sè jo wèḡ pwe'.>>

⁸ Masinjà Nwi mòk à be'ε nè mantombi nè, nè sə cep də, <<Yi ḡbù laḡ. Lak sè ḡaḡ sè wo to yà' də Babilònḡ sə ḡbù laḡ. Lak sè yi à sə ḡù bwì sənə nzenḡòḡ nè lòonḡ ḡḡòno rùk ye, rùuk sə ḡà wo, wo sə yuḡ lo ko sàhà sè'.>>

⁹ Masinjà nè tε' à vèə, nè sə cep fis bə ḡaḡ duk də, <<Ndàaḡwè pwe' nè yi sə kùksə nàm nè, nè sə kùksə yu nè wo à ci nà' bùu liḡ nàm nè, nè dzəm sè' də wo naaḡ fa yi ncòom nàm nè mū nzà sihi yi kè ndzə bohòàle pwe', ¹⁰ wo nè yə mvè'nè Nwii jòkgəə. Nwii nè jok bohòyi, yà' ye co a rùuk sè yà' cəp ḡà bəp vε'ε wùriḡ. Ngəḡḡaḡ nè no wes yà' pwe' ḡa yi ka kù cok. Yi nè ye ḡḡə' nè co wù kà fùk sə misè. Mis sə nè sə kuə co wo ḡèsə ca ḡkàḡ, fana yi sə ye ḡḡə' ca ḡa masinjàa Nwi sè rərəḡ bə Mo Nsùḡḡaḡ nè wèḡ sə yə. ¹¹ Ndindi mis sè wo nè sə ye ḡḡə' ca sə nè sə kok, nè kà tiḡ yuk. Bùu sè wo à sə kùksə nàm bə yu

nè wo ci tes nà' ḡḡòyamsə liḡ ye, nè ye bə bùu sè wo à naaḡ ncòom liḡ ye wèḡ pwe'fo' nè kà lo mū lisè ḡèsə yuk nè mvèsè, maraḡ bə ndzəmè pwe'.>>

¹² Ye də bùu Nwi sè wo sə be' yusè Nwi sə duk, nè sə dzəmtse' mali Jisòs sè' wèeḡ nəḡ tes-a kù ḡḡaḡ.

¹³ Fana mū yuk fe'lə ḡḡi mòk ḡa nà' sə cèp tsə vè mūbu anə sè' də, <<Còm bum yè'e còmə; rəḡsi bohòbùu sè wo a kḡa ḡa wo a dzəm bohòTà laḡ.>> Yòḡsè Nwi nè sə dzəm də, <<A vε'nə. Ye jəḡ ḡa'a lo mantombi, fàha sè wo à sə ḡùu mè laḡ. Wo nè cum yòḡsə, nè sə kwa, bùusè wo yə lèlà' àwo nè wo tse' bə fàha sè wo à ḡùu sə.>>

Mvək Nè Ngòkup Kùrə

¹⁴ Mū kuk fe'lə sèmok, mū ye mbàk nè fəfop. Nwè nè yi à cu mənə mbàk anə à səsə co Mo Nwè. Yi ta tse' tàḡ ḡkum nè wo à ḡù nà' bə ḡu, nè kotse' fècès nè cəcəp ndzə bohòyi. ¹⁵ Fana masinjà Nwi mòk tesə tsonḡ mū ndap Nwi nè ḡaḡ nè. Yi fuḡ ḡèsə fa lo ḡwè nè yi cu mənə mbàk nè də, <<Mvək kùrə ḡḡòkə kup bum sè mū nzuù sə laḡ. Bum sè wo à bi yà' sənə nzenḡòḡ nè a ḡà laḡ. Jə fècès yònə, nè ye ḡḡòkə kup yà'.>> ¹⁶ Yi à duk vε'nə fana, ḡwè nè yi à cu mənə mbàk nè wəḡsə yak fècès ye nè vε'ε, nè kup

wes bum sè sè nzenḡòanè pwe'.

¹⁷ Mù ye fe'lə masinjà Nwi mòk sèmok nga yi tesə tsə vè mü ndap Nwi nè mabu nè. Yi à tse' fècès nè cəcəp ndzə bohòyi sè'. ¹⁸ Fana mù ye fe'lə masinjà mòk sèmok. Á ye yi nè yi kumsəgè mis sè mvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' fo'. Yi à tesə vè fo', nè sə cep fuḡ fa masinjà mòk nè yi anə tse' fècès nè cəcəp nè də, <<Yeè, nt'o' ndik tū nè wo togè nà' də grep nà'a bà laḡ. Jəḡ fècès yò, nè ci' yà' fo'.>> ¹⁹ Yi à duk ve'nə, masinjà nè wəḡsə yak fècès nè, nè ci' mak gesə lo yà' mvwe' sè wo kə ḡamḡè yà' fo' sə. Wo ḡam yà' ve'nə, yà' ye yà'a gbù' nè nà' təə mənə tu yusè Nwi nè ḡ būsè yi jòk bə bwḡḡ ḡkūḡḡ. ²⁰ Mvwe' sè wo ḡamḡè yà' fo' sə ka ma mü ntòlak yeḡ. Wo à ḡam ḡwḡi grep sə də ya ndzəp sə tesə. Nduəm tesə nja co ndzəp. Nduəm sə caḡ ve'ε tètè lo kilomètà ḡkù tē', nè ye bə cəco sə kəp lo kwḡḡ mò'fis.

15

Masinjàa Nwi Samba Sè Wo Jə Və Ngə' Samba

¹ Yà'sə à mèe, mù ye fe'lə yu maḡḡḡḡḡḡ mòk mabu sèmok nè ḡkə̀rè bisə mü būsə zeḡ pwe'. Mù à yə masinjàa Nwi sàmba nga wo kotse' nsàap ḡḡə' zəzok sè' sàmba. Yè'sə ànə ye mok lèsə mbwè ḡḡə', sè Nwi

nə jəḡ və yà' ḡḡònitsè' wes jə̀jòk ye. ² Mù à yə yumok sè' nè nà' à ye co ndzəp nè ḡhaḡ. Ndzəp nè ḡ co wo tòrə be'lə mis bə ḡəlas. Mù à yə būsə sè wo à ḡhak nàm nè, nè ye bə yu nè wo à ci fa yi, nè beḡ nombà liḡ ye sə wèḡ ḡḡa wo tə ḡḡ ndzəp anə. Wo pwe' à kotse' luḡ sè Nwi a fa wo. ³ Wo à sə yəm ḡki Musi nè yi à ye ḡḡà fàk Nwi, nè ye bə ḡki Mo Nsūḡḡaḡ nè wèḡ. Wo à sə yəm duk də, <<Nwi àvès Tà, wù tse' ḡaḡ pwe' wù.

Bo fàha yo yam cəsə cù, bwḡ pwe' mərə yà'.

Tse' lak sè sə nzenḡòḡ pwe' wù.

Yusè wu ḡ pwe'fo' rərəḡ nè ye zinə.

⁴ Wù Tà, ḡwè nè mò'fis nè co yi kà wu wəp ka yeḡ.

Bwḡ pwe' nè kuksə meḡ liḡ yo.

ḡwè nè Rərəḡ mèḡù wù.

Buhu lak sè sənə nzenḡòḡ nè pwe'fo' nè kuksə meḡ wu,

Būsè wo yə də bum yo pwe' rərəḡ.>>

⁵ Mù à kùk fəsə sèmok fana mù ye ḡḡa ndap Nwi mabu nòto. A yè'sə tàap cək nè nà' sə nì tsè' də Nwi fo'. ⁶ Fana masinjàa Nwi sè sàmba sè wo à jə vè ḡḡə' sè' sàmba sə tesə mbwa. Wo à nitse' cèək sè fəfop pup, pup. Wo swi' ci' yak yà' mü ḡḡu bə korə ḡu. ⁷ Fana yum sè kwè sè wo cu ḡwəm sə, mòk à lòkok, nè fa yak masinjàa sə wèḡ ḡḡap mò'fis, mò'fis

bə tu awo lòon fo'. Wo à gù ngàap sə bə guù fana nga cu ca jòho ntəm Nwi nè yi cu n̄wəm mvèsə nè mvèsə nə. ⁸ Ndindi à tesə vè mvwe' yòon Nwi bə n̄aan̄ ye, nə kə loho m̄mvwe' ndap nə ve'ε m̄paan̄. N̄wə nè co yi ni m̄mvwe' ndap nə à ka yeŋ lok tətè ngə'ə sè masinjà s̄amba a jə vè sə à mè wes n̄kuŋ.

16

Masinjāa Sə Jə Və

Ngə' Sə S̄amba Sə

¹ Mù yuk sè' nga ngi mòk sə cèp vèsə sè' mvwe' yà'sə. Ngì nə à sə cèp fuŋ fa masinjāa Nwi sè s̄amba sə wèŋ də, <<Wèeŋ jə ngàap jòho ntəm Nwi sè s̄amba sə, nə kə kɛ' mak gesə lo sə nzeŋgòn̄.>> ² Fana masinjà mòk lokok to, nə kə kɛ' mak gesə tson̄ lo yusè sənə ngàp nje nə sə nzehè. Yi à kè' màk ntèn̄, ywè' to bwìŋ ni' pwe', nə sə yaan̄ wo ve'ε. Bùu sè ywè' à to wo yè'sə à ye bùu sè wo à tse' ncòom nàm nə, nə sə kuksə yu nè wo à ci nà' m̄nə liŋ ye nə.

³ Masinjà nè ba à kè kè' gèsə ye sə mvwe' ndzəp nè ghan̄ nə. Ndzəp pwe' gweŋ bùuŋ co nduəm n̄wə nè kpəkpe. Bum sè yà'a cugè sə ndzəpè anə pwe' à kpə wes pwe' nè pwe'.

⁴ Anə geŋ masinjà nè tɛ' à kè kè' màk gèsə ngàp nè nje sə mvwe' mantùŋ bə bwe n̄tak ndzəp wèŋ. Ndzəp sə bùuŋ lo sè' co nduəm.

⁵ Mù yuk nga masinjà nè yi kùkgè ndzəp, yi sə cèp də, <<Wù Nwi àvès nè wù cu, nga wù à ye to mantombi sè', wu rərəŋ. Bum sè wu sakgè pwe', yà'a rərəŋ mvè'nə. ⁶ Bùu sè wo à zə bùu Nwi nə ye bə ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ, wù fa wo nduəm də wo nò. A ve'nə kəkurə, yà' kūrə bə fàha awo sə bòn̄.>> ⁷ Fana mù yuk fe'lə nga ngi mòk sə cèp vèsə mvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nə sè'. Ngì nə sə cep də, <<Nwi, Tà nè ghan̄ nə. Yusè wu sakgè pwe', yà'a rərəŋ nə ye zinə.>>

⁸ Masinjà nè kwè à jə ngàp nje, nə kə fe' mak gesə m̄nə nùm. Nùm tse' bwì n̄an̄ ngòtè bwì co mis. ⁹ Nùm nə à tè bwì ve'ε wùriŋ. Bohòwo ngòkupse ntəm awo, nə kuksə Nwi nè yi tse' n̄an̄ bə bum yè'sə fana wo kà dzəm. Wo à bùuŋ yàk Nwi ve'ε bəbon̄.

¹⁰ Masinjà nè tàn̄ à kè fè' màk gèsə ngàp nè nje m̄mvwe' kapràk nàm nè yi à tesə kok sə ndzəpè nə. Ndzəm duk mvwe' lak sè nàm nə cu n̄kum fo' sə pwe' jik. Bwì sə lum lum awo mvè'nə sè yaan̄ wo ve'ε kpə bwì. ¹¹ Wo yak Nwi nè m̄bu bùu ngə' nè wo sə yə nə ye sè' bùu ywè'ε sè yà'a sə yaan̄ wo sə. Wo kà dzəm ngòmè'rə bap awo sè wo sə gù sə dzəm lok.

¹² Masinjà nè ntùŋfu à kè fè' gèsə ngàp nje sənə ndzəp

nè ghan nè wo togè nà' dè Yufèretis nà'a. Ndzəp nə zərə wes pwe', dè ya nkənkum sè wo vè ma nùm wènj tse' mandzè ngòto cāa. ¹³ Fana mù ye yònsəə sè bəp tɛ', ŋga wo səsə co mbòtòk vɛ'ɛ. Wo à tesə tsoŋ kè cùhu ñòron nə bə kè cùhu nàm ngòŋ nə ye kè cùhu ñwè nè ngà bòrè bwì dè yi ngà tsòhòbum Nwì. ¹⁴ Yònsəə yè'sə a yònsəə ze'. Wo tse' ñàŋ ngògù bum mòk vɛ'ɛ sè co wù kək tètè nə sɛɛŋ mam. Wo lo, nə sə to benə nkənkum sè sənə nzenɡòn nə pwe' dè yà'wènj fuhə ngòmàk dzè' nùmbu ànə, nè Nwì nè nitsè' fa bwì ñaŋ ye dè yi jòk ntinə nə. ¹⁵ (Yèè, wènj kà swì dè, <<Mù nə vè ŋga wènj ka riŋ, co ngà yè vè yi. Anə ye bəboŋ bohòŋwè nè wo nə tseŋ yi ŋga yi cu nca. Ya kà dè wo jəŋ lo gesə cèək ye, yi gi mvwe' bwì nswè'mbwè marè'tu ko yi duk.>>) ¹⁶ Fana yònsəə ze' sə wènj à gù nkənkum sè sə nzenɡòn sə ngòkè testu mvwe' sè wo togè fo' bə ncèep Hibrù wènj dè Amajidòn yà'a.

¹⁷ Anə geŋ, masinjà nè sàmba nə fe' mak gesə lo ngàp nje nə mʉtsə. Fana ngì mòk cep vesə munda'à Nwì mvwe' kapràk ye nə. Nà' cep fis bə ñàŋ dè, <<Yà' mè wes mok laŋ.>> ¹⁸ Ngì ànə à cèp wes vɛ'nə fana mbùŋ ba'a, nə sə cwìŋ, nzenɡòn nə tsoho sè' pwe'fo'. Nà' à

tsòho nsàp nè nzenɡòn nə à yè yèè, nà' à ka ntsə'mòk vɛ'nə tsoho yuk. ¹⁹ Ntəm lak nè ghan nə à saha g'à'a bòp tɛ'. Bwe bòop lak sè sə nzenɡòn pwe', à kèəŋ gbù wes pwe'. Yà'a mvè'nè Nwì à tsərə tse' lak sè ghan sè wo to yà' dè Babilòn yà'a, nə gù dè wo ye ngə' bùusè yi jòk bohòyà'wènj. Yi à gù yà' wo ye ngə' bəboŋni co ngàp rùk nè cəcəp nè wo kotse' wu dè wu nə no wes tsoŋ nà' bə ñàŋ. ²⁰ Lak sè yà' à ye mʉtsətsə'rəə ndzəp pwe' à kèəŋ gbù nə cəəŋ bisə lòsə ndzəpə anə. Nda à kèəŋ gbù wes sè' pwe'fo'. ²¹ Ngwìŋ sè ghan à sə gbùhu tsə mubu, nə sə gbù bwìŋ muni'i. Ngwìŋ nè mò'fis à sə rwì' co bàm rɛɛs bə tu. Ngə' ànə à bəp vɛ'ɛ kpə bwì. Bwì yak Nwì bùu ngə' nè bəp nè wo yə nə.

17

Ŋwà Sàhà Nè Nje Cà Cù

¹ Yà'sə à mè wes fana masinjà mòk mʉtsətsə'rəə sè sàmba sè wo anə tse' ngàp sə à vè, nə kə duk mu duk dè, <<Vèə, ya mu niŋ tsok fa wu mvè'nè ñwà sàhà nè sàha ye ghak ñàŋ nà'a nə ye ngə'. Ŋwà sàhà nè wù yə ànə, yi tə yà'sə co bə tu lak mòk sè wo ci yà' mvwe' ndzəp fo' wùriŋ. ² Nkənkum sè sə nzenɡòn a ko wes sàhà bə ñwà sàhà ènə pwe'fo'. Bùu sè sənə nzenɡòn nə pwe' a no rùuk sàha ñwà ènə sè yi sə fa wo

sə tètè nè gbù mbum, nè sə yuŋ megu nsàp nè nje nè.>>

³ Mù à ye ndzə bohòyòŋsə Nwi fana masinjà Nwi jəŋ lo mɔ ɲgəà. A kè dzèŋ fo', mù ye ɲwà nəmòk ɲga yi kok cu mɔnə nàm ɲgòŋ mòk nè bəbaŋ. Wo à jə liŋ sè ànə ye co tse' megu yà' Nwi, nè com ramsə naaŋ fa nàm nè yà' mɔ ni'ì yi pwe'fo'. Nàm nè à tse' tu sàmba bə ndoŋ mbwa hum. ⁴ ɲwà nè à nitse' cèək sè bəbaŋ sè yà' gu nteŋ ve'ε wùriŋ. Yi à jə guù bə bum mok sè yà'a ba'agè ba'a, bə ntəntuŋ wèŋ, nè fəhɔ ni' ye bə zeŋ ve'ε pap. Yi kotse' ɲgàp mòk ndzə bohòyi nè wo à gu nà' bə guù. ɲgàp nè à rwiŋ mègù ca bə bum jòoŋ sè bɔp sè yà' à tesə vè bə sàha sè yi kogè sə. ⁵ Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mok mɔ nzà sihi yi bə gbù' də,

LAK SƏ GHAN SƏ DƏ BABILÒN
MA BÙ ɲGÀA KO SÀHÀ
NƏ YE BÙ ɲGÀA GÙ BUP
JÌ MARÈ'tu SƏNƏ NZENGÒN

⁶ Mù yə sè' də ɲwà nè à jùhɔ mbum ndɔəm bùu Nwi sè wo à zə wo də bùusè wo sè be' mandzè Jisòs.

Mù à yə ɲwà ènə fana mù mərə wùriŋ. ⁷ Fana masinjà Nwi nè fek mɔ də, <<Wù sə mərə yà? Yuk, mɔ tsok reŋsə fa wu gbù' nè nà' cu bə ɲwà ènə. Mɔ nè reŋsə fa wu bə nàm ɲgòŋ nè yi tse' tu sàmba bə ndoŋ hum, nè yi bək tse' ɲwà ènə nè sè'.

⁸ Nàm ànə à ye to mantombi

fa' ɲwəm, ɲga'a nè'e yi ka ɲwəm mok yeŋ fe'lə. Yi nè tesə kok sənə wu sè yà'a kà lègè sə fana yi lo mvwe' sè yi nè kpɔ bisə mok kè' mò'fis. Bùu sè wo cu sə nzeŋgòoŋ nè mərə wùriŋ ɲga wo yə nàm nè. Wo nè mərə bùusè nà' à ye to ɲwəm, nè kà ɲwəm mok sè ye fe'lə, nè duk də yi nè kè vè mali sèmok. Yè'sə bùu sè wo à ka liŋ awo ndzənə ɲwàk lùŋ com gesə fa yuk mvè'nə nzeŋgòŋ nè à yè yèe.

⁹ <<Bwiŋ jəŋ ɲkərə, nè riŋ bum yè'sə. Tu sè sàmba yà'a a nda sè sàmba sè ɲwà nà'a kok cu mbwa sə. ¹⁰ Yà' tə yà'sə sè' mɔnə tu ɲkəŋkum sàmba. ɲkəŋkum yè'sə, sè təŋ à gbù cà gesə løyəwo laŋ. Sə sak gaŋ sə ɲga'a nè mò'fis fana mòk cum fe'lə mò'fis nè yi nè sə və ye maŋkwèŋ. Nà'a nè vəə, yi nè sak megu gaŋ ye sə sè' mvək momjo wà, kà tètè ye. ¹¹ Nàm ɲgòŋ nè yi à ye to fa' ɲwəm, nè kà nè ɲwəm ɲga'a yeŋ nè, yi ye ɲkum nè fwame'. Yi lo' gu sè' bə bəp ɲkəŋkum sè wo sàmba sə. A nè lə də wo nè gu bupsə yi.

¹² <<Ma nè ndoŋ sè hum sè wù yə yà'a, a yà'a ɲkəŋkum sè wo ka gaŋ yəwo ntòkok. Wo nè koksə wo gaŋ, wo ye lok bə nàm nè wèŋ bəbe'. Wo nè kà mvwe' gaŋ sə tètè cu. Anə megu mvək ghàr ve'ε sənə numbu nè mò'fis. ¹³ ɲkəŋkum sè hum yè'sə, wo nè tse' megu cùu sè mò'fis də nàm nè ɲkum nè ghaŋ bohòwo pwe'

yi. ¹⁴ Wo nə mak dzè' bə Mo Nsùŋgaŋ Nwì fana Mo Nsùŋgaŋ nə nə ghak wo yi. Yi nə ghak yà' bùusè yi ŋkum nè yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi nə ye Tà nè yi tse' tà wèŋ pwe' sè' yi. Ŋkum nè fòpwe' nə wup fa tsoŋ yi bo, nə duk də <Tà.> Bùu yee nə ghak bə yà'wèŋ bəbè'. Bùu yee sè' yi to nə cokfis yà'wèŋ fana wo sə bə' mandzè nje bə zinə.>>

¹⁵ Masinjà Nwì nə duk mɔ də, <<Ndzəp nè wù yə nà' ŋga ŋwà sàhà nə cu fo' nà'a, nà' tə yà'sə mənə tu bwì wùriŋ bə lak sè sənə nzeŋgòŋ nə lòoŋ fo', sè wo sə cèp ncèep lak pwe'.¹⁶ Ndoŋ sè hum sè wù yə yà'a bə nàm ŋgòŋ, wo nə bùuŋ beŋ ŋwà sàhà nə. Wo nə fep wes lo cəək ye pwe', nə me'rə yi nswè'mbwè. Wo nə zɔ tiŋ ye sə, nə tɛŋ yi bə mis sè'.¹⁷ Nwì a gù wo yi də wo tse' cùu sè mò'fis, ya yà'wèŋ gɔ yusè yi à dzəm də yà'a nə ye ve'nə sə, nə fa ŋaŋ awo bohònàm ŋgòŋ nə sè'. Yà'a nə cum mam ve'nə tətè bum sè yi à cèp sə nə yeŋ mvè'nə yi à cèp sə.¹⁸ Ŋwà nè wù yə yi ànə, a yà'sə ntəm lak nè ghaŋ nè yi tse' ŋkəŋkum sè sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' yi nà'a.>>

18

Lak Babilòn Gbù Lan

¹ Yà'sə à mèe, mù ye fe'lə masinjà Nwì mòk sèmok ŋga yi tsə vè mɔbu. Yi à

tse' ŋàŋ ve'ε wùriŋ. Mvè'nə yi à vèə, mareŋ ye reŋ wes nzeŋgòŋ nə pwe'. ² Yi sə fuŋ fis bə ŋàŋ duk də, <<Lak Babilòn, sè yà'a lak sè ghaŋ sə, yà' gbù lan. Nà' gbù ve'ε nsàp nèbɔp, nè bɔp nə. Ŋwè nəmòok fo' mok bùə, megu mok fo' ze' bə yòŋsəə sè bɔp wèŋ. Jìgawà' bə nsàap swiŋ sè bɔp pwe' sə kə yiskok gù fo' mok wo.³ Yi gbù ve'nə bùusè bùu sè sə nzeŋgòŋ wèŋ à sə noho rùuk ye, yà' ye yà'a də bə yà'wèŋ sə kohò sàhà fana yà' bɔpsə wo. Njò nè yi à tse' ghàk lələ bùu sàhà nə fana yà' gù ŋgàa sèŋ bum nteŋ wèŋ bùuŋ wes ŋgàa ghàk pwe'.>>

⁴ Anə geŋ, mù yuk fe'lə ŋgì mòk sè' ŋga nà' sə cèp tsə vè mɔbu anə sè' ŋkuŋ. Ŋgì nə sə duk də, <<Bùu am wèŋ, wèŋ tesə gesə mvwe' lak yà'sə fo'. Wèŋ tesə ya wèŋ kà bɔp wenə wèŋ sə gù be'lə, ya wèŋ kà ŋgə' nè yi nə ye nə wenə wèŋ yə be'lə.⁵ Wèŋ riŋ sè' də bɔp sè yi sè gù tètè yà' kùk təŋ lo mɔtsə co nda yà'a, Nwì a ka yà' swi.⁶ Bɔp sè yi a gù fa bwiiŋ foho və fe'lə mɔtuhù yi. Nsàp ŋgə' nè yi a fa bwiiŋ foho və mɔtuhù yi sè' mvək ànə kè' ba. Rùuk ye sè cəcəp sè yi sə fa bwì yà'a, wo fa fəsə yi sè yà' cəp càsə ye sə kè' ba, yi no yà'.⁷ Mvè'nə yi à sə cu to fa', nə sə duk də yi ŋwà nè ghaŋ, nə sə yuk lùm nè bɔp yà'a, ŋgə' nə ye bə

manziŋ vè bohòyi sè' ve'nə. Bùsè yi à sè nènì' dè, <Mù ŋkum, mù ka ŋwà ŋgwemfə yeŋ, fana mù nè kà kpə sè wa yuk.> ⁸ Njò nè yi a sè cèp nsàap bum yè'e ve'nə fana ŋgə'ə nè ko yi nùmbu mòk. Nùmbu ànə ye, yi nè yaŋ, manziŋ ko yi, njè yaŋ yi fana mis tɛŋ yi sè'. A nè ye ve'nə bùsə Nwì nè yi Tà àvès nè, yi tse' ñàŋ nè ghak bum pwe', nè sak cì' nzak ye nè yi.>>

Bwiŋ Sə Wa Kpə Babilòn

⁹ Nkəŋkum sè sè nzeŋgòn sè bə yà'wèŋ à sè kohò sàhà nè sè cum ncu lùm sə, nè ye ndindi sè mis sè tɛŋ səsə lak yà'sə, fana wo nè bək bo awo mù tuhù, nè waŋ. ¹⁰ Wù nè ko wo fana wo kə təəŋ mvwe' səsap, nè sè kɛ'ŋgùŋ də, <<Háva' èè, wūrək. Tà wèŋ na. Wù lak Babilòn nè wù a tse' ñàŋ ve'ɛ wùriŋ nè, ŋgə' və, nè kə ləsə gesə wu moòm ghà nè nàk ve'nə èè?>> ¹¹ Ngàa sèŋ bum wèŋ pwe' nè waŋ sè' bùsè ñwə nè ŋgòywiŋ bum awo ka mok yeŋ fe'lə. ¹² Lak yà'sə à sè ywiŋ bum sè wo nihi yà' mù ni'ì wo sè wo à gù bə nsàap nteŋ mok sè bəboŋ co guù bə siva. Bə nsàap liis mok sè yà'a bà'a bònşəgè wùriŋ. Wo à sè sèŋ nsàap cək zəzok bə cək tu wèŋ sè yà' kosə mbàm. Wo sè seŋ nsàap tɛ sè wo gù bum sè mù nda'à bə zeŋ, bum sè wo gù bə nteŋ nè ye liis sè yà' sə kə rɛŋ bònşə ve'ɛ wùriŋ

wèŋ. ¹³ Mok ye bum sè yà' rəm bòco làmindà, mfòon sè bəboŋ, mbòŋ bə nsùŋgaŋ nè ye bə nàambàrè sè yà'a sègè cariyòwèŋ sè'. Wo à sə ywiŋ bum yè'sə tətè nè ywiŋ bə bwì co ŋkwèŋ sè'. ¹⁴ Ngàa sèŋ bum sə wèŋ nè duk də, <<Bum sè wù a sə tɛs ntəm fo' sə cà lòwes pwe'fo'. Ghàha yo bə bum sè wù à sə tse'gè yà', nè sə yuk lùm fo' sə pwe', wu nè kà yà' mok rəmsè yuk.>> ¹⁵ Wù nè ko ngàa sèŋ bum wèŋ sè wo à tse' bum bohòyi sè bùsè wo yə mvè'nè lak yà'sə sə yə ŋgə'. Wo nè kə təəŋ mvwe' səsap, nè bək naaŋ bo awo mù tuhù, nè sə waŋ də, ¹⁶ <<Háva'-èè, wūrək. Yè'sə ndòmòk bohòlak yà'sə ve'nə àlɛ-òò. Yi a sə ye to fɛŋ co ŋwà nəmòk nè yi fom ŋgwèŋ ve'ɛ wùriŋ, sè ni cək sè fəfop bə sè bəbaŋ wèŋ. Nə sə ye sè' co ŋwà nè yi sə fùhù ni' bə bum sè yà' sə bà'a ve'ɛ sè wo à gù yà' bə guù liis sè yà' kosə mbàm. ¹⁷ Ja'a na yàwèŋ mvè'nè ghàha ye sə duk gù ve'ɛ ncuk kɛ' mò'fis, nè ca gesə lo.>>

Bù ŋkwàha bù sè wo tse' ŋgwes bə bù sè wo fàkgè ca, nè ye bù sè wo tse'gè mbàam yàwo bə fàha sè ma sə ndzəpè pwe'fo' à təəŋ sè' mvwe' səsap. ¹⁸ Wo təəŋ fo', nè sə fuŋ mvè'nè wo yə ŋga ndindi mis sə lòkok mɛtsè ŋga lak sə sə sə. Wo sə cep də, <<A yè yèe, lak mok ka co yè'e ntòyam dzeŋ yuk.>>

19 Wo à gbù dzərə sə nze, nə sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Ghughì', a ndòbohòlak yè'sə. Bù ŋgàa tse' ŋwes mü ndzəpè pwe' a bùuŋ ŋgàa ghàk bùu ghàha lak yè'sə. Wèeŋ ja'a na mvè'nè yà' mè gesə gù vɛ'ɛ kè' mò'fis è.>>

Lak Babilòn Tse' NgòYə Ngə' Vɛ'ɛ Bòn

20 Bwe mubu wèeŋ sam, nə kwa bùu lak Babilòn gbù laŋ. Ngàa ntum Jisòs bə ŋgàa tsòhòbum Nwi wèeŋ ŋak sè'. Bùu Nwi pwe' kwa ŋak vɛ'nə bùusè Nwi a làk fəsə fa lak yà'sə fòò sè yi à yeŋsə weŋ ŋgə' sə laŋ.

21 Fana masinjà Nwi mòk à vòè, nə kə le' ma ŋkùŋkùm lis mòk co ŋgòk, nə mak bisə gesə lo nà' sənə ndzəp nè ghaŋ nə, nə cep də, <<Yà'a mvè'nè wo nə kùəmsə mak lak sè ghaŋ sè wo to yà' də Babilòn yà'a vɛ'nə fana ŋwè kà yà' mok yə fe'lè. 22 Bwìŋ nə kà ŋga ŋwè sə buk luŋ, kè ŋga wo sə fəəp ndiŋgòm, kè fəəp ntàŋ nə ye ŋga bwì sə yəm ŋki fo' mok yuk fe'lè. Ngà gù tsərə bum bə bo nə kà mok mvwe' lak yà'sə sè' ye. Wo nə kà ŋga ŋgòk cèp də ŋwè sə gòk beŋ fo' mok sè' yuk fe'lè. 23 Kàak nə kà fo' mok sè' kùə yuk. Wo nə kà gùrè fo' də wo bək ŋwàŋwè mok sè' fa yuk. Bù ŋgàa sèŋ bum sè mvwe' lak awèŋ à ye bùu sè bwì sə nzeŋgòn wo. Wèŋ à sə bərə wes bwì pwe' bə rəəm awèŋ sè', yà'a ŋga'a mok

bùè. 24 Lak yà'sə yə ŋgə' vɛ'nə bùusè wo yə nduəm ŋgàa tsòhòbum Nwi bə bùu Nwi mok weŋ nə ye bùu sè wo à zə wo sə nzeŋgòn fəŋ pwe'fo' mvwe' lak yà'sə.>>

19

Wo Yəm Ŋki Mubu NgòKùksə Nwi

1 Yà'sə à mèe, mù yuk ŋga ŋgii bwì sə ywè' mubu vɛ'ɛ ŋkùuŋntèŋ. Wo à sə yəm ŋki, nə sə gurə bə ŋàŋ duk də, <<Hàliluyà, kwasə Nwi. A yi nè yi gù tètè a tse'è nè lùŋ nə.

Kəkuk bə ŋàŋ pwe' ye bohòyi.

2 Yi ŋwè nè yi tse' zìnə, Yi sakgè nzak nje bə mandzè nè nà'a kəkurè. Yi sak nzak ŋwà sàhà nè sàhà ye sə à sə bupsəgè nzeŋgòn nə nà'a,

Nə lak fəsə fa nà' fòò sè ŋwà nə à zə bwe ŋgàa fàha ye sə.>>

3 Wo à duk fe'lə də <<Hàliluyà>> sèmok. Wo də,

<<Ndindi sè yà' sə lòkok mvwe' lak yà'sə mvè'nè yà' sə sə,

Nə kà teŋsə yuk.>>

4 Fana bù ŋkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè, bə yum sè kwè sè wo cu ŋwəm sə à bùu sə nze, nə kùksə Nwi nè yi cu mənə kapràk nə. Wo à sə kùksə yi, wo sə cep də, <<Hàliluyà, a ye vɛ'nə.>>

5 Mù yuk nga ngi mòk sè cèp tesə vè mvwe' kapràk Nwi. Nà' sè cep də,
 <<Wèŋ bù ŋkwàha bwì bə
 bwenke' pwe'fo' sè
 wèŋ fàk bohòNwi, nə
 sə wəp yi,
 Wèŋ kuksə Nwi àvès nə.>>

6 Mù yuk fe'lə yumok co a ngii bwì vè'ε nduk nè nduk. Ngii sə yuhu co sə gbù cəcwà nə ye co mbùŋ sə kùm yi sè'. Ngii nə sə cep fis də,
 <<Haliluyà, Nwi àvès nə yi
 sè' Tà àvès,
 Yi tse' bum pwe' mok ndzə
 bohòyi.

Yi yèto gaŋ ŋkum ye laŋ.
 7 Vesùwèŋ ŋak, nə kwa
 bəboŋ,
 Nə kuksə liŋ ye sè ghaŋ sə.
 A vè'nə bùusè mvèk kùrə
 laŋ nə Mo Nsùŋgaŋ
 Nwi nə nə gu gù.

Ngwegù nə fùhu ni' ye
 ngòlògùu sə sè' laŋ.
 8 Nwi fa yi cəək sè fəfop
 ngòni,

Yà' rəŋ vè'ε, nə sə ba'a sè'.>>
 Cəək sè fəfop yà'sə tə mənə
 tu bum sè bəboŋ sè bùu Nwi
 wèŋ à gùu.

9 Fana masinjà nə yi à cèp to bohòmù mantombi fa' nà'a duk fe'lə mū də,
 <<Còm bum yè'e: A rəŋsi
 bohòŋwè nə wo to yi də yi
 və mvwe' gùu Mo Nsùŋgaŋ
 nə.>> Yi à cèp wes vè'nə
 fana yi duk fe'lə mū sè'
 də, <<Cep yè'sə Nwi bə tu
 ye.>> 10 Anə geŋ mù gbù
 tsooŋ sə nze də ya mū kuksə
 masinjà Nwi nə fana yi duk

mū də, <<Kà vè'nə gù. Mù
 mègù sè' ngà fàk Nwi co
 wù, nə ye sè' co moma nə
 fòpwe' nə yi jə ncèp nə zìnə
 nə Jisòs à nitsè' fa bwì nà'
 nə. Wù tse' ngòkùksə mègù
 Nwi yìyi.>> Zìnə nə Jisòs à
 nitsè' fa bwì nə, a ntəm ncèp
 nə ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ
 à sə tsòho fa bwì nə.

Nwè Nè Yi A Kok Nàmbà'rè Nè Fəfop

11 Fana mù ye nga ntòbu mùhu nòto. Mù ye gesə nàmbà'rè nə fəfop mbwa. Liŋ ŋwè nə yi à kok cu mənə nàmbà'rè nə à ye də, <<Ŋwè nə zìnə nə aco a naaŋ tu bohòyi.>> Yi kəkərè bə mandzè nə yi sakgè nzak, nə ye bə mvè'nə yi mək̀gè dzè'e ye sè'. 12 Lis ŋwè ènə à ye co sə kəə ləm mis. Yi à ta tse' tàam ŋkum mətuhù yi vè'ε ŋkùuŋntèŋ. Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mòk mū ni'l yi nə yi rì mègù nà' yi yìyi. 13 Yi nitse' cək mòk nga wo à ci nà' bə ndəəm. Wo to liŋ ye mok sè' də, <<Ncèp nə Nwi.>> 14 Bùu sè mubu pwe' à sə bə' lòyi co də a ngàa mà' dzè'. Wo à nitse' cək sè yà'a rərəŋ nə ye fəfəp. Wo pwe' à kok cu mənə nàmbà'rè sè fəfəp. 15 Fèk mòk à tesə tsoŋ kə cùhu yi. Nà'a fèk nə yi nə ləsə lak sè fòpwe' bə zəŋ, nə ghak yà'wèŋ, wo sè wo kà yi dzəmgè. Yi nə kok gaŋ sè gugəŋ mətuhù wo nə sə sak bə ntò' nteŋ, nə kə ŋam fis ndzəp ntò'o grep mvwe'

sè wo ñamgè sè. Yè'sè nè sè niñ tsok mvè'nè dè Nwi yi tse' ñàñ pwe' yi, nè sè jok ve'ε wù kà fùk. ¹⁶ Wo à còm naañ fa yi liñ ye mu cè'è yi bə mu bù'u yi sè'. Liñ sè wo à còm sè à ye dè, <<Ñkum nè yi tse' ñkəñkum pwe' yi, nè ye Tà nè yi tse' tà pwe' yi.>>

¹⁷ Mù yə fe'lə sè' ñga masinjà Nwi mòk tə mənə nùm nè nà'a togè nè'e. Yi sè to fuñ swiñ sè yà' a zügè vèeñ bum də, <<Wèeñ və, nè kə zə ñkà' nè ghañ nè Nwi to nə. ¹⁸ Wèeñ kə zə vèeñ ñkəñkum bə vèe ñkum sojà nè ye bùu awo sè wo tse' ñàñ sè wèñ. Wèeñ kə zə vèe nàambà'rè nè ye vèeñ bùu sè wo kokgè yà' sè'. Wèeñ kə zə vèeñ bwì pwe'fo', vèe ñkwèñ bə bwe lak nè ye vèeñ ñkwàha bwì bə bweñke' wèñ pwe'.>>

¹⁹ Anə geñ, mù ye nàm ngòñ nè bə ñkəñkum sè sə nzeñgòñ anə bə sojàa awo wèñ. Wo à benə ñgòdè wo mak dzè' bə ñwè nè yi ànə kok cum mənə nàmbà'rè nè fəfəp nè bə sojàa sè nà' wèñ pwe'fo'. ²⁰ Wo à gha' yà'wèñ, nè ko nàm ngòñ nè, nè ko bə ñwè nè yi à sè bərə bwì də yi sə tsòho bum Nwi nà'a wèñ. Yi nè yi à sə gù manğəñgèñ mantombi fa' mənə tu nàm nè nà'a. Yi ànə borə bùu sè wo tse' ncòom nàm nè, nè ye sè wo à sə kùksə yu nè wo à bom nà' ngòyamsə liñ nàm nè sè' bə nsàap manğəñgèeñ yà'sə. Wo à ko jə nàm nè bə ñgà bərə bwì

nə pwe' ñwəm, nè kə mak gesə lo wo sənə mis mòk nè ghañ co təm. Mis nè sə kəə fo' bə ñàñ co wo gèsə ca ñkàñ. ²¹ Ñwè nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè nè fəfəp nè à jə fèk nè nà' à tesə tsə kə cùhu yi nè, nè zə wes ñgàa mak dzè'e mok sə bə zeñ lòoñ fo'. Anə geñ swiñ wèñ pwe' baañ və, nè kə zə vèeñ awo sè tètè wo ze' mpuñ mpuñ.

20

Jisòos Nə Sak Gañ Lùumngòñ Ncùhù Mò'fis

¹ Mù à yə masinjà mòk sè' ñga yi tsə tesə mabu. Yi à kotse' ki wə sè yà'a kà lègè sə ndzə bohòyi. Yi kotse' kwan mòk nè ghañ ve'ε ndzə bohòyi anə sè'. ² Yi à ko ñòron nè, nè kin nà' bə kwan nè ve'ε mpaan, də nà'a nè cum ve'nə mənə lùumngòñ ncùhù mò'fis. Ñòron ànə, yi no nè yi à ye to mantombi fa' ntinə bə ntinə bùè nà'a. A sè' yi nè, nè liñ ye mook də Satà, nè yi sè' ze' nè. ³ Masinjà Nwi nè à jə yi, nè kə mak gesə lo sənə wə sè yà'a kà lègè sə. Yi mak gesə nà' ca, nè lok bə ki, nè lem boñsə ncùu wə sə bəboñ də ya nà'a kà tesə kok. Yi də nà'a nè cum ca ve'nə mənə lùumngòñ ncùhù mò'fis, nè kà ñgò kə bərə ke' bwì sənə nzeñgòñ mok cu. Lùumngòñ sè ncùhù yè'sə me wes ntsə' nè ñkuñ wo fiñ me'rə tson

yi mənə mvək moòm ghàr vε'ε.

⁴ Mù à yə kapràak mok ηkàunntèn, nga bwì cu mbwa. Bùu sè wo à cu mbwa sè à ye bùu sè wo a fa wo ηàη ηgòsak fa bwì nzak. Mù à yə yòηsəò bùu sè wo à zə wo də yà'wèη cèp fis kə cùhu wo də wo dzəm bohòJisòs, nə sə tsoho fa bwì ncèp Nwì yà'a sè'. Yè'sə bùu sè wo à ka nàmηgòn nə kə yu nè wo à ci ηgòyamsə liη ye nə nà'a co Nwì kuksə. Wo à ka sè' dzəm də wo naan fa wo ncòom nàm nə mū nzà sɪhì kə ndzə bohòwo àε sè' dzəm. Bùu sè wo à kpə sə, à lòkok vè mvwe' kpə ηwəm, nə sə kə sak gan bə Krəst. Wo à sak vε'nə tətè luumηgòn ncùhù mò'fis.

⁵ Yà'a mvè'nə bwì a lòkok to mvwe' kpə, ntò nè kè' mò'fis. Bù kpəkpuu mok sə pwe' à ka yàwo lòkok tətè luumηgòon sè ncùhù mò'fis à cà ηkuη. ⁶ A rɛηsi bohòbòp bù nè wo lòkok mvwe' kpə nè mantombi ènə. Nwì a sè fis wo yà'sə zok. Kaco kpə nè kè' ba nə jwɛη fe'lə wo mok yeη. Wo nə sə gu bum sè ηgòkùksə Nwì nə ye Krəst sè' co ηgàa fa satikà' bohòNwì, fana bə yà'wèη kok gan sə mənə luumηgòn ncùhù mò'fis.

Wo Gha' Satà Lan

⁷ Luumηgòon sè ncùhù sə cà fana wo nə fiη me'rə Satà mvwe' sè yi cu ndapndzəm sə. ⁸ Yi nə gi ke' wes lak nzenηgòn nə ma nè fòpwe'fo' ηgòbòrə bwì. Liη

lak yè'sə wo togè yà' də Gòg bə Magòg. Yi nə to benə yà'wèη mvwe' mò'fis də bə yà'wèη təm dzè' bə Nwì wèη. Wo nə ye vε'ε wùriη co ηgwansaa sè sə ηgə ndzəp yè'e. ⁹ Wo maη lo mvwe' nzenηgòn nə fo' pwe'fo'. Wo kə kurə lok mvwe' sè bùu Nwì wèη cu sə sè', mvwe' lak sə a fo' ntəm lak nè Nwì dzəm nə. Wo təəη dzoon vε'nə, mis tsoon mabu, nə ləsə wo fo' lòon. ¹⁰ Fana wo à jə ze' nè yi à sə bòrəgè wo nə, nə mak gesə lo nà' sənə mis nè nà'a co təm, nə sə kuə co wo gèsə ca ηkàn nə. Yà'a sè' mvwe' sè nàm nə bə ηgà bòrə bwì də yi sè' ηgà tsòhòbum Nwì nə, cu sè' ca. Wo nə cum ca, nə sə ye ηgə' nè marəη bə nè ndzəmə pwe'fo' mvèsə nè mvèsə.

Sak Nzak Nè Nà'a Mok Nè Ləsə Mbwe

¹¹ Mù à ye fe'lə kapràk mòk nè ghaη nè nà'a fəfəp, nga ηwə nəmòk kok cu mbwa. Yi tesə və ntɛη, ntòbu bə nzenηgòn nom bisə wes fo' pwe' wà. ¹² Mù ye bwenke' bə ηkwàha bwì wèη sè wo ànə kpə taanntèn nga wo tə kə mantombii kapràk nə. Wo à jə və ηwàha mok, nə muk yà'. Wo muk fe'lə ηwàk mòk sè' nè nà'a ηwàk lùη. Nwè nè yi à cu mənə kapràk nə à sə sak nzak bwì yi. Yi à sə sak wo bə yusə wo à còm nòηsə ndzənə ηwàak sə də yà'wèη à gùu. ¹³ Bwì pwe' à ye fo',

nè mò'fis kà bwehè. Bùu sè wo à kpu ma sè ndzəpə, à tesə foho vè fe'lə sè'. Kpu bə nzenḡòḡ yòḡsəə bù kpu kpu pwe' à tum fəsə vèsə bùu awo maḡkwèḡ, ya wo sak yà'wèḡ bə bum sè wo à gùu. 14 Fana wo à ko jə kpu bə nzenḡòḡ yòḡsəə bù kpu kpu pwe', nə mak gesə lo wo sənə tèm mis nə. Tèm mis ànə kpu nè ba nə. 15 Nwè nè wo à ka liḡ ye ndzənə ḡwàk lùḡ nə ye pwe', wo ko mak gesə lo yi sənə tèm mis nə.

21

Jòrosalèm Nè Fi

1 Anə geḡ mù ye ntòbu nè fi bə nzenḡòḡ nè fi sè'. Ntòbu bə nzenḡòḡ nè man-tombi nə à cà wes lòlaḡ. Ndzəp nè ghaḡ nə à ka mok sè yeḡ fe'lə. 2 Mù ye ḡga'a lak sè rərəḡ sè wo to yà' də Jòrosalèm nè fi nə, ḡga nà' tesə tsoḡ mubu. Nà' à sə tesə tsoḡ vè yà'sə bohòNwi. A ye ḡga wo fùhu tsərə nà' co wo fùhu wà'ḡgwèḡ ḡgòfa lòndu ye. 3 Mù yuk ḡga ḡḡi mòk sə cèp vèsə mvwe' kapràk nə bə ḡaḡ də, <<Yeè, Nwi vè ḡgòcu mok bə bwì wèḡ mvwe' mò'fis. Yi nə sə cum bə yà'wèḡ, wo nə ye bùu ye, yi ye Nwi yà'wèḡ sè'. 4 Yi nə yisə fis fa wo ndzəplis awo pwe'fo'. Kpu nə kà mok ye yuk, manziḡ kà sè ye fe'lə, waḡ kà mok sè ye, yaàḡni' kà sè ye yuk fe'lə. A nə ye ve'nə bùusə bum sè zəm a cà lòwes laḡ.>>

5 Nwè nè yi à cu munə kapràk nə cep fe'lə də, <<Yeè, mù sə ḡù bum pwe' mok fi nè fi.>> Nə duk mù sè' də, <<Còm bum ye'sə, bùusə ncèp ènə nə kà wà cà, nà'a zinə.>> 6 Yi duk fa mali mù də, <<Fàak am mè wes mok laḡ. A mù nè mù Alfà nə ye Omegà, nè mù yèto nə ye nè mù lèsə. Mù nə fa ndzəp nè nà' sə kì tesə vè mvwe' ndzəp nè nà'a mantùḡ lùḡ nə bohòndaḡwè pwe' nè ntəm sə sə yi. Mù nə fa yi yà' wà. 7 Nwè nè yi gha'-a pwe'fo', mù fa yi bum ye'sə sè' pwe'. Mù nə ye Nwi ye, yi ye mo àm. 8 Nə ye də bohòbòp bù nè wo ḡgàa wuə, ḡgàa kà zinə tse' wèḡ, ḡgàa ḡù bup sè cà cù wèḡ, ḡgàa zə bwì, nə ye ḡgàa kohòsàhà wèḡ pwe', wo nè yə ḡḡə' nè wù kà fùk. Bùu sè wo ḡgàa fe ḡgam wèḡ, ḡgàa ḡù rùm bə ḡgàa cì' mvwès wèḡ pwe'fo' wo nè yə ḡḡə' sè' wù kà fùk. Nsàap bùu sè wo ḡù bum sè bup ye'sə pwe', wo nə ko wo, nə mak gesə lo wo sənə tèm mis nè nà' sə kuə co wo gèsə ca ḡkàḡ. Nà'a yà'a kpu nè ba nə.>>

9 Masinjà Nwi mòk munḡorè masinjàa sè sàmba sè wo à tse' ḡgàap ḡḡə' sàmba sə, à duk mù də, <<Vèə ya mù niḡtsok fa wu wà'ḡgwèḡ nè yi ḡḡwe Mo Nsùḡḡaḡ nə.>> 10 Anə geḡ, Yòḡsə Nwi ko wumsə mù, fana masinjà nə jəḡ lo mù mvwe' nda mòk nè nà' sàp ve'è wùriḡ. A kə dzèḡ

fo', yi niŋtsok fa mu lak Nwi sè yà'a rərəŋ sè wo to yà' dè Jòrosalèm ŋga yà' sè tesè tsè mabu bohòNwi. ¹¹ Mareŋ Nwi à sè reŋ fo' ve'ε, lak sè sè ba'a co nsap lis mòk nè wo togè nà' dè jaspà. Yà' sè reŋ ve'ε daaŋ daaŋ. ¹² Wo bom dzoŋ yà' bə ŋka' sè yà' à sàp lòmutsè ve'ε wùriŋ. Ŋka' sè à tse' ncù hum-ncòp-ba. Masinjàa ye fo' sè' hum-ncòp-ba sè wo sè jə ŋkərè bə ncùu ŋka' sè mò'fis, mò'fis. Wo à còm naaŋ liŋ bòp bwe Izùre wèŋ sè hum-ncòp-ba mənə tu ncùu ŋka' sè mò'fis mò'fis lònŋfo'. ¹³ Ŋka' sè à tse' ncù te' te' ma mò'fis. Ncù à ye ma ntonùm te', ma nconùm sè' te', ma kəkək sè' te' nə ye ma tsətsoŋ sè' te'. ¹⁴ Wo à ci kùum ŋka' sè mənə lis hum-ncòp-ba. Wo à còm naaŋ liŋ bwe ŋgaa ntum Mo Nsùŋgaŋ sè wo à ye hum-ncòp-ba sè mənə liis sè mò'fis, mò'fis.

¹⁵ Masinjà nè yi à cèp bohòmù nè à tse' nteŋ mòk nè wo fùkğè bum bəzeŋ, ŋga wo à gù nà' bə guù. Yi à jə vè nà' ŋgòfùk lak sè bə zeŋ, nə fùk ncùu ŋka' sè bə mbàaŋ sè sè'. ¹⁶ Masinjà nè à fùk lak sè, nə ye dè yà'a yəyərè, ma mòk à ka ma mòk sap ghak. Ma nè mò'fis à ye co kilometà ncùhù ba bə ŋkù ba. Yà' à ye ve'nə ma kwè fo' bə kəkək wèŋ pwe'. ¹⁷ Masinjà nè à fùk mbàaŋ ŋka' sè sè', yà' tesè mità hum sàmba. Yi à sè fùk yà' sè' mvə'nə bwiiŋ fùkğè

bum. ¹⁸ Wo à ci mbàaŋ sè bə lis nè wo to nà' dè jaspà nà'a. Wo à ci lak sè yàwo bə guù sè yà' sè reŋ ve'ε wùriŋ co gèlas.

¹⁹ Kùum ŋka' sè yà' à təəŋ dzoŋ lak sè, wo à gù yà' bə nsàap lis hum-ncòp-ba dè ya ŋga yà'a fom boŋ wùriŋ. Liis sè à tse' ncòm sè bəboŋ wùriŋ. Mòk à ye fəfəp, mòk bəbaŋ, mòk səsəŋ wèŋ nduk nè nduk. Liŋ lis mòk à ye dè, jaspà, nè ba dè safi, nè te' àgàte, nè kwè emerà; ²⁰ nè tàŋ onèk, nè ntùŋfu dè kàniliyà, nè sàmba kwaas, nè fwame' beri, nè vəke' topà, nè hum krisopàràs, nè ncòp-mò'fis dè jàsŋ fana nè ncòp-ba nə dè ametis. ²¹ Wo à gù ncùu ŋka' sè bə lis nè bəboŋ nè wo to dè perèl nà'a. Wo à gù ncù fòpwe' bə lis mò'fis, mò'fis. Mandzəə sè mvwe' lak yà'sə, wo à gù yà' bə guù, yà' sè reŋ daaŋ daaŋ.

²² Mù à ka ndap Nwi mvwe' lak yà'sə ye bəusè Nwi nè yi Tà àvès, nə tse' ŋaŋ pwe' yi nə, bə Mo Nsùŋgaŋ nə à ye fo'. ²³ Bùu sè fo' sè à ka fàk bə nùm kè ŋwə àle tse', bəusè mareŋ Nwi à sè reŋ fo'. Mo Nsùŋgaŋ nə à sè reŋ mvwe' lak yà'sə sè' co laàm. ²⁴ Bùu sè sè nzeŋgòŋ nə sè gi ye jəŋ sè' bə mareŋ ènə. Ŋkəŋkum sè sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nə jə və ghàha awo sè fo'. ²⁵ Ncùu ŋka' sè nə sè noonŋ megu to ghà nè fòlòŋ, ŋwè kà yà' lok bəusè ndzəm nə

kà fo' seŋ yuk. ²⁶ Wo nè jə vè ghàk bə bònŋ nzenŋòn pwe'fo' fo'. ²⁷ Megu də yumok sè yà'a bəp nè kà mandzè ŋgòkè ni fo' tse' lok. Ŋgàa gù bum marè'tu bə ŋgàa cì' m̀vwès wèen nè kà fo' sè' kè ni yuk. Bùu sè wo nè ni fo', mègù wo sè wo à còm nònŋsə lĩŋ awo ndzənə ŋwàk lũŋ nè Mo Nsũŋgaŋ nè.

22

Ndzəp Nə Ye Tu Sə

Yà'a Fagè Bwiŋ Lũŋ

¹ Masinjà nè à jə lòm̀, nè kə niŋ tsok fa m̀ mə mantũŋ nè nà'a fagè bwi lũŋ nè. Ndzəp nè à sə bà'a, nè sə reŋ ve'ε njàaŋ. Ndzəp nè à sə tesə vè m̀wwe' kapràk Nwi bə Mo Nsũŋgaŋ nè. ² Nà'à sə kì cà m̀tsətsə'rəə ndu mandzè nè m̀wwe' lak yà'sə. Tu sè ŋgwii sə fagè bwi lũŋ à təəŋ tsoŋ lònŋmə mantũŋ anə ma ba fo'. Tu sə zəmgè nsàap ŋgwì humncòp-ba sənə lùmŋgòn nè mò'fis. Yà'a zəmgè nsàp nto' nè zok bə ŋwə nè fòpwe'. Wo sə jəŋ m̀vuu tu sə, nè sə g̀ mə mesə fa bwi m̀wwe' lak pwe' yiyaŋ awo bə zeŋ. ³ M̀ zəp yu nəmòk nè co Nwi kà bə zeŋ kwa kà fo' ye yuk nè kè' mò'fis. Yu nè nà'a nè ye fo' mègù kapràk nè tse' nà' Nwi nè ye bə Mo Nsũŋgaŋ nè. Bùu ye wèen nè sə kuksə yi sè' fo'. ⁴ Wo nè ye si ye, fana wo com naaŋ fa wo lĩŋ ye sə m̀ nə zà sihi wo. ⁵ Ndzəm nè kà mok

sè ye, bwi kà fàk bə laəm kè nùm àlɛ sè' tse' fe'lə, bùusə Tà Nwi, yi bə tu yee nè ye mareŋ àwo. Wo nè kok gaŋ mok m̀vèsè nè m̀vèsè.

⁶ Anə geŋ, masinjà Nwi ànə duk fa m̀ də, <<Ncèep yè'sə zìnə, co ŋwè dzəm tse' yà'. Tà Nwi àvès nè yi fagè ŋgàa tsòhòbum ye yònŋsə ye də wo tsoho ncèp ye nè, tumsə vèsə masinjà ye nè yi. Yi tumsə nà' də nà'a kə tsok fa bùu sè wo sə be' mandzè ye wèŋ bum sè yà'a nè ye m̀vək ghàr.>> ⁷ Jisòs də, <<Kà swì də m̀ nè bwi vè m̀vək ghàr swì. A nè ye reŋsi wùriŋ bohòŋwè nè yi nònŋsə bum sè yi yuk yà' ndzənə ŋwàk ènə, bəsə Nwi nitsè' fa bwiŋ yà' yi bə tu ye.>>

Jisòs Kəp ŊgòBwi Vəə

⁸ M̀ Jon, m̀ a yuk bum yè'sə bə ntu'u am, nè ye yà' sè' bə lis am. M̀ à yuk nè ye wes yà' ve'nə fana, m̀ bəhə tsoŋ mantombii masinjà nè sə nze də m̀ kuksə yi. ⁹ Fana yi duk m̀ də, <<Kà ve'nə g̀, m̀ mègù sè' ŋgà fàk Nwi co wù bə bwe ma yo sè wo ŋgàa tsòhòbum Nwi. M̀ megu sè' co ndàaŋwè pwe' nè yi sə nònŋsə ncèp nè nà' cu ndzənə ŋwàk ènə. Ŋwè nè co wo kuksə yi mègù Nwi yiŋyi.>>

¹⁰ Yi à duk fa fe'lə m̀ sè' də, <<Bum sè Nwi nitsè' yà' ndzənə ŋwàk nè'e yè'e, kà də wu swihi yà' duk. G̀ də ndàaŋwè pwe'fo' riŋ bə zeŋ,

bùusè mvèk bohòbum yè'sə
 ηgòye, kuəp laŋ. ¹¹ Mvèk
 mok bùè fana mè'rə ηwè nè
 yi sə gù ye bup sə gù ntèŋ.
 Ngà gù bum sè jì marè'tu
 sə gu ye sè' ntèŋ. Nə ye də
 ηwè nè yi sə gù ye yusè yà'a
 kèkurè sə gu ye sè'. Nwè nè
 yi sə be' ye mandzè nè Nwii
 sə be' lo ye sè' ntèŋ.>>

¹² Jisòs sə duk də, <<Yu'rə
 na yè, mù sə foho vè mvèk
 momjo. Mù vèə, mù tse' vè
 bə yusè mù nè lak ndàaŋwè
 pwe' bə zeŋ. Mù nè
 lak ndàaŋwè pwe'fo' mvè'nè
 fàak ye sè yi à gùu. ¹³ Mù
 Alfà nè ye Omegà*, nè mù
 à yèto, nè ye nè mù lèsè
 sè' mù, mù ηwè nè man-
 tombi nè ye nè maŋkwèŋ.
 Bum pwe' à yèto vè bohòmù,
 bum pwe' nè kè mè sè'
 bohòmù.>>

¹⁴ Reŋsi bohòbùu sè wo à
 cùk cèək awo rərəŋ. Yà'a
 wo sè wo nè tse' mandzè nè
 ηgòni lómumvwe' lak yà'sə,
 nè zù nto'o tū nè nà'a fagè
 bwì lùŋ nə. ¹⁵ Bùu sè wo
 nè kà kùu awo mvwe' lak
 yà'sə kè nèŋ yùu' a bùu
 sè wo co ηgbù, bù ηgàa
 rùm, ηgàa kohòsàhà, ηgàa
 zə bwì, ηgàa gù rùm, nè ye
 ηgàa cì' mvwès nè sə kwa
 bə zeŋ kwaa.

¹⁶ <<Mù Jisòs, mù tum fa
 weŋ masinjà àm də ya yi

tsok fa weŋ bum yè'e pwe'
 bùu cos àm lòoŋ fo'. A mù
 ηgwì bwì ηkum Devid nè ye
 sè' mù nè mù sèŋtsok nə.>>

¹⁷ Yòŋsè Nwì bə ηgwegù
 Mo Nsùŋgaŋ nè wèŋ, bə
 nà' sə duk də, <<Vèə.>>
 Ndàaŋwè nè yi yuk ncèp
 ènə, wo duk sè' duk də,
 <<Vèə.>> Ndàaŋwè nè nje
 ndzəp nè nà'a fagè bwì lùŋ
 nè sə ya-a yi, yi vè sè', nè kə
 no. Yi vè, nè kə no wà.

¹⁸ Mù sè sè ntu'u ndàaŋwè
 pwe' nè yi yuk ncèp nè nà'
 tesə vè bohòYòŋsè Nwì, sè
 wo com yà' ndzənə ηwàk
 nè'e duk də, a ye-a ŋga ηwè
 nəmòk yamsə naaŋ gèsə
 løyumok mənə ncèp ènə,
 Nwii nè yamsə naaŋ gesə
 lo fa yi ηgə' sè wo còm yà'
 ndzənə ηwàk ènə sè'. ¹⁹ Nə
 ye sè' də, a ye-a ŋga ηwè
 nəmòk cok fis-a ncèp mòk
 nja sè', Nwii nè cok fis gesə
 ma nje sè'. Yi nè kà bo
 sənə tū nè nà'a fagè bwì lùŋ
 nè tse', nè kà mvwe' lak nè
 rərəŋ sè wo còm yà' ndzənə
 ηwàk nè'e sè kè ni.

²⁰ Yi nè yi sə də bum
 yè'sə zinə nè sə duk də,
 <<Zinə, mù sə bwì vè mvèk
 momjo.>> A kwi' də, <<Mè'rə
 yà'a ye ve'nə, Vèə Tà Jisòs.>>

²¹ Bèbo nè Tà Jisòs ye
 bohòbùu Nwì wèŋ pwe'fo'.
 Yà'a ye ve'nə.

* **22:13** 22:13 Alfà nè a liŋ ncòm nè nà' yèto bə ncòm sè ηgòcòm ncèp lak
 bùu Gris wèŋ fo'. Wo togè liŋ ncòm nè nà' lèsè nè də Omegà.